CIMELIA
F 8200
Kat. kompl.

201

Cim. F. 8200

CIMELIA 8200

S. W. 53

HERBY RYCERZTWA POLSKIEGO.

Nà pięcioro Xiąg rozdzielone.

PRZEZ BARTOSZA PAPROCKIEGO
zebráne y wydáne: Roku Pánskiego,
1584.

Nemo glorietur, quod magnæ Vrbis ciuis ſit: ſed quòd dignus magna & illuſtri patria. Ariſt.

W Krákowie/
W Drukárni Máćieiá Gárwóleżyká.
Roku Páńſkiego 1584.

STEPHANVS DEI GRATIA REX POLONIÆ,
MAGNVS DVX LITVANIÆ. &c. &c.

Naiáśnieyszemu á niezwyćiężonemu Pánu / Pánu / Stephánowi Pierwszemu / z łáski Bożey Krolowi Polskiemu / Wielkiemu Xiążęciu Litewskiemu / Ruskiemu / Pruskiemu / Mázoweckiemu / Zmudzkiemu / Wołyńskiemu / Inphlántskiemu / y Siedmigrodzkiemu. &c. &c. Pánu Miłośćiwemu służbę swą ofiárue. &c.

Iedowćipowi swemu Naiasnieyszy Miłośćiwy Krolu / ále snadź woley samego Bogá Wszechmogącego (ktory spráwy y zasługi dawnego Rycerstwá thego sławnego KRoleśtwá przez mie wznáwiáć / á okázowác ie do wiádomośći Potomstwu raczy) to przypisowáć muszę. Bo nie bez przyczyny to záiste spráwić raczył / że táka śmiáłość we mnie przed ludźmi vczonymi wzbudził. Ale iż W. K. J. po onych walecznych Krolách Polskich / dopiero iáko Oycá y Odnowićielá sławy / ktora była ten Narod szeroko zá ich pánowánia rozniosłá / podác mu z łáski swoiey świętey raczył zá obrońce: tedy też záraz o to práwie wszystkie w wielkich cieniách przyłożone / godne pámięci spráwy od záczęćia wiáry świętey / ták Rycerstwá iáko y przodkow W. K. J. mnie vkázác raczył / á roskazawszy to do grumády zebrác / podác przed oczy W. K. J. przymusił. Ták to mowić y rozumieć muszę Naiáśnieyszy M. K. Bo on záwsze wielkie á powáżne rzeczy przez prostaki ludźiom obiáwiáć raczył. Niechćiał mie też tu ná szácunek ludzki podác / ábych sie medrszym y biegleyszym czynić miał w spráwách Krolestwá tego nád Wincentego Kádłubká sławnego Historyká Polskiego / ktory był Biskupem Krákowskiem / áni nád Janá Długoszá z Niedzielskà / ktory był Preceptorem synow Krolewskich przodkow W. K. M. będąc Kánonikiem Krákowskiem / á vmárł miánowánem Arcybiskupem Lwowskiem. Ani z Mácieiem Miechowitą Doktorem y Mężem vczonym / y z wiela inszych

dawnych nieznáiomych Hiſtorykow Polſkich. Tákże wieku náſzego nád te wſzytkie ſławnieyſzym á pámięci wieczney godnym Hiſtorykiem Marcinem Kromerem Biſkupem Wármieńſkiem / ktoremum ia dla wielkiey godności y náuki iego / nie tylko piorá podać / ále y Kálámarzá potrzymáć niegodzien.

Ale mię tu ſtáwi iáko Pſzczołkę prácowitą / ktora z rozmáitych krzaczkow názbierawſzy do grumády miodu ku żywności ſobie / drugiem go też do poſmáku vżycza. Bo mi oto Náiáśnieyſzy Miłoſciwy Krolu / z tych ſławnych á ozdobnych Krzaczkow Hiſtorykow Polſkich / tylko zebrác ten ſmák wdzięczny bárzo ſzczupło dopuſcił / dla tego áby ich ludźie niezámiedbywáli / ále ie przed ſobą miewáli / y prace ich vżywáli / oſtendunt enim legentibus prẽteritorum exemplis, quid illis appetendum, quidue fugiendum.

Nie godźi mi ſię tu zápominác prácowitych Kápłanow przy roznych Kośćielech / y Zakonnikow przy Klaſztorzech / ktorzy ſwe / y zeſłych konfratrow ſwych ſcripta ábo terminaty przyſyłác mi do tey grumády raczyli / od ktorych ſnadź málo nie wiecey niż od tych pomienionych Hiſtorykow te Xięgi w ſobie owocu máią.

Tákże też wielkiey pomocy y mądrey porády / Mężá ſławy y pámięci wieczney godnego Janá Zamoyſkiego / Hetmáná y Kánclerzá Koronnego / ktory z wielkiey vprzeymości przeciwko wſzytkiem Fámiliam / to co rozumiał y wiedźiał ku ozdobie y godnemu wſpomnieniu ich / vkázác mi to / y tu do tey grumády podáć raczył / iáko Mąż táki / ktory confidens virtuti ſuæ, non inuidet alienæ.

Niechce ſię też tu przed W. K. J. z tym popiſowáć / z iákąm ſię práca o to / y z iákimi niewczáſy / ze wſtydem (chcąc mieć doſtáteczną wiádomość o wſzyſtkich Fámiliách) ſtárał / com zá koſzt podeymował / wſzyſtko ia to wielkiey łáſce miłego Bogá przypiſuię / ktory mię ſam ná to podużczać raczył / ábym godny pokłon do rąku W. K. J. położył. Ktorym Wielki á Możny Krolu proſze pokornie nie rácz gárdźić / ále wźiąwſzy miłoſciwie / rácz ſię przypátrowáć piątnam Rycerſtwá ſwego / á wzywáiąc ich ná poſługi ſwe / przypominác wierność / ſtałość przeciwko Pánom ich á Przodkom W. K. M. w ktorych áby ſię też oni W. K. J. pilnie á wiernie okázowáli / to im ná pámięć przywodźić. Nie wielkić záiſte pobor Náiáśnieyſzy M. Krolu podáie zá te wſzytkie látá iákoś W. K. M. ná to Páńſtwo wiáchác raczył / zwłaſzczá zá ták świete á pámięci wieczney godne prace / ktoreś W. K. J. namniey ſobie nieodpoczáwſzy / ná to Krolestwo przyiechawſzy / podiąć raczył. Bo odprawiwſzy ſkoro powinność ſwą Krolewſką Rycerſtwu przychylnemu ſo-

bie ná on

bie ná on czás/ przeciwko rebelliey inszych poddánych obrocicieś sie raczył/ktore przymusiwszy do pokory/do nádetego Tyránná zá ráda wszystkiego Senatu y Rycerstwá obrociłeś koniá swe°. Gdzieś W. K. M. iáko práwy PAN y KROL niezwyciężony/vstam wszeteczným iego/ktorymi nieprzystoynie przeciwko Máiestatowi W. K. M. iáko Sroká rospieszczona brzechotał/czyniąc sie nád wszystkie Mónárchy w zacności tákże y w możności przednieyszym/pokázać to raczył/że/non in diuitiis,ále in fortitudine Regis, Regni salus sita est. Prętkoś W. K. M. dumy iego viáć raczył / że nie tylko áby o obronie swoich Państw myślić miał / ále sam iedno chcąc záchować zdrowie swoie/iáko Gołąb przed Sokołem od Gniazdá do Gniazdá vlátował.

Wiemyć wszyscy o niewczásiech W. K. M. wielkich ná tych tám expedicyach / ktoreś per trigenium, nie iáko Pan dla Poddánych / ále iáko Oćiec dla własnych Synow podeymowáć raczył/zimno/y do tego choć nie głod/ále nie Krolewskieś potrawy ná swym stole miewał / nie Krolewskie gmáchy do wczásu swoiego. A dla tego przed wiela Krolow Przodkow W. K. J. musiemy przodek w tey mierze dáwáć/żeś iest náprawićiel stawy Krolestwá tego/ y to przyznáć musimy/że po onych Mężnych Bolesławiech żaden z Krolow Polskich nád W. K. M. predzey hárdszego y możnieyszego nieprzyiacielá nie skrocił/y do tego nie przywiodł / że sam podług myśli W. K. M. ná pacta wszystkie pozwolić musiał.

Alec to nie nowiná N. M. K. nie tylko Połock/ Sokoł/ Turowla/ Jeziereyszczá/ Wieliż / co byli vtrácili Przodkowie W. K. M. ále y w samey Moskwi/ Wielkieluki/ Zawołocie/ Pskow/ ktory iuż práwie z rąk W. K. M. wyproszon/ y wiele inszych Zamkow pobráć/ludźi porázić/Iflántską ziemię z rąk Tyránná okrutnego wydrzeć. Gdyż y w krolestwie Węgierskiem/ on niedobyty Zamek Sákmar / pod ktorym wielkie woyská Tureckie z wielką Armatą legáły/chcąc ábo głodem/ábo przez moc go dostáć/dokázáć tego nie mogły. Tám W. K. M. Pan Bog Wszechmogący tákiego szczęścia vżyczyć raczył/ żeś go W. K. M. tylko w kilku set koni dostáć raczył.

Wiele inszych spraw pámięci godnych / ktorymbym musiał tylko samym szeroki plác vczynić/ ále to zlecam ták wymownemu y ták mądremu iáko Cycero / á thák pilnemu w opisániu spraw iáko Grecki Herodotus / ábo Rzymski Liuius / á náss Polski Cromerus.

Ja tylko iáko wierny poddány W. K. J. z strony swey tego ścierpieć niemogąc/náśłuchawszy sie od wiela bráćiey swey Rycerstwá W. K. M. Ták pilnych prac y chęci wielkich/

ktoreś czynić raczył w obronie y w rozßerzániu Kroleſtwá tego/ ábym zá nie podźiękowáć nie miał. A przy tym według obyczáiu ſtárodawnego / iákiego tákiego pokłonu położyć / iáko ſługá y poddány Pánu y Dobrodźieiowi ſwemu/przy ktorym záraz vniżenie / poddánoſć ſwa W. K. J. podáie / proßąc vſtáwicznie Páná Bogá oto/ áby W. K. M. długo w dobrym zdrowiu y w pociechách podług myśli/ku długiey ſławie y ozdobie Kroleſtwá tego/ fortunnego pánowánia vżyczyć raczył. Dan w Krákowie Dniá Szoſtego Mieśiacá Lipcá / w Roku 1584.

W. K. J.

Wierny Poddány
Bártoß Páprocki.
Sláchćic Polſki.

Epigramata

EPIGRAMATA AMICORVM DE OPERE AVTORIS.

IOANNIS WIERZEYSKI MEDICINÆ DOCTORIS.

Egregiam nobis operam Paprocius egit,
Dum ſatagit geſtis conſuluiſſe bonis.
Sauromatum Proceres claro de ſanguine creti
Quorum geſta canit Vandala poſteritas,
Pro libertate & patria & pro aris q́ focis q́,
Stemmata bellantes emeruere ſua.

M. SAMVELIS WOLFII SILESII POETAE LAVREATI.

Stemmata dum procerum Paprocius eruit: atque
Reſtituit vitam poſt ſua fata viris.
Nonne tibi monſtrat ſortem que tollit in alta
Obſcurum, Hectoreos attenuatque duces?
Sedulus hæc igitur quoties monumenta reuoluis,
Gloria te pennis excitet alma ſuis.
Et pete virtutis dulciſsima præmia: nanquæ
Sola manet virtus, cætera morte cadunt,

AD LECTOREM FRANCISCVS VIESITIVS POL.

Sarmatis ora potens Altrix generoſa virorum
Regina Arctoæ ſola decus q́ plagę,
Martia progenies, Slauorum animoſa propago
Quam tenet, & forti protegit vſq́ manu
Fundere non dubitans pro Chriſti nomine vitam
Inſcyticos hoſtes dum ſacra bella gerit.
Quam tulit heroas fortes ab origine prima
Temporibus belli temporibusq́ togæ.
Priſcæ virtutis heroica ſigna virorum.
Quæ cernis, multo parta cruore, notant
Hæc vatis cura Herculeoq́ labore Paprocij.
Patria lectoris docta camœna, dedit.

AD POSTERITATEM EIVSDEM.

Errata priſcorum ſatis quondamq́ ſepulta
Sarmaticæ gentis perlege poſteritas
Fortia facta patrum, voluens, imitare legendo
Nunquam degenerans æmula poſteritas.

Do Czytelniká.

☞ Podałemći Czytelniku láskáwy krotko zebráne spráwy Rycerstwá Krolestwá Polskiego / iáko sie z ktorey Fámiliey kto á znácznie zásługował R. P. com zebrał z Historyey á z terminat porządnych kościołow / z roznych Przywileiow / z Akt Ziemskich / Grodzkich / z Metryki álbo Ksiąg Krolewskich / y z innych roznych scriptow / com rozdźielił ná pięcioro Ksiąg.

☞ W Pierwszych mieć będźieß o początku Orłá Herbu / ktory Krolom tylko á Krolestwu należy / tám począwßy od Lechá áż do Lodwigá Krolá Polskiego y Węgierskiego / wßystkich Krolow zasługi y rozrodzenia obaczyß.

☞ W drugich ći vkázuie krotko / dawność Stanu Szlácheckiego / w tychże sie záraz dowieß iáko dawno Herbow álbo Znákow Rycerskich vżywáć poczęli w roznych Krolestwách ná świećie po potopie skoro. W tychże Księgách naprzodemći położył Herby własne Polskie / ktore álbo snáć ießcże z Lechem tu zániesione / álbo też od onych Pogáńskich mężnych Książąt Rycerstwu nádawáne były / y wßystkie inße przy nich ktore sá w Polßcze nábyte.

☞ W Trzecich Księgách położelemći według opisánia Długoßowego Herby Fámiliy dawnych y znácznie zásłużonych w Krolestwie tym / ktore z roznych Państw sa tu przyniesione / wßákoż dawności ich przyścia (oprocż kilku co przy Herbiech obaczyß) nieopisał.

☞ Czwarte Księgi maia początek o Pogoni Herbie Wielkiego Ksiestwá Litewskiego / tám począwßy od Witemá Wielkiego Książęcia Litewskiego rozrodzenie Książąt Państwá onego obaczyß / z ktorych Jágiełło syn Olgierdow był obran ná Krolestwo Polskie / ktorego potomstwo áż do tego czásu w Polßcze mamy / támże naydźieß od drugich bráćiey Jágiellowych potomstwá wiele według porządku / potym o Rycerstwie Ksiestwá onego ktore w Vnią do Herbow Polskich przyięte było / iáko o tym w Státućiech y w Kronikách łácińskich czytaß. W tychże księgách záraz interregna dwoie / iedno po śmierći Krolá Augustá / drugie po viechániu Krolá Henryká / y to co sie zá Krolá Stefáná działo krotko wspomina.

☞ Piate Księgi tylko o Herbiech Powiátowych / á przednieyßych Miast w káżdym Woiewodztwie y w ziemiách do nich y do Krolestwá przynależących. Pożyczyli Pan Bog zdrowia dłużey / y będźießli co więcey á lepiey wiedźiał niżlim sie ia dowiedźieć mogł / náucz / ą iáć chcę chętliwie potym służyć / teraz przyimi zá dobre. Vale.

O ORLE

Kleynocie: ktory tylko samym Krolom Polskiem należy: Ma być Biały w Polu Czerwonym/ w Koronie Złotey.

KSIEGI PIERWSZE.

Nie schodźiłoć nic Orle zdawną ná Zacnośći/
Nie schodźiłoć ná śile/áni ná śmiałośći.
Schodźiłoć ná przywodźcy/nie miałeś cżułego/
Przecoś iuż był nárußył mieco Gniazdá swego.
Zna cie dźiś nieprzyiaćiel przez polá ßerokie/
Drugiemu tylko Dunay á Morze głębokie
Przespieczności dodawa/bo kiedy te Zeby
Ostre wspomni w twych piersiách/bárzo wśćiaga geby.

O początku Kleynotu tego/ tak tho twierdzą/ żeby ieszcze Lech Napierwszy Monárchá/ zákládáiąc Miásto Gniezno miedzy wielkimi ieziory przy leśiech/ od wielkośći Orlich gniazd dawszy nazwisko Miástu Gniezdo/ Rycerskim ludziom w swoim Woysku roskazał Orlá ná Chorągwiách málować/ y sam go Ciołká porzuciwszy zá Herb vzywáć począł/ ná co sie Anonimos z innymi niezgadza/ powiedáiąc że nie od gniazd/ ále vpodobawszy sobie mieysce rzekł/ tu sie Gnieździć budziemy/ y od onegoż czásu Gniezdem Gospodárskim po Sławieńsku Miásto y Zamek názwano/ o czym potym w Historyey szerzey mieć będzieś.

Vżywáli Herbu thego ći Monárchowie ieden po drugim tym porzadkiem. Naprzod.

Lech napierwszy Monárchá/ iáko o tym świadczy Miechowitá w Ksiegách 1. Kromer w Księgách 2. przyszedł w te kráie 550. Wziąwszy gránice od początku Wisły tákże rzeki Odry/ ná Zachod y ná Pułnocy tho páństwo rozszerzał/ zostáwił Synà Wismierá/ wszákoż iáko długo pánował pewnego nic niemáś o tym.

Wismirus Syn Lechow/ był Pan walecżny/ ktory niemáiąc dosyć ná tym Páństwie ktore mu był oćiec szerokie zostáwił. Z Duńczyki walczył/ poráziwszy Krolá ich Sywárdá y zábiwszy zhołdował: á gdy syn iego Jármeryk vćiekszy z więzienia przećiwił mu sie/ á daniey postąpioney płáćić niechćiał/ on prędko nágotowawszy rocił/ dáley niemáś nic o potomstwie Lechowym/ tylko Wapowski pisze że pułtorá stá lat pánowało/ á od wiela przyległych sąsiad dań brali.

INTERREGNVM pierwsze.

Dwánaśćie Woiewod po zeszćiu pothomstwá Lechowego pánowało/ wszákoż niemáś nic pewnego iáko długo.

Gracus w Gnieźnie ná Seymie zgo dnie od wszystkich obrány/ ktorego niektore Historye opowiedáią iednego być z tych dwunaśćie Woiewod/ pisze Wapowski iż pánował w Roku 700. po narodzeniu ná świát Zbáwićielá nászego. Ten iáko o nim Historye świadczą/ nie z checią/ ále zá przymuszeniem wszystkich/ przyiął ná sie tę pracą y vrząd wielki/ á iáko fortunnie pánował toć ná potym Historya szerzey opowie: iáko Fráncuzy rozgromił/ iáko do Karyntyey z Woyskiem ieżdżił/ iáko w pokoiu domá zásiadszy niesnaski domowe vśmierzał/ iáko Krákow Miásto założył/ Smoká okrutnego otruć álbo zábić kazał/ gdźie po śmierći pochowan według obyczáiu pogáńskiego/ o tym czytay Kromerá Księgi 2. y Miechowity Księgi 1. zostáwił dwu synow y corkę.

Lech syn Gráków stárszy po śmierći oycowskiey ná páństwo obrány/ od brátá Gráká młodszego zá-

bit/ ktoremu

bit/ktoremu też nie dał Pan Bog tey pociechy áby doszedł tey Stolicę o ktoro się zdrádliwie stárał/ wygnan był od Rycerstwá / á niektorzy piſą żeby się sam potym zábić miał z rospáczy gdy był w tym oſtawion ßkárádym vczynku.

Wanda Corka Grakowa/ ktora po

bráćiey dźiedźiczka zoſtálá/pánowálá zá zezwolenim wßyſtkich/ á to w ten ſpoſob że byłá vrody nadobney/ ktemu Pánná dowćipna/ſpodźiewáli ſię że zá onymi przymioty mieli doſtáć do niey Páná godnego / coby ich było nie minęło/ále ſię to ſama Wánda rozeßło / ktora miechcąc Páná mieć nád ſobą/ſámá Kroleſtwem rządźić vmyſlilá/á chcąc w tym znáć ſobie/według wiáry ſwey Págáńſkiey Bogi życzliwe / czyſtość im ſlubilá / wzgárdźiwßy Rytygierem Kśiążęciem Niemieckim / y pokazawßy mu gotowość ſwo ná odpor gdy iey przez moc doſtáć chćiał/ Bogom ofiáry vczyniwßy/ obawiáiąc ſię áby iey kto tego potym przez moc nie wydárł/w Wiſłę wſtoczyłá/y ták żywot ſkończyłá. Ktorey ćiáłá doſtawßy Rycerſtwo/podług zwyczáiu pochowáli nád Rzeką Dłubnią/ tylko milá od Krákowá / nád ktorey grobem Anonimos opowieda ná ſłupie Epitaphium w te ſłowá piſáne.

VANDA VERO SIC DIS IMOLATA, ET EX AQVIS a dris immenſa, verſus Mogilam in monte eſt tumulata, cuius Epitaphium ſic ponitur.

Hic iacet in Tumba roſa mundi non roſa munda,
Non redolet ſed olet, quæ redolere ſolebat.
Gracci Regis nata, bene Vanda fit vocitata,
Vt nam Hamus piſcem trahit ab equore captum.
Vanda ſic formoſa omnes traxit ſpecioſa
Illius in amorem, & in fauoris vigorem.
Hæc per decorem Almam vicit furorem,
Nam eo ꝙ ſpreuerat hominum connubia cuncta.
Celibem hæc obtulit dis merſa flumine vitam,
Quam ad mox aripuit deorum non floridus ortus.

INTERREGNVM wtore.

Po ták nikczemnym zeßćiu potomſtwá Grákowego / ziáchawßy ſię Rycerſtwo ná mieyſce iedno/ o tym rádźili iákoby Páná obráli/ á nie mogąc ſię zgodźić ná iednego/według rozdźielenia pierwßego Woiewodztw káżdemu z oſobná Sprawce náznáczyli / wßákoż z nich iáko y z pierwßych nie długa pocieche mieli / tákże iáko y oni R. P. ßárpáli / á ſámi ſię bogáćili / o czym ći potym ßerzey Hiſtorya powie.

Przemyslowi ſzcześćie thakie ku do-

ſtániu Korony ſtad przypádło / kiedy Woyſko wielkie nieprzyiaćielſkie poráził / vt fabulatur od niektorych áby Alexándrá Wielkiego/ o czym Kromerá czytay Kśięgi wtore/ nie zoſtáwił potomſtwá żadnego / iáko długo pánował y thego nie dokłádáio w Hiſtoryach / był rzemieſłá złotniczego.

INTERREGNVM trzecie.

Leßek Wtory po śmierći Przemyslowey obran od wßystkich/ iákim sposobem czytáć będźieß o thym w Historyey. Ale iż ten był dla zdrády końmi rostárgan / ná iego mieysce inßy obran / ácż był narodu prostego / ále spráwy iego ozdobnie zálecáia Historye / pámietał ná stan swoy z ktorego ná Kroleſtwo wstąpił / spráwiedliwości przestrzegał Pogáninem będąc/ miał potrzebę z Kárlá Wielkiego synem/ ktorego był oćiec postał przeciwko Polakom y przeciwko Czechom y Sásom z wielkim Woyskiem. 2ć. A to sie działo circa Annum 804. o czym v Kromerá Ksiegi 2. Miechowitá w Ksiegách 1. 2ć. zostáwił synáiednego.

☞ **Leßek Trzeći Syn Leßkow pánował po Oycu / zgodnie od wßystkich dla dobrych spraw oycowskich obrány / w ktorych go tákże był nie wydał / był Pánem walecznym / żadney krzywdy y nammieyßey nie cierpiał / trzymał w cále wßystkie Páństwá / y te ktore były oderwáne przyłączył do Polski / miał synow dwádźieśćiá y iednego / miedzy krore naprzod to Kroleſtwo ßerokie rozdzielił / tylko iednemu Popielowi stárßemu samę Polskę do obrony zlećił. Jáko wiele Państw zá onym rozdzielenim ich odeßło/ toć ná potym Historya powie/ albo czytay Kromerá Ksiegi 2.**

☞ **Popiel Syn stárßy Leßkow od Oycá náznáczony / od bráćiey y Pánow tákże y Rycerstwá wßystkiego zgodnie przyięty. Tego Anonimos wspomina od corki Cesárskiey Juliey być spłodzonego / po ktorey mu był dał Cesarz w poságu Báwárską Ziemię / o czym potym w Historyey mieć będźieß / wßákoż w spráwách nie był oycu podobnym / był Pan mięzemny / boiáźliwy / Stolicę swą przeniosł z Krákowá do Gnieznę / y tám sie ießcze mu prześpiecznie nie zdáło / potym do Krußwice bliżey bráćiey / zostáwił synátegoż imienia / o czym Kromerá Ksiegi 2.**

☞ **Popiel Wtory Syn Popielow / w młodym wieku od wßystkich obran / ták od stryiow iáko y od Pánow y Rycerstwá Polskiego / á przydáli opiekuny młodości iego / ále rownie iáko y oćiec był mięzemny / á przeto od wßystkich ná wzgárdę był názwan Choßtek álbo Choßysko według inßych opisánia Historykow / był wielki nierzadnik / w czym chcąc go Pánowie vstromić / námowili go áby sie ożenił / co potym było z gorßym K. P. mial zá soba Księżećiá iednego Niemieckiego corkę / biallogłowe zło / iákoma / do czego potym z mią przyßedł / toć ná potym Historya vkaże / bo go były myßy ziádły z nią y ze dwiemá synámi / o czym czytay Kromerá Ksiegi 2.**

INTERREGNVM Czwarte.

Gdy nie stáło potomstwá Narodu Księżecego / ziecháli sie Pánowie y Rycerstwo do Krußwice / chcąc innego Páná miedzy sobą obráć. A gdy ná onym zieździe nie spráwić przez niezgodę niemogli / sam Bog vkazał v człowieká vbogiego prostego narodu oney wielkiey zgrái obfitą ßpiżárnię y piwnicę / ná beczce miodu / á ná iátce mieśney / po iednym wieprzu tylko / o thym czytay v Kromerá Ksiegi 2. Miechowity pierwße. Tego potym zá onym dostátkiem gdy zá Páná obráli / iáko był z onego prostaká Pan rzadny / rostropny / iáko mu żaden nie vrągał ani vrągáć śmiał / widząc ná wßem dobrą spráwę iego / y słyßąc o tákich cudách iákie sie działy ná Elekcyey / rozumieli go práwie od Bogow vkazánego / wßyscy sie go bali y miłowáli / tylko one Księżętá / Stryiowie Popielowi y bráćia / obrażiwßy sie tym że Polacy kromią woley ich Páná sobie obráli / od społecznośći sie Polskiey odłączyli / iá-

ko maß o tym v wßystkich Historykow. Tenże Piast znowu przeniost Stolice z Krußwice do Gniezná / ná ktorey ßczęśliwie á długo pánował / tho sie działo circa Annum 861.

☞ Semowit Syn Piastow po śmierći Oycowskiey ná Monárchio Polsko obran / ten był wßelákich cnot ktore dobremu Monárße przynależo pełen / był waleczny / Od Moráwskiego Krolestwá gdy od inßych rozerwáne było / iáko od Niemcow / Węgrow y Czechow / niemálo do gránic swych przyłączył / Prusom odiął to wßystko co byli w przeßłe woyny pobrali od Polski / Pomorskim / Káßubskim y Sławieńskim Książętom / onym ktorzy byli od Polski odstáli woyne przypowiedział / á w tym máiąc tylko wieku lat trzydzieści y dwie vmárł / zostáwił syná Leßká.

☞ Leßek Czwarty Syn Semowitow był od wßystkich dla dobrych spraw oycá iego / zgodnie ná Monárchio Polsko obran / á dla młodych lat iego przydano mu opiekuny / wßákoż opiekunowie ták sie nim opiekáli / że áni R. P. áni iemu pożytecznymi byli / vmárł Roku 913. po narodzeniu Zbáwićielá nászego / zostáwił syná Zemomysłá.

☞ Zemomysł po śmierći Oycá swego od wßystkich Pánow y Rycerstwá zgodnie ná Monárchio obran / ktory tákże nie był Pánem walecznym / był dobrotliwy / ludzki / á pokoy bárzo miłuiący / á chyłko był stod sławnym / że mu sie był syn vrodził ślepy / czym go bárzo miásto pociechy zásmućił: A gdy sie ziechali ná mianowiny dźiećiećiu gośćie od nie° proßeni / przeyźrzał / ktorego mátká obaczywßy / z wielką rádośćią przywiodłá przed oycá y przed gośćie one / skąd wesela wielkiego wßytkim przybyło / miánowáli go byli Mießko / iáko to Anonimos powieda / dla tego że był niewidomy / ták sobie rozważáli / iesliby był niewidomym po oycowey śmierći / miáło być zámießánie w Elekcyey / y dla tegoż ták rzekßy / y tu będźie potym mießká / tho iest mießániná. Po oney ßczęśliwey nowinie ktora oczymá swemi widźieli / dáli dźiećiećiu imie Miecysław / iákoby ták rzekli / że sobie miał mieczem sławy przymnożyć / ále Kromer pißę / żeby od mátki á od sług tylko miał być ságodniey z pießczoty názwan Mießko / vmárł Zemomysł roku 964. w Gnieznie obyczáiem pogáńskim pochowan.

☞ Po śmierći Zemomysłowey ziecháli sie Pánowie y rycerstwo do Gniezná / Miecysláwá syná ie° zgodnie ná Monárchio Polsko obráli / ktory żyiąc według zwyczáiu pogáńskie° miał żon śiedm̄ / potym od niektorych Pánow y Rycerstwá / ktorzy w cudzych źiemiách bywáli / ták v Czechow / Moráwcow / wierze sie Chrześćiáńskiey przypátrzyli / był námowion áby też wiárę Chrześćiáńską przyiął / ná ktorych perswásio chętliwie do te° przystał / spodźiewáiąc sie według winczowánia y pewney obietnice ich / lepßego nád przodki swe ßczęśćia ná Páństwie od nawyższego Bogá. ć. Naprzod to sobie vmysliwßy vczynić / żony opuścił / á potym sie według obyczáiu Chrześćiáńskiego stáral o iedne v Bolesláwá pierwßego Czeskiego Krolá imienim Dobrowkę / pißą niektorzy á zgołá wßyscy Polscy Historycy / że postáł posły y przywieźli mu ią z kondycyámi tákiemi / áby sie okrzćił / ále Baßko y Kátálog Gnieźnieńskich Arcybiskupow ták o thym świadczy / że skoro mu Bolesław pozwolił dáć corkę / sám tám iáchał y támże był okrzczon / o czym tymi słowy piße pomieniony Historyk. Anno 965. Dobrochna Ducis Boleslai, Soror Sancti Venceslai, Desponsata Mesconi filio Zemomisli, qui Mesca cecus natus fuit, & Prage baptisatus (diuino miraculo annos septem habens, lumen recepit) & cum Polonis qui cum eo erant, clamabant Polen, vnde vocati Polani ex perfusione Sacri Baptismi, qui primo vocabantur Lechowie

wie/ dum essent Pagani á primo illorum Duce LECH, &c. O czym tákże Historya Czeska świadczy.

¶ Ten tedy Monárchá przyiowszy Chrzest święty/rozmnażał z wielko pilnością Wiárę Chrześciáńską w páństwie swoim/do czego mu Dabrowká żoná iego wiernie pomagálá. A tu się wypełniłá Práktykà Mieszkow Oycá iego ná onych miánowinách gdy ich pytał około przeyrzenia iego/powiedáli/że zá iego pánowánia Polská oświeconá być miálá. To się działo w roku według opisania Historykow 965.

¶ Zá tegoż naprzod Kościoły y Biskupstwá w Polszcze fundowáne były/iáko Gnieznieńskie/Arcybiskupstwo/y Krákowskie/Poznáńskie/Wrocláwskie/ktore przed tym Smogorzewskim zwano/Krusickie/co teraz Włocławskiem zowa/Płockie/Chełmskie/Lubuszeńskie/y Kámieńskie/y wszystek porzadek/ktory áż do tego czásu przy tych Kościelech y Biskupstwách widzieny/ácz potym wiele ludzie nabożni/Hrábiowie y Rycerstwo/nádáli y przyczynili/w inszych się kráinách porzadkom przypátrzywszy/ták áż nád insze Krolestwá nie było porzadnieyszych y sposobnieyszych ludzi do służby miłego Bogá iáko w Polszcze/wszákoż wieku mego porownáne było z inymi w ktorych mieszániná byłá w wierze.

¶ Tenże Historyk opowieda rok vrodzenia synà iego Bolestáwá 967. ktoremu dał imie Bolestaw. Tegoż gdy mu podrosł/zá żywotá swego ożenił/z Jadyta Gieyzy Węgierskiego Krolá Corko od pierwszey żony/ktoremu też był dał siostre swa Adleyde/y táż go námowiłá ná Wiárę Chrześciáńską/ktora ze wszystkimi ludźmi páństwá swego przyiął.
Był Mieczysław ná páństwie lat 35. Vmárł Roku 999. O czym Kromer w Xsiegách Trzecich.

☞ Bolesław Syn Mieczysławow napierwszy tego imieniá/tákże y Krol Polski/ktory po śmierći Oycowskiey od wszystkich zgodnie był zá páná obran. O tym ták pisze Kromer/że napierwszey Nomen Polonorum Regia dignitate & clarissimis rebus gestis vehementer illustrauit, militarem disciplinam auxit, Regni fines longe lateq; propagauit, Religionem stabiliuit, & Angustiorem reddidit, deniq; feros & agrestes homines ad ciuiliorem aliquanto vitæ cultum redigit. O czymći potym Historya szerzey powie/ábo czytay v tegoż Xsiegi Trzecie.

Ten był Czeską ziemie pod swa moc podbił/z ktorey mu Vdálryk Xiąże dań dawał/o czym Kromer w Xsiegách 3. List 54. Wielką część ziemie Morawskiey trzymał pod swa moca/przez własne stránie y mestwo swoie/dań z niey brał niemało/o czym v Kromerá czytay támże.

¶ W roku 1008. z Ruskiem Xiążęciem Jarosławem woyne po kilká rázow fortunna miał/wiele Rusakow poráził/Kijow Miásto sławne y bogáte dał był żołnierzom swoim ná łup/ Słupy żelázne miásto gránic w Nieprzezostáwił/ Cromer. lib. 3.

Z Sásy/z Prusy/woyny miewał szczęśliwe/o czym Historye świadczą iednostáynie iáko Kromer tymi słowy. Cõficto autem bello Rusico, Rex Boleslaus ne sui diuturno otio torpescerent, vt ea quæ Poloniæ adempta erant recuperaret, Saxonibus bellum intulit.

Po tey woynie szczęśliwie ią odprawiwszy przećiwko Prusakom się rusził/mszcząc się śmierći Woyćiechá S. Biskupá/ktore z hołdował á pod swa moc przyłożył/ Zamki przednieysze pobrał y obwárował mocniey/á gdy iuż sami łáski od nie° prosili/dań dáwáć postąpili/y przyiąć wiáre Chrześciáńską/posłał ludzie vczone do nich áby ich wiáry náuczáli/odieżdżáiąc z ziemie w Rzece Ośle słup żelázny postáwić kazał/milá tylko od Rogoźná miásteczká/potym tylko dwie lećie odpoczywáiąc/około wiáry áby się pilnie rozmnażálá stáránie czynił.

W tym

W tym znowu Jároſław przymierzá náruſzył/ oczym Boleſław máioc prędko ſpráwę od ſwoich Stároſtow/z Woyſtkiem ſie prędko ruſzył/ á gdy ſie zeſły v Rzeki Bohu Woyſká w dźień Niedźielny/ Boleſław vmyślił był tego dniá mieczá ná nie przyiaćielá nie podnośić/wſzákoż iáko mowią Magnam in bellis fortuna vim habet, bo zá málymi przyczynámi ono ſie poſtánowienie vmyſłu iego rozerwáło/miedzy woźnicámi á máſztálerzmi / gdy konie ná pawáli záczęłá ſie woyná/ do czego z obu ſtron ná pomoc káżdy ſwemu ſie porwáli/woyſko Polſkie prędko przyſpiedſzy do ſpráwy przez rzekę ſie przeprá wiło/gwałtowna bitwá z obu ſtron ſie záczęłá/wſzákoż Ruſacy prędko vſtąpić muśieli / Polacy w pogoni wiele ich pobili / thák áż ſie vżaliwſzy Boleſław gdy obaczył pokorę ich zákazał Rycerſtwu áby im pokoy dáli / á ná od wrot trąbić kazał. Łácno Ruſacy pokoy v niego vprośili y bárzo im mała dań vſtháwił / one więźnie co w przyſłą woynę poimał wypuśćić kazał/ á to ſie dźiáło Roku/ 1018.

Po tey potrzebie Ruſkiey wiele ſpraw pobożnych iego w Hiſtoryey czyták będźieß/ álbo pátrz v Kromerá w Kśięgach 3. Sławieńſkie Kśiąże tá iuż był podbił pod ſwą moc/iáko o tym Kromer świadczy támże. Był to Pan ſpráwiedliwy / bogoboyny / miłośierny / hoyny / Biſkupy y Kápłany miał w wielkiey vczćiwośći/ gdy do rády Biſkup przyſzedł/ wſtał á nie śiadł áż pierwey Biſkup śiadł / czterdźieśći ſtołow záwße po gotowiu było nákrytych/ y ná wßyſtkich potráwy ſtáwiano/ kto przyſzedł śiadał á iadł. W drodze kiedy chłopá podkał proſtego narodu / záraz go ſpytał ieſli nie miał iákiey potrzeby do niego / á ieſli miał od kogo krzywdę on człowiek / záwoławßy do ſiebie onego ktory go skrzywdźił / z fukał y nágrodźić kazał. V Sądu kiedy ktory proſtak nie vmiał krzywdy ſwoiey álbo ſpráwy bronić / záraz mu Prokuratorá pokazał / y ſam z ſkárbu ſwego zápłáćić mu kazał. Zamkow wiele pobudował dał. Wiele ſpraw iego pámięći godnych w Hiſtoryey obaczyß/ vmárł Roku 1025. Z iego śmierći wßyſtko Krolestwo długo żáłoſne było/ ták że áni mężczyzná áni biallagłową w bárwie iáſney nie chodźili/w Poznániu pochowan/pánował lat po oycu 25. miał wieku pięćdźieśiat yo śm. Piße Anonimos wierße ktore o śmierći iego żáłoſnie długo śpiewáne były tymi ſłowy/ ktoreśmy tylko propter antiquitatem położył.

Omnis ætas, omnis ſexus, omnis ordo curite,
Boleslai Regis funus condolentis cernite.
Atq; mortem tanti viri ſimul mecum plangite,
Heu heu Boleslae vbi tua gloria,
Vbi virtus vbi decus vbi rerum copia,
Satis reſtat ad plorandum ve tibi Polonia.
Suſtentate me cadentem pre dolore comites,
Adimite quæſo mihi condolere milites.
Deſolati reſpondite heu nobis hoſpites,
Quantus dolor quantus luctus erat pōtificibus.
Nullus vigor nullus ſenſus nulla mens in ducibus.
Heu heu Capelanis, heu ergo omnibus.
Vos qui torques portabatis inſignum militiæ,
Et qui veſtes mutabatis regales quotidie.
Simul omnes reſonate ve ve nobis hodie,
Vos matronæ quæ coronas geſtabatis aureas.
Et quæ veſtis habebatis totas auritriſeas,
His exutæ veſtiatis lugubres & lineas.
Heu heu Boleslae cur nos pater deſeris,
Deus talem virū vnquam mori cur permiſeris.
Cur non prius nobis vnam ſimul mortem dederis,
Tota terra deſolatur tali Rege vidua,

Sicut suo possessore facta domus vacua,
Tua morte lugens merens mutans & ambigua
Tanti viri fumus mecum omnis homo recole,
Diues, pauper, miles, clerus, insuper agricolæ.
Latinorum & sectarum quot quot estis incolæ,
Et tu lector bonæ mentis hæc quicumq; legeris
Quæso motus pietate lachrymas effunderis,
Multum eris inhumanus nisi mecum fleueris.

Tenże pisze o tym Krolu kiedy to znał że iuż niedługo żyć miał. Tum omnibus suis principibus & amicis suis ad se vndique congregatis, eis multa mala futura, voce prophetica nunciauit in enigmate: Heu heu iam quam per speculum video prolem & prosapiam meam exulem, fore de Regno hoc & supplicem hostibus meis infestissimis quos ego domueram, video regnum in multa variaq; frusta scindi, video quantum hic sanguinis fundetur, tam interno quam exterrno hoste, idq; iusto dei iudicio permittendum cultumq; eius diuinum negligeñ. in varia schismata scindentur, luxum & mollitiem amabunt, hniusq; solius Regni Angor & solicitudo spiritum meum consumit, nisi me altior spes refficeret. Video enim propitiationem diuinam, post longa tempora prolem meam non derelicturam, ecce vir exibit de lumbis meis qui pristinam gloriam regno suo restituet, dispersa congregabit, superbiam hostilem humiliabit, & quicumq; calcitraturus est contra Regnum hoc, capulo gladij mei conteretur.

Wiele rzeczy nád inße Hiſtoryki o nim piße ten pomieniony ſcriptor / co iż ná ten czás ſie kiotkośći folguie ominąć muße / w hiſtoriey ßerzeyći to potỹ okaże.

☞ Miecyſław Syn Boleſławow od wßyſtkich iednoſtáynie był ná Kroleſtwo przyiet po śmierći oycowſkiey / w Gnieznie koronowan wespołek z żoną ſwą Ryſchą przez Hipolitá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego / Tryumphy przez kilká dni wielkie były / iálmużny rozdawano ludźiem vbogim / inße miłośierne vczynki czyniono ktore rozumieli nawietße / ku czći á chwale miłego Bogá / á to było ná dźień Swiateczny: wßákoż iednák dáleko ſie był odſtrzelił od ſpraw oycowſkich / naprzod ſie z woyſkiem rußył przećiwko Ruſakom / ktorzy dowiedźiawßy ſie o śmierći oycá iego przymierze zrzućili / wßákoż ie zá pierwßym przyśćiem rozgromił.

Potym przećiwko Cżechom ſie wyprawił / dla tego że mu dani ktoro oycu iego dawáli dáć niechćieli / ktemu Páńſtwá álbo dźierżáwy iego náieźdźáli / Morawe opánowáli / ktore ná ten czás po oycu trzymał. Tám Miecyſław Krol z woyſkiem iáchawßy / mieczem / ogniem puſtoßył / Zamku áni Miáſtá żadnego niedobywał tylko przedmieśćia opalał / wiele ludźi y bydlą nábrawßy do Polſki ſie obroćił / á przyiáchawßy záraz woyſko roſpuśćił.

Też przećiwko Pomorzánom Woyſko niemále wywiodł / máiąc z ſobą w Towárzyſtwie Andrzeiá Bele y Lewente Wegry / Ládyſławá Iyſego ſyny / á Krolá Stefáná bráćia ſtryieczną / ktorzy byli ziecháli do Polſki / gdy Piotr śieſtrzeniec Stefanow po śmierći wuiowey ná Kroleſtwo wiáchał / pogromił Pomorzány / y z nowu pod moc ſwą ták táko zá oycá podbił / á te kthorzy byli przyczyną rebeliey potráćić kazał / Kśiąże w potrzebie oney zábito. Tám wielkie á znáczne meſtwo ſwe Belá Wegrzyn okazał / ktoremu Miecyſław corke ſwą dawßy / w poſágu Pomorſką źiemię dał. Potym ſtał ſie miedbálym Miecyſław / tych Páńſtw ktore mu odpádły wiecey niedoſtawał / okrom żony inßych pátrzał / żenie wßyſtko do rządzenia álbo do ßáfunku zlećił / ták iż práwie ſámá á nie on Kroleſtwem rządźiłá / dla czego potym oboie przyßli do wßyſtkich w wielką nienawiść / żył lat dźieśięć ná Páńſtwie po oycu / miał wieku 44. niekorzy o nim piſą że mu ſie byłá głową ſkáźiłá / vmárł Roku 1034. w Poznániu pochowan.

Káźimierz

☞ Kázimierz Syn Mieczsławow od wßyſthkich zgodnie po śmierći oycowſkiey w Gnieznie ná Kroleſtwo obran / wßákoż dla młodośći iego odłożoná byłá Koronácya / á przy Ryrie mátce iego zoſtáwiona wßyſtká zwierzchność do lat iego / ktorey zle niewiáſta oná łákoma vżywáłá / áż potym z Polſki ſkárbow nábrawßy y z ſynem ziechálá. W ten cżás wielkie nießcześćia ná to Kroleſtwo przypadáły / niepokoie wnętrzne wielkie / tákże od poſtronnych nieprzyiaćioł / iáko od Ruśi / od Cżechow naiázdy były / o cżym potym w Hiſtoryey ßerzey będzie.

Po onych wielkich ßkodách obacżywßy ſie Pánowie y Rycerſtwo złożywßy ſobie Syem / o Pánu myſlili / á nie mogąc ſie ná inßego zgodzić / złożyli dań wielką / obrawßy poſły ßubáć Kázimierzá kazáli / ktorego gdy Poſłowie náleźli / z Klaßtorá wyprośili iuż profeſowánego / cżytay Kromerá Kśięgi cżwarte Liſt 73. Skoro przyiáchał on Zakonnik / iáki z niego obrońcá był R. P. toć ná potym Hiſtorya powie / miał zá ſobą Dobrogniewę Kśiężećiá Ruſkiego Jároſłáwá corkę. A máiąc od Ceſarzá Henrykà przymierze z Pruſáki y z Jácwingi / á z Mázowßány woynę ßczeſliwie po trzy kroć ſtoczył / dwá kroć Máſláuſa poráźiwßy do Prus ſie gotował / wßákoż temu prędko zábieżgli / dań mu poſtąpili / Máſlauſa ktory do nich vćiekł obieśili / mowiąc / wyſokoś ſie pyſał / wyſokoß mießkay / tego niektore ſcriptá powiedáią Fámiliey Turzymá. Miał ten Kázimierz z Dobrogniewą ſynow cżterech / Boleſłáwa / Włádyſłáwá / Mießká y Ottoná / corkę iedną Swántochnę / Otto y Mießko vmárli zá żywotá oycowſkiego.

Żył ná Kroleſtwie Kázimierz lat ośmnaśćie / pothym po onych fortunnych zwyćieſtwách ktorych mu Pan Bog vżyczył / ná nieprzyiaćiele iego / dziękuiąc Pánu Bogu zá nie / Fundował Klaßtor ná Tyńcu tey Reguły w ktorey ſam był Zakonnikiem / do ktorego wiele wśi nádał / o cżym potym będzieß miał w Hiſtoryey. Vmárł Roku 1058. z żálośćią wßyſtkich ludźi / pochowan w Poznániu. Tenże był przeniośł Smogorzewſkie Biſkupſtwo do Wrocláwiá / inßych wiele dobrych ſpraw iego.

☞ Po śmierći Kázimierzá Krolá ziechawßy ſie Pánowie y Rycerſtwo / Boleſłáwá ſyná iego ſtárßego ná Kroleſtwo obráli / do ktorego záraz ná początku pánowánia iego / trzey zbiegowie znáczni przyiecháli we trzech lat / naprzod Jzáſław Kśiąże Kijowſkie brát iego wuieczny / Belá Kśiąże Węgierſkie brát Andrzeiá Krolá / y Járomir Predyſłáwá Cżeſkiego Krolá álbo Kśiężećiá Syn / ktorym Boleſław przećiwko nieprzyiaćiełom ich dawał pomoc / o cżym ći potym Hiſtorya powie.

Naprzod Włádyſław Cżeſkie Kśiąże gniewáiąc ſie że przyiął zbiegá onego Boleſław / woyſko zebrawßy do Polſki wtárgnął / wßákoż nie dáleko zá ßędł / bo ſkoro ſie dowiedźiał iż Boleſław z ludem przećiwko niemu ßędł / nie śmieiąc z Polaki zwieść bitwy / bo był ich śiły y męſtwá dobrze świádom / ále co napredzey vchodźić z woyſkiem vmyślił / wßákoż Boleſław vćiekáiącego nie gonił / ále z źiemie iego wiáchawßy / wśi / miáſtá ſpuſtoßywßy wielkie plony wygnał / á ná drugi rok z wietßa ſie moco ná ń gotował. Wßákże temu zábieżał Wrátyſław / prędko ſie o przymierze poſtárał / á záraz y o ſioſtrę do ſtanu małżeńſkiego / imieniem Swántochnę.

W tym też cżáśie Prusácy lekce ſobie poważáiąc młodość Boleſławowe / wiedząc y to że do Cżech ćiągnął / prędko ſie nágotowawßy do Pomorſkiey Ziemie wtárgneli / Grodek Zamek mocno opatrzywßy do ktorego łupy álbo zdobycż nośili / á z niego potym ná przyległe Páńſtwá náieżdżáli á puſtoßyli / niemáiąc przećiwko ſobie przez on cżás broni dobytey. Do ktorych Boleſław z woyſkiem ſie obrocił / ále gdy mu bitwy dáć niechcieli / bacżąc też iż Zamkowi onemu ná on cżás nic vczynić niemogł / pokazał ſie im thák że z woyſkiem odćiągnął / w tym ſie táiemnie záſadźił ná mieyſcach chytrych.

Prussowie mniemáiacy bedac rádzi że z woyskiem odszedł Bolesław/ wyszli wnet z swoich iáskiń/ á co przedzey szli do Polski/ Bolesław od śpiegow máiac spráwe o nich/ z woyskiem swym z onych cieniow wyszedł zochota/ á przeprawiwszy sie przez Rzeke Osse/ ná nieopátrzne vderzył/ wszystkie ná głowe poráził.

Toż mu przeszkodziło że záraz po Czeskiey woynie skoro/ Belle do Wegier nie prowádził/ wszákoż nie długo mieszkáiac zá pilna prosba ciotki swey żony Ksiażecia Belle/ rozdzieliwszy woysko ná trzy czesći do Wegier ciągnął. Gdy ná gránice wszedł/ wiele sie do niego Wegrow przyłączyło/ ktorzy trzymáli strone Belle/ owa że znich czwarte woysko sie zebráło/ Andrzey Krol prędko sie tákże z woyskiem do nie° wypráwił/ wiele z soba Wegrow/ Niemcow y Czechow máiac/ przeprawiwszy sie przez Rzeke Tibiske/ woyská swe spráwił. Polacy chętliwie go czekáli w spráwie/ z wielkim grzmotem bitwe stoczyli/ przez kilká godzin trwálá ná żadna strone szczescia nie vkázuiac/ ná ostátek Wegrowie bacżac sobie silne Polaki/ vstępować poczęli/ á niektorzy co z Andrzeiem krolem byli/ widzac gwałt od Polakow ná woysko swe/ záraz sie do Belle obrocili. Czechowie y Niemcy bacżac że ich opuścili Wegrowie/ záraz vciekáć poczęli/ ktorych wiele w pogoni pobito y bárzo wiele poimánych było. Wrátysław Książe Czeskie y Książętá Niemieckie/ Krol Andrzey od sámych Wegrow poiman y Mosony/ wszákoż z wielkich niewczasow w lesie Boconieńskim bedac ránny vmárł.

Bellá od Bolesławá ná Biállogrod ná Stolice Krolewską záprowádzon/ á potym z woyski sam ná zad odiáchał/ od Belle Krolá z Rycerstwem hoynie vdárowány/ tákże y od Wegrow. Poiął potym żone Wiseszławe/ corke iedyną Książęcia Ruskie°/ ná ktora wielka część Kśięstwá przypádlá. Potym zásie Izásławá Książe Ruskie wygnánca ná Páństwo prowádził áż ná Kijow/ skąd wygnał Wiseszławá/ á sam tám z woyskiem przez Láto y przez Zimie został/ rozdawszy leże ludźiom/ tylko przedmieysze przy sobie zostáwił. Ná Wiosne potym obrocił sie do Przemyslá/ iesliż iáka krzywda od kogo wywabiony/ iesliż dla tego że to byłá własna oyczyzná iego żony/ niemáß nic pewnego/ wszytkich miásteczek w onym kráiu łácno dostał/ thylko miásto Przemysl w ktorym bárzo wiele ludźi sie záwárło przećiwić sie chćieli/ do ktorych sie on przez Rzeke San przeprawiwszy obrocił/ tám ludźie oni nie vfáiac mocy iego/ áni obronie swey/ do Zamku vciekli/ ktorego dostawszy Krol Bolesław bárzo okwitego/ ná lup dał Rycerstwu/ Zamek w koło obegnał/ y tego przez wymorzenie głodem dostał/ wszákoż nie záraz/ bo ten narod ták był niechetny Polakom/ że y to bacżąc/ iż sie obronić niemogli/ iednák z wielkiey nádetości głodem obumieráiąc vporne sie poddáć niechćieli/ áż iuż práwie wielka niewola do tego ich przygnáłá/ że ná ostátku Látá poddáć sie musieli/ tylko to sobie obwárowawszy áby zdrowo każdy znich z tym co zánieść może wyniść mogł: támże Krol przez Zime dokończywszy vmysłu swego mieszkał.

Potym w Roku 1069. Syny Bele Krolá Węgierskiego wignánce ná Páństwo oyczyste wprowádził/ y ták pogodził z Sálomonem Synem Andrzeiowym/ ktorego Henryk Cesarz z woyski swemi do Wegier był wprowádził po śmierći Bele/ iż Synowie Bele przy dwu częściach Krolestwá zostáwili Sálomoná/ á sami ná trzećiey zostáli ná tytulech Książęcych.

Skoro przyiáchał z Wegier/ znowu zástał Izásławá zrzuconego z Kiiowskiego Kśięstwá/ ná ktore go był wprowádził/ á ták prosto obrocił sie z woyskiem ná Wołyń/ naprzod sie v Lucká położył/ málo nie cáłą szesć Miesiecy poddáć mu sie niechćiało Miásto ono/ potym sie dáli ná Láske Krolewską/ snádnie pokoy v niego otrzymáli. Ná drugi rok obrocił sie pod Kijow/ ktore° z woyskiem bárzo wielkim Wszewold zászedł/ ktore był zebrał z Państw swoich/ ták że y z brácких czesći. Podkáły sie woyská porządnie spráwione

z obu stron/ trwálá mála chwile bitwá/ wßákoż sie Ruś pomießálá/ potym tylu podáli. Wßewoldus niemogąc swych náwroćić do spráwy/ sam też zá nimi vćiekał. Wiele nieprzyiaćiol ták w oney bitwie wálney iáko y w pogoni Polacy poráżili. Málo co odpocżawßy Bolesław do Kyowá sie obrocił/ Kyowiánie niemogąc dla nieopátrzenia długo wytrwáć obegnánia/ láski v niego prosili/ á Miásto poddáli: tám wieżdżáiąc Bolesław w bronę Mieysceka/ dobywßy mieczá/ onego vmyślu Rycerstwá swego iáko byli rzekli ná gardlech Kyowiány káráć zákazał/ á wielkie vpominki ktore mu Kiowianie dobrowolnie sami przyniesli/ miedzy nie rozdał. Wiele spraw potym iego zacnych w Historyey czytáć będźieß/ iáko Biskupá potym Stánisláwá S. z Domu álbo Fámiliey Prus/ y dla czego zábił/ toć ná potym ßerzey sie powie. Agdy sie vpámietał w ták nieprzystoynym vczynku stanowi swemu/ żáłuiąc tego serdecznie/ ktemu bacżąc Rycerstwo przećiwko sobie ziotrzone/ wźiowßy z sobą Syná ziáchał do Węgier/ z Węgier ßedł piechotą do Włoch/ przyßedł do Klaßtorá Osiá/ dostał tám służby w Klaßtorze/ został confratrem Zakonnikom/ tám będąc służył/ robił/ piece palił/ w kuchni posługował/ á we dniey w nocy kiedy sie vlácił/ v drzwi kośćielnych Pánu Bogu sie modlił. Bacżąc te do niego Zakonniey pilność w posługách/ k temu y nabożeństwo wielkie/ mieli onim dobre mnimánie. Był tám cżás niemály/ á gdy iuż terminus vitæ przychodźił/ wyznał przed Spowiednikiem co zacż był/ y co vczynił: Confessor to vsłyßawßy ßedł do Opátá/ ktory gdy do niego przyßedł/ wyznał też toż przed nim/ á dowodząc mu tego że ták iest/ kazał sobie tłumok swoy przynieść/ ten otworzywßy/ vkazał niemało kleynotow kosztownych y pierzćień secret ktory ná pálcu nosił/ zatym vmárł. Rozmyślali sie Zakonniey gdźie go pochować/ conclusum od wßystkich/ iż za Cmyntarzem nie ná świeconey ziemi/ y ták vczynili. A máiąc ták wielkie kleynoty iego/ stárał sie Opát z Zakonniki v Papieżá áby był absolutus, á iżby dopuścił ciáło przenieść ná świecona ziemie/ co wßystko snádnie otrzymáli gdy pokazáli że vmárł ná pokućie. Tákże nie ruszáiąc go z onego stlepu gdźie go byli pochowáli/ przyczynili Cmyntarzá/ á nád ciáłem iego Káplice okrągłą zmurowáli/ ktora áż po ten cżás stoi/ właśnie nád grobem Oltarz wielki/ y kazáli wyryć ná tym kámieniu Koniá/ ten text nád nim nápisawßy. Hic iacet Boleslaus Rex Poloniæ, occisor Sancti Stanislai Episcopi Cracouien. Kámień ná śiedmi stop męskich/ ná ktory pátrzały oczy Marćiná Białłobrzeskiego/ Biskupá Kámienieckiego/ Opátá Mogilskie°/ z Domu álbo Fámiliey Abdánk/ gdy tám był w tym Klaßtorze/ to co sie nápisało widział y od Opátá osthátek ex tradicione patrum w vßy swe słyßał.

Ten Krol ácż był bárzo gniewliwy/ wßákoż też był y miłosierny/ á ktemu bárzo hoyny. Wspomina Długoß libertatem iego circa Annum 1068. Gdy mu dań przyniesiono wielką z roznych Ziem/ Ksiądz ieden vbogi stał wzdychaiąc á dziwuiąc sie onym skárbom/ co gdy Krolá doßło/ pátrzac nań że był nie bárzo przyodźiany/ rzekł mu/ nie wzdychay ták bárzo/ nábierz oto sobie co możeß zánieść pieniędzy/ á porátuy chudoby swey. Ksiądz to vsłyßawßy obwárowawßy sobie sukniá dobrze około siebie/ przystąpiwßy do oney gromády pieniężney śrebrá złotá/ począł bez pámięći gárnąć ná suknię/ á nábrawßy co niemiárá/ czego mu Krol dozwolił/ chćiał iść dodomu/ wßákoż iż był przeładował bárzo/ niż doßedł zdechł z przerwánia srogie°: Co gdy Krolá doßło/ kazał ciáło onego Księdzá y pieniądze w Wiśle wrzućić/ powiedáiąc/ że niegodne do vżywánia ludzkiego/ bo człowieka zábiły. Ksiądz też on álbo ciáło iego (powiedział) niegodne schowánia w ziemi dla ták mestwá niezmiernego. Wieleć potym Historya o tym Krolu powie/ tu sie krotkośći folguie.

☞ Władysław Brát Bolesławow po ziechániu Boleslá-

wowym od wßyſtkich wźiet ná mieyſce iego/ wßákoż ſie nie piſał Krolem dla tego że też nie był koronowány/ ktemu że Polſką od Papieżá dla tákſßkárádego vczynku Boleſławowego zákleta była/ o czym pothym w Hiſtoryey mieć będzieß/ á drudzy też piſą/że dla tego boiąc ſie brátá áby nie przyiáchał/ nie śmiał ſobie przywłáßczáć zwierzchności żadney. O tym Władyſławie v Kromerá czytay Kśiegi piate/ktorego wyſtawia być Pánem dobrym/ mądrym/ cnotliwym/ tylko że był ſpokoyny/ ále do nabożeńſtwá bárzo ſkłonny/ záraz ná początku pánowánia ſwego wielkie niezgody miedzy Pány y Rycerſtwem vſpokoił. Po rozgrzeßenie álbo podnieśienie klątwy ſłał Lámpertá z Domu Abdánk do Papieżá/ kędy ſobie záraz confirmácyą ná Biſkupſtwo Krákowſkie ten pomieniony Poſeł wyprawił. Miał zá ſobą Judite Wrátyſławá Czeſkiego Kśiążęcia corkę/ od Atleydy Węgierſkiego Krolá corki/ tá gdy przez długi czás potomſtwá nie miáłá/ zá porádą Lámpertá Biſkupá Krákowſkiego/ z wolą męża ſwego/ poſłáłá Poſły do Nárbonieńſkiey Prowincyey do Klaßtorá świętego Egidźiego/ gdźie ćiáło iego leżało/ z niemálemi vpominki/ proßąc/ żeby ią Pan Bog zá modlitwámi tych thám Zakonnikow/ á zá zaſługą świętego Egidźiego poćießyć raczył/ tákże y Koronę Polſką áby mieć mogłá potomká męſkiey płći. A gdy odprawieni byli Poſłowie/ z dobrą nádźieią od Opátá przyiechali do Polſki/ záſtháłi Pánią płodem obćiążoną/ vrodźiłá potym ſyná ktoremu dáli imię Boleſław/ ſámá miesiącá czwartego potym vmárłá/ o czym Kromerá Kśięgi 5. Liſt 94. Tá Krolowa wßyſtek ſwoy ſprzęt álbo ozdobę y ſkárby zá żywotá vbogim rozdáłá. Páb̄ſánice vprośiła Kápitule Krákowſkiey/ Lágow Biſkupowi Włocławſkiemu/ Kśiążnice Klaßtorowi Tynieckiemu ná wieczność.

Po śmierći tey Krolowey poiął drugą żonę Władyſław ná porádę Ládyſławá Krolá Węgierſkiego/ Zophią Henryká czwartego tego imieniá ſioſtrę á żonę Sálomoná Krolá Węgierſkiego/ z ktorą miał trzy corki.

Ten iednák ácż nie był walecznym/ wßákoż dla iego ſpraw dobrych y żywotá pobożnego/ Pan Bog mu ßcześćić raczył. Pruſy y Pomorzány ktorzy mu ſie byli ſprzećiwili poráził/ zá ſpráwą Siećiechá Woiewody Krákowſkiego z Domu Topor/ ktory był y Hetmánem Koronnym/ miał potrzebę z nimi Dźień Wniebowźięćia naświętßey dźiewice Máryiey/ w ktory ácż ſobie vmyſlił był niedobywáć mieczá ná nieprzyiaćielá/ máiąc w vczćiwości święto ono/ wßákoż zá potrzeba gwałtowna to vczynić muſiał/ iednák mu Pan Bog tákiego ßcześćia vżyćić raczył/ że śromotnie nieprzyiaćioły rozgromiwßy poráził/ toż im y wtory raz vczynił/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć będzieß.

Ná drugi Rok 1094. po tych potrzebách z Pruſy y z Pomorzány/ wyprawił z woyſkiem do Czech Siećiechá Woiewodę Krákowſkiego/ ktoremu gdy wiele roſkázował/ ná ten czás przy nim był Syn Boleſław/ ktoremu iuż dźieśięć lat było/ ſłuchał wßyſtkiego z pilnośćią/ áiáko młode Lwiątko/ ktore choć młodźiuchne á nie doſyć páznogietki ma/ iednák mu iuż ſerce ná przyrodzona śiłę potuchy dodawa/ tákże ono ſłáchetne dźiećię/ ácż mocy álbo śiły niemiáło/ iednák w onym młodym wieku ſerce iego chęći mu dodawáło ná ſpráwy rycerſkie/ á ná ſławę go nieśmiertelną podußczáło. Niemogąc długo chęći w ſobie zátrzymáć oney/ przypadwßy do oycá zá kolaná go oblápił/ á potym ſie mu v wßyie vwieśił y prośić począł łágodnie/ áby go z Siećiechem ná woynę poſłał. Co Krol ácż z boiáźnią iako o młodego ktemu iáko iedyną źrzenicę oczną/ wßákoż naprzod Pánu Bogu á potym go Siećiechowi zlećił: Gdy przyßedł do obozu Boleſław/ wßytkiemu ſie z pilnośćią przypátrował/ miedzy ludźmi Rycerſkimi chodząc niewcżáſy w iedzeniu/ w niedoſpániu podeymował/ z Siećiechem Hetmánem ſtráży nocne obieżdżał/ tákiż oná młodość iego okázowáłá w nim wielką przyßłą godność.

A ták Siećiech ſpuſtoßywßy Morawſką źiemię/ y porázíwßy kilká zagonow nieprzyiaćielſkich gdy mu ná odpor záieżdżáli/ fortunnie z Boleſłá-

wem do domu ſie wrocił z wielką korzyśćią. Wielka rádość Władyſłáwowi gdy Synā obaczył zdrowego / y tāk ßcześliwe zwrocenie woyſká ſwego / z poſługą podług myśli ſwey Nie długo ſpoczywał Sieciech po tey potrzebie / gdy znāć dano Władyſłáwowi że Pomorzánie Zamek Miedzyrzecz wźieli / záraz mu ſie gotowáć kazał / do ktorey potrzeby ſpołecznie z nim Bolesław vprośiwßy ſie v oycá iáchāć nápárł / y tego mu oćiec pozwolił zlećiwßy go tákże Sieciechowi. A tām wielkie ßcześćie náwßem od Páná Bogá przećiwko nieprzyiaćielowi poználi / oni obleżeńcy tylko zdrowia ſobie vprośiwßy / Zamek poddawßy precz wyiechāli / ktory Sieciech opátrzywßy / ná zad ſie z korzyśćią do Władyſłáwá z Bolesłáwem wrocił. Był Sieciech w wielkiey láſce v Władyſłáwá / tāk że o nim Hiſtorye świadczą. Ex eius fere nutu Reſp. omnis, & princeps ipſe pendere videretur. Czego mu ich wiele záyrzało / co potym w Hiſtoryey ßerzeyci ſie okaże.

Ten naprzod był począł Monárchá Polſke dźielić / dał Synowi własnemu Bolesłáwowi cum ſummo imperio co przednieyße páńſtwá y dźierżáwy / á Zbigniewowi od nałożnice Mázowiecko / Kuiáwſko y Leczyćko źiemie / o czym potym ßerzey mieć będźieß w Hiſtoryey.

☞ Boleſlaw rzeczony Krzywouſty Syn Hermanow / po śmierći oycowſkiey ná Kroleſtwo Polſkie pan práwy y obrońcá Kroleſtwá Polſkiego / rozmnożyćiel ſławy / od wßyſtkich iednoſtáynie obran / tego cnot / meſtwá / w tāk krotkim plácu opiſać nie mogę / tylko to o nim wßyſtkie Hiſtorye świádectwo dawáią / że cztérdźieśći y śiedm bitew miał z rożnymi nieprzyiaćioły wygránych / iáko z Niemcy / z Czechy / z Morāwcy / z Pruſy / z Pomorzány / z Ruśią / z Węgry / káżdego nieprzyiaćielá swego fortunnie gromił. Naznáczniey ßa y wiekom wiecznie pámiętna Niemcom będźie potrzebá iego w Roku 1109. ktora ſie był záczął z podußczenia Czechow á brátá iego Zbigniewá z Ceſárzem Henrykiem / o to / że pomagał Węgrom przećiwko Czechom. A tāk ná podußczenie Zbigniewá / zebrał Henryk woyſko wielkie przećiwko Bolesłáwowi.

☞ Piſał potym Liſt od Głogowá do Bolesłáwá kedy z Woyſkiem leżał Ceſarz w te ſłowá.

Henricus Cæſar Boleslao Duci Poloniæ, graciam & ſalutem, tanta probitate comperta meorum Principum cōſilio adquieſco, & Trecentas Marcas recipiens hinc pacifice remeabo, hoc niſi ſatis ſufficit ad honorem, ſi pacem ſimul haberemus & amorem, ſi autem tibi placuerit hoc approbare, in ſede Cracouieñ. cito me poteris expectare.

☞ Ná to mu odpiſał Bolesław.

Henrico Cæſari Boleslaus Dux Polonorum, pacem quidem ſed non in ſpe denariorum, veſtræ quidem Cæſareæ poteſtatis nutu cōſiſtit manere vel redire, ſed apud me præ timore vel conditione nullum poteſtis vilem obulum inuenire, malo enim oram Poloniæ REgni ſalua libertate perdere, quam ſemper pacifice cum infamia retinere.

¶ Znáczniey potym y mężnie / iáko práwy Pan Kroleſtwá swego bronił / o czyméć Hiſtorya powie. Sámiż Niemcy Pieśni o meſtwie y czułości iego ſkłádáiąc śpiewáli / ktore tákże Anonimos opowieda Láćińſkiem Wierßem piſane w te ſłowá.

Boleslae Boleslae Dux glorioſiſsime,
Tu defendis tuam terram, quam ſtudioſiſsime,
Tu non dormis nec permittis nos dormire paululum,
Nec per diem, nec per noctem, nec per diluculum,
Et cum nos te putaremus de terra propellere,
Tu nos tenes ita quam concluſos in carcere.

Talis princeps debet regnum atq; terram regere.
Quid si forte suos omnes simul congregauerit,
Nunquam Cæsar sibi bello resistere poterit.
Talem virum condeceret Regnum & Imperium.
Qui cum paucis sic domabat, tot cateruas hostium,
Et qui nondum recreatus sit de pomerania,
Sic per eum fatigatur turme contumacia,
Et cum illi cum triumpho sit eundum obuiam,
Nos eius cogitemus expurgare potentiam.
Ipse quidem cum Paganis bella gerit licita,
Sed nos contra Christianos gerimus illicita.
Vnde Deus est cum eo faciens victoriam,
Nobis vero iuste reddit illatam iniuriam.

Porázył y pogromił potym Bolesław ono wielkie Woysko/o czym dostátecznie w Historyey będzie.

A gdy sie Cesarz Henryk ná drugi rok gotował do Polski/ chcąc sie mścić porażki oney/bárzo niechętne serca znał Rycerstwá swego/ co on znáiąc tego sie bał/áby Bolesław przez moc Páństwá pod nimi nie wźiął/wiedząc tho że miał v śiebie wiele Rycerstwá iego znácznego/ktore roskoßnie chować kazał/ radby był iuż miał pokoy z Bolesłáwem/ále sie sam w to wdáć dobrowolnie wstydał/ bo gdy go przed tym v niego żądano/ tedy go odmawiał/ á ták to sobie rozumiał zá wielką zelżywość/przeto náprawił zobopolne przyiaćioły/ áby to oni Bolesłáwowi rozważyli/ żeby on v Cesárzá przymierza żądał/ obiecuiąc mu to/że tákowe otrzyma iákiego potrzebowáć będzie.

Dał sie w tym Bolesław vżyć/ iechał sam do Cesarzá w początku ochodznym do Bábenbergu: Tám kiedy przyiechał/z wielką vczćiwośćią y dośyć łáskáwie był przyięt/z ktorym máiąc długie przyiaćielskie rozmowy/ odrzućiwßy dawne niechęći zobopolnie/ pokoy miedzy sobą vczynili. Dał Cesarz Bolesłáwowi Corkę swą Atleidę do sthanu małżeńskiego/ á Synowi iego Władysłáwowi młodźiuchnemu drugą młodßą Krystynę tákże ießcze málućzką: wieźnie wßystkie Cesárzowi dobrowolnie wypuśćił Bolesław.

A odpráwiwßy z wielką rádośćią wßystkich ono weśele/ podárowawßy sie z obu stron wielkimi vpominki/ roskazał Cesarz wielu Pánom swoim áby one młode Pánie do Polski prowádźili.

Potym Bolesław miał potrzebę z Prusy y z Pomorzány/ktorzy w niebytnośći iego wtárgnęli byli do Mázowßa/ ácz ich był Hrábią Magnus ná on czás Stárostá álbo Gubernator kráiow onych porázył/ ßeść set ná placu zbitych/ á dwánaśćie set poimánych zostáło/ wßakoż sie to ießcze mála nagrodá zdáłá Bolesłáwowi/ ále sie z woyskiem tákże do ich ziemie wyprawił.

Zhołdowawßy Bolesław ziemie Pomorską/ zostáwił Gubernatorem Swátopełká z Domu Gryff Páná iednego z Rády swey/ ktorego Historye zálecáią z wielkiego męstwá y świádomośći spraw Rycerskich/ á sam z ludem odćiągnął.

Do Czech potym nie długo sie pokoiem zábawiaiąc Bolesław/ z woyskiem wyprawił/ á to było Roku 1114.

Tegoż Roku z nowu do Prus z woyskiem ćiągnął/ ogniem y mieczem Ziemie pustoßył/ nie widząc przećiwko sobie brom dobytey/wiele więźniow y plonu wygnał: inße iego spráwy potymći Historya opowie.

Roku potym 1118. miał potrzebę do Prus y do Pomorskiey Ziemie/ co tákże ßcześliwie odpráwił.

Roku 1122. Odpráwiwßy one potrzeby z Pomorzány y z Prusy/ Synowi Władysłáwowi wesele sprawił wielkim kosztem/ z ktorą Krystynką o ktorejeś wyżßey czytał/ ná ktorym był Stefan Krol Węgierski y Książętá Ruskie.

Tegoż Roku był poiman Wołodor Książe Przemyślskie/ktory się dwie-
mádźiesty tysiecy grzywien śrebrá odkupił.

Potym Roku 1124. do Dámiey z woyskiem się wypráwił/czego by-
łá tá przyczyná/iáko pod Lábečiem czytáć będźieß.

Ná then czás gdy był z ludźmi w Dámiey Bolesław/Wołodor Książe
Przemyślskie/wielkie ßkody w gránicach poczynił/ktorego przyiechawßy
prędko skarał. Wiele mu ludźi porážił/ledwie sam Wołodor ná Hálicz u-
ćiekł/á potym powoli Páństwo mu pustoßył/á owáky z posagiem ono wtár-
gnienie do Polski Rusákom oddał. Potym przez kilká lat w pokoiu zásiadł/
bo go iuż żaden sąsiad pogránicżny ná gárnąć nie śmiał.

Ná ten czás pokoiem zábáwiony będąc/około służby miłego Bogá się
báwił/Kościoł ná Zamku w Krákowie rozprzestrzenił/murow wyższey pod-
niosł/dwie wieży przyczynił/wiele śrebnych y złotych kielichow/krzyżow/
y inßych ochędostw nárobić dał/dwádźieściá Kánonikow do stárodawnych
przyczynił/ktorym pewne wsi nádał/y dźiesięciny od Rádostá Biskupá z
Domu Roża ziednał/ktore wßystkie pod moc oddał Biskupowi. Potym zá
to że brátá Zbigniewá przyrodzonego zábić/á Skárbimierzá oślepić kazał/
pokutował/w włosiánym odźieniu chodźił/popiołem się posypował/vbo-
gich żebrakow nogi vmywał/y wiele inßych vczynkow miłośiernych czynił/
w post wielki przez cále 40. dni tylko chlebiádł á wodę pił/groby świętych
náwiedzał/bosemi nogámi przez drogi kámieniste chodźił/niwczym sobie nie
folguiąc żáłośnie występku swe° żáłował/coć potym Hiśtoriá ßerzey opowie.

Roku 1132. Vrodźił mu się Syn Henryk po Miecysłáwie.

Po tey pokućie prędko zebrał woysko z Rusi y z Polski/do Węgier ie-
chał/Syny Stefánowe ná Krolestwo wsádźił/ktore byli Węgrowie po ś-
mierći oycowskiey opuścili/á Bele ślepego ná Páństwo przyieli. A gdy mu
z Woyski záßedł ná drogę ná Polá Scepußeńskie/Woyciech Márgrábiá
wyższey Ziemie Węgierskiey/ktory miał zá sobą siostrę Bele Krolá/Stoczył
znimi bitwę/y ßczęśliwie go porážił Bolesław.

Z teyże tám potrzeby prosto do Czech záßlá go potrzebá/ná ktorą się go-
tuiąc/doßlá go nowiná że się Rusácy do Polski gotowáli/rozdwoiony z my-
ślą co miał czynić/záfrásowány/Pány obesłał/opowiedźiał im co go gryzło.
Tám miedzy inßymi Pány Piotr Włostowski Hrábiá z Książá z Domu ál-
bo Fámiliey Topor/człowiek wielkiey myśli/dowćipu ostrego/powiedźiał/
iż tá woyná łácno rozerwána być może/gdyby tylko głowę ich Járopełká o-
derwano/á to się może łatwiey przemysłem spráwić á niżeli woyná/á y ztąd
żadney sromoty niebędźie/gdy się niewiárá nieprzyiaćielska chytrośćią zá-
wśćiągnie/ná co się sam wßystko dobrowolnie obrał: to iáko spráwił/o tym
pod Toporem czytáć będźieß.

Jáko potym mśćił się Járopełk chytro swego despektu przez Węgrzy-
ná iednego/o tymći Hiśtorya powie.

Potym rychło był oßukan od Rusi Bolesław/y wywabion/że ná wiel-
kie woyská ich z małym ludem przyiechał/bo Rusácy nie tylko sami/ále y wie-
le Pánow Węgierskich do tey zdrády sobie byli sposobili/o czym w Hiśtory-
ey czytáć będźieß. Bacząc Bolesław że był ogárnion od nieprzyiaćioł/thák
iáko mogł ná przodce przećiwko onym obiemá woyskom/Ruskiemu y Węgier
skiemu ludźie swe spráwił/á roskazawßy dáć znák podkánia/sam się napier-
wey podkał z onymi co byli ná czele/ßczęśćić mu się poczęło ná przodku/á gdy
się pomießáły Roty/naprzod Woiewodá Krákowski Wßebor/ktorego ácz
Kroyniki zátáiły/wßákożem tego doßedł od iednego Scriptorá dawnego/
ktory go liczy z Fámiliey Láwschowá/á ten zákładał wieś w Krákowskim
Woiewodztwie Wßeborowice od imieniá swego. Ten gdy ná ten czás Het-
mánem będąc/naprzod vćiekáć począł/zá ktorym więtßa część álbo snáć nie-
mała połowicá woyská vßłá/po ktorego odbieżeniu/dosyć długo Bolesław

z onym

z onym ostátkiem ludźi nieprzyiaćielowi odpor dawał/ á potym dla wielkich ran y spráćowánia vstąpić musiał.

Wroćiwßy sie do Polski/ Woiewodźie onemu ktory od niego z ludźmi vćiekł/ kożuch záiecy/ kadźiel y powros w dáry posłał/ ktory z żalu wielkiego w rospácz przyßedßy sam sie obiesił.

Rycerzá ktory mu koniá dodał/zdrowia iego pilnował/hoynie vßláchćiwßy/ pieniędzmi y máietnośćiámi inßemi vdárował.

Potym pretko wpadł wniemoc/spráwiwßy sie chwálebnymi świątośćiámi według porządku Chrześćiáńskiego/ vmárł z wielka żałośćią wßystkich Pánow/Rycerstwá/ y ludu pospolitego. Pánował po śmierći oycowskiey trzydźieśći y ßeść lat/ miał wieku pięćdźieśiąt y trzy/ ćiáło iego do Płockiá záwieźiono/y támże podla oycá pochowáne było. Był to Krol wielkomyślny/ spráwiedliwy/ hoyny/ dobrotliwy/ skromny/ łáskáwy/ á chćiwy dobrey sławy/ wiek swoy wßystek ná spráwách Rycerskich strawił/ vmárł Roku/ 1139.

☞ Władysław stárßy Syn Bolesłáwow według náznáczenia oycowskiego od wßystkich ná mieysce iego obran/ áćż záraz niebyłá zgoda miedzy bráćią/ o czym ći potym Historya powie.

Trzymał Bolesław według oycowskiego rozdźielenia/Krákowską/Sierádzką/ Leczycką Ziemie/ do tego Slásko.

Bolesław názwány Kryspus/ Mázoweckie Kśięstwo/ Kuiáwską ziemie/ Chełmską y Dobrzyńską/ Miecysław Gnieźnieński/ Poznáński/ Káliski/ Powiáty/ y Pomorską ziemie.

Henryk Sędomierską y Lubelską/ Kázimierz máluczki był w opiece Władysłáwowey.

Odmieniłá sie bárzo R. P. nie długo sąsiędźi oni zołdowáni przez Bolesłáwá/pod mocą onych Kśiążąt być chćieli/áni drudzy przymierza vtwierdzonego trzymáć.

Władysław namniey oto sie nie stárał áby sie despektu swego ná nieprzyiaćielu pomścić miał/ tylko o tym myślił iákoby bráćią z cześći ich zepchnął/ á wßytko zá namową żony swey złey/ łákomey/ ktorą Polaki lekce sobie poważáłá.

Był potym sprośnie porażon od Bráćiey on łákomiec/ czego im pomagáli wßyscy Pánowie y Rycerstwo/á vćiekßy ná Slásko/stárał sie v Cesarzá o pomoc áby mogł przyść do páństwá vtráconego/wßákoż chćiá mu obiecowáli/y przegrażáli Polakom Niemcy/nie mogli nic wygrożić/áż po śmierći Konradowey Fryderyk Cesarz vprosił v nich że mu Slásko puścili/vmárł roku 1163. Od tegoż czásu Slásko oddźielone od Korony. A z tych synow Władysłáwowych aż po ten wiek Kśiążętá Sląskie początek y rozrodzenia swe máią z narodu Krolow Polskich.

☞ Bolesław Kryspus rzeczony/ Syn Bolesłáwow/ po wygnániu Władysłáwowym/ od wßystkich zgodnie ná páństwo obran/ do iego cześći wßystkie dźierżáwy Władysłáwowe nań przypádły/ y k temu opiekę Kázimierzá brátá młodßego. Dobrze y łáskáwie ku wßystkiem sie ná páństwie záchował (Bráćią miał w wielkiey vczćiwości) przećiwko wßystkim Pánom/tákże y przećiwko Rycerstwu/ owa sobie ludzkośćią á hoynośćią wßystkie zniewolił.

Vczyniwßy pokoy z Cesarzem Bolesław y Mieczysław/siostry rodzone Wsewołodowi Hálickiego Kśiążęćiá/Bolesław Anástázyą/Miecysław Eudoxę zá żony poięli. Henryk ták mießkał bez żony/ potym iechał do Jeruzálem/poruczywßy w obronę Páństwo swoie Bolesłáwowi. A gdy tám cáły rok mießkał/wielkie męstwo swe nád Pogány okazał. A gdy sie ná zad do

domu

domu wrocił/w Zagościu wśi nád Nidą Rzeką fundował Klaſztor Reguły Templarium, y bogáćie nádał. ¶ Z tymże Henrykiem Jáná Rycerz/ wielkiey á możney Familiey z domu Gryff ieżdżił/o czym pod Herbem czytay. ¶ Pogodziwßy ſie Boleſław z Niemcy y Synowcy/z wolą bráciey/Pánow wßyſtkich y Rycerſtwá/Pruſom woyne przypowiedźiał/ ktorzy ſie byli wyłomili z poſłußeńſtwá iego/y Wiárę Chrześćiáńſką wzgárdźili: bacząc żeby byli odporu dáć mu nie mogli/vdáli ſie ná pokorę/prośili o pokoy/ktorego im odmowił ieſliby Wiárę Chrześćiáńſką wzgárdźili. Przyzwolili/ Bálwany popalili/ á według obyczáiu Chrześćiáńſkiego chwalac Imie Chryſtuſowo Dźiatki chrzćić dawáli/ y we wßem iáko Chrześćiánie ſprá:owáć ſie poczęli/wßákoż to wßyſtko nie z ſerca czynili/ ledwie Rok wyßedł/wßyſtko znowu połamáli.

¶ Aták w Roku 1167. Zebrał woyſko wielkie/w źiemie ich wßedł/ále oni po puſtyniách ſie rozbiegli/potym náße przez zdrádliwe przewodniki ná wielkie błotá záwiedźione porázili/gdy do Polſki z źiemie ich ßli z wielką zdobyczą/támże w tey potrzebie Henryk wiele á mężnie z nieprzyiácielem czyniąc zábit/o czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß. Po thegoż Henryká śmierći Sedomierſka y Lubelſka źiemie/Kázimierzowi namłodßemu ſie doſtały/ktory áż do onego cząſu nie trzymał nic Oyczyzny.

Potym w kilká lat Boleſław vmárł/ pochowan w Krákowie Roku 1173. Pánował lat 27. Żył 46. Zoſtáwił tylko iednego Synά Leßká/ktorego zwano Białłym.

☞ Mieczyſław Stáry ták rzeczony/ po pogrzebie BOleſławowym/od wßyſtkich ná páńſtwo obran/ácz Máli Polacy ná Kázimierzá trzymáli/wßákoż wietßa cześć przewyćiężyłá. Mieczyſław odmienił obyczáie/przykro ſie wßyſtkim ná páńſtwie ſtáwił/y okrutnie pánować począł. O co Gedeon Biſkup Krákowſki z Domu Gryff z powinnośći ſwey napominał go áby był Pánem á nie okrutnikiem/á według zwyczáiu Przodkow ſwoich poddáne łáſkáwie rządźił/ áby przeſtał ná zwyklych podátkách y tákże ná robotách ludzkich/ nowego nic nie wymyſlał áni przyczyniał/ ludźiom godnym Vrzędy dobrowolnie áby dawał dármo/ nie zá pieniądze/ ktorzyby vbogich ludźi nie trapili/ á wydátku ſwego ná nich nic wydźieráli. Wßákoż nic v niego nie ſprávił Biſkup/ thylko co go przeciwko ſobie porußył/iednák Gedeon nie złożył ſtáránia ſwego namniey áby go pohámowáć nie miał.

Poruſzony do gniewu Mieczyſław przećiwko Biſkupowi/ z onego iádu okázował/ że ſobie máło poważał nápomináńie iego/ ießcze ſie ſrożßym y ćiężßym pokázował ná przećiwko wßyſtkim. W tym z przygody wyiáchał do Wielkiey Polſki: Pánowie vpátrzywßy cząs po temu/gdyż nie dbał vpomináńia/ziechawßy ſie do grumády: Tám Woiewodá Krákowſki Stefan z Domu Pobog/Kázimierzá ná iego mieyſce miánował/ ná ktorego wßyſcy zezwolili/o czym potym ßerzey mieć będźieß w Hiſtoryey.

Acż ſie Kázimierz zbranial/ále widząc gwałtowne wßyſtkich o to proſby y nálegánia/przyiąć muſiał. Ták Mieczyſław przez łákomſtwo ſwoie á okrutne pánowánie Páńſtwá zbył/ná ktorym tylko cztery látá był/á to było Roku 1177.

☞ Kázimierz Syn Boleſławá Krzywouſtego/ po wygnániu Mieczyſławowym ná páńſtwo wiechał/ktore ácz práwie zá wielkimi namowámi od wßyſtkich Pánow y Rycerſtwá przyiął/ iáko o tym ßerzey potym czytáć będźieß.

¶ Zárázem one wßyſtkie podátki nieznośne/ ktore był Brát Mieczyſław ná ludźie podbił złożył/ſwowolne one Stároſty drapieżne powścio-

gnał/Rycerſkich onych wielkich przeſpieczności/ ktorey ná ſwoie y ná inſze poddáne vżywáli/ zákazał / niektore wnetrzne záiatrzenia łáſkáwie pomierzył. ¶ Potym w roku 1182. Do Hálicżá z woyſkiem niemálym ciągnął/áby Mieczyſłáwá Xiążę/ Sieſtrzeńcá ſwego/ ktorego byli Brácia z páńſtwá wygnáli/ wprowádźił ná cześć Oyczyzny iego ktora mu byli przez zdrádę wydárli.

Pokoy Domowy naprzod vczyniwßy/ potym z Węgry przymierze wźiawßy/wyprawił ſie z wielkiem woyſkiem do Prus / chcąc ſie pomścić nád mimi śmierći Henryká brátá ſwoiego. Ktorzy gdy obaczyli wielki vpadek ſwoy/á moc niezmierna przećiwko ſobie Kázimierzowe/ pokornie łáſki proſili/Dań ktora przez one cżáſy zátrzymáli/zápłácić obiecáli. Po tey woynie pokoiem ſie zábáwiwßy Kázimierz/Zamki Miáſtá budował/Praw poprawował/od Lucyußá Papieżá kości Floryaná świętego vprośił/ ktore gdy mu wieźiono/ſiedm mil przed Krákow / z wielką vczćiwośćią/ z wielą Káplanow przećiwko nim wyßedł/á ná przedmieśćiu Pułnocnym/ktore potym ná oſſobne miáſteczko obrocono/á názwano Kleparzem /zbudowawßy Kośćioł wielkiem koßtem hoynie nádał/ y tám zoſtáwił/ y w tym tám Kośćiele záwße wielkiego nabożeńſtwá vżywał/ Jálmużny wielkie vbogim rozdawał/co ná káżde świeto czyniwał. Był bárzo nabożnym/ wiele ná ozdobę Kośćielną rozdał/o czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß/pánuioc lat ſiedmnaśćie/wpadł w niemoc/vmárł Roku 1194.

Zoſtáwił Synά Leßká Biallego/y Konradá/ Corkę Adleydę/ ktora po Oycu w ſiedmnaśćie lat vmárłá. Pochowan Kázimierz w Krákowie ná Zamku/ żył lat pięćdźieśiąt y ßeść. Syn iego trzeći vmárł był od vkoßenia Jáßczurczego.

☞ Leßek Biały/Syn Kázimierzow / po śmierći Oycowſkiey/w Krákowie od wßyſtkich Pánow y Rycerſtwá/dla dobrych zaſług Oycowſkich/ná páńſtwo obran/á dla młodych lat iego/przydáli mu Opiekuny/Mátkę Helenę/y Phułká Biſkupá Krákowſkiego/ z brátem iego Mikołáiem z Domu Lis/ ktoremu naprzod ći dwá pomienieni przyśięgli wiernymi być/potym wßyſcy inßy Pánowie y Rycerſtwo.

Jáko mu potym mátká vtrácilá páńſtwo/y co zá trudnośći były z Mieczyſłáwem Stryiem o nie/w Hiſtoryey ſie tego náczytaß/ wßákoż choć rychło Mieczyſław vmárł/y tám trudność ießcze miał/iednák przyßedł do páńſtwá Oyczyſtego.

¶ Mieczyſław wyżßey pomieniony zoſtáwił był to potomſtwo/Ottoná y Władyſłáwá: Otto nie długo po Oycu vmárł/zoſtáwiwßy Synά młodźiuchnego Władyſłáwá/ktorego potym názwano Plwácz/ktorym ſie opiekał Władyſław Láſkonogi/o ktorymeś wyżßey czytał. Corek miał ßeść/iednά zá Sobieſłáwem Xiążęćiem ábo Krolem Cześkiem/ Druga zá Xiążęćiem Sáſkiem/Trzećia zá Fryderykiem Lotáryńſkiem / Czwarta zá Bogußłáwem Xiążęćiem Pomorſkiem/ Piata zá Synem tegoż/ Szoſta zá Xiążęćiem Hálickiem. Miał żon trzy/ Naprzod Eudoxę Ruſkiego Xiążęcią Wſewołodá Corkę: Giertrudę Corkę Gieyzy Krolá Węgierſkiego: Atleydę Wnuczkę Ceſarzá Fryderykά/ze wßyſtkimi miał potomſtwo.

¶ Po śmierći Mieczyſławowey / wßyſcy Pánowie y Rycerſtwo ziechawßy ſie do Krákowá/ná Leßká Biallego zezwaláli/áby on á nie inßy/iáko iuż dawno obrány od wßyſtkich/pánował. Ale on dla nieſłußnych kondicij przyiąć niechćiał Páńſtwá. Co gdy Poſłowie przyiechali á opowiedźieli wſtązánie Leßkowo/znowu o inßym Pánie począli gádáć/á to wßytko k woli Mikołáiowi Woiewodźie/ktory był w onym wieku możny y wielkiego záchowánia miedzy Pány y Rycerſtwem Woiewodzi Krákowſkiego.

¶ A ták Władyſław Láſkonogi/ Mieczyſłáwow Syn / był obran ná

páństwo w niebytności iego. Z czym Posłowie do niego wyprawieni/ ktory nie śmiał Krolestwá przyiać bez woley Leszká Białlego/ ani mu sie thák chćiwem chćiał pokázáć/ áby sobie miał wiecey ważyć Páństwo niżli powinność iego/ y z tym do niego posłał. Leszek powiedział: Że ia z tákimi kondycyámi Páństwá niechce/ tákie mi Pánowie Krákowie podáli/ owszeyki ie rádził Władysłáwowi wziąć ieśliby go ná nie wzywáli.

Máiąc tákowe wiádomość od Leszká Władysław/ y ná żadánie Posłow z Woiewodztwá Krákowskiego/ przyzwolił.

¶ W tymże czásie Roman Władymierskie y Hálickie Xiąże/ niestychánymi mękámi y okrućieństwem/ wszystkę Slächte w Xięstwie Hálickiem wykorzenił/ mowiąc/ Że sie żaden miodu przespiecźniey nienáie/ iedno gdy pszczoły do iedney wybije.

Potym z wielkiem woyskiem do Polski sie obrocił/ ktoremu Leszek z ludźmi swoimi zászedł ná drogę y Záwichostá Miástecżká ná brzegu Wisłnym: Tám go ná głowę poráził/ zá sprawą Chrystyną z Gozdowá Woiewody Płockiego/ z domu ábo Fámiliey Gozdáwá ták rzeczoney. Tám sam Roman vćiekáiąc zábit/ y wszystko woysko iego porázone było. Ten dzień Leszek poświęcić dał ná pámiątkę Swietym/ Gerwázemu y Protházemu Męczennikom/ ktorym potym Oltarz w Krákowie postáwić dał.

Tegoż czásu Litwá lud leśny y nikczemny/ w Páństwá Ruskie wrywáć sie poczęli/ ktore Rusacy porázili/ á potym sobie dań im dáwáć kazáli/ Witki y Winniki/ ktorych w łázni vżywáią/ o czym pothym w Historyey szerzey będzie. ¶ Wielką sławę po oney woynie Leszek y wszystkich otrzymał/ y wielką chęć do niego mieli.

A ták ná to spolnie sie zezwoliwszy/ posłáli Posły do niego/ żądáiąc áby ná Páństwo przyiechał. On widząc wszystkich zezwolenie/ do Krákowá przyiechał/ y krom wszelákiey przekázy Páństwo otrzymał. A to było w Roku 1206.

¶ Leszek onymi Ruskiemi woynámi nágárniony/ potym z nimi nie w dobrey przyiáźni żył.

W Roku 1211. Kometá przez ośmnaśćie dni w Máiu sie okázowáłá/ obrácáiąc sie ná wschod słońcá/ ktora przyszłą kleskę opowiedáłá obiemá częśćiam Sármácyey/ z ktorych y oná nie mieyszka była/ że Rusko ziemie okrutnie Tátárowie spustoszyli.

Nie miał potym Leszek z żadnym nieprzyiaćielem zaszćia/ w pokoiu wszystek czás żywotá swoiego strawił/ Zamki/ Miástá/ budowáć kazał/ y sprawiedliwości ludźi vkrzywdzonych przestrzegał.

Swántopełká z Domu Gryff ná Pomorskie Xięstwo przełożył/ zlećiwszy mu wszystkę zwierzchność nád Woiewodámi/ ktorych tylko dwá było/ Gdański y Szwecki/ z czego mu tylko tysiąc grzywien śrebrá dawáć miał/ czego y przyśiego potwierdził. Mázowsze y Kuiáwsko ziemie brátu miodszemu puścił/ z przyzwoleniem wszystkich Pánow y Rycerstwá.

¶ Potym sie zá namową wszystkich Pánow ożenił/ pojął Grzymisłáwę Jároslawá Xiążęcia Ruskiego Corkę/ z ktorą zostáwił Synà Bolesłáwá/ ktorego potym zwano Wstydliwem/ y Corkę Sálomeę. Inne rzeczy ktore sie działy zá pánowánia iego/ potymći szerzey Historya powie.

Tenże potym zábit był v Gosáwy od Swántopełká Pomorskiego Xiężęcia/ w roku 1227. O czym potym szerzey będzie.

¶ W tymże czásie Prusacy wielkiemi woyski náieżdżáli Xięstwo Mázoweckie/ Mieczem y Ogniem pustoszac. Konrad Xiąże Syem vczyniwszy/ stáráł sie iákoby temu nieprzyiaćielowi odpor dáć mogł. W tym zá rádą Biskupá Gunterá z domu Prus/ Krzyżáki przywiodł/ dawszy im Chełmieńsko ziemię/ y wszystek Powiát/ miedzy Wisłą/ Mokrą/ y Drwęcą rzekámi/ tym sposobem/ áby vstawicznie z Prusy walczyli. Polakom áby ni-

gdy żadney przykrośći nie czynili / tákże ich nieprzyiaćioł ábý nie przymowáli / owßeyki przećiwko Pogánom ábý im pomoc dawáli. Tego postánowienia ich potwierdźił Grzegorz Dźiewiąty Papież tego Jmieniá. A to sie dźiało Roku 1228.

Krzyżacy pothym zá pomocą Polakow dostawßy wßystkiey źiemie Pruskiey / sámi wielkiemi im nieprzyiaćiołý byli / o czym ná roznych mieyscach niżey / á potym w Historyey ßerzey mieć będźieß.

☞ Bolesław Wstydliwy / Syn Leßkow / po śmierći Oycowskiey / wielkie trudnośći miał od Konradá Stryiá / ktory krolestwá przednim chćiał dostáć. A ták z Grzymysława Mátki od niego był poiman / á w Klaßtorze Siećiechowskiem był chowan w Sędomierskiey źiemi / kędy był zlecon Opátowi Mikołáiowi / ktory potym stroże przenáiawßy / drugie popoiwßy / w nocy vćiekł ná koniech rozsadzonych. Do Henrykà ná Slasko ziechał / y sobie go zá Opiekuná wźiął. Ten był wiele porządku w Polßcze poprawił / niektore zwyczáie złe odłożył y wniwecz obrocił / o czym potym w Historyey mieć będźieß ßerzey.

Opátow Miásteczko w źiemi Sędomierskiey z ßeścidźieśiat wśi / Zakonnikom Reguły ktorzy sie zwáli Templarij / wźiawßy / Biskupowi Lubußeńskiemu wiecznie dárował / z przyzwoleniem Bolesławowem.

¶ Tegoż czásu Miecżysław Syn Konradow / kthoremu był Oćiec dał Kuiáwską źiemię / wielki łákomiec / kthory vbogich Sierot y Wdow dobrá wydźieral. Gdy wesele spráwował / y gośći wiele náprosił / od wielkośći ßczurkow był vmorzon / ktorym y w łodźi wśiadßy ná wodźie vchronić sie nie mogł. ¶ Nie długo potym Henryk Brodáty vmárł w Trzebnickiem Klaßtorze / od Henrykà Synà / ktorego zwano Nabożnym / pochowano bo Jádwigá żoná iego / áni w chorobie go náwiedzáłá / áni potym vmárłemu ná drogę zachodźiłá / z onego Klaßtorá żadna iey spráwá świecka od służby miłego Bogá nieodwiodłá / inßę frásuiące sie o śmierć iego pocießáłá / mowiąc / Że to iest rzecz nieprzystoyna woley sie Bożey przećiwić / bo zá społecznym zezwoleniem / cáłe dwádźieśćiá lat rozłączeni byli.

Potym Bolesław posłał Posły do Bele Cźwartego Krolá Węgierskiego / stáráiąc sie o przymierze y o Corkę iego Kingę do stanu Małżeńskiego / w roku 1239. Pánne obyczáiow y spráw świątobliwych pełno / ktoremu dawßy / cźterdźieści tyśięcy grzywien dał zá posag. A gdy sie przećiwko sobie ná pierwßych onych dniach zachowáli vczciwie / potym zobopolnie to miedzy sobą postánowili / że ták w czystośći żywoty swe trawili / ztąd Bolesławowi to nazwisko dano Wstydliwy.

Tenże Pudyk Bolesław / fundował y zbudował Klaßtor Zakonnikom Reguły świętego Fráncißká w Krákowie / z Prági ich przywabiwßy.

Tegoż Roku Tátárowie spustoßywßy Ruskie źiemie / w Lubelsko źiemię wtárgnęli / spaliwßy Zamek Lubelski / wßyscek on kray áż po Wisłę spustoßyli / Záwichost Zamek spalili. Potym sie do Rusi wroćiwßy / zostáwiwßy ná pewnym mieyscu zdobycz wielką / prętko sie do Polski obrocili / á przeprawiwßy sie przez Wisłę / lod połamawßy / Sędomierz zburzyli. Potym dáley ćiągnęli / nie widząc przećiwko sobie broni dobytey / przez Wiślicę do Skárbimierzá miásteczká / tylko śiedm mil od Krákowá / przyßli. Tám sie wielka korzyśćia oćiażywßy / wielkość wielką ludźi ták iáko bydłá w niewolę gnáli. ¶ Był ná ten czás Bolesław w Krákowie / wßákoż przećiwko tákiey wielkości żaden sie z woyskiem nie śmiał vkázáć.

Włodymierz Woiewodá Krákowski zebrawßy woysko iákie mogł ná ten czás ná nie / gdy odchodźili / v Turskà wśi miłá tylko od Polákow ná nieopatrzne vderzył / y wielką ßkodę w nich / bárzo ie potrwożywßy / vczynił.

Nie długo potym wietße woysko zebrawßy do Polski wtárgnęli. A gdy

v Sędomierzá

v Sedomirzá dwá dni Obozem leżeli/ tám ſie ſtąd ná dwoie rozdźielili/ do Leczyckiey ziemie iedni z Káydanem Hetmánem ßli/ á z oſtátkiem woyſká Batty ſam ich Car Wielki/ po Sedomierſkiey ziemi/ nád Rzeką Rámiona/ Jlże Zamek y Miáſteczko Biſkupá Krákowſkiego puſtoßył.

¶ Pánowie y Rycerſtwo/ ziem Krákowſkiey y Sedomierſkiey/ zebrawßy ſie v Chmielniká wśi/ nie dáleko od Szydłowá miáſteczká záßli Pogánom/ kilká godźin mieli z nimi bitwe doſyć ſrogo/ áż ná koniec Tátárowie wiele Mężow zacnych vtráciwßy/ vſtępuiąc do koßá vßli/ zá ktorymi náßy/ mniemáiąc że iuż wygráli bitwy/ beſpieczńie nácieráli. Tám znowu ná lud świeży tráfili/ Pogánie ná náße ſprácowáne przyßli. Náßy iuż w pierwßem ßczęściu vćießeni/ śmiele ná Pogány náćieráli/ chcąc żeby ábo do końcá wygráli/ ábo poczćiwie Oyczyzny miley broniąc pomárli/ áż potráciwßy przedmieyße Męże/ widząc że nie rowno/ tylu Pogánom podáli.

¶ Po oney bitwie v Chmielniká/ w ktorey ſie Pogánom poßczęściło/ zoſtáwiwßy tákże ná pewnym mieyſcu zdobycz/ obrocili ſie do Krákowá/ ktory gdy náleźli bez obrony/ záraz ſpalili/ wßákoż Kośćiołá świętego Andrzeiá/ ktory ná ten czás był ná przedmieśćiu/ obronili ludźie vbodzy/ o czym potym ßerzey mieć będźieß.

Potym ſie obrocili do Slaſká/ á gdy ná Rzece Odrze mosty zrzucone záſtáli/ ná gotowawßy ſobie według czáſu pity/ v Rátyborzá ſie przepławili/ ſtąd bárzo prętko do Wrocłáwiá przybiegli/ ktory ſpalony záſtáli/ bo mießczánie wiedząc o nieprzyiáćielu gwałtownym/ zwątpiwßy w obronie/ ná gotowawßy ſobie żywnośći/ á rzeczy ſwe co godnieyße pobrawßy/ ná Zamek vćiekli. Zágniewáni Tátárowie Zamek oblegli/ wßákoż zá dźiwnym pániſkiem zátrwożeniem odſtąpili.

Tám ſtąd proſto obrocili ſie do Legnice/ kędy wiedźieli o Xiążęćiu Henryku. Z wielkiem woyſkiem do nich Henryk/ ſpráwiwßy ſie zewßyſtkimi chwálebną świątośćią/ ćiągnął/ ná tym myśl ſwoie záſadźił/ że ábo miał obronić Pogánom onego gwałtownego puſtoßenia/ ábo wiec iuż z nieprzyiáćielem o te krzywde czyniąc poczćiwie vmrzeć. Czego nie tylko áby mu bronić miáłá Mątká Jádwigá/ ále też y do tego námawiáłá áby to vczynił.

Pod Legnicą tedy ná polu ßerokiem/ ktore zową Dobre Pole/ zeßły ſie woyſká/ tám obie ſtronie chętliwie do ſiebie ſkoczyły/ y mężnie zſoba chwile niemáłą czyniły/ wßákoż Pogánie vżywáiąc czárow/ ná náße ßczęściá vzyli.

¶ Agdy Henryk Nabożny od Pogan był zábit/ á Boleſłáwá Wſtydliwego w Polßczę nie było/ Slachtá Krákowſka y Sedomierſka/ obawáiąc ſie ießcze czego gorßego/ że byli przez Páná y przez Pánow Rádnych/ ziecha wßy ſie do grumády/ Boleſłáwowi Lyſemu/ Henryká Nabożnego Synowi podáli Kroleſtwo/ ktory záraz Pánem zoſtawßy/ rozdał Dignitárztwá y vrzędy/ Klemenſowi z Ruścá ſynowi Suliſłáwowemu Woiewodztwo Krákowſkie z Domu Gryff/ y inßym drugie/ ić. Czego gdy ſie dowiedźiał Konrad Xiąże Mázoweckie/ gniewno mu to było że go z tym minęło. A ták ſie ziechał z Swątopełkiem/ poſtánowiwßy z nim przymierze/ prośił pomocy przećiwko Boleſłáwowi. W tym ſie Konrad zábáwił ono wyprawo/ Tátárowie z Węgier przez Spiſką ziemie do Polſki wtárgneli/ do Krakowá nád nádźieie przyßli/ wybrawßy miáſto/ y ludźi wiele wybiwßy/ do Węgier ſie przez oświećimſki Powiát obrocili/ y tám cále trzy látá mießkáli.

Konrad zebrawßy woyſko/ do Sedomierſkiey ziemie y do Krákowſkiey przyćiągnął/ zá pomocą Zygoty z domu Thopor/ y wßyſtkich powinnych y życźliwych iego/ ktorzy mu ſie dobrowolnie poddáli. Potym oſtawßy Pánem/ okrutnie wßyſtkim pánowáć począł/ podatkámi/ robotámi/ nie tylko Mießczány ábo y Wieśniaki/ ále też Xięża y Slachtę vćiſkał. Prętko od Klemenſa Woiewody Krákowſkiego z Domu Gryff był zegnan/ ktory doſtawßy ziemie Krákowſkiey/ po Boleſłáwá Wſtydliwego poſłał. Ktory gdy

przyiechał do Krákowa/ záßło mu wiele ludźi oboygá narodu/ z wielką gorádośćią witáiąc/y záraz mu znowu wßyscy Pánowie przysięgáli.

¶ Dowiedźiawßy sie Konrad o przyiechániu Boleslawowym/zebrał woysko/dostawßy pomocy od Przemysłá Poznáńskiego/y Mieczysłáwá Opolskiego/Ksiąząt/Litwę y Jácwingi Pogány zwiodł sobie ná pomoc/ weßedł w źiemię Sedomierską pustoßąc. Bolesław sie też o to stáral áby mu sie obronić y páństwá swego mogł/á dostawßy wßytkiego Páństwá swego/ ná zad sie do Krákowá wrocił.

Roku 1243. Jádwigá Księżná vmárłá/ w Trzebnicy pochowána/przy ktorey ćiele wielkie sie cuda okázowáły/ ktħore potym od Klemensá Papieżá w liczbę świętych policżone było.

¶ Potym Konrad Książe Mázoweckie/mßcżąc sie oney porażki swey nád Bolesłáwem Wstydliwym Książęćiem Krákowskiem/zebrawßy woysko w Krákowie go obległ/á mile tylko od Krákowá nád Wisłą Nowy Zamek zbudował/ná tey gorze kędy Klaßtor Tyniecki/ drugi w Lelowie dziesięć mil od Krákowá. Ale gdy ono obleżenie iego málo mu pożytecżne było/ poruczywßy Lelowski Zamek Mieczysłáwowi Zięciowi swemu/ á Tyniecki ludźmi swymi dobrze opátrzywßy/do Mázowß sam iechał/ wßákoż Zamki one prętko przyßły pod moc Bolesłáwowi.

W krotkiem cżásie vmárł Konrad zostáwiwßy synow trzech/ Bolesłáwá/Kázimierzá/y Zemowitá. To było Roku 1247. Po ktorym gdy prętko Syn Bolesław vmárł/ Kázimierz nie przestawáiąc ná Leczyckiem y Kuiáwskiem Páństwách/ktore mu był Oćiec zá żywotá puścił. Sieradz/ Spicymierz/y Rosprzą Zamki pobrał/ Brátá Zemowitá z żoną Giertrudą poimał/y do więźienia wsádził.

Bolesław dowiedziawßy sie o śmierći Konradowey/iuż pokoiu pewien będąc/spustoßone páństwo náprawował/ skąd wielką sławę v wßytkich dla Cnoty y dobroći swey otrzymał. Ták onych cżásow nie tylko w sámey Polßcże/ále we wßystkiey Europie wielkie niepokoie były.

Tegoż Roku Jákub Legat Papieski/Archidiakon Leodień: od Papieżá Innocentiusa przyiechał/dla opátrzenia porządku w Polßcże. Ten zá wielką prośbą Cesárzá Fryderyká/ziednał mu w vpadku iego rátunek v duchowieństwá/piątą cześć prowentow do trzech lat/ ná Synodzie we Wrocłáwiu. Tenże Legat vioł Postu wielkiego/co przed tym Dziewieć Niedziel pośćili/to ná ten cżás tylko ßeść y dni trzy.

¶ Zá tegoż Bolesłáwá Wstydliwego/w Roku 1252. Sol w Bochni náleziona/siedm mil tylko od Krákowá.

Tegoż Roku Ciáło świętego Stánisłáwá/ zá stárániem Prándoty Biskupá Krákowskiego/z Domu Odrowąż/Kánonizowáne było/ po śmierći iego we stu w siedmidziesiąt y piąći lat/ o cżym potym w Historyey ßerzey mieć będzieß.

¶ W roku po Narodzeniu Zbáwićielá náßego/ 1257. Przemysł książe máiąc lat trzydzieści y ßeść vmárł/w Poznániu pochowan/ Pan pokorny/Rostropny/Sprawiedliwy/piiánem áni gniewáiąc sie żaden go cżłowiek nigdy nie widział/był bárzo nabożnym/ták iż przez cały Post Wielki w włosiánym odzieniu ná gołem ćiele chodził/ pokármow miernie/ y winá z wodą mießánego/ álbo piwá poßledniego vżywał. Ná ten cżás gdy iuż ludzie rozumieli że spał w nocy/on sie modlitwą báwił. W Wielki Cżwartek dwunaśćie vbogim nogi vmywał/ktħore y przyodziewał/y żywnością opátrował. Ten Owieński Klaßtor Pánnam nád Rzeką Wártą zbudował. Wiele iego spraw świątobliwych á pámięći godnych w Historyey cżytháć będzieß.

¶ Drugiego Roku zá tegoż Bolesłáwá/kiedy pisano 1258. Było wielkie trzęśienie źiemie/ktore y do strachu/y do wielkiego nabożeństwá lu-

dzie przywiodło/co znáczyło wielkie nießczęścia ná to páństwo/ ktore rychło przypádły/bo Tátárowie wielcy z Nogáiem y Thelebugiem wodzámi álbo Carzmi swymi/do Polski przez Ruskie páństwá przyßli Miesiacá Grudniá/ máiąc z sobą Rusaki/ktorzy im przewodniki byli. Rzeki ktore ná ten czás sie lodámi były począły przebywßy/pretko w ziemie Lubelską wtárgneli/ ktora też nie dawno byłá od Litwy spustoßoná. Przyßli potym w Sedomierską ziemię/wiele ludzi pomordowáli/Klaßtor Záwichoyski/ ktory był nie dawno Bolesław Wstydliwy zbudował/ dwádzieścią y pięć wśi do niego dárował. Drugi ná Lysey Gorze wyłupili/Sedomierz Miasto spalili/Zamku we dnie y w nocy dobywali/ ále żadnym sposobem vczynić mu żadnego gwaltu nie mogli/ bo thám było bárzo wiele ludzi ktorzy go mocno bronili: Dostáli go przez zdrádę/y ludzi ná nim wiele potracili/ o czym w Historyey mieć będzieß.

Spustoßywßy Sedomierską ziemię/zá przywodem Rusakow do Krákowá sie obrocili/zástáli miásto krom obrony/ Bolesław z Zoną y z Mátką do Węgier vćieki. Trzećiego Miesiacá z wielką zdobyczą obrocili sie do Rusi/spustoßywßy Krákowskie Woiewodztwo/áż do Bytomiey w Opolskie Xięstwo chodzili. A to sie działo Roku 1260.

¶ W tymże czásie Dániel/Romaná Xiążęcia Ruskiego Syn/zhołdowawßy pod swą moc wßystkie Xiążętá/wielką sobie moc/a zgołá zwierzchność nád Rusaki ná Południe przywłaßczał. Posłał do Polski do Legatá / obiecuiąc ze wßystkiem ludem przystáć do Kościołá Powßechnego Chrześciáńskiego/y bronić wßystkiego Chrześciáństwá od Tátar/ ktorzy práwie ná wßytki strony Krolom y Xiążętom Chrześciáńskim ßkody wielkie czynili/ tylko prosił/áby Koronę sobie y potomstwu swemu/ thákże y ziemi swey/Imie wieczne otrzymał. Co gdy vprosił/przysięgę y obietnice swoie złamał/áni do Kościołá przystał/áni też od Pogan Chrześcian bronił/owßeyki ießcze z Tátáry nákładał/y tegoż práwie Roku Mázowße y Kuiáwską ziemię spustoßył. Znowu ná drugi Rok Litwá do Mázowß wtárgneliá/Lowicki Kluczą spustoßyli.

☞ Bolesław Wstydliwy zebrał woysko/á mścił sie nád Jácwingi onego spustoßenia Państw swoich/z ktorymi mężnie bitwę zwiodßy/ ná głowę ich poráził/ták áż do tego czásu imie ich wyginęło. Dostawßy Bolesław ziemię ich/zábiwßy Konatá Xiąże ich/ostátek onych ludzi ná Wiárę chrześciáńską poniewolił/y wiele inßych Chrześcian tám miedzy nie/ áby ziemiá nie spustoßáłá/náwiodł / á do Papieżá posłał Vrbáná Czwartego/áby rozkazał Arcybiskupowi Gnieznieńskiemu/ żeby oney kráinie nowego Biskupá dał/ktoremu znáczne opátrzenie dał / tego dziś Luckiem Biskupem zową. A to sie działo Roku 1264.

Tegoż Roku było wielkie powietrze ná bydłá/w Prusiech tákże Krzyżacy roznego ßczęścia vżywáli / á práwie máło nie wßyscy od Pogan byli wybici/o czym potym będzie w Historyey.

¶ Drugiego Roku Rusacy z Xiążęciem Swárnonem z wielką mocą do Sedomierskiey ziemie wtárgneli/wßákoż od Sedomierzan nád nádzieię poráżeni byli.

¶ BOlesław będąc zágniewány o thák częste wrywánia w Páństwá swoie ná Rusaki/rozkazał sie wßystkiemu Rycerstu Polskiemu gotowáć / áby im też tákiemże sposobem oddał. Ziecháli sie wßyscy do Ropczyc Miásteczká/tám zlecił Hetmáństwo Piotrowi Woiewodzie Krákowskiemu z domu Srzeniáwá/bo sam Bolesław nie ieżdził/ thylko Modlitwámi sie báwił społecznie z żoną swoią Kingą/woysko swoie Panu Bogu poruczáiąc.

Wßedßy Piotr w ziemię nieprzyiaćielską/ná wßem sobie rostropnie y opátrznie począł. Nie dáleko w ziemię nieprzyiaćielską wßedł / w tym mu Swárno z wielkim woyskiem Ruskiem y Tátárskiem záßedł ná drogę.

Drugiego

Drugiego dniá/ktory był dźiewietnasty Miesiacá Czerwcá / spráwił Piotr Woiewodá ludźie swe/ przeciwko ktoremu tákże Swárno swoie vßykował/ Polacy z Kußámi/Ruś y Tátárowie z Luki/ále iż rzeczßa mieli strzelbe Pogánie/ śilni byli náßym. Oni pretko z oßczepy á z mieczmi do nich sie przymkneli/zárázem sie im ßcześćić poczęło. Podáli tylu Rusacy/ náßy ná nie tym śmieley y ochotniey náćierali. Potym sie znowu spráwiwßy do náßych obroćili/ále widzac że sie do nich chetnie máia/znowu vćiekáć poczęli. Wiele ich náßy w pogoni pobili/ żywo thákże wiele poimáli. Zátym Rusakom serce vpádło / ták że przez kilká lat do Polski nátrzeć nieśmieli. Bolesław tákże bedac vćießon z onego zwyćiestwá / sam theż w pokoiu śiedźiał Pánu Bogu dźiekuiac.

Tegoż czásu Sálomea Xiężná Hálicka/ śiostrá Boleslawowá rodzona/ po śmierći Kolomaná Mężá/w Záwichoyskim Klaßtorze mießkálá/potym w Skálskim żywot wiodac świątobliwy / máiac iuż látá podeßłe/ vmárłá. Ciálo iey do Krákowá záwieźiono/v świętego Fránćißká pochowano/z ktorego przez wiele dni Oley woniáiacy płynął/ ktorym gdy sie ktory niemocny pomázał/záraz był vzdrowion przez dźiwna spráwe miłego Bogá.

☞ Roku po Národzeniu Zbáwićielá náßego / 1269. Wielkie sie dźiwy działy w Polßcze. Naprzod w Krákowskim Woiewodztwie iedná Zacna Páni/Málgorzátá Wirboslawá z Nakłá Hrábie z domu Srzeniáwá żoná / iednym porodzeniem miálá Trzydźieści ßeśćioro Dźiatek żywych/Dwudźiestego dniá Miesiacá Styczniá/ o czym Długoß świadczy.

W Káliskiem záśie Woiewodztwie/w Oktawe Národzenia Bożego/v rodźiło sie ćiele ze dwiemá pśiemi głowámi y ze pśiemi zebomá o śiedmi nogách ćielecych/wietßa ná mieścu zwyklym/á mnieyßa nád ogonem/gdy zdechło/pśi áni ptacy ścierwu iego niechćieli źrzeć.

☞ W Roku 1273. Powstáli wßyscy Poddáni przećiwko Bolesławowi/to sobie biorac zá krzywde do niego/że on krom wiádomośći ich/ nie ná Seymie/Leßká Czarnego Xiąże Sierádzkie/ powinnego swoiego po sobie Pánem náznáczył. Były też y do tego drugie przyczyny/ dla tego/ iż on zá niedbálstwem swym dopuścił potwarzy ná sadźiech/skad sie wiele zlego mnożyło miedzy ludźmi/o czym potym w Historyey bedźie.

Nád to był ćießki Rycerstwu dla częstego polowánia / bo mu psy chowáć musieli/Konie y Podwody mu dawáli wßedy kedy sie iedno obroćił/ á ták sie spodziewáli/gdy sobie Páná odmienio/ono sie też wßystko odmienić y zániechác miało.

Ziechawßy sie do grumády/do Władysławá Xiążećiá Opolskiego posłáli/żadáiac go áby ná Páństwo przyiechał. On zátym wskazał do nich/áby do niego do Opola przyiechali / á tám wßystkiego Listy y przysiego potwierdźili. ¶ A gdy iechali do Opola/ dowiedźiał sie tego Bolesław/á ták chcąc to wßytko vspokoić/pospießył sie z Opáwy/tráfił one wßystkie ktorzy iechali do Opola/v wśi Bogućiná/ Wtorego Dniá Miesiacá Czerwcá/nie máiac zsoba tylko Dwor swoy/záraz z nimi bitwe stoczył/mężnie mu odpor dawáli/ná koniec Bolesław wygrał bitwy. Zátym Litwá w onym rozruchu do Lubelskiey źiemie wtárgnęlá/ y wielką korzyść wynioslá/ nie máiac przećiwko sobie broni dobytey.

Bolesław też zágniewány/ná Władysławá zebrawßy woysko/do Opolskiego y Rátyborskiego Powiátow wßedł/á tám bárzo popustoßywßy przedmieśćia/ przedmieyße miástá y wśi wybrawßy/do Polski sie wrocił/ wßákoż potym sie poiednáli przez Bolesławá Káliskie Xiąże.

¶ Tego roku dwá dźiwy w Polßcze sie vrodźiły w Woiewodztwie Krákowskiem. Naprzod Dźiećie zebáte/ tego dniá kthorego sie vrodźiło bárzo dobrze mowiło/áż gdy ie ochrzczono/záraz y zeby stráćiło y mowić przestáło.

Drugie thylko we cżterech miedzielách po vrodzeniu w Mieśćie Krákowie przemo-

wie przemowiło/á Tátáry opowiedálo/ ktorzy mieli ścinác Polakom głowy/co sie sstáło po dwunaśćie lat.

¶ W roku 1276. Litwá y Prusowie popustoßywßy Mázowieckie Xięstwo/Chełmsko y Ruśáwską ziemie/do Leczyckiey weßli/ á okrutnie pustoßyli/wielką zdobycz wyniesli/y czterdzieści tysięcy ludźi wzięli.

Potym sie Cud wielki tegoż Roku nád Krákowem vkazał/ ktory znáczył śmierć Krolewską/ o puł nocy práwie Niebo sie iásno roswieciło/ ná końcu y tegoż Roku 1259. Bolesław vmárł/ w Krákowie v świętego Fránćiszká pochowan/Dobry/Cnotliwy/y Spráwiedliwy Pan/o ktorym potym wiele w Historyey czytác będźieß/iáko sługom Kośćielnym wiele dobrego vczynił/wolnośći im wielkie nádał/ żył po śmierći Oycowskiey pięćdźieśiąt y dwie lećie/ Kingá żoná iego w Sądeckiem Klaßtorze Pánu Bogu służąc Pánna vmárłá.

☞ Po śmierći Bolesławowey/ Leßko Czarny/ Xiąże Sierádzkie/Syn Brátá iego Stryiecznego/ iákoś wyżßey czytał/ ná Páństwo obran: Był Pan serdeczny/ z nieprzyiáćioły y z Xiążęty krwie sobie powinnymi woyny wielkie miewał/o czym potym będzie w Historyey.

Zá iego pánowánia/Lew Xiąże Ruskie/ Dánielow Syn/ w puł zimy práwie w ziemie Lubelską wtárgnął/z wielkim woyskiem/ Rusi/Tátárow/ y Litwy/ktora spustoßywßy/do Sędomierskiey wßedßy/ też Mieczem y Ogniem pustoßył/ ktoremu Wars Káßtellan Krákowski z Domu Ráwá/ y Piotr Woiewodá z domu Srzeniáwá/y trzeci Jan Woiewodá Sędomierski z domu Janiná/v wśi Gośliс/z niewielkiem woyskiem záßli. Tám onego nieprzyiáćielá fortunnie gromili y odegnáli/ było ná ten czás zbitych nieprzyiáćioł osm tysięcy/dwá tysiącá więźniow. Nie zdáło sie to Leßkowi ábyby ná tym tylko przestác miał/á nie pomścić sie nád nieprzyiáćioły despektu swego/zebrał woysko:do Rusi wtárgnął/ mßcząc sie nád Lwem Xiążęciem krzywdy poddánych swoich/y niewinnego krwie przelania.

Lew ktory był ießcze k sobie nie przyßedł z onego przestráchu pierwßego/dowiedźiawßy sie/woyská nie zbieráiąc/co naprędzey sie schronił. Tám mu Leßek ziemie iego áż po samy Lwow ogniem y mieczem pśował.

Walczył potym z Henrykiem Wrocláwskiem Xiążęciem/ dla tego/ że on Henryká Legnickie Xiąże/Bolesłáwá łysego Syná/ y Henryká Głogowskie Konradowego syná/wywabiwßy na rozmowę/nie máiąc z nimi żadney nieprzyiáźni/poimał. To było Roku 1281.

Drugiego Roku Litwá z ostátkiem Jácwingow/ do Lubelskiey ziemie wtárgnęli/rozdźieliwßy woysko ná troie/okrutnie pustoßyli/ ktore Leßek dogoniwßy mężnie gromił. W tey tám potrzebie Czternaśćie Tysięcy Litwy poległo/nie wiele ich bárzo vßło/z nászych żaden áni był ránion. Leßek potym obrocił sie z zwyćięstwem do Polski/ w Lublinie Kośćioł Michálowi świętemu ku pámięći/á ku czći Pánu Bogu wßechmogącemu zbudował.

¶ Roku 1283. Litwá Mieśiącá Páźdźiernikа w Sędomierską ziemie wtárgnęli przez Lukowski Powiát/gdzie wielkie ßkody poczynili/porażeni tákże od Leßká.

Tegoż Roku w Prusiech wielkie robáctwo było/ ktore miało ogony iáko v Ráków/kogo vkosił ktory/do trzećiego dniá nie był żyw.

Potym Tátárowie z Rusiá/w Lubelską ziemie/w Mázowßе/y we wßystki dźierżáwy Leßkowe wtárgnęli/ták iáko ßárańcza/ bijąc ludźie/ Wśi/ Miástá paląc/ziemie pustoßyli/sam tylko Leßek do Węgier vćiekł. Bárzo wielka wielkość ludźi ná ten czás oboygá stanu wygnáli/ iż gdy sie v Władymierzá łupem dźielili/samych Pánien było Dwádźieśćiá tysięcy/inße niewiásty y mężczyzny stáre/tákże y dźieći ścinali. Wßákoż y Rusacy z pociechą onego towárzystwá ktorego im pomágáli nieuszli / bo wychodząc z ziemie

*****

wßystkie

wßyſtkie wody popſowáli/ wybrawßy ſercá z onych wieźniow ktore poścináli/á nákładßy w nie iádow wroznych wodách poſtáwiáli/ ſkad ſie bárzo wiele ludzi záráżało.

Leßek z tákiego nießcześćia zátrwożony/ nasmiewiſtá ludzkiego ſie wſtydáiąc/wpadł w niemoc/oſtátniego dniá Wrześniá drugiego roku/to ieſt/ 1289. vmárł/w Krákowie v świetey Troyce w Klaßtorze pochowan/ dobry y ſkromny Pan/nie zoſtáwił potomká żadnego.

☞ Władyſław Łokiet/Syn Boleſłáwá Kryſpuſa/brát Leßká Czarnego/tylko od inßey mátki/ Sierádzkie Páńſtwo zá dobrowolnem poddániem opánował/wßákoż Krákowſkie y Sedomierſkie Woiewodztwá złożywßy ſobie Swem/Boleſłáwá Xiążę Płockie ná mieyſce zmárłe° Leßká miánowáli/opuśćiwßy Konradá/ktore° byli dwá kroć zá żywotá Leßkowego obráli. A ták Boleſław z wielką pompą do Krákowá przyiechał.

¶ W roku 1291. Tákże y ná drugi rok/wielkie niepokoie w Polßcze były. W tychże cżáśiech vmárłá Kingá żoná Boleſłáwá Wſtydliwego/ktora żywot ießcze zá Mężá Pánna będąc świątobliwy wiodłá/w Klaßtorze Sądeckim mießkálá/przy ktorey ćiele wielkie ſie cudá dźiały/ o czym potym w Hiſtoryey będźie.

W roku 1293. Litwá do Krákowá w rownym woyſku przypadßy/wielkie ßkody poczynilá/że piſáno/iż ná káżde° doſtáło ſie dwádźieśćiá człowieká/á nie było ich tylko oſmnaśćie ſęt.

W roku po Národzeniu Zbáwićielá nászego/ 1295. Gdy przez dwie śćie y pietnaśćie lat Krolá koronowánego Polſką nie miálá/ złożyli Syem w Gnieznie/tám Przemyſłá Xiąże wßyſtkiey Wielkiey Polſki zá páná obráli/ktory ná ten cżás miał wieku lat trzydzieſći/Pan Mądry/ y rzadny/támże przez Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego był koronowan.

Ten zoſtawßy Krolem/o tym przemyſławáć począł iákoby wßytke Polſke vſpokoił. Ale on wſpániały vmyſł iego pretką śmierć przerwáłá/bo Oſmego Miesiącá zdrádliwie od Márgrábiow Brándeburſkich był zábit. Ciáło iego do Poznániá dowieźiono/ á ná Tumie z vczćiwośćią pochowano. Ten ßpital w Kálißu ná przedmieśćiu fundował/y Klaßtor Pánnam w Poznániu Reguły świętego Dominká.

Tego Roku w dźień świętego Woyćiechá/ Pánowie y Rycerſtwo/y z Pomorzány/ ſpołecżnie ziecháli ſie áby nowego Páná obráli/do Poznániá. Tám iedni chćieli Kryſe Corke Przemyſłowe/ do ktorey Páná myślili ßukáć dawßy mu ią w ſtan Małżeńſki. Ale drudzy byli przećiwko temu/vchodząc trudnośći/y ktemu máiąc nieprzyiaćioły ze wßech ſtron/ záraz o thym rádźili/áby Páná godnego dla obrony obrali. Miedzy wßytkimi nie mogli nád Władyſłáwá Łokietká godnieyßego ná ten cżás obaczyć/ ktorego záraz zezwoliwßy ſie ná Kroleſtwo wźięli/y przyśiegli mu. Wßákoż był odłożył koronácya Władyſław/á nie Krolem/ ále ſie piſał Dziedźicem Kroleſtwá. Zrzucon potym dla zley ſpráwy/ á ná iego mieyſce obrán Wenceſław Cżeſki Krol/w roku 1300.

Tegoż też cżáſu Ottoman proſtego narodu miedzy Turki powſtał/páńſtwo otrzymał zá wielkiem ßcześćiem/ ktorego ná káżde kráiny gdzie ſie obrácał vżywał/Imie wielkie temu narodowi zoſtáwił.

☞ Wenceſław obrány/ z wielką pompą krom omießkánia ná Kroleſtwo Polſkie przyiechał/ w Gnieznie od Jákubá Arcybiſkupá koronowan/ á zá ráda Pánow Polſkich poiął Kryſe Corke Przemyſła Krolá zábitego/wßákoż nie był Pánem pożytecżnym Kroleſtwu/ o czym w Hiſtoryey ßerzey będźie.

☞ Władysław Łokiet maiąc słuſzną pogodę ku temu żeby przyſzedł do Páńſtwá vtráconego / dla tego / że bacżył iż ſie Polakom vprzykrzyłá pychá y tákomſtwo Czechow / á iż Krol Wenceſław zábáwiony był woyną z Węgry. On ták do Polſki z woyſkiem / tákiego mogł doſtáć z Węgier / przyſzedſzy / Zamku Pełczyſk v Wiślice dostał / w Wiślicy ludzie Wenceſłáwowe / zá życzliwoſćią Mieſzczan pogromił / Lelow wźiął pod ſwoie moc / potym mu ſie wſzyſcy przylegli onym Zamkom poddawáli. Pomogło mu zátym ſzczęſćie onego stárámia iego / bo Wenceſław záchorzawſzy vmárł / roku 1305. w tym przyięt od wſzyſtkich y koronowan.

¶ Krzyżacy iuż práwie wſzyſtkę źiemie otrzymawſzy Pomorſką w myſli ſwey / roku 1310. Wielkie woyſko z Niemiec zwiedli / z Márgrábiámi Brándeburſkiemi przymierze wźieli / tym ſpoſobem / áby oni to trzymáli co w przeſłą woynę wźieli / á Gdáńſk / Derſawę / y Swiećie / Miáſtá y Zámki nád Wiſłą / ktorych też oni doſtáli / im poſtąpili / ále łácna wiec bywa hoyność z cudzego / o czym w Hiſtoryey będźie.

Tegoż Roku vrodził ſie Władyſłáwowi Syn / ktoremu dał imie Káźimierz. ¶ O zdrádzie Krzyżakow wielkiey ktorą ſobie zmyſłáli / gdy nie mogli doſtáć zá kondycyámi ſłuſznymi Pomorſkiey źiemie ná wieczność od Krolá Polſkiego / od Márgrábiow Brándeburſkich ſobie ſummy iednáli / o tym potym w Hiſtoryey czytáć będźieſz. Tákiemże ſpoſobem Inflantſcy Krzyżacy Rygi doſtáli od Arcybiſkupá Ryſkiego. Thegoż czáſu Regułá Templariorum po wſzyſtkim Chrześćiáńſtwie / z wolą Papieſką / wygłádzoná byłá.

¶ Władyſłáwowi bárzo przeſzkodziło do prętkiego pomſzczenia nád Krzyżáki niektore wnętrzne rozruchy / bo Krákowiánie zá podućzeniem Woyćiechá Woytá / poſłáli po Boleſłáwá Opolſkie Xiąże / ktoremu miáſto poddáli / á gdy Zamku mężnie bronionego / á dobyć go nie mogli / Dom Woyth ſwoy ná Zamek nowy obrocił / przy murze v Brony Swietomikoláyſkiey.

¶ Roku potym po Narodzeniu Zbáwićielá náſzego ná świát 1315. Był wielki głod w Polſzcze przez kilká lat / ták iż ludzie ſámi ſie iedli / o czym Długoſz świadczy / że ſyn nád oycem / oćiec nád ſynem ſie ſroſzył / po tey nędzy było wielkie powietrze.

¶ Poſłał potym Władyſław do Papieżá / proſząc go o Koronę: Bo ták powiedáią / że był Przemyſł nie z woli Papieſką pierwſzey dostał. A gdy przyniesiono dozwolenie Papieſkie / Syem złożon w Krákowie / tám weſpołek y z żoną był koronowan / roku 1320. Dopiero od onego czáſu przełożono Krole w Krákowie koronować.

Nie długo potym Władyſław Corkę ſwą Helżbietę Kárłowi Węgierſkiemu Krolowi dał do ſtanu Małżeńſkiego / y do Budzynią ochędożnie odeſłał w początku niemałym.

Tych czáſow częſtymi naiázdy Litwá puſtoſzyłá gránice Polſkie / Pułtowſk Miáſto Biſkupá Płockiego wybráli / ſto wſi y trzydzieſći ſpalili przy tym. Acżći tylko ták wilcy / werwawſzy ſię ſzkody poczyniwſzy / nábrawſzy to co mogli vćiekáli / bitwy nigdy dáć niechćieli / przetho Boleſław ſtáráł ſie iákoby z nimi mogł przyiaźń ták zwieść / ná co wſzyſcy Pánowie zezwolili. A ták poſłáli Posły do Gedyminá Xiążęćiá / ſtáráiąc ſię o przymierze / á żądáiąc Corki iego Synowi Káźimierzowi zá żonę / á inſzego od niego poſągu niechćieli / bo go też ſkąd wźiąć nie miał / tylko áby wieżnie wſzyſtkie wrocił narodu polſkiego.

Był tego wdzięczen Gedymin / á ták poſtánowiwſzy pokoy / nie długo odwłáczáiąc Corkę z Posły poſłał / zá ktorą bárzo wiele ludźi oboygá ſtanu przyſzło. Przywieźioną do Krákowá / tám ſie Wiáry Chrześćiáńſkiey od Náuklerá Biſkupá Krákowſkiego náucżyłá / potym ochrzczoną y miánowáną Anną / potym z wielką pompą Káźimierzowi / ktory iuż miał ſześnaśćie

lat/zá żone dáná. To było roku 1325. A ták dopiero Polská málo sobie odpoczelá/ludnieyßa y gospodárnieyßa być poczelá/ gdy one wieżnie rozesłano po roznych powieciech/ á wśi nimi osádzano.

¶ Dostawßy przymierza z Litwą Władysław/iuż był lepßey nádźieie/że mogł Krzyżakom być poteżnieyßy/ á ták naprzod do Mázowß do Sáskich Márgrábiow Brándeburskich/ kthorzy byli holdowniki Krzyżáczcy/ ciągnął/Mázowße mieczem y ogniem wßerz y wzdłuż spłądrował. Potym ná drugi rok wypráwił sie sam z woyskiem do Márgrábstwá Brándeburskiego/máiąc zsobą ná pomoc Rusaki y Litwę/ tám áż do Fránkfortu z wielkiem woyskiem przyßedł/bárzo wiele wieżniow/ y korzyść niemáłą wyniosł.

¶ Ná drugi Rok Krzyżacy z Wenceslawem Mázoweckiem Xiążęciem do Kuiaw wtárgnęli/Kowale Zamek wźieli y spalili. Tego mßcżąc sie nád nimi Władysław/ zebrał woysko wielkie/ od Kárlá Węgierskiego Krolá Zięćia swego/od Litwy y z Rusi máiąc pomoc/z tymi woyski wßedł w źiemie nieprzyiacielską/Chełmską źiemie wßystkę spustoßył mieczem y ogniem áż do Rzeki Ossy. Potym Krzyżacy z Mázowßány pospołu im záßli drogę do Kuiaw/tám też wielkie ßkody czynili. A gdy dano znáć Władysłáwowi/prętko przybieżał/potkał sie z nimi/ Mázowßánie z Wenceslawem Xiążęciem vßli/ále Krzyżacy wßyscy mężnie sie broniąc zbici/ wespołek z Kommendorem Thoruńskiem/ o czym potym w Hiſtoryey ßerzey będźieß czytał.

¶ Drugiego Roku Jan Krol Czeski od Krzyżakow ná pomoc proßony/ná Wiosnę skoro z wielkiem woyskiem do Prus ciągnął/ Zamek Dobrzyński przez poddánie dobrowolne wźiął/ y Klucz Ciechocki/ ktory był w mocy Biskupá Kuiáwskiego.

¶ Pothym sie obrocili záraz z Krzyżaki do Mázowß do Xiążęcia Wenceslawá/áby sie poddał Janowi iáko Krolowi Polskiemu. A zátym Krzyżacy áby tego o nich nie rozumiano/ żeby niesłußnie Pomorskiey źiemie trzymáli/wypráwili sobie Listy v tegoż Janá Czeskiego Krolá/ ktorego y Polskim dla nich miánowáli sami/ ná ktorych im wieczńie dárował źiemie Pomorską.

Potym záśie ná drugi Rok wielkie woysko Niemcow/Czechow/ zá pieniądze zebráli Krzyżacy/z ktorymi do przyległych gránic Polskich wtárgnęli/Wyßegrád Kuiawski/y Nakiel Zamki pobráli y popalili/ wßákoż z wielkiem rozlaniem krwie swoich. V Ráciążá nadłużey sie zábáwili Zamku Biskupiego/dla tego/że było ludźmi ná nim wiele/y mężnie go bronili/wßákoż go potym dostáli gdy odieli studnię z ktorey wodę mieli/ thám nád ludźmi wielkie męki wymyśláli. A gdy sie dowiedzieli że Władysław z woyskiem ciągnął/opuściwßy wßytkie one Zamki ktorych dobywáć mieli/ co prędzey sie do swych rzucili iákoby ich obronić mogli. Miał Władysław Rusaki y Litwę ná pomoc. A ták sie Krzyżacy nieukázáli przećiwko woysku Władysłáwowemu/kromia wßelkiey przekázy źiemie nieprzyiacielską pustoßył/ okrucieństwá wielkiego nád ludźmi vżywáiąc/áż zá Rzekę Ossę.

¶ W Roku 1331. Władysław Krol będąciuż w leciech/ktemu wielkimi trudnośćiámi náprácowány/złożył Syem v Chećin/ tám zá wolą wßystkich Pánow y Rycerstwá/Kázimierzá Synà swoiego/ ktory iuż miał dwádźieśćiá lat y rok/ná Krolestwo náznáczył/y Wielką Polskę mu puścił/ w ten sposob/ázaby sie wždy nieprzyiaciel/ kthorego ze wßad Polskich pełno miálá/powściągnął od czynienia ßkod. A iż zwierzchność one ktora był zlecił synowi/odiął Wincentemu Woiewodzie Poznáńskiemu z domu Nałęcz. Bárzo go tym przećiwko sobie obrußył/máiąc to sobie zá zelżywość zá poduszczeniem pochlebcow złych á niecnotliwych/táiemnie do Mistrzá Krzyżáckiego do Marborgu ziechał. Czynił wielkie ßkody w Polßcze iáko świá-

domy/wßá-

domy/wßákoż potym z Krolem ſie poiednawßy/przywiodł Krzyżáki ná tá-
ki hak/że ich znáczńie porážił v Ródzieiowá / o czym potym w Hiſtoryey
mieć będzieß. Piße Długoß / że w tych obu bitwách poległo nieprzyia-
ćioł Czterdzieści tyśięcy. Náßych ták to twierdzą żeby tylko trzydzieści po-
ſpolſtwá/á naprzednieyßych dwánaśćie/ iáko naprzod Zegotá z Morawi-
ce z domu Thopor Chorąży Krákowſki / Kryſtyn z Oſtrowá Káßtellaná
Krákowſkiego Prándoty ſyn z domu Ráwá/Chorąży Sędomierſki/ Jákub
Swinká Káßtellan Żarnowſki/y inßy. A to ſie działo Roku 1 3 3 1. mie-
ſiącá Wrześniá/w dzień Przeniesienia świętego Stánisłáwá. A iż byłá
bitwá z poránku áż do wieczorá/przeto Rycerſtwo odiechali ná ſtronę áby
ſobie odpoczęli przez noc.

Zá ona poſługa ták znáczną/Wincenty zmázał onę złość ſwą z ſiebie/
y známienićie vdárowan/wßákoż iednák zá ono náwiedzienie ná Oyczyznę
nieprzyiaćioł/nieußedł pomſty / bo żal w niektorych Slách ćicách przećiwá-
ko niemu długo ſie táił/dla vtrácenia rzeczy miłych/ y popſowánia Oyczyz-
ny/zmowiwßy ſie nań zábili go.

Záraz ſkoro po onym zwyćieſtwie/vmyſlił Władyſław wtárgnąć do Po-
morſkiey ziemie/ále mu Czechowie y Ślężacy vmyſł iego odmienili/ bo ſkoro
ſie dowiedzieli o porażce przyiaćioł ſwoich/ záraz z woyſkiem obroćili ſie do
Pomorſkiey ziemie/ſkąd potym wtárgneli do Wielkiey Polſki/ oblegli Poz-
nań/dla tego áby zá ſobą Krolá obroćili/á w tym áby ſobie Krzyżacy odpo-
częli. O czym dowiedziawßy ſie Władyſław / obroćił ſie do nich pod Poz-
nań/wßákoż oni poſłyßawßy o woyſku iego/záraz odciągneli / w tym zimá
záchodźiłá. Władyſław woyſko roſpuśćił/ták koniom iáko y ſamym dla od-
poczynku/iednák v Poznániá z Krzyżáki pioro vpuśćili/ bo ich tám śiedm
ſęt zginęło/ácz ináczey drudzy pochlebuiąc Czechom o tym piſą/ o czym w
Hiſtoryey czytáć będzieß.

Tákiemi iákoś oto czytał pracámi vtrapiony Władyſław Krol będąc/
wpadł w niemoc/vmárł roku 1 3 3 3. W Krákowie pochowan ná Zam-
ku/zoſtáwił Synά y Corkę/ktorą byłá zá Károluſem Krolem Węgierſkiem/
iákoś o tym wyżßey czytał.

☞ Kázimierz Syn Władyſłáwow / zgodnie od wßyſt-
kich po Oycu ná Kroleſtwo obran y koronowan przez Janá Arcybiſkupá z
domu Korab/przydano mu iednák dla młodości iego Sprawcę ábo Opie-
kuná Janá Melßthyńſkiego/Káßtellaná Krákowſkiego z Domu Leliwá/
Mężá roſtropnego/y wielkiego miłośnikά R.P.

Tego y drugiego Roku nie było nic w Polßcze tákiego coby godno pá-
mięći było/tylko co 23 dniá Kwietniá śnieg bárzo wielki vpadł/ ktory trwał
do piąći dni nád nádzieie wßyſtkich/ wielką żyznoś vrodzáiow onego roku
byłá/á to było Roku 1 3 3 4. Ná drugi Rok záśie byłá wielkość chro-
báctwá ktore zową Szárańcza/ták iż gdy leciáłá/ſłońcá przed nią widać nie
było/á gdy ná ziemię pádło/zákrywáło kopytá końſkie / ktore bárzo wielką
ßkodę w zbożu czyniło/ná koniec y ná drzewie młode gáłąſki ogryzáło/y był
ná ten czás rok ścisły.

Tegoż roku Miesiącá Liſtopadá / pokoy miedzy Krolem Kázimierzem
á miedzy Krzyżáki / zá ſtárániem Krolá Węgierſkiego Károluſa/ y Janá
Czeſkiego/poſtánowion w Wyßogrodźie w Węgrzech/ wßákoż z niepożyt-
kiem Kázimierzowym/ktory przyiął dla tego że nie był Pánem walecznym.

A gdy Kázimierz nie miał żadnego Potomſtwá z Anną Corką Gedy-
minά Książęćiá/w Krákowie ná Seymie poczęli o Potomku tráktowáć/w-
ßyſtkich chęći zgodne były ná Károluſa Krolá Węgierſkiego/ ktory miał zá
ſobą ſiostrę Kázimierzowę rodzoną/ á potym ná Syny iego. A ták ſkoro
po Seymie/iechał Kázimierz do Węgier w początku ochędożnym/tám pono-

wili przymierza miedzy sobą. ¶ Na drugi Rok/ gdy w Rusi nie-
stało Potomstwá Dánielowego/Kázimierz będąc wdzięczen oney przyczy-
nie/iechał/á Xięstwo ono/ktore Przodkowie iego niedbáłośćią swą vpuś-
czáli/pod moc swą przywłaczył. Naprzod Lwow opánował/pothym mu
Rusacy obá Zamki poddáli/tylko go o to prosili/ áby stárodawney Wiáry
im odmieniáć nie kazał. Tám bárzo wiele złotá y śrebrá w onych Zam-
kách zástał/on wszystek stárodawny Xiążąt Ruskich skarb/gdzie były nazná
czniejsze dwá krzyżá złote drogiemi kámieńmi osadzone/w iednym były cześć
krzyża/ná ktorym Zbáwiciel náś cierpieć dla zbáwienia nászego raczył/ktory
áż po ten czás w Krákowskiem Kościele iest/ wziął.

W krotkim czásie potym/ Kázimierz wszystkę Ruską ziemię pod swoię
moc podbił/Przemyślá/Sánoká/Hálicżá/Trebowley/Lubáczowá y inszych.
Potym tám Syem złożywszy/tákiż porządek iáko w Polszcze vczynił/ Woie-
wody/Káśtellany/Stárosty/Sędzie/y inśze vrzędy rozdał/ y iedno práwo
co y Polakom vstáwił/ Roku 1339. Przyiechawszy z Ruskiey woy-
ny/gdy mu żoná pierwsza vmárłá/ poiął drugą Adleydę Henryká Hessorum
Landgrauń Filiam.

Roku 1343. Wielcy Tátárowie do Rusi y do Polski wtárgneli/
o ktorych dowiedziawszy sie Kázimierz/prętko woysko zebrawszy/ do Sędo-
mierskiey ziemie im zászedł/ále z nimi dla wielkośći bitwy zwieść niesmiał/
tám Woiewodę Sędomierskiego Woyćiechá zábito/ o czym w Historyey y
pod Abdánkiem. ¶ Potym Roku 1345. Jan Krol Czeski bę-
dąc iuż w leciech podeszły y ná oczy ślepym/woyne podniosł przećiwko Po-
lakom/mowiąc/że nie vmre áż sie murow Krákowskich ręka swoia dotkne/
wszákoż mu bęześćie w tym nie służyło/ bo śromotnie był odegnan. A to zá
spráwą Prándoty Galki Biskupá Krákowskiego z domu Odrowąż/ zá co
hoynie od Krolá ten Biskup dźięki odniosł. Tegoż Roku w Wiślicy ná
Seymie Praw poprawił/y wolnośći Rycerstwu.

Tegoż Roku w Krákowie złodzieie Chwálebną świętość z Monstrán-
cyą vkrádli w Kościele v wszystkich Swiętych. A gdy obaczyli że nie były
złota/ále miedźiána/do wśi Bawołu ná przedmieśćie/ ktora była w mocy
Kápituły Krákowskiey/w błoto ono wszystko zárzućili. Ná onym mieyscu
wielka iásność/potym y wielkie cudá sie okázowały we dnie y w nocy. Co
gdy opowiedziano Biskupowi/á niewiedziano co sie działo/ Biskup kazawszy
sie ludziom trzy dni y Kápłanom pośćić/ będi ná ono mieysce z wielkiem
nabożeństwem ze wszystkimi kápłany z processyámi. Náleźli one Chwálebną
świętość/á wźiąwszy z vczćiwośćią ná to mieysce gdzie ie vkrádziono było/
zánieśli. Ná tymże mieyscu gdzie ie náleziono/ Kázimierz drugiego Roku
kościoł założyć y zmurować kazał/ á potym y Miásto od swoiego nazwiskú
zmurować dał. W tymże Mieśćie Klasztor Zakonnikom Reguły świe-
tego Augustynú/ktorzy sie zową Eremite, fundował przy tym kośćiele. A to
sie działo Roku 1347.

W Roku potym 1349. Tenże Krol Kázimierz zebrawszy wiel-
kie woysko/ćiągnął do Rusi/tám przez moc pobrał te Zamki y Miástá/Luc-
ko/Władymierz/ Brześćie/ Chełm/ y drugie Wołyńskie/ Belskie Powiáty
opánowawszy/tym Xiążętom ktorzy mu sie dobrowolnie poddawały/ przy
ich własnośćiach zostáwił/tylko ná przedmieyszych Zamkách Stárosty swoie
Polaki zostáwił. Ludwiká Węgierskiego po sobie pánem krolestwu náznáczył/ktory Mátkę swoię/ á siostrę Kázimierzowe do Polski przysłał/ ktorey
Polacy przysięgli wierność y posłuszeństwo/ y synowi iey. Potym vsiadszy
w pokoiu Kázimierz/zwykłych roskoszy vżywał/ o czym w Historyey szerzey
mieć będzieß. ¶ Litwá częstymi náiázdy wrywaiąc sie ná gránice
Polskie/Sędomierską ziemię pustoszyli/ máiąc z niektorych Polakow prze-
wodniki/iáko z Ottoná Tárłá z domu Topor/y Piotrá Pśonki z domu No-

winá/o czym czytay v Kromerá kśięgi Dziewietnaſte/Liſt 316.

Tátárowie tákże Ziemie Ruſką z drugiey ſtrony z wielkiemi woyſki wtárgnowßy puſtoßyli. Tákiemi wielkiemi ßkodámi porußony Kázimierz/ bacżąc że Páná Bogá obráził/począł żálować z płáczem/ á żywotá poprá-wiwßy pokutować/ poſtał Albrychtá ábo Woyćiechá Kánclerzá Dobrzyńſkiego do Papieżá Klemenſa ßoſtego o rozgrzeßenie. Kośćiołow wiele ná-murował/iáko w Sędomierzu/w Wiślicy/ w Szydłowie/ w Stobnicy/ w Zagośćiu/w Gárgowie/y indziey/ku cżći á ku chwale miłego Bogá.

Roku 1353. w Márcu/w Kwietniu/y w Máiu/ były wielkie ćiepłá y pogody/ludzie ſie pospießyli wcżás zásiali Járe zbożá/ w tym wielkie żimno przypádło/mroz/śnieg ná dwá łokćiá wzwyß ziemie przyodział/ y ták trwał do ßeśći dni/ iuż ták ludzie rozumieli/ że one zbożá podroſłe wniwecż ſie obrośić miáły/ wßákoż nád nádzieie wßytkich/ wielki á obfity vrodzay był/że záledwie przed tym kiedy táki ludzie pámiętáli.

Tegoż Roku Mázowße ſie do Poſki przyłączyło/zá tymi pákty/ktore vczynił Semowit Książe z Krolem Kázimierzem/ áby on wßytko Mázowße trzymał/á nie dziedzicżnym práwem/ ále iákoby z łáſki Krolewſkiey iemu powierzonym/y iego holdownikiem ſie zwáć miał. ć. ć. A to ſie ſie dziá-ło w Kálißu roku 1355. Szoſtego dniá Stycżniá.

Tegoż roku Kázimierz Polſkę bárzo popuſtoßoną/cześćią od nieprzyiá-ćioł/tákże onymi wielkiemi mory/Niemcy oſádził/ ktorzy cześćią ſami do-browolnie ßli/cześćią też zá ſtárániem iego przywabieni byli/ktorym wielkie wolności dawał/coć potym Hiſtorya opowie.

Poiął Trzećią żonę Kázimierz/Jádwigę Henryká Głogowſkiego kśią-żęćiá Corkę/w Roku 1359. Tegoż roku niepotrzebnie do Wołoch z woyſkiem wtárgnął/ z tey przyczyny/ Po śmierći Stephánа Woiewody/ dwá ſynowie iego o Páńſtwo ſpor wiedli/Stephan y Piotr. Piotr ácż był młodßy/wßákoż dla ſpoſobnieyßych obyczáiow/wßyſcy mu wiecey páńſtwá życżyli. A ták on máiąc pomoc z Węgier/ziemie opánował.

Stephan z niektorymi Wołochy ſobie życżliwymi do Polſki vßedł/á gdy ſie obiecował záwße być holdownikiem krole: ſnádnie ſobie pomoc vprośił/ zebrał woyſko Kázimierz z Máley Polſki á z Ruśi/poſłał z nimi Stephánа do Wołoch. Piotr bacżąc nierowne woyſko ſwe przećiwko Polſkiemu/ bojąc ſie bitwy zwieść/vmyſlił zdrádą ich gromić/ czego dokazał/ iákoć to potym Hiſtorya powie. ¶ Roku tegoż Kázimierz Krol poſłał do Wołoch okupuiąc więźnie/co łátwie otrzymał.

Potym było wielkie powietrze po wßyſtkich wśiách y miáſteczkach/ w ſamym Krákowie vmárło 20 Tyſięcy ludźi/ wßákoż piſze/ że więcey w to powietrze pomárło ludźi zacnych niżli vbogich.

Roku drugiego/kiedy piſano 1361. Kázimierz Krol poſłał do Vrbáná Piątego Papieżá/proßąc áby w Ruśi we Lwowie Cathedra Me-tropolica być mogłá/co łátwie otrzymał. A tám naprzod był Chryſtyn na-pierwßem Arcybiſkupem/od Gnieźnieńſkiego poświęcony.

W Roku 1362. Wielki głod dla nieurodzáiow Polſkę vtrapił/ wßákoż zá opátrznośćią Krolewſką nie mogł bárzo ludzi potępić/ o czym w Hiſtoryey. ¶ Potym Károlus Ceſarz/Helżbiętę Wnuczkę Kázimie-rzowę/Bogußłáwá Książęćiá Szczecżińſkiego Corkę poymował. A ták o-nemu weſelu mieyſce złożyli w Krákowie na Zapuſt/ ná ktħore przyiecháli proßeni od Kázimierzá Krolowie/Lodwig Węgierſki/Zygmunt Gotſki á-bo Duńſki/Piotr Cypryſki/ Dunáiem do Wołoch/ á tám ſtąd ziemią do Ruśi/áż do Krákowá. Książętá też/ Otto Báworſkie/ Zemowit Mázo-weckie/Boleſław Swidnickie brát Bernárdá zmárłego/Władyſław Opol-ſkie/y Bogußław z Corką. Potym przyiechał Ceſarz z ochędożnym práwie Ceſarſkiem pocztem/ktoremu oni wßyſcy Krolowie y Książętá z Kázimie-

rzem mie

rzem mile przed Krákow záiechali. A gdy sie iuż przybliżał Cesarz ku Krákowu/tám mu Pánná z Oycem/y z wielo pań/ pánien/ záiechali/ z wielko vczćiwośćia wprowádzon do Krákowa/ á ná prośbe Kázimierzowe záraz sie ná Zamek obrocił/wßytkie doßć hoynie cześtowano.

Odpráwiwßy wesele/ á wieczne przymierze miedzy soba oni Krolowie z Cesarzem vczyniwßy/dał Kázimierz zá posag Wnuczce swey ábo śiestrzenicy Sto tysiecy złotych. ¶ Tegoż czásu w Bytomiey znißczał krußec śrebrny/gdy mießczánie zábili dwoch Kápłanow/Piotrá Plebana/y Mikoláiá Wikáryego ábo Káznodzieie iego/o czym w Historyey bedzie.

W Roku 1370. Kázimierz w Sedomierskiey źiemi poluiac/ w dzień Národzenia P. Máryey goniac Jeleniá spadł z koniá/ bárzo sie zbił iáko człowiek letni y ćielisty/ták że go záraz febrá popádłá. Potym do Krákowá przywieźion/á co dáley to bárziey chorował/ spráwiwßy sie chwálebnymi świátośćiámi żywotá dokonał/rozdał wiele skárbow do Kośćiołow/ potym w Krákowie Dniá trzećiego w Kośćiele ná Zamku pochowan/ pánował lat Trzydzieśći y śiedm/miał wieku 60. Szerzey potym Historya spráwy iego y zaslugi przećiwko Krolestwu powie.

¶ A tu sie iuż dokończyłá Geneálogia Krolow własnego Narodu Polskiego/ktorzy od Dziewiećiu set lat pánowáli Krolestwu temu/ z rozmáitym iákoś czytał ßcześćiem y pożytkiem Rzeczypospolitey.

¶ Po śmierći Kázimierzá Krolá/gdy Litwá vsłyßáłá te nowine/záraz wtárgneli do Lubelskiey y do Sedomierskiey źiem/ wielkie ßkody poczynili/ Kośćioł ś. Troyce ná Łysey Gorze wyłupili. A gdy miedzy inßymi łupy ßtuke Krzyżá ś. w złoto oprawiona wźieli/á chćieli z tym wyiechać zá gránice/ bydło á ni ludźie wozu onego z mieyscá ruszyć niemogli/ludźie vmierali/ bydło zdychało/ktoś sie iedno wozu dotknął/ káżdy Pogánin záraz zdechł. A gdy sie dowiedźiáłá Litwá przyczyny od iednego Rusiná onego ták wielkiego cudu/ záraz on Krzyż z iednym Slách ćicem Chorabalem odesłáli/wolnym go vczyniwßy/nád to dárowáli.

☞ Lodwik ácz záraz wiedźiał o śmierći Muiá swego/ wßákoż sie w domu zátrzymał/do tad poki sie nie dowiedźiał iáko Polacy myśli swe postánowić mieli/ ktorzy w krotkim cząśie złożywßy Syem posły obráli/á do Wyßagrádá do niego posłali. Nie bárzo potym był wdzięcznym pánem Lodwik/ dla tego że sie z nimi bez Tłumáczá zmowić nie mogli. Nád to wiele rozdał od Krolestwá/coć potym Historya powie.

Helżbietá Mátká iego potym po odiechániu iego z Polski przyiechálá/ młodych ludźi do Rády nádálá/á meże státeczne z nich zrzućiłá. Były potym rozruchy w Polßcze dźiwne/ktorym tu mieyscá do wspommienia niemáß krotkośći folguiac. Tenże Lodwik dwoch Biskupow w Rusi do Arcybiskupá postánowił/zá dozwoleniem Grzegorzá Papieżá Jedennastego.

W roku 1382. Lodwik Krol bacząc sie być bárzo chorym/ złożył Syem Polakom we zwoleniu miáśteczku w Spiskiey źiemi/ tám im potomká náznáczył/iáko o tym w Historyey. Pánował lat 12. z wielkim vćiskiem R. P. á v Wegrow 41. Żył 56. Był Pan bárzo nabożny.

Złożyli w Sierádzu Syem Pánowie y Rycerstwo do obránia Páná/nie dbáiąc ná prośbe Elektá/ ktory ie iuż był bárzo sobie nárußył tym/ że Domárata zrzućić z vrzędu niechćiał/y dla inßych przyczyn. Chćiał prosto do Krákowá iechać/ále go tám Dobiesław Korozwecki z domu Roża/ Káßtellan Krákowski puścić niechćiał. A ták sie obrocił do Węgier/ iednák mu wßędy wielki dostátek dawano poki w Polßcze był y poki z Polski niewyiechał. O czym w Historyey ßerzey miec będźieß/ ostátek przy opisániu Ż. Litewskiego.

Księgi Wtore.

O Narodźie

O Narodźie Slácheckim/ iáko dawno iest/ y skąd ma początek/ tákże y o Kleynociech/ ktore Pospolicie HERBY zowiemy/skąd/dla czego/y iáko dawny początek máia.

POczątek Slácheckiemu stanowi Diodorus Syculus w Xsięgách Pierwßych ták opowiáda. Po stworzeniu świátá / gdy sie ludźi námnożyło / były podźielone Narody / miáłá Godność przodek przed prostotą: á ten porządek naprzod wynáleźli Ægiptczykowie/ktorzy mieli dwoch pánow/Izym/y Ozyrym: tych práwie y zá Bogi rozumieli / mieniąc ná nie / że oni świát obchodźili kołem/á wßytkie rzeczy co ná nim są porodźić mieli. Potym żeby dwá synowie ich/ Anubis y Mácedo/byli ludźmi Rycerskimi/á ci dla zacnośći Przodkow swych/ sámi będąc Możnymi/ Mężnymi/ á snadź y nád nie rostropnieyßymi / chćieli áby Potomstwo ich znáczne wieczne było/ktore ták nácechowáli: Wźiął Anubis zá Herb psá/á Mácedo Wilká. Przyßło to potym w zwyczay v ludźi onych kráin/że nie tylko Pány swe/ y Potomstwo ich poważáli/ ále y one źwierzętá mieli w wielkiey vczćiwośći/ ktorych sie znákiem Pánowie ich cechowáli / á práwie ie po zeßćiu storo Pánow swych zá Bogi mieli. O czym y Euzebius pißę in præparatione Euangelica Lib: 2. Cap: 1. Kiedy w ktorym domu Pies zdechł/ wßyscy ludźie ktorzy w nim mießkáli/golili wßytko ciáło swe/żáłośnie płácząc/Chlebá áni Winá/y wßytkich inßych rzeczy ktore w domiech do pokármow mieli/nie vżywáli/ále to wniwecz obrácáli.

¶ Tenże Hiſtoryk pißę/ że zá iego wieku / nád tymi tám Bogi/ ábo Pány pierwßymi Ægiptskimi / w Nyśie w Arábij / były napiſy ná grobiech / ktorych opiſuie ſens w te ſłowá: Naprzod ná ſłupie Ozyridis/

Mihi Pater Saturnus, Deorum omnium vltimus, ſum vero Oziris Rex, qui vniuerſum peragraui orbem, vſq; ad deſertos Indorũ fines, ad eos quoq; profectus ſum qui arcto ſubiacẽt, vſq; ad hiſtri fontes, & iterũ alias quoq; adij vſq; ad Mare Oceanum partes: ſum aũt Saturni filius grandiſsimus, germen ex pulchro & generoſo ortũ, cui non ſemen genus fuit, neq; vllus in orbe eſt ad quem non acceſſerim locus, docens omnes ea quorum inuentor fui.

¶ Ná Słupie ábo ná Kámieniu Izydis wypiſuie tákże tymi ſłowy/

Ego Izis ſum Ægipti Regina, à Mercurio erudita, quæ ego legibus ſtatui nullus ſoluere poterit: ego ſũ vxor Oziridis, ego ſũ prima frugũ inuentrix, ego ſũ Ori Regis mater, ego ſũ in aſtro canis refulgẽs, mihi Bubaſtia vrbs condita: gaude, gaude Ægipte quæ me nutriſti.

Od tych tedy dwoch Pánow ten Hiſtoryk kładźie początek Slácheckiemu ſtanowi y znákom Rycerſkim/wßákoż tylko od tego potomſtwá ktore

było nadowćipnieyſſe do ſpraw Rycerſkich/ y w náukách wyzwolonych nabiegleyſſe: bo vczone rownáli kápłanom/y z nimi w rowney powadze ie mieli. Te ktorzy ſie ſprawámi Rycerſkimi báwili/nie podley poważáli/zlecáli im do obrony R. P. á ná to im Poczty niemále ábo woyſká chowáli. Trzeći ſtan ludźi Pospolitych tym obiemá był poſłuſżny ná káżde roſkazánie: á tákowy porzadek naprzod od Ægiptczykow początek mieć opowieda/ od ktorych potym inſże narody/Krole ábo Xiążętá do ſwoich państw bráli/iáko naprzod:

¶ PETIS Mneſteuſſow Oćiec/co o nim piſſą/że był w Trogu Mężem znáczným/był Krolem w Athenách.

¶ ERICHTEVS tákże z Ægiptu był wźiet ná Kroleſtwo do Athen/á to dla tego: Gdy była wielka nedzá ná ludźie po wſżytkim świećie z głodu/ on záwioſł do Athen wiele zboża/ chcąc ſobie v nich przyiaźń ziednáć/ á w ten czás v nich Interregnum było/oni go zá to záraz Krolem obráli/ o czym chcęſſli ſzerzey wiedźieć/czytay pomienionego Hiſtoryká.

¶ Rowne świádectwo temu o Sláchectwie Kozmográphy ieden Anonimos dawa/piſſąc w te ſłowá.

¶ Narod ſláchecki/iáko dawno ieſt/ y ſkąd ma początek/ rozmáićie to rozni ſcriptorowie opowiedáią. Powiedáią iedni/żeby ſie miáło od ſynow Noego począć/zá onym przeklectwem Oycowſkim/kiedy Chám ſyná ſwego przeklął/o to/że ſie śmiał z iego nieopátrznego leżenia/iáko o tym czytamy in Geneſi Cap: 9. Ale to być nie może/bo ták wiele było v Chámá dobrych y zacnych potomkow/iáko w Semowym y Jáphetowym pokoleniu/co y tu niżey obaczyſſ/á czytáiąc Biblia świeta ſnádnie ſie wſżytkiego dowodniey doczytaſż.

¶ Drudzy tego chcą/żeby ſie dopiero záczáć miáło po zborzeniu oney Wieże Babel/ czásu Heber y Phálek/ á ći pánowáli Anno ab homine condito, 1723. gdy ſie było wiele ludu ſwowolnego námnożyło. Owa z oney wielkiey roſpuſty ſámi ſie ſobą brzydźili. A ták obráli z poſrzodku ſiebie Mężá iednego/mądrego/ſprawiedliwego/ktoremu nád ſobą zwierzchność zlecáli/ dopuśćiwſzy mu tego áby podług myśli ſwoiey nimi władał/ dobre cnotliwe wywyżſſał/á złe niepoſłuſżne áby karał/vbogich bronił. ić. Dáli mu ku temu te moc/żeby káżdego ktoryby żył podług woley iego/vczynił znáczniеyſſym nád inſże/á tákowy iżby zwan był Nobilis, quaſi pro alijs virtute notabilis: o co potym wiele ſie ich ſtárało/zá czym oná grubość ich przyſſłá do rzadnego poſtánowienia: bo on Pan ich/ták ſie im według żadánia rządnym pokazał/że oni ktorzy nie mieli w ſobie żadnego dobrego rozſądku/ ſpokoyniey y vczćiwiey żyć musieli. A tákowa nagrodá ábo y ozdobá/przychodźiłá/nie tylko zá ſtáteczne żyćie y ſpokoyne/ ále zá to nawięcey/ gdy ſie po ktorym pokazáłá iáka znáczna poſługá/kiedy przypádłá potrzebá ná R. P. że byli vćiśnieni od iákiego nieprzyiaćielá/ dawáli tákie edicta miedzy ſobą/ ktoby Oyczyznę wyſwobodźił z niewoley/miał być wywyżſſon y opátrzon/ſam y potomſtwo ie°.

¶ Ważyło ſie ich tedy wiele/żeby nie tylko ſámi ſiebie/ále też y potomſtwo ſwe/czáſy wieczným w iákiey zacnośći zoſtáwili/pokázowáli wielkie męſtwá/ dźiwne fortele ná nieprzyiaćioły wynáydowáli/ zá co opátrzenia y znáki Rycerſkie wiecznie trwále/ná ſie y ná potomki ſwe bráli.

¶ Przychodźili drudzy do Sláchectwá tylko dla wielkich máietnośći/ czego y wieki náſże potwierdzáią: bo nie pátrząc godnośći żadney/cnotliwego vrodzenia/áni pobożnego żywotá/iáko ćie widzą ták ćie piſſą/ieſlić w Arámićie/toś miłośćiwy/á ieśli maſż pieniędzy wiele/to iuż práwie iáśnie Wielmożny. A tákowych ſie Pánow wiekow náſżych po cześći wziáwiło/ ktorzy żadney zaſługi R. P. áni Krolowi Pánu przedmieyſſemu/ tylko iednemu możnemu z narodu ſlácheckiego/wnet go onże ſam/choć ná to nie będźie miał żadney wolnośći/vsláchći/y do Herbow Przodkow ſwoich poczćiwie nábytych/ krwią ſláchetną/ y wielkimi vćiſkámi/niewczáſy/ k woli iemu vkupionych/ przymie/y nimi go z potomſtwem iego niegodnym vdáruie/y broni go kto go

w tym nágámi.

¶ Niektorzy też przychodźili do Slachectwá przez Tyrránstwo/á niektorzy zá spráwą miłego Bogá/iáko Dawid/Saul. ić.

¶ HIERONYMVS Osorius Lusitanus, pisząc ksiąszki de Nobilitate Ciuili, podobne świádectwo pierwszym dawa / ktorego sens iest w te słowa: Onego wieku/kiedy ieszcze ludzie nie máiąc żadnego budowánia/po gorách á po leśiech mieszkáli. Tám ieden ábo dwá obráli sie miedzy nimi/ktorzy on lud rozstrzelány miedzy nimi zgromádźili/á z onego grube°/á práwie zwierzecego żywotá ná vczćiwszy wiedli. A to pisze o Orpheuszu / ktory láśy / y zwierzetá/pieknym swym spiewániem do siebie zwabiał. Tákże też o Amphionie powiáda/ale te tám láśy/zwierzetá/y kámienie/on rozumie/lud gruby/sprosny/ktory om pieknymi głosy/rostropnymi namowámi/do grumády zwiedli.

¶ Tenże pisze o stanie Slácheckim/zálecáiąc gi być wielkiey zacności/powiádáiąc/że ći máią wiele przed tymi/ktorzy świeżo slachectwá dostawáią/co z dawná z slachetnych rodźicow sa porodzeni. ić.

¶ Wiele inszych dawnych Historykow o tym stanie pisza/że iest z dawná ná świecie/á práwie záraz przetko po stworzeniu świátá / coć sie ná przodku w przemowie do Czytelniká oznaymiło.

O Znákách Rycerskich/co my wtym wieku Herby zowiemy/iáko dawny początek máia.

VALERIVS Anselmus Ryd, in Catalogo Annorum & Principum ab homine condito spisánym/ dowodząc te° dawnymi Historyki/ iáko Berozem y Moiżeszem. Powieda/ że Noe záraz wyszedszy z Korabiá/vżywał ná znák zwierzchności Sceptrū ábo Laski Krolewskiey miedzy dwiemá Kluczámi. Ten był zwan od wszytkich / Semen mundi, Pater Principum atq; Deorum. ić.

¶ Ten apud Hispalos naprzod Miástá budowáć począł/á dał im imioná Corek swych/Noelá y Noeglá/á to było po stworzeniu człowieká/ Roku/ 1656.

¶ SEM Syn Noego / nosił tylko ieden Klucz á Sceptrum, á to dla tego/że iuż był mnieyszey condiciey niżli Oćiec. Te Kluczе znáczyły pierwszą religią/ ktora sie po Potopie záczynała od Noego.

¶ CHAM Syn drugi Noego/ktorego Berozus miánuie Chem/ id est, infamis & impudicus/ nosił Trupią Głowę/ ná niey Ptak o czterech nogách zwierzecych ná kształt Gryfá/tylko że rogi podobne nosowi iego / ták Szátáná niektorzy máluią. To mu dla tego nádano/ że znowu był zárobił ná śmierć y ná grzech/dla przeklectwá Oycowskiego. ić.

¶ ISIM y OSIRIM od Chámá / ten Historyk kładzie/ á opowieda przy Osiridzie te insignia: Jáko naprzod/ psa y Wilká/á do tego Lemież/ábo Zelázá Pluzne.

¶ ISIS záśie vżywáłá Lwá y Smokᷠ/ w ręku trzy Kłosy/ á to dla tego tym przypiśuie/ że ie opowiedano wynalescᷠmi śprᷠáwowᷠánia Rol/ ábo źiemie/ y pożytkow z niey. ᷠc.

¶ LIBIVS philiśtyñśkie y Kᷠápᷠádockie Kśiąże ś nośił Lwią Głowę/ Kołᷠo w niey. Piśᷠe o nim/ że był Hetmᷠánem Ozyridis/ á Oćiec iego był Meśeráim. Moiśes, Berośus, teśtes.

¶ LIDO, Kᷠápᷠádockie y philiśtyñśkie Kśiąże / nośił zᷠá Herb Lwᷠá wśpiętego/ iákoby chcącego nieprzyiaćielᷠá iᷠákiego gromić.

¶ CASLEVS potym / tychże Pᷠáñśtw pomienionych/ Pᷠán ábo Kśiąże/ nośił Herb tᷠákim kßztᷠáltem.

¶ PETREVS Kᷠápᷠádockie y philiśtyñśkie Kśiąże/ nośił thᷠákże Herb ábo Znᷠák tᷠákiem kßztᷠáltem iᷠáko Ogon ptᷠáßy.

¶ NEPTVNVS: Ktorego zwᷠáli wynᷠáleścᷠa Walkᷠná Morzu/ śkᷠąd nazwiśko mu przydᷠáli potym / Deus & Imperator Maris. Nośił Korab z Żaglᷠámi / tegoż y Syn iego Kśiąże Włośkie/ imieniem Leśtrigon/ w pᷠáñśtwie śwoim żyiąc/ vżywał.

¶ HISPALVS Libᷠij Herculis Śucceśśor/ nośił Herby tᷠákim kßztᷠáltem/ to o nim powiedᷠáią / żeby naprzod Zamki z mocnymi Wieżᷠámi począł budowᷠáć. Fuit nonus Rex Hiśpaniæ, regnauit decem & śeptem annis: Teśte Berośo.

¶ THVBAL Tegoż Herbu vżywał/ ktory in Bethica Hißpᷠáñśkie Kśiąśtwo przez moc opᷠánowawßy/ Miᷠáśto Thubᷠál/ od imieniᷠá śwego zbudował.

¶ ALCEVS Tuścorum REX, Nośił Murzynowᷠą Głowę w Koronie/ á to dla tego/ że był śam ręką śwą Krolᷠá zᷠábił tey tᷠám źiemie.

¶ MOSCVS Moścorum, Aśiæ & Europæ Dux, Tegoż Herbu vżywał.

¶ COMERVS GALVS, Napierwßy Krol Włoſki/ ktory ludowi ſwemu od ſwego imienia názwánemu / piſmo y práwá wydał/noſił Orłá Cżarnego. Tegoż był Syn Aſcanius, od ktorego ludźie w dźierżáwie iego byli názwáni Aſcani, tegoż Kleynotu vżywał.

¶ TARSVS Ciliciæ Princeps in minori Aſia, noſił puł Gryffá z Wężowym Ogonem/ná kßtałt Smokà.

¶ TIRAM, Tyri & Traciæ Princeps, Tegoż Herbu vżywał.

¶ SAMOTES Primus Galorum Rex, Noſił zá Herb Trzy Záby / tegoż y drudzy Krolowie po nim vżywáli/ áż do Kámiluſa / ktory Trzy Lelie / y Orłá ze dwiemá głowámi zá Herb noſił.

¶ O tym piſą / że był Dijs Sapientiſsimus. Ten Roku/ 1 4 3. po potopie/pánuiąc Galis Samoteis, áż do zburzenia Troie/przez 9 8 2. lećie / Krolámi Potomſtwo ſwe zoſtáwił/táko naprzod: ¶ MAGVM, Tectorum inuentorem, od ktorego Magium, & Nouiomagum Miáſtá zbudowáne.

¶ SARONEM, ktory Octo publica Literarum gimnaſia inſtituit.

¶ DRIVM, Drugidum Sapientum & Auguriorum Doctorem.

¶ BARDVM, Muſicæ & Carminum auctorem.

¶ LONGVM, Bardum iuniorem, Lucum, Celtam, Galatem, Lugdũ, Belgium, Allobrogen, Rhomum, Paridem, Lemannum, Galathem iuniorem, Namnem, Rhemum. A po zburzeniu Troiey/Roku ßoſtego/obran á Celſtis, to teſt/ od Fráncuzow/ FRANCVS Hektorow Syn.

☞ Bábiloñſcy Ceſárzowie noſili ná Chorągwiách Golębiá/táko naprzod Belus/tákże go y ná Memcy bić kazał/ ten był Wtorym Ceſárzem po Nimbrocie.

¶ PHVLBELECHVS Ceſarz/ ibidem/ tenże Znák noſił.

¶ ALEXANDER Wielki/ći y inßy po nim/noſili Golębiá. Euſebius y Apianus teſtes.

¶ ION pierwßy Krol Grecki/od ktorego Morze/ y Ludźie ſą názwáni / noſił zá Herb Lwá.

¶ MAGOGVS Cæliſiriæ Dux, Tegoż Kleynotu vżywał.

¶ MEDVS Medorum Rex, tylko Lwią Głowę noſił/ táż iáko Libius Kápádockie y Philiſtińſkie Kśiąże.

¶ TVISCHOS Gigas, Anno Nini: 4. Ktory Sarmatis atq; Germanis Práwá nádał/ ten od tych Narodow po tym w pułtoru ſtu lat po śmierći/był miedzy Bogi liczon/ od iegoż Potomſtwá Krolowie w Niemcech początek mieli.

Ten zbudował Miáſtá známienite / Tuiſchom/ y Tuiſchburgom. Noſił zá Herb Trzy Lwy/ ieden nád drugim.

¶ BRENVS Fráncuſki tegoż Herbu vżywał.

¶ SCITA Priscus, Syn stárßy Aráxe/od ktorego powieda ten Scriptor te narody/iáko naprzod: Alani, Hunni, Gotti, Bulgari, Slavvi, Turci, Tartari: Moses, Berosus testes. Nosił zá Herb pul Miesiacá/á w nim Glowá.

¶ AMASONES Nosiły zá Herb Skorpioná.

☞ W Zydowskim Narodźie opowieda wiele Krolow/Sędźiow/ktorzy tákże vżywáli Znakow Rycerskich/iáko naprzod/

¶ ABRAM vżywał Báránká/od onego czásu kiedy mu go był podał Anyol ná Ofiárę miásto Syná. O czym świadczy Iozephus.

¶ HIEROBOAM pierwßy Sędźia nosił zá Herb Trobę.

IOVINIANVS Czterdźiesty y pierwßy Cesarz Rzymski/też Trobę nosił.

¶ ABNER SEMEI Szosty Sędźia Zydowski/nosił zá Herb Lwá. O czym świádczy Iozephus.

¶ ARIVS Szosty Cesarz Bábilońßki nosił Orlá Czárnego o dwu głowách.

ROMVLVS pierwßy Rzymski Krol/tegoż Kleynotu vżywał.

POMPEIVS tákże Rzymski tegoż.

OCTAVIANVS AVGVSTVS tegoż.

MAXIMVS Dwudźiesty piaty Cesarz/tegoż.

IVSTINVS SENIOR 54. Cesarz/ibidem, tegoż.

IVSTINIANVS tegoż.

CAROLVS MAGNVS/ Y wßyscy inßy/áż po dźiesięßy wiek Cesárzowie. Plinius piße/iż to dla tego oni Pánowie czynili/że ten Ptak omnibus auibus metuens sit ac formidabilis, quasiq; (vt vulgo fertur) pro rege habeatur. &c.

¶ IVDAS MACHABEVS, Y inßy po nim/nosili Orlá Czarnego.

Arbaces

¶ ARBACES Medski Krol / nosił puł Miesiącá go-
lego / thák iáko go Turcy w tym wieku ná Chorogwiach v-
żywáią.
¶ MVHAMAD Sáráceńskie Kśiąże tegoż vżywał.

¶ DARIVS Krol Perski / on ktory był zábit od Ceruſa /
nosił ná Choragwi Orłá Białego / á miásto Sceptrum Bicz
wręku. Tego Grekowie Aſtyagiem zową.
¶ ATILLA Nosił Orłá / tymże kſztałtem y Bicz / był
też zwan od Chrześćian Biczem Bożym.

☞ Wiele Ludźi Zacnych / ktorzy Znákow Rycerskich ante Ieſum natum
vżywáli / co ná swych mieyscách w tych tu kśięgách obáczyß / iáko przy Herbie
Páparoná / alias Goską / przy Rybách / przy Kotách / Kurách / y inßych źwie-
rzętách krotko / áleć ſie prawdźiwie okaże ná oſtátek mieyſce / gdźie ßerzey o
tym czytáć maß / naydźieß.

¶ Longobárdyiſcy Krolowie / nosili Wężá on Dźiećie po-
żyra. Tegoż Kleynotu była BONA Krolowa Polska / Zy-
gmuntá pierwßego żoná / Kśiążęcia Phoicya Medyolańskie-
go Corká / Mátká dźiśieyßey Krolowey Polskiey Anny / Ste-
phaná Pierwßego żony / o ktorey niżey ßerzey czytáć będźieß.

☞ A iżeś tu czytał / że oni dawni Mężowie / Mądrzy y Mężni / Herby
ábo Znáki Rycerskie nosili / tedyć też y ći ktorzy tu byli zábßli / ßukáiąc tylko
dobrey ſławy / dla ktorey Sławáki názwáni / tego nie zámiechali : chcąc inße
Narody Męſtwem celowáć / czego y dokazáli. Bo w ták ßyrokich wro-
ćiech nieprzyiaćielſkich mießkáiąc / wcále wßytkie Páńſtwá z dawná ográ-
niczone trzymáią / oprocz tych / ktore dźielnicámi od Kśiążęcych Potomkow /
Práwy przyrodzonymi oderwáne ſą / y były.
¶ A ieśliż Męſtwem inße przewyższyć chćieli / tedyć pewnie w káżdey ſprá-
wie y Zacności nie podleyßymi być myślili / y te pámięć po ſobie Potomſtwu
zá naywietße ſkárby zoſtáwili. A gdyż oni fortelom swym / wynálazkom /
ábo y Mężnym śiłam podobne Znáki tákże Herby czynili / y tym ſie zdobili /
tedyć y ći tego Mężowie Sławni nie omießkáli / czego doſyć znáczne podo-
bieńſtwá mamy / ktorych ſie tu y w tych Kśięgách nápátrzyß.
¶ Ale żebyméi o tym dał świádectwo dowodne / Vmyślíłem z Páńſtw
Kroleſtwá tego Fámilie przednieyße / te ktore znáć mogę / krotko káżdą zoſo-
bną pod ich Piatny ábo Herby wſpomnieć / zaſługi znáczne Przodkow y Po-
tomſtwá ich / od záczęćia Wiáry Chrześćiáńſkiey / áż do wieku swego okázáć.
Má com wiele Klaßtornych / y inßych Kośćiołow / przez nie od ßeśći set lat
fundowánych / liſtow przeyźrzał. Wielem Hiſtoriy z niektorych Konwentow
od vczonych Zakonnikow nápiſánych / przeczytał / dla tego / ábym Oyczyznę
miłą / z Synyiey / ták w dobrych ſprawách znácznie inßym narodom okázał.
Acz tylko iezykiem swym Polſkim / do czego mi wßyſcy Stárßy ábo Przełoże-
ni Kośćiołow wßelákich / chętliwie pomagáli / y to / zá co im ſłußnie káżda
Fámilia zoſobná powinna być może / pokazáli : gdyż żaden nád nie dawniey-
ßych Liſtow / y Piſmá / o Przodkách swych / mieć nie może / co y
ſam czytáiąc te Kśięgi / doſtátecznie obaczyß.

Naprzod tedy czytác maſz o Topo-
rze/ktory dla dawności/ od wßytkich Hiſtorykow/ ma Nazwiſko/Stárza.

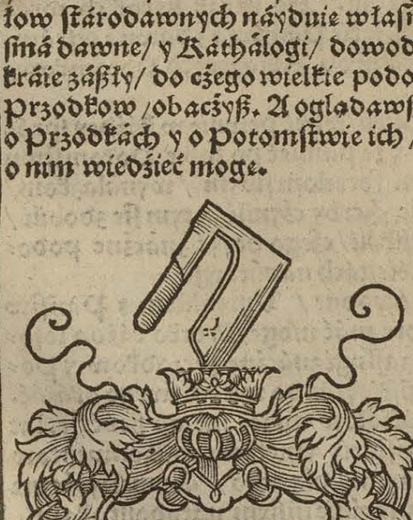
☞ To nam y Proclamatiæ,ktore dla przygod przy zákładániu Wśi/ábo y Miáſteczek zoſtáwiły/ opowiedáią. A chociaż y drugie od kilku ſet lat z opieki tey Fámiliey wyßły / tedy ſie iednák tá pámiątká czáſu gwałtow iákich okázuie/gdy ſie zwolywáią do grumády: Stárza/ſtárza / ábo ſtáry koń wołáią/ ácż to niektorzy Opáći w drugich zodmieniáli/ obawiáiąc ſie z Potomſtwem trudnośći iákich.

¶ Piße Jan Dlugoß Hiſtoryk / z Domu Wieniáwá/ Kánonik Krákowſki o tym Herbie/że go Przodkowie vżywáli Białego Toporá w polu czerwonym/ á mowi/ bywáli vporni/ wßákoż z wymowy á z dowćipow / ſławni z dawná bywáli.

¶ Piſálemći w Pierwßych Kśiegách/ktorem názwał Gniazdem Cnoty/ Fábułe miedzy ludźmi pośpolitą/ o początku Herbu tego / iákoby z tąd miał mieć nádánie: Gdy będąc Młynárzem Przodek/Kśiąże ábo Páná ſwego cześtował.ć. Ale przypátrzywßy ſie wielkiey możności Przodkow / od czáſow dawnych/ießcże zá Pogáńſkich Monarchow/trudno ią mam przyjąć zá prawdźiwą/co y ſám czytáiąc te Kśiągi zrozumieß.

¶ Ale też to chcą mieć niektorzy/ y dowodzą tego / że dwie Fámilie ſą w tym Cechu ábo Herbie/ Jedná ktora noſi Topor biały w Polu Czerwonym/ á to właſni Stárzánowie / temu żaden początku dowieść ani powiedźieć nie może prawdźiwie/dla dawności iego.

¶ Drugie zową Rołkámi/ á ći noßą w roznych polách Topor/ w żołtym y w błękitnym.ć. Wßákoż ią te przednieyße Fámilie / dowodnie z rozdźiałow ſtárodawnych náyduie właſnymi Strażonámi / á o tych Klaßtorne piſmá dawne/ y Káthálogi/ dowodnie powiedáią / że ießcże z Lechem w te tu kráie záßły/ do czego wielkie podobieńſtwo / z wielkiey á dawney Możności Przodkow /obaczyß. A ogladawßy właſność y ozdobę Herbu/czytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich / ktore ią w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y o nim wiedźieć mogę.

☞ Zálecáiąc Sieciechá Hiſtorik Anonimos z ßczodrobliwośći wielkiey/ ná ten czás gdy Klaßtor Sieciechowſki fundował/ wſpomina go być z możney Fámiliey/od záczęćia kroleſtwá tego/ á żeby práwie miał iść ex Lumbis iednego z onych Dwunaśćie Woiewod/ktorzy ſámi Kroleſtwem po zeßćiu Potomſtwá Lechowego rządźili/y miánuie go/Magnus Comes.

¶ Potym iáko niżey czytáć będźieß Fundus iego / potwierdzony od Kázimierzá Wielkiego/tákże go pomienia/ y inße liſty/ ná ktorych ſą dániny ich/ ten im Tytuł dáią/Magni Comites.

¶ Ten pomieniony Anonimos piße o nim te ſłowá: Magnus autem Comes Setheus, ex antiquiſsima Familia Strazonum,quorum Primarius fuit eiuſdem nominis, in nu-

mero Duodecim Palatinorum, post decessum stirpis Lechi Monarchæ, donauit Monasterio Sieciechouieñ fundum, in quo claustrum residet, & alias villas adiaceñ, ornamenta quædam præciosa in auro. &c. Anno, 999.

¶ Ná inßych Liśćiech iáko niżey czytáć będźieß/ ßło to imie Strażon miedzy nimi przez czás długi w tey Fámiliey. O czym dispútuie Historyk/ iesliż sa Strażoni/ ábo Stárzoni od Herbu / gdyż przed tym od Herbow cognomina miewáli/ czego y náß wiek zásiągł/ y niżey o tym wiele czytáć będźieß.

☞ WALCERA Hrábie z Tyńcá wspominaią Historye: iáko Andreas de Zarnow/ wßákoż dowodniey Anonimos/ To iest Historyk/ ktory Kronike Polską/ Láćińskim iezykiem pisáną/ krom podpisu imieniá swego/ zostáwił. ć. Dla tego/ że był vniosł Krolewne Fráncuską imieniem Heligundę/ tym sposobem: Służąc ábo sie báwiąc w postronnych kráinách / dla przeyrzenia spraw Rycerstich/ będąc Mężem vrodźiwym y rostropnym / przypátrował sie ná Dworze Krolá Fráncuskiego porządkowi. Tám będąc/ okázował sie znáczny/ y w káżdey potrzebie nád ine Rycerstwo fortunnieyßy/ ták/ że go ono ßcześćie Wielkiey Sławy człowiekiem rozmiosło. Ná tegoż Krolá dworze/ było książe/ ktore on Krolewicem Niemieckim miánuie/ imieniem Arinaldus/ ktory sie stáral o one Krolewne / ále go sámá Pánná wzgárdzálá. Wálcerus przed nim miał v niey wielką łáskę / co bacżąc/ zábáwił sie służbą Krolá Oycá iey/ ktory mu záraz dáć kazał Vrząd v stołu/ iesliż Podczástwo/ ábo mísse stáwiáć/ tego nie miánuie. Tám mu sie oná Pánná pilnie przypátruiąc/ wielką chęć y vprzeymość serdeczną k niemu przyłożyłá. Co on iáwnie znáiąc/ chcąc ią ießcże wiecey do miłośći przeciwko sobie przyćiągnąć/ ßedł w nocy pod pokoie iey/ śpiewał y grał ná Lutniey iáko mogł napiękniey. Co vsłyßawßy Heligundá/ złożká wstawßy/ ßłá do okná/ słuchálá ták długo/ poki Wálcerus nieodßedł/ wßákoż ktoby to był táki/ nie wiedźiálá. A Wálcerus zrázu niechćiał sie iey w tym obiáwiáć / owßeyki ießcże stroże przenáiął áby tego nikomu nieobiáwiáli. A gdy to drugiey y trzećiey nocy vczynił / Pánne one do tego zniewolił/ że go bezmiernie miłowáłá/ posłáłá sobie po straż/ á ktoby to v niey pod pokoiem grał/ pytáłá: Powiedźieli: Niewiemy/ áni znamy/ bo ták nieznáczńie twarz nákrywßy chodźił. Ale Pánná chćiáłá koniecznie wiedźieć od nich ktoby to był táki. W czym gdy stroże byli vporni / oná ich do wieźienia wsádźić kazáła/ y ná gárdle káráć chćiáłá. Potym z boiáźni wyználi á wydáli Wálcerá/ ktory sie o to ná nie nie frásował. Heligundá iuż z mysla rozdwoioná byłá/ niewiedząc kogo miáłá wiecey miłować/ iesli Wálcerá ktorego osobe znáłá/ iesliż onego ktorego tylko głos słyßáłá / á coby zacż był nie wiedząc. A dowiedźiawßy sie/ iż to iuż on był ktorego w mysli serdeczney miáłá / począłá go dopiero záp álićźliwiey miłować/ á potym do siebie ná pokoy wzywáć. A gdy onych rozmow przez kilká czásow z sobą vżywáli/ vmysliłá z nim potáiemnie zniknąć. Czego Niemiec postrzegł / iednák miłuiąc one Pánne bezmiernie/ nie wydał iey y Wálcerá w tych spráwách/ á to wiedząc/ że przez iego pánstwo ieknąć mieli/ był tego pewien/ że Heligundy mogł łátwie dostáć/ á vcießywßy sie w miłośći/ one niechęć iey przeciwko sobie oddáć. A ták naprzod iáchał do domu/ zákazał ná przewoźie/ áby mu przewoźnicy znáć dawáli/ kiedyby kto z Pánną od Fráncyey iechał/ ktemu áby go dłużey zábáwili/ roskazał/ áby od tákiego nie bráli mniey zá przewoz / iedno grzywnę złotą/ rozumieiąc to o Wálcerze/ żeby sie z nimi miał o ták nieprzystoyny przewoz tárgowáć. Wálcerus vpátrzywßy czás/ ziechał z Pánną do Polski. A gdy ná Rzece Rhenie przewoźić sie miał w páństwie Krolewicá onego/ sfukiem Przewoźnikom roskazał áby go co prędzey wozili. Ktorzy z przelęknienia zápomnieli roskazánia Pánná swoiego/ wßákoż tego nie zápomnieli co zá przewoz wźiąć mieli.

Wálcerus dawßy im to co mu zácenili/ precz iáchał. Oni dopiero wspomniawßy/znáć dáli o nim Pánu swemu. Krolewic będąc żáłosny dla despektu y dla miłości ná sercu nieuspokoiony/puścił sie po nim prętko sam/ vffáiąc ßczęściu/że go miał przemodz. A gdy go z dáleká záyżrzał/wołał nań: Stoy Zdrayco/ przewozus nie zápłácił/ y Krolewską Corkę vkradł. Ná co mu Wálcerus obroćiwßy sie odpowiedźiał: Zle mowiß/ Przewozem zápłácił/ á Krolewska Corká sámá zemna dobrowolnie iedźie. Potym sie ziechawßy/ rzekli sobie o Pánnie zsobą czynić/ á ktoryby ktorego zábił/ miał wßytkie rzeczy przespiecznie pobráć/y dobrowolnie precz iáchać. W tym ácz Krolewicowi zbytnia miłość sercá dodawálá/wßákoż go Wálcerus zábił. Przyiechał potym ná Zamek swoy Tyniec. Tám pomießkawßy/o wielkie krzywdy skárżyli mu sie poddáni ná Wislimierá Opiekuná máietności iego. A tego Wislimierá opowiáda Xiążęciem Wislickim/ z narodu ießcze Popielowego/ ten był w niebytności Wálcerowey wielkim zdźierca poddánych iego. O co z nim naprzod Wálcerus łáskáwie mowił/á potym gdy sie im y iemu vspráwiedliwić niechćiał/ on go pogimawßy przywiosł ná Tyniec/ y do wieże wsádźił. Sam potym k woli Krolowi ábo Monárße ná służbę Zołnierską iáchał/ zostáwiwßy Heligundę ná Tyńcu/ktorą byłá bárzo żáłosna z odiechánia iego. Wßákoż gdy w wielkim dostátku chwile byłá bez Wálcerá/ poczęłá sie przed pánną swoią vskárżáć/mowiąc: Zem ia áni Dźiewká/ áni Wdowá.ić. Pánná oná żáłuiąc Pániey/powiedźiáłá iey: Że tu iest wieźień vrodźiwy/będźiemyć go ná noc wypußczáć do krotochwile/á ná dźień go będziem do wieźienia sádzáć/ták/że tego żaden nie postrzeże. Gdwa námowiwßy sie to vczyniły/ ßtroże co go strzegli przemáiawßy. Heligundá obaczywßy Wislimierá mężá vrodźiwe°/niechćiáłá go wiecey dáć do wieźienia/owßeyki dowiedźiawßy sie co zacz był/ ziechałá z nim ná Wislice. W tym przyiechał Wálcerus/pytał/czemu Heligundá przeciw iemu nie wyßłá/ iáko to zwykłá czynić? Powiedźieli ßłudzy/ że iey niemáß. Dowiedźiawßy sie wßytkiey spráwy/iáchał do Wislice/ zástał tylko sámę Heligundę/ á Wislimir w łowy był zájáchał. Vpádłá mu y nog/ proßąc łáski y miłosierdźia/ á proßąc áby sie schronił do komory iego/ y ßługom sie thákże schronić kazał/á oná mu go wydáć obiecálá/áby sie nád nim pomścił krzywdy swoiey. A gdy on ták vczynił/Wislimier przyiechał/oná wybiezawßy powiedźiáłá mu o Wálcerze kędy go skryłá: On go zá tym z ßługámi nábiezawßy/ pogimał/y wsádźił do wieźienia/potym nań włożył okowy iákie rozumiał natęższe/k temu ießcze do muru przykować dał: A nie rozumieiąc sobie wierniey ßego stroża y przyiaćielá do tego/ßiestrze swoiey rodzoney oddał kluczę od niego/coby z wiádomośćią iey tylko w oney komorze ták go w pećie ná potrzebę wypußczano. W czym oná Pánná przez kilká czásow wiáre Brátu swoiemu strzymáłá státecznie. Potym vlitowawßy sie Wálcerá/ zmowę z nim táiemnie vczynilá/iesliby ią chćiał sobie wźiąć zá żonę/rzekłá go z wieźienia wypuścić/á byłá tá Pánná Ryngá ták żádna/że iey żaden człowiek rowny iey w zacności/niechćiał do stanu Małżeńskie°. Co Wálcerus vczynił/chcąc być wolen z wieczńego á okrutnego wieźienia: bo siedźiał ná żelezie ná kßtalt Wołu vczynionym/á ießcze do tego w okowách. A gdy iuż te zmowę zsobą mieli/ Pánná Ryngá wolnym go vczynilá/y miecz dodálá/ wßákoż on siedźiał ná onym żelezie czásu czekáiąc iákoby niewolny. A gdy Wislimier z Heligundą/ według zwyczáiu/ßli sie przelegáć/ rzekł do nich Wálcerus: Kiedybym ia też teraz nád wámi pomścił sie krzywdy swoiey. Poczęłá sobą Heligundá trwożyć/ ále Wislimier ią vpominał/ á rzekł do Wálcerá: Jużći odpußcze chocia mie y zábiieß/á to dla tego mowił/że vffał wierności siostry swoiey.

¶ Dla więtßego żalu Wálcerowego/vczynił mu był z onego ßklepu iego okno do pokoiu swego / że ná czás káżdy ná nie pátrzał kiedy z sobą żártowáli. A gdy po onych rozmowách Wislimier z Heligundą ták sie zábáwili przespiecznie/że Wálcerus czás miał do pomßczenia krzywdy/ßkoczył prętko z onego

Wołu/przypadßy oboie Mieczem ku ziemi ná łożu przebił/ potym sam wolno z Rynga ná Tyniec wiáchał/ wßytkie ſtárby pobrawßy/ co oná pánna táK ſpáwowálá/ że ſłudzy Wiſlimierowi tego nie poſtrzegli iże Pan ich zábit/ áż ná Tyniec odwieźli one wßytkie rzeczy/ á Wálcerá chodzac wolnego ogladáli.

¶ Tey Heligundy ciáło tám w Wiſlicy ſchowano/y twarz ná kámieniu wyćioſano/ktora byłá w Roku/ 1242. ná Zamku/ czego potwierdza Andreas de Zarnow. Ale ten pomieniony Hiſtoryk/Wálcerá dowodnie opowiáda z Domu Toporow/ iákoż tego potwierdzáią pewne znáki/ że Tyniec ze wßytká Włoſćią był tey Fámiliey Toporow: Bo tám gdy ná gwałt wołáio we wśiách ſtárodawnych Tyńcowi należących/tedy krzyczą: Stárza/ſtárza/ ábo ſtáry koń/ſtáry koń/á te Fámilie obie z wieká dawnego/iedney ſa dźielnice/o czym niżey czytáć będźieß.

¶ Potym iáko Tyniec przyßedł w rece Mońárchom/o tym nie máß nic dowodnego/tylko przy Káźimierzá tego żywocie/ktory go nádał ná Jálmużne/ tego dokłáda tymi ſłowy: Iż Krol Káźimierz nie rozumiał być ſtołowi ſwemu przyſtoyney prouiſiey z tych dochodow Tynieckich/ chociaż bliſko przyległy były Zamkowi Krákowſkiemu/á to dla tego/że były odiete Fámiliey Stárzánow Hrábi iednemu/ále dla czego/tego nie dołożył.

¶ Saulá Zbylutá z Lukni Hrábie/wſpomina Przywiley Klaßtorny ießcze zá Mieczyſłáwá Napierwßego Mońárchy Chrześćiáńſkiego/w Roku/966. Iż był præſens przy fundácicy Klaßtorá Trzemeßeńſkiego/ á iż Comites de Lukná byli Fámiliey Toporow/ tegoć niżey dowiode Liſtem Klaßtorá Wągrowieckiego/ktory oni nádáli/y známienićie vbogáćili/o czym będźie niżey.

¶ STRAZON, Comes Magnus de Pánigrocz/ná Przywilegiách Klaßtornych ná wielu mieyſcách ieſt pomieniony/przy potwierdzániu Praw ábo Wolnośći ich/ v ktorych widźiałem pieczęći dawne z podpiſy Hrábiow. Tá Fámilia vżywáłá Koniá/ná nim Maż we zbroi/ w reku Bułáwę/ á pod nogámi v koniá Topor/á ná drugich w tyle.

¶ PETROSLAVS Comes Magnus Filius Strazonis, ktory tákże był præſens przy fundowániu Klaßtorow.

¶ Ten Klaßtorowi Trzemeßeńſkiemu nádał Wieś Jánußowo. A iż Comites de Pánigrodz tey Fámiliey/tegoć dowiode Przywileiem Klaßtorá Wągrowieckiego niżey.

¶ Sieciechá Woiewodę Krákowſkiego wſpominaią Hiſtorye/ iáko Długoß/Miechowitá/Wapowſki/Kromer/y inßy/ że w Roku/ 999. Zá pánowánia Boleſłáwá Chábrego/ będąc Krákowſkim Woiewodą/ y Hetmánem Koronnym/był wielkim miłośnikiem Sławy dobrey y R. P. Aiżbym ći tego dowiodł że był tey Fámiliey/naprzod tymi Hiſtoryki/ á potym fundußem Klaßtoru Sieciechowſkie°/ ktory potwierdzaiąc Krol Káźimierz Wielki/w Roku 1352. w Krákowie/wſpomina Sieciechá w te ſłowá/ wyliczaiąc Wśi ktore nádał tám temu Klaßtorowi: A Comite Magno Sytheo, ipſius Clauſtri Fundatore, á quo & nomen accepit, Sythus loci: hæ Villæ ſunt traditæ: Naprzod/ Locus Abbaciæ cum foro, Podolßány/ Mozolice/ Brześćie/pſáry/Siedlce/Oſtrow máły/Oſtrow wielki/Rembiertow/Kobylány/ y inßę dwie/zá ktore przefrymárczyli Janikow. Ten Klaßtor był zbudowan po onym zwyćieſtwie Ruſkim/ od Boleſłáwá Chábrego/ ná grunćie Sieciechowym/o czym wßytkie Hiſtorye.

¶ COMES LACZA Ibidem de Sieciechow/do tegoż Klaßtoru nádał te Wśi/iáko to fundus opowieda: Naprzod/ Láczno/Stpice/ Skulás/ Goſtwiß/Nadryb/Jáſtkow/Dabrowę/Nasiłow/ Opátkowice/drugi Jáſtkow/y trzeći Jáſtkow/Leczną y Złotniki pod Krákowem/ Anno vt ſupra.

¶ MARTINVS COMES, Synowiec Sieciechow/ nádał temuż Klaßrorowi przyległą wieś Cißyce/ iáko to fundus opowiáda/co y Miechowita wſpomina w Kśięgách Wtorych.

¶ PETRVS Petroſlai Comitis Filius de Pánigrod / nádał do tegoż Klaſztorá wſzytkie máietnośći ſwe ktore miał w Xſięſtwie Mázoweckim/ iáko naprzod: Káiec/Poſtonice/Száwłowice/Gárno/Czyſzyce/Brzeźnicę/Slizyni Swiećice/Opátkowice/Szátkow v Rádomiá/Kázony/Orzechow/Boguchwałowo/ czego ſtárodawne znáki potwierdzáią/ że nie od inſzych/ tylko od tych Toporow ten tam Klaſztor ieſt fundowan/od Boleſłáwá Krolá zbudowan/apparati nádan. ic. Temuż Klaſztorowi te wolnośći ná tych wſzytkich wśiách wyżſzey pomienionych ſą nádáne / iáko opowiedáią Przywileie Klaſztorne/Regalibus Sigillis munite, ktorych ieſt ſens w te ſłowá:

Eximentes ipſos ab omni ſeruitio,iudicio,& obedientia,Palatinorũ, Caſtellanorum,& omnium officialium,ita,vt nec citentur nec citati cõpareant:& ſi per violentiam comparerent,minimè reſpondere teneantur,nec ſe pignorare permitteant noſtra auctoritate,immo licitum ſit eis vim vi repellere & remouere: Sententiæ verò ſi quæ latæ fuerint contra eos,caſsè & irritè habeantur & ínanes, nec aliquo tempore cõualeſcant. Si quę verò exactiones vel ſolutiones per nos ponentur in teritorio noſtro,ſicut eſt porádlnè, vel aliæ qualeſcunquæ, Domino Abbati & Fratribus eius in Villis proprijs percipere concedimus,in ſubſidium perpetuũ,& donamus. Habeant etiam perpetuam poteſtatem venandi Apros,Onagros,Ceruos, & alias beſtias, & feras,in Caſtellania Siecziechouień,& villis ipſorũ omnibus, nec non Caſtores: Vacca quæ Ducatui ſingulis annis pertinebat in villis prænominatis,in perpetuũ relaxamus. Cmetones verò,ſi ſe vvlnerauerint,& occiderint,per Abbatem & Iudicem ipſius iudicentur,& condemnentur,& condemnati recipiantur. Et ſi ad præſentiam noſtram citabuntur,non cõparebunt, niſi per literam noſtram, noſtro ſygillo conſignatam. Villas & Tabernas,locent iurè qualicunq; volũt,pro ſuæ libitò volũtatis. Si ſuper Priuilegiũ præſente, vel aliquo articulo inuidus omnis mouerit litem,Priuilegium non oſtendatur, niſi coram nobis in publico colloquio exhiberi teneatur, vt aũt noſtrę eleemoſinæ ſtatutum maneat iuuiolatum:Ipſum ſygilli annexione dignum duximus roborandum. A to ſie dźiało Roku pomienionego/ 999.

¶ Stephána Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego wſpominái Hiſtorye y Kátálog/że był wźięt po Bośućie z domu Wieniawá / ná ktorý żył lat dwádźieśćiá y rok/y dwá Mieśiacá/ śiodme° dniá Márcá vmárł/w Gnieźnie pochowan/ przez Leoná Oſmego tego imieniá Papieżá/był potwierdzon. O tym świadczy Káthálog/że był w piśmie vczonym/á pilnym w vrzędźie ſwoim tego/ iákoby był wiáre Pogáńſka wyniśczył / ktorey było ieśćże wiele możnych Hrábiow/Pánow/y Slachty/nie opuśćiło/chwalac bátwany rozmáite. Ten ieźdźił do Rzymu od Krolá Kázimierzá w poſelſtwie/ żądáiąc ſpráwiedliwośći ná Járomirá Xśiążę Czeſkie/o wylupienie Kośćiołá Gnieźnieńſkiego.

¶ Tenże Koronował tego Krolá Kázimierzá Michá y Synά iego Boleſławá śmiałego/o czym świadczą wſzytkie Kroniki. Vmárł Roku 1050. Dniá śiodmego Márcá/w Gnieźnie pochowan/po nim obran Piotr z domu Brogow.

O tymże

¶ O tymże Stephánie pisał Ianicius Poeta Laureatus wierße w te słowá:

Fatidicos Stephanus patrio Pytonas ab orbe
Depulit: antiqui priscaq; festa Iouis.
Tunc perijt Phœbe, perijt cum Castore Pollux,
Reliquiæ veteris, numina vana, mali.

¶ Lámpertá Wtorego/tego nazwiská/Biskupá Krákowskiego/ wspomina Káthálog/w Roku/ 1060. Ten będąc rozrodzenia wielkiego w Polßcze/nie postał rychło do Rzymu po Sakrę/ zá tym vtráćił pierwße mieysce y Arcybiskupstwo Krákowskie/dla tegoż go były zátáiły Kroniki ktorey był Fámiliey: wßákoż to Klaßtorne scriptá dowodnie opowiádáią/był potwierdzon przez Alexándrá tego imieniá Papieżá wtorego/zá Bolesłáwá Krolá. Był to człowiek vczony/żył ná Biskupstwie lat dźieśieć / 25. dniá Listopadá vmárł/ Roku/ 1071. Po nim obran Stánisław z Domu Prus.

¶ Ten w Kázimierzu małym Kościoł fundował/y Dźieśięciny pewne wytecżne náznáczył.

¶ Tenże Kánoniki Krákowskie wßytko Slácheice osádźił/y tego potwierdźił/áby nigdy Plæbei nie bywáli/co áż y po ten czás trwa.

¶ Naprzod byli zostáwieni od niego ći Kánonicy/Mikołay/ktory sie pisał de Wśćieklice z domu Jednorożec/alias Bończa.

¶ Stáwisz y Boguß/bráćia rodzeni/pisáli sie de Zieblice z domu Pułkozá/ alias Osła głowá.

¶ Piotr y Jákub/bráćia rodzeni/pisáli sie de Zbylutowice/ z domu Janiná/alias Tarcz w polu.

¶ Mßczoy y Jan bráćia rodzeni/ pisáli sie de Jákußowice/z Domu Jástrzębiec/vel Boleßczyc.

¶ Stánisłáwowi z Domu Prus/pisał sie de Szczepanow / ktory po iego śmierći był Biskupem Krákowskim/iáko świadczy Káthálog.

¶ Siećiechá Wtorego/wspominája Historie w Roku 1094. Woiewodá Krákowskim y Hetmánem Koronnym/zá Władysłáwá Hermaná/ten iáko nieprzyiacioły Krolestwá tego gromił/o tym ßerzey w Historiey czytáć będźieß/iáko Pomorzány w źiemi ich małym ludem mężnie gromił/iáko potym gdy go doganiáli z źiemie wychodzącego/poráził. Inßych spraw iego pamięći godnych wiele obaczyß w Historyey.

¶ Pißą wßyscy Kronikarze o tym Siećiechu/że był Pánem bárzo możnym/ mężnym y rostropnym/miał wielką miłość v wiela ludźi/ktemu spowinowácenie y krewność z przednieyßymi stany. Wiele ich przywiodł do wielkiey zacności y sławy/Vrzędy im wielkie iednał/sam rozdawał. Przeto z tákiey możności báczyć możeß/że nie był nowym Pánem w Polßcze/ále z dawná z wielkich á możnych Rodźicow spłodzony. Co o nich świadczy przed inßymi Historyk y Przywiley/kędy ie miánuie/ Magni Comites: Bo máietności tákomie nie nábywáli/ále ie rozdawáli/iedne ku czći y chwale miłego Bogá/drugie sobie zásłużonym/co wiele Listow Koronnych świadczy.

¶ Ná tegoż sie było wiele Rycerstwá zwaśniło / dla srogości iego ná Vrzędzie Hetmáńskim/potym syny Krolewskie nań podwiedli/iáko Bolesłáwá Krzywoustá/y Zbigniewá. O czym Cro: Lib: 5. Miech: Lib: 3. Z oney wielkiey możności przyßedł był ad minorem gradum.

¶ Zbilutá wspomina List stárodawny/dla te°/iż był dárował wieś Wśćieklice Rachelinà Biskupá Krákowskiego brátu/ z ktorey sie pisáli synowie iego dwá bráćia rodzeni/ Kánonikiem Krákowskim Mikołay: Domárat Chorożem/ibidem. O czym scripta w Kościelech dowodnie świadczą/iáko Kátálogi. cć. Tenże był Sędźiem Dworu Krolewskiego / Roku/ 1066. A tá dárowizná była 1000. Roku/ábo co wiecey.

¶ Zbyluth/ktory Wieś Zbylutowice dárował Wierzbiećie/á suo nomine apellatam. Ktorego to Wierzbiety potomstwo pisáli sie de Zbylutowice/iáko ich wspomina Káthálog/Piotrá y Jákubá Kánoniki Krákowskimi/Roku/1066. A ci byli z Domu ábo Fámiliey Janiná/vt in Cathalogo.

¶ Tegoż Stephaná pisze Woiewodo Krákowskim y Hrábia z Ksiażá. O czym List w Jedrzeiowie świadczy/o tym pod Herbem Gryffem/przy Chádrze Woiewodzie Krákowskim.

¶ Stephaná Káśtellaná Krákowskiego/wspomina list Klasztorny przy potwierdzeniu fundáciy Trzemeszeńskiego Klasztorá/w Roku/1145. Ktorego miánuie/Comes de Præginia. Tey Præginie dochodze z Listu dawnego/ktory służy Domowi Teczyńskich/iáko niżey czytáć będźieś przy Nawoiu Woiewodzie Sedomirskim.

¶ Woyćiechá Biskupá Włocławskie° wspomina Káthálog/w roku 1272. był wźiet z Dźiekánicy po Wołmierzu z domu Wieniáwá. Vmárł roku 1283. po nim nástał Jákub Swinká/z teyże Fámiliey Swinki.

¶ Woyćiechá Páluke Biskupá Poznáńskiego/wspomina Káthálog/że był wźiet po Janie z Domu Lodźia/w Roku 1311. Vmárł Roku 1328. po nim nástał Jan z Domu Doliwá.

¶ Woysłáwá/Ochmistrzá Bolesłáwá Krzywoustego/wspominaią Historye Polskie/ktory po wygnániu Mágnusá Stárosty Wrocłáwskie°/był Stároste Ibidem. Tego ácz dokłádaią/że był powinny Siećiechow/wśákoż dowodniey Anonimos, y scripta niektore Klasztorne/że był tey Fámiliey. O tym czytay v Miechowity ksiegi wtore/v Kromerá ksiegi piąte/y ná obu záraz było zwaśnienie z Siećiechem od Rycerstwá/y od Synow Władysłáwowych.

¶ Piotrá z Włostowic Hrábie ná Ksiażu/ktory żył w Roku 1134. Wspomina Kromer w Ksiegách Piątych/że był wielkim Miłośnikiem y Obrońcą R. P. z niebespieczność ćia zdrowia swego/ná on czás/gdy Járopełká Książe Ruskie/ziáchawszy do niego z zmysłoną postáwą/wrzkomo sie skárżąc ná Bolesłáwá Krzywoustego/sobie czás vpátrzywszy y mieysce/pogimał/á związawszy/przyniosł Krolowi Pánu swemu. O czym ßerzey czytay pomienionego Historyká/y v Miechowity Ksiegi Trzećie/Káp: 14.

¶ Włosto Hrábiá/nádał wieś Klasztorowi Trzemeszeńskiemu/ktora tákże od imieniá swego Włostowem názwał/y z wielką częścią Jeziorá Gopła.

¶ Zbylutá Hrábie/pisał sie de Panigrodz/y de Lukná/á tá máietność iest ná Pálukách w Káliskim Woiewodztwie/wspomina go Fundus Klasztoru Wągrowieckie°/ktory nádał y zbudował w máietności swey Luknie/w Dioceśiey Gnieźnieńskiey/siedm mil od Poznániá nad Rzeką Welną/ktora dźieli Wielką Polskę z Páluki. A to nádánie opowieda Fundus/w Roku 1153. Mescone Boleslao Henrico, Fratribus germanis principátibus, Zá Eugenuśá Trzećiego/tego imieniá Papieżá/á zá pánowánia Konradá Cesárzá tego imieniá Trzećiego/przy czym były te pomienione Książętá/y Pánowie ich/w Miáśteczku iego Oyczyśtym Luknie/ktore dał/dárował/Zakonnikom Reguły Cysterskiey/o ktorym Zakonie będźieś miał niżey. Naprzod krom Książąt pomienionych/byli ći: Jáńisłaus Arcybiskup Gnieźnieński/z domu Gryff/Stephan Biskup Poznáński z domu Rola/y inńy Prálaci/Hrábiowie/y inńe Rycerstwo/byli ći: Naprzod Rádwanus Hrábiá/Predysław z synem Chebdem/Predwoy Hrábiá/Brodysław Hrábiá/Jerzy/Prándotá/Sławenik y Piotr brácia rodzeni/Małżonki Zbylutowey. Niektorzy z tych tám będących/dáli po wsi/drudzy po dwu/ku czći y chwale Bożey/y Piotrowi świetemu/iáko to Przywiley opowiáda/á przydáli klątwę ná te ktorzyby chcieli to nádánie ich gwałćić/w te słowá: Superni Iudicis sententiam sine misericordia incidat, infernus eum viuum, nisi resipuerit, absorbeat. Czego potwierdźili oni przerzeczeni Pánowie y Prálaci pod klątwámi wiecznymi.

¶ Tegoś Klasztorá List znácznie wspomina Potomki tych Zbylutow/kto-

rzy się podpisáli ná ten Liſt/Comites de Panigrodz,Comites de Lukna,& hæredes,Hæredes de Danaborz,Filij Starzonis,vel Filij Strazonis, &c.

¶ Zbylutá Woiewodę Gniewkowſkiego/ wſpomina Przywiley Klaßtorny/tákże y Kroniki o nim wzmiánkę czynią/ten Gniewkow ieſt ná Kuiáwách od Torumiá mil cztery. Mam zá to/iż to naprzod byłá Głowá onych kráiow/potym do Brześcia przeniesiono.

¶ Máćieiá Biſkupá Włocławſkiego/wſpomina Káthálog że był wźiet po Gieraldźie/Roku/ 1326. Żył lat czterdźieści y dwie/zbudował Kośćioł nowy w Mieście/ á przed tym był pod sámym Zamkiem. Tenże drugi Kośćioł Swietego Witáliußá Męczennikà zbudował támże we Włocławiu/ y Zamek/ w Ráćiążu drugi Zamek zmurował. Potym będąc stáry/ zßedł ná wzroku/ſpuścił Biſkupſtwo Zbylutowi Synowcowi swemu/ ktory był Proboßczem Włocławſkim/o czym y Kromer świadczy w Xięgách Dwunaſtych. Vmárł w Ráćiążu/Roku/ 1367.

¶ Zbylutá Biſkupá Włocławſkiego/ wſpomina Kátálog/ w Roku/ 1363. był wźiet/á vmárł Roku/ 1395. w Ráćiążu. Po iego śmierći byłá niezgodá w Elekciey drugiego. Obrano było Troianá z Domu Szeligá/y Kropidłá. Trwáło to kilkà cżáſow/áż potym Henryk Legnickie Xiąże był obran/w Roku/ 1397. Tegoż Zbylutá ćiáło leży we Włocławiu ná Tumie/ ná ktorego grobie ieſt kámień przed Wielkim Ołtarzem w kurze/Herb Topor/á około Herbu ten text: Reuerendus Dominus Zbylutus Epiſcopus Wladislauien: hic iacet ſepultus, Anno, 1395. obiit.

¶ Jánußá Woiewodę Krákowſkiego/wſpomina Kromer Libro 8. Że był Poſłem do Węgier o Przymierze/y o Corkę Kunegundę/ do Bele Cżwartego/Boleſłáwowi Pudykowi/ o czym będźieß miał w Hiſtoryey ßerzey. A to było Roku/ 1239.

¶ Otte/y Zegotę/wſpominaią Hiſtorie/Miech: w xięgách Trzećich. Kromer w xięgách Oſmych. Dla tego/ że byli Páwłá Biſkupá Krákowſkie° pogimáli/á dáli do wieżienia Leßkowi Cżarnemu. O co potym Leßek y oni/od Duchowieńſtwá mieli wielka trudność/áż ſię z Polſki wypuzeáć muśieli/á wyprowádźili ſię do Xięſtwá Opolſkiego/ ktorych ießcże w onym kráiu ieſt Potomſtwo/wßákoż iuż inßego Herbu vżywáią/ iák mniemam że ießcże od Przodkow zá ten vczynek byli z niego odárći. Bo ći Toporowie będąc z dawná iák możnymi/byli y tácy miłownicy ſławy dobrey/że ſámi káżdego Herbownego swego / o wßelákie nieprzyſtoyne ſpráwy karáli / y mieli Kroniki ſpraw swoich od początku práwie Polſki/ktora Białła głową z cżeśćią máietności wielką/wynioſłá z domu ich/że o niey właſni Potomkowie w tym wieku wiedźieć nie mogą.

¶ Zegotá/zá tegoż Leßká był Woiewoda Krákowſkim/ y Hetmánem Koronnym/ o ktorego znácżnym Meſtwie y Spráwách Rycerſkich powiedáią Hiſtrye/iáko Miechowitá Lib: 3. Cap: 58. Kromer Lib: 8. Ten wielką pomoc dawał Konradowi Xiążęćiu Mázoweckiemu przeciwko nieprzyiaćiołom iego. O czym Kromer Lib: eodem. Tenże go wyſłáwia w xięgách dźieſiątych/iż mężnie Litwie odpor dawał/w Roku/1281.

¶ Tenże zá Władyſłáwá Łokietká mężnie z Krzyżaki boiuiąc/ zábit/ Roku/ 1332. v Połowc wśi/o czymći Hiſtorya ßerzey powie/Lib: 11.

¶ Nawoiá Woiewodę Sędomierſkiego/ opowieda Przywiley/ ktory dał Komornikowi swemu Sędowi ná Woytoſtwo w Tećzynie/ ktory ſię ták pocżyna:

Proinde nos Nauoïjus Palatinus Sendomirieñ: &c. Noſtra bona in vſus meliores cupieñ cõmutare,ac etiam inſpectis fidelibus ſerui-

tijs, di-

tijs, discreti viri Sandonis, nostri fidelis Camerarij, quæ nobis multipliciter exibuit, & adhuc in posterũ tenebitur exhibere, Siluam nostram in Præginia iurè hæreditario, nos tangentẽ Tencino, vulgari nomine nucupatam, de mera ac libera voluntate cõsilioq; salubri indulsimus & cõcessimus extirpandam, ac ibidem villam iurè Teutonico, quo Ciuitas vtitur, quæ nouum forum in Sylesia nucupatur, collocandam. &c. Si quis hominum propter aliquod comissum in villam prędictam affugerit, sine cuiusuis impedimẽto, duabus septimanis, tranquilitate pacis Dñi Ducis Craco: & nostra, perfruetur. Actum publicè Craco: Anno, 1319. In die Ascensionis Dñi, prędentibus Comite Adam Iudice Craco: Comite Petro Vexilifero Craco: Comite Petro Iudice de Polomia, Nicolao **Krzywosąd/** Gregorio de Pisari. Datum per manus Domini Venceslai Capellani, Dñi Nauoi Palatini Sendomirieñ: **Przy tym Liśćie Topor** záwießony no wosku.

¶ **Otte Syná Nawoiowego Historie wspominaiąc/ opowiedáią że sie pisał de Szczekárzowice w Sedomirskim Woiewodztwie/ o ktorego potomstwie czytáć będzieß przy Zaklikách y Tárlech.**

¶ **Otte/ktory sie pisał de Pilcá/iáko to Miechowitá wspomina w Ksiegách Cźwartych/ w Roku 1349.** Ktorego y Kromer pomienia w ksiegách dwunastych Woiewodą Sedomirskim/ tymi słowy: Ottonem Pilecium gente Toporum, Palatinum & Præfectum Sendomirieñ: &c.

¶ **Helżbietá Corká iego byłá zá Gránowskim/ tá potym będąc Wdową/ dla pięknej vrody/ ácź w lećiech podeßłą/ ßłá zá Jágiełłá Krolá Polskiego/ w ktorego Synowi swemu ziednáłá to/ że sie pisał Hrábią ná Pilcy/ iey oyczystych dobrách/ á tá wyniosłá Pilce z Domu Toporow w Dom Leliwow/ o czym świadczą pomienieni Historycy/** Miecho: Libro 4. Cromer Libro 12.

¶ **Andrzeiá Woiewodę Krákowskiego wspomina List Domu Toporow/ ácź y w Historyách ná kilku mieyscách** Cromer Lib. 14. **Ktory będąc tey możności/ dawał świádectwo z drugimi Powinnymi swymi o wolnościách Fámiliey swey/ z Jáskiem Brátem swym rzeczonym Owcá/ y z Jánußem trzećim brátem/ wßyscy sie pisáli de Morauicza, Tego Przywileiu pod Stárym Koniem Kopią dostátecznie czytáć będzieß.**

¶ **Jan Syn Andrzeiá Woiewody Krákowskiego/ Káßtellan Woynicki/ ktory ozdobną rzecz czynił do Rycerstwá w Interregnum ono/ gdy po śmierći Ludwiká Krolá Polskiego y Węgierskiego/ o inßego sie stáráli ná Seymie w Sierádzu/ to było Roku 1383.** Tego Kromer wspomina Libro 14. w te słowá: Sed vnus homo oratione sua, mox omnium voluntates conuertit. Iascus hic fuit, siue Ioannes Tencenius Castellanus Voyniceñ. &c.

¶ **Nawoy/ Syn Andrzeiá Woiewody Krákowskiego/ będąc Rotmistrzem do Wołoch/ porážon ze wßytką Rotą/ sam pogiman. A gdy wyßedł z więźienia/ został Duchownym/ był Dźiekanem Krákowskim.** O czym Bielski Libro 8.

¶ **Neorze Woiewodę Sedomierskiego wspomina List tey że Fámiliey/ zá Kázimierzá wielkiego/ miedzy drugimi Topory/ co niżey czytáć będzieß w Przywileiu. To było w Roku/ 1366.**

Janá z O-

¶ Janá z Ostrowiec/wspominája Historye dla tego/że iezdźił Jágiełłowi Krolowi Polskiemu do Wegier o Anne/ Wilelmá Hrábie Cyleyskiego Core/ktora do Krákowá z inßymi posły przyprowádźił/vt in Historia, A to bylo w Roku/ 1400.

¶ Sedźiwoiá Stároste Krákowskiego/ ktory sie pisał de Subin, był Woiewoda Káliskim/wspominája Historye dla tego/ iż iezdźił do Wegier do Krolowey Helżbiety/áby Corke posłálá do Polski/ á tey áby Polacy Meżá obráli/á sobie Páná podług woley swey. O czym czytay v Kromerá ksiegi Czternaste/v Miechowity Czwarte. A iż był tey Fámiliey/ to dowodnie Listy Koronne świadczą/y wiele Toporow de Subin opowiádáia/ á potym to Białła głową wniosłá w Dom Naleczow/iáko Przywiley Czárnk: o tym.

¶ Setægius Iudex Curiæ, zá Władysłáwá Leczyckiego Ksiażećiá/pisał sie de Subin, O ktorym Listy Koronne powiedáią/y List Klaßtoru Trzemeßeńskiego/w Roku/ 1287.

¶ Bestrzykà Podskárbiego Koronnego/ ibidem de Subin wspomina tákże List Klaßtorá Trzemeßeńskiego/w tymże Roku.

¶ Woyćiechá Podkomorzego Koronnego/ibidem de Subin tenże Przywiley tegoż pomienionego Klaßtorá opowieda/ Roku tegoż/ y inßych wiele.

¶ Andrzeiá Teczyńskiego wspomina Kromer/ácz w leciech młodych/ále w Cnoćie Przodkow iego zupełney y státeczney miłośći przećiwko R. P. Ten gdy baczył Krolá Władysłáwá Jágiełłá vgodę niepożyteczną Koronie Polskiey z brátem w Litwie. O czym Kromer pißę Llbro 20. A to bylo circa Annum 1430. Jáko tego misternie obronił/ że oná vgodá ich rozerwána byłá/á Kámieniec przy Koronie Polskiey został/o tym w Historiey ßerzey czytáć będźieß.

¶ Janá Miażßego wspominája Historie/ Miechowitá go zowie Názyanem/ten po oney fortunney bitwie Pruskiey/zá Jágiełłá Krolá/ gdy sie Niemcy znowu zbieráli/chcąc sie poprawić á pomścić rozlania krwie/ gdy ich bylo 90. tysiecy porażono/ mieli znowu woyská Dźieśieć tysięcy. Tam ten Jan máiąc pewną wiádomość o nich/zebrał sie iáko mogł z przyległymi sąsiády/ Pány/ y Rycerstwem Polskim/ niechcąc onych Niemcow ku Márborku puścić do drugich Krzyżakow/ potkał sie z nimi mężnie v Koronowá/iáko Kromer pißę: Ibi Ioannes Ostrouicius, cognomento Nazyanus, gente Toporus, adacto equo, Vexiliferum hostilem obtruncat, vexilumq; quo vno totus eorum exercitus (itidem atq; noster) vtebatur, abripit. &c.

Zá tym sie woysko nieprzyiaćielskie strwożyło/y ostábiało. Máßy rzesko ná nie nátárli/y ná głowe porażili/ drugie w pogoni rozgromione bili/ áż noc ostátkowi przeßkodźiłá. O czym czytay v Kromerá ksiegi śiedmnaste/ v Miechowity Czwarte.

¶ Piotrá Suphráganá Krákowskiego/ miánowánego Biskupá Krákowskiego/ opowieda Historyk/ po Janie Rádlicy z Domu Korab/wßákoż niż mu przyniesiono Sakre vmárł. Po nim obran Piotr Wißych z Domu Brog/wßákoż y ten potym był zrażon od Woyćiechá Jástrzebcá. O czym niżey będźieß czytał pod Herby pomienionymi.

¶ Stánisłáwá z Chobrzá/ Chorążego Krákowskiego/ y Kráyczem Krolá Olbrachtá/wspomina List Klaßtorny/w Roku/ 1469. potym y zá Zygmuntá Stárego/w Roku/ 1504.

¶ Zbigniewá Podkomorzego Krákowskiego/Márborskiego Stároste/wspominája Historye przy synie Janie/ktory był pogimány w Wołoßech/á potym vßedł z wieżienia: O czym v Miechowity Ksiegi Czwarte

czytay. To było zá Olbráchtá. Tegoż Zbigniewá Corká byłá zá Mikołáiem Xiążęciem Rátyborskim. O czym czytay Ibidem & Eodem.

¶ Mikołáiá Woiewodę Ruskiego/ y Gábryelá Brátá iego/ wspominái á Historye/że byli porażeni z Rotámi w Wołoszech/zá Krolá Olbrachtá. Miechouita Libro 4. Cromer Libro 30.

¶ Bárbárę/ Káśtellanke Krákowską/ Corke Woiewody Ruskiego wspomina Epitaphium w Tarnowie pisáne w te słowá:

Barbara de Tenczin, Nicolai Palatini Ruſsiæ Filia, Fœmina, pudicicia moribuſq; inſignis, Ioannes à Tarnovv, Caſtellanus Cracouień Coniugi ſuauiſsimę mæſtus poſuit. Vixit Annis 31. Obijt, Anno ſalutis noſtræ. 1521.

¶ Janá Teczyńskiego też w bitwie Wołoskiey wspomina Kromer/że był pogiman z Piotrem Prochnickiem/zá tegoż Krolá/wśákoż obá potym z wieżienia wśli. O czym w Xięgách 30. v Kromerá czytay.

¶ Jákubá z Morawice/ rzeczonego Przekorá/ wspomina Kromer w Xięgách 19. Mężem znácznym v Opoczki/ zá Witułdá Xiążęcia Litewskiego/ w Roku/ 1428.

¶ Janá Rápstyńskiego de Teczyn/ wspomina Przywiley od Kázimierzá potwierdzony/ w Roku/ 1485. W Nowym Mieśćie Korczynie/ Klasztorowi Swietokrzyskiemu.

¶ Andrzeiá Rápstyńskiego de Teczyn/ wspomina Miechowitá w księgách Czwartych/ Káp: 6. w Roku/ 1461. Ktory we Czwartek/ Dniá 16. Lipcá/ z mieiákim Clemensem Płátnerzem w Krákowie záczął Controuersią/ z ktorey potym ná gwałćie przyszedł o śmierć. Acz śie to Krákowiánom ſucho nieodarło/ iáko o tym w Historyey czytáć będźieſz/ wśákoż zá tego nie stáło/ kto żáłośnie á nieprzystoynie ná stan swoy przyszedł o śmierć.

¶ Mikołáiá z Bálic Teczyńskiego/ wspomina Przywiley Káśtellanym Rádomskim/ w Roku/ 1447.

¶ Otte de Pleszow/ wspominái á Aktá Krákowskie/ y wiele Przywileiow Slácheckich/ Sędźim Krákowskim/ w Roku/ 1429.

¶ Gniewomirá y Thomaszá/ Hæredes de Miedzvviecz, wspominái á Przywileie Domu Toporow/ w Roku/ 1366. Od Kázimierzá Wielkiego potwierdzone/ co y Fundus Kośćiołá onego opowieda/ á vkázuie ie Chrześćiańskimi Pány/ y milownikí Kośćiołá Bożego/ co ieszcze wspominái á Herby Ibidem ná Kośćiele málowáne/ że to z Domu Toporow do Druzynow wyszło.

¶ Beata de Tenczin, Ktora zbudowálá Klasztor Bárnádynom w Sámborze/ bedąc zá Janem Odrowążem Woiewodą Ruskim/ o ktorey opowiáda Epitaphium w tym tám Klasztorze pisáne/ w te słowá:

Dominæ Beatæ de Tenczin, Odrowążowa/ Palatinæ Ruſsiæ, &c. Eccleſiæ Fratrum Minorum in Sambor Ornatrici. &cæt.

Huc quicunq; venis, tumbamq; ſtupeſcis ad iſtam,
Nulla videns Fabri Marmura cæſſa manu.
De mundo, nec Opes, nec Honor, comitatur euntem,
Adſequitur Virtus, & Pietatis opus.

¶ Zá pánowánia Krolá Ludwikí Wegierskiego y Polskiego/ w Roku/ 1376. Wspominái á Historye wielką możność tych To-

porow/

porow/ktorą okazáli przy potrzebie Piotrá Szafrańcá z Domu Stáry Koń/ gdy był ránion od Węgrow/było ich ná ten czás Chorągwi siedm / chćieli się znáczńie pomścić nád Węgry Dworzány Krolewskimi/ przelania krwie brátá swego/bo to zdawná iednà Fámilia (o czym niżey dowodnie czytáć będźieß) Toporow/y Koniow Stárych.

¶ Jánußá Káßtellaná Sędomierskiego / Otty Woiewody Sędomier: synowcá/Synà Andrzeiowego/ wspomina Klaßtoru Sędomierskie° Przywiley/przy bytności potwierdzenia Praw ich/zá Káźimierzá Wielkiego/ktory się pisał/Hæres de Iablonna: kędy ták o nim powieda:

Præsentibus Venerabilibus ac Generosis viris Ottone de Pilcza, Palatino Sędomirień, Ianusio nepote illius ex fratre Castellano Sendomirień, hærede de Iablonna, Martino Castellano Zauichosteń, hærede de Iablonna, nec non alijs fide dignis, Anno, 1368. Datũ per manus Domini Ioannis de Czarnkovv, Vice Cancellarij R. P. Scriptum autem per Ioannem Canonicum Ploceń Notarium Aulæ nostræ Regalis.

¶ Sędywoiá z Jábłoni wspomina tákże Przywiley Klaßtorá Ibidẽ w Sędomierzu/przy bytności potwierdzenia Praw ich tỹ sposobem:

Præsentibus Venerabilibus ac Generosis, Domino Sendiuoio de Subin, Capitaneo Cracouień, Domino Sendiuoio nepote eius ex fratre hærede de Iablonna, Pincerna Craco: nec nõ alijs fide dignis, Anno, 1372. Zá pánowánia Ludwikà Krola Węgierskiego y Polskie°.

¶ Janá Tęczyńskiego ciáło/ pochochowáne w Kraśniku/ Anno, 1407. Mensis Iulij 16. Epitaphiũ opowieda pisáne w te słowá:

Mundi Fortuna regni, curreq; labores,
Et mortalis honor, gloria, lausq; fugax.
Solicitent alios, me me bonè, me piè Christe,
Me tua conseruet gratia, me foueat.

☞ Támże drugie Ad Beatam Mariam Virginem.

Cœlestis planta præcioſior omnibus vna,
Quæ fructum ferre digna salutis eras.
Hanc animam reffice fructu semper benedicto,
Ventris Virginei fausta Maria Parens.

☞ Drugie Ad suos.

Este mei memores, mea pignora sitis amici,
Suffragium lachrimę sint pietasq; precesq;.

¶ W Roku/ 1527. List Domu Tęczyńskich/ ludźie te Możne/ tey Fámiliey Toporow /dobrze R. P. Chrześciáńskiey zásłużone/ wspomina/ co ßerzey czytaiąc List Cesarzá Kárlá Piątego zrozumieß/ á tego sens maß w te słowá: gdźie do tákiey dawney Zacności ich/ więcey im ozdoby przydawa.

☞ CAROLVS Quintus, Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Rex Germaniæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Nauariæ, Granatæ, Toleti, Valentiæ, Gali-

tię, Maioricarũ, Hiſpalis, Sardiniæ, Cordubæ, Corſicæ, Muriciæ, Giennis, Algaroniæ, Algeziræ, Gibraltaris, ac Inſularum Baleariũ, Inſularum Canariæ & Indiarum, ac terrę firmę Maris Occeani, Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Comes & Palatinus Hannonię, Holandię, Scelandię, Feretis, Kiburgi, Namurci, Roſilionis, Karitanię, & Zutphanię, Landgrauius Alſatię, Marchio ſuper Anaſum, Burgouię, Oriſtani, Gotſiani, & Sacri Rhomani Imperij Princeps, Catalonię, Aſturię, Dominus Phriſię, Marchię, Slavvonię, Portus Naonis, Biſcaię, Molinę Salinarum, Tripolis & Mechlinię. &c. &c.

¶ Ad perpetuam Rei memoriam, Deus Optimus Maximus, genus humanum vario multiplicię graduum & ordinum diſcrimine ſcingens, hoc præcipuè Imperatoribus & Regibus, veluti peculiare ac proprium munus eſſe voluit, vt ſubditorum cõmodis, atę incremẽto, aſsidua cura perennię ſtudio inuigilarent: & omnes conatus, omnemę potentiam, ad illorum dignitatem, qui reliquis præſertim virtute ac ſanguine præſtant, & verè laudis ſectatores, clariſsimorumę facinorum Æmuli exiſtunt: augendam illuſtrandamę cõuerterent, cùm nihil ſcilicet aptiùs, nihil ve accomodatiùs, ad retinendam amplitudinem imperiumę ꝓpagandũ, cõſtituí poſſe videatur, quàm ſi hi, quibus regnorum habenæ moderaminaę cõmittũtur, inquam plurimos eoſdemę de rebus humanis, quàm optimè meritos, liberalitatis & munificentiæ partes exerceant: nam tanto clariùs libertatis fulgor eluceſcit, quanto eius inſignia latiùs patentiuſę extenduntur. Qua propter cõſiderantes ſpectabiles ſincere nobis dilectos, Andream de Tenczin Palatinũ Cracouieñ, Ioannem de Tenczin Subcamerarium Craco: illius fratrem germanũ: Ioannem de Tenczin Gladiferum Craco: Ioannem de Tenczin Caſtellanum Lublineñ: Stanislaum de Tẽczin Subcamerariũ Sendomirieñ: & Andream de Tenczin iuniorẽ, omnes Fratres Patrueles, quã ſtrenuè cõtra Ortodoxæ fidei hoſtis pugnañ: fortiterę militaria facta, quam vis difficilia, obeundo ſibi mortale decus, & ſplendidũ nomen cõparaſſe, tñ denię tanta merita generoſæ eorum refferantur proſapiæ in Regno Polonico, non belli minùs quam pacis artibus egregiæ. Quod nos iurè ea, ꝓ Cæſarea noſtra liberalitate digno ornamẽto reddamus clariora, ac ea potiſsimũ vnde filij & poſteri ſui, non virtutis tantũ ſpecimen ad imitandum haberẽt, ſed etiam, vnde perpetuũ decus, ceu ex perenni fonte, haurire poſsint. Motu ergo ꝓprio, animo liberato & ſano, Principum, Comitum, Baronumę noſtrorum, & Sacri Imperij fidelium dilectorum accedente conſilio, ex certa noſtra ſcientia, & Cæſareæ plenitudine poteſtatis, præſentes: Andream Palatinũ, Ioannem Subcamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Caſtellanum Lublineñ, Stanislaum & Andream iuniorem, ſuoſę hæredes & ſucceſſores legittime natos, & naſcituros vtriuſę ſexus, noſtros & Sacri Imperij Comites facimus, creamus, erigimus, attolimus, & ad comitum gradum clementer euegimus & illuſtramus, ac Comitatis honoris titulo vigore, præſentium & auctoritate Rhomana Cæſarea gratioſiùs inſignimus, nec non aliorum Sacri Imperij comitum, numero & conſortio fauorabiliter aggregamus decerneñ, & hoc præſente noſtro Cæſareo ſtatu eum edicto firmiſsimo. Quod ex nunc in antea præfati, Andreas Palatinus, Ioannes Subcamerarius, Ioannes Gladifer, Ioannes Caſtellanus Lublineñ: Stanislaus Subcamerarius Sendomir: & Andreas iunior, & legitimi ſui liberi, hæredes & ſucceſſores, in perpetuũ ab vniuerſis & ſingulis cuiuſcunę conditionis præminentiæ ſtatus & dignitatis, etiam Regalis, Ducalis, aut Pontificialis exiſtant, pro veris Comitibus habeantur, teneantur, dicantur, nominẽtur, atę honorentur, prout nos & eos, & quemlibet eorum inſolidum pro ſe & hæredibus eorum, vt ſupra Comites dicimus, appellamus, & nomina-

mus, voleñ & ſtatueñ eadem auctoritate noſtra, & poteſtate præfata, quod omnibus & ſingulis Priuilegijs, indultis, immunitatibus, libertatibus, iuribus, conſuetudinibus, honoribus, dignitatibus, prærogatiuis, exemptionibus, gratijs, & fauoribus, vti, frui, gaudere, & potiri valeant, per totum Sacrum Rhomanum Imperium, ac alibi vbicunq; locorũ & terrarum, quibus cæteri noſtri & Sacri Rhomani Imperij Comites, functi ſunt: ſeu vti, frugi, & gaudere poterũt, quomodo libet in futurum conſuetudine vel de iurè. Dum modo Sereniſſimo Principi, Domino Sigiſmundo Regi Poloniæ, Magno Duci Litvvaniæ, Fratri & conſanguineo noſtro chariſſimo, & ſucceſſoribus eius Regibus Poloniæ, p eorum debitò in omnibus obedieñ & fideles ſeſe præſtent, diligẽterq; ac fideliter cõueniũt, & officij ſui ſunt, prout ante ea exequãtur & exerceãtur, quo verò huiuſmodi gradus Comitatis & illuſtratio loculentiùs clareſcat: motu, ſcientia, & poteſtate, quibus ſupra gentilicia arma, quæ ad ipſos nuper, Andream Palatinum, Ioannem Subcamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Caſtellanum Lublineñ, Stanislaum Subcamerariũ Sendomir: & Andream iuniorẽ: Nũc verò Comites, quacunq; occaſione deuenerunt, illuſtrare quoq;, & melioribus exornare additamentis, dignũ æſtimauimus: videlicet: Scutum cũ campo rubeo, in quo bipennis ſuis aptè depicta coloribus cõtinentur. Galeã quoq; torneamẽtalẽ ſuper eminentem, laciuijsq; ſeu induuijs rubeis ac glaucis, in ſumitate bipennis reddimitam, in hunc mutauimus, meliorauimus, & exornauimus modum & formam: videlicet: Scutum, in cuius prima quadra paterna auitaq; manent inſignia, vna cum Galea, ſicut modo præmiſſum eſt, altera verò quadra, Campum diuiſum habet, cuius medietas alia alba eſt, alia verò rubea, cum Aquilla bicipiti media, alba, rubea, trãſpoſitis coloribus: ita, vt pars aquillæ rubea ſit in campo albo, & pars alba in campo rubeo, Galea torneamentalis, in cuius ſumitate aquilla, media alba, & media rubea, extenſis alis, in quarũ ſingulis quinque pennæ coherent, cũ lacinijs alis rubeis circum circa ſplendicãtibus, prout hæc omnia Pictoris artè & ingenio hic in medio elaborata cernuntur: quæ & auctoritate noſtra Cæſarea, in quantum opus ſit, de nouo concedimus, elargimur, & donamus, per præſentes voleñ & decerneñ, præſenti edicto noſtro Cæſareo perpetuo duraturo: quod præfati, Andreas Palatinus, Ioannes Subcamerarius, Ioannes Gladifer, Ioannes Caſtellanus Lublineñ, Stanislaus Subcame: Sendo: & Andreas iunior, eorumq; hæredes & ſucceſſores (vt ſupra) huiuſmodi inſignia ſunt á nobis illuſtrata & adaucta, ex nunc, & in antea futuris perpetuis temporibus, in torneamentis, haſtiludijs, bellis, duelis, ſcutis & vexilis, ſepultoriſquoq;, ſygillis, ſignetis, annulis, & alijs clenodijs ſeu actibus comitũ, tam ioco quam ſerio, vbicũq;, vti, frui, & gaudere libere poſsint & valeant, non obſtãtibus quorũcunq; cõſuetudinibus, & ordinatiõibus, Statutis & Priuilegijs p̃ſentibus & futuris, quæ quoquo modo cõtra huiuſmodi illuſtratiõnem & euectiõem facere poſsint: quibus per p̃ſentes expræſſe derogamus, & derogatũ eſſe volumus: p̃dicta etiã auctoritate, ſolennitatẽ iuris, ſi qua in præmiſſis requireretur, & quemlibet defectum ſuplentes. Nulli ergo hominũ, cuiuſcunq; fuerint gradus, conditionis, & ſtatus, liceat hanc noſtræ creatiõis, euectionis, illuſtrationis, conceſsionis decreti, derogationis, voluntatis & gratiæ, paginam infringere, aut ei in toto ſiue eius aliqua parte cõtrauenire. Si quis autem hoc atentare præſumpſerit, pænam indignationis noſtræ, ac centũ marcarum auri puri irremiſsibiliter ſe nouerit incurſurum. Quarũ medietatem Fiſco noſtro Cæſareo, reliquam verò iniuriam & damnum paſsi vel paſſorum vſibus decernimus applicandam. Harum literarum teſtimonio ſygilli noſtri appenſione munitarũ. Datum in Ciuitate noſtra Imperiali Sbera, vltima die Menſis 7bris. Anno, 1527. Regnorum noſtrorum Romani nono, aliorum omnium verò vndecimo.

¶ Tegoż Potomek Stánisław Gábryel/o ktorym powieda Epitaphium w Krasnika pisane w te słowá:

Stanislao Gabrieli, Comiti à Tenczin, Subcamerario Sendomirien: Capitaneo Trebovvlien, Viro clariss: cui cõstantia in Deũ Optimũ maximũ, fide atq; perpetua erga omnes diuos pietate prędito, & Hierosolima ad Sepulchrum Dñi periculosè nauiganti, & multa alia religiosa diuorum loca strenuè obeunti: Rhomæ postea à Paulo Tertio Pontifice Maximo, honos æque suis gloriæ habitus, ac dona solenni more virtutis ergô tributa, vita innocẽtissima, moribus ac lepore festiuo, cunctis amabilis, nemini nocenti. Ioannes Comes à Tenczin, Palatinus Sendomirien, Curiæ Magestatis Regiæ Marsalcus, Capitaneus Lublineñ, Fratri benè mærenti de suo posuit. Mortuus Anno 1550. Die tredecima Octobris, ætatis suæ, Anno, LXVI.

¶ Janá Teczyńskiego/ ktorego wyżżey ten List wspomina podkomorzem Krákowskim / Brátá Woiewody Krákowskiego / Hrábia ná Teczynie/ wspomina w Krasniku Epitaphium pisáne w te słowá:

Ioanni Gabrieli Comiti à Tenczin, Palatino Sendomirien, Curiæ Magestatis Regię Marsalco, Capitaneo Lublineñ & Lelouien, Viro ob ingenij prędantissimi grauitate, integritate animi, domi foriscq; clarissi: ac cęteris Senatorijs virtutibus, fide, iustitia, prudentia, longe ornatis: Qui à Diuo Sigismundo Primo Rege Polonię in Senatum tectus, ac splendidis honoribus ab eius M. delatis functus, fidelis perpetuo ac bonus Consiliarius fuit. Ad Sulimanũ primo Turcarum Imperatorem, postea ad Seremissimum Ferdinandũ Rhomanorum, Hungarorũ & Bohem: Regem missus, illustres Legationes obiuit. Cuius deinde mortem ita Sereniss: Sigis: Augustus Polonię Rex, Filius eiusdem Maiestatis charis: summa pietate & obseruantia coluit, vt & patrono beneficentijs tantorum meritorũ memoriã egregię prędaret, & eius M. fide, studio, labore, cõsilio, opera, nullo loco vnq; ad extremum vsq; spiritu defuisse agnoscatur. Stanislaus Ioannes Frater, Comes in Tenczin, Palatinus Cracouien: Cap: Lublineñ, Belzeñ, & Vrzedouien, Fratri optimo ac benè męrenti posuit: Mortuus Anno 1553. Ætatis suę 68. Die 20. Maij.

¶ Jan Teczyński Hrábiá y Miecznik Krákowski/ támże ná tym Przywileiu pomieniony.

¶ Jan Teczyński Hrábiá / Kásztellan Lubelski / ná tymże przywileiu pomieniony.

¶ Stánisław Hrábiá ná Teczynie/ Podkomorzy Sedomirski/ ktory vmárł Woiewodą Krákowskim / zostáwił Synà Janá Bábtystę/ Woiewodę Belskiego/ wielkie° miłośniká R. P. Ktory był wielą ziem świádom: w Poselstwie od Krolá Augustá będąc we Szwecyey / Krolewnę sobie do Stanu Małżeńskiego ziednał/ po ktorą iádąc z Brátem Janem / Synem

tákże Woiewody Krákowskiego/byli w wielkim niebespieczeństwie: gdźie ten Woiewodá zá przypadkiem nieszczęścia/ ábo snadź z náznáczonego od Páná kresu/żywotá dokonał. Jego ciáło woda do Gdańskà przyprowádzono. O czym niżey czytáć będźiesz pierzey pod osobą Janá Kásztellaná Woynickiego/ Lubelskiego/Parcowskiego Stárosty. &c.

I O tym Jamie Báptyśćie Hrábi/Woiewodźie Belskim/pisał Jan Kochánowski Wierszę/ktorym dał Tytuł: Pámiątkà wszytkimi Cnotámi hoynie obdárzonemu Janowi Báptyśćie/ Hrábi ná Teczynie/ Belskiemu Woiewodźie/y Lubelskiemu Stárośćie. &c.

TObie niechay tá Kártá będźie poświęconá/
Zacny Hrábiá z Teczynà/ktorego kwápioná
Niespodźiewána śmierć/ludźi zásmuciłá/
A Lámentem y Płáczem wszytko nápełniłá.
Bedá drudzy twym kościam Grob zacny budowáć/
A twarz twoie w Miedźi lać/y w Mármurze kowáć.
Miedzy ktorymi snádź też mieysce bedá miáły/
Rymy moie: ná łáskę Bogiń ábY trwáły.
Wiodłeś swoy Rod wysoki z Domu Teczyńskiego/
Skąd vstáwicznie iáko z Koniá Troiańskiego
Jeden po drugim ludźie Wielcy wychodźili/
Ktorzy Domá/y w Polu/godni w Polszcze byli.
Pomnią tu Pruskie Polá/ pomni nieszczęśliwa
Wárná/ gdźie niesmiertelney chwały Cnotá chćiwa/
Nie ták ostrożnie iáko śmiele się potkálá/
A zwyćięstwo Pogánom z siebie sławne dálá.
Tyches ty niechćiał wydáć/ á ná swoie Látá
Dośćmłode/zwiedźiłeś cześć niemáłą świátá.
Przypátruiąc się pilno wielkich Krolow spráwie/
Ták w pokoiu/ iáko y w Żołnierskiey zábáwie.
A chociaś był nie práwie ieszcze dorost Woyny/
Szedłeś miedzy lud Krolá Fráncuskiego zbroyny.
Gdy Synowie Oycowskiey Wiáry popieráli/
A dawszy sobie po łbu/ potym się iednáli.
Kochałeś się w náukách/y w pismie vczonym/
Nie przestáiąc ná szczęściu z Oycow zostáwionym.
Ale iáko ćie znáczným Fortuná czynilá/
Tákeś y dowćipem miał przed inszymi śiłá.
Przeto skoroś doiechał kráiu Oyczystego/
Obranes Posłem záraz do Krolá Szweckiego.
Gdźieś wszytko wedle mysli Páná swego spráwił/
Siebieś poprawdźie troski niemáley nábáwił.
Nie dźiwnie się Pánno Zacnego Rodzáiu/
Zeć się ten Gość podobał z dálekiego kráiu.
Godźien był zá vrodą swoią Tytonowe/
Godźien był mieysce zásieść Endymionowe.
Morskie Nimphy po piersi wydawszy się zwody/
Wzdychały pátrząc ná twarz y wiek iego młody.
Niesmiertelnymi láty kupować ie chćiały/
Prożno/bo wieczne czásy gdźie indźiey mu stáły.
Ták przed láty Tezeus/chcąc srogiego pożyć
Minotaurá/á ćieszką dań z Oyczyzny złożyć.
Płynął ná pretkiey Nawie przez głębokie Morze/
A stáwił się ná Krolá Gortyńskiego dworze.

Tám skoro

Tám skoro go Krolewska Dźiewká oglądáłá/
Ktora ná wonnym łożu przy Mátce śiedźiáłá.
Jákie Mirthy nád chłodnym Eurota sie rodzą/
Abo Kwiatki rozliczných farb ná Wiosne wschodzą.
Nie drzewiey oká z niego chćiwego spuścił á/
Aż ogniá nieobácżnym sercem záchwycił á.
Ktory w niey wßytkich członkow zmácał áż do kośći/
Y rospalił nieboge w okrutney miłośći.
Wenus ktora bogátey Ankonie pánuieß/
A frásunkámi ludzkie roskoßy fálßuieß.
Jákowaś nawálnośćia/Dźiewke zápalona
Miotáłá/Vrodźiwym gośćiem vßalona.
Jákiey oná boiáźni w sercu vżywáłá/
Jáko częstokroć bledßa nád Złoto bywáłá.
Gdy przeważny Tezeus prágnąc reki podnieść/
Ná srogi dźiw/ábo śmierć/ábo cześć miał odnieść.
Jednák nie brzydkie Bogu iey Obiáty były/
Bo iáko ná Krepaku wiátr ze wßytkiey śiły
Burząc/Dąb stáry wypárł/á ten wykręcony
Padł/y dobrą cześć láśu stárł ná wßytkie strony.
Tákżeć mężny Thezeus Mießáńcá srogiego
Obálił/rogi ná wiátr prożno miecącego.
Y wyßedł z wielką sławą po nici rozwitey/
Z Lábiryntowych błędow y zdrády zákrytey.
Tecżyńśki był twoy Tezeus nowa Aryádno/
Ktory sercem y śiłą mogł porownáć śnádno
Z Bohátyrśkimi syny/lubo pießo woyny
Lubo prágnął ná koniu nieprzyiaćiel zbroyny.
Ten znáiąc twarz łáskáwą y chuć przećiw sobie/
Skłonił tákże Cnotliwe swe serce ku tobie.
Ták iż iednáki ogień obiemá pánował/
Jesli tobie był śilen/iemu nie folgował.
Oczy pierwße poselstwá ćicho spráwowáły/
A serdecżnych táiemnic sobie sie zwierzáły.
Potym y zobopolna mową przystąpiłá/
On twoim sługą chćiał być/á tyś nie gárdźiłá.
Ale kiedy czás przyßedł/że Poseł vczćiwy
Miał żagle wiátrom podáć/twoy głos żałośćiwy
Tym go potkał: Gośćiu moy/á ieśli nie były
Omylne twoie słowá/y moy Mężu miły.
Nie rádá cie stąd puśczam/á zwłaßczá bez śiebie/
Ale iż pospolitey vstąpić potrzebie
Swoią własną rzecż muśi: Jedź w dobrą godźinę/
A bywáy záś poki sie łzámi nie rospłynę.
Dáley żal nie dopuścił/y płácz znákomity/
Ktory iey z oczu płynął iáko deßcz obfity.
A Tecżyńśki łzy tákże własnie ocieráiąc/
Y iáko mogł serdecżną żałość okrywáiąc.
Pánno bądź dobrey myśli/bo by wßytkie śiły/
Wietrzne y Morskie záraz ná mie sie zmowiły/
Nie zátrzymáią mego żadną miárą biegu/
A ia sie wrychle muße stáwić ná twym brzegu.
To rzekł/á cálowawßy Reke iey vczćiwą/
Wśiadł prosto ná Okręt swoy/támże Kotew krzywą

Żeglarze y pobrzeżną Linę odwiązáli/
A od brzegu wysoką Nawę odbijáli.
Teraz sie nápátrz Pánno kogo widźieć żądaß/
Kto wie ieśli go potym ná wieki oglądaß.
Siłá nießczęście może/á náße rozmysły/
Ná wyroku niepewney Fortuny záwisły.
Poki go widźieć mogłá/oczy w nim trzymáłá/
Potym ná sáme tylko iuż żagle pátrzáłá.
Ná koniec/kiedy y on y żagle znikneli/
Ledwe ná poły żywa słudzy z brzegu wźieli.
A ty Tecżyńśki/noßąc swoy záßtrzał w skrytośći/
Szedłeś łodźią po wierzchu Morskiey głębokośći.
A zá przyiáźnią Wiátrow/y dobrey pogody/
Wysiadłeś ná brzeg Pruski krom wßelákiey ßkody.
Jechałeś potym źiemią/tám gdźie Wilná ćicha/
Gore z wieku sádzoną potáiemnie spycha.
Czyniąc sobie gośćiniec ćichy do śiestrzycę/
Ktorey ßumny bieg słyßy przez wáskie gránice.
Támeś y Páná zástał/y Poselstwá swego/
Słußny początek vczynił/á z przyiázdu twego
Dwor od máłych do wielkich wßytek sie rádował/
Bo ktoby ćie był prze twą ludzkość nie miłował.
Skoro záś polá śniegiem/á głębokie brody/
Mroźna źimá przykryłá ćierpliwymi lody.
Nie długoś sie ná mieyscu z towárzyßem báwił/
Bo ćie do Fiłándiy Pan znowu wypráwił.
Ná drogę niebeśpieczną/boś musiał iść Morzem/
Nie tákim iákie krzywym Okretem wiec porzem.
Ale ktore dźiś mrozy lodem vgruntuią/
Jutro wiátry ßalone zetrą y zwoiuią.
Ktemu nieprzyiacielśkie woysko tuż leżáło/
Ciebie iednák Bog przewiodł przez złe mieyscá cáło.
Tákżeś przedśie ogłądał náznáczone kráie/
A Páná ktory tám tym źiemiam Práwá dáie.
Ten z swey dawney nádźieie nie ćierpiąc odwłoki/
Wźiął ćie zá wodzá sobie/y swoy Dwor wysoki
Pożegnawßy/ßedł Morzem ku Polskiey gránicy/
Myśląc Zacną Krolewnę widźieć w swey łożnicy.
A Bog mu tego życzył/lecż o Pánno świeta/
Nie práwieś z oyczyzny swey wczesną chwilę wźietą.
Ale zdárzy tenże Bog/że tego stolice
Osiedźieß/v ktoregoś dźiś zá niewolnice.
Rychło potym weselu/Cny Grábią z Tecżyną/
Wiáchałeś ná Stárośtwo swoie do Lubliną/
Wßem pożądány/á tám nie wyßedł czás długi/
Żeś wźiął y Woiewodztwo zá swoie posługi.
Ale pomni coś przyrzekł piękney Cecyliey/
W on czás kiedyś ná Morze wśiądał do Szwecyey.
Trudno nie pomnieć/miłość w Dyámencie ryie/
Swe sławne obietnice y pod serce kryie.
Skoroś tedy posługi Pátriyskie złożył z śiebie/
Wźiąłeś przedśie swe rzeczy/ z ktorych tá v ćiebie
Przodek miáłá/ábyś był Jmie Páńskie świete/
Wźiąwßy ná pomoc/konał Małżeńśtwo záczęte.

Przeto zebrawßy Poczet przyiaćioł niemáły/
Tám gdźie ku niebu pátrzą Kázimierskie ſtáły.
Puścileś ſie do Gdańſká po głębokiey Wiśle/
Morze/y dálßą drogę máiąc ná vmyśle.
Nie wie człowiek co dobrze/á czáſem ták zbłądźi/
Że ſwe ßczęśćie zá wielką niefortunę ſądźi.
Pan twego przedſięwźięćia z łáſką nie przyimował/
Y przeiazd był niepewny/á tyś ſie fráſował.
Przeiazd niepewny/bowiem ná Morzu Pułnocnym/
Tymi czáſy Krol Duńſki pływał z woyſkiem mocnym.
Czekáiąc ná ſąsiádá/chćiałliby ſkoßtować/
Komu każe śilny Mars y ßczęśćie pánować.
Zwyćiężył wieczny wyrok/y nießczęśćie twoie/
Żeś ty o Zacny Hrábiá/nie pomniąc ná ſwoie
Nieprzeſpieczeńſtwo/ przedſie wśiadł w okręt wyſoki/
Miłość rządźiłá/ktora nie ćierpi odwłoki.
Trzy kroć z portu ná Morze Nawá wychodźiłá/
Trzy kroć záſie do brzegu ná zad ſie wroćiłá.
Poßłá potym przez dźieki/ryiąc Morſkie wały/
A żagle roſtoczone pochop z wiátru brały.
Jeßcze były wieczorne nie zágáſły zorze/
Kiedy nieuśmierzony wicher wpadł ná Morze.
Szum powſtał/y gwałtowna z wierzchu niepogodá/
Wały zá wałmi pędźi porußona wodá.
Krzyk w Okręćie/á chmury nocy przydawáią/
Swiátá nie znáć/wiátry ſie ſobie ſprzećiwiáią.
Vśiłuie Zachodny przećiwko Wſchodnemu/
Vśiłuie Południ przećiw Pułnocnemu.
Morze huczy/á Nawe mieca nawáłności/
Raz ſie zda iáko w przepáść poyźrzeć z wyſokości.
A kiedy ſie záś wały rozſkępuią/ áni
Miáſtá widáć wielkiego z głębokiey odchłáni.
Piaſek z woda ſie mießa/á w poboczne łáwy/
Bije ßturm niebeſpieczny/Nawá żadney ſpráwy
Nie ſłucha/ále w Morſkim rozgniewániu pływa
Sámopás/á mokrá śmierć ze wßad ſie dobywa.
Cáłą noc tá okrutna niepogodá trwáłá/
Názáiutrz kiedy zorzá z wody powſtawáłá/
Rozchodźiły ſie chmury/wiátry vćichły/
A pieniſte z mienagłá wały vpadły.
Już było ſłońce wzeßło/iuż żagiel roſpięty/
Nawy znowu prowádźił/kedy dwá Okręty
Z boku ſie vkazały: Hey Pánowie moi
Szyper głoſem záwoła/mieymy ſie ku zbroi/
Ludźie mamy nád ſobą/á nie wiedźieć kogo/
Co ieſli co Szwed vmie/watpliwa/nam błogo.
Jeſliż też Duńczyk/czego barźiey ſie obawam/
Bez trudności nie będźiem/wczáś wam to znáć dawam
Przyſtaw Krolá Szweckiego przedſie dobrze tußyl/
Bo (powieda) niżem ia do Gdańſká ſie rußył/
Już były przećiw tobie wyſłáne Okręty/
Nie toli ſą o Hrábiá/niech ia będę ścięty.
To iego/á to potym Tecżyńſkiego ſłowo/
Kto bądź ten bądź/nam nie lza ieno być gotowo.

Koniec v

Koniec v Bogá w mocy/my bráćia o ſobie
Cżuymy przedſie/ia z wámi w ßcżeśćiu y w żálobie.
Jeßcże mowił/á káżdy iuż ſtał w ſwoim rzędźie/
Pogotowiu cżekáiąc co ná koniec będźie.
A tym cżáſem Proporzec Duńſki podnieśiono/
Támże ſie okazálo w cżym długo wątpiono.
Muſſo: co dáley powieß: to co dawna wola
Przypowieść/ dwiemá y ſam Herkules nie zdoła.
Zagiel y Styr vtrącon/ Nawá vſtrzelána/
Ná koniec gdy iuż miálá tonąć pogimána.
Jáko potym dał to Krol w moc Pánu náßemu/
Co miał z Teczyńſkiem cżynić/ bo przećiw Szweckiemu
Spolną mieli/ iáko też Pan náß z drugiey ſtrony
Stáral ſie/ áby Hrabiá był wolno pußczony.
Prożno y przypomináć/ bo mżli do ſkutku/
Tá rzecż przyßłá/Teczyńſki od wielkiego ſmutku
Wpadł w niemoc/ z ktorey mu iuż (ách wieśći płáczliwa)
Wſtáć nie obiecowálá Kloto zazdrośćiwa.
Cżęſto kroć on nießczęśny/ dla ludzkiego dáru
Vlżenia/ w cießkim płáczu ſtrawił noc nieſpáną.
Chćialli też ná cżás záſnąć/ porwał ſie ſtrwożony/
Sny nád zwyczay dźiwnymi ze ſnu przebudzony.
A Febrá wźiąwßy raz w moc/ vſtáwnie gorzálá/
Sußąc krew y wilkośći ſtroſkánego ćiálá.
Smák ſfálßowány/ wßytko odpádło od chećí/
Myśli trapią/ tu miłość/ tu nießczęśćie ſmećí.
Teſkność z miáry wychodźi/ śił znáczńie vbywa/
A to iego przed śmiercią ſkárgá obćiążliwa:
Boże moy: y tym ießcże ſkarzeß mnie ſmutnego/
Że więźniem vmrzeć muße Krolá okrutnego.
Cżemu mie przed tym ráczey ſrogie nie pożárły/
Morſkie wody: cżemu mie oſtre kry nie ſtárły?
Kiedym ßedł w opce kráie/ á tuż zá mną w tropy/
Łamáły lod Pułnocne ogromne zatopy.
Sroga śmierć/lecż bym wolnym zginął był cżłowiekiem/
Nie cżekáiąc tym ſwoim niefortunnym wiekiem
Oſtátniego nießczęśćia/ Boże niezmierzony/
Jákom od ſwey nádźieie dáleko rzucony.
Nie myśl Mátko o ßátách drogim złotem tkánych/
Na moy y twey Niewiáſty przyiazd obiecánych.
Rácżey mi máry gotuy/ták ſie podobáło
Nießczęśćiu/ktoreć Syna żywego záyżrzáło.
A ty moiá Krolewno/ gdźieś teraz nieſtety/
Na ktorey śliczných reku byłbych Bogu wźięty.
Prágnąłem duße podáć/ gdyby kolwiek były
Nieprzeiednáne śioſtry przedze ſwey dowiły.
Nie byłem ták ßczęśliwy/ á me prośby prożne/
Roznioſł nieunoßony wiátr ná Morze rożne.
A muße ia/(co iednák twa háńbá miłośći/)
W tym nieznáiomym kráiu vmrzeć od żáłośći.
Wrzuć w Morze kto przyiaćiel prożne duße kośći/
Owa mie tám choć martwo byſtre nawálności
Donioſą/gdźie żywego ßczęśćie mieć niechćiáło/
A będzie fortunnieyßa śmierć niż żywe ćiáło.

Wiecey nie mowił/ále wzdychał bez przestánia/
A w tey zbytniey tesknicy przyszedł do skonánia.
Pámieci y śił zbywszy/iáko wiec kwiát leże/
Ktorego przy vwroći ostry pług dośieże.
Jego śmierci Pułnocne Boginie płákáły/
Płákáły ćiemne Lásy/y wynioste Skáły.
Ciáło iednák do Polski Morzem przypławiono/
A miedzy sławne Dźiády poczćiwie włożono.
Trzy słowá śrzodek niesie ná grobney Tablice/
Tu miásto obiecáney Krolewskiey łożnice/
Jamie Teczyńſki/leżą twe kośći vśpione.
O prożne troski ludzkie/O nádźieie płone.
Miey wieczny odpoczynek o śláchetne ćiáło/
Dusży/wiem że prze Cnotę dobrze sie dostáło.
A ieśli w iákiey cenie będą Rymy moie/
Nie wynidźie z ludzkich vst Sławne Jmie twoie.

☞ A ztąd iuż zrozumiałes Zacność y Dowćip wspániały tego Teczyńſkiego/pilność w posługách páná swego/y R. P.

Krasnik. ¶ Tego Ciáło leży w Krasniku Mieśćie Oyczyſtym/ktore po ie° śmierći Siostrá rodzona Káthárzyná wyniosłá w Dom Xiążąt Sluckich/z wielą wśi przyległych/y inśze Włości. ić.

¶ Andrzey Hrábiá ná Teczynie namkodźy/ ktorego w wyżśey pomieniony Liſt Ceſarzá Kárłá wſpomina. Ten naprzod był Woiewodą Lubelſkim/y Stárosta Sniatyńſkim/w Roku/1561. O czym ten Przywiley niżey piſány opowieda/ná ktorym Ceſarz Ferdynánd zaſługi iego wyſławiáiąc przećiwko R. P. Chrześćiańſkiey/y Synà iego śtárśego Janá/ ktory na Dworze iego kośztem wielkim sie báwił. Ten Jedrzey Woiewodá/ bywáiąc w wielkich potrzebách z nieprzyiaćioły Krzyżá świętego/znáczńym sie záwżdy pokázował/ſam poiedynkiem z nimi czyniąc: Wielkie Poczty przećiwko woyſkom ich kośztem ſwym wywodźił/ z Ceſárzem Kárłem Piątym áż do Hiſpániey ieźdźił/ przećiwko Ceſárzowi Tureckiemu Sulimanowi/ kedy sie Znáczńym Mężem okázał z wielką ozdobą wſzytkiego Narodu Polſkiego/ To było w Roku 1532. Miał zſobą trzy ſtá Mężow ná wybor/kośztem ſwym przez czás bárzo długi.

¶ Tenże też przećiwko Turkom z Ceſárzem Ferdynándem ieźdźił/ zoſtáwił Potomſtwo ze dwiemá żonámi: Naprzod z Anną Zákliczánką z Czyżowá/tegoż Herbu Topor/Hieronymá Mężá wielkiego Corką/ będąc ná ten czás Káſztellanem Polánieckim: Naprzod Jádwigę/ktorą byłá zá Zebrzydowſkim Woiewodą Brzeſkim/potym zá Stániſłáwem Myſzkowſkim Woiewodą Krákowſkim.

¶ Tenże Káſztellan z drugą żoną Anną Ożarowſką/z Domu Ráwá/ zoſtáwił dwá ſyny/Janá y Andrzeiá/o ktorych czytáć będźieſz niżey. Corki/

¶ Zophią Zborowſką/Stárościnę Szydłowſką/Runborſką. ić.

¶ Annę Láńckoruńſką/Káſztellankę Málogoſką/ktorą vmárłá w Roku/1581. Ciáło iey leży w Korozwękách w bożnicy z Kośćiołá vczymioney.

¶ Tenże Andrzey Káſztellan Krákowſki/ieszcze w młodych lećiech/w potrzebie pode Gdańſkiem ná hárcu/gdy do niego Niemiec z kuſzą biežał/ on ná koniu żárko podeń podbieżawſzy/wydárſzy mu kuſzę/w łeb vderzył/ mowiąc: Ták chłopie náſzy Przodkowie rękiem bijáli.

¶ Tenże z Pruſáki w potrzebie będąc/był poſtrzelon przez piersi/wſzákoż sie kulá ták tylko po ćiele obrośiłá/kośći nie ruſzyłá. Gdy go krew vchodźiłá/począł słábieć/ pochylił sie ná koniu: Drugi Niemiec bacżąc/chćiał go z drugiey ſtrony z koniá Alábartem zepchnąć. W tym on z bolu y z przelękniemia przy-

nia przyßedł k sobie gdy go w śiodło wepchnął on Niemiec / vßedł obronną ręką do swych. Nie był przy nim tylko ieden sługá Sokoł / z Krákowskiego Woiewodztwá / ktory go sam w onych ránách opátrzył odwiodßy ná spokoyne mieysce.

¶ Temuż Andrzeiowi Cesarz Chrześćiáńskí Ferdynánd / pisał ten List ábo Przywiley / ná ktorym wystawia posługi iego przećiwko sobie y wßytkiey R. p. Chrześćiáńskiey. A Synowi Janowi / ktory ná ten czás kosztem wielkim sie báwił ná Dworze iego / dał tego Lwá w Koronie / ktory Herb ich Topor Oyczyßky w nogách trzyma. Tego Listu iest Sens pisany w te słowá:

☞ FERDINANDVS, Diuina fauente clementia Electus, Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Slavvoniæ. &c. REX. Infans Hispaniarum, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Sarintiæ, Carniolæ. &c. Marchio Morauiæ. &c. Dux Lucemburgiæ, ac inferioris, ac superioris Sylesiæ, Vitembergæ, Teczke, Princeps Svvevviæ, Comes Absburgi, Tirolis, Foretis, Kiburgi & Goritiæ, Landgrauius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani Imperij, Burgouiæ, ac superioris, ac inferioris Lusatiæ Dominus, Marchio Slavvoniæ, Portus Naonis Salinarum. &c. &c.

¶ Magnifico ac Nobili Sincere nobis dilecto, Andreæ Comiti in Tenczin, Palatino Lublinen, & Capi: Sniatinen: Gratiam nostram Cæsaream, & omne bonum. Cûm Imperatoriæ Magestatis dignitas atq; amplitudo, á Deo Optimo Maximo, ad sui notissimam gloriam, deinde ad humani generis decus, ornamentum & beneficium constituta sit, vt cũ immortalia cuncta, eius nutu & voluntate gubernentur: homines iuxta eorũ merita, debita præmia cõsequuntur: & probi quidem ad quoscunq; labores, ob virtutem subeundos, alacriores euadant: Improbi verò iustissimis pœnis ac sceleribus, & flagitijs detercantur. Par est qui hac Imperiali Magestate refulget: Mentis aciæ inprimis circũspiciat, vt quos virtute aliqua præditos esse conspexerit, non gratijs suis solũ Cæsareis, sed & vberioribus propositis præmijs, ad longè præclariora inuitet.

Nos igitur, quos summo illo opifici placuit ad hoc sublimæ Romani Imperij fastigium euehere, quo magis id ab illius clementia recognoscimus, eo ꝓpensiore studio ad explendum munus nobis iniunctum inuigilare, ac totis viribus incumbere debemus.

☞ Hinc est Andrea Comes, quod nos cõsiderantes egregias excelentesq; animi tui dotes, probitatem, summamq; virtutem, cum Familiæ dignitate coniunctam, ad hæc præclaram tuam, maiorumq; tuorũ, erga nos, & Sacrum Romanum Imperium, inclitamq; nostram Austriæ Domum, obseruantiam & cultum singularem prætermittere non potuerimus: quin in eo nomine tibi nostrã benignitatẽ, animiq; ꝓpensiõem, tali Argumẽto testatam redderemus, vt eam etiam ad Liberos ac vniuersam posteritatem tuam transmittere posses. Nam quod attinet ad vetustatem & splendorem Familiæ tuæ, accepimus fide digna relatione Comitis in Tenczin, ex Antiquissima & cælebri Topororũ Familia, quæ ante mille annos, in Regno Poloniæ originẽ habuerit, atq; hodie etiã florẽt descendisse, & Tencenij nomen ab Arce quadam, quam etiam nunc possidẽt, Tenczin vocata, ante Trecentos & Octuaginta Annos mutuasse Familiã: sanè cum rebus domi foriscq; præclare gestis, magnisq; in R. P. meritis adhuc Nobilem, tum præcipuè ac semper laude apud nos ornatam extitisse: q; omni loco & tempore priuata studia, & cõmoda publica vtilitati postposuerit:

nullamq; fortunarum & honorum acceſsionem ſibi vtilem ac honeſtam duxerit, niſi quam fide, fortitudine, aliſq; excellẽtibus virtutibus & factis peperiſſet. Ob eamq; cauſam ipſos Comites, communi patria conſenſu digna præmia retuliſſe: adeò, vt memoriæ proditum ſit, nullum in Polonia Tencenium, niſi Regis Senatorem, aut in alio aliquo inſigni ordine Regni conſtitutum vixiſſe, ac peculiare ipſis vt plurimum fuiſſe, vt Officiũ Caſtellani Cracouieñ, quem primum á Rege locum ferunt, vel Palatini Cracouieñ, quem ſecundum eſſe, prohibent, Regia munificentia obtinerẽt: Quemadmodum nuper quoq; vnus ex eadem Familia munus Palatini Cracouieñ obiuit, & in eo ante paucos Menſes extinctus eſt. Sic etiam tu Andreas meritò Sereniſsimo Principi Domino Dño Sigiſmundo Auguſto Regi Poloniæ. &c. Filio & conſanguineo noſtro chariſsimo, charus & gratus exiſtis. Si quidem ab ineunte ætate, quemadmodum intelleximus in Polonia, aſsidua contra Tartaros dimicatione, militaribus artibus eruditus, ſumma cum laude verſatus es: & Sedecimo ætatis tuæ anno, ferocem Tartarorum in conſpectu Ducis ac totius exercitus, ſingulari certamine agreſſus, ſtrenuè proſtrauiſti ac neci dediſti. Porrò ad maturiorem ætatem prouectus, ſimul in ijſdẽ etiam pietatis erga patriam & fortitudinis, ſtudijs, magis magisq; progreſſus es: Teq; acerimum Tartaris & Turcis hoſtem exhibuiſti: & quacunq; illi ſero viam facere ſunt conati, tu manu & perſona tua obſtitiſti: adeò, q̃d ſummam laudem & gratiam apud Sereniſsimũ quondam Principem Dm̃ Sigiſmundum Regem Poloniæ. &c. Piæ memoriæ Fratrem & cõſanguineum noſtrũ chariſsimum, ac vniuerſum eius exercitũ, adeptus fueris. Cæterum, vt eãdem virtutem tuã, aliſs quoq; præcipuis Chriſtiani orbis Principibus, & præſertim Diuo quondam Fratri noſtro, Auguſte memoriæ, Carolo Quinto Imperatori, & nobis declarares atq; comprobares. Quando quidem Inclitæ Domus noſtræ Auſtriæ ſemper fuiſti obſeruantiſsimus, ſtudioſiſsimuſq;: non dubitaſti in Hiſpanias vſq; penetrare, vt Dilectioni & Mageſtati eius Cæſareæ, operam ſuam contra Turcas & Barbaros offeres: neq; minorem profecto aut obſcuriorem ſignificationem dediſti tuæ eximiæ fortitudinis & integritatis, Anno 1532. Quando præfatus quondam diuus Frater noſter, & nos, celleberimam expeditiõem, contra Sulimanum Turcarum Principem, qui tũ in innumeroſiſsimo exercitu, Regna & Dñia noſtra agreſſus fuerat, ſuſcepimus: vbi videlicet tuis impenſis, manũ trecentorum armatorum ex Polonia aduxiſti, tuãq; in tutanda gloria diuini nominis, ardentiſsimum deſideriũ, & optimum erga nos & Sacrum Romanum Imperium, inclitamq; Domũ noſtram Auſtriæ, ſtudium manifeſtè declaraſti: magnamq; á nobis gratiã & nomen iniuiſti. Sunt quidem omnia quæ iam enarrauimus iuſmodi, vt magnam laudem atq; fauorem mereantur. Sed accidit aliud quoq; donum tibi diuinitus datum, quod á nobis meritò valde cõmendari, & abs te quoq; plurimi fieri debet: ſcilicet, In educandis Liberis ſingularis quædam fœlicitas, vt qui præter tres filias, Hedvvigim, Zophiam, & Annam: Nam & animi dotibus ornatiſsimas, adeptus es duos filios acerrimos, virtutũ tuarũ imitatores. Quandoquidẽ maior natu, Ioannes Dapifer noſter, quod in Aula noſtra Cæſarea verſatus eſt, haud obſcurã præclaræ indolis ſignificatiõem multis in rebus dedit, & ita ſe geſsit, q̃d ipſum ſumma benignitate cõplectamur, & ad ipſum ornandum & amplificandum valde propenſum animum habeamus: idq; eo magis, q̃d facilè intelligamus præfatum quoq; Sereniſsimum Regem Poloniæ, idem de virtutibus eiuſdem nobiſcum ſentire: vt qui cùm dignum iudicauerit, cui Capitaneatũ Rohatineñ comitteret. Minor verò Andreas, de ſua indole & ingenio, ipſe quoq; haud exiguam expectatiõem omnibus excitaſſe dicitur: adeò, quod nõ ſit dubitandum in eiuſcemodi laudatiſsimis paternis veſtigijs vtrũq; perſeueraturum, ac partam abs te gloriam honeſtis ſtudijs magis magisq; amplificaturam. Quapropter, cùm tu, aliiq; tui Agnati & Cõſanguinei Comites In Tenczin, antiquitus geſtaueritis & habueritis á Maioribus veſtris hæreditaria ſuc-

ceſsione

cessione accepta, infrascripta, luculenta, & ampliſsima armorum insignia: videlicet, Scutum per longitudinẽ & latitudinẽ, in quatuor æquales areas quadripartitis diuisum: quarum arearum dextra inferior, & siniſtra superior, sunt coloris rubei, & continet Securim Fabrilem, quæ Lingua Polonica TOPOR vocatur, manubrio aureo Crocoue signum antiquo Topororum nomini congruum: Inferior autem siniſtra, & superior dextra, secũdum longitudinem, in duas æquales partes distinguuntur: Earum verò dextra pars coloris est albi, siniſtra rubei, & in se bicipitem Aquillam singuli continent, expensis alis, ita vt qui in campo albo conspicitur sit rubea: quæ verò in campo rubeo depicta est, sit alba, Familiæ tuæ, ob eius in Sacrum Imperium Romanum merita, à Diuis noſtris in eodem Imperio Romano prædeceſſoribus, vna cũ Comitatus dignitate & eminentia donatam: & Scuto impoſitam, Galeam equeſtrem, Heroicis cancellis apertã, supra cuius Conum, impendet acies Securis, similis ei quæ iam supra deſcripta est, phalæris seu tæniis coloris candidi & rubei ab vtraq; clipei parte moliter defluentibus. Nos sanè volentes noſtræ erga te & dictos Filios tuos benignè voluntatis & obſequiorum, quæ alter ex eis nempè Comes Ioannes, nobis hucusq; in Aula noſtra Cæsarea, summaq; fide animiq; prõptitudine præstitit, perpetuam memoriam extare supraſcripta tua, & Familiæ tuæ insignia, vetera notabili aliqua acceſsione amplificãda & locupletãda, duximus: Eiſq; in ipso clipei centro paruum Scutum coloris cerulei, quod erectũ Leonẽ aureum caput corona aurea, insignitum ostendat adexteram cõuersum, cauda bicipiti in dorsum reflexa, ea pedum constitutione, vt ad pugnam compoſitus videatur, benignè ac liberaliter adiecimus: Galeam verò ditauimus & exornauimus, ac præsentes ditamus & exornamus Corona aurea, & Leone simili illi, qui in paruo Scuto repræsentatur: sed pube tenus tantũ conspicuo, ac hihanti tricta linguaq; exerta, & cauda bicipiti in dorsum reflexa, cuius caput aureo Diademate decoretur econo ipsius galeæ præminente: Is autem dextro pede securim apræhensam teneat, lacinijs scaphaleris ab vtroq; clipei latere effusis, à dextra rubei & candidi, à siniſtra verò cerulei & aurei coloris, quemadmodum hæc omnia in medio Cæsarei Diplomatis Pictoris manus ingenioſiùs elaborauit. Itaq; memorata Cæsarea auctoritate expræſſe ſtatuimus atq; decernimus, quod tu Andrea Comes, ac supra nominati Filij Ioannes & Andreas, ac reliqui Liberi, hæredes ac deſcendẽ legitimi vtriusq; sexus, in omnem posteritatem iam deſcriptam, armorum insignia, sic á nobis aucta & locupletata.

Ex hoc tempore deinceps in singulis honeſtis & decentibus actibus, execrarijs & expeditionibus, tam ſerio quam ioco, in haſtiludibus, ludis seu haſtorum dimicationibus, pedeſtribus vel æqueſtribus, in bellis, duellis, singularibus certaminibus, & quibuscunq; pugnis, eminus, cominus, in scutis, vexillis, tentorijs, sepulchris, sygillis, monumentis, annulis, edificijs, supelectibus, tam in rebus spiritualibus, quam temporalibus, & mixtis in locis omnibus, prout vobis libitũ fuerit, aut neceſsitas veſtra poſtulauerit habere, geſtarre & deferre, ac simul quibuslibet priuilegijs, munitatibus, libertatibus, & iuribus, vti, frugi, ac gaudere poſſetis, quibus alij quoq; huiusmodi ornamentis decorati, vtuntur, fruuntur, & gaudẽt, iurè & cõsuetudine. Nulli ergo omnino hominũ, cuiuscũq; ſtatus, gradus, ordinis, & cõditiõis, & dignitatis extiterit, liceat hanc noſtrã, additiõis, argumentatiõis, amplificationis, & locupletatiõis, paginam infringere, aut violare. Quiſquis verò id temerario ausus altercare præsumpserit, noſtram & Sacri Imperij redignationem grauiſsimam & mulctam Triginta Marcarũ auri puri, Fiſco noſtro Cæsareo, parti læsæ exequo omni spe veniæ sublata soluendam, ipso facto seſe incurriſse nouerit. Harum teſtimonio Literarum, manu noſtra propria subscriptarum, & Sygilli noſtri Cæsarei appensiõe munitarum.

Datum in Ciuitate noſtra Wienna, Die Vndecima Mensis Aprilis,
Anno, 1561. Regnorum Noſtrorum Romani 31.
Aliorum verò 35. FERDINANDVS.

Temuz wta-

¶ Temuż własnie y Potomstwu iego wszytkiemu/ ná czásy wieczne/ten Kleynot niżey wykonterfetowány należy/ iákoś to z Listu zrozumiał. Tenże to Andrzey vmárł Káśtellanem Krákowskim / Ciáło iego leży w Kośśkiey Woli.

☞ Jan Syn stárszy Hrábie/ Káśtellaná Krákowskiego/ Hrábiá ná Teczynie/ ná ten czás Káśtellan Woynicki/ Podkomorzy wielki Nadworny/ Lubelski/ Parcowski. ꝛc. ꝛc. Stárostá.

¶ Zá tego znácznymi zasługámi/ wspomináne były ná tym wyżśey pomienionym Liśćie / wszystkie Cnoty Przodkow Domu tego/ y Oycowskie/ przećiwko wszytkiey R. p. Chrześćiáńskiey/ y zasługi/ z ktorych nie tylko samemu/ ámi tylko Domowi iego / ále wszytkiemu Narodowi Polskiemu ozdobá śie mnożyłá. Abys tedy dostáećznie wiedźiał / ktorzy należą do thego Kleynotu: Naprzod:

¶ Andrzey Káśtellan Krákowski wyżśey pomieniony.
¶ Jan Syn iego Káśtellan Woynicki. ꝛć.
¶ Andrzey Woiewodá Krákowski/ o ktorym niżey czytáć bedźieś.
¶ Jádwigá Woiewodźina Krákowska.
¶ Zophia Zborowska/ Stárośćina Szydłowska/ Runberska. ꝛć. ꝛć.
¶ Anná Lánckoruńska/ Káśtellanká Małogoska. ꝛć.

A tych wszytkich wyżśey pomienionych Potomstwu własnemu.

¶ Tenże to Jan Hrábiá Káśtellan Woynicki/ syn Andrzeiá Káśtellaná krákowskie°/ naprzod był Páchołećiem v Cesárzá Ferdynándá.

¶ Chcąc potym Hominum Mores widźieć / ná Peregrynácya śie vdał/ máiąc listy Cesárskie do Krolow y Xiążąt źiem rozmáitych/ do Papieżá/ do Krolá Hiśpáńskiego/ Fráncuskiego/ Krolowey Angielskiey/ do Krolá Portugálskiego / y do inych wiela Xiążąt / ná káżdego Dworze ześeśćie mu wielkie służyło/ w gonitwách/ w turnieiách. ꝛć.

☞ List do Papieżá/ ná ktorym go záleca y wysławia Domu stárożytność y zasługi/ ták Przodkow iáko y iego sámego/ maś sens w te słowá pisány.

BEATISSIME in Christo Pater, & Domine, Dñe Reuerendissime, post humilem commendationem filialis obseruantiæ continuum incrementum.

CVM Nobilis ac Magnificus, fidelis nobis dilectus, Ioannes Comes in Tenczin Polonus, Dapifer noster, præclaro quodã instituto, ad pernoscendos hominum mores, maiorumq; ætatis vsum & experientiam cõsequendam, sibi proposuerit varias Christiani orbis

regiones

regiones ac prouincias inuisere. Prętermittere non potuimus, quin descẽdentem omni benignitate & clementia nostra cõplecteremur, eumq; isthac quoq; transeuntem sanctitati vestræ de meliori nota cõmendatum redderemus. Est enim, cùm ꝓpter plurimas excellẽtesq; virtutes, vna cum familię vetustate & splendore coniunctas: tũ verò ꝓpter ea seruitia, quę nobis aliquãdiu summa fide & obseruãtia præstitit, atq; & ob eximium erga nos studiũ Patris sui, Viri sanæ in Regno Poloniæ magnæ autoritatis, & multis excellẽtibus ingenij dotibus ornatissimi, nobisq; gratissimi. In primis dignus, cuius causa hęc & longè maiora velimus, quod nos eundem Comitem Sanctitati vestrę magnopere cõmendemus, cupimusq;, vt ita sese in illum exhibere vellit, quemadmodũ & illius virtus, & prędara erga nos mærita postullant, erit nobis sanè gratissimum. Si prętcr quam, quod Nobilis adolescens, suo ipsius mærito, sanctitati vestræ plurimùm commendatus esse debet: nostra etiam causa q̃ cõmendatissimus fuit, ita planè, vt hasce literas nostras sibi apud sanctitatem vestram magno vsui & ornamento fuisse, re ipsa intelligat. Quod ipsum nos vicissim erga sanctitatem vestram, omne filialis obseruãtiæ studio promereri connitemur, & cum his præcamur sanctitati vestræ à Deo Optimo Maximo cõmodam valetudinem, ac prosperos, ac diuturnos rerum successus, eisdem nos plurimùm cõmendantes. Datum in Ciuitate nostra Wienna, die vigesima quarta Mensis Aprilis, Anno Domini, 1561. Regnorũ nostrorum Romani 31. Aliorum vero tricesimo quinto.

☞ Támże sobie potym wypráwiwßy podług myśli Listy v Papieżá do inßych Państw/Krolow ábo Xiążąt. ić. Odpoczynąwßy sobie/á przypátrzywßy sie obyczáiom/vmyślił dáley iechác.

¶ W oney drodze/zá przypadkiem nießczęścia/ iáko to wiec bywa z dopußczenia Bożego/przy tych fortunách przypádáły też nießczęścia ná tey peregrynácyey: Był naprzod w pogimániu w Aledulith y w Gránácie/iádąc ze Fráncyey do Hißpániey przez Gáskonią/w ktorey iest lud zły/mścíwy. ić. A to sie dźiało tym sposobem.

☞ Przyiechawßy nád Morzem do iednego Miástá / záchćiáło mu sie Austrig/rzekł iádąc Postulonowi áby ie niosł zá nim/ktore wźiąwßy w woreczku z miástá wyniosł. Tám będąc od onego mieyscá w mili/nápominał Postulonā áby rychło iáchał: on go słuchác niechćiał. Hrábiá chćiał przed nim ná koniu bieżeć/Postarz rozgniewawßy sie/zrzućiwßy Austrygi/począł Hrábi láiáć/potym do ßpady z koniá skoczywßy sie rzucił/Teczyńśki tákże do swey/wßákoż z koniá zsiádáiąc w strzemieniu vwiązł / ćiał nań Postarz ná ten czás/ záledwie mu reki nie vćiął/ Hrábiá zá tym wymknąwßy noge / koniá zbywßy/ prętko do niego przypadßy / zádał mu dwie ránie/ á sam potym ná iego koniá wśiadßy/ przy ktorym tłomok był niemáły/ przybieżał do Posty. Tám ácz sie pytano o Postarzu/wßákoż ich tym odpráwił/ że mu koń ochromiał wiec lekko iedźie. A ták sie odpráwił/ná inße konie wśiadßy/ cáłą noc wzawod bieżeli. Potym iádąc do Wáledulith/pieniądze ná kilku mieyscách w bánkách odbierał.

¶ Ostátnia posta iuż przed Wáledulith/tráfili do rzadney Austery iednego Hiſpaná/ktory znał Hrábie Teczyńſkie° ießcze ná Dworze Ceſarſkim. Okazawßy mu wielka chęć/puśćić go niechćiał od ſiebie/ był mu bárzo rad/ktemu y dla tego/że miáſto ono Wáledulith gorzáło/ á ták dla niebeſpieczeńſtwá/ obiecał go ſam wyprowádzić názáiutrz. W tym w onym poznániu długo ſie zábáwili/ owa Hrábiá co miał ráno wſtáć/ to ſpał áż ku Południowi/po ránym obiedźie wyiáchał/á on go Hiſpan prowádził do Miáſtá/tráfili gdźie ogień wielkie ßkody/á nie ná iednym mieyſcu poczynił. On Hiſpan omiiał z nim tumulty ludzkie/wßákoż ſie nie mogąc vſtrzedz/tráfili ná ty co ie zowa Aguzeli/ták że też Nágwárdya/Locum tenenti Miáſtá onego/ktorzy málo ſpráwy od Teczyńſkiego biorąc/ták że y wiáry nie dawáiąc onemu Poſtulonowi świádomemu/y Goſpodarzowi iego/ w oney furiey porwáli záraz Teczyńſkiego y z ſługą z koni/tłomoki im odpieli/ßpadę/puhinął/y czapke ná koniec ziąć chćieli/kluczę ktore ſługá miał ná ßnurku v ſiebie/chćieli vrznąć: czego podſtrzegßy Hrábiá/śmiele bronił/bo gdyby mu ie było wźięto/ nie mogłby był dáć ſpráwy o ſobie doſtáteczney y świádectwá/ przeto kiedy ſie do nich ono chłopſtwo mieli/vchwyćił zá nie reká/nie dbáiąc chociáż mu y rece odrzynáć chćieli/czego go Pan Bog obronił: bo tám wiele tákim ſpoſobem ludźi nie winnych ginie/gdy pogimawßy/rzeczy rozchwyca/liſty popala/tedy y ſámego zátym ſtráca. Owa z onego pogimánia Páná Hrábie/ kupcy wielcy y dobrze oſiedli byli w trwodze/ bo ſie były ſpráwy bárzo pomießáły/ dokąd te° pewnie nie doßli/kto był przyczyna tego ogniá/imáli káżdego cudzoźiemcá/ á drugie męczyli.

¶ Teczyńſkiego kiedy prowádźili/ wielki mu concurs ludźi záchodźił/ále go rozno od ſług prowádzono/wßákoż z przygody tráfili mu ſie/ Kontedeluná/z Dundźianem Mamilcża/z Robuluſem/ktorych dobrze znał ná Dworze Ceſárſkim/y miał z nimi dobre záchowánie. Ci go poznawßy z koni do niego zśiedli/ czapke nań włożyli/ one Gwárdya od niego odegnáli/á miedzy ſie z vczćiwośćią wźieli/y ßli z nim do Vicegerenta: Ktorego gdy z máłą powagą witał/nie po Hiſpáńſku/á to dla żalu wielkiego onego ſwe° deſpektu. Spytał go: Abos Niemiec? Powiedźiał/ żem polak. Chćiał záraz ſpráwę od nie° wźiąć/ále mu powiedźiał: Że ią trudno mam dáć o ſobie/gdyż mi wßytko zábrano/y liſty przy tym w tłomoku. On zátym kazał iego tłomoki áby przyniesiono/dobył liſtow/okazał co był zacż/bo ná iego ßcześćie Duńczyczyn Mauryká/ktory z nim ſłużył pospolu Ceſarzowi/pobrał był te tłomoki iego do ſiebie: ále gdyby ie był kto iny wźiął/á ogladał co w nich/ nálaziby był v niego dwie rzeczy bárzo ßkodliwe iemu. Naprzod Ksiegi ſługi iego/ktory miał Gycá Celiußá wielkiego Heretyká/ktory w Bázyliey mießkał/á wydał ie był przećiwko Papieżowi/te by było obaczono/ ſługá pewnieby był ſpalon/y z Pánem wież to Pan Bog coby ſie było dźiało. Druga/miał przyprawnych kilká kunßtow w racách z prochem/á te gdyby byli náleźli/krom woźeláśkiego miloſierdźia byłby był ſpalon/ bo onym ſamym wdaiby ſie był w ták mniemánie że on miáſto zápalił/wßákoż te kunßty były vwinione w koßule w tłomoku/ á práwie pod tym czáſem ſpalono było kilká miaſt/ y to ná ten czás gorzáło/á z naprawy zápalone było.

¶ Do tego ießcze miał liſt do Krolowey Angielſkiey/ktory kiedy w krobce miedzy inymi liſty obaczono/pytano go ktoreyby był wiáry? Wßákoż o nim Contedeluna/ y oni drudzy ktorzy go ználi/ dáli świádectwo że był Kátholik. Jednák to nie pomogło/dał go do wieźienia przedſie/áż do náuki krolewſkiey/ktoremu o nim záraz dáli znáć/ á niechćieli go ná rękoiemſtwo dáć żadnym ſpoſobem/onych wßytkich ktorzy go ználi.

¶ Piſał w tym Liſt Hrábiá do Kśiędzá Piotrá Wolſkiego Duniná/z Domu ábo Fámiliey Lábeć/ kthory ná ten czás był w Legácyey ábo ſpráwách v Krolá Hiſpáńſkiego/od Krolá Polſkiego Zygmuntá Auguſtá. Ktorego

gdy doßedł

gdy doßedł list Hrábin/pretko ſie o to poſtárał że był wolnym.

¶ A potym ſam przyiechawßy do Krolá / ſtárge położył ná one hámowniki y ßárpácze ſwoie/ſpráwiedliwość przyſtoyną otrzymał / y táſke Krolewſkę hoynie poznawßy/vpominki znáczne odnioſł.

¶ Támże ná Dworze tegoż Krolá báwiąc ſie/dla przeyrzenia ſpraw/miał potrzebę z iednym Hißpanem ná imie Kornero / ktora mu z tey przypádłá przyczyny: Przegrał był Hißpan do Hrábie Teczyńſkiego ſumme niemáłą/ktorey on żáłuiąc/chćiał go przymuśić żeby mu ią wroćił. A ták w nocy ná drodze záſtąpił mu z kilkiem ſwych gdy ßedł do goſpody/ chcąc mu deſpekt wyrządźić/ w czym go ßczęśćie nie ćießyło: bo zá oſtrożnośćią Hrábie/ ſam Hißpan ná ſobie zelżywość odnioſł / thák áż ſproſnie tyłu podáć muſiał. Potym Omnia Ibidem fœliciter ſuccedebant.

¶ Tenże Hrábiá iádąc do Portugáliey/ z náwiedzenia Páńſkiego ćieżka choroba był złożon/o ktorego zdrowiu máłą nádźieią było/ wßákoż wielkim ſtáránim y pilnośćią Krolowey páńſtwá onego / ktora ſamá ná ten czás Krolestwo ſpráwowálá dla młodych lat Krolewſkich / przyßedł do zdrowia pierwßego/ do czego nie mniey chęći y táſki znał Kárdynałá Málwecego/ Ibidem.

¶ Potym iádąc w droge przez Gránatę/ kilká dni ſie tám zábáwił/wyiechawßy nád wieczorem/potkał ſie z znáiomymi/ ktorym niechcąc ſie dáć poznáć/zákrył twarz/á ſłudze ſwemu/iáko on przed tym iemu/ſłużył/y thák czynił przez wßytkę źiemię one/ miedzy ludem proſtym/ grubem: bo ten ſługá iego wiela źiem ięzyki vmiał/y ſpraw ich był świádomy. A thák minąwßy one ludźie/wiáchał miedzy gory: W thym przyſtąpiłá wielka wodá/ że y przewodnik ábo Poſtarz nie śmiał ſie przez nię puśćić ná żadnym Mule iego/ iednák wźiąwßy podárek od Hrábie/przeiechał. Sam Hrábiá gdy chćiał iecháć zá nim przez one Rzekę/ żadnym ſpoſobem mułá bijąc pod nim w wodę wegnáć nie mogli. On Poſtarz obáwiáiąc ſie áby ná nie Murzynow nie przywiodł/ chćiał ie mieć pospołu żeby ich o gárdłá nie przywiodł/wołał áby ſie zá nim przeprawowáli. Gdy niechćiał Muł pod pánem Hrábią / ſługá iego Niemiec/on ktorego miáſto páná chćiał mieć/chcąc ſpróbowáć przed Pánem wiáchał w wodę/támże ſie záraz ponurzył/wodá go zráźiłá áż go doyźrzeć nie mogli/tylko mułá wyrzućiłá ku gorze/á chociaż noc byłá iáſna/iednák nic więcey tylko ná mule widáć było ßkátułę/w ktorey był Kotek Morſki. Po máłey chwili przyßli chłopi z pochodniámi/ wodá też iuż byłá opádłá/ ßukáli ſługi onego/nie náleźli iedno Mułá/ktorego wodá pod iedno drzewo w brzeg wbiłá. A gdy przyßli do Auſtery/Stárßy oney wśi poſądźił práwo o Teczyńſkim y o ſłudze iego/pobrawßy od nich tłomoki/y wßytkie rzeczy co mieli przy ſobie kośtowne. A názáiutrz bárzo ráno/zbiwßy wßytkie ludźie/y ony zſobą pobrawßy/ßukáli vtonionego. A gdy go dáleko od onego mieyſcá náleźli/ y tłomok ten ktory przy ſiedle był z rzeczámi kośtownymi/thák ná ſámego Hrábie iáko y ná konie/vyźrzawßy ießcze ná onym trupie vbior ze złotem/thákże ná pálcu kilká pierśćieni/drugie w kieśieni/zá powieśćią onego Poſtarzá/thák iáko ſie ſam Hrábiá vdawał przy nim zá ſługę / włożywßy ná nie potwarz że Páná ſwego vtopili/chćieli ich dáć potráćić/y po wyświádczeniu do Gránatu/chociá tam tego ieſt obyczay / thylko dwie mili/niechćieli poſłáć: poſadzano ich do kłody. To ſie dźiało we Srzodę/thákże y przez Czwartek w więźieniu byli/ gdy mowili do nich po Hißpáńſku/rozumieć ich nie chćieli. W piątek bárzo ráno wywiedli ich/chcąc ie bez práwá pogubić/ vłákomiwßy ſie ná one rzeczy ktore przy nich były/ ßáty ze złotem / w ktorych Hrábiá ná dworze Krolá Hißpáńſkiego chadzał/łáncuchow kilká/Mánuelli/Zapon. ić. A ná ich ßczęśćie/ kiedy one rzeczy z tłomoká wykłádáli/Liſty Ceſárſkie/Krolá Hißpáńſkie°/Krolá Fráncuſkiego/ Krolá Portugálſkiego/ Krolowey Angielſkiey/ y inßych niektorych

Xiążąt. Ktemu prosporty Hiſpāńſkie y Portugálſkie dla wolnego przeiázdu/y drugie liſty co w puſce Miedźiáney były/ wypadły/ te wſzytkie Gospodyni wźiełá. A ták ráno w on Piątek/ gdy ſie wſzytka grumádá zeßłá prowádźić ich ná śmierć/ſkoro ſie ruſzyli/ wielka niepogodá y ſroga wijadł powſtáłá/ powietrze tákie/ że ieden drugiego widźieć nie mogł. Owa przed ona złą chwilą musieli do domu vſtąpić. Tám Gospodarz kedy byli oni więźniowie był wielką chorobą złożony/Xiądz do nie° przyßedł/obaczywßy ony więźnie/ począł z Teczyńſkim mowić po Láćinie. O wßytkim mu ſpráwę dał Hrábiá/ y to że miał liſty/ále mu ſá z drugimi rzeczámi pobráne/ á w tym Gospodyni wßytkie pokazálá/ták iáko ie była nálázłá. Ktorym gdy ſie przypátrzył/ y pieczęćiam ich/rozwiodł to onym chłopom/ktorzy ſie ná to byli náſadźili/ iákoby ie potrácić dáli. Owa záraz dla gruntownieyßey rzeczy/ pobrawßy ie táchał z nimi do Gránatu. Tám ſtátecżno y prawdźiwą wźiął wiádomość o nim od Kápitaná/ y od inßych przednieyßych w mieśćie. Poſłano ſprawiedliwość/ kazano kilká chłopow pogimáć/ rzeczy wßytkie Teczyńſkiemu wrocić/ chcąc ich ná gárdle kárać/ieſliby tylko ná nie inſtigował. Ale on wßytkę one ſpráwę y krzywdę ſwą włożył ná Poſłá Polſkiego/ Xiędzá Piotrá Duminá Wolſkiego/o ktoremeś wyżßey czytał.

¶ Wyiechawßy z onego mieyſcá/ zá trzećiem noclegiem w teyże Murzyńſkiey źiemi do Synile iádąc/kwápiąc ſie á niechcąc drodze mießkáć/ tráfiło ſie Hrábi troßkę pozoſtáć zá ſługámi iádąc/ ktorzy tylko ſtępią ßli/ bo ieden Lokay wiodł Mułá z tłomoki y z ſtráwą. A tám mieli ták kray nieżyzny ná ten czás/iż czego zſoba nie przywieźli/tedy co ieść nie mieli. W tym ſie dwie drodze tráfiły/owa zá nimi vchybił/tákże w tym zámierzył: Tráfił do iedney chálupki/w ktorey nie záſtał nikogo/tylko iedną bábę/ktora mu coś począłá powiedáć y vkázowáć/ále iey nie rozumiał. Obaczywßy niepewną Auſterią/chćiał Mułá wywieść/ á w tym kilká Zbierow przyßło/ ktorzy go záraz wźieli/y poczęli mu ták poſługowáć/bez czegoby ſie był obßedł/ieden Mułá od niego wźiął/á drudzy go wźieli do oney chálupki/tám ſie nie mogł z nimi zmowić/poczęli go mácać/ á to co miał przy ſobie od niego odbieráć/ y Koleth z pieniądzmi/ktorych miał cześć przy ſobie/wźieli/ Czapkę/ Szpadę/Puhinał/ Pierśćionki/ ktore miał ná bráterſtwo od Paniąt y Dworzan Ceſarſkich/ że tylko w błáhym kábaćiku zoſtał/á bacżąc żeby go byli ießcże y z tego zzuli: bo gdy chćiał do Mułá doyźrzeć/záwße go dwá pilnowáli. A w tym obaczył z oney izby komorkę/wßedł do niey/wßedł záraz zá nim ieden z onych łotrow/on wźiąwßy wiązánkę ſłomy ktora tám leżáłá/onego co zá nim przyßedł/prośił áby mu wody przyniośł/ktory wychodząc drzwi za ſobą przywárł/ ktorych też Teczyńſki wſtawßy lepiey drewnem przywrzeć nieomießkał/ á máiąc tám okienko/ácz nie práwie wielkie/przytoczywßy do niego kámień/ ktory támże w oney komorze leżał/ wyiąwßy rękę/ potym głowę/ wymknął ſie z komorki ná dwor. Były tám Rzeczką nie dáleko/ßedł do niey/ pothym woda w ieden dół pod ſkáłę wlaſt. Po máley chwili obaczy/á ono z świecámi oni Zbierowie przechodźili ßukáiąc go/ktorych on poznał ku ogniowi/ dopiero ſie miał ná bacżeniu/że mu ßło o gárdło.

¶ A gdy iuż było w noc chwile/ßedł ná zad/ potym potkał Slácheicá iednego z żoną w kilku koni y mułow/ ktory iáchał ráno wſtawßy. Ten gdy go obaczył á on idźie/záwołał ná Hrábie: Lokay. ić. A krom záwołánia ßedłby był do niego. A gdy mu dał ſpráwę o wßytkim/ kazał mu ná koniá wśieść/ á zſoba ku onemu mieyſcu iechać. Tám iádąc/do iedney wśi zſtąpił/wźiął zſoba ludźi co ich tám było/nie záſtał w oney chálupie nikogo kromia oney báby/ ktora zſoba kazał wźiąć/á Mułá y iego/z młodßym brátem ſwoim/ do onego noclegu gdźie ſłudzy iego byli odeſłał/dawßy mu ſwoy płaßcz/y koleth/ ßpadę/puhinał. Gdźie też Hrábiá onemu brátu ie° gdy go doprowádźił do ſług/okazał wdźięczność táką/iáko mogł ná on czás podług możności ſwey. Obie-

chawßy po-

chawßy potym wiele ziem/ wrocił sie do domu we zdrowiu.

¶ Tenże Jan Hrábiá potym z Synowcem swym Janem Báptystą/Hrábią z Teczyná/Woiewodą Belskim/iádąc do Szwecyey/podług czásu y postánowienia ná wesele ábo ná ślub do Cecilicy Krolewny Szweckiey. Wyprawił sie był tákim kosztem y dostátkiem wielkim/ iákoby był mogł mieć drugą siostrę iey zá żonę/ do czego by był snádnie przyßedł/ ále zazdrość ludźi obłudnych w tym obiemá wiele ßkodźiłá. Bo gdy sie we Gdańsku wyprawowáli/ dał znáć ieden Terygená z Litwy Krolowi Duńskiemu o tym/ktory ná ten czás wielką armatę ná Morzu miał/ bo walczył z Krolem Szweckim. A ták Krol Duńskí wyprawił ná nie śiedm Okrętow/ ktore im poczęły zachodźić z kilku stron w Piątek o Południu. A gdy nazáiutrz mieli wyiechać z stánowiská/poczęto ná nie strzelać/tám z dźiałká vstrzelono rękaw Woiewodźie. A práwie vderzył w to mieysce kędy stał Jan Hrábiá/y máło co vstąpił z mieyscá onego/w máßt kulá vderzyłá. Ázátym druga strzelbá ták gęsto ßłá/że máßt odcięli. Jużby byli iednák vßli/ále zá perswáśią tych Cudzoziemcow co byli przy Woiewodźie Belskim/poczęli z onymi nieprzyiaćioły rokować/ktorzy ich ná wiárę wzięli do woyská Krolá Duńskiego.

¶ Ale gdy przyiechali/chybiłá ich po oney łásce nádźieiá/ bo skoro wiácháli do woyská/ rzućili sie do nich pilno z batámi/ chćieli gwałtem wnieść á plindrowáć Okręty/ ále im nie dopuścili Polacy. W tym Admirał posłał dwu Kápitanow do Hrábie Woiewody Belskiego/ áby mu posłał co przednieyße sługi swe/ktorych mu posłał trzydźieści/á on ná to mieysce posłał mu Knechtow.

¶ Trzećiego dniá po przyprowádzeniu do woyská z wielkim Triumphem/po roznych ie Okręćiech rozsádzono/ toż przeßkodźiło/ boby byli mogli vść/do czego mieli ták przystęp/gdy raz byli wiechali pod iedne Jnsłe Borolin/ kędy ich byłá náwálność rozniosłá po Morzu/ tám do viechánia czás mieli. Ale ono státeczne serce Páná Cnotliwego przećiwko sługam/ktore mu było rozno rozebrano/zezwolić ná to niechćiało/ áby ie był wiákim niebespieczeństwie zostáwić miał.

¶ Chćieli ich tedy do Kopenagien do Krolá Duńskiego odesłáć/ále żadna miára/prze śilną niepogodę y odmiánę wiátrow/do te° przyść nie mogli/ták że áż po świętym Marćinie ná Morzu musieli trwáć/gdźie iuż nie bywa żadna nauigacia, iedno komu niewola. Ci co sie ná Morzu postárzeli/nie pámiętáli tákich odmienności wiátrow/ iákie sie były ná ten czás trafiły. A potym gdy przyiechali do Kopenágien/ mießkali thám kilkánaśćie Niedźiel.

¶ Ale przed tym prętko po onym pogimániu/ Rodolph nieiáki Phrábiter Morski ze Gdańská/ vpátrzywßy pogodną noc/ przyiechał z swoim Okrętem/ chcąc Woiewodę z iego ludźmi vwieść. Wßákże on iáko pierwey niechćiał od sług/ták y ná ten czás. Toż y drugi raz potym we trzy niedźiele vczynił. Czego gdy podstrzegli Duńczykowie/ záraz straż pilną nád nim mieli/y nie dopuścili onemu Okrętowi blisko okrętu ich stawáć/ ábo Ankory zápuścić/chcąc záwße ná nie strzelać/ták áż musieli odstępować.

¶ Zá onym zábáwieniem w Kopenagien/ Pan BOg ony wieźnie żalem serdecznym náwiedźić raczył/á to dla śmierći Woiewody Belskiego/przy ktorym y sług Zacnych Polakow niemáło pomárło/ zá zápowieczeniem.

¶ A potym gdy Woiewodá vmárł/Jan Hrábiá zá pomocą y stáránim Grossá z Łánczemburgu/ktory ná ten czás był Hetmánem Krolá Duńskiego. Puszczon do Polski/ktory ziemią z iednymi sługámi iáchał/ drudzy Morzem przy ćiele do Gdańská płynęli.

☞ Do tegoż Janá Hrábie Káßtellaná Woynickiego/ Autor tych Ksiąg.

TO com wiedźiał przypadkow pielgrzymſtwá twoiego/
Ktores cierpiał moy Hrábiá od nießczęśćia złego.
Spiſałem ie w te Ksiegi/ by vpominały/
Te ktorychby w Młodośći ich nie dotykały.
Niech ſie pomnio ludźmi być/ gdyż ßczęśćie ſtruere,
Jednym vmieku myśli/ drugim diruere.
Czegos ty dobrze świádom ná obiedwie ſtronie/
Bo ćie też y mieválo czásem ná ſwym łonie.
Czásem ſie też nie k myśli ſtoba obchodźiło/
Ná twa Zacność nie bacząc/ niechętnie ſłużyło.
Niechćiáloć życzyć rowney pámięći z onymi/
Cos po Krolá Henrykà Poſtem obran z nimi.
Wßákoż gdy ćie wrocilo z Myſy do Oyczyzny/
Okazałeś troiáko ná wßem ſwoy Skarb żyzny.
Witałeś tegoż Krolá z Poczłem doſć ozdobnym/
Onemu Lideyſkiemu w doſtátku podobnym.
Pomnie ná Interregna, tám iákoć ſłużyło/
Boć ná wßem śmiáłość rowna z Lákony czyniło.
Gdyś onemu Tergienie to powiedźiał z fukiem/
Mowiąc o wolność miłą z nim z ogromnym hukiem.
Bogday Brachu ty y ia pierwey márnie zginął/
By tylko ten przypadek zły Oyczyznę minął.
Ktoregoś iey ty życzył dla Prywáty ſwoiey/
A to moy Zacny Hrábiá ieſt w pámięći moiey.
Ják ćie Pán Fortuná w rzad Dźiádow twych bráłá/
Gdyć po śmierći Fierleiá Woiewodztwo ſtáłá.
A potym y po śmierći tákże Mieleckiego/
Wabiłá ćie ná Stolec Páńſtwá Krákowſkiego.
Wwietßeieś wadze miał Klucz Podkomorſki złoty/
Ktoryć Krol Henryk poſtał był dla twoiey Cnoty.
Ten potym Krol gdy z Polſki taiemnie vbiegał/
Iż ćie ten iego Fortel nikczemny dolegał.
W pięć godźin wybieżawßy po nim w ßłády one/
Chociaż miał ná to Konie dobrze rozsádzone.
Doßedłeś go zá Pßczynem/ chcącgi ná zad wrocić/
Onych niebáczných myśli iego záraz skrocić.
Lecz ſwymi przyſięgámi/ y ſwą Powolnośćią/
Wymknął ſie z reku twoich z wielką vkládnośćią.
Zegnáiąc ćie krew ſwą pił/ coć przez to znáć dawał/
Że ćie przednieyßym z Krewnych ſwych/ w ſercu wyznawał.

☞ **Tenże Krol Henryk/ vieżdżáiąc z Polſki/ żadnemu Polakowi tego ſie zwierzyć niechćiał / tylko te Kártke do tegoż Teczyńſkiego zoſtáwił/ ktorey ieſt ſens w te ſłowá:**

HENRICVS Dei Gratia Galiarum & Poloniæ REx, Dux Magnus Litvvaniæ, Ruſsiæ, Pruſsiæ. &c.

ILLVSTRIS & Magnifice Domine, ſincere nobis dilecte, non ſponte quidem, ſed coacti & cogente rerum neceſsitate, in Franciã

nunc maxima cum celeritate ꝓficiſcimur, ex literis em̃ Sereniſsimæ Reginæ Matris noſtrę, quas hodie ſub tempus cœnæ accipimus, intelleximus eo ſtatu eſſe res Galicas, vt niſi expeditis equis illuc aduolauero, omnino de illo noſtro Regno actum ſit. Idem quoq; ſcriptũ eſt ad me, ab omnibus Galiæ proceribus ac primarijs viris, quãobrẽ cunctandũ minimè eſſe mihi putaui, ne mihi ipſi in re tanti momenti defuiſſe viderer. Diſceſſum verò noſtrum tacitum eſſe operepręti ũ fuerit, ꝓpter incõmoda itineris, nouit em̃ Sincer: veſtra ingenia Germanorũ, & quanto odio proſequantur Catholicos omnes. Quid aũt nunc ex Sincer: veſtra expetam & expectem, Nobilis & Generoſus Vir D. Danſeus Conſiliarius meus exponet vobis. Cui vt fidem adhibeatis vehemẽter rogo. Hoc vnũ tãtũ addã hac poſteriori Epiſtolæ parte, te eũ eſſe, quem ego ſummopere amaui, quem plurimũ feci, & cuius viciſsim amicitiam & beneuolentiam erga me ſempiternam eſſe cupiam. Benè valeat Sinc: veſtra. Datum Cracouiæ raptim, XVIII. Iunij. Henricus Rex. &cæt.

☞ Do tegoż Liſt przez Kryſztophá Wárſzewickiego Sekretarzá piſány w te ſłowá

HENRICVS Dei gratia Galiarum & Poloniæ REX, Magnus Dux Litvvaniæ. &c. &c.

ILLVSTRIS & Magnifice Domine, nobis dilecte: accepimus tuas à Chriſtophero Warſcheuicio Secretario noſtro Literas pluribus verbis ſcriptas, ex quibus mirificum animum erga nos tuum, ſummamq; fidem ac fidelitatem pari coniunctam, obſeruantia atq; incredibili patriæ charitate, proſpeximus. Et ſi verò nos, qui te planè nouimus, nihil præter ſpem opinionemq; de te noſtram intelleximus, tamen hoc exiſtimes velim, tuis literis nihil vnq; nobis accidiſſe iucundius. Iam verò has non ideo ad te dedimus, vt quidq; abs te petimus, (qua em̃ obſecro re, tandem noſtrã dignitatẽ Regniq; iſtius noſtri ſalutem, ſummæ tibi & eſſe ſemperq; fore curæ non declaraſti) ſed tantũ, vt ſcias nos tuorum erga nos officiorum, maximorumq; mæritorũ eſſe memores: idq; ádeò, vt tibi, tuæq; virtuti ſingulari nos valde deuinctos eſſe cognoſcamus. Cuius rei, vt quem mereris ampliſsimum fructum, ſimul atq; iſthac peruenerimus, percipias, dabimus omnino operam eaq; in re eam, quod per nos fieri poterit præſtiterimus: ne quaq; adhuc erit ſatisfactum animo erga te noſtro, qui his ſemper in te tuoſq; erit, quẽ tua erga nos ſingularis fides poſtulat. Quum iſtuc primò quoq; tempore redituri ſimus, te nullo modò dubitare volumus. Nihil enim nobis eſt priùs, quam vt mutuo vtriq; deſiderio ſatisfaciamus, vos noſtro, noſq; etiam veſtro ei rei, cærtis quibuſdam maximiſq; de cauſis tempus nõ eſt præſtitutũ. Verendum quippe eſſet, ne ſi tempus ei rei deſtinatum pati facere mus, vt tu pro tua prudentia potes conĳcere, aliqua exoriãtur, quæ vt hodierno die ſunt tempora, noſtrum poſtea conſilium impediant. Tu interim perge vt cæpiſti, ac firmo conſtantiq; animo, vt ante hac magna cum tua laude feciſti, tum noſtra, tum etiam totiùs R. P. nunc aduerſus omnes multorum conatus, tibi defendendam eſſe puta. Hoc ſperans te nõ diu in hoc certamine futurum, quin tibi nos noſtra præſentia præſtoſimus. De publico rerum ſtatu plura cognoſces ex Oratore noſtro, quem breui & nobiliſsimum ac virtute prædi-

tum, ſingulari

tum, singulari isto missuri sumus. Benè vale. Datum Rhenis, in fœlici inauguratione Regni nostri Galliæ, xiiij. Februarij. Anno, 1575.

HENRICVS REX.

☞ Liſt ná Podkomorſtwo dány temu to Hrábi/ktoregomći Kopia dla tego włożył/ ábyś wiedźiał co ná tym Vrzedźie należy/á tego ieſt ſens w teſtowá piſány.

HENRICVS Dei gratia REX Poloniæ, Magnus Dux Litvvaniæ, Ruſsiæ, Pruſsiæ, Mazouiæ. &c. &c.

SIGNIFICAMVS Literis noſtris, quorum intereſt vniuerſis & ſingulis: cùm in his fœlicibus auſpicijs Regni iſtius Polonici: Diuino munere, & ſumma ipſius Regni populorum voluntate, nobis oblati, noſtræq; fidei concrediti, nullam maiorem curam atq; ſolicitudinem nobis & officio noſtro Regio impoſitã eſſe videamus, quã vt dignitatem & ſalutem eius ipſius Regni, quæ vna cũ noſtra coniuncta eſt, ab omni parte tueamur, proq; ſumma virilli noſtra ,pcurremus: cumquæ eius ipſius dignitatis & ſalutis communis conſeruande, non poſtrema ſi non prima pars ſit collocata, in diſpenſandis muneribus publicis, iuxta ac priuatis, Perſonam noſtram Regiam quoquo modo cõcernentibus, vt pote, aqua boni ſimul & mali fons & ſcaturigo quædam diminuit, & in reliquũ omnem multitudinem ſeſe diffundat, vt veriſsimum eſſe appareat, quod á ſapiente quodam dictum eſt: Quales eſſe Principes, tales etiam populos atq; eorum mores & inſtituta. Nos autem, cùm omnia recta atq; laudabilia penes nos & omnem rerum regiminis rationem eſſe volumus, vt nihil ab ea niſi rectũ & honeſtum prodeat, & hoc ipſum cùm per ſe & vires noſtrasquæ fortiores eſſe nõ poſſunt, quã vnius Perſonæ præſtare non puſſumus, libenter in ea ſocietate laboris atq; ſolicitudinis tales aſſumimus, ex quorum conſilio & intima conuerſatiõe, omnia ſumma & optima nobis, ac cæteris omnibus præſertim nobis ſubiectis populis conſtent. Ac ideo mundantes multos alios Regni atq; etiam curiæ Regiæ Magiſtratus, ſub Interregno vaccantes, hinc præcipuæ & peculiaris cuiuſdam dignationis, qui propriè ad cõſeruandam & tuendam vitæ noſtræ ſecuritatem, cùm qua reliqua omnia ſumma & vna coniuncta ſunt, pertinet, nimirum Cameræ noſtræ præfecturam, cuinam traderemus, multũ diuq; apud nos deliberauimus. In qua deliberatione, & ſi multi ſeſe offerrent Nobiles, & ſuis virtutibus Illuſtres homines, vt eſt talium ferax ea gens, cui nos Deus præfecit. Inter omnes aũt ſeruato licet vnicuiq; virtutis & laudis, ſiue encomio & approbatiõis calculo, aptior, & moribus noſtris accomodatior viſus eſt, Magnificus Ioannes Comes in Tenczin, Caſtellanus Woynicieñ, Capitaneus Lublineñ & Parceuieñ. &c. Qui longa ducta ſeriè inde iam á multis ſæculis, omnis decoris & amplitudinis ex Maioribus ſuis clariſsimis Viris, omnibus ferè Senatoribus, & aliis multis ac magnis Magiſtratibus in hac Republica ſumma ſemper cum laude perfunctis, vnus ipſe cum Fratre ſuo tocius Familiæ, ac illius mæritorum ſuperſtes factus, omnes illas laudes & decora, non ſolùm Familiæ priuata, ſed etiam totius Reipub. publica in ſe ſuſtinet ac fouet, ac licet ætate ſit iuuenis, moribus tamen adeò maturus & conſtans eſt, vt nihil illi ad virilem prudentiam, & omnem grauitatem deeſſe videatur: ex qua non ſolũ nobis & conſeruatione noſtræ propriæ decori, ſed etiam & R. P. Conſilio ſuo vtilitati non mediocri eſſe poterit. Generoſa eñ arbor, non fert niſi optimos fructus. Quales ſemper hæc præclara Familia Tenczinia tulit. Quæ vt Rempublicam cum Principibus ſuis, præcipuè inter alios ſemper amauit, omnia ſtudia, labores, conatus, vitam, quandoq; cum fortunis pro eorum ſalute impendit. Ita etiam ab hoc præclaro Iuuene, Maiorum ſuorum per omnia ſimili modo expectanda & quaſi iurè depoſit: repoſcenda erunt hæc omnia. Quod quidem depoſitum, vt tanto diligentiùs & certiùs conſeruet, atq; etiam prout

res & neceſ-

res & necessitas R. P. ac item nostra postulauerit, depromat: Asciuimus & adoptauimus illum ad interiorem familiaritatem, & conuictum nostrum corporis nostri, atq; adeó rerum omnium nostrarum priuatarum custodiam illi tradidimus. Dantes & conferrentes illi præfecturam primariam cubiculi nostri, Succamerariatum vulgo vocatur: ita, vt iam & nũc damus & conferimus per has literas nostras. Adiungentes simul illi omnia iura, prærogatiuas, facultates, reditus, & attinentias omnes, tam in regimine, quã vtilitatibus omnibus, quæcũq; quæ antiquitus de iurè aut consuetudine ad officium Succamerarij nostri Regij pertinent. Subiecẽ illi eiusq; potestati & regimini omnes eas personas atq; res, quæcunq; ad hoc eius Succamerariale munus spectant. Volẽtes atq; mandantes, vt omnes illi quicũq; sub potestate officij istius Succamerariatus sunt, ipsi Magnifico Ioanni Comiti in Tenczin, tanq; vero & legitimo nostro Regio Succamerario, pareant, obediant, dictoq; illius obedientes sint. Thesaurarius verò Regni modernus Magnificus Hieronymus Buzenski, & alij pensionarij, tam publici quam priuati, moderni & futuri pro tempore existeñ, vt illi de omnibus fructibus ac prouentibus ad officium Succamerariatus spectañ respondeant, & alijs omnibus quorum interest respondere, faciant: pro gratia nostra & debitò suo aliter non facturi.

In cuius rei fidem & euidentius testimonium, Sygllium nostrum præsentibus est appensum. Datum Cracouiæ in Couentu Regni Generali: Fœlicis Coronationis Nostræ Quarta die Mensis Maij, Anno Domini 1574. Regni verò Nostri Anno Primo.

Relacio Magnifici Valentini Dembienski de Dembiani, R. P. Cancellarij. &c.

¶ A náten Vrzad Dwá Tysiacá ná káżda ćwierć látá iemu donati & concessi od tegoż Krolá były. ić. Czego tám dokłáda tymi słowy: Hoc ipsum etiam Sereniſsimi ſucceſſores noſtri Reges Poloniæ præſtabunt, p quibus nos ſicut & pro nobis ipſis in verbo noſtro Regio cauemus atq; ſpondemus, hanc donationem noſtram ſeu promiſsiõem ipſi Magnifico Ioanni Comiti in Tenczin conſeruaturos. &c. &c.

¶ Tenże potym Hrábiá/gdy Krol Stephan ná Krolestwo wieżdżał/ w Poczćie Trzech set Koni przećiwko niemu doſyć ozdobnie wyiechał.

¶ Potym w Wárżáwie niemáły Poczet temuż Krolowi okázał/ ktory pode Gdańſkiem przez czás wżytek poki potrzebá byłá/ trzymał Koni Pięćdżieśiąt/ przy ktorym było piechoty oſob Czterdżieści/ kedy wiecey Slácheicow niż proſtego chłopſtwá było. Z tym Poczтem w potrzebie z nieprzyiaćielem ßcżeśćie mu láſkáwie ſłużyło: ácż kilká ſług znácżnych wychowáńcow iego/ mężnie z Nieprzyiaćioły czyniąc/ poległo. Nád tym Poczтem był ſtárßym v niego Káſper Brzozowſki/ Chorąży Goſtyńſki/ z Domu Bylíny.

¶ Pode Czczowem ten Poruczńk z tymi ludżmi pod ſprá wą Zborowſkiego/ ná ten czás Hetmáná Nadwornego/ wiele á mężnie ſobie poczynał. Oczym pod Herbem Jáſtrzebcem czytáć będżieß.

¶ Pod Látárnią potym/ w przekopie Dżiał Niemieckich cześći niemáley ſam Jan Hrábiá Teczyńſki z Poczтem ſwym doſtał/ á oſtátek w wodżie w przekopie Niemcy zátopili/ kedy ſie było zásádżiło Ráytárow ſto/ Knechtow kilká ſet/ tákże y Zbierow niemálo/ ktoremu Krol Stephan poſłał ná pomoc Márßałká z iego Poczтem/ iuż trzy godziny ná dżień. X Chryßtopha Nißczyckiego z Domu Prawdżic/ Stároſtę Przaſnyſkiego y Ciechánow-

ſkiego/ z Háyduki ſwymi/ miedzy ktorymi byli y Hárcerze/iáko Stárzyſcy dwá Bráćia rodzeni/ Bliźniacy tákże z Domu Topor/ y inßy/ wielkie meſtwo ſwe tám ći wßyſcy pokazáli/ á naprzod ći Stárzyſcy do Przekopu wſtoczyli. Było z nim w teyże potrzebie Dworzan Krolewſkich po cześći/iáko Márek Sobieſki/ z domu Janiná/ Máż wyborny y práwy Dworzánin / Broniewſki Sebeſtyan z domu Tarnáwá/ Jan Porudeńſki z domu Byliny/ y inßych niemáło.

¶ Począł niemáły do Moſkwy koßtem ſwym wypráwował/ potym inßych wiele znáczných ſpraw iego y zaſług przećiwko R. P.

¶ Tenże Tecżyńſki Hrábiá/ wielkim koßtem zmurował práwie znowu Zamek ná Tecżynie/ mil tylko cztery od Krákowá. A z tego Tecżyná/ dopiero Trzy ſtá y Siedmdźieſiąt lat piſać ſie poczęli/ przed tym piſali ſie de Sieciechow/ de Zbylutowice/ Stárzonámi/ de Morávicá/ de Lukná/ de Książ/ de Rápſtyn/ de Pilcá/ de Szubin. ić. y z inßych wiela.

Do Gory Tecżyńſkiey / ná ktorey Zamek koßtem wielkim zmurowány / od tegoż Hrábie Káßtellaná Woynickiego/ Podkomorzego Koronnego/ Lubelſkiego/ Parcowſkiego. ić. ić. Stároſty.

CIeż ſie tym Goro/ iżeś ſie zdobiłá/
Pány Możnymi/ ktorych Przodkow ſielá/
Ná twoim Grzbiecie Gniazdo ſobie ſtáli/
A Jmie Tecżyn ná wieczny czás dáli.
Ale ſie iuż ćiesz wiecey z Janá tego/
Ktory ćie z Mułu á z Prochu dawnego
Otárwßy/ z praca zozdobił twe Czoło/
Mury y Wały ták otoczył wkoło.
Ze w krotkim czáśie/ pozorem/ ozdobą/
Sławna Wawelná nie porowna ſtobą.

☞ Do Zamku Tecżyná/ Autor Ksiąg.

PRzypátrz ſie Hrábiow ſwoich tey wielkiey możności/
Przypátrz y Tytułom tákowey Zacności.
Ci iáko twoim Ścianom ozdobe czynili/
Szeroko ćie ſpráwámi ſwoimi ſtawili.
Wſpomniż też gdyś był wyßedł z ich ták możney ręki/
Jákoweś przez nierzad ſprosney záżył męki.
A ták mie w tym vſłuchay/ dźierz ſie mych ſłow śmiele/
Strzeż ſie ábyś nie przyßedł w ręce do Kadźiele.

¶ Andrzey wtory Syn Andrzeiá Hrábie Kaßtellaná Krákowſkiego/ Hrábiá/ y ná ten czás Woiewodá Krákowſki / Oświećimſki/ Zatorſki/ Rubießowſki. ić. ić. Stároſtá. Dobry á práwy Senator: Nie pytaiby tego Dyogenes iáko iednego: Conſpiciens eum ſeſe ſtudioſè ad Feſtum diem componentem. Quid facis? an non quilibet dies viro bono feſtus eſt? Bo ten/ ſemper benè, honeſtè, & piè, quaſi in conſpectu numinis viuit.

¶ Jeſt wielki miłośnik R. P. Co mu Pan Bog znáćznie á z wielką ozdobą iego nágradzał: Bo w Interregna one od wßytkich Pánow y Rycerſtwá był żądan o to/ áby Krolestwo oſieroćiáłe przez Pánā wźiął do ſpráwy ſwoiey. Z czego ſie iáko pan mądry wymowił/ z wielką vkładnośćią wßytkim podźiękowawßy/ prośił ábym o inßym rádźili/ powiedáiąc do ſiebie te przyczy-

ne/ żeby

ne/ żeby tak wielkiey posłudze Oyczyzny swey zdołać nie mogł áni vmiał.

¶ Tenże w Interregna one/ gdy Henryk Krol iuż Francuski y Polski z Korony ziachawszy/ ná słowie długo przyiazd swoy odkładáiąc Polaki trzymał. W tym Tátárowie w Ziemie Podolską y Ruską wtárgnęli. On Woiewodą Belskim będąc/ z niemałym Pocztem Pánow y Rycerstwá onego Woiewodztwá przeciwko nim wyciągał/ áleż mu dla prętkości nie przyiaciełá tego do potrzeby z nimi nie przychodziło. Wszákoż iednák ona gotowością swą/ nieprzyiacioły odwrácáiąc/ ziemie pustoszyć nie dopuszczał/ á to czynił z niemałym kosztem swym przez kilká rázow.

¶ Tenże ná wiele inszych potrzeb R. P. z niemałym kosztem y ozdobą Domu swego pokázował sie znácznym.

¶ Zostáwił Potomstwo z Zophią Debowską / Woiewody Belskiego Corkę/ z Domu Jelitá/ Synow dwu/ z ktorych optima fruges est speranda.

☞ Do Hrábiow Teczyńskich krotka Przemowá.

WIe tylko stąd pochwały godniśćie Hrábiowie/
Że nam was zostáwili ták możni Przodkowie.
Ale wiecey z tákich Cnot dáć wam Dánk musimy/
W ktorych was nie podley żyć w tym wieku bacżymy.
Niż Cleobin y Bitus świetszymi będźiećie/
Gdy tylko swe do ich spraw ták przystosuiećie.
Aby Zacności wászey nigdy nie mieniły/
Owszem ich z pocżćiwych spraw wiecey przyczyniły.

Tu masz wiele domow inszych Zacnych/ktore Dźielnicámi od tego Domu sa oderwáne/ skąd y rożne nazwiská w tym wieku máia. Jáko naprzod Dom Tárłow/ ktorzy sa własni Zaklikowie/ o czym pilno czytáiąc Historyki/ tám dostátecznie y obaczysz.

JTtoná wspomina Kromer w Kśiegách Dwunastych/ dla czego/ to tám w Historyey czytác będźiesz/ tylko że go miánuie tymi słowy/ Otto Scecarouicius de Topororum Familia. &c.

¶ Támże w tych Kśiegách in eadem Pagina tego dokłáda/ że Tárłowie własni sa Zaklikowie/ tymi słowy: Zaklicze, Tarlony, Ottonis nepoti, &c. Vt in Historia.

¶ Tych tám dawnych Przodkow wieku mego/ byli ći ludźie znácżni y záslużeni R. P. w tym Domu/ iáko naprzod/

¶ Jan Tárło z Szczekárzowic/ Kráyczy Krolá Zygmuntá/ ktorego wspominaią Historye z wielkiey dźielności ná zieździe w Wiedniu/ w Roku/ 1514. Potym w inych potrzebach y spráwách Krolow Pánow swych/ znácznym sie záwsze pokázował. Zostáwił dwoch Synow/ Janá Woiewodę Lubelskiego/ ktory też ze dwiemá żonámi zostáwił Potomstwo/ z Leżeńską dwie Corce/ á z Szafrańcową Woiewody Sedomierskiego Corkę/ z Domu Stary Koń/ Syny y Corki.

¶ Ten w Poselstwie ieździł po Krolá Stephaná do Węgier z inymi Posły/ y ná inszych posługách R. P. znácznych bywał.

¶ Mikołay Chorąży Sedomierski/ Brát tegoż Woiewody/ był wieku mego znácznym ná Dworze Krolá Augustá. Ten Potomkiem iednęż Corkę zostáwił/ Mniszkową z wielkich Kończyc/ Kásztellankę Rádom-

ſka/ktora wyniosłá wielka cześć máietnoséi z Domu Tárlow.

¶ Gábryel Tárlo wieku mego był Káſztellanem Rádomſkim/y Ochmiſtrzem v Krolowey Kátárzyny / Brát rodzony tegoż Krayczego.

¶ Páwel Tárlo był Sedźiem Ziemie Ruſkiey/o ktorym Acta świadczą.

¶ Stánisłáwá Tárlá/ Hiſtorye y Káthálog/ opowiádáia Biſkupem Przemyſkiem. O ktorym też powieda Epitáphium dowodnie/ w Tarnowie w Klaſztorze piſane tymi ſłowy.

Iacet hic Reuerendiſsimus in Chriſto Pater, Dñs Stanislaus Tarlo, Epiſcopus Premiſlieñ, Diuinarum humanarumq; rerum pericia inſignis, qui obijt Anno Dñi, 1544. Die 14. Decembris.

¶ O tymże te wierſze támże ná tym Grobie piſáne.

Suſtullit Staniſlaum mundo inexorabile fatum,
Qui decus Pontificum honorq; Patriæ fuit.
His iacet in terris, virtute nulli ſecundus,
Victus à morte corporis, triumphat animæ vita.

¶ Lukaß Tárlo/ był Dworzáninem znáczným ná Dworze Krolá Zygmuntá/y Mężem ſławnym/ßczedł ſterillis.

¶ Páwel Tárlo / Arcybiſkupem Lwowſkim był wieku mego/przykłádny y dobrego żywotá Biſkup.

¶ Stánisłáwá Tárlá/Mężá ſławnego/ ktory w Węgrzech czás długi ſie báwił ná Dworze Krolowey Izábelle/ten tákże ßczedł ſterillis.

¶ Andrzey Chorąży Sędomierſki / wieku mego / był Máż w ſpráwách R. P. biegły/ temu ſie były dostały działem Szczekárzowice / z ktorych ſie od wieká dawnego Tárlowie piſali/ále nie zoſtáwił potomká Meſkiey płci/tylko Corki/ktore te máietność w Domy rozne rozerwáły y rozniosły/iáko ſtárßa w Dom Noſkowſkich Jádwigá Stárościna Rożáńſka/Pánna druga była tego wieku.

¶ Jan Tárlo/ktory działem wźiął Cżáple w Przemyſkiey źiemi/był Chorążem Lwowſkim. Ten zoſtáwił dwie Corce/ Annę Dángielowicową Chorążyną Lwowſką / Pámię godną pochwalenia w ſtanie Wdowim z ſpraw poczćiwych.

¶ Jádwige Sieniáwſką/ Woiewodźinę źiem Ruſkich/ Hálicką/ Kolomeyſką. &c. &c. Stárościnę. Tá w ſtanie Pánieńſkim była ßcześcia tákowego/dla pięknych ſpraw y obyczáiow/ że Pánowie poſtronni / z Węgier/ z Wołoch/ſtáráli ſie o nie do ſtanu Małżeńſkiego/iákoż iuż była od Krolá Auguſtá obiecána Bogdanowi Woiewodźie Wołoſkiemu/czego Pan Bog obronił/dopuściwßy rozne nießcześcia ná onego páná. O czym potym w Hiſtoryey ßerzey czytáć będzieß.

¶ Zoſtáli też trzey Synowie Bráćia rodzeni tych Pań/iáko Stánisław/ y dwá młodßy Adoleſcentes aprimè Nobiles.

¶ Mikołay Chorąży Przemyſki / ktory zoſtáwił Potomſtwo/Syny y Corki/á ten był wźiął działem Láſki/y inße Imioná w Przemyſkiey źiemi/zwano go Hláwá.

¶ Zaklikowie/z ktorych iuż iedni piſáią ſie z Czyżowá w tym wieku/drudzy z Miedzygorza/ á ci wßyſcy idą od iednego Przodká Otthy z Szczekárzowic/iáko to Liſty Dźielnic opowiádáią.

¶ Był Neorzá Syn Ottonow Woiewodá Sędomierſki/

w Roku/

w Roku/ 1366. A tego opowieda List Toporow/ ktory poniżey czytáć będźieß. Ten miał Synáá Janá Zaklike/ od ktorego zostáli dwá Synowie. Temuż był Krol Kázimierz Wielki dał Miedzygorze/ iáko o tym Listy y Historye świadczą. Vmárł Woiewoda Sedomierskim.

¶ Mikołay Syn tegoż Janá był Kánclerzem Koronnym ktorego Historye y Listow wiele wspomina/ iáko Kromer/ y inßy. Od tegoż idą wßyscy Zaklikowie co ich iest w Sedomierskiey ziemi.

¶ Jan Brát rodzony tegoż Kánclerzá/ Syn Janow Woiewody Sedomierskie°/ potym Woiewodá Sedomierski/ ktory z Ligeżianką z Czyżowá/ Káßtellaná Krákowskiego Corke/ y Gubernatorá ziem/ Krákowskiey/ Sedomierskiey/ Lubelskiey/ y Ruskich/ iáko to Domu tego List opowiáda/ ktory pod Herbem Pułkozá czytáć będźieß. Zostáwił Syná Jákubá Zaklike.

¶ Jákob Zaklikáá Syn Woiewody tego/ z Wárßowna Káßtellaná Krákowskiego Corke/ z Domu Ráwá/ zostáwił Syná Hieronymá/ Mężá slawnego/ ktory z Pogány ná Podolu częste á znácżne potrzeby miewał/ o ktorym ießcże w onych kráinách iest Pieśń miedzy Pospolstwem/ w te słowá: Pan Zaklikáá z Woysławic/ pędźił Tátáry áż do grámic, &c.

¶ Temuż Hieronymowi Krol Zygmunt Stáry/ ná pierwßym wiechánu swym ná Krolestwo/ w Roku/ 1507. postał Woiewodztwo Sedomierskie/ ktorego przyiąć niechćiał/ mowiąc: Zem młodość moie strawił w pracách wielkich/ służąc Oyczyznie według możności y sił swoich/ theraz iuż chce stárości swey odpocżąć. Podźiękowawßy Krolowi Pánu swemu zá nieprzepomnienie/ Woiewodztwá nie przyiął. Ten miał zá żoná Annę Sienieńską z Domu Debno/ Káßtellaná Kámienieckiego Corke/ á Siostrę rodzoną nie dawno zeßłego Arcybiskupá Lwowskiego/ z ktora zostáwił Syná Stánisláwá/ y dwie Corce/ Annę Koniecpolską Káßtellankę Rospierską/ y drugą Teczyńską Káßtellankę Polámiecką. Wßákoż ten Teczyński vmárł Káßtellanem Krákowskim/ Oćiec dźisieyßych Teczyńskich/ Andrzeiá Woiewody Krákowskiego/ y Janá Káßtellaná Woynickiego, &c. A od tey zostáłá Jádwigá Woiewodżina Krákowska/ o ktoreiś wyżßey czytał przy Teczyńskich.

¶ Stánisław Syn Hieronymow Zaklikáá: Káßtellan Polániecki/ ktory sie pisał z Czyżowá/ tego pámięć ludzka miesie/ że był Senator Grauis, Prudens, & Constans in negotijs R. P. Służąc pilnie Oyczyznie/ czásu potrzeby mieysce Senatorskie zásiádáiąc/ prawdę rad Krolowi Pánu swemu mawiał/ miał z Dorotą z Michowá z Domu Ráwá Synow czterech/ Zygmuntá/ Mikołáiá/ Stánisławá/ y Hieronymá.

¶ Zygmunt Zaklikáá z Czyżowá Syn Stánisławá Káßtellaná Polánieckiego Káßtellan Belski: Ten sie naprzod náukámi wyzwolonemi báwił/ potym do Niemiec: Tám stąd do Fráncyey/ potym we Włoßech czás nie máły mießkał/ przeieżdżáiąc wiele kráin/ Multorũ hominũ mores vidit & vrbes. Przyiechawßy do Oyczyzny/ wyprawił sie z Pocztem ná Dwor Krolewicá Węgierskiego Janá. Tám bywßy kilká czásow/ przyiechał ná Dwor Augustá Krolá/ był Dworzáninem y Sekretarzem. Bywał Posłem Ziemskim ná Seymiech kilká razow. Potym sie ożenił/ poiął Annę Koniecpolską/ Corke Stárosty Wieluńskiego/ z Domu Pobog/ ktora pierwey była zá Oćiestim Podkomorzem Krákowskim/ z Domu Jástrzebiec. Z ta miał Syná Janá/ y Corke Annę/ wßákoż oboie in minorenis decesserunt. Zá pánowánia Krolá Henryká dano mu było Káßtellánią Polániecką.

¶ Tenże Tempore Interregni, wiele á pożytecznie R. P. służył/ z kosztem niemálym máietności swey.

¶ Był Posłem do Ksiażęcia Brzeskiego/ o pogimánie Andrzeiá Hrábie Zgorki/ Káßtellaná Miedzyrzeckiego/ co odprawił cum dignitate.

¶ Ná Koronácyi Krolá Stephaná/ dano mu Káſtellánie Belſko/ w Roku/ 1576.

Dom Plázow/ ktorzy od onych dawnych/ á záſłużonych R. P. Przodkow/ o ktorycheś wyżſzey czytał/ początek wioda. Jáko to znáczńie Listy opowiedáia/ á naprzod Janá Pláze wſpomina Przywiley Káźimierzá Wielkiego/ ktorego potwierdzał Władyſław Jágiello/ w Roku/ 1428.

¶ Zá wieku mego był Stánisław Burgrábiá Krákowſki/ y Stároſtá Oycowſki. Ten máietnośći ſwey Oyczyſtey w dom obcy puścić nie chćiał/ ále Brátu dárował Stryecznemu/ Sieſtrzenice rodzone pieniędzmi odprawił.

¶ Jan Pláza Stároſtá Lubáczowſki/ ktory ná mieyſcu Zamoyſkiego Kánclerzá y Hetmáná Koronne°/ był Surragatorem ná ten czás/ gdy Krol y Hetman był w Moſkwi/ w Roku 1582. Był Poſłem do Węgier po Krolá Stephaná. Zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

¶ W ſieciechowicách Epitaphiū wſpomina Mikołáiá Pláze: Generoſus ac Venerabilis Nicolaus Plaza, obijt Anno Dñi 1535. Feria Tertia poſt Conductum Paſchæ.

Támże y Bárbárę Grzegorzowſką/ ktora vmárłá/ w Roku/ 1525.

Oſolińſkich dom ſtárodawny/ ktorych Hiſtorye/ ſpráwy y znáczne wſpominaia. Jáko Mikołáiá Káſtellaná Wiſlickiego/ ktory z Władyſłáwem Jágiełłem ieżdżił do Litewſkiego Kśięſtwá/ áby mu pomogł głupiey Litwy/ ná on czás do Vniey/ y ku przyięćiu Wiáry Chrześćiáńſkiey náwrocić/ w Roku/ 1386.

¶ Mikołáiá Oſolińſkiego/ w Roku 1440. Káſtellanem Rádomſkim/ wiele Liſtow Koronnych wſpomina.

¶ Inſzych wiele ludźi Znáczńych/ y Senatorow Koronnych/ tego Domu ſcripta wſpominaia.

¶ Hieronym Oſoliński Káſtellan Sędomierſki/ wieku mego/ był Mąż Roſtropny/ Mężny/ ktory ze Zborowſką Káſtellaná Krákowſkiego Corką/ zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

¶ Marćin Syn tegoż Káſtellaná/ Stároſtá Krzeżowſki y Rotmiſtrz Krolá Stephaná/ ktory zábit w Opátowie. Pode Gdańſkiem Począt niemáły Jezdnych y Pieſzych miał k woli Krolowi Stephanowi Pánu ſwemu/ pokázuiąc one miłość Przodkow ſwoich ná wſzem ſtáteczno y nieodmienna. &c.

Dom Koryćieńſkich/ ktorych przodkowie piſáli ſie de Jábłonna/ ktora z dawnych czásow w dźielnicy Toporow była/ ták iákoś czytał wyżſzey o tym.

¶ Z tychże tám Przodkow/ Dom Koryćieńſkich opowiedáia niektore ſcripta/ własnymi Potomki/ iáko Naprzod/

¶ Janá Koryćieńſkiego z Korytná w Sieráckiem Woiewodztwie y Przedborzá/ Ktory zoſtáwił te Syny.

Janá Rotmi-

¶ Thomaßá/Máćieiá/Jákubá/Janá/Lenartá/Mikołáiá/o ktorych potomſtwie niżey będźie. ¶ Thomaß Syn ſtárßy Janá Koryćiñſkiego/ktorego Jábłoñſkiem ode wśi Jábłonney przed tym/á potym Koryćieñſkiem ode wśi Korythná názwano/zoſtáwił Mikołáiá/Andrzeiá/y Stániſłáwá. Z ktorych Mikołay był Máż godny y w ſpráwách Rycerſkich bywáły/bo wiek ſwoy ná pokućiu trawiąc/w máietnośći ſwey/iáko tám nie nowiná nieprzyiaćiołom pogránicznym/Tátárom/Wołochom/ony kráie náwiedzáć/potrzeby żadney nieomießkał/ meżnie z nimi o pokoy pospolity y ſwoy záwżdy czyniąc. Miał dwie żenie/Podphilipſką/y Potocką Stároſty Kámienieckiego ſiostre rodzoną. Z pierwßą zoſtáwił Synā Floryaná/ z wtorą Jákubá młodzieńcá ſtromnego/ktory w Moſkwi (po ten wßyſtek czás iáko Krol Stephan przećiwko temu nieprzyiaćielowi woyne podnioſł) ſłużył żołnierſko. Zoſtáwił y Corkę tenże Mikołay/ktora byłá zá Bydłowſkiem. ¶ Andrzey pięć Synow po ſobie zoſtáwił/ y Corek trzy/ Janá támże ná Pokućiu człowieká Rycerſkiego/ Stániſłáwá Dworzánina Krolowey Jzábelle/Mikołáiá/Woyćiechá/ ktory w domu ſwym własnym od Wołoch náiechány/w nocy zámordowány/y dom iego wyplundrowány/ w roku 1583. Andrzeiá/y Corek trzy.

¶ Stániſław Brát rodzony Mikołáiow y Andrzeiow trzeći/ten wieczney pámięći godźien/z málym ludem w Tátárſkie polá záieżdżáiąc/z wielką ſławą domu ſwego nieprzyiaćielá gromił/korzyść odnośił/ lecż exitū triſtem miał/bo od tychże Tátárow porázon/głową iego vćięta/y iáko powiedáią/zániesioną do ziemie ich/ ná pámiątkę otrzymánia zwyćieſtwá z ták Zacnego Mężá.

Máćiey Koryćieńſki/wtory Syn Janá Koryćieńſkiego z Jábłonney/w Korytnie Dźielnicę máiąc ſteriliter vmárł.

¶ Jákub Trzeći Syn Janá Koryćieńſkiego z Jábłonney/Ten był do Turek poimany/á mießkáiąc tám czás niemáły/ poturczony dobrowolnie/ vt fugiendi maiorem occaſionem habeat: W Polßczę zás będąc/ in Chriſtiániſmo zábit.

¶ Jan Rotmiſtrz Czwarty Syn Janá Koryćiñſkiego z Jábłonney/ Máż ſławy niepośledniey/z nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego częſte á znáczne potrzeby miewał/wywodząc ná káżdą Rzeczypoſpolitey potrzebę Rothę/ do Podola/do Litwy/do Prus. Zoſtáwił z Málecką z domu Jelitá/ktora z Fámiliey Szárego Floryáná wyßłá/Synow trzech: Woyćiecha Chorążego Káliſkiego y Stároſtę Przedeckiego/ Máćieiá Dworzánina Krolá Zygmuntá/ Mikołáiá/ y Corkę Leśiowſką/ktora zoſtáwiłá Syny y dźiewki/miedzy ktorymi Jákub był zá mego czásu Máż godny/ y w ſpráwách Káncellárieу Krolewſkiey biegły: Tákże y Fránćißek brát iego Doktor był człowiek vczony/ vżywáli Herbu Ogończyk/ w Krákowſkiey ziemi drudzy Bráćia ich. ¶ Woyćiech Koryćieńſki/ Chorąży Káliſki/ Stároſtá Przedecki/był człowiek godny/ktory lat niemáło przepędźiwßy przy Dworze Krolewſkiem/z opátrzeniem odiechawßy od Dworu/oſtátátek wieku w pokoiu/ſłużąc R. P. ſtrawił: Zamek Sadowy Przedecz máło nie z gruntu oſſobliwie zbudowawßy/ támże vmárł y pochowan/ zoſtáwiwßy Corek ßeść z Petronellą Komorowſką Stárościanką Leczycką. Bárbárę Káżánowſką/ktora potym ßłá zá Spytká Zaluſkiego/ Człowieká godnego/ á Oyczymá dobrego/bo nád zwyczay pospolity Oyczymow/nie iżby máietnośći ich vßczerbiáć miał/ ále máiąc ſwoie własne potomſtwo/przyczynił/y pewną im ſummę dárował. Annę Zaluſką Stániſłáwá Brátá Stryecznego rodzonego tegoż Spytká/człowieká bogoboyne°/y tákiego/ w ktorego oſobie obraz Cnoty wykonterfetowány być może. Petronellę Choćimowſką/ ktora potym byłá zá Janem Pieniążkiem dźierżawcą Nowotárſkiem/z tym Corkę iedną zoſtáwiwßy vmárłá. Káthárzynę Moßyńſką/ Niewiáſtę w

rozumie

rozumie y dobrym rozsądku báczno. Zophia Rzepiszowska/ktora potym zá Chrzyßtophá Przerębskiego ßliá. Zuzánne Mátheußowa Załuska/Spytká Załuskiego rodzonego brátá.

¶ Máciey wtory Syn Janá Rotmistrá/Dworzánin Krolá Zygmuntá/ Ten dwádzieścia y cztery lat ná Dworze bedac/ w Malcu máietnośćt swey Oyczyßtey żywotá dokończył/ y tám pochowan/ zostáwił był Synà z Spinkowna/z domu Prus/ młodzieńcá spraw y obyczáiow ozdobnych/ktory tylko we dwudziestu lat vmárł.

¶ Mikolay Trzeći Syn Janá Rotmistrzá/ Człowiek znáczny á spokoyny. Ten z Bárbáry Oleśnicka z Oleśnik (ktora pierwey zá Pileckiem byłá/ y z ktorym zostáwiłá Stánisłáwá Synà) Synow ßeść zostáwił po sobie. Mikolaiá/Andrzeiá/ y Janá/ w Krákowie vmárł y tám pochowan w Kośćiele świętey Troyce Fratrum Ordinis Prædicatorum. Ná ktorego grobie to Epitaphium. Nicolaus Koryczienski de Koritno & in Vdorz hæres, sibi & Barbaræ de Olesniki, Coniugi Charissimæ, hoc Monumentum viuens posuit. Calend. Maij, Anno 1560.

¶ Stárßy Syn iego Mikolay/ Człowiek Cnotliwy y státecznego słowá/ a bedac sam litteratus, litteratos miłuie y podpomaga/ multorum hominum mores vidit, wiec ie też vmie/ moderatus, cōstans, & iudicio non vulgari. V tego wßytkie Cnoty/ z ktorych dobrego człowieká chwała/ zástánieß. Zostáwił Potomstwo z Corká Throiáná Prowánny/ Sekretarzá y Dworzánina Krolá Augustá/ syny y corki.

Andrzey Brátiego rodzony/ w dobrych spráwách/ w ludzkośći y życiu poczćiwym niepośledniejßy/ by miał wyniść z Szkoły Leontychidá onego Lákońskiego/ do ktorego ná ćwiczenie onego kráiu ludzie Syny swe dawáli/ bo ták wiek swoy mierzy/ że nemini molestus, z czego od mądrych pochwalon być muśi/ zostáwił Potomstwo z Dumnowna z Viázdu z domu Lábeć.

¶ Jan Mikoláiow y Andrzeiow Brát rodzony/ w Cnotách y postępkách vczćiwych Bráćiey rowny/ we Włoskiey ziemi chował śię/ zá czym/ y z przyrodzenia/ y z wychowánia/ & ex litteris, doßedł tego/ że vitam suam sapienter prowádzi o czym ták ná świećie trudno. Experientia vczy: Durum enim opus Sapientia cum Humanitate mixta. Then ma żonę Suchecką z Domu Roża.

Siostry ich rodzone/ Anná Siebultowska/ Białłagłowá spraw y żywotá świątobliwego/ o ktorey Potomstwie maß pod Lisem. Zophia Cieśielska siostrá iey rodzona.

¶ Lenart Syn Piąty Janá Koryćieńskiego z Jábłonney/ zostáwił Synà iednego Bálcerá/ w Ziemiećkiey/ Człowieká Cnoty stárożytney/ ktory z Naropińską z Domu Beliná/ zostáwił Synà Janá/ Młodzieńcá vczćiwego/ y Dziewek Pięć: Márynę Pękosławską: Káthárzynę Sulisławską: Hálßkę Miláczowską: Zophią Korzenniczką: Jádwigę ießcze Pánne.

¶ Mikolay Szosty Syn Janá Koryćieńskiego z Jábłonney/ sterilitér vmárł.

Tych wßystkich wyżßey miánowánych/ inßych nie Jábłońskiemi ále Koryćieńskiemi od wśi Korytná od pułtoru stu lat y dáley zową.

Dom to rozrodzony/ ktorego w ziemi Krákowskiey/ Sędomierskiey/ Sieráżskiey/ Leczyckiey/ w Rusi/ ná Podolu/ ná Pokućiu/ ná Wołyniu/ niemáło znayduie.

Dom Nckándow stárodawny: ktory

Trepkámi zową/ tich śie przodkowie pisali śie de Grzegorzowice/

á te wspomi-

te wſpominaią Hiſtorye ludźmi znáczńymi/iáko Gregorius Nekándá/w o-ne bitwe v Rádźieiowá ábo Polowc wśi/był v Káźimierzá Synà Lokietkowego Ochmitrzem/w Roku/ 1331.

¶ Andrzey Nekándá/rzeczony Trepká/v Mohaczá/kiedy Ludwik Krol Wegierſki zginął/był Hetmánem/y támże w tey potrzebie przy Krolu zábit. To było Roku 1526.

¶ Stánisław Nekándá/rzeczony Trepká/Brát tegoż Andrzeiá/był Poſłem do Gliniſkiego od Zygmuntá Krolá/ktorego doſtawßy Kniáź Moſtiewſki/nálazßy liſty v niego ná pokoiu przed ſobą/w oleiu vſmáżyć kazał/á to było w Roku 1514. Y inßych niemálo.

¶ Jan Nekándá Trepká/brát trzeći/Dworzánin Krolá Zygmuntá. Ten był zoſtáwił Potomſtwo z Gomoliñſka/Káßtellaná Roſperſkiego Corkę/Synow dwu.

¶ Stánisławá/ktory młodość ſwą ná ſpráwách Rycerſkich ſtrawił náPodolu y w inßych kráinách/tám kędy potrzebowálá obrony R. P.

¶ Hieronymá/ktory wieku mego był Dworzáninem Krolá Stephánà/y przed tym w Węgrzech v niego/gdy był Woiewodą Siedmigrockim/ſłużył/y w potrzebách znáczńych z nim bywał. Tenże ſie roku 1583. ożenił/poiął Helżbietę Prowánnowną z domu Kolumny/Troianą prowánny/Sekretárzá Krolá Auguſtá Corkę.

¶ Stánisław Trepká/ktory zá Olbrachtá Krolá ná Bukowinie zábit/zoſtáwił był dwoch ſynow/Szczęſnego y Janá.

¶ Szczęſny zoſtáwił Piotrá y Bálcerá/á od tych idą ći wßyſcy Trepkowie/ktorzy w Káńyku Dźiał bráli/iáko Jan/Szczęſny/Piotr/Marćin/Jákub/Mikołay.

¶ Od Bálcerá/Stánisław/Wálenty/Zygmunt/Piotr ten ſie był w Węgrzech ſchował/y tu potym czás długi żołnierſką ſłużył.

¶ Jan Syn Stánisłáwow/ktory był wźiął dźiał w Wilkowiecku/zoſtáwił Synà Bálcerá/á ten iuż nie ma Potomká Męſkiey płći/tylko Corki/tego iuż nie Trepká/ále Wilkowieckim zową.

☞ Morſcy z tymiż Trepkámi zdawną iedne dźielnice mieli/iáko to Liſty rozdźielne opowiedáią/Dom wieku mego był znáczny.

☞ Dom Marćinowſkich ſtárodawny y znáczny w Krákowſkim Woiewodztwie/ktorzy od Domu Teczyńſkich Dźielnicą oderwáni/Ludźie Rycerſcy/y dobrzy ſtrożowie Rzeczypoſpolitey bywáli.

Dom Brzozowſkich w Mázowſzu ſtárodawny y znáczny/z ktorich wieku mego był Stánisław Brzozowſki Kánclerzem y Adminiſtratorem Biſkupſtwa Płockiego/Tempore Epiſcopatus Piotrá Wolſkiego Duminá z Domu Lábęć: Dobrego á práwie świątobliwego żywotá Kápłan/godny nie tylko ádminiſtrácieỳ/ále ipſa re tey ſtolice. Bo według opiſania Chryzoſtomá świętego/ná wßem żywot iego w oczách moich podobny: Sapiens, Perſpicax, ex omni parte oculos habens, nõ ſolum ſibi, ſed etiam populo viuit. Dáleiem prze dáleką drogi ták Zacnego Domu nie świádom/wßákoż poſpolićie w dobrym Ogrodźie nie rodźi ſie Owoc przemierzłego ſmáku.

Dom Jákubowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny y rozrodzony/ktorych Przodkowie piſali ſie

wie pisali sie de Ostrow / ktory y teraz w tym wieku Potomstwo ich trzyma. Acz iest y było wiele godnych do posług R. P. z tego Gniazdá/ále osobliwie był wieku mego / Jan Wálenty Jákubowski/ Syn Andrzeiá Poborce Sedomierskiego/Pisarzem Grockim Krákowskim/Historicus & Poèta non vulgaris, Secretariusq; Sacræ R. M. Vmárł Roku/ 1582. Człowiek godny/ledwie lat trzydzieści wieku máiąc. Brát iego rodzony Chryßtoff/ ktory był Ekonomem wßytkich imion Piotrá Zborowskiego Woiewody Krákow. ic. Inßych wiele iest w tym domu ludźi znáczných/ták do spraw Rycerskich/iáko do posług R. P. godnych.

Morawickich dom stárodawny / ktorzy práwie od Domu Teczyńskich własna dźielnice bráli/ y z tey Morawice/z ktorey wiele zacnych Przodkow w onym czásie dawnym sie pisało/ oni w tym wieku od mich Nazwiská sobie nieodmieniáią. A z tych ieden wieku me° Jan/Syn Piotrá Morawickiego/pode Gdańskiem/y w Moskwi przez wßytkie czásy poki potrzebá była/wiele y mężnie sobie(w Roćie Pieniężká Káwálerá) poczynał.

Dánáborskich dom/ná Krainie y ná Pálukách stárodawny / ktorych Przodki Historye wspominaią Káßtellany y Stárostámi Nakielskimi / ná ktorym Zamku y Miáśteczku ze wsiámi do nich przynależącymi/stárodawno summe mieli/ ktora potym wnioslá Białla głową/ spraw y żywotá świętego Gieruszá/ Corká Wacłáwá Stárosty y Káßtellaná Nakielskiego/w dom Kościelecki/będącá Jánußem Woiewodą Sierádzkim/Generałem Wielkiey polski. ic.

J Włodká z Dánáborza wspomina List Klaßtorá Trzemeßeńskiego Káßtellanem y Stárostá Nakielskim/w Roku/ 1455. Inßych nie máło.

J Z tey sá iák mniemam dźielnice/ći ktorzy sie pisali z Wasoßa/iáko Kromer wspomina iednego: Mathiam Wasoßum gente Toporum, Palatinum Caliseń, & Præfectum Nacleń: O czym czytáć będźieß kßiegi 17. pagi: 405.

☞ Dom Máślomieckich stárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie.

☞ Dom Bálickich w Sedomierskim Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych Historye wspominaią Znáczným y Mężnym Rotmistrzem iednego/ w Roku/ 1531. W one potrzebe v Obertyná z Wołochy/ zá Hetmáná Janá Tarnowskiego z Domu Leliwá / o czym w Historiey będźie ßerzey.

☞ Tharnowieczcy w Sedomierskim Woiewodztwie / w powiećie Pilźnieńskim / z ktorych ieden był zá wieku mego Romtmistrzem pießym do Moskwy.

☞ Lowienieczcy w Sedomierskiem Woiewodztwie/ dom stárodawny/ o czym w Kronikách czytamy/ y Przywileie niektore wspominaią Mikoláiá de Lowiennicá Stárosty Sedomierskim / ktorego Potomkiem był Máćiey wieku mego człowiek do posług R. P. godny.

☞ Támże Tulkowieczcy w Sedomierskiem Woiewodtwie tego Herbu vżywáią.

☞ Kunatowie w Rusi/Dom stárodawny: Był zá wieku mego Marćin Kunat/ Rotmistrz sławny / ktory z Tátáry/ z Wołochy częste potrzeby y znáczne miewał. W Wołoßech / będąc pod spráwą Mikoláiá

Mieleckiego/

Mieleckiego Woiewody ziem Podolskich / gdy ná vtrácone páństwo Bogdaná Hospodárá Wołoskiego prowádził. Ten Kunat z Rota swa dosyć się znáczným y srogiem nieprzyiacielowi okázował / dawáiąc odpor náiázdom ich/z wielka sławą swą/á z hańbą Pogáńską. Ten máiąc dwie żenie/z żadna Potomstwá nie zostáwił/z Táßyeka y z Laska Woiewodzanka Sieradzka/ ktora pierwey była zá Włodkiem Stároſta Kámienieckim.

☞ Bálcháczcy w Sieradzkim Woiewodztwie/ z ktorych ieden ná imię Jákub był Podstárościem ná Tárnowcu. Ten prze godność y vrodę od wielkich Senatorow do posług był bran/ iáko od Woiewody Podolskiego wyżßey pomienionego/od Rozrażowskiego Biskupá Kuiáwskie°/ y od inßych/zostáwił Potomkiem syná.

☞ Słupscy ná Pálukách/dom rozrodzony/od ktorych Kámieńscy z dzielnice iedney ida/Dom zásłużony R. P.

☞ Białosliwscy támże Dom stárodawny y rozrodzony / z Domem Dánáborskich iedney dzielnice.

☞ Obodzińscy w Wielkiey Polßcze w Poznáńskim Woiewodztwie.

☞ Przespolewscy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

☞ Smoßewscy v Poznániá/ Dom stárodawny znáczny.

☞ Grocholscy támże Dom stárodawny.

☞ Kłońscy ná Kráinie Dom stárodawny/ z ktorych ieden ná Podole się wyniosł/ y tám Potomstwo zostáwił/ Synow trzech Mężow wybornych/ iáko Márká y Wálentego/ Janá/ ktory Hospodárowi Bogdanowi był á secretis, potym się ożenił/zostáwił Potomstwo z Anną Lisowską.

☞ Modlißewscy od Gniezná/ Dom Stárodawny był y Możny/Brácicy było dzieśćć/ktore spłodźila Zophia Pálecka z domu Jeleń/ alias Brochwic/ trzymáli Modlißowo wielkie/ Rzegnowo/ Redecz/ y inße wsi/prze niezgodę vtrácili. Był Andrzey Pisarzem v Krolowey Węgierskiey/ Gábryel Komornikiem/był to Máż wielki/ y ßermierz niepospolity/ ták rękí był mierney/że ścinał chłopcu pieniądz drobny z głowy/włosá żadnego nie rußył/Wáwrzyniec Kánonikiem Poznáńskim. &c. Stánisław/ v ktoregom ia naprzod młodość swą báwił/ Jan/ Marćin/ Chryßtoff/ Mikołay/ y inßy. Siostry/Zydowska/Chłápowska/y Mruczeńska.

☞ Stáresscy w Wielkiey Polßcze/od onych dawnych Stárzonow Potomstwo własne. &c. Byli dwá Brácia rodzeni Bliźniacy/Mężowie vrodziwi/ v Krolá Stephánà Hárcerzmi/ ći w iákich potrzebách bywáli/ nie ná iednym się mieyscu wspomni/y wspomniáło/wßędy z wielką sławą y z ßczęśćiem. Drudzy Brácia ich Stryeczni bywáli Komormki v Krolá Augustá/y ná znáczných posługách.

☞ Trabczeńscy/z ktorego Woiewodztwá/tego dostáteczńie wiedzieć nie mogę/ tylko w Krákowie ná Zamku w Kościele wspomina Epitaphium iednego w te słowá:

Thomas Trabczenski hic sub mole sepultus, quem fera mors rapuit, Regis in obsequio. Herb Topor.

☞ Szczawińscy/ z ktorego ták że Woiewodztwá/ wiedzieć nie mogę/opowieda Epitaphium iednego w Kościele Włocławskim ná Tumie pisane w te słowá:

Reuerendus Dñus Stanislaus Szczavvinski, huius Eccleſiæ Cano: iuris vtriusq; Doctor, Sacræ R. M. Secret: sub hoc lapide sepultus.

☞ Dom Jeźierskich w wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny
☞ Dom Konárskich stárodawny y znáczny. (wny.
☞ Dom Wronowskich w Lubelskim Woiewodztwie stároda-
☞ Dom Soláyskich w Leczyckim stárodawny y rozrodzony.
☞ Dom Niedroskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony.
☞ Dom Krzetowskich w Mázowszu y Lomzy rozrodzony.
☞ Dom Długoborskich/támże y Lomzy rozrodzony.
☞ Dom Boguskich támże w Mázowszu y Lomzy rozrodzony

¶ Wiele inszych Domow Znáczných w roznych Woiewodztwách/o ktorych ia w ták szerokim Krolestwie wiedzieć nie mogę.

O Kloynocie Stáry Koń / ktory z Toporem iedney Dzielnice Długosz opowieda / á zowie go Záprzániec/dla tego/ że sie byli dwá Brácia trzećiego záprzeli / ktore pomienił Nawoy/Sedziwoy/ y Zegotá/ Comites de Siećiechowice / iákos o tym czytał w Gniazdzie Cnoty.

¶ Ten tedy ktorego sie byli dwá záprzeli / z żalu przećiwko bráciey/ że go znáć y przyiáć zá brátá niechćieli / niechćiał też z nimi wieczńie przyiázni áni Herbu iednego vżywáć/ mowiąc: Gdyżeście wy mnie Brácia być niechćieli/ nie badźcież/áni Potomstwo wáße moiemu nigdy. Zá tym dawszy o sobie świádectwo / y znáki sie pewnymi wywiodszy że był własny Brát ich / prosił Krolá/ábo ná ten czás Monárchy / áby mu rozny od nich Herb dał. Ktoremu Krol rzekł: Jáki sobie wymysliß/ia potwierdzę. On iáko Rycerz y Mąż znáczny/prosił o Koniá/ktorego dla tego názwał Stárym Koniem/że też oni Topor Herb swoy názwáli Stárza / wßákoż dla pámieći że z tey Fámiliey wyszedł/zostáwił w Helmie Topor. Práwá y wolnosći wßytkie od Przodkow otrzymáne/z nimi trzymał ábo ich vżywał/iáko to niżey przypátrzywszy sie własnosći Herbu z Listu Kázimierzá Wielkiego zrozumieß/á potym o Przodkách/y o Potomstwie / ktore ia znáć y wiedzieć mogę w ták szerokim Krolestwie/czytáć będzieß.

¶ Jáko iest dawna zámiáná tego Herbu / żaden Historyk áni Potomstwo własne o tym dostátecznie wiedzieć nie może/gdyż iuż w Roku/ 1080. Zegotę Záprzáńca wspominaią Listy Klaßtorne.

Támże Zegotę Záprzáńcá Podkomorzem Krákowskim/w Roku/ 1100.

¶ Piotrá też Záprzáńcá Kásztellanem Sedomierskim/w Roku/ 1160.

¶ Janá Kásztellaná Sedomierskiego synà / Kásztellanem Sadeckim Szafrańcá wspomina List Klaßtoru tegoż / w Roku/ 1220.

¶ A iżebyś temu dostátecznieyßa wiárę dał że te dwie Fámilie zdawná iedne dzielnice máią/ czytay sobie tego Przywileiu kopią Kázimierzá Wielkiego potwierdzenia/ tákże potym Successorá ieg° Władysławá Jágiellá/ktore° maß sens w te słowá:

NOS CA-

NOS CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, Cracouię, Sendomir: Siradię, Lancicię, Cuiauię, Pomeranię, Ruſsiæq; Dominus & hæres. Notum facimus præſentibus, quã futuris præſentiũ notitiã inſpecturis. Quia veniens ad noſtram prę̃ſentiam Regalem Nobilis Iacobus Koznicki, Camerarius dñi Andreæ Wavvrovvski Iudicis & ſubiudicis Curiæ noſtræ, ꝓnunciauit & manifeſtauit corã noſtra Regia M. quia cmetones domini Ioãnis Plaze, & dñi Zavviſſe, & dñi Ioannis Necandæ de Grzegorzovvicze, fuerũt citati per Ciues de Lelouia, ꝓ quodã facinore, ad p̃ſentiã dñi Andreæ Wavvrovvski, ſubiudicis & iudicis curiæ noſtræ: Tũc dñus Plaza ſtetit, & interceſsit ꝓ prędictis cmetonibus iurè ſuo, quia omnes Bipenni & antiqui Equi, eſſent & ꝓceſiſſent de vno auo & de vna ꝓgenie, & quod haberẽt ab antiquo vnũ ius omnes, itaq; nemo hominũ haberet iudicare eorũ cmetones & ſeruitores, nec ipſe dñs Rex, nec Iudex, nec ſubiudex, nec nullus Iudicũ, nec dñus Palatinus, nec aliquis dñus, nec aliquis iuſticiarius, niſi ipſi ſoli dñi Bibenni & antiqui equi, & eorum legitimi ſucceſſores habent iudicare omnia iura, & omnes vltiões, & omnia iudicia cum eis facere & exercere. Et hoc legitime ꝓbauit idẽ dñus Plaza cũ teſtibus fide dignis: videlicet, cũ dño Andrea Palatino Craco: dño Iaſcone Ovvcza fratre ſuo vterino, hęrede de Moravvicza, dño Ianuſio ibidẽ de Morav: dño Gnievvomiro hærede de Miedzvviecz, dño Toma dicto Srzebiecz, ibidẽ de Miedzvviecz: & alijs q̃ plurimis fide dignis. Tũc dñus Ioannes Plaza ſtetit, & petiuit noſtrã Regiam M. vt dignaremur cõfirmare eorũ ius prædictũ, quod ab antiquo habuiſſent à ſuis antiquis ꝓgenitoribus, & quod ꝓnunc ꝓbauit cum teſtibus fide dignis. Nos igitur inſpeximus fidele ſeruitiũ dñi Ioannis Plaze, & p̃ſentium ſuorũ prędictorũ teſtium dignum teſtimonium, & ipſius dignam petitiõem: Donamus & confirmamus omnibus in genere bipennis & antiquis equis, & eorũ legitimis ſucceſſoribus, p̃dictum ius in omnibus bonis eorũ, vbi ꝓnunc habẽt & in poſterũ habebũt; ita, quòd nec nos Rex, nec nullus hominũ, nec Iudicũ noſtrorũ, nec nullus Palatinus, nec nullus Dñus, nec Iudex, nec ſubiudex, nec nullus iuſticiarius, nõ habet iudicare eorũ Cmetones, nec ſeruitores, niſi ipſi ſoli dñi prædicti; videlicet, Bipenni & antiqui Equi, & eorũ legitimi ſucceſſores, omnia iura, nec non omnes vltiones cũ ipſis facere & exercere; Iſta omnia ſingula antedicta iura donamus, confirmamus noſtris ſygillis Regalibus, & perpetuamus perpetuis temporibus duraturũ. Actum & datũ Craco: feria ſecũda poſt feſtum S. Galli confeſſoris, Anno, 1366. Pręſentibus his teſtibus, Dño Petro Neorza Palatino Sendomir: Wilczkone Caſtel-

lano Sendomir: Dño Grotkone Caſtellano Lubl: Dño Derſlao Dapifero Craco: Dño Mſczugio Subcamerario Craco: Domino Svvatopelko Gotardovvski: Domino Ianuſio Cancellario Cracoui: per cuius manus datum eſt, & alijs ꝙ plurimis fide dignis.

¶ Tegoż Przywileiu potwierdzenie od Władyſławá Jágiellá w Solcu/ Roku/ 1428.

Præſentibus, Reuerẽdiſsimo in Chriſto Patri Domino Staniſlao Epiſcopo Ploceñ, Magnificis & ſtrenuis Nobilibus, Sendiuogio de Oſtrorog Palatino Poznanieñ, Ioanne de Sczekoczin Lublineñ, Domarato de Kobylani Bieceñ, Caſtellanis, Povvala de Taczovv Dapifero Craco: Nicolao de Chrzaſtovv Gladifero Crac: & alijs ꝙ pluribus fide dignis. Datũ per manus venerabiliũ, Ioannis Decani Cracouieñ, Regni Poloniæ Cancellarij, & Wladiſlai de Oporovv decretorũ doctoris, Regni Vicecancellarij, nobis ſincere dilectis.

¶ A ſtąd iuż znaż doſtáteczńie/ iż to iedną Dźielnicą tych dwoch Fámiliy/ Toporow y Stárych Koniow.

¶ Janá Száphráńcá Biſkupá Włocławſkiego/ wſpomina Kátálog w Roku/ 1433. Ktory był wźięt po Janie Pełce z Niewieżá. Żył Lat ſześć/ vmárł w Sierádzu/ pochowan w Krákowie. Po nim náſtał Władyſław Oporowſki z Domu Sulimá.

¶ Piotrá Száphráńcá wſpominái Hiſtorye/ dla tego/ że mu był dał Krol Ludwik Pieſzkowo Skále/ vśmierzáiąc w nim żal przećiwko Węgrom Dworzánom ſwoim/ od ktorych był rámion w oblicże: A to było w Roku/ 1376.

¶ Piotrá Száphráńcá/ Stároſta Kámienieckiem wſpomina Kromer w Xſięgách 16. zá Władyſławá Jágiełłá/ w Roku/ 1403.

¶ Piotrá Száphráńcá w Xſięgách 17. Hetmánem tenże Hiſtoryk wſpomina Koronnym przećiwko Krzyżákom/ gdźie ſię fortunnym y pożytecżnym R. P. pokazał. To było w Roku/ 1412.

¶ Tenże ſtánowił Przymierze z Krzyżáki od Władyſławá Jágiełłá/ iáko o tym Kromer świadczy w Xſięgách tychże. Wiele inſzych ſpraw iego R. P. potzebnych á godnych pámięći. Vmárł Woiewodą Krákowſkim y Stároſtą, Ibidem.

¶ Ná tegoż Piotrá z wielkiey niechęći/ Hiſtoryk Długoſz zwaśniwſzy ſię przećiwko niemu wiele piſał: A to ſię ſtąd okázuie/ że niewinnie/ gdyż ſię niezgadzáią ſcripta iego z Liſti Krolow Polſkich/ ktorymi Cnotę/ Męſtwo iego zálecáiąc/ wyſtawiáią zaſługi iego przećiwko R. P. y Oſobie ſwey Krolewſkiey/ co niżey czytáiąc ſam dobrze obaczyſz. ꝛc. ꝛc. A to ſtąd było przyſłło Długoſzowi/ gdy Krol Kázimierz Jágiełłowicż/ dał był Biſkupſtwo Krákowſkie Grußczyńſkiemu Janowi z Domu Roża po Tomaſzu Strzepieńſkim: Papież záſię Paulus ſecundus dał Sienieńſkiemu Jákubowi z Domu Debno. O czym Kromer w Xſięgách 24. Przeſtawáli Kánonicy przy tym/ ktoremu Papież dał y Confirmował/ á tego ktory był od Krolá podány/ przyiąć niechćieli. Krol onymi gniewy roſkazał Grußczyńſkiego wprowádźić/ á one Xiężą iáko niepoſłußne Mándatom iego/ roſkazał wygnáć z domow ich Kánonicżych y z máietnośći: Acż z wielką żáłośćią to było wßytkich ludźi/ bo ich ták wywodzono z Miáſtá iáko zwykli do Kośćioła chodźić w dni vroczyſte/ ktore iáko inſze złoczyńce wyświecano/ y od tegoż cżáſu w Krákowie Vlicá tá y Broná ieſt názwána Swiecka.

Zá tąż E-

¶ Zá toż Exekucyą ktorą czynili/ Stárostá Krákowski/ y Mikołay Pieniążek Podkomorzy Krákowski/ y inszy/ ználi niechętne sobie Kánoniki wszytkie. A to po tym znáć/ gdźie Długosz o tym wzmiánkę czyni/ ná te pomienione surowie pisze/ á Stánisłáwá Wątrobkę z Domu Okszá / wystawia/ ktory ná roskazánie Krolewskie nie był porywczy do tey srogiey Exekucyey/ áleś z tego wymawiał. O czym czytay szerzey v Kromerá.

☞ A tu oto masz Kopią Listu/ w ktorym wystawia Krol zasługi tego Piotrá/ tymi słowy.

¶ Władysław z łáski Bożey Krol Polski. &c. &c. Oznáymuiem wszytkim / ktorym to wiedzieć należy/ niniejszych y przeszłych rzeczy wiádomość mieć. &c. Iż my w vmyśle swym rozważáiąc stałość Wiáry / y prac vstáwicznych/ ktorymi się Zacny Rycerz Piotr Száphrániec z Luczyc/ Podstoli náss Krákowski/ przed Máiestátem nászem zásłużył / y ná potym iáko to godno być rozumiemy/ do nászych/ y potomkow nászych posług/ chętnieyszym się vczynić nie będzie obawiał. Ná to tedy wzgląd máiąc/ iemu/ y potomkom iego własnym/ Miáśteczko násze Seczemin/ y wieś Bychnow do niego należące/ dáiemy/ dáruiemy/ czásy wiecznymi. &c. Dźiało się to w Poniedźiałek/ w Wigilią Narodzenia Pánny Máryey/ Roku/ 1461. Przy bytności Zacnego Rycerstwá z Rády nászey/ Sędźiwoiá Kálisskiego/ Spytká Krákowskiego/ Janá Ligezy Leczyckiego/ Woiewod: Chrystyná z Ostrowá Sedomierskiego/ Piotrá Kmity/ Kásztellanow: Boxe Sumskiego Lowczego Sedomierskiego/ y inszych wiela wiáry godnych. Tenże Piotr był potym Woiewodą Krákowskim. Dan przez ręce Wielebnego Mikołáiá z Kurowá/ Kántorá Gnieznieńskiego/ Dworu nászego Podkánclerzego.

¶ Piotrá Synà Piotrowego Woiewody Krákowskiego/ ktorego wspomina Kromer Lib: 22. Folio 511. Záleca go List Władysłáwá Jágiełłowiczá/ tym sposobem.

¶ My Władysław z łáski Bożey Krol Polski / Wielkie Xiąże Litewskie. Oznáymuiem Listem niniejszym/ rzeczy tych wiádomość mieć chcącym/ iż obaczywszy w vmyśle swym / vważywszy wierne posługi / y prac vstáwicznych pilność / ktorymi Zacney śláchetności Mąż Piotr Száphrániec Podkomorzy náss Krákowski/ y Rycerz náss wiernie nam miły/ w rożnych burdách y vtarczkách woiennych/ gránic nászych vciśnionych / obrona y opieką / y wszelákim náiázdom/ ktore kiedy nam y Krolestwu nászemu przychodźiły / od tego czásu kiedyśmy ná się Koronę przyięli / pilnym stárániem/ stałością wierną/ y śmiałą czerstwością/ mile y potrzebnie wszytko wykonywáiąc/ przed Máiestátem nászym dosyć się znácznie zásłużył. Wzgledem tedy tych iego zasług/ chcąc tego Piotra Száphrániá osobney łáski nászey prerogátywą zozdobić/ y chętnieysze do posług nászych vczynić/ iáko ozdobionemu wszelákimi Cnotámi/ y z Potomki iego własnymi/ dáiem/ dáruiem/ potwierdzáiąc listow Przodká nászego/ Zamek Pieszkową Skále. &c. &c.

¶ Tegoż Listu potwierdzenie Piotrowi drugiemu Száphrániowi Podkomorzemu Nadwornemu/ y Stárośćie Nowego Miástá/ Koreżyná/ od Alexándrá Krolá/ w Roku/ 1504. Data w Krákowie/ przy bytności Wielebnych w Pánu Chrystusie Oycách/ Andrzeiu Arcypiskupie Gnieznieńskim Prymásie/ Janie Biskupie Krákowskim/ Erázmusie Płockim. &c. A przy bytności Vrodzonych Pánow/ Spytká z Jároslawiá Krákowskiego Kásztellaná / Piotrá Kmity z Wiśniczá Krákowskiego / Janá z Tarnowá Sedomierskiego/ Piotrá Myszkowskiego z Mirowá Leczyckiego/ Janá z Tarnowá Ruskiego Generałá / Mikołáiá z Koroźwok Lubelskiego/

Woiewod.

Woiewod. Janá z Laská/ Kościołá Gnieźnieńskiego y Krolestwá nászego Kánclerzá/ Jákubá z Szydłowcá podskárbiego/ Máćieiá z Drzewiecze Proboszczá Skárbimierskiego y podkánclerzego Krolestwá/ Jákubá z Sieklut Woynickiego y Stárosty Bieckiego/ Janá Jordaná z Zakliczyná/ Bieckiego y Oswiećimskiego Sárosty/ Káßtellanow/ y inßych wiela wiáry godnych.

¶ List ná Mostowe w Seceminie Piotrowi Száphráńcowi dány/ ktory był Káßtellanem Wyslickim/ Málborskim/ Rádomskim/ Sochácżowskim Stárosta/ od Alexándrá Krolá. Dan w Krákowie/ Roku/ 1505. Przy bytności wielebnego Oycá w Pánu Chrystusie/ Máćieią Biskupá Przemyskiego/ y Krolestwá podkánclerzego/ Piotrá z Mirowá Myßkowskiego Woiewody Leczyckie°/ y Krolestwá Márßalká/ Jákubá z Sieklut Woynickiego Káßtellaná/ Janá z Laská Kościołá Gnieźnieńskiego y Koronnego Kánclerzá/ Jákubá z Szydłowcá podskárbiego Koronnego/ Janá y Wiktorzyná z Siennà/ y wiela inßych.

¶ A tu iuż możeß obáczyć niezgodę Historikow z listi Krolow Polskich/ ná ktorych nágámieniu wiecey należy: ále tu bácżyß wielką y dostáteczną pochwałę/ czego y wiecey o nich chceßli sie dowiedzieć/ czytay Metryki.

¶ Chrzystophá Száphráńcá/ wspomina Historyk Polski w Kronice swey w te słowá: Ze dla płochości/ vt fit, w Młodości swey/ przyßedł był o zelżywość dla tego/ że we Wrocławiu Sloskim/ gráiąc Kárty z iednym Mieysckim Synkiem/ był od niego rámion/ ktoremu iż nie mogł oddáć záraz rány/ skárżył nań przed Vrzedem. A gdy mu spráwiedliwości nie vczyniono/ wyiáchał á odpowiedział Miástu. Potym pilnował Kupcow/ ktorzy iecháli do Polski ná Jármárk Járosławski/ ktorych Kupcy Krákowscy vbespieczywßy/ przestawáli z nimi/ iechali w gromádzie ostrożnie. Ná ten czás Chrzyßtow mył sie w Láźni we Zborowku/ á oni wßedy po nim pewne ßpiegi mieli. Chcieli go zdybáć/ á iuż z nim o pokoy kontrákt vczynić/ ábo wieo iáko odpowiednká porázić. On prętko ostrzeżony/ wypadł tyłem/ przyßedł z ßługámi do Koni y do Zbroie/ poráził ono chłopßtwo/ powiązał/ y wßytko co mieli pobrał/ iáko v nieprzyiaćiol: Ci ktorzy poućiekáli/ y drudzy powinni ich/ przewodźili práwo ná nim/ co on sobie iáko młody lekce poważał. W tym práwem pokonan/ áż przyßło do Exekucicy. Ciáło iego leży w Krákowie v Bárnádynow ná Stradomiu. A to sie dźiało/ w Roku/ 1484.

¶ Piotrá Mieżwieckiego Hetmánem Nadwornym wspomina Kromer w Xięgách 17. List 411. O czym będźieß miał w Historiey.

¶ Piotr Száphrániec/ Stárostá Márborski/ Rádomski/ Sochácżewski/ potym Káßtellan Wislicki/ ten był tylko iednego Synà zostáwił/ Stánisłáwá Podkomorzego Krákowskiego.

¶ Tenże ná Dworze Krolewskim czás długi będąc/ z wielkiem dostátkiem/ ná znácznych posługách Krolá Páná swego y R. P. bywał. Był potym Stároſta Nowe° Miástá Korczynà/ O czym extant monimẽta.

¶ Tenże z Sienieńska z Domu Debno/ zostáwił tylko iedynego Synà też Stánisłáwá/ ktorego bárzo młodego odumárł/ zostáwiwßy mu Opiekuny.

¶ Stánisław Syn Stánisłáwá Stárosty Nowomieyskiego/ iuż zá pámięci moiey był zá Krolá Augustá Woyskiem Sedomierskim/ potym Káßtellanem Bieckiem/ ná Dworze Páńskim záwße znácznym bywał/ y ná posługách R. P. Do Poswola był Rotmistrzem/ kedy dosyć ozdobną Rotę y kosztem wielkiem wywiodł. Dano mu gdy sie wrocił ná zad Stárostwo Lelowskie.

¶ Tegoż w Interregna służby dosyć znácżne były przeciwko R. P. Coć potym Historya ßerzey powie. Ná Koronà-

¶ Ná Koronáciey Krolá Stephánа / dano mu Káßtellá-nia Sedomierſka. Potym w Roku / 1582. Przyſłano mu Woiewodz-two Sedomierſkie po Janie Koſtce z Roſtkowá ná Stymberku. Zoſtáwił z Anna Debieńſka z Domu Ráwic / Káßtellaná Krákowſkiego Corka / Synа Andrzeiá / Corek dwie / Woiewodzina Lubelſka y Szczepanowſka / obiedwie potomſtwo máią.

¶ Ten we wßytkich Jmionách ſwych / Dwory koßtem wielkiem pobu-dował.

¶ Zamek ná pießkowey Skále ozdobny y koßtem niemálym zmurował / inßych wiele ſpraw iego pámieći godnych potym w Hiſtoryey ßerzey czytáć bedźieß.

¶ Andrzey Syn tego Woiewody / y Stároſtá Lelowſki / ktory chećі ſwey z przodkow ſwych do poſtug R. P. nie odmienił. Był koß-tem niemálym od Oycá wyprawion do Moſkwy / ná ten czás kiedy Połock / Sokoł y inße Zamki pobrano. Tám ſerce iego pokázowało miłość dobrey ſta-wy / wßákoż w wielu rzeczách był hámowan z ſrogim zákazániem od Hetmá-ná wielkiego Mikołáiá Mieleckiego Woiewody Ziem Podolſkich / ić. Kto-remu był od Oycá iáko źrzenicá oczna zlecony.

¶ Miał zá ſobą Rzeßowſką z Domu Wężyk / z ktorą ná ten czás ießcze potomſtwá żadnego nie miał / w Roku / 1582. A ná tym iuż to ták za-cne Gniazdo tych własnych Száphrańcow zoſtáło.

¶ Piotr Száphrániec Káßtellan Sadecki / Stároſtá Se-domierſki / ktory we Włoſtowey Miáſteczku Oyczyznie ſwey / Dwor wiel-kiem koßtem ozdobny zbudował / w ktorym Gmáchow y Sklepow ieſt nie-máło murowánych: Zoſtáwił Synа potomkiem.

¶ Hyeronymá Stároſtę Chećińſkiego / y Sekretarzá Kro-lá Zygmuntá / miał żon dwie: Naprzod Kościelecką z Domu Ogończyk / z ktorą zoſtáwił trzy Corki / Zuzánne ktora Pánną vmárłá / Kátárzynę Já-ſieńſką / ktora potym byłá zá Jeremianem Chełmſkiem / zeßłá bez potomká. Anná Krezina / ktorzy ſię piſą z Bobolic / á ta wnioſłá one wßytkę máietność w Dom Krezow.

¶ PETRVM Mezuecium, Hetmánem Nadwornym opowieda Kromer w Kśiegách 17. Zá Władyſłáwá Jágiellá / o ktorym w Hiſtoryey potym czytáć bedźieß.

Dom Wielopolſkich Stárodawny /

Ktorych Przodki Bochnarámi przed kilkiem ſet y pozniey zwa-no / iáko wſpominaią Liſty Klaßtorne wiele ich przy bytnośći potwierdzámia Praw ich: Naprzod: Piotrá Bochnárá Káßtellaná Bieckiego / w Roku / 1340.

¶ Nawoiá Bochnárá / Podkomorzem Krákowſkim / Kto-rego Syn Mikołay był Zupnikiem Zup Krákowſkich / zá Władyſłáwá Já-giellá / w Roku / 1405. był wźiet po Arnoldźie Wielkierzu. Po iego śmier-ći potym / był Piotr Pikoranus / w Roku / 1413. Trzymał ten Boch-nar Zupy oßm Lat.

¶ Jan Bochnar Wielopolſki tego Zupniká potomek / miał dwoch Synow z Secygniewſkiej z Domu Jelitá: Naprzod Mikołáiá / ktory ßczedł ſteriliter.

¶ Jan wtory Syn Janá Bochnárá Wielopolſkiego / zoſtá-wił z Dedeńſką z domu Gozdáwá ſynow czterech / y Corek dźiewieć / iáko na-prod: Kilánowſką Mátkę dźiśieyßego Opátá Swietokrzyſkiego / Kowa-

lewſka/ Bobolina/Wielogłowſka/ Rokoßowa/ Záduſka/ Stroińſka/ Butkowa/ yZumnicka.

¶ Stánisław Syn tego Janá Wielopolſkiego/ zoſtáwił z Jordanowną Celniká Koronnego Corkę Synow dwu/ Achácego/ y Janá Dworzániná Krolá Auguſtá/ Virum honeſtis moribus plenum.

¶ Corek tegoż Stánisłáwá trzy/ Naprzod Anná Strzalina/ ktora ná Dworze Krolewien polſkich bedąc/ ßłá potym zá Strzałe Krayczego Krolá Auguſtá/ ktory był Staroſta Tyſowieckiem/ ná tym obie ſpolne dożywocie mieli: á gdy vmárł ten Strzałá/ßłá potym zá Láſczá podkomorzego Belſkiego/ ſynà Káßtellaná Czerſkiego y Stároſty Chełmſkiego.

¶ Dorotá druga Corá tegoż Stánisłáwá Wielopolſkiego/ od Dworu Krolowey Anny daná Potulickiemu Piotrowi/ ktory ná ten czás był Káßtellanem Przemeckiem/ á potym Woiewodą Płockiem/ áż y Woiewodą Brzeſkiem.

¶ Trzecia Siostrá ich Helżbietá Gucżyna/Páni ſpraw y żywotá świątobliwego/ ná ten czás Potomſtwá ty obie nie miały.

¶ Sczęſny brát tegoż Stánisłáwá Wielopolſkiego rodzony/ ktory z Jordonowną tegoż Celniká wyßey pomienionego Corką/ siostrą rodzoną Stánisłáwowey Wielopolſkiey/ zoſtáwił to Potomſtwo/ Stánisłáwá/ Chryßtophá/ Jáná y Mikołáiá/ dwie Corce Pánny ná ten czás/ Annę/ y Zophią.

¶ Stánisław Syn Sczęſnego/ ktory z młodości náukámi ſie wyzwolonemi báwił/ potym v Biſkupow Krákowſkich ná ſłużbie/ iáko v Krásińſkiego y v Myßkowſkiego. Tenże oſadził Wieś Vćiſko pod Łyſą gorą Krzyżá ś. ná Gruncie onegoż Klaßtorá/ Adoleſcens aprimè nobilis.

¶ Jan Syn Janow/ Brát rodzony tych pomienionych/ ktory dział wźiął w Kleczánách/ten z Kielánowſka z domu Pobog zoſtáwił ſynow trzech/ Stánisłáwá/ ktory multorum hominum mores vidit, Młodźieniec/ ex quo optima fruges ſperanda, Ktory był godny w młodości do poſtug R. p. Káſprá y Janá.

☞ Dom Wielogłowſkich ſtárodawny/ z tymiż Wielopolſkimi iedney dźielnice/ od Bochnárow początek máią/ w ktorych Domu wiele Mężow godnych y zaſłużonych R. p. było.

¶ Siemuszewſcy w Przemyſkiey źiemi Dom możny/ y w ſprawách Rzeczypoſpolitey záſłużony.

¶ Czártoreyſcy w Ruśi y w Przemyſkiey źiemi Dom ſtárodawny/ z meſtwą wielkiego Imie tát Przodkowie iáko y ći wieku me° máią/ ktorych było bráćiey trzey rodzonych Mężow dobrych.

¶ Synowcowie/ ktore wſpominaią Hiſtorye ludźmi znáczynymi/ piſali ſie de Zadowice/ iáko Mikołáiá w Roku/ 1434. wſpomina Kromer w Kſięgách 17. Liſt 411.

Dom Polánowſkich w Krákowſkim

Woiewodztwie z Polánowic/ ktore iuż zá pámieći ludzkiey w roku/ 1536. przedał Mikołay Polánowſki: Co Akta Kſiąg źiem Krákowſkich opowiedáią w te ſłowá.

NOBILIS NICOLAVS POlanovvski in Polanouicze, ſuæ totius ſortis hæres, recedeñ á terris & diſtrictibus quibuſuis, libere recognouit, quia omnia ſua bona hæreditaria Polanouicze, quæ præcedeñ inſcriptiõe nunc donauit, cum omni iurè & toto dominio, atq; omnibus & vniuerſis ſin-

gulisq; proprietatibus, ad prædicta bona Polanouicze, ex antiquo quomodolibet pertineñ, nihil pœnitus pro seipso & suis successoribus ibidem exclusis, Nobili ac famatæ Hedvvigi Pernusovva, Consorti legitime Famati Stanislai Pernus Ciuis Craco: & suis successoribus, pro summa Octingentorum florenorum peccuniæ & monetæ Poloni: per mediam sexagenam computañ in totum, titulo perpetuæ venditionis, vendidit, inscripsit, &c. &c.

☞ **Támże v tegoż Sadu/gdy przedał te máietność ten Mikołay Polánowski/zápisał sie zań zá obronę tey Pernusowey przerzeczony slácheticy Jan Grodowski z Pieczyłak/czego iest sens w te słowá.**

Et hic stans personaliter coram Iudicio terrestri Craco: Nobilis Ioannes Grodovvski de Pieczilegi hæres, recedeñ a terris & districtibus quibusuis, p̃sentibus se inscripsit cum suis successoribus, eandem Hæduigi Pernusovva, ac eius successores, ratione bonorum Polanovvicze, per Nobilem Nicolaũ Polanovvski, sibi titulo perpetuè venditionis inscriptorum, ab omnibus impedimentis & damnis quarumlibet personarum status & sexus vtriusq;. &cæ. &c. vt in forma. Necnon á pueris omnibus Nobilis olim Stanislai Polanovvski filiastris suis, sub vadio Octingentorum florenorum. &c. Qui Ioannes Grodovvski etiam recognouit, ac se & suos successores inscripsit, quòd prædictus Nicolaus Polanovvski omnia munimenta literatoria super præfata bona Polanovvicze, tam donata quã etiam vendita seruientia, ac etiam super cmetones, pro quibus cum generoso Ioanne Iordan iurè ægit, & citationes, huic ad Feriã secundam post Festum sancti Iacobi Apostoli nunc instans proximè venturũ, in manus & personam eiusdem Heduigis Pernusovva, & suorum successorum tenebitur dare, & ex Actis quibuscunq; suis sumptibus extrahere.

☞ **Támże záraz stáwił tenże Mikołay Polánowski Zonę swą ze dwiemá Powinnymi iey/że przyzwolilá ná to przedánie tey części/czego iest w tymże zapiśie sens w te słowá.**

Et hic idem stans personaliter corã Iudicio Nobilis Anna Consors legitima Nobilis Nicolai Polanovvski, habens penes se Nobilem Stanislaum Laganovvski, & Stanislaum Marszovvski, consanguineos de linea paterna, ad hæc sibi consentiens recognouit: quia huic inscriptioni venditoriæ, in omnibus punctis & articulis in eadem inscriptione approbauit & fieri eam admisit, super reformationem suam dotis & dotalitij, si quam super præfatis bonis Polanovvicze venditis habuerit inscriptam, & super omnem ius suum. &c. Mortificat, cassat, & in nihilum redigit, iam se perpetue ab eisdem abrenunciañ. Actum Craco: Feria secunda in crastino S. Trinitatis proxima, Anno vt supra.

☞ **Tenże Mikołay Polánowski zostáwił z Otwinowską z Domu Gryff Synow sześć/Corek pięć/ Synowie czterey zeszli steriles. Został Jan/ktory zá dowćipem swym y zá biegłością/ przyszedł do máietności znáczney/y potomstwo zostáwił ze dwiemá żonámi Syny y Corki/Janá/ktory w Węgrzech w Multáńskiey źiemi czás długi ná Rycerskim śie chlebie báwił. Máćieiá/ktory także ná chlebie Rycerskim młodość swą trawił/ drudzy minorenes.**

☞ **Thomaß drugi Brát tego Janá/Syn Mikołáiow/ktory śie zmłodości Náukámi wyzwolonymi báwił/ wstopił potym do Zakonu S. Benedyktá ná Tyniec/tám był trzydźieści lat Káplanem/potym zá przezrzeniem Páńskim został Opátem Klaßtoru ś. Krzyżá ná Łysey gorze/ po Kuczowskim z domu Roża. Zostáwił pámięć po sobie Klaßtorowi onemu Miednicę y Nalewkę śrebrne/Láncuch z Krzyżem/y Pierśćień z Száfirem/ Ornat śrzebrnogłowowy/vmárł Roku/ 1582. Dwie Wśi dał ná osadzenie/czym Klaßtorowi y stołowi Opáćiemu pożytkow przymnożył/ z Vćiską Grzywien dwádźieśćiá zá Dźieśięćinę Zakonnikom/ z Woley páprockiey złotych dwádźieśćiá stołowi swemu/ktore miał ná prębendę obrocić do tegoż**

Kościołá/wßákoż śmierć przeßkodźiłá. Był człowiek gniewliwy/ wßákoż gniew iego był krotki y mękżemny/ był wielki chlebodawcá. Po nim został Woyćiech Kilánowski z domu Pobog.

☞ Tegoż Domu tych Polánowskich było kilká pánien Asieniámi Stánisteczkimi/o czym świadczy Káthálog támże pisany.

☞ Tegoż Kleynotu vżywáią Máiowie w Sędomierskim Woiewodztwie/Dom stárodawny y znáczny.

☞ Tegoż vżywáią Wroniecy w Krákowskim Woiewodztwie/ w Rudnie gornym y Proßowic.

☞ Tegoż Grodeczcy y Saczá Dom stárodawny.

☞ Zarscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

¶ Wiele inßych Domow Znáczných w roznych Woiewodztwách/o ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie wiedzieć nie mogę.

Summá o tych dwoch Herbiech/ dla prętßego wyrozumienia/krotko wypisána.

¶ Naprzod to wiedzieć maß/ że Przodki Fámiliey Toporow ábo Stárzonow/ießcze zá Pogan rozne scripta znáczńie okázuią Wielkimi á Możnymi ludźmi w tym to Krolestwie/ co y Przywileie Klaßtorow od záczęcia Wiáry Chrześciáńskiey fundowáne ná grunćiech ich vkázuią/ktorych potwierdzáiąc Krolowie/ miánuią ie/ MAGNI COMITES.

¶ Pisalemći też o Wálcerze Hrábi Przodku Herbu tego/ żeby Krolewne Fráncuską Heligundę vmieść miał/wßákemći pokazał ták to wiem/kto o tym pisał/toć wolno przyiąć iáko chcesz: Jam thylko vczynił dośyć przedśięwźięćiu swemu/żeć stáre wßytkie dźieie do grumády zebrawßy/wiednych kśięgách vkázuie/ále to rzecz iest prawdźiwa/że Tymiec z Domu tego/ ábo Fámiliey Toporow vel Stárzonow wyßedł/ o czym we wśiách dawnych do thego tám Klaßtorá należących proclamatiæ świadczą.

¶ Już też to wieß/że te dwie Fámilie Toporow y Stárych Koniow/od iednego Przodká idą/ czego nie tylko Helmem ktorego vżywáią nád Stárym Koniem dowodze/ále oto y Listem potwierdzenia kilku Krolow.

☞ Nie táynoć też to iuż/że Hrábstwá dawne w Polßcze/ktore były miedzy Familiámi pospolite/ vstáły y znißczáły/ á to dla krzywd wielkich/ ktore inße Rycerstwo od nich iáko od możnieyßych ćierpieli. Jednák zá wielkiemi zasługámi Dźiádá dźisieyßych Teczyńskich przećiwko wßytkiey R. P. Chrześciáńskiey/ Cesarz Carolus tym go znowu wiecznie ze wßytkim Potomstwem iego ozdobił/Orłá płatánego ktore° Cesarze Chrześciáńscy vżywáią/do Herbu ich Toporá przydał/cos iuż wyżßey z Listu wyrozumiał. Potym LWA tego w posrzodku y w Helmie tákże/zá znáczne zasługi przydał Cesarz Ferdynand/zá iákie zasługi/y komu/iużći to Listy dostáteczńie okazáły.

¶ A iż ia w to potráfić nie mogłem/ ábym ták dawno Fámilią miałći pokázáć/iáko własnie idą ieden z drugiego áż do mego wieku/gdyby to było opus infinitum, y Czytelnikowi do czytánia nie lube. Tedyć wzdy krotko vkaże od prádźiádow dźisieyßych Hrábiow/ktore ießcze przed oczymá znáczne mamy/iáko idą/ y iáko sobie dálecy byli z onymi Możnymi á pámięći godnymi Hrábiámi z Teczyná/ ktorzy zeßli iuż zá náßey pámięci prawdźiwi milownicy y stroßowie dobrzy R. P. Co mam nie z experiencicy swey/ále z scriptow á z pilney Terminaty y opowiedzenia dostáteczńego/ iednego Wielkiego á

Możnego człowieká mego wieku / ktory tanquam in speculo omnia negocia R. P. przed oczymá miał / y vmiał ie / o ktorym ná swym mieyscu czytáć będzieß pod Herbem Kosla Rogi / ábo według nowßego názwiskà tey Fámiliey Jelitá. Ten nie tylko z tego powinowáctwá / ktorego był sam z Domu tey Fámiliey dosiągł / iáko biegłością w spráwách R. P. pokázáć to vmiał / że żaden przed nim áni po nim lepiey / czego y sam potym doznawßy w prawdzie mię podeprzeß. A to ſtąd záczne.

Jan z Teczyná Káßtellan Krákowſki / miał te Syny / w Roku 1400.

Andrzeiá / ktory ßczędł ſteriliter / Zbigniewá ktory miał dwoch Synow y Corkę Kostornowę / zßczędł ten dom.

¶ Andrzey Syn Zbigniewow był Káßtelanem Krák. Jan Podkomorzem támże / Stánisław Syn Janow 3. Miał Corki cztery / Bárbárá / Helżbietá Mielecka Káßtellanká Záwichoyſka: od ktorey Mieleccy / Jan Woiewodá Podolſki / Sebeſtian Káßtelan Krákowſki / Válerian Podkomorzy Sedomirſki / etć. ¶ Dorotá Oſolińſka / ktorey Wnuczká od Synà byłá zá Janem Zamoyſkiem Kánclerzem y Hetmánem Koronnym / Stároſtą / Generałem Krákowſkim / Biatá czwarta.

¶ Mikołay czwarty Syn Janá Káßtelaná Krákow. był Woiewodą Belſkiem / miał dwoch Synow / Janá Woiewodę Sedomirſkiego Stároſtę Belſkiego y Chełmſkiego / y Stánisławá Włoßká Káſtelaná Sedomirſkie°: tenże Mikołay miał trzy Corki / Bárbárę Tarnowſką Káßtelankę Krákowſką. Drugą Szydłowiecką Podſtárbiną koronną. Trzecią Opaleńſką / ktorzy ſie piſą ze Bniná.

¶ Gábryel piąty Syn Janá Káßtelaná Krákow. miał trzech ſynow / Janá Woiewodę Sedomirſkiego Marßáłká Nadwornego / Lubelſkiego / Lelowſkiego Stároſtę.

¶ Andrzeiá Káßtelaná Krák. Rohátyńſkiego / Sniátyńſkiego Stároſtę / Stánisławá Podkomorzego Sedomirſkiego / Trebowelſkiego Stároſtę / y te Corki Firleiową Woiewodżiną Ruſką / Myßkowſką / ktorey byli Synowie / Mikołay Káßtelan Woynicki / y Andrzey Káßtelan Lubelſki / czytay pod Jáſtrzębcem o nich.

Wapowſką / ktorey byli Synowie / Stánisław Wapowſki y Andrzey Káßtelan Przemyſki / ktory ránion w koronácyą Henryká Fráncuzá ná zamku Krákowſkim od Sámuelá Zborowſkie° / vmárł od rány we dwie niedźieli.

¶ Jan Syn Gábryelow miał ſynà Stánisławá Belſkiego / Lubelſkiego y Orzędowſkiego Stároſtę.

¶ Andrzey ſyn Gábrielow Káßtelan Krákowſki miał dwie Żenie / Czyżowſką / od ktorey Jádwigá Myßkowſką woiewodżina Krákowſką / potym z Ożarowſką Janá Káſtellaná Woynickiego dźiśieyßego / y Podkomorzego Koronnego / Lubelſkiego / Pareczewſkiego Stároſtę.

Andrzeiá Woiewodę Krákowſkiego / Zatorſkiego / Rubießowſkiego. cć. Stároſtę. Corki / Lánckorońſką Káßtellankà Málogoſką / Zborowſką Stárościną Szydłowſką / y Rumborſką.

¶ Stánisław Syn Gábryelow Woiewodá Belſki / miał Synà Woiewodę Belſkiego / Lubelſkiego Stároſtę / Kátárzynę Xiężnę Słucką / od ktorey Xiążętá dźiśieyßę / Jerzy / Siemion / y Alexánder / potym ßłá zá Rádźiwiłá Xiąże ná Dubinkách y ná Bierży / Káßtellaná Trockiego.

¶ Janá / tegoż Corká byłá Odrowążowa / od they był Syn ktorego zwano Jwánkiem.

O kleynocie Gryff/

ktory dla hoynośći Przodkow tey Fámiliey zowa Historycy Swobodá/ ći hoynośc swa nie ná prożność żadna/ále ku cżći á chwale miego Bogá obrácáli. Wßyßtkie Hiſtorye o tym świadczą że przyniesion z Dácyey/ co y ſam cżytáiąc Hiſtoryki pilno obaczyß/ iż Jáxá / ktorego mienią że był z narodu Monárchow Polſkich / był Synem Leßká Trzećiego / od ktorego był y on Popiel co Myßy Synā iego ziádły / táko o tym cżytaß w Kromkách. A iż inßego piſmá o tym Jáxy y dowodu pewnieyßego niemáß/ tylko że z Dácyey przyśćie iego opowiedáią: Tedy muśim ták o nim trzymáć / że własni ſą Potomkowie Jáxe tego/ ktoremu ſie był dział Serbſka ziemiá doſtáłá: O cżym doſtátecznie cżytay v Miechowity w kſie: 1. v Kromerá w kſie: 2. Tego Potwierdzą Przywiley Klaßtorá Zwierzynieckiego Fundácyi ich / ktory mżey cżytáć będzieß. A ták przypátrzywßy ſie własności Herbu/ cżytáć będzieß o Możności y Zacności Przodkow y Potomſtwá ich / ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge/ ma być Gryff Biały w polu Cżerwonym/ Nos y Nogi przednie Złote.

☞ Jáxe Przodká Herbu tego/ Długoß/ Miechowitá/ Kromer/ y inßy/ wſpominaią Synem Leßká Trzećiego/ ktory był wźiął od Oycá dział Serbſka ziemie: Ten pánował po Národzeniu ná świát Synā Bożego/ Roku 8 0 5. Miecho: Libro 1. Cromer 2.

☞ Gdy Wiárá Chrześćiáńſka w Polßcze náſtáłá / záraz z nią náſtáłá Sławá/ ták Krolestwu táko y Rycerſtwu/ y pámieć nieśmiertelna z poczćiwych ſpraw ich / gdy Kośćioły ku cżći y chwale Bożey budowáli/ nádawáli: Tám Listy ábo práwá ná to nádawáiąc/ Jmioná ſwoie podpiſowáli/ zálecáiąc ſie w modlitwy Káplanom/ Zakonnikom. ć.

☞ Wincentego Jáxycá wſpomina List Klaßtorá Trzemeßeńſkiego/ w Roku 1006. A ten był Comes & Hæres in Bochnia. Te potym Bochnia potomek iego dał Klaßtorowi Stániateckiemu/ o cżym niżey cżytáć będzieß.

☞ Jáxe wſpomina Kromer w kſięgách ßoſtych kſiążęćiem Serbſkim ktory we Wrocławiu Slaſkim poymował Corke Piotrá Hrábie z Skrzynná. To było w Roku po Národzeniu Synā Bożego / 1140. Zá Władyſłáwá/ Boleſłáwá Krzywouſtego Synā.

☞ Jáxe wſpominaią wßytkie Hiſtorye y Kátálogi/ w roku/ 1161. Dla tego / że fundował Klaßtor we wśi ſwoiey Oyczyſtey Miechowie/ Zakonnikom reguły Hierozolimitarū, ktorzy noßą krzyż cżerwony ná ſukniách. A to mu ſtąd było przyßło/ gdy będąc w Hieruzálem v Grobu Zbawićielá nászego z Henrykiem ćiáko to Kromer opiſuie w Kſięgách ßoſtych) Kſiążęćiem ábo Krolewicem Polſkim. A gdy mu ſie tám ná wßytkim ßczęśliwie wodźiło/ cżyniąc z nieprzyiaćioły Bożymi wiele/ dźiękuiąc Pánu Bogu zá to/ vmyſlił ku cżći y ku chwale iego Klaßtor teyże Reguły w Oyczyźnie zbudowáć. A ták odieżdżáiąc do domu/ prośił o iednego Zakonniká/ kto-

rego przy-

rego przywiozßy do Polſki / dał mu Miechow ze wśiámi do niego przynależącymi / á on Káplan Towárzyſtwá ſobie do tego nabożeńſtwá przyczynił z Polakow.

¶ Tegoż wſpominaią ſcripta Klaßtorá Zwierzynieckiego w te ſłowá: Cùm Sacra ordinis Præmonſtrateñ Religio, quæ Anno Dñi 1120. ortum ſuum habere cœpit, ſplendorẽ ſui fulgoris latæ longeq; ſparſiſſet in Chriſtiano orbe, radios ſuæ obſeruantiæ, ſuicq; ſtemmatis mira ſuauitate diffunderet, SATRAPA & Regulus Polonorum, Iaxa de Miechovv, Miles inſignis de Nobili ſtirpe Griffonũ originem ducens: cùm eſſet Vir & Miles, tũc inter Polonos ſpectate virtutis, & rari in Deum amoris, rareq; deuotionis, Religiõem Prẽmonſtrateñ, tam Famoſam & Cælebrem in Poloniæ Regnũ, & in Dioceſim Cracouieñ inducere ſatagens parumq; ducens, quòd religiõem Fratrũ Sacri Sepulchri Dñici Hieroſolimitani, in fundo patrimonij ſui Miechouieñ plantaſſet, omni conatu ad futurorũ bonorũ operam ſe accẽs, pro ſua virili extendẽs, & de tranſactis nullã habens exiſtimatiõem in altero fundo ſui Patrimonij Zvvierziniecz, ad Ripas Hiſtulæ fluminis, iuxta Crac: Vrbem Sito, conditioni Virginum & Deodicatarum Puellarum prouiſurus, Monaſteriũ Sanctimonialiũ Fratrum & Sororum Ordinis Præmonſt: Anno, 1181. Inſtituit, fundauit, & erexit, & villas ſui patrimonij: videlicet, Zvvierziniecz, Zabierzovv, & Bibicze, cum earum pertineñ, parem numerũ hæreditatum iuxta atq; Monaſterio Miechouieñ contulerat. &c. &c.

☞ **Janiká Biſkupá Wrocłáwſkiego / ktory potym był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / piſał ſie z Brzeźnice / tego opowieda Káthálog / że był nabożnym / y ku rozßerzeniu chwały miłego Bogá pilnym / wźięt ná Arcybiſkupſtwo z teᵉ tám Biſkupſtwá / Roku / 1148. Vmárł we Znimie / Scyátyke niemoc ćierpiąc / Roku / 1167. W Gnieźnie pochowan / po ktorym náſtał Piotr z Domu Srzeniáwá.**

¶ O tym Janiku piſał Ianicius Poëta Laureatus Wierße w te ſłowá:

Hic minuit cænſus, quos nuper adauxerat illi
Præceſſor, Sancta perditione tamen
Multa dedit Templis, ſed plus quod ſtruxerat ipſe
Cœnebio, magnæ Religionis opus.

☞ **Ten z Klemenſem Brátem ſwym / będąc ießcze Biſkupem Wrocłáwſkim / fundował y zbudował Klaßtor we wśi ſwoiey Oyczyſtey Brzeźnicy / Zakonnikom Reguły Cźyſterſkiey / do ktorego ſiedm wśi przyległych dáli / Brzeźnice / Rákoßno / Pothok / Lyſákowo / Laczyno / Rátowo / Chorzewá / y Dźieſięćin potym Arcybiſkupſtwu należących przydał / iáko po Sudole / Przecłáwiu / Konárách / Michowie po Oſowey Laniech / Láſkowey / Borowie / Przekopie / Czołoßynie / y po dwoygu Michowicách.**

☞ **Te Brzeźnice Jedrzeiowem Opát ieden od Jmieniá ſwego Miáſteczko zbudowawßy názwał / ták o tym Klaßtorne ſcripta powiedáią. Ale znáć że tám dawno Miáſteczko było / gdyż ći Pánowie funduiąc tám Klaßtor / pámiątkę zoſtáwuiąc że to z Domu ich wyßło / zoſtáwili w tey**

Brzeźnicy

Brzeźnicy sobie dań y Potomkom swym/sercá bydlece dla Ptakow/y po kilku śledźi od beczki. Co potym Opátowie y potomkow odkupili/iáko o tym niżey czytáć będźieß.

¶ Wspomina Fundus Jmioná Fundatorow tego Klaßtorá w te słowá:

Ego Ioannes Episcopus, & Frater meus vterinus Dominus Iaxa, Michora, Meczislaus, Martinus, Nicolaus tribunus, Comes Bogumilus, Hæredes de Brzeznicza, damus & donamus domino Abbati cum fratribus eius, totas partes hæreditarias in Brzeznicza, & in villis ad eandem pertinentibus. Tu zgody niemáß/ále znáć że zdawna Miáśteczko to tám było.

¶ Tegoż Jamká List drugi iest nádány ná dźieśięćiny temu Klaßtorowi/to iest/po Złotnikách/po Skotnikách/Rámbießycách/Láśochowie/Zarczycách/Zdanowicách/Czernie/Brzeźnie/Brzegách/y ná wßytkę część ktorey dostał od Synowcá swego rzeczonego Zmil.

O Początku Zakonu Reguły Czysterskiey.

TEy Reguły Klaßtorow wiele ći Gryffowie w Polßcze/y w Prusiech/w Slasku/fundowáli/ktora wiedźieli być z wielkiego nabożeństwá záczęta/ w Roku po Narodzeniu Zbáwićielá náßego/ 1098. tym sposobem.

☞ Czásu pánowánia Vrbaná Wtorego Papieżá/ Henryká Czwartego Cesarzá/Philipá pierwßego Krolá we Francyey/á zá pánowánia Władysłáwá Hermana w polßcze. ić.

¶ Swiety Robert bedac Opátem w Molyzynie/w Arcybiskupstwie Lugduńskim/w Krolestwie Francuskim/z drugimi stárßymi Zakonniki Konwentu swego/obaczył doświadczywßy/ że żadnym sposobem w onym ich Konwencie nie mogli ták nabożnie Reguły Swietego Benedyktá wypełnić iáko chćieli/vmyślili ono mieysce opuścić/á inßego od społeczności ludźi świeckich/wolnieyßego do Nabożeństwá sobie ßukáć. A ták wźiawßy z sobą Robert Opát dwádźieścia Zakonnikow/miedzy ktorymi byli ći stárßy/ Woyćiech Przeor/Odon/Jan/Stephan Angielczyk/Lethard/y Piotr/ puścili śie ná wielką puszczą w Burgundiyskiey źiemi/w Biskupstwie Kábilońskim/tám Nabożeństwo swe krom przekázy gniewu ludu Pospolitego odpráwowáli/gdźie po Modlitwách pracámi śie niezmiernymi zábawiáli/ poczęli polá roskopywáć: Kościoł/przy ktorym Klaßtor nowy zbudowáli/czego im dopomogł Odo Książe Burgundiyskie/y Gálterus Biskup Kábiloństi. Co w krotkim czásie Papież Wtory Vrban obaczywßy/zá przyczyną y stárániem wielą Ksiąząt y Biskupow/ktorzy często ná ono mieysce dla Nabożeństwá ieźdźáli: Y ktemu postawßy Rewizory swe rostropne/máiąc od nich spráwę dostáteczną o dobrym porządku Klaßtorá onego/záraz przedsięwźięćie ich potwierdźił. Názwáli mieysce ono ięzykiem onych kráin Cyste aux, á z Láćińska ie zową Cystertium, a frequentioribus in illo deserto Cysternis. A ći naprzod wźieli od owych początek/ktore Benedictinami ábo Cluniacensámi zową.

¶ Wstąpił potym do onego Nowego Zakonu/zá Trzećiego Opátá po Robercie Jmieniem Stephaná Angielczyká/człowieká bárzo na-

bożnego / Bernat świety Syn Tecelinusa Hrábie z Kásztellionu w Burgundiey/z piáciu Bráćiey rodzonych/iáko z Gwidonem/z Gierárdem / Andrzeiem/Bártłomieiem/y z Niwárdem/ wźiowszy zsobą trzydźieści towárzyszow Mężow Bogoboynych/Możnych domow/ y Vczonych/ miedzy ktorymi był Syn Krolá Fráncuskiego Henryk / Gáldryk Xiąże / rodzony Wuy świetego Biernatá/y inszy Mężowie Zacni.

¶ Ten iáko w świątobliwości tego Zakonu niezliczonymi cudámi kwitnął/łácno sie tego doczytáć w pismie wiela Historykow/ dla czego potym ten Zakon po wszem świećie rozmnożył/ták/że iest Klasztorow w ktorych Zakonnicy mieszkáią Osmnaśćie set/á tych w ktorych Pánny teyże Reguły Cżternaśćie set/iáko to opowiedáią te Wierße niżey pisane.

Sunt Octingenta Monachorum Millecq; Clauſtra,
Atq; Quadringenta Monacharum Millecq; Clauſtra.
Quæ faciunt Ducenta ſimul Tria Millia Clauſtra.

¶ Z teyże Reguły było Papiezow śiedmnaśćie/ Eugenius Trzeći Benedictus Dwánasty/y inszy: Kárdynałow y Biskupow liczbá niemała/w samym Rzymie Klasztorow tey Reguły trzy/ Swietey Anástázyey/ ktory zową ad Tres Fontes: Wtory S. Crucis in Hieruſalem: Trzeći świetego Sebástyaná. W tych Państwách ktore przed tym należały do Krolestwá Polskiego/y co w samey Polszcze sa te/ iáko naprzod/

¶ Jedrzeiowski/ alias Morimundus minor, w Krákowskiey Dyoceſiey fundowány od Fámiliey tey Gryffow/iákoś wyższey czytał.

¶ Suleiowski przed tym zwano Skrzynnieńskie/w Gnieźnieńskiey Dyoceſiey fundowáne od Kázimierzá Monárchy ábo Krolá Polskiego / iáko świadczy Miechowitá w Xiegách Trzećich w te słowá:

Anno 1176. Quarto Idus Auguſti, Cœnubium in Suleiovv Ordinis Cirſtercień fundauit Cazimirus Dux Sendomirień ſupra flumen Pilcza, in prædio Ruſlai Comitis, qui Chriſtum reliquit hæredem, quia liberis caruit. A ten był z Fámiliey Abdánk / o czym pod tym Herbem szerzey czytáć będźieß.

¶ Leczkie/alias Liwida/teyże Reguły Klasztor nád Rzeką Wártą w Gnieznieńskiey Dyoceſiey / sześć mil od Gniezná/ ktore fundował Mieczysław Trzeći.

¶ Wagrowieckie przed tym zwano Lukna / w Gnieznieńskiey Dyoceſiey / mil śiedm od Poznániá/w Káliſkim Woiewodztwie/ nád Rzeką Welną / ktore fundował Zbyluth Hrábiá de Pánigrod z Domu ábo Fámiliey Topor/iákoś wyższey czytał/w Roku/ 1153.

¶ Oliwskie w Pomorskiey źiemi nád Gdańskiem/w puł milu od Morzá/fundował Sámbor Xiąże oney źiemie z domu Gryff/roku 1175.

¶ Koprzywnickie/alias Comprownicia/w Dioceſiey Krákowskiey/ ktore fundował Kázimierz Wtory/ do ktorego Bogoryczykowie y Hábdánkowie wiele wśi nádáli/o czym będźie pod Herby: A to było w Roku po Narodzeniu Zbáwiciełá nászego/ 1185. według Miechowity/o czym czytay v niego w Xiegách Trzećich.

¶ Wachockie ábo Camina minor / nád Rzeką Kámioną/ w Dyoceſiey Krákowskiey/ktore fundował Gedeon Biskup Krákowski z Domu ábo Fámiliey Gryff /o czym niżey/Roku/ 1179.

¶ Mogilskie / alias Clara Tumba / nád Krákowem przy Wiśle/fundował Iwo Biskup Krákowski z Domu Odrowąż/roku/ 1220.

O czym niżey. ¶ Oberskie

¶ Oberskie nád Rzeką Obrą/Dyocesiey Poznáńskiey/ Roku/ 1237. A to záwße bywálo w Regimencie Opátá Wagrowieckiego.

¶ Czyrzyckie / alias Sancti Joannis Mons / pięć mil zá Krákowem/ktore fundował Teodor Woiewodá Krákowski/z Domu Gryff/ o czym będzie niżey/w Roku/ 1240.

¶ Koronowskie pierwey zwano Byssowa / po Láćinie/ Fœlix valis, w Dyocesiey Włocławskiey/trzy mile od Bydgoßczey/nád rzeką Brdą/Roku/ 1253.

¶ Peplińskie/alias Nouum Doberan seu Pogotetan/co sie po Polsku rozumie Pobudki / w Dyocesiey Pomorskiey nád Rzeką Wierzycżką/ Roku/ 1267.

¶ Przemeckie/przed tym zwano Wielin/nád Rzeką Obrą/ w Dyocesiey Poznáńskiey/ siedm mil od Poznániá/ ktore fundował Beniámin Hrábiá Woiewodá Poznáński/w Roku/ 1278.

¶ Bledzowskie/alias Kámiona/ w Dioceſiey Poznáńskiey nád Rzeką Obrą/dwie mili od Miedzyrzecża.

¶ Porádyskie w Dyocesiey Poznáńskiey / milá od Swiebodźiná y od Miedzyrzecża/ nád grániczámi Slaskimi / Fundował Broniß z Domu Wieniáwá/ pisał sie/ Comes de Gośćikow/ Roku/ 1234. pod ten Klaßtor bieży Rzeká Pákwicá y Jordan.

¶ Olobockie w Dioceſiey Gnieźnieyskiey/ nád Rzeką Przośną/dwie mili od Kálißá/od Gryffow nádáne/iáko niżey vſłyßyß.

¶ Owieńskie w Dioceſiey Poznáńskiey nád Rzeką Wárta/ pultory mile od Poznániá/Przemyſł Kśiąże Wielopolskie fundował/w roku/ 1253. Pater eius Abbas Wagrowieceń.

¶ Żárnowskie w Pomorskiey źiemi/ktorym sie opieka Opát Oliwski.

¶ Chełmskie w Prusiech nád Nogáthem Dyocesiey Kulmeńskiey/Mediatus viſitator eius Abbas Kurovvski.

¶ Toruńskie w Prusiech w Dioceſiey Chełmſkiey nád Wiſłą.

¶ Lubieskie ná Slasku nád Rzeką Odrą/ kthore Bolesław wyſoki fundował/Kśiąże Wrocławskie/Roku/ 1200.

¶ Henrychowskie w Dioceſiey Wrocławskiey ná Slasku/ siedm mil od Wrocławiá/od Mikołáiá Henrychowskiego fundowáne/Roku 1220. Ktory był możnym Hrábią/potym wstąpił do Zakonu tego/ á dobrá swe Klaßtorowi nádał.

¶ Trzebnickie trzy mile od Wrocławiá/od Henryká Brodátego fundowáne k woli żemie swey S. Jádwidze/w Roku/ 1220.

¶ Kámieńskie w Dioceſiey Wrocławskiey / dwie mili od Henrychowá/ dźiewięć mil od Wrocławiá nád Rzeką Nyſſą/Filia Abbaciæ Lubieceń.

¶ Gryskie dwie mili od Wrocławiá/w teyże Dioceſiey.

¶ Nowocelińskie zá Párádyżem dźiewięć mil.

¶ Ruckie nád Rzeką Odrą / cżterzy mile od Viázdu / Filia Andreovień.

¶ Jemielnickie w Dioceſiey Wrocławskiey / nád odrą/ pięć mil od Opola/Filia Andreovień.

¶ Wieloráckie ná Morávie w Dioceſiey Ołomonieckiey/ co przed tym do Polski było. A te wßytkie máią swego stárßego in Regno Ga-

liæ, Cyſter-

liæ, Cysterciensem Abbatem, Patrem & visitatorem, Capitalicq Generalis ordinis sui præsidentem. Ten zá wieku mego/ w Roku/ 1580. Zá pánowánia Stephána Krolá Pierwßego w Polßcze/ przysłał Komisarzá swego dla reformowánia tych Klaßtorow/ Xiędzá Edmondá Krucyná/ Doktorá z Sorbony Paryskiey Akádámiey/ Opátá Káßtelluńskiego/ o ktorym pod Herbem Wilibálińá Arcybiskupá napierwßego czytáć będźieß.

Gedeoná/ Biskupá Krakowskiego/

wspominája Historye y Káthálog/ że był wźiet po Máttheußu z Domu Cholewá/ w Roku/ 1166. Zył lat ná nim dwádźieśćiá: Vmárł Roku/ 1186. W Krákowie ná Zamku pochowan/ po nim nástał Fulko z Domu Lis.

¶ Zá tegoż Gedeoná Ciálo świetego Floryaná do Krákowá przywieźiono/ w Roku/ 1184. Od Papieżá Lucyußá Trzećiego tego imieniá/ przez Egidiusa Mutinień: Biskupá.

¶ Tenże Gedeon kazał zbudować Kośćioł Ciálu temu w Krákowie ná przedmieśćiu/ kędy Kleparzem teraz zowo/ do ktorego wiele Dźieśiećin nádał od stołu Biskupiego/ iáko naprzod/ po Skromiewie/ Waślinie/ y drugim Waślinie/ w Niedźicy/ Skowrodlnie/ w Błoniu/ y w wielu inßych wśiách.

¶ Do Jędrzeiowskiego Klaßtorá/ ktory Brácia iego fundowáli/ Dźieśiećin tákże przyczynił.

¶ Klaßtorowi Miechowskiemu Dźieśiećin wiele nádał/ Jáko naprzod/ po Miechowie/ Zagorzycách/ Komorowie/ Chodcu/ Skárzeßowie/ Modrzeláńcu/ Wierzbicy/ Odniechowiczu/ y Krempy.

¶ Tenże w Kielcách Kośćioł ku czći Błogosłáwioney Dźiewicy Máryey zbudował/ czterech Prálatow/ ßeść Kánonikow fundował przy nim/ z dochodu stołu Biskupiego známienićie nádał/ Kośćioł z kámieniá ćiosanego zmurować dał/ o czym Káthálog świadczy/ y Kromer w kśięgách ßostych.

¶ Tenże Stephána Woiewodę Krákowskiego záklął/ o to/ że máiąc żonę/ drugą poiął á mießkał w cudzołostwie. A gdy ten Stephan Woiewodá wieźdźał do Krákowá/ kazał nań dzwonić iáko ná iákiego złoczyńcę. Tákież kiedy do Rády wßedł/ on przy nim być niechćiał/ záwße z Rády wychodźił/ drugie Biskupy ná to przymußał/ á to czynił do tąd/ poki sie nieupámiętał on Woiewodá w ták nieprzystoynym życiu stanowi swemu.

¶ Tenże Klaßtor w Wachocku zbudował nád Rzeką Kámioną/ kędy Kośćioł z kámieniá ćiosanego zmurować dał/ y bogáćie nádał/ iáko to Káthálog wystawia y Fundus/ to było w Roku/ 1179.

¶ Tenże Mieczysłáwá Monárchę z páństwá zrzućił/ z drugimi sie Pány ná to porozumiawßy/ á ná iego mieysce Kázimierzá Brátá iego wsadźił/ o czym ßerzey w Historyey czytay.

¶ Wielką pomoc y rátunek wßytkim vtrapionym śierotam dawał/ iáko práwy Pan y Biskup/ zá co od wßytkich dla świątobliwego żywotá był mian w wielkiey vczćiwości.

¶ Inßych wiele Zacnych á pámięći godnych spraw iego w Historyey obaczyß.

☞ Jzyroná Hrábie Możnego/ wspominája rozne scripta/ ktorego Miechowitá pomienia w kśięgách trzećich/ przy Symie Sámborze/ ktory był posłan ná Pomorskie Xięstwo/ czego y Kromer potwierdza w kśięgách ßostych.

☞ Sámborá Járycá wspominája Historye/ że był posłan ná Stárostwo Pomorskie/ z ktorego tylko tysiąc Grzywien śrebrá dawał/ wßákoż sie pisał Xiążęćiem á nie Starosto/ o czym świadczy Miecho.

¶ Tenże w Roku/ 1178. Fundował Klaßtor w Oliwie/ mile tylko ode Gdańską/Zakonnikom Reguły Cysterskiey / do ktorego siedm wśi nádał / Oliwę / Szalkowice/ Stanowe/ Stercżow/ Głobowy/ Grzanczewy/ y Snicżnice.

¶ Pißę Kromer/ że naprzod Bogusław był posłan ná to tám Xięstwo od Bolesłáwá Krzywoustego.

¶ Tegoż Sámborá Corką Adleydá/ byłá zá Bolesłáwem Lyssm/ Xiążęciem Legnickim/ Miech: Cromer, Testes.

¶ Tegoż Sámborá/ ktory przymierze miedzy Krzyżaki á brátem swym Swątopełkiem stánowił/ w Roku/ 1244. Miechowi: Kromer wspomináia.

¶ Wßákoż pißę tenże Historyk / że po oney fortunney bitwie z Henrykiem Cesárzem/ kiedy sie sprzećiwili Pomorzánie Bolesłáwowi Krzywoustemu: Náiechawßy ich z niemałym woyskiem/ rozgromiwßy woyská ich/ Wśi/ Miástá/ Zamki popustoßywßy/ do tego przymusił/ że musieli łáski v nie° prośić. Nád ktorymi przełożył Swątopełká z Domu Gryff/ o czym tenże Kromer w Xięgách 5. List 119. tymi słowy: Quibus omnibus Boleslaus Svvatopelkum, vnum de Proceribus & Consiliarijs suis præfecit, de Griphonum, siue Griphium Familia: Hominem non tam opibus aut natalium splendore, q̃ virtute & scientia rei militaris clarum.

¶ Tegoż rownie tymiż słowy Długoż wspomina: BOLESLaus Dux, Svvatopelkoni Baroni & Cõsiliario suo, vni ex Poloniæ Primoribus enixius, partes suas adiuuante, in tenutam & gubernationem nomine suo teneñ, fauorabiliter concesit: Præstabat enim cæteris, non tam generis Nobilitate, & diuitiarum opulentia, q̃ dexteritate & fide. Nam & generis illi origo ex Domo Griphonum Familia, veteri Polonice gentis: lingua quoq; promptus & manu, pluribus se probitatis & virtutum meritis, ipsa quoq; dimicandi & militaris disciplinæ peritia, in frequentibus certaminibus & pugnis, Boleslao Polonorum carum gratumq; effecerat. &c.

☞ Mßczuiá Synà Sámborowego wspomina Kromer że tám długo był ná tym Stárostwie / y pisał sie tákże Xiążęciem á nie Stárosta.

☞ Swątopełká wspomina Miechowitá w Xięgách trzecich/ zá Leßká Białego/ Synem Mßczuiowym / ktory tylko tysiąc Grzywien srebrá z tego tám Xięstwá Pomorskiego dawał Krolom ábo Monárchom Polskim/ czego Kromer w Xięgách 7. potwierdza tymi słowy: Svvatopelkum vniuersæ Pomeraniæ præfecit, & amplissimam potestatem atq; iurisdictionem etiam in Palatinos, qui tunc duo erant, nempè Gedaneñ & Svveceñ: & in cæteros Magistratus ipsi concesit: de reditibus autem totius Pomeraniæ, mille pondo, siue Marcas argenti, &c. vt in Historia.

¶ Tegoż Siostrá rodzona była zá Władysłáwem Plwáczem / Synem Mieczysłáwá Monárchy/ ktorego zwano stárym imieniem Helingá.

¶ Zá tegoż Swątopełká pomocą / przyßedł był Władysław do cześci Oyczystey: Bo Swątopełk przećiwiwßy sie Leßkowi Białlemu o krzywde Szwagrá swego/ nie dał mu zwykley dani/ á potym go y zábił v Gaßáwy: O czym czytay v Kromerá Xięgi ßoste/ v Miechowity Trzecie.

☞ Sálomea Corká tegoż Swątopełká Xiążęciá Pomorskiego / byłá zá Zemomysłáwem Synem Kázimierzowym / Xiążęciem Sieradzkim y Leczyckim/ á to mu był sam Kázimierz ießcze zá żywotá ziednał/ y z toż był zostáwił trzech synow/ Leßká/ Przemysłá/ Kázimierzá/ y dwie Corce.

Fenwenne/ ktora byłá daná Stephánowi Krolowi Węgierskiemu. &c.

Konstáncya Xsienia byłá Trzebnickiego Klaßtorá.

¶ Vmárł ten Swątopełk w Roku/ 1268. Jáko o tym Miecho-

witá w Xsie-

witá w kśiegách 3. Zostáwiwszy sýnow czterech/Mszczuiá/Wárcisłáwá/Rátyborá y Sámborá/ktorzy go pochowáli w Oliwie Klasztorze.

☞ Mszczuiá wspomina Kromer / że miał zá soba Corke Mieczysłáwowe/á dawał wielka pomoc Oycu żony swey / gdy był zrzucon z Páństwá/o czym w Historyey czytáć będzieß.

¶ Tenże/o czym świádczy Báßko/Roku/ 1209. Fundował Klasztor Mnißkam w Zukowie: Tey iego fundácyey potwierdzáli Synowie/iáko Swátopełk Kśiąże Pomorskie/y inßy.

☞ Wárcisłáwá wspomina Miecho: w Kśiegách Trzecich Kśiążęciem Pomorskim/ przy ktorym y Przepełká Woiewode Poznáńskiego Brátá ich przyrodzonego/támże y Jaṅká Káßtellaná Poznáńskiego.

☞ Janá y Wáwrzyńcá Syny Janowe/wspomina Kromer w Kśiegách ßostych/ iż dawáli znáczny rátunek Władysłáwowi Plwáczowi przećiwko Láskonogiemu Władysłáwowi Stryiowi iego / w Roku/ 1226. O czym w Historyey.

☞ Mszczuiá Syná Mszczuiowego Synowcá Sámborowego/wspominaią Historye ſtad/że Klasztor nowy rzeczony Dobrány / fundował y vbogáćił/potym przeniosł do Popliná/ku czći błogosłáwioney Dźiewicy Máryey/á ku chwale miłe° Bogá/ ktory wielkimi wolnośćiámi vdárował. To było w Roku/ 1174. Miecho: w kśiegách 3. káp: 57.

☞ Wárcisłáwá/Sámborá/y Rátyborá/ Syny Mszczuiowe/wspomina Miechowitá w kśiegách trzecich/że byli częśći swe Kśiestwá Pomorskiego przedáli Krzyżakom/przy ktorych część Brátá swego Mszczuiá vwiązili/ktory ieżdżił do Rzymu do Marćiná Cżwartego Papieżá tego imieniá/skárżąc sie ná wielkie łakomstwo Krzyżackie/gdy mu niechćieli częśći iego puścić/ámi summy tey od niego wźiąć/ ktorą byli bráćiey iego dáli.

¶ Posłał Papież do nich Biskupá Firmáńskiego/ ktory to wynálazł dekretem swym/że zła oná kupniná ich była. A ták zá vgodą dał Mszczuy Krzyżakom Gniew Miásto/z piećiąnaśćie wśi/ktore oni wrychle obmurowáli. ić. vt in Historia. To sie dźiało/Roku/ 1283.

☞ Mszczuiá Kśiąże Pomorskie / wspominaią Historye y Fundus/że mießkáiąc w Zamku swoim Swieciu / doßć hoynie żył/ nie miał Potomstwá żadnego y żony/ták tylko mießkał cum concubina, ktorą był sobie wźiął z Klasztorá Chełmińskiego/z tąż żywotá dokonał. Zbudował Klasztor we Tczowie/ku chwale Bożey/ á ku czći błogosłáwioney Dźiewicy Mári.

¶ Tenże drugi Klasztor zbudował w Derßowie/ do ktorego wiele wśi y wolnośći w nich niemále nádał/w leśiech y ná wodách wßędy wolne łowiská/przewozu żadnego we Tczowie nie płáćić/o czym Miecho: w kśiegách 3.

¶ Tenże Przemysłáwowi Wtoremu/Kśiążęciu Wielgopolskiemu spuścił Kśiestwo Pomorskie/á po sobie pewnym Potomkiem náznáczył/ wßytkę Slách tę ná to támże przywiodł/że mu przysiegli y Potomstwu iego wierność y poddáństwo/ o czym Miech: w kśiegách 3. káp: 65. To było Roku/ 1290.

☞ Goslaus/alias Getko/Biskup Płocki/ktorego wspomina Káthálog/że był wźięt po Mićie z Domu Janiná / o ktorym ták pißę / że był grauibus & honestis moribus plenus, będąc Skolástykiem Płockim/ naprzod był Canonice electus, potwierdzon przez Henryká Arcybiskupá Gnieznieńskiego/żył lat siedmnaśćie/vmárł Roku 1223. Támże pochowan/po nim nástał Jan z Domu Gozdáwá.

¶ Gietko Miles mortuus Anno 1256. O tym pißę Báßko / że żył lat sto: Ten o wielkich cudách ktore sie dźiały przy grobie ś. Stánisłáwá powiedał/ná co sam oczymá pátrzał.

☞ Klemensá Woiewode Krákowskiego/ wspomina przy

Synie Wierzbiećie / ktory Wierzbietá z Ruscá dał do Głoboká cztery wśi swoie Oyczyste/Kárnowo/Grzybowo/Myßkowo/ y Drußkowo/ co było w Roku/ 1211. O czym Miechowitá w kśiegách 3.

¶ Tegoż Woiewody Syny/ Janá y Andrzeiá/Skoláśtyká Krákowskiego/Brácia rodzona wspomina Historyk/ á iż potym był Andrzey Biskupem Płockim/Kromer w kśiegách osmych/ále go Káthálog opowieda synem Márká/á nie Klemensá Woiewody Krákowskiego.

☞ Klemens de Ruscá/Woiewodá Krákowski/ był bárzo Możnym y Pánem walecznym/iáko go záleca List Bolesłáwá Pudyká/á tego iest sens w te słowá:

IN Nomine Domini amen. Quoniam ea quæ geruntur in tempore; ne simul cum cursu ac interuallo temporis elebantur à memoria, à prudentibus consueuerunt studiosa inter scripturarum ac fide dignorũ testimonio perhennari. Noscat igitur præsens ætas, & sciat postera, quòd nos Boleslaus Dei gratia Dux Cracouieñ & Sendomirieñ, vna cum nostra charissima Matre Dña Grimislavva, Ducissa terrarũ earundem, considerañ fidelitatem ac ꝓbitatem nostri fidelis Militis Comitis Clementis de Ruscza, & Palatini Craco: qui sua industria nos de captiuitate Patrui nostri Ducis Cõradi liberauit, per exploratores suos & nũcios fideles, & pristinè restitiuit libertati: postea, quando idem Dux coadunatis sibi alijs quatuor Principibus, in fortitudine magna & exercitu graui, terrã sibi nostrã subijcere & nos perdere cupiens, intrasset: Idem Clemens, additis ad se amicis suis, & militibus nostris, sicut fidelis miles & bellator strenuus, ipsos Duces in campo qui dicitur Suchodol, inuasit, & cũ Dei adiutorio multos de aduersarijs nostris ꝓstrauit, & alios in fugam conuertit: nosq; in Ducatu nostro cõstituens, omnes fines terrarũ nostrarũ in gladio suo & strenuitate cordis sui ꝓtexit. Cuius nos fidelitatẽ de more rep̃sentãtes, damus, & perpetuo tradimus ei, & omnibus posteris eius vtriusq; sexus, omnes libertates quas nos in dominio nostro habemus: ita, quòd omnes hæreditates supradicti Comitis Clemẽtis, patrimoniales, deseruiti, & peccunia cõparati, sint liberi ꝓrsus ab omnibus exactionibus, solutionibus, & angarijs, quocũq; vocabulo cẽseantur. Habeat insuper idem Comes Clemens, & omnes posteri eiusdem potestatem iudicandi, ad omnes sententias iuxta formã curiæ nostræ: videlicet, ad aquam, ad ferum candens, ad duellũ baculorum & gladiorũ, ad suspẽdium, & mutilatiõem membrorũ homines suos. Valeant pr̃terea ædificare in suis hæreditatibus munitiones, castra, ciuitates, ꝓlibitu suæ voluntatis. Liceatq; sæpè dicto Clementi, cũ omni sua posteritate, seruire libere Principibus quibuscunq; vicinis & remotis, nulli obstãte auctoritate, absq; omni impedimẽto suarum possessionũ. Vt aũt hæc nostra donatio robur perpetuè ob-

tineat firmi-

tineat firmitatis, præsentem paginam sygilli nostri munimine facimus roborari. Actũ publicè in Cracouia, anno 1252. Præsentibus his testibus, Michaele Castellano Cracoui: Sandone Palatino Sendomirieñ, Stephano Castellano Sendomir: Adamo Castellano Wisliceñ: Zeugno Castellano Lublineñ, Zeugno Castellano Sarnouieñ, Nicolao Pincerna Cracouieñ, Sandone Subcamerario Cracouieñ, Faliſlao Subcamerario Sandomirieñ, & alijſq; pluribus. Datum & ordinatum per venerabilem Prandotam Epiſcopum Cracouieñ: Anno vtſupra.

☞ **Tenże/iáko to Kromer wſpomina w Kſiegách dźiewiatych/zá tegoż Krolá/Zamku Krákowſkiego Tátárom obronił/ o czym bedźie w Hiſtoryey ſieroko/to było w Roku/ 1260.**

☞ **Márká Woiewodę Krákowſkiego wſpominája Hiſtoryę znáczným Senatorem/y dobrze R. P. záſłużonym/żył w Roku 1225. O czym czytay v Miechowity Kſiegi Trzećie/v Kromerá ſiodme/ ten wyliczá wielkie zaſługi iego przećiwko R. P.**

☞ **Cháderá Woiewodę Krákowſkiego/ wſpomina Liſt Klaſztorá Jedrzeiowſkie°/przeto/że nádał wieś Skoruſtkowice/ ktorą kupił v Wincentego Synà Chiniſego z Lubichy. ć. Datum in Xiąż villa Comitis Stephani, Anno, 1234.**

☞ **Teodorá názwánego Cedro/Woiewodę Krákowſkiego wſpominája Hiſtoryę/ dla tego/że zbudował y fundował Klaſztor ku chwale Bożey/y ku cześći błogoſłáwioney dźiewicy Márycy we wśi ſwoiey Ludmirzu/ Zakonnikom Reguły Cyſterſkiey/wßákoż go dla zboyc przeniośł do Czyrycżá. O czym czytay v Kromerá Kſiegi oſme/co y Kátálog opowiáda/tákże Przywiley y Fundus.**

¶ Tenże Teodor kupił wieś Rogożnik v Synowcá ſwego/zá dwá woły/zá ßeść łokći ſukná brunatnego/y zá kilká ſtorek liſich / To było w Roku/ 1237. Jáko Liſt Klaſztorny opowieda. X

¶ Tenże Teodor kupił drugą wieś Czyrycż/temuż Klaſztorowi/w ktorey fundował Klaſztor zá ſto Grzywien śrebrá / ná czym teraz ieſt wśi ßeść. A to było w Roku/ 1237.

¶ Tenże Teodor kupił wieś Krzyßkowice temu Klaſztorowi/v ślachetnych/Lewoſá y Krzyßká/zá dwádźieśćiá grzywien śrebrá/y zá dwie ſukni/w Kośćiele świętego Floryaná/przed Kſiążęćiem Henrykiem Krákowſkim/ w Roku/ 1238. w Oktawę Trzech Krolow.

☞ **Klemenſá z Klemuntowá/Hrábie y Káßtellaná Krákowſkiego/wſpomina Miechowitá w kſiegách Trzecich/ ſtąd/ że fundował Klaſztor w Stániątkách w dobrách ſwych Oyczyſtych/ktorego ćiáło y żony iego Rácławy támże w tym Klaſztorze leży. Wiſonegá Corká iego napierwßa Kśieni byłá tego tám Klaſztorá. A to było w Roku/ 1253.**

☞ **Andrzeiá ſyná Márká Woiewody Krákowſkiego/ ktory ſie piſał z Brzeźnice od Bochnie / wſpomina Káthálog / że był Biſkupem Płockim/był wźięt po Pietrze z domu Pułkozá/w Roku/ 1238. Był to Syn Márká Woiewody Krákowſkiego. Piße o nim/że był ſingularis deuotus: Klaſztorowi Stániąckiemu ktory Striy ie° fundował/wiele nádał: Natrzod wieś ſwą oyczyſtą Brzeźnice z Dźieſięćinámi do niey przynależącymi/ Lepiánkę y z ſołą/Bochnią Miáśteczko / Bierkow / y Niedokßyce / ktemu dwie częśći ſoli/ktore Pospolſtwo Pieczynámi zowie/y korce: Dobromowi-

cże/Wiśni-

cże/Wiśnicże/y Kirádowicże. Żył ná Biskupstwie lat iedenaśćie. Vmárł 17. dniá Stycżniá/támże w Płocku pochowan/w Roku/ 1249.

¶ Zá tegoż Andrzeiá Biskupá przyczyna/Bolesław Mázoweckie Xiąże/ßeść Krow/ßeść wiáder Miodu/ßeść Skopow/ktore ná káżdy rok z Pułtowskiego Kluczá dawano Xiążęciu Mázoweckiemu/Biskupowi do stołu dárował.

¶ Po tym Andrzeiu został Piotr rzeczony Breuis, z Domu Jástrzębiec: Brácia tego Andrzeiá ktorzy ciáło iego chowáli: Naprzod Janko Comes in Ruda Castellanus, dźiś to zowa Kásztellánia Wieluńska. Wierzbietá Proboßcz Stániątecki/ ktorzy z nim dobrowolnie zezwaláli ná te dárowizne tych imion Klaßtorowi.

☞ Klemensá Woiewode Głogowskiego wspomina Historyk z brácia iego/iáko z Fulkiem y Teodorem/ ztąd/że byli vßli przez Węgierską ziemię Tátárom z wieżienia/zá Bolesłáwá Pudyká/bedąc pogimáni w one sroge Tátárßczyznę/gdy po Węgrzech/ po Czechách/ Morawie/ po wßytkiey Polßcze/ogniem/mieczem/burząc plundrowáli.

☞ Fundus opowieda wśi ktore był nádał ten Klemens temu tám Klaßtorowi: Naprzod/ Stániątki/ Lipowa/ Zagorzyce/ Bábice/ Koßkochow/Lusowice/ Długoßyn/ Czeßkowice/ puł Jáworná/ Smolice z wolnym łowiskiem Bobrow/Miásteczko Zator/Kety długie/trzecie Czeladź nád Rzeką Brzeźnicą/z wolnym łowiskiem Bobrow y z Kárczmą/Wichow y Siewiorá z ktorego ná ten czás wychodźiło dwádźieśćiá pługow/Ostrow y Poreże w Párásiey Niepołomskiey/ktore był wźiął zá odmiáne Letkowicz y Woźnik/ Lewtkowice nád Rzeką Ráby z Młynem y z Bobry. Item/ Płończe/Zagrodźie/Nábuße/Drußow/Przemenczány/Syczę/Lusomicze/y wieś wielka Klimuntow/od swego imieniá ták názwáno. A to przed tym nádał/ gdy iedyna Corká iego Wisonegá wstąpiłá do Zakonu tego tám Klaßtorá/potym Xsienia zostáłá.

¶ Tenże dał y wieś Niemik. A gdy mu sie Syn vrodźił po rozßáfowániu ták wielkiey máietności/ postał po one Corke swą Xsienią żeby Synà onego chrzćiłá. Oná mu dáłá imie Doiutrek/ ono dźiecie názáiutrz po chrzćie vmárło. To w Processyách zwyklych w pomienionym Klaßtorze wspomináia/modląc sie do Páná Bogá zá nimi.

☞ Regestr Klaßtorny te wśi wspomina ktore trzymał ten Klaßtor od tego Fundatorá: Naprzod/ Stániątki/ Lázy w Párásiey Brzeźnickiey/á z tego Brzeźia piße sie w tym wieku Lánckoruńscy/ y przed tym. Brzeźnicá/ w ktorey kościoł świętego Piotrá drzewiány/ Gorzkow w teyże Parásiey/Chrość w teyże/Złomirog w teyże/Ochmánowice/Zagorze wteyże.

¶ Bochnia/ ktora teraz trzymáią ná Krolá/ to byłá własna Oyczyzná Wincentego/ále odietá klaßtorowi zá pánowánia Bolesłáwá Pudyká/á postąpił zá to ná káżdy tydźień ćwiertnie soli do Klaßtorá ná wychowánie wárzoney/y tylko ma pámiątke y pożytek Bochnie Klaßtor Stániątecki.

Kárczme Stáńczowe w Párásiey Bodzánowskiey/ Kárczme Bolechowke w teyże Párásiey/ Lendźiony y Pißczyny/ kędy iest kościoł ku czći Klemensa świętego/zbudowány y fundowány od tegoż Klemensa.

Niegárdow/ w ktorym kościoł świętego Jákubá/ Węgierce w Párásiey Bodzánowskiey/Zielenice y Przemenczány w Zielenickiey Párásiey/Przemeczanki támże. Kielichow/Krzyżow/ Káßul/ Kap/ bárzo wiele nádał tenże Klemens/y inßych ochędostw/społecznie z żoną swą Kácláwą. O Woytostwie Bocheńskim/ ktore ießcze trzymał konwent Czyrycki/ czytáć będźieß pod Piłáwą.

☞ Zdysłáwá y Rátuldá Hrábie/Syny Janowe/ ktorego zwano Zyłá/wspominái o muniimentá Klaßtoru Czyryckiego/ dla tego/ że sie

práwowáli z Konwentem o ius Patronatus we wśi Gorze ś. Janá. Cże° ich odsądzono. Ato śie dźiało/Roku 1296. In Castro Cracouieñ, in domo circa Ecclesiam sancti Michaelis, 4. nonas Maij.

☞ **Wyrzeczenie wyżśey pomienionych tego tám podawánia tey plebániey/we wśi Gorze świętego Janá/ było w te słowá:**

EGO Zdislaus Comes & Ratuldus Fratres, renũciamus & cædimus Ius Patronatus ex nunc, si quod habuimus vel habere nos cõtendimus, in Ecclesia memorata, & cõfitemur Abbatem & Monasterium publicè & clarè sine aliquo errore esse Patronos Ecclesiæ iam dictæ, &c. Ato było przed Biśkupem Mußkato.

☞ **Janá Ardźiekaná Krákowskiego wspominái Historie/ że Wincentego z Kárnowá Kádlubká z Domu Roża/ná Biskupstwo Krákowskie obrawśy wsadźił/ niechcąc puśćáć Krolom ábo Mónárchom polśkim wolney Elekcyey/ále tákiáko to miáłá zdawná Kápituła/ áby im to wcále zostáło/á zániedbálstwem ich nie ginęło. To było w Roku 1207.**

☞ **Goslaus wtory Biśkup Płocki/ktorego Káthálog opowieda/ że był wźięt po Thomaśu z Domu Puikozá z Kánoniey Płockiey / w Roku/ 1270. Zá pántowánia Zemowitá/Kázimierzá/y Boleśtáwá/ śynow Konradowych. Był potwierdzon od Marćiná Papieżá. Vmárł w roku 1296. Żył lat 26. Pothym ćierpiąc niemoc ná kámień / vmárł w Goracźce/támże w Płocku pochowan. Po nim náśtał Jan Wysoki z domu Prawdźicź. Ten Goslaus wiele kośćiołowi Płockiemu nádał / Kilichow/ Kázul/ Ksiąg bárzo wiele zośtáwił. ić.**

☞ **V Długoßá to náyduie/że ći Gedkowie/alias Gedeonowie/záłożyli byli wieś Gedczyce/w ktorych był ieden Slách'ćic polśki wywołániec pogimał Ráphałá ze dwiemá śynámi/Marćinem y Janem/w dworze ich/á zámiośt do Morawy ná Zamek Seowśten / przy ktorych Andrzeiá Nekánde rzeczonego Zbrożek/ z domu Topor/tákże w dworze iego w Siećiechowicách/y Piotrá Zborowskiego z Domu Jástrzebiec/ we dworze iego Zborowie/wßákoż potym żywi wyßli z iego wieżienia.**

☞ **Sercá bydlece ktore byli zośtáwili Fundatorowie w Jedrzeiowie sobie y Potomstwu dla ptakow/ te Fámilie odkupowáły/ iáko zrozumieß z tych extráktow/ á naprzod:**

NOS Nicolaus Iudex, & Andreas Subiudex Cracouieñ, &c. &c. Nobilis Andreas miles, hæres de Michovv, mente sanus existens, maturo vtens cõsilio, spontanea voluntate, & de consensu filiorum suorum, religiosis viris Fratribus Deo amabilibus dominis, Abbati & Conuentui de Andrzeiovv Ciuitate, pro 60. Marcis & nouem Scotis vendidit & resignauit ad vsus Monasterij præfati, corda omnium animalium, Datum in Andrzeiovv, Anno, 1366. Præsentibus, Beda hærede de Stroniovv, Ioanne Panterovvicz, Wloßkone hærede de Potok, Nicolao Aduocato Andrzeiouieñ, & alijs.

Támże kámień wielki w Klaßtorze/ ná ktorym Gryff wyćiosany/ tertu nie znáć wiecey tylko de Michow/wßákoż znáć/że iákaś personá grauis tám leży.

☞ **Drugi zapis ná sercá bydlece tegoż tám Klaßtorá tychże Potomkow de Michow/ czego iest sens w te słowá:**

NOS Nicolaus Iudex, & Andreas Subiudex terræ Cracouieñ: &c. Accedens personaliter ad nostram præsentiam Nobiles Viri, Petrus, Stephanus & Warczislaus, Fratres germani, Filij olim Andreæ hæredes de Michovv, vendiderunt corda omnium animalium Arnuldo Abbati Andrzeiouieñ pro centum Marcis grossorum. Datum Craco: Anno 1370. Præsentibus, Dobeslao Palatino Craco: de Michalovv, Mstugio de Ossovva Subcamerario Craco: Zbiscone de Pinczovv Venatore Craco: Petro Lublineñ, Clemente Radomieñ, Castellanis.

¶ Tegoż Roku pod tymże Sadem Nobilis Vir Nicolaus Filius quondam Andreæ de Michovv, dño Arnoldo Abbati, pro Triginta Marcis grossorum Pragen, vendidit corda animalium. Datum in Zarnovviecz, Anno, 1375. Præsentibus, Tomkone de Toklicz, Tomkone de Banisin, Præslao de Wechadlovv, Niemkone de ibidem hæredibus.

¶ Potym drugiego Domu potomki wspominaią w tymże Klasztorze Listi około przedawánia tychże serc bydlecych/czego iest sens w te słowá:

NOS Pelka Iudex, Wilczko Subiudex Sendomirien, &c. Nobiles Viri de Ossovva, non compulsi nec coacti, sani mente & corpore existen, &c. Corda omnium animalium brutorum, pecorum & pecudum magnorũ nec non paruorum, Honorabili Viro domino Gieraldo Abbati Andrzeiouien, suoq; Cõuentui, pro Triginta Marcis vendiderunt. Datum Wisliciæ, Anno, 1368.

¶ Támże drugi przywiley pod tymże Aktem/ y przy tymże sadźie/ ktorego sens w te słowá:

NOBILES Viri Wlodko & Fulko, Fratres ac hæredes de Ossovva: Venientes ad nostram præsentiam, vendiderunt totam partem ipsorum, quæ ipsos tangit ab antiquo: videlicet, Corda omnium animaliũ recipere a subditis honorabilis Viri Domini Gieraldi Abbati Andrzeiouien, pro quinquæ Marcis. Datum Wisliciæ, Anno, 1368. Præsentibus, Wilczkone Sendomirien, Stanislao Malogosten, Clemente de Ossovva Radomien, Castellanis. Pacosio Tribuno Wislicien, Mathia de Chroberz, Marcisio de Chlodzovv, & alijs fide dignis. &c.

¶ Wiele Zacnych á Możnych Rycerzow Senatorow tego Herbu rozne scriptá wspominaią/od ktorych w tym wieku nie podleyßych Potomkow niemáio obaczyß. A naprzod/

Dom Mieleckich z Mielcá/ Stárodawny y Możny.

☞ Stánisłáwá Káßtellaná Záwichoyskiego / wspomina Epitáphium w Kośćiele Mieleckim w te słowá.

Stanislai de Mielecz Castellani Zavvichosten, defuncti feria quarta ante Festum Purificationis Diuæ Virgininis Mariæ, anno, 1532.

Herb Gryph.

¶ Tenże z Helżbiety Teczyńską zostáwił był to potomstwo/ták iákom sie spráwił z Epitáphium iey wtymże Kośćiele pisánym.

Dominæ Helizabetæ de Tenczin, Consortis olim Magnifici Domini Stanislai Mieleczki Castellani Zauichostensis. &c.

☞ Naprzod Janá Woiewodę Podolskiego y Márßałká Koronnego/ Sámborskiego/ Grodeckiego Stároste. To był práwy miłośnik R. p. y obrońcá. Ciáło iego leży w Mielcu/ o ktorym Epitáphium powieda pisane w te słowá:

Ioanni à Mielecz Stanislai filij egente Griffo, Palatino Podoliæ, summo Regni Poloniæ Marschalko, Samborien, Grodecen Capitaneo, Viro clarissimo, qui ab ineunte ætate maximis is quæ continuis bellis, vel hostibus cæsis, vel ipse vulneribus exceptis, & fortissimi militis & strenui ducis laudem persepe mæruit. Summis demũ non raro periculis liberatus, digna ob egregiam fidem & præstãtem

virtutem ſuam, colatis maximis honoribus prȩmia obtinuit: poſtea ad bellum Liuonicum ſummo cũ imperio, magno omniũ conſenſu pfecturus fœliciter: nec dum armis expeditis, pacem à Rege Liuonibus petere coactis, in columen exercitum ſuis reſtituit. Cuius cõſtans in D: O: M: pietas, in gubernanda R. P. ſpectata fides, in magiſtratu ſine acerbitate grauitas, erga ſuos par comitati beneuolentia, in omnes equitas chara, inprimis deo grata, hominibus immortalem nomini illius laudem apud omnes pararunt. Mortuus anno 1561. ætatis ſuæ 60. Anna à Daleiovv ex vetuſtate colorũ gẽte Marito, & Nicolaus filius vnicus Patri deſideratiſsimo, ad monumentũ eius poſuerũt. **Herby: Gryph/Topor/Abdánk/Sulimá.**

¶ Wiele Zacnych á pámięći godnych ieſt ſpraw tego ſławnego Senatorá/nie miálá mieyſcá ſwawola zá pánowánia iego w Polßcze/ zwłaßczá ná Seymiech y ná inßych zieżdżiech práwy był Márßałek/bo złe karał/ dobrych ßánował. W woyßcze tákże wielki porzadek y ſpráwiedliwość przyſtoyna káżdemu bywálá za vrzędu y pánowánia iego.

☞ **Tegoż to Janá Woiewody Podolſkiego Syn/ był zá wieku mego Mikołay Mielecki/Woiewodá ziem Podolſkich/Nowomieyſki/ Grodecki. ć. Stároſtá/ktorego vrodżiłá Annà z Dáleiowá Koły/Woiewody Podolſkiego Corká z Domu Junoßá.** Ten iáko Oyczyznie ſłużył y ſłużyć może/ nie iedno mieyſce to potym okaże. Zoſtáwił z Helżbiety Rádźiwiłowna Woiewody Wileńſkiego Corkę/ ktory ſię piſał Xiążęciem z Nieświeżá y z Hołyki/potomſtwo: Z ktorą brał ślub w Roku/ 1566. Dniá Dwunaſtego Mieſiącá Wrześniá.

¶ Tegoż Woiewody Corká leży w Grodku/ o ktorey Epitaphium powieda.

☞ Tegoż Woiewody Synà w Mielcu ciáło leży/o ktorym tákże Epitáphium powieda.

☞ **Zá tegoż Woiewody Podolſkiego ſpráwa / w Wołoßech/ Roku/ 1572. Turcy/ Grekowie/ Wołochowie/ y inßе Narody** gromione były/gdy wprowadzał ná Hoſpodárſtwo Bohdaná Alexándrowego Synà/ nie miał zſobą ludźi ná ten cżás wiecey pułtoru tyſiącu. Chćieli go Pogánie wielkością woyſkà ſwego ogárnąć/ álе im bárzo obrzydźił one śmiáłość. O cżym cżytáć potym w Hiſtoryey będźieß/ y na inßych mieyſcách przy Rotmiſtrzách/ ktorzy ná ten cżás z nim w tey potrzebie byli.

¶ **Tenże był Hetmánem do Moſkwy ná Seymie w Wárßáwie** publicè deklárowan. Zá iegoż Hetmáńſtwá Połock y wßytek Trakt Połocki/ ktory był Moſkwićin dobrze Zamki oſadźił y vmocnił/ wźiął z reku nieprzyiaćielſkich.

☞ **Sokoł Zamek ſławny / Polſkim woyſkiem á pießymi** Niemcy obegnawßy/ſpalił/ludu co naprzednieyßego Moſkwićinowi ná nim wiele pobił/y woyſkà dźieſięć Tyſięcy/ktore ná odśiecż temu Zamkowi przyßło/porażił. Wiele inßych ſpraw iego wiecżney pámięći godnych ná roznych mieyſcách cżytáć będźieß.

☞ **Sebeſtyan Mielecki/Káßtellan Krákowſki/ ſyn Stániſłáwá Mieleckiego Káßtellaná Záwichoyſkiego.** O tym powieda Epicedium w Kośćiele Mieleckim piſane w te ſłowá.

Epicedium Illuſtri & Magnifici Viri, pietate prȩſtantiſsimi, Domi-

ni, domini Sebastiani Mieleczki à Miclecz, Castellani Craco: Capitanei Cuiaui: Brzestẽn: &c. Optimarum partium Senatoris prudeñ: & amantissimi, patriæ, doctorum virorum & bonarum literarũ fautoris, priscæ & Catholicæ Religionis cultoris & propugnatoris.

Zostáwił z Zophią Kościelecką z Domu Ogoñczyk/Syná/y Corkę Tarnowską ná Rzemieniu.

☞ Hieronym/ Syn tego Káßtellaná/ Stároſtá Brzeski/ Rotmistrz Krolá Zygmuntá Augustá/y Stephána/ z niemálym kosztem násłádniac Przodkow Zacnych swoich/po de Gdañskiem/y w Moskwi/zá Hetmáństwá Brátá swego pod Polockiem/y indźie znácznie sobie poczynał. Zostáwił z Jádwigą Kormánicką Kaßtellaną Czechowskiego Corkę z Domu Junoßá/potomstwo.

☞ Wáleryan Mielecki/trzeći Syn Stánisłáwá Káßtellaná Zawichoyskiego/podkomorzy Sedomierski/ktorego támże w Mielcu Epitáphium opowieda tymi słowy:

Magnificus Dominus Valerianus Mieleczki, Succamerarius terræ Sendomirieñ; qui mortuus est Anno 1553.

¶ Tegoż Wáleryaná Syn/ Jan Mielecki/ ktory dźiałem wźiał Trzćiáná/y inße wśi ku Mielcowi. Był wieku mego Pan spokoyny/ o żadne Dignitates áni Vrzędy niedbáły/Kátholik dobry/Pobożność y Spráwiedliwość miłuiący/Doctrina & ingenio polens, multorum hominum mores vidit. &c. Zostáwił z Kátárzyną Prochániską tegoż Herbu Gryff/potomstwo Syny/ Mikoláiá y Janá/ ktore w cudzych kráinách kosztem niemálym ná náukách chował/ Adolescentes aprimè Nobiles, & ex quibus olim optima fruges speranda. Drudzy minorenes Marćin y Chrzyßtoph/ y dwie Corce ná ten czás.

☞ Stánisław Syn Wáleryanow/ ktory bedąc w Niemcech ná náuce miedzy Jezuitámi/vpodobawßy sobie Regułę ich do służby miłego Bogá/in societatem eorum iniuit, y żywotá dokonał/á żadnego beneficium ku ozdobie domu swego dostátecznego przyiąć niechciał.

¶ Támże w Mielcu w Kościele wspomina Epitáphiũ Andrzeiá Mieleckiego pisane w te słowá/iák mniemam że Syn tákże Káßtellaná Zawicho:

Dominus Andreas Mieleczki a Mielecz, strenuus miles, mortuus anno Domini, 1529. in festo Zophiæ.

Dom Stárodawny Branickich/ktorych znácznie vkázuią/ iákoś wyżßey czytał/Przywileie Przodkow tych co sie pisali Klemensámi de Ruscá/ y inßych Możnych Senatorow/ wspomina List Klemensa z Ruscźá/ ktory ći Bránicccy w tym wieku trzymáią/y z niego sie pißą/á ten służy Klemensowi Synowi Sulisłáwá Woiewody Krákowskiego/ktorego iest ten sens.

IN Nomine Domini nostri Iesu Christi: Gratia Principum, quæ perpetuis subditorum vsibus pro seruitijs eorundem conferuntur, iurè debent in memoriam posterorum perpetuæ firmitatis vigore roborari. Notum sit ergo præsentibus & futuris: quòd Nos Boleslaus, Diuina fauente gratia, Dux Cracouien & Sendomir: cum dilecta Matre Domina Grzimislavva, nec non charissima Coniuge nostra Domina Kinga, prædictarum terrarum Ducisa: Pro fideli seruitio nostri Baronis Comitis Clementis Filij Sulislai Palatini Cracouien:

Castores inter metas patrimoniorum ipsius: videlicet, In Brzegi, & in vtraq; Branicze & Ruscza, iam dicto Clementi, venari & omni posteritati ipsius in vtraq; rippa Visle contulimus iurè hæreditario posideñ. &c. &c. Sed vt hanc nostram colationem legitimam nullus ausu temerario infringere quæat, Sygillo nostro, nec non Baronum nostrorum sygillis, præsentem literam cõmunimus, nomina testium subtitulantes: Quorum est primus Comes Michael Castellanus Craco: Mszuy Castellanus Vislicen: Pribislaus Castellanus de Malogoscz, VVlodimirus Castellanus de Sievvior, Nicolaus Filius Mstuy Pincerna Craco: alter Nicolaus Iudex Craco: Florianus Gladifer, Clemens Venator, Iacobus Vexilifer, Gnieuomir Vexilifer Sendomir: Sando Subcamerarius Craco: Petrus Subpincerna Sendomir: & alij q; plures Cracouien: & Sendomir: Barones & Milites nostri. Datum per manus Sobeslai nostræ Curiæ Subcancellarij, Anno Incarnationis Domini 1253. Nonas Iunij.

☞ **Przywiley drugi także znáczmie opowieda Heredes de Ruszá/w Roku/ 1360. Ktorego sens iest w te słowá:**

NOS Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Notitiæ vniuersorum, tam præsentium q; futororũ pręsentibus declaramus: quòd obmerita fideliaq; seruitia per Comitem Wierzbietam de Branicze, Militem nostrum fidelem, multipliciter & cõstanter nobis impensis, ac in posterũ impendendis. &c. Ex nunc villas ipsius infrascriptas: videlicet, Branicze, Strijovv, Wolicza, Zenmiubrzek, & Sczorovv propè Mogielam Sitas, de iurè Polonico in Ius Teutonicũ nouificari, quod Srzedskie vvlgariter nominatur, transferimus temporibus perpetuis duratorum. &c. Actum in Niepolomicze in Octaua S. Martini Episcopi: Anno Incarnationis Dñi: 1360.

☞ **Tychże Bránickich Trzeći List vkázuie własnymi Potomkámi dawnych onych Przodkow á Znáczných/ ktore nam dowodnie Historye vkázuią/ á tego sens iest w te słowá.**

NOS Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Significamus tenore pręsentium quibus expedit vniuersis & futuris, pręsentiũ notitiam habituris, quomodo ad instañ: peticionis Dñi Wierzbiete de Branicze, militis nostri fidelis Dapiferi Craco: villas ipsius, Ruscza, Miklasouicze, & Grabie, in districtu Craco: Sitas, de Iurè Polonico in ius Teutonicum in perpetuum transtulimus. &c. Datum in Noua Ciuitate, Feria tertia post Dñicam Inuocauit, Anno Dñi, 1405.

☞ In Libris Beneficiorum, **Znáczmie ten Dom z Przodkow wspomina/ iáko naprzod Wierzbietę z Brámic w te słowá.**

Strenuus miles Dñus Wierzbieta de Branicze, Dapifer Cracouieñ & Capitaneus Sanoceñ, Dñus & Patronus Ecclesiæ in Ruscza, censum annalem; videlicet, Duodecim Marcas pro Vicarijs in eadem Ruscza perpetuis temporibus assignauit, Anno Dñi: 1417.

☞ **Támże Epitaphium wspomina drugiego w te słowá:**

Magnificus Dñus Gregorius de Branicze, Dominus & Patronus

omnium beneficiorum in Ruscza. Obijt anno 1456. Hic iacet sepultus.

☞ Támże w Ruścu drugi napis ná grobie wspomina w te słowá Hieronymá Bránickiego.

Nobilis strenuusq; Vir Dñus Hironymus Braniczki hęres de Ruscza, die Iouis prima Aprilis obijt, hic sub mole Paterno, sepultus anno Dñi, 1518.

☞ Mikołay Bránicki w Ruścu/Syn Hieronymow/ktorego ciáło leży támże/ Oćiec dźisieyszych Bránickich/ktorzy byli tego czásu znáczni y zásłużeni R. P. iáko naprzod:

☞ Stánisław Bránicki Dworzánin Krolá Augustá/ktory z Trzećieskа z domu Strzemie/stárodawney Fámiliey/Białła głowa práwie spraw świetych/bogoboyna pánia/zostáwił synow ná ten czás pięć minoreń.

☞ Grzegorz Bránicki Łowczy Krákowski/Stárostá Niepołomski/Syn tegoż Mikołáiá pomienionе°/zostáwił z Kotwiczowną Herbu Kotwicz Syny/ná ten czás in minorenis, ktore w cudzych ziemiách ná náuce chował/y Corki/iáko Annę Lubomierską Zupnikową Zup Krákowskich/drugie pánny ná ten czás były.

Dom Rożnow Stárodawny/támże

od tych Przodkow/ o ktorycheś wyżśey czytał/ná Podgorzu/ Znáczmie rozrodzony/ y R. P. záslużony/ Przodek ich był Rozynus: Potym corrupto sermone od pospolstwá názwan Rożen. W tym Domu zdawną Męstwo wielkie pánowało/ták w Przodkách/ iáko y wieku mego w potomstwie. Nawiecey w Węgrzech z Pogány wspominaią scriptá niektore/Szulistáwá Rożná/ktory był zábił Woiewodę Krákowskiego/y támże ziáchał. Chćiał sie z przodku ná Zameczku swym Grodku záwárwszy bronić/ále podeń ludźie wielkie obrocono z roskazánia Krolewskiego/ niemogł sie żadną miárą obronić/ziáchał do Węgier. Tám będąc czás niemáły/szczęśliwie mu sie z Pocztem iego zdarzało. Owa potym był Hetmánem Nadwornym v Krolá Węgierskiego.

¶ Po śmierći tegoż Krolá/Krolowey N. żenie iego/ktora Korone do Niemiec wynieść chćiáłá/dogoniwszy odiął/porąźiwszy Báłążego Forgaczá/ktory tego Krolowey pomagał/y tám ią prowádźił wźiąwszy Koronę y Scepterá/Krolowi Pánu swemu do Polski odniosł/ zá tym sobie łáskę Krolewską przeiednał/y zá posługę wźiął te wśi od niego: Naprzod/Ossowę/ Borowę/Pálecznicę/Jástrzębią/Rąsną/y máietność iego do tego mu wrocił.

¶ Syn iego potym Piotr zbudował Zamek Rożnow/ tylko w puł milu od pierwszego Grodká. Tenże był dał Corkę swą zá Czarnego Zawiszę/Mężá sławnego/o ktorym pod Herbem Sulima czytáć będźieß. Miłuiąc bárzo Zięćiá/dał mu dźierżeć Rożnow/y trzy tysiące Grzywien Posągu ná nim zápisał. A gdy on Czarny Zawiszá máiąc tylko iedyną Corkę/dał ią w stan małżeński Amorowi Tarnowskiemu/w teyże summie ktorą sam miał/puścił mu Rożnow.

☞ Zygmunt Syn Piotrá Rożná/vpominał sie v Szwagrá y v Tarnowskiego Rożnowá/á po tym go był y moc wźiął pod Tarnowskim. Ale iż oney summy dáć z niego nie miał/przez pewną vgodę/zostáwiwszy sobie ná nim y potomkom wieczność/á summę iego visćiwszy od Oycá zápisaną/puścił mu go do dźierżáwy.

Ten Zygmunt

¶ Ten Zygmunt miał Synow Trzech/Adámá/Andrzeiá/ Jákubá/ ktory z młodośći swey ná Dworze Krolá Máthyaßá zrosł/ Roty wodząc. Potym do lat przyßedßy/ był w Oyczyznie Podsędkiem Krákowskim/Sędźiem Sądeckim y Bieckim/vmárł máiąc wieku lat 86.

¶ Tenże Jákub miał Synow trzech/ Adámá/ Gábryelá/ y Zygmuntá.

☞ Adam Syn stárßy iego był Máż wielkiego záchowánia y w miłości ludźi Rycerskich. Służył z młodości swey Krolowi Jánußowi Węgierskiemu áż do śmierći ie°/á potym do domu przyiechawßy/wßelkie roznice miedzy ludźmi porownywał/ zostáwił Synά też Adámá/ o ktorym niżey czytáć będźieß.

☞ Gábryel Rożen/ Rotmistrz Krolá Augustá/ y stárßy nád dźiáły/długo sie postugámi tegoż Krolá báwiąc/potym y służbę R. P. w Ruskich krainách mießkał.

☞ Zygmunt młodßy trzeći syn Jákubá Rożná/ ktory práwie á cunabulis w sprawách sie Rycerskich ćwiczył/ y wiele mu w nich ßcześćie służyło/á to náznáczniey zá wieku mego.

¶ Gdy Deßpoth/ ktory sie pisał Samiorum Dux, zá pomocą Albrychtá Laskiego/Sierádzkiego Woiewody z Domu Korab/ná Woiewodztwo Wołoskie był prowádzon. Gdy im záßedł z ludem Alexánder Woiewodá Wołoski/ tám naprzod w obyczáiu Tráktatow/ postał Alexánder áby postan był Hetman w pole/ktoryby też z iego Hetmánem o pokoiu tráktował.

¶ Wyiechał Racz Mihál Hetman Wołoski/ ktory był posłan od Jánußá Krolewicá ná pomoc Alexándrowi Woiewodźie/ zá ktorym páchole z kopią. Wyiáchał też Zygmunt Rożen iáko Hetman stárßy nád ludźmi Woiewody Sierádzkiego/sam tylko. A gdy sie iuż ku sobie przybliżáli/dodał chłopiec Raczowi Kopiey/skoczył do Rożná/Rożen do rußnice/vffáiąc żárkośći koniá swego/ stánął/ vpátrzywßy czás skoczył koniem w strone/ chybił go Racz: Rożen go z rußnice nie chybił/ácz kula przyprawna/iednák zbroiá nie puścił á/wßákoż sie przywłokł á nim zápalił á/ ktorey vgásić nie mogł/ począł vćiekáć/Rożen zá nim áż do woyská/przebił sie przez woysko Wołoskie y Węgierskie/z wielką żáłośćią swych/był tám o ćwierć godźiny/ wßákoż sercá swym vćießył gdy go potym zdrowe° obaczyli/zdrádę Ráczowe przeklinaiąc.

☞ Tenże Zygmunt/ gdy Mikołay Mielecki Woiewodá podolski/ tegoż Herbu Gryff/ prowádził Bohdaná Alexándrá Woiewody Wołoskiego Synά ná páństwo vtrácone/wiedząc o wielkim ludźie w Wołoßech/iednák wßedł w źiemię dwádźieśćią mil y dwie/spodźiewáiąc sie iákiey chćći przećiwko Bohdanowi od Wołochow. A gdy tego nie znał/owßeyki co dáley to wiecey ludu Iwoni przybywálo. Vmyślił sie ná zad wrocić/bo też iednák przed wielkim ludem Wołoskim/Rzeki Prutá/ ktora ná ten czás była wezbrálá/przebyć nie mogł/o czym ßerzey w Historyey mieć będźieß.

¶ W Niedźiele przewodną/ gdy sie ziecháli nád Prutem Rzeką/ stali náßy ludźie iáko ku potrzebie/ Turcy tákże/ále oná Rzeká przeßkadzálá im z sobą bitwy stoczyć. A ták sie wybrało tysiąc Derunakow/ktorzy niżey sie przeprawili/á chćieli z náßymi bitwę zwieść/ wßákoż ták iákoby byli náße ná sobie trzymáli/ pokiby sie woysko nie przeprawiło/ ktorego było 25000. Ták drudzy liczą/okrom Wołochow.

¶ Obaczywßy to Mielecki Woiewodá podolski/Hetman práwy/Máż serdeczny/kazał sie z nimi potkáć Janá Jordaná Rocie/y Herbortá Mikolá-iá drugiey. ić. Rożen ktory miał Mężow wybránych pięćdźieśiąt/przybieżawßy do páná Woiewody/prosił y dla Bogá áby mu sie potkáć kazał/á gdy mu (widząc wielkie serce iego) pozwolił/Rzekł do niego/ widząc miedzy onymi Turki Chorągiew wielką czerwoną: Żegnam sie z tobą Miłośćiwy Pánie/á to tym sposobem: Jeślić tey Chorągwie Tureckiey w ręce twe zá pomo-

cą Bożą

co Boża nie oddam / sam tu żyw przyiechać niechce. &c. Skoczył zá tym miedzy Turki/ przebił sie do Chorągwie / Chorążemu rękę vćiął/ Chorągiew pochwyćił. Turcy ktorzy iey strzegli/trzey weń Kopiiámi vderzyli / ále iż nie z rospędu / przeto nie był od nich złodźiéyskie ránion / vśedł z Chorągwia do swych/oddał ią Woiewodźie iáko obiecał. Turcy zátym poczęli sie mieszáć: Oni ktorym Hetman roskazał mężnie ie bili. Poległo z onych Mężow ná wybor Tureckich 400. A zosobná ieden znáczny ktory był w zawoiu zielonym/wiele w tey tám potrzebie á znácznie sobie poczynał / o czym w Hiſtoryey szerzey będźie.

☞ Tenże Zygmunt Rożen/ná ten czás gdy przyszli Tátárowie pod Mánáczyn/będąc bárzo chor/ czegom ia dobrze świádom/bom sie ná ten czás onymi krainámi báwił. Prosił Jerzego Jázłowieckiego/ Woiewody Ruskiego y Hetmáná Koronnego/ áby go też tám do tey potrzeby choć ná wożie wieziono. Czego Hetman będąc wdzięczen od niego / kazał mu do swey kolebki wsiesć: Miał iednák Rożen pocztu swego 35. koni.

¶ Agdy wieść przyszłá że iuż blisko Tátárowie: On ácz schorzały / ále serce zdrowe á chćiwe ná Pogáninà / prosił páná Woiewody áby mu co ludźi przydał do iego Pocztu. Co záledwie vczynił/widząc ták schorzálego Hetman/dał mu ná prośbę iego koni trzydźieści Mężow ná wybor. Z ktorymi on wysiadszy z kolebki/wsiadł ná koniá/szedł pod lud/trafił ná trzy stá Tátárow bez wieśći/Tátárowie prętko przyszli do koni y do spráwy / skoczyli tańcem. Rożen z naprzednieyszym sie z nich potkał / ná swoie krzyknął áby im strzelczą rękę odięli: Co gdy vczynili/bili sie z nimi długo/przemogli Tátáry/ zrázu ich zábili 52. Pogimáli 26. Ostátek iáko ptaki rozgromili: Nie vtrácił tám swych y iednego/tylko było ránnych siedm/á koni zábitych trzy/oddał wieźnie Hetmánowi.

☞ Tenże po tym w Roku/ 1580. Zá Mikołáiá Mieleckiego/ Woiewody źiem Podolskich/wszech ludźi Rycerskich wdźięcznego y spráwnego Hetmáná/pod Połockiem z Rotą swą był/tákże y pod Sokołem / tám iáko prawy Mąż wiele z nieprzyiácielem czynił. Po tym mu zlećił Krol Stephan dwá tysiącá ludu pod iego spráwę/ z ktorymi gdy podług myśli Krolowi służył/dał mu Derpt w Inflánciech/y támże vmárł po wiechániu ná Stároſtwo we czternaśćie Niedźiel/máiąc lat wieku swego 51. A támże pochowan/Mąż sławy wieczney y pámięći godny: Zostáwił Syná iednego Albrychtá Potomkiem z Puckowną.

☞ Adam Syn Adámá Rożná / ktory tákże nie wydał w spráwách Rycerskich Przodkow swoich/záwsze z młodości swey nimi sie báwiąc/ żadney potrzeby nieomieszkiwáiąc / wiele y znácznie z nieprzyiáćioły Krolá Páná swego/y Oyczyzny swey/ták z Tátáry iáko z Moskwą czynił.

Dom Latoszyńskich Stárodawny w Pilźnieńskim Powiećie/ktory iáśnie vkázuią Prywilegia Potomkámi własnymi onych Cedrow/o ktorycheś wyższey czytał/z ktorych ieden Woiewoda będąc Krákowskim / Fundował Klasztor Czyrycki / o tym List Domu ich mowi w te słowá:

In Nomine Dñi amen. &c. Notum igitur sit omnibus pręsentibus, præsens scriptum inspecturis, quòd nos Lesko Dei gratia Dux Cracouień: Sendomiri: & Siradień. &c. Attendeń: fidelia gratąq; seruitia, quæ Miles Ceder filius Comitis Svvantoslai, multiformiter

nobis exibuit

nobis exibuit & impendit. Volentes igitur, vt fructus seruicij sui aliquis appareat, hæreditatem ex integro, quæ nucupatur Latosin, cũ venationibus siluanis & castorũ omnibus vtilitatibus ꝓuentibusq́, dicto militi Cedroni, suisq́ successoribus, iurè hæreditario in perpetuum libere contulimus, posideñ, vendeñ, comutañ, donañ, & in vsus beneplacitos conuerteñ, ꝓut sibi & suis posteris melius & vtilius videbitur: &c. Actũ Craco: præsentibus his testibus, Sulcone Castellano Craco: Petro Palatino ibidem, Andrea Castellano Woynicieñ, Ioanne Sendomirieñ: Nicolao Subcamerario Cracouieñ: Datum per manus domini Procopi Cancellarij, Secunda Idus Maij, Anno Incarnationis Christi, 1287.

☞ Tych Cedrow Potomstwo / zániechawßy nazwiská Przodkow swych/ w tym wieku piß̃o sie Látoßyńskimi.

¶ Wspomina List Kilianá Látoßyńskiego Rycerzem Bożogrobskim/ w Roku/ 1534. Od Gwilhelmá de Syracusis podány / tego iest sens w testowá.

IN Nomine Domini amen. Notum sit omnibus, præsentes literas inspecturis, quatenus hoc anno nostræ salutis 1534. Generosus dominus Kilianus de Latosin, Ciuitatem Sanctam Hierusalem, cum Dei adiutorio, innumeris transmissis periculis petijt, & Sanctissima loca Dñice: videlicet, Natiuitatis in Bethlehem Iuda, in qua Christus Iesus de Virgine nasci dignatus est, ac etiam Montis Caluariæ, in qua pro salute nostra crucifixus est & mortuus, Sanctissimi quoq́ Sepulchri vnde die tertia resurrexit: Montis etiam Oliuæti Sanctæ, vnde cum Triumpho Cœlos ascẽdit: Sepultoreq́ Virginis Mariæ gloriosæ in Vallis Iozephat, Michio nec non Iordane, vbi Dominus Iesus à Ioanne Baptizari voluit: Locum similiter Quarantane, vbi quadraginta diebus, & totidem noctibus ieiunauit: mæstũ quoq́ solicitudinem, vbi barbatus ille Hieronymus tantam fecit pœnitentiam: insuper & Mare mortuum, in quo Sodoma & Gomorra submersæ fuerunt: Montana quoq́ Iudeæ, vbi Virgo gloriosa Maria visitauit Helizabeth: Desertum etiam Ioannis, in quo incipit pœnitentiam facere: totam insuper Galileam: aliaq́ loca sancta, in quibus dudum Saluator noster ineffabili sua clementia salutem nostram operari dignatus est: quæ omnia á modernis Christi fidelibus peregrinis ordinariè peragrãtur: Ipse quoq́ iteratis vicibus, personaliter & deuote visitauit pariter & adorauit.

Ipsum quoq́ nihilominus dominum Kilianum Generosum de Latosin, ob insigne virtutis, ego Frater Guilhelmus de Syracusis, Or: Min: Reg: Orbis, Vicarius Sacratissimi loci Montis Syon in Hierusalem, & omnium locorum Terræ Sanctæ, in absentia Reuerendi Patris gnãr præsidens & gubernator, sed indignus auctoritate Apostolica, mihi ac in parte cum plenitudine potestatis commissa, singulari gratia ac priuilegio Sancti Sepulchri, Iam dicti Militi instituj, ordinaui, & benedixi, & per me institutum, ordinatum ac benedictũ denuntio: Eumq́ nihilominus muniendo omnibus & singulis gratijs, indultis, dignitatibus & priuilegijs, quibus incliti Milites Dominici Sepulchri gaudere solent & vti. In quorum omnium fidem indubiam, & robur tutissimum præsentes iussi fieri, & sygillo Sanctissimi Sepulchri sæpe dicti, consueto muniri & roborari feci. Datum Hierosolimis in Arce Syon Cœnaculo magno, Anno quo supra, die verò 7. Aprilis. Frater Guilhelmus de Syracusis Vicarius, qui supra manu propria.

☞ Z tych Przodkow wieku mego byli bráćia trzey rodzeni

Látoßyńſcy/ludźie Rycerſcy / y dla wßeláktich Cnot pámięći y pochwalenia godni / iáko naprzod/

☞ Adam / ktory máiac zá ſoba Jordanowne/ Potomſtwá nie miał ná ten cżás.

☞ Kilian brát iego ná Podolu/ktory z Stużeńſka Rotmiſtrzá ſławnego Corka zoſtáwił potomſtwo.

☞ Jozeph trzeći brát ich ná Látoßynie / ten z Lyczkowna z Domu Sulimá Potomſtwo zoſtáwił/mężowie wßytko znáczni.

Dom Prochańſkich y Zaporſkich/od

tegoż Cedrá/wſpominái Liſty rozdźielne Domy znáczne y możne/ ludźie Rycerſcy bywáli/zá wieku mego byli dwá Bráćia ſtryiecżni/ludźie Cnote y Pobożność miłuiący/iáko naprzod:

☞ Márcyan Prochańſki ná Połomi/ktory z Zakliczanka z Domu Topor/Káßtellaná Połánieckiego Corka potomſtwá żadnego ná ten cżás nie zoſtáwił: Sioſtrá tegoż rodzona Kátárzyná Mielecka.

☞ Jan drugi Brát iego Syn Marcinow/ kthory trzymał Zamek Prochna ná podgorzu/człowiek rycerſki/ ná ten cżás był ießcże celebs.

☞ Sioſtry iego rodzone/Zophia Trzcińſka/potym byłá zá Stánisłáwem Ligeza/Biała głowá świetych ſpráw y żywotá.

¶ Annā Tárnáwſka/z poczćiwych ſpraw y żywotá pochwalenia godna. Kátárzyná Burzeńſka. ć.

Dom Oſſowſkich ſtarodawny y zna-

cżny/ktore wſpominái Aktá/ że ſa własnymi Potomki onych/ Biſkupá Krákowſkiego y Klemenſa Woiewody / ktorzy Klaßtor Jedrzeiowſki fundowáli/iákoś cżytał o tym wyżßey. Z tych zá wieku mego byli ći ludźie znáczni w R. P. iáko naprzod/

¶ Páwel Oſſowſki/Sędźia ziemie Sedomierſkiey/ktorego byli ći Synowie.

¶ Stánisław Refferendarz y Biſkup miánowány Chełmſki/ktory vmárł w Roku/ 1580. w Sedomierzu/y támże ćiáło leży / o ktorym Epitáphium powieda.

¶ Jan Podſtárośći Nowomieyſki/człowiek tákże vczony y godny do poſług R. P. Ktorych nieomießkiwał/y znáczným ſie w nich pokázował/miał zá ſobą Komiecpolſka Stároſty Wieluńſkiego Corke/Potomſtwá ná ten cżás nie było.

¶ Wiele Przodkow Domu tego Prywilegia wſpominái ludźmi Znáczným w ſpráwách R. P. Senatory możnymi/ták iákoś wyżßey cżytał/ y niżey ná wielu mieyſcách ießcże ſie przypátrzyß.

☞ Dom Szczepanowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie/Stárodawny y Możny/był zá wieku mego Máthyáß/ktory z Szafrán-cowna Woiewody Sedomierſkiego Corka Potomſtwo zoſtáwił.

☞ Dom Leśniowſkich w Ruśi/ ktorych Przodki Gołabkámi zwano/Ludźie Znáczni/w ſpráwách R. P. záſłużeni/ był wieku mego ieden Stároſta Rodelſkim.

Dom Tro-

☞ Dom Troieckich Stárodawny y znáczny w Przemyſkiey ziemi/iáko był Andrzey wieku mego Maż R. P. záſłużony.

☞ Wiktorowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/był Bieniáß wieku mego Sędźiem Sierádzkim/á w tym wieku ſyn iego Bieniáß Káſtellanem Konárſkim.

☞ Dom Debickich ſtárodawny z Debice zá Tarnowem/ktorą wyniosły Białłeglowy w domy obce/ zdawná bywáli ludźie pánom swym y R. P. dobrze záſłużeni

☞ Dom Otwinowſkich Stárodawny y rozrodzony/ w Krákowſkim/ w Sędomierſkim/ w Lubelſkim/ Woiewodztwách/ Dźielnice swe máią.

☞ Dom Gládyßow/ktorzy ſie piſáli de Brześćie w Powieśćie Bieckim/ktore potym zámienił Jan Gládyß Rzańcá Sądecki z Káźimierzem Krolem/ cżego Aktá Grodu onego potwierdzáią/ y Liſt Káźimierzá Krolá/ktorego ſens w te ſłowá:

NOS Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Cõmutatiõem Bonorũ fecimus infra ſcriptam: videlicet, Quia nos accepta à prædicto Ioanne Gladis hæreditatẽ Brzesczie, cum omnibus iuribus, dominio,& pertinentijs ad ipſam hæreditatem,dedimus,damus, attribuimus,& tenore p̃ſentium aſcribimus,aſignamus perpetuo eidẽ Ioanni Gladis,& ſucceſſoribus eius legitimis,plenã, liberã, mærã, & olim comodam facultatem in Zupa noſtra Bochneñ ſiue in montanis: ibidem homines quatuor ſiue famulos ad incidendũ ſal durum: ibidem more antiquitus conſueto, aſsignamus eidem Ioanni & ſuæ poſteritati officium in Zuppa noſtra Bochneñ, vvlgariter Barkmiſtroſtvvo nucupatum, cum omni iurè & omnibus prouentibus ad ipſum officium pertineñ: videlicet,qualibet die Sabbati vnam mediã marcam peccuniæ. &c. Item quolibet anno bonum panni digeriũ: ſcilicet, in feſto Paſchæ duodecim vlnas panni Brufficeñs. & ad feſtũ beati Martini vnum ſtamen panni valoris quinq; marcarum. Expenſas verò ſibimet tertio tribuſq; equis ſui pabula in Zupa noſtra Bochneñ p̃tacta,quottidie tẽporibus perpetuis dari debent &aſsignari. Et vt ſæpê nominatus Gladis,in noſtris mõtibus Bochneñ, maiores fructus & vtilitates eo melius & firmius poterit amplificare, cõcedimus ſibi & ſuis poſteris: damus,& conferimus officium p̃fatum noſtro fideli Gladiſio,& ſuæ legittime poſteritati, cũ omni iurè hæreditario,ſeu cum omnibus prouentibus,& generaliter vtilitatibus, libere, perpetuò teneñ,habeñ,poſideñ, vendeñ,donañ,cõmutañ,ac pro ſua ſuorumq; poſterum voluntate conuerteñ. Actum & datum in Sadecz,Feria tertia proxima poſt Reminiſcere. Anno, 1468.

Præsentibus, Petro Sendomir: Dobeslao Craco: Palatinis. Raphaele Castellano Vislicien: Nicolao Iudice Cracoui: & alijs fide dignis. Datum per manus Ianusij Cancellarij Regni Poloniæ. &c.

☞ Dobkowie Dom stárodawny/ktorych Przodki wspominaią scripta rozmáite ludźmi dobrze zásłużonymi R. P. y Senatory Koronnymi/iáko List Klasztoru Lysey Gory/ w Roku/ 1427. Dobká Kásztellanem Woynickim/wieku mego był N. Sedźim Kámienieckim źiemskim/człowiek znáczny y dla pocźćiwych spraw w onym kráiu wźięty/w roku/ 1583.

☞ Turscy w Sedomierskim Woiewodztwie ludźie Rycerscy.

☞ Chámcowie támże Dom możny y rozrodzony.

☞ Kuieńscy Dom stárodawny w Kráko: Woiewodztwie.

☞ Stánisław Chycki w Sedomirskim Woiewodz: Człowiek Rycerski/iego Przodká wspomina Przywiley y Akká Sędźiem Nowego Miásta Korczyná/imieniem Sebestyana w Roku/ 1557.

☞ Czepilewscy w Pilźnieńskim Powiećie/Dom stárodawny y znáczny/ z ktorych był ieden wieku mego Plebanem w Lubczy/ práwie nabożeństwá vkráinnego.

☞ Bobowscy Dom stárodawny w Krákowskiey źiemi.

☞ Ostrowscy w Krzyżowicách w Lubelskim Woiewodztwie. Ostrowscy w Sierádzkim. Ostrowscy w Rusi/w Litwie/iedney dźielnice.

☞ Studźieńscy od Gniezná Dom stárodawny. Vieyscy z Poznáńskiego/Wilkowscy tákże Dom dawny.

☞ Rádlińscy od Tarnowá Dom stárodawny.

☞ Máleszowscy/ z ktorego sa Powiátu wiedźieć dosták ecznie nie moge/ tylko opowieda Epitaphium iednego w Kośćiele v S. Troyce w Krákowie pisane w te słowá:

Hic iacet Stanislaus Malesovvski, Nobili loco natus, quem Turcus, Tartarus, Valachus, Prutenus, gladio vincere nequit, illum rabies pestifera Cracovię, Anno 1555. Die 16. Octobris, misere rapuit: Anno ætatis suæ 46. Herb Gryph.

☞ Krzyżewscy/ ktorych Przodek Stánisław Woyth z Krzyżewá był przyiet do tego Herbu od Janá Mieleckiego/ná ten czás Kásztellaná Wislickiego/ á od Mikoláiá Lowczowskiego/ zá panowánia Krolá Zygmuntá pierwszego/w Roku/ 1546. Jáko o tym ten List dowodnie powieda/ktorego masz sens w te słowá pisany.

IN Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriã: Prudens & sagax hominum natura, vt multas laude admiratiõeq; dignas res excogitauit: ita & hanc non postremi iudicij reperit, quòd ijs qui se totos virtuti deuouerũt, honoris perpetui insignia tribui voluit, veluti frustra vnũquemq; res arduas & præclaras tentaturum & perfecturũ fore iudicans, nisi eum gloria quæ virtutis solet esse comes consequeretur: si quidem ea re duplex beneficij fructus solet effici, nam & viris claris summus honos persoluitur, & posteritas hoc exemplo ad rectè faciendum potissimũ accenditur. Quare & Nos SIGISMVNDVS Dei gratia REX POloniæ, supræmus Dux Lituaniæ, necnon terrarũ Craconiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lanciciæ, Cuiauiæ, Culmensis, Elbingensis, Pomeraniæ ac Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, &c. Dominus & hæres: In tribuendis hono-

ribus eiusmodi, Principes illos à quibus id traditũ per manus habemus, imitandos nobis esse putauimus. Et proinde vniuersis & singulis quorũ interest, aut in futurum quomodolibet interesse poterit, planũ testatumq; facimus hisce literis nostris, Generosos, Ioannem de Mielecz Castellanum Vislicien, & Capitaneum Chmielniceñ, & Nicolaum Lovvczovvski, fideles nobis dilectos: multa nobis de singulari fide, virtute, & probitate, Egregij Stanislai Aduocatiæ in villa Skrziszovv possessoris, retulisse, atq; hæc omnia in eo ádeo sibi chara, pbataq; esse, vt eũ nobis præsentibus, multisq; Senatoribus nostris atq; Nuncijs terrestribus id euidentibus, in familiam suam ascisc endum referẽdumq;, atq; sua cum eo insignia cõmunicandum, & in gentem suam adoptandum non dubitauerint. Nos itaq; laudibus & cõmendationibus ipsis, tum & Magnifici Ioannis Comitis in Tarnovv Castellani Craco: Exercituũ Regni nostri supreni, ac Sandomirieñ, Strijeñ, Lubaczouieñq; Capitanei (qui eũdem Stanislaũ in omnibus expeditiõibus bellicis contra hostes Regni nostri susceptis, secum adfuisse, egregiũq; specimen virtutis suæ aliquoties ibidẽ edidisse testatus est) locum dantes, ipsum Stanislaum bonis alioqui & honestis parentibus pgnatũ nobilitandũ duximus, nobilitamusq; ac Nobilem creamus, & in gentilẽ ipsorũ Mieleczki & Lovvczevvski, totiusq; familiæ eorũ habẽdum esse, ab omnibus Stanislaũq; Skrzisz ovvski appellandũ decreuimus & statuimus, præsentibus literis nostris, non secus, atq; si ab Auis atq; Atauis ex eadem stirpe pgnatus & progenitus fuisset. Cuius quidem nobilitatis habebit insigne stemma ipsorum Mieleczki & Lovvczovvski, eorumq; familiæ, quæ GRIPHORVM vulgari nostro appellatur, cum omnibus illius ornamentis. Quoquidem insigni ipse Stanislaus ac eius successores & posteritas legittima, tam in obsignandis literis, quã in monumentis ædificijs & actibus quibuscunq; Nobili viro exerceñ, omnibusq; immunitatibus, libertatibus, & prærogatiuis, quibus Nobilitas Regni nostri dotata est & ornata, gaudebit, perfruetur q;, & ad assequendos quosuis in Regno nostro honores & dignitates Spirituales & seculares non secus illi iter patebit, atq; his qui ex maioribus suis Nobilitatis acceperunt initium.

Quocirca vobis id vniuersis & singulis Nobili sanguine natis, & honoribus quibuscunq; ornatis denunciamus, voscq; pro nostra auctoritate hortamur, vt Nobilem hunc Stanislaum Skrzisz ovvski, eiusq; posteritatẽ, insigni nobilitatis á nobis decoratum, vobis gradu & æstimatione æqualem habeatis, nec vlla obtrectatione clam vel apertè famam eius lædatis & proscindatis. Quod vos pro singulari vestra virtute & officio facturos non dubitamus: gratiam vobis ea in re nostram, & fauorem Regium conciliaturi. Alioqui quicũq; is esset ex hominibus ditionis nostræ, qui eius virtuti & æstimationi obtrectare, ac contra insigne hoc virtutis & nobilitatis à nobis illi delatum cõtrauenire ausus fuerit, Quinquaginta Marcis argenti mulctabitur, illudq; demum argentũ Fisco nostro applicabitur. Vt autem maior huic Priuilegio habeatur fides, illud signo nostro obsignari iussimus. Datũ Cracouiæ in Comitijs generalibus feria sexta post festum Purificationis Beatissimæ Virginis Mariæ proxima. Anno Domini, Millesimo, Quingentesimo, Quadragesimo sexto, Regni nostri Quadragesimo. Præsentibus, Reuerendissimo & Reuerendis in Christo Patribus, Nicolao Dzierzgovvski Cuiavien, & Electo Archiepiscopo Gnesnensi, Legato nato & Primate Regni Poloniæ: Samuele Maczieiovvski Ploceñ, Electo Cracouiensi & Regni Poloniæ ViceCancellario: Andrea Zebrzidovvski Chelmensi Electo Cuiavieñ: Ioanne Bilenski Electo Ploceñ: Ioanne Dziaduski Præmisliеñ: Ioanne Drokoiovvski Cameneceñ Electo Chelmeñ: Benedicto Izdbienski Cameneceñ Episcopis. Necnon Magnificis Venerabilibus & Generosis, memorato Ioanne Comite in Tarnovv Castellano Craco: Exercituũ Regni nostri supremo, ac Sandomiriẽ: Strien: Lubaczouieñq; Capitaneo: Petro Kmitha Comite in Visnicze, Cracouieñ & Regni nostri Marschalco, ac Cracouien: Scepusien: Præmislien: & Colen: Capitaneo. Ianusio Latalski

Posnanien, & Capitaneo Iunivvladislauien: Ioanne de Tanczin Sandominẽ: Curiæq; nostræ Marschalko, ac Lublinen: Lelouieñq; Capitaneo. Stanislao à Lasko Siradien: Ioanne de Koscziele cz Iunivvladislauien: & Brestẽ: Coualien: terræq; Dobrzinen: Capitaneo. Petro de Dambrouicza, Russiæ ac Radomien: & Casimirien: Capitaneo. Andrea de Tanczin Lublinen: & Capitaneo Sniatinen. Fœlice Srzenski de Sokolovvo Plocen: ac Marienburgẽ: Plocensiq; Capitaneo, Ioanne Dziergovvski Masouiæ & VVarschouiẽ: Capitaneo, Palatinis. Nicolao de Wolia Sandomirien: & Sereniss imæ dominæ Coniugis nostræ curiæ Magistro, ac Sanocen: Lanczkoronien: Lomzen: Visnensiq; Capitaneo. Spithkone de Tarnovv Voynicien: Regni nostri Thesaurario, ac Siradien: Brzeznicen: Krzepicen: Krzessouien: Capitaneo, Martino Zborovvski Calissien: Seuerino Bonar de Balicze Biecen: Zupparío, Burgrabio & magno Procuratore Cracouien: ac Osvvieczimen: Zathorien: Biecen: Rapstinen: Capitaneo. Stanislao Maczieiovvski Lublinen: & Capitaneo Zauichosten. Erasmo de Krzetkovv Brzesten. Bernardo Maczieiovvski Radomien: Ioãne Bonar Osvvieczimen: Castellanis. Thoma Soboczki Cancellario Regni nostri, Tribuno Lancicien: & Capitaneo Rauen: Stanislao Borek Decano. Andrea Czarnkovvski Scholastico. Iacobo Vchanski Refferendario nostro. Stanislao Osio vtriusq; iuris Doctore. Ioãne Przeremski, Canonicis Cracouien: Secretarijs nostris. Ioanne Oczieski Succamerario Cracouiensi. Martino Volski Cubiculi nostri præfecto, ac Zacrocimẽ: & Blonen: Capitaneo, Augustino Kothphicz Curiæ Vexillifero & Stabuli nostri p̃fecto. Gregorio Pękoslavvski Coquinæ nostræ Magistro, & alijs q̃ plurimis Dignitarijs, Officialibus, & Aulicis nostris fide dignis testibus circa præmissa. Datum per manus præfati Reuerendissimi in Christo Patris domini Samuelis Maczieiovvski Episcopi Plocen: Nominati & Electi Cracouien: ac Regni Poloniæ Vicecancellarij, sincere nobis dilecti.

Sigismundus Rex.

Samuel Episcopus Ploncen:
Ele: Crac: & R. P. Vicecan.

¶ Tegoż Syn Stánislaw był wieku mego w Káncellárij Krolewskiey/ Adolescens aprimè Nobilis, ktory mores hominũ vidit & vrbes.

¶ Inßych wiele ludźi Zacnych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia prze ßerokość Krolestwá wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie ſtáro-dawnym Polſkim Jáſtrzebiec/alias Boleſzczyc.

☞ Ten Kleynot dla tego mato nazwiſko Jáſtrzebiec/ że przodkowie iego nosili Jaſtrzebá zá herb ieſzcze in Paganiſmo. Potym gdy Potomek iego wynálaſt Podkowy/ á znácznie poſtuge vczynił zá Chrześciánſtich Monárchow/ poráził nieprzyiaćielá gwałtownego/ Podkowe y Krzyż zá herb otrzymał/ á podniożſzy dawnego w helm/tego zá herb vżywał/ iednák pámieći tey nie ſtráćił Potomſtwu/ y Nazwiſko herbowi ábo Proclama zoſtáwił.

Tymże ſie Nazwiſkiem Potomſtwo miánowáło przez długi czás/ iáko czytáć bedźieſz o Woyćieſze Arcybiſkupie Gnieźnieńſtim/ ktorego Synowcy naprzod ſie poczęli piſáć z Rytwian/ á drudzy ſtad kto miał. Zamki y miáſtá od tego nazwiſká budowáli/ był ieſzcze Zamek Jáſtrzebiec w dzierżáwie Zborowſkich/ktory Piotr Zborowſki z Rytwian Woiewoda General Krákowſki ſpuſtoßył w roku 1579. Aná tym mieyſcu ſtaw vczymć kazał.

¶ Wielkiey wagi zá onych dawnych Monárchow/ zwłaßczá ieſzcze Pogáńſkich był ten Ptak Accipiter/ y potym v inßych. Jáko o tym świadczy Hadrianus Iunnus Medicus in Emblomatibus tymi ſłowy.

Accipiter autem Dei ſignificationem habet, quoniam ea auis cæteras antecellit,& acie obtutus,& volatus pernicitate. &c.

¶ Z tego Herbu wßytkie Podkowy co ich iedno ieſt przez dwádźieśćiá Fámiliy/początek máia/iedni zá vicia odmiány bráli/drudzy zá znácźne zaſługi/o czym ná ſwych mieyſcách czytáć bedźieß.

☞ Náznácźnie y Káthálog opowieda/y Długoß w Kronice ſwey Janá Biſkupá Wrocłáwſkiego tymi ſłowy:

IOannes Canonicus Wratiſlauień,qui cum eſſet à maiori parte Capituli Wratislauień electus,Boleſlao Polo:Rege electionem ſuam acceptante aprobante, ab Alexandro Secundo Papa Romano electio ſua fuit confirmata, & ipſe anno in ſequenti in Epiſcopatum Wratiſlauień ordinatus, à Petro Primario Gneſneń Archiepiſcopo,in Gneſneń Eccleſia,Boleſlao Rege præſente, conſecratus, genere hic Polonus Nobilis de Domo Accipitrum, & qui primus ex Polonis, abrogatis Italis, Pontificale petalum in Wratiſlauień Eccleſia geſsit, anno 1062. à calculo correptus, mortuus,ibidem ſepultus.

po nim náſtał Piotr z Domu Lis Szkoláſtyk Wrocłáwſki / w Roku 1072.

Zá Boleſłáwá Smiálego/wßytkie Hiſtorye Przodki Herbu tego wſpomináio znácźnie/ o czym czytay v Miechowity Xięgi Wtore/ v Kromerá Czwarte.

Káthálog

Káthálog wspomina dwoch Synow Mßczuiowych Kánonikámi Krákowskiemi/ w Roku 1061. Áci sie pisali z Jákußowic/ iednemu było imie Jan/á drugiemu Mßczuy/o tyches iuż czytał wyżßey pod Toporem zá Lámpertá Biskupá Krákowskiego.

¶ Roku 1084. Wspomina Długoß te ktorzy przyßli z Węgier z Mieczysłáwem Synem Bolesłáwá Smiálego / ná pisánie Władysłáwá Monárchy Stryiá iego/tymi słowy: Et cũ eo Borziuoy filius Mste, Zbiłutus, Dobrogostius, Zema, Odolay, Andreas & alij omnes Milites, qui cum Boleslao Rege in Vngariam effugerant, quibus Wladislaus Dux, omnia eorum mobilia vniuersali decreto ducali caueñ, ppter necem beati Stanislai interpretatum, & propter transfugij crimen applicata, ad plenum restituit.

Borzywoiá y Derslawá Jástrzebce / wspominaia listy przy nádawániu wolności Rycerstwu Polskiemu / ktorych potwierdzáli potym Krolowie y Monárchowie polscy / iáko Kázimierzá Wielkiego potwierdzánia List Klaßtorny/w ktorym præsentes opowieda / á opowieda ich de Jákußowice/tego Listu dawność opisuie Roku 1199.

Derslawá Podczáßem v Bolesłáwá Krzywoustego List Potomkow własnych tego Kleynotu opowieda / o ktorym czytaß w Historyách/iáko mężnie przy Krolu Pánie swym z nieprzyiaćioły Oyczyzny swey czynił/iákoć to ßerzey Historya powie/to było Roku 1114.

Swietosławá Biskupá Poznáńskiego/ wspomina Kátálog wyliczáiąc wielkie Cnoty iego / ktory był wźięt po Bernačie z domu Rola/ w Roku 1151. Tylko Rok był ná Biskupstwie / po nim nástał Bernát z domu Brog.

Woyćiechá y Derslawá Syny Podczáßego/wspomina list Jástrzebcow Bráćia rodzona/ był Woyćiech Chorążem Sędomierskim/ co opowieda List Bolesłáwá Kryspusá nádány/w roku 1280. Z wielkiego męstwá y zasług przećiwko R. P. y przećiwko Pánu swemu / ktorego iest ten sens w te słowá.

NOS Boleslaus Dux. &c. &c. Considerantes fidelitatem & probitatem militum nostrorum, Alberti & Derslai Accipitrinorũ pro fideli seruicio illorum, villas ipsorum, Iacusouicze & Kobelniki, de iure Polonico in ius Teutonicum transferimus. &c. Datum Sandomiriæ, anno vt supra.

Piotrá Jástrzebcá Synà Woyćiechowego/wspomina List Chorążem Sędomierskiem/tegoż czásu y Roku/ ktory potym potwierdzał Władysław Łoktek.

W Jędrzeiowie iest Grob Kámieniem nákryty / ná ktorym tylko znáczńie Herb wyryty Jástrzębiec/ á textu wyczytáć niemoże dla dawności y wytártych liter/Osobá znáczna/á Rok 1206.

Piotrá názwánego Breuis/ Biskupá Płockiego / wspomina Káthálog/był lat piec ná Biskupstwie/ vmárł w roku/ 1154. Támże pochowan/ po ktorym nástał Andrzey z domu Ciołek / á został był po Andrzeiu z domu Gryff/ w Roku 1249.

Andrzeiá Biskupá Wileńskiego / wspominaia Historye zá Władysłáwá Jágiełłá/ktory naprzod w Litwie Wiárę Chrześćiáńską rozmnażał w Roku/ 1390. Pißę Kromer / názywáiąc go Mężem wczonym y bogoboynym/o czym czytay Xięgi iego 15. O ktorym Anonimos opowieda pisane wierße w te słowá.

Strenuus

Strenuus Accipiter pennis ſuperantibus aſtra
Deſpicit, eſt humili quid quid in orbe ſitum.
Is quoq; tam clara qui traxit origine gentem
Diſcolor, haud quando Stemmatis huius erat.
Dum parat æterno victuram tempore famam,
Nomine perebuit notus vtriq; pollo.

¶ Tenże był k woli Litwie názwány Wasilo / vt in Hiſtoria.

¶ Marcińá Jáſtrzebcá / wſpomina Liſt Domu Jáſtrzebcow Brátem rodzonym Andrzeiá Biſkupá Wileńſkiego. Ten w Nowym Mieśćie Klaßtor Fránćißkanom nádał y zmurował / tenże y Zborow kupił.

¶ Mßczuiá Podkomorzego Krákowſkiego mánuiąc go Jáſtrzebcem / wſpomina Liſt od Kázimierzá Wielkiego nádány / Roku 1366. Tám go in præſentia drugich ludźi zacnych opowieda / przy potwierdzeniu tego Liſtu Klaßtoru Strzeleńſkiego.

¶ Piotrá Koßczoná / ktory ſie piſał de Sędźißow / wſpomina Długoß w Roku / 1400. Znáćznym Mężem.

¶ Woyćiechá Jáſtrzebcá / naprzod opowieda Káthálog Biſkupem Poznáńſkim / w Roku 1393. Tenże Wárßáwſkiemu Kośćiołowi Tum nádał: potym był Kánclerzem Koronnym y Biſkupem Krákowſkim / zrzućiwßy Piotrá Wißá z Domu Brog. Miał potym wielką trudność z Krolem o R. P. y o niektore wyſtępki Krolewſkie / iáko o poiećie Gránowſkiey. Tenże potym był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / w Roku 1423. Vmárł / 1436. Dniá pierwßego Wrześniá. Po nim náſtał Wincenty z Domu Doliwá. O tym Woyćießе piſano Wierße w te ſłowá:

Arduus accipiter terris haud merſis Opacis,
Præpes in æthereijs militat vſq; plagis.
Nec magis hic opibus quàm multis clarus amicis,
In tarda celebris poſterirate viget.

¶ Ten Woyćiech miał wielkie záchowánie z Domy możnymi: Rytwiány kupił od Potomkow ábo Synowcow Mikołáiá z Kurowá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego / y zmurował w nich Zamek. Jáſtrzebie v Iłże Miáſteczko fundował. Zamek Jáſtrzebiec zbudował w Oyczyznie od imieniá ſwego w ziemi Sędomierſkiey / pułtory mile od Szydłowá / wßákoż go zá wieku mego Piotr Woiewodá Krákowſki ſpuſtoßył / á ná tym mieyſcu Staw wielki vczynić kazał. Boryſławice w Leczyckiey ziemi kupił / inßych nie máło máietności Synowcom naprzyczyniał. Ciáło iego leży w Benſowey w Klaſtorze / ktory on ſam nádał / fundował y zmurował / iáko to Liſty tego tám Klaßtoru opowiedaią / Támże ieſt napis ná Grobie iego w te ſłowá.

Hic iacet Albertus Iaſtrzebiec, genere Nobilis de Lubnice. &c. Primũ Poſnanieñ Eccleſiæ Epiſcopus, demum Anno Domini 1412. ad Eccleſiam Cracouieñ tranſlatus: exactis annis 12. ad Eccleſiam Metropolitanam Gnezneñ de Anno Domini 1423. iterum transfertur, ſedit ibi annis 13. Mortuus in villa Mnichouicze, Anno 1436. Die Solis 2. Menſis Septẽbris. In eadem Eccleſia traditur ſepultore: Eccleſiam in Benſoua tranſtulit in Regulã ordinis Sancti Pauli primi Heremitæ, Anno Domini 1421. Vbi Manaſterium ex muris conſtruxit & dotauit. Eius tempore Cruciferi in Pruſſia bello ingenti, per Dñm Wladiſlaum Iagiellonem Regem Poloniæ fruſtrati ſunt, Anno 1410. Naprzod był Decretorum Doctor: Dźiekanem Krákowſkim / Proboßczem Poznáńſkim: dał temu Klaßtorowi te wśi / Ben-

sowa/Bensowke/Bydłowa/Bystronowice. ¶ Támże opowiedáią scripta Klasztorne Brátá iego Séiborá Woiewode Leczyckiego/ktory miał Synow Dwádźieśćiá / y wszytkich Jmioná y własność Twarzy w tymże Kościele wykonterfetowáne/ przy káżdym Herb Jástrzebiec/Textu iuż nie znáć/ tylko Ossoby á Herby. Zbito ich w Pruską Woyne Ośmi / á Dwánaśćie ich było Kasztellanámi.

¶ Wszákoż nie rozumiem dla czego Epitaphium w Gnieznie wyćiosáne w te słowá ná Kámieniu: Sub hoc lapide quiescit corpus Reuerendissimi Patris Domini Alberti Archiepiscopi & Primatis Sanctæ Gnezneń Ecclesiæ, Anno Domini, 1436. Jesliż tylko znák wieczny czyniąc Potomstwo że był Præfectem Kátedry oney / ábo też dla iákiey inszey przyczyny. Ale znáczniejsze znáki/ iż w Bensowey Ciáło iego leży/ á niżli w Gnieźnie.

¶ Tegoż iuż Woyćiechá Brácia y Synowcy po śmierći iego poczęli sie pisać z Rytwian/ czego sam czytáiąc Kronike pomienione° Autorá doydźiesz.

¶ Tegoż Woyćiechá wspomina Długoß w Kronice swey/ że ieszcze Biskupem Poznáńskim będąc/fundauit Colegium Mansionariorum pro decantandis Horis Beatæ Mariæ Virginis, Ktorym nádał Dźieśięćiny po Wsiách/ około Káliszá y Dálánowá/ to iest / po Głogowey / Bándźieszynie / Krepey/ Szczurey/po Gálaskách dwoygu/po Jankowie/Náboszycu/Lánckorzyney/ Wierzbnie/Dámszynie/Gutowie/Biegánínie/Ráskowie/Pogrzybowie/Rpiszowie/ przygodzicách/ Ochánszcze/Gołuchowie/ Boninie/Lewkowie/ Boczkowie/ Gwiazdowie/Gorznie/Bieninie. To miedzy nimi postánowił/ áby Wikáryowie mieli Mensionarie, áby tertia pars illorũ missas & officia expleat.

¶ Marćin Jástrzebiec Synowiec tego Arcybiskupá/ był Woiewoda Leczyckiem/ Jáko to Kromer wspomina Libro. 16.

¶ Derslawá Rytwiáńskiego/Woiewode Krákowskiego/y Janá tákże Rytwiáńskiego Kásztellaná Sedomierskiego/ wspomina Kromer tymi słowy: Derslaus Rithvvianius Palatinus Cracouień, & Ioannes Rithvvianius Castellanus Sando: & Marschalcus Regni approbantibus cæteris, grauiter in Regem inuecti sunt, quòd per ipsius, Patrisq;, & Fratris eius negligentiam & conniuentiam Polonorum Regnum quòd ipsi florentissimum accipissent, non modo ab hostibus, verum etiam ab ingratis socijs & malefæderatis Litvvanis, quos ipsi in potestate haberent, miserabiliter afflictũ & accissum esset. O czym czytay w Xsiegách 28. List 6 31.

¶ Derslaw Brát Janow / ktory wielkie Skárby pobrał po dwoch Biskupiech/ y napierwey sie pisać począł z Rytwian/ten iáko był Mężem przeważnym/Hoynym/ Mężnym/ Wielkomyślnym / To o nim Historya dostátecznie świadczy. Eufemia Corke Xiężećiá Mázoweckiego Bolesławá zápáliczliwie miłował/ y vtrácił był dla niey máło nie wszytke máietność/ wszákoż iego wielkie záchowánie y przeważność/záwsze go w wielkim dostátku y zacności chowálá: Był nastárszy miedzy brácia/y tego był nawiecey vmiłował Woyćiech Arcybiskup Striy/ inszym krewnym swym máło vdzieliwszy/wszytkie mu dobrá swoie dárował. Był to Syn iedyny Marćiná Woiewody Leczyckiego. Ten sie długo sprzećiwiał Władysławowi Synowi Jágiełłowemu/z Spytkiem z Mielsztyná z Domu Leliwá/ w Elekcyo.

¶ Tenże Slaskie Xiestwo woiował/ Zatoru y Oświećimiá / dwoch niemálych Powiátow dostał.

¶ Tenże potym wielkim kosztem ná krolestwo Wegierskie Krolá Władysławá prowádził/o czym Historye świadczą. Był Woiewoda Lubelskim/ Roku/ 1440. Potym Woiewoda Krákowskim / Stárosta Sedomierskim: Tám miał wielka summe/ktora Rzeczypospolitey ná Testámencie odkazał: Był Márszałkiem Koronnym/vmárł Kásztellanem Krákowskim.

¶ Ten był ná Pruską woyne z Odrowążem ze Sprowey Chorągiew Her-

bowna wy-

bowna wywiodł y znácznie osadźił/ o czym Kromer w Xsiegách 24.

¶ Tenże z tym Odrowążem społecznie Podola Turkom / y Kámieńcá Miástá głownego w onym kráiu obronił/w poselstwách wielkich bywał/ták do Krzyżakow/iáko y do Czechow/od Kázimierzá Krolá/ w roku 1471. iáko o tym Historye świadczą.

¶ Ten Kázimierzá ku opánowániu Wołoskiey y Multáńskich źiem státeczńie námawiał.

¶ Tenże wiele ná Oltarz Stánisłáwá świętego w Krákowie ná Zamku nádał/tákże w Sedomierzu do Kościołá Pánny Máryey.

¶ W Bensowey Klaßtorowi od Stryiá fundowánemu wiele nádał/ vmárł Roku 1477.

¶ Tegoż wspomina List Rekoiemski dla tego / że wespoł z Piotrem Woiewodą Ruskim Odrowążem/ recżyli zá Hrycká z Pomorzan Woiewodę Podolskiego / Janowi z Czyżowá Káßtellanowi Krákowskiemu zá 40. grzywien/w Roku 1447.

¶ Derslaw drugi/ ktorego też powieda Synem Káßtellaná Krákowskiego Káßtellan Rosperski/potym vmárł Sieradzkim Woiewodą/ iáko go opowieda Przywiley Klaßtoru Trzemeßeńskiego: Vmárł był pierwey niżli Oćiec/zostáwił Corkę/ktora była daná Korozweckiemu. Tá też po tym zostáwiłá trzy Corki/ á te rozniosły Rytwiáńskich y Korożweckich máietność w domy rozne/iáko Rytwiány w dom Łáskich / Korożwecki w dom Łánckoruńskich. &c.

¶ Tegoż wspomina Kromer w Xsiegách 27. Jż ieźdźił z drugimi Pány ad controuersias cum Hungaris disceptandas & componendas, &c. Wßákoż go wspomina Káßtellanem Sedomierskim.

¶ Piotrá Synà Marcißowego Jástrzebcá / ktory sie pisał ze Zborowá/ List Domu tego wspomina. Ten był w łásce y Krolá Kázimierzá Synà Jágiellowego/był Lowczym Sedomierskim w Roku/1479.

¶ Ten Zamek Odoláne w pogránicżny Kożmińskiemu odiety nád Wieluniem y Ostrzeßową otrzymał. Zostáwił z Teczyńską dwu Synow/Mikołáiá y Andrzeiá/ o ktorych będźieß miał niżey.

¶ Tegoż wspomina Długoß/ że był pogiman w Dworze swym we Zborowie od Grotá Sláchećá Polskiego/y zániesion do Morawy kędy ten Grot miał schowánie swe ná ten czás/ iáko wywolániec / O czymeś iuż czytał pod Gryffem.

¶ O Janie Rytwiáńskim Káßtellanie Sedomierskim/ktory potym był Woiewodą Krákowskim y Márßałkiem Koronnym zá Krolá Kázimierzá/czytay v Kromerá Xsiegi 28. Ten iáko sie wiele o R. P. zástáwiał/toć tám ßerzey Historya powie: Był Możnym y Rostropnym/ do tego wymownym/przećiwko Krolowi Máthyaßowi pod Wrocław był Hetmánem. Tenże z Testámentu Derstáwowego/Sedomierz y inße Stárostwá/ zástáwione w wielkiey summie Przodkom iego ná Pruską woyne/ Rzeczypospolitey dárował. Z Biedrzychowicz z Woley Biedrzychowskiey y z Gorki/wśi swoich Oyczystych / nádał dźieśiećiny do Strożysk. O czym świadczą Aktá Consistor: Craconień. Inßych spraw iego pámięći wieczney godnych iest wiele.

¶ Tegoż wspomina Kromer w Xsiegách 25. tymi słowy: Miserat etiã Rex rogatu & sumptu Gruscinń ad Pontificem Oratores, Ioãnem Rithvvianium Marschalcum Regni & Præfectum Sandomirień: &c. Jáko o tym będźie w Historyey.

¶ Mikołay Syn Piotrow/o ktorymeś wyżßey czytał/ktorego vrodźiłá Teczyńska/ był człowiek możny/ y w spráwách Rycerskich biegły. W czarnym woysku Máthyaßá Krolá Węgierskiego / po Szczęsnem

paniewskim z domu Godzámbá/był stárßym nád Polaki y Slężaki. Tám gdy w potrzebie z Turki v Sawu przed inßymi wiele z wielką sławą narodowi polskiemu czynił/po skończeniu bitwy był pássowan ná Rycerstwo od tegoż tám Krolá Máthyaßá/ o czym List ießcze iest w domu Jástrzębcow.

¶ Tenże przyiechawßy z Węgier/ dał Krolowi summę wielką we złocie ná Odolánow/ná potrzebę z Krzyżaki.

¶ W Krákowie chorym będąc/ sielá Szpitalow nádał/ zwłaßczá ná Stradomiu/ tákże Zakonnikom Klaßtoru świętego Fráncißká wiele nádał/ támże po śmierći ciáło swoie pochowáć kazał.

¶ Andrzey Brát rodzony tegoż Mikołáiá/ od Teczyńskiey spłodzony/Dzierżawcá Odolánowski po Brácie/ ten sam tylko we Zborowskiey włości dziedziczył/z Helżbietą Szydłowiecką siostrą Chrzyßtophá Káßtellaná Krákowskiego. Zostáwił Synow trzech/ Corkę iedne/ ktorą potym dał zá Krzepickiego Rożycá/ z tym nie miálá tylko iednę Corkę/ ktora byłá zá Andrzeiem Hrábią Zgorki/ z ktorym porodziłá dzisieyßę Hrábie Zgorki/ Łukaßá/Andrzeiá/y Stánisłáwá/ y Siostry ich/ o czym będzie pod Herbem Łodźia. Potym zostawßy Wdową/ßłá zá Száphrańcá ná Pießkowa skále. Ten Andrzey vmárł Káßtellanem Wieluńskim/ był człowiek pokoy miłuiący.

¶ Jan Syn Andrzeiow od Szydłowieckiey/ ten sie był w Węgrzech ná spráwách Rycerskich schował zá Krolá Węgierskiego y Czeskiego Zygmuntá/ zábit potym v Orßey mężnie sobie z nieprzyiaćielem poczynáiąc. W Wilnie v Bárnádynow ciáło iego leży/ ná ktorego Grobie był ten napis:

IOannis de Rithvviani Zborovvij Familiæ Iastrembeciorũ, bello fœliciſsimo ad Orſam, dum Moſchorum Dux profligatur, fortiſsime pugnañ, occiſi atq; huc honorificentiſsime delati corpus, cubat in iſto tumullo.

¶ Tenże ieżdżił w poselstwie do Tátar od Káźimierzá Krolá/ iáko to Kromer opowiáda w Xięgách 27. tymi słowy: Ad Tartarorum verò Principem Zborouius. &c.

¶ Piotr Syn Andrzeiow/Brát tegoż Janá rodzony/ był podczáßem v Krola Zygmuntá/potym Káßtellanem Małogoskim. Ten w rußenie ono v Lwowá/Roku 1537. Znácznie sie zásłáwiał o R. P. Był Ochmistrzem v Augustá młodego Krolá/ potym vmárł Káßtellanem Sedomierskim y Stároßtą Sánockim/nie zostáwiwßy potomká żadnego/w roku/ 1557. Ciáło iego leży we Zborowie.

¶ Marćin Zborowski/Brát rodzony Janá y Piotrá/ Syn Káßtellaná Wieluńskiego/ ten sie był tylko miedzy bráćia ożenił/ miał żonę Annę z Gory Konárską z domu Abdánk/z ktorą żyiąc lat cżterdzieści/miał z nią Synow ośm/Corek ták wiele. Syn ieden młodo vmárł/Corek dwie/drugie rozdał w domy możne zá żywotá swego. Naprzod/

Zophią zá Ostrorogá ná Lwowku Káßtellaná Sątockiego.

Annę zá Korzboká ná Milczu/ ktorą potym Wdową będąc/ ßłá zá Gostyńskiego ná Gostyniu.

Kátárzynę zá Osolińskiego z Osoliná Káßtellaná Sedomierskiego.

Bárbárę zá Stádnickiego ze Zmigrodá ná Dubiecku.

Helżbietę zá Tarnowskiego ná Rzemieniu.

Chrystynę zá Janá Chodkiewiczá Káßtellaná Wileńskiego/ Nawyższego Márßałká Wielkiego Xięstwá Litewskiego/ Zmodzkich/ Inflánckich ziem Vicegerẽta, Hrábie ná Sklowie/y ná Myssy. &c. Wßytkie Potomstwo máią.

¶ Ten to Marćin Zborowski był zá moiey pámięći bárzo możny w stár-

by y w máietność/był Pan skromny/nie przesadzał się nászáty ámi náżadne nie potrzebne zbytki. Był naprzod v Zygmuntá stárego Podczászem / Roty przećiwko Moskiewskiemu y do Węgier wodźił / zwłaszczá do Orszey w one fortunną bitwę/kędy brátá zbył Janá/tákże y do Opoczki ná Podole zá Konstántego Ostrogskiego/onego sławnego w spráwách Rycerskich / á iáko bieglego/ták y fortunnego Páná. V Krolow był w wielkiey łáscе/ prze Wiárę/ Pilność/y Státeczność w posługách swych. Wielkie szczęśćie iego y męstwo znáczne bárzo go zálecáło Krolom/gdy przed nimi nie tylko nieprzyiaćioły ich czásu potrzeby bił/ále też czásu krotochwile źwierz wielki/ Wieprze/Zubry/ Niedźwiedźie/poiedynkiem łowił. Był Káštellanem Káliskim/potym Woiewodą támże: potym nie długo Woiewodą Poznáńskim. Vmárł Káštellanem Krákowskim / Szydłowskim/ Stobnickim/ Tłumáckim/ y Odolánowskim Stárostą. O Rzeczpospolitą przez wszytek swoy wiek státeczniе się zástáwiał. V Lwowá w Roku 1537. Tám z brátem Piotrem/ktory ná ten czás był Káštellanem Małogoskim/ ná ruśeniu Pospolitym/ názwánym od Pospolstwá Kokoszá woyná/státeczniе mowił/chcąc wszytkie wolności R. P. wcále záchowáć/o czym będźie w Historyey szeroko.

¶ Tenże Berke Czechá/ ktory gránicom od Odolánowá szkodził/ zábił/ przysłał mu Czech odpowiedź ráno/á on go názáiutrz ieszcze ránney ziechawszy zábił.

¶ Dmitrá Sánguskа Kniáźiow Romanow ná Wołyniu/ ktory był vniosł Corkę Xiążęcia Jlego z Ostrogá/ przekonánego práwem: Będąc iednym Opiekunem tey Pánny/ áż w Czechách w Járomierzu dogoniwszy zábił/Mężá sławnego/ Pánnę Mátce wrocił. Zá tym bieżąc z chęći wielkiey ochotnie/ wszytek mu Poczet vstał/ tylko samoczwárt go dobieżał ze dwiemá sługámi/ á z synem Marćinem Káštellanem Krzywieńskim / dokázał myśli swoiey nád nim w źiemi cudzey. Tákie było serce wielkie v człowieká tego/że się ná żadną rzecz nie ogłądał.ć.

¶ Krolowa Bonę/ktora z wielkimi skárby vieżdżálá z Polski/w Krzepicách záhámował/wiele Rad zdrowych R. P. dawał/iáko dobry Senator.

¶ Hetmánem ná woynę Moskiewską od Krolá Augustá iuż był deklárowan. A gdy ludźie wywiodł/ záśło przymierze. Ná wypłácenie długow Krolowi summy wielkiey pieniędzy pożyczył / zá co od wszytkich stanow/ y od Krolá/ wielkie dźięki otrzymał/ około Jástrzębcá Zamku swego Oyczystego począł był wielkie gospodárstwo.

¶ Cieszybiesy ná Pokuciu Zamek w imieniu swym zbudował/Odolánow murem y ochędożnym budowániem ozdobił/ we Zborowie kosztem wielkim Dwor zmurował.

¶ Rytwiány z Domu Łaskich iuż był rekuperował / z kąd skupion od Teczyńskiego/ ktory potym był Káštellanem Krákowskim.

¶ Práwem się z żadnym sąsiádem nie obchodźił/ każdą krzywdę drogo zápłácił/á też Prokuratory ná Rybnych stolech kijem bił/o czym mi powiedał Kumelski sławny Prokurator. Doczekawszy synow swych áż do namłodszego dorosłych/y v drugich Wnukow/ktore był sam do Włoch posłał.

Vmárł w Roku 1565. Dniá 25. Miesiącá Lutego/z wielką żáłośćią wszytkich sług y poddánych. We Zborowie w Kościele ćiáło iego leży/ nád ktorym ten napis y wierszе w te słowá są ábo były.

Illustris & Magnifici Viri, Animi celsitate, Virtute atq; integritate Senatoris clarissimi, Martini Zborouij de Rithvviani, egente stemmatibusq; Iastrembeciorum, Patre Andrea Zborouio, & Matre He-

lizabeta Sidlouecia progeniti, Caſtellani Cracouieñ, & præfecti Stobniceñ. &c. digniſsimi. **Pod tym Textem te Wierſze.**

Aſertor Patriæ, qui libertatis in omni
Vita, cum magna virtutis & integritatis
Laude fuit, tumullo ſitus eſt Martinus in iſto
Zborouius: ſimiles natos in honoribus amplis.
Poſtquam vidiſſet, generis nataſq́ pudicas
Eximijs de gente ſua litauaq́ locaſſet
Patricijs, quorum eſſe aliquos nunc membra vidimus
Conſilij Auguſti, ſic æuo ritè peracto
Mortali, atq́ opibus magnis iuſtè ille peractis
Extinctus placide, cœliq́ receptus in arcem eſt.
Caſtellanus erat tum Cracouieñ, & Anna
Sancta Thori conſors hoc poſteritaſq́ locarunt.
Sarcophago corpus, ſumma quod luce reſurget.

☞ **Marćin Zborowſki / Syn tegoż Márćiná Káßtellaná Krákowſkiego / Káßtellan Krzywieńſki / Rotmiſtrz do Inflant od Krolá Auguſtá / Moż ſławny / z młodych lat w Węgrzech ná Rycerſkich ſpráwách / y v Kurfierſtá Maurycego wychowan / w káżdey potrzebie mężnie y z wielkim ſzczęśćiem ſobie poczynał. Był to człowiek wielkiey myſli y ſercá / vmárł zá pánowánia Krolá Auguſtá / Roku 1559. Zoſtáwił z Rozrażowſką z domu Doliwá dwoch Synow / o ktorych będźieß miał niżey. W Wilnie v Bárnádynow ćiáło iego leży / nád ktorym ten Text y Wierſze nápiſane były w te ſłowá:**

Martini Zborouij, Martini Caſtellani Cracouieñ filij, Caſtellani Krziuineñ, Nobiliſsimi Regni Poloniæ Patricij, animi Heroica magnitudine, & morũ comitate præſtañ, bello Liuonico ſub auſpicijs. S. S. D. R. Sigiſmundi Auguſti extincti. Anno Dñi, 1559.

¶ **Támże y Wierſze piſane w te ſłowá.**

Martinus iacet hic á Marte hoc nomine dignus,
Vt ſua facta probant bellica Zborouius.
Quem foris inſani Martis ius horrida bello
Non domuit, vis hac mortis in vrbe domat.
Illa nec alcidè timuit ſæuiſsima vires,
Nec ſatè Iudæo de manuele tuas.
Omnia falcè metit, virtutem præter ob illam,
Hic quoq́ perpetua præmia laudis habet.
Sic placuit Superis, vt vita functus in orbe,
Litvvano extrema contigeretur humo.
In Patria virtuti ſat eſt obńſſe, ſibiq́
Per ſimiles Patriæ progeneraſſe ſuæ.

☞ **Piotr Zborowſki / Wtory Syn Káßtellaná Krákowſkiego / Woiewodá Krákowſki / Generał / Stároſtá támże / Stobnicki / Tłumácki / Kámionácki. ić. Ten przyiechawßy z cudzych źiem / ná Dworze Krolá Auguſtá Dworzáńſkie cżás długi ſłużył. Naprzod był Podkomorzem Sędomierſkim / á w ten cżás był poſłem do Prus do Kſiążęćiá Albrychtá / tám był dał Rádę iego zdrádliwą wyśćiná ć. Potym był Káßtellanem Biec-**

kim/wrychle potym Káßtellanem Woynickim / á ná ten czás był Poslem do Turek cum absoluta potestate, do Selimá Cesarzá Sulimanowego synà. A gdy przyiechał z Turek/dano mu Woiewodztwo Sedomierskie.

¶ Po śmierći Krolá Augustá / przez wßytkie Interregna, wielkie prace k woli Oyczyznie z wielkim kosztem podeymował / o czym potym w Historiey mieć będźieß ßeroko.

¶ W Elekcya Krolá Stephánà/przy Szlachćie przestawáiąc z drugimi Pány/y z Brácią swą rodzoną/dowiedli tego ná czym sie zásadźili/ że ten Krolem był ná ktorego oni zezwolili.

¶ Tenże pod Gdańskiem Począł niemały kosztem swym trzymał/do tąd poki sie Gdańßczanie Krolowi Stephánowi nie vpokorzyli. Wiele Rad zdrowych á pożytecznych R. P. iego / ktore z wielkim kosztem y nakładem odpráwowáne były. Służąc tákim kosztem Oyczyznie / odumárł długu Synowi stá y dwudźiestu tysięcy/ ktory tylko ieden został: Drugi nie cały Rok przed śmiercią iego vmárł Mikołay. A te porodźiłá Bárbárá z Mirowá Myßkowska/Corká Káßtellaná Woynickiego/tegoż Herbu Jástrzębcá.

¶ Był ten Woiewodá wielkim miłośnikiem ludźi vczonych y Kápłanow / chociaż sie z nimi w wierze nie zgadzał. Vmárł Roku 1581. z wielką żáłością tych/ ktorzy ták prawdźiwie Oyczyznę iáko y on miłowáli. Ciáło iego wyprowádzono z Krákowá Dniá Dwunastego Stycznià/obyczáiem Sekty Kálwinowey/ z wielkim kosztem / iáko iest obyczay Pány wielkie chować. Pochowan w Oleśnicy Miáśteczku / Dniá 23. tegoż Miesiącá. Zostáwił Opiekuny Synowi Brácią rodzoną / Opalińskiego Márßałká Koronnego/Stánisłáwá Száphrańcá Káßtellaná Sedomierskiego ná ten czás.

¶ Temuż to ná Chorągwi to Epitáphium nápisano w te słowá.

Petro Zborovvski à Zborovv, Palatino & Generalis, Capi. Cracouień, &c. O: F: A. Illustris stemma & summo Vir ingenio: Prussiam à factionibus vindicauit: Turcicam Legationem fœliciter obiuit: Binis Interregnis Patriæ dignitatẽ cõseruauit: Dantiscano bello publicas vtilitates constanter defendit: Importuna morte adimitur vltima Septembris, Anno 1581.

Jan Zborowski / Káßtellan Gnieźnieński/Odolánowski/Kieski/Grudźiądzki / Wolpieński Stárostá/Hetman Nadworny/w spráwách Rycerskich Máż dobrze ćwiczony.

Ten naprzod zá pámięći moiey miał Rothę do Poswola / v Nerwlu był sprawcą ludźi Rycerskich fortunnym/gdźie wiele czyniąc z nieprzyiaćielem/vprácowány stánął chcąc sobie odpocząć máło. Tám z wielkie° prágnienia był medł/prosił áby mu sie dał kto nápić. W tym Drab z Roty Wierzchleńskiego wźiąwßy wody w ßyßak w ktorey trupi leżeli/podał mu. Tey sie on iáko nalepßey Málmázyey nápiwßy/znowu potym z nieprzyiaćielem iáko drugi Hektor pod Troią czynił / á wßákoż był onego trunku sroga niemocą przypłáćił.

¶ Ten po Krolá Henryká z inymi Posły do Fráncyey ieźdźił. Potym w Roku/ 1577. Jáko znáczną posługę vczynił Krolowi Pánu swemu/y wßytkiey R. P. Toć ná potym Historya ßeroko powie/czego y ia tu krotce wspomnieć nie zániecham/ co sie działo tym sposobem.

☞ W dźień Wielkonocny/według spráw y ßpiegow/ o godźinie osmey ná Pulzegárzu/ Hans Koln/ Hetman Gdański/tym vmysłem z

Miástá

Miástá Gdańską chćiał wymiędz/áby ludźie Krolá Polskiego/nád ktorymi był stárßym Zborowski (wzgárdzáiąc mále woysko)nie tylko porážił/ále ták stárł y do wieżienia pobrał/ku wieczney hańbie narodowi Polskiemu/ áby sie iuż nigdy kusić nie śmieli o narod Niemiecki/á záraz ten lud pogromiwßy/ iuż vmyślił źiemie plundrować/wśi y miástá Krolewskie pustoßyć/á nawiecey Tczow/ w ktorym leżał ten Hetman ze dwiemá tysiąc ludźi Dworu Krolewskiego.

☞ Pan Bog Wßechmogacy z łáski swey/naprzod począł sam łáskáwie ostrzegáć onego nádetego Hetmáná Gdańskiego/ znáczńie mu okazał znák gniewu swego/ bo skoro sie rußył z ludem/ powstáło wielkie powietrze/łyskáwicá/trzáskánie gromu/y deßcz gwałtowny. Owa gdy z bromy Mieyskiey wychodźili/dwá mu Rátárowie w przekop z mostu wpádli/ iednego ledwie rátowano/drugi vtonął. Pod samym Hanskolnem koń tákże bárzo ßwánkował/áż Knechći ktorzy podle niego ßli záledwie go vchwycili. Sztukáśie niemáła Báßty vrwáłá y w przekop wpádłá: On to bacząc/kazał sie z ludem ná zad wrocić: Wßákoż tego nie przypisował on nádety Niemiec kaźni áni nápominániu Páńskiemu/ále gustom ábo cżárom bábim/y dał wsadźić dwie stáre białegłowy/przyczytáiąc im to/ áby ony te° cżárámi swymi nábroić miáły. Názáutrz y przez inße wßytkie dni kusił sie o to / chcąc przedsiewźiećie swe wykonáć/ále gwałtowne niepogody dżdżowe tego mu nie dopuściły. Co też było práwie ku myśli Polakom / bo w ten cżás Hetman ich bárzo sie źle miał ná zdrowiu/że nie tylko Oyczyzny bronić/ále y zdrowia swego nie mogłby był sam ná ten cżás rátować / gdy áni ná koniu/ áni ná wożie śiedźieć mogł/iednák miał ßpiegi we Gdańsku y straż iuż potężnieyßą osadzał/ Kozaki pod mury Gdańskie w nocy sylał áby náśłuchywáli co sie dźiać miáło.

☞ Dniá ßesnastego Kwietniá/ Kozacy y ßpiegowie dáli znáć Hetmánowi/że woysko wielkie wyćiągnęło z Gdańská w gory ku Tczowu. Druga straż dálá znáć/że dwá Szyphy y dwie Pincie wzgore Wisłą idą dobrze strzelbą náłádowáne y ludźmi osadzone. Dopiero obaczył Hetman polski że mu iuż płáćiło/á przed tym ácz miał wiádomość o nich / ále themu wiáry dáć niechćiał áby sie oń kusić mieli/bo nie raz ze wßytkim ludem swym/ ktorego miał tylko dwá tysiącá/ pod miásto podciągał práwie pod same mury/oni nie tylko moca / ále y dobrego mu hárcu dáć niechćieli. Wßákoż iuż máiąc pewną spráwę o ludźiách/obestał Rotmistrze/rádząc sie ich coby czynić chćieli. Oni wßyscy dáli sie ná wolą y zdánie iego. On im ták rádźił/że lepiey do nich w pole wyiechać/niźli sie im w miásteczku bronić/gdyż też nie było tákiey mocy áby sie w nim gwałtowi iákiemu odeprzeć miáło/ y nie vffáiąc dla iákiey zdrády mieyscu onemu.

☞ Postánowiwßy tedy to/że sie co prędzey z miástá rußyć mieli/posłał sobie po Ráde Mieyską/powiedźiał im o tym/á ostrzegał ich/áby pámiętáli ná przysiege ktorą raz vczynili Krolowi Pánu swemu. Powiedźieli Mieszczánie: My przysiegi pánu swemu złámáć niechcemy/ále sie czym bronić nie mamy/ bo áni Dźiał/ áni Ludźi po temu mamy. On im záraz dał Drabow sto z Roty Andrzeiá Fierleiá Káßtellaná ná ten cżás Lubelskiego/y Stárosty Sędomierskiego z Domu Lewart/ przy ktorych cztery dźiałká zostáwił/á ták iáko mogł Miásteczko opátrzyć kazał. A zá tym ná trwoge vderzyć w bebny roskazał/nic nie wspominaiąc kedy sie obrocić miał. Ludźie iego záraz w teyże godźinie byli pogotowiu. Gdy z Miástá wyćiągnął/ wyprawił był przed tym ná straż koni dwádźieśćiá Kozakow/ z Rothy Jerzego Strusá Stárosty Brácławskiego y Winnickiego/z domu Korczak/alias Wreby/roskazawßy im/áby sie nád ludźmi wießáli/á dawáli mu znáć o nich kedy sie obroca. Máło co po Nießporzech/ oni co ßli woda/ ták im ßczęśćie posłużyło/przyßli pode Tczow/wßákoż w mili od Tczowá czekáli záiutrká/ ábo

tego/żeby

tego/żeby ludźie oni pierwey źiemie Polaki porázili.

☞ Hetman Polski lud swoy wywiodßy vßykował/vczyniwßy rzecz piękna do nich słowy krotkimi/áby wiedźieli z tákim nieprzyiaćielem czynić mieli/á iżby sie też iuż ná to nie oglądáli że so Chrześćiámie / gdyż sam Pan Bog záwße swowolne tłumić każe/y mocy ná nie dodawa. W tym też y ludźie nápomniał/áby żaden przez cáłą noc z koniá nie zsiádał/obawáiąc sie tego/áby nieprzyiaćiel ná nie w nocy nie vderzył. W tym mu znáć dano / że sie Hans Koln z ludźmi stánowił we wśi Lángowie/ pułtory mile od Tczowá/y támże byli dobrey myśli/lekce sobie Polaki poważáiąc dla málego woyská ich/obiecowáli sobie przy oney dobrey myśli po kilku Polakow zá vpominki miedzy sie rozdáwáć. Zborowski wiedząc wßytkę spráwę ich od ßpiegow/myślił ná nie w nocy vderzyć/wßákoż sie też rozmyślał/iesliby dáleko odciągnął od miáśteczká/áby mu ći z ßyfow nie vbiegli Tczowá/á ktemu y straż Kolnowá potężnieyßa była/á niżeli wßytká moc iego/ á do miástá nie śmiał/obawáiąc sie tákiey zdrády/ áby nie zápalili ábo czego tákiego nie vczynili / zá czymby sie zamießáć mogło á z trudnośćią przyść do spráwy. A ták sie poruczywßy Pánu Bogu/został ták w spráwie z ludem swym / straż osadźiwßy iáko mogł nalepiey/á nád onymi ßyfy zostáwił koni trzydźieśći Tátárow Krolewskich/Andrzeiá Zgorki Hrábie Káßtellaná Miedzyrzeckiego koni trzydźieśći/nád ktorymi zostáwił Andrzeiá Kárchowskie° Slácheicá z Wielkiey Polski/w Rycerskich spráwách dobrze bieglego y doświádczonego Mężá.

☞ Názáiutrz we Srzodę skoro Słońce wzeßło/ ćiagnęły huffy Kolnowe gośćińcem ku Tczowu: Zborowski też vpátrzywßy mieysce lepße nád błotem/stánął tám z ludem swoim. Był tám bárzo trudny przechod/chybá co była iedná drogá waska / ná ktorey stáneli broniąc Niemcom przeprawy / á nie miał zsobą tylko máłe dwie polne Dźiałce/ á Hakownic dwádźieśćiá y osm.

☞ Troßkę przed Południem / że iuż nie byli dáley tylko w pul milu/poczęło sie woysko Kolnowe sypáć iáko czarny lás. A gdy obaczył Koln Polaki stoiąc w spráwie/ począł sie dźiwowáć wielkiey śmiáłości ich/przyczytáiąc im y hárdość/że ták z máłym ludem śmiele plácu dostawáli / bo ták tußył/że mieli vćiągáć z woyskiem / á ledwie nie vćiekáć skoroby go záyrzeli. A ták ludźie swe w gory wytoczył y vßykował z dáleká z druga strone onego błotá / Rátáry wysłał ná hárc áby zábawiáli Polaki żeby sie do nich z tyłu przeprawić mogli/nie rußáiąc ludu onego wielkiego ktory był ná widoku vßykował/inßy ku Lubißewu wypráwił. Pretko tedy Rátárowie oni Kozaki ktorzy sie nád nimi wießáli spierać poczęli / ktorym Zborowski Hetman posłał ná posiłek Węgrow koni dwádźieśćiá Dworu Krolewskiego / y Jordaná Spytká Rotmistrzá z domu Troby z piąćiodźieśiąt koni/Mężá sławnego/Themruká Pietyhorcá Tátárzyná też Rotmistrzá z śiedmiodźieśiąt koni/áby Niemcom bronili przepráwy z drugiey strony. Niżli przyßli oni dwá Rotmistrze/przeprawiło sie było Niemcow o trzy tysiące y trzy wielkie dźiáłá/záraz poczęli ßańce kopáć/bo tám była drogá bárzo waska y wawożista/á z obu stron stáwy głębokie. Tám ich Jordan począł mężnie spierać z Temrukiem/á posłáli o posiłek do Hetmáná/ powiedáiąc o ludźiach wielkich ná tey stronie. W ten czás Zborowski przeciw onym drugim hárcownikom co go nimi Koln zábáwiał/ludźiom swoim posiłek dawał/y sam z Roty swey z towárzyßmi wyieżdżał: Wßákoż Niemcy vżywáli fortelu swego/niechcąc náßym dáć státecznego potkánia/tylko ich ná strzelbę nawodźić chćieli/ owa ich Husárze kopyámi dosięgáć nie mogli. A ták wypráwił miedzy Husárzmi ná koniech Polakow z rußnicámi cześć/y háyduków Krolewskich ná podiezdkách tilkádźieśiąt. Tám Henrych Benácki Czech ktory samemu Hetmánowi służył/zábił z rußnice napierwßego hárcowniká Kolnowego. Oni tákże strzelcy zmie-

ßawßy ſie z hárcowniki poſtrzelili kilku z długich rußnic. Wnet Niemcy wſpáczneli/á iuż ná náße niechćieli nácierać śmiele/wßákoż odmieniáiąc ſie/zábáwiáli ludźie hárcámi. Hetman też Polſki ſwe odmienił/ roſkazawßy Zołkiewſkiemu z domu Lubieś/ktory był ſtárßym w poczćie Podkánclerzego Koronnego Janá Zamoyſkiego z domu Jelitá/ áby Jordanowi dał poſiłek. A w tym Koln vßykowawßy ludźie pieße/ Mießczány te ktorzy byli z miáſtá wyßli pátrzáć ná te ſpráwe/ oßáńcował wkoło dylmi mocnymi/ ktore iuż był do tego zgotowáne przywioſł/ zoſtáwiwßy przy nich o dwie ście koni co náße hárcámi zábawiáli/ á ſam zá gory ze wßytkiem ludem pieniężnym począł zábiegáć do Lubießowá Jeźiorká. Themruk z Jordanem trzymáli ná ſobie ludźie iáko mogli/ ktorzy ſie do náßych byli przeprawili/ á tym był bárzo máły Hetman poſiłek dał gdy do nie° wſtkazáli. A gdy obaczył Hetman co Koln myſlił/obroćił ſie do wßytkich Roth/vczynił do nich rzecź krotką według cźáſu/ tylko im przypomniał powinność dobrey ſławy/iáko iey káżdy był winien oſtrzegáć/ á nie vmnieyßáć iey w onym rozmnożeniu od dawnych Przodkow znácźnie przez meſtwo nábytey/ dla ktorey áż po ten cźás wßytkim narodom ſtráßni byli/á ſamá Cnotá á ſtáteczność/ ktorą Pánom ſwoim pokázowáli/ſtyneli: Mowiąc/iż to cźás naypotrzebnieyßy z tym ſie popiſáć á okázáć że w nas nic nie zginęło áni ſie vßczerbiło onych Cnot áni Meſtwá Przodkow náßych/ ktorzy tego Narodu Niemieckiego záwße w dźieſięćior naſob przed ſwymi woyſki więtße woyſká gromili/ pſy ćiáły ich karmili/ cźego ſami ießcze pámiątke/milá od Wrocławiá/ wiecźnie názwáną máią/ y potym ná inßych mieyſcách. Coż tá ktorą bacźyćie ták ſpráwiedliwą á táwną krzywdą Páná náßego/ieſt Bog ſpráwiedliwy/ſam ich znácźnie y ſromotnie rękomá náßymi pogromi. A ták máiąc ná nie te ſpráwiedliwość przed oczymá/Pánu Bogu ſie w obronę poruczywßy/śmiele ſie do nich obroćmy/á wiedźćie iż to ieſt nieprzyiáćiel nikczemny/bo tám tylko chłopſtwo/Szewcy/Kowale/ſłoſarze. ć. zá pomocą Bożą prętko to rozgromić możem/ tylko ſie do nich śmiele mieymy/á ia wam ſam kredencowáć będę/proße ábyśćie mie w ſpráwách moich nie wydawáli. Zá tym ſie tákże do Háyduków obroćił/ ktorych było ßeść ſet/ ácź iuż ich był rußył ná pomoc Jordanowi y Temrukowi. Roſkazawßy moſtek zrućić áby mu w tył ludźie oni pießy nie zachodźili/ktore był Koln zádyłował. Poſłał też do Tożową ießcze pięćdźieſiąt háyduków/nápomináiąc Burmiſtrzá y Mießczány/aby ſie wiernie záchowáli Krolowi Pánu ſwemu/á temu ludowi ktory był woda przyćiągnął żeby ſie mężnie bronili/ obiecuiąc im zá kilká godźin dáć rátunek. Do Karchowſkiego wſkazał áby ſie nád onymi ßyſy z ludźmi nie báwił/ále żeby mu ná pomoc rychło przybywał.

Szyſy iż były ták nie rychło przyßły pod miáſteczko będąc ták bliſko/były tá przyczyná do tego/że wiátr przećiwny mieli/ á w zwodę było one ćießkość prowádźić/wiec im było nie ſporo ćiągnąć. A Koln im to był roſkazał/ áby przyćiągnąwßy trzy kroć z dźiáłá ſtrzelili: Powiedáiąc/ Gdy to vſłyßę/ będę wiedźiał co będę miał cźynić/ ále przychodząc do rzeczy.

Zborowſki Hetman Polſki/naprzod ſie ku Kolnowi z Háyduki obroćił/záſtał go w ſpráwie/iuż był y Dźiáłá po gorách rozſadźił/ y począł około nich ßańce kopáć. Podkáli ſie z nim Háyducy wpráwo/ Jezdne záſie woyſko w lewy bok ochotnie vderzyło. Hetman ná Háyduki ſerca im dodawáiąc tylko ſamopiet z tymi co go pilnowáli ſtudzyiego: Jáko naprzod/ z Máćieiem Jeźierſkim/Marćinem Skárbieńſkim/z Báptyſtą Ruki Włochem/á z Giermkiem ktory noſił znák Hetmáńſki: Krzyknął áby ſie ochotnie potkáli/ nie licząc wielkośći nieprzyiáćioł. Niemcy tákże vderzyli w bębny/ mácháiąc proporcy/zá tym ſtrzelbę záraz ná Háyduki wypuśćili/ ktorą w nich żadney ßkody nie vczynili: Bo Háyducy dymy obaczywßy przypádli ná kolaná/potym ſie porwawßy á przybliżywßy do nich z rußnicámi/w onym geſtem á wielkim ludźie ßkodę znácźną vczynili. Zá tý Niemcy z dźiał bić poczęli/z ktorych też

żadney ßkody

żadney ßkody nie vczynili/Kulá wielka vderzyłá pod koń Hetmáńſki áż ſie w koło obrocił/ záraz z onego mieyſcá vſkoczywßy/ krzyknął ná Rothy áby ſie potykáły. A w tym záraz potkáły ſie te naprzod: Leśniowolſkie° Andrzeiá/ Kierleiá Káßtellaná Lubelſkiego/Jordaná Spytká/Temruká Pietyorcá mezá wybornego/y Węgrowie ſpolem/wßyſcy w iednym ßyku. A w tym Háyducy pod dźiáłá podſkoczyli/záraz ie odbili Niemcom/pobili Pußkarze ich/z tychże dźiał do nich ſtrzeláli/czym ie bárzo ßkodźili. Woláli potym że prochu nie máią. Krzyknął Hetman ná Szwabá Ezáiaßá ſługę ſwego áby im prochu dodał/ktory go miedzy nie beczke wrzucił. Zá tym ſie poprawili dobrzej áczż też z ßkodą ſwą wielką/ bo Niemcy máiąc ſtrzelbe ná woźiech ná ßrobách ktora obrácáli gdźie chcieli/ zábili Rotmiſtrzá Háyduckiego Nátiámbroźá/ mezá wielkiego/ktory ledwie do Miáſtá záwieźion iáko vmárł/Rácz Mihál drugi ná plácu zoſtał/Trzeci w koláno poſtrzelon Jſtwan: Wádácz Mihál ſtárßy nád Háyduki/ten był mieczem w koláno ránion. Widząc Niemcy że im Háyducy bárzo ßkodźili/puścili ſie do nich z ſpiſámi/bacząclud máły/chcieli go pretko zeprzeć. Wádácz Mihál to baczą̨c/iuż chrom będąc/krzyknął ná Háyduki áby do ßábel ſkoczyli rußnice odłożywßy/záraz im ßpiſy zućináli. W tym Rothá Hetmáńſka/ktorey było dwie ście koni/z Kázánowſkiego Rotá/ná Niemce żárko vderzyli/záraz ich wpárli w Jeźioro: Poczęli tyłu podáwáć. W tym nátárciu onych Roth/zábit Sobocki z rußnice/ Brzańſkiemu koń poſtrzelono Turecki Wilczáty/ y ſam w vth poſtrzelon: Obrocił ſie do Hetmáná proßąc áby go nie opußczał w potrzebie iego/ktory mu záraz kazał Wálách ſwoy gliniáſty dáć powodny/mowiąc: Mśći ſie krzywdy ſwey możeßli/czemu doſyć czynił/bo Niemce w pogoni meźnie gromił. Pod Leśniowolſkim ná pierwßym ſtárciu koń ſtrokáty zábito. Lápce/ktory tylko w Rocie Jordanowey ná dwá koniá ſłużył/obudwu zábito/y ſame° ránione/ y inßych nie máło. A gdy iuż Niemcy poczęli vćiekáć/ nie dopuścili im náßy do ſpráwy/meźnie ich doganiáiąc gromili/ále dla wielkośći trupow przez one grobla przebyć nie mogli/ áż Hetman roſkazał pießym áby im droge przeprawili. A ták Háyducy wſkok one trupy w ſtáwy z groble zmiotáli. Szli potym zá nimi bijąc ich cále trzy mile/ták áż trup podle trupá leżał. Hetman Gdańſki Hans Koln vćiekł/ pod ktorym koń w pogoni był poſtrzelon/ áż Choińſki Prusak ktory przy nim był dodał mu koniá ſwego/mowiąc: Vieźdźay/o ćiebie grá idźie/wßákoż ſam ná plácu zábit. Wteyże pogoni Zarczycki Towárzyß z Roty Kázánowſkiego we zbroi poſtrzelon/ ktorey wiele vffał/ y dawał do niey ſtrzeláć z pułhaká/ále ná ten czás gdy Bog przyſłał czás żywotowi iego/ puścił. Zborowſkiego ſamego Hetmáná/ná ten czás gdy przeieźdźał wpátruiąc kedyby pomocy potrzebá ktorey ſtronie był/oſtoczyło oſm Ráytárow/ ſtrzelili do niego z rußnic/chcąc go ábo zábić ábo wźdy doſtáć iákokolwiek do reku. Wßákoż on máiąc ſerce wielkie ná nieprzyiaćiełá tego/z rußnice iednego zábił/drugie potym meźnie rozgromił. Po oney roſpráwie ſkoro/ gdy ießcze lud rozgromiony gonili Polacy y Háyducy/ wołał ná nie Hetman áby wźdy więźniow co zoſtáwili/ á nie mordowáli ták wiele ludźi. W tym mu dano znáć/że ßyſy ſtánąwßy ná Wiſle/ geſta ſtrzelbe do miáſtá pußczáli. Roſkazał záraz trąbić ná odwrod ludźiom/nie máiąc przy ſobie iedno dwie ście ludu iezdnego. Obrocił ſie ſpießnie miáſtu ná rátunk/dawßy im znáć/áby ſie mießczánie nie bali/ bo iuż do nich ide nieprzyiaćiełá poráźiwßy. Ludźie ſie potym do nie° z onych zabiegow ściągáli. Tám iáko one ßyſy odgromione były/o tym pod Herbem Rawiczem czytáć będźieß.

I Názáiutrz y po kilká dni potym/ ſtał Hetman w gory ßukáiąc onych oblákánych Niemcow/wßákoż potym málo było/ bo ſami Slácht á y chłopi onego kráiu/bili/imáli/ták że wßędy miedzy gorámi pełno Trupow leżáło.

A iżebyś to pewnie wiedźiał/wiele ludźi było z obu stron/ták do potrzeby/iáko y pobitych w potrzebie/

Tu się z tego Regestru dostátecznie spráwiß.

☞ Naprzod Rothá Hetmáná pomienionego Janá Zborowskiego/Káßtel: Gnieź: ić. Koni 100.

☞ Andrzeiá Fierleiá z domu Lewart/ Káßtellaná Lubelskie° y Stárosty Sedomir: Koni 100.

☞ Marcińá Osſolińskiego/Stárosty Krzyßowskiego/ w ktorey był Porucznikiem Máciey Pilcho: z domu Jáſtrz: Koni 100.

☞ Kázánowskiego Koni/ 100.

☞ Gostomskiego Mikoláiá/Choraże° Ráwſk: Koni 100.

☞ Balińskiego Koni 100.

☞ Zebrzydowskiego z domu Rádwan: Koni 100.

☞ Gniewoßowych z domu Ráwá/ Koni 100.

☞ Leśniowskiego z domu Roch/ Koni 100.

☞ Jordaná Spytká z domu Trąby/ Koni 50.

¶ Roth Kozáckich.

☞ Jerzego Strusá Stárosty Brácłáwskiego y Winnickiego z Domu Wręby/ Koni 100.

☞ Temruká Piethyhorcá/ Koni 70.

☞ Thátárow Krolewskich z Litwy/ Koni 30.

Miedzy ktorymi był ieden w ßárey ſukience ábo ſiermiędze ná Wálachu pleśniwy. Ten/gdy naprzod Niemcy náße zábawiáli hárcem nie podług myſli/iákoś wyżßey czytał/ wybieżawßy żárko do nich z táką ochotą iákoby ſie ſam miał ze wßytkiemi potkáć/ſkoro ktory do niego wybieżał ná hárc/ on obroćiwßy koniem ná zad/ podniosł tylko zádu á ſuknie odsłonił/ á zwárwßy konia ostrogámi/ do swych vskákował: A gdy ſie Niemiec ná zad obrácał do swych/ on ſie z ánim obroćiwßy żárko/ ábo ſamego/ ábo wżdy konia pod nim z łuku poſtrzelił/ á czynił to po kilká rázow. Niemcy plwáli nań gniewáiąc ſie/y wſtydáiąc że go dogonić nie mogli.

¶ Tych Pánow y Dworzan/ktorzy Pocżty swe z chęći swoiey ſtáwili ná te potrzebę Krolowi.

☞ Naprzod Jan Zamoyſki/ktory ná ten cżás był Podkánclerzem Koronnym/ Koni 40.

☞ Goſtomskiego Jároßá Podkomor: Ráwſkie°. Koni 10.

☞ Stánisłáwá Przyiemſkiego Stárosty Koniñſkiego/ z domu Ráwá/ Koni 16.

☞ Andrzeiá Hrábie z Gorki/Káßtellaná Miedzyrzeckiego/Tátárow/ Koni 30.

☞ Kárchowskiego Andrzeiá/ Koni 5.

¶ Dworu Krolewskiego.

☞ Janá Hrábie ná Teczynie/Káßtellaná Woynickie°/Podkomorzego Koronnego/ iákoś cżytał pod Toporem/ Koni 50.

☞ Pieniążká Káwálerá/ z Domu Odrowąż/ Koni 10.

☞ Piotrá Słoſtowskiego/ Koni 7.

☞ Jákubá Pilchowskiego z Domu Rogálá/ Koni 7.

☞ Málickiego Koni 5.

☞ Bieláwskiego Koni 4.

☞ Węgrow Koni 40.

☞ Ludu Pießego.

¶ Háyduków Krolewskich/ 600.

¶ Hetmáńſkich/ 30.

¶ Andrzeiá Fierleiá Káßtellaná Lubelskiego z domu Lewart/ 100.

☞ Pobitych w tey potrzebie.

¶ Naprzod Polakow/ 14.

¶ Rámnych Polakow/ 45.
¶ Koni Polskich pobitych/ 31.
¶ Rámnych/ 58.
☞ Wegrow zábitych/ 4.
Rámnych/ 5.
¶ Koni zábitych Wegierskich/ 7.
Rámnych/ 7.
☞ Háydukow zábitych/ 40.
Rámnych/ 80.

☞ Liczbá ludźi Gdańskich.

¶ Naprzod Hethmáński Proporzec/ 600.
¶ Kápitan Kleywer/ 500.
¶ Kápitan Lemká/ 600.
¶ Kápitan Esterweicher/ 600.
¶ Kápitan Kaucżán/ 500.
¶ Kápitan Weczstein/ 300.
¶ Rátárow służebnych/ 400.
¶ Mieyscich Synkow/ 400.

☞ Cechow z miástá liczby dostátecżney Wieżniowie nie wiedżieli/ Jedni powiedáli Osm̃/Drudzy dżieśieć tysiecy/bo śło co żywo iáko po pewno korzyść. Wozy/Dżiáłá/ wßytko Polacy zábráli. Proporcow Anechtskich wżieli Pięć/ ieden Jezdecki/ ná ktorym było nápisano Aurea Libertas. Trupow ktore ná kárbiech oddáli ludźie przysieżni/ 4 4 1 6. Wieżniow v Polskich samych żołnierzow/ 1 0 0 0. V Slachty y v Wieśniakow tyle cżworo/ bo iuż one Niemce zbieráli po Gorách y po Dabrowách/ ták iáko Grzyby.

☞ Táka oto posługę vczyniwßy Krolowi Pánu swemu y wßyßytkiey Rzeczypospolitey ten to Zborowski/ Potym przez wßytek cżás poki pode Gdańskiem Krol Stephan był z ludem/ miał z Niemcy wßytkie vtarczki fortunne. Co nie tylko Mestwu iego ábo spráwie/ ále samego Bogá Wßechmogącego łasce/ ktory Krolowi Dobremu/Spráwiedliwemu/ á ktory w porządku Kościołá iego żyie záwße/ zwykł ßczęścić y Błogosłáwić/ to przypisować musim.

¶ Tenże we wßytkich potrzebách przez te cżáßy iáko z Moskiewskiem záczełá sie nieprzyiaźń y woyná/ był z Rotha. O cżym ná drugich mieyscách/ á potym w Historyey dostátecżniey cżytáć będżieß.

¶ Miał Trzy Zony: Naprzod Málicyánownę z Sloská/ z ktorą miał Synà/ wßákoż młodo záraz z Mátką vmárł.

¶ Potym miał Xiężnę Prońską Woiewodzankę Kijowską/ z ktorey tákże iedyna Corká zostáłá Helżbietá.

¶ Trzećią Konárską z Domu Abdánk Kásztellaná Káliskiego Corkę.

Andrzey Zborowski/ Brát rodżony

tegoż Janá/Syn Kásztellaná Krákowskiego/ Márszałek Nadworny tego cżásu y Stárostá Rádomski. Ten sie z młodych lat swoich we Włoßech w Krolestwie Neápolitáńskim miedzy ludźmi Rycerskiemi schował. V Máxymilianá Cesárzá w Woysku będąc v Rábu/w Roku 1 5 7 0. Swym kosztem z kilkim dżieśiąt Koni cżás nie máły sie báwił/ znácznie sobie poczynáiąc w potrzebie z nieprzyiacioły. Támże był od Cesárzá ná Rycerstwo pássowan. Był Rotmistrzem v Rádoßkowic przećiwko Moskiewskiemu.

¶ W Interregna wiele á pożytecznie służył R. P. ná Elekcyey Krolá Stephána z Bráćią swą/ iáko Woiewoda Krákowskim/y z Janem Hetmánem wyżßey pomienionymi. Był Fautor & Promotor, y tego dowiedli: bo zá ich powodem wiele sie inßych Pánow ku Rycerstwu obracáło. Ci práwie in libera Electione obudwu Krolow Rycerstwu byli custodes. Annę Krolewnę ná ten cżás/ Zygmuntá pierwßego Corkę/ z Wárßáwy do Krákowá przyprowádżiwßy ná Koronácyą Krolá/ záraz y ná Weśele/ sam

Vrzad Márßałkowſki ſprawował: bo ießcze ná ten czás Márßałek Koronny nie vhámował ſie był w przedſiewźięciu ſwoim/iáko ſie był ná Ceſárzá y z drugimi záſadźił.

¶ Tenże do Moſkwy kośtem ſwym poczet niemáły Krolowi Stephánowi ſtáwiał. We Zborowie Kośćioł/ktory był Oćiec iego Káſtellan Krákowſki ſprofánował/ náprawić y Konſekrowáć dał. Plebaná/ wßytkie mu Prouenta od Przodkow zdawná nádáne przywroćiwßy/ preſentował/ ić. A z inych ſpraw Poczćiwych pochwalenia Máź godny.

¶ Zoſtáwił z Bárbárą Jordonowną Káſtellaną Krákowſkiego Corkę Potomſtwo/ Synáá Marćiná y Corki/ áć ná ten czás minorenes, z ktorych optima fruges ſperanda.

Mikołay Zborowſki/ Brát Piáty

wyżßey pomienionych/ Szydłowſki/ Rununburſki/ y Dźierbieńſki Stároſtá. Był Rotmiſtrzem w Węgrzech y do Inflant/ był to Máź táki ktory nád wßytko Artem rei Militaris cæteris virtutibus præſtare dicebat. Wßákoż iego ták wſpániáły vmyſł/ śmierć w młodym wieku odiełá/ bo tylko máiąc Lat 28. Vmárł ná Seymie w Wárßáwie dniá 28. Kwietniá/ zoſtáwiwßy Potomſtwo z Zofią Hrábianką z Teczyná Káſtellaná Krákowſkiego Corką/ Synow dwoch/ Chrzyſtophá y Piotrá/ Corkę iedne Elżbietę. Jego Ciáło leży we Zborowie w Kośćiele/ nád ktorym ten Napis y Wierße w te ſłowá.

Natalium ſplendore, Prudentia, Fortitudine, à multis præclaris virtutibus Ornatiſsimi Viri, Præfecti Sidlouieñ, Runenburgeñ, & Dzierzbneñ. &c. &c.

Zborouius iacet hac Sacra Nicolaus in æde,
Extremus donec venerit ille dies.
Quem ſublimè genus, ſtudio, virtutis, & armis,
Fortibus, inſignes ſi videamus auos.
Non tantum ornauit, quantum quo rariùs æuo
Hoc nihil eſt noſtro, candor & integritas,
Ingeniumq; ſagax, nec ſegnis dextera bello,
Horrifice ad pugnam cùm ſonuere tubæ.
Sed rapuit fati vis hunc in opina ſub æui
Florentis, nonam Varſauiæ Triadem.
Hinc veris lachrymis Vxor deplorat ademptum,
Tenczenia Zophia progenerata domo,
Filios enixa duos natamq; doloris,
Quæ Magni Viduæ dulcè leuamen erit.
Molliter hæc, quisquis piûs dic, oſſa quieſcant
Quorum Sydera Spiritus arce manet.

Samuel Zborowski/ szosty Syn Kaſtellana Krákowskiego / Rotmistrz ná Podole / y Bálty w Woysku Ceſarzá Máximiliana Wtorego / y indziey w ſpráwách Rycerſkich ćwiczony/ Vir animoſus: Ná Koronácyey Krolá Henryká / przez zwáde/ zábił Andrzeiá Wapowskiego Káſtellaná Przemyſkiego z Domu Nieczuiá/ o co był exilio ſkaran: Wſzákoż tákim/ ktore nigdy Zacnośći Domowi Zborowſkich ſzkodzić nie miáło. Ten iáko poſłuſny/ vczynił był doſyć tey Exekucicy/ wyiechał do Wegier/ támże był przy Siedmigrodzkim Woiewodzie Stephánie z Domu Batorych/ ktorzy zá Herb noſa Trzy Zeby Wileże. Tego Woiewodę gdy Polacy zá Krolá obráli/ po ziechániu Henryká Fránczá. On też przyiáchał do Polſki / ktoremu propter animum eius, żaden nie kontrádykował. Tenże potym był od Nizowych Kozakow ktorzy ſie Zaporoſkimi Mołoycy zową/ deklárowan zá Hetmáná/ z ktorymi był w tákiey potrzebie/ ktora ſie záczełá tym ſpoſobem. Kozacy Nizowi wiedzac go być Mężnym/ Hoyny/ á dobrey ſławy chćiwy/ wſkazáli do niego/ żadáiąc go o to/ áby był Hetmánem ich. Ktory nie długo ſie ná to rozmyſlaiąc/ iáko człowiek Magni animi, poſłał im záraz przez one poſły vpominki y pieniądze / chcąc ie ſobie ziednáć ná potrzebę ku otrzymániu dobrey ſławy Oyczyznie y Domowi ſwemu. Vmyſlił inſza ſtrona do Moſkwy z nimi wtárgnąć.

¶ Naprzod tedy do Kániowá przyſzedł z Pocztem niemálym ſług ſwoich y Háyduków/ wſiadł ná Rzekę Dniepr/ konie ná brzeg puśćił. ić. Znowu Mołoycy Zaporoſcy wiedzac o nim/ poſłáli do niego Poſły/ rádniąc ſie przyiázdowi iego/ á iuż mu zwierzchność nád ſobą zlecáiąc. Zá co im on podźiękował / y znowu vpominki poſłał. Oni zátym wzgárdziwſzy obietnicámi Stároſty Pográniecznego/ ktory ie odwodząc od ſłużb Zborowſkiego/ do ſiebie námawiał / wielkie łáſki z ſiebie ſamego y od Krolá im obiecuiąc. Oni chcąc pretko pokoy mieć/ przez Poſły przyſięgli poſłuſeńſtwo Zborowſkiemu/ á potym y ſami vſtnie to wſzytko coby czynić chćiał pomágáć mu wſzytkiego obiecáli. Jechał potym do Cyrkás/ z Cyrkás do Pſkły Rzeki/ ktora chćiał iść pod Putyſl Zamek Moſkiewſki/ ták iáko ſie był przed tym zmowił przez Liſty z Staroſtą iednym vkráinnym / wſzákoż ten Stároſtá w ſłowie mu ſie nie ziśćił. On bacząc nieuſtáwiczność w ſłowie Stároſty onego/ rádźili mu Kozacy áby iáchał do woyſká. A ták ſie od oney rzeki Pſkły obroćił do drugiey rzeki Sámáry. Tám nálaſt 200. Kozakow Rzecznych/ ktorzy tylko zwierz á ryby łowią drugim ná żywność/ á ći iuż tám mieli ſtárſzego co im roſkázował. Jeſt tám Rzek wiele obſitych bárzo w ryby y w zwierz rozmáity/ ktory nád nimi ſie ná páſtwiſkách chowa/ o czym będźieſz miał ſzerzey w Hiſtoryey. A tymi tám Rzekámi może iść do Hordy y do Moſkwy/ y chodzą dla korzyśći. ić.

¶ A ták gdy przyiechał Zborowſki do mieyſcá onego kedy ſie Kozacy chowáią/ wſzyſcy mu czołem vderzyli/ y poſłuſeńſtwo wſelákie obiecáli: bo ći tám vſtáwicznie miedzy Rzekámi mieſzkáią/ máiąc pożytek z zwierzu / iáko z Rysiow/ y z inych/ á to co do żywności należy/ drugim odſyłáią.

¶ Od onych Wodnych proſto puśćił ſie do Progow kedy ludźie Rycerſcy mieſzkáią. Tám ieſt mieyſce ná Nieprze trudne do przebyćia/ bo te Progi ſą z wielkich ſkał/ przez ktore wodá iákoby kedy z wyſokich grobli ſpada / y tám nie może nikt przeiechać oprocz tych Kozakow/ bo oni z tych Progow w czełniech ſie ſpuſczáią po linách. Támże y Jáwolzánego Vroczyſká miedzy Progámi/ chćieli mu dáć Kozacy bitwę/ kiedy go obaczyli á vyźrzeli przy nim Háyduki/ rozważáli to ſobie: Pewnie że ten będąc Pánem/ nie znáiąc nigdy żadney nędze/ z námi tu nie będźie mogł wyćierpieć niedoſtátkow. A ták go rozumieli ſobie przećiwnym/ á iżby ich z naprawy Krolewſkiey chćiał wygu-

bić. Ale im

bić. Ale im dał spráwę dostáteczną o sobie/ y to powiedźiał/ żem ia tu przyiechał ná żądánie Posłow wáżnych ktoreśćie do mnie stáli / przeto sie odemnie nie obawayćie nic inego/tylko miłośći towárzyskiey/ y tego pewni bądźćie/ że ia tu záiechawszy z tymi wszytkimi ktore przy mnie widźićie/chce z wámi złe y dobre ćierpieć rowno/ y z wámi szczęśćie swoie dźielić. Oni mu zá tym/to od niego vsłyszawszy/posłáli Osmdźieśiąt Kozakow/ktorzy go przepráwili przez one Progi/ktorych tám iest dwánaśćie: bo nie miał z sobą tylko wszytko ludźie nowe iáko y sam. Było Slácheicow samych Polskich siedmdźieśiąt / oprocz Háydukow. Wszákoż niekthorzy Slácheicy vlekłszy sie onych strászných przewozow/ná zad sie wrocili. Tám nie dáleko iest Zamek Chortyczá/ ktory był Wiśniowiecki postáwił/pod ten nie mogą iść Gálery. Támże pod nim sam Hetman postrzegł straż Tátárską/bo tám często bywáią/á záwsze ich Kozacy gromią/wszákoż ná ten czás nátrzec ná nie niechćieli / chociaż ich wiecey niż Kozakow było. Zá Progámi skoro potkáli sie naprzod z Szárańczą/ktora ácz ludźiom nie bárzo szkodźi / wszákoż koni dla niey odeszło przez trzy stá/ ludźie też niektorzy puchneli.

¶ Wyiechawszy z Chortycze Zamku ná ktorym nocleg mieli/tám dopiero doiechał Kozakow y Posłow ktorzy od nich do niego stáni byli. Tám gdy sie ziechali/vczynił do niego rzecz ieden stárszy/ráduiąc sie z przyiázdu iego/ á winszuiąc mu/áby z mieyscá tego Oyczyznie miley był pożyteczny / á iżby fortunnie nieprzyiaćielá iey gromił/czego mu sami do gardł swoich w posłuszeństwie iego będąc/pomágáć obiecáli. Podźiękował im zá chęć y zá winszowánie Zborowski/á zá tym iechał z nimi ná mieysce to kędy mieszkánia swe mieli. To Vroczysko zową Tomákowski Ostrow / ktory iest ták szeroki / że może ná nim wychowáć dwádźieśćiá tysiecy ludźi/y koni niemáło. Przy tymże Ostrowie iest Jezioro wielkie y bárzo rybne/ tám skoro wyśiedli / był od wszytkich rádośnie witan/záraz go obwołáli Hetmánem/z rusznic strzeláli. Názáiutrz vczyniwszy koło Rycerskie/tám mu deferowáli iáko Hetmánowi/y oddáli mu Bułáwę Hetmáńską/rzecz do niego vczyniwszy tymi słowy: My Miłośćiwy Páńie/wiedząc ćie być Pánem Rycerskim y Zacnie Vrodzonym/co ácz to v nas máło waży/tylko spráwą á serce mężne/cośmy o tobie wiele od postronnych narodow słyszeli/tákże y od Bráciey swey / iákoć záwsze Bog przeciwko káżdemu nieprzyiaćielowi twemu wielkiey fortuny pożyczał. My też / gdyżeśmy sie tu ćiebie doczekáli ták Zacnego Polaká / wielkiego Vrodzenia Páná/ z szczęśćia y z mestwá sławnego/nie mogąc ćie tu niczym inszym ták znácznie vdárowáć/podawamyć te broń Hetmánow pierwszych mieyscá tego / ktorzy nam fortunnie z dobrą sławą roskázowáli. A my sami siebie z wiernymi chęćiámi nászymi y posłuszeństwem wszelákim záraz ći przy tey Bułáwie oddawamy/życząc ći tego/ábyś nam długo roskázował/skądbyś sobie/nam/y Oyczyznie miley/y Potomstwu swemu/nieśmiertelną sławę otrzymał.

¶ Wźiawszy Bułáwę od nich/odpowiedźiał im ná te słowá: Nie bácze ia tego w sobie moi mili á Zacni Rycerze / ábym sie do tego Vrzędu / ná ktory mię teraz przekłádaćie (á iuż mi go zgołá mocno w rece zá podániem tey Bułáwy oddawaćie) zisć mogł/bom y nie ná to tu był przyiechał ábym sie tego podiąć miał/ták wielu mężnym / spráwnym ludźiom Rycerskim roskázowáć miał/ále tylko temu ć woli/ábym wespołek z wámi przyiąwszy towárzystwo/w oboygu szczęśćiu/złym y dobrym/rowno ćierpiał / potym Oyczyznie swey miley służył/ták iáko młodszy miedzy wámi/ zá ráda y náuka was ludźi Rycerskich. Wszákoż znáiąc w was ták wielką chęć y miłość przeciwko sobie/śmiele od was ten Vrzęd przyymuie/w ktorym ieśliby sie przydáło zbłądźić iáko máło bywáłemu / mam zá to / że od was samych łáskáwie ostrzeżon będę. ić. Potym szli pod Zamek Putyfl/ kthory iest v Pstá Rzeki / chcąc sie tám Stárosty iednego vkráinnego doczekáć/vskarżáli mu sie ná niesłáskę wielką przeciwko sobie Pánow Polskich/ y niewdźięczność posług swych. ić. Co

potym w Hiſtryey byc może. Nie rußywßy

¶ Nie ruſzywſzy ſie z mieyſcá onego/chćieli to po nim wiedźieć/kiedy im Pan Bog da we zdrowiu przyść z Moſkwy/gdźieby ſie też miał wola obroćić. On ich niechcąc długo trzymáć ná ſłowie/pokazał im piſanie od Carzá Tátárſkiego z Przekopu/ktory mu był w dom do niego ießcże z niemálymi vpominki poſłał/obiecuiąc mu Chorągiew v Ceſarzá Tureckie° ná źiemie Woloſką zieđnáć. Tám oni prośili go záraz/áby poſłał do Carzá dawáiąc mu iuż o ſobie znáć ná Niźie/áby przypomniał Ceſarzowi obietnice żebyć ſie w tym viśćił/ktory to dla niego vczyni/bo mu ludźi niemáło do Perſſey poſłał/gdźie mu brátá Adylkiryá pogimano. A chcąc być pewnieyßy tám tey obietnice/dárowáli mu wieźniá znácznego Tátárzyná/ktorego záraz Hetman poſłał przez Poſły ſwe Carzowi/przy czym był Bielecki Komornik Krolá Stephaná/ktorego był Carz zátrzymał/ wßákoż go zá perſwáſyą Poſłow Hetmáná Niźowego puśćił.

¶ Zlećił też to był Hetman Poſłom ſwoim/áby dáli Zrok ábo mieyſce Poſłom Ceſarſkim gdźie ſie ziecháć mieli/ieſliby ktore do niego poſłał/áby ſie z nimi ziecháli w dźieśiáći koni tylko. Dáli Wzrok ná Vroczyſko Karáyteben/ktore ieſt Forum ábo Rynek/gdźie Thátárowie z Kozaki wßelákie targi ſwe miewáią.

¶ Ná to tedy mieyſce iechał Hetman/tám záſtał Poſły Cárſkie/ y ſwoie/ktorzy ſkoro przyiechał/przywitáli go z wielką vczćiwośćią/ Liſty oddawßy/zdrowie od Carzá náwiedźili/potym mu oddawßy vpominki/Koni dwáná śćie Romakow pięknie vbránych/ y trzy ßáty Złotogłowowe. Ktore gdy ná Hetmáná włożyli w onym polu/znowu rzecź piękną do niego vczynili/ráduiąc ſie z dobrego zdrowia iego/ á iż ná to mieyſce przyßedł/gdźie ták ſwowolne Kozáki hámowáć może/z tego ſie ćießyli: A iż Carz kochaiąc ſie z te° á wdźięczen będąc przyiázdu twego/zá ſyná ćie ſwego przyimuie/obiecuiącći do wßytkiego pomágáć w czymby go iedno vżywał/y tey obietnice około Chorągwie Wołoſkiey potwierdźili/tylko o to pilnie prośili/żeby ſpokoynie czekał ná Dnieprze chorągwie. On nie dbáiąc o chorągiew/prośił áby mu Carz wtowárzyſtwo poſłał do Moſkwy Hetmáná ſwe°/powiedáiąc/ że Moſkwićin wiele w Litewſkim Xięſtwie czyni w gránicách ßkody Krolowi Pánu memu.

¶ Skoro mu to powiedźieli Poſłowie/záraz rzekł/żebym tego k woli Krolowi nie vczynił nigdy/co dla niego iáko dla Syná ſwego vczynie/ y dał mu znáć o tym/czym go bárzo vćießył. A gdy ſie kazał z nim gotowáć Hetmánowi/w tym Carz Turecki piſał do niego áby mu ſie w obietnicy viśćił/iżby z nim iáchał do Perſſey ták iáko obiecał. Dał o tym znáć Zborowſkiemu ná Niz przez Poſłá ſwego Carz Przekopſki. W tym iuż zwątpił/że Oyczyznie poſłużyć nie mogł/zátrzymawßy Poſłá ná onym mieyſcu/ iáchał ſam do ſtanowiſká ſwego/á gdy noc záßłá/począł myślić co czynić miał.

¶ Ráno do onych Poſłow iáchał/ záwołáć kazał onego Thátárzyná/ktorego iuż był wolno wypuśćił/ żeby do niego z przednieyßym Poſłem przyßedł. On ſtrwożony ßedł do niego/ obawáiąc ſie tego/ áby go znowu nie kazał związáć. On powiedźiał: Gdyż tego Carz dla mnie vczynić niechćiał/ niechżeby mi wżdy był Bákáią z ludem poſłał. Oto ia iemu k woli to vczynię/ że z nim poiádę do Perſſey/tylko mi niech przyśleże że mam być wßędźie przeſpieczen zdrowia ſwego/ábym nie był ábo otrut/ ábo z napráwy iego ſtrácon zdrádliwie. Niechże do mnie przyśle Muſtáliká y Ráde ſwe naprzednieyßą z Murzámi/ktorzyby mi ná to przyſiegli. Poſłowie podźiękowawßy/zá te chęć wielką/v nog padáli podług obyczáiu ſwego Hetmánowi/á z rádośćią do Carzá ſwego iáchali/dał im Zrok Zborowſki zá tydźień/ nie dáleko od tegoż mieyſcá gdźie ſie ziechać mieli.

¶ Gdy Poſłowie z tą nowiną do Carzá przyiechali/wdźięcznie ich przyiął y vdárował. Hetman też Zborowſki iechał do woyſká ſwego/ ktore było ná Oſtrowie názwánym Kartámyk/powiedał Rycerſtwu to co z Poſły po-

stánowił. Wnet sie rozerwáli/iedni chćieli z nim iechać/drudzy ná to nie dali słowá rzec/powiedáiąc/ że to psi zdrádliwi/słowáć nie zdźierża/zginieß/ y nasby przy sobie pogubił. A w tym w nocy wielki sie rozruch stał/ że nie wiedźiał co z nimi czynić miał Hetman/ y nie był od nich przespieczen zdrowia swego. Postał do nich poruczniká/roskázuiąc im áby sie vćißyli/ bo iesli tego nie vczynią/tedy im bitwe pierwey niżli nieprzyiacielowi inßemu dam. Oni go zá tym wskázániem kárać chćieli podług zwyczáiu swego/ opásawßy mocno/piasku w zánádrá násypáć/á w wodę wrzućić.

¶ Szedł potym sam do nich/łágodnie ich vkrocił/ wßákoż cały tydźień miał wielka trudność z nimi. Wezwał potym stárße° do siebie/ przed ktorý powiedźiał: Że ia żadnego nie przymußam/ktory chce niechay zostánie/ á ktory chce iedźie/tylko ći co tu zostáną áby Hordźie dáli pokoy: bo stąd tákie niepożytki bacze/że Krolá y R. P. obrážą. Druga/że mnie w niebespieczeństwo przywiodą. Zá tym postał straż/áby strzegli ná onym mieyscu kędy Mustalik przyidźie z Murzámi.

¶ Hetman sam iż nie mogł ná czás náznáczony przyiechać/ tám gdźie był dał Zrok Tátárom/była tá przyczyná/ iż ießcze nie dobrze był świádom wßytkich mieysc y Vroczyst ná Dnieprze/ ktorym sie przypátrował/ iednák postał záraz dowiáduiąc sie gdy przyiáda/áby sie do niego przymknęli. Mustalik obawáiąc sie tákiey zdrády/został sam ná mieyscu náznáczonym/ á postał kilká set Murzow/ prosząc Hetmáná áby do niego przyiechał/ bo go ná mieyscu náznáczonym z rádością czeka/á przyiechał był z wielkim Orßakiem máiąc tysiąc koni Dworu Cżárskiego/bárzo świetno/z dáry wielkimi/z wozy/ z Wielbłądy/pießo tákże miał ludu niemáło.

¶ Tám Murzowie/gdy do nich Hetman Nizowy przyiechał/ przywitáli go z vczćiwością bárzo ochotnie/táko mogli naucżćiwiey podług zwyczáiu swego/pádáiąc całowáli nogi. ić. Zátym go prosili/áby do Mustáliká iechał/opowiedáiąc mu wielka chęć y przyiazń Cárska. On im obiecał iechác do nich/tylko prosił áby go do trzećiego dniá Mustalik ná onym mieyscu poczekał vmowionym/áż woysko rosprawi: bo mu ßło o to/ áby ći co zostawáli ná Dnieprze/ßkody tákiey nie czynili/á ták ich chćiał przysiegą sobie obowiązáć/áby Hordźie pokoy dáli/ wymáwiáiąc sie/ że mi sie ich láda táko odiechać nie godźi táko Hetmánowi/gdyż nie wßytkich zsoba biore do Persyey.

¶ Powiedźieli mu: Że tego Mustálik vczynić nie może/bo Carz iuż tylko ná cie czeka/á nie dba o inße tylko żeby ciebie samego synà swego miał przy sobie/á też iuż dawno ze stem tysięcy ludźi w polu leży/nie stawa mu żywności áni trawy koniom. A tháć cie prosić kazał ábyś conarychley do niego przyiechał.

¶ Máiąc chęć wielka Zborowski widźieć woyská y spráwę Pogáńską/ prosił áby tylko do pułnocy zetrwáli/á on záraz iuż z nimi miał wsiádáć. A Kozacy y dla Bogá prosili áby nie ieźdźił/płácząc á opowiedáiąc mu iuż zginienie. Nie mogli mu tego odwieść/wßákoż máiąc rozmáite zabáwy z onymi Murzámi/málo nie do samego wieczorá ich znowu zábáwił. W tym folguiąc prośbie ich y chęci swey dosyć czyniąc/prosił áby mu koniá dáli/ chcąc iuż wsiádáć w drogę/iuż płáczu y prośby Rycerstwá swego nie słuchaiąc/á mi ná to dbáiąc/dáli mu koniá záraz Murzowie.

¶ Tu práwie Pan Bog/ktory ießcze ná świecie go zostáwić chćiał/á nie dáć mu w rękę Pogáńskich zginąć. Z onych wielkich prac/koniá obaczywßy spytał iesli stępio idźie/ rzekli/ że bystr. On ich prosił o inßego koniá ktoryby státeczńie ßedł/bo był strudzony bárzo. Wnet sie rzućili stáráiąc sie o inßego koniá/á on chodźił táko ná koń wsieść/sáháydak przypásał/ßáble. ić. Wtym Kucharz iego Michał rzekł do niego z płáczem: Pánie moy/iuż cie podobno nie oglądam/iest Szczuká dobra/ proße náiedz sie ná drogę. A ták on że cały dźień nie iadł/dał sie námowić ßedł ieść/koniá mu w tym przywiedźiono. A

gdy chćiał

gdy chciał przysiegi od Murzow/ oni mu rzekli: Że my tobie zá to nie możem przyrzekáć. W tym to Kozacy vsłyßawßy / z żáłośći porwáli go gwałtem miedzy sie/ zánieśli go do czołnow ná sobie/ wśiadßy w czołny poczęli strzeláć/ Murzowie sie ich boiąc roskoczyli sie / potym odbiwßy sie od brzegá / z rádośćia iechali do woyská swego z nim. Kozacy oni gdy go vyźrzeli / z wielkiey rádośći niewymowne ßtuki pokázowáli/ strzelaiąc/ piesni śpiewáiąc/ ná kobzách gráiąc/ & alia.

¶ Tám gdy sie to dźiało/ straż Kozácka przywiodłá wieźniow kilkánaśćie/ ktorzy z Hordy vciekáli/ bo ich tego czásu we żniwá wiele vchodźi. A ták ći powiedzieli Hetmánowi ná iákiey czći miał być v Carzá / ktora táka być miałá/ sam miał być wieźniem ie°/ á ći wßyscy ná palách ktorzyby z nim przyiechali ábo przyßli przed Przekopem/ ná co sie prawie wßyscy zgodźili / bo to ießcze ná mieyscu będąc od Murzow słyßeli.

¶ To vsłyßawßy Zborowski / rozgniewawßy sie serdecznie ná Carzá/ przebrawßy czterdźieści człowieká iechał do koni / ktore były od stánowiská śiedm mil/ bo sie ich nie spodźiewał wiecey zástáć/ bo zdychały od chrobáctwá wielkiego/ á ludźie puchneli/ chciał tymże tropem iechać zá woyskiem Cárskim chcąc go ze wßad ßkodźić náieźdźáiąc. A gdy przyiechał do koni/ nie zástał y dwu zdrowych/ chciał przedsie iáchać/ Kozacy mu odrádźili/ powiedáiąc mu/ Niźli te konie przepławiem/ tedy ony zemdlone pádną / á my y z toba poginiem. Jednák on chcąc sie oney chytrośći mścić/ chciał Tátárom zástępować ná drodze tym co sie do woyská Cárskiego śćiągáli/ wßákoż mu Kozacy odradzali/ mowiąc/ że w tym niedostátku nic nie vczyniß.

¶ W tym przyßłá wieść pewna od Tátárskiey straży/ że ony wßytkie co byli po Hetmáná przyiechali Carz pokarał/ iż ná te kondycye ktorych on chciał nie przyszwaláli/ á iż go zsoba nie przywieźli. Miał ná ten czás v siebie Posła Krolá Perskiego/ ktory był do niego z tym poselstwem przyiechał/ powiedáiąc/ że ći Pan moy dawno czeka y z Cesarzem Tureckim/ czemu nie wśiádaß/ á to co sie twemu brátu dostáło/ to y ćiebie potka. Ná ktore iego ták hárde poselstwo/ hárdźie też do niego wskazał Carz Tátárski/ chciał był ießcze Hetmáná czekáć/ ále iż mu przynaglał Hetman Perski áby corychley iechał / iechać musiał / zostáwiwßy Dźieśiec tysięcy ludźi w źiemi swey dla obrony od Kozakow Niżowych. Posłał iednák proßąc do Hetmáná áby pokoy z nim vmowiony iáko z Oycem trzymał / á on mu postąpił dań ná wßytkie Kozaki/ y te Chorągiew ktora mu obiecał ná Wołoską ziemie z Perssey záraz przywieść obiecał kiedy sie wroce/ tylko prosił pilnie/ áby mu źiemi iego dał pokoy. W tym Zborowski odpráwiwßy Posłá/ myślił co czynić miał/ drogá go iuż do Moskwy omylilá / ták że y do Perssey. A ták posłał do Piotrá Hospodárá Wołoskiego áby mu sie w obietnicy vściśił iáko obiecał / ktora byłá tákowa/ Miał dáć pięć set koni Zborowskiemu ieśliby był ßedł do Moskwy/ á iemu żeby dał pokoy/ bo go iuż byłá wieść doßłá że sie przećiwko niemu gotował/ ießcze gdy był we Złoczowie imieniu swym. A máiąc w tym nádźieie że mogł być porátowan ná służbe R. P. dał Zroku cztery Niedźiele / żeby sie z Posły Wołoskimi widźieć mogł. Posłał z sług swoich Sláchćicá iednego/ Kozacy też z Mołoycow swych drugiego/ dáley czásu nie mogąc postąpić / bo też iuż drudzy Stárostowie Vkráinni wyieźdźáć mieli. W tych czterech Niedźielách czekáiąc Posłow onych/ wieźniowie ktorzy z Tátar vciekáli Nieprem/ iż tám so nie dáleko stádá wielkie/ wśi sie też przymykáły Tátárskie do Dniepru: bo tám wśi tákim kßtáltem budowáne/ iáko owy budki ábo chadki ktore owo Owczarze ná kołkách zá owcámi włoczą. &c. A gdy o trwodze vsłyßą / tedy ze wßytkim záraz záprzągßy one chálupe ktorą ma ná kołách/ vwoźi co nadáley. O czym vsłyßawßy Kozacy/ wnet sie poczęli frásować ná Hetmáná/ powiedáiąc/ że iuż dáley czekáć niechcem/ tylko vderzyć ná Horde / bo możemy mieć korzyść wielką. Hetman Oyczyznie to chcąc pokázać/ że mogąc sławy

dostáć y korzyśći wielkiey/niechćiał áby miał mouere turbas, á tego nieprzyiaćielá ná potym porußyć przećiwko miey / bo ná ten cżás nie mogli iey ßkodżić/gdyż wßyscy do Perssey byli wyßli / ále pámiętáiąc ná przymierze/ ktore Turcy y Tátárowie z Krolem y z Korona máią/hámował Kozaki w przedsiewżięćiu ich. Acż go w tym stuchać niechćieli/ áż wßytek Rynßtunek swoy ktory tám zsoba miał ná ten cżás/konie/ßáty/ pieniądze / miedzy nie rozdał/ tych też podleyßych po thym iáko mogł srogośćia odgramiał. Owa ono przedsiewżięćie ich w nich vspokoił/á to wßytko cżynił w ten sposob/że sie ogladał ná pokoy Oyczyzny/w ktorey iáko rozrodzon/to nie tylko swym/ ále y postronnym narodom nie táyno/ máiąc żone z domu tákże możnego Jordaná Spytká Káßtellaná Krákowskiego Corke / z ktora Potomstwo zostáwił synow dwu/Alexándrá y Sámuelá/ná ten cżás minorenes / ktoremu nie ták wiele skárbow zostáwić pomysláiąc / iáko posobie stawy á pámięći dobrey życżąc.

¶ A ták vćißywßy ono dżikie woysko swoie/ cżekał cżásu iáko był náznáczył postom do cżterech niedżiel. Wyßedł cżás drugie y trzećie cżtery niedżiele/Postow áni iego áni Wołoskich słychać było. A w tym postał sto człowieká z cżołny ná Morze po sol/bo tám kiedy Rok suchy / zsiáda sie ná wyspách biallá iáko lod. Owa zwątpiwßy o onych Poslech/rozumiał że ie Hospodár posadzał ábo Tátárowie. Puścił sie ná Dniepr / bo tám postow cżekáiąc/ wielkiego głodu y niewcżásow sie náćierpiał / ktemu z Kozaki wielkiey trudnośći/ktorzy nie dbáią ná Krolá páná swego / áni ná Oyczyznę w ktorey sie porodżili/tylko iuż wßytke nádżieie w onym mieyscu pokládáią kedy żyią / ták iákoby rzekli ona pospolita przypowieśćia/Poki żytá poty bytá.

¶ Nic tedy nie obeßłá nedzá żadna/głod/niewcżásy/one° nowego Hetmáná ich/przy onym dżikim wodnym Rycerstwie/ácż miał Ryb zwierzu wßelákiego dostátek/wßákoż ono ná káżdy cżás odwodzenie ich / ábo hámowánie od ßkodliwych Oyczyznie vmyslow ich/ták go bárzo fátygowało / że cżásem po wiele rázow máło o zdrowie nie przyßedł / gdyż to lud bystry nieuhámowány. A ták puściwßy sie po Dnieprze/rozumiał że sie miał z oney nedze ochłodżić/wßákoż w tym od ßcżeśćia nie mogł być rátowan/bo dáleko w wietße nieprzespieczeństwo niżli miał pierwey/ przyßedł. Bo kiedy mu oni znáć dáli ktorzy iechali po sol/iż sa Gálery ná Morzu / on zaraz im dla posiłku płynął do nich/ z ktorymi sie podkał gdy ná zad płyneli/żadney ná sie trwogi nie máiąc/nábrali soli tyle ile mogli.

¶ Postał potym straż ad Ostiam Maris, to iest/tám kedy Rzeká w morze wpada/tá straż záraz tego postrzegłá/ że dwie Gálerze weßły ná Dniepr/ á przy nich Dżieśieć Tysięcy Tátárow ládem / chcąc bitwę dáć Kozakom ná mieyscu kedy ćiásnym. Máiąc te iuż wiádomość o nich Hetman / nie mniey też o tym myślił iákoby im też bitwę dáć mogł/tylko ná to cżyhał / żeby ná tákim mieyscu stánął / áby oni do niego ná Ostrow z Gáler wyśiedli / żeby ich tákże mogł wprawić w kot ćiásny/iáko tám o to łácno ná Dnieprze/cżekáiąc ich długo/spodżiewał sie że tám iuż wßytká moc ich była w onym ludżie iáko ich straż obaczyłá/á ono to tylko była straż ktora był Sedżiak wystał dla iezyká. Obrocił sie do nich/ále oni záraz obaczywßy Kozaki tył podáli. Żałował tego Hetman że z nimi bitwy stoczyć nie mogł przez ták nierychłe do nich iechánie. Obrocił sie ná zad/á iuż sobie vmyślił wtárgnąć do Wołoch / dla tego zágniewány że mu Posły zátrzymano.

¶ A w tym iádąc ná pierwßym noclegu w ziemie / potkáli wieźnie ktorzy z Tátar vćiekáli/á gdy przyßli przed Hetmáná/ powiedżieli że teraz cżás ná Tátáry/możećie przespiecżnie iść w ziemie ich/bo wielka korzyść miec bedżiećie/ powiedáiąc im tám dla nich o wielkiey trwodze/że iuż samá Carzowa do láśow vćiekłá. Kozacy słyßąc te słowá ich/bráć sie tám poczeli chćiwie. A gdy ich Hetman od tego odwodżił/poczeli nárzekáć/że ie prożno trzymał/á

nie życzył im tákowey korzyśći. On iáko człowiek ten ktory rozumiał co mu ná tym y Oyczyznie należáło/prosił ich áby báczność nań w tey mierze mieli/ták iáko to obiecáli być mu we wßem posłußni.

¶ A skoro ich vłágodził/posłał do Carzowey vpewniáiąc ia żeby sie nie bałá/może nie vćiekáć/ bo ia iáko Syn chce sie o to stáráć iákoby Mátká moiá w pokoiu śiedźiáłá/pomniąc ná obietnice Carzá Oycá swego / chybá żeby on niechćiał trzymáć słowá swego / wßákoż ia do pomßczenia będę miał czás inßy. A ták posły odprawiwßy / puścił sie ná przedsiewźięta droge do Wołoch. W tym znowu wieść przyßłá o Tátárzech że byli ná Zamku Háłonhorodku. Chcąc pokázáć to Zborowski / o co sie też kusił przed nim Kniás Rożeński przed kilkim lat / stáráiąc sie o on Zamek áby go był mogł zburzyć/ iákożby był tego iuż dokazał/ tylko prze nieopátrzność gdy podsadźił pod Zamek prochy/ná złym mieyscu sam stánął/potym mizernie zginął.

¶ A ták ich Zborowski chcąc zástáć ná onym Zamku / ná dedniem práwie do niego przyßedł / Tátárowie skoro go postrzegli záraz vskoczyli. Posłał do nich Tłumáczá/ ktoryby ich do niego prosił ná rozmowę/ á roskázał sie strásć kilku Kozakom z rußnicámi/dla tego żeby go nie porwáli/ á w ten czás ieden Kozak strzelił do Tátárzyná. Zágniewány Hetman porwał sie do Kozaká/chcąc to pokázáć że im słowo trzyma / ále drudzy wiedząc go być godnym/záskoczyli á nie dopuścili do niego. ¶ Ten Kozak vmiał káżdą strzelbę zámowić że mu ßkodźić nie mogłá / áni temu woysku w ktorym był. A ták powstáli Kozacy o to przećiwko Hetmánowi/ ták bárzo/ że ich záledwie vblagał. Potym gdy sie vspokoili Kozacy/ przysłáli Tátárowie do niego/dźiękuiąc mu zá chęć y zá pokoiu trzymánie/ chcąc mu dáć stácyą/áby sobie odpoczął z ludem swym ná onym mieyscu/proßąc go y o to/ áby sie z Carzykámi poznał/ktorzy do niego chcą przyiechać. On roskázał: Máten czás nic nie potrzebuie: A druga/ do znáiomośći ná tym czásie przyść z Carzykámi nie mogł/gdyż miał potrzebę pilną z Hospodárem Wołoskim ná Vroczyśku Probitym v Bohu. Tám ztąd idąc z Háłonhorodká/miał nocleg v Witultowey łáźnie/tám sie nápátrzył wielkich antiquitates iego. Z tądże prosto puścił sie ad Ostia Maris, tám gdźie Dniepr w Morze wpada/ ztąd prosto wyprawił dźieśięć człowieká do Probitego ku Bohu/ áby nieomießkał ná Zrok z Wołochy. Oná straż idąc tráfiłá ná Turki/ktorych pogimáli trzy naśćie. Turkom gdy przybywálá wielka pomoc/ oni z nimi vćiekli do Rzeki Bohu/y támże z nimi iecháli áż do Probitego/ Hetman też ná onym mieyscu ztąd był wysłał straż dźień odpoczywał / á to dla tego / iż Kozacy obßywáli czołny trzćiną/ boby były máłe ná Morze. Tám wyiechawßy na zwierz ná wyspy Morskie/ vsłyßał że kilká rázow z dźiał strzelono. Pytał coby to było? Jedni powiedáli że strzelano ná Przekopie/ drudzy mowili/ że to grom y łyskáwicá. Owa nic nie myśląc o Turkách/rußyli sie z onego mieyscá ná Morze/á oni ktorzy iecháli do Bohu nie dáli mu znáć o nich. Tám mijáiąc Przekop spokoynie/chcąc iechać á dáć pokoy Tátárom/ z ktorymi sam/ y Krol/y Oyczyznᵃ/ mieli przymierze.

¶ W tym postrzegli Dźiewięć Gáler wielkich / okrom Batek máłych/ ktore ßły przećiwko nim/zástánowili sie/mnimáiąc żeby iáki Zamek. A gdy sie lepiey rozedniáło/poználi że Gálery/ kthore sie zdáleká świećiły / nie było ná nich tylko lud wybrány do boiu.

¶ Począł z Kozaki mowić: Mamy Pánowie Brácia czás że sławy dostáć możem/á będźieli nam Pan Bog ßczęśćił/będźie y korzyść. Rzekli Kozacy: Abo niewieß Pánie Hetmánie że tho nam nie rowny płác do potkánia/ lepieyby o tym radzić /iákobyśmy co napredzey vchodźić mogli. Tego Zborowskiemu było żal/ále widząc że mu prawdźiwie rádzą/ nie wiedząc co czynić/myślił o tym iákoby sie im bronić/gdyż iuż blisko od niego byli/ trudno iuż było vciekáć/á do Bohu ießcze było śiedm mil. Kozacy strwożeni czynili zle

serce Hetmánowi/chociaż tám tácy ludźie byli co iedno ßábla żyli/ wßákoż im to wßytko spráwowálo zle mieysce/á ktemu czołny przećiwko Gálerom/wielka rozność/poczęli sie mießáć á wołáć ná Hetmáná/ że chćieli vieżdżáć. Ktory przedsie stał iáko Lew/prágnąc z nieprzyiaćielem chętliwie bitwę zwieść. W tỹ ich doiechawßy/vczynił te rzecz do nich: Niechże was nic nie obchodźi moi mili cnotliwi Rycerze wielkość Pogáńska/ áni tá ich ogromna Armatá/ bo to my mamy naprzod przed nimi żeśmy śa ludźie Chrześćiáńscy/ dla czego samę nie watpimy że P. Bog zá námi pomágáć będźie/ á sam potłumi nieprzyiaćielá á bluźnierzá Imienia swego/ ktemu y niewinność nam pomoże/ iedźmy sobie nie lekáiąc sie/á nie ćießmy Pogan áby ná nas sercá nie bráli. Owa ták/vieżdżáiąc z nimi rowno/ prosił ich áby mu tey sromoty y sobie nie czynili. W tym sie iedná Gálerá wydáłá/ná ktorey był Hetman onych wßytkich ludźi/ten roskazał pilno przykłádáć á gonić Kozaki/chcąc sie o nie kusić niżby im drugie ná rátunk przyßły.

¶ A ták zá wielkimi prosbámi y vpominániem/Kozacy ktorzy byli do brzegá sie przybili á vćiekáć chćieli/znowu w czołny wśiedli. Hetman im serce dobre czynił/sam zá nimi iechał ábo płynął/ostrożny á chćiwy ná stoczenie bitwy. Tá Gálerá ze wßech napiękmieyßa ßłá zá nimi iáko strzałá/iuż słyßeli Trąby/bębny/okrzyk Pogáńśki/vkázowáły sie Chorągwie Tureckie. Hetman z Kozaki śmiele stánąwßy/czekał nieprzyiaćielá. Tám Wátámán ktory ná czelnie Hetmáńskim był ćał słábo styrować/począł go Hetman gromić/ á niechcąc áby drugim sercá zle czynił/chćiał go zábić. A gdy iuż co dáley to bliżey byli/stáneli Turcy á dźiwowáli sie śmiáłości iego/ iuż to máiąc zá pewną korzyść/ná to czyháli iákoby go pogimáli z Kozaki/ czegoby byli dokazáli zá ona trwogą Kozakow/ále sie z piastu rußyć nie mogli. Hetman wołał ná swe áby do niego co naprędzey nádbiegáli. Ale stỹrnk máło dbáiąc ná wołánie y vpominánie iego/do brzegu sie co prędzey obrácał. Turcy obaczywßy poczęli z dźiał strzelać/ vgodźili stỹrniká iednego tuż podle samego Hetmáná/ktory lecąc áż chłopá zá sobą w morze wtrącił/wßákoż tego prętko rátowáli/ácz z trudnością. W tym oni o ktorych Hetman nawięcey rozumiał wypadßy z czołnow/poczęli sie brać do brzegu. Wołał ná nie Hetman/ áby drugim złego sercá nie czynili/á nieprzyiaćielá nie ćießyli. Turcy z dźiałek vczßaßczáiąc/ czołny bárzo dźiurawili/ zátykáli czołny Kozacy. Widząc że im trudno co ná wodźie począć/do brzegu sie przypławili/tám wypadßy ná brzeg poczęli ná sie z obu stron śmiele strzelać/iuż byli dostáli Turcy iezyká/wiedźieli kędy y ktory Hetman/á ták nań strzelbę wßytkę obrácáli. Prosili go Kozacy áby vßedł ná gorę/ábo od śiebie kazał drugim odstąpić/ záraz chłopcá ktory go pilnował od śiebie odepchnął/á ledwie rękę od niego odwiodł/ iáko weń záraz kulá z dźiáłá vgodźiłá. Wźiąwßy Hetman one rußnice ktora on chłopiec zá nim nośił/ roskazał sie wßytkim roskoczyć/ á sam wźiąwßy śmigownice/począł do Gálery strzelać/obaczywßy ich bálwaná śrebrnego w zawoiu/mnimáiąc áza Sędźiák/ zmierzał do niego/ á w tym zápalili dźiáłko w Gálerze/co on obaczywßy/przypadł/kulá tuż przed nim máło nie ná pięść vpádłá. Zá tym sie porwał/ vderzył też z śmigownice w onego bálwaná/áż błáchy śrebrne lećiáły/zá tym Turcy wołać poczęli głosem/ Hálá/hálá/hálá/ y wiecey. Więźniowie/y ći co rozumieli ich iezyk/ powiedáli/ że baczyli rzecz swoie przegráną. Kozacy zá tym poczęli sobie dobre sercá czynić/ ktemu im było łácno sobie ßańce poczynić/ bo thám ná tym mieyscu świnie dźikie ryiąc/ wielkie doły poczyniły. Hetman znowu z śmigownice strzelił w grumádę ludźi ná Gálere/ záraz kilká człowieká zábił ná iedney łáwie/ná ktorey rzędem śiedźieli. A w tym ony Gálery wyprawiły dwie/ áby v Bohu Rzeki/ dwie mili od onego mieyscá przewoźili Tátáry. Poczęli sie Kozacy trwożyć/á wybieráiąc żywność z czołnow/poczęli vćiekáć. Hetman ich gromił y vpominał/mowiąc: Że wam to ludźiom tákim nie przystoi czynić/o ktorych wßyscy

narodowie

narodowie rozumieią / że wam w męstwie świát rownych nie ma. Turcy obaczywßy trwogę miedzy Kozaki/wysiadßy w Nawy poczęli ná brzeg wysiádáć/nárychtowawßy strzelbę ná Gálerách / á też sie spodźiewáli że im iuż Tátárowie przybyć mieli. Hetman widzac że ná brzeg wychodzą / krzyknął ná sługi ktorych miał kilkádźieśiąt/ áby záraz ochotnie do nich skoczyli. Ktorzy to chętliwie vczynili/skoczyli bitwę z nimi doſyć mężnie. Kozacy widzac że sobie dobrze poczynáią Polacy/ y ßcześći sie im / skoczyli do nich. W tym dano znáć Hetmánowi że Tátárowie bieżą ná pomoc Turkom / skoczył do strzelby/w tym obaczył że ie° straż/ znowu sie do swych obroćił cießąc ie świeżym ludem. Dodał tym sercá Kozakom/śmiele ná Turki náćieráli. Obaczywßy Turcy że ich wiele pobito / y Hetmáná ábo Sędźiaká im zábito / przed ktorym Chorągiew ßlá záraz/wpław do Gáler sie puścili/tylko chłopiec Sędźiakow śiedźiał płácząc nád pánem swoim zábitym/ále go też záraz Kozacy rozsiekáli.

¶ Nie máiąc w czym onych strwożonych Turkow gonić / ßedł z onego poboiſká Hetman z Kozaki/tráfił ná Tátáry/ obaczywßy ie z dáleká/ chćiał ná nie tákiey ßtuki vżyć / vkazał Chorągiew Turecką/ dawáiąc im znáć że Turcy wygráli/w tym sie kazał Kozakom skrádáć do nich. Obaczywßy Tátárowie Chorągiew/ skoczyli do niey z rádośći. Kozacy ći co Turecki iezyk vmieli/woláli ná nie. A w tym drudzy ktorzy ná nie waśń wielką mieli / nie mogli wytrwáć/skoczyli do nich prętko. Tátárowie sie obaczywßy / ná zad obroćili. Kozacy po nich/ále záledwie kilku vbili: A gdy obieráli trupy/ Tátárowie ich potym nábiegáli/ ále od Kozakow mężnie wspárći byli. Owi też z Gáler strzeláli/owa tego było máło nie wiecey niż godzinę w noc.

¶ Obroćił sie potym Hetman do Czołnow z Kozaki/ktorych nie zástał/ bo było wßytkie popſowano/tylko ośm cálych było/w ktore kazał wśieść kilkiem ich/á gdy wiátr wstał/zánioſł ich ná brzeg Tátárſki/támże ie pogimano. Hetman ßedł ziemią/włożywßy kilká ránnych ná ieden czołn. A gdy go Tátárowie gonili/ obaczywßy strwożone Kozaki dla wielkośći Tátar/zástánowił sie z pułtorem ſtem człowieká/nápomniawßy ich słowy pięknymi / y to im przekłádáiąc/z iákąby ſtrawą było to ich zginienie/ ieſliby sie Pan Bog ná nie rozgniewáwßy Pogánom dał gorę nád nimi otrzymáć / á iákoby też nie przyiaćielá nie pomáli: vćießyli / gdyby mu áby nammiey płácu vſtąpić mieli/ chociaż im dźieśięć rázow nie rowno było/mowiąc: Lepieyći moi mili Brácia poczćiwie vmrzeć Rycerzowi káżdemu/á mżeli źle żyć. Ták ich tedy przy sobie zátrzymawßy/obiecuiąc im z spráwiedliwey wrożki sercá swego / że mieli fortunnie Pogány gromić. Stánął z nimi w spráwie/ oni ránni nie mogli sie przez piaſek przekopáć w czełnie/prosili áby ich Hetman kazał dobić/ to iuż było drugiego dniá ná Bohu Rzece. Przyßły potym Gálery do nich/ stánowßy ná wodzie/Tatárowie ná łodzie/dziwowáli sie śmiáłośći ich /iednák sie sámi o nie kusić nie śmieli/wrocili sie potym ná zad z Gálerámi/ták áż y rázu nie strzelili. Tám Kozacy iuż będąc zgłodzeni/Hetman tákże ich/bo pułtora dniá nie iedli wßyſcy/ßli w grumádzie pospołu áż do Jnguły nád Rzeką Bohem. Tám nádeßli Kozaki co byli od nich vćiekli/ dostáli v nich trochę żywności/kędy sie wßyſcy posilili. Jechał potym do Jnguły/y támże zástał kilkádźieśiąt koni/ ktore był ná proſt postał. Będąc ná onym mieyścu w polách dźikich/obumieráiąc nie wiedźiał co miał czynić z ludźmi / á żywność ktorą miał/ Turcy mu byli strzelbą w onych czołnách/ iákoś wyżßey czytał/ popſowáli/chybá co ták ktory z nich miał przy sobie iáką trochę dla posilenia / mogliby byli mieć ryb dostátek / ále im z czołny do tego wßytkie potrzeby popſowano/źwierzá też żadnego tám dostáć nie mogli/ záraz ony konie rozdał miedzy Kozaki/ále cóż to było ná ták wielki lud / bo było wßytkich o pułtrzećią Tyśiącá.

¶ Támże będąc ná Jngule/ rádził sie Kozakow co miał czynić / przebrawßy kil-

brawßy kilkánaście człowieká / iechał ku Wołochom do Probitego Vroczyßká/pogimał kilká Rybołowow Tureckich/dowiedźiał ſie v nich o ſtraży Wołoſkiey ná martwey wodźie. Szedł tám / nie zástał iedno świeże ſtánowiſko Wołoſkie/ktorymby był bárzo rad dał bitwe dla wielkiego niedoſtátku/by iedno był mogł doſtáć żywnośći od nich/chociaż niemiał tylko iedenaſcie człowieká/á Wołochow było oſmdźieſiat/on też iuż kilká dni nie iadł iedno żołądź y to ieſli go kędy nádßedł/iuż zdychali Kozacy od głodu/námawiáli go áby ſie do woyſká wrocił/ále ſie ſpodźiewał ießcze w nocy Wołochow záſtáć/ przeto iechał do Kremenczutá/á gdy nie zástał nikogo/przyiechał do Probitego/nálaſt tám piſmo co oná iego ſtraż nápiſałá waglem / ktora był poſłał ná Zrok ktory miał mieć z Hoſpodárem/tám to było piſmo/Jeſli tu kto będźie z woyſká Hetmáná nászego/powiedz o nas ná Vroczyſku krzywym. Już ſie poćießył/zástał tám ſtraż ſwoie/ o ktorey rozumiał że ią Turcy wźieli. Nálowili mu ryb/ náiadł ſie z onymi ktore miał przy ſobie / y tám odpoczął. Dano mu znáć że ieſt ſtrażey Wołoſkiey pułtorá ſtá/záraz z rádośćią począł ſie do nich gotowáć/ále Wołochowie poſtrzegßy ich tył podáli. Obaczywßy że nie mogł mieć bitwy ſtátecżney/wrocił ſie do woyſká/przyiechał znowu ná wielki głod/ frásowáli ſie ná to że Hoſpodárá nie záſtáli. Rußył ſie potym z ludem / á co miał iść do Soroki/to ſie vdał do Sáwárny/á to dla tego że rozumiał iż mogł mieć żywnośći doſtátek z Brácławiá/tám im dopiero nedzá dokuczyłá/że rogi iákie náleźli/Jelenie kopytá náyduiąc co od kilku lat leżáły/ iedli/ tákże kośći iákich doſtáć mogli/ iednák go Bog we zdrowiu do Oyczyzny wrocił. Tákci trudno ſławy doſtawał ten ſławny Polak / z wielka nieprzeſpieczność ćia zdrowia ſwego. Wiele potym przypadkow ná tey tám drodze iego w Hiſtoryey czytáć będźieß. Zoſtáwił z Zofią Jordanowną/Káßtellaná Krákowſkiego Corkę dwu Synow/Alexándrá y Sámuelá/y Corkę.

Chrzyſtoph Zborowſki/ ſiodmy ſyn

Káßtellaná Krákowſkiego/Podczáßym był Koronnym/ á potym v Ceſarzá Máximilianá/Człowiek w ſpráwách Rycerſkich dobrze ćwiczony: Ten był Bohdaná Hoſpádárá Wołoſkie° przez zelżywość y niezdźierżenie ſłowá pogimał / y niewypuśćił do tad / poki nagrody zá ßkody ſwoie nie wźiał. W Elekcyo Krolá Stephánā/ z drugimi Pány/ opuśćiwßy ſpołeczność Brácżey rodzoney ktorzy zoſtáli przy Rycerſtwie / odiechał do Ceſarzá pomienionego/ná ktorego z drugimi wotował / v thegoż do iego śmierći ná Dworze ſie báwił / potym v Rudolphá Synā iego też Ceſarzá / był Podczáßym.

☞ Marćin Zborowſki Syn Káßtellaná Krzywieńſkiego/Synowiec rodzony tych pomienionych/ktorego vrodźiłá Rozrażowſka z Domu Doliwá / máiąc wieku lat trzydźieśći vmárł Młodźieńcem. Był to Maż do wßelákich ſpraw poczćiwych chętliwy/ zwłaßczá do Rycerſkich/ w ktorych prádźiádow y Dźiádow/Stryiow/y Oycá/nie wydał. Vmárł Roku/ 1575. Jego ćiáło leży we Zborowie/nád ktorym ieſt ten text w te ſłowá piſany.

Magnifici ac Generoſi Domini Martini Zborovvij, Martini filij auićq paterni Martini, morte immatura, anno trigeſimo ætatis ſuæ defuncti: Oſſa hic cubant ſacrofago auito, Anno Dñi, 1575. Mortuus iacet hic ſepultus.

☞ Piotr Brát rodzony tegoż Marćiná/ Syn Káßtellaná Krzywieńſkiego/ od Rozrażowſkiey / zá wieku mego tymiż Cnotámi y ſprá-

wámi Przodkow ſwoich ozdobiony/v ſpráwiedliwości wiecey nie żądáiąc/ w pokoiu zásiadł ná máiętności oyczyſtey/ktora trzymał w ziemi Sędomierſkiey Grocholice/y inſze do nich przyległe wśi.

☞ Jan Zborowſki / Syn Piotrá Woiewody Krákowſkiego/od Myſzkowſkiey/ z Domu ábo Fámiliey Jáſtrzębcow / Stobnicki/ Tłumácki/Kámionecki Stároſtá.

☞ Liſt Ceſarzá Máximilianá tym Domom nádany/ zá zaſługámi znácznymi Wárzyńcá Miedźileſkiego/ Proboſzczá Wileńſkiego / ktorym dawa táka wolność/ (przydawſzy Helm inákſzym ſpoſobem niż go Przodkowie ich vżywáli) kreowáć nouos Milites, iáko z liſtu tego zrozumieſz/ktorego maſz ſens w te ſłowá.

Maximilianus Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator, ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ. &c. &c. Rex. Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Lotaringiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carintiæ. &c. &c.

Venerabili deuoto nobis dilecto Laurentio Miedźileski, Præpoſito Vilneñ, Nuntio & Protonotario ac Comiti Palatino Apoſtolico & Oratori Sereniſsimi Fratris & conſanguinei noſtri chariſsimi Regis Poloniæ, gratiam noſtram Cæſaream, & omne bonũ. Cũ Cæſaream deceat Mageſtatem, hos qui virtute & inſignioribus præfulgent geſtis, ſuntq; benè meriti, non ſolum de nobis, ſed etiam de Republica Chriſtiana, amplioribus honoribus ornare, atq; omni gratia & benignitate proſequi: Te quoq; Laurentium præfatum, & ſi virtutibus ornatum, & in omnibus rebus dextre obeũdis idoneum benemeritumq; experti ſumus, tuamq; Familiam, tam per Regnum Poloniæ, quã Lituaniam & Mazouiam diffuſam, Polonico idiomate nucupatam Iaſtrzebiecz, ſeu Boleſcziczi, à Boleſlao primo Polonorum Rege, antiquitus Nobilem nõ ignoramus, tamen pro tuis claris facinoribus, tam in obeundis R. P. Chriſtianæ negociſs varijs, ad expeditionem contra Turcas, & alios Chriſti nominis hoſtes infenſiſsimos pertineñ, prudenter & ſtudioſe fieri ſolitis: & nõ minus, p ea obſeruantia quã in nos geris fideliter & diligenter. Cupieñ igitur non nihil decoris addere eidem Familiæ tuæ Accipitrine ſeu Boleſcziczi, quæ pro inſigni armorum Nobilitatis ſuæ, in Celeſtino Campo Babatum albũ, quatuor cũ Guſſis nigris, in tus autem Crux glauci coloris ſignatum, & in Galea ſuper vncos accipitrem cum duabus campanellis ad pedes eius, more Venatriceæ auis antiquitus deferre ſolebat: Quia tamen non omnibus de eadem Familia exiſteñ, eiuſmodi galeam vvlgari Idiomate Helm deferre licet, præſertim viris Eccleſiaſticis & Spiritualibus nonnulli ſcq; ſæcularibus laicis, cũ plericq; & frequenter Babatum purum abſq; accipitro, á quo ipſa Familia accipitrina nucupatur, vti accepimus deferrunt. Idcirco Nobilitatis tuæ Familiæ tocius arma conſtituimus & ordinamus, vt omnes & ſinguli Eccleſiaſtici & ſæculares hij, ſi quos fortè adoptare aliquãdo per nos vt fit cõtigerit ſine galea deferreñ, eam purum Babatum deferrant, ſic quod accipiter ſcutum celeſtinum circũteneat, capite & alis ſupra eminentibus: pedibus autem quibus campanelle aligantur, inferiorem partem ſcuti atq; babati appræhendat & cõplectatur: Qui autem hoc arma in galea in qua accipitrem geſtant deferrunt, hi more veteri infraſcripto deferrant, ſicut in medio præſentiũ artificis ingenio elaborata cernuntur. Præterea, vt amplioribus honoribus & fauoribus eandem Familiam tuam accipitrinam adornemus & decoremus, eodem motu & auctoritate Cæſarea, admittimus, concedimus, ſtatuimus, & omnimodam facultatem damus, ex nunc, & perpetuis futuris temporibus duraturam, Tres milites ex ea dẽ Familia veſtra creandi & faciendi: Vnum videlicet in Polonia, alterum in Li-

tuania, & tercium in Maxobia siue Mazouia: Sicq; in Polonia duæ domus, vt potè Miskovvszi & Bielavvsci: in Maxobia autem tua, Miedzileszi de Vlatovv, & Dzierzkovvszi de schumsko: in Lituania autem, Niemierouiczi & Scitovvie. Itaq; Spirituales si tunc fuerint ex illa domo cum altero sæculari fratre seniore, nato per vnum Militem in quacunq; domo, quem magis idoneum & strenuum ad militiam obeundam cognouerint, eligãt, perpetuis temporibus auctoritate nostra Imperiali, itaq; vnus alteri vita functo in vnaquaq; domo ex prædictis succedat, per eiusmodi fraternam, fratrum seniorũ & digniorum electionem. Quod si aliquis ex his eligentibus reliquis sit præstantior, ex tunc ipse per alterum electionis comitem eligatur: Quæ quidem electio taliter fieri debet: decedente vno Milite in aliquo dominio de prædicta Familia accipitrina, debent duo fratres seniores & digniores, Spiritualis & sæcularis, vel si Spiritualis deficit, vterq; sæcularis, veluti nostri Comites Palatini, quibus ad hoc facultatem damus, ad aliquam Ecclesiam descẽdeñ, & illic cõuocatis fratribus, vnum ex his, qui magis idoneus videbitur, nominare eligereq; in Militem, percuciendo eum ter ense, per Sacerdotem prius ter, benedicto imponendo aureum annulum super indicem eius, & verba in hanc formam dicente: Nos N: & N: Sacratissima imperiali auctoritate, qua specificali gratiosa & priuilegiata nobis concessione inuictissimi Maximiliani Imperatoris fungimur in hac parte, Te N: Nobilem Fratrem nostrum in Militẽ & equitem aureatum Verũ & Legittimum, creamus & facimus per huiusmodi ensis benedicti collationem: & tunc dent ensem nudum in manus eius, & postea imponent aureum annulum, dicendo hæc verba: Et damus tibi facultatem eadem auctoritate Imperiali, potiri, vti, & gaudere omnibus & singulis honoribus, dignitatibus, insignibus, armis, splẽdidisq; apparatibus, priuilegijs, munitatibus, & prærogatiuis, tam torneamentis, q̃ exercitibus, hastiludijs, & omnibus locis, quibus cæteri Milites siue Equites aurati nostri, & Sacri Imperij quomodolibet & ritè crucigeri, ac etiam Hierosolimitani, vtuntur, potiuntur, & gaudent: Accipiendo tamen prius à creando in Militem debitum iuramentum nostro ac sacri Imperij nomine atq; vice in hunc modum: Ego N. promitto & policeor, quòd ex nunc in arma ero fidelis Sacræ Cæsareæ Magestati, Dñi Maximiliani Imperatoris, ac eius imperio successoribus legittime intrantibus, bonum & honorem eorum procurrãdo, damna verò ꝓ posse auertendo & non participando cum cõspirantibus in Magestatem eorũ, & sacrum Imperium, nec non Ecclesias Dei, iusticiamq; Pupilorum & Viduarum, & ab omni oppresione pro virili mea tuebor & defendam, ac vbi opus fuerit contra infideles & nominis Christi Saluatoris nostri hostes ac blasphemos, pugnãdo: sic me Deus adiuuet, & hoc sanctum Evangelium, quòd corporaliter creãdus debet ad ignem, suppleñ auctoritate nostra in his omnes defectus, si qui quomodolibet interuenirent, voleñ & decerneñ omnia & singula præmissa robur perpetuum Cæsareæ auctoritatis & firmitatis optinere, non obstantibus in cõtrarium quibuscunq;. Nulli ergo hominum liceat hanc nostræ concessiõis indulti, facultatis, decreti, voluntatis ac gratiam paginæ infringere, aut ei quouis vsu temerario contraire. Si quis autem hic attentare præsumpserit, nostrã & Sacri Imperij indignationem grauem, ac pœnam Quinquaginta Marcarũ auri puri, quoties contrafecerit, se nouerit irremissibiliter incursurum: medietatem Fisco nostro Cæsareo, reliquam vero iniuriam passurũ vsibus applicañ: Harum testimonio literarum, sygilli nostri appensione munitarum. Datum in Ciuitate Imperiali nostra Augusta, Die xxv. Mensis Februarij, Anno 1518. Regnorum nostrorum Romani 33. Hungariæ vero 28.

MAXIMILIANVS.

Obaczywszy tedy własność Kleynotu tego/czytác będźieß o Fámiliách tych ktorym własnie należy/ o spráwách ich znáczných y rozrodzeniu. A naprzod o Domu Stárożytnym Myßkowskich z Mirowá/ktorych Przodki Historye/Przywileie/ Káthálogi wspominaią/ w te słowá:

☞ Piotrá z Mirowá Woiewode Leczyckie°/ wspominaią rozne Przywilegie Koronne/ ktory był y Márßałkiem Koronnym/iákoś o tym czytał pod Herbem Stáry Koń/ ten zostáwił Synow czterech.

☞ Piotrá Stároste Lwowskiego/ktorego wspomina Kromer w Xięgách trzydźiestych/ że miał woysko w spráwie swey niemálezá Olbrachtá/roku 1500. Co poczyna tymi słowy:

Erant in Ruſsia nonnulle mercenariorum militum copiæ, cũ Petro Myskouio Prętecto Leopolieñ. &c. &c.

☞ Stánisław syn Piotrá Woiewody/Káßtellan Miedzyrzecki / ktory sie tákże z Mirowá pisał/ ten żadnego potomká nie zostáwił.

☞ Wáwrzyniec Syn Piotrá Woiewody Leczyckiego/ Tego wspomina Bielski w Xięgách Trzecich tymi słowy/ w roku 1513. Wáwrzyniec Myßkowski máiąc trudność z Janem Xiążęciem Zatorskim/ o wodę/ktorą mu Xiąże odeymował od stáwow iego. Tám wyiecháli obá ná mieysce roznice oney / chcąc sie sámi o to zgodźić / w tym miásto zgody w wietßą nieprzyiaźń záßli. Owa Xiąże niechćiał Myßkowskiemu iego własnego gruntu puścić. W tym Myßkowski o táką krzywdę zágniewány/ dobywßy miecżá prętko/zábił go/záraz viechał/ obaczywßy Dworzánie skoczyli po nim/ wßákoż go dogonić nie mogli/obrocili sie ná zad do páná swego.

¶ Tegoż wspomina tenże Historyk/ że w Roku 1514. Będąc w Moskwi/wiele á mężnie z nieprzyiacioły czynił/ skąd zá ono przegniewánie do wielkiey łáski krolewskiey przyßedł/y potym był Káßtellanem Sądeckim/ zostáwił Potomstwo/o ktorym będźie niżey.

☞ Marćin Syn Piotrá Woiewody pomienionego / był Káßtellanem Wieluńskim/o ktorego Potomstwie niżey czytáć będźieß.

☞ Mikołay Myßkowski/Syn Wáwrzyńcow/ był Káßtellanem Woynickim/Oświćimskim/Zatorskim/y Miedzyrzeckim Stárosztá: Tego wspomina Kromer in oratione sua, ießcże Krayczem zá Zygmuntá Stárego/o czym czytay List 696. Ktorego tylko dwie Corce Potomkámi zostáły/á wyniosły máietność w domy rozne/iáko naprzod/

¶ Bárbárá z Mirowá Zborowska/Woiewodźina y Generalowa Krákowska/Stobnicka/Tłumácka/y Kámionácka Stárościna: Tá po śmierći Małżonká swego/dźiwną á srogą niemoc ćierpiáłá/ będąc we wnątrz zdrowa/tylko ręce/ nogi/ defecerunt, iż sámá nimi sobie chlebá włożyć do vst nie mogłá/vmárłá Roku 1582.

¶ Zophia Máćieiowska/Káßtellanká Záwichoyska/Stárościna Spiska: Te obie wielką część máietności wyniosły w te domy pomienione.

☞ Stánislaw drugi Syn Wáwrzyńcow rodzony Brát wyżßey pomienionego Mikołáiá/ pisał sie także z Mirowá/ á ná Buchowiecách/ zostáwił to Potomstwo/ Mikołáiá Kánonikà Krákowskiego/ Piotrá/ Stánisławá/ y Chrzyßtophá.

☞ Andrzey Myßkowski z Mirowá / Syn Wáwrzyńcow/ Káßtellan Lubelski/ Lubaczowski. ic. Stárostá.

☞ Chrzyßtoph Myßkowski z Mirowá/ Syn czwarty Wáwrzyńcow Káßtellan Rawski.

☞ Stánislaw Myßkowski z Mirowá / Syn Marćinà Káßtellaná Wieluńskiego / Woiewodá y Stárostá Krákowski Generał y Rohátyński. Był to zá wieku mego Pan możny/ porządny/ y wielki miłośnik R. P. Máiąc zá żonę Annę Andrzeiá Hrábie z Theczyná Káßtellaná Krákowskiego Corkę/ nie zostáwił z nią potomká żadnego.

☞ Jan Myßkowski z Mirowá Káßtellan Oświecimski/ Syn Marćinow/ Brat rodzony wyżßey pomienionego Woiewody. Ten zostáwił potomkiem Synà także Janá Kánonikà Krákowskiego.

☞ Jákub Myßkowski z Mirowá/ Brát trzeći tych pomnionych/ Burgrábiá Krákowski: Ten też zostáwił dwoch Synow / Piotrá Proboßczá Pultowskiego/ y Janá Rotmistrzá Mężá wielkiego/ ktory z nieprzyiaćioły Oyczyzny swey znácznym sie w potrzebách pokázował / żadney potrzeby ktora byłá z iákimkolwiek nieprzyiacielem nieomießkał/ pode Gdańskiem/ w Moskwi/ ták zá Krolá Stephánà/ iáko ießcze y zá Augustá. Z Amićianką Pisárzá Krakowskiego Corką / z Domu Srzeniáwá / zostáwił Potomstwo.

☞ Jeronym czwarty Syn Marćinow Myßkowski/ zostáwił Synà iednego Andrzeiá.

☞ Mikołay Myßkowski z Mirowá/ Brát Piotrá Woiewody Leczyckiego/ zostáwił dwoch Synow/ Janá Káßtellaná Oświecimskiego/ ktory ßczędł bez Potomká. Mikołáiá/ ten zostáwił Potomstwo te Syny/ Janá y Jerzego Ardżiekaná Krákowskiego/ ktory vmárł w roku 1543. Jáko to opowieda Epitaphium ná grobie iego ná Zamku Krákowskim pisane w te słowá.

D. M. S. Georgio Myskovvski à Przecziczovv, huius ædis Archidiacono, ciuilis & pontij iuris consultissimi, multisq; prętera ac pręclaris animi ingenijq; dotibus pręstãtissimi, Ioannes Myskovvski fratri desideratissimo, Petrus fratri frater Canonicus Cracouieñ patruo benè mærenti posuerunt. Vixit Lxiij. diebus v. Obijt anno 1543. 8. Idus sextilis. Przy ktorym Herby sa wykonterfetowáne/ Jástrzębiec/ Łábeć/ y Kornicz.

☞ Jan Syn Mikołáiow Myßkowski z Mirowá/ zostáwił z Pieczychoyską z domu Gozdáwá to Potomstwo/ iáko naprzod/

☞ Piotrá Biskupá Krákowskiego / Kśiąże Siewierskie/ Ten wieku mego miedzy Biskupy był naymożnieyßym w skárby / będąc Domu Możnego záwße sie zbytkiem brzydził/ miárę záchowywał/ skąd mu náwßem Pan Bog/ y ßczęście/ wiela vżyczáło / kupił máietności lepiey niż zá ßeść kroć sto tysięcy/ iáko Chroberz/ Kśiąż w Krákowskiey ziemi/ Oryßow w Mázowßu/ y Szymánow: Wieprz ná Slasku/ y inßych bárzo wiele. Do tego we wßytkich dżierżáwách Biskupstw tych ktore trzymał / Zamkow y Dworow poprawić znácznie dał / Kościołá w Kielcách przyczynić z niemałym

tákże kosztem kazał. Insych ná potym spraw iego pámięći godnych Historya sterzeyći opowie/gdyż według Solona musim o káżdym ták trzymáć/że ante mortem nemo beatus iudicandus.

☞ Zygmunt Myszkowski z Mirowá/Brát rodzony tego Biskupá/zostáwił potomstwo z Beaty Przerębską z Domu Nowiná/naprzod synow czterech/Janá/Piotrá/Zygmuntá/Alexándrá/Myszkowskie. Corki/ Konstáncyą Bużeńską Stárościną Brzezńicką y Dobczycką/ Zofią y Annę/ ná ten czás ieszcze Pánny/w Roku/ 1583.

☞ Alexánder Brát Zygmuntow Myszkowski z Mirowá/był Dworzánином Krolá Zygmuntá Augustá. Tegoż ciáło leży w Krákowie v świetey Troyce/ o ktorym powieda Epitáphium w te słowá:

Alexandro Myskovvski à Przeczicziovv, optima spe ac præclara indole iuueni in ipso ætatis flore, & omnium hominum gratia, dum in cõmuni Regiæ familiæ expeditione, in barbaros profectionem parat, acerba morte extincto, Petrus Myskovvski Cano: Craco: Frater desideratissimus pusuit, anno, 1548. Vixit annos, xxvij.

Dzierzgowskich w Mázowszu dom

Stárodawny/ ktorzy przedestem y ośmiadźiesiat lat/ iáko to Listy rozdźielne świadeżą/ pisáli sie Jeżewskimi/ tylko po wsiách nazwiskú sobie zodmieniáli. Wspominaią znáczne Scripta niektore pomściborá Jeżewskiego de Dzierzgow Káśtellanem Ciechanowskim/ ktory z Katárzyną Wilkánowską z Domu Lis zostáwił dwoch synow/Janá y Mikołáiá.

☞ Mikołay Dzierzgowski był Arcybiskupem Gnieźnieńskim/w Roku/ 1546. Wźięt po Gámraćie z Domu Sulimá/ pánował lat trzynaśćie/po nim został Jan Przerębski z Domu Nowiná/umárł Roku 1559. Dniá 16. Miesiecá Lutego/ w Gnieźnie pochowan/ o ktorym Ianicius Poëta pisał Wierśe w Káthálogu w te słowá.

Te fauor ad magnos Regis prouexit honores,
Et primum Patriæ fecerat esse caput.
Largus eras in opi: nec certè iniurius vlli
Non est parua, boni laus quoq; & ista viri.

¶ Temuż Epitaphiũ w Gnieźnie nápisane ná grobie w te słowá.

Nicolaus Dzierzgovvski, Archiepiscopus Gniezneñ & Primas Regni, Legatus natus, in multis & varijs R. P. curis ac muneris sui Pontificij grauissimis negocijs, de sempiterna requie solicitus viuens sibi posuit, quietẽ posteri non inuideant, qui secus illis mentem bonam pręcamur.

☞ Jan Brát rodzony tego Arcybiskupá/ Woiewodá y Generał Mázowiecki/Wárśewski y Lowicki Stárostá/ zostáwił z Doroty Sobocką z Domu Doliwá Synáá tylko iednego. Był ten Jan Dzierzgowski Woiewodá/wielki miłośnik Rzeczypospolitey.

☞ Zbożny Syn Janá Woiewody Mázowieckiego/ Káśtellan Sochácżewski/ Stárostá Osiecki/ zostáwił z Srzeńską Woiewody Płockiego Corką/ z Domu Dolegá/ tylko iedyną Corkę Bárbárę Máćieio-

wską Stárościną Záwichoyską/ ktorą iuż w Dom ten máiętność Oyczyzną wniosłá/y Srzeńskiego Domu tákże połowicę.

☞ Anná Corká Pomściborá Dźiergowskiego/ śiostrá rodzona Mikołáiá Arcybiskupá y Janá Woiewody Mázoweckiego/ naprzod byłá zá Páwłem Kiernoskim Káßtellanem Gostyńskim z Domu Junosa/ potym zá Marćinem Sleßyńskim.

☞ Wtora Corká Pomściborá Dźierzgowskiego Káßtellaná Ciechanowskiego/ byłá zá Janem Gárwáskim/ Cześnikim/ Płockim/ od ktorey idą dźisieyßy Gárwáscy/ o ktorych pod Herbem Grzymáłá czytáć będźieß.

¶ W Roku 1523. Wspominaią Scripta niektore Stánisłáwá Dźierzgowskiego/ktory działem miał Szumsko/ był Sędźiem Ciechánowskim/ od tego iuż idą Szumscy Dom znáczny w Mázowßu.

Dom Jeżewskich iedney dźielnice iákoś wyżßey czytał z Dźierzgowskimi/ ći záwße Ludźmi Rycerskimi bywáli. Był zá wieku mego Tomaß/ktory działem trzymał v Płocką Tchorz/w spráwách Rycerskich Maż biegły/ ten zostáwił tylko iedyną corkę/ktorą naprzod byłá zá Máchcińskim w Cżárnominie/á potym zá Blochem/ktora wniosłá tę część ábo dźielnicę z Domu Jeżewskiego w te domy. Było Kánonikow płockich/Wárßáwskich.ć. Dwádźieścią z tego domu.

☞ Bártłomiey ktory trzymał Jeżewo/ Kościelne w Płockiey źiemi/ zostáwił był Synow dwu z Przedborską Dorotą z Domu Gozdáwą/y Corek cztery. Jan ßeżedł bez Potomká/ wiodąc żywot dźiwny w roskoßách tego świátá bez żony.

¶ Bártłomiey ten miał dwie żenie/naprzod Chometowską z domu Prus/ Potym z Dzárską z Domu Gozdáwą/z żadną Potomką nie zostáwił: Był też to zá wieku młodego omnium horarum homo: potym był człowiekiem spokoynym y boiącym śię Páná Bogá.

¶ Corki wyżßey pomienionego Bártłomieiá Jeżewskiego/ iáko naprzod Makomáską Jádwigą/ ktora tegoż Herbu zostáwiłá Potomstwo Syny y Corki. Jáko naprzod/Janą rzeczonego Gułą/ktory z Czernicką zostáwił dwie Corce. Stánisłáwą/ktory z Rádomińską tylko iedyną Corkę zostáwił. Jákubą/ ktory z Hubißowną z Domu Cholewą zostáwił Potomstwo. Máćieią/ktory z Szwárácką Zofią z Sádłową z Domu Rogálą zostáwił Potomstwo.

¶ Gośłicka Anná/ Bártłomieiá Jeżewskiego Corká/ ktora zostáwiłá Potomstwo/Máćieią y Jákubą sſyny/o ktorych pod Herbem Lubicz czytáć będźieß.

☞ Páprocka Helżbietá/ trzecia Corká Bártłomieiá Jeżewskiego/ kthora tegoż Kleynotu zostáwiłá Potomstwo z Andrzeiem Páprockim/Człowiekiem dobrego miedzy ludźmi wielkimi záchowánia. Naprzod Bártoßá Authorá tych Ksiąg/ ktory miał zá sobą Rosobucką Káßtellaną Sierpskiego Corkę/ wßákoż Potomstwá nie zostáwiwßy vmárłá. Był Dom Przodkow moich z dawnego czásu dobrze R. P. zásłużony/ktorzy w Pruskie woyny społecznie z Czabskimi z Domu Grzymáłá/wielki á znáczny odpor nieprzyiácielowi dawáli/y iuż zá mego wieku dopiero gospodárstwem śię báwić poczęli/roskopywáiąc lásy gwałtowne polá czynili á osadzáli chłopy/y sámi śię rozradzáli/ Jáko było Oycá mego Bráćiey rodzonych Trzey/ wßyscy Potomstwo zostáwili/káżdy po dwá Syny/ Jam też miał tę Bráćią rodzoną/y Siostrę.

¶ Rostańcá Proboßczá Płońskiego. Woyćiechá ktory ſie ożenił w Krákowſkiey ziemi/y Corke iedyna Zofia Godźiſzewſka/ktora herbu Ogończyk zoſtáwiłá Potomſtwo/Corki trzy/y ſyná Janá.

¶ Czwarta Corká Bártłomieiá Jeżewſkiego Dźiwáwowſka/tá tylko iedyna Corke zoſtáwiłá Dobrosieſka.

¶ Inßych Jeżewſkich ludźi Rycerſkich ieſt niemálo/ktorzy dla roznych wśi rozne nazwiſká máią/iáko Skábáiewſcy byli/Marćin/Mikołay. Marćinowych ſynow było kilká Mężow wybornych/Páwel/Piotr/Jan / máią wßyſcy Potomſtwo. Mikołáiowi Synowie / Stániſław Káyonik/ Jan/ Woyćiech/Boleſtá/ ktory w Moſkwi vmárł człowiek Rycerſki.

¶ Máćiey Jeżewſki w Zarzeczu y w Gilinie/zoſtáwił był z Rościßewſka ſyná Roſtáńcá/ktory w młodym wieku vmárł/ zoſtáwiwßy z Nieborſka ſyná tylko iednego.

¶ Jan/ktory w Kuchárách y indźiey miał dźielnice/ zoſtáwił z Konárſka tegoż Kleynotu dwoch ſynow/Janá Plebaná Jeżewſkiego/ y Zygmuntá. cć.

☞ Dom trzeći Miedzyleſkich/ ktoremu należy Przywiley Ceſarſki wyżßey piſany/ſtárodawny w Mázowßu/y dobrze R. P. záſłużony/iákoś to z liſtu tego zrozumiał/ ktory od Ceſarzá Máximilianá o Wáwrzyńcu Proboßczu Wileńſkim to powieda.

☞ Czwarty Dom Bieláwſkich/ kthore wſpomina tenże Przywiley/ w ktorym ludźie Rycerſcy y dobrze Rzeczypoſpolitey záſłużeni bywáli/ w Litwie Scytowice y Niemierowice/znáczńymi niżey ludźmi y záſłużonymi obaczyß.

A tu maß inße domy/ ktore ſtároda-

wnym zwyczáiem Przodkow ſwych tegoż wyżßey okazálego herbu vżywáią/ á naprzod.

☞ Dom Kepſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny y możny/z ktorych rozdzielne liſty opowiedáią dwoch mężow znáczńych/ Stániſławá Woiewoda Płockim/Adámá Stároſta támże / od Woiewody idą Kepſcy/á od Stároſty Koſmaczewſcy/ dom tákże w ſprawách Rycerſkich znáczńie záſłużony y okazały.

☞ Dom Szuleńſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi / z Lukomiá ſie pißą/ludźie Rycerſcy/iáko był Máćiey zá wieku mego / ktory z Czernicka tegoż Kleynotu zoſtáwił ſyná Páwłá / ten z Náſiegniewſka tegoż Kleynotu zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

☞ Dom Lutomirſkich/ktorzy z Dobrzyńſkiey źiemie wyßli/á piſali ſie z Chełmice wielkiey / bywáli ludźmi w ſprawách Rzcerſkich znáczńymi/ſkod zálecáią ſtárodawne ſcripta Sciborá Mężá wielkiego/ktory z Prußaki częſte á znáczne potrzeby miewał / gdy był Stároſta Dobrzyńſkim y dźierżawca Máygieburſkim/w Roku/ 1290.

¶ Przedborá z Chełmice zálecáią Liſty domu tego/ktore zá nagrodę znáczńych poſług opowiedáią hoyną łáſkę Władyſłáwá Jágiełłá Krolá Polſkiego iemu okazáną/gdy ſam kośtem ſwym wielki á mężny odpor dawał Krzyżakom/á źiemię Dobrzyńſką/ ktorą ná ten czás ten nieprzyiaćiel ſobie był przywłaßczyć vmyſlił/z wielkim nieprzeſpieczeńſtwem zdrowia ſwego/od náiázdow ich obronił / ták ſie ná iego wielką czułość oglądáiąc/zwyklych vtarczek zániechywáli.

¶ Jan Syn Przedborow / ktoremu Krol Władyſław dá-

rował puł

rował puł Lutomierską/ przeto że był tylko sam ziemie Dobrzyńskiey obronił Krzyżakom/á tego Listu iest data w Krákowie/ Feria quarta post Dominicam Reminiscere, Anno Dñi 1406. Præsentibus Petro Archiepiscopo Leopolien, Alberto Episcopo Posnanien, nec non alijs strenuis viris, Ioanne á Tarnovv Cracovien, Petro Kmita Sandomirien, Ioanne Ligeza Lēcicien Palatinis, Christino de Ostrovv Sandomirien, Clemente de Moskorzovv Visliceń, militisq; alijs fide dignis, Tego zwano Smielech.

¶ Mikołay Syn tego Janá/ ktory był Podsędkiem ziemie Dobrzyńskiey/człowiek vczony/ y páná Bogá miłuiący/ zostáwił Synά Janá/ ktory potym był Sędźiem Sierádzkim/ y támże był wźioł dźiał w Sierádzkim Woiewodztwie y w Leczyckim/á ná Dobrzyńskiey źiemi Brzosno/ Rádowice/y inße/po tym iuż trzymáią máietność Máśiegniewscy y Zołßyńscy támże ná Dobrzyńskiey źiemi/ á miał te Syny/ Báltházárá/Michálá/y Piotrá.

¶ Báltázár miał Potomstwo z Dorotą Láśocką z domu Dołegá/ ktorzy śię piśą z Brzeźia/był potym Káßtellanem Czechowskim.

¶ Michał Syn Sędźiego miał też dwu śynu/ Janá y Michálá/ Jan był Káßtellanem Sierádzkim/Rádomskim/Leczyckim Stárostą/ßcześć bez Potomká/zábit od Mikołaiowskich / o co był pothym ieden z nich ścięt ná Seymie w Piotrkowie.

¶ Michał Brát rodzony Janá Káßtellaná/ Podkomorzy źiemie Dobrzyńskiey/ktory tákże ßcześć bez Potomká.

¶ Piotr Syn Trzeći Sędźiego był Podkomorzem Sierádzkim/ miał dwie żenie/ z Szczáwińską z Domu Prawdźicz miał Synά Jerzego Chorążego Kámienieckiego/ktory potym z Potocką z Domu Piłáwá miał dwoch śynow/ Mikołáiá y Stánisłáwá. Mikołay z Láśocką Zofią miał dwoch Synow/ Jerzego y Janá/ Corkę Zofią. Stánisław Brát Mikołáiow/ máiąc zá sobą Laską z Domu Korab/ nie zostáwił Potomká żadnego. Ten Piotr wyżßey pomieniony z drugą żoną miał dwie Corce/Annę Grzywiną y Zofią Stokowską.

¶ Páwel Syn Mikołáiá Podsędká ziemie Dobrzyńskiey/ miał synά Janá/ktoremu śię dostałá dźiałem wielka Chełmicá/ zostáwił śynά Káśprá/ktory ßcześć bez Potomká/ á tám znowu przyßłá Chełmicá ná bliżße Potomki domu tego.

¶ Mikołay Syn Báltázárow iuż Wnek Sędźiego Sierádzkiego/Káßtellan Czechowski/miał z Zofią Osolińską z Domu Topor te śyny/Báltázárá y Mikołáiá ktory młodo vmárł/ Piotrá y Corkę czwarto/ ktora byłá zá Komorowskim ná Żywcu Káßtellanem Oświećimskim/o ktorym pod herbem Korczak czytáć będźieß.

¶ Báltázár syn tegoż Mikołáiá Káßtellaná Czechowskiego/Stárostá Sierádzki y Leczycki/Ten z Beatą z Tarnowá Corką/ Woiewody Sędomierskiego zostáwił Potomstwo/w Roku 1582. Mikołáiá y Stánisłáwá/y Corkę Zofią:

¶ Myślißowscy z Krákowskiego Woiewodztwá/ Dom stárodawny y znáczny.

Dom Ościeskich stárodawny/ z ktorego zá mego wieku był Jan Ościeski Ránclerz Koronny/ ktory dowćipem y godnośćią wielką znáczńie ozdobił Dom ten/ ieżdżáiąc w poselstwách wielkich do postronnych Pánow/do Cesarzow/Krolow. ic. Gdźie z wielką pochwałą wßytkie spráwy R. p. y páná swoiego odpráwował.

Vmárł Roku 1563. Dniá iedenastego Máiá. Zostáwił synow dwoch/ Janá Stárosthe Olstyńskiego/y Joáchymá/ Corke ktora po śmierći iego byłá zá Tarnowskim Káśtellanem Rádomskim.

¶ Tegoż syn ták mniemam Ráphael Mathiaś był/o ktorym powiada Epitaphium w Krákowie w Klaśtorze świetey Troyce tymi słowy:

Ioannes Oczieski Castellanus Bieczeń, Magestatis Reginalis Curiæ Magister, Capitaneus Sandeceń, Subcamerarius & Burgrabius Cracouień, Raph: Mathiæ filio suo mæstus posuit, mortuus decima Aprilis, Anno 1547.

¶ W tymże Klaśtorze wspomina Epitaphium synà tegoż Kánclerzá tymi słowy:

Stanislao Oczieski filio, Ioannes Oczieski, R. P. Cancellarius, Cracouień, Osvvieczimeń, Zatorień, Sandeczeń, Olstineń Cap: Pater posuit, obijt anno 1556.

¶ Adámá Ośćeskiego Podkomorzego Krákowskiego/wspomina Epitaphium w Kośćiele Woynickim pisane w te słowá:

Hic iacet Generosus Adam de Oczieszino, Succamerarius terrę Craco: Vir pius, de omnibusq; benè meritus, qui anno ætatis suæ 56. obijt, 12. Maij, in Wiaczkouicze, anno 1566. Anna de Konieczpole mærens posuit Marito charissimo.

¶ Támże y te Wierśe pisane w te słowá.

Adam hic iaceo explens æui iusta tempora sui,
Expectans munera certa præmia mei.

¶ Mikołay Brát tychże był Kánonikiem Krákowskim.

Dom Belżeckich w Rusi stárodawny y znáczny/ w ktorym záwsze ludźie Rycerscy y Mężowie

sławni bywáli/ták iákoś o tym czytał w Gniazdźie Cnoty. Wieku mego byli Brácia trzey rodzeni synowie Mikołáiá Belżeckie°/ Mężá sławnego/ktorych zostáwił z Bárbárą Mágierowną z Domu Szeligá/ Naprzod:

☞ Bártoszá/ktory wiele á pożytecznie służył R. P. bywáiąc ná Seymy Postem / w káżdey potrzebie przećiwko nieprzyiaćiołom Krolestwá tego / z niemáłym kosztem swym/ iáko w one Tátárskie śyzyny częste po odiechániu Henrykà Fráncuzá/ bywał. Potym zá Krolá Stephaná do Moskwy kosztem swym ieździł/ był Surrogatorem Beiskim w niebytności Stárosty/y ná tymże Vrzędźie vmárł / Roku 1583. Ciáło iego leży v Bárnádynow we Lwowie: Zostáwił potomstwo z Helżbietą Waśćiśińską z Domu Wreby alias Korczak.

¶ Andrzey Syn Mikołáiow drugi/ktory multorum hominum mores vidit, Znáczným w potrzebách sie pokázuiąc w páństwách postronnych/iáko w Niemcech/y indźiey.

¶ Potym w Oyczyźnie będąc/żadney potrzeby nieomieśkał przećiwko nieprzyiaćiołom wszytkim Krolestwá tego głownym / iáko przećiwko Tátárom/Wołochom/ Moskwie / kędy miał Rotę znáczną pod Połock/ z ktorą tám y pod Sokołem y ná inszych mieyscách wiele á mężnie sobie poczynał.

¶ Jan Trzeći / Syn tegoż Mikołáiá / Dworzánin Krolá

Stephánā/Mąż sławny/á pámięći wieczney godny/ ktory ieszcze w Węgrzech v tegoż Stephánā Krolá/poki ieszcze był Woiewoda Siedmigrodzkim/znáczným był poznan od nieprzyiaćioł w potrzebách/ z wielką sławą y ozdobą Narodu Polskiego. Potym w Moskwi będąc/ iákie tám znáczne było męstwo iego/toć ná potym Historya opowie/ czegoć y ia tu krotce námienić nie zániecham/iáko pod Sokołem ná on czás/gdy Połocką dostawszy Krol Stephan/ sam sie tám zábáwiwszy/ Hetmáną ná ten czás Wielkiego Koronnego Mikołaiá Mieleckiego Woiewodę ziem Podolskich/ Nowomieyskiego/Grodeckiego Stárostę/posłał z ludźmi Polskimi/ miedzy ktorymi byli Niemcy pieszy/inszego narodu nie było iáko Węgrow/ wszyscy byli pod Połockiem przy Krolu zostáli/á to sie dźiało Roku 1579. Miesiącá Wrzesniá dniá trzećiego/dla tey przyczyny: Będąc iuż ná to gotow Krol Stephan po wźięciu Połockā/ áby nieprzyiaćielá swego do końcá tárł á miszczył/chociaż mu wielkie niepogody przeszkadzáły/ wiedząc o ludźiech Moskiewskiego/ktore posłał ná odsiecz Połockowi/ nád kthorymi był stárszym Szeremeth y Borissein/ á to nád Boiárskimi syny/ktorych było czternaśćie tysięcy/ Strzelcow pieszych Duńskich ludźi było pięć tysięcy/nád ktorymi był stárszym Woiewodá Jurgi Bulhakow/y Misko Cyrkászánin. Ci ludźie gdy nie mogli do Połockā przebyć/chćieli sie kusić iákoby byli mogli Krolewskie woysko vćiskáć/y bitwę mu dáć/gdyż to wszytko byli ludźie Kniáźiá wielkiego przebráni. Ale bacząc że mieyscá po temu nie mieli/obroćili sie do zamku Sokołá. O ktorych wiedząc Krol Stephan/ naprzod posłał Kászt ellaná Trockiego/ktory miał zsobą trzy tysiące ludźi/zástał ono woysko Moskiewskie práwie pod Sokołem/miał vtarczkę z nimi/strácił kilká mężow zacnych Polakow/ iednák dostawszy iezykā/ przyszedł do Krolá/ dał spráwę o wszytkim. Zá tym dopiero ćiągnął Hetman wielki Koronny wyższey pomieniony/ Pan serdeczny y Hetman práwy/bo idąc ná one drogę/ szedł ták ostrożnie z ludźmi/iákoby z namnieyszego człowieká z woyská iego nie miał nieprzyiaćiel poćiechy/ á też więtsze we dwoy nasob było woysko nieprzyiaćielskie/á niźli on lud iego z ktorym był posłan.

¶ Ten tedy Woiewodá ábo Hetman Koronny/ wyprawił przed sobą Jánuszá Zbáráskiego Woiewodę Brácławskiego z iego Roty/do ktorego sie przyłączyło Dworzan Krolewskich po częśći/ wźiawszy dozwolenie v Hetmáná/ktorzy byli ći naprzod: Márek Sobieski Chorąży Nadworny z domu Janiná. JAN Beliżecki wyższey pomieniony/Jan Porudeński z domu Beliny/Arnolph Podhorecki Trukczás teyże Fámiliey Beliny/ Mikołay y Stánisław Zołkiewscy Brácia rodzeni/synowie Woiewody Belskiego: Sebestyan Broniewski z domu Tárnáwá/ y inszych niemáło. Ten lud przedni z tym Woiewodą Brácławskim/ przyszedszy pod samy Sokoł/ oni Dworzanie naprzod hárce mieli z Dworem Kniáźiá Wielkiego/ ktorym ták Pan Bog szczęśćić raczył/ że one Hárcowniki nieprzyiaćielskie wpárli w Bronę Zamkową. Ná ktore ácz strzelbę gwałtowną wypuszczono/wszákoż nie szkodliwie/bo sie byli z Moskwą zmieszáli/ przez co folgá był á aby też y swych nie szkodźili. Gdy sie nászym ták szczęściło ná przodku/ w tym Hetman wielki z ludem nádćiągnął. Málo co nászy vstąpili troszkę ná zad strzelbie/Szeremet z ludem wyćiągnął z Zamku/chcąc z Polaki szczęścia sprobować/ wszákoż iednák nie śmiał sie dáleko z ludźmi odnieść od Zamku od strzelby. Co bacząc Woiewodá Podolski/ przyćiągnąwszy w spráwie/ bacząc w ludźiech swoich wielką chęć ná nieprzyiaćielá/ pozwolił onymże pirwszym hárcownikom o nie sie vderzyć/záraz im posiłek przed woyskiem nágotowawszy. Skoczyli śmiele do Moskwy/ mężnie sie z nimi potkáli z dobrym szczęściem swym/ ták że Moskwy nie máło zbitey od nich ná plácu zostáło. Szeremet widząc szczęście nie podług myśli/ ná zad ludźie swe vwiodł. W tym piechotę Polsko do obegnánia Zamku Hetman posłał/ nád kthorym przełożył Marćiná

Dobrosołowskiego z Domu Roża/Mężá sławne°/ ktory gdy pod same ściány Zamkowe z ludźmi przyßedł/záraz miał potrzebę z pießymi ludźmi Moskiewskimi/wßákoż ich pretko á mężnie wspárł/że mu musieli plácu vstąpić/ y niemáło ich zbitych zostáło. Acż theż náßych vßkodzono strzelbą z Zamku niemáło/ wßákoż iednák záraz ßańce pod samą ściáną kopał. Stał ten Zamek Sokoł miedzy dwiemá Rzekámi ná mieyscu twárdym y wesołym/ iednym brzegiem ßedł Dobrosołowski/ drugim brzegiem piechotá Niemiecka/ nád ktorymi był starßym Wágier / ßańce vczyniwßy / kośe náśpáli/ dźiálá podtoczono/zátym z wielką pilnośćią strzelano. Hetman wielki miał sie ná baczeniu/máiąc spráwę pewną o ludźiech ná Zamku Sebießu/ ktorzy mieli Sokołowi przybyć ná odsiecz/osadźił wßytkie mieyscá y przechody straża/ á potym posłał do onych ludźi ná Sokoł/áby poddáli Zamek własny Krolowi.

¶ Ná co Moskwá odpowiedźiáłá/ Kiedy nas z niego zá nogi zwlecżę tedy go mieć będźie/bo tu nas nie wzdáwáć go ále bronić posłano. A w tym tego postrzegßy że ich było dwá kroć wiecey niż Polakow/vmyślili w nocy ná nie opátrznie vderzyć/ wßákoż w tym nie mieli ßczęśćia y Bogá po sobie. Bo zá pomocą naprzod mílego Bogá / á zá wielką pilnośćią Hetmáná dobrego/przegeśte z dźiał bićia/ y zá przewagą pießych ludźi / ktorzy podchodźili pod ściány podpaláiąc. Jał sie Zamek bárzo gorzeć / Moskwá sie z wielką pilnośćią ogniowi bronił / á w tym Szeremetá z Jurgiem Bułhakiem/co był stárßym nád strzelcy/wypráwili z kilkimnaśćie set ludźi/żeby byli náßym w tył záßli/bo mieyscá mieli po temu. Czego postrzegł Hetman/ wypráwił do nich Woiewodę Brácłáwskiego z kilkim Roth. Owa przyßło onym ludźiom Polskim przepráwowáć sie do nich przez mieyscá bárzo hrußkie ábo lgniące/ ták że nie mogli iedno po iednemu przeieźdźáć / miedzy ktorymi byli oniż Dworzánie Krolewscy ktoremći wyżßey pomienił / ktorzy przepráwić sie nie omießkáli / á przeßedßy / iáko owi iádowići Lwi drzeć poczęli ná nieprzyiaćioły pátrząc/ ktorzy ßli według vmyślu swego ná nie sie nieogládáiąc. Teśknili sobie wyżßey pomienieni / że pretko z nimi nie mogli sie potkáć drugich czekáiąc/nád zákazánie stárßego z ktorym wyiechali. W tym Jan Beżżecki rzekł głosem do Woiewody Brácłáwskiego iákoby z żalem : Hey Mośćiwy Pánie Woiewodá / ći ludźie dáleko sie nam odemkną będźiemyli sie czekáć. Woiewodá pochwaliwßy chęć iego/prosił go iednák áby poczekał żeby sie też drudzy przepráwili. Wßákoż on drugi raz skoro ich coś wiecey troßkę przybyło do nich/znowu záwołał: Już czás do nich Mośćiwy Pánie. Baczą chęć niezmierną w ludźiech Woiewodá Brácłáwski / dozwolił im według żadánia. Skoczyli z kopijámi do nich/káżdy swą ßczęśliwie strußył/ przebili sie áż ná drugą stronę/rozerwáli Moskwę. W tym sie drudzy przepráwili/dáli im posiłek/bili/siekli Moskwę/zostáwili ná plácu máło nie wßytkie zbite/ Szeremetá pogimáli/ Jurgi Bułhaká Woiewodę/tego Jan Porudeński Dworzánin Krolewski/Mąż sławny y pámięci godny/ zbiwßy z koniá pogimał.

¶ Gdy oni te potrzebę mieli z tymi ludźmi / w tym lud drugi z Zamku wypáść miał ná náße/ co y vczynili / ále z nimi lud pießy Polski y Niemcy z ßańcow naprzod sie potkáli/y wpárli ie w Zamek/Zamek sie zá nimi záwárł/ bili sie wrecz długo/ gdźie też náßych około trzech set poległo.

¶ To obaczywßy Ronne Rothy : Naprzod Spytek Jordan z Domu Troby Rotmistrz y Mąż sławny/Stánisław Stádnicki z domu Srzemiáwá bez Krzyżá/y z inych Roth Mężow zacnych niemáło/ prosili Hetmáná áby ich puścił do ßturmu pießych rátowáć/ bo był zákazał srogo áby sie żaden nie rußał/ále áby stali ták iáko ie był do potrzeby náznáczył/obawáiąc sie ná nieprzyiaćielá z ktorey strony/iáko miał spráwę: Jednák w nich chęći niechcąc przełomić/y ktemu baczą potrzebę/tego im pozwolił/miedzy ktorymi Piotr Járzyná z domu Trzaski vel Biálińá / alias Lubiewá / Mąż ácz iuż był w

lećiech podeßły/ále ono ſerce dawne polſkie y pámięći godne/ ſpießywßy ſie z onymi ludźmi do brony / odpychaiąc Niemce/ wołał / Wárá Koſtyduy cż wárá. Wbiwßy ſie w brone/ dáli rátunek ſwoim / Moſkwá ſłábieć począła/ piechotá náßá zá onym dodánim ſercá Jezdnych onych ktorzy im ná pomoc przyßli/ dopiero wietße ſercá ná Moſkwe bráli / wiele ich zbili / Boryſſeiná Hetmáná zábili/ Dworzan Plemiennikow Kniáźiá wielkiego znácznych kilko pogimáli. Táći Sokoł on ktoremu bárzo vffał Moſkwićin/ opłonął/ ná ktorym máła korzyść przyßłá Rycerſtwu/ bo ogień wiele popſował / wßákoż iednák ßkodni nie byli.

¶ Potym podźiękowawßy pánu Bogu Hetman zá tákowe ßcześćie/ ktorego mu vżyczyć raczył ná nieprzyiaćielá Krolá páná ſwego / z ludźmi do niego ſie wrocił/ wieźnie oddawßy / Rycerſtwá onego poſtugi znáczne opowiedáiąc zálecał.

¶ W tey oto potrzebie y w inßych wielu/ o czym niżey vſłyßyß/ był ten Moż ſławny Jan Belżecki/ ácż nie pierwßy / wßákoż theż miedzy dobrymi Mężmi nie poſledním/ y zá iego ochotą á ſercá dodániem/ nieprzyiaćiel mężnie á prętko był pogromion.

¶ Tychże pomienionych były dwie ſieſtrze rodzone/ Helżbietá Záwádzka/ y Annā Herburtowa.

☞ **Dom Głoßkowſkich w Czerſkim Powiećie ſtárodawny**/ z ktorych ieden był Dworzáninem v Krolow polſkich wieku mego / iáko v Auguſtá/ Henryká/ y Stephāná.

☞ **Dom Janikowſkich/ z ktorych wſpomina iednego Epitáphium w Koſćiele Włocławſkim tymi ſłowy.**

Venerabilis Dominus Tomas Ianikovvski, huius Eccleſiæ Canonicus, anno 1530. Obijt in Menſe Martio.

☞ **Támże drugiego wſpomina tákże Epitaphiū tymi ſłowy.**

Anno, 1546. in Vigilia Anuntiatiōis Mariæ matris Dei, Venerabilis Vir dñus Thobias Ianikovvski, Eccleſiæ huius Wladiſlauieñ Canonicus, de domo & familia Iaſtrembeciorum, Fundator Miſſæ infra matudinas horas, deceſsit, morum & virtutum fundamentum.

☞ **Dom Ráchāńſkich w Belſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny**/ iáko był wieku mego ieden N. Chorążem Belſkim/ człowiek Cnoty y pobożnośći wielkiey / ná poſługách Rzeczypoſpolitey bywał znácznych.

☞ **Gebartowie ná Dobrzyńſkiey źiemi dom ſtárodawny y znáczny** z poczćiwych ſpraw Rycerſkich/ y z inßych Rzeczypoſpolitey należących.

☞ **Orłowſcy támże ná Dobrzyńſkiey źiemi dom ſtárodawny y znáczny**/ był ieden wieku mego Sędźiem źiemie Dobrzyńſkiey.

☞ **Dom Bieykowſkich ſtárodawny / y R. P. znáczńie** zāſłużony/ tych wſpominaią Przodká Przywileie Domu ich znáczńie zāſłużonego / ktoremu Troidenus Kſiąże Mázoweckie y Czerwieńſkie/ dał wieś Bieykow nád Rzeką Pilcą ze wßytkimi przyległośćiāmi iey / do czego wolnośći wielkie/ czego on wiek ießcze potrzebował. A to było w Roku/ 1362. Gdźie wſpomina tego Rycerzá ná tym Przywileiu tymi ſłowy:

Strenuo Militi Stanconi, Comiti & Baroni noſtro, damus, donamus, villam noſtram. &c. &c.

Od tego po-

¶ Od tego pomienionego Stańká / było potym wiele Mężow znáczných/iáko wspominaią Przywileie Mikoláiá z Bieykowá Márßałkiem Semowitá y Konradá Xiążąt Mázoweckich/Mężá sławnego/ktory z Litwą wiele á mężnie czyniwał przed tym poki była Vnia nie doßłá.

¶ Potym rozdźielne Listy wspominaią drugie ich Potomki/iáko Janá/ktoremu sie dostały działem Łaleczyce/miał ssyná iednego Mikoláiá/ktory ßczędł bez Potomká Męskiey płci/tylko zostáwił Corek pięć/ z ktorych iedná była zá Nowodworskim/ druga zá Czernakowskim/ trzecia zá Losiem/ Czwarta zá Podlodowskim/od ktorey był on Stárostá Rádomski/ y drudzy bráćia iego/y Jákub Podkoniußy. rć. Siostrá zá Odrzywolskim/ potym zá Jedrzeiem Gniewoßem.

¶ Ten ktoremu sie dostał Bieykow / y z inymi przyległymi wśiámi/ miał ssyná Stánisłáwá/człowieká w onych kráiách R. P. zásłużonego. Ten zostáwił wieku mego te ssyny / iáko naprzod Janá Stolniká ziemie Przemyskiey/ Virum omnibus bonis virtutibus instructum, ktory wiele á potężnie służył Rzeczypospolitey/miał zá soba Rzeßowską z Domu Doliwá / z ktorą Potomstwá nie zostáwił.

¶ Piotr Brát iego był tákże wieku mego Chorążem Czerskim/ ktory miał zá soba Laską / z ktorą Potomstwá ná ten czás żadnego nie miał.

☞ Páwel Bieykowski brát rodzony tychże pomienionych/ Máż wielki y pámięći wieczney godny/ktory od tego czásu iáko sie woyná z Moskiewskim zácżełá / w onych kráinách żołnierską służył zá Krolá Augustá/będąc ná Niczborku Zamku/z drugimi poiman do Moskwy. A gdy był przywiedźion/chćiał go kniás oßczepem przebić/on sie vmknął/wytárgnąwßy mu oßczep/chćiał weń prosto vderzyć. A w tym syn kniáźiow prętko z ßábłą dopadßy go rościął/co y Gwalgninus wspomina in descriptiõe Sarmatiæ. Tákći on Máż serdeczny/ktory z wielą nieprzyiaćioł poiedynkiem zwykł sie był Rycerskim sposobem gromić/ od tego tyránną w więźieniu vdławion.

☞ Nowiewskich Dom w Rusi znáczny / y z Męstwá Slawny.

☞ Máćieiewscy z Máćieiowá/ w Krákowskim Woiewodztwie / z ktorych mego wieku była Jágnießká Xiénia Klaßtorá Stániateckiego.

☞ Dom Kulow w Krákowskim Woiewodztwie / z ktorego záwße ludźie Rycerscy znáczni bywáli/Dom rozrodzony/ pißą sie zdawną Niemstámi/iáko był ieden Stároſta wieku mego Wárßáwskim / y ták iákoś wyżßey czytał/ießcże zá Bolesłáwá śmiálego to nazwisko máią/ według opisania Długoßowego.

☞ Máćiey Pilchowski/Rotmistrz Krolá Stephánа/ktory pode Gdańskiem y w Moskwi znáczne męstwo pokázował/ iákoś iuż o tym wyżßey czytał: Naprzod pode Gdańskiem ábo v Lubießową będąc Poruczníkiem w Rocie Marćiná Osolińskiego/ potym w Moskwi przez wßytkie czásy poki potrzebá była.

☞ Dom Kuropátrow w Rusi/ tey Fámiliey wspominaią Przodki ludźmi z męstwá wielkiey sławy/iáko Jana Stároſte Chełmskiego/ktory mężny odpor dawał Rusakom od zamku Chełmá/y inße/o czym w Historyey czytáć będźieß.

☞ Mikołay Kuropátwá/ Woyski Hálicki/ wieku mego był człowiek znáczny/y Syny Męże wyborne Potomki zostáwił.

☞ Bißowscy w Leczyckim Woiewodztwie / własni są Drożdżowscy/z ktorych ieden Michał był Sędźiem Leczyckim/pisał sie Bißowskim

ßowſkim z Drozdowá. Wieku mego był ieden ſtárßym ſługa Dworu Mikołáia Mieleckiego Woiewody ziem Podolſkich / ktory iuż z onych kráiow w Ruſki kray ábo Podgorſki ſie przeniosł.

☞ Brzechowwie tegoż Kleynotu vżywáia/ z ktorych ieden zá wieku mego był Opátem Tynieckim z Sierádzkiego Woiewodztwá. Tego Synowiec Jan máiąc do Moſkwy ná dwánaśćie koni Arkábuzerow/ w Roćie Káwálerá Pieniążká/ gdy do ßturmu ßli (iáko o tym pod Odrowążem czytáć bedźieß) oney dobrey komitywie ſwey chorągiew przed nimi nioſł/ z ktorą ná mur wſtoczywßy / wielkie ßwánki podeymował od nieprzyiáćielſkich poćiſkow/ iednák z Chorągwią chocia bárzo zbity nie vſtąpił/ áż potym bacząc bárzo potłuczonego/ ſami gwałtem Polacy towárzyßе iego zwiedli go z muru ná dol / á ná iego mieyſcu po nim kilká inßych Moſkwá zbiłá. A iuż długo w wielkiey ſtrzelbie chorągiew ſie mießáiąc / miedzy drzewy wiśiáłá/ Moſkwá śiegáłá iey oſekámi z ſpodku/ w tym páchole Krolewſkie Saporowſki doſtawßy iey/ chwile ią niemáłą trzymał/ áż zátym noczáßłá. W wielu potrzebách znáczným ſie Mężem pokazał ten Brzechwá tám ná tey expedycyey / iákoż y w kráinách poſtronnych w ſpráwách Rycerſkich znáczným bywał.

☞ Rychłowſcy w Sierádzkim ábo w Leczyckim Woiewodztwie/ Dom ſtárodawny/ z ktorych ieden N. był przy Sámuelu Zborowſkim/ Maż dobry/ od ktorego prze godność y poczćiwe ſpráwy ſwe/ miał w Rusi znáczne opátrzenie.

Domy inſze w roznych Woiewodztwách / ktore mienią / żeby od onych poczęćia ſwoie mieć mieli y rozmnożenia/ ktorzy byli zábili Stániſłáwá świętego Biſkupá/ wßákoż to ná mie trudny wywod ták dawney y tak ßerokiey Geneálogiey. A ieſliby ták było / tedyćby y ći wßyſcy co od Dźierzgowſkich idą/ y ſami Dźierzgowſcy tákże tey krwie winni byli. Wſpomina Przywiley od Semowitá Kſiążęćiá Mázoweckiego nádány/ Mężom ſławnym y dobrze záſłużonym iemu y wßytkiey oney R. P. z inßymi powinnymi ich/ ktorych áż po ten czás ieſt wiele Potomſtwá. A tego ieſt ſens w te ſłowá piſány/ przy ktorym y pieczęć iego y podpis właſney ręki.

NOS Semouitus Dux Mazouiæ: &c. &c. Conſideratis & diligenter inſpectis fidelibus ac conſtantibus ſeruicijs, quibus ſe Nobiles viri noſtri fideles de Genealogia ac Clenodio Iaſtrembiecz ſeu Boleſczic infra ſcripti, Fratres propinqui & clenodiales, á multis retroactis temporibus promptos exibuerunt, & in futurum exibebunt deodante: volenteſq; infraſcriptos nominatiue Nobiles & eorum ſucceſſores legittimos, ſpeciali dono noſtræ Ducalis Magnificentiæ proſequi & fauore, vt eo validius & vberius ad noſtra famulamina & noſtrorum ſucceſſorum poſsint promoueri, vniuerſos & ſingulos Nobiles infraſcriptos promocionis, tam & clenodij Boleſti ſiue Accipitri, ac quemlibet ipſorum & eorum ſucceſſores legittimos, coniunctim & diuiſim iſtos qui huic ſcripturæ inſeruntur, hos omnes Nobiles in his nominatim deſcriptos, & quemlibet ipſorum cõmuniter & diuiſim, ac pueros hæredes ac ſucceſſores ipſorum de Genealogia ac Proclamatione & Clenodum Boleſti vel Accipitri, ortos progreſſos & progrediendos ab hac vice euiternis temporibus liberamus, eximimus, pœnitus & abſoluimus ab omni poteſtate & iuriſdicione, & ab omnibus vexacionibus & iudicijs, omni noſtri Ducatus, Palatinorum, Caſtellanorum, Iudicum, Subiudicum, & quorumuis Officialium & Miniſterialium eorundem, vt per amplius coram ipſis vel aliquo ipſorum in omnibus cauſis, tam magnis q̃ paruis omnibus de ſe querulantibus, & cuiquã

ſuorum aduerſariorum citati non tenebuntur reſpondere, pœna eos & ipſorum quemlibet ſequente nulla, niſi coram perſona Ducali vel noſtrorũ ſucceſſorum. Tempore vero eo quo in Ducatu vel in terra noſtra non fuerimus conſtituti coram Iudice terreſtri generali. Dum tamen per Literas noſtræ Maieſtatis, & in abſentia noſtri in terra noſtra vt eſt præmiſſum Capitanei noſtri, aut ſui Viceſgerenti annulo ſeu ſygillo ſigillata citati fuerint ſeu euocati, ipſorum nobili iure non reſpondebunt, & ſi in aliquibus pœnis magnis, paruis, in ipſo iudicio noſtro mãſerint ſeu fuerint iudicialiter cõdemnati: nulli eas de numero dominorum noſtrorum honoraturum, vvlgariter Czeſtnikom, vel eorum Zuparñs ſoluere tenebuntur, niſi ad ſoluendum iudici quatuor, ſubiudici duos groſſos, pro pœna quinquagentali, temporibus perpetuis ſint aſtricti, pœnis tamen noſtris & noſtrorum ſucceſſorum in omnibus ſaluis, & vt præſentes noſtræ literæ robur perpetuæ firmitatis obtineant, eaſdẽ noſtri mageſtatis ſygilli immunire iuſſimus. Acta ſunt hæc & data in Plocko ipſo die Sanctæ Luciæ, Anno 1 4 0 8. Præſentibus noſtris Aſſeſoribus & Dominis, Andrea de Gulczeuo Caſtellano Ploceñ, Paulo de Radzanovvo Vexilifero ibidem, & alĳs ꝯ plurimis fide dignis.

☞ Te Domy w Mázowßu wſpomina ten Przywiley/ ktore ſo znácznie rozrodzone/iáko naprzod Dom pſarſkich po Kepſkich/ktoremći wyżßey wſpomniał/tákże y Jeżewſkich naprzednieyßze.

Cześowſkie/ktorych w onym kráiu y w tym wieku ieſt wiele.

☞ Dom Kozłowſkich/ kedy wſpomina te Meże zásłużone/ Pánkrácá/ Wáwrzete/ Woyćiechá/ Piotrá/ y Wßeborá. Od tych zá wieku mego był Wáwrzyniec służąc żołnierſko ná Podolu/ znáczne Meſtwo pokázował/ v Iwonie Hoſpodárá Wołoſkiego był ſtárßym nád Polaki/ iáko czytáć o tym w Hiſtoryey będźieß. Był poimány do Turek/ przez Ormiány wykupion/ić. Był to Syn Sędźiego Grodu Płockiego/człowieká bieglego w práwie.

Mánikowſcy támże w tym kráiu Dom rozrodzony.

Grebeckie po nich wſpomina/ imioná ich opiſuiąc/Jáßkoná y Stiborá.

Tychże Grebeckich Dom ießcze w tym wieku ieſt znáczny y rozrodzony.

Chełßtowſcy támże Dom rozrodzony.

Łyſakowſcy támże/piße ich z Łyſakowá/Dom znáczny.

Zaleſyckie támże wſpomina.

Będźiſłáwſkie Dom rozrodzony.

Szomańſkie/Siećiechá/Stániſłáwá/Witká y Chrocłáwá/ w tym wieku ieſt to Dom rozrodzony.

Zdunowſkie Dom rozrodzony.

Chylewſkie/Dom tego wieku rozrodzony.

Niedroſkie Dom rozrodzony.

Budkowſkie Dom rozrodzony.

Dźiwánowſkie dom rozrodzony.

Witoſłáwſkie/z ktorych ieden zá wieku mego był ſędźim Zawkrzeńſkim.

Oſieckie dom znáczny y rozrodzony.

Beſkie dom rozrodzony.

Kożiebrockie dom możny y rozrodzony był zá wieku mego/ y Mężowie wyborni. ℑ Kráßowſkiego ná imie Zdźießká/od ktorego y w tym wieku ießcze Zdźießkámi ſię zowe/dom rozrodzony.

Belkowſkie dom rozrodzony.

Drochowſkie dom rozrodzony. ℑ Jankowſkie domy rozrodzone.

Malewſkie domy rozrodzone. ℑ Przedpelſkie dom rozrodzony.

Moykowſkie domy znáczne były. ℑ Golockie dom rozrodzony.

Tłubickie dom rozrodzony. ℑ Chorcżewſcy dom rozrodzony.

Dźiegielowſkie dom rozrodzony.

Konárskie/ktorych w tym wieku Dom iest rozrodzony: Był Mikołay Officyałem Płockim/ Wrocławskim/ &c. Kanonikiem. Tychże Przodki ten Przywiley wspomina/ Fránká/ Páwłá y Michálá/ dom znáczny.

Bobrowskie y Sierpcá/ dom z mestwá sławny.

Przerádzkie dom możny. ¶ Zawidzkie z wielkie° Záwidza dom znáczny.

Peßkowskie dom znáczny. ¶ Szeczemskie dom rozrodzony.

Sadzyńskie dom rozrodzony. ¶ Dźiebakowskie/ od tych domow dźielnicánni wiele sie domow oderwálo/ zowa sie inßymi nazwiskámi wtym wieku. Z tych domow Potomstwo w tym wieku y nazwiská rozne máia/ y herbow inßych vżywáia/ wßákoż ten Przywiley tym porzadkiem te domy iákos ie tu czytał opowieda.

Swiecićzcy dom rozrodzony y możny. Mikołay ktory miał synow pięć zá wieku mego/ Corke iedne z Bárbárá Noßkowską/ siostrá rodzona Biskupá Płockiego/ Naprzod/

1. Jana Kánonikà Pułtowskiego/ vmárł w roku 1549. O czym świadczy napis ná grobie w Pułtowsku.

2. Máćieiá Woyskiego Nurskiego/ ktory vmárł Roku 1569.

3. Woyćiechá Dźiekaná Płockiego/ Kánonikà Pułtowskiego/ Tego napis wspomina ná grobie ktory był sam sobie zá żywotá spráwił. Vmárł w Roku 1566. Máiąc wieku lat 48.

4. Jákubá/ ktory vmárł Roku/ 1572. Nie zostáwił potomstwá.

5. Fránćißká Podkomorzego Łomżieńskiego/ ktorego syn Wáwrzyniec był wieku mego człowiekiem vczonym/ y Corkà Kármiewską Podsędkowa Ráwska.

Mikołay syn Máćieiow/ Kánonik Pułtowski/ młodo vmárł/ w Roku/ 1579. Ten był świádom wiela źiem/ człowiek vczony.

Andrzey syn tákże Máćieiow/ Marćin y Annà Ossowińska.

☞ Od drugiego Brátá Mikołáiá/ syn ktoremu było imie Jákub/ z drugą siostrą Biskupá Płockiego/ zostáwił Potomstwo/ ten miał wieku sto lat.

Stánisław syn Jákubow/ wzrostu niemáłego/ siły bárzo wielkiey/ w potrzebách Rycerskich znáczńie okazáły.

Michał brát iego/ obá potomstwo máią.

Maćiey trzeći brát Mikołáiá y Jákubá/ Mąż wiela źiem świádomy/ ktorego syn został Jeronym.

Swiecićzcy w Sedomierskiey źiemi/ pißą sie z Przepierowá/ z tegoż domu tych wyżßey pomienionych idą. Byli wieku mego dwá brácia rodzeni/ Jan y Piotr/ ludźie Rycerscy/ w potrzebách znáczńych bywáli/ Jan vidit multorum hominum mores & vrbes. Siostrá ich trzećia Zaduska/ y inßy támże so brácia ich Stryieczni.

Dom Kárskich w Płockim Woiewodztwie/ rozrodzony y znáczny/ był ieden wieku mego Kánonikiem Włocławskim.

Dom Czernickich támże stárodawny y znáczny.

Dom Dobrskich stárodawny y znáczny/ mężowie wyborni.

Dom Pniewskich tákże stárodawny. ¶ Dom Siemiętkowskich támże.

Siáweccy/ z ktorych ieden był wieku mego Pisárzem Skárbnym Wielkiego Kśięstwá Litewskiego.

Smolscy/ był ieden wieku mego Kánonikiem Płockim.

Grábowscy z Zawidzkimi iedne dźielnice máią/ dom znáczny/ był Stánisław Grábowski Kánonikiem Płockim. Synowiec iego też Stánisław Magister Arcium, Philosophiæ Doctor, Pleban Bodzanowski.

Dom Milewskich w Ciechanowskim Powiećie/ z ktorych ieden wieku mego był Suphráganem Krákowskim/ Kánonikiem Płockim. Drugi brát iego Stryieczny Piotr/ Przeorem w Mogile/ w Roku 1582. Dom rozrodzony.

Sokolniczcy w Płockim Woiewod: Domaßowscy z Lukowskiego.

¶ Dom Báránowskich w Wielkiey Polßcze stárodawny y znáczny/ z ktorych Woyćiech był Kántorem Gnieznieńskiem / Szkoláſtykiem Leczyckiem/Sekretarzem wielkim/znácznie záſłużony Prálat R. P.

¶ Dom Kuczkowskich w Krákowskiem Woiewodztwie stárodawny y znáczny / z ktorego była Fœmina prudens zá Debieńſkiem Káßtellanem Krákowskiem/od ktorey ſyn Dźiekan Krákowſki / y Woiewodźina Sedomierſka Száfrańcowa/y inße Potomſtwo.

Dom Strzeßkowskich támże ſtárodawny.

Woleczcy ná Dobrzyńſkiey źiemi. Grázimowscy támże.

Pákoßowie ná Podgorzu. Málewscy w Krákowſkiem woiewodztwie/był ieden Proboßczem Mſtowſkiem wieku mego.

Obłowie w Mázowßu z Kámienieckiego Powiátu. Wirożepscy y Czeßowscy ná Podláßu. Laźieńſcy y Páczoſcy z Drogickiego Powiátu.

Pelczyczcy z Leczyckiego. Trzepieńſcy w Sierádzkiem/był ieden wieku mego Komornikiem v Krolá Stephána/Dom znácznie záſłużony R. P.

Sulaczewscy z Woiewodztwá Káliſkiego. Skrzetuſcy od Poznániá.

Nieśmierſcy w Leczyckiem/Jan w Przemyſkiey źiemi/był Przodek ich Káßtellanem Káliſkiem/wielkiey śiły. Goreczcy.

¶ Dom Rebieſkich w Sierádzkiem Woiewodztwie/z ktorych iednego zwano Krußyna/ten ſie był ożenił w Belſkiey źiemi / zoſtáwił Potomſtwo/ ſynowie ná Oyczyźnie zoſtáli/Corki dwie/iedna była zá Brzozowſkim Chorożym Goſtyńſkiem/druga Helżbietá w roku 1583. była ießcze pánna.

Koperni w Sedomierſkim Woiewodztwie. Stáwiſcy od Wiſlice.

Rodeczcy z Chełmſkiey źiemie. Polikowscy z Lubelſkiego.

Pſarſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie dom ſtárodawny y znáczny.

Ychaczowie w Sedomierſkiem/od Pilzná zeßli. Maczyńſcy w Zawkrzeńſkiem Powiećie/z ktorych w Krákowie ſą Mießczánie znáczni.

Stużeńſcy w Sierádzkiem / ludźie z meſtwá ſławni/ był ieden Rotmiſtrzem ná Podolu wieku mego. Ciołkowscy v Kámieńcá Podolſkiego.

Zawádzcy w Pilźnieńſkiem Powiećie/Andrzey w Przemyſkiey źiemi.

Dabrowſcy od Rádomiá. Klebowſcy od Lukowá.

Nowomieyſcy od Poznániá. Rożnowſcy támże.

Doráńſcy w Sierádzkim Woiewo. Goláńſcy támże dom rozrodzony.

Wiktorowſcy támże dom rozrodzony Baleńſcy támże Dom znáczny/możny/był ieden wieku mego Jan Podſtároſciem Dobczyckiem.

Miećielſcy támże Dom znáczny. Chwáliboſcy w Káliſkiem Woiewodztwie Dom znáczny. Záwiſtowſcy támże Dom rozrodzony.

Chutkowſcy Dom rozrodzony. Powczowſcy w Sedomierſkiem.

Grábowſcy od Wiſlice Dom znáczny. Janowſcy w Sedomierſkim.

Láźiczcy Dom znáczny. Wakczowſcy z Leczyckiego.

Krzywáńſcy z Mázowß/był ieden Kánonikiem Wileń: wieku mego.

Glińſcy w Krákowſkim Woiewodztwie/ w Sieradzkim drudzy / z ktorych Jan był Piſarzem Grodzkiem Krákowſkiem po śmierći Jákubowſkiego z domu Topor/wßákoż ten był Herbu Nowiná/iákoś czytał pod herbem Kozlarogi przy Lochińſkich. Zukowſcy z Podláßa. Porębowie támże.

Raczyńſcy z Sieráozkiego w Wieluńſkiem Powiećie.

Cudźinowſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie / zową ſie teraz po wśi Borowſkiemi. Chmielecki ná Podolu / ieden w potrzebách z Pogány znáczným bywał Mężem. Debowſcy od Opoczná Dom znáczny.

Milánowſcy w Lubelſkiem Woiewo. Tymiczcy támże dom znáczny.

Rogowſcy w Belſkim. Wyżgowie w Krákowſkim/w Belſkim / y ná Podolu. Zadorſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Ráćiborowie támże dom dawny.

Rożembarſcy ná Podgorzu dom dawny.
Choßczewſcy z Podlaßa dom rozrodzony.
Tańſcy w Płockim Woiewodztwie dom znáczny.
Hoholewſki Jerzy w Belſkim tegoż Herbu vżywa.
Borutowie od Lukowá dom rozrodzony.
Zegoczcy z Kuiaw z Inowłocławſkiego Woiewodztwá.
Jádamczowſcy z Sierádzkiego Woiewodztwá.
Brudniczcy z Płockiego Woiewodztwá dom dawny.
Krześimowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom dawny.
Mirzeńſcy od Zákroczymia dom ſtárodawny.
Zákrzewſcy z Rádomſkiego dom ſtárodawny.
Bromierſcy z máłego Bromierzá / z ktorych ieden był Kánonikiem Włocławſkim/vtriuſq; iuris Doctor. Vmárł Roku 1563.
Cżáykowie z Ráwſkiego Woiewodztwá.
Niewieglowſcy z Lukowſkiego.
Bnińſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi.
Rychłowſcy w Sierádzkim álbo w Lenczyckim Woiewodzwie.
Borowſcy v Dobrzyniá.
Kámieńſcy z Sierádzkiego Woiewodztwá.
Wáwrowſcy od ſtáwu.
Tegoż vżywał Erázmus Tłokieńſki Czeczotká/ktory ſie piſał z Dżiáłoßyc/Ráycá Krákowſki/ktorego przodek wyßedł z wielkiey Polſki do Krákowá: O ktorym cżyni wzmiánke Liſt Krolá AVGuſtá na Seymie wálnym Koronnym piſany/ że był ex nobilibus & honeſtis parentibus natus.
Páwel Goſtińſki tegoż Herbu vżywał/miał zá ſobo Moráwicka z Domu Topor/ z ktora zoſtáwił potomſtwo w Krákowſkiey ziemi.
Páprocey w Lubelſkim Woiewodztwie / z Prus wyßli/ z Chełmińſkiey ziemie álbo Woiewodztwá. Grzebſkimi ſie drudzy zową ná Dobrzyńſkiey ziemi/á to wßyſtko ieden dom.
Fáleczcy tegoż Kleynotu vżywáią/z ktoregoby kráiu álbo woiewodztwá byli/niewiem/tylko Epitaphium opowieda iednego Biſkupem Theodoſyeńſkim/Sufrágánem Gnieźnień: y Opátem Suleiowſkim/piſane w te ſłowá.
REVerendiſſimo DOmino S T Aniſlao Falencki, Dei gratia Epiſcopo Theodoſień, Suffraganeo Gnezneń, Abbati Suleiouień, de hac Eccleſia bene merito venerabile Capitulum Eccleſiæ huius Confratri ſuo poſuit, moritur die 26. Februarń, Anno 1583. AEtatis ſuæ 65.
Grzywieńſcy w Mázowßu dom rozrodzony. Jáná/ z Stárzechowic ſie piſał/wſpomina Epitaphium w Krákowie ná zamku/ był ibidem Canonicus & Vicarius.
Jodłowniczcy w Krákowſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.
Jurkowſcy w Sendomirſkim Woiewodztwie.
Kukowſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi.
Dom Brzeźickich w Lubelſtiey ziemi.
Nieczowie tegoż Herbu vżywáią w Woiewodztwie Krákowſkim/Mężowie dobrze záchowáli/ Symon y Woyćiech.

☞ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia áni znać/áni wiedżieć o nich moge w tákßerokim Kroleſtwie.

O Kleynocie starodawnym Polskim

Lis/alias Bzurá/niektorzy zowa Mzurá/ále to własne iego nazwisko Lis/dla tego/że Przodkowie tey Fámiliey przed tym nosili Liśke zá Herb/ á gdy przyszli zá znáczńymi zasługámi do tey Strzały/ podniesli w Helm Lisa/iáko to Długoś opowieda/á powieda o nich/że bywáli parum facundi, nosili Strzałe Białłe/ dwoie Jelcá nániey/ w polu Czerwonym. A ták przypátrzywszy sie własności Herbu tego/czytáć będźieß o Przodkách y o Potomkách ich/ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie/y w páństwách do niego przynależących wiedźieć moge.

☞ Anonimos opowieda znáczńie Bzure Rycerzá/ ktory od nazwiská swego wieś założył w Krákowskiey źiemi/ te potym do Klaßtorá Jedrzeiowskiego nádał/ktore Fundus pomienia. Dopiero imie otrzymał Bzurá/ kiedy v Sochaczewá nád Rzeką Bzurą Przodek Herbu tego Hetmániąc/ßczęśliwie gromił Litwę.

☞ Báßko Historyk dawny/ Kustos Poznáński/wspomina Fulká Woiewodę Krákowskiego/ktory pretko po zábiciu Biskupá Swietego Stánisłáwá widźiał przez sen/y to mu w onymże śnie obiáwiono było/ iż káżdy ktoryby náwiedźił grob iego/z naćiężßey niemocy będźie vzdrowion. W tym Poznanus Syn iego bárzo zachorzał/ gdy go Oćiec do grobu świetego odesłał/był záraz zdrow: To było w Roku 1082.

☞ Piotrá Biskupá Wrocláwskiego wspomina Długoś/że był wźięt zá pánowánia Bolesłáwá wtorego z Kolástyey Wrocláwskiey/ od Piotrá Arcybiskupá był potwierdzon/vmárł w Roku 1091. Támże pochowan/po nim został Zyrosław z domu Roża.

☞ Fulká Biskupá Krákowskiego wspomina Káthálog/ ktory był wźięt ná Biskupstwo/w Roku 1186. Po Gietku alias Gedeonie/ z Domu Gryff/ zá Vrbáná Papieżá tego imieniá/ potwierdzenie ábo Sakrá nie byłá mu daná dla śmierći iego. Potym za Lucyusa trzećiego dla wiela przyczyn przewłokłá mu sie dźiałá przez kilká czásow.

¶ Zá iegoż Biskupstwá był Legatem Jan Kárdynał/ nazwiskiem Malabrankà: Potym drugi przyiechał Legat też Kardynał Petrus Kápuanus/ktory zákazał áby ślubow nie dawano w domiech/tylko w Kośćielech/ y Kśiężey zápowiedźiał áby żon nie miewáli.

¶ Ten wielkie wolności Kośćiołowi Krákowskiemu ziednał.

¶ Tenże Fundował Szpital ná chore vłomne/ y Kośćioł świetego Janá Báptysty zbudował/y puł Sławkową miásteczką nádał/ kthory y z Szpitalem zlećił Zakonnikom świetego Duchá/ ktorzy Krzyż biały noßą ná sukniach czarnych. Żył ná Biskupstwie lat dwádźieśćią y ieden/á vmárł Miesiącá Páźdźierniká/Roku 1207. W Krákowie pochowan. Po nim nástał Vincentius Kádłubek z domu Roża.

¶ Tenże był onych czásow ták możnym Biskupem/ że co iedno chćiał/ podług myśli iego wßytko Rycerstwo źiemie ábo Woiewodztwá Krákow-

ſkiego ná wßytko zezwalálo / y potym go z brátem iego vczynili Opiekunem dźieći Kázimierzá ſpráwiedliwego/o czym Kromer w Xſiegách 6.

☞ **Mikołay Brát tegoż Biſkupá Krákowſkiego / tegoż** czáſu był Woiewoda Krákowſkim/y Stároſta Generałem/ ktorego znáczne zaſługi przećiwko R.P. Hiſtorye wſpominaią/ten ſam práwie wßytko Korona władał onego wieku/o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

¶ Czeſto Ruſáki porażał / ſadzáiąc ná Páńſtwá vtrácone Xiążętá z roſkazánia Pánow ſwoich Monárchow Polſkich. Wiele inßych ſpraw iego z wielką ozdobą tego Kroleſtwá obaczyß. V Hálicżá Xiążętá Ruſkie poráził. Kromer w Xſiegách 6.

¶ Tenże przećiwko Włodymierzowi z woyſkiem ieźdźił / ktory kotrowſkim ſpoſobem Przemyſką źiemię náieźdżał. Tego fortunnie porażiwßy z iego drapieżniki/ ná zad ſię do Kázimierzá Páná ſwego wroćił. Eodem Libro Cromer.

¶ Tenże wprowadzał Włodymierzá potym ná Hálicż.

¶ Tenże Zamku Krákowſkiego obronił / gdy inßy przyięli Mieczyſłáwá / á on Kázimierzowi z brátem Fulkiem Biſkupem Krákowſkim ſtatecznie wiárę trzymał. Kromer w Xſiegách 6. Wiele inßych ſpraw iego pámięći godnych.

☞ **Fulká Hrábię y Káßtellaná Krákowſkiego z Koźieglow** / wſpomina Przywiley Swietego Krzyżá przy potwierdzániu Praw Klaßtornych/zá Leßká Monárchy Krákowſkiego / Sędomierſkiego/ Sierádzkiego. &c. w Roku 1194.

☞ **Fulká Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim opowieda Káthálog** /w Roku 1234. Od Grzegorzá dźiewiątego był potwierdzon / żył ná Biſkupſtwie lat dwádźieśćiá y cztery. Vmárł Roku 1258. Piątego dniá Kwietniá/ we Dworze Arcybiſkupiem w Leczycy/ w Gnieźnie pochowan: Zá niego Stániſłáwá Swietego ćiáło Kánonizowáne było / oſmego dniá Mieſiącá Máiá. Temuż był dárował Władyſław Xiąże Polſkie z ſyny ſwymi wieś Grzegorzow/ze wßytkimi własnośćiámi/w Roku 1236. Po nim náſtał Jan Wtory z Domu Grzymálá / o tym Jánicyus piſał wierßę/ácz położył Drukarz przy nim Herb inßy/wßákoż dawne ſcripta tey go fámiliey opowiedáią dowodnie.

☞ **Petroſłáwá ze Myſtyczowá/ Káßtellaná Krákowſkiego** / wſpomina Epitáphium w Jędrzeiowie w Klaßtorze ná grobie piſane w te ſłowá.

Hic iacet Illuſtris ac Magnificus Dominus, Dñs Petroſlaus Caſtellanus Cracouień, hæres de Mſticzovv, qui obiit anno 1319. Die vero 17. Menſis Septembris. **Przy ktorym Herb Lis/** alias **Mzurá/ wyryty ná kámieniu.**

¶ Támże w tym Kośćiele ieſt grob znáczny/ ná ktorym ten Herb wykonterfetowány/ textu nie znáć / podle tego Herbu Pobog/ Roża/ y Pobog drugi raz / Tablic kilká / ná ktorych Oſſoby wykonterfetowáne znáczne we zbroiách/Herb Lis.

¶ Támże ieſt grob / ná ktorym ten Herb y text nápiſany tymi ſłowy:

Hic iacet Iacobus hæres de Michovv Epiſcopus Caphenſis, obiit Anno 1531. Drugi Kámień z tymże Herbem/ná ktorym text/ Hic iacet Paulus de Goluchovvo.

¶ Hiſtorye wſpominaią/w Roku 1359. Iż Chorągiew tych Liſow w Wołoßech byłá porażoną zá Kázimierzá wielkiego / o czym v Miechowity czytay Xſiegi Czwarte.

Z tychże

☞ Z tychże Przodkow maß Dom starożytny Giebultowskich/w Krákowskim y w Pilźnieńskim powieciech/ktorzy práwie ida ex lumbis onych Woiewod y Káßtellanow Krákowskich / ktorzy sie pisali de Koźieglowy/czego potwierdzáia Przywileie ich/z ktorych iednego maß sens w te słowá.

In nomine Domini amen, ad perpetuam rei memoriam. &c. Proinde nos Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, nec non terrarum. &c. &c. Quomodo ad instantes petitiones Magnifici Christini de Kozieglovvy, Castellani Sandeceñ, Militis fidelis nostri, villas ipsius, Torun, Cholтovvice, Mirovv, Kothovvice, Postavvkovvice, Iavvorznik, Dupice, Zirkovvice, Samoschice, Giebultovv, Kovvalovv, & aliam Kovvalovv in terra Craco: sitas, prout in suis metis & granicijs longè latèq;. &c. de iure Polonico in ius Teutonicum, quod Srzedskie dicitur, transferrimus perpetuo duraturum. &c. Acta in Radosice Feria 6. Infra octauam Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis glorioſæ, Anno 1424.

☞ Prándote z Koźieglowy wspomina Przywiley domu Giebultowskich/á ten był dał osadzáć wieś Dupice/ná ktorą wymierzał dźieśieć Lanow/Roku 1366.

☞ Christyná z Koźieglow wspomina Kromer w Kśięgách 21. w te słowá. Christinus Kozieglouius vltus est Silesios, Gleueciam Arcem cœpit, Cotficium cum socijs suis vtrinq; pellit. &c. O czym ßerzey w Hiſtoryey czytáć będźieß.

☞ Jákubá z Koźieglow Giebultowskiego / Przemyskim Stároſtą wspomina List rozdźielny/ktory opowieda dźielnice iego Zamek y Miáśteczko Koźieglowy / y wśi do niego przynależące / iáko Koźieglowki/ Mystow/Winowno/Cynkow/Gniazdow/ Márkowice/ Boiśláwice/ Siedlecź/Gems/Kámienice/Kużnice/y Przedmieśćá Kużnice. A to było w Roku/ 1466.

☞ Te Koźieglowy kupił Frydericus Kárdynał Krolewic Polski/v Chrystyná Koźieglowskiego zá dźieśieć tysięcy złotych/ze wßytkimi przyległymi wśiámi do niego/ á przydał to do Kluczá Dobrowodskie°/ Biskupstwu Krákowskiemu ná wieki.

☞ Przywiley drugi tychże Giebultowskich dźielnice opowieda pisany w te słowá.

Generosus Ioannes & Christinus de Kozieglovvi, Fratres germani, sani mentibus & corporibus existentes, non compulsi nec coacti, sed de ipsorum bona voluntate recognouerunt Ioanni Fratri iuniori vltimi Matrimonij, dedisse & condescendisse has hæreditates ratione verè & iustè diuisionis, videlicet: Castrum Bękouiecz, cum villis ad id spectantibus, item villæ quæ iacēt in districtu Cracouieñ, videlicet: Thocholovv, Malostovv, Giebultovv, Koualovv maior & minor, & cum alijs omnibus dicti Castri villis. &c.

Hi præfati Fratres duo, videlicet: Ioannes Dorotheæ sorori, tenebitur dare decem Marcas latorum grossorum Pragensium monetæ Polonicalis, cū duodecim vlnis panni, & peliceo Leporino, similiter Frater Christinus singulis annis complere se est astrictus. Actum & datū in Curia Sereniſsimi Principis Domini, Domini Wladislai Regis Poloniæ Cracou: Die Sabatiuo, post Dominicam Conductus Paschæ, Anno Domini 1440.

☞ Ci Koźioglowscy byli rodzeni bráćia Chrystyná Káßtellaná Sadeckiego / iáko Jan/ ktory zostáwił te ſyny.

☞ Zbigniewá/ ktory miał zá soba Przerebską Káßtellaná Sierádzkiego Corkę z domu Nowiná/z ktorą zostáwił Synow czterech/Janá Proboßczá Pileckie°/ Jozefá y Wincete°/ ći obádwá wiedli celibatā vitā.

☞ Stánislaw czwarty Syn Zbigniewow / człowiek był tractabilis práwie de omni scibili / Miłośnik y dobry stroż Rzeczypospolitey/w czym tego doznawáłá po nim in colloquijs particularibus: veritas maximè conueniebat menti, á dáleko mu to záwße było dulciùs dicere, á niżeli iey od drugich gdy o niey gadáli przysłuchywáć/ktemu vir animosus lat swoich bywał/báwiąc sie spráwámi Rycerskimi / znáczným sie nieprzyiácielowi pokázował.

¶ Zostáwił z Koryćińską Anną z domu Topor synow czterech/corek pięć. Janá/Zygmuntá/Woyćiecha/ktory był wieku mego Pisárzem w Káncellárycy mnieyßey/Adolescens Nobilis, ktory animo Heroico Przodkow/ y poczćiwymi spráwámi nie wydał. Andrzey ná ten czás był minorenis.

Dom Stárodawny y znaczny Bolestráßyckich Swátopełkow / o ktorych ná wielu mieyscách y Historykow wiele spraw znáczných czytamy / ktorych w tym wieku Potomstwo w Przemyskiey żiemi/y tám w kráiách Ruskich máietnośći swe máią.

☞ Był zá wieku mego Stánislaw Bolestráßycki Swátopełk Rotmistrzem znáczným zá pánowánia Augustá Krolá polskiego/ ktory po śmierći Piotrá Boratyńskiego / Káßtellaná Beiskiego / Stárosty Sámborskiego/Bárbáre Dziedoßycka żonę iego poiał z domu Sás/z ktorą zostáwił dwoch Synow/y corkę/wßákoż ich oboie młodych bárzo odumárli/ ktorymi sie opiekáli ći Opiekunowie / Stánislaw Debieński Stárostá Chećiński/ Jan Pilecki Stárostá Rodelski/ Jan Ptázá Stárostá Lubaczewski/ á Jan Boratyński Chorąży Przemyski/brát przyrodny/ ktory stał zá Oycá.

☞ Swátopełk Comes/ Woiewodá Łęczycki/ w Roku/ 1310. Wieś Ráków/z wolą synow swoich/Klemensa y Stephaná/ dárował Klaßtorowi Jędrzeiowskiemu/o czym świadczą Przywileie.

☞ Z tymiż Swátopełkámi iedne dźielnice mieli Zawádzcy/ktorzy wyßli z Krákowskiego Woiewodztwá do Rusi/iuż zá wieku mego byli ći dwá bráćia/ Jan y Wáclaw / Mężowie dobrzy y ludźie znáczni w Beiskim Woiewodztwie.

☞ Grodowskich Dom z tymiż Swáthopełkámi iedney dźielnice/byli ludźie wieku mego znáczni w tym domu.

☞ Kwileńscy Dom stárodawny/y iedney dźielnice z Bolestráßyckimi w Bieckim Powiećie.

☞ Postrumieńscy w Wislickim Powiećie.

☞ Mnichowscy w Sedomirskim Woiewodztwie/Dom stárodawny/ y znáczni ießcże byli wieku mego ludźie w tym domu.

☞ Czárnoccy w Sánockiey żiemi y w Krákowskiey/ Dom stárodawny / Stánislaw Czárnocki Sędźia żiemski Sánocki/ ktory z młodości swey ná Dworze sie Krolá Zygmuntá schował/potym czás niemáły Żołnierską służył/ á gdy domá mießkáć począł k woli R. P. ná Seymy Postem często bywał/iáko zá Augustá/co pámięć moiá niesie. Tymże kßtałtem y syny swe chowáć był począł / te ktore rozumiał być godne Oyczyznie/ iáko Wiktorzyná/ktory był Dworzáninem Anny Krolowey/Młodźieniec w młodym wieku w spráwách poczćiwych pochwalenia godny/ktoremu tego zayśrzáć śmierć okrutna/młodo go z świátá wźiełá/niechcąc mu dopuścić ná te droge wyiechać / gdźie go był Oćiec kosztem wielkim wyprawił / áby Przodkow swoich y iego samego náśláduiąc / z nieprzyiacielem w Moskwi czynił. Wßytek poczet sie ná zad wroćił / on sam vmárł w Wárßáwie / y támże ciáło iego leży.

Tenże Sędźia

¶ Tenże Sędźia experientia swa y dźielnośćia / ná mieyscách podkomorskich wßytke źiemie Sánocka práwie ográniczył/k temu y ſtad pochwale niemáła odnioſł/że one kráie były contenti z Sadow iego/ á dekretá iego pſowáne ná Trybunalech áni od Krolá nie były. Wiele ſpraw iego godnych wieczney pámieći znáczných.

☞ Zaleſcy z Wielkiey Polſki/z ktorych ieden zá wieku mego był Kuſtoßem Gnieźnieńſkim/ Marćin Brát iego Piſárzem Grodzkim Sierádzkim człowiek godny.

☞ Rudniccy w Sierádzkim Woiewodztwie y w Káliſkim máią Dom ſtárodawny/ był Jan Káßtellanem Roſperſkim. Dwoch Bráćiey wſpomina Epitáphium w Gnieźnie/ ktorego ieſt ſens w te ſłowá.

Reuerendo Domino Clementi Rudnicki Cuſtodi Gnezneń, Archidiacono Vniovień, viro ſumma probitate conſpicuo, ac religione inſigni: Is ſuprẽmi illius diei, memor ſibi ac Fratris deſideratiſsimi Reuerendiſsimi olim Domini Ioannis Rudnicki, Archidiaconi Vniovień, Canonici Gnezneń & Poznanień Cineris, quorum vrnam aliunde huc inferri curauit, viuens monumentum hoc poſuit, Anno 1572. Ætatis ſuæ 75. Herb Lis/ Páparoná/ Prus Roſſy/ Drye.

☞ Dom Zádabrowſkich znáczny/ y R. P. záſłużony/ był Piotr wieku mego Káßtellanem Konárſkim/ y inßych przed nim wiele ludźi zacnych Przodkow iego.

☞ Biſkupſcy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

☞ Lipiczcy támże w Sierádzkim dom rozrodzony.

☞ Laczcy támże dom znáczńie rozrodzony.

☞ Liſowſcy támże dom rozrodzony.

☞ Mikołáiewſcy od Lutomierſká/ z ktorych ieden ábo wßyſcy/ máiąc vkrzywdzenie od Stárośty Sierádzkiego z Domu Jáſtrzębiec/ náiechawßy w drodze zábili/ o co był ieden ná gárdle ſkáran.

¶ Vliñſcy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

W Mazowſzu domow możnych wiele tey Fámiliey/ iáko naprzod Dom Wilkánowſkich/ ktorzy zá znáczne zaſługi od Krolow Polſkich opátrzenia w onych kráiách miewáli/ o czym ießcze w domu tym extant munimenta Wilkanow w Wyſogrodzkim Powiećie/ z ktorego ſie piſáł/ do ktorego wśi niemáło przynależy/ w Pruśiech/ w Płockim Woiewodztwie/ w Goſtyńſkim/ y w Ciechanowſkim/ Powiećiech/ wielkie máietnośći mieli/ iedne zá zaſługi znáczne/ drugie iure acquiſito/ tám ſie w onych kráiách roſkrzewili.

☞ Wſpomina Kromer Mikołáiá Wilkánowſkiego z Adámem brátem iego/ Meże w ſpráwách Rycerſkich biegłe/ ktorzy w one woyny Pruſkie znáczne poſługi okázowáli. Naprzod gdy Krol Káźimierz pod Toruń ćiągnął/ áby dał rátunek kráiom onym ktorym tego było napilniey/ iáko Biſkupſtwu Halſperſkiemu. Ten ácz był pod ſpráwą Piotrá Duniná/ ktory ná ten cźás był Hetmánem Nadwornym/ w potrzebie y Puckà wiele á mężnie z nieprzyiacielem czynił. O czym czytáiąc żywot Káźimierzá Jágiellowicźá lepiey ſam zrozumieß/ zá to znáczńie támże w Toruniu ten Mikołay był vdárowan. O czym Kromer w Xſięgách 28. piße w te ſłowá:

Honoratus

Honoratus est autem á Rege Victor exercitus, &c. przy ktorym tákże te/ ktorzy sobie náznáczniey z Rotámi swymi poczynáli/ iáko Páwłá Jasieńskiego/Wenceslawá Nieborskiego/Mikoláiá Wilkánowskiego/y inśze/ ktorych było w liczbie trzydzieści Mężow znáczných. Ten Mikołay ieśli vmárł ábo zábit od nieprzyiaćioł/ nie máś nic pewnego/ tylko to napewnieyśa/ że śożedł bez potomká.

☞ Adam Brát tego Mikoláiá wyżśey pomieniony/ służąc czás niemáły Żołnierską/ Roty znáczne wodźił/ y opátrzenie miał od Krolá/o czym świadczy Przywiley ktory mu dano w Przedborzu w Poniedźiáłek dzień świętego Vrbáná/Roku 1467. Ex Relatione Venerabilis Alberti de Zychlin Regni Poloniæ Vicecancell: ktore° iest tá narratio.

CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, quomodo licet superioribus temporibus Castrum nostrum & Opidum Nidburg, in terris Prussiæ constitutum, & per Magestatem nostram ab inchoatione guerarum manu tenutam Generoso ac strenuo Militi Adæ Wilkanovvski familiari nostro, nobis fideli dilecto contulissemus in tenutam, sibiq; in eisdem Castro, Opido, & Villis, certas summas in auro & moneta ratione suorum fidelima seruitiorum assignauerimus & inscripserimus, ipsumq; Castrum, Opidum, & villas ad ipsa pertineñ iuxta vim & contineñ articulorum, &c. Quin immo ipsum Adam Wilkanovvski, de & pro eisdem summis volentes á se currare reddereq; certiorem, dictas summas in eiusdem modi literis nostris clarissime contentas & consignatas, quarum prima & Capitalis de data Cracouiæ Feria quinta proxima ante Festum sancti Vitti, Anno 1464, Ex Relatione Reuerendi in Christo Patris Domini Ioannis Episcopi Cracouieñ, & Regni Poloniæ Cancellariį, 2179. Florenos Vngaricales, puri auri, veri & iusti ponderis, sibi & suæ cõmitiuæ suorum fidelium, ratione seruitiorum, in Oliua superioribus temporibus exibitorum, post rationem desuper factam.

Anno 1463. Ex Relatione Venerabilis Dñi Ludkonis de Brzezie, iuris vtriusq; Doctoris, Archidiaconi Gneznen, & Regni Poloniæ Vicecancellariį consignatum: tego Przywileiu conclusio de prædictis Castro & Opido Nidborg, & villis ad ipsa quomodolibet spectantibus, & quæ alijs in literis huiusmodi nostris clarius fuerunt expræsse & cosignate, quod & super Castrum nostrum Bratian, & Opidum Nowe miáśto/ vnà cum villis allodijs, currijs, prædijs, ad ipsa Castrum & Opidum ab antiquo quomodolibet spectañ & concerneñ, quæ Magestatem nostram similiter exui cõtractus perpetuæ pacis contigere debent, duximus transferrendũ & transponeñ, transferrimus & transponimus.

¶ O tymże Adámie pisze Kromer w Xśiegách 26. w te słowá: Erat quidam in præsidijs eorum Opidorum & aliarum vicinarum monitionũ non exiguus Regiorum Militum numerus cum Adamo Wilkanouio. &c.

Wiele Listow/ná ktorych znáczne zasługi tego Adáma opowiedáią czáśy one zá Káźimierzá Krolá.

¶ Tenże potym Adam zostáwił Synow pięć y Corke Zbigniewe/ktora była daná do stanu Małżeńskiego Dźierzgowskiemu Káśtellanowi Ciechanowskiemu/ z ktora miał Arcybiskupá Gnieznieńskiego/y Janá Woiewodę Mázoweckiego/ Wárśáwskiego Stároste/ Dźiádá dźisieyśey Bárbáry Máćieiowskiey Stárościneý Záwichoyskiey.

☞ Mikołay stárśy Syn Adámow/był Ardźiekanem Dobrzyńskim/Płockim/ Wárśáwskim Kánonikiem/ Sekretarzem Krolá Alexándrá/był Administratorem Biskupstwá Płockiego/gdy Erásmus Ciołek był posłan w Legácyey do Krolá Alexándrá do Rzymu/był to człowiek onego wieku wielkiego vczenia.

Adam syn

☞ Adam syn Wtory tegoż Adámá/ wstąpił był w Zakon Reguły świętego Bárnádyná w Toruniu/ iádąc do Gdańská/ ná Rzece Rádonicy vtonął.

☞ Máćiey Trzeći/ ktorego Wilczkiem zwano/ ßczędł bez potomká.

☞ Zbigniew Czwarty w Prusiech ná Brátyánie y ná cześći imion Oyczystych został/ máiąc zá sobą Wiećwińską z domu Prus/ Káßtellaná Płockiego Corkę/ zostáwił z nią tylko iedyną corkę Działyńską/ Janá Woiewody Chełmińskie° żonę dźisieyßą/ po ktorey oná wßytká máietność wyniesioná z domu Wilkánowskich w dom Działyńskich.

☞ Chrzczon syn piąty Adámow/ ktory był wźiął dźiałem imioná w Mázowßu/ w Płockim/ w Gostyńskim/ Wysogrodzkim/ Ciechanowskim/ Powieciech. Zostáwił z Dłużniewskę Zawißanką/ Káßtellaná Płockiego y Stárosty Wyßogrodzkiego Corkę/ Synáiednego Adámá/ y Corek dwie/ Annę Láchowską Woyską Liwską/ y Dorotę Lękowską/ mátkę Adámá Podczáßego Płockiego.

☞ Adam syn Chrzczonow/ był to człowiek wielkiego rozumu/ naprzod zá pámięći moiey v Krolá Augustá był Káßtellanem Wysogrodzkim/ potym Wyskiem/ vmárł Káßtellanem Płockim/ temu stano w dom tenże Krol Woiewodztwo Płockie/ ktorego przyiąć niechćiał/ á to było po śmierći Hilowskiego Woiewody Płockiego/ tákże Mázoweckiego/ po Dźierzgowskim/ z czego śię wymawiał.

¶ Był Ækonomem Stárostwá Wysogrodzkiego/ á gdy mu dano Stárostwo Ciechanowskie/ puścił Ækonomią. Wiele á pożytecznie służył Rzeczypospolitey/ bywáiąc Posłem Ziemskim y Deputatem z rámienia Krolá wyższey pomienionego ná Seymowe Assessorskie Sądy.

☞ Kmitá Woiewodá Krákowski y Márßałek Koronny/ znáiąc w nim godność do spraw wielkich/ odieżdżáiąc z Seymu w pilnych spráwách R. P. Vrząd mu Márßałkowski zlecał/ y Laskę oddawał/ z wolą tegoż pomienionego Krolá.

¶ Tenże Wilkánowski Adam/ z roskazánia Krolá Augustá/ Bonę Krolową Mátkę iego gdy do Włoch iechálá odprowádzał/ a w polu ná Slasku żegnał.

¶ Miał zá sobą Sobocką z domu Doliwą/ Thomaßá Sędźiego Leczyckiego Corkę/ śiostrę Thomaßá Kánclerzá Koronnego/ y Brykcego Káßtellaná Gostyńskiego rodzoną/ Oycá dźisieyßey Woiewodźiney Poznáńskiey/ z tą spłodźił Corek ßeść y dwoch Synow.

☞ Woyćiechá Káßtellaná Płockiego/ ktory obyczáiow wielu narodow świádom/ trawiąc młodość swą w postronnych kráinách/ zá wieku swego wiele á pożytecznie R. P. służył/ bywáiąc Posłem od Krolow/ Zygmuntá/ Augustá/ Henrykà/ y Stephána Pierwßego/ ná Seymikách Powiátowych/ tákże y od Rycerstwá ná Seymy wálne Koronne.

¶ Sub Interregno Slachtá Wyßogrodzka gdy Káßtellaná nie mieli/ obrálí go sobie ná mieysce Káßtelláńskie.

¶ Po Elekcyey Krolá Stephána/ gdy wßytkie kráie Koronne z obrániá dwoch Pánow fluctuabant, w odiechániu pod Jędrzeiow Stánisłáwá Kryskiego/ ná ten czás Káßtellaná Ráćieskie°/ on wßytkiemu Woiewodztwu onemu był wodzem/ kthore wcále oddał: Zostáwował go Krol Stephan przy tey Káßtellániey/ ktorey on przyiąć niechćiał.

¶ Tenże z Jádwigą Máćieiowską/ Woiewody Lubelskiego Corką/ z domu Ciołek/ zostáwił Synow trzech/ Mikołáiá/ Stánisłáwá/ y Piotrá/ z ktorych optima fruges est speranda.

☞ Mikołay Syn drugi Adámow / Maż śiły wielkiey/ ktemu y Możny/zostáwił z Kátárzyna Mdzewska/ Chorążego Płockiego Corkę/Synά Woyćiechά/y Corek trzy.

¶ Tegoż Adámá Wilkánowskiego Káßtellaná Płockiego były te corki/Helżbieta Ciemniewska/ Jágnießkά Okuniowa Piekárska/Anná Kosobucka/Kátárzynά Dybowska/ Dorotά Szymakowska/ Jádwigά Ciećierska rzeczonego Kuźmά/ Mężά y Rotmistrzά sławnego.

Dom Olßewskich y Kánigowskich/

iedney dźielnice/stárodawni y ná posługách R. P. znáczni bywáli/ co dowodnie opowiedáią ießcze Listy od Xiążąt Mázoweckich nádáne Domowi temu. Andrzey Kánigowski Stároſtά Płockim był / Roku 1449. O czym świadczą Aktά Płockie zá Xiążąt. Potym y od Krolow polskich/iáko niedawnego wieku Piotr Olßewski / ktory był zostáwił Synow śiedmi y Corek ßeść/z ktorych iednά spłodźiłά dźiśieyße Karnkowskie/Stánisławά Arcybiskupά Gnieźnieńskiego/Janά Podkomorzego Dobrzyńskiego/y Piotrά Stároſtę Dobrzyńskiego: Druga byłά zά Kosobuckiem Káßtellanem Liwskim/Jároßewska y Nieborowska. ić.

☞ Mikołay y Jan Olßewscy/ſynowie Piotrowi/ ná ſłużbie R. P. z młodośći ſię schowáli/ v Sokalά od Tátar był pogiman Mikołay/był dwádźieśćią lat w więźieniu / á Jan tylko ſam obronną ręką vßedł/ſtátek tám ſwoy wßytek vtráćił/ potym w káżdey potrzebie znáczným ſię okázuiąc/bywał v Obertynά w potrzebie/ konie y ſługi mu zbito/ ſam ledwie miał ná czym do domu viechάć.

☞ Stánisław brát Trzeći z młodośći ná Dworze Krolά Zygmuntά ſię báwił / potym Zołnierską ſłużył do Obertynά znowu. Gdy przyiechał do Krolά/kazał mu konie popiſάć/y tάk do śmierći Dworzáńską ſłużył. Zά pomocą Krolά tegoż/Brátά Mikołáiά z więźienia wykupił/ktory iuż máło y po Polsku vmiał. Potym támże ná tegoż Krolά Dworze żywotά dokonał.

¶ Tegoż to Janά wyżßey pomienionego zoſtał Potomkiem ſyn Stánisław Olßewski Burgrábiά Krákowski / kthory z młodośći ná Dworze Krolά Auguſtά zroſt/bywał także od niego ſyłan w pilnych ſprάwách z listy do pánow poſtronnych/iáko do Wołoch/y indźiey/y od tegoż Krolά według zaſług y godnośći miał opátrzenie.

☞ Dom Wichorowskich ſtárodawny y znáczny / byli ći ludźie wieku mego/ naprzod Mάlcher Wichorowski Piſarz Ciechanowski/ ktory z Noskowską Biskupά Płockiego Synowicą zoſtáwił Potomſtwo Corek trzy: Naprzod Lekowska Podſtolina Ciechánowska/Kryſtά/Mάlgorzątά ná ten czάs ießcze Pánną byłά/ człowiek możny w onym kráiu / y zάſłużony Rzeczypoſpolitey.

☞ Chrczon Brát iego Kánonik Płocki/ Pułtowſki/ ktory naprzod był podskárbim v Gámratά Arcybiskupά Gnieźnieńskiego y Biskupά Krákowskiego: Ten iuż w śiedmidźieśiąt lat był inkulpowan o zábićie confratra swego Kánonikά Pułtowskiego Stánisławά Ciećierskiego z Domu Slepowron: Coby miał vczynić/ná Tumie w Pułtowsku w Niedźiele po Trzech Krolách zά to od Biskupά był skaran według oskárżenia/ wßytkie mu beneficya pobrano/k temu interdixit S. S. Sacrificia.

¶ W Rzymie potym będąc Biskup Płocki/ gdy mu dał o ſobie ſprάwę ten pomieniony/wßytko mu wrocić kazał.

¶ Z młodych lat ná dworze Ceſárskim/y inßych Xiążąt Rzeskich ſię chował.

Jan Trzeći

☞ Jan Trzeći był Podsędkiem Ciechanowskim / człowiek także zásłużony Rzeczypospolitey / ktorego Potomstwo zostało Synowie y Corki.

☞ Buchczyccy / z ktorych ieden Hieronym był Kánonikiem Wárszáwskim.

☞ Kutylowscy / iáko wspomina Wálántego Epitaphium v Bárnádynow w Wárszáwie / że był Woyskiem Nurskim / Starosta Lowickim.

J Oltarzewscy w Wárszáwskim Powiećie Dom stárodawny.

J Mießkowscy z Płockiego Woiewodztwá Dom dawny.

☞ Dom Rádźimińskich z Ciechanowskiego Powiátu / ten iuż Dom śiężeł / bywáli Mężowie mocni / był Zapáśnik sławny v Krolá Zygmuntá / ktorego młodźiánchnem ießcze będąc Máłużeński zábił. Tegoż też Herbu vżywáią Máłużeńscy Dom znáczny.

J Dom Krotińskich od Poznánia stárodawny.

J Gliński Chrzyßtoph / ktory v Wichrowskich śie wychował / tegoż Herbu vżywał / bywał. tákże ná mieyścách znáczných / Rycerskim śie spráwam przypátruiąc / Adolescens Nobilis.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách / ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie mogę.

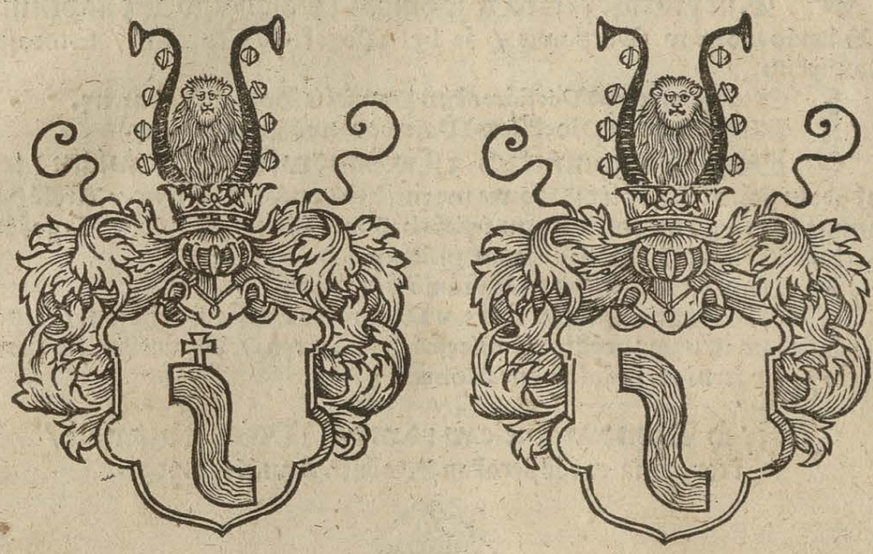
O Kleynocie Stárodawnym Polskim Srzeniáwá / ktory ma

być Rzeká Krzyżem náznáczona: Noßa drudzy bez Krzyżá / wßákoż to zá ieden Herb y zá iedne Fámilia licżą od wieká dawnego: Ale tego dokłáda Długoß przy opisániu śmierći Biskupá świętego Stánisłáwá / przy ktorey tego Herbu Przodkowie byli / tymi słowy:

Sed neq; Milites de tribus Domibus & Familijs deerant, videlicet: Iastrembci, qui Babatum cum cruce. Item Strepæ. Item Fluuium Srzeniaua cũ cruce, & qui ab ipsis scisi sunt simplicem fluuium sine cruce, qui se Druzina appellant pro insigni defferreń, quorum progenies & succesio in hanc diem in Polonia perdurat. &c.

A to było w Roku / 1060. A gdyż w piáći set we dwudźieśtu y trzech leciech ták o nich wzmiánkę czynią / á Przodki wßyßtkie wspomináiąc / kłáda de Familia Srzeniauitarum, nie wspomináiąc Krzyżá. Tedy ia tu w to potráśić nie mogę / ábych te ktore wspomináią z pisánia ich poznáć mogł / gdyż obá te Herby iedno nazwißko máią Srzeniáwá / przeto obá pospołu sádzę / á wieku swego Fámilie / ktore znáć mogę w ták Krolestwie ßerokiem / krotkoć okáżę / y Przodki od Hiśtorykow pomienione społecznie sądźić ábo wspominać będę / co záraz obaczywßy ozdobę Herbow / czytáć będźieß / máią

dźieß/máią być Rzeki Białłe w polu Czerwonym. Piße Długoß o Przodkách/że bywáli gniewliwi/wßákoż porządni/myśliwi/á tego dokładáli/że bywáli ná Goleni chorzy/Helm táki z stárodawná nosili/nád tymi Herby Lwá miedzy Trobámi ábo Rogi. W tym wieku sá niektorzy co bez Lwá samych Rogow vżywáią/zwłaßczá ći co bez Krzyżá noßa.

☞ Mirosławá Comitem de Nakiel, wspomina wiele dawnych Przywileiow Klaßtornych Przodká Herbu tego / ktorego potomki potym własne Przywileie tychże Srzeniáwow domu opowiedáią/y ten Nakiel dopiero wieku mego wyßedł z domu Srzeniáwow w dom Gryffow.

☞ Márká Biskupá Płockiego Káthálog wspomina/o ktorym to ibidem piße/że pretko bedac Rycerskim człowiekiem po zábićiu Biskupá świetego Stánisławá/ßedł do Papieżá/wyznał przewinienie swe/tám był kilká czásow ná pokućie/wiecey do tego przyczyny nie dał/iedno że tám był z roskazánia Krolewskiego iáko sługá ábo Dworzánin iego. Był potym Pisarzem w Konstorzu ábo w Káncellárycy Papieskiey. Potym od Alexándrá wtorego ná Biskupstwo Płockie przysłan/po śmierći Włochá Páßkálá z domu Bończuk/alias Jednorożec. Tenże potym w Czerwieńsku Klaßtor fundował/czego pomieniony Papież potwierdźił/do ktorego y Opátá posłał Fábrálda/potym po nim Gwidoná/obá byli Francuzowie/czego w onym Klaßtorze iest pewne świádectwo w Káthálogu Opátow. Po tymże Márku Biskupie nástał Stephan z domu Pobog/á to było roku 1088.

☞ Piotrá Arcybiskupá Gnieznieńskiego wspomina dowodnie Káthálog/że był wźięt po Janiku z domu Gryff/w Roku 1166. O tym piße/że był Vir modestus, & frui bonorum amator. Ten w Roku 1176. Quarto Idus Augusti, Klaßtorowi Suleiowskiemu Reguły Cysterskiey/nád Rzeką Pilcą/ná prośbę Kázimierzá Krákowskiego y Sedomierskiego Xiążęcić/ktory naprzod ten tám Klaßtor założył y fundował ná grunćie Grábie iednego z domu Abdánk/y ná przyczyne Fulká Biskupá Krákowskiego z domu Lis/dał dźieśięćiny wyteczne stołowi Arcybiskupiemu należące/iáko po Suleiowie/Białley/Łączney/Mileiowie/Stopinie/Styborze/Domeżeláiu.

¶ Tenże Kościoł w Małdrzykowie z dźieśięćinámi temuż Klaßtorowi przyłączył/iáko w Stándorowie/w Chennie/y w Páßturowie. Był ná Arcybiskupstwie lat dwádźieścia y dwie/vmárł Roku 1188. Od Ale-

pándrá trze-

pándrá trzećiego Papieżá tego imieniá był potwierdzon. Po nim nástał Zdyslaus z domu Káślarogi/ vel secundum nouum proclama tey Fámilicy Jelitá. Pisał Jánicius Poetá wierße o nim w te słowá.

Non alia Petrus licet esset laude proborum
Laus magna est, quoniam summus amator erat.
Talis & ipse fuit quales complexus amore est,
Namq; sibi similem mitis & agnus amat.

☞ Przybysłáwá Rycerzá Herbu tegoż/ ieśli z Krzyżem ábo bez Krzyżá/ tego nie dokłáda/ tylko piße z Domu Srzeniáwá/ Długoß ták opowiáda/ że ná tey gorze pod Proßowicámi/ kedy teraz Koniuße zową/ miał Dwor swoy: Ten był przedał koniá do Węgier iednemu Pánu ábo Stárośćie/ ktory potym we trzy látá przyßedł do niego/ stádo wielkie zsoba przygnał/ á v drzwi ábo v wrot stoiąc w nocy rzżał kopáiąc noga áż Pan usłyßał: Porwawßy sie ze snu/ słyßąc ono rzżánie y tupánie końskie/ przelękniony czeladź ábo sługi pobudziwßy wyßedł/ obaczywßy że tylko konie/ nie máß nikogo ná nich/ wpuścił w dwor koniá onego/ y ná stanie poiał. A gdy sie żaden nie vpominał stádá onego/ on zá ono dobrodźieystwo Páńskie/ na onym mieyscu kedy Dwor miał/ ku czći y ku chwale iego świetey Kośćioł zmurował y nádał/ ktory áż po ten wiek trwa. A dla tegoż one gore y Kośćioł zową Koniuße. O tym sobie czytay v Długoßá przy opisaniu gor w Xięgách pierwßych/ bo tám tymi słowy wspomina Fundatora tego: Miles quidam Polonus genere Nobilis de Domo & Familiá Srzeniauitarũ, Przibyslaus nomine: Ale ieśli cum cruce, ábo sine cruce, tego nie dokłáda/ áni czásu iáko to dawno sie dźiało nie opisał.

☞ Zá Kázimierzá Wielkiego/ wspominái wßytkie Historye Chorągiew Srzeniáwow/ pod ktorą wiele znácznych mezow tegoż Herbu poległo/ przy ktorey inßych chorągwi iedennaśćie y mężow wiele znácznych zginęło/ iáko Długoß opowieda/ tákże y Miechowitá w Xięgách 4.

☞ Mikołáiá opowieda Arcybiskupem Gnieźnieńskim Káthálog/ w Roku/ 1402. Ktory był wźiet po Dobrogośćie z Domu Nałęcz. Ten Mikołay był rodem z Krákowskiego Woiewodztwá ze wśi Kurowá od Bochnie/ Syn Hrábie Klemensa y mátki Kátárzyny/ był wźiet z Biskupstwá Włocłáwskiego/ trzymał te obie Káthedrze/ áż sobie przeiednał Kropidło v Władysłáwá przez brácia swa powinna/ Bernárdá y Bolesłáwá Xiążetá Opolskie. Ták o tym Mikołáiu piße w Káthálogu/ że był homo mundanus ad illicebras carnales intentus, lucra sectans, citaredis deditus, &c. Wiele maki/ mias Wieprzowych do Flándryey Wisłą potym Morzem słał/ zá co wielkie skárby zebrał/ Zamkow kilká dla Synowcow swych był kupił/ Naprzod Rytwiány/ ktore potym Jáśtrzębiec Woyćiech Arcybiskup od Synowcow iego kupił/ Prándźicow drugi/ Bochotnice, &c. Te wßytkie záraz po śmierci Potomstwo iego vtráciło.

¶ Ten w one Pruską woyne zá Jágiełłá był Wicegerentem w polßcze/ y mießkał w Krákowie do tego czásu áż Krol przyiechał.

¶ Tenże był o to oskárżon od niektorych pochlebcow/ że sie stáráł o przyiáźń Krolowey Anny/ ále to niektorzy twierdzą/ że sámá Krolowa to nań powiedźiáłá przed Krolem Władysłáwem. A gdy sie tego chćiał nád nim Krol pomścić/ był pozwan ná Seym do Glinian/ do ktorey spráwy proßon też był y Witułd: Spodźiewał sie tám Dekretu niełáskáwego Mikołay Arcybiskup. A gdy ná te droge dostátkiem wielkim wyiechał/ zá nießczęśliwym przypadkiem w Krzeczowie poluiąc z koniá spadł/ gdźie sie bárzo zbił/ wpadł w niemoc/ vmárł w Niedźiele dniá śiodmego Września/ Roku/ 1411. Záwieźion do Robczyc żywy/ spráwił sie chwálebna świa-

tośćia / żył ná Biskupstwie lat dźiewięć / do Gnieznā záwieźiono ćiáło / y tám ſchowano.

¶ Tenże był Dwor nád Rzeką Rudáwą kupił v Demetryußá z domu Wrćby / alias Korczak / ktory ſie piſał de Bożydar / Podkánclerzego Koronnego / ktory záraz dárował Kośćiołowi Gnieźnieńſkiemu.

¶ Tenże w Roku / 1404. Wieś Stołu ſwego Arcybiſkupiego Prußownice w źiemi Leczyckiey / zá wieś Przedzewo / támże w tym Woiewodztwie z Jáśkiem Przedzowſkim przefrymárczył. O tymże piſał Jánicius wierße w te ſłowá.

Flete Canes, Aquillæ, Curoui Buſta ſepulti,
Flete loci, Veneres, Tympana, Lucra Lyræ.
Veſter erat totus, vos illi fata dediſtis
Congrua, cum celeri labitur altus æquo.

¶ Po tymże náſtał drugi Mikołay z domu Trąby.

Zá wieku mego były te Domy z tych Przodkow możne y znáczne / á naprzod Dom Kmitow / ktorzy vżywáli tego Kleynotu z Krzyżem: O tych wiele zdawną v Hiſtorykow wßytkich czytamy / iáko o Jáśku Kmićie / ktory był wielkim miłośnikiem R. P. Bogo Kromer wſpomina w te ſłowá: laſcus ſiue Ioannes Kmita, Gente Srzeniauius, Præfectus Siradien, cum Nobilitate Siradienſi, ad reſtinguendum gliſcens incendium profectus eſt, ktore to było incendium, toć ßerzey Hiſtorya powie w Xſiegách 13.

¶ Tegoż iák mniemam ná drugim mieyſcu wſpomina tenże Hiſtoryk / wßákoż iuż Stároſta Krákowſkim / w tychże Xſiegách tymi ſłowy:

Miſſus eſt á Regina laſcus ſiue Ioannes Kmita Præfectus Cracouien, ad ſe dandum tumultum: ſagitta Hūgarica in turba in collum ictus, ex equo defluxit & expirauit, ibi neceſſarij & familiares eius furentes facto vndiq; concurſu in Hungaros cohorti magnam cædem facere, non eorum tantum qui ſe in tumultu illo obtulerant, ſed eorum quoq; qui in hoſpicijs ac diuerſorijs inuenti ſunt, centum ſexaginta Hungari eo die trucidati feruntur, atq; ij modo ſalui fuerunt qui in arcem effugere potuerunt: Triduo deinde arx clauſa, & ab armatis obſeſſa fuerat. &c. A to ſie dźiało w Roku 1376. zá Oycá: Dáłá Synowi Krolowa Stároſtwo Leczyckie / tego Piotrem miánuia.

¶ Tenże Piotr iák mniemam był potym ábo potomek iego Márßałkiem Koronnym / bo podobny wiek / w Roku 1439.

☞ Dobieſłáwá Kmite wſpominái Przywileie Koronne Káßtellanem Woynickim w tymże wieku.

☞ Stániſłáwá Kmite Woiewoda Belſkim / w Roku / 1509. Inßych bárzo wiele wielkimi á możnymi ludźmi y Senatormi Kroleſtwá tego / rozne ſcripta tákże Hiſtorye opowiedáią.

☞ Piotrá Kmite wſpomina Epitaphium w Krákowie ná Zamku ná Tablicy piſane w te ſłowá.

Petro Kmitæ Kmitarum, vltimo & Maximo, cuius Familia ex Srzeniauia orta gente, continuatis honoribus, magniſq; rebus geſtis in Polonia multis ætatibus claruit, columenq; Regni ac decus ob virtutem antiquitus habita fuit: & ab occaſu, neq; Anna Gorkana vxor prima, neq; Barbara Fulſtineń Herburtovvna ſecunda, ſeruare in hoc viro potuit, qui Stanislao Kmita Patre, & Catherina Tarnouia ortus Matre, cum & Palatin: Præfecturaq;

Cracouień,

Cracouien, & Marschalcatu Regni, & Scepusien, Præmislien, Colensiq; præfecturis, in domo Visnicia floruisset, maiorumq; honores cumulasset, vltimũ vestigium in terris irato Polonis Deo post Kmitas omnes fecit, amplissimo patrimonio sororum liberis Stadnicijs atq; Barzijs relicto, cuius mens cœlo, corporis cum patribus hic contegitur hummo, Vir fuit animi magni & consilij, R. P. tanq; Pater vnicam filiam dilexit, pro qua inimicicias suscipere, periculum adire, cõmoda negligere, omnia humana postputare domi foriscq; bello paceq; ius esse fasq; duxit, in qua ille sobrie, iuste, pieq; viuendo, apud Reges gratia, apud Ciues potentia, plurimũ potuit, Iusticiam in Magistratu cupide exercuit, illamq; non tam summo iure, q; equitate multa p tenuioribus contra potentiores temperauit: Antiqui moris Ecclesiastici Romanicq; ritus homo seruantissimns fuit, studia liberalia coluit, Doctos atq; militares viros fouit, in amicos benefícus, benignus in afflictos, eratq; vt aduersantibus asperita, si cæderes idem placabilis, maximas offensiones nimia deprecatione, compensans pudore & temperamento linguæ. Durissimos etiam inimicos frangens & emoliens, & enim liberalitate atq; clemẽtia, omnicq; parte vitæ esset laudabilis: Fide tamen coniugali execreuit, pro qua illi huius sepulchri à Barbara Fulstineñ Herbortia Dobromil: filia, vxore fidissima modestissimaq; hic habitus est honos, excesit euita Sigis: Augu: Rege, magnũq; præbuit publicæ extinctæ familiæ dolorem, Anno ætatis 76. Pridie Calend: 9bris, Anno salutis 1 5 5 3. Herby/ Srzeniáwá/ Leliwá/ Okßa/ Wreby.

☞ O tymże Philip Padniewski Biskup Krákowski z domu Nowiná/ pisał w Xięgách ktorym dał tytuł Elogia, te słowá.

PETRVS Kmita, vt opibus & dignitate nullo sui temporis fuit inferior, ita eos Magistratus quos gesit grauitate perpetua & auctoritate summa sustinuit: Peculiaris vero erat in eo animi magnitudo, atq; in Deũ pietas, p inde & Religionis Christianæ per manus sibi à maioribus traditæ assertor & propugnator extitit vehementissimus, cum ea à sedicioſis egentibusquæ, & nouandarum rerum cupidis hominibus oppugnaretur, qua qua vná re vel præcipuam nominis immortalitatem mæruit. Obijt annis LXX. exactis, Kmitarum quoq; vetus & illustris familia in ipso defecit.

¶ A tu iuż bacżyß z tych scriptow/ żeby właśni Kmitowie ći ktorzy od cżásu dawnego tu w Polßcze kwitneli znisć ze wßytkim potomstwem mieli. Wßákoż wieku me° byli dwá bráćia rodzeni ludźmi znácznymi/ ieden Pisarzem źiemskim Krákowskim/ drugi Burgrábią ibidem/ obá potomstwo zostáwili. Drudzy tákże Kmitowie támże w Krákowskim Woiewodztwie/ ludźie Cnoty dobrey y Pobożnośći byli/ z ktorych domu tákże Białłagłowá cześć niemáło dobr Oyczystych wyniosłá Anná Láskowska. Ale stąd to przyßło tym przedemno że ich przepomnieli/ ieśliż z niewiádomośći/ ieśliż z tąd/ że to tám byli Możni Senatorowie á ći mnieyßego stanu/ toby mieyscá nie miáło áni ma.

☞ De Nakiel Comites rozne scriptá znácznie wspominaią/ iáko Wierzbostáwiá Hrábie/ ktorego żoná imieniem Málgorzátá iednym porodzeniem miáłá trzydźieści y ßeścioro dźiatek żywych/ Dniá dwudźiestego Miesiącá Stycznia/ w Roku/ 1 2 6 9. Co ácż y Kromer wspomina w Xięgách 9. Wßákoż pruska Kroniká dowodniey y z tegoż Nakłá opowieda tego Hrábie/ ktory cżásu niedawnego wyßedł z dźierżáwy Srzeniáwow w dom Gryffow/ iákoś wyżßey czytał.

A tu też maß Domy Możne/ ktorzy vżywáli y vżywáią Srzeniáwy bez Krzyżá: Jáko naprzod/

☞ Jákubá Arcybiskupá/ ktory sie tákim znákiem pieczętował/ wßákoż ieśli mu

Koż ieśli mu słuſznie należał ten Herb/wiedźieć nie mogę/ieśliż też był przyięt od przodkow Herbu tego do niego / Cnotą był go godźien/ vrodzeniem náczey go ſcriptá vkázuią/co y ſam mżey zrozumieſz dowodnie. Ten był wźięt ná Arcybiſkupſtwo w Roku/ 1120. Po Marćinie z Domu Zabáwá/ przez Kálixtego Papieżá tego imieniá był potwierdzon. Ták o nim piſze / że był Vir prudentiæ ſingularis, wiele pożytkow Kośćiołowi Gnieźnieńſkiemu przyczynił. Zá iego Arcybiſkupſtwá Władyſław Xiąże Krákowſkie/rodzona bráćia ſwa Xiążętá / Bolesłáwá Płockie / Henryká Sedomierſkie / z Państw z Wielkiey Polſki wyganiał. A gdy mu vieżdżáli do Poznániá / y tám ſie záwárli/Władyſław z woyſkiem zá nimi/ máiąc Rusáki ná pomoc/ obległ ich w Poznániu. Ten Jákub Arcybiſkup nie mogąc ná koniu áni pieſzo/iechał ná woźie do Obozu iego vbrawſzy ſie w Biſkupie odźienie/ ták iáko práwy Primas / rozwodźił mu one nieprzyſtoynie záczęte woyne przećiwko Bráćiey: A kiedy go vſłuchać niechćiał/ záraz go iáko niepoſłuſznego á ſkażce Práwá Bożego/záklął/z Kośćioła wyłączył/iáko tego ktory ná krew bráćiey ſwey niewinna ſie záſadźił. Jádąc Woźnicá mimo Namiot/záwadźił o drąg/Namiot vpadł/w tym zrázu táwnie Pan Bog onego łákomcá pokarał/bo bráćia oni iego wyſkoczywſzy z Poznániá z ludźmi co ich przy ſobie mieli/woyſko iego porázili/y ſam záledwie vćiekł. ić. Był ná Arcybiſkup. lat dwádźieśćiá y oſm/ vmárł Roku 1148. W Gnieźnie pochowan/ ponim nástał Jániſlaus z Domu Gryff/ o tymże Jánicyus piſał te wierſze.

Znena Patrem, probitas ſummũ tibi tradit honorem,
Obſcuro quam vis ſub Lare natus eras.
Non Iacube ferri metuiſti caſtra Tyrranni,
Quum præmeret fratres obſidione ſuos.

Wieku mego były te domy możne/

Znáczne/á záſłużone R. P. Jáko naprzod/ Dom Stádnikich/ ze Zmigrodá ſie piſali/ták ći iáko y przodkowie ich/ co rożne ſcriptá dowodnie opowiedáią y Przywileie/tákże Hiſtorye/iáko naprzod/

☞ Marćiná ze Zmigrodá Woiewoda Krákowſkim wſpominaią Przywileie rożne / w Roku 1286. O ktorym y v Długoſzá ieſt wzmiánká.

☞ Jákubá ze Zmigrodá Sumke/Káſztellaná Sánockiego wſpomina Bielſki w Xięgách Trzećich/ dla tego/ że był zábit mężnie bośćiąc z Krzyżáki v wśi Połowc/á to było w Roku 1331.

☞ Márek Stádnicki Káſztellan Sadecki/ był w Roku/ 1480. ktorego rożne ſcripta wſpominaią.

☞ Wſpomina też Liſt Kázimierzow Mikołáiá Stádnickiego tymi ſłowy. Cazimirus Dei gratia, &c. Quomodo orta coram nobis & conſiliarijs noſtris, inter generoſum Nicolaum Stadnicki de Zmigrod, Curien noſtrum fidelem dilectum, & nobilem Stognievv de Skalnik differẽtia, &c. Datum in Conuentione Opatouien Feria ſecunda in Vigilia ſancti Andreæ Apoſtoli, Anno 1473. Zbignieus de Oleſnica Regni Vicecancellarius.

☞ Władyſłáwá Krolá Liſt wſpomina Jákubá Stádnickiego de Zmigrod tymi ſłowy: Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, Electus Hungariæ, Lituvauiæ Princeps, &c. Quomodo penſatis purè fidei & conſtantis fidelitatis meritis, quibus celſitudini noſtræ ſtrenuus Vir & Miles noſter fidelis dilectus Iacobus Stadniki de Zmigrod, nobis placere meruit, &

poterit aucta fide complacere, &c. Eidem super Opidis nostris, Siechouo & Bukouina in districtu Bieceñ terræ Craco: Anno 1440. Petrus de Sczekoczin Cancellarius.

☞ Wieku mego byli w tym domu ludźie znáczni / iáko naprzod/ Márek Stádnicki ze Zmigrodá / ktory trzymał Miásto Dubiecko w ziemi Sánockiey/y inßе wśi do niego przyległe/tákże w Krákowskim Woiewodztwie niemáley znáczne wśi/y Zamek Chrzelow/Niedźwiedź v Słomnik/y inßе.

¶ Ten zostáwił z Bárbárą Zborowską / Káßtellaná Krákowskiego Corkę to Potomstwo/Naprzod/

☞ Stánisłáwá Rotmistrzá / Mężá wielkiey sławy / ten ácż przed tym z młodości miał miedzy Rycerskimi ludźmi imie dobre/ wßákoż zá pánowánia Krolá Stephánа bywáiąc w tych potrzebách/iáko niżey vsłyßyß/był liczon zá drugiego Decyusá/bo y sam czytáiąc zrozumiawßy/ tomu przysádzić musiß/Naprzod/

¶ Pode Gdańskiem/ w Roku 1577. Z Niemcy náhárcu poiedynkiem czyniąc/wiele á mężnie z dobrą fortuną/nieprzyiaćielom Krolá páná swego był śilen/ tylko co mu koń pod nim zábito gdy ludźie ná zasádkę przywodził.

¶ Tenże potym we wßytkich potrzebách w Moskwi áż do wźięćia przymierza Rotę znáczną máiąc/ wiele z nieprzyiaćioły czynił. Pod Toropcem gdy z Woiewodą Brácłáwskim Jánußem Zbáráskim/zá roskazániem Krolá Stephánа posłáni byli od Luk przeciwko Tátárom: Gdy obaczył Tátárzyná / ktory czyniąc z Mikoláiem Jázłowieckim Stároſtą Sniatyńskim/ był mu śilen y broń wyćiął / ochotnie skoczył / Jázłowieckiemu dał pomoc/ Tátárzyná zábił/obroćiwßy ſie z rázu od onego w ſtronę/ drugiego Pohánćá Konczerzem przebił. To bacząc Pogánie że ich raczo odpráwował ná poiedynku/ skoczyli do niego dwá mężowie dobrzy / poczeli go kieśćieniámi przykládáć/áż mu broń z reku wypádłá/wßákoż pretko odrátowan od Wegrzyná iednego/ácż bárzo zbity / wßákoż przed onymi rázy dał ſie znáć Pogánom práwie mężnym Polakiem.

¶ Tenże potym pode Pskowem máiąc trzy ſtá koni ludźi Rycerskich pod swą spráwą / obaczywßy gdy inßy ludźie ßli do ßturmu / bedąc chćiwy dobrey sławy/śpießył ſie/konie ná ſtronę odesławßy/ßedł sam przed wßytkimi naprzod/tuż przed oczymá Hetmáná wielkiego Janá Zamoyskiego z domu Jelitá/alias Kozlarogi. A gdy wielkość Moskwy mężnie odpor dawáłá/ tám on z towárzyßmi swymi sercá pießemu ludowi dodawáiąc okrutnie był potłuczon/ták ázby był nie porátowan od Towárzyßow swych / iáko od Woyćiechá Gáwrońskiego/Stánisłáwá Káyskiego/y Zulánickiego / ktorzy go chwile niemáłą/ácż bárzo zbitego bronili/musiałby był tám zá onym ták wielkim sercem swym od nieprzyiaćioł dokonáć żywotá/ á zápieczętowáć one chćąc w sobie dobrey sławy/w ktorey przodkow swych náśládował/iednák nu tám dwu towárzyßow zábito/Woyćiechá Dobießowskiego z domu Szeligá/y Leśnickiego z Woiewodztwá Leczyckiego/ zdrowych nie vßło ledwie trzydzieści. Brát iego Stryieczny Adam / Syn Káßtellaná Sądeckiego/ dwiemá kulámi postrzelon.

¶ Málo ná tym máiąc/przez te kilká lat iáko potrzeby bywały zá tego Krolá pode Gdańskiem y w Moskwi/przyiechawßy do domu od Pskowá/ iechał do Węgier ná Zamek Agier/máiąc zsobą kilká á trzydzieści koni/tám z ludźmi Rycerskimi mieyscá onego iechał pod Zamek Turecki kthory zowo Beryn. Gdy ich obaczyli Turcy/wypádło ich do nich naprzod koni pięćdźieśiąt/ do ktorych Stadnicki tylko sámodźiewięt skoczył / tám mu pan BOG zdárzyć to raczył/że záraz iednego kopią zábił/drugiego z rußnice/Turcy ſie

záraz wspárli/ zá ktorymi Stádnicki z onymi tylko ośmio sług wpadł áż w miásto.

¶ Támże Lysowiecki Lewko Podlášánin Turczyná znácznego Mężá z koniá zbiwszy pogimał/ ktorego z sobą do Polski przywiosł/ á w Wárszáwie ná Seymie Krolowi go dárował. Inszych wiele znácznych posług iego ták Krolowi iáko R. P. y wszytkiemu narodowi Polskiemu pámięci godnych potym w Historyey obaczysz/ y tu w tych Xięgách ná mieyscách roznych.

☞ Brácia drudzy rodzeni tegoż Rotmistrzá/Marcin/Jan/ Sámuel/Andrzey/wszytko Mężowie dobrzy byli wieku mego.

☞ Stánisław Stádnicki ze Zmigrodá Kásztellan Sadecki/ ktory zostáwił dwoch synow/ iákoś z nich czytał o iednym Adámie/ ktory iáko przy mężnym Lwie wprawuiąc sie w low sławy nieśmiertelney/ mężnie sobie przy brácie Rotmistrzu y Mężu sławnym v Pskowá poczynał/ y w inszych potrzebách w ziemi nieprzyiacielskiey.

¶ Burgrábia Krákowskim był N. Stádnicki/ktory sie tákże pisał ze Zmigrodá/ zostáwił synow trzech.

☞ Tárłowa Chorąży na Sedomierska tegoż Domu byłá/ ktora niemáłą część máietności wyniosłá z Domu Stádnickich/ Pánu Bogu boyna/Kościoł w Lekách v Pilznó zbudowáłá y nádáłá. Jest wiele inszych ludzi znácznych w tym domu/ y dla spraw poczćiwych pámięci godnych/ktorych ia znáć ani wiedzieć o nich mogę.

Dom Lubomirskich/ ktory z tymiż

Stádnickimi zdawná był iedney dzielnice/ stárodawny y możny/ o ktorych rozne scripta powiedáią/ bywáli ná Vrzędziech znácznych w Woiewodztwie Krákowskim/Kásztellany/Stárostámi/ Sędziámi Krákowskimi/co Aktá ziemskie opowiedáią/ y Przywileie rozne/ y pámięć ludzka niesie niektore/ był Joáchym Lubomirski Sędziego Krákowskiego syn mego wieku ná Dworze Krolá Augustá Mężem znácznym y Dworzánínem práwym.

☞ Sebestyan był wieku mego tákże Zupnikiem Zup Krákowskich/człowiekiem znácznym/ miał żon dwie/ Naprzod Anne Pieniążká Sędziego Krákowskiego corkę/ktora zeszłá sterilis/drugą Branicka Stárosty Niepołomskiego Corká/z ktorą zostáwił Potomstwo.

☞ Dom Lipskich támże w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y możny bywał/iáko opowiedáią Epitaphia w Klasztorze Cyrzyckim/y Káthálog/ kędy sie dla nieprzepomnienia wpisowáć dáli Zakonnikom/támże naprzod wspomina Piotrá tymi słowy.

Magnificus Petrus de Lipie Palatinus Sandomirien, anno 1376. hic in medio choro tumulatus.

¶ Támże drugiego tákże opowieda Regestr ábo Kátálog w te słowá: Strenuus Vir Petrus de Lipie, obijt anno 1520.

¶ Trzećiego támże opowieda Zakonnikiem oney Reguły Jákubá/ ktory sie pisał Hæres de Szadek.

☞ Dom Srzeniáwow/ ktorzy tego Kleynotu z Krzyżem vżywáią/ był wieku mego znáczny/ták do spraw Rycerskich/ iáko do inszych posług R. P. byli ći ludzie wieku mego godni/ Naprzod/

☞ Piotr Podstoli Krolá Stephána/ ktory we wszytkich potrzebách/ták pode Gdańskiem iáko w Moskwi znácznym sie Mężem pokázował.

Andrzey

☞ Andrzey Srzeniáwá / ktory y Piotrá Zborowskiego Woiewody y Generalá Krákowskiego / przednieyßym był sługa Dworu iego / Máż rządny y spráwny / y drudzy bráćia.

☞ Dom Pisárskich támże w Krákowskim Woiewodztwie / ktorzy tákże z Krzyżem tego Herbu vżywáią zdawná / rozne scriptá ludźmi znáczńymi opowiedáią / á naznáczńiey Epitáphia w Rudáwie ná Kámieniách y ná Chorągwiách nád groby ich pisane tymi słowy:

¶ Tu leży ślácheny Pan Jan Pisárski Rotmistrz / Herby nád nim / Srzeniáwá / Bogorya / Lis / Ogończyk. Támże ná kámieniu pod taż Chorągwią drugie w te słowá: Tu leży Mikołay Pisárski z żoną swą Dorotą y z Synem Janem Rotmistrzem y Stánisłáwem / modlćie sie pánu Bogu zá nimi. Vmárł w Roku 1570.

☞ Tegoż Stánisłáwá Syn Jan / o ktorym ták Epitáphium powieda tymi słowy:

Prágnąc tego vprzeymie áby z Przodki swymi /
Mogł porownáć spráwámi ná wßem poczćiwymi.
Wiele krain obiechał będąc w młodym lećie /
Chcąc to wiedźieć co zá smák w tym obłudnym świećie.
Nie doyźrzáłá Jágodę sroga śmierć vßczknełá /
A on wspániały vmysł skwápliwie odiełá.
Leży pod tym Kámieniem rzewnie opłákány /
Od Bratá / Siostr rodzonych / z żalem pochowány.

¶ Vmárł Roku 1581. Máiąc wieku lat dwádźieśćiá y ßeść.

☞ Tego też Stánisłáwá drugi Syn był wieku mego Stánisław Młodźieniec podobny / y do spraw przodkow swych poczćiwych chętliwy / Siostry iego rodzone / Dorotá Połomska / Zophia Wárpechowska / Bárbárá Thomaßewska / ktory był Stároştá ná Thećźynie / y Morawicy / Matronæ Honestæ.

☞ Dom Oraczewskich támże w Krákowskim Woiewodztwie / wßákoż Przodek ich przyßedł z Káliskiego Woiewodztwá / Ludźie znáczni: Był wieku mego Piotr Oraczewski / Máż záslużony R. p. Ten w Interregná ná wßytkie ziázdy w spráwách R. P. od Rycerstwá był sżłan ná Seymy / ná Trybunały / był to człowiek Cnoty y Pobożności dobrey / Sąsiád á Przyiaćiełá nie oßukał / ieśli sam od niego oßukan nie był. Zostáwił Potomstwo z Helżbiety Vleńską Corki y Syny / ex quibus optima fruges est speranda. Inßy tákże Bráćia iego ták rodzeni iáko y Stryeczni byli wieku mego ludźie znáczni y Rycerscy.

☞ Thegoborscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

☞ Mroczkowie w Sedomirskim Woiewodztwie Dom stárodawny / w ktorym Mężowie sławni y Rotmistrze fortunni bywáli.

☞ Dom Gárbowskich támże w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny.

☞ Kozłatkowscy w Sierádzkim Woiewodztwie / Dom stárodawny / y Mężowie sławni w tym domu bywáli.

☞ Dom Poniatowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny / z ktorych iednego wspomina Epitáphium w Gnieźnie pisane w te słowá.

Hic iacet Venerabilis olim Dñus Dauid Poniatovvski, Custos Gnezneń, ac Poznanień, Crusficień, Ecclesiarum Canonicus, Vir

non mediocris nec postremi Iudicij & dexteritatis, qui Ecclesię hoc tempore vtilissimus fuit: Obijt die Solis vltima Iunij, anno 1550.

Herby/Srzeniáwá y Korab.

¶ Strácháńowscy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

¶ Beleńscy támże z tegoż Woiewodztwá/byli ná Dworze Krolá Zygmuntá/Ludźie znáczni.

¶ Borysławscy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

¶ Kurzewscy w Káliskim Woiewodztwie.

¶ Charzewscy w Lubelskim y Sedomirskim Woiewodztwách/Dom znáczny/ták z mestwá iáko z inych spraw poczćiwych.

¶ Dom Kluszow w Rusi znáczny y możny.

☞ Dom Skotnickich/ktorzy Srzeniáw y bez Krzyżá vżywáią w Krákowskim Woiewodztwie/bywał Znáczny y Możny zdawná. Wspomináią Przywileie Koronne Marćiná Káśtellanem Záwichoyskim/w Roku 1500. Ktorego iák mniman Syn był wieku mego Chorążym Hálickim/Człowiek możny y w spráwách R. P. biegły.

☞ Dom Rupniewskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ták w spráwách Rycerskich/iáko y w inych posługách Rzeczypospolitey.

☞ Dom Wieruskich w Krákowskim Woiewodztwie/tegoż Kleynotu stárodawny y znáczny/był Jan Wieruski z Wierußyc Chorążym Nadwornym y Stároſto Sadeckim wieku mego.

¶ Sádłowie ktorzy sa własni Lubomirscy / tych sie pisali przodkowie de Zbłudowice/ iáko Thomás Sádło/w Roku 1504.

¶ Mistowscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

¶ Lásoccy w Czyrzyczu/ktore opowiedáią Epitáphia ná polu przed Zeroslawicámi/kedy Heretycy Kośćioł spustoßyli/á ták ciáłá Chrześćiáńskie y groby ich zostáwili/tymi słowy:

Hic iacet Nobilis Dorotea, vxor Nobilis Andreę Rozembarski, Filia vero Nobilis olim Viti Lasocki: Obijt Anno 1560. Die 29. Mensis Iulij.

¶ Porębscy od Saczá Dom stárodawny.

¶ Bierowowie z Krákowskiego Woiewodztwá/z ktorych był wieku mego Stánisław Komornikiem ziemskim Sędziego Krákowskiego/Adolescens Nobilis.

¶ Lápkowie/miedzy ktorymi był Alexánder Pisarzem Zydow Krákowskich/vmárł Roku 1582. Ciáło iego leży v świetey Kátárzyny w Krákowie ná Kázimierzu/człowiek był godny do postug R. P.

¶ Tegoż Domu byli dwá Mężowie roskośni/ktorzy dobrá Oyczyste vtráćili/nie wiedzac potym co czynić mieli w mor wielki/ktory był w Krákowie w Roku 1537. Chowáli ciáłá vmárłych/wielkie przez on czás pieniądze zebráli/y ták o nich powiedáią scriptá Kośćielne/że máietność znáczną sobie kupili potym.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie mogę.

Z tymiż

Z tymiż rowny Początek máia te dwie Rzece / miedzy ktorymi Krzyż ábo rácżey Miecż otłuczony / á then Długoß zowie Kopáßyná / tákże w polu Czerwonym go Przodkowie vżywáli / ktorego własność y ozdobe obaczywßy / czytáć będzieß o zacności przodkow y Potomstwá ich / ktore ia znáć w ták ßerokim Krolestwie y wiedźieć o nim moge.

¶ Nie náyduie v żadnego Hiſtryká o Przodkách Herbu tego nic dowodnie o ſprawách ich tákich / ktorebych też miał vkázáć ná ozdobe Potomſtwu w tym wieku / tylko w Przywileiách dawnych czytáiąc / præſentes támech widźiał circa annum 1249. Petrasium Copaſum Militem, wßákoż ieſliby był tey Fámiliey tego niewiem / tylko że podobny nazwiſku temu / dla tegom go tu położył pod ten Herb. Ná podgorzu tego Kleynotu byli wieku mego ludźie znáczni / w ſpráwách Rzeczypoſpolitey biegli y vżeni mężowie Sikorſcy / wßákoż ktory był naucżenßy / był mente captus po tym. Inßy byli ludźie Rycerſcy / tego máietność rozniosły ſiostry w domy rozne za żywotá iego / onego żywnośćia w wieżieniu opátrzywßy. O inßych Domiech coby tego Herbu vżywáć miały / wiedźieć iem nie mogł.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Maleczu / ktory Długoſz Hiſtoryk opowieda / że właſnie w Polßcze ieſt nábyty / á nośili go Przodkowie Biały w polu Czerwonym / Helmy rozne dla roznych zaſług w tym wieku Potomſtwo noſi / y dwoiáki ſobie wynáyduie / iedni mienią od Mieczyſłáwá Chuſtke to być záwiązáno Derſikráiowi de Slopá / gdy Wiárę Chrześćiáńſką przyiął / á drudzy dopiero od Boleſłáwá Krzywouſtego w one bitwe przegráne v Háliczá / gdy Rycerſtwu głowy záwiązował / temu ktore ſobie przy nim mężnie poczynało / táko o tym w Kronice ßerzey czytáć będzieß. Ale też to v Kromerá widźimy / że zá tego Krolá okrzczon Gniewomir Czárnkowſki / o czym będzieß mial niżey.

¶ Drudzy też zá rzecż prawdźiwą mienią / żeby Kſiążętá de Slopá vdźielne być miały / ießcze z narodu Popielowego początek ſwoy máiąc /

nosili Kleynot tákim sposobem/dawnośći iego żaden dostátecznie wiedzieć nie może/ámi nádánia. A ták przypátrzywszy sie własnośći Herbu / czytáć będzieß o Przodkách y Potomstwie ich w tym wieku / ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę, cć.

☞ Dersikráiá de Słopá wspomina Przywileiy Klaßtoru Trzemeßeńskiego Hrábia / ktory zá Mieczysłáwá Monárchy napierwßego Chrześćiáńskiego był przy fundowániu tego tám Klaßtorá: A to sie działo w Roku 966. Wßákoż iesli tey Fámilicy / dostátecznie wiedzieć nie mogę.

☞ Dersikráiá/ iesli tego/ iesliż iego Potomká/ tylko wiele Przywileiow poznieyßych / ták Klaßtornych iáko Kościerskich/opowiedáiąc go tákże de Słopá/ wspominaią ná wielu mieyscách / tám in maiori quam in minori Polonia.

☞ Herkardá de Słopá/ Dobromirá/Gniewomirá de ibidem. Acż tá Słopá z dawnego wieku iest w Domu Cżárnkowskich/aż po ten wiek/iáko to Przywileie ich opowiedáią / wßákoż iesli ten Herb nosili/to dubitatur, gdyż to ábo ode Krztu / ábo od záwiezowánia głow od Krola Bolesłáwá Krzywoustego kłáda.

☞ Dersikray de Słopá/ Klaßtorowi Trzemeßeńskiemu dał Gosáwe y Konratowo / ze wßytkimi do tych wśi Jeźiory przynależącymi y własnośćiámi: Co sie działo Roku 1145.

☞ Gniewomirá z Cżarnkowá wspomina Kromer w kśięgách Piątych/że był ochrzczon ná wiárę Chrześćiáńską / w Roku 1185. O tymże czytay v tegoż Historyká eodem libro Paginam 112.

☞ Wincentego Arcybiskupá Gnieznieńskiego wspomina Kátalog dowodnie/że był wźięt w Roku 1220. po Henryku Kietliczu tegoż Herbu Kietlicz. Żył lat trzynaśćie/vmárł Roku 1133. w Gnieźnie pochowan/po nim nástał Fulko z domu Lis.

¶ Tenże Kánonikiem Gnieznieńskim będąc/ dał Klaßtorowi Trzemeßeńskiemu wieś Brzeskorystew ze wßytkimi własnośćiámi: Fundus y Kátálog testes.

¶ Tegoż Arcybiskupá wspomina Przywiley Klaßtoru Trzemeßeńskiego dwoch synow/Mirosłáwá y Boguchwałá/ w Roku 1251.

¶ O tymże Arcybiskupie pisał Jánicius wierßę w te słowá.

Quid dicam de te Vincenti? nescio an illud
Quod tragis è patria Nobilitate genus.
Nobilitas nihil est, si nuda sit, absque probato
Pectore, vt Astreo de grege natus equus.

☞ Dersłáwá Grochalá Káßtellaná Satockiego wspomina Miechowitá w Kśięgách Cżwartych/o czym w Historyey ßerzey.

☞ Fálkoná Hrábie z Cżarnkowá wspomina Przywiley Klaßtoru Trzemeßeńskiego Káßtellanem Gnieznień: w Roku 1291.

☞ Tomaßá Biskupá Włocławskiego opowieda Káthá-

log/w Ro-

log/ w Roku 1267. Tegoż y Miechowitá wspomina w Xsięgách 3.

☞ Mikoláiá Woiewody Poznáńskiego y Mirosławá/ Brácia Wincentego podkánclerzego Koronnego/ktorzy się pisali z Donatowá y z Grzymisławiá.

☞ Mikoláiá Káßtellaná Káliskiego z Rościminá y z białych Kos/y z Sokolnik/wspominaią Przywileie/ná ktorych tym przerzeczonym pánom práwá Niemieckie nádawano/ w Roku 1283. Też y w Długoßá nayduie: Gdy Przemysław wtory Xiąże Wielkiey Polski/ nádawáiąc Klaßtor pánnam Ordinis Prædicatorum w Poznániu/ dał im wsi/ Piątkow/Rudnice/Zápárćice/y Jeźioro Bostynino. Támże Długoß tymi słowy wspomina: Confirmat donationem per Vincentium Vicecancellariũ, ac Fratres eius, Nicolaum Palatinum Caliſieñ, & Miroslaum, de villis Donatouo & Grzimislavvie. &c.

☞ Tomisláwá Woiewodę Poznáńskiego wspomina Hiſtoryk przy Synie iego Dobrogośćie/ktorego zwano Máły: Ten mężnie dawał odpor Ślężakom/ o czym czytay v Kromerá Xsiegi Jedennaſte/ w teſtowá: Dobrogoſtius Samotulius cognomẽto Paruus, Tomiſlai Palatini Poſnanieñ iam defuncti, Filius gente Nalecius cum Polonis occurit. &c.

☞ Janá Scholáſtyká Gnieźnieńskiego wspomina Hiſtoryk w Roku 1283. Ten był potym Biskupem Chełmskim.

☞ Thomaßá Káßtellaná Poznáńskiego wspomina Miechowitá w Trzećich Xsiegách/ ná cześć ábo ná weselu v Przemysłá Xiąże ćiá Poznáńskiego/ támże y Tomisláwá podczáßego Poznáńskiego/ Sedywoiá brátá Tomisławowego/Syny Thomaßowe/w Roku 1293. Ktore tákże Kromer wspomina w kśiegách 8. o czym támże ßerzey.

☞ Dobrogoſtá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego wspomina Káthálog że był wźięt po Janie Kropidle z Biskupstwá Poznáńskiego/ ná ktorym żył lat iedenaśćie/ był Doktorem Decretorum, Syn Tomisławowe ze wśi Nowodworá w Mázowßu/ był konfirmowan od Bonifácyusá Papieżá/ v ktorego był w poselstwie od Władysławá Jágiełłá o potwierdzenie dwoch Kościołow w Litwie/to iest/w Wilnie y w Miedníkách. Żył na Arcybiskupstwie lat ośm/ wźięt w Roku 1394. Vmárł w Roku 1402. Dniá 14. Września/ we wśi swoiey Arcybiskupstwu należącey Chełmie/mie dáleko Vnieiowá/á w Gnieźnie pochowan/ Ten był zwan Wydrzy oko. O tym pisał Janicius Poetá wierße.

Non cupit, eligitur merito ſed Regis amore,
Cùm Poſnaniacum regerit ante gregem.
Vita modeſta viro quem non captauit honorem
Adtulit, hæc Virtus præmia ſemper habet.

☞ Janá Biskupá Płockiego opowieda Káthálog/ ktory był wźięt po Janie z Domu Prawdźicz/ żył ná Biskupstwie lat ośm/ opowieda go Synem Abrámá Hrábie/ potwierdzon przez Arcybiskupá Janisłáwá/ wźięt był w Roku 1310. Vmárł 1318. Támże w Płocku pochowan/po nim náſtał Floryan z domu Brog.

☞ Dobrogoſtá Woiewodę Poznáńskiego/ktory był zábit pod Vßćiem od Władysławá Plwáczá/ w Roku 1226. O czym Kromer w Xsięgách siodmych tymi słowy pißę: Multos ibi Nobiles & fortes Milites, & Palatinum Poſnanieñ Dobrogoſtium, Laſconogus amiſit, &cæt. vt in Hiſtoria.

☞ Sendywoiá Syná Janá Woiewody Krákowskiego

wspomina

wspomina Miechowitá w kśięgách Trzećich/dla czego/czytay sobie ibidem. To było zá pánowánia Przemysłá Kśiążęciá/Roku 1283.

¶ Dobrogostá z Számotuł wspomina Kromer w Kśięgách Pietnastych/miedzy inßymi ktorzy ieździli z Wituldem przeciwko Tátárom/w Roku 1399. O czym będźie w Historyey.

¶ Janá Podkánclerzego Koronnego wspomina Przywiley Kláßtorny/od Kázimierzá Wielkiego potwierdzony/w roku 1368. Datum in Cziazim, Anno vt supra.

¶ Janá Głowaczá wspomina Miechot w kśięgách Czwartych/ktory iádąc zá Wituldem Kśiążęciem Litewskim do Tátar/tám był zábit/o czym w Historyey ßerzey czytáć będźieß.

¶ Janá Podkomrzego Poznáńskiego/wspomina Kromer w Kśięgách Dźiewietnastych/w roku 1430. Dobrym y pilnym strożem R. p. pisał sie z Czarnkowá.

¶ Wincentego Hetmánem y Opoczki wspomina Kromer w Kśięgách Dźiewietnastych/w roku 1428. Był y Káßtellanem Miedzyrzeckim. Tenże był Gubernatorem Kśięstwá Ruskiego/iáko to opowiedáią Przywileie Rycerstwá onych kráiow/ná ktorych sie ták podpisował. Nos Vincentius de Samotuli Castellanus Miedzirzeceń, & Capitaneus terræ Russiæ, ad noticiam omnium & singulorum volumus deuenień præsentium pertenorem, quomodo in nostra & Magnificorum dńorum, Skarbkonis de Gora Leopolień, Petro de Smolice Sanoceń, & aliarũ terræ Russiæ Tutorum. &c. Ci tedy Tutores mieli facultatẽ wßyscy iednáko/ dandi, donandi, wßytkich dobr ktore należáły do stołu Kśiążęcego y R. p. Ruskiego Kśięstwá. Actum & datum Leopoli, anno 1436. Præsentibus, Stanislao in Dauidovv ludici, Ioanni in Zimna vvoda Subiudici Leopolień.

¶ Sedywoiá y Dobrogostá w kśięgách 17. Kromer wspomina tymi słowy: Oportune autem Sendiuogius Ostrorogus Palatinus Posnanień, & Dobrogostius Samotulius Castellanus Posnanię, cũ suis cohortibus & non nullis Maioribus Polonis, cum his sese coniunxere. &c.

¶ Piotrá Káßtellaná Poznáńskiego/ktory sie pisał z Számotuł/wspomina Kromer w Kśięgách Dwudźiestych wtorych/był potym Hetmánem do Prus zá Kázimierzá Jágiełłowiczá/o czym czytay kśięgi 24. To było w roku 1458. bo wspomina tymi słowy: Petro Samotulio Castellano Posnanień, penes quem summa in Exercitu secundum Regem potestas erat. &c.

¶ Wincentego z Pomorzan wspomina Miechowitá Woiewodę Poznáńskim y Stárostą Wielko Polskim: O ktore/gdy mu ie było wźięto/ wielka ßkodę Polßczę Wielkiey vczynił/zá Władysłáwá Łokietká. O tym czytay Historyki/Miecho: y Kromerá.

¶ Wincentego názwánego Kielbásá/Biskupem Chełskim piße go: Perpetuus administrator Posnanień, o czym Kromer w kśięgách 29.

¶ Piotrá z Számotuł Káßtellaná Poznáńskiego/Kromer w kśięgách 22. wspomina/ktory potym był Hetmánem do Prus zá Kázimierzá/Roku 1458. Kromer w kśięgách 24.

¶ Dobrogostá z Számotuł/ktorego zowie Máły/Tomisłáwá Woiewody Poznáńskiego Synã/ wspomina Kromer w kśięgách 11.

¶ Sedywoiá Swidwę/ Káßtellaná Nakielskiego/wspomina Kromer w Kśięgách piątych/inßych bárzo wiele.

¶ Z tychże Przodkow wieku mego był dom znáczny y możny Czárnkowskich/byli ći brácia/ Andrzey Biskup Poznáński/ ktory był

wźięt po

wźiet po Benedyktźie Jzbińskim z domu Roża / po nim nástał Konárski z Domu Abdánk.

¶ Piotr Kásztellan Poznáński / ktory miał zá soba Kościelecka / wsákoż z nim potomstwá nie zostáwił.

¶ Woyćiech Czárnkowski był Stároſta y Generałem Poznáńskim / ktory z Sierpska z Gulczewá z Domu Prawdzicz / Woiewody Káwskiego Corka zostáwił synà iednego / ktory był Komendorem Poznáń.

¶ Stánisław Czárnkowski / ktory był wźiet zá Coadiutora ná Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie / wsákoż zá niechećią Krolá Stephánà ad effectum nie przyszedł / chociaż mu iuż był puścił Znin Arcybiskup pirwszy Jákub Vchánski z domu Subieńcza / alias Rádwan / był człowiek vczony / wymowny / wsákoż niefortunny.

¶ Jan Czárnkowski Brát tegoż Stánisławá / był maż znáczny wieku mego / w młodym wieku vmárł / zostáwiwszy synà iednego / ktory był Stároſta Drahimskim po śmierći Oycowskiey / y dwie corce / Annę Padniewską / druga ná ten czás pánna byłá.

¶ Zygmunt Czárnkowski był tákże wieku mego mężem znáczinym / wsákoż pokoy domowy miłował. Byli inszy / álem ia prze dáleko ść znáiomośći z nimi ani wiádomośći o nich mieciem nie mogł.

Dom Ostrorogow stárodawny / w

ktorym tákże bárzo wiele ludźi znáczńie R. P. zásłużonych / rożne ſcriptá opowiedáią / iáko Sędywoiá Woiewodę Káliſkiego / w Roku 1382. Wsákoż ći przyszli z Niemiec / co samo ich nazwisko świadczy / zwano ich z Niemiecká Schárph Erner.

¶ Sędywoiá Kromer wspomina w kśiegách pietnaſtych / że był zábit od Tátar / gdy z Wituldem Kśiążęćiem Litewskim ieżdżił zá mi / w roku 1399.

¶ Sędywoiá Woiewodę Poznáńskiego synà iego / Stároſtę y Generałá ibidem.

¶ Stánisławá Kásztellaná Káliſkiego / tenże był Woiewodą Káliſkiem / w niebytnośći Krolá Władysławá polskiego y Węgierskiego był Gubernatorem Krolestwá.

¶ Wieku mego był Jan Ostrorog Stároſta Stężyckim / ktory ieżdżił do Węgier z drugimi Posły po Krolá Stephánà / roku 1576.

¶ Był drugi Kásztellanem Miedzyrzeckim / ktory z Teczyńſka zostáwił Potomstwo / po ktorey wźiął Krelow / y inszych niemáło.

☞ Dom Sámotulskich // z ktorego wiele możnych Senatorow R. P. zásłużonych / ták w Hiſtoryách iáko w inych ſcriptách okázuie wiek dawny. Zá wieku mego dom ten był nie podleyszey ozdoby / był ieden Kásztellanem Biechowskim / zostáwił z Latálſka Woiewody Poznáńskiego Corkę Potomstwo.

☞ Dom Zbaſkich stárodawny / w ktorym záwsze Abrámy wspominaią rożne ſcriptá / iáko Sędziego Poznáńskiego Abrámá / Janá Biskupá Poznáńskiego synem Abrámowym / iákoś wyższey czytał.
Wieku mego był Abram Zbaski człowiek znáczny y wźięty / był Kándydatem w Interregná po śmierći Augustá Krolá / zostáwił Potomstwo z Opalińſka z domu Lodźia.

¶ Janá Zbaſkiego opowieda Epitáphium w Krákowie

ná Zamku Dźiekanem Krákowskim/Proboßczem Poznáńskim/y Sekretarzem Krolá Zygmúntá stárego/tymi słowy.

Reuerendo Dño Ioanni Zbaski, Decano Cracouień, Posnanień Præpoſito, R. Secretario, Viro multis naturæ dotibus ornato, poſitum Anno 1541. Die vltima Decembris, vixit Annos 48.

Herby/Nałecz/Łodźia/Srzeniáwá/Grzymáłá.

☞ Stánisław Zbaski/Brát Abrámow rodzony/był wieku mego Pan w máietność możny/wßákoż spokoyny/żadnego Vrzędu áni Dignitárstwá nie prágnął/Ten dźiał wźiął w Lubelskim Woiewodztwie Kurow miásto/y inße imiona przyległe.

Dom Leżeńskich á Gostomskich iedney dźielnice/możny zdawná/Przodki záſłużone/thák Hiſtorye iáko inße ſcriptá dawne opowiedáią Woiewodámi/Káßtellany/y Dygnitarzmi przedmieyßymi w Kśięstwie Mázoweckim/iáko Jákubá Woiewoda Mázoweckim/w Roku 1390. Janá Woiowoda Leczyckim/w roku 1400. Sedźiwoiá Woiewoda Sierádzkim/w Roku 1420. Janá Głowaczá z Leżenic Woiewoda Mázoweckim/w Roku 1396. Ktory był zábit od Tátar ieżdżąc do źiemie ich z Wituldem Wielkim Kśiążęciem Litewskim/vt in Hiſtoria/wieku mego byli ludźie w tym domu znáczni y możni.

¶ Z tych tákże ktorzy ſie iuż Gostomskimi zową/byli wieku mego ći ludźie możni w Ráwskim Woiewodztwie/Naprzod/

☞ Anzelm Syn Dobrogostá Gostomskiego/Woiewodá Ráwski/Pan rzadny y możny w máietność y w ſkárby/zoſtáwił Potomſtwo to z Narzymſka z domu Dolegá Káßtellaná Płockie° Corkę/naprzod:

☞ Stánisłáwá Káßtellaná Sochácżewskiego/człowieká rzadnego y dobrego/á R. P. Senatorá pożytecznego.

☞ Mikołáiá Chorążego Ráwskiego/vczony y Máż ſławny/Rotmiſtrz fortunny we wßytkich potrzebách z Krolem Stephánem/thák pode Gdańſkiem iáko y w Moſkwi bywał/potrzeby żadney niomießkał.

☞ Hieronymá Podkomorzego Ráwskiego/Rotmiſtrzá rzadnego/y Mężá ſławnego/w ſprawách R. P. biegłego/vczonego/zoſtáwił z Siemáwſką z Domu Leliwá Synà ná ten czás y Corkę.

☞ Jan tegoż Woiewody Ráwskiego Syn/człowiek vczony/Surrogatorem bywał Ráwskim.

☞ Anzelm piąty Syn tegoż Woiewody/Rotmiſtrz ſławny y fortunny/Kátoliciſmus/choć wielką nieláſkę Oycowſką odnoſił/iednák wiecey ſobie Bożą powáżał/błędy ſie báwić niechćiał. Pod Polockim/pod Wielkimi Łukámi w potrzebách bywał. ić.

☞ Jákub ßoſty Syn tegoż Woiewody/człowiek vczony/wielką nieláſkę od Oycá tákże dla wiáry odnoſił/trzy látá iáko w więźieniu ná Zamku w Ráwie ſiedźiał pod ſtrażą/nigdźiey nie wychodźił/iednák Pan Bog dał vpámiętánie Oycu że go wolnym vczynił/y zániechał/gdyż on wßelką cześną vczćiwość iemu powinną ſynowſką czynił/co Bogu należáło będąc vczonym/w tym ſie niechćiał dáć náwieść/y łámał wolą iego.

☞ Thomaß ſiodmy Syn tegoż Woiewody/rowny w ſprawách vczćiwych Przodkom ſwym/tylko że ſie domem báwił/z Rybińſką zoſtáwił Potomſtwo.

Dobrogoſt

☞ Dobrogost osmy Syn tegoż Woiewody / Zołnierz znáczny y mężny/dwá Synowie młodo vmárli/Corek dwie / Dorotá ktora była zmowiona zá Ciołká Zelechowskiego / wßákoż niż wesele doßło Pánno vmárłá. ¶ Anná Paryßowa te wßytkie porodźiłá Narzymska.

¶ Potym poiął Zophia z wielkiego Szczáwiná / Káßtellaná Sochácżewskiego Corke z domu Prawdźicz / ktora naprzod byłá zá Káßtellanem Rypieńskim/ Pánia żywotá świątobliwego / z ktora zostáwił iedyną Corke Hezlbiete: Tey Mácoße ßynowie nie tylko żeby źle mowić mieli/ále y źle nie pomyßláli/dla wielkiey Cnoty y Vczćiwości/y nadobnemu świetey práwie Pániey przyßłoynemu záchowániu przećiwko Pásierbom / nie iáko to inße rády czynią.

☞ Dom Nowodworskich stárodawny y znáczny zdawná/rozne ßcriptá opowiedáią możnymi Senatory w Ksiestwie Mázowec.

☞ Dom Drohićińskich w Rusi stárodawny y znáczny był wieku mego.

☞ Dom Lekińskich ná Pálukách stárodawny y znáczny/ był wieku mego Nykodym Lekiński Káßtellanem Nakielskim/ktory nie zostáwił Potomká Meskiey płći/tylko Corek pięć.

¶ Bárbárę Kmićina y Burgrábina Krákowska.

¶ Dorotę Lubiątowską. ¶ Márencyanę Jeżewską/ktory był Podstárościm ná Rohátynie od Opalińskiego Márßałká Koronnego.

¶ Kátárzyná Locka. ¶ Anná Pieczánowska.

☞ Dom Tulibowskich stárodawny y znáczny/ná Kuiáwách máio y ná Dobrzyńskiey źiemi. Był Woyćiech Thulibowski Cześnik Brzeski/ktory z Lubráńską siostrą rodzoną Biskupá Poznáńskiego zostáwił syna Marćiná / ktorego tenże Biskup kosztem swym iáko Siestrzeńcá w cudzych źiemiách chował/potym ná służbách v Krolow postronnych/y w Polßczę v Zygmunta. Ten Marćin z Suligostowską z domu Pomian zostawił te ßyny:

¶ Stánisłáwá ktory z Kościelską z domu Ogończyk zostáwił Mikołáiá

¶ Jerzy syn też Marćinow był Stolnikiem Brzeskim/służył czás niemáły ná Dworze Krolá Augustá / potym z Piwowną z domu Prawdźicz zostáwił Marćiná.

¶ Sebestyan Tulibowski syn Marćinow/Pisarz Ziemski Brzeski/ zostáwił synow Dánielá y Corek cztery.

¶ Jákub Marćinow syn Podstoli Brzeski/ktory z Káczkowską z domu Pomian zostáwił synow czterech.

¶ Wáclaw Tulibowski Woyćiechow brát/miał z Lubráńską z domu Godzámbá/Janá/Adryaná/Marćiná Mężá sławnego y Rotmistrzá/zeßli ći dwá ßteriles: Jan zostáwił dwoch synow/Wácłáwá y Janá. Wáclaw vmárł bezpłodny. Jan z Láßocka zostáwił potomstwo.

☞ Dom Grodźieckich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny był wieku mego.

☞ Modlscy y Woysławscy támże w Sierádzkim Woiewodztwie/domy stárodawne y iedney dźielnice.

☞ Dom Wierzbickich w Wielkiey Polßczę/z ktorych ieden wieku mego był Opátem Párádyskim Stánisław/w roku 1581.

☞ Dom Loweckich w Wielkiey Polßczę stárodawny/zowie ßie Nińieńskimi/z ktorych wieku mego był ieden Kanonikiem Officyałem Krákowskim / człowiek dobrego żywotá / w mysliwie ßie niezmiernie kochał/vmárł Roku 1583. Miesiącá Czerwcá.

☞ Dom Gosławskich stárodawny/znáczny/y záſłużony R. p. ktorych Przodki Kielbáſámi zwano/ták ſ wyżſey czytał/ wſpomina w Pruſką woyne Kromer Mikołáiá na ten czás / gdy Krol poſłał Zbigniewá Oleſnickiego áby co ludźi przywiodł ná pomoc : Sed is reiectus á Nicolao Kielbaſa gente Nalecio, negante id fieri commode poſſe, ne ſpeciem fugientium exhiberent. &c.

☞ Dom Odrzyckich w Belſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/y z inych ſpraw poczćiwych ſławny.

☞ Dom Chełmickich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny y znáczny/ R. p. záſłużony / był ieden wieku mego Piſarzem źiemie Dobrzyńſkiey/ktorego ſynowie byli ludźmi znáczmymi ná poſługách R. p. źiemie oney/ták Adryan Poſtem często bywał/człowiek godny y záſłużony był wieku mego / drugi brát iego Stániſław Kuchmiſtrzem Krolowey Anny przez czás bárzo długi ná dworze z młodości ſie báwił. &c. y inſzy.

☞ Nałeczowie ná Dobrzyńſkiey źiemi Dom ſtárodawny y znáczni byli wieku mego.

☞ Dom Rusiánow w Chełmſkiey źiemi / ſtárodawny/ znáczny/y R. p. ſprawámi poczćiwymi záſłużony/ Mężowie wielcy z tego domu wieku mego y przed tym bywáli.

☞ Gizyckich Dom w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny/był ieden wieku mego Sędźiem Wieluńſkim trzydźieści lat/znáczmie R. p. ſłużył/zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Dom Kłokockich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny.

☞ Popielſcy/o ktorych powieda Epitáphium w Márſzáwie ná grobie Woyćiechá Plebaná Czerſkiego y Sorockie° v Bárnádynow.

☞ Wolſcy w Belſkiey źiemi Dom ſtárodawny.

☞ Oſtrowſcy w Chełmſkiey źiemi Dom ſtárodawny y dobrze znáczny.

☞ Jłłowieccy w Chełmſkiey źiemi dom ſtárodawny.

☞ Dárowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom dawny

☞ Jedrzeiewſcy w Sedomirſkiey y w Chełmſkiey źiemiách máią.

☞ Leśieccy w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodawny.

☞ Horyßewſcy w Lubelſkim Woiewodztwie z Láckiego Horyßewá.

☞ Rudniccy w Przemyſkiey źiemi dom ſtárodawny/z ktorych wieku mego był Bártoß Rudnicki człowiek vczony / był Plebanem w Husákowie miáſteczku Boratyńſkie° Káſtel: Belſk: Stároſty Sámborſkiego/wßákoż był w roſpáćz przyßedł po śmierći tego Stároſty/ ſam ſie potym zábił/nápiſawßy to pierwey: O Petre Boratynski, ſi tu vixiſes, viuerē & ego.

☞ Dom Roſtworowſkich w Wielkiey Polßcze dawny.

☞ Dom Tupálſkich w Wielkiey Polßczе ſtárodawny.

☞ Dom Kaśinowſkich támże/z ktorych była Kátárzyná Dudkowicowa/ Wáwrzyńcá Dudkowicá Mężá wieku mego w práwie vczonego y bieglego/z ktorym zoſtáwiłá Synа Janá/ o czym pod Hábdánkiem czytáć będźieß.

☞ Wienieckich Dom od Gniezná ſtárodawny/ y znáczni ludźie w onym kráiu.

☞ Sádowſcy támże z tego kráiu ſtárodawni y znáczni.

☞ Dom Obieżierskich támże w Wielkiey Polszcze dawny.

¶ Popowscy á Woynowscy iedney dźielnice/był Mikołay popowski wieku mego Mężem znáczným y záchowálym od Rogozná.

¶ Kunowscy od Nakłá Dom stárodawny.

☞ Dom Raczyńskich támże w Wielkiey Polszcze dawny.

¶ Dom Rádźickich skráyny rozrodzony.

¶ Dom Cichockich ná Podgorzu stárodowny.

¶ Dom Oborskich w Sedomirskim Woiewodztwie.

¶ Dom Swáryszewskich w Sedomirskim Woiewodz.

¶ Dom Dylagowskich w Sánockiey źiemi/z ktorych ieden Rotmistrzem bedąc pode Gdańskiem zábit/w Roku 1578. Sebestyan był podstárościem Stobnickim / zostáwił z Czelátycką z Domu Leliwá Syná Piotrá/Corke Anne.

Dom Chárbickich z Leczyckiego Woiewodztwá dawny.

Dom Zábickich támże w Leczyc: Woiewo: stárodawny.

Rogáscy z Leczyckiego Woiewodztwá stárodawni.

Sosnowscy Dom rozrodzony w Chełmskiey źiemi.

Orchowscy Dom rozrodzony.

Dabrowscy z Mázowsz z Liwskiego Powiátu.

Błońscy z Drogickiego Dom stárodawny y rozrodzony.

Tańscy w Ciechanowskim Powiecie stárodawni / był wieku mego Symon Podkomorzem Ciechanowskim.

Parczewscy w Sierádzkim Woiewodz: dom dawny.

Suscy támże w Sierádzkim dom stárodawny.

Tyniccy z Brzeskiego Woiewodztwá z Kuiaw.

Herstopscy od Miedzyrzecza Dom stárodawny.

Wilkowscy w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny.

Wolscy od Vrzedowá Dom stárodawny.

Kurowscy z Káliskiego Woiewodztwá.

Gigáńscy z Lubelskiego Woiewodztwá.

Zarczyńscy w Rusi we Lwowskim Woiewodztwie/ wyszli z Pálut.

Błedowscy/z ktorych Stánisláwá wspomina Epitaphium Dziekanem Pultowskim támże.

Podkoczcy z Podlásza Dom rozrodzony.

Korzeniewscy w Lubelskim Woiewodz: dom dawny.

Przetoczcy z Przetoczyná dom stárodawny w Káliskim Woiewodztwie.

¶ Chwálibogowscy z Sierádzkiego Woiewodztwá / z ktorych Chrzyszstoph wieku mego był Poeta non vvlgaris.

Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták szerokim Krolestwie znáć nie mogę.

O kleynocie stárodawnym Polskim Abdánku/ktorego vżywáli

Przodkowie Białłych Tráktur w polu Czerwonym: Początek Herbu tego opisuie Długoß wieku nie opisuiąc / tylko Przodká pomienił Skubow/siły wielkiey Mężá: O tym ták niektorzy powiedáią/że by miał ießcze zá Gráká Mondrchy ktory Krákow zákładał/skore bydlęca trucizny w nie ábo sinoły y siárki nákładßy/ták przyprawić iáko własny żywy woł/y dla tegoż go pomienia że był Szwiec. O ktorego Potomstwie wiecey nie pißę/tylko że bywáli sprzętni á Mężowie wielcy/co przypátrzywßy sie Herbu własności/sam zrozumieß lepiey czytáiąc o Przodkách y o Potomstwie ich/ktore ia znáć mogę w ták ßerokim Krolestwie.

☞ Od tego Skubá ktorego to Długoß wspomina byli Skárbkowie/ktorzy sie pisali de Gora, á z tych pierwßego wspomina Káthálog.

☞ Michálá/przy synie Lámpárćie Biskupie Krákowskim / w Roku/ 1083. Że był wźięt po Stánisłáwie świętym Męczenniku z Kánonicy Krákowskiey/o tym pißę/że był Vir modestus, in scripturis Sacris & humanis insigniter eruditus: Zył ná Biskupstwie lat 18. Vmárł Roku 1101. W Krákowie pochowan ná Zamku w Kościele wielkim.

¶ Tenże Stánisłáwá Biskupá / ná obiáwienie iedney Białley głowy / ktora vstáwicznie grob iego náwiedzáłá/Ciáło święte z Skałki ná ktorey lat dźieśięć leżáło/z vczciwośćio przenioßł (y grob pięky zmurowáć kazał) ná Zamek. Potym był obran Czestaw/wßákoż był od Legatá zrzucon/ á Bálduin Fráncus Kánonik Stobnicki ná te stolicę posadzon. ¶ Tenże Lámpárt ieździł o podniesienie Klątwy do Papieżá (o czym czytay v Miechowity) ktora była ná wßytkę Polskę o zábićie Biskupá Swiętego.

☞ Skárbek Jan z Gory/ktory od Boleslawá Krzywoustego był w poselstwie stan do Henrykà Cesárzá/w Roku 1109. O ktorym Kromer pißę w Kśiegách Piątych w te słowá:

Erat Legationis Princeps Scarbicus, Comes ex ea gente quæ insigne habet lineas iunctas in modum duorum trigonorũ equalium, acutos angulos habentium, quorum bases sursum versus pateant. &c. &c. vt in Historia.

Ten iáko surowie z Cesarzem mowił/toć Historya opowieda tymi słowy. Ibi Cæsar ambcioße admodum & arroganter ostendens Legatis thesaurum, quem in gentem habebat, hic inquit Polonos perdomabit: Scarbicus stultam iacturam Cæsaris notans, annulo, quem digito gestabat in thesaurum pięcto: Aurum inquid addamus auro. Id scomma intellectũ Cæsar, gratias a-

gendo elu-

gendo eluſit, Abdank, &c. inde Familiæ nomen manſit iż ie zowo Abdánki.

☞ Michálá ſkárbká z Gory / opowieda Fundus Lubiń-ſkiego Klaſztorá/ktory on zbudował y nádał známieńcie/w roku 1114. O czym czytay v Kromerá Kſiegi Piate/gdźie zácżyna w te ſłowá: Michael Comes Lubeneñ, Monaſterium in Maiori Polonia paulo poſt conſtruxit atq; dotauit.

¶ V Długoßá tákżem o nim czytał te ſłowá: Singularis deuotionis & ſeli in Deum & Religionem Chriſtianam, Comes Michael natione Polonus, de domo & Familia Abdank, fundato & dato de bonis proprijs Monaſterio in Lubień, Ordinis S. Benedicti, moritur, & in eodē Monaſterio ſepelitur, &c

☞ Skárbimierzá Hetmáná wſpomina Hiſtoryk/w Roku 1106. Ktory Pomorzány ſpuſtoßywßy/ z wielką ſie korzyśćią do Polſki wrocił.

¶ Tenże z Boleſłáwem Krzywouſtem/gdy we ſtu koni trafili ná trzy tyſiące Pomorzan/ mężnie ſobie poczynał/ tám był ſrodze poránion/ y okā práwego pozbył/ potym znowu do Pomorſkiey ziemie ßedł z woyſkiem/ o czym v Kromerá y v Miechowity ßerzey y dowodniey czytay.

¶ Tegoż Skárbimierzá Miechowitá wſpomina w kſiegách 3. káp. 10. Hetmánem ná Pśiem polu z Henrykiem Ceſarzem.

¶ Tegoż potym do Czech ſtał z woyſkiem/gdźie ßczęſliwie wßytko odpráwił/był Woiewodą Krákowſkim y Hetmánem Koronnym.

¶ Tegoż Kromer wſpomina w Kſiegách 5. Liſt 120.

¶ Tenże ſie był ſprzećiwił Boleſłáwowi Krzywouſtemu/dał go oślepić/ á przełożył Káßtellánią nád Woiewodztwo od tego cżáſu/ ále potym tego żałował/y zá to pokutuiąc chodźił ná mieyſcá świete/ o czym Miechowitá w Kſiegách tychże.

☞ Ruſlaus Comes/ná ktorego Oyczyznie własney założon Klaſztor Suleiowſki nád Rzeką Pilcą/o czym Miechowitá świadczy w kſiegách 3. do ktorego y wśi wßytkie przynależące Kſiąże Kázimierz obrocił/iáko Strzelce/Kámpe/Puczniow/Milanow/Dąbrowe/Baldrzyczow/ Gore Bukowa/Szczepanow/Piotrow/Chennaß/Thaniow. ić.

☞ Do Pokrzywnickiego Klaſztorá Jan Skárbek z Gory nádał kilká wśi/o czym Kromer świadczy w kſiegách ßoſtych/á tá Pokrzywnicá leży w Powiećie Sędomierſkim w Dioceſiey Krákowſkiey nád Rzeką Pokrzywnicą/w roku 1186. Fundowány od Kázimierzá.

☞ Wßeborá Kromer wſpomina w kſiegách ßoſtych/ ſtadże był Hetmánem Koronnym zá Władyſłáwá wtorego.

☞ Włoſtyborá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego / opowieda Káthálog w roku 1279. Że był obran po Marćinie z domu Strzemie/ ktory był ná te ſtolicę nie doiechał z Rzymu/w drodze vmárł. Ten Włoſtybor wźiet był z Dźiekáńiey Gnieźnieńſkiey/tylko że zá niechećią Przemyſłáwá Kſiążećiá Poznáńſkie° nie był konfirmowan od Papieżá Mikoláiá trzećiego tego imienia/ co on potym bacżąc/ puśćił imo ſie one ſwoie Elekcyą/ wßákoż przez pięć lat nie było Arcybiſkupá/áż potym był obran Jákub Swinká z Domu Porkorya.

☞ Petrzyká de Skorzew opowieda Długoß Biſkupem Poznáńſkim/ w Roku 1265. Był wźiet z Proboſtwá Poznáńſkiego/ zgodnie od wßytkich obran/opowieda go ſynem Drogoſłáwá Hrábie/po nim náſtał Pſalántá z domu Prus.

☞ Woyćiechá Woiewodę Sędomierſkiego/ wſpomina Kromer w Kſiegách 12. Ktory mężnie z Pogány cżyniąc/zábit od nich z łuku/o czym ßerzey cżytáć będźieß w Hiſtoryey.

Skorowie

☞ Skorowie de Gay sie pisáli/wielkimi ludźmi bywáli y Senatory możnymi/był Mikolay Káśtellanem Káliśkim / ktorego Corká Kátárzyná byłá Kśienia w Owieńśkách/w Roku 1488. O czym czytay v Długośá.

☞ Przywileie Ruśkie opowiedáia Skárbká z Gory Gubernatorem Kśieśtwá onego tylko iednego Woiewodztwá Lwowśkie°/ ktory wespoł z Wincentem z Számotuł/z Piotrem de Smolice/ z Sieńkiem z Siennowá/one kráie w niebytnośći Krolewśkiey sami rządźili/w roku 1436. Actum & datum Leopoli in craśtino Beati Vincentij. Ták to Liśty ich nádánia opowiedáia.

¶ Tegoż Gubernatorá właśne Potomśtwo ieśt w Ruśi/byli zá wieku mego ći mężowie: Piotr Máż śławny ßczędł śterilis, był celebs: Jan Skárbek ná Szárańczukách człowiek do poślug K. P. godny/ zośtáwił z Kłodnicka z domu Sás śyná Piotrá/ adoleścentem aprimè nobilẽ, ex quo optima fruges eśt śperanda, y Corek kilká/Máruße Báworowśka/drugie Pánny.

¶ Ten wiele y godnie Oyczyznie śłużył w one Interregná/iáko prawdźiwy Syn/niemále koßty podeymuiąc w one Tátárßczyzny/Poczty niemále wywodząc przećiwko nieprzyiaćielowi.

¶ Ráphał Trzeći Brát tych rodzony/ktory z Ośtrowśka z domu Leliwá zośtáwił Potomśtwo. Ten wiele z Pogány á mężnie śobie poczynał/ o czyméś ßerzey Hiśtorya opowie/tu śie krotkośći folgowáć muśi. Vmárł Roku 1583. Máż pámięći wieczney godny.

¶ Anná Strzyżowa Sedźina Hálicka/śiośtrá rodzona tychże Skárbkow/ potym byłá zá Marćinem Wilczkiem Woyśkiem Lwowśtim z Domu Roża/Páni żywotá świątobliwego.

☞ Z tychże też Skárbkow Dom Konárśkich / ktorzy ießcże te Gore trzymáią w Wielkiey Polßcze/możni/drudzy ná Podgorzu ábo w Sedomierśkiey źiemi.

☞ Wśpomina Kromer iednego/ktory z Krolem ábo kśiążęćiem Káźimierzem Śpráwiedliwym gráiąc ná pokoiu kośtki / gdyßańc wielki śádźił Krol/á wygrał ná nim wßytkie pieniądze/on z żálu wielkiego y gniewu dał policzek Kśiążęćiu/potym precz wyßedł z rázu: Nie znał od Káźimierzá niechęći/owßeyki ießcze gdy drudzy z pochlebśtwá śtali mu o gárdło/powiedźiał/że mu zá to dźiękuie że mie vpomniał ábych śie nieprzyśtoyna rzeczą nie báwił. Tych ślow y Długoß potwierdza w ten śens: Non Comitum inquã iudices, vt pro maxila illatą mihi in iniuria, Miles hic cui opera in R. P. in meam aliquando mihi erit neceśśaria, intereat.

☞ Mego wieku byli ći ludźie możni: Naprzod Jerzy Konárśki Woiewodá Káliśki/ktory zośtáwił dwoch śynow / Adámá Biśkupá Poznáńśkiego/zośtał po Czárnkowśkim Andrzeiu z Domu Nałecz / po nim Łukaß Kościelecki z Domu Ogończyk.

¶ Janá Káßtellaná Káliśkiego/ktory z Opalińska z Domu Łodźiá/ śiośtrá rodzona Márßałká Koronnego y Generałá Wielkiey Polśki / zośtáwił Potomkiem tylko iedyna Corke Zborowśka Káßtellanke Gnieźnieńśka/Hetmánowa Nadworna/Grudźiącka/Odolánowśka/Wołpińśka. ć. Stárościna.

☞ Jan Konárśki/Proboßcz Swietomichálśki/ y Kánonik Krákowśki/ ktory vmárł Roku 1580. Zośtáwiwßy Coadiutorem ná Probośtwo Erázmuśa Debieńśkiego Dźiekaná Krákowśkiego z Domu Ráwá/Syná Walentego Debieńśkiego Káßtellaná Krákowśkiego. Tego Janá Konárśkiego ćiáło leży w Krákowie ná Zamku/ o ktorym opowieda to Epitáphium.

Cur ſic de-

Cur sic despectus Rigida sub arbore pendes,
Tam diram pateris cur bone Christe necem?
Pro me quidem suffers, mea crimina portas,
In cruce tu moreris ne crucifgar ego.
Omne igitur toto mihi quod contingit in orbe,
At ꝑ animo iuncto corpore semper habe.

☞ **Tegoż Domu Anná Zborowska Káśtellanká Krákoſka/nád ktorey Grobem we Zborowie w Kośćiele ieſt to Epitaphium.**

Annæ, Illustris & Magnifici viri Martini à Zborovv Castellani Cracouieñ, Cõsorti charisimę, Staniſlao Conario ex Sophia Lãckorunska ꝑgenitæ Matronæ, quæ per omne mortales huius æui tempus, sanctè & inculpatè viuens, priscis illis heroum Christiani nominis Matronis æquari poterat: posteaquã octo filijs, & totidẽ famellis in lucem editis, domum Zborouiam pręclara auxit sobole, & septuagesimum sextum ætatis annum attigit, placideq; anno salutis M. L xxv. Pridie Caleñ: decembris extincta, ad cœleste beatorum migrauit consortium, Filij Filiæq; superstites ad perpetuam posteritatis memoriam hoc monumentum mærentes posuerunt.

☞ **Támże y te wierße nád tym grobem piſane w te ſłowá:**

Fœminei exemplar iacet hic præ grande pudoris,
Anna Staniſlai Filia Conarij.
Quæ genitricem habuit Sophiam virtute nitentem,
Lanckorunæo sanguine progenitam.
Cúm teneri tria lustra forent æui illius, vxor
Martino fauste est tradita Zborouio.
Bis quatuor pueris siquidem totidemq; puellis,
Hunc fecit fato prosperiore Patrem.
Vidit & auctum opibus magnis & honoribus amplis,
Nam Castellanus Cracouiensis erat.
Vnà vixerunt ita quinquaginta per annos,
Sed rapit ê viuis mors priûs atra virum.
Illa quoq; vndecimo post letho extinguitur anno,
Andreæ festo Sole cadente die.
Mille & quingentis & quinque vbi iunxeris annis
Septenas decades, mortis hic annus erit.
Hæc ita cum vixit, natos in honoribus amplis,
Egregios vidit qualibet arte viros.
Vidit & his similes è prole vtraq; nepotes
Indole, num dici iure beata nequit?

Dom Choieńskich támże w Wielkiey Polßcze stárodawny/ iáko wspomina kátálog Janá Choieńskiego Biskupem Krákowskim/w Roku 1538. O ktorym Kromer pißе w Xięgách piotych/dosyć ozdobnie żywot iego wystawiáiąc/ktory był y podkánclerzem Koronnym/Vir Clarissimus, admirabili ingenio, excelso animo, maximo consilio, erudicione & iuris peritia non vvlgari, &c. &c. O czym w Historiey dowodniey y ßerzey czytáć będzieß.

¶ Tegoż Philip Padniewski Biskup Krákowski wspomina w księgách swoich/ktorym dał tytuł Elogia, temiż słowy własnie.

¶ A tego ciáło leży w Krákowie ná zamku/nád ktorym to Epitaphium.

Mens ego Regis eram summi columenq; Senatus,
Idem ope Mercurij, Palladis, & Fidei.
Sumorum celerem cursum succidit honorum,
Quem dederat virtus, inuida parca mihi.

¶ Tegoż Biskupá Synowcy byli w Roku 1584. ludźie znáczni/naprzod Hieronym Kánonik Krákowski/Poznáński/etć. ić. y Piotr ktory ná Dworze Cesarzá Rudolphá/y w spráwách Rycerskich był mężem znáczinym/ ić. ić.

Dom Buczáckich stárodawny/ ktorego własney krwie męskiego narodu niestáło/o tych wiele w historiách czytamy/że byli wielkimi miłośnikámi oyczyzny/iáko wspomina naprzod

☞ Gábrielá ktory był Stároſta Kámieneckim/w Roku 1260.

☞ Mikoláiá Woiewodę Podolskiego wspomináia Historye y Przywileie Koronne.

☞ Jerzego y Janá/ktorzy byli od Wołochow zbici/wspomináią Historye dosyć znácznie.

☞ Michálá Buczackiego Káßtellaná Hálickiego wspominálo rozne scriptá/tegoż iák mniemam wspomina Kromer w księgách 29. List 452. Michálá Buczackiego wspomina tenże Historyk w księgách 21. żáłosnymi słowy w ten sens: Ibi pleraq; omnis nobilitas & firmamentũ Russiæ cum Michaele Buczacio Præfecto Podoliæ concidit. Y ná wielu inßych mieyscách o nim czytáć będzieß w Historiey. O Michále tákże Buczackim Stároście Smátyńskim/czytay Kromerá Xięgi 28. Ktorego z Męstwá á z dobrey sławy wspomina.

☞ Teodorá ktory był od Władysłáwá Krolá Gubernatorem Woiewodztwá Podolskiego/y wßytkich państw kráiow onych/wspomina Kromer w księgách 22. List 512. Tegoż wspomina w Xięgách 20. Tegoż w księgách tychże temi słowy tenże historik: Quos tamen Teodoricus Buczacius Præfectus Podoliæ, cũ expedita manu angustis & impeditis in locis palatos aliquocies adhortus nõ leuibus incõmodis affecit, multosq; captiuos liberauit. &c. Y ná inßych mieyscách wiele o nim w historiey czytáć będzieß.

☞ Jákubá Biskupá Płockiego/ y wiele inßych domu tego ludźi zacnych/y R. P. zásłużonych/wspominálo Historye/Przywileie/y inße scriptá rozne ludźmi możnymi.

Dom Já-

Dom Jázłowieckich / ktorzy sie w

tym wieku piſza de Buczacz. Był Jerzy Jázłowiecki w Roku 1577. Woiewoda Ruſkiem y Hetmánem Koronnym / Lubáczowſkiem/Sniatyńſkiem/ Czerwonogrodzkiem Stároſta / ktory znácznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/wßákoż dopiero po śmierći iego to ludźie do niego bacżyli

Zá Hetmáńſtwá iego niemogł nigdy nieprzyiaćiel gwałtownie kráiom Ruſkim ßkodźić/co potym po śmierći iego prętko czynił.

Żaden przed tym Hetman okrom Withuldá Xiążęćiá Litewſkiego dáley ludźi przeciwko Pogánom nie wywiodł náden / co mu było przyßło z tey potrzeby ábo przyczyny.

W Roku 1571. Słyßąc o wielkośći Pogan gdy ßli z Moſkwy z wielką korzyśćią/obawáiąc ſie áby ßkody iákiey Ruſkim kráiom nieuczynili/ßedł z ludem ſłużebnym przeciwko nim áż do Kijowá. Wyßedßy Mieśiącá Máiá Dniá 16. ku Miedzybożu/ potym ná Chmielnik ku Viánowu Vroczyſku/potym y Sláki / ktorymi Kozacy do Tátar/ á Tátárowie do Ruſkich źiem chadzáią/áż zá Czarny Lás/ kędy y onſam / y wßyſcy żołnierze wielkie ßkody popádli/koni im wiele pozdychało. Już po tym bacżąc że nieprzyiaćiel był oſtrzeżon/á bárzo od woyſkáiego wybocżył/wrocił ſie ná zad żadney poſługi nieuczyniwßy żáłoſny/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß. Przed tym y potym wiele znácznych potrzeb z Pogány miewał/ fortunnie ie gramiał/o czym ná roznych mieyſcách czytáć będźieß / á potym w Hiſtoryey ßerzey. Miał záſobą Tárłowne z domu Topor / z ktorą zoſtáwił potomſtwo Syny Meże ſławne/iáko naprzod/

☞ Michálá Stároſte Chmielnickiego / Mężá godnego

pámięći/ktory vmárł Roku 1582.

☞ Mikołáiá Stároſte Sniatyńſkiego / ten we Włoſkich

kráinách z młodych ſie lat wychowawßy/ do Oyczyzny potym przyiechawßy/Krolowi y Rzeczypoſ. dobrze ſłużył/ Jánkule Woiewodę Wołoſkiego/ nieprzyiaćielá Ruſkich kráin/ktory z źiemie ſwoiey dla nieláſki Ceſarzá Tureckiego / pod Ceſarzá Chrześćiáńſkiego/ ze wßyſtko Fámilią ſwą vieżdżał/ poimał/do Lwowá przywiodł/kędy z roſkazáma krolewſkiego ścięt/o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

W Moſkiewſką woyne przez wßyſtek cżás wiele á znácznie ſłużył/y mężnie w potrzebách z nieprzyiaćioły czynił.

☞ Andrzeiá Stároſte Czerwonogrodzkiego/ktory w mło-

dych lećiech vmárł we Włoßech.

☞ Hieronymá y Corek tákże kilká/ iáko naprzod/Marćiná/ Czurylá Rotmiſtrzá ſławnego żonę / o ktorym pod Wr. by czytáć będźieß/ Wołſką ná podháyćách/y drugie Pánny.

Dom Białobrzeskich w Sedomier-

skim woiewodztwie/z ktorego także wiele mężow sławnych bywało/wieku mego byli ci ludzie znáczni dwá brácia rodzeni/iáko naprzod Marcin Białobrzeski Biskup Kámieniecki/ Opát Mogilski/ práwy y przykładny Biskup. Ten iako dosyć Vrzędowi swemu czynił/toć sie niżey krotko okaże/iáko R. p. służył/y tegoć sie tu krotce dołoży. Był w poselstwie stan od obogá stanu R. p. ták Duchownego/ iáko y od świeckiego z Woiewodztwá Krákowskiego / ná Elekcyą Krolá Henryká do Wárszáwy/ dwá kroć/ á przed tym do Steżyce także był Posłem ná Konwokácyey/do Proßowic był Posłem ná Seymik od Kápituły Krákowskiey z Marćinem Jzbińskim z Ruscá z domu Koźa Szkolástykiem Krákowskim/z strony konfederácyey nowey/ ktora pokazał długa á zozdoba y wßystkim ku słuchániu wdzięczna Orácya/być zła á bárzo ßkodliwa/nie tylko w Wierze Powßechney/ále wßytkiey R. p. pokázuiąc z niey wielka swawola/ ską d y to vkazał pięknym á prawdziwym dowodem/że mutata Religione & Monarchiæ, Regnaq; vt mutentur necesse est,coć sie potym ßerzey w historiey pokázáć może.

¶ Był potym Posłem od wßytkiey Rzeczypospolitey do Cesárzá Máximiliená z tym poselstwem/opowiedáiąc mu o Krolu Stephánie iuż wybránym/ á o to go proßąc/ áby tym ktorzy sie odłączyli od nich/ nic in fauorem ich nie czynił/ ná Krolestwo ná ktore go iáchác podußczáli/ nie ieżdżił/ etć. O czym potym w historiey ßerzey mieć będzieß.

¶ Potym ieżdżił do Węgier od Krolá Stephánà / ná pogrzeb Chrystophá Bathorego Woiewody Siedmigrodzkiego/rodzonego Brátá Krolewskiego.

¶ Tenże w Mogile Dworu/Kościołá/ Klaßtoru/ ochędożnie y dostátecznie poprawił/w Folwárcech także porządnie ták w Opáctwie iáko y w Biskupstwie.

¶ A służąc kosztem niemałym R. p. y Krolowi Pánu swemu/ Vrzad swoy Káplánski miał ná bacżeniu wielkim/nie báwiąc sie spráwámi inßymi/iáko práwy Biskup y Káplan przykładny/pisał wiele Rsiąg do poprawy żywotá ludzkiego potrzebnych/iáko to okázuią wirße te niżey pisáne przez Andrzeiá Trzećieskiego/Slachćicá stárodawney Fámiliey Polskiey/z Domu Strzemie/Sekretarzá Krolewskiego. Co sie naprzod ták zácżyna/od wychwalánia Fámiliey y vrodzenia slachetnego / á potym z poczćiwego wychowánia/ zá ktorym sie y godność do posług Rzeczypospolitey/w nim wyżßey pomieniona rostrzewilá/co ßerzey niżey czytáiąc sam zrozumieß/ á to sie ták zácżyna w te słowá.

REVERENDISSIMI IN CHRISTO P
TRIS, DOMINI MARTINI BIALOBRZESKI, E
ſcopi Cameneceñ, & Abbatis Claræ Tumbæ digniſsimi, breue
gium per Andream Triceſium Equitem Polonum, Secre
rium Regium, ad memoriam poſteritatis
conſcriptum.

QVem Deus ad celſos virtute euexit honores,
Illius haud poterit ſplendida fama mori.
Vt Bialobreſi peperit tua quam tibi virtus
Te Fama æterna laude ſub aſtra vehet.
Natus enim celebri de nobilitate Polona,
Quæ fert Habdancum Scube vetuſte tuũ,
Ianuſſo atq; Anna Ianicouia, ab ordine fratrum
Ciſtercì in gremium ritè receptus eras.
Artibus ingenuis teneris inſtructus ab annis
Cracouiæ, & priſcæ relligionis amans.
Lectus ob id Mogilæ Abbas, poſt Laodicenſis
Præſulis egregiè functus es officio.
Varſauiamq; ſacerdotum bis ab ordine ad Vrbem,
Henricus cùm Rex eligeretur, eras
Legatus: dein Steziciam quoq; miſſus obiſti
Munus id, ad Gallos iuit vt ille ſuos.
Te tandem Auſtriacam Reſpublica miſit ad Vrbem,
Sceptra negans Cæſar Maxmiliane tibi.
Atq; ideò Stephanus tibi dat Camenecidos oræ
Præmia virtutis Pontificale pedum.
Plura daturus adhuc, neq; enim clementia finem
In benè promeritos maximа Regis habet.
Regius at poſtquàm letho germanus obiſſet,
Ad Tranſyluani ditia rura ſoli.
Rex idem Stephanus te nuper iuſsit abire,
Funebri & pompæ nomine adeſſe ſuo.
Inde Sigiſmundus te magno affecit honore,
Quem dominum patris gens habet illa loco.
Hi Bialobreſi vir magne fuêre labores
Hactenus, ante æuum grande ſenile, tui.
Ingenij monumenta etiam quem noſſe iuuabit,
Hæc ſcripta haud pridem carmina pauca legat.

DE OPERIBVS EIVSDEM IN LVCEM EDITIS.

ASpicis effigiem ſacratą́ę Præſulis ora,
Cernere at ingenij ſi monumenta cupis,
1. Turcarum inprimis de Relligione, libellum,
Et rebus geſtis Marte potente, legas.
2. Hunc Miſſæ Canonis aſſertio docta ſequatur,
Authorum ex ſacris vndią́ę lecta libris.
3. Inde Cathecheſis relegatur, vbi explicat omnes
Chriſtiacæ fidei fuſiùs articulos.
4. Huic methodo egregia Confeſsio ſcripta latinè
Iungenda eſt, varia quæ ratione docet.
5. Quòd Pater & Natus cum flamine ſint Deus vnus,
Humanaſą́ę animas viuere poſt obitum.
6. Cenſura eſt etiam de raptu ſcripta puellæ,
Quæ, quòd raptus hic eſt fabula ficta, probat.
7. Poſtmodo Poſtillæ ſpacioſa volumina cernens,
Non fruſtra, dices, vixerat iſte Pater.
Scilicet inuenies hic grana ex omnibus illis,
Materiæ hoc tractant quimodocunq́ę genus.
Nec tamen & rythmis conſcripta pòémata deſunt
8. & 9. Vt Tobiæ & Iobi dramata ſacra docent.
Viue ergò æternum Martine, laboribus eius
Vtentes tantis, ingeminare decet.
Et petere à CHRISTO, huic ſimiles ex ordine ſacro
Pontificum, vt ſemper patria noſtra ferat.

☞ Stánisław Białobrzeski/ Opát Jedrzeiowski/ Brát rodzony tegoż pomienionego Biskupá/ ktory Przodkow Herbu tego nie wydał/ Humanitate & liberalitate, przećiwko każdemu/ nie tylko wielkiego/ ále y namnieyßego stanu człowiekowi/ vczćićiel y chlebodawcá był wielki/ Vrzędu swego y powołánia przestrzegáiąc ná wßem.

☞ Dom Słumowskich stárodawny/ z ktorego zá wieku mego Stánisław był Arcybiskupem Lwowskim/ práwy Biskup/ pobożność/ bogoboyność wielka w nim była. Vmárł Roku 1573.

☞ Dom Pekosławskich w Sędomirskim Woiewodztwie stárodawny/ pißą śię z Pekosławic/ był wieku mego Stánisław Pekosławski Máż znáczny/ ktory przez długi czás żołnierzem znáczným będąc/ przy Hetmánie wielkim Jerzym Jázłowieckim. Potym pode Gdańskim miał Rothę konną y pießą/ od Biskupá Krákowskiego Krasińskiego z domu ślepowron/ ktora był dobrowolnie z chęći Krolowi posłał/ iáko miłośnik Oyczyzny. Z tą Rotą mężnie sobie ten Pekosławski począynał/ co do niego Krol Stephan obaczywßy/ stárßym go nád ßańcámi v Látármie vczynił/ ktorego przemysłem y spráwą iáko było Látármie zbito/ ták też y nieprzyiaćielá wiele porázono.

Potym po

potym po vpokorzeniu Gdańſkim/obroćił go Krol z Roty przeciwko Tátárom ná Podole. Tám málo ſobie odpocżawſzy/gdy przyßło do potrzeby/miedzy inßymi znácżnym ſie pokazał: Były wielkie żimná tego cżáſu gdy z Moſkiewſkim woyná záßłá/w tákoweyże poſłudze iáko y pode Gdańſkiem był/miał Rotę konno/Szańce ſprawował v Polocką/pod Lukámi/y wßędy pod inßymi Zamki/zá co opátrzenie znácżne wźiął/naprzod Jurgielt/potym Márgeburg Aßkárád do niego/przyłączywßy mu dano. Tám w Inflánciech iákie poſługi cżynił/w Hiſtoriey o tym cżytáć będźieß.

☞ **Dom Cieklińſkich ná Podgorzu ſtárodawny y znácżny/** opowieda w Krośnie v Mnichow Epitaphium iednego temi ſłowy.

GENEroſus Dominus Staniſlaus Czieklinski, Vicecapitaneus Sanoceñ, virtute, fide, ſapientia ac pietate præſtantiſsimus, in Dño piè obdormiuit, cuius anima requieſcat in pace, Anno 1568. die 23. Iulij.

¶ Tegoż Syn Andrzey/vita, ingenio, doctrina, grauitatecꝫ morum clarus, Kánonik Krákowſki wiela źiem obyczáiow y iezykow był świádomy v przednieyßych Senatorow w Polßcze/iáko naprzod v Piotrá Zborowſkiego Woiewody Krákowſkiego/potym v Piotrá Myßkowſkiego Biſkupá Márßálkiem bywał.

¶ Mikołay Cieklińſki brát Stániſłáwow Burgrábiá Krákowſki/ten w młodych leciech będąc przy Oćieſkim Kánclerzu koronnym/wiele á pożytecżnie ſłużył R.P. Dom to znácżnie rozrodzony ná Podgorzu/w Ruśi/y ná Podolu máiętności máią.

☞ **Dom Suchodolſkich z Sedomierſkiego Powiátu** ſtárodawny/z ktorych Mikołay wieku mego był Stároſtą ná Kieśi/potym ná Márnáwie Rotmiſtrz dawny/ten wiele á mężnie z nieprzyiáćioły KOrony Polſkiey y Xięſtwá Litewſkiego cżynił. Naprzod gdy był oblężon ná Kieśi/w Roku 1578 przez kilká niedźiel/tám ſobie poczynał ták/z cżego wiecżnie pochwalon być muſi: ono więźienie cierpiał ſtátecznie/odpor nieprzyiácielowi dawał/do tad/áż ludźie Krolewſcy ná odsiecż mu przyßli/Moſkwę porázili/dźiáłá pobráli/o cżym będźie przy Litewſkich Herbiech. Więźniow wiele ſam ten Rotmiſtrz znácznych doſtał/iáko Kniáźiá Obolińſkiego/Kniáźiá Kropodkinia/y innych. W inßych potrzebách wiernym Krolowi Pánu ſwemu/á práwym mężem ſie okázował więźnie podawáiąc/nie dopußcżał żywności ná Zamki Moſkiewſkie/á to z niemálym koßtem ſwym cżynił/Rothę zátrzymawáiąc ná ſwoy własny groß. Inßych zaſług iego ktore podeymował gwoli ſławie dobrey ten Mąż ſławny/potym w Hiſtoryey więcey y doſtátecznicy obacżyß/Herb Oyczyſty iego Abdánk/y Pobog po Mátce.

☞ **Dom Regowſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie/** w Powiećie Rádomſkim/był ieden Opátem Siećiechowſkim/o ktorym Epitáphium powieda támże w Klaßtorze piſane w te ſłowá.

Regouius Felix Abbas hac mole ſepultus,
Luſtra iacet vitæ poſt duodena ſuæ.
Quod fuit immortale Polo Stellante receptum eſt.
Fama etiam terris non moritura viget.

¶ Jan Regowſki vmárł będąc mężem znácżnym/Mikołay bráth Janow zoſtáwił z Siedlecką Anno potomſtwo.

Stániſław brát ich trzeći/ktory w Chełmſkiey źiemi máiętność ma nábyta.

¶ Borzykowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/Fryderyk Borzykowſki był Proboßcżem Steinberſkim w Morávie godny y przykładny kápłan.

☞ **Dom Piotráßewſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie** ſtárodawny y znácżny/był Jan Podſtároſcżim Oświećimſkim/mąż w ſprawách biegły Rzecżypoſpolitey.

Warzyccy

☞ Márzyczcy / Dom stárodawny w Leczyckiem Woiewodztwie y znáczny / zábit Jan Márzyczki pod Newlem / Maż stawny Syn Jákubow. Máćiey z Romiżewska z domu Jelitá / zostáwił Syny meże znáczne y vczone.

Anquiczowicowie / Dom stárodawny w Krákowskim Woiewodz.

Beżewscy w Sedomirskim Woiewodztwie.

Borzykowscy / z Borzykowey w Sierádzkim Woiewodztwie / z ktorych Fryderyk był Proboszczem Stemberskim / Cnotliwy y pobożny Káplan.

Przezwyczcy / Dom stárodawny y znáczny z Leczyckiego Woiewodzi w Sedomierskiey ziemi był Stanisław ktory tám máietność miał nábyto / Potomstwá nie miał własnego / był człowiek Cnoty y Pobożności wielkiey / y do posług Rzeczypospolitey godny.

Rádzánowscy w Powiecie Wislickim / w Woiewodztwie Sedomirskim.

Milkowscy w Sedomierskim Woiewodztwie dom dawny y znáczny. Był Jákub mężem znácznym przy Zamoyskim Hetmá: koronnym.

Jugoszewscy támże Dom dawny y znáczny.

Klonowscy w Powiecie Rádomskim / w Sedomirskim woiewodztwie.

Kowálscy Dom stárodawny y znáczny.

Dunikowscy w Przemyskiey ziemi Dom stárodawny y znáczny.

Bystrzeiowscy z Lubelskiego Woiewodztwá / dom znáczny.

Dłotowie támże Dom stárodawny y znáczny.

Czárkowscy z Drohickiego / Dom stárodawny y znáczny.

Woiewodscy z Podlásza Dom stárodawny.

Mikołáiewscy od Gniezná / Szczycieńscy / Málczewscy / támże Domy stárodawne.

Roguscy od Rohátyná / w Rusi y w Mázowszu máia.

Káymirowie w Lukowskim Powiecie / byli to dwá Bráćia wielkiey zgody y miłości / że trudno o tákiey drugiey vsłyszeć.

☞ Dom Choryńskich w Kościeńskim Powiecie stárodawny / ktorzy Choryni o vtráćili tym sposobem. Był Symon Choryński / ktory miał ze dwiemá żonámi pięć synow / ći co pierwszey żony byli mężowie wielcy / iáko Jákub / ktory y Ludwiká Krolá Węgierskiego Rothy znáczne miewał / támże czyniąc ná hárcu / zábit z dźiálá od Turkow. Woyćiech tákże będąc człowiekiem Rycerskim / służąc Opalińskiemu Piotrowi Ochmistrzowi Krolowey vmárł. Jan brát ich trzeći / wszyscy ná częsći swe w Chorini wźieli / y Brodnickich z domu Lodźia summe miemáła pieniędzy po śmierći Oycá swego / z ktorey summy częsćio skupili Mácoche mieiáka Lucka / ktora tákże miáłá Synow dwu z Oycem ich Symonem / Marćiná ktory zábit przed Kościánem / y Máćieiá / ktory potym po śmierći brátá swego część swą y iego przedał tymże Brodnickim. Z temi pieniędzmi służąc Opalińskiemu Ochmistrzowi / ożenił sie w Poznániu / zostáwił dwu synow / Krzystophá y Thomaszá / ná ten czás minorenes.

Rogoźińscy w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawni.

Kuniczcy w Wielkiey Polszcze. ☞ We Srzedźie Oltarz fundował tegoż Kleynotu Rázek Dźiekan / o czym powieda napis támże.

Hoc opus constructum expensis venerabilis Dñi Ioannis Razek Decani Srzedeń, ac vita decedeń, anno 1543. Y inych wiele Ornámentow Kościołowi onemu nádał / dwá Herby/Abdánk y Korab.

Skoroßewscy w Wielkiey Polßczę/w Poznáńskim. Był ieden w Roku 1571. w Turcech w poimániu/z ktorego ieśli wyßedł ábo nie/tego wiedźieć nie mogę/tylko iżem śie tám z nim poznał/ y ktoreyby był Fámiliey/tegom śie v niego dowiedźiał.

Olbrycht Oborski tego Herbu / bedąc Rotmistrzem Krolá Stefáná/wiele á mężnie z nieprzyiaćioły sobie poczynał/táko pod Kiesło/pod Połockiem/y Sokołem/zamki. Wieżnie Krolowi Pánu swemu znáczne wodźił/pod Lenwártem/Jáskárátem/wiele á z pochwałą Rycerzow dobrych czynił przed tym w roznych kráinách ná dworzech/v Cesarza y Krolow Chrześćiáńskich/wielu mestwo iego znáczne y sławne było.

Białoskorscy w Płockiem Woiewodztwie / z ktorych ieden we Lwowskiey źiemi/Máż vrodźiwy/ był y pisarzem Polnym támże/Roty znáczne wodźił.

Woiczkowie w Chełmskiey źiemi/ták názwáni/ále sa właśni Rokućiowie / z ktorych ieden Jan był Mężem y Rotmistrzem sławnym wieku moiego.

Borzymińscy ná Dobrzyńskiey źiemi dom stárodowny.

Bieleńscy/z ktorych ieden był Rotmistrzem ná Tykocinie.

Czelátyccy w Przemyskiey źiemi sa co tego herbu vżywáią.

Ważeńscy w Płockiem woiewodztwie dom rozrodzony.

Dąbrowscy w Sieradzkiem woiewodztwie sa ktorzy tego Herbu vżywáią/drudzy sa co Rożey / iákoż o tym niżey czytáć będźieß w Kśiegách Wtorych.

Kozubscy w Sieradzkiem/był Bernát zá wieku mego Máż wyborny/zostáwił Synow pięć mężow dobrych y Corki/z Anną Kurpiowną z domu Slepowron/z tymiż iedney dźielnice Mágnuscy.

Psarscy z ktoregoby Woiewodztwá byli/wiedźieć niemogę/tylko w Gnieźnie wspomina Epitaphium iednego tymi słowy.

Hic tumulus operit Reuerendum ac præstantem virum Dñm Albertum Psarski iuris vtriusq; Doctorem, Canonicũ Vicariumq; in spiritualibus, & officialem Gnesneń generalem, virum eximia eruditione, singulari prudentia, summa pietate prędituṁ: queris qua is solertia in consilijs dandis, qua iusticia in causis decedeń, qua deniq; benignitate & liberalitate in pauperes fuerit, interroga singulos, rẽ tibi ex ordine pandent. Qui quid diem suum obijt, anno ætatis suę 90. Mensis Octobris, anno vero Incarnationis Domini 1567.

¶ Leßczyńscy/był ieden pisarzem Grodzkim w Płocku/drugi Brát iego Kánonikiem támże.

¶ Dom Młynkowskich stárodawny y rozrodzony w wielkiey polßczę

¶ Woienkowscy támże.

¶ W Krákowie ná Zamku iest Epitaphium ná Grobie / ná ktorym Abdánk y ten text nápisany.

Generoso Domino Gallo Ratiborień, Wladario Cracouień, memoria bene merita posuit, anno Domini 1515.

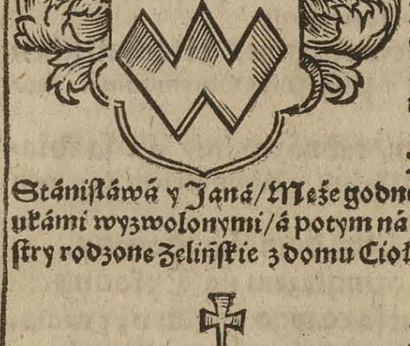

Dom Máchowskich

stárodawny ná Podgorzu/ z ktorego Mikołay służąc ná Dworze Cesárskiem/ ten Helm otrzymał/ tákiákoś czytał w pierwßym wydániu Ksiąg o początku Herbow. Miał zá sobą Dąbrowskę/ z ktorą zostáwił Synà Bálcerá.

¶ Bálcer miał zá sobą Jeżowskę/ z ktorą zostáwił trzech Synow/ Janá/ Piotrá/ y Marćiná/ Kátárzynę Fryśtácką. Było tych Máchowskich Bráćiey cztereY/ Stánisław Opát Mogileński/ Mikołay Máż znáczny/ Achácy Młodzieńcem vmárł.

¶ Piotr z Jordanowną/ Zupniká Krákowskiego Corkę zostáwił synow dwu/ Stánisłáwá y Janá/ Mężegodne y śiły wielkiey/ z młodości naprzod Náukámi wyzwolonymi/ á potym ná rycerskiem chlebie śie báwili/ mieli obá siostry rodzone Zelińskie z domu Ciołek/ z ktorymi zostáwili potomstwo.

O Kleynocie Syrokomla/ ktory z tegoż Kleynotu początek ma.

Pißę o nich Długoß/ że Przodkowie Herbu tego bywáli modesti. O ktorych przypátrzywßy śię Herbu własności/ krotko czytáć będźieß tákże y o potomstwie ich/ ktore ia w tákßerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Nayznáczniey Káthálog wspomina Jábubá Biskupem Płockiem/ ktory był Decretorum & Palacń Apostolici auditor famosus. Wźięt w roku 1397. po śmierći Mámphiolá z Domu Alábándá/ tho iest/ Końską Głową w Miesiącu. Był to Syn Floryánow z Kurdwánowá/ z źiemie Krákowskiey. Ten naprzod będąc Plebanem w Bielem iádąc do Jlkußá/ prosił Pana Bogá vstáwicznie áby go wspomogł żeby śię mogł vczyć. Owá tednego czásu wßedł zwykley godźiny ná modlitwę/ ktorey dokończywßy/ obaczył ná Oltarzu worpieniędzy/ w ktorym było sto grzywien/ ktory on wźiął/ á Pánu Bogu podźiękowawßy/ iechał do Włoch do Bononiey/ támże stąd do Polski nie przyiechał áż ná Biskupstwo Płockie od Papieżá konfirmowány. Tenże ze złotá dał vrobić Imaginem IESV CHristi Saluatoris nostri. Ktemu śiedmdźiesiąt y dwie Imagines Discipulorum ze śrzebrá. Inßych Kleynotow wiele Kościołowi Płockiemu nádał. Był ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá osm. Vmárł Roku 1425. W Niedźielę Miesiącá Máiá/ w Płocku támże pochowan/ po nim nástał Stánisław z domu Pierzchálá.

¶ Pißę o tym Jákubie/ że wiele Dźieśięćin/ ktore sobie Pánowie y Slácht á przywłaßczáli/ doßedł Kościołowi Płockiemu.

Dom Gro-

☞ Dom Grocholſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie ſtárodawny / ktory wſpomina Fundus w Grocholicách Kośćiołá onego / ktory ieſt w dźierżáwie Piotrá Zborowſkiego / tám ießcze Epitaphia z Fundußem ſie zgadzáia tymi ſłowy:

Iacobus Grocholski Canouicus Cracouieñ, & Andreas Fratres germani de Grocholice me fieri fecerunt, anno 1460. Támże groby ich przed wielkim Oltarzem ná Kámieniách / Herb Syrokomla był Roku 1583.

¶ Swießkowſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie / Dom ſtárodawny y znáczny był wieku mego / iák mniemam iedney dźielnice z tymiż Grocholſkimi.

¶ Stephánowſcy z Sedomirſkiego Woiewodztwá / z ktorych Jan wieku mego był w ſtárbie Piſarzem / człowiek godny / w ſpráwách pilny / vczony / ſkąd był w wielkiey łáſce v Krolá Stephána y ná baczeniu. Tego vrodźiłá Młodźieiewſka z domu Slepowron / ſiostrá rodzona Jácyntá Podſtárbiego Koronnego / o ktorymes pod Slepowronem czytał.

¶ Zołędźiowie w Ruśi v Háliczá / Mężowie wyborni / y dom rozrodzony / tych Przodek kiedy byli Turcy pode Lwowem / gdy ſie dowiedźiał że mu brátá zábili / ſkoczył miedźy Pogány / potkał ſie z iednym / zbił gi mężnie z koniá kopią / do drugiego z mieczem ſkoczył / w tym go drugi Turczyn z tyłu zaiáchał gdy ſie z mieczem Zołędź wynoſił ná onego / on gi w tym żárko náiáchawßy ßábłą ściął / viáchał bez głowy ná puł ſtay / trzy kroć mieczem kinął / potym z koniá ſpadł. Brát trzeći / będąc w trzećim polku / tego ſie dowiedźiawßy / máiąc zſobą Zawißę z domu Sás / ktorych w polku było ſto koni / náiáchawßy one Turki ktorzy ſie byli w Chrześćiány wpáſli / ná głowę poráził / y drugie / wiecey ſobie przyczyniwßy Poczту trapił / tákże od tego czáſu z Tátáry nie ieźdźili do Polſki wiecey.

¶ Dom Chybickich w Sedomirſkim Woiewodztwie ſtárodawny / y Mężowie wyborni / był Woyćiech Chybicki w Litwie przy Hlebowiczu Podſtárbim Xięſtwá onego ſługa ſtárßym / ktory wiele á mężnie z nieprzyiaćielem ſobie począł / iáko przed tym / ták y ná ten czás gdy Krol Stephan z woyſkiem wielkim wßytkę źiemię Moſkiewſką woiował mieczem y ogniem / Zamkow niemało pobrał / źiemię Inflántſkiey doſtał. ić. O czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

¶ Wiele domow inßych / ktorzy Hábdánku vżywáią miáſto Herbu tego / rozumieiąc o nim wietßą zacność y dawność / iákoż ták ieſt że dawny / y żaden pewnego początku iego wiedźieć dla tego nie może / ále ten Krzyż nowo zá znáczne zaſługi Przodkowi teyże Fámiliey dano / iákoś o tym czytał w Gniazdźie Cnoty.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách / ktorych ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć nie mogę.

O Kleynocie Pobog stárodawnym

Polskim/ ktory ták/ iáko Dlugoß opowieda/ ma początek od Jástrzebcá/ y wßytkie Podkowy iáko iedno ie obracáia/ y w polu Blekitnym/ káżda Fámilia tákich znákow vżywa. Piße Dlugoß o Przodkách że bywáli gnieweliwi: Początek tego Herbu ták iákomći w pierwßych Kśiegách opisał/ á tu ſie tylko przypátrzywßy własności iego/ czytáć bedźieß o Przodkách/ tákże y o Potomſtwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę/ ma być Biálla Podkowá w polu blekitnym.

☞ Dlugoß opowieda Stephaná Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ w Roku/ 1038. Ktorego Janicius inßey Fámiliey kładźie w Káthálogu ſwym/ o czymeś iuż wyżßey czytał/ á ten vmárł w Roku 1050.

☞ Potym Káthálog opowieda Stephaná Biſkupem Płockim/ w Roku/ 1088. Ktory był wźiet po Márku z domu Srzeniáwá. Był potwierdzon od Wiktorzyná Trzećiego thego Jmieniá Papieżá. Piße o nim że był Vir modeſtus, vitæ caſtæ, & pudicitiæ amator. Do tego o nim powieda/ że był wielki miłoſnik oyczyzny y Kośćiołá Bożego. Vmárł w Roku 1099. po nim náſtał Philip z domu Doliwá.

☞ Boleſte tegoż Herbu wſpomina Kromer w Kśiegách Szoſtych/ tymi ſłowy: Erat autem Caſtellanus Viſneñ, & illam Orã Pruſsis finitimam pro Boleslao Criſpo adminiſtrabat, &cæt. O tym bedźieß ßerzey czytał w Hiſtoryey. A to ſie dźiało w Roku 1167.

☞ Stephána Woiewoda Krákowſkim wſpominái liſti Kláſztorá Czyryckiego/ przy ktorych ießcze własne pieczeći ſą záwießone. A to było w Roku 1145.

☞ Floryaná támże tegoż Klaßtorá liſty wſpominái a Woiewoda Sedomirſkim/ czego pieczeć potwierdza y podpis reki iego.

☞ Piotrá Biſkupá Płockiego wſpomina Káthálog w roku 1260. Był wźiet po Andrzeiu Ciołku w roku wyżßey pomienionym/ żył lat trzy/ vmárł Roku 1263. Támże w Płocku pochowan/ po nim zoſtał Tomás z domu Pułkozá.

☞ Jákubá Káßtellanem Sieráźkim wſpomina támże w Káthálogu przy tym Biſkupie/ dla tego że to był Syn iego.

☞ Bernárdá Biſkupá Płockiego wſpomina tákże Káthálog/ był wźiet po Klemensie z domu pierzchálá/ wßákoż tylko był obran/ nie mogł mieć konfirmácyey/ y ták przez ſiedm lat nie miał on Kośćioł Biſkupá/ ieſli vmárł ábo inßemu dano/ tego nie wſpomina/ tylko opowieda po nim Mikołáiá z domu Prawdźicz/ á to było w Roku 1358.

¶ Z tychże tám Przodkow potym były domy możne/ y R. P. záſłużone. Naprzod Dom Koniecpolſkich/ ktorych ták Hiſtorye iáko y inße ſcriptá zdawná możnymi y záſłużonymi opowiedáią/ Naprzod/

¶ Przedborá Koniecpolſkiego/ Stároſte Wielgopolſkiego/ wſpomina

napis w

napis w Kościele w Koniecpolu/w Roku 1309.

☞ Jákubá Koniecpolskiego Woiewoda Sierádzkim wspomina napis ná Tablicy w tymże tám Kościele/Roku 1309.

☞ Jákubá Koniecpolskiego Woiewoda Leczyckim támże przy nich opowiáda napis/w Roku/ 1380.

☞ Janá Koniecpolskiego Ránclerzá koronnego/ y Stároste Sierádzkiego/támże opowieda/w Roku 1499. Ktorego y wiele Listow Rycerstwá polskiego / tákże Klasztornych / y inßych Kościołow wspomina.

¶ Przedborá synà Jákubá Koniecpolskiego Kásztellanem Sedomierskim wspomina / Przemyskiem / Lwowskiem Stároste / thegoż wieku y czásu.

¶ Przedborá Synà Janá Ránclerzá wyżßey pomienionego/wspomina ná teyże Tablicy w Koniecpolu/w Roku 1450.

¶ W wielkim Mlynie/kedy własna byłá Oyczyznà ich/ y Klasztor tám fundowáli/są te Epitáphia.

Sepultus est hic Magnificus Dominus Ioannes Koniecpolski, Regni Polonie Cancellarius, & Cap: Siradieñ, qui obijt anno Dñi 1405. die 26. Marcij. Et Generosi, Ioannes filius, qui obijt anno 1471. Feria 6. post festum Paschæ. Pretbor obijt anno, 1476. Feria 6. ante Pentecostes. Iacobus Præpositus sancti Floriani Feria 5. ante Margaretæ, anno 1481.

¶ Jákubá synà Przedborowego támże Káthálog opowieda ná tey Tablicy w Koniecpolu Kásztellanem Przemyskiem / Vmárł w Roku 1456.

¶ Mikołáiá synà Jákubowego/ Stárosty Przemyskiego/ támże opowieda napis ná tey Tablicy/w Roku 1459.

¶ Mikołáiá Stároste Przemyskiego támże ten Káthálog opowieda/ktory vmárł w Roku 1549. Opowieda Mátke iego Bárbáre Teczyńska/Kásztellaná Krákowskiego Corke.

¶ Wieku mego byli ći ludźie zacni/iáko naprzod: Mikołay Kásztellan Rosperski/ ktorego Potomstwo : Andrzey/ktory bywał Rotmistrzem zá Augustá/z Ligezianka zostáwił potomstwo. Jan człowiek vczony/ w godności z Przodki swymi do posług R. p. wyrownał. Mikołay w sprawách tákże Rycerskich biegły. Corki/Zophia Czerska/ Sedźina ziemska Krákowska/drugie Pánny.

¶ Stánisław Stárostá Wieluński/brát iego rodzony/ktory z Ligezianka Kásztellaná Wisłickiego rodzona siostra zostáwił to potomstwo: Naprzod/Stánisłáwá/Mikołáiá/Zygmuntá/Alexánder Dworzánin Krolá Stephánà/Maz stawny y Rotmistrz/Chrzyßtoph. Corki / Annà Czyżowska Kásztellankà Belska/ Zophia Jordanowa/ Helżbietá Ossowska Podstárościna Nowomieyska/ drugie Pánny.

Dom Filipowskich z ziekluki od Jástá stárodawni/iedney dzielnice z Koniecpolskimi/ktorych przodkowie znácznie R. P. zásłużeni bywáli.

☞ Wieku mego był Hieronym Kráyczem Koronnym/

Stárosta Nurskim / Ostrowskim/ y Ostroleckim/ w potrzebách znáczných bywał. W Węgrzech będąc przy Stephánie Woiewodźie Siedmigrodzkim/á potym do Polski przyiechawszy/ gdy ná Krolestwo był wźięt ten Woiewodá/znáczne opátrzenie miał od niego. Potym we wszytkich potrzebách ktore ten Krol z nieprzyiaćioły Krolestwá tego miewał/ był/iáko naprzod po de Gdańskiem/potym po wszytek czás w Moskwie/gdźie y do znáczných potrzeb z niemálymi ludźmi był sylan/iáko od Wielkich Luk pod Toropiec/coć nápotym Historya powie / czego y ia tu krotce przypomnieć nie zániecham/ co sie dźiało tym sposobem.

¶ Będąc Krol Stephan pod Wielkimi Lukámi / w Roku 1580. chcąc ich mocą dostáć / iákoż y dostał. W ten czás prawie od Moskwiewskiego przyszedł Hetman rzeczony Demensa pod Zamek Toropiec/ktory tylko szesnaście mil leży od Wielkich Luk/ ná Jeźierze bárzo wielkim. Będąc tám ten Hetman/bárzo wielkie szkody czynił w ludźiách tych ktorzy w picowánie chodźili/y czásem sie pod woysko podmykał/czyhaiąc ná to/iákoby mogł kiedy ná nieopátrzne z ludem swym vderzyć. O czym máiąc spráwę Krol Stephan / wyprawił Bárdźiurdźiá Węgrzyná z ludźmi ktore miał w swoiey spráwie/ przyczyniwszy mu y Węgrow inszych do tego pieszych Węgierskich kilká set/potym Káytárow koni sto/nád ktorymi przełożył Sobockie° Dworzániná swego Polaka / Dworu swego kilkádźieśiąt koni Dworzan Mężow wszytko ná wybor/nád ktorymi przełożył Hieronymá Philipowskiego.

¶ Ci ludźie vszedszy kilká mil / tráfili ná świeży slák wielkiego woyská Moskiewskiego/ dla czego zátrzymáli sie ná onym mieyscu / mowiąc: Że tu nie tylko o nas idźie/ále y o inśze/wdáć sie w posługę nie podług plecu / byśmy miásto przysługi nie zásłużyli nieláski. To słyszac z onego Dworu Krolewskiego/odiechżyli sie ći Mężowie dobrzy/iáko Sobieski z domu Janiná Márek/Jákub Potocki z domu Piláwá/Porudeński Jan z domu Byliny / Golecki/ Podhorecki Arnolph/ Rożáński Mikołay/ Bułhá Wołyniec Piethyhorecz Woiewody Kijowskiego / Kárchowski Węgrzyn / Sekel Moiżeś/ Sekel Andreáś/y młody Bámphi/Węgrowie/śli onym slákiem pod ludźie/ tráfili ná straż/do ktorey skoczywszy mężnie/ kilku z koni zbili/ iezyká dostáli/ od ktorego spráwy dostawszy że był lud bárzo wielki Moskwy y Tátárow/ śli do swych ná zad z wieźniámi. Było to z podźiwieniem wszytkich / y niektorzy że z nimi nie śli bárzo żałowáli. Wszákoż stárszy woyská onego iáko báczni co inszego w tym vpátrywáli/ że nie dopuścili wielem ich pod ludźie/ owszeyki sie ku Obozowi cofneli. Philipowski noca z onego stánowiská do obozu dawáiąc znáć Krolowi o wszytkim bieżał / opowiedáiąc chęć ludźi wszytkich onych ktore postał (od ktorych on odiechał) przećiwko nieprzyiaćielowi iego / choć wiedzą o bárzo wielkim woysku. Krol słyszac te słowá od niego/znowu go do onych ludźi postał / rzekszy: Pánie Bożeż wam szczęść/ gdyżeście ták chętliwi/idźćie w imie Boże. A potym im dał posiłek táki / o czym będźie przy Herbie Zbáráskich / pod Jánuszem Woiewodą Brácławskim/ktory był ze dwiemá tysiąc koni postan.

¶ Tenże Hieronym Philipowski był postan z ludźmi przednieyszymi od tego tám Woiewody Brácławskiego ku Turopcowi znowu / iáko tám o tym szerzey czytáć będźiesz/á iáko sobie poczynáli mężnie y z dobrą sławą/ iáko sercá wszytkiemu woysku ná nieprzyiaćielá dodáli/y to tám krotko obaczysz. Wiele znáczných á pámięci godnych postług ná roznych mieyscách tego mężá sławnego obaczysz/á potym w Historyey szerzey.

☞ Dom Rokszyckich stárodawny / z Philipowskimi iedney Dźielnice.

☞ Dom Burzeńskich á Kielánowskich ná Podgorzu/stárodawny y znáżony/wieku mego był Woyćiech opatem Swiętokrzyskim.

Dom Poláno-

☞ Dom Polánowskich w Rusi/ktorzy wyßli z Krákowskiego Woiewodztwá/ dom możny w onych kráiach/ był wieku mego Jan Polánowski człowiek wieku swego w spráwach Rycerskich znáczny ktorego było to potomstwo/ Wálenty/Jerzy/mężowie dobrzy/y Corká Anná.

☞ Dom Kosobuckich stárodawny y znáczny/w Płockiey ziemi ná Zawkrzu/z ktorych wieku mego byli ći ludzie R. P. zasłużeni/ naprzod trzey bráćia rodzeni/ był ieden Kanonikiem Płockim/ drugi Mikolay Kosobucki Káßtellan Sierpski/ ktory był zostáwił tylko trzy corki/ naprzod Wodyńską dzisieyßego Káßtellaná Liwskiego mátke.

¶ Anne Golyńską potym byłá zá Bálcerem wezlem z domu Rogálá. Jádwigá trzećia corká tegoż Kaßtellaná ktorey sie był dostał dźialem Krayków y puł Lipy/naprzod byłá zá Wisniewskiem rzeczoný Owieśek stároſta Mláwskim/ potym zá Zyczkiem/á zá trzećiem Scriptorem tych Ksiąg. Tey ćiáło leży w oyczyznie iey wláśney Kráykowie/ vmarłá Roku 1572. w Sobotę kwietna/ Requieſcat in ſancta pace.

¶ Trzeći Jan Kosobucki Kaßtellan Liwski/ktorego zostáli synowie dwá/Mikolay pisarz Płocki/człowiek vczony R. P. znácznie zásłużony w onym Kráiu/ten z Dźialińſka Woiewody Chełmieńskiego corkę zostáwił potomstwo.

¶ Stánisław drugi syn tegoż Kaßtellaná pisarz zawkrzewski/ zostáwił potomstwo ze dwiemá żonámi.

¶ Z corką Nißczycka Stárościna Ciechanowska / przasnyſka. ć. ć. páni spraw y żywotá świątobliwego byłá.

☞ Woyćiechá Kosobuckiego było to Potomstwo/ Jákub Chorąży Płocki/ ktory z Mostowſka Biskupá Płockiego Synowicą zostáwił Potomstwo.

☞ Stánisław/ktory z Nißczycka Woiewodzanka Płocka zostáwił potomstwo.

☞ Piotr z Wierzbowſka tákże zostáwił Potomstwo.

☞ Máćiey z Wilkánowſka Káßtellanká Płocka ſteriliter deceſsit.

☞ Jan z Kepſka ſteriliter deceſsit.

☞ Jákub ktory trzymał Kosobudy/zostáwił synά Páwła/adoleſcentem aprimè nobilem,y corek pięć.

¶ Brát iego był Kánonikiem Płockim y plebanem w Kráykowie/y w Glinoiecku/człowiek był spokoyny/ták ná tym przestáwał wiecey mie prágnął.

☞ Dom Sczuckich/ dom stárodawny y znáczny/ ktorzy wyßli z Woiewodztwá Lubelskie° do Sedomierskiey ziemie/ludzie Rycerscy.

☞ Benisławsci z Mláwskiego Powiatu z Mázowß/ był Mikolay pisarzem grodzkiem Sedomierskiem/człowiek godny y Páná Bogá ſie boiący/nie miał Potomstwá.

☞ Dom Bylickich w Krákowskim Woiewodz: dawny.

☞ Dom Kucickich w Wysogrodzkim Powiećie stárodawny/ktory z Bromierskimi ieſt iedney dźielnice.

☞ Dom Bromierskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny/ wieku mego byli ći ludzie znáczni / naprzod Mikolay był Ardźiekanem Płockim/człowiek vczony y Páná Bogá ſie boiący.

¶ Mikolay Synowiec iego rodzony/ktory z Mágdáleną Zdzárską z domu Gozdáwá / zostáwił potomstwo/Andrzeiá/ Jeronimá Probosczá Chełmskiego Kánonikά Przemyskiego/Woyćiechá y Mátuſzá/y corek pięć.

¶ Marćin Bromierski/Brát Mikoláiow rodzony/zostáwił z Kliczewską potomstwo.

Bártoß

I Bártoß Bromierſki trzeći Brát ich rodzony/ zoſtáwił z Zawádzką potomſtwo.

☞ Strzeßewſcy z Płockiego Woiewodztwá dom ſtárodawny/z ktorych zá wieku mego był Jákub Stolnikiem Płockim / Mikołay brát iego rodzony Oboźnym Krolá Auguſtá/Máż ſławny.

☞ Dom Zapolſkich w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/z ktorych zá wieku mego było pięć bráćiey rodzonych/v ludźi wźiętych/y do poſług Rzeczypoſpolitey godnych / z ktorych dwá w Ruſkich kráiách zoſtáli/Dobrogoſt będąc Piſárzem Grockim Przemyſkim/tám ſię ożenił/y potomſtwo zoſtáwił z Butkowną.

☞ Szczuczcy w Sedomierſkim Woiewodztwie / ktorzy tegoż Herbu vżywáią/Jan y Jędrzey tych Przodek był w wielkiey łáſce Janá Tarnowſkiego Hetmáná/y ſtąd przyßedł do godnośći znáczney zá zaſługámi ſwoimi.

☞ Dom Lekáwſkich w Krákowſkiem Woiewodztwie ſtárodawny.

☞ Dom Sutkowſkich w Mázowßu ſtárodawny / był Máćiey wieku mego ſtárbnikiem Nurſkim.

☞ Dom Czyżowſkich támże w Mázowßu ſtárodawny.

☞ Dmochowſcy w Mázowßu dom dawny/z ktorych ieden ná imię Marćin był Hárcerzem v Krolá Stephána/we wßytkich potrzebách /począwßy ode Gdańſkiey áż do oſtáteczney Moſkiewſkiey.

☞ Stánißewſcy w Czerſkim Powiećie dom ſtárodawny y rozrodzony/tychże właſne Potomſtwo w Rusi w Przemyſkiey źiemi.

☞ Dom Trzćińſkich v Máwy rozrodzony y dawny.

☞ Dom Kierzniewſkich ná Podláßu rozrodzony y dawny.

☞ Muchowieczcy w Bełſkim Woiewodztwie y w Mázowßu dom rozrodzony.

☞ Málinowſcy ná Podláßu dom rozrodzony.

☞ Czętkowſcy ná Dobryńſkiey źiemi dom rozrodzony y ſtárodawny.

☞ Láwſcy v Lomży dom rozrodzony y dawny.

☞ Dádzibogowie z Lubelſkiego Woiewodztwá.

☞ Lanieczcy w Mázowßu/był ieden piſárzę w Konſtorzu Pułtowſkim/támże vmárł/ćiáło ie° leży támże/pochowáne roku 1576.

☞ Miedwieczcy w Mázowßu v Waſoßá dom rozrodz.

☞ Popowſcy támże dom rozrodzony.

☞ Konárzewſcy z Ciechánowſkigo dom rozrodzony.

☞ Suchodolſcy/z ktorych ieden Mikołay wieku mego był Rotmiſtrzem y Mężem ſławnym w Iflańćiech y w Rusi / w potrzebách znáczným bywał/ná Kieſi w oboie obleżenie/gdźie z wielką pochwałą od ludźi Rycerſkich/wiele á mężnie ſobie począynał.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć nie mogę.

Dkleynocie ſtároda-

wnym Doliwá/o ktorym Długoß pißе/że ieſt właſnie w Polßczе nábythy v Zamku Liwá w Mázowßu/y tám wielkie rozrodzenieby miálo być tey Fámiliey według ſcriptu iego/á powieda o przodkach że bywáli viri ad potationem & largitiõem procliues. O ktorych przypátrzywßy ſie właſnośći Herbu/ czytáć bedźieß tákże o potomſtwie ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge/ máią być Trzy Roże Czerwone/ każda o czterech kwiátách/ná Biallym woſkiem polu przez błękitne pole.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Philipá Biſkupem Płockiem/ Synem Janá Hrábie/ktory był wźiet po Stephanie z domu Pobog z Dźiekániey Płockiey/zá pánowánia Władyſłáwá pierwßego/roku 1100. Potwierdzon od Paſcaluſa Papieżá/o ktorym ták piße/ że był práwie świętym Biſkupem/był iálmużnik wielki/przeſtrzegał powinnośći ſwey páſterſkiey/ żył ná Biſkupſtwie lat ſiedm/ vmárł roku 1107. Po nim zoſtał Symon z domu Gozdáwá. ☞ Marćiná Biſkupá Poznáńſkiego wſpomina Káthálog/że był wźiet z Dźiekániey Krákowſkiey po Máwrzyńcu z Domu Jaśieńczyk/ roku 1102. Żył lat 19. Vmárł roku 1121. Po nim náſtał Bogufał z domu Roża. ☞ Máwrzyńcá Biſkupá Wrocłáwſkiego opowieda Długoß/że był wźiet po Cypryanie Biſkupie támże/ z Kanoniey/ zá chrećio przećiwko niemu od Henryká Brodátego/ potwierdzon od Henryká Arcybiſkupá/w Hołoboku poświecon. Żył ná Biſkupſtwie lat 25. Dniá 7. Czerwcá/vmárł w Przytkowie/we Wrocłáwiu pochowan/ roku 1232. Po ktorym obran Tomaß z domu Koźlarogi/vel ſecundũ nouũ ꝓclama Jelitá.

☞ Janá Biſkupá Poznáńſkiego opowieda Kátálog/że był wźiet po Domáraćie z domu Grzymálá/w roku 1270. Piße o nim/że był Vir humanus, żył lat 30. Vmárł roku 1300. Po nim náſtał Jan z Domu Łodźia/ támże w Poznániu pochowan. ☞ Janá Biſkupá Poznáńſkiego wſpomina tákże Káthálog w roku 1328. Wźiet po Woyćießе rzeczonym Páluká z domu Topor/ żył lat dźieśieć ná Biſkupſtwie/ vmárł roku 1338. Po nim náſtał Mikołay z Kurniká z domu Łodźia.

☞ Piotrá rzeczonego Syrzyk Biſkupem Krákowſkiem opowieda Káthálog/w roku 1347. Był wźiet po Janie Grocie z domu Ráwá/ piſał ſie ten Piotr de Fálkowo/był Podkánclerzem koronnym y Probośczem v świętego Floryaná w Krákowie. O tym piße/że był Vir tam Nobilitate quã virtuoſis operibus inſignis. Tenże Kośćiołowi w Swiniánách v Nowego Miáſtá dał dźieśiećinę wyteczną od ſtołu Biſkupiego w Włościnowcách/ z przyzwoleniem Kápituły. Był ſłan od Kázimierzá Krolá do Papieżá do Awiniey/z ktorym ieźdźili ći Polacy/ Bodzánta z Jankowá Dźiekan/ Mikołay z Młynow/Bernardus z Chmieliká Kánonicy Krákowſcy. Był potwierdzon od Klemenſa Papieżá ßoſtego. Mießkał cáły rok w Awiniey/y tám zachorzał/Dniá 6. Miesiącá Czerwcá roku 1348. vmárł/ támże pochowan/po nim zoſtał Bodzántá z Jankowá Dźiekan Krákowſki/ ktory z nim był tám ná tey drodze/vt in Cathalogo.

Máthyaßá Knotá/Káßtellaná Nakielſkiego/ opowieda Kátálog przy Synie Wincentem Arcybiſkupie Gnieźnieńſkiem/w roku 1400.

☞ Wincentego Kárdynałá y Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego wſpomina Káthálog/że był wźięt po Woyćieſze z domu Jáſtrzębiec/wroku 1437. Był wźięt z Kuſtodiey Gnieźnieńſkiey y Kántoryey Krákowſkiey / á był podkánclerzem Koronnym/ był potwierdzon przez Eugeniuſa Czwartego Papieżá/ w Niedźiele trzećiego dniá Miesiacá Wrześniá w kośćiele Gnieźnieńſkiem/przez Zbigniewá Krákowſkiego Biſkupá (przy ktorym byli ći Biſkupi/Konrad Włocławſki/Stánisław Ciołek Poznáńſki/ Stánisław Páwłowſki Płocki/Biſkupi) poświecon. Piſze o nim/że był liberalis, wſżákoż ták bárzo chorego żołądká/że ſkoro ſie náiadł/áni ná woźie/áni ná koniu iechác mogł. Dźieśięćiny wyteczne ktore czyniły ſto grzywien/ná prośbę Anny Xiężny Bolesłáwá Xiążęcia żony/do Wárſżáwſkiego Kośćiołá dárował. Tenże był od Felixá Papieżá Piątego tego imieniá/ per Concilium Baſilien elocto, Præsbiteratus Cardinalis creatus, ále chociaż ſie ná Liśćiech Kárdynałem piſał/wſżákoż w Kápelużu nigdy nie chodźił/dla nieſnaſek tych ktore miedzy Papieżmi były/to ieſt/miedzy Felixem y Eugeniuſſem. Żył ná Arcybiſkupſtwie lat 12. Potym wpadł w niemoc roku 1448. we śrzodę 14 dniá Września w Vnieiowie ſprawiwſzy ſie świątośćiámi chwálebnymi vmárł/w Gnieźnie pochowan 17 dniá tegoż Miesiacá/po nim náſtał Władyſław z domu Sulimá. O tym Wincentem piſał Janicius Wierſze Łáćińſkie w te ſłowá.

Effuſus donator opum ſumptuq; ſuperbo,
A menſa ſtomachi Languidioris erat.
Hunc noua Cardineo texit Fortuna galero,
Sarmatico nulli quod dedit ante viro.

¶ Janá Sędźiego Káliſkiego wſpomina Káthálog przy ſynie Biſkupie Krákowſkiem/ktory ſie piſał z Brzeźia / támże pomienia y Mátkę iego Dorotę/ále ktoreyby był Fámiliey/nie wſpomina.

¶ Janá Lutká Synátegoż Sędźiego Biſkupá Krákowſkiego / opowieda Káthálog po Janie Grußcżeńſkiem z domu Roża / zá Káźimierzá Krolá/przez Páwłá Wtorego Papieżá potwierdzon w piątek 19. dniá Páźdźierniká/roku 1444. Był vtriuſq; iuris Doctor, twarzy długiey / miernego y wſtydliwego żywotá/był hoyny/miernego wzroſtu / był wielki miłośnik R. p. W piątek 24 dniá Máiá vmárł/roku 1451. Tylko lat ßeść/Miesiecy ßeść/dni 22 był ná Biſkupſtwie/w Krákowie pochowan.
Ten we Pniewie ná prośbę Janá Pniewſkiego Ardźiekaná Krákowſkiego/ Decretorũ Doktorá/we wśi iego Oyczyſtey Kośćioł fundował/y dźieśięćinámi ſtołu Biſkupiego nádał/to ieſt po Brzeźicy/ druga w Opoce/ po nim náſtał Jan Rzeßowſki z domu Pułkozá.

☞ W Kśięgách 17. Kromer wſpomina Janá Szczytſkiego Mężem znáczným w potrzebie v Koronowá/ gdy Cõradus Nemcius Sleżak wyiechawßy ná hárc wywabiał ktorego Polaká/ tám ten Jan nie mießkáiąc do niego wyſkoczywßy/záraz z koniá ſtrącił y poimał/wßyſtkim dobrego ſercá dodał/y znák otrzymánia zwyćieſtwá okazał/o czym w Hiſtoryey ßerzey.

¶ Janá Białłego wſpomina Miechowitá w kśięgách 4. roku 1463. że był Hetmánem v Krolá Máthyaßá/máiąc niewielkie woyſko / cztery tyſiące Turkow porażił/o czym czytay tegoż Hiſtoryká lib: eodẽ cap: 67. Piße go de Sreczkow. ¶ Piotrá z Miłoſławiá wſpomina Długoß/ dla tego/że z Wituldem ieźdźił przećiwko Tátárom / kedy wiele á mężnie czyniąc z Pogány zábit. To było w Roku 1391.

☞ Domu Rozrażewſkich Przodki rozne ſcripta znáczńie Hrábiámi opowiedáią/ći ida. á Boſnone Comite, ktorego Synátegoż Swátomirá wſpomina Liſt Bolesłáwá Xiążęcia ábo Monárchy/w roku 1270. Jáko te° świádectwá znáczne obaczyß. ¶ Naprzod Papieſkiey konfirmácyey w roku 1555. Dilecto Filio Nobili viro Stanislao Rozrazevv-

ski Comiti de Rozrazovv Dioceſis Poſnanieñ, Pontſtorpht Wratislauieñ, Gouorczovv Gneſneñ, bonorumq; eorum hæredi intemporalibus, in Domino ſalutem. Tám Liſtu tego ktory niżey czytáć będzieß auctoritate Apoſtolica konfirmował y approbował. ic. ic.

☞ W tenże ſens od Senatorow Koronnych drugi Liſt o nich świádectwo dawa/ktory potym w Hiſtoryey czytáć będzieß/ gdyż ſie tu krotkośći folguie/á też ten Krolewſki wßyſtkie virtutes & honores w ſobie konkluduie/czego maß ten ſens.

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, &c. Significamus noſtris hiſce litteris, vniuerſis & ſingulis quorum intereſt. Quod cũ Familiæ ac generis Illuſtrium Comitum à Rozrazovv eaſit in Regno noſtro celebritas, vt & vetuſtate & ſplendore Nobilitatis, præclariſsimisq; quibusq; familijs non cedat, exiſtimauimus operepreciũ nos eſſe facturos, ſiquę de eadem illius vetuſtate & ornamentis ex monumentis litterarum vetuſtiſsimis, & conſtanti omnium hominum prędicatione, & denię omnium grauiſsimorum virorum teſtimonijs acceperiſſemus, ac compertum habeamus, non ſolum noſtris, ſed externis etiam hominibus, nota & plana faceremus. Primũ igitur ex litteris autenticis Illuſtriſsimi Boleslai Ducis olim Poloniæ in pelle pecorina, anno 1270. In Dlusko ſcriptis, & apud nos reproductis, id manifeſtè ac clarius cõſtat, eius Familiæ ac generis antiquiſsimum eſſe in Polonia decus titulo Comitum inſigni, in litteris enim illis Suentomirus Bonorum Rozrazeuo Dominus, Boſnone Comite natus, & Comes eſſe exprimitur: Ab his vero Comitibus, Boſnone videlicet & Suentomiro, continuata generationũ ſerie Illuſtrem ac Magnificum olim Stanislaum Comitem de Rozrazovvo, Caſtellanum Rogozi[illegible] ex eo natos, Reuerendum ac Illuſtres, Hieronimum Plocenſem prępoſitum, S[illegible] Regni noſtri, & Ioannem ac Chriſtopherum Comites, per lineam maſcu[illegible] litteris atq; ſignis certis ratione conſentaneis comperimus, neq; vero [illegible]ento- miri & Boſnonis temporibus, hoc ipſum Comitum decus, in ea Fam[illegible]multo etiam antea. Verum quod vetuſtioribus illis in priſcis temporibus, peregr[illegible]rarum in Polonia vſus. Ideo non tam eſſe facilem eius rei memoriam, vt qui primun[illegible]omitis titulo ex ea familia condecoratus ſit, ſciri poſsit omnium tamen ſeculorum decurſu, nomen eius Familiæ inſigne fuiſſe, cum honores quibus eius familiæ viri in hoc regno maximis & quandoq; ſummis functi ſunt, tum etiam omnium hominum conſentiens teſtimonium documento eſſe poteſt. Quare ex tam eruditiſsimis probationibus, ſignisq; & documentis, certam fidem euidensq; teſtimonium, litteris hiſce noſtris omnibus in vniuerſum quorum intereſt vel intererit facimus, eos ipſos ſupernis à nobis ſpecificatos, fratres eſſe priſcæ & antiquæ nobilitatis viros Illuſtribus ac Nobiliſsimis parentibus legitimo Matrimonio copulatis natos, Comitumq; titulo à maioribus ſuis tradito vſos, atq; communiter apud exteras quasq; nationes ac populos, pro veris ac indubitatis Comitibus, ex antiqua comitum ſtirpe procedentibus habitos, nominatos, & reputatos, iureq; in poſterum etiam habeñ nominandos, & reputandos eſſe. In cuius rei maiorem & euidentiorem fidem, pręſentes litteras manu noſtra ſubſcripſimus, & Regni ſigillo communiri mandauimus. Datum Grodne Die 22 Menſis Februarij, anno 1579. Regni vero noſtri Tercio.

¶ W tychże Liśćiech vkázuie wlaſne potomki wyżßey pomienionych Hrábiow. Naprzod Stánisłáwá Rozrażewſkie° Hrábie Káßtellaná Rogoźińſkiego/od ktorego zoſtáli trzey ſynowie: Hieronym Biſkup Kuiáwſki/ w ktorym to trudno rozeznáć/ieśli lepßy czyli cnotliwßy/prawy Biſkup/ktory ieſt Lumen Eccleſiæ z przykładow dobrych/ o ktorychći potym Hiſtorya powie. Wźiet po Stánisłáwie Karnkowſkiem z domu Junoßá/ktory wſtopił ná Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie/roku 1582. Zá pánowánia Krolá Stephána z Proboſtwá Plockiego/ potwierdzon od Grzegorzá 13 Papieżá tego imieniá. Ten dla godności wielkiey/ y przeznáczne zaſługi ná te ſtolice obran/o czym potym czytáć będzieß.

¶ Jan Hrábiá Rozrażewſki/ Brát rodzony Biſkupá tego/ ktory ná Dworzech Krolow poſtronnych ſie ſchował/ był ná then czás v Krolowey Fráncuſkiey Ochmiſtrzem/Vir moꝝ grauitate, ingenio, doctrinaq; inſignis.

¶ Chrzyßtoph Hrábiá Trzeći brát ich był Stároſta Leczyckiem/Rotmiſtrzem Krolá Stephána/ ktory roznych kráin ſprawy wiedźiał y ięzyki vmiał/w potrzebách znáczných/we Fráncyey/w Hißpánicy/ y we Włoſkich Kráinách bywał/ z wielką pochwałą ludźi Rycerſkich/ á z wielką ozdobą narodu Polſkiego/ z nieprzyiaćioły káżdey kráiny oney czynił/ v Zawołočia Zamku w źiemi Moſkiewſkiey z dźiáłá zábit/Máż ſławy y pámięći godny/ o ktorego ſprawách w Hiſtoryey czytáć będzieß.

¶ Bráćia ich Stryieczni ludźie tákże znáczni/w Wielkiey Polßcze był ieden Podkomorzem Poznáńskiem.

¶ Od tychże też przodkow maß domy wtym wieku rozrodzone/iáko naprzod. ☞ Dom Sobockich stárodawny/ktorych wiele ludźi możnych wspominaią rozne scriptá/ á iuż naznáczniey Tomaßá Sędźiego ziemie Leczyckiey/ktorego byli zostáli ći Synowie/iáko naprzod: Thomaß Kánclerz Koronny/y Brykcy Káßtellan Gostyńśki/ktory z Brudzewska zostáwił tylko iedyną Corkę Jádwigę/ dźiśieyßą Woiewodźinę Poznáńską Hrábinę z Gorki/ Siostrá tych pomienionych dwoch bráćiey byłá Wilkánowska Káßtellanká Płocka/ o ktoreies iuż pod Herbem Liśem czytał. Szerzey potym o tym Domu w Hiśtoryey czytáć będźieß.

☞ Dom Lubieńskich stárodawny y znáczny ná Kuiáwách/o ktorych Hiśtorye y inße scripta wzmiánkę czynią dla zaślug ich przećiwko R. P. znáczných. Wspomina Epitaphium ábo ná Tablicy nád ossobą iego Text piśany Woiewodą Brześkiem iednego w teśtową. Hic iacet Magnificus dominus Marcus de Lubin, Palatinus Brzesteń, qui obiit feria 4. anno 1441. Przed nim námálowano Synow ßeść/ z ktorych ieden młodo był vmárł/ á dwie Corce. Tych własny potomek był wieku moiego Zieremian Lubieński człowiek znáczny/ Maż y Dworzánin práwy/ zrośł ná Dworze z Pácholat Krolá Augustá/zostáwił potomstwo z Lubieniecka/ ktora naprzod byłá zá Boruckiem Káßtellanem Konárśkiem.

☞ Dom Stępczeńskich rozrodzony/od tych Lubieńskich dźielnica oderwáni/y názwáni po wśi odźielney Stępczeńśkiemi.

☞ Dom Rzeßowskich/ktorzy śię piśali de Strożyská z Wielkiey Polśki/á z tych iednego Stánisłáwá wspominaią scriptáliśtowe/iż v Krolá Kázimierzá Wielkiego otrzymał był ná wieczność Rzeßow/y gruntu wobiazd ná trzydźieści mil. Tegoż potym śyn był Arcybiśkupem Lwowśkiem/iákoś czytał pod Herbem Pułkożycem/Drugi Biśkupem Krákowśkiem. Jan Synowiec tego Arcybiśkupá zostáwił też był Janá/ktory po nim miał Augustyná Mężá ślawnego/ktory niezostáwił potomkiem tylko iedne Corkę/ ktorą dał zá Kmitá Sobieńśkiego/po niey wźiął Dynow/Rzeßow. ć. Ten Kmitá nie miał też tylko iedne Corkę/ kthorą poiął Moścíß de Magna Kośmin. Ten był Fámiliey Ośtoia/y ten nie miał tylko iedne Corkę/ ktorą dał Mikołáiowi ktory śię piśał de Debno Hæres in Zerkovv. Był to Synowiec Arcybiśkupá Gnieźnieńśkiego/Thomaßá Káßtellaná Poznáńśkiego śyn/ ktory śię piśał de Debno. Tenże Mikołay był Káßtellanem Miedzyrzeckiem/zostáwił z nią śyná Janá/ktory potym miał śynow trzech/z ktorych ieden był Mikołay Rzeßowśki mego wieku/ktory zostáwił potomká Adámá Rzeßowśkiego z Laśká Woiewodzanká Sierádzkà. Tegoż Mikołáiá były śiostry te/iáko naprzod Sepichowśka Zophia Stárośćiná Leżeyśka/od ktorey Sepichowścy dźiśieyßy/ktorzy Trzćiáną y inße imioną dźiałem bráli. Potym ßłá zá Bieykowśkiego Stolniká Przemyśkiego/ o ktorym pod Jáśtrzębcem czytáleś. Kátárzyná śiostrá iey rodzona Niewiárowśka. ć.

Adam Mikołáiow śyn/ ten tákże ácz viśitabat rozne kráie/ wßákoż przyiechawßy do Oyczyzny/ w pokoiu śię kochał iáko y Oćiec. Miał zá żoną Kormánicką Káßtellaną Czechowśkiego Corkę/ z ktorą niezostáwiwßy potomká żadnego/ człowiekiem młodym vmárł/ dobre záchowánie/ ktorego chćiał dostáć przez trunek/o śmierć go przyprawiło/roku 1583.

☞ Dom Kłoczewśkich stárodawny w Sędomierśkim Woiewodz: v Wśtężyce/z ktorych ieden wieku mego był człowiek R. P. y Krolowi Pánu swemu zásłużony. Był Káßtellanem Záwichoyśkiem/Stárośtą Málogośkiem/potrzeb wßyßkich/iáko pode Gdańśk/y do Moskwy/nieomießkał/zábit. Co opowieda Sámuel Wolff Śileśius, arciū magiśter & Poeta Laureatą.

☞ Zydowśkich dom ná Kuiáwách ábo ná Pálukách w wielkiey Pol-

ßcze stárodá-

ßcze ſtárodawny/iáko powieda Epitaphium o Mikoláiu w Kościele Gnieźnieńſkiem piſane w te ſłowá: Nicolaus Zydovvski, Epiſcopus Naturień, Canonicus, Sufraganeus Gnezneń, Abbas Mogieleń, perſuaſum habens eſſe ſummam ſapientiam, viuens ſibi monumentum poſuit, anno 1560. Herby cztery/Doliwá/Roża/Lodźia/Nałecz.

¶ Dom Sielnickich w Krákowſkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny. ¶ Dom Goyſkich ná Podláßu ſtárodawny y rozrodzony.

¶ Bobrowniczcy w Sedomierſkiem Woiewodz: Dom ſtárodawny.

¶ Dźikowie Dom ſtárodawny/iáko wſpominaią dawne ſcripta Przybyſłáwá Dźiká Káßtellanem Zárnowſkim 1436. teraz ieſt dom rozrodzony w Sedomierſkiem Woiewodztwie.

¶ Trzeczcy z wielkiey Polſki dom ſtárodawny/z ktorych ieden w Rusi był wieku mego człowiekiem godnym y znácznym/ támże ſie ożenił y potomſtwo zoſtáwił.

¶ Wrzebſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie w Bieckim Powiećie.

¶ Gorzycey w wielkiey Polßcze w Káliſkiem Woiewodztwie.

Skepſcy támże w Káliſkiem Woiewodztwie Dom dawny.

Záchárzewſcy támże/był Máciey Rotmiſtrzem ná Orßey/máż znáczny y fortunny. ¶ Jámiołkowſcy w Sierádzkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny/wßákoż ſe wlaſni Stroñſcy/tylko że był Jan Stroñſki z Silnice poiął Máſłomiecką/ z ktorą miał dwoch ſynow/ vmárł ieden z nich bez płodu. Aaron będąc v Drzewickie° Arcybiſkupá Podkomorzem/ poiął Wiktorzynę Lyßkowſką dźiedźiczkę w Jámiołkách/z ktorą miał ſynow ßeść/ y Corek ták wiele. Janá ktory był Stygárem w Wieliczce. Łukaßá/był Piſárzem támże. Piotrá/Stániſłáwá/ ktory zá moiego wieku był Piſárzem w Káncellárycy mnieyßey. Marćin/ ten z Laſkiem będąc pod Oczákowem/ znáczne meſtwo ſwe pokázował/y Andrzey ßoſty brát ich też człowiek Rycerſki. Anná Lutkonis/Zophia Bieláwſka/Máłgorzáta Czepowſka/Helżbieta Tokárſka.

¶ Zieleczcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ iáko wſpomina Przywiley Spitygniewá Káßtelanem Rudzkiem/w roku 1380. Dla tego/że nádał Młyn Zbigniewowi Bielowſkiemu/przy ktorym ná Pieczeći ten Herb Leliwá. Data anno vt ſupra, Feria ſecunda in Feſto S. Luciæ. Jegoż Potomek był wlaſny Márcyan wieku mego/ktory ná chlebie Rycerſkiem ſie báwił/pod Połockiem/ w Moſkwi/y indźiey w potrzebách w Roćie Mężyká Rotmiſtrzá/miał brátá Kárlá.

Błotniczcy w Sedomierſkiem Woiewodztwie.

Dźieczeńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie.

Sleßyńſcy w Beſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny y znáczny/ w ſpráwách poczćiwych. ¶ Kádlubſcy z Czyrſkiego Powiátu/w Mázoweckiem Woiewodztwie.

¶ Dom Glebockich ná Kuiáwach ſtárádawny/ z kthorych Jerzy był wieku mego máż przewáżny/ w Turcech ná Gálerach był czás niemały/ ktorego wykupił Jędrzey Táránowſki Poſłem będąc od Krolá Auguſtá v Sulimaná Ceſarzá.

¶ Klechowſcy z Káliſkiego Woiewodztwá Dom ſtárodawny.

Drobotowie w Rádomſkim Powiećie Dom dawny.

Brzeźińſcy ná Kuiáwach Dom ſtárodawny.

W Krákowie ná Zamku Epitaphiũ v ś. Michálá wſpowina tymi ſłowy. Nicolao Paſzek de Goslavvice Iurium Doctori, Canonico Wratislauienſi, Viro acri, prompto ac feſtino ingenio, laborũ patientiſſimo, negociorum ſacro ſancti Tribunalis Romani perito, morte acerba Anno Domini 1572. die 26. Nouembris erepto. Doctor Iacobus Montanus Canonicus Cracouień. amico integerrimo poſuit.

Boruchowſkie/z ktorych iednego opowieda Epitaphium w Krákowie ná Zamku w te ſłowá: Ioanni Boruchovvski Archidiacono Cracouienſi, Canonico

Gnezneñ. Iuris pontii scientia claro ac morum integritate conspicuo ingeniorum ac virtutum fautori precipuo, inopum & pauperum subsidio, perpetuo religionis Christianæ cultori summo reiq; publicæ & justitiæ studiosissimo, Ioannes Karnkovvski, & Nicolaus ob sempiternam amorem & pietatis memoriam hoc monumentum posuere.

O kleynocie stárodawnym Polskim Bogorya.

Pisze Dlugoß że ten Kleynot iest w Polßcze nábyty / powieda o przodkách że bywáli humani & tractabiles, nosili dwie Strzale złámáne białe w polu czerwonym / iáko go nábyli o thym ći sie w pierwßych księgách pisálo / tu ná ten czás obaczywßy własność Herbu / czytáć będzieß o przodkách y o potomstwie ich / ktoreia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

Wspominaią Priuilegia rozne / wielkimi á możnymi ludźmi Bogorie Hrábie / po záczęciu wiáry Chrześćiáńskiey przy fundowániu Klaßtorow / Kościołow / naznáczniey Michálá Hrábie Bogorya w Roku 1069. ná Lysey Gorze ná confirmácyey Klaßtorá Swietokrzyskiego / drugi Trzemeßeńskiego Klaßtorá wspomina málo coś przed tym tegoż Hrábie / skąd sie znáczy że dawno byli / gdyż ták dawny czás opowieda ich Hrábiámi / y ná roznych mieyscach.

Miechowitá libro tertio opowieda Mikoláiá Hrábie Bogorya / ktory kilko wsi do Pokrzywnickiego Klaßtorá dárował zá pánowánia Kázimierzá Spráwiedliwego / w Roku 1185. o czym ták że Kromer y inßy / w Historyey ßerzey czytáć będzieß.

Przywiley w Roku 1504. wspomina Marćiná Skotnickiego Káßellanem Záwichoyskim y Sędźim Sędomierskim / społecznie z Mikoláiem z Forstkiem z Bylná / obudwu pieczęći znáczne. Mikoláiá Bogorya Káßtellanem Záwichoyskim wspomina Kromer w księgách 14.

Járosláwá Arcybiskupem Gnieznieńskim opowiáda Kátálog / że był wźięt po Janie z Domu Korap / trzynastego dniá Lutego / w Roku 1342. z Archidyakony Krákowskiey / Gnieznieńskiey Kánoniey / z ziemie Sędomierskiey / potwierdzony od Benedyktá dwunastego Papieżá: ktory był ták własny oćiec Kościołowi / bo nietylko pożytki oderwáne przywracał / ále też práwie iáko znowu murámi ochędożył / Kielichow / Ornatow / y inßych áppáratow przyczynił. Kościoł Pánny Máryiey w Vnieiowie Kánoniki osádził y nádał: muż Dworow Biskupich námurował / iáko w Gnieźnie / w Kálißu / w Wieluniu / Leczycy. ić. Kościoły záśie w Kurzelowie / w Opátowie / stáre drzewiáne gnile obálić kazał / á murował znowu.

Zniń y Kámień miáśteczká fundował / w Bononiey ieżdżąc mießkáiąc ná náuce / będąc Rektorem / Angliká iednego studentá o cudzołostwo strácić dał / chociaż to było z dozwolenim mężowym / niespuścił Rektorstwá áż káplice zbudował zá pokutę onego mężoboystwá / z roskazánia Janá dwudźiestego wtorego Papieżá / zá duße tego Angliká: Zá niego ták był vbogi Kluczá Lowiczki / że záledwie grzywne mu czynił pożytku / áż zá osmdźieśiąt grzywien zbożá nákupił ku dźieśięćinam / náprawił folwárki / zásiał / dopiero co dáley to lepiey. Tenże náprawiwßy w Kálißu Kościoł / dwie wsi do niego dárował / Tymiec y Dopczyce / y ogrod przed wałem idąc do Wráclawią vlicą. Then koronował Lodwiká Węgierskiego Krolá ná polskie

Krolestwo / w Krákowie Roku 1370. w Niedziele / siedmnastego dniá Listopádá. Ná tego Biskupá gdy przypádlá ślepotá / Mikołáiowi z Rosßutowá Proboßczowi Gnieznieńskiemu powinnemu swemu spuścił Arcybiskupstwo / ktory áni v Kápituły áni v Krolá otrzymawßy konsensu / do Grzegorzá Papieżá tego imienia iedenmastego do Awiny iechał. W tym Jánuß Paßkowic Kántor Gnieznieński / obyczáyniey y porządniey sobie postapiwßy / z tego go wyżał / ná co Kápitulá y Jároslaw Arcybiskup przyzwolił / á spuścił te^y siestrzeńcowi swe^y / sobie zostáwił dwá Kluczá do dzierżáwy / potym we dwie lećie po spußczeniu w Ledzkim Klaßtorze mießkał / potym wyiáchał z Klaßtorá / á mießkał w Káliszu / Dniá 16. Miesiacá Wrzesniá Roku 1378. vmárł / á dniá 20. tegoż Miesiacá w Gnieźnie w káplicy swey ktoro sam fundował y zbudowáć kazał pochowan / roskazawßy wykowáć mur z tylu zá żywotá swego / ták sie do niey wnieść kazał / żył ná Arcybiskupstwie lat 34. ßczesliwie / ten w Skotnikách Kościoł zmurowáć dał. Tenże od Tumisławá z Przespolewá / zá ßkody ktore poczynił Kościołowi Gnieznieńskiemu / wźiął wieś Kowalewo ktora do Kościołá Gnieznieńskiego obrocił. Tenże dźisiećiny ná prośbe Krolá Kázimierzá Wtorego circa dedicationem Ecclesiæ sancti Georgij in Castro Cracouień primæ prebandæ á se fundatæ, od stołu swego z dozwolenim Kápituły dárował / po wsiách iáko po Wisnicu / po Dwoygu Lásochowie / po Kozlowie / Mironicách / Grußczynie / Rábieskiey Woli / Záiackowicách / po dwoygu Fálisławicách / Snochowicách / Dobroßycách / Sárbicách / Mirnie / Dobie / Stopie. Tenże ná prośbe Krolá Kázimierzá tego / w Krzepicách Kościołowi kthory był ten Krol nowo zbudował w Roku 1364. darował dwiemá dźieśiećinámi wytecznemi we wsiách Krolewskich w Záiackowach z przyzwolenim Kápituły / á to dárowizna Miásto Krzepice do swey Dioceśiey przyłaczył / ácz to było przećiwko Bodzedźie Biskupowi Krákowskiemu. Thenże z Krolem tymże Kázimierzem Roku 1347. przefrymárczył / iáko naprzod Przedecz miásteczko y Zarow z Jeziorem / zá Zamek Spicymierz y zá wieś Spicymierz y Wolßczyce z młynem rzeczonym Aßutyssyn / przed Gnieznem / y zá Jezioro Gnieznień. Jelen rzeczone / y zá wieś Kotámino / Roku iákoś wyżßey czytał. Tenże z tymże Krolem frymarczył ná wśi Arcybiskupie / iáko ná Chroßlino y ná Krolowice w Ziemi Krákowskiey y Sedomierskiey v Wislice z dźieśiećinámi wytecznemi / y zá wieś Tarnkow v Korczyná krom dźieśiećin / zá wśi Krolewskie Cienia y Michálow v Káliszá w Wielkiey Polßcze w roku 1359. á z tych wśi ten Krol dźieśiećiny nádał ná oltarz świetego Krzyżá w Krákowie. Tenże do Kościołá świetego Stániszławá w Pabiánicach z przyzwolenim Kápituły dárował dźieśiećine po wśi Chocießowie v Buckiá Roku 1344. Tenże dárował do Kościołá Stánisławá świetego w Budzowicách wśi Krolewskiey v Inowlodzá w Dioceśiey Gnieznieńskiey dźieśiećiny wytyczne we wsiách / iáko naprzod w Brzostowicách / Dámáßnie / Oßie / Sápieny / y w Wyżowce z przyzwolenim Kápituły swey. Obran y vmárł ták iákoś wyżßey czytał / po nim nástał Jan Suchywilk z Domu Grzymálá / o tym Bogory pisał Jánicyus wierße w te słowá.

Bogoriam Lapides, muri delubra loquuntur
Et quas pro templis ille reliquit opes.
Fœlix qui potuit famam meruisse perennem
Fœlix quem populi saxaq; multa sonant.

Toż Epitáphium w Gnieznie ná grobie iego / ktore Jan Kokalewski Kánclerz Gnieznieński w Roku 1562. postáwił. Ten był Herbu Sámson / o ktorym ibidem czytáć będzieß.

Wieku mego byli tego Bogorie wlasne potomstwo / iedni w Sedomierskim Woiewodztwie / ktorzy sie Skotnickiemi pisali / ludzie Rycerscy y Domu znáczny.

Dom

¶ Dom Stáßkowskich w Woiewodztwie Krákowskim stárádawny/ ktory rozne Priwilegia y tákże Historye znáczńemi ludźmi opowiedáia/w bitwie z Wołochy zá Tarnowskiego Hetmáná/ wspomina iednego stárßym nád działy mężá sercá wielkiego Bielski lib. 4.

Jákubá Stáßkowskiego opowieda Epitáphium w Krákowie/ Kánonikiem Krákowskim/ ktore iest pisáne w te słowá. Hic iacet Iacobus Staſzkovvski Canonicus Crac. qui obiit die 8. Decembris.

Wieku mego był Stánisław Stáßkowski/ człowiek w młodym wieku swym Rycerski/zostáwił synow ßeśći z Minocka z Domu Nowiná/naprzod Jeronimá mężá godnego do posług R. P. ktory multorum hominum mores vidit, miał zá soba Oborstá/ z ktora zostáwił syná/ potym miał Niewiárowskę z Domu Pułkoza.

Stánisław tákże moż godny y śiły wielkiey/ ten miał Chorągiew Hetmáná wielkiego pod Połockiem. Byli ci dwá bráćia bárzo wielkiey śiły/ thák iż z podziwieniem ludzkim mestwá swe okázowáli.

Jan ktory przez ßeśnaśćie lat w Niemcech náuce y ná Rycerskich spráwách sie báwił: Jedrzey/ Chryßtoph y Jákub/ wßystko mężowie dobrzy á godni synowie oyczyźnie. Corki ty były/ naprzod Mázowiecka/ Sokołowa/ Kmićina/ Zophia ná ten czás Pánna.

¶ Dom Gwiazdowskich w Káliskim Woiewodztwie znáczny/ktorych przodkowie z tym wyższey pomienionym stryiem won kray byli záßli/y támże opátrzenie mieli iáko od Páná pierwßego w onym kráiu. Wieku mego byli ci ludzie znáczni y R. P. záßłużeni. Wáclaw Gwiazdowski ktory z Jádwigá Milenską z Domu Wężele alias Száchownicá/ zostáwił to potomstwo/ Piotrá Gwiazdowskiego Kánonikà Poznáńskiego/ Wácławá y Alexandrá.

Z tymiż iedne dźielnice w onym Kráiu bráli Tarnowscy.

¶ Mokránowscy támże w onym Woiewodztwie.

¶ Podlescy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárádawny.

¶ Gorscy w Belskim y w Płockim Woiewodztwách/ ludźie Rycerscy/ pißą sie z Wielkiey Gory/ z ktorych ieden wieku mego był mężem znáczńym y służálym/ zábit od swego wykupniá Grockiego/ oto/gdy mu sie wspominał pieniędzy ktore dał Pogáninowi/ thegoż brát stryieczny był pisárzem Bielskim w Płockim Woiewodztwie. Stánisłáwá Gorskiego Kánonikiem Krákowskim y Płockim wspomina Epitaphium w Krákowie ná Zamku pisáne w te słowá.

Suscipe terra tuo corpus de corpore sumptum,
Reddere quod valeas viuificante deo.

¶ Kolánowscy ktorzy z Podgorza wynieśli sie do Rusi/ iákoś czythał pod Prusem przy Baworowskich Dom stárodawny.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Pułkoźycu ſtároda-

wnym Polſkim/ktory Długoſz opowieda/ że ma początek ſwoy ex Polonica Gente: á bywáli przodkowie tey Fámiliey vafri, in Venerem & ſimulationem procliui: w Helmie Pułkozy: Ma być Głową Osła ßára w polu czerwonym. Początek tego herbu własny ták iákomći w Pierwßych Aſiegách piſał/ktorego własność obaczywßy/ czytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich w tym wieku/ ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Gdy wiárá Chrześćiáńſka w polßcze ſie ßerzyć począłá/ Synowie Koronni vpátrzywßy z niey ſmák y ozdobę/ poczęli ſie Náukámi Wyzwolonymi báwić/ ná to Prowiſie/ ktore od Monárchow y od Hrábiow nabożnych ku czći á chwale Bożey do Kościołow fundowáne były/ niechcąc inßych poſtronnych ludźi pußczáć/ ſami Duchownymi zoſtawáli. A ták z tey Fámiliey Káthálog wſpomina doſtátecznie dwoch Brácieу rodzonych/ Stáwißá y Bogußá/piſali ſie de Zieblice/ á to było w Roku 1061. Zá Lámertá Biſkupá Krákowſkiego Kánonikámi támże.

☞ Jázdená Hrábie/ piſał ſie de Przemákow/wſpomina Liſt Klaßtorá Lyſey Gory Swietego Krzyżá /w Roku/ 1200. A iż był z tey Fámiliey/ tego potwierdza Káthálog przy Synie iego Biſkupie Krákowſkim/o czym niżey czytáć będźieß.

☞ Piotrá Biſkupá Płockiego wſpomina Káthálog w roku 1232. Był wźięt po Guntherze z Domu Prus /alias Thurżymá/ żył ná Biſkupſtwie lat ßeść/ vmárł w Roku 1238. Támże w Płocku pochowan/piße o nim że był bárzo nabożny/do Rzymu pießo chadzał/kościołowi wielkie wolności ziednał/oprawił/nádawał. Po nim náſtał Andrzey z Domu Gryff.

¶ Páwłá Przemákowſkiego Biſkupem Krákowſkim wſpomina Káthálog w Roku 1266. Był obran przez wyſádzone ná to od Kápituły wßytkiey/iáko naprzod/przez Miſtrzá Gerárdá proboßczá Wiſlickiego/przez Miſtrzá Stepháná/y przez Wiſoná Kánonikі Krákowſkie/ potwierdzon w dźień świętego Szymoná tegoż Roku w Vnieiowie / przez Jánußá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego/zá Klemenſa Czwartego tego Imieniá Pápieżá.

¶ Ten z Leßkiem Czarnym wiodł niemále turnieie/potym przez Dworzány iego Zegotę y Ottę z Domu Stárza/ alias Topor/ był pogiman/ y w Sierádzu przez kilká czásow trzyman/wßákoż záraz ſkoro był pogiman/ wßytká Gnieźnieńſka Prowincya była zákleta. Potym był od Duchowieńſtwá Leßek Práwem przekonan/ poiednał ſie z Biſkupem/ y połowice dźierżáwy mu puścił/inße pewne wolności ná imionách Biſkupich nádał/ á one ktorzy go pogimáli z ziemie wywołáć kazał/ wßákoż im dopuścił máietności ich poprzedáć/zá ktore pieniądze wźiawßy/wynieśli ſie do Aſieſtwá Opolſkie°.

¶ Tenże Biſtup w Krákowie ná Zamku trzy Oltarze fundował / tho

ieſt/v świetego Woyćiechá/ v świetey Málgorzáty/ y v świetego Lenartá/ ná ktore nádał dzieśięćiny pewne/to ieſt/w Kálinie/w Zieninie/ Chodegách y Rzepkách. Żył ná Biſkupſtwie lat 28. á potym w dworze ſwoim Tárſku w Roku 1292. Oſtátniego Dniá Liſtopadá vmárł / w Krákowie pochwan. ¶ Piſze o nim że był ták myſliwy bárzo / że w Kieleckiey puſzczy cżáſu iednego poluiąc/gdy Myſliwiec przed ſiećiámi iákoś nieobyczáynie źwierz odpłoſzył/on dobywſzy oſzczepá záraz go przebił. Po tym Páwle Biſkupie zoſtał Prokop z domu cżáſzá/powinny Leſzkow pomátce.

¶ Tomaſzá Biſkupá Płockiego/ ktory przed tym był Kánclerzem v Konradá Xiążęćiá Mázoweckiego wſpomina Kátálog/ że był wźiet w Roku 1263. Żył lat oſm ná Biſkupſtwie/vmárł Roku 1271. Támże w Płocku pochowan/po nim náſtał Goſlaus wtory z domu Gryff.

¶ Jan Rzeſzowſki Biſkup Krákowſki/ktorego wſpomina Kátálog w Roku 1472. Był wźiet po Biſkupie Janie Lutku z domu Doliwá. Był ná Biſkupſtwie lat 16. y Mieſiące trzy. Vmárł w poniedźiáłek 28. dniá Mieſiącá Lutego/Roku 1493. Po nim náſtał Fryderyk Krolewic Polſki.

¶ Janá Rzeſzowſkiego Arcybiſkupá Lwowſkiego wſpominája ſcriptá rozne w Roku 1436.

¶ Janá Rzeſzowſkiego Stároſte Nowego Miáſtá Korcżyná/wſpomina Kromer Roku 1467. Ten był y Kánonikiem Krákowſkim/był pogiman iádąc z Piotrkowá do domu od zboiec/o cżym cżytay Aſiegi 27. tego Hiſtoryká.

¶ W Roku 1358. Wſpominája Hiſtorye / że wiele Mężow zacnych tey Fámiliey poginęło w Wołoſzech zá Kázimierzá Wielkiego/gdy był podniośł woyne przećiwko Bázárádowi Woiewodźie Wołoſkiemu/ o cżym cżytay Długoſzá/Miechowitę/y Kromerá kſięgi dwunaſte.

¶ Páwłá de Bogumilowice Sędźim Krákowſkim Aktá ziemſkie opowiedáią/co doſtátecżnie liſty / do ktorych pieczęć ſwo przykłádał/ okázuią.

¶ Marćiná de Wilcżyce wſpomina Liſt Kázimierzá wielkiego/Roku 1335. Tám zaſługi iego znácżne wyſtawiáiąc/práwá Mágdeburſkie nádał/Polſkie wſzytkie vmorzył. ić. ić.

¶ Wyżge ktory Cżyżow zákłádał wſpominája Liſty Domu tych Pułkożyczow / przy Synie Michále Káſtellanie y Stároſćie Sędomirſkim.

¶ Janá ktory ſie piſał de Cżyżow / wſpominája Hiſtorye Káſtellanem Krákowſkim / ktory był Gubernatorem Woiewodztw/ Krákowſkiego/Sędomierſkiego/Lubelſkiego/ y źiem Ruſkich/ iáko to Liſt opowieda Władyſłáwá Jágiellá Krolá Polſkiego y Węgierſkiego/ktorego ieſt ſens w te ſłowá.

Wladiſlaus Dei Gratia Rex Poloniæ, ac Electus Rex Hungariæ, Lituaniæq; Princeps ſupræmus & Hæres, Ruſsiæ, Pruſsiæ, Mazouiæ. &cæ.

Significamus tenore præſentium quibus expedit vniuerſis, quomodo nos attendẽ quod ad prouidentiæ ſpectat officium, perſpicati conſideratione futura proſpicere, & aduerſus ea quæ Reipub. poſſet inferre diſpendia, ſalubriter prouidere. Eapropter nos negotium fœlicis Electionis noſtræ in Regẽ Hungariæ proſequẽ, ne Regnum noſtrum Poloniæ prætactum, & ipſius incole ex abſentia noſtra aliqua pati videantur diſpendia. Tales igitur Factores ſeu loci noſtri Vicarios proficere curauimus, ſub quorum dirrectione fœliciter poſſent ſuſcipere incrementa. De legalitate igitur & iuſticia, purræq; fidei conſtatia, Magnifici Ioannis de Czyzovv Caſtellani Cracouien, ſincere no-

bis dilecti

bis dilecti, confideñ optima noſtra deliberatione, Baronum noſtrorum matu-
ro conſilio & voto vnanimi ſpecialiter ad id concedeñ ipſum Ioannem loco
noſtri, Regni Poloniæ terrarum, videlicet: Craco: Sendo: Ruſsiæ, & aliarũ
terrarum ad eaſdem ſpectañ, tutorem, rectorem, & gubernatorem, per tẽpus
quo nos in Regno Hungariæ prædicto morari & manere contingat, aut alias
ad placitum noſtræ voluntatis, præfecimus, cõſtituimus, præfecimuſq; ac cõ-
ſtituimus tenore præſentium mediañ. Damus eidem Ioanni per & infra lite-
ras prædictas Regni noſtri Poloniæ præfati pleniſsimam & omnimodam po-
teſtatem, ageñ, facieñ, diſponeñ, Nobiles, terrigenas, & omnes vtriuſquæ ſe-
xus homines, coram ſe citañ, euocañ, iudicañ, punieñ, ac inter ipſos di-
ſcucieñ, componeñ, & diffiniendi, cultuq; iuſticiæ exceſſus eorum corrigẽdi,
omniaq; & ſingula faciendi, ac ſi nos ea conſtituti Regia faceremus in perſo-
na decerneñ, ea rata grata & firma tenere & habere, ac ſi per nos facta eſſent:
& decreta ne etiam in cole Regni noſtri prædicti, occaſione procuratoriorũ,
ad noſtri præſentiam quoquo euiſteratione corporis & ſubſtantiæ ſe laceſſe-
rent, per viarum diſcrimina fatigati, eapropter eidem Ioanni præfata procu-
ratoria dandi & conferrendi concedimus facultatem, voleñ ipſa velut a nobis
de ſpeciali mãdato proceſiſſent, à quibusuis hominibus Regni noſtri obſerua-
ri & tenere. Quo circa vniuerſis & ſingulis Palat: Caſtel: Dignitarijs, Cap:
Burgra: Officialibus, Nobilibus, Terrigenis, Aduocatis, Cõſulibus, Ciuibus,
Cõmunitatibus Ciuitatum & Opidorum, Vilanis, Scultetis, Kmetonibus, ac
omnibus vtriuſq; ſexus hominibus, per & infra terras noſtras, prædictis con-
ſtitutis & præſentibus requireñ. Mandamus ſeriosè omnimodo habere voleñ
quatenus præfato Ioanni & nulli alteri de obedientia & ſubiectiõe, velut no-
bis præſentibus reſpõdere debeatis ipſum in cauſis omnibus tam magnis quã
paruis, pro reddeñ iuſticiæ requereñ procuratoria, quæ ſub nomine & ſygillo
ſuis enormata firma & grata tenere & ſeruare, ac in iudicijs veſtris teneri, ſer-
uari & attendere publica proclamatiõe, in foris, ciuitatum & opidorũ, præmi
permittatis & permitti cui opus fuerit ea recipere faciatis. Præterea manda-
mus, quatenus præfatus Ioannes de peccuniali exactione cenſu theloneo, &
generaliter de omnibus penſionibus peccunialibus, cui debita noſtra per ipſũ
Ioannem de mandato noſtro contracta perſoluere commiſsimus, cum ſcitu
Lutkonis theſauri noſtri notarij, & poſt ſolutionem eorundem debitorum per
ipſum Ioannem, cum ſcitu etiam domini Lutkonis theſauris noſtris confiſcari
reſpõdeatis & reſpondere faciatis, tam diu permiſſa exequenda, donec à no-
bis aliud habueritis in mandatis. Datum Craco: Sabbato poſt Conductum
Paſchæ, in cuius rei teſtimonium ſygillum noſtrum præſentibus eſt appen-
ſum, Anno, 1 4 4 0.

☞ **Tenże potym zá Kázimierzá Brátá tegoż Krolá miał** tákże zlecone też Woiewodztwá do tákoweyże ſpráwy/ do tad/poki nie przy-
iechał ná Kroleſtwo Polſkie z Litwy/ná co Liſty w domu Pułkożycow chce-
ßli doſtáteczniey wiedzieć/ogladáć możeß.

¶ Temuż był dan drugi Liſt ze wßeláka wolnośći a rozdawánia wße-
láckich beneficiy od Władyſláwá Krolá Polſkiego y Węgierſkiego/ ktorego
data in Varadzin Feria 5. proxima ante Feſtum Sancti Bartholomei, Anno
1 4 4 4. Datum per manus Woda de Szczekoczin Cancellarij Regni
Poloniæ.

Tegoż Janá Káßtellaná Krákowſkiego zoſtálá iedyná Corká potomkiem/ktora dał żaklice Janowi Woiewodźie Sedomierſkiemu/á tá
wßytke máietność Pułkożycow wniołá w dom Toporow/ſkąd ſie dźiś Zá-
klikowie Czyżowſkimi zową.

¶ Tegoż Káßtellaná Syn Jan był iedyny/ o ktorym powieda Epita-
phium ná Zamku w Krákowie piſane w te ſłowá.

Hic iacet Generosus Dominus Ioannes de Czizovv, vnicus olim Magnifici Domini Ioannis Castellani Cracouieñ, qui obijt feria tercia post Circumcisionis Domini, Anno 1415. Oretur pro eo Deus & Sancta Maria Mater eius.

☞ Indiká z Jurkowá wspomina List Rękoiemski w domu Pułkożycow/ ktorego sens iest pisany pod pieczęćią iego w te słowá.

Ego Indicus de Iurkovv, fide iussi, præsentibusq; fide iubeo, pro Serenissimo Principe Domino Dño Wladislo Dei gratia, Hungariæ, Croaciæ, Poloniæ Rege, &c. Generoso Dño Nicolao de Vitovv, pro centum florenis aureis puri auri & iusti punderis, racione equi recepti, ad Festum Sancti Iacobi Apostoli proximi, soluere & expedire cũ effectu, sine omni dolo & fraude, ita tali modò, quod si Præfatus Dominus Rex prænominatam summam non curraret soluere, dictos centum florenos ad Festum præfixũ, à tunc ego Indicus submito me eidem Nicolao increpationibus & tractationibus, literarum applicationibus, vel huic qui præsentem literam habuerit, cum sua bona voluntate, eandem facultatem habebit me admonendi & auissandi modô huiusmodi, &c. Si idem Nicolaus faciet sedem stare in loco arrestato, illic nullibi abieñ debeo quousq; summam præfatorum florenorum expariar, & ob hoc, quodcunq; damnum habuerit, præfatus Indicus hoc damnum non debet reputari ipsius, sed meum fide iussorum: insuper promitto ipsum Dominum Indicum nullo iurè euidere, nec mandato Regio, nec literis quibuscũq;, & si quidq; dixerim contra prædictas municiones, agerem hoc contra honorem meum. In cuius testimonium sygillum meum appendo. Datum in Samaria Feria tertia post Dñicam Ramis Palmarum, Anno Dñi 1441. Idem qui supra manu sygilloq; suis significat/ Herb Pułkożyc.

☞ De Chmielow Michael był Sędzim Krákowskim/ w Roku 1410. O ktorym czytay pod Leszczycem.

☞ Od tychże Przodkow w tym wieku maß domow wiele rozrodzonych/ iáko naprzod Dom Ligezow stárodawny y możny/ ktorzy sie pisali/ y w tym wieku pißa/ z Bobrku.

¶ Wspomina Przywiley Klaßtorá Szczyrzyckiego Dobiesławá Ligeze z Bobrku Káßtellanem Krákowskim/ w Roku 1379. Ná drugim mieyscu tegoż wspomina List zá Helżbiety Krolowey Polskiey y Węgierskiey/ przy potwierdzeniu praw ná Mikowice/ Mistrzowice/ y Jeczennice w Sędomirskiey ziemi.

☞ Janá Woiewodę Leczyckiego/ ktory sie też pisał z Bobrku/ wspominaią Historye w Roku 1379.

☞ Stánisławá Ligeze z Bobrku/ Przywiley Klaßtorá Lysey Gory wspomina Woiewodę Leczyckim/ w Roku 1390.

☞ Dobiesławá z Bobrku/ y Synà iego Stánisławá Chorążego Krákowskiego/ wspominaią Listy Klaßtorne w Roku 1399.

☞ Wieku mego byli brácia trzey rodzeni/ ktorzy zostáwili to potomstwo/ Naprzod:

☞ Piotr Káßtellan Czechowski/ ktory trzymał Chrzanow y Bobrek/ ßczedł bez potomká.

☞ Szczesny ktory zostáwił Szczesnego Káßtelláná Zárnowskiego/ od ktorego Jan Ligezá Woyski Sánocki/ ktory też zostáwił z Pilecka z domu Leliwá Potomstwo Corki/ Jordanowa y Broniewska Koniußyna Przemyska. Synowie ná ten czás ießcze byli minorenes.

Annà Korytkowa Káßtellankà Przemyska siostrá iego rodzona.

Tegoż

☞ Tegoż Szczęsnego wtory Syn Mikołay Káßtellan Wiślicki/ktory z młodości ná Dworze krolewskim zrost/naprzod pácholeco potym Dworzaństka/był Chorążem Nadwornym/potym mu dano Starostwo Zydáczewskie. Potym poiął Bonárowa Wdowę/Corkę Jordaná Káßtellaná Krákowskiego/po ktorey wźiął Bieckie Stárostwo/z ta zostáwił dwie Corce y dwu synow/Mikołáiá/ktory Dworzáninem był Krolá Stephánа/miał zá sobą Kormánicka Káßtellaná Czechowskiego Corkę. Jan ná ten czas náuka sie báwił/Corká stárßa Annа zá Sobkiem Káßtellaná Sedomierskiego Synem/Zophia Pánná.

Ten Káßtellan wiele á pożytecznie w one interregna służył Oyczyznie kosztem niemálym/Poczty wielkie álbo Woyská ná granicách Węgierskich chował/z swoiey własney skrzynki im płácąc/wiecey potym w Historyey o nim czytáć będźieß.

☞ Zygmunt Stárostá Lwowski/brát tego Káßtellaná/ktory był y Podczáßem Koronnym.

Siostry ich rodzone/Reginá Czurylowa/od ktorey Marcin Czurylo/Mąż y Rotmistrz sławny/o ktorym pod Herbem Wręby.

Annа Odnowska Woiewodźina Krákowska zeßłá sterilis.

Helżbietá Koniecpolska Stárościna Wieluńska/od ktorey dźisieyßy Koniecpolscy/o ktorych pod Herbem Pobog.

¶ Trzeći brát tych wyżßey pomienionych Przecław/Stryy Káßtellaná Wiślickiego/ktory miał trzech synow.

Od pierwßego Oćiec dźisieyßych Ligezow/ktorzy trzymáią Zawáde/iáko Stánisław Człowiek znaczny y ozdobá práwie domu tego. Tenże zostáwił potomstwo ze dwiemá żonámi/z Prochánska Zophia z Domu Swobodá Synа iednego/y Corek ßeść/potym z Zábáwska Synа.

¶ Sebestyan Mąż Vrodźiwy y możny w groß/ktory tákże Potomstwo zostáwił. ¶ Achácy Brát ich trzeći vmárł Młodźieńcem.

¶ Od wtorego Brátá tego Przecławá Synа/był Oćiec dźisieyßey Fierleiowey Káßtellanki Bieckiey/y Koniecpolskiey Andrzeiá Rotmistrzá sławnego żony/y Szczesny Arcybiskup Lwowski.

¶ Od trzećiego Ligezowie z Bolesławiá/Naprzod/Theodor od ktorego Stánisław/y Theodor Dworzánin Krolá Stephánа/był mąż znáczny. Hermolaus drugi brát tego Theodorá/od ktorego iest potomstwo Synowie y Corki. Trzeci Stánisław Podczáßy Izábelle Krolowey Węgierskiey/ktorego wspomina Jan Gruszczyński w opisániu dobrc Towárzyst.

Dom Niewiárowskich/ktorzy sa własni Ligezowie/w Krákowskiem Woiewodztwie znáczny y możny.

Dom Wrocimowskich był z mestwá y z inych poczćiwych spraw sławny/iáko wspominaią Historye dosyć znáczńie w one woyne Pruską iednego Chorążym Krákowskim/Kromer w Ksiegách Szesnastych/Miechowitá w Ksiegách Cźwartych/y inßy.

Márcißá Wrocimowskiego wspominaią Listy Klaßtorne Káßtellanem Polanieckiem/w Roku 1485.

Tego Domu iuż niestáło/y Wrocimowice w rękách inßey Fámilicy/o czymes pod Herbem Srzeniáwá czytał.

Bogußowie Dom stárodawny w Krákowskim woiewodzt Jan Káßtellanem Czechowskiem/zostáwił z Máćieiowstą Káßthellaná Sedomierskiego Corkę potomstwo.

Dom Wolskich/ktorzy sie pißą z Podháiec/w thym wieku byli Brácia rodzeni ći/zá pámięći moiey ludźie możni/iáko naprzod/Mikołay Wolski Káßtellan Sedomierski/Ochmistrz Krolowey Bony/Wiślicki/

Lomżieński/Sánocki/Láncköruński/ré. Stárostá. Bylá persona grauis, w spráwách Rzeczypospolitey dobrze zásłużony.

Mikołay Wolski Biskup Kuiáwski/ktory był wźiet po Vchańskim z Domu Rádwan/gdy ten Vchański był wźiet ná Biskupsthwo Gnieznieńskie z Biskupstwá Chełmskiego/w Roku 1562. Zá pánowánia AVGustá Krolá/vmárł w Wárszáwie w Roku 1567. Po nim nástał Stánisław Karnkowski.

Zygmund Wolski Káśtellan Czerski/Wárszáwski/Láncköruński. ré. ré. Stárostá/tegoż został potomek syn od Zlebowicowny.

Stánisław Wolski był Káśtellanem Sedomirskim/Márszáłkiem Nadwornym/Wárszáwskim/Krzepickim Stárosto.

Mikołay Wolski Mieczník Koronny/Stárostá Krzepicki ktory wieku mego był znáczným ná dworze Krolow/Zygmuntá/AVGustá/Henrykà STEphánà/y CEsárzà Rudolphá czás niemáły był ná Dworze/y przed tym y Oycá iego.

Wielowieyskich Dom w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/pisali sie przodkowie ich de Trzeblin zamku/wspominaią przywileie rozne Janá Káśtelanem Krákowskim. Felixá mężá znácznego od ktorego było potomstwo wieku mego znáczne.

☞ Dom Plichtow Stárodawny y znáczny w Ráwskim Woiewodztwie/z ktorych w onym kráiu ludźie R. P. zásłużeni zdawnà bywáli/y w Rádźie przednieyszymi Senatory Assessorat Mázoweckich/wspominaią iednego Woiewodą Wárszáwskim Historie/od ktorego było potomstwo wieku mego znáczne/y ludźie Rycerscy.

☞ Domow inszych wiele zacnych/y w spráwách R. P. zásłużonych iest w roznych Woiewodztwách/iáko Bledowscy w Krákowskim/y w Ráwskim/Woiewodztwách.

¶ Nowowiescy w Płockim. ¶ Błażewscy/Páchowscy/Dánikowscy/Włodkowie/z Ráwskiego wszyscy.

¶ Minorowie w Krákowskiey źiemi Dom stárodawny.

¶ Laskowscy w Lubelskiey źiemi.

¶ Piekárscy w Ráwskim Woiewodztwie.

¶ Modeczcy w Sedomirskiey źiemi: w Rádomskiem.

¶ Strzałkowscy w Ciechanowskim Powiecie w Mázowec: Woiew.

¶ Mikoláiewscy w Sochácżewskim Powiećie.

¶ Dobkowscy z Ráwskiego Woiewodztwá. Oblakowie/Potrykowscy támże z Ráwskiego w Sochácżewskim Powiećie.

¶ Dłuscy od Rádomia.

☞ Wilscy/ktorych iest Dom rozrodzony w Ráwskim Woiewodztwie. Był Páwel Wilski przy Dawidźie Zborzyńskim w Węgrzech. Ten gdy zábił sługę Stánisłáwá Ligezy Podczáśego Krolowey/támże stał mu o gárdło. Prosił go áby pomniał ná práwo Polskie/że sie nie godźi ślachćicá zá chłopá trácić. On go spytał/ieślis też ty ślachćic? Rzekł/że ták iest. Spytał go/Ktoregoś Herbu? Powiedźiał/Niewiemći iáko go máluią/ale gdy ná wśi ná gwałt woiáią/tedy go pomieniáią/Pułkozá/Pułkozá. Ligezá będąc sam tego Herbu/zárás mu rzekł: Jużeś wolen kiedyś tego Herbu. ./.

Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ktorych ia w ták śierokim Krolestwie znáć nie mogę.

O Kleyno-

O Kleynocie ſtáro-dawnym Polſkim Kozlarogi/ktory w Roku 1331. Zá znáczna zaſługa Floryaná Szárego w bitwie z Krzyżaki v wśi Połowc/nouum Proclama Jelitá otrzymał/ iáko o tym maß v wßytkich Hiſtorykow doſyć iáſne opiſane/ y tu niżey dowodnie á prawdźiwie o tym czytáć będźieß. Piße Długoß o Przodkách tego herbu/ że bywáli Viri modeſti, Canum ac Venationũ ſtudioſi.

O ktorych przypátrzywßy ſie wlaſnośći Herbu/ czytáć będźieß tákże y o potomſtwie/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę/ máią być w Czerwonym Polu Trzy Zołte Drzewá.

☞ Nayznáczniey nam Káthálog opowieda Z Dyſławá Przodká tey Fámilicy Kozlarogi Arcybiſkupem Gnieznieńſkim/ Roku 1182. Ktory tymże ßtáltem á nie ináczey tego Herbu vżywał/ iáko go teraz potomſtwo noſi y vżywa/ Trzy Drzewá Zołte w Polu Czyrwonym.

☞ Piße o tym Z Dyſławie w Káthálogu te ſłowá: Subſtituti in locum vacañ Metropolis Eccleſiæ Capitulares Gneznen̄, Virum idoneum ad Zdyslaum Canonicum Gneznen̄ vertunt animos, erat enim & genere Nobilis, & moribus ac virtute conſpicuus, &c. &c. Confirmationem â ſede Apoſtolica, Anno Domini 1183. conſecutus. Sedit Gnezne annis ſedecim, mortuus anno 1199. Ibidem tumulatus â Summo Pontifice Lucio tercio natione Tuſco, literis & promocionibus Mieczlaui Principis & Monarchæ Poloniæ illum adiuuañ prouiſus: auxit hic bona Eccleſiæ Gnezneñ, notabiliter & plures villas in locis diſertis & ſaltuoſis locat, animoſus bonorum Eccleſiæ defenſor, quam etiam in ſua ſuppellectili in ſuiſq; ornamentis, deffectuoſam refficere & inſtaurare vſq; ad mortem non deficit: genere vt prædiximus Nobilis, de domo Familiaq; Kozlarogi fuit. Ták o nim wlaſnie w Kátálogu nápiſano/ w czym ſie Długoß namniey nie odgadza/ piße o nim te ſłowá. Gneſnenſis Metropolitanus Petrus Secundus, cum annis duobus & viginti Gneſnenſem Eccleſiam rexiſſet, moritur & in Gneſneñ Eccleſia ſepelitur. Cui Zdislaus Canonicus Gneſneñ, Nobilis genere Polonus, de Familia & Domo Kozlarogi, per ellectionem Canonicam ſuccedit. A Summo Pontifice Lucio P. P. Tertio, Mieczislauo maioris Poloniæ Duce intercedente prouiſus.

I Zá tegoż Arcybiſkupá KAźimierz Spráwiedliwy te Conſtitucye Seymu Leczyckiego publikowáć dał/ o czym Miechowitá piße w Aſiegách Trzećich/ Liſt 101. w te ſłowá.

Factoq; apud Leciciam conuentu, in quo omnes exactiones in iuſta tributa per Mieſconem Fratrem ſuum conſtituta, pro ſua induſtria & magna ſolercia reſcidit, calumniatores nonnullos proſcripſit, alios igne & cauterio notauit, deprauatas conſuetudines in Regno Poloniæ exortas abſtulit & remouit, præſertim ne anonam & victualia Nobiles agreſtibus non ſolum caperẽt,

verum etiam

verum etiam nec fenum paleamq; violenter afferent, ne Vilanorum cabellos raperent, ne longa itinerum inter capedine per se aut suos Satelites ipsorum equos fatigando eneruarent, vel in loca destinatiora abducerent. Episcoporum quoq; bona, tam mobilia quam immobilia ne dirriperent, & ne tales consuetudines in posterum ab aliquo innouarentur, placuit omnes transgressores horrendo anathemate innodare.

Zdislaus itaq; Gnesneñ Archiepiscopus, cum cæteris Poloniæ Episcopis, omnibus Pontificalibus indutis, Gedeone Cracouieñ, Ziroslao Wratislauieñ, Onolpho Cuiauieñ, Cherubin Posnanieñ, Lupo Ploceñ, Conrado Camieneñ, Gaudentio Lubuceñ, astante Cazimiro Monarcha & tribus Principibus, Ottone Posnanieñ, Boleslao Wratislauieñ, Leskone Mazouieñ, & Baronum multitudine in hunc modum pronunciauit. Qui aggrestium annonam aut res quascunq;, vi aut quouis alio pacto tulerit aut auferri iusserit, anathema sit. Qui legationis aut necessitatis publicæ vel priuatæ occasione, præterquam ad denunciandum hostium in patriam imminentem insultum cuiuspiam quadrupedem & iumentum, in angariam vulgo Poduodaticam acceperit vel accipi iusserit, anathema sit. Qui bona Pontificum aut Ecclesiasticarum personarum decedentium, rapuerit, occupauerit, distraxerit, etiam si persona sit Illustris & Regali, Ducali, aut quacumq; alia præfulgeat dignitate, anathema sit. Qui Episcoporum spoliatores (restitutione non habita) acceptauerit, & raptorum aut distractorum relaxationem raptoribus (satisfactione legittima non præcedente) impenderit, veluti sacrilegij particeps & consentaneus & qui ambitioni suæ & commodis inhiando, sacrilegio actionem præstiterit, anathema sit. Et responsum est â Ducibus & vniuerso populo, Amen. **Ostátek czytay v Hystoryká pomienionego.**

☞ **Thomaßá Biskupá Wrocławskiego opowieda Káthálog/tákże y Dlugoß/w Roku 1232. temi słowy.**

Laurentius Wratislauieñ Episcopus, cũ annos quinq; & viginti sedisset, septimo Idus Iunij in Prithkovv moritur, & in Ecclesia Wratislauieñ sepelitur. In cuius locum Thomas Polonus, genere nobilis, per electionem Canonicam substitus est, & per Vincentium Archiepiscopum confirmatus, qui non solum propter Nobilitatem generis de stirpe enim Kozlarogi ducebat genus, sed etiam propter scientiæ & prudentiæ raras quibus clarescebat dotes, opinione & fama apud proprios & finitimos celebris, in Arcem Pontificalem sublimari promeruit. **Ponim był wźięt Thomaß Sieſtrzenieciego/ o czym czytay Dlugoßá według Roku wyżßey opiſánego.**

J **Dopiero w Roku 1331. Zá pánowánia Władyſłáwá Łokietká/ wſpomináia wßytkie Hiſtorye/táko Dlugoßowá temi słowy.**

Postero die vbi primum illuxit Rex in certaminis locum, ad legenda suorum corpora, fœdamq; etiam hostibus, hostium spectandam stragem descendit, vbi dum suorum legit recognoscitq; cæsorum cadauera, offendit illic vnum de Militibus suis, qui in pugna egregiè dimicans, multis confossum spiculis habebat corpus, inter cæsos & mortuos, supinato corpore iacere viuum, vtraq; manu patefacto ex vulnere ventre, viscera atq; intestina propria attrectantem, Florianum nomine, cognominatum Szary. Quem diligentius intuitus, & pia illi miseratione compassus, ad Milites illum comitantes conuersus. Quam atrox inquit est huius nostri militis quam contemplamur pœna. Tum ille spiritu resumpto atrocior est respondit. Si quis durum vicinum in vna villa consistentem, qualem ego sum expertus, tulerit. Tum Rex animo æquiori inquit esto. Et si ex præsenti vulnere incolumis euaseris, scito te liberalitate mea duri vicini societate caritum. Sublatus inde & perfectam curationem adeptus, Regia quoq; largitione in fœliciorem gradum euectus stirpi suæ, quæ tres lanceas defert pro insigni, ex ipso rei euentu proclama nouum Ielita, abrogato vetusto Kozlarogi, indidit.

☞ Wßyscy á Jelitowie / rozumieia zá naſtárßę Gniazdo ſwe Moykowice w Sierádzkiey ziemi w powiećie Piotrkowſtim/przy ktorych ieſt Zamek nie dáleko nád Rzeką Pilcą ſtáry murowány rzeczony Surdegá/iuż ſpuſtoßáły/ á to byłá własna máietność Floryaná wyżßey miánowánego. Tego Herbu Rycerſtwá ieſt bárzo wiele w Kroleſtwie Polſtim/wßákoż iednák nawiecey w Sierádzkiey ziemi/o ktorym niżey czytáć będzieß.

☞ Wſpomina Przywiley konfirmáciey Krolá Kázimierzá w Klaßtorze Lyſey Gory świętego Krzyżá Floryaná / gdźie go pomienia: Præſentibus, Ottone Regni Poloniæ, Floriano Lecicien Cancellarij. Datũ in Opatovv, anno 1354. in craſtino Beati Iacobi Apoſtoli. Tenże iáko niżey vſłyßyß był Biſkupem Krákowſtim.

Floryaná y Zegotę Bracia rodzona/hæredes de Moykowice/ktorzy miedzy ſobą táki dźiał czynili/wźiął Floryan Wronikow y Woźniki/Zegotá Moykowice y Laſki / o czym świadczy przepis Liſtu Sądowego z Aktu w Piotrkowie Feria ſecunda poſt Epiphaniæ, anno 1410.

Stániſłáwá z Moykowic / wſpomina Káptur Korczyńſki/w Roku 1439.

Piotrá Káßtellaná Sędomierſkiego / teyże Fámiliey/ zá pánowonia Kázimierzá wielkiego ſcriptá niektore wſpominaią/á náznáczniey Káthálog przy ſynie Biſkupie Krákowſtim Floryanie/ktory ſie piſał z Mokrſką/á o tym ták czyni wzmiánkę/opowiedáiąc go ſynem wyżßey pomienionego Káßtellaná/á mátki Chryſtyny. Był wźięt z Proboſtwá Krákowſkiego/ Dwudźieſty oſmy od záczęćia wiáry Chrześćiáń: Biſkup Krakowſki/ Canonicæ per viam ſcrutinij á Capitularibus conformiter ſecunda Februarij electus, po Bodzećie z domu Koźa/á Roku 1367. w Awinij przez Grzegorzá Jedennaſtego tego imieniá Papieżá potwierdzon y poświęcon/ v ktorego ſam był/Cazimiri Poloniæ Regis tanq; patroni adiutus interceſsionibus & cõſenſu. Ten w miáſteczku Bodzećinie Zamek zmurował/ Miáſto tákże Bodzećin/y drugie Jłże/Murem y Wieżámi ozdobił/ Kośćioł w Dobrowodźie/á drugi w Węgleßynie Oyczyźnie ſwoiey zmurował/Kielich Złoty z drogimi Kámieńmi / Caſulam & Dalmaticas z żołtogorącego Ará mitu ſprawił do Kośćiołá Krákowſkiego / Kámienice ná práwey ſtronie w Kánoniczey vlicy dobrze murem oprawił/ktore Kápitule dárował / obwárowawßy/áby ten kto w niey będźie mießkał dawał po dwie grzywnie ná káżdy rok z niey. Oltarz ſub titulo Sancti Ioannis ante portam Latinam fundował/do ktorego Dźieſięćine wyteczno w Pielgrzymowicách od ſtołu Biſkupiego dárował. Tenże Prebendę we wśi ſwey Mokrſku z dobr ſwoich fundował. Tenże Zamek znáczny in ſuæ domus gloriam murare latere ceperat, wßákoż niedokonawßy vmárł. Y tego tám dokłáda w Káthálogu/ áby ten początek muru miano rozebráć ná kominy Slách tá okoliczna z wolą iego Synowcow/ ták bárzo / vt vix nunc tam ſumptuoſi ædificij appareant veſtigia. Sedit annis 33, Vmárł Roku 1380. Dniá ßoſtego Mieſiącá Lutego/w dźień świętey Doroty/ á w Kośćiele Krákowſtim w Káplicy świętego Thomaßá Apoſtołá/ktora ſam nádał/ ſub Tabula erea ſepultus requieſcit, Fuit animoſus Eccleſiæ defenſor.

¶ Tenże Kázimierzá Wielkiego Krolá polſkiego / kthory ná namowę Sándywoiá Stároſty Sędomierſkiego z domu Topor / wśi Złotey/ y drugich do niey przynależących zápowiedźiał robotę/záklął á nie rozgrzeßył/ áż wolne wśi Kośćiołowi puścił/ chociaż był Kázimierz Kśiędzá ktory go pozywał w Wiſle vtopić dał/co vczynił Dworzánin iego Kochan z domu Káwá. Po tym Floryánie zoſtał Zawißá z domu Koźa/to o nim w Káthálogu piße/v Kromerá czytay o nim w Kśięgách 12. V Miechowity w kśięgách

Czwartych Kápitule Trzydźiestey piatey też słowá coć sie ná przodku pisały. V tegoż Hiſtoryká w Kápit: Dwudźieſtym dźiewiątym/ czytay o nim te słowá. Ludouicus autem Rex Hungariæ, per Oratores Polonorum, Florianum Epiſcopum, & Ianuſſum Regni Poloniæ Cancellarium, vt REgnum Poloniæ ſuſciperet ſolicitatus, &c.

☞ **Klimunt z Mokrſká Káßtellan Rádomſki/ przyiał** do Herbu z innymi Jelitczykámi w Hrodle Gierdutá/ o czym Przywiley Vniey Hrodelſkiey świadczy/ w Roku 1413.

¶ W Roku 1419. Wſpominaią rozdźielne Liſty ſyny Floryanowe z Mokrſká. Naprzod Piotrá/ ktoremu ſie doſtały/ Dźiewiąte/ Komorniki/ Sulimierzyce/ Obrázowice.

¶ Floryáná/ ktoremu Páczánow/ Niegoſławice/ Rátáie/ Schuchczyn

¶ Janá/ ktoremu Brudzow/ Widuchowa/ Poſkorowice.

¶ Mikoláiá/ ktoremu Mokrſko Zamek/ Wola w Oſowey/ Mzurowa/ Michow/ Beſoranda. Actum Sandomi: Feria ſecunda poſt Franciſci, præſentibus, Niemierza de Lutoua, Ioanne Borkone de Ianuſſouice. Sigiſmundo de Minoſtouice, PAulo de Szandziſzovv, Andrea de Garbice, Marciſio de Carſsi, IOanne de Tuuorovv, ſub titulis, Petri de Falkovv, & Zauiſsij de Oleſnicza.

¶ Floryaná z Mokrſká wſpomina w Káptvrze Korczyńſkiem/ w Roku/ 1438. ¶ Janá z Mokrſká támże wſpomina.

¶ Andrzeiá y Piotrá támże.

☞ **Janá Bieśiad rzeczonego/ ktory śie pisał z Mokrſká/** Chorążym Krákowſkim y Márßálkiem Nadwornym wſpomina Liſt w ſkárbie/ przy ktorym wiśi pieczęć iego Jelitá/ w Roku 1455.

☞ **Piekgrzymá z Wegleßyná brátá rodzonego syn/ Flo**ryaná Biſkupá Krákowſkiego/ Stároſtá Wielgopolſki/ o czym Kromer w Kśiegách 14. świadczy temi ſłowy: Domaratus Caſtellanus Poſnanień, qui iam Præfectus Maioris POloniæ eſſe deſierat, ſucceſſore accepto Vengleſino Floriani Epiſcopi Cracouień fratris filio, &c. O tymże wiecey czytay eodem Libro v tegoż Hiſtoryká.

☞ **Thomaßá z Wegleßyná/ Káßtellaná Sędomierſkie**go/ wſpomina Kromer w Kśiegách 16. Liſt 390. temi ſłowy. Thomas Vengleſinius, Caſtellanus Sandomirień, & præfectus Maioris Poloniæ, Drahimium Arcem ab ijs qui religioſam militiam Diui Ioannis nomine profitentur, interceptam quatriduo expugnauit, eiectoq; præſidio in poteſtatem ſuam redigit. To było zá Jágiellá/ był pierwey Podczáßym v te° Krolá.

A tuś obaczył/ że ći ſynowie tego Floryaná z roznych imion rozne názwiſká od czáſu dawnego mieli/ co ießeże niżey czytáiąc dowodniey zrozumieß.

☞ **Dom ZAmoyſkich/ naprzod ktorzy śie Laźminſkiemi** przedtym zwáli/ ták ſie rozrodźił.

☞ **Thomaß z Láźmná w Ruſkim kráiu doſtał v Andrze**iá Piwá z Zamośćia ſtárego y Wierzbia/ zá ktore dał pewną ſummę pieniędzy/ á vtwierdzáiąc kontrákt zamiáno/ iáko ná on czás był obyczay/ pewne częśći we wśi ſwey Wędzárách w źiemi Leczyckiey. O czym świadczy Władyſław Kśiąże Mázoweckie y Ruſkie Liſtem ſwym/ w ktorym ieſt wzmiánká Láſſá pOmyſłá wielkiego przy tych Wędzárách/ y część ſummy ná pewny czás ná dobrách ſwych onych dźiedźicznych w źiemi Leczyckiey wároval/ O czym tegoż Kśiążęcia Liſt świadczy.

☞ **Floryaná z Zamośćia wſpominaią niektore ſcriptá zá** pánowánia Káźimierzá Jágiellowiczá.

Máćieiá Za=

☞ Máćieiá Zamoyskiego Rotmistrzá wspomina List przypowiedny Krolá Kázimierzá / ktory mżey czytáć będźieß pod Bończycem / y drugie Listy tegoż Krolá o nim powiedáią / w Roku 1491. Data Lublini ante Inuocauit. Był w Cżarnym Woysku Máthyaßá Krolá. Tenże zá Olbrácht á był w potrzebie Kopizywnickiey z Tátáry / y w wielu inßych.

☞ Páwel Zamoyski w Piaskách syn Máćieiow.

☞ Jan Zamoyski w Wierzbie syn Máćieiow.

☞ Wenczeslaw Zamoyski w Zukowie syn Máćieiow / ten zostáwił synáPiotrá ktory trzymał Niewierkow.

☞ Jan syn Páwłá Zamoyskiego z Piaskow był rotmistrzem.

☞ Mikołay Zamoyski ná Skokowkách / syn Floryanow / od Anny z Komorowá spłodzony / był Skolástykiem Leczyckiem / Kántorem Sędomirskiem / Kánonikiem Krákowskim / y Proboßczem Tarnowskim / Kefferendarzem y Sekretarzem Krolá Zygmuntá / o ktorym maß Elogium, krotce pisane temi słowy. Nicolai Floriani Filij de Zamosczie in toga religiosiss: ac prudentiss: homini, in bello fortiss: viro. Formulas actionum, quæ extant, vt erat iuris consultiss: concepit. Ex ordinum decreto, in legibus componendis & emendandis Reipub. operam nauauit. In prælijs aliquot Tartaricis, manu rem fortiter gesit. Singulari etiam certamine Turcum prouocatorem ad Rohatinum occidit. Quod & si homo sacratus esset, tamen sibi cum Paganis prælia permissa interpretaretur. Sigiss: Primi Regis Secretarius & Refendarius fuit, Scholasticatum Lencicien, Cantoriatum Sandomirien, Canonicatum Cracouien, & Præposituram Tarnouien sacerdotia habuit. A Collegio Cracouien exiguo impositio stipendio propter merita, Pabianicien territorium quo ad viueret possedit. Cum Tencinijs & Tarnouijs familiarissime cum viueret, Ioan: Tarnouio magno Castellano Cracouien, & auctor & adiutor in primordijs, ad eam quam consecutus erat amplitudinem laudis fuit. Tego ćiáło leży w Krákowie ná Zamku w wielkim Kośćiele / świadczy Epitaphium.

☞ Szczesny z Zamośćia ná Skokowkách Syn Floryanow / Brát iego rodzony Podkomorzy y Sędzia Chełmski y Woyski Belski / człowiek mądry y mężny / z Tátáry pod Chmielnikiem wiele á mężnie czynił. Y Skokowek Oyczyzny swoiey Zagon niemáły Tátárow porażił przez sługę swego Ściborá z Sitánicá / ktorego tám był zostáwił sam iechawßy ná Belz. O iego posługách ták Listy Zygmuntá Krolá świádectwo dawáią / ná ktorych mu dárował dobrá Obermuntá Stolnikà Chełmskiego zeßłego bez potomká / y summe ktora miał ná Plonce wśi w Powiećie Krásnostáwskim. Nos vero habentes rationem fidelium seruitiorum prædicti Fœlicis de Zamosczie Tribuni, quibus in terris Russiæ agens, se se nobis commendatum reddidit, vt pote, qui quotiens Tartari ad terras nostras Russiæ inuadere conati sunt, totiens ille cum alijs subditis nostris pro suis facultatibus inuadere & arcere solebat. Data 1528. Tákże wzmiánkę czyni o iego zasługách w Liśćiech ná summy ktore miał na wśiach Lábunkách y Hrusowie.

¶ A iż to byli Bráćia rodzeni / tedy o nich świadczy List pod pieczećiámi ich pisany w te słowá. In nomine Domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam, Nos Nicolaus Tarnouien, Voynicien Ecclesiarum præpositus, Cantor Sandomirien, & Canonicus Cracouien, Secretarius & Referendarius S. R. M. & Fœlix Tribunus Belzen, & Iudex Chelmen germani, de Zamosczie & in Tuoriczovv heredes. Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, quomodo attenden fidelia seruitia Nobilis Ioānis Sarnicki, quæ nobis à sua iuuentute et vsq; modo exibit. Voleń itaq; eundem Ioannem ad futura seruitia reddere promptiorem, aduocatiam in Tuoriczovv

damus, &c. Actum & datum in Sulovv, Feria secunda ipso die Sancti Stephani Protomartiris, anno 1524. Præsentibus pro tunc Nobilibus, Nicolao Gorayski, Stanislao & Ioanne Huhrouiecki, Casparo Bogus, & alijs quam plurimis.

☞ Stánislaw z Zamośćia syn Szczęsnego ná Skokowkách/był Káßtellanem Chełmſkim/Hetmánem nadwornym/Belſkim y Zamechſkim Stároſtą/o ktorego ſpráwách y zaſługách przećiwko R. P. z tego krotkiego Elogium ſie ſpráwiß. Stanislao Felicis filio de Zamosczie viro integerrimo, humaniſs: liberaliſs: & ac bello & pace clariſs: magis tamen artem militarem coluit orsus, xvij. ætatis an: xxxv. anno, partem militauit, partim Equitum Turmas duxit, partim Imperium militare cum titulo Ducis copiarum Regiæ administrauit, contra Valachos dum Chotinum obsideretur, & iterum dum auctoritate Regia Alex: illis Palatinus imponeretur, Despotem in Valachiam tendentem, tum cum ex Castris ad Oppidum Pomeranos positis, intempesta nocte fugere necesse habebat. Contra Liuones dum in Sig: Augusti Regis bellum obuiolatum legatum inferentis, fidem ad Posuolium venire coacti sunt. Moschorum Principem cum Sigismundo Augusto de Liuonia ac controuerſis Lituaniæ Moschouiæq; finibus, armis contendentem. Contra Tartaros dum eorum excurſiones ac prædationes in Ruſsia arcere niteretur, R. P. studio ac opera facultatibusq; suis iuuit. Tumultibus omnibus Tartaricis suis amicorumq; copijs admirabili celeritate, absq; vllo stipendio Regio coactis, vsus est, inuicti sui animi ac consilij vim in Neuelia no cum Moschouitis prælio inprimis ostendit. Post Neuelianum prælium, virtutis ergo, Præfectura Belzeñ, donatus. Zamchanã reuersus ab expeditione Radoscouiana obtinuit. Senatorium ordinem aliquoties oblatum repudiauit, vix quinquagesimo primo ætatis anno legi passus est, ita tamen, vt neglecto etiam tum Palatinatus gradu in Castellanatu Chelmeñ mallet consistere. Vixit, die 6. Aprilis, An: Christi, M. D. LXXII. Aetatis LIII. obijt.

☞ Floryan Zamoyſki syn Szczęſnego Chorąży Chełmſki.

Jan z Zamośćia/ Syn Stánisławow/ Hetman y Kánczlerz Koronny/ Krákowſki Stároſtá/ Generał/ć. Ktory naprzod z młodych lat do Fráncyey był poſłan/ tám ſie ſam dobrowolnie do Nauk wyzwolonych obiećił: Literas humaniores apud Leodegarium â Quercu, Petrum Ramum, Adrianum Turnebum, vczył ſie. Greckiego iezyká/ apud Renatum Guillonium. Curſu Philoſophiey apud Iacobum Canpentarium ſłuchał. Principia artium Mathematicarum apud Ioannem Penam. W Padwi naprzod Xiąg de anima v Picolhonina, á artem paruam v Baſsiana Landa, ſłuchał. Potym vdał ſie był ná iezyk Láćiński/ á práwo/ z Sygoniuſem nákładał/ v Vidum Pamirolam & apud Decianum práwá ſie vczył/ z Fállopiem lubo Medykiem nákładał/ in Funebri oratione, gdy Sygonius przed żalem nie mogł/ illum proſecutus eſt. Czym ſie naprzod Włochom oznaymił. De Senatu Romano dla ćwiczenia swego Xięgi nápiſał: Alienus był ab omni conuerſatione, otium & litteras tylko miłuiąc/ przytym pronior ad iram. A iż gdy w Padwi były contentiæ w Elekcyey Rektorá/ iáko to bywa miedzy młodźio. Y gdy inym przypuszczono ad ſuffragia, Polaki examinowano w práwie/ á máło ich było co y práwne Xięgi nákoniec czytáć vmieli/ gdyż máło pOLakow práwem CzEZarſkim ſie báwi/ ſkod niektorzy co z pOlaki ſpor wiedli/ pośmiewiſko byli vczynili. Ten JAN ZAMoyſki porußony táko młody/ ona quæ illi videbatur indignitas, powiedział/ że prożno ſie śmieią/ gdźieby ſie chćiało pOlakom Rektoroſtwá/ iacwieyby tego nálezli coby práwo lepiey vmiał/ mż ći co ſie z innych nieumieią

nośći śmieią

nośći śmieia. Gdy spytano/ Kto? Z zápalenia rzekł: Ja ná koniec sam. Záthym go wßytká Akkádemia porwálá y przymusiłá áby Rektorem był/ ktore on potym nád zwyczay młody z wielką státecznośćią odprawował: exáminuiąc Doktory ná promocyách y publice disputuiąc/ w práwo sie tym lepiey wlomił. Senatowi Weneckiemu wdzięcznym dla státeczności był. Ossobne one swe obyczáie zá konwersacya / ktorey ná ten czás rad nie rad musiał vżywáć/ vtárł. Miedzy Senatory Weneckimi/ nawiecey z Aloisiusem Mocenigem/ ktory był potym kśiężećiem/ á Marinem de Cauallis, przednimi Senatory práktykował. Bernardo Venerio Potestat Padewski był mu ták przychylnym/ że do wielu rzeczy látwie mu sie dał przywieść. &c. Potym przyzwány od Oycá do Polski / z wielką skromnośćią ná Dworze Krolá Augustá był/ Sekretarzem będąc wiele postronnych spraw odpráwował/ y w práwnych. Tákże go potym Krol pomieniony po śmierći Sobká Podskárbiego Koronnego posłał do odbieránia skárbu / z ktorego nie wyiechał / áż wßytki Przywileie y pismá przeczytał y porządnie sterminował y rozłożył/ co od Swietego Marćiná do Swiątek czytáiąc we dnie y w nocy korrygował. Puścił mu był ociec iego Kásztellan Chełmski Zamech y Wirzráchanie/ á potym wrychle vmarł. Po ktorego śmierći Krol August dał mu Stárostwo Belskie. A gdy vmárł Krol August / in interegno podał formę konfederácieу de libertate & castitate suffragiorũ & de tranquilitate tuenda. Ktorą naprzod Rycerstwo Woiewodztwá Belskiego/ potym Wołhyńcy/ á potym wßytkie Woiewodztwá Ruskie/ w Gliniánách/ y v Rákáná ná zieździech przyieli. Ná zieździe Wárßáwskiem popárł æqualitatem suffragiorum Slachty/ z Pány Rádámi Kápturem Jedlińskim.

¶ Ná Elekcyey Henrykowey trudność o Votum Asiażećiá Pruskiego vprzątnął. Po Henryká do Francyey z inßymi Posły był posłem obran / y sposob wßeláćiego postępku w námawiániach z Krolem/ y sposobu renuncyácíy Krolá / wziąwßy przykład z inwitácíy Krolá Władysłáwá / gdy go Węgrowie ná swą Koronę wezwáli / pokazał/ y tám wßystkiego co R. P. potrzebowálá popierał. Obyczáiem Polskim Listy od Krolá Elektá odpráwował. Gdy Krol Henryk przyiechał/ Posłem z Belskiey ziemie będąc / in controuersia cõfirmationis pokázował/ iż te dubia ktore wnoßono o rzeczách in interregno postánowionych/ leuia były. Potym zá dálßym obostrzeniem tych spraw/ gdy sie do protestácyey przeciwko Krolowi zánosiło/ rádził tho odnieść bráćiey/ y Confirmationem generalem wziąć/ dołożywßy / iż nam powinien miał być krol poprawić ná Seymie czego bysmy dáley potrzebowáli/ rozumieiąc że to czás miał zleczyć á Krolowi oczy otworzyć/ áże ad extrema periculosum było skoro przystępować. Gdy sie Syem rozerwał/ iechał do domu chcąc sie gospodárstwem báwić/ á do náuk swoich wrocić. Krol też mijáiąc go Podkomorstwem Dwornym/ dał mu Stárostwo Knyßyńskie.

¶ Vspokoiwßy sie á mießkáiąc w Wolicy Folwárku Stárostwá Belskiego/ w tym Henryk viechał/ nowe motus w Koronie sie poczynáły/ inuidia & simultates niedopußczáły mu długo pokoiu vżywáć. Ná Stężyckiem zieździe widząc strony Rákuskiego domu spráktykowáne/ przy tych co mu byli contrarij został á státecznie bronił.

Potym Tátárowie wtárgneli do Rusi/ położyli koß pod Tárnopolem. Máiąc spráwę o nich społecznie z Andrzeiem Teczyńskiem/ ktory ná ten czás był Woiewoda Belskim/ z niemałem Orßakiem Rycerstwá krájow onych/ poczty swe znáczne máiąc ciągneli/ wßákoż iákoś czytał pod Toporem dla pretkości Pohánćá tego/ do potrzeby nie przyßli.

Ná Elekcyey Wárßáwskiey ßerokimi słowy zbyjał ratuje tych co Krolá chćieli mieć z domu Rákuskiego / do czego wiodłá go miłość krájow Ruskich w ktorych sie vrodził/ z ktorych periculum coniunctum to być widział. A gdy sie rozerwánie stálo/ przywiodł z tymże Woiewodą Belskim/ z kto-

rym wielka przyiaźń wiodł/ześć wßyſtkie Woiewodztwá Ruſkie/ że Krolewne Anne miánowáli. Potym drudzy miánowáli Krolá Stephánà z kondycya o Małżeńſtwie/ zwłaßczá ći ktorzy z Woiewodą Krákowſkiem/ y z brácią iego Zborowſkimi trzymáli/o ktoryches czytał pod Jáſtrzębcem/przy ktorych on też potym ſtáteczńie ſtał. Gdy mu było Poſły iego odpráwować zlecono/ dał Poſłowi ſtárßemu ráde/ wedle ktoreyby miał Krol obrány z competitormi poſtępować/obowiązawßy go áby nie powiedał od kogoby ią miał. Do Krolá do kad do Korony nie przyiechał/ priuatim nie piſáć niechćiał/áni mu náliſty odpiſowáć. Potym go Krol tenże Stephan Pieczętarzem w kilkánaście dni po Koronácyey ſwey vczynił/ſam wßytkiego przez kilká lat doglądáiąc/Káncellárya w dobry porządek wprawił.

¶ Pod Tumult Gdańſki począł pewny Krolowi koßtem ſwym ſtáwił/ ktory z Spytkiem Jordanem á z Węgry we Tęzowſką bitwę naprzod ſię potkał/pod Hetmáńſtwem Janá Zborowſkiego Káßtellaná Gnieźnieńſkiego. Potym ná potrzebę do Moſkwy tegoż Krolá Stephána ludźie iął á znáczne Rothy wodźić/o czym potym będźieß miał w Hiſtoryey.

¶ Wieliß Zamek wźiął. Máiąc zlecone ßańce od Krolá Stephána pod Wielkimi Łukámi/Báßtę wielką darniem ná trzy ſażnie okryta z ßańcow polſkich zápalił/od ktorey ſię wßyſtek Zamek zápalił/y wźięt był.

¶ Potym z ludźmi ktore miał pod ſwoią mocą/Zawłoćia ná wielkiem Jeźierze położonego/chociaż w wielkie niepogody/dobył.

¶ Ná drugi Rok gdy Krol Stephan z woyſkiem do Moſkwy ćiągnął/Hetmánem wielkiem v Woroncżá był deklárowan.

¶ W dobywánie Oſtrowá Krolowi ſłużył.

¶ Pode Pſkowem ná zimę áż ad ſextam Februarij, dźieſięć niedźiel po odieździe Krolewſkim woyſko zátrzymał. 4. Ianuarij in generali excurſione pod mury Pſkowſkimi Moſkwę gromił. Zá poſtánowieniem pokoiu/ przedſię z woyſkiem leżał zá gránicámi inflantſkimi/ áż od Moſkwy Derpt y inße Zamki/y źiemię wßyſtkę Inflantſką/odebrał.

¶ W wielkiey v Krolá Stephána / cum inuidia aliorum, auctoritatis był/od ktorego mimo Kánclerſtwo y Hetmáńſtwo/był przełożon ná Stárоſtwo Krákowſkie/Málborſkie/Miedzyrzeckie/Krzeßowſkie/ zá ſłużby y wcráty ktore w Moſkwie podiął.

¶ Vrodźił ſię z Niedźiele ná Poniedźiáłek Dominica Letare, w Roku 1542. w Skokowkách. Teº ſpłodźiłá Anná Herbotownà z Mizińcá. rć. Miał trzy żony:

Naprzod Anne Oſoliñſką z domu Topor. Potym Kryſtyne Rádźiwiłowną Xiężną z Nieświeża y Olyki/ Woiewodzanke Wileńſką/ ktora tákże prętko vmárłá/ zoſtáwiwßy Corkę Helżbietę/ ktora zá Mátką rychło vmárłá.

¶ Trzećią potym pojął Gryzelde/ Fámiliey Bathorow/Chrzyßtophá Woiewody Siedmigrodzkiego Corkę/ Synowicę rodzoną Krolá Stephána/ á ſioſtrę ná ten czás będącego Zygmuntá Woiewody Siedmigrodzkiego/ w Roku 1583. Miesiącá Czerwcá/ Dniá 12. W Krákowie ná Zamku Krol Stephan weſele ſprawował/iáko o tym niżey czytáć będźieß.

☞ Brát rodzony tego Hetmáná Zbożny/ iádąc z Oycem Káßtellanem Chełmſkiem z Moſkwy od Kraſnego Horodká/ máiąc tylko wieku lat 19. vmárł. Sioſtry iego od teyże Herburtowny były: Naprzod Zophia/ktora młodo vmárłá. Anná ktora była zá Łukaßem Oleśnickiem z Oleśnik/ná Łábuniách/ od ktorey Corká była zá Janem Dulſkiem Káßtellanem Chełmſkiem y Podſtárbiem Koronnym/ vmárłá w Krákowie ná tymże weſelu.

Z wtora

☞ Z wtorą żoną Anną z Orzechowcá/Janá Káßtellaná Chełmskiego Corką/ thenże Stánisław Zamoyski Káßtellan Chełmski miał syny/Andrzeiá y Mikołáiá/ktorzy młodo pomárli/y te Corki/ Zophia ktora młodo vmárłá/ Helżbiete Włodkowa Stárościna Hálicka y Kołomeyska. Zophia Dźiałyńska/ Podczáßyna Koronna/ Stárościna Kowálska/ y Brodnicka.

Tenże Hetman Zamośćie Miásto y Zamek w Bełskim Powiećie zmurować dał. Inßych sprawiego pámięći godnych w Hiſtoryey potym ßerzey wiele obaczyß.

Jerzy Zamoyski/ Archidyakon Lubelski/ Kánonik Krákowski/Syn Chrzyßtophá Zamoyskiego.

☞ Drudzy byli Jelitczykowie/ ktorzy ſie piſali z Korytnice/ iáko niektore ſcriptá y tákże Hiſtorye wſpominaią Floryana z Korytnice Káßtellanem Wiſlickiem zá pánowánia Krolá Jágiellá.

☞ Dom Secygniewſkich y Páczánowſkich ſtárodawny ktorych przez znáczne ſprawy wiele rozne ſcriptá wſpominaią/ iáko naprzod Thomaßa Secygniewſkiego w Kápturze Korczyńſkim/ w roku 1439.

Piotrá Secygniewſkiego z Páczánowá Sędzim Sędomierſkiem wſpominaią acta onego kráiu y przywileie ſtárbne/miedzy ktorymi ieſt extract, y ktorego wiſi Pieczęć iego Jelitá.

Floryaná z Páczánowá w dźiale 1419. y w Kápturze korczyńſkiem wſpominaią/w Roku 1439.

Jákubá Secygniewſkiego Stároſte Buſkiego/ y ſprawcá woyſká w Prusiech/ y Mężem znáczným zá Krolá Zygmuntá rozne Liſty opowiedáią/o ktorym Kromer in Oratione ſua wzmiánkę czyni/ czytay liſt 698. Kroniki iego.

Páwel Secygniewſki/ktory Roty wodźił znáczne/był mężem ſławy y pámięći godnym. Ten za Krolá Zygmuntá Auguſtá poſłány od Hetmáná z drugimi Rotmiſtrzámi/ktorzy mu byli przydáni pod ſprawę iego/Alexándrá Woiewodę Wołoſkiego ná páńſtwo wſadźił/ Krolową Węgierſką Izábelle do Siedmigrodzkiey ziemie prowádźił/ y tám trwał áż do vgruntowánia Synà iey Jáná. Ná potrzebę do Moſkwy themuż Krolowi ludźie wodźił. &c. Wiele ſpraw iego pámięći godnych potym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Dyoniſius Secygniewſki /Biſkup Kámieniecki był wieku mego zá panowánia Zygmuntá Auguſtá/mądry y ſerdeczny Prálat.

Páwel rodzony Synowiec tego Biſkupá/ ktory trzymał Nießkow w Krákowſkiey ziemi/ był to Máż ſławny/ w potrzebách znáczných bywał.

Jákub Secygniewſki Stároſtá Szydłowſki/ ktory ſie w ſprawách Rycerſkich w woyſku Kárlá Piątego Ceſarzá wychował/przeciwko Moſkwie/do Newlá/do Kraſnego Grodká/ do Wielhi/ y indźiey godnie á znácznie zá pánowánia Krolá Auguſtá ſłużył. Potym w pokoiu záſiadł przez nieſpoſobne zdrowie/Máż ſławny y pámięći godny/ z wielem narodow w potrzebie bywał/coć potym Hiſtorya opowie dowodnie.

Synowie Páwłá wyżßey pomienionego Rotmiſtrzá byli ći wieku mego/ Naprzod: Jákub Máż ſławny y pámięći godny/ktory wßeláką dźielnośćią Przodkow y Oycá doßedł/w potrzebách znáczných z mieprzyiáćioły Kroleſtwá tego bywał.

¶ Jan miał zá ſobą Fánnelownę Stolnikà Lubelſkiego ſioſtrę rodzoną/ z ktorą potomſtwo zoſtáwił.

Páwel

¶ Páwel mąż znáczny/ćiobá z Jákubem ná ten czás celib: vitā agebāt.

☞ Floryaná z Gáiu Sędźim Leczyckim zá Krolá Kázimierzá w Roku 1434. wspomina List w skárbie/ v ktorego wiśi pieczęć/herb Jelitá/á ná Helmie Pułkozy/od tegoż sa Gáiewscy támże w onym Woiewodztwie.

Mikoláiá de Rádogoßcz wspominái Listy w skárbie Leczyckim/w Roku 1439. od tegoż Rádogoßczy ludźie znáczni.

☞ Mikoláiá Pieniążká/z Witowic sie pisał/ ktory był stároſta Krákowſtim/Podkomorzem/y Wielkim Rządzco ná mieyscu Janá Czyżowſkiego Káßtellaná Krako: w iego stárości ná iego mieysce od Kázimierzá trzećiego dány/Roku 1458. O czym czytay Kromerá kśiegi 24.

Stánisláwá Pieniążká z Witowic/ Stároſte Sánockiego/ zá Krolá Kázimierzá Trzećiego/ná mieyscu ßcześnego Paniewſkiego Hethmánem Koronnym List pod pieczęćią opowieda/ ktory propter antiquitatem maß tu nápiſany w te ſłowá.

Cazimirus Dei gratia, &c. Significamus, &c. Quomodo conſiderañ legalitatem, gratąq; admodum & fidelia ſeruitia Generoſi Stanislai Pieniązek de Witouicze Capitanei Sanoceñ fidelis dilecti. Voleñ eum conſolatum efficere & ad futura ſeruitia noſtra atq; illuſtriſſimorũ natorum reddere promptiorem, ſibi Campiductoratum exercituum noſtrorum & Regni noſtri, per mortem olim Generoſi Fœlicis de Paniovv Caſtellani Leopolieñ & Campiductoratus eiuſdem poſſeſſoris vltimi vacantem, dandum & conferendum duximus gratioſe, damuſq; & conferimus tenore præſentium mediante. Per ipſum Stanislaum vſq; ad tempora vitæ ſuæ extrema poſsidendum. Quocirca vobis Venerabili Gregorio de Lubrancz Præpoſito Scarbimirieñ, Vicecancellario Regni noſtri, ac Zupparum Vielicieñ & Bochneñ Factori moderno, & alijs pro tempore exiſteñ Zupparum factoribus prædictarum committimus, mandañ & omnino habere voleñ, quatenus eidē Stanislao de omnibus cenſibus ad Campiductoratum hunc ex antiquo pertineñ, annuatim vt ſolitum eſt reſpondeatis, ad Zupparum prædictarum noſtrarum rationē. Harum quibus Sigillum noſtrum præſentibus eſt ſubappenſum teſtimonio literarum. Datum in noua Ciuitate Corczin, Feria ſexta poſt Feſtum Sancti Michaelis. Anno Domini 1488. Tych Pieniążkow Potomſtwo w Sędomirſkim Woiewodztwie ná podgorzu.

Jan Chryſtoph piſza ſie w tym wieku z Pogwizdowá/ niektorzy Stryiecźni ich brácia/Jákub Chryſtoph/Jan/ſynowie Jerzego y inßy.

☞ Dom Debowſkich z Debowſkiey Gory/ w Woiewodztwie Leczyckiem/ z ktorey Andrzey Debowſki Dworzáninem będąc v Zygmuntá ſtárego Krolá/potym Stároſta Rubießewſkim/ w Belſkiey źiemi máiętności doſtawßy Woiewoda był támże/ktory tylko iedyna Corkę zoſtáwił Zophią/Andrzeiá Hrábie z Teczyná Woiewody Krákowſkiego żonę/ od ktorey trzey ſynowie/Gábryel/Andrzey/y Jan/ ná ten czás minorenes.

¶ Andrzey drugi Debowſki był naprzod Káßtellanem Brzeźińſkim/á potym Sierádzkim/ y Stároſta Leczyckiem zá krolá Auguſta/y Stephaná.

¶ Był trzeći Sędźim Leczyckim/ ktory tákże ná znáczných poſługách Rzeczypoſpolitey bywał.

¶ Láſotá Debowſki/Miecznik Leczycki/ Mąż ſerdeczny/ y w potrzebách znáczných bywały.

☞ Dom Gomolińſkich/ſtárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/ktory tákże od tego Floryaná Szárego práwie ex lumbis iego ma początek/ co Liſty Dźielnic Przodkow ich táwnie opowiedáio/ á z tych iednego maß ſens w te ſłowá. Nos Petrus Iudex, & Suetoslaus Subiudex

huius rei

huius rei, per mortẽ Sobeslai noſtri anteceſſoris olim ſubiudicis Siradieñ, &c. Significamus vigore præſentium. &c. Quod in noſtro iudicio conſtituti Florianus & Zegota, Fratres germani & hæredes de MOYkouicze, publicè recognouerũt inter ſe feciſſe perpetuam diuiſionem in hunc modum, ita, quod eidem Floriano pro totali ſorte ſua. &c. videlicet, Wronikovv & Wozniki ceſſerunt: Zegothe vero Moykouice & Laski cum totali diſtrictu. &cæt. Actum & datum in Piotrkovv, Anno 1409.

☞ Byli ći dwá pomienieni ſynowie Zegoty z Moykowic Chorożego więtßego ziemie Sierádzkiey/ Floryan miał zá ſobą Odrowożowne/ z ktorą miał ſynà Piotrá. Tenże Piotr naprzod/ wykopawßy cześć láſow Woźnickich/ założył wieś Gomolin/ z ktorey ſie potym potomſtwo iego/ áż po ten wiek zowie Gomolińſkimi.

¶ Tenże Piotr miał zá ſobą Corkę Derſławá z Szmogorzewá Stároſty Rádomſkiego z domu Lábęć/ z ktorą miał ſynà Mikołáiá/ ktory potym był Piſarzem ziemie Sierádzkiey/ miał zá ſobą Corkę Jákubá Rokßyckiego z Konieczpolá/ z domu Pobog/ Sędziego Sierádzkiego/ miał z nią ſyny/ Floryaná ktory Kſiędzem był/ ták to o nim dawáią znáć ſcriptá niektore/ że był vczonym y godnym Káplanem/ ie dennaśćie lat ná náuce we Włoßech mießkał/ miał láſkę Krolá Zygmuntá Stárego/ wßákoż rychło vmárł.

Stániſław drugi Syn Mikołáiow był Káßtellanem Roſperſkim y Stároſtą Wieluńſkim/ ten był w láſce Krolá Zygmuntá/ dawał mu Ránclerſtwo po Sobockim z domu Doliwá/ ktorego on dla nieſpoſobne° zdrowia/ bo był pedogryk/ przyiąć niechćiał. Miał iednego Synà ktory był mente captus, Ten Stániſław fundował Menſonarze w Piotrkowie. Ciáło iego pochowáne w Witowie/ tám wiele Przodkow domu tego leży.

Trzeći Syn Mikołáiow Piotr/ Podczáßym był Sieradzkim/ zoſtáwił dwu ſynow. Janá/ ktory był wieku mego Káßtellanem Spiczymirſkim/ y Mikołáiá/ pokoy miłowáli domowy/ byli możni y doſtátni.

Czwarty Syn Mikołáiow Jan/ Káßtellan Spiczymirſki/ zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá/ ktory miał zá ſobą corkę Marćiná Myßkowſkiego Káßtellaná Wieluńſkiego z domu Jáſtrzębiec/ z ktorą zoſtáwił Synow Trzech.

¶ Naprzod Stániſłáwá Szkoláſtykà Płockiego/ Kánonikà Krákowſkiego/ człowieká vczonego/ ktory multorum hominum mores vidit, y dobrze ie vmiał/ bo humilitatem in mente, & dignitatem in honorem Sacerdocij záchowáć vmiał.

¶ Floryaná/ ktory Zygmuntowi Auguſtowi/ czás niemáły Dworzáńſką ſłużył/ potym y Henrykowi. Gdy odiechał Henryk/ on też chcąc mores hominum widźieć/ do cudzey ziemie ieźdźił do Włoch. ić. Potym ſie gospodárſtwem zábáwił/ miał zá ſobą Corkę Andrzeiá Debowſkiego Káßtellaná Sieradzkiego/ Stároſty Leczyckiego/ z teyże Fámilicy Jelitow/ z ktorą zoſtáwił ſynà Hieronymá ná ten czás młodźiuchnego/ ex quo optima fruges eſt ſperanda.

¶ Andrzeiá/ ktory cáła dźieweć lat w cudzych ziemiách náukámi ſie báwiąc/ nie tylko Zydowſkiego/ Greckiego/ Láćińſkiego/ Włoſkiego y Niemieckiego ięzykow ſie náuczył/ ále y curricula Theologiæ & Philoſophiæ fœliciter emenſus, á do Polſki przyiechawßy/ Krolowi Sekretárſtwo ſłużył/ w Roku 1584.

☞ Dom Romißowſkich ſtárodawny/ ktorych Przodki ludźmi znáczną mi y záſłużonymi rozne ſcripta opowiedáią: Nayznaczniey Liſt Kázimierzá Wielkiego wſpominá Dyniſá Podczaßym ziemie Sieradzkiey/ ktoremu te wolności ná wśiách iego dárował.

IN NOmine Domini Amen: NOS CAsimirus Dei gratia. &c. &c. Nobili Viro atq; nostro fideli Baroni Domino Dinisio dicto, de Czerzyn hæredi & in Romissouice, Pincernæ Siradien, omnia iura polonicalia, cõsuetudines angarias & præangarias vniuersas quocũq; censeantur nomine quæ ius Teutonicum impedire & perturbare cõsueuerunt, pterea ius Teutonicũ damus ibidem absoluentes incolas ipsius villæ ab omnibus solucionibus nostris, citacionibus officialium, à iudicio Palatinorum, Iudicum, Castellanorũ, à naras, à vaca, â boue, à porco, á sep, & â bonum coleda quæ super nos fiunt. &c. &c. Insuper damus supradicto Dinisio posterisq; eius pro homicidio quod euenerit inter incollas huiusdem villæ, pœnam capitis recipere, & vbicunq; alias extra hæreditatem in alijs hæreditatibus. Kmeto autem homo huius villæ si occideretur, hæres de Romissouice pro homicidio pœnã recipiet capitalem. Insuper considerantes fidelia seruitia nostri Baronis supra dicti pro recuperacione Pontis quæ est supra Wolborza, & super paludes per quatuor aleros recipiet ab hominibus, qui ibi transitũ facient. Item, incolle non alias respondebunt, nisi coram hærede vel sculteto huius villæ, & hæres nostro annulo citatus coram nobis respondebit, nam & ius quod Srzedense vocatur, Teutonicum ibidem ei damus. In cuius rei testimoniũ & audentiam maiorem, præsentes litteras sibi subscribi fecimus, nostri Sigilli & munimine roborari. Datum & actum Posnaniæ Feria quinta in qua Iudica cantatur, præsentibus his testibus, Iaroslao Palatino Posnanien, Andrea Castellano Posnanien, Iuone præposito Gnesnen, Iarand Castellano Rosperien, Floriano Cancellario Lencicien, Stanislao Subpincerna Cracouien, & alijs quam plurimis fide dignis & honestis, anno Domini 1342. Datũ per manus Notarij Curiæ nostræ.

☞ **Druzi List wspomina Piotrá Romißowskiego zá Kázimierzá Jágiellowego Synáſ/iáko to z Listu zrozumieß/ ktorego maß ten sens.** CASIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæq; Dominus & hæres. &c. Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis. &c. Quomodo in nostra & Consiliariorum nostrorum constituta præsentia, Nobilis Katherina Filia Nobilis Petri de Romissouicę, & vxor Nobilis Nicolai de Milkouice, non compulsa, nõ coacta, neq; aliquo errore Deuio seducta, sed ex certa sua scientia & libera voluntate recognouit, & fassa est palam, publice, & per expressum de bonis paternis, videlicet: Raysko, Zbignieuice, Pokrzyvvka, & Romissouice, in Terra Syradien, & Maternis, Nieprzecznia, Polanka & Zavvada in Terra Cracouien & districtu Ciricen sitis, ac de alijs omnibus bonis mobilibus & immobilibus, sibi per prædictum Petrum Patrem suum satisfactum fuisse, seque ab eodem certas summas peccuniarum pro sortibus suis, qua ipsam ex eisdem bonis contingere debeat recepisse, ac sufficienter fuisse emancipatam. &c. &c. Datum & actum in Conuentione generali Piotrkouien, Feria sexta ante Festum Sancti Egidij proxima, anno 1476. Præsentibus, Reuerendissimo Reuerendisq; in Christo Patribus Dominis, Iacobo Sanctæ Ecclesiæ Gnesnen Archiepiscopo & Primatæ Zbigneo Wladislauien, & Regni Poloniæ Vicecancellario, & Andrea Posnanien, eadem gratia Episcopis, nec non Magnificis & Generosis, Derslao de Rithuiany Cracouien, & Capitaneo Sendomirien, Stanislao de Ostrorog Posnanien, Iacobo de Debno Sendomirien & Capitaneo Craco: Dobeslao Kmita de Wissnicze Lublinen, Nicolao de Brudzeuo Siradien, & Capitaneo Bresten, Mathia de Bnin Calisien, Capitaneo Maioris Poloniæ: Nicolao de Kutno Lencicien, & Andrea de Kretkovv Iunivvladislauien, Palatinis: Ioanne de Ostrorog Posnanien, Ioanne de Rithuiany Sendomirien, & Regni Poloniæ Marssalco: Bartolomeo de Iuanouice Calisiẽ: Dobeslao de Korozvvski Rosperiẽ, & Andrea de Szamotuly Medzirzecen, Castellanis, & alijs cę pluribus.

☞ List Kápituły Krákowskiey tychże Romiſzowskich wſpomina tymi ſłowy: NOS Capitulum Eccleſiæ Cracouien, &c. &c. Villas Rembienie, necnon Wierzanouice in Terra Lencicien: ſitas, ad dictum noſtrum Capitulum pertinen: Nobilis Viris, Zaslao & Nicolao filijs Iacusij de Romiſſouice & Varzelino, per modum commutationis tradidimus & aſsignauimus temporibus perpetuis, à præfatis Nobilibus, ipſorum villas Varzelino & Pokrzyvvie accepimus in terra Siradien: Actum in Sacriſtia Cracouien, Feria Secunda ipſo die S. Remigij, anno 1425. &c.

Jároſłáwá Romiſzowſkiego/ y Piotrá/ ktory miał zá ſoba Krzepiſzewſka/ z ktora zoſtáwił to Potomſtwo.

Mikołáiá Chorażego Leczyckiego/ ktory miał zá ſoba Przerebſka z Domu Nowiná/ z ktora zoſtáwił Synow ſiedm/ vmárło ich pięć młodo. Adam á Jákub potomſtwo zoſtáwili.

Adam ná Lowiczu był Stároſta zá Dzierzgowſkiego Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego/ y zá Przerebſkiego. Miał zá ſoba Duninowne piſarzá Leczyckiego Sioſtre rodzona/ z ktora zoſtáwił Synow ſiedm/ wieku mego Mężow godnych y vrodziwych/ Naprzod/

Hieronymá/ ktory miał zá ſoba Strzeboſzowne/ zoſtáwił z nią Syny/ Adámá y Woyćiechá/ Corke Kátárzyne/ minorenes.

Woyćiechá Kozubowſkiego Stároſte/ y Siedleckiego/ ktory w Krákowſkiey ziemi miał máietność nábyta/ Miroſław/ miał zá ſoba Vieyſka/ był to Mąż porządny/ ktory przy Bużeńſkim Podſtárbiem Koronnym powinnym ſwoim czás ſie długi báwił/ y ná wielkich poſługách bywał R. P.

Wáclaw/ ktory tákże czás niemały v tegoż Podſkárbiego będąc/ ſpráwy R. P. znáczne ná ſobie miewał/ Stároſtwá po śmierći ſtároſt odbierał/ iáko Rádoń/ Oświećim/ y inſze. Był potym v Myſzkowſkiego Piotrá Biſkupá Krákowſkiego Márſzałkiem/ Mąż godny y rządny.

Piotr Czwarty/ ktory w Rocie Alexándrá Koniecpolſkiego był Poruczníkiem.

Jan był Stároſta ná Zynkowie.

Stámſław był Podſkárbiem v Stániſłáwá Karnkowſkiego Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego.

Mikołay śiodmy przy Bużyńſkim Stároście Dobczyckim był ná ten czás/ Sioſtrá ich była zá Marćinem Wilkuckiem.

Jákub Brát Adámow/ ktory ſie piſał de Romiſzowice/ & in Zamoſczie hæres, zoſtáwił z Zernicka te Syny. Janá/ ktory młodo vmárł/ Wacłáwá/ y corke Mikołáiewſka/ druga pánna była Jágnieſzká.

Jároſław Brát Piotrow/ ktorego opowieda tákże List dawny Chorażym Leczyckiem/ w Roku 1468. przy oprawie ktora czynił żenie ſwoey Dorocie Lackiey/ ten iuż od máietności ktora trzymał názwał ſie Stokowſkiem/ miał Synà Jákubá/ ktory zoſtáwił to potomſtwo/ Naprzod Jádwige Oleśnicka ná Piñczowie. Jágnieſzke Slatkowſka Káſztellanke Konárſka. Helżbiete Gniewoſzowa/ y Synà.

Janá Káſztellaná Konárſkiego ziemie Leczyckiey.

Tegoż Janá Syn Jákub był Lowczem Leczyckiem/ miał zá ſoba Puckowne/ z ktora zoſtáwił Janá/ Marćiná/ Woyćiechá/ y Jákubá/ ná ten czás byli minorenes/ y dwie corce/ Jádwige Szydłowſka y Zofia.

Stániſław Stokowſki z Romiſzowic/ Syn Janow/ zoſtáwił Synà Wálentego/ ktory miał zá ſoba Gniewiecka z Buzeniná/

z ktorą tylko Corki zostáwił. Kátárzynę Skotnicką / Annę Wáliſowſką / Jádwigę y Málgorzátę Pánny na ten czás.

¶ Tenże potym miał drugą żonę Lutomierſką z domu Jáſtrzębiec / z ktorą zoſtáwił Synáá Jana. A ci wſzyſcy pomieniem Stokowſcy / ſą właſni Komiſzowſcy.

Dom Dźiduſkich / z ktorych ieden był Biſkupem Przemyſkim ná końcu pánowánia Zygmuntá ſtárego / á ná początku pánowánia Zygmuntá Auguſtá / Seuerus & immota mente Senator.

☞ **Stánisław Dźiduſki brát tegoż Biſkupá / był Stároſtą Konińſkim** / ten był zoſtáwił tylko iedyną corkę / ktora byłá zá Piotrem Bárzym Káſtellanem Przemyſkim / Stároſtą Lwowſkim / á potym po iego śmierći zá Ráphaelem Sieniáwſkim Woiewodzicem Ruſkim.

☞ **Dom Korytkow ſtárodawny / ktorych Przodki tákże** wſpomináią Liſty rożne zá ſłużonymi R. P. Jáko w ſpiſku Slách ty Ruſkiey / w Roku 1427. Wiſi pieczęć Jelitá / á ná áppenśie te ſłowá: Staniſlaus Korithko de Paczaouicz.

Mego wieku ći byli / Páweł Korytko z Pohorec / człowiek R. P. zá ſłużony / naprzod był Podkomorzem Przemyſkim zá Krolá Auguſtá / zá Krolá Stephánà Podkomorzem Lwowſkim / potym zá tegoż Krolá po śmierći Stániſłáwá Drohoiowſkiego Káſtellanem Przemyſkim.

Bártoſz Korytko Piſarz Ziemſki Lwowſki / człowiek báczny / y godny w ſpráwách Rzeczypoſpolitey.

☞ **Dom Głowow ſtárodawny támże w Przemyſkiey** źiemi / z ktorego ludźie Rycerſcy y Strożowie Rzeczypoſpolitey dobrzy bywáli. Chrzyſtoph Głowá był Káſtellanem Połánieckim / zá pánowánia Krolá Stephánà / vmárł / w Roku 1581. Był to człowiek vczony / potym był od Páná Bogá pokaran ná zdrowiu y ná rozumie.

☞ **Dom Czermieńſkich ſtárodawny w Krákowſkim Wo**iewodztwie był Andrzey Burgrábią Krákowſkim / Mąż znácznie zá ſłużony Rzeczypoſpolitey.

¶ Tegoż Herbu vżywał Piotr Gáwłowſki / Proboſzcz Wolborſki / ć. Kánonik Leczyczki / Lowiczki / etć. ć. Secretarius R. vir de R. P. bene meritus, ktory w Interregná R. P. znácznie ſłużył / coć ſie potym w hiſtotiey okaże.

☞ **Dom Tarnowſkich / z ktorych ieden był Káſtellanem** Konárſkim źiemie Sierádzkiey / zá Krolá Auguſtá y Stephánà.

☞ **Dom Litoſławſkich / ktorzy ſie piſza z Lutoſławic / lu**dźie znáczni / ták wſpráwách rycerſkich iáko y inſzych potocznych Rzeczypoſpolitey należących. Był Jan przy Jázłowieckim Jerzym Hetmánie Koronnym ná wielkich ſpráwách y poſługách / ták in priuatis tego Hetmáná / iáko y Rzeczypoſpolitey należących. Woyćiech był Mieczníkiem y Podſtároſćiem támże / y drudzy bráćia.

Marćin Piſarzem był Sadeckim / człowiek Cnotliwy y godny.

Zaleſcy w Sierádzkim Woiewodztwie / Dom ſtárodawny.

Ráyſkich Dom ſtárodawny.

Skorkowſcy w Sierádzkim od Opoczná / dom ſtárodawny y znáczny.

Modrzewſcy / Aſzeńſcy / Laczcy / Zeromſcy / Mierſcy.

Podſtekálſcy / Michálowſcy / Zákrzewſcy / Kalińſcy / Sielniczcy.

Láſochowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie / był Miko-

tay wieku mego Adolescens nobilis przy Pisarzu Ziemskim Krákowskim.

Cießánowscy/ Borzyńscy/ Wrzeßyńscy/ Dźieciątkowscy/ Wilkowscy/Piwakowscy/Pieczkowscy w Sieradzkim/ Szczukoczcy támże.

Lochińscy z Złochińská w Ziemi Sierádzkiey/ w Powiecie Piotrkowskim/z ktorych dwá Blisnkowie byli/ieden Jan Kánonikiem Płockiem/drugi Piotr Podstárościm Wieluńskiem/ták bárzo sobie podobni/ że nie tylko od inßych ludźi obcych mogli być rozeznáni/ále y od swych krewnych álbo własnych rodźicow to ich potykálo/y własnie im on wierß v Virgiliusa 10 Æneidos przysłużßał.

Vos etiam gemini Rutilis cecidistis in aruis,
Daucia, Laride, Tymbercq similima proles,
Indiscreta suis, gratusque parentibus error.

Siostry ich rodzone były/ Anná zá Máćiciem/ druga zá Mikoláiem Glińskiemi/ktora spłodźiłá Janá Glińskiego/Mężá godnego y bieglego w w práwie/był Pisarzem Grodzkim Krákowskim po śmierći Jákubowskiego. Trzećia byłá zá Swierczyńskim w Powiecie Piotrkowskiem.

Sypniowscy ná Kráinie/ Kamoczcy/Jaykowscy/Stokowscy.

W Mázowßu Boglewscy Dom stárodawny y znáczny/ bywáli Senatory wielkimi/ w onym Woiewodztwie Woiewodámi, ić.

Moráwieczcy w Sedomierskiem/Zakrzewscy támże.

W Krákowskiem woiewodztwie Mokrscy/Wegleßyńscy/ Lukowscy/Wilczkowscy/Misiewscy/ z ktorych zá Olbrachtá y Alexándrá Krolow/żołnierska służąc Mikolay Misiewski/ zostáwił Syny/Jákubá/ Andrzeiá/y Błażeiá/ o czym iest Akt ná Seymie Márßáwskiem zá Krolá Augustá opisany.

Mátheuß Misiewski/ z Przybysławic sie pißе y Nayrzedzách/ był wieku mego Burgrábio Zamku Krákowskiego/syn Jákubow/ná Koronáczey od Krolá Henrykà militari & equestri dignitate gladio percussis humeris ornatus, y Sekretarzem/o czym w Xięgách Krolewsk. Ná Trybunał/ w Roku 1580. wedlug Státutu/z Woiewodztwá Krákowskiego był obran Sędźią/ná ktorym będąc przysięgłym/ spráwy Sądowe w Piotrkowie y w Lublinie sądźił. Od Andrzeiá Misiewskiego/ ktory zá Zygmunthá Krolá ná Prusko woyne do Bydgoßczey wyprawiwßy sie/ do Wołoch/ potym v Obertyná służył Piotrowi Kmićie z Wiśniczá/ Woiewodźie y Sthároście Krákowskiemu. Zostáli ći Synowie od Jágnießki Rupniewskiey/ Jákub/ Zygmunt/ Stánisław/ służą żołnierska. Od Błażeiá Misiewskiego y od Anny Guthowskiey zostáli Synowie/ Bárthoß/ Máćiey/Mikolay.

Mákowscy/ z Witowic sie pißa/ktore przedał Jan Mákowski Czarnemu Páwłowi/ miał Synow czterech/ Janá/ Kásper w Orßáńska bitwe zabit/ Mikoláiá zábił Zebrzydowski/ktorego też Szczesny Mákowski o brátá zábił/sam potym zábit w Sokálska bitwe od Tátar.

Marćin/ktory tákże w bitwách znáczných bywał/w Obertyńskiey z Zamoyskiem Stánisławem Kásthellanem Chełmskiem/ Oycem Hetmáná Koronnego ić.

Máleczcy z Málcá/ktory był w domu Korycieńskich/ iákoś czytał pod Toporem/á then Biallaglowá byłá wyniosłá z Domu Kozlarogow. Ci własnie idą od Floryáná Szárego/czego potwierdza List Kościołá fundácyey iego/iż to własne dźiedźictwo iego było/ y thegoż S. Imieniá Kościoł dedikowány od niego.

Strumieński/z Myslowic się pisał/vżywał tego Herbu/ten pisał Asiołki około kopánia stáwow/tylko dwie Corce zostáwił.

Dżiuglowscy ná Kuiáwách / Gołoczcy z Płockiego / Dobrzyńscy z Piotrkowskiego/Lucżelńscy od Kołá/Mysliborscy w Sedomierskim Woiewodztwie w Opoczyńskim Powiećie.

W Prusiech Wolscy / z ktorych Klimunt tám się był z Leczyckiego Woiewodztwá wyprowádził/ á dostawßy máietności tám się rozrodził/miał synά Michálá Kánonikiem Chełmskiem/ drugiego Fábianá. Marćin Wolski w Węgrzech ná Rycerskim chlebie był czás niemały Mężem znáczńym/y Jan drugi Brát iego.

Fábian ktory był przy Hetmánie Koronnym / z ktorym był pode Pskowem y w inych potrzebách. Był Wolski Pisarzem Kámienieckiem ná Podolu/drudzy tám so w Leczykiey ziemi ludzie Ryeerscy.

Páproczcy w Leczyckim woiewodztwie dom rozrodzony.

Wierzeyscy/z ktorych ieden był ná Podolu/drugi Jan przy Atcybiskupie Gnieznieńskiem Jákubie Vchánskiem/ Dokthorem/ Astrolog y Poetá.

Kozlaroscy w Leczyckiem Woiewodztwie/ kthorzy ießcze tego nazwiskά swych Przodkow nieodmienili/ y thákiemże kßtaltem Herbu tego vżywáią.

Borzobohácі ludzie máietni z Krasnego stáwu / przyieci do tego Herbu zá Krolá Augustá/od Zaleskiego rzeczonego Miedzwiedź/ktory się wyniosł ná Wołyń z Sierádzkiey ziemie.

¶ Inßych Domow wiele Zacnych/o ktorych ia wiedzieć nie mogę prze ßerokość Krolestwá tego.

Łukasz Serny/ktory był Rotmistrzem pießem / Mąż znáczny / y dobrze w potrzebách Rzeczypospolitey zásłużony / czegoć dawa dostátecżne świádectwo List Krolá Stephánά w Metryke ábo w Xsięgi Krolewskie wpisany/z ktorego znácżne Cnoty ymestwo ie° wielkie k woli stawie nieśmiertelney zrozumieß/ kthore nietylko w Oyczyznie / ále y w postronnych Krolestwách/ ku ozdobie wßytkiego Narodu Polskiego okázował/ we Fráncyey zá pánowámia Krolá Henrykά v Miástá Puzyn w Delphinacie / potym v Liwronu w teyże tám kráinie / v ßturmu z Hugonethy wiele á mężnie z podźiwieniem roznych narodow czynił / kedy był postrzelon kulą w vd/czego znaczny dosyć znák ábo bliznę do Oyczyzny przyniosł. Zá tákie Cnoty ktore go samy znácznie zozdobiły po ßerokich krainách/ Krol Stephan wdzięczen będąc postugi iego/ onego y wßytke Fámilią iego oboygá stanu/iáko

gá ſtanu/iáko niżey z Liſtu zrozumieß/z ſtanem Rycerſkim porownał / do cżego Kánclerz Koronny przykłádáiąc chęć ſwoie / w cnotách y męſtwie iego ſię zákochawßy/do Herbu go ſwego przyiął/ktorego láſkę wielce ſobie poważáiąc/ná przednieyßym mieyſcu go położył/á ſwoy Oyczyſty w helm podnioſł. Maß tedy z liſtu tego ſłowá co potrzebnieyße ku ozdobie tey Fámiliey Sernych w ten ſens piſane.

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Quod cum & ratione ipſa edocti, & Seremiſſimorum anteceſſorum noſtrorum aſsiduis exemplis adducti, libentſsime ſemper faciamus, tum facimus nonꝯ libentius quã belli temporibus, nusꝯ promptius ꝯ inter arma & exercitus noſtros, noſtrisꝯ in caſtris, non quod pacis tempora, quod curiæ, aulæ, fori, loca non habeant, in quo ſe virtus exercere & erigere ad præmia ſua poſsit: ſed quod bello potiſſimum eæ ſe virtutes exerant, à quibus omniũ ornamentorum dignitatũ, atꝯ honorum fundamenta duci ſolent, nominis nobilitatis ſcilicet & ordo equeſtris, in quem cum optimum, fidiſsimum ac fortiſsimum quemꝯ referre ſoleamus: & nobis non commendata tantum, verum cognita re ipſa ſit, Egregij Lucæ Serni Centurionis noſtri virtus ſingularis, eximia fortitudo, vſus Bellicæ rei non vulgaris, merita deniꝯ & Fortia bello facta, facturos eſſe nos nõ tantum è more, cum noſtro, tum ſereniſsimorum anteceſſorum noſtrorum, verum etiam è Republica eſſe iudicauimus, ſi in ordinem nobilitatis Lucam Serni transferemus, cùm illum principio ita natum accepimus, vt aliquando maiores in ordine nobilitatis Polonicæ verſati ſint, & quamuis pro fortunæ varietate, deinceps ſe ex agris in ciuitatem noſtrã Sandomirieñ ad ſtudia ciuium eius loci contulerint, tamen ea in ciuitate ſemper aliqua præ cæteris ornamenta, Magiſtratus munera, vitæ ſtudia, liberalibus digna retinuerint, & ab eius Patre etiam egregio Bartholomeo Serni, Proconſule Sendomirieñ, retentæ ſint, ita præterea educatum intellexímus, vt pueritiam in literis, adoleſcentiam peregre in militia cõſumpſerit, in Gallia militarit, ad Liberonẽ Delphinatus Gallici arcem, à Regio tum exercitu oppugnatam irruptioni interfuerit, fortiter pugnarit, vulnus cum commendatione nauatæ militaris operæ acceperit. Quo animo quoꝯ ſtudio rei militaris cùm eſſet á Magnifico Ioanne Zemoyski de Zamoſczie Regni noſtri ſupræmo Cancellario, cũ is expeditioni proximè & geſtis bello ſuperioris anni rebus adfuit, ſic ad Vieliſium ſigna prima intulit, & in eius expugnatiõe idemꝯ Vielicolucana ac Zauolociana occupatione inter ſumma aeris, lacus, loci in quo ſita Zauolocia eſt, ita rem geſsit, vt & meritus de nobis & R. P. præclare fuerit, & nobilitatis ornamenta illum magis, quã ille ornamenta illa quodam modo præhenſarint, & ambierint. His enim comitijs regni maximis, cũ ordinis equeſtris nuncij Serni huius Centurionis noſtri virtutem, ac animi fortitudinẽ, belliꝯ merita cõplexi eſſent, primum ab ijs nobis vt ſuum in ordinem equeſtrem illum referremus diligentiſsimis verbis cõmendatus, tum à duce ſuo Magnifico Ioanne Zamoyski Cancellario Regni noſtri publicè ita laudatus eſt, vt voce & teſtimonio ſummi in R. P. viri & grauiſsimi Senatoris omnia illi tribuerẽtur, quæ præſtantis animi viro, fortiſsimo militi, digniſsimo nobilitatis homini tribui ad cõmendationem laudemꝯ poſſent, quamquidem laudatiõem petitionemꝯ, cum prædicti Cancellarij noſtri, tum ordinis equeſtris vniuerſus Senatus Regni noſtri conſurrectione proſequtus eſt. Quibus omnibus grauiſsimis iuſtiſſimiſꝯ decauſis, nos & patrem Lucæ Serni Bartholomeum, & hunc Lucam filium Centurionem, eiuſꝯ Bartholomei reliquos, liberos, legitimos, natos, & naſcendos, cooptandos ac referrendos, in nobilitatis & equitum regni noſtri ordinem nobis eſſe iudicauimus, atꝯ adeò auctoritate noſtra Regia, & ex ordinum omnium Regni noſtri his comitijs congregatorum ſententia, commemoratos, Bartholomeum Serni Patrem & Lucam Centurionem, reliquoſꝯ Patris iſtius liberos poſteroſꝯ vniuerſos ſexus vtriuſꝯ nobilitamus, & eque-

ſtri Regni

ſtri Regni noſtri Poloniæ ordini adſcribimus, eoq; ōnimo nobilitatis iurè affi-
cimus, quo quis vnq; in Regno noſtro Poloniæ optimo maximoq; aut maio-
ribus, tam paternis quam maternis, longa propagine nobilitatis ortus, aut
Regum Poloniæ Sereniſsimorum noſtrorum anteceſſorum beneficio nobi-
lis factus eſt. Conferentes illis, eorumq; liberis, poſteriſq; legitimis vtriuſq;
ſexus prærogatiuas & præeminentias, ac magiſtratuum, dignitatūq;, tam sæ-
cularium, quā ſpiritualium, adipiſcendorum ius, munitates, exemptiones, or-
namenta ac iura nulla cum expectatiōe omnia: quibus equeſter ordo Regni
noſtri, hominesq; nobiles in Polonia, pro iure ac cōſuetudine vtuntur, fruun-
tur. Quod quidem ius nobilitatis, quod illuſtrius certis inſignibus, tanq; bo-
nis quibuſdam notis reddere velemus, expoſuit nobis commemoratus Regni
noſtri Cancellarius Magnificus Ioannes Zamoyski ſe pro ſuis in Lucā Ser-
ni Centurionem ſtudijs, proq; illius meritis, illum atq; vnà Patrem, eiuſq; fra-
tres, poſteroſq; eorum vniuerſos vtriuſq; ſexus, ingentis ſuæ ſuorūq; inſigniū
cōmunionem vocare, ac quodam modo adoptare. Quam rem nos auctori-
tate noſtra Regia confirmantes, illis inſignia vetuſtiſsimæ Regni noſtri gentis
Sariæ & Teſſeræ lelita adſcribimus, atq; aſsignamus, ſcutū ſcilicet triangulare
rubei coloris in quo haſtæ flauæ equeſtres tres binis trāſuerſim mucrone ſur-
ſum tendente poſitis, tercia recta tranſuerſas in decuſatione ſtringente, atq;
ad imum ſcuti pertingente extent. Cui ſcuto ita inſignito, Galea equeſtris e-
latrata, Corona aurea, quæ gemmis interſtincta ſit redemita imineat, è qua ſe
vexilla militaria duo maiora alternis rubeis atq; albis plagis tranſuerſim di-
ſtincta, prona vtranq; in partem, ſingula ſe efferant. Ne vero vetus ſermonū
inſigne, quod à maioribus ſuis accipere, planè obliteraretur illud vexilū, ſci-
licet ſiue labrum Eccleſiaſticum faſciam flauam, in cuius ſummo crux aurea
ſe efferat, & de qua vtrinq; duæ propendeant, quod quidē inſigne vulgo Ra-
dvvan nomināt: Galeæ inter vexila duo illa militaria immineat, teniſs vtrinq;
è galea ſecundum clipeum albis & rubeis ſparſim propendentibus, pro eo, vt
hæc omnia in literis expræſius picta ſunt. &c. Datum Varſauiæ in Comitijs
Regni noſtri Generalibus, die vigeſima ſecunda menſis Februarij, anno Do-
mini 1381. Regni vero noſtri Anno Quinto. Doſtáteczniey w Me-
tryce oſtátek ſobie czytáć możeß.

¶ Po tych znáczných zaſługách ſwych / ktore Liſt Krolewſki to opo-
wiedał ná drugich potrzebách / táko v Oſtrowá / v Pſkowá / w ßturmie wiele
á mężnie z nieprzyiaćioły Krolá Páná ſwego y wßytkiey R. P. czynił / toć
nápotym Hiſtorya ßerzey opowie.

¶ Tegoż Lukaßá Sernego Brát rodzony Stániſław Serny / będąc
zábáwiony poſługámi oycá ſwego / iednák vſłyßawßy o tákiey táſce Krole-
wſkiey y ßczęśćiu brátá ſwego / czáſu ſobie málo ziednawßy á vproſiwßy v
oycá / ſłyßąc o tym / że pod Pſkowem Krol z woyſkiem leżał / chćiał też tám
pokázáć to co dobremu Rycerſkiemu człowieku należy / wyprawił ſie według
możności ſwey y nákładu Gycowſkiego / w tym niż przyiechał / ludźie odſta-
pili od ßturmu zá kondycya / iednák ßukał drogi tákiey / áby ſie ludźiom Ry-
cerſkim pokazał godnym do bráterſtwá ich. pod Pieczárámi przy-
padáłá potrzebá / w ktorey ták począynał / że od wßytkiego
Rycerſtwá pochwałe wielką / á przy niey ſławę
nieśmiertelną odniоſł.

Chryßtoph

Chryſztoph Bernat

Szydłowſki/ Piſarz z ſkárbu Nadwornego/ Máżgodny/ do tego ZŁERbu przyiet od tegoż Hetmáná/ w Roku 1582. Dla znácżnego meſtwá ktore w potrzebách z Moſkwą ná wielu mieyſcách okázował: á oſobliwie v ßturmu gdy Miáſtá pſkowá Krol Stephan moco dobywał/ tám iáko to Liſt opowieda przed wielą ludźi naypierwey ná mur wbieżał z wielką niebeſpieczność ćia zdrowia ſwego/ ráný ßkodliwe odnoßąc/ z nieprzyiaćielem wiele cżynił. Za co pochwałe odnioßßy od Hetmáná z tego meſtwá y godności Krolowi opowiedżian/ od ktorego vsláchćion cżáſy wieczną mi ſam y potomſtwo iego/ co z tego liſtu Krolewſkiego ſtátecznie zrozumieß/ á tego maß ten ſens. In nomine Domini, amen. Perpetuæ rerum temporumq; memoriæ, &c. STEPhanus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Ruſsiæ, Pruſsiæ, Mazouiæ. &c. &cæ. Princeps Tranſsyluaniæ. Significamus vniuerſis & ſingulis, tam huius quã ad poſteritatem futuri temporis hominibus harum litterarum noſtrarum notitiam habituris. &c. Nobis non cõmendata tantum, verum cognita re ipſa egregij Chri: Ber: Szidlovvski dicti, Theſauri noſtri Nottarij virtus ſingularis, rectè facturos eſſe nos, indicauimus ſi eum in ordinem Nobilitatis transferremus, cum illum ita natum atq; educatum accepimus, vt pueritiam in litteris, adoleſcentiam ætatemq; omnem actam honeſtiſsimis in ſtudijs & Nobilem dignis, denicq; in ſeruitijs noſtris conſumpſerit, cumq; præterea eo illum animo ſtudioq; rei militaris teneri perſpiceremus, vt in omnibus his expeditionibus noſtris, quas contra Magnũ Moſchouiæ Ducem ſuſcepimus, in quibus nunc verſamur, ſemper alacrem & viri fortis animum re ipſa declarauit, & in hac noſtra Pleſcouieñ Vrbis oppugnatione cum irruptio publica ſuſcepta eſſet, inter primos murum ſubiuit, hoſtilem munitionem inſcenderit, ac fortiter cũ hoſte vulnere etiam reportato dimicauerit. Ac quæ accedit, quod nobis à nonnullis belli noſtri præfectis, ac præſertim à ſupremo exercituum noſtro Capitaneo, Illuſtri ac Magnifico Ioanne Zamoyski, Regni noſtri Cancellario, ac ſupremo exercituũ præfecto, Generali Cracouieñ, Kniſineñ, Miedzirzeczeñ, Garuolieñ, Krzeſſouieñ: Zamecheñq;, &c. Capitaneo, diligenter cõmendatus ſit. Quibus omnibus grauiſsimis iuſtiſsimiſq; decauſis, Nos hunc Bernardũ Szidlovvski theſauri noſtri Notarium in nobilitatem et equitum regni noſtri ordinem nobis eſſe iudicauimus, atq; adeò auctoritate noſtra Regia illũ poſteroſq; illius vniuerſis vtriuſque ſexus nobilitati & equeſtri Regni noſtri Poloniæ ordini adſcribimus. Eoq; nomine Nobilitatis iurè afficimus, quo quis nunq; in Regno noſtro optimo maximoq; aut maioribus, tam paternis quam maternis longa propagine nobilitatis ortus, aut Regum Poloniæ, Sereniſsimorum noſtrorũ anteceſſorum beneficijs Nobilis factus eſſet. Conferen illi, eiuſq; liberis poſteriſq; legittimis illius, vtriuſq; ſexus, prærogatiuas & præeminentias, et magiſtratuum dignitatumq;, tam ſecularium quam ſpiritualium adipiſcendorum ius immunitatis, exemptiões, ornamenta, ac iura nulla cum exceptiõe omnia, quibus equeſter ordo regni noſtri hominesq; nobiles in Polonia pro iurè ac conſuetudine vtuntur, fruunturq;, quod quidem ius Nobilitatis cum Illuſtris certis inſignibus, tanquã bonis quibuſdam notis reddere volemus, expoſuit nobis cõmemoratus REgni noſtri Cancel-

larius, & exercituum nostrorum supræmus Capitaneus, Magnificus Ioannes Zamoyski pro suis in Bernardum Szidlovvski studijs, proque illius meritis illum posteroscq; eius vniuersos vtriusq; sexus ingentes suæ, suorūq; insigniū communionem quandam vocare. Quam rem nos autoritate nostra Regia confirmañ illi insignia vetustissimæ regni nostri gentis Sariæ & Theseræ Ieli-tæ, adscribimus atque assignamus, scutum scilicet triangulare rubei coloris, in quo hastæ flauæ æquestres tres, binis transuersis, mucrone sursum tendente, positis tertia recta transuersas, in decussione stringeñ atq; ad imum scuti pertingente extent, cui scuto ita insignito galea equestris, elatata corona aurea, quæ gemmis interstincta redimita immineat, è qua (vt virtutis fortitudiniscq; eius monumentum extaret) Turris semirupta murata, in cuius summo duæ hastæ equestres suis vexillulis ornatæ vtrinq; promineant êgalea secundum clipeum flauis & rubeis sparsim propendentibus. &c. &c. Decernimus vero, vt de scriptis insignibus commemoratus Nobilis Bernardus Szidlovvski, eiusq; liberi atq; posteri sexus vtriusq; legitimi, omni tempore & loco, publicê ac priuatim, bello paceq;, in quibusuis præsentibus honestis rebus atq; actionibus, expeditionibus, equestribus, ludis, vexilis, tentorijs, sigillis, annulis, signis, monumentis, ædificijs, imaginibus, pro more ac consuetudine quorumuis nobilium virorum, vtantur, fruantur, eaq; insignia pro gemina suæ nobilitatis nota & documento habeant, perpetuis temporibus. Quæ omnia per præsentes literas nostras sancimus, & decernimus, atq; adeò ad notitiam omnium Regni nostri dignitariorum, magistratuū, præfectorum, officialium, quorumuis nobilium, hominumq; omnium Regni nostri, cuiuscunq; ordinis status dignitatis atq; conditionis sint deducimus, mandamusq;, vt prædictum Bernardum Szidlovvski eiusq; posteritatem pro veris legitimisq; nobilibus habeant, illisq; omnes prærogatiuas, præeminentias, immunitates, iuraq; omnia tribuant, & concedant quæ vere nobilibus regni nostri hominibus, è vetere maiorū nobilitate descendentibus tribui & concedi solent, hasq; litteras nostras, vt in omnibus suis articulis, clausulis, punctis commemorato Szidlovvski suisq; posteris saluas, & integras obseruent, & obseruari pro suo quisq; officio faciant, nec quispiam pro gratia nostra, & sub pœnis ex legibus publicis & consuetudine inuiolatores huiusmodi litterarū nostrarum constitutis, in quorum omnium fidem & euidens testimoniū præsentes manu nostra subscripsimus, & Sigillū Regni nostri appendi mandauimus. Datum ex Castris nostris ad Pleskouiam die 23. Mensis Nouembris. Anno Dñi 1581. Regni vero nostri Anno 6. Præsentibus Illustribus, &c. &c.

¶ Tegoż Listu Kopija w Grodźie Rádomskim dostátecżno/y w Metryce álbo w Xsiegách Krolewskich naydźieß/tumći tylko włożył co potrzebnieyße słowá/ktore opowiedáią Cnotę y zasługi iego przećiwko R.P. á gwoli sławie nieśmiertelney/ktorey ták z tych spraw wyżßey opisanych/ iáko y z inych w ktorych látá álbo wiek swoy trawił/ był godźien/ná ten czás ießcże był bez żony.

Tegoż czásu Stánisławá Pácholowieckiego/ Pisarzá niepospolitego/ ktory roznymi chárákterámi trzydzieści pism pisał/ zá mężnymi spráwámi iego (do tych przyrodzonych dárow) Cnotę y Dźielnośćia/iáko to Listy te niżey opowiedáią: Krol Stephan/y tenże Hetman w Herby swe przyieli/iego Oyczyßty Herb ktory z przodkow swoich miał do Helmu podniożßy/ktory zowią Rownia. A iżebyś dostátecżniey Cnoty y zasługi tego to Stánisłáwá Pácholowieckiego obaczył/ czytay ten List Krolewski/ z ktoregomći tylko potrzebnieyße słowá włożył. Ostátek bedźießli chćiał ßerzey wiedźieć/ czytay Metrykę álbo Xięgi Krolewskie/ić.

Cum vero

Cum vero nullibi virtus magis eluceſcat, quam ſub ſignis inter arma, in certaminibus, in conſpectu multorum, & quaſi totius orbis concurſu militum, ac quod magis eſt, ipſius Principis, ita etiam nullo alio in loco magis conuenit, tales, qui virtutis, fortitudinis, & in R. P. amoris aliqua iudicia ſeu ſpecimina oſtenderint nobilitate, & inſignium ornamentis decorare, quã in bello ſub eiſdem ſignis. Quod cum ea virtus & ſtrenuitas, ſatis præclare eluxiſſet in Nobili Adoleſcente de tractu Lublineñ ST Aniſlao Pacholovviecyo, Cãcellariæ noſtræ Notario, non ſolum in hac præſenti expeditione noſtra, verũetiam in omnibus alijs quas contra hoſtem noſtrum MOſchum proximè præterito biennio, Deo conatus noſtros adiuuante fœliciter ſuſceperamus, tum & antea in multis alijs bellis contra Chriſtiani nominis hoſtes, Turcas ſcilicet & Tartaros in Valachia & Ruſsia geſtis, ſub imperio Magnifici Nicolai à Mielecz, Palatini Podoliæ, Noueciuitatis Korczyn, Grodeceñq; Capitanei, ac tunc temporis exercituum Campiductoris: maximè tamen enituit in hac præſenti expeditione noſtra contra hunc noſtrum & R. P. hoſtem ad Pleſcouiam, vbi tot virtutis, tot fortitudinis & in R. P. amoris ſigna edidit, vt in primo aſſaltu: inter præcipuos quoſdam Centuriones duos, Serny ſcilicet & Wybranovvski, tertius ille primus temen omnium, ruinam ſiue murum, tormentis maioribus poſtratum, non ſine præſentiſsimo vitæ diſcrimine audacter aſpicientibus nobis ipſis aſcendit, & cũ hoſte ad turres deſcendens fortiter dimicauit, eumq; per portam quandam anguſtam fugere ac in ciuitatẽ ſe referre coegit, & omnibus prſus locis omnia pro dignitate noſtra ac laude ſua, vt bonum virum, fortiſsimum militem ac omni laude & nobilitate digniſsimum adoleſcentem decuit, vitæ diſcrimina detrectando ſtrenuë periculis ob viam iuit. Itaq; cum ſe virum tam audacem, tamque robuſtum in ipſo tumultu oſtendiſſet (vt nobis à nonnullis militum noſtrorum præfectis rellatum, & præſertim ab Illuſtri & Magnifico Ioanne Zamoyski de Zamoſczie, Regni noſtri ſupræmo Cancellario, & exercituum ac Cracouieñ Generali, Miedzirzeceñ, Kniſzineñ, Krzeſzouieñ que. &c. Capitaneo, egregiè & diligentiſsimè cõmendatus eſt) ac cum ſit etiam ex parentibus honeſtis natus, liberaliterq; non ſolum in aulis quorũdam præcipuorum Regni noſtri Senatorum, verumetiam in aula Diuæ Catherinæ Sereniſsimi olim piè recordationis D. Sigiſmundi Auguſti Anteceſſoris noſtri coniugis, ac in Theſauro eiuſdem Regis educatus, atq; etiã nunc cũ Cancellariæ noſtræ Notarius exiſteret, illius fidem, conſtantiam, & induſtriam, tũ & ingenij in pingendis eleganter characteribus, ac etiam in delineandis arcibus hoſtilibus eiſq; depingendis, diuina quædam ſemina perſpexiſſemus.

Nos vero viros ſtrenuos, fortes, & egregio belli vſu præditos, nõ ſolum charos nobis habendos, verumetiam clementia noſtra ornandos & efficiẽdos exiſtimemus, digniſsimũ plane eſſe exiſtimauimus, quem titulo hoc nobilitatis & inſignium ornamentis condecoraremus. Illum itaq; ex nunc præſenti validiſsimo perpetuoque diplomate noſtro, in equeſtrem ordinem adſcribimus & admittimus, illiq; omnia nobilitatis iura, prærogatiuas, libertates, immunitates, ornamenta, honores, facultates, attribuimus, quibus cæteri in Regno & Dominijs noſtris vtuntur & fruuntur, vti, frui & gaudere, eum & omnem poſteritatem eius vtriuſq; ſexus legittimam permittimus. Quantum

autem ad insignia attinet, damus illi primo clypeum triangularem, in duas æquales partes transuersim diuisum, cuius dextra pars contineat Aquilam albam coronatam, ore hiante, linguaq; exerta in campo rubeo. (Hoc habebit munus munificentiæ nostræ pro præclaris virtutibus suis) Sinistra vero tres hastas flauas, siue aurei coloris duabus sursum vergẽtibus: & tertia transuersim per medium migrante mucrone, ad imum scuti declinente, vetustissimæ Familiæ in Regno nostro Sariorum. (Quandoquidem pro suo in adolescẽtem fauore & gratia, eius Familiæ primarius successor, & Regni nostri sapiẽtissimus Senator, prædictus Illustris ac Magnificus Ioannes de Zamosczie, Regni nostri supræmus Cancellarius, & exercituũ Regni ac Cracouieñ generalis Capitaneus in Familiam gentis suæ adnumerauit, armisq; eiusdem familiæ, vulgo Ielitha dictis, decorauit. Quibus ita erectis in sumitate clypei galea aperta siue elatrata militaris cum latricinijs seu velaminibus, à dextra scilicet parte candidi & rubri, à sinistra vero rubei & flaui coloris sparsim depẽdentibus extet: in superficie coronam Regiam aureã, gemmis præcioſis adornatam gestans: ex qua quidem corona cauda Pauonis sparsi coloris naturalis emanat, in qua insigne illius vetustum, quod à maioribus suis per hoc idẽ artificium obtinet: media scilicet luna cuspidibus acutis sursum vergentibus, tres gladios euaginatos nudos, cum capitibus & crucẽ deauratis, cuspides suos in vmbilicum lunæ à summo declinantes, quasi portans collocabitur: quos quidem gladios separabũt duæ stellæ aureæ, tertia vero in ima parte lunæ posita erit. Quam quidem galeam ita adornatam, duæ turres rotundæ muratæ cũ similibus galeis, dextra cum porta sinistra simplex, in signum eius virtutis, ad Plescouiam æditæ obsidẽt: super vero dextram turrim signum siue vexillũ pedestra maius rubei coloris cum lupinis tribus dentibus albis, vt denotet nos ex Familia Batoriorum in hac inclyta R. P. regnasse hoc tẽpore: & super sinistram turrim similis magnitudinis vexillum, alternis albis atque rubeis plagis transuersim consutis, cum tribus hastis in albis rubeis: in rubeis vero albis partibus, vt denotet virum Ioannem de Zamosczie, hoc tempore supræmum exercituũ Regni Capitaneum esse errecta extabunt, prout hæc pictoris industria lucidius hic est depictum. Quod quidem insigne siue Stemma ita iam perfectum in cæra rubea semper volumus exprimi. Illudq; nouo nomine nominamns & appellamus Pskovvczik, vbi est illius nobilis iuuenis sanguine partum & acquisitum. Illumq; ipsum vt tanto minus ab eius prima appellatione honeste discreparet, Pacholovvieczki ab omnibus appellari volumus Quibus quidẽ insignibus prædictus nobilis Stanislaus Pacholovvieczki, in signum veræ nobilitatis perpetuis temporibus, ille & posteri eius legittimi, vtriusq; sexus, omnes & singuli sine quarumuis personarum impedimento vel vituperio, in omnibus honestis actionibus, expeditionibus, serijs & ludicris certaminibus, in prælijs, bellis, duellis, torneamẽtis, hastiludijs, vexillis, tentorijs, clypeis, & quibuslibet pugnis. &c. Omnibus itemq; immunitatibus ac prærogatiuis quibus dotati & ornati sunt nobiles Regni nostri, potietur & gaudebit, successoresq; & posteri illius legittimi potientur & gaudebũt perpetuis temporibus. Quapropter vniuersis & singulis Regni Dominiorumq; nostrorum hominibus, præsertim vero equestris ordinis ex nobili genere natis, publicæq; administrationis seu præfecturæ, & dignitatis cuiuscũq; munus fungentibus id denunciamus, & notum esse volumus, atq; mandamus pro auctoritate nostra Regia, vt ipsum prænominatnm Nobilem Stanislaum Pacholovvieczki, cum suis hæredibus sexus vtriusq; ab eo legittimè descendentibus, pro vero nobili habeant, de locoq; tam in generalibus publicis, maioribus quã etiam particularibus, conuentibus Regni nostri cõcedant, & iudicium sententiamq; suam publicè proferre admittant, ac in supradictis armis non modo eum non impediant, sed etiam honoribus, dignitatibus, officijs tam spiritualibus quam sæcularibus, iuribus, libertatibus, quibus alij Regni nostri

nobiles ab auis proauis longaq; nobili propagine vtuntur & gaudent, vti similiter & gaudere permittãt, atq; in eo virtutis se esse fautores re cõprobent. Id quod nos optimum quemq; pro officio suo & gratia nostra facturum esse planè confidimus. Si quis vero temerè obtrectare illi & de fama, nobilitate, insigniue dato palam, vel occultæ detrahere, contra hoc Priuilegium nostrum ausus fuerit, ei nos mille Ducatorũ auri puri mulctam irrogamus, cuius partẽ dimidiam Fisco nostro, alteram vero ipsi soli cui detractum & obtrectatum fuerit, iure iremissibiliter persoluendã: ac præterea pœnas contra tales obtrectatores in Statutis Regni nostri descriptas, subeũdas adiudicamus. In quorum omnium & singulorum fidem, præsentes manu nostra subscripsimus, & sygillo Magestatis Regni nostri cõmuniri iussimus. Datum in castris ad Plescouiam, die decima mensis Septembris, anno Domini 1581. Regni vero nostri Anno Sexto. Præsentibus. &c.

☞ Otymże to Páchołowieckim ći Rotmistrze y inßy Ludźie Rycerscy tákie świádectwo dawáli.

PROPTEREA Nos omnes Milites, cohortum peditum, & turmarum equitum nonnulli S. R. M. Præfecti, quibus assaltus primæq; irruptiones, ad Plescouiam vrbem, celeberrimam à S. R. M. & summo exercituum generali Capitaneo cõmissæ fuerunt, vnanimi voce, & quasi vnica eademq; manu profitemur, testatumq; omni tempore esse volumus. Quod cũ nobis inter arma sub signis Serenissimi & Potentissimi Principis & Domini Domini Stephani Poloniæ Regis, cum immanissimo eius Magestatis totiusq; R. P. hoste, crudelissimoq; Tyranno Ioanne Basilide Magno Moscouiæ Duce, eiusq; barbara gente per triennium versandum, ac cum eo quibuscunq; stratagematibus, fortiter armis cõtendendum bellandũq; esset, omnibus istis in expeditionibus. Nobilem & Generosum D. Stanislaũ Pacholovvieczki, Cancellariæ R. M. Notarium, ac Illustris ac Magnifici Domini Ioannis Zamoyski de Zamoscze, Regni Poloniæ supremi Cancellarij, & exercituum Regni ac Cracouien generalis, Miedzirzeceñ, Knischineñ, Krzessouieñq; Capitanei seruitorem, amicum ac Comitem nostrum charissimum, semper nobiscum adfuisse, nulloq; in loco occasionem rerum bene & fortiter pro patria, p dignitate R. M. & laude sua gerendarũ prætermisisse: maximè vero in præsenti expeditione Plescouiana, cum prostrata tormentorum ictibus mœnia illius á nobis superarentur, enituit virtus & candor animi illius, ita vt ille vnâ nobiscum etiam, cum sit liber voluntarius, diuersæq; vocatiõis, tamen laudis & gloriæ cupidus, pro patriaque pro qua mori glorioſum semper duxit pericula summa subire, ac etiam si ita Deus Opt: Max: permisisset (cũ dubij fiunt euentus belli) vitam profundere minimè horruit: immo intuentibus nobis omnibus, cũ duobus primis Centurionibus, Serny scilicet & Wybranovvski in primo incursu ruinam siue murum crebra tormentorum verberatione, collapsum festinanter audacterque primus ascendit, cũ hoste fortiter dimicauit, illumque ad turres descẽdens feriret, ac in ciuitatem vsque fugã dare coegit. Quod cum se virum tam audacem, tamque robustum ostendisset, non alienum nobis esse existimauimus, quinimò nos maximè decuit, vt illius laudis & gloriæ, pro præclaris gestis ac virtutibus suis, fautores & adiutores, verique testes existamus, illi itaque hasce literas nostræ testificatiõis dare instituimus, quibus illum illiusque virtutem, fidem, strenuitatem, roborem, & in Rempub: summum amorem, cũ omnibus & singulis quibus interest vel interesset, tum præsertim ipsi Serenissimo & Potentissimo Principi Domino Domino Stephano Poloniæ Regi, Magnoque Lithuaniæ Duci. &c. Domino nostro clementissimo, ac Illustri & Magnifico Domino summo exercituũ Regni Campiductori, quam diligentissime commendamus, suamque Sereni-

tatem, ac ipsius Magnificentiam simul rogamus, vt illum non tantum pro notario vti est, sed etiam pro strenuo ac fortissimo milite habeant, atque illum vt Sacra Serenissima Magestas, pro ea qua in omnes homines probos virosque militares est gratia beneficentiaque sua Regia clementissime, ita eius Magnificentia, alijque omnes fauore gratia, patricinio, beneuolentia omnique honore vti dignum & iustum est, amicè prosequantur & amplectantur. In cuius rei fidem perpetuã indubiam præsentes manibus nostris propriis subscripsimus, & Sygillis nostris obsignauimus. Datum in Castris ac in illis vallibus ad Plescouiam confossis: Die Septembris, Anno Domini, Milesimo, Quingentesimo, Octuagesimo Primo.

Mikołay Vbrowiecki Rotmistrz Krolá Je° Mśći ręka swa.

Stanislaus Pekosławski de Pekosław / Peditum Præfectus, S. R. M. manu propria.

Wáwrzyniec Wybránowski Rotmistrz Krolá Jego Mości pießy ręka swa.

Symon Chárlesti S. R. M. peditum Hungaricorum Prefectus, manu propria.

Jłostway Nági Dźiurdźi.

Stánislaw Stádnicki ze Zmigrodá Rotmistrz Krolá Je° Mśći komny / ręka swa własna. ić.

Prokop Pieniążek Káwáller / Rotmistrz Krolá Je° Mśći iezdny / ßturm też dźierżący / ręka własna.

Lucas Serny cohortis Sacræ R: M. Peditum Præfectus, manu propria.

Stánislaw Mroczek Rotmistrz Krolá Je° Mości pießy ręka swa.

Jánuß Dráßkowicz / Dalmata S. R. M. Polo: Peditum Hungaricorum Præfectus.

☞ W wielu inßych potrzebách przed tym z młodości práwie swoiey znáczných bywał / w Wołoßech ná on czás gdy Bogdaná Mikołay Mielecki Woiewodá Podolski / wprowadzał z Pocztem niewielkim / á ná wielkość Wołochow / Turkow / Serbow / Grekow z nimi przyßedł. Tám sie znáczným ten przerzeczony Stánislaw Páchołowiecki pokázował. Wielka godność iego ná káżdym mieyscu y w káżdey potrzebie / iego Cnote y dowćip okázowálá y zálecálá / czegoś iuż znáczne świádectwá z tych Listow wyrozumiał.

Káspár wielkolucki

Hárcerz ná ten czás Krolewski / był przyiet do tegoż Herbu od tego pomienionego Hetmáná / iáko o tym w kśięgách Krolewskich maß dowodnie / ktore opußczáiąc dla przedłużenia / tu sie tylko dla pewney wiádomości co potrzebnieyße słowá kłádą z Listu Krolewskiego / ktorymi godność iego y zasługi záleca / á tych iest ten sens. Hoc ipso etiam beneficij & ornamenti genere de quo dictum est paulò superius, hoc est gradu Nobilitatis & euectione, á plebeio ordine, ad equestrem dignum iudicamus esse egregium ac optimum virum. Gasparum Wieloch, de Villa Miastkovv hereditaria, Generosi Ioannis Lasocki ex Palatina-

tu Mazouiæ,

tu Mazouiæ, idq; ob illius singularem animi fortitudinem in oppugnatione arcis munitissime Wielicoluceñ: quam Deo adiuuante proximis hisce diebus de hoste cœpimus, per eum præstitum & ab Illustri ac Magnifico Ioanne de Zamosczie Cancellario Regni nostri, Belzeñ: Knisineſisq; Capitaneo, quem oppugnationi eidem præfeceramus conspectum, de qua loculentissimum apud nos testimoniũ dedit, is ipse Illustris & Magnificus Regni Cancelarius eum nimirum posteaquã operam voluntariam ad eam oppugnationem, inferrendumq; arci incendium professus esset, armis sibi ab ipso Cancelario porrectis contulisse sese ad album vexillum, quo pars quædam pedestum eiusdem Cancelarij vtebatur, insignitum tribus nigri coloris hastis, inde quo processisse eum cum excellẽti quadam animi magnitudine proxima oppugnationis die ad turrim vsq; seu propugnaculũ arcis illius, quod á nostris magna tormentorum vi oppugnabatur, vt incendium eo inferret: multaq; ibi egisse strenuè, & cum inter creberrimas tormentorum ex arce disploſiões, minoris tormenti globo in vtraq; scapula vulnus accepisset, atq; ob eam causam cœpto tũc desistere cogeretur. Nihilo tamen postridie diei sequẽtis, quæ tertia suis oppugnationis, cũ ardentissime á nostris ad turrim & propugnaculum illud pugnaretur, atq; cespes & vallum, quo propugnaculi parietes lateſsima munitæ fuerant, suffoderetur, vt ignis parieti admoueri posſit, eum nõ dubitasse, vulnere colligato, quod non profundũ minus esset, reddere ad oppugnationem eandem denuo, de eaq; incendio vnâ cum alijs nõ desistisse illũ laborare, donec accepto grauiori vulnere, quo supra pectus per brachiũ dextrum traiectus fuit, viribus planè concidisset. Ob tam igitur præstantissimos conatus R. P. causa per eum magno cum vitæ periculo, ac cum quodã mortis contemptu susceptos, eum ordini equestri Regni nostri omnino adscribẽdum, & gradu nobilitatis ornandum & insignandum esse duximus. &cæt.

Wielkolucki appellationem seu cognomen ab oppugnatione arcis Wielkoluceñ indidimus, cum omni posteritate eius legittima, Nobilem creamus, facimus, dicimus, & pronunciamus. &c. Cuiusquidem nobilitatis insigne seu Stemma concedimus ei & cõferimus illud ipsum, quod in eo erat vexillo, ad quod ille ab initio operam nobis ac R. P. nauaturus (cum pars maxima militiæ eodem loco consisteret, & inde ferre res commodissime gereretur) sese contulerat, & quod veluti auspcium quodam illi fuit cœptorum eius, tres nimirum nigri coloris hastas rransuersas in albo campo, pro galea vero supra hastas turrim igni accensam, in testimoninm nobilis conatus sui deferret. &c.

O czym w w Xsięgách Krolewskich ßerzey czytay. A tego Herbu ma vżywáć/Czarnych Trzech Drzew w polu Białym/ w Helmie Wieże goráiąca/ ná znák wieczney tey sławney posługi swey. Datum in Castris nostris ad Arcem nostram Wielkieluki, Anno 1580.

Regni vero nostri Anno Quinto,

Præsentibus. &c.

Wálenty Łápczyńſki: ktory byl kunßtu Drukárskiego/ z ktorego ozdobe niepodleyßa stanowi swemu mial/ gdyż to iest Ars miedzy inßymi/ ktora nie tylko Plebeiũ, ále verè ipsum Nobilem nie ßkárádźi: Wßákoż zá znácznym mestwem w potrzebách ná tey expedicyey Moskiewskiey przyßedł do tey ozdoby y porownáma z stany Rycerskimi/ á do Herbu tego przyiet od tegoż pomienionego Kánclerzá y Hetmáná Koronnego/ v ktorego sie ná Dworze báwił. Vżywáć go ma w polu Błękitnym/ w Helmie rękã/ Szábla w niey/ o czym w Przywileiu dostátecznieyy w Metryce ábo w ksiegách Krolewsk: opisánie/ z ktorego sie tu potrzebnieyße słowá/ ktorego dla ie° zaslug zdobia/ włożyły/ ktorych maß ten sens.

CVM itaque

CVM itaque Illustris & Magnificus Ioannes Zamoyski de Zamoscze, Cancellarius ac generalis exercituum Regni nostri, Cracouieńq; Capitaneus, non modo commendasset nobis Valentinum Lapczynski Typographũ, sculteto villæ Stralkovvo, ad Opidum Radomskie sitæ natũ, sed etiam ob egregiam ipsius virtutem, in Familiam illum suam merito adsciscere ac in gentilem adoptare statuisset: vt pote, q̃ ab aliquot annis non solùm ad aulam nostram præsto semper fuerit, diligẽtemq; in præfata sua arte, cũ nostra & R. P. necessitas exposceret, operam nobis præstiterit: sed & omnibus bellicis nostris expeditionibus, quæ (dũ nos hic rerũ potimur) inciderunt ad Gedanum, nempe tum & Poloscum ac Wielkolucum, atq; adeò & ad Plescouiam interfuerit: auiduscq; rei bene gerendæ, in munitionibus alijsq; in locis parum tutis, non sine præsenti vitæ suæ periculo, sæpius versatus fuerit, ac cum Miles noster irrumpere vrbem Plescouień conatus esset, ille quoq; inter primos contẽpto periculo murum petere non dubitauerit: Tum & paulò post, cûm haud exigua Moschorum manus vrbe eadem versus fluuium Vielica errupisset, à nostrisq; qui ad eos procurrerant, ad intenecionem fere deleta fuisset, huic quoq; pugnæ interfuerit, remq; strenuè & fortiter pluribus viris militaribus spectãtibus, gessit. Nos, & testimonium, & studium præfati Illustris & Magnifici Ioannis de Zamoscze, in ornandis ac condecorandis egregijs prædicti Valentini Lapczynski, virtutibus benignè complexi, dignumq; illum eximijs laudis & gloriæ præmijs, esse existimantes faciendum putauimus, pro nostra Regia libertate ac munificentia, qua in omnes virtutis studiosos propendemus, vt eum nobilitaremus, & in numerum nobilium Regni nostri adscisceremus, nobilitatisq; insignibus ornandum susciperemus, vti quidem iam hisce literis nostris nobilitamus, numeroq; nobilium Regni nostri adscribimus, ac in verum legittimumq; nobilem creamus, eidemq; ac suis successoribus sexus vtriusq; legittimis conferrimus, nobilitatis insigne, quod Præfatus Illustris & Magnificus Ioannes de Zamoscze gerit de consensu eius generisq; seu familiæ Ielitorum, vulgo Ielita appellatum, paululo tamen eodem immutato, vt in familia ipsius aliquod peculiare virtutis suæ esset monumentum, hastas videlicet transuersim positas, eas tamen fului coloris in cœlestino campo, supra scutum vero in clypeis sumitate galea aperta, in ea vero manus armata, strictum incuruum ensem seu frameam tenens, Ienuscis hinc inde candidis & rubri coloris scuti ora ambientibus, &c. Quocirca vobis vniuersis & singulis nobili sanguine natis, & honoribus quibuscunq; ornatis, denunciamus, nosque de nostra auctoritate hortamur, atq; eisdem mandamus, vt nobilem hunc Valentinum Lapczinski, eiusque posteritatem sexus vtriusque insigni nobilitatis à nobis ornatum, vobis gradu & existimatione parem & æqualem habeatis, nec obtrectatione vlla tacitè vel apertè famam eius lædatis & proscindatis: quod nos pro singulari vestra virtute & officio facturos non dubitamus. Alioquin quicunque is esset ex hominibus ditionis & potestatis nostræ, qui eius virtuti & existimationi obtrectari, ac insigni huius virtutis & nobilitatis á nobis illi delato contradicere aut detrahere præsumpserit, sciat se grauissimam indignationem nostram, simulq; & pœnam ducentarum marcarum puri auri, vna illius medietate pro Fisci nostri Regij, reliqua vero parte pro partis

iniuriam passæ, vsibus applicañ incursurum. &c. Datũ ex Castris nostris ad Plescouiã Die 20. Mensis Nouembris. Anno Domini 1581. Regni nostri Anno Sexto. O czym szerzey List y Xsiegi Krolewskie.

☞ Do tegoż Kleynotu przyiety Geometrá Krolewski Piotr Fránkus/wßákoż tylko dwie Kopij Białe w polu Czerwonym nośić ma/w Helmie Gryffia nogá ná Koronie/ták iáko baczyß: Zá iákimi zasługámi do tego przyßedł/z tego Listu Krolewskiego dostáteczńie to zrozumieß/ ktore gomći z Metryki ábo ksiąg Krolewskich co potrzebnieyße słowá tu wypisał.

AD PErpetuam rei memoriam. &cæt. STephanus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Itaq; cũ Petrus Francus Conglaneñ, Italus Geometer noster, non modo ingeniũ industriamq; suam in superioribus nostris contra magnum Moschouiæ Ducem bellis ita nobis probasset, vt non parum, in locorum illorum situ percipiendo, instituendis cuniculis, municionibus dirigeñ, aliisq; eius generis militaribus operibus, eo adiutissimus, verum virtutis veræquæ laudis amore inflamatus, partem periculorum laborisq; bellici ipse quoq; susceperit sepissime, non sine graui periculo suo, cum hoste cõflixerit, omniaque fere ea præstiterit, quæ à reliquis strenuis fortibusq; militibus nostris eo loco præstita sint, facilẽ effecit, vt cum tantum inter alios virtus ipsius enituisset, quo conspectius testatiusque omnibus ad imitandum exemplũ esset, insigni aliquo honore afficiendum ornandumq; eum existimaremus, atq; nostram voluntatem, & si per se satis confirmatam, non parum tamen quoq; Magnifici sincere nobis dilecti Ioãnis Zamoyscij Regni nostri supremi Cancellarij, exercituumq; generalis, Cracouieñq;, Margeburgeñ, Knissneñ, Miedzirzeceñ, Krzeszouieñ nostri Capitanei, autoritas ac testimonium momenti attulit, qui cum virtutis eius, atq; singularis in superioribus bellis fortitudinis atq; alacritatis testis ei coram nobis fuisset, ac simul quo suæ erga illum beneuolentiæ atq; de virtute eius, iudicij significatio aliqua extaret, suæ gentis insignium partem aliquam cum illo cũmunicare, atq; ad ea quæ á suis ille parentibus haberet adijcere se decreuisse ostendisset, petijt, vt licet alias parentibus ingenuis ac minimè obscuris natus esset, tamen quo nostræ erga illum clementiæ atq; liberalitatis iustum monumentum aliquod exstaret, & cum illius tamen aliorum virtutem huius exemplo magis magisq; inflamaremus, vt ad hanc voluntatem suam nostram quoq; auctoritatem accomodare, nominatoq; Petro Franco ius nobilitatis tribuere, ac pro qua R. P. sanguinem profundere, ac maximo cum periculo dimicare non dubitasset, eius hoc honoris aditu partem illi facere vellemus. Huius itaq; studio libenter tribuendum existimauimus, quod alioquin virtuti ipsi eius deberi iudicaueramus, ac licet, quoniam antea ostensum est satis honestè inter suos loco natum intellexerimus: tamen nos quoq; præsentibus hisce, verũ legittimũq; nobilem eum creamus, illique atq; legittimis eius posteris omnia iura libertatis, priuilegia, munitatesque, que cõmuni iure atq; huius R. P. instituto quibuslibet alijs nobilibus, qui à maioribus suis ius nobilitatis adepti sunt, competunt, auctoritate potestateque nostra Regia conferrimus, ita, vt ad quos vis honores, digni-

tates, prærogatiuas Regni huius, cum ipſe, tum poſteri eius legittime ab eo procreati aſpirare conſcendereque poſsint, omninoque nulla in re deteriore cõditione nobiles ſint, quam qui á quatnor paternis materniſque auis nobilibus procreati ſanguinis iure, nobilitatem ſibi defendũt: idque ius vt inſignibus præferre poſsint, ratione petitionis præfati Magnifici ſincere nobis dilecti Cancellariĳ, & exercituum generalis noſtri habita ex ipſius gentis inſignibus, duas haſtas tranſuerſas ad ea quæ á parentibus ſuis habuit Griſis nimirum alatam pedem, more maiorum illi conferrimus, ita nimirum, vt in cãpo rubeo duabus illis tranſuerſis haſtis albis vtatur, in galea autem ſcuto ſeu campo impoſita corona aurea, ſupraque eam alata Griphis pede, quo ea artificioſius expræſiuſque hoc ipſo in diplomate á pictore ſubiecta ſunt: omnino confidentis fore, vt eius ipſius gentis inſignia, quæ multis ſæculis militaris fortitudinis laude, rerumque præclare geſtarum gloria in Regno hoc noſtro floruit, cũ priſtinæ ſuæ virtutis tuendæ, tum ad maiorum gloriam laudemque ſibi pariẽdi, ipſum poſteroſque eius admonitura, perpetuoque ad omne decus atque dignitatem inflamatura ſint. Vtetur igitur illis, cum ipſe tum legittima ipſius poſteritas, tam in litteris publicis priuatiſque obſignandis, ædibus, poſſeſſionibus, rebuſque ſuis, vel notandis, vel ornandis, omnibuſque aliĳs publicis priuatiſque locis, ſine vllo cuiuſcũq; impedimento, cum ſuo arbitratu, tum aliorum nobilium more ac inſtituto. Significamuſque præſentibus hiſce vniuerſis & ſingulis Regni noſtri, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Palatinis, Caſtellanis, Præfectis, & cuiuſcunq; generis dignitariĳs, eo modo verum legittimũq; nobilem præſentem Petrum Francum á nobis creatum, vtque pro vero ac genuino nobili ſuæque conditionis honore, tum illum, tum poſteros eius legittime ab eo deſcendeñ habeant, eoſque ad omne decus dignitateſque, quæ ex more R. P. huius nobilibus patent, admittant eos hortamur neque dubitamus, quin quibus nihil virtute præclarius atque charius eſt, illum illoſque qui ſola virtute in ordinem eorum peruenerint, cum omni beneuolentia cõplexi fuerint, qua ratione maioribus ſuis gradus ſic dignitatis patuerit, & cui generi hominum poſthac eum velint patere oſtenſuros. Quod ſi quis extiterit contra auctoritatem hanc noſtram huius nobilis Petri Franci exiſtimationem, atq; dignitatem venire eidemque tanq; minus nobili detrahere auſus fuerit, ei nos quinquaginta marcas auri puri mulctã irrogamus, ea lege, vt dimidia eius pars Fiſco noſtro Regio, reliqua parti læſæ ſine vlla tergiuerſatione cedat. Horum omnium quo iuſta eſſet autoritas atque fides haſce manu noſtra ſubſcripſimus, & ſygillo Regni noſtri maiori obſignari curauimus.

Datum Vaſcheuiæ in Conuentu Regni Generali Die ſeptima Menſis Nouembris correctionis Calendariĳ, Anno Domini 1582. Regni vero noſtri Anno Septimo.

Kleynot starodawny Polski Koźieł Biały w Polu czerwonym/ktory tákże whelmie ná koronie puł Kozłá ma / wßákoż iáko nábyty iest/ o tym wiedźieć nie moge / tylko Kleynotu tego był Dom możny w Polßcze przed kilkiem set lat Wileżkow/o ktorych v Hiſtorykow wßytkich /tákże y w Przywileiách Koronnych wzmiánke y znáczną mamy/ w Roku 1239. Był Mikołay Woiewoda Sedomirſkim/iáko o tym Przywiley Klaßthorny świadczy. W Roku 1364. Varceslaus był Sędźim Sedomirſkim/o czym acta Ziemſkie y inßych wiele: Tychże Wileżkow potomſtwo ná Sloſku/á iáko tám záßli dawno/ doſtátecznie wiedźieć nie moge/ſą ludźie w onym kráiu możni/páńſkiego ſtáwu.

O Kleynocie Starodawnym Polſkim Leßczyc/ alias Brog: Piße Długoß/ że ma swoy początek ex Polonica Gente, á vżywáli Przodkowie żołtego w Polu Czerwonym/ Brożyny Białe/piße o nich/że bywáli partim ſimplices, partim auari. O tych przypátrzywßy ſie własności Herbu czytáć będźieß/tákże o Potomſtwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźiec o nim moge.

Ták tho twierdzą o Przodkách HERbu thego / żeby mieli iść od potomſtwá onych Leßkow Monárchow pogáńſkich/ ktorzy Kroleſtwu temu pánowáli/y przetoż ma nazwiſko Leßczyk/ á niektorzy też to twierdzą/ áby od nich miał być nádány zá znáczne zaſługi Rycerzowi mężnemu/ od ktorego áż po ten wiek potomſtwá wiele y znáczńego mamy/ wßákoż iż ia tego nie náyduie v żadnego Hiſtoryká / przeto zá pewną rzecz twierdźić nie moge.

☞ Piotrá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego opowieda Káthálog w Roku 1078. Był obran po śmierći Stephánā z domu Topor/dwudźieſte° dniá piątego Márcá/ zá Boleſłáwá śmiáłego pánowánia / był potwierdzon od Papieżá Wtorego Wiktorzyná/zá przyczyną Boleſłáwá Krolá.

Tenże był dał záklać wßytkie Kościoły/ gdy Boleſław zábił Stániſłáwá Biſkupá świętego/ y trwálá klątwá przez trzy látá. Vmárł Roku 1092. Po nim náſtał Marćin z Domu Zábáwá.

O tym piſał Ianicius Poëta Laureatus te wierße.

O ego si vellem rabidum monuisse Tyrrannum,
Stanislae tibi præmia præriperem.
Sed quia lentus eram mentisq; ad magna pusillæ
Barbarico timui Regis ab ense mori.

☞ Heimá Biskupá Wrocławskiego wspomina Długoß/á dowodniey Anonimos/ktory go opowieda Synem Jmisławá Hrábie/ ktory sie pisał de Vila Skárßow/z Woiewodztwá Káliskiego/ był wźiet po Zyrosławie z domu Roża/żył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y ośm/ vmárł roku 1120. Po nim został Robertus, alias Ropecius z domu Korab.

Tenże Historyk opowieda Jákubá/mieniąc go Nepotem eiusdem Episcopi, w Roku/ 1252. Ktory sie też pisał de Skárßow / á tego dla tego wspomina/ że był Canonicus Cracouień & decretorum Doctor. Ten ieździł do Rzymu od Biskupá Krákowskiego Prándoty/żądaiąc Papieżá o to/áby kánonizował ciáło Biskupá świętego Stánisławá o tymże czytay Miechowite w Ksiągách Trzećich/Kromerá Dźiewiątych.

¶ Adamum de Skárßow / w Roku 1380. Wspomináią rożne Przywileie Káßtellanem Káliskim.

¶ Petrum de Skárßow / w Roku 1400. ná rożnych Liśćiech Klaßtornych w Wielkiey Polßcze wspomina Káßtellanem Gnieźnieńskim.

☞ Stánisławá Skárßewskiego iuż miánuia Przywileie Kaßtellanem Biechowskim/w Roku 1436.

¶ Od tychże Przodkow byli Skarßewscy wieku mego z Woiewodztwá Káliskiego cżterzey bráćia rodzeni/ Mężowie godni do posług Rzeczypospolitey/táko náprzod:

☞ Marćin Kánonik Krákowski/ Vir ingenio & doctrina polens, ktory według náuki Hieronymá świętego/& Legem Domini dobrze/ & ad interrogationem de Lege vmiał odpowiedáć.

☞ Mikołay Stároſta Ksiestwá Siewierskiego / ktorzy miał zá sobą Falężewską z domu Trąby/ Stárościanke Kobrzyńską y Pińską/ktora pierwey była zá Janem Zarębą.

☞ Stánisław Skárßewski Kánonik Krákowski/y Podskárbi Biskupá Krákowskiego Piotrá Myßkowskiego z Mirowá/ten będąc in tanto officio, nie przepominał y tego że był ad laudem Dei electus.

☞ Jan Stároſtá Iłżecki cżwarty Brát tychże pomienionych rodzony / miał zá sobą Pieczychoyską z Rusi/ powinną bliską Biskupá Krákowskiego z domu Gozdáwá.

☞ Siostrá ich rodzona Syßkowska / ktorey Corká była zá Sienieńskim z domu Debno. O inßym Potomstwie iey pod Herbem Gostoia cżytáć będźieß.

☞ Andrzeiá Leßczycá Przywileie Klaßtorne opowiedáio/w Roku 1190. Káßtellanem Káliskim.

☞ Wspomina Káthálog Przodká tychże Leßczycow / nie pomieniáiąc go z ktorego Woiewodztwá áni cżiy syn/Bernárdá/Biskupem Poznáńskim w Roku 1153. Ktory był wźiet po Swetosławie z domu Jástrzębiec. Ták o nim powieda / że nie długo żył/ á po nim nástał Arnoldus z domu Dolegá.

☞ Dersławá Leßczycá / zá pánowánia Przemysłá Monárchy/w Roku 1395. opowieda List Leßczycow.

☞ Floryaná Biskupá Płockiego wspomina Káthálog zá pánowánia Wenceslawá Książęciá Mázoweckiego/od Jánußá Arcybiskupá potwierdzon. Żył lat pietnaśćie/vmárł w Pułtowsku Dwudźieste° pier-

ſſego dnia Czerwcá/w Płocku ná Zamku pochowan w dzień świetego Janá Krzćićielá/Roku 1333. Po nim zoſtał Klemens z domu Pierzchálá.

☞ Piotrá z Rádolinà Biſkupem Poznáńſkim opowieda Káthálog w Roku 1414. Był naprzod Biſkupem Krákowſkim roku 1392. Z woli Władyſłáwá Jágiełłá y Jádwigi Krolowey/v ktorey był Kánclerzem/był zwan Petrus Viſych, był Doktor vtriuſq; iuris, piſał ſie de Radolina Filius Comitis, Macudæ & Annæ Matris: był largus in pauperes. W Elekcyą Kápitułá nań nie zezwalałá/ obráli Sethegá z Chmieliká Kántorá Wiſlickiego y Kánonika Krákowſkiego z domu Roża/ á potym Papież Bonifácyus dziewiaty przyſłał Mámſiołá Synowcá ſwego/wßákoż żaden nie mogł przemodz woley Krolewſkiey/ten deuotus Terram Sanctam viſitauit. Ná dwoch Koncyliách był/Niſeneń & Pyſano.

¶ Do Kośćiołá Krákowſkiego ſprawił Káſule y Ornat/ duas Dalmaticas z ſwoimi Herby/Wiáderko ábo Kośćielek do Kropienia/Stypule do Choru/Miednice y Nalewke/Krzyżmał/wßytko ze śrebrá.

¶ W Bolechowicách Kośćioł zmurował/zá niegoż Władyſław Krol ſiedmnaśćie Pſálterzyſtow Kápłanow/ktorzy vſtáwicznie w Kośćiele Krákowſkim ſpiewáią/ fundował/ ſpołecznie z Krolową Jádwigą/ y hoynie nádał/ quorum diſpoſitionem & ordinationem, quoties loca eorum vacare contigerit, in Epiſcopum & Capitulum Eccleſiæ transfudit. Ktorym tenże Biſkup dał Dźieśięćine we wśi Łuczycách od ſtołu Biſkupiego/wßákoż nie wßytkie/bo druga część do Luborzyczy przynależáłá/ z przyzwoleniem Kápituły/zá iegoż Biſkupſtwá Krol Jágiełło Pruſy ábo Krzyżaki porażił.

¶ Tenże Kośćioł ná Piasku Pánny Máryey fundował zá prośbą Jádwigi Krolowey/do ktorego przywiodł Fratres Mendicañ ordinis Heremitarum de monte Carneli.

¶ Zá tegoż Biſkupá Kośćioł w Tarnowie Pánny Máryey przez Janá Tarnowſkiego zbudowan y nádan/ do ktorego tenże Piotr Biſkup przydał niektore dźieśięćiny.

¶ Tenże z woli Władyſłáwá Krolá Fratres militantes Deo, ſub Regula Beati Auguſtini, Canonicos Regulares ex Klocko, zá Innocencyuſzá ſiodmego Papieżá przywiodł/w roku 1405. á dał im Kośćioł Bożego Ciáłá ná Kázimierzu/ & ex Parochiali Conuentualem fecit, ktorzy potym Kośćioł ſami doſtáteczńie zmurować dáli/do czego im Władyſław pomogł á dał znáczne opátrzenie.

¶ A gdy był dwádźieśćią lat ná Biſkupſtwie krákowſkim/był ziął niemocą/ktorą zową Morbus Letargiæ, ieſt to niemoc w ktorey człowiek wßytko ſpi/áiákoby rozum ſtráći/ był potym złożon dla tego z Biſkupſtwá Krákowſkiego/ná Poznáńſkie poſłan/ná ie° mieyſce Woyćiech z domu Jáſtrzębiec wſtąpił/o co było wielkie zámięßánie miedzy tymi Fámiliámi. Piotr vſtáwicznie płákał że z Krákowſkiego Biſkupſtwá był złożon/wßákoż tylko dwie lećie potym był żyw. Vmárł w Roku 1414. Dwudźieſtego dniá Styczniá/w Ciażymiu dworze Biſkupim/á pochowan w Poznániu ná Tumie. ¶ A gdy w Chełmie ná Seymie przyiaćiele iego zebrawßy ſie mocą/o to przećiwko Woyćiechowi Jáſtrzębcowi mowić y z Krolem ſurowie chćieli/y prośić/ábý Biſkupá ták ſtárego z mieyſcá nie rußał do śmierći/á to było w ten czás gdy Vnia z Litwą kończyć ſie miałá/ y do Herbow ie przymowáli/przy czym był y Witułd: Tám gdy rzekli Krolowi żeś go nieſłußnie zrzućił/Krol zágniewány zápomniawßy Krolewſkiey powinnośći/Mroczkowi nieiákiemu powinnemu Biſkupiemu ktory to mowił/ wyćiągnąwßy rękę dał policzek y do wieże wrzućić kazał/potym wßyſcy vmilkli.

¶ Tenże był ná przyczyne Klemenſa z Moſkorzewá Podkánclerzego Koronnego ná prebendę w Kámieńcu dwie dźieśięćinie odſtołu ſwego Biſkupiego dárował/z przyzwoleniem Kápituły po wśiách / Gráthkowce / y

Woysakowce/w Powiecie Bieckim. ¶ Tenże ná prosbę Marćiná z Koniná/ná ten czás Stárosty Lwowskiego z domu Ráwá/ Eccleſiam Parochialem w Woli Witowskiey/ſub titulo Sanctæ Crucis fundauit, y dźieśiećinámi opátrzył/iáko naprzod po teyże woli/w Posoczu/y w Rutkách/ ktore należáły do stołu Biſkupiego.

¶ Tenże ná prosbę Michálá z Chmielowá Sędźiego Krákowskiego z domu Pułkozá/ dźieśiećine wyteczną we wśi Popkowieách y we Krzu do Kośćiołá dárował/fundowánego od tego Sędźiego we wśi pomienioney.

¶ Tenże ná przyczyne Krolowey Jádwigi Dźieśiećine wytheczną w Sieńieńskiey woli do Kośćiołá w Siennie dárował/cum conſenſu Capituli.

¶ Tenże ná prebendę Sáctæ Trinitatis w Zamku Lubelskim ná prosbę Krolá Jágiełłá dźieśiećiny wyteczne we wśiách/ iáko w Swidniku wielkim y w málym/w Krempcu/w Ráćiborowicách/y w Byſtrzycy/ z wolá Kápituły dárował: A inßych wiele iego spraw potym obaczyß w Hiſtoryey.

☞ Wieku mego były te domy możne od tych Przodkow/ iáko naprzod Dom Krotoſkich z Krotoßyná / w ktorym było wiele Senatorow możnych y zaßłużonych R. P. Z ktorych ieden zá pánowánia Krolá Augustá był Jan Woiewoda Inowłocláwskim/dobry stroż y miłośnik R. P. tylko że był alienus a fide Catholica. Miał żon trzy/ z pierwßą spłodził Hlebowicową Podstárbinę Wielkiego Kśięstwá Litewskiego.

¶ Druga Latálská z Domu Prawdźicz / Woiewody Poznáńskiego Corke/z ktorą zoſtáwił ſyná Janá Káßtellaná Inowłocláwskiego/ był Pan Catholiſcimus, y práwie ozdobá domu Krotoſkich/vmárł roku 1583. Sioſtrá iego rodzona była od teyże Latálskiey Zophia Roſtworowſka/ też vmárłá. Miał potym trzećią Oſtrorogá Jákubá Corke / Generalá Wielkiey Polſki/z ktorą zoſtáwił dwu ſynow/Jákubá y Andrzeiá/ná ten czás náukámi ſię w poſtronnych kráiach báwili.

¶ Tegoż Woiewody rodzona ſioſtrá Niewiárowſka/ktora zoſtáwiłá dźiśieyßę Niewiárowskie.

☞ Dom Ponetowskich ſtárodawny y znáczny w Leczyckim Woiewodztwie/ ktorych Przodki opowiedáią rozne ſcriptá / á naprzod Mikoláiá w one Pruſką woyne mężem ſławnym ná on czás.

☞ Pełke Ponetowskiego Mężá ſławy wielkiey w potrzebie z Krzyżaki.

☞ Janá Sędźim Leczyckim w Roku 1480. Ktory miał te ſyny/Wincentego/Woyćiechá/Mikoláiá/Jákubá.

☞ Wincenty z Rudnicka z domu Lis zoſtáwił trzech ſynow/Janá/Woyćiechá/Stániſłáwá/po śmierći iego ßłá zá Duminá Wolskiego/z ktorym miáłá dźiśieyßego Biſkupá Płockie°/ o ktorym pod Lábećiem.

☞ Mikołay miał ſyná Marćiná/ ktory zoſtáwił Máćieiá y Piotrá Sędźiego Leczyckiego.

☞ Stániſław ſyn Wincentego Sędźicá Leczyckiego/ zoſtáwił z Borzyſłáwſka Dorotę te ſyny.

☞ Janá Opátá Grádźickiego/ktory zá wieku mego w Polßcze mießkáiąc/wiele á pożytecznie Oyczyznie piorem ſłużył/báwiąc ſię náukámi wyzwolonymi wiele rzeczy pámięći godnych piſał/ był miedzy ſtany wielkimi záchowánia wielkiego y w miłości. Potym w roku 1576. Zá znáczną zaſługámi (Jákubá brátá swe°/ktory był Cześnikiem Leczyckim) od Máximiliana Ceſarzá przyßedł do thego tám Opáctwá / kędy pámięć iego długo trwáłá będźie/bo Klaßtor y Kośćioł nadobnie ochędożył/y wiele przybudował. Był to wielki chlebodawcá/ná tym Opáctwie będąc/ wßytkie Polaki ktorzy do Wloch y ze Wloch ieżdżáli podeymował/vtráćił był

wiecey niż 40. tysiecy przez ßeść lat ludzkim wczásom y potrzebam dogadzáiąc/ wßákoż mu Pan Bog dopomogł y nágrodźił/ y tákowego dowćipu vżyczył że ßkod swych porátował/ iednák w nim oná hoyność y ludzkość nieustálá/ zbywßy długow/ hoynie ludźie chlebem kármił.

☞ Jákub pomieniony/ brát tego Opátá/ był Máż záßłużony R. P. á znáczńie/ w poselstwách znáczných bywał/ iáko w Roku 1583. do Dánicy od Krolá Stephánа: Był człowiek vczony/ ktemu w wymowie alter Cicero, wiela źiem y obyczáiow był świádom.

☞ Máćiey brát ich trzeći/ ktory był Cześnikiem Leczyckim/ Máż náuki y godności niepodleyßey.

☞ Wálenty Ponetowski wieku mego był Dworzánínem Krolá Augustá znáczńym/ ktory wiela źiem był świádom/ deuotus Sepulchrum Christi visitabat: Był Podkomorzem Leczyckim/ miał zá sobą Fierlejowne z domu Lewart.

☞ Dom Lubstowskich ná Kuiáwách stárodawny y znáczny/ w Leczyckim y w Káliskim Woiewodztwách máia/ wspominaią listy Klaßtorne Mikoláiá Káßtellanem Krußfickim/ w Roku 1436. Był drugi Podkomorzem/ trzeći Chorąźem támże Leczyckim. Wiele inßych z domu tego/ ktorzy vrzędy znáczne źiemskie w onym kráiu miewáli. Jan y Bártoß dwá bráćia rodzeni/ zá Krolá Stephánа pode Gdańskim znáczne poczty kosztem swym k woli Krolowi/ R. P. y stárośe dobrey mieli.

☞ Dom Szumieńskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny/ był wieku mego Zygmunt Pisarzem źiemie Dobrzyńskiey/ ktory wiele á pożytecznie służył R. P. Posłem ná Seymy bywał/ z Wysocka Káßtellaná Leczyckiego Corkę zostáwił synа Janá. Brát iego Wálenty był Máż także do Rzeczypospolitey godny/ miał zá sobą Zelską z domu Ogończyk/ Woyskiego Dobrzyńskiego Corkę.

☞ Dom Pierzchleńskich w wielkiey Polßcze stárodawny/ byli wieku mego ći bráćia rodzeni mężowie do posług R. P. godni.

☞ Woyćiech stárostá Kißporski/ ktory z Dźiałyńską zostáwił Synа.

☞ Lukaß/ od ktorego zostáło Potomstwo.

☞ Stephan/ ktory przy Stánisłáwie Hrábi z Gorki czás długi się báwił/ y tákże celebs decesit.

☞ Dom Wegorzewskich stárodawny/ z ktorych ieden wieku mego był Opátem Przemęckim/ pełny Cnoty y pobożności Káplan.

☞ Dom Fáleckich w Mázowßu znáczny/ z ktorych był ieden wieku mego Marćin czás długi Dworzánínem Krolá Augustá/ ná znáczných posługách tego Krolá bywał/ ná rewisiach Stárostw: Był Ekonomem Xięstwá Mázoweckiego/ ktory nie ták náuką iáko experyentią/ biegłością/ pilnością/ wßytkiemu sprostał. Inße służby iego ták od Krolá iáko od wßytkiey R. P. z pochwałą bywáły przymowáne.

☞ Włośinowscy z wielkiey Polski dom stárodawny/ znáczny y możny w onym kráiu/ pißą się drudzy z Jánowcá miásteczká/ ktore y w tym wieku iest w ich ręku.

☞ Dom Kosuckich w Leczyckim woiewodz: stárodawny

☞ Dom Rysieńskich támże stárodawny y znáczny/ był Jánuß wieku mego Káßtellanem Konárskim.

☞ Dom Laskowskich w Káliskim Woiewodztwie znáczny/ wieku mego był Jákub Rewisorem źiemie Zmudzkiey.

Dom Klo-

☞ Dom Klonowskich ná Dobrzyńskiey źiemi/znáczny y rozrodzony/zową sie rozno/Bieżkowie/Kurkowie/ Pieskowie/ wßytko mężowie dobrzy/y godni do posług R. P.

☞ Dom Lubońskich w Káliskim Woiewodztwie stárodawny/ludźie R. P. zásłużeni. Był Jan Luboński pisarzem Oświećimskim/drugi Jan Kánonikiem Káliskim. Jan trzeći Luboński był y Mężem znáczným w spráwách Rycerskich/y vczony/ Orator & Poèta non vulgaris.

☞ Dom Biegáńskich w Káliskim Woiewodztwie stárodawny.

☞ Słupscy v Pyzdr dom stárodawny y znáczny.

☞ Dom Smielowskich támże od Pyzdr stárodawny.

☞ Dom Strzeżimińskich z Poznáńskiego Woiewodz.

Dom Siestrzewitowskich w Lubelskim Woiewodztwie stároda.

Dom Pßczyńskich w Wielkiey Polßcze stárodawny.

Dom Gutowskich w Wielkiey Polßcze stárodawny.

Dom Dobrzyckich v Pleßowá stárodawny.

Dom Swieżowskich ná Kuiáwách stárodawny / Andrzey y Páwel Mężowie sławni / ktorzy przy Włodku Stárośćie Kámienieckim Tátáry mężnie gramiáli. Chrzyßtoph był Hárcerzem v Krola Stephána/ z ktorym w iákich potrzebách bywał/pode Gdańskim/ w Moskwi przez wßytkie potrzeby/to nápotym z Historyey obaczyß.

Dom Mieruckich od Kczynie stárodawny.

Dom Skulimowskich w Sierádzkim Woiewodztwie.

Inßych Domow wiele zacnych/ o ktorych ia przeßerokość Krolestwá tego wiedzieć nie mogę.

O kleynocie Gozdáwá / ktory Dlugoß opowieda że máia być Lelie Białe w polu Czerwonym/

Powiedáiąc o tey nácyey / że iest Genus Polonicum, & Dominis suis fidum: O ktorych przypátrzywßy sie herbu własności/ czytáć będzieß tákże o potomstwie wieku mego/ktore ia znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ Symoná Biskupá Płockiego nayznáczniey Przodká tey Fámiliey opowieda Káthálog/ w Roku 1108. O ktorym pißę/że był Vir prudens, Modestus, był wziet po Philipie z domu Doliwá z Ardźiekámiey Płockiey / żył lat dwáśćiá y rok / vmárł roku 1129. Dniá śiodmego Miesiącá Máiá/támże w Płocku pochowan.

¶ Kromer wspomina wiele przodkow tey Fámiliey záśłużonymi dobrze R. P. y ktorzy wiele á mężnie z nieprzyiáćioły Krolestwá tego czynili. A osobliwie Krystyn Woiewodá Płocki/ktory od Prusákow był zwan Bogiem Rzeßwá Mázoweckiego/ á ten był potym dla zazdrośćiwych pochlebcow niewinnie od Konradá Rsiożećiá támże o gárdło przyprawion/á to było w Roku 1221.

O czym Kro-

O czym Kromer w kśiegách 7. ¶ Tegoż wystawiáiąc mestwo tenże Historyk w tychże Kśiegách/ ták o nim wzmiánke czyni: Præerat autem nostris Christinus Comes gente Gozdauius, cuius Lilium insigne est, Palatinus Ploceñ, Vir acer, & rei militaris peritus. &c:

☞ Janá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog w Roku 1225. Był wźiet z Kánoniey Płockiey po Gosłáwie z domu Gryff/ tylko dwie lećie był ná Biskupstwie/ vmárł Roku 1227. Támże w Płocku pochowan/ po nim nástał Gunterus z domu Prus/ alias Turzymá.

☞ Philipá Arcybiskupem Gnieźnieńskim opowieda Káthálog/ że był wźiet po Jánuszu z domu Tárnáwá/ po nim nástał Marćin z domu Bodulá/ nie miał Sacri przez sześć lat/ dla tego że Papieżá nie było/ á kiedy postał po konfirmácyą/ niż przyiechał posł od niego vmárł/ ábo iákakolwiek zamieszká była/ owa sześć lat mu przewloká w tym sie działá. Wźiet Roku 1265. Vmárł w Roku 1278. według Jánicyuszá/ wszákoż Káthálog inszey go Fámiliey opowieda. O tymże ten pomieniony Poetá pisał wiersze w te słowá.

Sex annis electus eras: Romanus honorem
Impedíit Præsul, mœste Philippe tuum.
Hei quod Gnesneæ tunc sunt data damna Cathedræ,
Quorum Nicoleos tertius autor erat.

☞ Od tych Przodkow wiele domow było wieku mego w roznych Woiewodztwách y powiećiech/ á naprzod Dom Pámpowskich w Wielkiey Polszcze możny y zásłużony R. P.

☞ Wspomina Epitáphium Ambrożego Woiewoda Sieráckim w Kośćiele we Srzedźie pisane w te słowá.

Si quemcz virtus generosacz corda mori,
Mortis ab extrema conditione queunt,
Debuit Ambrosius Patriæ laus maxima Regni,
Has miseras fati non subíísse vices.
Strenua dextra fuit, mens semper conscia recti,
Digna simul species corporis imperio,
Quam mirata fuit Roma & gens Appula quando
Militiæ tulerat fortia signa suæ.
Quicz Magistratus & summas gessit honores,
Iusticia, ingenio, religione, fide.
Sed quia stat cunctis fati mutabilis hora,
Omnia mors vna sorbuit atra die.

¶ Ná teyże Chorągwi cztery Herby iego/ Gozdáwá/ Kotwicz/ Abdánk/ trzy Kluczе. Vmárł Roku 1510. Tenże Woiewodá miał dwie żenie/ ták tego ná tablicy iest Wizerunk Wykonterfetowány támże we Srzedźie/ z tymi zostáwił to Potomstwo: Janá/ ktory z Járuntowną zostáwił był synow pięć: Janá/ Ambrożego/ Albrychtá/ y Chrzyszthophá Bliźniaki/ Piotrá piątego/ wszyscy zeszli bezpłodnie/ tylko Chrzyszthoph zostáwił synà iednego Ambrożego/ ktorego też Epitaphium opowieda támże w te słowá pisane.

GENerosus Dominus Ambrosius Pampovvski, vltimus huius Familiæ hæres in Poniecz, Tenutarius Sredeñ, obiit Posnaniæ, anno 1571. Ætatis suæ 26. die 12. Septembris: Miał zá żoną Sieniáwską z domu Leliwá/ z ktorą Potomstwá nie zostáwił żadnego.

¶ Od Olbrychtá Pámpowskiego został był syn Jan y corká Bárbárá Roskowską Káśtellanká Przemecka/ ześedł brát sterilis, A tá Páni wniosłá máietność w dom wyższey pomieniony. Ten Roskowski iest

własnych Zgorki Grabiow dzielnice. ¶ Z tymże domem był iedney dzielnice Dom Dzierzánowskich támże w Káliskim Woiewodztwie/iáko wspominaią Andrzeiá Dzierzánowskiego scripta niektore/ktory miał z Jádwigą Czerekuicką synà Janá / ktory potym z Kuklinowską zostáwił Andrzeiá/ Stánisłáwá/Jákuba/y Mikołáiá. Andrzey był żywotá práwie świątobliwego/y ták iáko Káplan żył/tychże Modlitw vżywáiąc ßczedł sterilis máiąc wieku lat siedmdźieśiąt y ßeść.

☞ Stánisław Brát iego był Mężem sławnym / ná Rycerskim chlebie czás sie długi báwił/ dwá kroć był pogiman do Tátar/ á po obá rázy zá dźiwna spráwa miłego Bogá był wybáwion. Naprzod gdy był przy Pileckim pogiman/biallaglową odwiązálá mu ręce/skoczył do onegoż Tátárzyná v ktorego był więźniem/ záraz sámodźiewiątego iegoż ßáblą gdy spáli pobił/y wßytkie więźnie wybáwił. Potym przyiechawßy do Oyczyzny/z Anną Ostrowską Dzierzkowną z domu Nieczuią miał synow pięć.

☞ Sebestyaná/ ktory w Kczyńskim Powiećie miał máietność swoie.

☞ Máthyaßá/ktory bedąc v Zienowiczá w Litwie Mężá sławnego/ktory ná ten czás był Rotmistrzem Krolowey Węgierskiey/gdy byli Niemcy Budzyń oblegli/w potrzebie zábit ná hárcu.

☞ Andrzeiá/ktory wieku mego był Opátem Wągrowieckim Reguły Cysterskiey/ w ktorym Klaßtorze przed tym wßytko Niemcy Koleńczykowie bywáli/ktory bárzo popustoßyli byli/á ledwie nie wniwecz obrocili. Tenże po nich napierwßy Polak ná to mieysce wstąpiwßy / ták náprawił ten Klaßtor/że długo á ledwie nie wiecznie pámietny będźie/ Kościołá oprawił/Klaßtoru/Folwárkow y wßytkich Prowentow stołowi Opáćiemu przyczynił bez ßkody y płáczu ludzkiego/ do tego porządek wielki w odpráwowániu chwały miłego Bogá / nowe Zakonniki wßytko Polaki zá swego Opáctwá zostáwił/ktore sam wychowywał /y wiele ich ludźmi godnymi zá iego pomocą zostáło/ byłá pietas, byłá grauitas w nim y náukà / á czásu potrzeby porádá do spraw R. P. należących / hoyny chlebodawcá y możny Opát w tey Regule.

☞ Marćin Dźierzánowski brát iego rodzony / ktory ná Dworze Cesárskim znácznym sie Mężem pokázował / z Turki w potrzebách bywał/y támże sie ná Slasku ożenił z Kochczycką/ po ktorey wźiął niemáłą máietność/ sam potym Zamek Wysoką y z przyległościámi do niego przykupił/támże y potomstwo zostáwił.

☞ Stánisław brát ich piąty był mąż wielkiey śiły y czystrwości: we Włoßech czás sie długi báwił / w ßkole ßermierskiey wielką sławę odnosił/á potym od zazdrośćiwych Włochow zábit/ktore sobie lekce poważał vffáiąc zbytniemu ßczęściu swemu.

¶ Siostrá ich rodzona byłá z Fracymeru Krolowey naprzod zá Wilkowskim Rotmistrzem y Dworzánínem Krolá Augustá/á potym zá Grzymultowskim.

☞ Jákub Dźierzánowski syn Janow od wtorey żony/zostáwił z Potworowską z domu Debno Sędźiego Ostrzeßowskiego corką synny/Mikołáiá y Stánisłáwá Mężá sławnego/ ktory zá Krolá Augustá Roty znácżne wodząc/ mężnie z nimi w potrzebách z nieprzyiácioły poczynał/ zwłaßczá w Moskwi.

☞ Jan czwarty syn Jákubá Dźierzánowskiego/Łowczy Kryßyńśki zá Augustá Krolá był Mąż znáczny.

☞ Mikołay syn Janow brát rodzony Jákubow/ktory w

Węgrzech zá Jánuſzá Krolá znáczne męſtwo okázował w bitwách wálnych y poiedynkowych/gromiąc nieprzyiaćioły krolestwa onego / z ozdobą narodu Polſkie°/á ieſliż ieſt potomſtwo ie°/o tym doſtáteczńie wiedźieć niemoge.

☞ Dom Giżyctich w Mázowſzu / ktorzy właſnie idą od Chryſtyná onego wyżſzey pomienionego Woiewody / wſpomináią Hiſtorye y inſze ſcriptá Przodki domu tego/á naprzod Káthálog opowieda

Páwłá Syná Wiecſłáwá Sedźiego Sochácżewſkiego Biſkupem Płockim / ktory był wźięt z Szkoláſty Krákowſkiey / ktory potym Eccleſiam ex Parochiali Collegiatam erexit & dotauit, muro ſubricauit, y wiele inſzych pożytkow Kośćiołowi onemu vczynił. Po śmierći Władyſłáwá Xiążęćiá Mázoweckiego ſyny ſie iego opiekał / Dwor y Kośćioł w Giżycách Oyczyznie ſwey zbudował. Żył ná Biſkupſtwie lat 23. Vmárł Roku 1463. Był wźięt po Stánisłáwie Páwłowſkim z Domu Pierzchálá. Po nim náſtał Stybor z domu Prus. Ciáło iego leży w Pułtowſku/á ná grobie to Epitaphium.

Paulus Gizycki Fundator huius Eccleſiæ hic requieſcit, anno 1440. In Epiſcopum Ploceñ eligitur, & in præſentia Wladiſlai Regis Poloniæ cõſecratus, in arce Pultouieñ murtuus, anno 1463.

☞ Wincentego y Mikoláiá Giżyckie / wſpominái ſcripta rozne ludźmi znáczńymi v kśiążąt Mázoweckich Márßałkámi/iáko Konradá w roku 1459. Wieku mego byli w domu tym Mężowie wielcy/ iáko Piotr/ktory iuż zá pánowánia Krolá Stephánà pode Gdańſkiem zábit/Máż ſławy y pámięći wieczńey godny/ktory zá Krolá Auguſtá w Moſkwi w potrzebách pod zamki/iáko pod Newlem y inßymi ná hárcách wiele czynił. Inßy bráćia iego mężowie wßytko byli ſławni wieku mego. V Oſtrzeßowa Giżyczcy tegoż Herbu vżywáią.

☞ Z tegoż domu tych Giżyckich byli dwá mężowie ſławni bráćia rodzeni zá pánowánia Káźimierzá Wielkiego/ktorzy w Węgrzech z młodośći ſie wychowáli/y z męſtwá wielkie imie mieli. Potym do Polſki przyiechawßy/mieli od tegoż Krolá opátrzenie támże ná grániçách Węgierſkich. Ci máło nie wßytek Powiát Sánocki oſádźili / piſáli ſie de Humniſka. Imioná ich dawne Przywileie opowiedáią / Piotr y Páwel ktory ßczędł ſterilis.

☞ Piotr zoſtáwił ſyná Jerzego / krory był Káßtellanem Sánockim/miał zá ſobą Debieńſką de Szczekoćin z domu Odrowąż / Káßtellaná Krákowſkiego Corke / z ktorą ſpłodźił ſyná Jákubá. Potym gdy mu vmárłá/poiął drugą Jároſłáwſką z domu Prus/ z ktorą miał Ráphałá y Janá/ktory był Kántorem Krákowſkim/y Dźiekanem Poznáńſkim.

☞ Ráphał ná Bukowinie zábit / zoſtáwiwßy ſyná Máthyaßá/ktory trzymáiąc miáſteczko Biercza/był názwan Biereckim/był potym Sędźim Sánockim/miał zá ſobą Herbortowne z Fulſtyná/ z ktorą zoſtáwił ſynow trzech/naprzod Janá/ktory z Myßkowſką zoſtáwił ſyná / wßákoż młodo vmárł/drugi Stánisław tákże ßczędł ſterilis.

☞ Gábryel trzeći ſyn Máthyaßow Sędźiego Sánockiego/miał zá ſobą Chodorowſką z domu Cżáßá/z ktorą zoſtáwił ſynow trzech y dwie corce/Zophią Sepichowſką/y Bárbárá ná ten czás pánną byłá gdym te Xięgi dał do druku. Siostry rodzone tegoż Jerzego były dwie zá Tyráwſkimi/trzećia Cżelátycká w Krákowſkiey źiemi.

☞ Andrzey ſyn Gábryelow ſtárßy / ktory trzymał dźiałem Biercża / miał zá ſobą Skorućianke z domu Wreby/ alias Korczak/z ktorą zoſtáwił potomſtwo/człowiek był cnotliwy/bogoboyny/ludźi vczonych miłoſnik/ſam tákże Doctrina & ingenio polebat.

☞ Bártoß brát iego rodzony/ ktory miał zá ſoba Hummicką/tegoż herbu/z ktorą y potomſtwo zoſtáwił/ obá byli Catholicæ religionis, ßczyrzy/vprzeymi/prawdziwi.

¶ Trzeći brát ich rodzony Wáclaw vmárł młodźieńcem/ktorego ciáło leży w Bierczy.

☞ Ci záſie ktorzy z dawnego gniazdá przodkow ſwych piſali ſie de Hummiſtá/był Stánisław Sędźia Sánocki/ktory miał trzech Synow z Rzeßowſką z domu Doliwá/ Jerzego/Stánisławá y Janá/y corkę Annę Pákußewſką.

¶ Jerzy ſyn Sędźiego/z Wielopolſką z Gromniká z Domu Stáry koń zoſtáwił ſyny/Stánisławá/Ráphała/Wálentego/Andrzeiá/ y corkę Annę/Zophią Tarnowſką Chorążyną Sánocką/Helżbietę y Szczeſną Pánny.

¶ Stánisław brát Jerzego miał żon dwie / naprzod Herbortowną Káßtellaną Belſkiego corkę/ktory ſie piſał z Chlipel/z Mižiecki-mi iedney dźielnice/po ktorey nie zoſtáło potomſtwo. Miał potym zá ſobą drugą po iey śmierći Chodorowſką z domu Cżáßá / z ktorą zoſtáwił dwoch ſynow/Máthyaßá y Janá/Corce dwie/Helżbietę y Zophią.

¶ Jan trzeci ſyn Sędźiego miał tákże zá ſobą Chodorowſką z domu Cżáßa/z ktorą zoſtáwił te ſyny/Woyćiechá/Stánisławá/y corkę iedną ktora pánną vmárłá. Potym miał zá ſobą Sienieńſką z domu Debno/ z ktorą zoßáwił ſynow trzech: Symoná/Maréiná y Jerzego/y corkę Zophią Bierecką wyżßey pomienioną.

¶ Jan brát Jerzego ſyn Stánisławow ten nie miał żony/ tylko z konkubiną zoſtáwił ſyny meże wyborne/ći ſie zową Rudáwſkimi.

☞ Balowie Dom ſtárodawny y możny z tychże Przodkow piſáli ſie z Nowego Tańcá/ktory iuż wieku mego wyßedł w dom Stanow/y ći Stanowie przyięći od nich do tego herbu / byli ludźie y mężowie dobrze záchowáli R. P.

¶ Máthiaß Bal był maż ſławny: tákże Bal Jerzy / ktory tylko iednęż corkę miał/ktorą był zá Odnowſkim/y tá tylko corki miáłá/ktore rozniosły máietność w rożne domy.

☞ Dom Dedeńſkich ſtárodawny y rozrodzony támże w Sánockiey źiemi/był Piotr Dedeńſki piſarzem Sánockim w roku 1541. Mego wieku był Joseph podſędkiem oneyże źiemie / kthory z Tárnáwſką z domu Sás zoſtáwił potomſtwo ſyná tylko iednego Páwłá/ktory będąc przy Stároście Barſkim/był pogiman od Tátar/ſkąd niemáła ſumma pieniędzy wykupion/Adoloſcens nobilis.

☞ Strzyżowſkich Dom ná Podgorzu ſtárodawny / byli ći ludźie znáczni zá pámięći moiey. Jan ktory trzymał Cudeż miáſto y zamek z inymi wśiámi/zoſtáwił dwu ſynow/Stánisławá y Janá/był catholiciſsimus, Synowie Sekty Kálwinowey/y Kośćioły w miáſteczku onym naprzod profánować poczęli.

¶ Mikołay Strzyżowſki rzeczony Sliwá/ktory trzymał Glinnik/ Baryczę/y inße imioná / zoſtáwił z Zophią Cieklińſką z domu Abdánk ſynow trzech/Stánisławá/ Janá/ y Mikołáiá/ kthorzy tákże potomſtwo zoſtáwili.

☞ Dom Bacżálſkich támże ná Podgorzu ſtárodawny/ był ieden Celnikiem Ruſkim/trzymał pul Strzyżowá / od kthorego potomſtwo zoſtáło ſynowie.

¶ Jeronim Bacżálſki był cżłowiek znácżny/ práwy Dwo-

rzánin/do ktorego ludźie młode ná ćwiczenie domowzacnych dawano/z ktorego rok potym mężowie dobrzy / y do wielkich posług Senatorow przednieyßych bráni bywáli.

☞ **Dom Przedborskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny**/ludźie dobrze záßłużeni Rzeczypospolitey/bywáli tego domu Dygnitarzmi/Kánonikí Płockimi / Wárßáwskimi wiele Mężow było. Dorotá Przedborska byłá zá Bártłomieiem Jeżewskim/ ktora vrodźiłá Mátkę moie/y inße/iákoś czytał pod Jástrzębcem/Białłagłowá świętych spraw y żywotá. Ciáło iey leży w Jeżewie w Kośćiele świętego Bártłomieiá/ná Tablicy to Epicedium.

Tu leży pochowána Przedborska Dorotá/
Ktorey zá Herb Lelia dáłá sámá Cnotá.
Dáłá ná wßem ozdobne ktemu przy niey dáry/
Ziákiey záwße poważał Przodki iey wiek stáry.
One ktorzy w Pogáńskiey krwi ßable maczáli:
A niewiernych Prusákow/Połowcow skracáli.

☞ **Dom Zdzárskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny**/z ktorych ieden był Podsędkiem Płockim/ktorego syn był Kánonikiem Płockim. Drugi Szczepan/ktory zostáwił z Przećißewską potomstwo syny y corki. Trzeći Káśper/ktory tákże z Mnißewską zostáwił potomstwo. Siostry ich rodzone/Bromierska/Zawádzka/Pilchowska Jádwigá Jeżewska Wuyna moiá rodzona / Białłagłowá Cnotliwa / ktora tylko poczćiwe spráwy á żywot pobożny potomkiem zostáwiłá.

¶ W Wárßáwie wspomia Epitáphium Erasmusa Zdzárskiego w te słowa: Erasmus Zdzarski de Zdzary, districtu Ploceń, vir nobilis, pietate & morum integritate nemini secundus. Ob idq; omnibus amabilis exactis innocẽter, & sine aliorum querela, annis 62. Varsauiæ extremum diem clausit, 9. Marcij, anno 1578.

☞ **Gozdowscy z Gozdowá w Ráwskiem Woiewodztwie dom stárodawny**/z ktorych Chrzyßtoph wieku mego był ná Dworze Krolá Stephánа/ktory we wßytkich potrzebách w Moskwi był / v ßturmu pod Choragwią Białłą Prokopá Káwállerá Pieniężká ßwánki ßkodliwe odnoßąc/ o czym pod Odrowążem.

☞ **Turkowieczcy támże w tym Woiewodztwie.**

Sołowscy w Sędomirskim dom stárodawny.

Járzębkowscy támże dom starodawny.

Hańscy w Chełmskiey źiemi dom stárodawny.

Godlewscy ná Podláßu dom rozrodzony.

Gołębiewscy z Podlodowá w Bełskim Woiewodztwie.

Osuchowscy z Ráwskiego Woiewodztwá.

Rekiewscy z Poznáńskiego Woiewodztwá.

Jáckowscy z Gostyńskiego Powiátu/ z ktorymi Witulscy iedne Dzielnice máią.

Boczkowscy z Checińskiego Powiátu w Sędomirskim Woiewodztwie.

Jasieńskich dom w Krákowskim Woiewodztwie: Wspominái o Páwłá Hetmáná Nadwornego Historye / ktory był Stárosta Bełskim y Chełmskim/Kromer w księgách 26. O tymże czytay Xięgi te v tegoż Historyká/iáko zdrádá był pogiman od Krzyżakow.

¶ Tenże do Czech był Hetmánem z Władysłáwem Krolewicem nád siedmiádźieśiąt dworu iego / o czym v Kromerá w kśiegách 27. A wiele inszych spraw pámięći godnych w Historyey czytáć bedźieß / to sie dźiało w roku 1471.

¶ Janá Grotá / ktory sie pisał z Rudy Debowskiey / wspomina Epitáphium w Gnieźnie pisane tymi słowy: Ioannes Groth à Ruda Debovvska, iuris vtriusq; Doctor, Canonicus Gnezneñ, vir cum summa grauitate mitis & suauis, Canonum Legisq; lector egregius, verbi Dei Diuini prædicator celleberrimus, Fundator Psalterij in hac Ecclesia primus, ac omnibus elegans & nitidus, vt vitæ priuatæ exemplar esset, à carnis gleba absolutus quarto nonas Iulij, anno 1532. Nád nim dwá Herby / Gozdáwá y Debno.

¶ Tego Herbu wieku mego vżywał Stánisław Sokołowski / Doktor vtriusq; iuris, Proboßcz v świetego Floryaná ná Kleparzu / Káznodźieiá Krolá Stephánа / człowiek vczony / wßákoż zdrowie niespośobne przeßkadzało oney godności ie°. Nápisał Kśięgi y wydał de Notis Ecclesiæ.

☞ Piotrowscy ná Podláßu dom rozrodzony.

Sokołowie w Sedomierskiey źiemi / był Andrzey ktory tego Herbu vżywał.

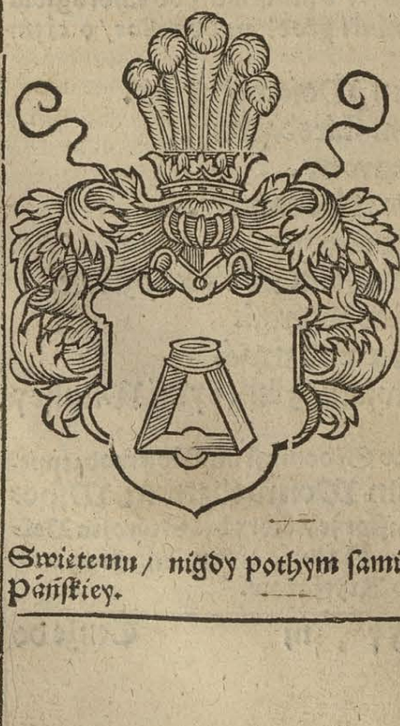
Rossowie w Sedomierskim Woiewodztwie.

Niemierzowie ná Podláßu dom rozrodzony.

Popowscy támże dom rozrodzony.

Tákimże kśztaltem herb Poronia ták rzeczony máluia / tylko te odmiáne ma / co dwie Roży po stronách mu przykładáią / vżywáli go tákże Przodkowie w polu Czerwonym Białego / á ktoby go vżywał w tym wieku / wiedźieć niemoge.

O Kleynocie stárodawnym Polskim Strzemie / o ktorym powieda Długoß / że Przodkowie vżywáli żołtego w polu Czerwonym / á piße o nich że bywáli gniewliwi y okrutni / o kthorych przypátrzywßy sie własności Herbu czytáć bedźieß / tákże o potomstwie ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

¶ Wßyscy Historycy ktorzy spráwy polskie opisowáli / znácznie wspominaią Przodki Herbu tego zá śmiałego Bolesłáwá / w roku 1071. Przeto / że zá ich początkiem Stanisław Biskup S. Krákowski był zábit / y piße to o nich / iż dla tey okrutności przećiwko themu Biskupowi Swietemu / nigdy pothym sami áni potomstwo ich nie bywáli w Rádźie páńskiey.

Wßákoż Mie-

¶ Wßákoż Miechowitá w kśięgách cżwartych wspomina Grzegorzá Arcybiskupem Lwowskim/ktory sie pisał de Sánok/ o cżym sobie cżytay Librum vt supra, pagina 3007.

¶ Tenże Historyk wspomina w kśięgách cżwartych/iż byli poráżeni ludźie znáczni tey Fámiliey w Wołoßech zá Káźimierzá Wielkiego/y tám vtráćili Chorągiew.

☞ Kátálog od Długoßá pisány wspomina Marćiná wtorego Arcybiskupem Gnieźnieńskim/w roku 1278. Mieniąc/ iż zá przyczynnymi listy Bolesłáwá Xiążęćiá Káliskie°/ tákże od Przemysłá Poznáńskiego/y wßytkiey Kápituły Gnieźnieńskiey/ do Papieżá Mikoláiá trzećie°/ zá Philipem Proboßczem Gnieźnieńskim/ od kilku lat od wßytkich zgodnie obránym/ ále zá oskárżeniem niektorych Zakonnikow nie był przyiet przez ßeść lat/y ták Kośćioł Gnieźnieński był bez Páśtyrzá/áż potym tenże Papież dał Penitencyarzowi swemu przerzeczonemu Marcinowi tey fámiliey strzemie/wßákoż iádącemu te stolice/w Bononiey zachorzał y vmárł/pochowan támże w Klaßtorze v Zakonnikow Reguły Prædicatorum przed Zákrystyą/ w roku/ 1279. Ten zostáwił po sobie pámięć summã iuris Canonici:ktora zowa Martiniana, y Kronike owßytkich Papieżách y Cesárzách Rzymskich/ktora iest áż po ten wiek w Bononiey w Klaßtorze świętego Dominiká. Po nim obran Włostybor z domu Abdánk/wßákoż dla nieláski Przemysłá Xiążęćiá nie był przyiet. Znowu Kośćioł Gnieźnieński nie miał Arcybiskupá pięć lat/o cżym pod Abdánkiem.ć.

¶ Z tegoż Domu ábo Fámiliey one Málgorzáte Hrábie Mikoláiá de Zemboczyn żonę/wspomina Długoß/ że tylko sámá iedná byłá z śiostrámi swymi/ktora ochraniáiąc dobrey sławy swey/ ná wieży v kośćiołá w Zembocinie áż do przyiechánia mężá swe° mießkałá/y támże iey czeladź własna z dworá noßąc ieść po powrozie podawáli ná on gmách przez czás długi. Tákać to była Mátroná zacna/ktorey oto cnoty te kráie poki świátá zstáwáć będźie nie zámilczą/ tákoż y wieku mego było wiele z tey Fámiliey Białychgłow pámięći godnych/Cnotę/miłość Małżeńską y posłußeństwo ná wßem záchowuiących wcále.

¶ Z tychże Przodkow było domow wiele znáczných y zásłużonych R. P. iáko naprzod te ktore wspomina ten Przywiley ábo Fundus Kośćiołá Jákubá świętego ná Káźimierzu/ w Roku 1462. Od nich fundowány y nádány/miedzy ktorymi był Kaßtelan Czechowski.

¶ Skąd też poznaß/że nie wßytko sam długoß wiedźieć mogł dowodnie/ktory to piße/żeby w tym domu od zábićia Biskupá świętego Stániszáwá bywáć nie miały dignitates ání honores, w czym sam sobie bárzo przećiwny/ná iednym mieyscu ták pißąc/ná drugim ináczey/ á tho ledwie nie iego wieku było/iáko cżytáiąc Kronike iego/ obaczyß dwoch Arcybiskupow: A wieleby inßych było ludźi zásłużonych znáczńie krolestwu temu/ by potomkowie własni ná to sie zezwolili wßy dowodźić tego Przywileymi swymi chćieli. Maß tedy tego Funduszu naprzod sens pisány w te słowá.

In nomine Domini Amen. Quia gesta hominum humana consueuit ratio testimonio scripturæ propterea roborare, vt ipsorum perpetua in posterũ haberetur memoria. Proinde nos Nicolaus de Korzenna in Chodel residẽs Castellanus Czechouieñ cum fratribus, Nicolaus Buczynski de Olsłyny cũ fratribus: Iacobus de Trzecziesz cũ fratribus: Albertus Iezovvski de Grabovv cum fratribus: Ioannes de Schaloua cũ fratribus: Stanislaus de Zamboczin: Stanislaus de Kijany: Iacobus de Sulovv cũ fratribus: Andreas de Ianouicze cum fratribus: Nicolaus de Læta cum fratribus, & Christinus quondam de Wroblouice, hæredes patronicę & præsentatores Plebaniæ vtriusq; partis Ecclesiæ parochialis S. Iacobi in Cazimiria extra muros Craco:

Significamus

Significamus tenore præsentiũ quibus expedit vniuersis, p̃sentibus & futuris præsentiũ noticiã habituris: Qui licet à primeue fundatione & dotatione eiusdem Ecclesiæ Sancti Iacobi, per prædecessores & ꝓgenitores nostros armorum destrepis, factis & habitis, Plebania præfata in duas partes fuit semper diuisa, & per duos Rectores regi & gubernari solita & consueta. Nos tamen diuini cultus argumentum vltra consuetum modum & ordinem in dicta Ecclesia, tantos cum Dei adiutorio, prout decet veros Catholicos, ꝓcurrare cupien̄, de consilio iurisperitorum, & virorum Ecclesiasticorum deliberatione solenni, & tractatibus inter nos præhabitis, ex alijs iustis & rationalibus causis, animos nostros mouentibus, & præsertim differentijs, discordijs, & displiceñtijs obuiãdo, quæ plerũq; inter duos rectores ex leui causa, non sine diuini cultus detrimento & scãdalis in populis cõtingebatur: vacante ad præsens itaq; altera parte eiusdem Plebaniæ, &c. Racione huiusmodi oneris & curæ animarum, ac etiam regiminis idem rector, vt promittitur præpositus nucupatus quicunq; fuerit pro tempore, habebit & posidebit omnes & singulas decimas manipulares & campestres, has videlicet: In Iankouice prope Kossyce, in Svvosouice prope Skarbimiriam, in Kijany, in Lysekanie, in Sbrorssyce, in Czerzovv, in Wroblouice, quæ est villa Monachorum Sanctæ Catherinæ in Kazimiria, item in Lusina, Kfanka taberna, & in Laniani excrescen̄, & alios quoscunq; prouentus. &c.

Item de parte præfata demortua, addimus decimam manipularē in Svvosouice prope Craco: & censum trium sexagenarum cum vno fertone, quem inter se præfati Plebani diuidebant, & pratum ex integro: cuius occasione equum præpositus pro tempore existens, solus seruabit ad visitãdum infirmos cum Sacramentis. Item deliberauimus: Qui in residuis decimis manipularibus præfatæ partes vacãtur, videlicet: in Lavvsovv, Lichuin, Wroblouice, Ianouice, Olssyny, in Wroblouice, Szukman, Vola, Kurduanovv, Strzalkouice, & Lugouice, ex crescentibus, excepta decima manipulari in Dobieslauice, ponantur, quarum Mensionarij manuales actu præsbiteri, qui in præfata Ecclesia sancti Iacobi, alta voce & concordi, ac vocibus non agitando, singulis diebus, & temporibus perpetuis, vltra cantum in dicta Ecclesia decantare solitum decantabunt, de domina nostra iuxta rubricam & ritum mansionariorum Ecclesiæ Craco: vesperas matutinum, primam, tertiam, sextam, nonam, & missas Salue sancta parens. Isti præfati Mansionarij debent esse subiecti præposito, & eidem in licitis & honestis obedire, qui more Viccariorum manualium vná cum præposito vel suo viccario, cantabunt omnem cantum, præter cantum dominæ nostræ præfatæ, similiter & missam de huiusmodi festis & ferijs secũdum ordinem, hebdomadatim, in quo ordine viccarius præpositi computabitur, qui amissis mansionarijs cantare debebit in choro de domina nostra. Item, idem quatuor mansionarij cum viccario præpositi, hebdomadatim in Ecclesiam Cracouien̄ ordinariæ visitabunt, ministrabuntq; præposito ad altare in festis solennibus, confessiones audiant, mandata superiorũ exequantur, infirmos Sacramentis procurrabunt, mulieres post partũ in Ecclesiam inducent, & pueros baptisabunt: de quibus omnibus obuenturos cum viccario præfati præpositi recipient & tollent. Item, præfati mansionarij debẽt residere p̃sentes circa ecclesiam, ac non nisi de licentia præpositi dimisso substituto se absentare per tempus prout necessitas ingruerit. Item, Mansio: rebelles, discordes, & scandalosos, recepto testimonio trium de ecclesia præsbiterum, vel etiam aliorum fide dignarum personarum, soli patroni licentiabunt, & alios seu alium substinent, & etiam idem erit seruaudũ decessis vel cessus tempore. Item, idem mansio: cantabunt singulis ferijs secundis, vigilias pro animabus patronorũ, defunctorum, in crastino vero missam pro defunctis, per scholares pro summa missa decantabuntur: Si festum nouem lectionum aut duplex non impediat, alias tunc ipsa missa legetur, ad

partem per mensonarium eum contingentem complebunt: etiam idem mansio: vacañ á cañ: missarum præinsertarum, per tres missas singulis septimanis, primam pro defunctis, secundam pro peccatis, tertiam de beato Spiritu. Item, Rector scholæ quem præpositus instituet, per se vel scholarem sufficiẽtem, horas omnes & missam dominæ nostræ cum mansionarijs decantabit. Campanista etiam per præpositum ponen̄, & destituẽdus, infra missam cantare debebit. Item, idem mansio: habebunt vigiliales cum viccario præpositi, soli tamen mensionarij medietatem columbationis, & reliquam medietatem præpositus pro se feret. Item, in decima manipulari in Dobieslauice præfata, erit perpetuus præbendarius, per se vel per alium residens, qui habebit domum viccarialem prout nunc distincta est, ab ortu & area plebanali, qui præbendarius per se vel per alium cum mensionarijs in choro cantabit, & p salute animarum leget ferijs secundis missam p defunctis, secundam missam ferijs quartis pro peccatis. Qui quidem præbendarius & mansionarij contribuere debebunt equaliter à tredecim marcis argenti, tempore occurente iura Episcopalia, & camere sedis Apostolicæ soluent. Item præfati mensionarij inhabitabunt domum quam nunc præfatus dominus Nicolaus Plebanus inhabitat, pro cuius ædificatione recipient medietatem oblationum altaris, quam conseruabunt sub duobus clauibus, quorum vnam seruabit præpositus & sui successores. Volumus autem, vt præfatæ præposituræ præbendæ, & mensionariorum, nullus alius sit colator, nisi nos de armis strepe, & nostri successores per lineam masculinam descendeñ. Vt autem præsens nostra deliberatio sorciatur suum effectum, præfatum Dñm Nicolaum Baccalareum in præpositum, & Stanislaum Alberti de Rzessovv in præbendariũ instituen̄ præsentamus. Hos quoq; mansionarios, Fœlicem de Crucza præsbiterum, Ioannem viccarium de Olschiny, Nicolaum Piorko de Kossyce, & Martinum Plebanum de Zborouice, deputamus. Quæ omnia & singula vt in futurum robor obtineant firmitatis, sygilla nostra præsentibus sunt appensa. Datum Casimiriæ feria quinta proxima post festum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis, anno 1462.

☞ **Wieku mego były te domy znáczne tey Fámiliey/ iáko naprzod Dom Trzećieskich/ktorzy sie ták rozrodźili: Jáko wspominaią listy rozdźielne trzech Bráćiey/ Janá/ Jákubá/ y Stánisłáwá/ w teſtowá:**

Nos Ioannes Bohun de Dunosi, & Ioannes de Pielgrzymouice Subiudex terræ Cracouien̄ generalis. Venien̄ personaliter generosi, Iacobus, Stanislaus, & Ioannes fratres germani de Trzeczieſz hæredes, talem diuisionẽ perpetuam pro bonis ipsorum paternis infrascriptis, &c. &c.

Iacobo fratri seniori, tota vila Sedzissouice in districtu Prosouien̄ sita, & Strozna in districtu Bieceñ iacens, & medietas vilæ Ianczoua, cum omni iure & toto dominio. &c,

Ioanni vero tota villa Moykouice, in districtu Prosouien̄, & Nyczovv villa in districtu Sądeceñ iacens, & tota villa Lipnica teutonicalis, seu magna eidem continua simlliter, cum omni iure & toto dominio.

Tertio Fratri iuniori Stanislao, Chrosczana in districtu Prosouien̄, Zimnavvodka in districtu Bieceñ, & Plavvna, Trzeczieſz in Czchouien̄, & medietas villæ Ianczoua iaceñ, cum omni iure & dominio similiter.

Data Craco: Feria secunda post conductum Paschæ, anno 1463.

☞ **Wspominaią tákże Olechná Trzećieskiego scriptá niektore/ktory miał zá sobą Bárbárę Dersniakownę z Korytnice/ktorą była vrodźiłá Odrowążownà ze Sprowy/ z tą miał synà Janá/ Káthárzynę Buczeńską/ y Annę Żárnowiecką.**

¶ **Jan miał synow trzech/ Andrzeiá/ Alexándrá człowieká znáczńego/ y R.P. záſłużonego/ktory miał zá sobą Mieleckę/ podkomorze-**

go Sedomierſkie° corke: był to Virgrauis & prudẽs, ktemu Catholiciſsimus,

¶ Stániſław drugi syn Janow/y te Corki/Jádwigá Piotrá Lyczká/z Ryglic ſie piſał/żoná. Zophia Brániczka/Matronæ honeſtæ, ktore oney Málgorzáty/o ktoreieś wyżſzey czytał/poczćiwymi ſpráwámi doſzły/dla ktorych wielkiey czći y pámięći wieczney ſą godne/te porodźiłá Wielogłowſka z domu Stáry koń. Thenże Jan z drugą żoną Wierzbięćianką miał te Corki/Jágnieſzke/Bárbárę/Beguinke/Káthárzyne.

☞ Był wieku mego Andrzey Trzecieſki/S. S. R. M. Człowiek náuki wielkiey/ktory był práwie ornamentum Kroleſtwá tego/iáko go niektorzy w ſcriptách swych opowiedáli/iáko Przyłuſki w Státućie ſwoim/był Poeta vtriuſq; linguæ non vulgaris, przed ktorym przednieyſzy nie był wieku mego: Wiele Kſiąg piſał potrzebnych ku ozdobie Oyczyzny ábo Kroleſtwá tego/ktore vczonym nie ſą táyne.

¶ Drudzy w Litwie Trzećieſcy tegoż Domu y Kleynotu/dla poczćiwych ſpraw swoich opátrzenia y nábyte máietności máią.

☞ Janá Trzecieſkiego Potomſtwo/ktore zoſtáwił z Dorotą Derśniákowną/piſał ſie z Trzecießá/á miał dźiałem Kożuchow ná Podgorzu/Chrzyſtoph/Wiktorzyn/Jan/Piotr: Corki/Zophia Dedeńſka/Annà Pierzchálina/Reginá Wierzbowſka/Kátárzyná Teczyńſka.

☞ W domu Táßyckich/ktorzy od tychże Przodkow idą/wieley ludźie/znácznie záſłużeni R. P. bywáli/piſáli ſie de Lucźáwice/Sędźiámi ich Krákowſkiego Woiewodztwá wiele bywáło/iáko to Acta y Przywileie ábo munimenta Rycerſtwá kráiow onych opowiedáią. Z tegoż domu byłá Káſtellankà Gdańſká Zaleńſka/ktorey ćiáło leży w Tucholi w Káplicy Zaleńſtich/ktorzy ſie tám zdawną chowáli/y ſtaroſtámi ábo dźierżawcámi bywáli Zamku y miáſteczká one°/á tá byłá Corká Piſárza Krákowſkie°,

¶ Druga ſioſtrá iey rodzona Kunatowa/Rotmiſtrzá ſławnego z domu Topor żoną/ktorey ćiáło w Szczercźu v Lwowá leży.

¶ Trzećia ſioſtrá ich rodzona Konecka/Ochmiſtrzowa y Staroſćina Lomżieńſka/ktorey ćiáło leży w Oſtrowiey w Mázowßu/iáko Epithaphia świadczą.

☞ Dom Wrzoßowſkich ſtárodawny y znáczny/był wieku mego Jan Wrzoßowſki/ktory nie zoſtáwił potomkiem tylko iedn Corkę Annę/ktorą dał zá Prokopá Káwállerá Pieniążká z domu Odrowąż/Stároſtę Rumborſkiego y Dźiśnieńſkie°/Rotmiſtrzá y Męża ſławnego/o ktorym pod Herbem Odrowążem czytáć będźieß. Byłá tho Białłagłowá nád wiele inßych wielkiey pokory y dobroći/z ktorey ſławy y pámięći godna/wielką máietność w dom Pieniążkow wniosłá.

☞ Dom Buczyńſkich ſtárodawny/y znáczńie R. P. záſłużeni Przodkowie bywáli/z ktorych był Jeremian wieku mego znácznym y wźiętym miedzy ludźmi wielkimi: Ten był czáſow kilká v Bogdaná Woiewody Wołoſtiego: Potym po iego ziechániu z páńſtwá/prowádźił Piotrá brátá iego do Konſtántynopolá do Ceſárzá Tureckiego: Tám áczkolwiek był oſtárżon przed Báßą od Jwonie y od Wołochow/wßákoż vrodą/grauitas, mores, ná ktore weyrzawßy Pohániec/wolnym go vczynił. Ná zad iádąc z poſłem Andrzeiem Táránowſkim z domu Beliny/obwárował tho ſobie/áby mogł przeſpieżnie źiemie Wołoſka przeiechać/w ktorey pánował Jwoniá ná ten czás Tyran wielki. Dał Báßá Liſty Cżaußowi do miego/ktorych mie zrázu Cżauß oddał. Gdyſmy przyiecháli do Jas/dano ſpráwę Jwoni o nim/bo był znácznym ná dworze Bohdana Hoſpodárá. Záraz z ſtrzaſkiem rzekł Poſłowi Jwoniá v ſiebie ná dworze: Co maß zá nieprzyiaćioły moie zſobą? powiedźiał Poſeł: Nie mam tylko Polaki zſobą ſługi ſwe/á te kto-

rzy z roskazánia Krolá Je° Mośći Páná mego/prowádźili Piotrá Bogdanowego brátá Cesárzowi Tureckiemu. On rzekł: Cisa moi śkodniey/oni ztąd nie wyiádą/gárdlá tu zostáwić muśą. Rzekł poseł: Sa słudzy Krolá Je° Mśći/ niewiem z iákabys tego potym pociecha vżył ieślibys to vczynił. Posłał wskok po Buczeńskiego y Stużeńskiego meże vrodźiwe/ áby przyśli do dworá á zapláte wźieli. W tym Cżauś list od Báśe zágniewánemu Jwoni oddał. Buczyński wśedł/ zmienił postáwe/ twarz zbládłá/ y włosy gládko ná głowie leżeć niechćiały. Przeczytał Jwoniá list/ obaczył że mu surowie zákazał pod vtráceniem głowy Báśá/ áby wolno Buczyńskiego puścił z towárzyśmi iego. Skoro go vyźrzał Cżauś/bo z nim bárzo rad przez tłumáczá żártował/y ták gestom iego záwśe sie vśmiał Pohániec/ że przez cáłą drogę záżywáliśmy wielkiey roskośy: Rzekł mu/Korkmá/ iákoby rzekł/ nie boy sie/ iákoż záraz y słowá nie przemowił Jwoniá przećiwko nim skoro list przeczytał. Názáiutrz wyiecháliśmy z Jaz/ledwie puł mile viecháli/ trafiło sie w drodze potkáć z Jánczáry Gospodárskimi náśym/ poczęli Wołochowie łáiáć (thym ktore ználi v Bogdaná ná dworze) po Węgiersku. Stánisław Broniewski/Dworzánínem był potym Krolá Stephánа/ rozumieiąc bárzo dobrze iezyk Węgierski/ począł Wołośynowi odmáwiáć. Rzekł Wołośyn słowo nielube Broniewskiemu/ ktory obroćiwśy sie odpowiedźiał mu s fukiem. Wołośyn że to w źiemi/á ktemu sługa był Gospodárskim/porwał sie do śáble: Broniewski swo niosł pod pachą/ ćiał nań háyduk/ on pretko táś do swe/ przyść nie mogł/ále mu sie y z pochwámi złożył: w tym obaczywśy háyduk chce vskoczyć: Z miegwu Broniewski zbywśy pochew/onego chłopá chćiał śtychem vderzyć/ thylko go vgodźił z tyłu w vd/ padł záraz chłop y uciekł. Chćieli náśy vchodźić ku Chocimowi/ ále prożno/ nárádźiwśy sie/ społem iecháli do Jwonie/dáli spráwe o wśytkim: Jwoniá znowu Buczyńskiego y onych towárzyśow chćiał od posłá/ rad że sie pomścić náłázłá przyczyná/wśákoż gdy sie nie pokazało nic ná Buczeńskiego áni ná żadnego z onych towárzyśow iego/ iuż ná Broniewskiego przyśło winę przeprawowáć/owi wolno wypuśczeni/o czym pod Tárnáwą czytáć będźieś.

¶ Buczyńscy w Drogickim Powiećie tegoż herbu vżywáią.

☞ Dom Chwalibogow storodawny y znáczny od Woynicżá/Mężowie wyborni z tego domu bywáli.

☞ Sukowskich dom stárodawny y znáczny/ byli wieku me° Piotr y Chrzyśtoph bráćia obá zostáwili potomstwo/Piotr synáiedne°.

☞ Szalewscy w Bieckim Powiecie Dom stárodawny.

Strzemieniowie támże dom stárodawny.

Koczánowscy z Krákowskiego Woiewodzt: dom dawny.

Korzeńscy w Wiślickim powiećie w Sedomirt woiewodzt:

Kleczeńscy w Pilźnieńskim powiecie dom stárodawny/znáczny/y Rzeczypospolitey záśłużony.

Krolewscy w Sadeckiem Powiećie.

Boiáneczcy w Czyryckim powiećie dom stárodawny.

Rudniczcy z Vrzędowskiego w Lubelskim Woiewodztwie/ z ktorych Stánisław Rudnicki służąc Stánisłáwowi Dángielowiczowi w Rusi/był posłan do Stárosty Kámieniecktego ná zamek/ á iż był sobie ná zamku v stárosty pierwey podpił/ skoczył ná koniu widząc ieśćże brone otworzona. W tym wrotny podniosł wzwod/ koniá żárkiego Rudnicki zátrzymáć nie mogł: gdy koń przyśedł nád dźiurę/chćiał ią przeskoczyć/wskoczył ná byle ktore po skále v zamku rosło/ tám został Rudnicki y śiodło ná bylu/koń spadł ná doł/ nie zostáłá go y iedna kośtká cáłá niż doleciał do źie-

mie/bo bárzo głeboki przekop/Pan Bog kogo raczy obroni sam.

☞ Wroblowskich dom stárodawny w Krákowskim.

Marßyńscy támże dom stárodawny.

Wielopolscy w Lubelskim Woiewodztwie.

Zaborowscy/z Dobrzyńskiey źiemie wyßli/dom dawny.

Lysowieczcy w Brzeskim woiewodztwie dom dawny.

Gołkowscy w Mázowßu dom stárodawny rozrodzony.

Dom Jeżowskich stárodowny w Krákowskim woiewodz:

Wysoccy támże dom dawny y rozrodzony.

Janowscy w Krákowskim woiewodztwie.

Klepowie w Krákowskim Woiewodztwie dom dawny.

Dom Zbylitowskich stárodawny w Krákow: Woiewodz.

Gárliczcy w Krákowskim woiewodztwie dom stárodawny

Swieborowscy/z ktorych był Marćin Mężem znáczným w potrzebách/iáko pod Oczákowem/ pod Newlem/y zá Krolá Stephána w Moskwi/pod Połockiem/pod Lukámi/ pede pskowem/ y w inßych potrzebách. Dom to stárodawny/iáko o nim czytamy v Miechowity w księgách 10. List 316. y 317. Gdźie Janá wspomina ná kilku mieyscách z brátem iego/dla czego/to tám obaczyß.

Leńczowskich dom stárodawny y rozrodzony w Krákowskim Woiewodztwie v Skáwiny/ o ktorych listy y Metryká powieda zá pánowánia Xiążat Oświećimskich/w roku 1406.

¶ O tych List Bolkow/ktory sie pisał Dux Thesneń, Dñus Osvvieczimeń, & Glogouiæ maioris, wzmiánke y świádectwo dawa w te słowá.

NOS Bolko Dei gratia Dux Thesneń, & Dominus Osvvieczimeń, & Glogouiæ maioris: Publicè recognoscimus vniuersis, & in nostra omagialiumq; nostrorum præsentia, personaliter constitutus Famosus Iacusius de Kavvki, quandam patentem literam exibens ad manus nostras tradens, quã coram nobis & Omagialibus nostris legere fecimus, per quam se docuit esse nobilem, & ab antiquis suis parẽtibus bene procreatum, cum clenodij strepe & proclamatione Lavssoua: Qui quidem Iacusius, fideles nostros, Hermanũ & Dobconem de Lencz, cum fratribus paternis & patruelibus ipsorum, suos asseruit esse affines paternos & maternales, & de clenodio ante dicto bene procreatos & processisse, omnibus probationibus & relationibus visis & auditis, similiter & alijs literis autenticis, quibus merito est & debet fides adhiberi, præfatos Hermanum de Lencz, & Dobkonem cum fratribus paternis bene natos, & nobiles de clenodio supra dicto præsentibus præscribimus & declaramus, ipsisq; priuilegium & libertatem, vt alij nostri habeant omagiales & nobiles, secundnm ius, statuta, & consuetudines terrarum nostrarum Osvieczimeń, vobis hæredibus & successoribus nostris ad seruiẽdum, cõmemorañ, & subessendum, damus & conferrimus in his scriptis harum nostrarum litterarum præsentibus fidelibus nostris, Hincone Seliga, Capitaneo Osvvieczimeń, Vankone Schaszk, Andrea de Vilamouice, &c. Datum ipso die Sanctorum, Petri & Pauli Apostolorum, anno 1406.

Sygillo nostro subappenso.

O kleynocie stárodawnym Polskim

Nowiná/alias Złotogoleńczyk/ktory ma być/ Ycho Kotkowe Białłe w polu Błękitnym/Miecz w pośrzodku otłuczony/ ná Koronie w Helmie Noga zbroyna/iuż potym nádana Potomstwu zá znáczne zasługi/ iákoś o tym czytał w pierwszych Xięgách: Tu ná ten czás tylko sie przypátrz własności Herbu/á potym czytáć będzieß o własnym Potomstwie/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ Nayznáczniey w Káthálogu dawność Herbu tego bacżymy/ kedy wspominaią Bogne ábo Benigne Mátke Stániſłáwá świetego tey Fámiliey/w roku/ 1071. A ták co mu opowiedáią początek zá BOleſłáwá Krzywoustá/ to iuż musi być niepewny/ále ießcze kiedys zá pogan nádány: bo y wielkie rozrodzenie Potomstwá wieku náßego to iáwnie pokázuie/ że nie nowa/ále z wiekow dawnych w polßcze thego Kleynotu iest tá Fámilia.

☞ Hiſtoryk dawny Polski Anonimos/ wspomina Złotogoleńczyká Rycerzá/ zá pánowánia Leßká Białłego imieniem Swetoſłáwá/ktory ná ten czás do Rycerstwá ieżdżił od tego Mónárchy/ powiedáiąc im to/ że ſie nie zbraniam przyiáć pánſtwá ktore mi własnie należy/ ále kondicyey tey nie przyymuie ktoraśćie mi podáli/ábych miał ſługi dobrego/ y Senatorá R. P. zá-ſłużone° odstąpić/wolę ná rownieyßym pánſtwie przestáć/ á niżeli per ſummam iniuriam to vczynić/odstąpić charum ſibi fidumq; conſiliarium.

¶ Też słowá Kromer kłádźie w Xięgách śiodmych/ ácz iuż nie dokłáda persony tey ktora w poselstwie byłá od Leßká: Byłá wielka diſſensia miedzy Fámiliámi/iáko miedzy Mikołáiem Woiewodą Krákowſkim z domu Lis/ktory ná ten czás wßytką Korona práwie władał/ był człowiek możny/rozrodzenia wielkiego/á miedzy Goworkiem Woiewodą Sedomirſkim z domu Ráwicz/o czym potym w Hiſtoryey czytáć będzieß. Abo skepstwo/ ábo iáka niechęć przećiwko ludźiom vczonym tákże Zakonnikom/ktorzy pospolićie spráwy ludzkie śiedząc sobie ná pokoiu terminuią/ tho sprawiłá/ że Przodkow tey Fámiliey nie wspomnieli/ták dawney/y Rzeczypospolitey zá-ſłużoney/ z ktorey iáko to zrozumieß niżey/ieſt wiele Domow Możnych: A naprzod:

☞ Dom Przerebſkich stárodawny/ktorych byli ći przodkowie.

☞ Jan Przerebſki z Przereby/Káßtellan Sierádzki/ktory miał to Potomstwo: Wincentego Biſkupá Kuiáwſkiego/ktory był wźięt po Krzesłáwie z Korożwek/żył w Roku 1513. Po nim nástał Máćiey Drzewicki z Domu Ciołek.

☞ Wincentego Przerebſkiego wspomina Káthálog tákże y Epitáphium we Włocłáwiu tymi słowy:

Venceslaus de Przerab, Vicecancellarius Regni Poloniæ, tandem Plocen. poſtea Wladislauien Pontifex hic ſepultus eſt, anno 1515. Die 20.

Septembris. Był wźięt po Krzesławie z Koroźwek Kánclerzu Koronnym, po nim nástał Máćiey Drzewicki z domu Ciołek.

☞ Jan drugi syn tegoż Káśtellaná/ktory też był Káśtellanem Sierádzkim/ then zostáwił był dwoch Synow/o ktorych niżey czytáć będźieś.

☞ Corki wyżśey pomienionego Káśtellaná były te/á siostry Wincentego y Janá Káśtellaná Sierádzkiego: Naprzod Duninowa/ Romiśewska/Láwska/ktorey był syn on Woiewodá Mázowecki/ktory vmárł w Roku 1576. Tárnáwska/Dźibaltowska/Giebułthowska/y Kocżymowska.

☞ Jákub syn Káśtellaná Sierádzkiego/Káśtellan Sierádzki/y Jan Arcybiśkup Gnieźnieński/ktory był wźięt po Mikołáiu Dźierzgowskim z domu Jástrzębiec/w Roku/ 1559. Vmárł dźiewiętnástego dniá Stycżniá/w Lowiczu pochowan/ po nim nástał Jákub Vchánski z domu Rádwan. O tym Arcybiskupie pisał Janicius Poeta te wierśe.

Hic sublime genus veris virtutibus auxit,
Insignis pollens dotibus ingenij.
Parca sed in medio vitæ hunc rapit inuida cursu,
Cùm patriæ posset commodus esse suæ.

¶ Tegoż Epitaphium ná kámieniu wyryte opowieda tymi słowy:
DOminus Ioannes Przerembski, vir ingenio, eruditione, grauitate, vita & pietate præstãs: Primo Episcopus Chelmeñ, & mox Archiepiscopus Gneznen factus, Legatus ad sedem Apostolicam & Ferdinandum Imperatorem Romanum á Sigismundo Augusto: Obiit anno 1562. Ætatis suæ 43.

☞ Wincenty Przerebski brát tego Arcybiskupá był Káśtellanem Rosperskim y Stárosta Opoczyńskim wieku mego.

☞ Ci też byli wieku mego znáczni w tym domu/ iáko naprzod Mikołay Przerebski Stolnik Sierádzki.

☞ Stánisław y Floryan Przerebscy/ Piotr Proboszczem Krákowskim. Siostry ich zásie/

¶ Anná Sárnowska.
¶ Zophia Duninowa Pisarzowa Leczycka.
¶ Helżbietá Secygniewska Chorażyna y Burgrábina Krákowska.
¶ Jádwigá Kosteżyna vmárłá Káśtellanka Gdańska/ Márborska/ Tczowska y Pucka Stárościna.

☞ Wincentego Káśtellaná Rosperskiego byli dwá synowie/Mikołay Stárosta Opoczyńskim y Jan.

☞ Mikołáiá Stolnká Sierádzkiego syn Jan/y Jádwigá Lwowska/ w wielkiey Polszcze to dom możny.

☞ Stánisław Przerebski/ Synowiec Wincentego Biskupá Kuiáwskiego/ był Káśtelanem Sierádzkim po oycu/ zostáwił był te syny/Stánisławá/ Andrzeiá Kánonikà Krákowskiego. Jákubá/ Brykcego Pisárzá Ziemskiego Sierádzkiego/człowieká Cnotliwego y vczenia wielkiego/Janá/Chrzyśtophá/y Sebestyaná. Corki te: Naprzod Sucheckà Kátárzyne/Zophią Myśkowskà/Bieiatę Myśkowskà stárościną Oświecimskà y Zatorskà/Joánnę Teczyńskà.

☞ Dom Padniewskich stárodawny y znáczny/ iáko byli ći ludźie R. P. zásłużeni: Naprzod Woyćiech Padniewski/ o ktorym powieda Epitaphium w Skorkách wśi ich oyczyśtey w wielkiey Polszcze/tymi słowy. Pietate & memoria Alberti Padnievvski, Patris & Margaretæ Padnievvska de Zerniki Castellani Calisieñ filiæ matris, desideratissimorum

parentum

parentum suorum Philippus Padniewvski, Gnesneñ & Lancicíñ Præpositius, Archidiaconus Cracouien, & Regni Poloniæ maior Secretarius, meritissimus filius posuit, anno 1558. Herby dwá/Nowiná y Mutyná/alias Drya.

☞ Tegoż byli dwá synowie: Naprzod/ Philip Padniewski pomieniony/ ktory był potym Biskupem Krákowskim/ prawy Biskup y Senator/ten Synowcom swym wielkie skárby y máietności niemálo zostáwił summy pewne náimionách/iáko ná Pilcy/ná Kurowie/y na inßych.

☞ Mikołay był Stároſta Dybowſkim/ ten z Brudzyńſka z domu Prawdzicz/zostáwił dwu synow:

Woyciechá Stároſte Dybowſkiego/ktory z Debieńſka ſtároſcianka Chećińſka/ Káßtellaná Krákowſkiego Wnuczka/ zostáwił Potomſtwo synáy corke/ná ten czás minorenes.

Marcińá drugiego człowieká wßytkich Cnot dobrych pełnego/ktory został ná dobrách Oyczyſtych w Wielkiey Polßcze/ y ná Szydłowcu w Sedomierſkiey ziemi/ kedy ſumme pieniężną miał záddna od Stryiá Rádziwiłom. Ten z Czárnkowſka z domu Nałecz ácz miał potomſtwo/ wßákoż młodo odchodziło. Był to práwych onych ſláchćicow Polſkich potomek wieku mego/ßczyry/vprzeymy/prawdziwy/ chlebodawcá hoyny/rzadny ná wßytko y doſtáteczny.

¶ Jeſt inych domow wiele w onym kráiu / dzielnicámi oderwánych od tego domu Padniewſkich/ iáko Złotniczcy dom ſtárodawny/ Popowſcy też dom ſtárodawny.

☞ Dom Kryſtoporſkich/ktorzy wyßli z Krákowſkiego Woiewodztwá/teraz w Sierádzkim/ dom ſtárodawny y záſłużony R. P. Z tych iednego Mikołáiá wſpominá o Aktách Krákowſkie/ kiedy czynił oprawe żenie ſwey Helżbiecie Alißowſkiey ná dobrách ſwych Kryſtoporzycách wśi/w roku 1434.

☞ Janá Kryſtoporſkiego wſpomina Epitáphiú w Ruścu ná tablicy w te ſłowá piſane: Generoſus Ioannes de Kryſtoporzyce, obiit Sabbato ipſo die Sanctæ Margaretæ, fautor cleri & promotor, Anno 1465. Oretur pro eo.

¶ Tegoż był Syn Mikołay/ ktory w Wołoßech y Soczáwy zá Olbrachtá Krolá zginął/ w roku/ 1497. Miał dwoch Synow/Stániſłáwá y Piotrá.

☞ Jan syn Piotrow/Káßtellan Sierádzki był wieku mego/ktory z młodych lat ná dworze Krolow Polſkich ſie báwił: Naprzod v Krolá Zygmuntá przyſtał w Krákowie/Roku 1543. Tempore Quadrageſimæ, ná Seymie wálnym Koronnym/ przed weſelem ießcze pierwßey żony Auguſtá Krolá á corki Ferdynándá Krolá Rzymſkiego. Od tego tedy czáſu ſłużąc obiemá Krolom/Oycu y Synowi doſtáteczníe/ był ſłan w poſelſtwách do poſtronnych Krolow y Xiążąt: Naprzod po śmierci Bárbáry Krolowey Xiężny z Nieświżá y z Olyki z domu Rádziwilow/odprowádziwßy ciáło iey do Wilná z Krákowá/ był poſłan w ſpráwách pilnych R. P. do Rzymu do Juliußá Papieżá trzećiego tego imieniá/w roku 1551. Miesiącá Sierpniá. Skąd przyiechał w roku drugim Miesiącá Styczniá/ proſto do Piotrkowá przed przyiázdem Krolewſkim ná Seym. Wyiechał do Opoczná przećiwko Krolowi/przywitawßy Krolá/ wßytke ſpráwe poſelſtwá swego powiedział. Potym ná zad z Krolem do Piotrkowá przyiechał. Z tegoż Seymu był poſłan w pilnych ſprawách Krolewſkich táiemnych do Xiążećiá Joáchimá Brándeburſkiego/ ktory miał zá ſobą ſioſtre Krolewſką rodzoną od Bárbáry pierwßey żony Zygmuntowey. V tego ſie odprawiwßy w Berlinie/ przyiechał do Polſki/ záſtał Krolá w Służewie v

Janá Słu-

Janá Służewskiego Woiewody Brzeskie° z domu Sulimá/ nie dáleko grá-nic Pruskich przed Toruniem/ w tymże roku 1552. Miesiacá Czerwcá/ ná ten czás práwie gdy Krol z wielkim Orßakiem Pánow rycerstwá y dwo-ru swego do Gdańská iechał/ ku vspokoieniu niektorych zamießek w onym mieście miedzy Pospolstwem á Rádą mieysce/ iednák y tám musiał począć swoy Dworski stáwić.

¶ Potym gdy sie Krol ożenił/ w roku 1553. z Kátárzyna trzecią żoną/ śiostrą pierwßey Helżbiety/ corką Cesárzá Ferdynándá/ był posłan do Krolowey Węgierskiey Jzábelle/ Jánußá Krolá Węgierskiego żony/ ná ten czás Wdowy á śiostry Krolewskiey do Krzepic/ proßąc iey ná wesele/ ktore miało być y było w Krákowie.

¶ Potym do Pozwola z niemałym kosztem swym sie wypráwował/ ke-dy Gwilhelm Firstemberg Mistrz Jnflantski przysiegał Krolowi. On má-iąc przed tym towárzystwo z Jákubem Hárăklitem Bázylikiem Deßpotem/ ktory potym był Woiewodą Wołoskim/ ná żądánie iego/ wßákoż z wola Krolewskiego/ wiechał do Rygi miástá ná on czás známienitego y dostáteczne°.

¶ Był potym Komissárzem do Prus do Woyćiechá Márgrábie Brán-deburskiego do Krolewcá z drugimi Pány Polskimi.

¶ Ná Seymie w Lublinie gdy sie Vnia kończyłá z Litwą/ był obran Lustratorem do Woiewodztw máley polski/ y do Spistiey ziemie/ do kśięstw Oświecimskiego y Zatorskiego/ ná czym málo nie cáły rok zmießkał.

¶ Potym był náznáczon Deputatem z drugimi do Ráwy ná wybierá-nie Kwárty/ w Roku 1572. Ná ten czás gdy Krol August vmárł.

¶ Potym zá Krolá Stephánà do odbieránia Kwárty z Seymu Wár-ßáwskiego/ w Roku 1578. był náznáczon. Trwał ná they pracy cále dwie lećie. Z Ráwy z wielką summą pieniędzy do Litwy ieżdżił ná roskazá-nie tegoż Krolá/ w roku 1579. do Wilná w Miesiącu Styczniu.

W Jnterregná wielkie trudności w sprawách R. P. ná sobie miewał/ áż do koronácyey Henrykà ná wßytkich zieżdżiech. Z Lowickiego ziazdu pierwße° od stanow oboygá wielkiey Polski/ ktorzy sie tám byli ziecháli do Arcybiskupá ná ten czás Jákubá Vchańskiego z domu Rádwan/ był posłan w poselstwie do Máłych Polakow/ ktorzy sie ná ten czás byli ziecháli do Sędomierzá. Po iego po thym poselstwie mieli spolny ziazd w Kole nád Rzeką Wárthą Wielcy Polacy/ á pothym sie ziechali wßyscy ze wßytkich Woiewodztw do Káßek/ pothym ná Konwokácyą do Wárßáwy wßyscy Pánowie y Rycer-stwo/ gdźie obráli Henrykà społecznie z Litwą/ nád Wisłą v Kámieniá/ w Roku/ 1573.

¶ Był czás długi Káßtellanem Wieluńskim/ á potym w roku 1581 zá Krolá Stephána był Káßtellanem Sierádzkim/ po Hieronymie Bużeń-skim z domu Roża. Zostáwił z Dorotą Glińską z domu Jástrzębiec potom-stwo: Naprzod Mikołáiá Młodzieńcá vczonego/ ktory pisał kśiążki wier-ßem o powinności ślácheckiey. Piotrá Podstolego Sierádzkiego. Janá/ ktory po bráćie był Podstolem Sierádzkim/ y Dworzáninem Krolá Stephá-ná/ Stánisłáwá y Páwłá.

☞ **Dom Minockich stárodawny znáczny w Krákowskim** Woiewodztwie/ y zásłużony Rzeczypospolitey.

☞ **Dom Czernych támże w Krákowskim Woiewodz-** twie/ zásłużony Krolom y Rzeczypospolitey/ ći są przychodniowie z Niemiec do Polski/ wßákoż zdawną ludźie Rycerscy byli/ á zwano ich z Niemieckà Szworcámi.

☞ **Wspomina Abrámá Szworcá Zupnikiem żup Krákow-** skich/ zá pánowánia Władysłáwá Jágiełłá/ ten był wźięt po Pietrze Pikoránie/ á po nim nástał Seráphin de Bárwath.

☞ Páweł Czerny z Witowic / zá pánowánia Alexándrá był Zupnikiem żup Krákowskich / o czym świadczy Káthálog w Wieliczce / był wźięt po Mikoláiu Biechowskim z domu Ogończyk / alias Powálá / w Roku / 1497.

☞ Tego Potomek Stánisław Czerny był Stároſta Dobczyckim / ktorego tylko iedyna Corká zoſtálá / ktora byłá zá Tarnowſkim ná Rzemieniu / z ktorym zoſtáwiłá ſyná / o ktorym pod Leliwą.

¶ Tá potym byłá zá Buzeńſkim Hieronymem podſtárbiem Koronnym / Zupnikiem żup Krákowſkich / vmárł Káſztellanem Sieradzkim / z ktorym zoſtáwiłá potomſtwo / o czym pod Herbem Roża.

☞ Był ten Stánisław Czerny Mężem znáczným / był Stároſta Dobczyckim / Sepulchrum Chriſti deuotus viſitabat: o czym świadczy Liſt Krolá Zygmuntá / ktorego ieſt ten ſens.

Sigiſmundus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Significamus tenore præſentium, &c. Quod cùm Generoſus Stanislaus Czerny de Witouice, Capitaneus Dobczyceń, conſtituerit in animo ſuo in terrã ſanctam voti ſui explendi cauſa proficiſci, atq; à nobis ſupplicaueriť, vt ei hanc abeundi, poteſtatem facere, atq; bona noſtra illius tenute, hac ipſius ſub abſentia, ne aliquid detrimenti, tam in limitibus, quam etiam alijs inutilibus & commodis, ſuſtinerent, & caperent in adminiſtrationem, regimen & prouiſionem, Generoſum Laurentium Myſzkovvski Sandeceń, & Seuerinum Bonar Bieczeń Caſtellanos, haut eorum alteriusad reditum vſq; illius dare & cõmittere dignaremur. Nos itaq; eius ſupplicationi benignè annueń, illi & poteſtatem in terrã ſanctam eundi conceſsimus, atq; fecimus & bona noſtra tenute illius, in curam, prouiſionem, & defenſionem dedimus & commiſsimus ſuperius nominatis conſiliarijs noſtris, plenam & omnimodam eiſdem dicta bona noſtra, ad reditum vſq; illius, regendi, gubernandi, adminiſtrandi, prouidendi, fines difendendi & continuandi, aliaq; omnia quæ ipſemet faceret, aut facere deberet, facień, procurrandi & exercendi, dań, & concedeń, poteſtatemq; atq; facultatem harum teſtimonio litterarum, quibus ſygillum noſtrum eſt appenſum. Datum Vilnæ Feria Tertia poſt Dominicam Reminiſcere, Anno Domini 1541, Regni noſtri 35. Vmárł ten Stánisław Czerny w Roku 1569. Jáko tu Epitáphium opowieda tymi ſłowy.

Generoſus Dominus Stanislaus Czerny de Vitouice, milles ſtrenuus, Capitaneus Dobczyceń, & in Zabno hæres, obijt 30. Maij, anno vt ſupra. To Epitaphium było w Zábnie ná proporcu w kośćiele / ktory ſprofánował Hieronym Buzeńſki wyżſzey pomieniony.

☞ Tegoż Stánisłáwá Czernego ſyn y corká w Dobczycách leżą / o ktorych powiedáia Epitáphia.

STanislao & Zophiæ Czernis filijs ſuauiſsimis, illi quidem trimulo huic vero ſepteni, ante annos ſeptem ſuper triginta extinctis, Stanislaus Czerny de Vitouice, Capitaneus Dobczyceń: & in Zabno hæres, vt poſteritas intelligeret, quanti ſua hæc pignora ſemper fecerit, poſt ſeptem tranſacta luſtra Chriſtianæ pietatis, & paterni amoris ergo, monnmentum hoc poſuit, Anno 1562. Caleń Auguſti.

¶ Jerzy Syn Páwłá Zupnikà Krákowſkiego był Stároſta Vrzędowſkim.

¶ Jan Brát iego Kánonikiem Krákowſkim.

☞ Marćin ſyn Jerzego był Dworzáninem Krolá Auguſtá. Wieku mego byli ći ludźie znáczni / iáko naprzod Jerzy Czerny / ktory trzymał Brzeżek y Mokrzeſke. Był to Mąż y Dworzánin práwy / wielkiey miłoſći ludzkiey / o ktora ſie ſtáráć vmiał znáczńie y przyſtoyńie / był Catho-

liciſsimus, zoſtáwił ſyná z Chrzoſtowſka z domu Płomień / alias Zadorá/ tegoż imienia/ktory potym był ná dworze Krolá Sthephána Pácholećiem/ Adoleſcens Nobilis.

¶ Potym z Dorota Pieniążkowna / Sędźiego Krákowſkiego Corka/ zoſtáwił dwie Corce. Vmárł Roku 1577. Jego ćiáło leży w Lublinie/ktore opowieda Epithaphium piſane w te ſłowá.

Generoſo Domino Georgio Czerny de Vitouice, generoſa domina Dorothea de Kruzloua, Familiæ Pieniąskorum, coniunx mæſta poſuit, annos vixit 50. Obiit 11. Decembris. Támże y te mierße piſáne.

Omnes Fortunæ dotes ceu ſumma vana
Cum fragili vita præterire ſimul.
Sola manent quæ ſunt bene geſta, fideſq; integra,
Hæc quicũq; ſapis, dum datur hora cole
Pro me, ne pigeat quæſo tria verba præcare,
Vt Czerni cernat lumina ſancta Dei.

☞ Mikołay Czerny / ktory z tymże Jerzem miał iedne dźielnice w Krákowſkim Woiewodztwie około Brzeßká. Był to człowiek Cnoty y Pobożnośći wielkiey / zoſtáwił z Jádwigą Pukárzewſka z Domu Srzeniáwá to potomſtwo: Naprzod Mikołáiá.

¶ Adámá/ktory miał zá ſobą Minocka tegoż Herbu/ z ktora potomſtwo zoſtáwił.

Stániſłáwá/ktory z Málechowſka Káßtellaná Spicymirſkiego Corka zoſtáwił potomſtwo.

Páweł młodßy / ten náśláduiąc ſławnych Przodkow ſwoich/ná chlebie Rycerſkim młodość ſwą báwił / we wßytkich potrzebách w Moſkwi przez wßytek cżás bywáiąc/ znácżnym ſię pokázował.

¶ Corki tegoż Mikołáiá / Helżbietá Zakliczyna/ Jádwigá Wilkocka/ Anná Piaſtowſka/ Reginá ná ten cżás Pánna były.

☞ Piotr Czerny/ktory trzymał máietność w źiemi Lubelſkiey/był Dworzáninem Krolá Auguſtá: Ten Bone Krolową odpráwadzał do Włoch/Roty potym znácżne wodźił/zoſtáwił ſynow dwu:

¶ Mikołáiá/ktory pode Pſkowem zábit v ßturmu/ młodźieniec ſerdeczny/y dobrey ſławy Przodkom ſwym zawiſny. O ktorym M: Sámuel Wolff Syleſita, Rector Scholæ Leuartouień: Poèta Laureatus Steph: Poloniæ Regis, piſał Elogium, tákże Epigramma in Tumulum w te ſłowá:

Nicolei CZErny ſita ſunt hoc oſſa ſepulchro
Nobile, cui nomen nobile Stemma dedit.
Sed cadit, vt Borea, Flos amaranthe, peris.
Quod ſi maturæ compleſſet tempora vitæ.
Quale decus patriæ lauſq; futurus erat!
Cum violæ ſurgent diuini veris in ortu,
E tumulo ſurget floſculus iſte ſuo,

☞ Aliud in feretrum eiuſdem autoris.

Nicoleos Czerny Feretro portatur in iſto,
Pro patria pugnans fortiter, occubuit.
Corpus inane iacet, ſed mens quæ criminis expers,
In lepido Chriſti viuit ouatq; ſinu.

¶ O tymże in deſcriptione Bello Moſchouitico wzmiánkę tenże Autor nadobną cżyni.

☞ Páweł Czerny zoſtáwił ſynow cżterech/ Jerzego/ Janá/ przecłáwá/ Páwłá/ y Corki dwie.

☞ Sroczyńcy/ z ktorych ieden był wieku mego Woyſkim

Kámieniec

Kámienieckim/człowiek znáczny y możny/Rzeczypospolitey zásłużony.

☞ Orlikowie/o ktorych powieda Epitáphium w Kościele v świętey Troyce w Krákowie pisane w te słowá.

Generoso Domino Stanislao Orlik de Iazisk, Militi Hierosolimitano, Zupparũ Russiæ præfecto, qui mortuus est anno 1540. Die 6. Mensis Iunij, ætatis suæ anno 50. Tenże zostáwił dwu Synow z Káthárzyny Komorowskiey z Żywcá z domu Wrzeby.

Kozłowie tegoż Herbu vżywáią/byli wieku mego ci Brácia rodzeni/ Andrzey Stárosta ná Krasniku/Piotr/Káspár/Málcher/y Báltázár/ktorzy v przednieyszych Senatorow ná dworzech przednimi sługámi bywáli/cudzych ziem spráwy y obyczáie wiedźieli/Mężowie godni/rostropni/y spráwni.

Przadzewscy w Sierádzkim Woiewodztwie dom dawny.

Mielżeńscy w wielkiey Polszcze/piszą sie z Brudzewá.

Niewieszczy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Narebscy w Krákow: z ktorych ieden był Opátem Sadeckim.

Młoszewscy w Krákowskim dom stárodawny/iedney dźielnice z Lágánowskimi y z Lekáwskimi/ domy znáczne y możne.

Skoczcy w wielkiey Polszcze dom stárodawny. Rożnowscy od Gniezná. Slách cińscy/ Kwiatkowscy od Káliszá.

Przysieczcy w wielkiey Polszcze dom stárodawny/ zwano iednego Vla. Jerzy w Litwie był sławnym mężem miedzy pániámi/z ktorych łáski przyszedł do znácznego opátrzenia/támże ma y potomstwo.

Frykaczowie w Krákowskim Woiewodztwie tegoż Herbu byli wieku mego.

Goczałowie/ Wydźierzewscy od Poznániá dom stárodawn:

Chrzanowscy w Lubelskim woiewodzt: dom stárodawny.

Konárzewscy w Leczyckim woiewodzt: tákże dom dawny.

Zarczińczy w Sedomirskim woiewodztwie dom stárożytny

Pilchowscy tegoż Herbu vżywáią w Sierádzkim woiewodztwie. Był Adam wieku mego człowiek znáczny w onym kráiu/ktorego syn Jan multorum hominum mores vidit, bywał w Niemcech/w Turcech.

Borutowie od Pczyná/á niektorzy vżywáią Jástrzebcá.

Krowiczcy v Opoczná dom stárodawny.

Mászewscy w Krákowskim woiewodzt: dom stárodawny.

Przánowscy z Leczyckiego woiewodzt: dom stárodawny.

Krásuscy z Lukowskiego Powiátu.

Pilatowie/Vieyscy/dom stárodawny w Krákowskim Woiewodztwie/pisáli sie z Wilkowic. Był Jan wieku mego żołnierz znáczny/á potỹ ták porządny y przemysłny w spráwowániu ziemie gospodarz/iż mu rowne° trudno potráfić było. Miał zá żoną Rylską Zophią z domu Ostoia.

Piotr Brát iego rodzony był v Krolá Stephána Trukczásem/ten w iákich potrzebách rycerskich przy tym Krolu bywał/toć iuż nie iest táyno/bo ode Gdańskiey potrzeby/przez wszytkie poki woyná była/żadney nie omieszkał. ¶ Kwiatkowscy w Káliskim Woiewodztwie/wyszli z Krákowskiego/zwano ich Káwálcámi/iáko był Jákub Dworzánínem y Trukczásem Krolá Zygmuntá Pierwszego/ Mężem znáczným.

¶ Inszych wiele w roznych Woiewodztwách domow zacnych.

Kleynot Wądrostki

z tegoż Herbu Nowiná ma początek/ten opuszczáią dla niewiádomości potomstwo ktoremu należy / á do pierwszego sie mieca/y tegoż Nowiná rzeczonego vżywáią: Wszákoż Dom Wilczkow / ktory z dawnych czásow był znáczny w Krákowskim Woiewodztwie/ tym sie pieczętuią y pieczętowáli z dawną Przodkowie ich.

¶ Był wieku mego Mauricyus Wilczek/ktory sie pisał z Rzeżusná/bywał Rotmistrzem w Interregná ná Zamku Krákowskim zá Zborowskiego Piotrá Woiewody Generalá Krákowskiego.

¶ Jan brát ie° drugi bywał tákże Rotmistrzem ná roskazánie Krolá Zygmuntá Augustá / wywiodł był Rote do Wegier Krolowey Jzábelli. Miał pothym ná Wárádzynie od Krolowey opátrzenie/támże vmárł.

¶ Stánisław Trzeci tákże Rotmistrzem bywał zá Krolá Augustá do Moskwy/ná Czásinkách będąc z Rotą vmárł.

¶ Inszych tego domu ludzi znáczných wiele iest y było. ¶ Domow inszych iest niemálo ktorym ten Herb własnie należy / wszákoż ia o nich wiedzieć nie mogę prze szerokość Krolestwá tego.

O kleynocie stárodawnym Polskim

Janiná/alias vt vulgo dicitur/Pole w polu/ktory ma być Tarcz Brunatna w polu Czerwonym. Pisze Długoss o Przodkách że bywáli Concordes & vniformes, Ten Kleynot iest w Polszcze nábyty / y ták to drudzy mienią/żeby to własne miáło być Potomstwo onego fortelnego Leszká/ktory był fortelem nieprzyiaćioły Krolestwá tego poráził/będąc rzemiosłá złotniczego/iáko o tym świadczy Kromer w Xsiegách Wtorych/ ktory go opowieda Przemyslem/á potym gdy był ná Krolestwo obran/ miánowan Leszkiem ábo Lestkiem/o czym czytay Xsiegi pomienionego Historykà.

¶ A ták sie tu przypátrzywszy własności Herbu/czytáć będzieß o przodkách y o Potomstwie / ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y o nim wiedzieć mogę.

Nayznáczniey

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda dwoch Brácieу rodzonych/ktorzy sie pisáli de Zbylutowice/ byli Kánonikámi Krákowskimi / w Roku 1061. Byli to synowie Janá Hrábie / Piotr y Jákub.

☞ Withá Biskupá Płockiego Káthálog opowieda / w Roku 1179. Był wźiet z Kánoniey Płockiey zá Kázimierzá Mondrchy od Piotrá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego z domu Srzeniáwá potwierdzon/pisał sie z Chotlá od Buskā / w źiemi Sedomierskiey: ten fundował z dobr swych Oyczystych Klaßthory te/ Reguły Præmonstratēn, naprzod w Busku Pánnam/w Witowie/ w Płocku/ w Łodźie/ o czym świadczą wßytkie Kroniki y Przywileie Klaßtorow onych. Zył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y pięć. Vmárł w Roku 1204. Po nim nástał Gietko z domu Gryff.

☞ Janá Woiewode Sedomierskiego wspominaią wßytkie Hiſtorye/ktory społecznie z Wársem Káßtellanem Krákowskim/y z Piotrem Woiewodą támże/ Rusáki/ Tátáry/ y Litwę poráził/ zá pánowánia Leßká Czarnego/w Roku 1280.

☞ Z tych Przodkow były Domy wieku mego znáczne y rozrodzone w Polßcze/iáko ich wiele Aktá y Przywileie rozne wspominaią w Sedomirskim Woiewodztwie de Włostowa/ ludźmi możnymi onego kráiu.

☞ Stephánā Wierzbiete/ ktory zábit od Thátar pod Legnicą/w Roku 1240. Zá pánowánia Bolesłáwá Wstydliwego.

☞ Dom Wierzbietow / ktory Listy opowiedáią Przodki wielkiey możności/ iáko naprzod/

¶ Jánußá Wierzbiete Woiewodą Krákowskim/ktory był wieś Przeginią nádał Wáchoniowi słudze swemu v Lelowá/ ná ktorą mu wymierzyć kazał łanow 66. A to było w Roku 1300.

¶ Bernátá Wierzbiete/Synā Jánußá Woiewody/wspominaią Listy domu onego od Kázimierzá Wielkiego nádáne/ná ktorych nádawáiąc mu polá ßerokie v Saczá/miánuie go/ Miles noſter, nobis ac Regno bene meritus: Tego Listu data Roku 1341.

¶ Jákubá z Przeßowey pámieć ludzka niesie/o ktorego meſtwie Jan Tarnowski Hetman Koronny świádectwo dawał/ ktore znáczne y z wielką sławą domu swego pod Stárodubem okázował.

¶ Wieku mego byli ći/ Stánisław syn Szczesnego / pisał sie z Bielskā. Drugi Stánisław Wierzbietá ktory sie pisał z Przeßowey.

☞ Dom Podlodowskich stárodowny / ktorzy sie pißą z Przytyká/wspominaią rozne ſcriptá/ iáko Listy Koronne/ tháże Hiſtorye/ mężmi Krolestwu temu zásłużonymi/y Senatory możnymi.

¶ Jákubá z Przytyká Podlodowskiego Káßtellanem Rádomskim/w Roku/ 1460.

¶ Janá Podlodowskiego z Przytyká Káßtellanem Zárnowskim/w Roku 1445. Inßych wiele ludźi znáczných z tego domu v roznych Hiſtorykow wiele obaczyß.

¶ Wieku mego byli ludzie znáczni w thym domu ná Dworze Krolow polskich/y R. P. záslużeni/ná postugách iey bywáiąc niepodłymi.

☞ Dom Biedzieńskich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/wieku mego byli ći ludzie godni/Jerzy/Władysław/ y Chrzyßtoph/Mężowie Cnoty y Pobożności wielkiey.

☞ Pßonkowie w Lubelskim Woiewodztwie/ktorzy sie pisáli z Chryssynowá/ wßákoż ten Chryssynow Władysław Jágiello wźiął był Piotrowi Pßonce przodkowi ich/dla czego / o tym sobie czytáć będźieß przy żywocie pomienionego Krolá. A tego Długoß wspomina: Petrus Pßonka de Kurovv, Nobilis de genere Ianina, qui ex eo quod castrum Louienica iratus in illius hæredem Kolczkonem, quia illi venationibus dante operam, partem Cassium, modicam terram siue hæreditatis occupantium, confregisset, incenderat, proscriptus. Wieku mego był to dom znáczny w Woiewodztwie Lubelskim/á pisáli sie de Bábin.

☞ Zaduscy w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny dom był wieku mego.

☞ Kołaczkowscy w Wiślickim powiecie dom stárodawny/z ktorych wieku mego był Jan Kołaczkowski Vir in negotijs Reipublicæ grauis.

☞ Naráiowskich dom w Rusi stárodawny/z ktorych zá wieku mego ieden był Sędźiem Lwowskim / kthorego Synowie byli ludźie Rycerscy.

☞ Sobieskich dom w Lubelskim Woiewodztwie stárodawny: Był wieku mego Márek Sobieski Chorąży Nadworny/Máż sławny/ktory we wßytkich potrzebách/iáko naprzod pode Gdańskiem/potym w Moskwi przez wßytek czás mestwo swe znáczne okázował. A naprzod pode Gdańskiem tym sposobem z Niemcy wiele á mężnie czyniąc rozgromił ich: Wpadł mu ieden w przekopę/ktorego śiegał ßábla chcącego dokonáć/ále go nie mogł z koniá dośiądz/Niemiec go w tym on ßpadá ćiął w nogę / ták áż do puł stopy przez ostrogę przećiął. Drugi potym Niemiec z tylu przypadßy/vderzył gi Rusznicą w głowę áż przyźlękł. W thym przypádli Polacy/ Niemce odgromili/ onego odrátowáli. A gdy nie mogł rowu przeskoczyć/ obieżdżał nád Wisłą do mieyscá lepßego/w tym sie z nim brzeg vrwał / począł tonąć/koń pływáć nie vmiał/sam ták we zbroi iáko był w potrzebie Wisłę przepłynął. A gdy pod brzeg przykry trafił/ nie mogł tákże wynidź / záledwie był rátowan gdy mu dodano drzewá ábo kopiey.

¶ Tenże pod Toropcem dwoch Moskwićinow znáczných zábił / ná hárcu postrzelon trzy kroć/iedną strzałą przystrzelon do śiodłá za żupan y zá vbránie/drugą w rámie práwe/ wßákoż tylko w kopieniak / trzećią w piersi koniowi/ktora ták tkwiáłá áż do swych przyiechał.

¶ Tenże pod Luczenem postrzelon w rękę / gdy od Krolá był ná rokowánie do Moskwy posłan/ y iuż sie mu był w rány piekielny ogień wrzućił/ wßákoż iednák vleczon.

¶ pod Pskowem z dźiáłá w tył/wßákoż tylko w delią/postrzelon/y koniá mu przez kłab támże z Rusznice postrzelono.

¶ Żadnego hárcu áni potrzeby żadney ten zacny Máż nieomießkał/w káżdey wiele á mężnie sobie poczynał/o czym ná wielu mieyscách/ y tu w tych księgách czytay pod roznymi Herby/potym w Historyey ßerzey.

☞ Woyćiech brát iego Máż tákże znáczny/ kthory pod Pskowem v ßturmu pod Chorągwią Káwállerá Pieniężká Białłą/ wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czynił.

¶ Olbieczcy z Lubelskiego Woiewo: dom stárodawny/y R. P. záslużony.

Káßewscy

☞ Káßewscy támże w tym kráiu / z ktorych ieden wiekumego Piotr był Sędźiem źiemie Lubelskiey/ człowiek cnotliwy/ chociaż był alienus á fide Catholica.

Vrzążowscy w Sedomirskim woiewodzt: dom dawny.

Jankowscy támże w tym woiewodztwie dom stárodawny

Przezwoczcy támże dom dawny y rozrodzony.

Jároßewscy támże w Sedomierskim dom stárodawny.

Vnießowscy w Lubelskim Woiewodztwie dom dawny.

Bieleczcy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Rzeżeńscy támże w Lubelskim dom dawny y rozrodzony z Mázowß wyßli od Wárßáwy. Był Chrzyßtoph Sędźiem Wárßáwskim. Jan brát iego Skárbnikiem támże. Lukaß Brát Janow Sędźiem Grockim Lubelskim.

Leczcy dom stárodawny y znáczny támże w Lubelskim.

Suchodolscy w Lubelskim Woiewodztwie/iáko wspomna Epitaphium Janá Zegote Suchodolskiego / ktore mu Syn iego Stánisław Chorąży Lubelski napisáć kazał/iáko świádectwo napis támże o tym dawa w te słowá.

Epithaphium Generosi olim Domini Ioannis Zegotha Suchodolski positum á Stanislao Suchodolski Vexilifero Lublineñ, filio memoriæ & pietatis ergo, anno 1572.

☞ Dom Stoieskich z Stoießyná w Lubelskiem Woiewodztwie stárodawny y znáczny / był ieden wieku mego Podsędkiem ziemie Lubelskiey.

¶ Stánisław Stoieski/ktory tákże iednegoż ſyná zostáwił Janá y corki trzy/ Helene Chámcowa/ Zophia Troiánowa/ Bárbárę Dzikowa/ y inßy ludźie znáczni y możni w tym domu.

Zawieprzscy z Lubelskiego dom stárodawny.

Gábońscy dom stárodawny w Krákowskim.

Kańscy z Lubelskiego Woiewodztwá.

Potoczcy z Lubelskiego Woiewodztwá z Potoká dom dawny y rozrodzony.

Giełczewscy támże w Lubelskim Woiewodztwie.

Branwiczcy támże w Lubelskim dom stárodawny.

Pełkowie / ktorzy sie pisali z Gołczwie w Lubelskim Woiewodztwie / iáko był Chrzyßtoph Pełká żołnierz dobry. Máthuß/ ktory sie był w Krákowie ożenił/fuit alter Demoſtenes, Zábit od Załogi Mießczánina Krákowskiego.

Zawádzcy w Sadeckim Powiećie w Krákow: Woiewodzt:

Tarnáwscy w Káliskim Woiewodztwie.

Woliczcy támże z tegoż Woiewodztwá dom dawny.

Zuliczcy od Złoczewá z Rusi tegoż Herbu vżywáią.

Janowscy w Sedomirskim Woiewodztwie / z ktorych ieden był Opátem Cżyrzyckim lat dwánáśćie/potym wźiet ná Jedrzeiowskie/ ná ktorym żył lat dźieśieć. Był człowiek cnotliwy y pobożny Káplan/ miał trzech bráciey/ Piotrá/ Stánisławá/y Szczęsnego.

¶ Piotr miał ſynow cżterech/Corek ták wiele.

¶ Stánisław synow trzech/corek cżtery.

¶ Szczęsny miał synow trzech/corek pięć/y inßych wiele.

O kleynocie Junoſza/alias Báran:

O ktorym Długoß powieda/że ieſt w Polßcze nábyty/álbo z pierwßym Pánem tu zániesion/vżywáli Przodkowie Białłego w polu Czerwonym: Niektorzy to powiedáią że przyniesion z Niemiec/á miał nazwiſko Junoph/ to ieſt/ Młody Bárán/ co náßy pothym názwáli Junoßyc: Wßákoż tego Herbu rozno vżywáią/ieſt ieden bez rogow/ Drugi z rogámi/á ná zad patrzy/ Trzeći we krzu Rożánym/ Czwarty/ iuż go nie vżywa Rycerſtwo z Chorągiewką/á w Kielich krew ſtrumieniem bieży. Piąty proſto pátrzy Bárán rogáty/ we krwi po boki/ á to ieſt właſnie Polſki y ſtárodawny/co może być/że rowno z Lechem tu zániesion/ gdyż/ iáko o tymeś ná przodku czytał/ießcze od Abrámá początek temu Herbowi liczą/ktorego właſność obaczywßy/czytáć będźieß o Przodkách y o potomſtwie/ktore ią w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę: Ma być Bárán Biały w polu Czerwonym/ná żieloney trawie ſtoi we krwi po boki.

☞ Hrábie Bárána nayznáczniey wſpomina Hiſtoryk Bábßko/ dla tego/ że z nim wiodł práwo o pobránie ſieći ná Rzece Wárćie/ w Roku 1253. Był ten Bábßko Kuſtoſem Poznáńſkim/ iáko o nim powieda Hiſtorya Andrzeiá z Górnowá.

☞ Támże ná Kuiáwách opowiedáią przywileie Koronne/Koły: Jáko naprzod Mikoláiá Kole Woiewoda Inowłocławſkim.

Piotr Kołá Káßtellan támże.

Mikołay Podkomorzy Inowłocławſki/niedawnego iuż wieku/tego oſtátniego opowieda w Roku 1451.

Janá Kole Sędźiem Hálickiem tenże Leg: Lator opowieda/w Roku 1436.

Ståniſławá de Chodecz/Hetmáná ludźi Rycerſkich ná Podolu/tákże Przywileie Koronne opowiedáią w Roku 1457.

Páwel Kołá Woiewodá Podolſki/ w Roku 1504. Gdzyż v Przyłuſ: w Kſięgách 1. Káp: 2. y inßych wiele.

Z tychże oſtáteczným potomkiem zeßłá Anná corká Koły Woiewody Podolſkiego Mielecka Woiewodźina Podolſka/po ktorey w domu Mieleckich wielka máietność/od ktorey Mikołay Woiewodá Podolſki/ták iáko Epitáphium iey w Mielcu o tym świadczy.

¶ Z tychże też Kołow dźielnice miał Saporowſki v Hálicżá/ktory tákże ßczedł bez potōká męſkiey płci/dźiewki máietność w obce domy rozniosły.

☞ Dominá z domu Bárán/ wſpomina Miechowithá w Kſięgách Czwartych Hetmánem Nadwornym tymi ſłowy: Petrus Domin de domo Agnorum, Regij exercitus Capitaneus, ſimili & maiori fortuna vſus, die Veneris decima ſeptima menſis Septembris, prope opidum Puczko, exercitum Prutenicum conflixit.

☞ Wieku mego były te domy możne/iáko dom Kárnkowſkich ſtárodawny ná Dobrzyńſkiey źiemi/ y znáczńie Rzeczypoſpolitey zaſłu-

żony. V świe-

żony. V świetey Troyce w Krákowie Janá Polaká opowieda Epitáphiũ Káſtellaná Gniźnieńſkiego tymi ſłowy. Ioanni Polak de Karnkovv, Caſtellano Gnezneń, viro ſtrenuo, artis militaris peritiſsimo, nec minus ciuilibus actionibus claro, bellicis victoriis quam plurimis á fortuna Dei benignitate inſignito, & corporis dotibus inſigni, quinq; & ſeptuaginta annis ætatis ſuæ expletis, non ſine publico incommodo, & omni memoriæ fœliciter & Chriſtianiſsimæ die ſeptima menſis Iunij defuncto, Ioannes de Karnkovv Cracouień Canonicus, Diui olim Ioannis Alberti Poloniæ Regis Secretarius nepos officioſiſsimus patruo ſuo bene merenti hîc ſepulchrum poſuit, & ſacellũ hoc reſtauratum exornatumq; ad laudem Dei in eiuſdem defuncti memoriam dotauit, anno 1503.

☞ Janá Biſkupem Włocławſkim opowieda Káthálog/ że był wźięt z Biſkupſtwá Przemyſkiego po Máćieiu Drzewickim z Domu Ciołek/ w Roku 1531. Żył lat śiedm̃ ná Biſkupſtwie: Piſze o nim/ że był ingenio acer, eruditione præſtans. Vmárł w Krákowie Párálizem záráżony/ we Włocłáwiu pochowan/ o ktorym świadczy Epitáphium támże piſane tymi ſłowy: Ioannes Karnkovvski Epiſcopus Wladislauien, ſciens ſe eſſe moriturum, hoc ſuo cadaueri monumentum viuens adhuc ipſe iuſsit fieri, anno Domini 1536. Eius vero ætatis 64. Obiit anno Domini, 1538. Die ſecunda Decembris.

☞ Stánisław Karnkowſki/ Arcybiſkup Gnieźnieńſki/ ſynowiec rodzony tego Biſkupá/ żył w Roku 1584. Ten naprzod był Reſſerendarzem zá pánowánia Krolá Auguſtá/ potym Biſkupem Włocłáwſkim. Będąc ná tey ſtolicy/ koronował Krolá Sthephána/ ſtoiąc mocno przy Rycerſtwie przez oboie Interregná. Jákub Vchańſki ná ten czás Arcybiſkupem będąc/ iuż w lećiech podeſły/ nie ták z iákiey chęći y życźliwośći przećiwko Rzeczypoſpolitey/ iáko námowiony od ſwoich/ przeſtawał z niektorymi Pány ktorzy trzymáli ná Ceſarzá/ ná Koronácyą przyiechać nie chćiał. W tym z woli wßytkich Krol Stephan z Anną Zygmuntá pierwßego Coro/ od tego pomienionego Biſkupá był Koronowan/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

¶ Ten w Karnkowie Oyczyźnie ſwey Kośćioł drzewiány ſkáźiwßy/ znowu inßy przez śiedm̃ niedźiel tylko zmurowáć dał/ ſam poświećił/ y naprzod w nim celebrował/ ießcze będąc Biſkupem Włocłáwſkim. Wiele Kſiąg koßtem iego y pod tytułem wydrukowánych/ ták Kośćiołowi Bożemu/ iáko też y R. P. potrzebnych potym obaczyß. Wiele poprawił ßkándalá w Kśiężey w Dyoceſyách ſwych/ ták iáko práwy Primas wyſtępne karząc. ¶ Tenże Dworu ábo Zamku we Włocławiu znáczńie oprawił/ y gmáchow nowych wiele przymurowáć dał.

¶ W Wolborzu Dwor przyozdobił/ w Smárzewicách nád Rzeką Pilcą Dwor zbudował/ w Grábicy tákże. W Nieſułkowie dom ná Kopcu ozdobny zbudowáć dał/ y wiele inßych pámięći godnych pożytkow Biſkupſtwu Kuiáwſkiemu przyczynił: O czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß. Po nim obran Hieronym Rozrażowſki z domu Doliwá/ o ktoremcś wyżßey czytał.

¶ Jan Brát thego Biſkupá był Podkomorzem Dobrzyńſkim/ ktoremu ten Arcybiſkup Oyczyznę wßytkę dárował/ á brátá młodßego Piotrá ſumma pieniężno oddźielił/ ktory był Stároſtą Dobrzyńſkim/ obá dwá potomſtwo zoſtáwili.

☞ Dom Jankowſkich/ iedneyże dźielnice z tymiż Karnkowſkimi támże ná Dobrzyńſkiey źiemi. Był wieku mego Marćin Podſędkiem źiemie Dobrzyńſkiey/ cźłowiek Rzeczypoſpolitey dobrze záſłużony/ ktory z Wierzbicką Wnuczką Máćieiowſkiego Woiewody Lubelſkiego zoſtá-

wił synow pięć/Mężow znácznych/ á Naprzod/

Wacłáwá/ktory w one Poswolska potrzebę/w Kownie/z Niemcy Knechty sie zwádziwszy/máiacich ná sie przez czterdzieści/káżdego z nich/mężnie sie im broniąc/ránił. A gdy nań przyßłá skárgá przed Krolá/ßło mu o gárdło/iż pod rámieniem Krolewskim poránił ták wiele ludźi/ wßákoż iż był y domu znácznego/ktemu młody ná ten czás/ wiele sie Pánow zá nim przyczyniało. Tám Wágergdy stánął przed Krolem/ obaczywßy Jankowskiego/ná ktorego przed tym skárżył o swoie Knechty/rzekł: A ten to młodźik te łotry posiekł rć. Podobniey Mośćiwy Krolu dáć te powiesić co sie dáli temu młokoskowi ták sromotnie poránić/á niżby ten cnotliwy młodźieniec miał o nie być karan/zátym wolno wypuścżon.

¶ Ten potym zá sobą miał Kućicką z domu Pobog/z ktorą zostáwił Potomstwo.

Mikołay Jankowski/brát tegoż Wacłáwá/ktory sie w Węgrzech ná spráwách Rycerskich schował/wiele z Turki poiedynkiem náhárcách czynił/vmárł sterilis.

Stánisław trzeći y Páwel/Mężowie znáczni pomárli.

Jákub/ktory ná Rycerskim chlebie z młodości sie schował/był y Mężem znáczným w káżdey potrzebie/iáko pode Gdańskiem/w Moskwoi/y w inych krájnách/o czym ná roznych mieyscách w Historyey czytáć będźieß. Tenże ná weselu Hetmáńskim/iákoś czytał pod Herbem Kozlarogi/mężnie kopią sktuβył. Temuż Krol Stephan dał Lipno ná Dobrzyńskiey źiemi/z ktorego Dźialyńskim summę spłácić miał cztery tysiące.

☞ Dom Lochockich támże ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny/y R. P. záßłużony. Był wieku mego Erasmus czás długi Sędźim źiemie Dobrzyńskiey. Potym był Káßtellanem Słońskim/ Rothy z lat młodych znáczne wodźił/w potrzebách z nimi bywał/zostáwił z Czerską z domu Ogończyk synà Alexego/y corek kilká.

Piotr brát iego rodzony był Stolnikiem źiemie Dobrzyńskiey.

Woyćiech trzeći miał zá sobą żelską/ßczedł bezpłodny.

Woyćiech rzeczony Szálá/ Brát stryieczny/ był Czesnikiem źiemie Dobrzyńskiey. Był to Mąż tákiey czerstwości/ że we zbroi iáko do potrzeby/koniá przeskákował. Dwiemá chłopom kazał sobie trzymáć rącznik iáko mogli nawyższey podnieść/on w ostrogách ták iáko ná koniu siedźiał/ w páncerzu/przez ktorego rzadko chodźił/przeskoczył. Przez woz po oßczepie/ kazawßy záprzędz konie/ á mimo sie pretko iechać/ przeskoczył. Był Mąż siły y sercá wielkiego/tákże y drugi brát iego Stánisław był mężem wielkim/ ktory miał zá sobą Lekowską z domu Lubicz/z ta Potomstwo zostáwił.

☞ Dom Wielickich támże ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny/iáko wieku mego byli ci ludźie znáczni/Naprzod/

Woyćiech Sędźiá źiemski Sędomierski/ ktory tylko dwie Corce zostáwił/Młodźieiewską Podstárbiną Nadworną/druga Pánną ná ten czás byłá niedorosła.

Máćiey Dźiekan Włocławski/brát tego Sędziego rodzony.

Jan Dziekan Sędomierski.

Stánisław Dziekan Opátowski/Custos Tarnowski/wßytko ludźie vczeni in vtroq; iure.

Wáwrzyniec/ktory ná Oyczyznie w Dobrzyńskiey źiemi został/y tám Potomstwo zostáwił.

☞ Dom Suchodolskich támże ná Dobrzyskiey źiemi stá-

rodawny/

rodawny/wßytko to iedná Dźielnicá przed tym byłá.

☞ W Mázowßu Domow wiele znáczných/iáko naprzod Dom Podoskich/ z ktorego/ wiele Listy Koronne opowiedáią ludźi záßłużonych R. P. Jáko w Státućie Derßáwá Chorążem Zakroczymskim/ w roku 1400. Tegoż imieniá był drugi Káßtellanem Zákroczymskim/ w roku 1436. Ktorego Syn był Stároßta Wárßáwskim/ Liwskim / Lomżieńskim/Kámieńskim/miał wielką łáskę v Kśiążęciá/ießcze więtßa v Kśiężny. Był máż hoyny / rozdał miedzy sługi swe kilká wśi / iáko Bobieńskim/ ktorych w tym wieku iest dom rozrodzony. Chotkowskim / ktorych też dwie wśi: Rogowskim. A ći wßyscy y w tym wieku ná roskazánie Potomstwá iego/ták iáko mánowie so posłußni. Zostáwił te ßyny/Márká y Łukaßá/Kánoniki Płockimi y Poznáńskimi byli. Mátheuß Trzeći był Podcżáßem v Krolá Zygmuntá pierwßego. Miał zá sobą Kośćielecką z domu Ogończyk/ z ktorą zostáwił Chrzyßtophá Proboßczá Kleckiego Kánonikà Krákowskiego/Mikoláiá y Stánisláwá.

Jan Podoski był Sędziem Ciechanowskim / czwarty Syn Stárosty Wárßáwskie°/ktory zostáwił z Broßkowską ßeści ßynow/naprzod Łukaßá Proboßczá Gnieźnieńskiego Kánonikà Krákowskiego/ktory w Legácyách znáczných bywał od Krolá Augustá: Naprzod v Ferdynándá gdy ießcze był Kśiążęciem / á potym gdy został Cesárzem był tákże v niego od tegoż Krolá w poselstwie. V Máximilianá był w Legácyey lat ßeść nie odieżdżáiąc / w Linczu v Krolowey ná pogrzebie/od Stephaná był dwá kroć w poselstwie v Cesárzá Rudolphá/ o czym bedźieß miał w Historyeey ßerzey.

Márká Kánonikà Gnieźnieńskiego y Płockiego.

Janá/ktory w Litwie ma máietność nábytą/ten miał zá sobą Bártnicką / ktora pierwey byłá zá Narzymskim Mikoláiem Káßtellanem Sierpskim; Mátheußá/Stánisláwá y Bártoßá / Corek trzery / Anne Drożyńską/Zochowską/Młodźiánowską/czwartą Pánną vmárłá.

¶ Tenże Sędźia miał potym drugą żonę Gorynską z Domu Roża/ Woiewody Mázoweckiego Synowice / z ktorą zostáwił Synow czterech/ Marćiná/Mikoláiá Woyskiego Ciechánowskie°/ Floryaná ktory sie w Krákowskiey źiemi ożenił / czwartego Chryßtophá / wßyscy żony máią. Corki tegoż Sędźiego/Przeczkowską/Nieborską/Słostowską/y Suchczycką.

☞ Dom Borukowskich á Bieleńskich stárodawny/ y R. P. záßłużony/pisali sie de Sokołowo/o czym powieda Epitáphium w Pułtowsku pisane w te słowá.

Reuerendus in Christo Pater Dominus Iacobus Bielenski à Sokolovo, Dei gratia Episcopus Lacedemonieñ, Suffraganeus Ploceñ in eadem Ecclesia, Archidiaconus Pultouieñ, Vir cum alijs virtutibus, tum maxime humanitate, liberalitate in Ecclesias: in suos denicq & pauperes, morum suauitate & animi candore præditus, habens annum 69. obijt.

¶ Wieku mego był Biskupem Przemyskim / Jan / y Podkánclerzem Koronnym / dobry y Cnotliwy Biskup / ten żadnego człowieká ná vrzędzie tym bedąc nie vćisnął/nie miał w sobie nic łákomstwá ani chytrośći / tylko pokorę á práwo Káplańską/wźiął z Proboßtwá Płockiego y Leczyckiego/á z Dźiekánicy Wárßáwskiey.

☞ Dom Zaliwskich stárodawny/ y w onym kráiu znáczny/R. P. záßłużony/w Sedomierzu Epitaphium opowieda w Kośćiele v Pánny Máryey iednego tymi słowy: Derslao Zalivvski, Burgrabio Castri Cracouieñ, Sigismundi Poloniæ Regis coquinæ diuæ bonæcq memoriæ: die 22. Septembris, anno 1524. obijt.

Bywáli Káſtellany y Dignitarzmi przedmieyſzymi w Kśieſtwie Mázoweckim. Michał Sędźia był Liwſkim / drugi był Staroſta Wárſzáwſkim wieku mego.

☞ Dom Orłowſkich / z ktorego kráiu wiedzieć nie mogę / tylko Epitaphium opowieda w Sedomierzu v Pánny Máryey tymi ſłowy:

Nicolao Orlovvski, Viro militari ſtrenuo, de Republica q; bene merito, Ioannes Comes in Tarnovv, Caſtellanus Cracouieñ, ex pietate poſuit, Anno 1549.

☞ Dom Rádzieiewſkich w Mázowſzu ſtárodawny y możny był wieku mego / przed tym tákże Senatory możnymi w Kśieſtwie Mázoweckim bywáli / vrzędy ná ſobie znáczne od Kśiążąt / á potym od Krolow miewáli / iáko był Andrzey Káſtellanem Sochácźewſkim / o czym świadczy Státut.

☞ Dom Szarzeńſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny / z ktorych ieden poiął Zimnowodzką w Rusi v Lwowa / z máietnośćia wielką / tego dźiś potomſtwo Sepámi zowo. Był wieku mego Joachim Sep Podſtolim Lwowſkim / Człowiek Cnotliwy y Bogoboyny / zoſtáwił dwoch ſynow / Mikoláiá człowieká vczonego y Poete / po Janie Kochánowſkim przedmieyſzego w Polſkim wierſzu. Vmárł w Roku 1581. Ciáło iego w Przemyślu pochowano.

¶ Jákub ſyn tegoż Joachimá / Máż godny / y do poſtług Rzeczypoſpolitey habilis.

☞ Dom Gulczewſkich w Wyſogrodzkim Powiećie ſtárodawny. Był Jákub wieku mego Podſędkiem Wyſogrodzkim / ktorego Syn tegoż imieniá był Skárbnikiem Wyſogrodzkim / ktory z Brzeſka Chorążanka z domu prawdźiwie zoſtáwił potomſtwo. Drudzy ſynowie tego Podſędká ludźie Rycerſcy.

☞ Woiſłáwſcy támże w Płockim Woiewodztwie Dom ſtárodawny / był ieden Kánonikiem Płockim y Wárſzáwſkim / co wſpomina Epitaphium w Lomźie piſane tymi ſłowy:

Hic iacet Ioannes Woyslavvski, Canonicus Plocenſis, Varſcheuieñ, Viſneñ, Lomzieñ, &c. Plebanus & Notarius terreſtris, Mortuus penultima Decembris, anno 1540.

☞ Poniatowſcy w Zakroczymſkim Powiećie dom ſtárodawny y rozrodzony / z ktorych niektorzy w Rusi zá poczćiwymi ſpráwámi do opátrzenia przyßli / y tám ſie zożeniáli.

Pyánowſcy támże w Zakroczymſkim dom rozrodzony.

Zawłoczcy támże w tym Powiećie.

Kowalewſcy támże w Zakroczymſkim domy rozrodzone.

W Leczyckim Woiewodztwie dom ſtárodawny Piaſkowſkich / z ktorego wieku mego byli dwá bráćia rodzeni. N. Ktory miał zá ſobą Czerną z domu Nowiną / Potomſtwo z nią zoſtáwił.

Páwel / ktory żołnierſką ſłużąc / w potrzebách mężem znaczńym ſie pokázował. Tenże ná weſelu Hetmáná Koronnego mężnie kopiją ſtrußył z Mikołáiem Rogoźińſkim / o czymeś úż czytał pod Herbem Kozlarogi. A ieſliż przy dobrey myśli w dobry obyczáy nie ßánował zdrowia ſwego / możeß rozumieć / że ſie ten y w potrzebie o nieprzyiaćielá Oyczyzny ſwey mężnie vderzyć nie ßánował. Był Máż vrodźiwy y podobny / wßákoż obá byli alieni à fide Catholica.

Oſtrzánowſcy támże w Leczyckim woiewodztwie.

Przedzewſcy w Káliſkim woiewodz: dom ſtárodawny.

Sámáwſcy

Sámiáwscy od Lukowá dom rozrodzony.

Segroscy od Piotrkowá/ z ktorych Woyćiech w wieżieniu był lat ßeść w Moskwi/w Tátárzech trzy kroć/skąd zá ßczęśćiem vchodźił.

Piatkowscy od Stáwißyná dom dawny y rozrodzony.

☞ Dom Klińskich w Prusiech stárodawny/ znáczny/ z ktorych byli wieku mego dwá Młodźieńcy admodum Nobiles, Chrzyßtoph y Jan/ Sieſtrzeńcy rodzeni Dulskiego Podskarbiego Koronnego/ o ktorymes czytał pod Ostoia.

☞ Dom Rościßewskich ná Dobrzyńskiey źiemi w Płockim Woiewodztwie/znáczny y rozrodzony/po wsiách rozne nazwiskā máia: Po Chrápuni zowo ie Chrápuńskimi/ z tych był wieku mego ieden Kánonikiem Chełmskim Zygmunt syn Woyćiechow. Po Strkwinie Strkwińskimi. Po Borkowie Borkowskimi. Po Kisielewie Kisielewskimi/ z ktorych był Adam Kisielewski wieku mego Káßtellanem Raćieskim. Po Borowie zowo sie Borowskimi. Po Zamościu Zamoscкimi. Po Stopinie Stopińskimi. Po Odnodze Odnodzkimi. Jest w grumádźie wßytká máietność przez kilká mil gruntow/ sąsiádá miedzy nimi nie máß/ skąd tho znáć/ że to możny Przodek ich przed tym bywał/ y w tym wieku potomstwo iego znáczne máietności máia.

☞ Dom Boiánowskich w Wielkiey Polßcze stárodawny y znáczny/ z ktorych iednego v świetey Troyce w Krákowie wspomina Epitaphium pisane w te słowá.

Stanislaus Boianovvski ex Maiori Polonia, patrijs bonis contentus esse nolens, aulam & eius promissa secutus, anno 1565. Octaua Iunij Cracouiæ moritur, antequam viuere dedicisset ætatis suæ 48. anno.

¶ Tegoż syn był N. Vir grauitate morum præstans, multorum hominum mores vidit, w oyczyznie v przednieyßych stanow ná dworzech mieysce pierwße miał/ iáko v Xiążąt Sluckich/ v stárßego był Márßałkiem/ humanus, catholicissimus. &c.

☞ Dom Stepowskich stárodawny y znáczny w Mázowßu/ z ktorych ieden był Kánonikiem Włocławskim. Stánisław vmárł w Roku 1561.

☞ Dom w Rusi Kormánickich stárodawny y znáczny/ Był wieku mego Zbożny Káßtellanem Czechowskim/ktorego dwie corce tylko zostały/ Jádwigá Mielecka Stárościna Brzeska/ y druga Rzeßowska/ ktore sam Oćiec leżąc ná śmiertelney pościeli/rozdał w te domy y máietność miedzy nie náznáczył: Ten trzymał dźiałem Jámna/ był to człowiek rządny y dostáteczny. Dwá Synowcy iego byli od Bráćiey Stryiecznych. Jan pisał sie z Rubotycz/Jerzy z Kormánic. Siostry ich były/ pierwßa zá Sieńieńskim/potym zá Marćinem Stádnickim/wtora zá Jákáckim/trzećia zá Jáskmánickim.

☞ Grochowskich dom thámże w Rusi w Przemyskiey źiemi iedney dźielnice z Kormánickimi/ znáczny/ z ktorymi Niiowscy iedne dźienice mieli. Był Wálenty Niiowski wieku mego Máż záßłużony R. P. ná Seymy Posłem bywał/ y w inych spráwách R. P. należących ná sobie wielkie prace miewał/zostáwił z Frendrowną z domu Bończa potomstwo.

☞ Dom Málickich stárodawny y znáczny/ R. P. záßłużony/w roznych Powieciech maietność máia.

☞ Dom Opárskich w Przemyskiey źiemi stárodawny.

☞ Dom Druzbicow w Wárßáwskim Powiecie stárodawny y znáczny támże w Mázowßu. Jest dom Junoßow/ ktorzy od Herbu

☞ Dom Lugowskich stárodawny/z ktorych był Symon wieku mego Proboßczem Miechowskim/w łáſce wielkiey Krolá Auguſtá/ Ten niemálo máietnoſći przykupił/ſkárby niemáłe zoſtáwił/ wßytko Sieſtrzeńcowi ſwemu Stániſłáwowi Lugowskiemu zápiſał zá żywotá/ od inßych oddaláiąc. Vmárł mianowanym Biskupem Przemyskim/ po Woyćieße Stárożrzebskim z domu Dolegá/niżli mu Sakre przyniesiono/po nim zoſtał Jan Borukowski tegoż Herbu.

Dubkowſcy w Płockim woiewodz: dom ſtárodawny.

Chadzeńſcy támże w Płockim dom rozroozony.

Dom Oſińſkich w Goſtyńſkim Powiećie ſtárodawny.

Dom Załuſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ zwano ich Thábáßámi: bywáli przodkowie ich ná vrzędźiech Ziemskich znáczńymi/iáko Janá Tábáßá podkomorzem Ráwſkim/y wiele inßych: wieku mego był Spytek Stániſław/Máćiey/bráćia rodzeni/ ktorzy mieli zá ſobą Koryćieńſkie/z domu Topor Stároſćianki Przedeckie.

Dom Vbniewſkich z Nurſkiego Powiáthu ſtárodawny y rozrodzony.

Dom Krzykowſkich z Leczyckiego Woiewodztwá: Był Scibor wieku mego Szkoláſtykiem Leczyckim/Krákowskim/Włocłáwſkim Kánonikiem. Woyćiech brát iego Sekretarzem Krolá Zygmuntá.

Kámieniewſcy z Poznáńſkiego woiewodz: y Kurniká.

Służkowſcy y Káliſzá dom ſtárodawny/ná poſługách Krolá Zygmuntá bywáli znáczńych.

Krzoſnowſcy z Ráwſkiego woiewodz: dom ſtárodawny.

Z Sochácżewſkiego powiátu Kurdwánowſcy dom dawny

Cieśliñſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie/ z tychże y w Przemyſkiey źiemi drudzy byli ná Woytoſtwie w Grodku/Jan y Mikołay/ iáko o nich Epitáphia támże powiedáią.

Dom Zukowſkich ná Podláßu ſtárodawny y znáczńie rozrodzony/opowieda Epitaphium we Włocławiu Márká tymi ſłowy:

Reuerendus Dominus Marcus Zukovvski, huius Eccleſiæ Cantor, ſub hoc lapide iacet.

¶ Wieku mego był Roſtániec Zukowski/ Syn Stániſłáwá Ziemaká/ ktorego vrodźiłá Skulimowska/ Máż ſławny/ ktory w Roku 1568. bedąc w Węgrzech y Sábátki gdy Ceſarz Segietu dobywał/ przy Hetmánie Fegedy Jánuſzu ná Tokáiu/Chorągiew Turkom odiął/ á bedąc od nich ogárnion/mężnie ſie przez ich hufce przebił/ áćż bárzo potłuczony/ wßákoż myśli ſwey doſyć vczynił. W potrzebách inßych z tymże pomienionym Hetmánem bywał.

¶ Cżáſu iednego/ gdy o Turkách znáć dano ná Thokay temu Hetmánowi/rußył ſie z Węgry ku Zamku Sobnoku/ vbrał ich kilkánaśćie w Kiwiory chcąc Turki oßukáć/ktorzy mieli ſtraż ná domiech kthora pátrzáłá po wßytkich ſtronách. Straż gdy obaczyłá Węgry w kiwiorách/dáli znáć/że idą coś záludźie/ wßákoż znáć że náßy/ podobno z Sábátki. Turcy iednák iáko oſtrożni/wśiedli ná konie/ iecháli ku Sobnoku lekko. Tám Węgrowie ſkoczywßy do nich/ mężnie ſie z nimi potkáli/ wiele ich pogromili niż im Niemcy ná koniách cießkich ná pomoc przyßli. Sławna y znáczna to tám porażká byłá/bo Turkow było dwá kroć wiecey niżli Węgrow. Czego kiedy poſtrzegli/á znowu im pomocy przybyło/mieli ſie do Węgrow/wßákoż obaczywßy one pomoc Niemiecką/ tyłu podawáli/ á od Węgrow gromieni byli. ¶ W tey oto potrzebie/y w inych wielu bywał ten Roſtániec Zu-

kowski.

kowski. Był potym v Káßtellaná Woynickiego Stárosto ná Rytwiánách/ gdźie też iáko ná iákim pográniczným Zamku ostrożny być musiał záwżdy.

Dom Kußkowskich/iáko opowieda Epitaphium we Włocławiu iednego pisane w te słowá: Reuerendus Dominus Sebestianus Kuszkovvski, huius Ecclesiæ Canonicus, sub hoc lapide quiescit, mortuus anno 1579.

Wolscy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Horyßewscy támże z Belskiego woiewodz: dom dawny.

Piotrowscy/Troiánowie z Drogickiego Powiátu/dom stárodawny y rozrodzony.

Gżowscy z Zakroczymskiego Powiátu Dom stárodawny.

Gostkowscy od Liwá dom dawny y rozrodzony.

Dom Lelowskich stárodawny y znáczny w Názowßu.

Dom Przerowmickich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny.

Zielenieczcy w Leczyckim Woiewodztwie.

Wćisliczcy / z ktorych był ieden Marcin Plebanem w Lekách / ktory z młodości z Panięty Ruskimi w cudzych kráinách ná náukach bywał/iáko z Kámienieckimi/ od ktorych miał opátrzenie/ Káplan vczony y przykládny.

Gigáńskich dom rozrodzony.

Polikowskich ná Podlesiu dom rozrodzony.

Lypiczcy w Zákroczymskim Powiecie.

¶ Inßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/o ktorych ia ták dostáteczńie wiedzieć nie mogę.

O Kleynocie Nieczuiá/ ktory Długoß powieda być własnie w Polßczę nábyty / y piße o Przodkách tymi słowy: Genus Polonicũ prouidum, nośili Drzewo osieczone w polu Czerwonym/Krzyż ná wierzchu Nouum Proclama ná on czás otrzymali zá Bolesłáwá Krzywoustego / kiedy z Czechy do potrzeby nie mogł przyść/ rozgromił ich/ oni z kotow strzegli / thák iákoby ßkodę iáko w náßych chytrze vczynili. Tám przez Mezá they Fámiliey sam Pan Bog przestrzegł náße/ gdy przez sen záwołał głosem wielkim áż wßytkie ludźie potrwożył w woyßczę/o czymes iuż czytał wyżßey przy pomienionym Krolu. A tak przypátrzywßy sie Herbu własności/czytać będźieß o Przodkách y o Potomstwie ich wieku mego / ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ Wiele w roznych scriptách/zwłaßczá w Przywileiách przy konfirmácyách Klaßtorow/Kościołow/y inßych/wspomináią Przodki

tey Fámiliey

tey Fámiliey Nieczuiámi / z ktorych ieden założył wieś Nieczulki w ziemi Sedomierskiey/tego mieni/Derslaus Nieczuiá.

☞ Wsseborius Nieczuiá Woiewodá Sedomierski/ktorego wspominaią wszytkie Historye zá pánowánia Władysławá Bolesławowego synà/ y tenże sie był zástáwił o krzywdę onych Młodzieńcow Bráciey iego przećiwko niemu z Piotrem Hrábią z Skrzynnà: Był Hetmánem Koronnym/á to było w Roku 1145. y wiele inszych: Ktorych iż Historye dowodnie nie wspominaią/Przywileie też nieznácznie/tylko nieczuiámi/iáko w Roku 1200. Troianum Nieczuie, Comes Stoislaus Nieczuia, Comes Zdislaus Nieczuia, ná Przywileiu dawnym/w Roku 1261.

☞ Wieku mego tego Herbu było wiele domow znácznych y zásłużonych R. P. Jáko naprzod Dom Stárzechowskich/z ktorych opowiedáią Woyćiechá Mężem wielkim rozne scriptá / zwłaszczá Orzechowski w Dyálogu ábo w rozmowie około exequcyey/kedy synà iego Janá wspomina Woiewodę Podolskiego.

¶ Tego Woyćiechá Bráciey kilká w Sokálską bitwę zábito / ktorzy wiele á mężnie z nieprzyiaćioły Krolestwá tego czynili.

¶ Ten Woyćiech był w wielkiey łásce Krolowey Bony / tá mu była zlećiłá Zamek pográniczny Bar / chcąc áby sie przy nim Miásteczko przespiecznie sádziło.

¶ Tenże potym ku látom przychodząc / miał opátrzenie od Krolá S: znáczne/był Káßtellanem Bełskim/ á potym Woiewodą onegoż woiewodztwá vmárł. Miał zá sobą Turską z domu Janiná / z ktorą zostáwił synow czterech/ trzey młodo pomárli / tylko został Jan ktory był Woiewodą Podolskim wieku mego/práwy Pan y obrońcá R. P. Był wielki chlebodawcá ludźiom Rycerskim/ktore y znáczńie opátrował: Wielki á znáczny rátunek przećiwko Pogánom z niego one kráie miały.

¶ Miał zá sobą Bydłowską z domu Topacz/ktorą był z Fraucmeru Krolowey poiał/z ta zostáwił to Potomstwo/Naprzod:

Woyćiechá Stároste Wysogrodzkiego/o tego dobroći/ hoyności przećiwko ludźiom stanu káżdego/by sie wßytká prawdá wyliczyć miálá/ wielkąbymći w thym zabáwę vczynił: pomagáiąc chudym do dobrego mienia/rátuiąc ich wedle możności y pánoßąc/nálożył ná to wiecey niż przez sto tysięcy/Oćiec wßytkich chudych pácholkow był to wieku moiego / málo żadnemu dáć nie vmiał. Przećiwko nieprzyiaćiołom Ruskich kráin wielkie pocżty miewał. W Interregná wiele á pożytecznie R. P. służył/ po Krolá Stephánà do Węgier ieżdżił. Ná Zamku swym Jánu spolu znáczny á mężny odpor Pogánom dawał/ potrzeby żadney zá tego Krolá nieomießkał/ iáko pode Gdańßk/do Moskwy/y indźiey. Zostáwił z Ligezianką Synà iednego Janá. Potym z Laską Woiewodzanką Sierádzką Syny y Corki / ná ten czás były minorenes.

Stánisław wtory Syn thegoż Woiewody / Podkomorzy przemyski/był wieku mego dobry/cnotliwy/á bárzo pożyteczny sługá y stroż R. P. Wiele á pożytecznie iey w one Interregná służył. Był człowiek vczony / ludźie vczone miłował y przy sobie ie bawił. Zostáwił z Tárłowną Woiewodzanką Lubelską potomstwo. Vmárł w roku 1582.

☞ Dom Wapowskich stárodawny y znáczny / wspomina Kromer w Kśięgách trzydźiestych Janá/ktory zá Krolá Alexándrá mężnie Tátáry gromił.

Bernátá Wapowskiego długo będzie imie w ludzkiey pámięći/dla zacnych zasług według stanu iego. Będąc Kántorem Krákowskim/ Sekretarzem Krolá Zygmuntá/ pisał Kronikę Polską. Ciáło iego leży ná Zamku w Krákowie/ktore opowieda Epitáphium pisane w te słowá.

Bernardo

Bernardo Wapovvski, iuris vtriusq; Doctori, Cantori Cracouieñ, Cubi: Apo: & Regio Secretario, viro erudito, carmine & prosa excellenti, patruus posuit: Scripsit Historiam Polonorum, ex qua quantum ingenio valuerit, posteris iudicañ reliquit. Obijt 23. Nouembris, anno 1535.

Piotrá Wapowskiego wspomina tákże Epitaphium támże.

Reuerendo Patri Domino Petro Wapovvski, Decano Cracouieñ, viro magni & excelsi animi pietate insigni, forti rerum Ecclesiasticarum honorisq; Diuini propugnatori, monumentum hoc positum est, qui exactis cum dignitate viuendo 85. annos, tercia Octobris obijt, anno 1536.

Zá wieku mego był Andrzey Wapowski Káßtellan Przemyski/ktory ná Koronácyey Krolá Henrykà / w zwádźie ná Zamku w Krákowie od Sámuelá Zborowskiego ránion / od ktorey rány potym rychło nieodieżdżáiąc z Krákowá vmárł. Był to dobry Senator/rządny y możny/zostáwił z Máćiciowską z domu Ciołek/ Káßtellaná Sędomierskiego Corkę/ Synà Janá/drugi vmárł rychło po iego śmierći.

☞ **Dom wieku mego Dźierzkow w Lubelskim Woiewodztwie był znáczny/z ktorego byli dwá bráćia.**

Chrzyßtoph/ktory z młodości/prosto z náuki/od Krol áAugustá był posłan do Turek/áby sie ięzykà náuczył y pismá Arábskiego / mießkał w Konstántynopolu przez ßeść lat / wielkie persękucye od Pogan ćierpiąc: Bo gdy podrosł/obaczyli w nim dowćip/z wielkimi obietnicámi námawian był áby przyiął wiárę ich. Co ßkoroby iedno był vmyślił vczynić/ zrázu wielkie opátrzenia od Cesárzá y od Báße przednieyßego obiecowano / żonę Stráßá zmárłego / ktory też był od nich w młodym wieku wźięt / iákoś pod Odrowążem czytał/ ábo Corkę iego /z ona wßytka máiętnośćią dawano. Ale Anyoł Páński/ktory ßtrzegł młodzieńcá onego/y Cnotá przyrodzona/tego mu łákomstwá bronili / máiąc boiaźń Bożą przed oczymá : Gdy ktory Turczyn z nim o tym mowić począł/zgromiwßy go/plunawßy ná ich wiárę/ ßedł precz od niego. Co Pogánie bacząc/byli mu potym infensi, y wielkie niewczáßy ćierpiał/tylko przy Poślech Chrześćiáńßkich Krolow y Cesárzá / nieiáko rekreácyą miewał/v ktorych bywáiąc/roznych ięzykow przewykł/Włoßkiego/Fráncußkiego/y Niemieckiego. Rádźiby byli iuż ná oßtátek Pogánie/ bacząc w nim godność/zayźrzác go Chrześćiánom/ ábo go przez moc ßobie przywłaßczyli/ábo też y ozdrowie przyprawili. Ale Pan Bog záwße swoich ma w obronie/zbył onym Pogánom/przyiechał do Oyczyzny zdrowo. Wiákich posługách R. P. bywał/ábo być może/toć nápotym Hiſtorya powie. Oycá/ ktory przez czás długi od Kościołá Powßechnego ßie był odłączył/ná to náwiodł/że onymi błędy wzgárdźił/á Pánu Bogu ßie vpokorzywßy/pokutuiąc zá to żálował. Co gdy vczynił/iuż będąc w lećiech podeßłych/ w kilkánaśćie niedźiel Chrześćiáńßkie żywotá dokonał.

J Brát tegoż Chrzyßtophá rodzony N. ktory multorum hominum mores vidit, potym do Oyczyzny przyiechawßy / ná dworze Janá Zamoyßkiego/Kánclerzá y Hetmáná Koronnego był Kuchmistrzem/Młodźieniec godny y vczony.

☞ **Dom Wilkockich w Krákowßkim Woiewodztwie ßtárodawny y znáczny. Stánißław/Chrzyßtoph/Jan ktory ná dworze Krolá Augustá czás ßie niemáły báwił/miał potym zá ßobą Czerną/z ktorą potomßtwo zoßtáwił.**

☞ **Dom Kuropátnickich ßtárodawny w Ruśi/zásłużony Rzeczypoßpolitey/ktorych przodki Hiſtorye znáczńie opowiedáią/wieku mego był to dom możny w onym kráiu/ y mężowie wielcy.**

☞ **Dom Łokníckich ná Podláßu ßtárodawny. Był zá wie-**

ku mego Jan Woyski Bielski/ktory z Jasieńska miał synow dwoch/Janá y Máryaná/obá byli Sekretarzmi Krolá Stephána/ y tym obiemá zlecił był żywność woda wożić z Litwy do woysk z ktorym ciągnął do Moskwy.

☞ Wierzbiczcy w Chełmskim dom stárodawny / bywáli vrzędniki Ziemskimi támże. Był Derslaus de Wierzbicza Subiudex terræ Chelmeñ, anno 1525.

Wilczopscy w Lubelskim woiewodzt dom stárodawny.

Bystrzeiowscy w Sedomierskim/Jan/Mikołay/y Stánisław/byli wieku mego ludzie godni/ Zbigniew/ Chrzyßtoph/ bráćia ich stryieczni támże.

Ostrowscy támże w Sedomierskim woiewodztwie.

Kochowscy támże w Sedomierskim woiewodztwie/ludzie Cnotliwi/vprzeymi/y prawdziwi.

Lukáwscy w Sedomierskim woiewodztwie dom dawny.

Witosławscy támże.

Dymitrowie w Powiećie Mislickim.

Práscy od Rádomiá z woiewodztwá Sedomierskiego.

Konieńscy támże dom stárodawny.

Wichorscy w Chełmskiey źiemi.

Slankowie w Belskim woiewodztwie.

Krzesińscy od Poznániá ludzie bywáli / znáczni/ wieku mego w tym domu. ¶ Szumlenscy w Ruśi.

Sádlenscy z Brzeskiego woiewodztwá ná Kuiáwách dom dawny/z ktorych Jan w Ruśi v Buskú był wieku mego/ y tám Potomstwo zostáwił. ¶ Zgierscy z Zakroczymskiego Powiátu. ¶ Gládyßowie w Sedomierskim/wyßedł z Prus. ¶ Inßych domow wiele w roznych Woiewodztwách / o ktorych dostáteczńie wiedzieć nie moge.

O kleynocie Przosna/ktory własnie samo nazwisko vkázuie w Polßczę nábyty / ták iákoś czytał w Gniazdźie Cnoty / ma nazwisko od Rzeki ták rzeczoney / ktora v Kálißá y v Przemetá Miast płynie / nád ktthora Przodek Herbu tego znáczńie sobie y z wieczna pámiećia poczynał. Ma być Lew żołty w polu błekitnym / ná grzbiećie trzy Wieże/ktorego własność obaczywßy/czytáć będzieß o Potomstwie ktore ia znáć moge. ¶ Nieznáczne opisanie od Historykow tey Fámilicy Przodkow nam zátáilo.

☞ Wieku moiego był Dom Baleńskich ná Dobrzyńskiey źiemi/y w Prusiech możny/ iáko opowiedáią Listy domu tego Janá Balińskiego Woiewodá Pomorskim/ktorego znáczne męstwo á wierność od Krolá Kázimierzá hoynie nágrodzona byłá.

Był syn

¶ Był syn iego Kásztellanem Gdańskiem / y Podskárbiem Xięstwá Pruskiego/ktory Zamku Málborskiego dał znácznie oprawić.

¶ Tenże zostáwił te syny / Stánisłáwá Podczászego ziemie Dobrzyńskiey/ktorego też byli wieku mego ći synowie.

Jerzy Sędzia Málborski.

Jan/ktory w postronnych krájnách / w Niemcech czás bárzo długi ná służbie żołnierskiey látá swe trawił.

Michał z Kucborską z domu Ogończyk potōstwo zostáwił.

Páwel y Jákub ktory przy Jame Zamoyskim/Kánclerzu y Hetmánie Koronnym czás długi się báwił/ná wszytkich expedycyách z nim w Moskwi był/oprocż Pskowskiey/Maż ex vtracę parte R. P. godny.

Jákub Baleński/ Syn wyższey pomienionego Kászthelianá wtory/był wieku mego tákże Podczaszym Dobrzyńskim po brácie.

Jan trzeći brát ich żołnierz dawny y mężny.

Piotr miał zá soba Kukucka z domu Pomian/z ktora potomstwo zostáwił. ¶ Wáclaw czwarty vmárł bez żony.

☞ Wilżeński w Rusi/ktory z tymiż Balińskim przed tym był iedney dzielnice/ w Woiewodztwie Lwowskim ma znáczną máietność.

¶ Inszych domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia ták dostátecznie wiedzieć nie mogę.

O Kleynocie stáro-

dawnym Polskim Dziáłoszá/ktory ma być Rog Jeleni Száry w polu czerwonym/tákże skrzydło Sepie száre podla niego: pisze Długosz że iest w Polszcze nábyty. O początku iego czytáleś w Gniazdzie Cnoty / powieda ná Przodki Herbu tego/że bywáli industrios, sed tenaces, o ktorych przypátrzywszy się własności Herbu/czytáć będziesz.

☞ De Rogow Przodki Herbu tego /ludzie R. P. zásłużone / opowiedáią rozne scriptá/iáko Przywileie koronne/Hiſtorye tákże.

☞ Hińczá de Rogow/Kásztellan Sieradzki/był w Roku 1260. Czytay Statuty tám w Przywileiách obaczysz.

☞ Hinczá po thym Kásztellan Sierádzki był w Roku/ 1457. Był naprzod Kásztellanem Rosperskim/ tenże ieżdził do Litwy po Jágiellá Xiążę Litewskie áby przyiechał ná Krolestwo/iáko o tym Kromer w Xięgách 15. List 363. czyni wzmiánke tymi słowy: Legati ad Iagiellonem missi sunt, vt eum ad coniugium Heduiis & Regnum Polonorū vocarent & secum adducerent. Támże te Posły pomienia: Włodká/Chrystyná/Piotrá Száphrāńcá/y Hinczę Rogowskiego.

¶ Tenże był w Vnio przyiął do Herbu swego/Wołczká Kokutowiczá y wszytek dom iego.

¶ Tenże vmárł Kásztellanem Sierádzkim y Podskárbim Koronnym.

☞ Rátultowie/ktorych była Skrzydlna/tego Herbu vżywáli: Te wniosłá Białłagłowá w dom Pieniążkow. Tych opowieda list ná ktorym spłáćili ſumme wiáná Bábiſtego Janowi z Janowic 205. złotych czerwonych/w roku 1479.

¶ Potym drugi List wſpomina tyż Rátulty/ Jerzego y Márká bráćia rodzona/ ktorzy odbieráli Zamek Száphláry z reku pomienionego Janá z Janowic.

¶ W Káźimierzu v świetey Káthárzyny ći Hinczowie wiele byli ozdoby Kośćiołowi onemu przyczynili/wßákoż wßytko ogień popſował/y pámięć ich wymißczył.

¶ Ná Zamku w Krákowie Káplicá ich fundowánia ießcze áż do tego czáſu/y wiekom wieczńie trwáć będźie/kedy ie záwße wſpominániac/do Páná Bogá ſie zá nimi modlac.

¶ V Swietey Troyce w Krákowie Zakonnikom do Kośćiołá wiele nádáli/ſkad tákże pámiątká ich nie zginie/y wiecznie wſpominámi w modlitwách Káplánſkich beda. ¶ W tym wieku coby tego Herbu vżywáli/własnego Potomſtwá tych Przodkow wiedzieć nie moge.

O kleynocie ſtároda-

wnym Rola/ ktory to w Polßczę Początek otrzymał od dawnych Monárchow Pogáńſtich/ czego potwierdza Dlugoß tymi ſłowy: Genus Polonicum, in qua Viri ſimplices & mediocritate contenti: Vżywáli Herbu tego/Białey Rożey w Polu Czerwonym/około niey trzy Kroie. Ktoremu ſie przypátrzywßy/ czytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie wieku mego ich/ ktore ia w thák ßerokiem Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Dobrogoſtá zá Káźimierzá Pierwßego/ opowiedáia Hiſtorye Hetmánem Koronnym/ ktorego był Syn Biſkupem Poznáńſkim/był wźiet po Pijanie Włochu/roku 1125. Zył ná Biſtupſtwie tylko lat pięć. Vmárł w roku 1130. Po nim náſtał Rádwan teyże Fámiliey/ ácz drudzy tego Rádwaná opowiedáią z Domu Srzeniáwow.

☞ Bernátá opowieda támże Káthálog Biſkupem po Rádwánie wyżßey pomienionym/wźiet z Kánoniey Poznáńſkiey: O tym ták piße/że był humilis, Zył ná tey ſtolicy lat trzynaśćie. Vmárł roku 1151. Po nim náſtał Swetoſław z domu Jáſtrzebiec.

☞ Benedyktá Hrábie Rola opowieda Przywiley dawny/w Roku 1230.

☞ Mikołáiá Rola Podkomorzem Inowłocławſkim opowieda Przywiley Koronny/ czytay Státut Przytuſkiego w Kśięgách Wtorych Káp: 2. w Roku 1451.

☞ Wieku mego były te domy możne y zásłużone R. P.

znáczńie. Naprzod Dom Tárnáwſkich w Leczyckim Woiewodztwie.

¶ Był Piotr Chorążym Leczyckim / ktorego tylko iedyny ſyn Jan był Refferendarzem Nadwornym y Proboßczem Włocławſkim / Máż biegły w ſpráwách Rzeczypoſpolitey.

☞ Dom Wárgáwſkich w Leczyckim woiewodztwie ſtárodawny/z ktorego zá wieku mego był Ráphał Adminiſtratorem żup Krákowſkich/w Roku 1549. Potym był Piſarzem Skárbnym/vmárł Ránonikiem Krákowſkim.

¶ Z tegoż Domu Dom Járochowſkich thámże w Leczyckim Woiewodztwie ſtárodawny.

☞ Dom Wituńſkich w Leczyckim woiewo: ſtárodnwny

Dom Lubienieckich ná Kuiáwách Stárodawny y możny/ bywáli Káſtellany/Dygnitarzmi w onych krátách/ ludźie R. P. záſłużeni.

Dom Sokołowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny.

Dom Swietoſłáwſkich támże ſtárodawny.

Dom Ercießowſkich ná Podláßu ſtárodawny/ z ktorych iednego w Krákowie ná Zamku ćiáło leży/nád ktorym ieſt ten napis:

Iacobo de Ærczieſſovv iuris Pontificij Doctori, Canonico Cracouień, morum integritate, vitæq; ſanctimonia cõſpicuo, omniũ inopum pio parenti. Obiit anno 1533.

Dom Lubnickich ábo Bolgowſkich w Leczyckim Woiewodztwie ſtárodawny.

Dom Boruckich ná Kuiáwách ſtárodawny. Był wieku mego Noſek ták rzeczony iż noſá nie miał/bo mu był vpadł w niemocy w izdebce/iáko poſpolićie máwiáć zwykli/ Morbum Galicum leczący. Był Chorążem Brzeſkim / miał ze dwiemá żonámi to potomſtwo: Z Szubſka ábo Szczáwińſka zoſtáwił ſynά y trzy corki. Potym z Anną Dobſka z domu Godzámbá/zoſtáwił ſynά Janá/y corkę Jádwigę/ zábit potym w domu okrutnie od ſwoich ſąſiad.

¶ W Wárßáwie drugiego opowieda Epitáphium tymi ſłowy: Reuerẽdus ac Nobilis Dominus Martinus Borucki, Canonicus Varſcheuień, S. R. M. Medicus, hoc lapide tegitur, anno 1565.

Dom Stánisłáwſkich ná Kuiáwách ſtárodawny.

Janußewſcy w Sochácżewſkiem Powiećie w Ráwſkiem Woiewodztwie.

Komorowſcy w Leczyckiem Woiewodztwie. Był Lukaß Profeſſus Ordinis Cyſtercień w Mogile / Cuſtos & Sacriſta Wągroweceń: w roku 1580. ¶ Támże w Mogile był drugi brát iego Zakonnikiem.

¶ Jákub brát ich trzeći żołnierz y máż dobry/w Litwie miał máietność.

Bárthochowſcy w Leczyckim Woiewodztwie.

Rusieńſcy w Sieráckim Woiewodztwie / z ktorych ieden ná Podolu Wálenty zoſtáwił potomſtwo y máietność znáczną. Drugi tegoż Synowiec był Rotmiſtrzem pießym do Moſkwy/y tám zábit tempore Stephani Regis.

Goſłowſcy z Wyſogrodzkiego Powiátu/ byli dwá Brácia/ Stánisław y Jan / ludźie Rycerſcy / w potrzebách znáczných bywáli / ták Jan/ten z wielą narodow ßáble ſwey probował/wßędy ßczęśliwie nád káżdym nieprzyiáćielem ßczęśćia podług myſli vżył/z młodości ná Rycerſkim chlebie zroſł. Stánisław pode Pſkowem y indźiey w potrzebách z nieprzyiáćioły bywał.

Białáczewscy w Leczyckim Woiewodz: dom stárodawny.
Kozielscy támże w Leczyckim/ z ktorych Máćiey był Rotmistrzem ná Podolu/z Turki/z Wołochy w potrzebie bywał.
Rzeßewscy z Leczyckiego Woiewodzt: dom stárodawny.
Witowscy támże w Leczyckim dom stárodawny.
Gumowscy támże w Leczyckim dom dawny.
Slubickich dom támże w Leczyckim stárodawny.
Scićieńscy ná Kuiáwách dom stárodawny.
Dom Skotnickich támże dawny / byli bráćia dwá wieku mego Mężowie dobrzy/ Floryan y Andrzey.
W Bielskim powiećie dom Mińskich stárodawny.
Dom Owśiánych stárodawny y znáczny ná Podláßu.
Dom Wyßczelskich ná Kuiáwách / z ktorych opowieda we Włocstáwiu Epitaphium te ludźie znáczne tymi słowy: In laudem Dei Omnipotentis, memoriamq; Venerabilis Petri Wysſczelski, Canonici Wladislauień, anno Domini 1 5 7 6. Septima Aprilis defuncti, ætatis ſuæ anno 60. Doctor Mathias Viſſczelski, Vuladislauień ac Ploceń Canonicus: Præpoſitus Sluſeuień, Fratri ſuo chariſsimo meſtus poſuit.
Kobylniczcy ná Kuiáwách od Krußfice dom stárodawny.
Sadkowscy z Ráwskiego Woiewodzt: dom stárodawny.
Kochańscy ná Podláßu stárodawny dom y rozrodzony.
Kłoßowscy ná Podláßu dom ſtarodawny y rozrodzony.
Gádomscy w Ráwskim woiewodztwie dom rozrodzony.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách zacnych y możnych.

O Kleynocie Kroie/

niektore dawne ſcriptá ták powiedáia/ że z nich ma then wyżßey pomieniony początek / y thákże go w Polu Czerwonym vżywáli Przodkowie / o ktorych Długoß piße/Genus Polonicũ manſuetum.

☞ Rozność mála miedzy tymi dwiemá Herby / tylko co v pierwßego widźiałeś Roża / v tego záśie niemáß nic/ tylko że ſie wiąża Kroie końcámi ieden od drugiego/á dla tego potomſtwo ktoregoby właśnie vżywáć mieli/ nie wiedzą/ y zá zwyczáiem do pierwßego Roliczá wßyſcy ſie mieca / y tegoż vżywáią / ten ieſt dawnieyßy ták to o nim powiedáią / żeby ießcze miał być nádan od Piaſtá Potomſtwu iego właſnemu z Oycá/á temu ktore z mátki / Lemieße/ o ktorych niżey mieć będźieß/w Leczyckiey źiemi tego Herbu pełno. Opowiedáią dawne ſcriptá Crzeſum Comitem Palatinum Lencicień, od ktorego Krzeßow ábo Krzeßyn záłożona wieś/ y támże potomſtwo ieſt co od niego ießcze nazwiſko nieść máią Krzeßowſcy. ić.

Kleynotowi

Kleynotowi themu Láryßá/początet ták iákoś wyżßey czytał kláda/ máia być dwá Lemießá w polu Białym / ktorego obaczywßy własność/czytáć będzieß o Przodkách y o potomstwie własnem / o ktorym ia wiedzieć mogę.

☞ Láryße wspominái dawni scrypcorowie tákże y Przywileie/iáko Jánkálá Láryße Hrábio/w roku 1264. Rowny temu List w Státučie Przyluskiego czytay. Żył zá pánowánia Bolesłáwá Książęcia Wielkiey polski / prádźiádá Kázimierzá Wielkiego.

☞ Comes Choschanus Láryßá podczáßy Kálisti/ktorego opowieda List tegoż Bolesłáwá/ anno vt supra,wßákoż dostáteczniey ie opowieda Anonimos/że zá ich przyczyną Zydowie wielkie byli otrzymáli wolności y tego Książęcia.

☞ Od tychże Przodkow wieku mego były te domy znácżne/iáko naprzod Domáńscy w Sierádzkim Woiewodztwie w Ostrzeßowskim Powiećie dom znáczny.

☞ Dom Mádáleńskich stárodawny / z ktorych był Jan Rotmistrz znáczny.

Dom Zdanowskich od Lukowá rozrodzony / y Mężowie dobrzy y znácżni.

W Pilcy wspomina Epitáphiú tego Herbu Tomaßá Chochołátego/y napis ná Oltarzu ktory fundował/tymi słowy. Deo Optimo Maximo, suæq; intemeratæ Genitrici Virgini Mariæ & diuo Leonardo Thomas Chocholati edificauit, ktory znácznie nádał/ vmárł w Roku 1545.

¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách domow/o ktorych ia wiedzieć nie mogę w ták ßerokim Krolestwie.

O kleynocie Osmorog/alias Gierałth/ ktory od przodká zdawná ták názwánego tho nazwisko nieśie/ ma być Krzyż rozdárty Biały w polu Czerwonym / nosili przed tym Cietrzewiá/ktorego w Helmie w tym wieku noßa: Ná káżdym Rogu Krzyżá ma być Jábłko ábo Pomáráńcza. A ták obaczywßy własność Herbu/ czytáć będzieß o Przodkách y o Potomstwie / ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę. Początek iego ták iákoś czytał w Gniazdźie Cnoty.

☞ Nayznáczniey nam przodká Herbu tego Długoß opowieda Woysłáwá Rycerzá tymi słowy: Fortali-

cium, alias

cium, alias Groblo, in ripa Visle edificauit, & præbendam ibidem sancti Iohannis in eodem fortalicio & Parochialem Ecclesiam fundauit, & dotauit, & ibidem quiescit. Ex hoc genere ad dictam Ecclesiam habent ius patronatus, licet hæc vila sit iam Regia ex comutatione eorundem bonorum cum Cazimiro magno, qui edificauit Niepolomice Castrum. &c.

¶ Támże opowieda drugiego Woysławá Mežá tey Fámiliey możnego / ktory do Kościołá świetego Floryaná ná Kleparz wiele nádał. Tám osobá iego wymálowána byłá / co ogień zepsował / á potym oprawiáiąc Kościołá Proboszcz ieden / zásklepiwszy potynkował dał: Tám sie dopiero osobá y text zámázálá / bo to było przed Lokietkiem.

Gieraldá w Ksiegách Osmych opowieda Kromer Proboszczem Czerwieńskim / ktory potym był Biskupem Ruskim / ná on czás poki ieszcze stolicá Biskupia w Háliczu byłá / o tỹ czytay Ksiegi 9. tegoż Historyká.

Gieraldá Biskupem Wiocławskim opowieda Káthálog / był wźięt po Jákubie z domu Swinki. Vmárł w Rzymie w Roku 1323. y támże pochowan / o czym Kromer w Ksiegách 11. Gdy był posłan w Legácyy do Papieżá Janá Dwudźiestego wtorego tego imieniá / z strony Dźiesięćin Krzyżáckich.

W tym wieku iest dom Gieraltow / ktorzy Przodkow swych nazwisko mioią / wspominaią listy ich bráciey trzech rodzonych / Woysławá / Ludysławá / y Przecławá / ktorzy te imioná zákładáli w Krákowskim Woiewodztwie od imion swych / Woysław / Woysławice / Ludysław / Ludysławice / Przecław / Przecławice / do ktorych było wiele wśi: Moykowice / z tych Gieraltow reku wyszły w dom Trzecieskich z domu Strzemie: chowáli sie w Zákliczynie / y tám ieszcze máią Káplice swą / wszákoż y te vtráco zá odmiáno wiary / ktora im rácżey zá płoty każe sie chowáć niżli ná miescu świetym. Byli wieku mego brácia trzey rodzeni Gieraltowie: Naprzod Adam Sędźia Grodzki Sądecki / Zygmunt pisze sie z Fáścišowey / trzeći Jerzy.

Ná Podolu Gieraltowie tegoż Herbu byli wieku mego / ludźie Rycerscy z tychże Przodkow.

Siemichowscy w Sedomierskim y w Krákowskim Woiewodztwie teyże dźielnice.

Wyżyczcy v Bochnie dom stárodawny teyże dźielnice.

Wolscy w Krákowskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Fáścišzewscy w Krákowskim Woiewodztwie dom dawny.

Wroblíscy w Sedomierskim / opowieda iednego Epitáphiũ w Kościele Krákowskim ná Zamku tymi słowy: Septima Ianuarij obijt Venerabilis Dominus Nicolaus Wrobliski Canonicus Cracouien, Præpositus omnium Sanctorum, anno 1508.

¶ Inszych domow iest wiele w roznych Woiewodztwách / o ktorych ia dostátecznie wiedzieć nie moge.

O Kleynocie Trzaská/ktory tákże w Polszcze ma własny początek y nádánie/ ma być puł Miesiacá Rogámi wzgore/ żołte w polu Błękitnym Miecze otłuczone/ ieden ná wierzchu drugi od spodku/zowa go niektorzy Białła/drudzy Lubiewá. Pisze Długoß o Przodkách: Gens in Polonia antiqua, Militaris, libera, & iniuriarum vltiua: O ktorych przypátrzywßy sie własności Herbu/czytáć będzieß tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

¶ Iż ták to twierdzi Potomstwo/ że sie Przodkowie pisali de Białła/ tedy ná wielu liśćiech náydzie wiele znácznych/ktore ták pomieniáią.

Morchá Comes de Białła/w Roku 1091.

Mstygenus Comes de Białła w Roku 1180. ná drugim mieyscu/ácz nie mieni áby byli tey Fámiliey/ wßákoż iż sie de Białła pisali/ iam ie tu w ten obyczay położył.

Klemensa Szelige z Janowic Podkomorzem Sierádzkim opowieda List dawny/w roku 1436.

☞ Wieku mego były te domy tey Fámiliey możne/ iáko naprzod Dom Glinkow stárodawny w Mázowßu/ wspominaią Przywileie dawne Mikołáiá Glinke Káßtellanem Wyskiem/w roku 1440.

Jákubá Glinke Stároſta Wyskiem opowieda Epitáphium w Wyznie w Kośćiele w te słowá pisane: Katerinæ Dzialynska, matronæ castiſsime, præſtantiſsimeq; formæ corporis, excellentiſq; animi dotes cõiunxerat, ob idq; á multis petita, tandem Iacobo Glinka Viro Illuſtri, præfecto huius loci nupſerat. Fœlix Srzenski á Sokołouo, Palatinus Ploceñ, eius ex ſurore nepos longo poſt tempore præfecturam loci huius adeptus auiæ pietatis ergo hoc in loco poſuit & illuſtrauit, anno 1549. Obiit Menſe Iulio, anno 1503. Quam Glinka Coniunx quadrigenio poſt ſubſecutus eſt, coniunctiſsimamq; vitam eorum, corpora imitata, ne tumulo quidem ſe diſiungi voluerunt.

Jan y Andrzey Glinkowie bráćia pod Działdowem/z Krzyżáki wiele á mężnie czyniąc/zbići.

¶ Wieku mego iuż były Anná Gliniczanká/Mikołáiá Káßtellaná Wyskiego Corká/zá Wolskiem Káßtellanem Sedomierskim.

¶ Byli ći Mężowie tákże z domu tego ludzie znáczni/iáko Jákub Glinká/ ktory ná Podháycách w Rusi był czás długi Stároſta/ ießcze od they Ciotki swey Káßtellanki Sedomierskiey zoſtáwiony/tám w tym kráiu zoſtał y Potomstwo zoſtáwił z Jádwigá Strzyżowna Sędziego Hálickiego Corká. Drudzy bráćia iego w Mázowßu ná dobrách oyczyſtych zoſtáli/ Mężowie rzadni.

☞ Dom Sieklickich stárodawny opowieda Epitáphium w Krákowie ná Zamku Jákubá tymi słowy.

Magniſicus Dominus Iacobus Sieklicki, Caſtellanus Voynicieñ, Illuſtriſsime Virginis Reginulæ Helizabetæ, curiæ Magiſter iacet hic: his ſuo ſæcu-

lo quatuor Reges Polonos singulam gratiam expertus est virtute paterna, sublatus est autem anno Domini 1512. Positum est ab vxore sua primaria fœmina Beata de Tenczin, anno mox sequenti.

☞ Dom Wileżeńskich stárodawny / z ktorych ieden był Opátem Lubieńskim.

☞ Dom Sokołowskich w Mázowßu / z ktorych Abram w Krákowskim Woiewodztwie był Maż vczony / zostáwił z Oraczewską z domu Srzeniáwá Potomstwo.

☞ Dom Járzynow w Mázowßu w Ráwskiem Woiewodztwie stárodawny. Był ieden Dworzáninem mego wieku v trzech Krolow / v Augustá / Henrykà / y Stephána / Maż był sławny / zwano go Wodá / dla tego iż tylko wodę pijał.

Piotr ktory ná Podgorzu miał máietność Woytostwo w Brzostku / nie zostawił tylko iedyną Corkę Brzechwinę: Był to Maż sławny / godny pámieci / ták iákoś o nim czytał pod Jástrzębcem / ná wßytkie expedycye kosztem swym do Moskwy sie wypráwował.

☞ Dom Wedrogoskich stárodawny w Ráwskim Woiewodztwie. Był wieku mego Woyćiech Doctor Philozophiæ, Professor Academiæ Cracouień, Vir grauis & prudens.

Adam brát iego w Litwie miał máietność / maż w spráwách Rycerskich biegły.

W Sedomierskim Woiewodztwie Wedrogowscy iedneyże dźielnice.

☞ Dom Choynáckich w Ráwskim woiewodztwie stárodawny: Był Páwel Opátem Lubieńskim / Theophil Sędźiem Ráwskim / y inßych wiele ludźi godnych było tego Domu.

W Poznáńskim Woiewodztwie Choynáczcy tegoż Herbu y dźielnice.

Zimoßárscy z Ciechanowskiego Powiátu dom rozrodzony / z ktorych ieden był Phizykiem Krolá Augustá / Astronomus egregius, y inßych z tego domu wiele ludźi godnych.

Dom Dłuskich v Skrzynná w Rádomskim Powiećie.

Trzonkowscy z Prus dom stárodawny / wyßli z Mázowß.

Szygowscy w Mázowßu ludźie Rycerscy / z ktorych ieden był w łáśce Błażeiá Słuckiego Jurgiá.

Podbielscy z Nurskiego powiátu dom dawny y rozrodzony

Thyßkowie z Łomżeńskiego powiátu dom rozrodzony.

Chrzczonowscy w Ráwskim Woiewodztwie dom rozrodzony / był ieden Opátem Lubieńskim.

Gołyńscy w Ráwskim woiewodztwie dom rozrodzony.

Kleczkowscy v Łomzy / był Jákub Doktor Theologiae / ktory w oyczyźnie swey Kościoł fundował y zmurował.

Niemierowscy w Ráwskim dom rozrodzony.

Zakrzewscy támże dom rozrodzony.

Nartowscy támże w Ráwskim dom rozrodzony.

Rotowscy támże dom rozrodzony.

Bielscy támże dom rozrodzony.

Szczuczcy támże / Błażeiowscy / Podsędkowscy / Domy wßytko rozrodzone.

Michálowscy támże w Ráwskim / był Stánisław Podsędkiem Ziemskim Ráwskim.

Pielászowie dom rozrodzony/w Litwie drudzy tegoż domu máietności y opátrzenia zá znáczne zasługi máią.

Chrzaszczewscy támże w Rawskim dom rozrodzony.

Papleńscy dom rozrodzony támże.

Zabielscy z Rożáńskiego powiátu dom dawny y rozrodzony

¶ Inszych domow iest wiele w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych ia dostátecznie wiedzieć nie mogę.

O kleynocie Niesobia/ alias Krzywosąd/ ma być Strzałá Biała ná Czerwonym polu/Ogon Orli Czarny w żołtym. Pisze Długoß o Przodkách że bywáli hoyni y wielkomyślni. O ktorych przypátrzywßy sie własności Herbu/ czytáć będzieß tákże o potomstwie/ktore ia znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ Miechowitá w Kśiegách Wtorych wspomina Hrábie Krzywosądá dla tego/ że nádał wieś Klaßtorowi Siećiechowskiemu/w Roku 999.

☞ W ziemi Sierádzkiey iest Rzekà Niesobia/ nád ktorą ći Krzywosądowie porážili byli wielkie woysko nieprzyiaćielskie/ zá co niemáłe nagrody bráli/ y tám áż po ten wiek potomstwo ich było znáczne/iáko niżey czytáć będzieß.

¶ Czytáiąc Przywileie Koronne/wiele tych Krzywosądow záßłużonymi R. P. obaczyß/w roku 1256. Bogumilus de Ruda Castellanus.á pomienia go/ Comes Krzyuosad.

☞ Podkomrzem Krákowskim był Comes Krzywosąd/ w roku 1334. Zá Káźimierzá wielkiego/o czym w Státućiech czytay.

☞ Wieku mego był dom Mńomskich stárodawny w woiewodztwie Sierádzkim/ od tych Krzywosądow własne Potomstwo. Był Wáclaw Mńomski Máż podobny/Dworzánin Krolá Henryká y Stephána/vmárł nie máiąc wieku y trzydzieści lat/ Máż hoyny/iakoż te hoyność znáć było/ bo máietność niemáłą záwiodł/ y śiostry w wielkiem długu zostáwił.

☞ Dom Kepińskich v Saczá/ stárodawny y znáczny/ Rzeczypospolitey záßłużony.

☞ Dom Doruchowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony.

¶ Inszych wiele Domow zacnych/o ktorych ia wiedzieć nie mogę.

O kleynocie Sokola

o ktorego początku y znáczným nábyćiu czytał w gniazdźie cnoty: ma być puł Wieprzá dźikie°/ z zádu puł Niedźwiedźiá czarne°/ przez posrzodek Pregá czerwona/ w Helmie ná Koronie puł Niedźwiedźiá: pisze Długoß o przodkách thymi słowy: Genus Polonicum canum ac venationum studiosi. O ktorych przypátrzywßy sie Herbu własności/ czytáć bedźieß tákże y o Potomstwie o ktorym ia wiedźiec moge.

☞ De Sokola wiele wspominaią dawne Przywileie Mężow znáczných/ wßákoż ieśli tey Fámiliey/ niedokładnie. Comes Pomstiborius de Sokola, był w Roku 1256. Zá pánowánia Bolesłáwá Xsiążęciá Wielgopolskiego.

☞ Mstignens Comes de Sokola/ zá pánowánia Czarnego Leßká/ tákże go wspominaią listy dawne/ tylko áby tey Fámiliey/ nie dokładaią/ wßákoż iż Herb Sokola zowa/ zda mi sie że też y ći Comites byli tey Fámiliey.

☞ Wieku mego były te domy znáczne w tey Fámiliey/ naprzod Dom Galczeńskich w Wielkiey Polßcze/ wspomina Epitaphium w Gnieźnie ná Tumie iednego tymi słowy.

Reuerendo Domino Martino Galcenski, Custodi Posnanień, Præposito Louicień, Gnezneń, Lancicień Canonico, Viro optimo & Religionis Catholicæ tenacissimo, iurium Ecclesiæ deffensori & propagatori acerimo, vita functo 14. Aprilis, anno 1573. ætatis vero 77. Erasmus Milenski, Gneznéń, Cracouień, Posnanień, Crusficień Canonicus, Testamenti curator Cósanguineo & Confratri merens posuit.

¶ Tegoż to Probosczá Synowcy byli ći/ Naprzod/

Jan Kánonik Krákowski był wieku mego Vir grauis, Prudens & Constans, ná Trybunały Deputatem bywał/ y w inych postugách y spráwách Rzeczypospolitey Mąż zásłużony.

Marćin ktory trzymał Skárßewo/ Sebestyan Wierzbno/ Stánisław páduchy/ Nádárzyce Mátká ich ná ten czás trzymáią.

Dom Piglowskich w Wielkiey Polßcze stárodawny.

Dom Goreckich w Káliskim Woiewodztwie.

Dom Droźdeńskich ná Wołyniu/ zowa ich Vlámi/ Dom z mestwá sławny. Był wieku mego Michał Droźdeński Vlewicz/ Mąż sławny/ ktory v Retki wiele á mężnie z Tátáry czyniąc/ od wielkośći przemożon y tám zábit/ w Roku 1576.

¶ Inßych domow wiele wroznych Woiewodztwách/ o ktorych dostáteczńie wiedźieć nie moge.

Kleynocie ſtároda-

wnym Polſkim Brodźicz thák rzeczonym/ktory ma być Trzy Krzyże żołte w polu Czerwonym/ten zá co y komu nádan/dobrze wieß z pierwßego opiſania. Tu ná ten czás obaczywßy własność Herbu/czytáć będźieß o Przodkách/ktore Długoß opowieda/ Genus Polonicum, puidum in Mazouia propagatum.

¶ Widźiałem Liſty dawne/ná ktorych opowieda/ Comites, Wſſeborius, Suantoslaus, Chriſtinus, hæredes de Brodi, Fratres germani, ktorzy byli przy fundácyey Kośćiołá in vila Plonsk, w Roku 1106. Y ſami Dźieśięćiny do niego v Biſkupá po ſobie vprośili.

¶ O tey wśi Płońſku wiedźieć nie mogę/ tylko ieſt miáſteczko w thym wieku w Płockiey źiemi/ około ktorego Rycerſtwá tego Herbu bárzo wiele/ iáko o nich niżey czytáć będźieß/á wßytko domy rozrodzone.

☞ Wieku mego y zdawná znáczny był Dom tey Fámiliey Rádźimińſkich/y znácznie zaſłużony R. P. Kśięſtwá onego ießcze zá Kśiążąt/ iáko był Máćiey v Kśiążęcia Zemowitá czás długi ná dworze mężem znáczným/ potym był Márßałkiem w Roku 1382.

Máćieiá Rádźimińſkiego opowiedáia Przywileie Domu tego Woiewodá Mázowieckim/ w Roku 1400.

Janá Rádźimińſkiego tákże opowiedáią Przywileie dawne Káßtellanem Wárßáwſkim/ktory był Hetmánem Kśięſtwá Mázowieckie°.

Jan ſyn tegoż Woiewody był Rotmiſtrzem znáczným/ mężnym/ y fortunnym/ ktory Roty wywodźił z Mázowß ná potrzebę Krolom Polſkim/ z ktorymi w potrzebách wielkich bywał/ z Wołochy/ z Moſkwą/ y z Tátáry.

Bártoßá Rádźimińſkiego wſpominái dawne ſcriptá/ y pámięć ludzka niesie/ Cześnikiem Wárßáwſkim/ y w ſpráwách Rycerſkich mężem znáczným/ á to było w Roku 1510.

☞ Wieku mego był Stánisław Rádźimiński Káßtellanem Zakroczymſkim/ Stároſtą Liwſkim/ y Kámieńſkim/ ten tákże z młodych lat ná dworze Krolá Auguſtá ſie ſchował/ potym Roty wodźił y w potrzebách z nimi bywał. Był to człowiek śiły wielkiey/ w ſpráwách R. P. był biegłym/ dla czego Szlachtá onych kráin tempore interregni, gdy był Woiewodá vmárł Láwſki z domu Rogálá/ obráli go ſobie ná mieyſce iego/ wßákoż gdy in libera electione Regis, vdał ſie był z drugiemi Pány ktorzy Ceſarſką ſtronę trzymáli/ opuścił w tym Szlachtę. A gdy Szlachtá przewiodłá/ trzymał ſam ießcze w tym vpor/ nie przyiechał ná Koronácyą do Krákowá. Dał to Krol in abſentia eius Stánisławowi Kryſkiemu z domu Prawdźicz/ y ſtároſtwo Płockie/ o ktore miedzy drugimi Competitormi byłá niezgodá/ o czym potym będźie w Hiſtoryey.

¶ Ten to Stánisław Rádźimiński był tákowey śiły/ że chłopu co dużßemu/ ſtánąwßy ná iedney nodze/ dopußczał ſie o źiemie vderzyć/ czego żaden nie mogł nád nim dokázáć/ w czym probował y cudzoźiemcow mężow pewnych. Zrzebcá/ ktorego kilká chłopow lina vtrzymáć nie mogli/ doſko-

czywßy vkápił zá vßy/ dotrzymał/ áż Máßtálerz nań vzdę włożył y powroz-
Szedł pokornie źrzebiec gdy go puścił / bo mu była cześć głowy spuchłá y
vßy od ścisnienia tegiego. Inßych wiele mężnych ßtuk iego obaczyß.

¶ Zá Krolá Stephánà był Száfárzem ſkárbu R. P. w czym dobrze
y pożytecznie służył.

¶ Potym do Moſkwy Rothę wywiodł/ z ktorą w potrzebách znácz-
nych był/ o czymći Hiſtorya potym powie.

☞ Dom Kuneckich w Sędomirſkim Woiewodztwie ſtá-
rodawny / z ktorego był Jan Kunecki Sochá w Lomżieńſkim Stároſtwie
od Janá Kuneckiego powinnego ſwego z Domu Odrowąż/ Factorem, był
Máż porządny.

☞ Dom Záwáckich w Wyſogrockim Powiećie / drudzy
ná Podgorzu ſą tegoż Herbu: Tám w Mázowßu Sebeſtyan wieku mego
był Mężem znácznym y możnym/ Zoſtáwił z Zdzárſką z Domu Gozdáwá
potomſtwo.

☞ Dom Zochowſkich w Ciechanowſkim Powiećie ſtáro-
dawny: Był ieden zá Krolá Auguſtá Stároſtą Piotrkowſkim/ ktory Dwor
Bugay budował/ zoſtáwił z Podoſką Sędźiego Ciechanowſkiego corką po-
tomſtwo z Domu Junoßá: Mikołáiá y Przybyſłáwá/ Corce dwie / Bár-
bárę y Annę.

☞ DOM Sieromſkich w Płockim Woiewodztwie w
Płońſkim Powiećie rozrodzony.

Kliczewſcy támże Dom rozrodzony.
Bonkowſcy támże Dom rozrodzony.
Pilitowſcy támże Dom rozrodzony.
Rádomſcy v Wárßáwy Dom rozrodzony.
Kurzatkowſcy w Mázowßu Dom rozrodzony v Płońſká

¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách domow/ o ktorych ia wie-
dźieć nie mogę w ták ßerokim Krolestwie.

O kleynocie ſtároda-

wnym Polſkim Jaśieńczyk/ ktoregomći w pierwßych Kſiegách po-
czątek opiſał. Piße Długoß o Przodkách że bywáli Simplices, o ktorych przypátrywßy ſię własności Herbu/ czytáć będźieß/ ma być Klucz Zołty w polu Błękitnym.

☞ Káthálog nayznáczniey opowieda Michálá Biſkupem Włocłáwſkim/ ktory był wźiet po bráćie Włochu/ Roku 1216. Vmárł Roku 1256. Támże we Włocłáwiu pochowan. Po nim náſtał brát iego rodzony Wolmirus/ vmárł Roku 1271. obá pochowáni we Włocłáwiu.

☞ Wáwrzyńcá Biſkupá Poznáńſkiego / opowieda Káthálog w roku 1081. Ktory był wźiet po Theodorze Włochu z Proboſtwá Poznáńſkiego/ żył lat dwádźieśćiá y rok / vmárł Roku 1102. Po nim náſtał Marćin z domu Doliwá.

¶ Tegoż Kleynotu był Opát Czerwieńſki/ w Roku 1528. piſał ſię de Oſtrow/leży w onymże Klaſztorze.

☞ Wieku mego były domy znáczne w Polſzcze/ iáko naprzod/ Dom Karczewſkich znáczny y rozrodzony.

Dom Przeráckich w Płockim woiewodztwie ſtárodawny/ był ieden wieku mego Plebanem we Sprowey.

Dom Mijakowſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/z ktorych wieku mego Stániſław był mężem godnym / ná liſty Polſkie dobry Piſarz/był naprzod v Tarnowſkiego Káſztellaná Woynickiego, potym v Piotrá Zborowſkiego Woiewody Krákowſkiego / zá znáczonymi poſługámi y záchowániem/tám w onych kráiách przyſzedł do máietnośći opuśćiwſzy oyczyſtą. Tego vrodźiłá Barczykowſka tegoż Kleynotu. Druga bráćia iego porodźiła Nowowieſka z domu Pułkozá.

Dom Kráiewſkich thámże w Płockiem ſtárodawny / był Stániſław Magiſter Artium & Philoſophiæ Doctor, Profeſſor Accademiæ Cracouień. Piotr brát iego w Zupie Zakroczymſkiey od trzech Zupnikow był Factorem.

SAMSON à Vorain, Doctor vtriuſq; iuris, Kánonik Ołomonieckí y Varmień Officialis, Generalis Varmień, z Powiátu Olſztyńſkiego / z tychże Kráiewſkich domu wyſzedł.

Rádońſcy od Błonia dom ſtárodawny.

Bielſcy od Groycá z Powiátu Czerſkiego.

Zbroſzkowie z Czerſkiego Powiátu/był ieden wieku moiego támże Podſtároſćim. Drugiego w Wárſzáwie opowieda Epitáphium piſane w te ſłowá. Nobilis Martinus Zbrozek hic iacet, obiit anno 1539. Menſis Nouembris 19.

Strupiechowſcy z Liwſkiego Powiátu dom ſtárodawny.

Jábłońſcy támże ſtárodawny.

Wárpeſzowie z Wárſzáwſkiego dom ſtárodawny y znáczny.

Buſcy w Ráwſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Lychowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Janowſki Stániſław w Sedomierſkim Woiewodztwie.

¶ Inſzych Domow w roznych Woiewodztwách wiele znáczných.

O Kleynocie ſtárodawnym Polſkim Cholewá / ktory ma być dwie Klámrze żeláźne/ miedzy niemi Miecz otłuczony w polu Czerwonym. Piſze Długoſz o Przodkách że bywáli audaces, & ad potationē procliui, o ktorych przypátrzywſzy ſię własności Herbu / czytáć będźieſz tákże o potomſtwie / ktore go w tym wieku vżywa. Rozno ich vżywáią w roznych kráinách / noſzą drudzy tákiem kſztałtem.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Przodká Herbu tego Máttheuſzá Biſkupem Krákowſkim/ w ro-

ku 1143. Wźiet był zá przyczyną Władysłáwá Monárchy / tákże y v papieżá konfirmácyą zá tegoż przyczyną otrzymał: Ták go wspomina w Káthálogu tymi słowy: Hìc Mattheus Episcopus fuit epulis & vanæ gloriæ intentus: Nuncios Boleslai Ducis Polonorum, subsidium peccuniarum ab eo peteń, adiunctis suis familiaribus, ad locum sterquilinij remisit, mandans vt illic thesauros quererent, innuens se singulos introitus Episcopales per gulam & ventrem consumpsisse.

¶ Tenże przed tym będąc Szkoláſtykiem Stobnickim/Władysłáwowi Monárſze ſummy niemáley pieniędzy pożyczył ná pilną potrzebę. A ták mu to nagrádzáiąc/dopomogł mu do Biskupſtwá/ chociaż nie był áni Kánonikiem Krákowſkim/áni żadnym Prełatem. Ale ſkoro został Biskupem/ nic godnego pámięci nie zoſtáwił / był wźiet po Robercie z domu Korab: Po nim obran Gietko z domu Gryff/ wſzákoż żył ná Biskupſtwie lat dwádźieśćiá y trzy/vmárł w Roku 1166.

☞ Janá Wyſkiwiecż rzeczonego/ wſpomina Káthálog Biskupem Poznáńſkim. O tym powieda / że był obran propter ſingulares virtutes & pre beatam vitam. Żył lat iedenmaśćie/był wźiet po Pſalancie z domu Prus/po nim náſtał Jan Herborth.

☞ Z tychże tám Przodkow wieku mego były domy znáczne/iáko naprzod w Płockiey źiemi dom Obiſſow / zdawná ludźie Rzeczypoſpolitey zásłużeni.

Dom Skárbkow Thłuchowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny.

Dom Bábeckich rozrodzony/ y mężowie wielcy z tego Domu bywáli y byli wieku mego.

☞ Dom Chárſzowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny. Jan był w źiemi Sędomierſkiey Máż godny/ prawdźiwy/ ſzczyry/ y vprzeymy y do poſług R. P. Máż godny.

Dom Peſzeńſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/ z ktorych Jozeph był do Ruśi wyſzedł/ y tám potomſtwo zoſtáwił.

Dom Málonowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi rozrodzony.

Kámieńſcy támże ná Dobrzyńſkiey źiemi dom ſtárodawny

Wieliczcy z Bábeckimi iedney dźielnice.

Czermieńſcy ná Dobrzyńſkiey źiemi/z ktorych był Wrzeszcż Wáwrzyniec/ktory z Godźiſzewſka z domu Ogończyk zoſtáwił potomſtwo.

Dobroſielſcy od Drobniná/własni ſa Bábeczcy/ dom ſtárodawny y rozrodzony.

Dániſzewſcy z Wyſzogrodzkiego dom ſtárodawny/był Tomaſz Dániſzewſki Plebanem támże.

¶ Inſzych domow wiele wroznych Woiewodztwách / o ktorych doſtáteczńie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie starodawnym Polskim Radwan / ktory ma być własna Chorągiew Kościelna: Tego Herbu vżywáli Przodkowie / żołtey Chorągwie w Polu Czerwonym. Pisze o nich Długoß / że bywáli mężni / możni / y Pánom swym wierni. O których przypátrzywßy sie własności Herbu / czytáć będzieß tákże w tym wieku o Pothomstwie ich / ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Wspominája dawne listy Klaßtorne Rádwána Hrábie Kánclerzem Koronnym / zá pánowánia Bolestáwá Chábrego / w Roku 1023.

¶ Drugiego ná tymże vrzędzie listy Klaßtorne tákże opowiedáią / w Roku 1153. Mieczlao, Henrico, Boleslao, Fratribus in Polonia principantibus.

☞ Rádwáná Biskupem Poznáńskim opowieda Káthálog / w roku 1130. Ktory był wźiet po Stephánie z domu Rola / żył ná Biskupstwie lat osm / vmárł Roku 1138. po nim nástał Bernat tákże z Domu Rola.

☞ Rádwánow tych wiele Przywileie rozne opowiedáią wdawnym wieku / poki sobie nie poczęli odmieniáć po máietnościách nazwisk / y bywáli zásłużonymi R. p. Byli wieku mego Rádwánowie w Krákowskim Woiewodztwie / ktorzy nazwiská Przodkow swych od Herbu vżywali / iáko był Jan Rádwan Mąż w spráwách R. p. biegły.

☞ Kromer w Ksiegách Dwudźiestych cżwartych wspomina Gotardá Rybińskiego tey Fámiliey / tymi słowy: Per id tempus Zemouitus Mazouiorum Ploceñ, & Wladislaus Raueñ atq; Belzeñ Duces, Wladislai filij continuatis pœnæ funeribus elati sunt. Gothardo Rybenio Castellano Sochaczeuieñ, gente Radvvanio siue Wirbouio, cui Rybnam pagum eripere voluerunt: Veneno, vt vulgo creditum est, de medio sublati.

☞ Wieku mego od tych Przodkow były te domy stárodawne y zásłużone R. p. Jáko naprzod Domu Zebrzydowskich wspomináią Listy dawne Gothárdá Kánclerzá / w roku 1228. Ktorego Syn tegoż imieniá Gothárd / był Hetmánem v Książąt Mázoweckich / o czym Przywileie Domu tego świadczą / ktory był drobney vrody / wßákoż śiły wielkiey y sercá. Litwę / Jácżwingi / y inße nieprzyiacioły Krolestwá tego porażał / zá co miał znáczne opátrzenie od Książąt Mázoweckich.

¶ Wspomina Gothárdá pierwßego Kromer w Ksiegch 8. List 200. wßákoż niedokładnie.

☞ Tego Gothárdá był syn Wilhelm / ktory trzymał Brody y inße imioná / miał synow trzech.

Antoniego ktory trzymał Nádárzyn / od tego w tym wieku potomstwo Nádárzyńskimi sie zowie w Mázowßu.

Fábian / od ktorego potomstwo po wśi Zebrzydowicách w Krákowskiey źiemi / Zebrzydowskimi sie zowie.

Wincenty/ktory trzymał Przypkowice/od tego Przypkowscy Dom rozrodzony w Krákowskim Woiewodztwie.

Lukaß syn Wilhelmow/ktory trzymał Połáiewicze v Słomnik w Krákowskim Woiewodztwie/ był Sędźiem Krákowskim/ zábit od Choćimowskiego.

Tegoż Wilhelmá syn trzeći/ktory wźiał dźiałem Czykowice/ od ktorego Czykowscy/Dom znáczny y możny. Byli ludźie wieku mego ći znáczni/Mikołay Káßtellan Sadecki/y Stánisław Káßtellan Biecki/ w spráwách Rycerskich máż biegły/ Hetmánem był w Litwie od Krolá Zygmuntá Augustá.

☞ Tychże byli synowie/Stánisław Podkomorzy Krák.

Andrzey/ktory miał zá sobą Ościkowa woiewodźina Mściszáwska/z ktorą áczkolwiek miał synà/wßákoż młodo odßedł/ćiáło iego leży w Bochni/ten młodość swą na spráwách Rycerskich trawił.

Chrzyßtoph Syn Káßtellaná Bieckiego/ Młodźieniec do spraw był Rycerskich chętny/ktory pode pßtrowem pod Chorągwią Káwalerá Piemiażká/ dobrowolnie do ßturmu z komá zśiadßy ßedł/ y mężnie z nieprzyiaćielem czynił.

Mikołay czwarty syn Wilhelmow/ ktory sie pisał z Przechodow od Pilce/ miał zá sobą Wieczborßka /z ktorą był máietność wielką wźiął Waißborg z inymi wśiámi przynależącymi/co dźiś zową Wieczborg.

Woyćiech syn Mikołáiow pisał sie z Wieczborku/miał zá sobą Krzycką z domu Kotwicz/z ktorą miał to potomstwo.

Mikołáiá/ktory z Sempelborßka zoßtáwił potomstwo człowiek był spokoyny/o żadne vrzędy Ziemskie/ ktoreby mu y z pożytkiem były/niedbał.

Andrzeiá Biskupá Krákowskiego/ ktory był wźięt po Sámuelu Máćieiowskim z domu Ciołek/ po nim náßtał Philip Padniewski z Domu Nowiná.

Bártoßá Woiewodę Brzeskiego ktory miał zá sobą Teczyńską Jádwigę/Káßtellaná Krákowskiego Corkę z domu Topor/ z ktorą zoßtáwił synà Andrzeiá Podczáßego Krákowskiego/ktory zá pánowánia Krolá Stephánà Roty znáczne ná wßytkie expedycye wodźił do Moskwy/z ktorymi w potrzebie z nieprzyiaćioły mężnie czynił/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß. Miał zá sobą Dźiałyńßka Páwlá Káßtellaná Dobrzyńßkiego corkę z domu Ogończyk/ktorą y z potomkiem vmárłá/ćiáło iey leży v świetey Troyce w Krákowie.

Káßprá Woiewodę Káliskiego/ktory z młodych lat swoich Rotmiſtrzem znáczným y mężem ſławnym bywał/ zoßtáwił z Jordanowną z domu Trąby/Káßtellaną Krákowskiego corkę Potomstwo: naprzod/ Andrzeiá/ktore° kosztem niemáłym do Moskwy wypráwował zá Krolá Stephánà. Piotrá Młodźieńcá vczonego. Káßprá/Mikołáiá/y Janá/Corek cztery/Helżbiętę/Annę/Zophią/Bárbárę.

☞ Floryan Zebrzydowski był wieku mego Káßtellanem Lubelskim/mężem w spráwách rycerskich ßczęśliwym/potym był hetmánem.

¶ Ten zoßtáwił z Dźikowną z domu Doliwá synà Mikołáiá/ ktory od wiechánia Krolá Stephánà ná páństwo/ ná wßytkie potrzeby ktore ten Krol z nieprzyiacioły Krolestwá tego miewał/ Rothy znáczne y z niemáłym kosztem wodźił/ w potrzebách z nimi wielkich bywał/ o czym ná mieyscách swych/á potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß. Miał zá sobą Herborotowną z Mižnicá. Był ná ten czás Stężyckim y Bolesław: Stároſtą,

☞ Támże w tey Dźielnicy wspomina Márká Zebrzydowskiego/ktory był wźiął dźiałem Peperzyn/ tego potomstwo Peperzyńskimi sie zowie/ále so właśni Zebrzydowscy. Był syn tego Márká Mikołay/ktorego vrodźiłá Strzelecka Kátárzyná. Ten potym z Retkowska miał te syny/Janá y Stánisłáwá/ktory śczedł sterilis. Jan z Jáktorowska zostáwił Potomstwo.

Łukaßá wspomina tenże List rozdzielny Sedziem Krákowskim/ktorego zostały cztery corki/Zberkowska / Giebułtowska / Moráwcowa/ y Kaczorowska.

Mikołáiá támże opowieda/ktory miał potomstwo z Pálczewska z domu Szaßor / ktorego były synowie ći/ Joáchim/ Marćin/ Jan/ Piotr/Jákub/ y Corká Anná.

Od Fábianá Zebrzydowskiego/ktory trzymał Zebrzidowice/ opowieda to Potomstwo od Pisarzowskiey Jáchnego Corki.

Janá/ktory zostáwił z Przypkowska synow trzech/ Floryaná/ Janá y Zygmuntá/ y Corki te: Kátárzyne / byłá w zakonie ná Zwierzyńcu. Zophia Frydrychowska/Anne Owsińska/Helżbiete Iwánowska/Szczesna Płáska.

Woyćiechá Zebrzydowskiego corki wyżßey pomienionych/ Biskupá Krákowskiego/y Woiewod/Brzeskiego y Káliskiego siostry te były/Naprzod.

¶ Kátárzyná Pálecka ná Kráinie ábo ná Pálukách/od ktorey był Sebestyan Pálecki Maż sławny.

¶ Anná Keżyńska támże w onym kráiu.

¶ Dorotá Gorska ná Kuiáwách.

¶ Bárbárá Płomykowska / ktorey syn był Kánonikiem Krákowskim.

¶ Máigorzetá Kárska/Jádwigá Kárnowska / ktora potym byłá zá Lekińskim Káßtellanem Nakielskim.

☞ Domu Vchańskich Przodki / Listy Ksiażąt Mázoweckich/znácznie záßłużonymi przećiwko Rzeczypospolitey/opowiedáią w Metryce ábo w Ksiegách Krolewskich/iest kopia Listu/ktory potwierdzał Zygmunt August/záczynáiąc tymi słowy.

IN Nomine Domini Amen. Cùm eorum honorum, qui in claris & insignibus Familijs existunt, quam maxime perennem & perpetuam memoriam extare oporteat, idq; tum, quod ea virtutis præmia & ornamenta, nulla vetustate consumi, aut in obliuionem venire conueniat. Tum quod idem Reipublicæ inprimis intersit, & eiñ huiusmodi honores, virtute ac meritis in R. P. inicio parti, velut clarissima monumenta habentur. &c. &c. Proinde nos Sigis: Augustus, Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Notum facimus per præsentes litteras, &c. Quod Reuerendus in Christo Pater, Dominus Iacobus Vchanski, Episcopus Wladislauieñ, ac Pomeraniæ, & Magnificus Arnolphus Vchanski Palatinus Ploceñ, & Capitaneus Wyssegrodieñ, atque generosi, Valentinus Nadarzynski Kastellanus Visneñ, per filium suum Victorinũ, Thomas Vchanski Venator Belzeñ, Abraam Iakacki Iudex Lomzeñ, Albertus Makouieñ & Rozaneñ Notarius, Franciscus, Tomas, Stanislaus, Magnuszevvsci germani eadem antiquitus familia isdem maioribus domo, scilicet, de Rusiecz descendeñ, exibuerunt nobis literas Illustris olim Principis, Domini Boleslai Ducis Mazouiæ, sygillo eiusdem munitas, saluas & integras, omni suspicione carentes, continen in sese confirmationem donacionis, certorum bonorum antiquitus maioribus ipsorum tributarũ & cõcessarum: Inprimis vero quæ clara & indubia testimonia continebant, eosdẽ illorum maiores, titulo & dignitate Comitum vsos esse, supplicaueruntq; nobis, vt easdem litteras approbaremus, Quarum quidem tenor is est.

IN Nomine Domini Amen. Nos Conradus Dux, notum facimus vniuersis, quod quadam vice Gotardus Comes filius Lucæ, noster fidelis seruitor, cum Prutenis, Lithuanis, & Iaczuingis, viriliter contentiõem fecit, suã vitam non curans, tandẽ inexuperabilis deuicit septem Duces, qui dicuntur Iaczuingouie, incaptiuauit, & in captiuitate eos retinens, ad nos deduxit. Quos quidem de captiuitate redimerunt & exemerunt, videlicet, pro quolibet Duce, nobis septingentas marcas puri argenti & graues tribuerunt. Pro qua tamen victoria dicti Gothardi, sibi villam Sluzeuo, perpetuis temporibus, cum omnibus libertatibus contulimus, ipsam villam ab omnibus exactionibus, solutiõibus, collectis, vecturis, & laboribus, angarijs, prærangarijs, & vexationibus vniuersis iuris Polonicalis, quocunq; nomine censeantur, liberando, & pœnitus eximendo, dantesq; sibi & suis successoribus, cum homicidium in dicta villa perpetraretur, caput percipere, ex toto, & cum suus cmeto cmetonem alienum perimerit, medietatem pœnæ Capitalis obtinebit. In cuius rei testimonium, sygillum nostrum appensum. Actum & datum Varscheuiæ, anno Incarnationis Domini, 1241.

☞ **Temuż potym poprawowano nate Wieś wolności/ co opowieda List w te słowá.**

Præterea licet, vt dicta villa Sluzeuo eadem gaudeat libertate Ducali, qua aliæ villæ gaudent: Przewod rusticanum non ducent, Caniductores, & Falconarij, Ministeriales, Officiales, eandem villam non intrabunt, præter alijs iuribus teutonicalibus, quæ pro nobis reseruamus, alijq; multi libertatis articuli. &c. &c. Actum & datum in Iezouo. &c.

☞ **Z tychże sie tám Praw pokázuie Potomek tego pomienionego Gotárdá/Alexy/Márßałek Xiążęcia Boleßławá/ktorego opowieda List tymi słowy.**

NOS Dux Boleslaus, ratione seruitiorum præfati Alexij Marssalcy, & Succamerarij Varscheuieñ, quæ sibi impẽdit, impẽdereq; non desinit, offertq; se paratum & beneuolum cum suis posteris in posterum impensurum, aucto sibi fidelitatis studio super bona ipsius, Russiecz, Nadarzin, Strzeżeniowa wieś/Skoroschе/nec non nobili et generoso Ziemak Succamerario Zakroczimeñ, & Paulo, Fratribus de Russiecz, & ipsorum legittimis successoribus, super bona Russiecz, Stára wieś dicta, Vrzod & Zabiniecz, & super alia bona per ipsos quomodolibet acquirenda & obtinenda iura, prærogatiuas, damus, donamus, perpetuẽ & in æuum. &c. Prout bona Sluzeuo ipsorũ gaudent & fruuntur, & quemadmodum sunt liberata & exempta absolutaq;.

Cæterum præfati, Alexius Marschalcus & Succamerarius Varscheuieñ, nec non Ziemak Succamerarius Zakroczimen, nec non Ioannes, Nicolaus, Michael, & Franciscus, de Sluzeuo hæredes, & de Russiecz, & eorum legitimi successores, coram nullo iudice terrestri, in terminis communibus, nec aliquo Castellano aut Dignitario, pro quibuscũq; causis, nisi in præsentia Domini Ducis, & Dominorum, in terminis Ducalibus, in perpetuum respondẽ: & astare tenebuntur, & si citati ad terminos communes non comparuerint: Pœna eos nulla debet immitari perpetuẽ, ob non comparitionem & non responsionem, ad instantiam, quarumcunq; personarum fuerint euocati. &c.

☞ **Tychże to przodkow wieku mego byli ći ludźie znáczni y Senatorowie możni/ táko naprzod Jákub Vchańſki wyższey pomieniony/ ktory potym był Arcybiskupem Gnieźnieńſkim. Ten w Elekcyą Krolá Stephánà odłączył ſie był z niektorymi Pány od rycerſtwá trzymáiąc ſtronę Ceſarſką. Nie przyiechał ná Koronácyą do Krákowá/ ná iego mieyſcu Koronował Krolá Stániſław Karnkowſki Biſkup Włocławſki z Domu Junoßá/ ktory po iego śmierći był Arcybiſkupem. Wiele potym w Hiſtoryey otym Arcybiſkupie czytáć będźieß. Vmárł Roku 1581. ciáło iego leży w**

Arnolph Vchánski/Woiewodá Płocki/Stárostá Wyżogrodzki/ktorego Synowie zostáli ludźie Rycerscy/ Jákub/ ktory wziął dźiałem Vchánie.

Stánisław/ktory miał zá sobą Szczawińską Annę Káśtellaną Sochaczewskiego Corkę/z ktorą potomstwo zostáwił.

Arnolph Kánonik Gnieźnieński y Lowicki.&c.

Thomaś Vcháński/ktorego wspomina ten List Lowczym Belskim. Tegoż Syn Páwel Stárostá Drohobycki/ ktory ieździł w poselstwie do Papieżá Grzegorzá Trzynastego/z obedyencyą od Krolá Stephánà/ktoremu przyniosł Miecz y Czapkę do Wilná/w Roku 1580. Ktemu Benedykcya/że mogł przespiecznie woynę podnieść ná nieprzyiacielá Iwáná Kniáźiá Moskiewskiego/dla wielkich krzywd/ktore on nie bacząc ná Páná Bogá/ áni ná powinność Chrześćiáńską/ Páństwam iego czynił. Był to Mąż generosi animi, miał zá sobą Herburtowną Káśtellaną Lwowskiego y Stárosty Sámborskiego Corkę/z ktorą zostáwił Potomstwo.

Mágnuszewscy Dom stárodawny y rozrodzony/ iedney Dźielnice z Vcháńskimi.

Jákáczcy w Mázowszu y w Rusi Dom stárodawny/ y możny był wieku mego/z tymiż iedney Dźielnice.

☞ Dom Zebockich stárodawny/ z ktorych iednego wspomináią Historye Mikołáiá Hrábie/ w Roku 1074. Jáko Miechowitá w Kśięgách Wtorych/ Kromer w Kśięgách Czwartych/ w te słowá. Margareta Nicolai Zymbocij Comitis vxor, pudicitiæ suæ metuēs. &c. &c. O czym w Historyey ßerzey.

Ꝟ Wßákoż list Strzemieńczykow wspomina Milites de Zymboczin, przy fundowániu Kośćiołá swiętego Jákubá/ ieśliż w onym wieku byli tey Fámiliey Rádwan/ieśliż też Strzemieniowie/ thego dostáteczńie wiedźieć nie mogę. Byli wieku moiego Zebocźcy/ ktorzy tego Herbu vżywáli/ byli ludźie znáczni/ Rycerscy. Jáko naprzod Jan/ wielkiego miedzy Stany wielkiemi záchowánia/ Mąż był znáczny/ Dwudźiestego piątego Dniá Czerwcá vmárł/ w Roku 1582. Ciáło iego leży v Swiętey Káthárzyny ná Kázimierzu. Miał zá sobą Gieraltowską z Domu Orla/ z ktorą Potomstwá żadnego nie zostáwił/ Nie miał wieku thylko Lat Czterdźieśći.

☞ Dom Brándysow z Grábiżyc stárodawny/ iáko wspominái Aktá Klimuntá Brándysá z Grábiżyc Stárosto Chećińskiem/ Ochmistrzem Krolowey Bárbáry Zygmuntá Pierwßego żony/ktory był zostáwił Synow Trzech/ Alexego/ Mikołáiá/ Stánisłáwá. Tenże odnośił do dwie Krolewnie Polskie/ Izábellę do Węgier Krolowi Janowi/ y Bárbárę Brándeburskiemu Kśiążęciu Joáchimowi/ Corkę tey Krolowey v ktorey był Ochmistrzem.

☞ Alexy/ ten zostáwił Piotrá Brándysá Rotmistrzá y Mężá stáwnego/ktory pod Krasnohrodkiem z dźiáłá od Moskwy postrzelon/zá pánowánia Krolá Augustá/ćiáło iego w Wilnie pochowano.

Dźiwiß Brándys z Grábiżyc/ Syn Alexego/ ktory wieku mego ná Dworze Krolá Augustá/ Henrykà/ pothym y Stephánà/ był przez Lat trzydźieśći Dworzánínem/ był potym Łoźniczym Krákowskim y Sekretarzem. Tenże z Fraucymeru Krolowey Anny poiął żonę Małgorzátę Krupską w Wárßáwie/Roku 1582. Dniá 9. Lipcá. Tenże w Grábiżycách wielkiem kosztem Dwor zmurował.

Stánisław Brándys syn Klimuntow ßczędł bez potomká.

Mikolay Syn Mikołáiow / ktory ná on czás poki Slaskie práwo było / w Zatorskiem y Oświecimskiem Powiećiech / był Pisarzem ziemskiem támże / áż do incorporacicy w práwo Polskie.

Tenże z Anna Ráyska Sędziego Oświecimskiego Corka zostáwił Synà Piotrá Brándysa / ktory wieku meº był Komornikiem Krolá Stefáná / y Szczesna Kuśieckiego Bernátá żonę / ktory sie pisse z Bárwildu.

¶ Potym tenże Mikolay miał drugą żonę Kátárzynę Gieraltowską.

Kowalewscy w Pilźnieńskim Powiecie w tymże woiewodztwie Dom stárodawny. Był Jozeph Kowalewski czás długi Podstárościm Bierzkim / á potym był Sędzim Grodzkim krákowskim / áż y Podstárościm roku 1584. Zá Zamoyskiego Janá Kánclerza y Hetmáná koronnego / Stárosty y Generalá támże. &c. Człowiek był w spráwách R. P. peritus.

Dom Oleśnyńskich z Oleśnik / stárodawny y znáczny / R. P. zásłużony / ták z mestwá / iáko z inych spraw poczćiwych / w roznych Powieciech ábo Woiewodztwách máią / w Krákowskim v Proßowic. Był Mikołay Mázserdeczny w potrzebách bywały / tám kedy sie Krol Stefan z woyski swymi obrácał / w káżdey był / y mężnie sobie poczynał.

Dom Lodźińskich w Krákowskim woiewodztwie znáczny.

Fryśtáckich dom w Sędomierskim woiewodzt: stárodawny.

Oświecim Floryan w Pilźnieńskim Powiecie.

Pełkowie w Sánockiey ziemi Dom stárodawny.

Pákoßewscy / iáko był Sebestyan / ktory wieku mego z Humnicka zostáwił Corkę iedyną Zophią Fredrową Káßthellankę Sánocką / ktora też nie zostáwiłá potomstwá męskiey płći / tylko Corki / iákoś pod Jednorożcem czytał.

Stánisław Pákoßewski z Steráwską zostáwił dwoch synow / Janá y Mikołáiá.

Jároß Pákoßewski z Humnicka Anna zostáwił syny y corki / Jáko Sebestyaná / Janá / Andrzeiá / Bárbárę / Ferensową Pákoßewską / wßákoż Herbu trzech Trąb / Minocka / drugie Pánny.

Dom Leßczyńskich támże w tym kráiu stároda: y znáczny.

Prokowscy w Przemyskiey ziemi Dom stárodawny / z ktorych Lodwik był mężem godny / y postronnych ziem obyczáiow świádomy / y iezyki vmiał.

Dąbrowscy Zedłowie w Wárßáwskim.

Sławkowscy z Ciechanowskiego Powiátu / w Rusi drudzy tego domu. Z tych ieden wieku mego był Podstárościm Kowálskim / człowiek godny dla poczćiwych spraw pámięći.

Jasklewscy własni Rybińscy w Zakroczymskim Powiecie / był Jan Podsędkiem támże.

Służewscy z Powiátu Wárßáwskiego dom stárodawny.

Rákowscy támże dom stárodawny / wspomina Epitaphiū páwiá w Pułtowsku / vmárł w Roku 1558.

Lukáwscy w Sochácżewskim Powiecie dom stárodawny.

Okęczcy támże z Wárßáwskiego.

Jeziorkowscy támże z Wárßáwskiego Powiátu.

Wilamowie w Krákowskim Woiewodztwie dom dawny.

Stánisławscy w Wárßá: Powiecie / drudzy noßą Bobog.

Bránieczcy z Sochácżewskiego Powiátu.

Miemczewscy

Niemczewscy z Płockiego od Drobniná/sielá ich.
Glińscy z Zakroczymskiego powiátu.
Mioduscy z Płockiego / z ktorych ieden wieku mego Páwel był Sokolnikiem Krolá Stephánà.
Skarzewscy z Kyowskiego Woiewodztwá.
Tumálewscy z Wielkiey Polski / z ktorych ieden był wieku mego Martinus, Magister Artium & Philozophiæ Doctor, Præpositus Sandeceñ.cé. ¶ Inßych wiele ludzi Zacnych/ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie moge.

Kleynocie stáro-

dawnym w Polßcze Godzembá/ ktory opowieda Dlugoß/że ma być Sosná o trzech wierzchách zielona w polu Czerwonym/o piąći korzeniách/ przy ktorych sa dwie gáłązce ościete/ iákomći pisał o początku iego w pierwßych Kśiegách/ pewnieyßego nád to wiedzieć nie moge. Pißę Dlugoß o Przodkách że bywáli Sensati: W Helmie ma być Mąż zbroyny/ ktory tenże Herb w ręku trzyma. Ktorego własność obaczywßy/ czytáć będzieß/ ták o Przodkách iáko y o Potomstwie ich/ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Godzámbá Comes/ktthorego wspominája Przywileie rozne przy potwierdzániu wolności Klaßtornych/w Roku 1104.

☞ Derslawá Hrábie Godzembe wspomina Kátálog przysynie Biskupie Plockim tymi słowy: Lupus primus Filius Comitis Derslai, de domo Godzamba, ex custode Ploceñ, tempore Boleslai Crispi, à Petro Archiepiscopo confirmatus, Vir fruge temperatus, in bilem & iracundiã procliuus: Sedit annis nouem, Assumptus) 176. Mortuus) 179. Ibidem in Plock sepultus. Cály rok chorował/ był wźiet po Wernerwśie z domu Pierzchálá/po nim nástał With z domu Janiná.

☞ Andrzeiá rzeczonego Láskáry/ Biskupá Poznáńskiego/ wspomina w roku) 408. Pisał sie z Gosławic/żył ná Biskupstwie lat. 16. Był wźiet po Pietrze z domu Leßczyc/w roku 1392. Vmárł w roku vt supra, Po nim nástał Mirosław z Brudzewá: Pißę o tym Andrzeiu in libro Constantieñ Concilij, ná ktorym kazał trzy kroć Niemieckim ięzykiem/á nie rozumiejąc dobrze Niemieckiego / kazał przy sobie stáć Kśiędzu ktory umiał/czego nie rozumiał Biskup/Kśiądz mu powiedał.

☞ Wincentego de Lubrańcz wspominája rozne Przywileie Woiewoda Poznáńskim/w roku 1386.

☞ Andrzeiá z Lubrańczá Sędźiem Kuiáwskim opowieda List Vnijey zá Jágiełłá/w roku 1413.

☞ Janá Lubráńskiego Biskupem Poznáńskim wspomina Káthálog w roku) 502. Ktory był wźiet po Vryelu Zgorki z domu Łodźia. po nim nástał Piotr Tumicki z domu tákże Łodźia. Pißę o tym

Janie że był

Janie że był bárzo nabożny/ vbogim wielkie iálmużny dawał/ Młyn kupił ná Szpital do świętego Krzyżá. Tenże z brátem swoim rodzonym Mikołáiem Gárdzina Woiewodą Poznáńskim/ ták byli obligowáli Potomki swe w ßáfowániu dobr swoich/ y táko ordynácya vczynili/ áby Lubrániec wielki y máły/ Kálny Redecz/ Kunkowa wola/ Kázony/ wielkiego Redeczá połowicá/ Krowice/ Gwilino/ Siemieniowo/ Jámßewo/ połowicá Zydowá/ Wrzosową połowicá/ Biernácic połowicá/ Młyná y lása połowicá w Brzeskim Woiewodztwie/ Bacz/ Biskupice w Rádzieiowskim Powiećie/ Wiewiecze y część w Chadowie w Leczyckim/ część w Psarách y w Grzeczynie w Przedeckim powiećie. Gdzieby nie zstáło potomstwá tego Woiewody/ tedy ná te przypáść miáło/ táko naprzod ná Tomaßá z Lubrańczá/ dzierżawcę Piotrkowskiego/ ábo ná Biernatá z Biernácicz/ ábo Skálnego Redczá Lubráńskiego/ ábo ná Láskárego de ibidem, ktorzy ßli ex auo ich de Lubrańcz. Tákże ná Adámá Swiećińskiego/ ktory też ßedł z Lubráńczá. Też ná Janá Paniewskie° stárostę Zydáczewskiego/ y ná potomstwo ich. ic. A iesliby zostały Corki tego Woiewody iákie niewyposażone/ iesliby nie były inße dobrá kromia tych wymienionych coby ná nie spáść miáły/ tedy káżdey powinni byli dáć zá posag po piąći set złotych Węgierskich/ káżdy zá pułkopy licząc z tych dobr oyczystych wyższey pomienionych/ á nic wiecey. Aieśliby ktora z nabożeństwá wstąpić chciáłá do Klaßtorá/ tedy iey nic wiecey nie powinni dáć byli oni Lubrańscy thylko dwie ście złotych Stárßemu onego Klaßtorá do rok. Wßákoż potym zá pánowánia Zygmuntá Augustá Krolá Polskiego/ to práwo/ y tá ordynácya tych przerzeczonych Lubráńskich sie odmieniłá/ gdy Jákub Chlewicki poiął Corkę Thomaßá Lubráńskiego Káßtellaná Brzeskiego/ z tey fámilicy ostáteczna dziedziczkę/ o ktoręy pod Odnowazem czytáć będzieß.

¶ Tychże Przodkow własne Potomstwo to znáczne było wicku mego/ iáko Dom Węgleńskich stárodawny y Rzeczypospolitey záslużony. Wspominaią Tomaßá rozne scriptá Káßtellanem Sędomierskim y Stárostą Wielgopolskim/ w roku 1472.

¶ Wieku mego był Stánisław Węgleński Podstolim Krolá Henryká/ ktory w Ruskich kráinách miał máietność Máż R. P. záslużony.

☞ Dom Paniewskich stárodawny y znáczny z mestwá zdawná bywał. Wspominaią Historye Szczęsnego Hethmánem y Krolá Máthyaßá Nadwornym/ tenże potym vrzad miał do Polski przyiechawßy. Támże się w Węgrzech ożenił/ poiął Koruinowne Siestrzenicę tegoż Krolá imieniem Krystynę/ z ktorą miał pięć Synow: Jáko naprzod/

Zbożnego/ ktory miał zá soba Mleśka/ wßákoż nie zostáwił z nią Potomstwá żadnego.

Jákub Paniewski ktory też miał zá soba Odnowską Herbortowne/ tákże zßędł sterilitet.

Wáclaw Syn tegoż Szczęsnego/ ktory miał zá soba Bierecką/ z Domu Gozdową/ tá zostáwiłá Málcherá Syná/ ktory potym zostáwił dwu Synow/ był Stárosta Zydáczewskim.

Kásprá/ ktory miał zá soba Alexándrá Woiewody Wołoskiego Corkę/ Siostrę Bogdaná Woiewody támże rodzoną/ nie zostáwiwßy z nią Potomstwá żadnego/ vmárł.

Málcherá/ ktory też druga Siostrę tegoż pomienionego Woiewody Corkę poiął/ iuż po rosproßeniu bráćiey z Páństwá Wołoskiego.

Jándá czwarty Syn Szczęsnego/ ktory tylko dwie Corce zostáwił/ Krystynę Głowińą Káßtellankę Połánięcką/ y Annę Krásowską.

Jerzy piąty Syn tegoż Szczęsnego/ ktory tákże tylko dwie

Corce zostá-

Corce zostáwił. N. Sienieńską Káßtellanke Hálicką. N. Skorućiną Ludwikową.

Dabskich Dom ná Kuiáwách z tych tám przodkow znáczny był wieku mego.

Wysoccy w Leczyckim Woiewodztwie Dom możny/ iedney dźielnice z Dabrowskimi/ y pißą sie z Dabia.

Kobyleczcy z tymiż Domy iedney dźielnice Dom znáczny.

Rádeczcy ná Kuiáwách własni Lubráńscy/ coć List opowieda wyżßey pomieniony/ z ktorych ná Podolu Jan Máż sławny był wieku mego/ y z Pogány w potrzebách często bywał.

Wożućińskich Dom stárodawny y znáczny/ był wieku mego ieden z nich Stolnikiem Belskim.

Gorzkowscy w Belskim Woiewodztwie dom znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey.

Czyżowie w Litwie w Oßmáńskim Powiećie.

Głowińscy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny/ o ktorych w Historyách znáczne wzmiánki mamy dla poczćiwych spraw przodkow domu tego. Epitaphium wspomina w Krákowie iednego tymi słowy: w Roku Páńskim. 1493. Feria 4. in vigilia omnium Sanctorũ obiit Venerabilis dominus Paulus de Glovnia Decanus Cracouień, Orate pro eo.

Málißewscy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom wieku mego był znáczny/ Jáko był Stánisław Málißewski Sędźim Ziemie Dobrzyńskiey/ wielkiey sławy y zachowánia Máż/ zostáwił Synā Michálá Młodźieńcá godnego/ ktory w Niemieckich/ we Włoskich sie kráinách náukámi wyzwolonymi báwił.

Kuchárscy w Zakroczymskim Powiećie Dom znáczny/ máia y w Wyßogrodzkim.

Sośnowscy w Wielkiey Polßcze dom znáczny y zásłużony.

Sławoßewscy od Kleczowá Dom stárodawny.

Puczkowie w Leczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny/ y znáczny był wieku mego.

Rusinowskich Dom ná Kuiáwách stárodawny y znáczny.

Godzembowie sa ießcze własni/ ktorzy Przodká swego nazwiská nie tráca/ wßákoż w ktorym Powiećie/ wiedźieć nie mogę/ tylko w Kole v Fáry wspominaią scriptá Plebaná támże tymi słowy: Nicolaus Godzemba, Plebanus Colen, has Formas comparauit nullo adiuuante, Anno Domini 1460. Ten Herb ná nich wycontrefetowány.

W Krákowie Jan Aberwoyt/ z Bromowá sie pisał/ thego Herbu vżywał/ ná Szczepáńskiey Vlicy mießkał/ ktorego ießcze wieku mego było Potomstwo.

Tegoż Kleynotu Epitáphium ná Zamku w Krákowie wspomina Męża znáczńego w Krolestwie Polskim tymi słowy/ w Roku Páńskm. 1500. Reuerendus Pater Dominus Gregorius Deitarus, Regni Poloniæ Vicecancellarius, Vir priſtinorum generoſitate ornatus, pietatis miſericors in oppreſos & pauperes. 23. Aprilis diem vitæ ſue clauſit extremum. Hic ſepultus eſt. Herby cztery/ Godzámbá/ Ogończyk/ Sulimá/ Nałecz.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách o ktorych dostátecznie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie stárodawnym Waż/ktory ma być w Polu Czerwonym/Jábiko w gebie zá gáłoſke trzyma zielone w koronie złotey. Piſze Długoß o przodkách że bywáli gniewliwi. O ktorych przypátrzywßy ſie herbu własności/ czytáć będzieß/ tákże y o Potomſtwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedzieć onim moge.

☞ W Kſieſtwie Mázoweckim wiele było ludźi znácznych tey Fámilicy. Wſpomináią Akta Grodu Sochácżewſkiego Janá Weża/ ktory ſie pisał de Mnich/ był podſkárbim Kſieſtwá onego. O czym wzmiánke czynią w te ſłowá Kſięgi/ w ktorych ieſt Liſt w wiedzíony Kſiążęcia Władyſłáwá Mázowieckiego y Ruſkiego. Acta in Sochaczevv, Feria tercia in die Sancti Martini Confeſsoris, Anno 1466.

Wladiſlaus Dei Gratia Dux Mazouiæ, Ruſiæq; Dominus. &c. &c. Significamus tenore præſentium. &c. Quomodo coram noſtra conſtitutus præſentia, Nobilis Ioannes Waż de Mnich, Vicetheſaurarius Curiæ noſtræ, Nobili honeſtæq; Dominæ Margaretæ filiæ Leonis de Krisko, legittime cõſorti, quingentas ſexagenas groſſorum in medijs groſsis, in & ſuper totali villa Troianouo nuccupata, propè Ciuitatem Sochaczevv ſitum, donat & inſcribit. &c.

¶ A ten Troianow toż Kſiąże dárował był temu Ważowi zá znácżne zaſługi iego tym ſpoſobem: Jeſliby ßcżedł bez potomká/ áby ſie Troiánow wrocił do ſtołu Kſiążecego/ á ono Wiáno wrocić ſie miáło powinnym oney Małgorzáty/ á to było w Roku 1466.

¶ Tegoż Waża Przodek będąc ná Dworze Kſiążęcia Mázoweckiego Władyſłáwá/ Jechał z nim w Łowy/ kędy mu wielką pilność w poſługách pokázował/ bacżąc Páná bárzo myśliwego/ opátrzył ſie żywnośćią podrożną do Táiſtry/ Chlebem/ Syrem/do tego y fláßke piwa ná łeku záwieśił/nie iáko Myśliwiec/ ále iáko Żołnierz. Tráfiło mu ſie zbłędźić w wielkiey puſzczy/ owa byli bliſko wieczorá/ Kſiąże iuż by był rad wyiechał/ ále że dáleko záiechali/ nie mogł temu doſyć vczynić/ máiąc żołądek zgłodzony/ począł chćiwie gádáć otym żeby go bárzo rad poſilił. Rzekł mu Waż: Jeſtći v mnie myśliwcá ſpiżarnia/chleb á małdrzyk w táiſtrze. Kſiąże zátym ochotnie ono ſobie kazał podáć/ bárzo mu ſie ſmácżne zdáły w oney puſzczy the potrawy/ ná karmiwßy zátym y nápoił/ Owa ſam nie iedząc/Kſiąże vczeſtował. Kſiąże mu potym zá one czeſć wielką czeſć oney puſzczy na wieczność dárował/ áby ſobie Wśi oſadzał: A ták zá on Małdrzyk/ ktorym Kſiąże czeſtował/ z onego vdárowánia hoynego/ był názwan od Dworzan Kſiążecych Małdrzykiem/ y ták potym y Potomſtwo iego zwano. Był Woiewodą potym Belſkim/ oczym iáſnie w Przywileiách czytamy Koronnych.

☞ Mikołáiá Małdrzyká/ ktory ſie pisał de Stárogrod/ Káſtellanem Belſkim/ opowiedáią Przywileiá tákże Koronne/ w Roku Páńſkim 1436.

¶ Ci Małdrzykowie iuż zeſli/ Biallagłową wnioſłá wielką czeſć máietnośći w Dom Toporow/ ktora iuż wieku mego Marćinowſcy obrocili w

w dom Jelitow/do reku Janá Zamoyskiego Kánclerzá y Hetmáná Koronnego/iáko sa/Przeworsko/Wieprzowe Jeźioro/y inße.

Wężyká wspominaia Historye/ktory y Zásławiá Táthárygromił/ 1534. ¶ Mikolay Wężyk ná Podolu z Chrzastowic/w Xiestwie Zatorskiem/Sekretarz Krolá Zyg: ktorego Syn Stánislaw miał zá soba Gostáwska/brátanke rodzona Debieńskiey Káßtellanki Krákowskiey z ktora zostáwił Synà Theodorá/y kilká Corek.

Od tychże Wężow potomstwo w Mázowßu własne Dłotowskich dom ná Zawkrzu znáczny/Vrzędy ziemskie miewáli/Sestwá/Podsędkostwá/ y inße.

Dom Ciechomskich w Gostyńskim Powiecie znáczny. Był Stephan Ciechomski/ktory z Helżbiety Pukczowna z domu Godzámbá zostáwił Synow dwu/Janá y Symoná. Potym z Anna Mysliborska z domu Dolegá/zostáwił Páwlá Dworzánina Krolá Stephána/ Mężá stawnego/ ktory w iákich potrzebách bywał toć nie táyno/ pode Gdańskiem y w Moskwie/we wßystkich trzech expedicyách.

Wáwrzyńcá Zołnierzá tákże y Kozaká dobrego.

Michála vczonego Młodzieńcá/ktory w Wárßáwie zábit od Pácholat Krolowey Anny. Sebestyaná ktory tákże żołnierska sie báwił.

Dom Rzeßowskich w Krákowskim Woiewodztwie.

Grozowscy w Sędomierskim Woiewodztwie y Opocznà/ stárodawny dom/ z ktorych był wieku mego Jerzy Mężem znáczným / wßystkich spraw y Sekret Jerzego Jázłowieckiego Woiewody Ruskiego y Hetmáná Koronnego Fáktorem / á nie tylko tych ktore Osobie samego należały / ále wiecey ktore wßystkiey R. P. ku pożytkowi y ozdobie były.

Kurowscy z Káliskiego Woiewodztwá Dom stárodawny.

Borkowie w Krákowskiem Woiewodztwie / y w Sędomierskiem / ná Podgorzu/y w inßych páństwách ku Máley Polßcze należące/ máietności swe máia/Dom stárodawny y rozrodzony.

Dom Podoleckich w Rusi stárodawny: Byli wieku mego dwá Bracia rodzeni/ Stánislaw Mąż znáczny y w potrzebách z nieprzyiaćioły bywał/ miał zá soba Sienieńska z domu Debno/Káßtellaná Hálickiego Corke/ktory vmárł Arcybiskupem Lwowskiem. Drugi Chrzyßtoph Brát iego rodzony/ktory w postronych kráinách/we Włoßech/ná náuce sie báwił / Mąż vczony/y rzadny/pokoy miłuiący. Jnych domow wiele w roznych Woie-

O Kleynocie starodawnym polskim Ostoia/ktory ma być Mieśiacá dwá żołthe w polu Czerwonym. Pisze Długoß o przodkách / że bywali mowni y śmieli/ o ktorych przypátrzywßy sie własności Herbu czytáć będzieß / tákże o potomstwie ich / ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ Sthyborá nayznáczniey Káthálog opowieda tey Fámiliey Biskupem Płockim / á opowieda go z Rádzimiená. Ten sie był z Dobrzyniaki o dzieśięćine poiednał. Zył ná Biskupstwie lat 19. Był wźięt po Dobie stáwie z domu Prawdźicź/w Roku 1371. Vmárł

w roku/ 1590. Ten we wśi swoiey Rádźiminie Kościoł zmurował/ drzewiány zepsowawszy. Po nim wźięt Henryk Xiąże Mázoweckie. Tegoż y Kromer w Xięgách 14. wspomina.

¶ Wiele Listow Klasztornych wspominaią Stybory/ wszákoż iż niedokładnie/ ieśliby właśnie tey Fámiliey byli/ tum ich kłáść niechćiał/ bo dawność ich w roku 1099. pisze ie Comites de Jábleczna/ niektore Comites de Poniecz/ wszákoż iuż w roku 1290. Wspomina Stiborium Ostoium hæredem de Glevv Mężem znáczným Kázimierzá Krolá List dawny.

Styborá de Bielsko Biskupem Płockiem wspomina thákże Káthálog. Był wźięt z Ardźiekánicy Płockiey po Kázimierzu Xiążęciu Mázoweckim. Temu przeszkadzał Andrzey Oporowski/ dla thego/ że był pierwey vstąpił Práwá swoiego y Ellekcyey Kázimierzowi Xiążęciu/ iezdźił sie zá nim przyczyniáć do Kápituły Płockiey Mikołay Chrzástowski Chorąży Krákowski/ wszákoż nic nie spráwił/ bo iuż byli Styborowi dáły y potwierdźiły Xiążętá/ á to było w Roku 1471.

Piotrá Biskupá Płockiego opowieda tákże Káthálog/ ktory był wźięt po tymże Styborze pomienionym/ pisał sie de Chotkowo/ był Kánclerzem Xiążąt Mázoweckich/ y Doktorem medicinæ. Vmárł w Wyskowie/ w Roku 1497. W Płocku pochowan/ po nim nástał Jan Lubráński z domu Godzámbá.

Prokopá Biskupem Włocławskim wspomina Epitáphium támże/ Roku nie znáć dla dawnośći.

Woiewoda Poznáńskim Mościßá de magna Koźmin przodká tákże Kleynotu tego opowiedáią listy dawne/ w Roku 1260. Ktorego syn poiął Kmity Sobieńskiego Corke/ po ktorey był wźiął Dynow/ Rzeszow/ y inße włości/ nie miał z nią Potomká męskiey płći/ tylko Corke iedne/ ktorą dał Mikołáiowi z Zerkowá z domu Doliwá/ po ktorym iuż w thym wieku potomstwo zowie sie Rzeßowskiemi/ iákoś pod Doliwą czytał.

¶ Tych Mościßow de magna Cosmin, zá nászego wieku zeßłá ostátecznym potomkiem Dźiałyńska/ po ktorey Mikołay Dźiałyński trzyma Choćińskie imienie ná Kuiáwách.

Sthyborá Mężá sercá wielkiego/ zá Ludwiká Krolá Polskiego y Węgierskiego wspomina Historyk/ then miał w Węgrzech opátrzenie zá znáczne posługi swoie/ y tám sie był ożenił. Słáłá go Helżbiethá Krolowa do Kuiaw przeciwko Zemowithowi Xiążęciu Mázoweckiemu/ ktory sie wwiezował w Kuiáwy/ gdy był miánowan ná Krolestwo od częśći Kuiáwian y Mázowßan/ o czym czythać będźieß w Historyey y Kromerá Xięgi Czternaste.

¶ Tegoż/ abo ieśliż Synà iego wspomina Kromer/ y inße Kroniki/ ná ten czás gdy Krol Zygmunt był porażon z woyskiem v Nykopolá/ ták iáko był w potrzebie ná koniu we zbroi Dunay przepłynął/ o czym v Kromerá w Xięgách pietnastych.

¶ O tymże czytay v tegoż Historyká Xięgi Szesnaste/ iáka wierność iego była przeciwko Krolowi Zygmuntowi Węgierskiemu. Był pothym Woiewodą Siedmigrodzkim/ tám ieśli ießcze iest potomstwo iego/ dostátecznie o tym wiedźieć nie mogę.

¶ Będąc ná tym mieyscu w Węgrzech/ często potym do Polski w poselstwie ieźdźał od Krolow onych/ o czym czytáiąc Historye/ snádniey sam wßystko dostátecznie zrozumieß.

¶ Tegoż ciáło leży w Kázimierzu w Klasztorze v świętey Kátárzyny/ y tám Káplicá iego/ ná ktorą przed thym wielkie dochody ßły z Węgier/ czego iuż zániechano/ y Káplicá pustoßeie/ wßákoż ießcze Herby znáć.

¶ Z tychże Przodkow wieku mego był Dom znáczny y możny w Krá-

kowskim

kowskim Woiewodztwie Chełmskich/tych przodkowie fundowáli Kościoł świętego Marćiná/ do ktorego w tym wieku potomstwo podawa Proboszczá. Był Márcyan Chełmski/ ktory zostáwił z Konárską Synow trzech/ Marćiná Chorążego Krákowskiego/ ktory z Pieniążkowną z Krużlowey zostáwił potomstwo/Mikoláiá/ y Stánisłáwá/ Brácia rodzeni tegoż Chorążego.

☞ Dom Krezow stárodawny/znáczny/ y záslużony R. P. z Bobolic. Wspominaią Listy niektore Mikoláiá Kreze/ Mężá sławnego/ktory był poiman pod Sokalem od Tátar/dwie lećie był w Tátarzech/ w Turcech pięć cźwierći Látá/ pothym go Turczyn wypuścił ná słowo iego/bacżąc Mężá státecznego/ktory gdy mu przyniosł Okup záśie według vmowy/był Pogánin rad/ dárowawszy Koń dobry/ wypuścił wolno/y ná gránice odprowádźił.

¶ Tenże potym służył ná Podolu cźás długi/ Roty znácżne wodząc/ przyiechawszy do domu/poiął Száfrániczne Jeronimá Chećińskiego Stárosty Corke Anne/po teyże wźiął Miástecżko y Zamek Włoszczowę/y wśi do tego przynależące/z ktorą zostáwił sżnow trzech/Janá/Marćiná/Jákubá/ Corek cztery.

☞ Dom Kárápczewskich ná Podolu/ y w Bełskiey Ziemi máią/stároradawny/ y dla spraw Rycerskich znáczny. Był Piotr wiekumego/ktory z Mágierowną z domu Szeligá zostáwił potomstwo/ człowiek cnotliwy.

☞ Dom Czernikowskich w Lubelskim Woiewodztwie znáczny/ był wieku mego Piotr Dworzánin Krolá Augustá/ Henryká/ y Stephánа/ Podstoli Ziemie Lubelskiey/ Mąż K. p. dobrze zasłużony/ y Krolowi Pánu swemu/ ktory te prace ná sobie w one expedicya Moskiewską miał. Naprzod wszystkiemu woysku mieyscá do stánowienia vkázował/ ktore szło tym porządkiem.

¶ Naprzod przy nim szło Rot Dworskich przebránych 200. Potym Węgrow pieszych ktorzy przy krolu Stephánie obecnie bywáli 300. Zá nimi dopiro Kuchnia Krolewska/ Namioty/y ći wszyscy ktorzy do gotowánia Stołu Krolewskiego náleżeli.

¶ Zá tymi dopiero szedł Jan Zborowski Hetman Nadworny/Káśtelan Gnieźnieński z Rotámi Dworskimi/ zá nim Wozy tychże Rot/ Węgrowie potym Jezni/ zá ktoremi szły wozy ich y Piechotá Węgierska. Potym szedł Krol z Dworem/á zá nim wozy Dworzánskie/dopiero inszy ludzie Rycerscy y wozy ich zá nimi/Ná ostátku Piechotá Polska.

¶ Tamuż Krol Stephan gdy przyciągnął do Nowá od wielkich Luk/ chcąc tám sobie odpocząć dla niepogod wielkich/á oczekiwał nowiny od Janá Zamoyskiego Kánclerzá swego/iáko mu się dárzyło pod Zawołoczem/ktore był obegnał z ludem/ ktory miał pod swą mocą. Szostego dniá/przysłał Zubrzyká Węgrzyná dawáiąc znáć Krolowi/że mu prochu niestáło/y inszych potrzeb do dobywánia Zamku. Temu Czernikowskiemu záraz roskázał/ áby iechał názad do Wielkich Luk/ á prochow y Kul ktore tám były zostáły/ áby połowice wszystkich co naprędzey wyprawił pod Zawołoćie. Odprawił Zubrzyká Krol/dawáiąc znáć, że w rychle z potrzebe wszytkiego mieć będzie. Ten Czernikowski iáko ná wszystko báczny/ spytał przy Podstárbim Litewskim/ná czymby táki ćiężar pod Zawołoczę postáć miał? Litwin/ iáko oni są w odpowiedźi y w obietnicách ochotni/powiedźiał: Jest tám kilká set Wołow z Wozy/ná ktorych żywność do Luk wożono/ á tám ich zástánieś/ nádto ieszcze/cztery Cugi posłosnych woźnikow/ ná ktorych żywność z Vświátá ná zamek Lucki wieść miano. To wszystko zdáło się wątpliwie Czernikowskiemu. Rzekł/proś bych miáłsio przysługi do nielástu nie przyszedł. Krol do-

piero to słyßąc / dał mu dostáteczną náukę / iákoby miał postępić / á ostátek rozumowi iego zlecił. Gdy przyiechał do Luk / áni Wołow / áni Koni nie zástał / v Żołnierzow co tám ich było ná Lukách 16. set / niemogł sie ná sprzeżay żaden dobyć / bo sie sobie káżdy ná zimę przyczyniał o żywność y koniom / dla ktorey kilkánaśćie mil w ziemie nieprzyiaćielską stáli. Bacząc Czernikowski nie podług myśli swey spráwę one / wyprawił do Vświátá dla iákiego sprzeżáiu sługę co naprędzey / ktory w kilká mil tráfił Konie onegoż Litwiná Podstárbiego / miedzy ktorymi były y Krolewskie / ktore ßły z Vświátá do Newlá mijáiąc Wielkie Luki / przy ktorych był Godzembski Litwin Komornik Krolewski. O tych prętko dał znáć on sługá Pánu swemu. Czernikowski záraz wpadßy ná konie / gwałtem one Konie Podstárbiego do Luk pobrał / ná ktorych wßytkie potrzeby do Zawołocia odesłał / dawßy List onemu Komornikowi pod Pieczęćią swą / że o to żadnego kłopotu mieć nie miał / y do tego ná stráwę. W tym sam bárzo záchorzał / y tákże posławßy sługę przy onych rzeczách / sam po lekku do Połocká iechał do Krolá. Po odwiezieniu onych potrzeb / dano znáć od Zamoyskiego Krolowi / iż Moskwá / iáko byłá wźiełá serce / gdy strzelby częstey przez one czásy nie słyßeli / ták potym gdy poczęto przyczołßczáć we dnie y w nocy przez dwá dni / ná trzeći dzień Zamek poddáć musieli / zá pewnym Contráktem. O czym potym w Historiey mieć będźieß. One więźnie od ktorych pierwey spráwę mieli / że náßy odćiągnąć mieli / przez niedostátek prochow / dźiwnymi mękámi trapić kazáli / ielitá z nich wywłoczyli á topili ná łoy / ták áż w ćiężkich mękách vmieráli. W wielu znaczných posługách bywał Krolá Páná swego y Rzeczyposp. y w ten czás zá pilnośćią iego wielką / te potrzeby do Zawłocża krom omießkánia záwieźione były. Wiele potym posług iego znáczných w historiey czytáć będźieß.

¶ Dom Elzanowskich w Prusiech stárodawny y znáczny.

☞ Dom Rokosow / w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny / Był ieden z nich Biskupem Kámienieckim / ktory był Dubániewskie do swego Herbu przyiął. Bráćia tego Biskupá Rotmistrzámi y Mężmi sławnymi bywáli / czego ießcze były pewne znáki w Domu tym wieku mego / iáko Listy Przypowiedne / potym w Roku 1398. List ná ius Teutonicum Dobeslao Rokos Militi, od Krolá Władysłáwá nádány.

¶ Potym drugi list / ktory dan Janowi Rokosowi / w Roku 1474. Gdźie mu pißę: Strenuo Militi nostro. Ten był we dwudźiestu y w ßeśći bitwách z nieprzyiáćioły Krolestwá tego / w káżdey wygráney. Był Sędźiem Krákowskiem / w Roku 1400. O czym Listy y Aktá świadczą.

¶ Fránćißek Rokoß / miał synow trzech / Hipolitá / Wacłáwá y Konstántego. Hipolith miał zá żoną Wielogłowską z domu Stárykoń / z ktorą zostáwił synow ßeść. Bártoßá ktory był Trukczásem v Krolewicá Wegierskiego Janá / potym do Oyczyzny przyiechawßy Żołnierską służył / miał zá żoną Glińską z ktorą zostáwił potomstwo / Stánisław brát iego miał zá żoną Glińską / Sebesteyan / Hipolit / Chrystoph / tegoż Hipolitá Corek pieć / Bárbará Sokoleńska / Dorotá Fárureyowa / Jágnießká Ankwiczowa / Anná Trzećieska.

Wácław brát Hipolitow ten Żołnierską z młodości służył w Węgrzech służąc Dworzáńską Krolowey / był Borkulabem Wárádźińskiem zá Wárkoczá Kápitaná / y támże vmárł. Konstántyn młodo vmárł.

Jeronim Rokos z Anną Broniewską / z Bieżdźiecy Koniußego Przemyskiego y Stárosty Medyckiego Corką zostáwił potomstwo.

Rokoßowie w Prusiech / ále ći tám vżywáią Pułkoniá / á połowicá Kárpiá / Ryby od ogoná. ¶ Dom Pekosławskich w Krákowskiem Woiewodztwie znáczny. Jákub Sekretarz był Wiáry Powßechney

stárodaw-

stárodawny. Był Jan wieku mego Zupnikiem Zup Krákowskich/ człowiek cnotliwy/ tylko był alienus à fide Catholica.

☞ Dom Chotkowskich w Sieráckim Woiewodztwie/ z ktorych ieden był wieku mego podczáßym Sieráckim/ miał zá sobą Goluchowską z Domu Leliwá.

☞ DOm Suchorábskich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony/ z Meſtwá y z inych spraw znáczny. Był ieden ná Podolu wieku mego Rotmiſtrzem / y támże ſie ożenił/ potomſtwo zoſtáwił.

☞ Dom Krepskich w Sedomirskim woiewodz: dawny.

☞ Dom Máleczkowskich/ z ktorych o iednym Jan Gruſßczyńſki w opiſaniu dobrego towárzyſtwá Dworu Krolowicá Węgierſkiego Janá tymi ſłowy piße.

Rozum ieſt z obyczáymi Oſobá ozdobna/
Ku rozmowie y rádźie dobrze ieſt ſpoſobna.
Práktyke cudną w rzeczy ma zſwego ćwiczenia/
Z pięknych w ſłużbách Condycy tego doſtał mienia.
Nie puſczá z nikim wzawod / ßczęśćiu nie zábiega/
Od ſtáteczných poſtępkow nigdy nie odlega.
By ſie go tá pedográ złoſna puśćić chćiálá/
Wietßeyby go godnośći ná wßem okazálá.

☞ Michálá támże tenże Gruſßczyńſki wſpomina/ ktory zá wieku mego po śmierći tegoż Krolowicá był ná dworze Stephánа Bátorego Woiewody Siedmigrockiego / ktorego gdy ná Krolestwo Polſkie obrano/ przyiechał z Krolem do Polſki/ á znáczne miał opátrzenie od niego/ był wielkim Rzańcá Krákowſkim / człowiek cnoty dobrey / ſpraw poczćiwych pełny/ czáſu potrzeby Mąż ſerdeczny / y miedzy ludźmi Rycerſkimi wielkiey ſławy.

☞ Dom Relſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/ wſpomina Epitáphium Szczęſnego we Włocławiu thymi ſłowy. Reuerendus Pater Dominus Fœlix Relski de Domo & Familia Oſtoyczycorum, iuris pontificis Doctor, ex Canonico Prælatus, Cantor huius Eccleſiæ Wladislauieñ, Nona Menſis Fabruarij, Anno 2 5 6 5. obiit.

¶ Stániſław ktory ſie był w Krákowſkiey Ziemi ożenił/ zoſtáwił támże Potomſtwo Synа/ y Corke Zophia Pilatowa Vieyſka.

☞ Blinowſcy/ z ktorego Woiewodztwá/ wiedźieć nie mogę/ tylko Epitáphium opowieda we Włocławiu iedne° w te ſłowá. Andreas Blinovvski, Epiſcopus Confirmantineñ, Margaritaneñ, Suffraganeñ, & Canonicus Wladislauieñ. Cantor Crusficieñ, R. M: Secretarius, virtutum ac pauperum amator, apud homines charus, Domino Deo vt ſit charior, Orate pro eo, Anno 2 5 7 4. Octaua Menſis Octobris mortuus, Herb Oſtoia.

☞ Koźniewſcy z Ciechanowſkiego powiátu/ był Mikołay Koźniewſki Stároſta Wyßogrockim / Zakroczymſkim / Nowomieyſkim/ Syn iego Wálenty zoſtáwił z Wezłowną dwoch ſynow/ Mikołáiá/ y Stániſłáwá.

☞ Dom Dmośćickich w Sedomirskim Woiewodztwie ſtárodawny/ z ktorych Jan wieku mego z młodośći ná chlebie Rycerſkim y wſpráwách znáczným bywał. Był Przeclaw Stároſta Spiſkim / co opowieda Epitáphium v świetey Kátárzyny ná Kázimierzu/ w Roku: 1 4 7 4.

☞ Dom Modrzeiewſkich w Sedomirskim Woiewodztwie znáczny.

Dom Jerzy-

☞ Dom Jerzykowskich w wielkiey Polszcze/zowa sie niektorzy Báránowskimi. Był Woyćiech wieku mego/ktory z Iwieństa z domu Lodźia zostáwił dwoch synow / Stánisláwá y Dobrogostá Burgrábie Konieńskiego. Potym z Pálecka Janá / ktory multorum hominum mores vidit, z Kśiążeciem Sluckim Alexándrem do Włoch ieżdźił.

¶ Thomasz y Piotr Bráćia iego ludźie Rycerscy.

¶ Stánisławá Jerzykowskiego ábo Báránowskiego syn Marćin / był pisarzem ziemskim Włocławskim/brát Stryieczny tychże pomienionych.

Zagorscy w Sedomirskim Woiewodetwie Dom dawny.

Stobieczcy támże Dom stárodawny.

Nagorscy támże w Sedomirskim Dom dawny.

Domárácccy támże Dom stárodawny y znáczny.

Stárzescy w Rusi Dom z Męstwá y z inych spraw poczćiwych znáczny.

Báliccy w Przemyskiey Ziemi Dom stárożytny.

Lescy ná Kráinie Dom stárodawny z ktorych ieden w Przemyskiey ziemi potomstwo zostáwił/ człowiek był godny do posług K. P. y znáczny w onym kráiu.

Kończyccy ná Dobrzyńskiey ziemi dom stárodawny.

Piláwscy ná Podolu dom stárodawny / był ieden Podczáßym Kámienieckim wieku mego.

Báliczcy w Przemyskiey ziemi dom stárodawny.

Stácherowie w Sedomierskim Woiewodztwie / ludźie w spráwách Rycerskich biegli/v Krolá Węgierskiego Jánußá/ y v Synáiego Janá/Roty znáczne miewáli. Był wieku me° Jan Stácherá Poborca Sedomierskim/ktory z Cikowska zostáwił Potomstwo.

Márchoccy w Sierádzkim Woiewodzt dom stárodawny.

Kárgowscy támże w Sierádzkim.

Vlescy w Lubelskim Woiewodztwie.

Soleczcy ná Podgorzu dom stárodawny/ z ktorych iednego Adámá/y Dorote Mánásterską żonę iego/wspomina Epitaphium w Gorze od synáStanisławá ná grobie wyćiosane.

Dubániewscy w Przemyskiey ziemi dom stárożytny/był ieden wieku mego Lowczem ziemie oney.

Káweczyńscy z Prus/w Litwie zá znáczną zasługámi od pánow przednieyßych Kśiestwá onego y nábyte máietności máią.

Głogińscy w Káliskim Woiewodztwie dom stárodawny/ był wieku mego Mikolay Podczáßem Káliskim.

Gáiewscy w Poznáńskim / był Jan wieku mego Sędźiem Grodzkim/y Podstárościem w Poznániu/pisał sie z Błościßewá.

Ponieczcy w Wielkiey Polszcze dom stárodawny y znáczny.

☞ Szyßkowscy w Sieráckim y w Káliskim Woiewodzwách Dźielnice swe máią. Był wieku mego Stánislaw Szyßkowski Kánonikiem poznáńskim/Dźiekanem Wieluńskim/Proboßczem Sieráckim.

Podwysoccy Mężowie wielcy byli tego Herbu/ Był Fárát Dworzáninem Krolá Zygmuntá / Maż stawny/Woyćiech brát iego przy Zborowskim Janie Káßtellanie Gnieznieńskim y Hetmánie Nadwornym/Tłumácz od Węgrow Háyduków.

Strzałkowscy

Strzałkowscy w Sedomirskim Woiewodztwie.

Smoßewscy w Káliskim Woiewodztwie dom stárodawny

Złoczyßewscy w Wielkiey Polßczę Dom dawny.

Jłowieccy támże w Wielkiey Polßczę.

Rádogowscy z Łomżieńskiego Powiátu w Mázowieckim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

Chyżińscy w Ciechanowskim powiećie Dom rozrodzony.

Woynowscy/ był wieku mego Marćin ná dworze Krolá Augustá w łáśce/ potym Jurgieltem y Wrotnictwem ná Zamku Krákowskim opátrzon/ Ná tymże żywotá dokonał/ człowiek cnotliwy/ spokoyny/ páná Bogá śie boiący.

Glewscy w Krákowskim Woiewodztwie.

Lubochowscy támże w Krákowskim Woiewodztwie.

Chrzastowscy z Ráwskiego Woiewodztwá.

Gáwłowscy w Mázowßu Dom stárodawny y rozrodzony/ z ktorych Stánisław w Krákowskim Woiewodztwie był wieku mego/ y potomstwo zostáwił.

Telinscy/ z ktotych iednego ćiáło leży ná Zamku w Krákowie/ á ná iego grobie iest napis w te słowá. Venerabilis Dominus Iulianus Thelinski, Canonicus Cracouień, & præpositus Sancti Martini in Cracouia, Vir literatus & amicis amiciſsimus, cum multorum merore, Anno Domini 1531. Menſis 24. Martij mortuus, hic ſepultus.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Przegonia/ ktory z tymże Ostoią rowną dawność ma/ á to tym sposobem. Był to własny Ostoyczyk/ y tegoż Herbu vżywał. Potym cżásu iednego z Woyská był wysłan ná straż/ záiechał dáleko/ tráfił lud niemáły/ ktory do Polski ßedł ná zdobycż z Morawy/ iesliż też dla iezyká/ owa náßy ná then cżás gotowáli śie też do ich źiemie: Szedł naprzod ten Rycerz z Kotá swoią/ obaczywßy że zdoláć mogł ludowi onemu/ obawiáiąc śie áby mu ná zad nieuchodźili/ obrocił iednego o posiłek proßąc á sam śie potkał z Morawczyki/ zátrzymawał ich ná sobie/ byli mu śilni/ przeganiáli go cżesto kroć niż mu pomoc nádćiągnelá/ wßákoż nie długo był rátowan od swych/ nieprzyiaćielá poráził. A iż mu śie to zdálo nie zá cześć/ że nosił mieczż bez głowice/ prosił áby mu dano zupełny miedzy dwiemá Miesiącámi/ y temuż przydano Smoká/ ktoremu płomień z páßczęki wychodźi/ dla tego/ że poráził nieprzyiaćielá zagniewány/ wßákoż omyłką w thym wieku Potomstwo roznie tych Herbow vżywa/ ktorego tákże własność obaczywßy/ o Przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę cżytáć będźieß.

☞ Ná wielu Przywileiách Klaßtornych Przodki Herbu tego ludźmi możnymi pomieniáia/ w Roku 1270. Tempore Boleslai Cracouień & Sendomirień Principis, iáko ná Sedomirſkiego Klaßtorá Miroſlaus Prægonius Caſtellanus Sendomirień ibidem, Petrus Comes Prægonius tegoż wieku.

¶ Wieku mego od tych tám przodkow było to Potomſtwo znáczne/ Jáko naprzod.

☞ Dom Dulſkich w Kſieſtwie Pruſkim R. P. záſłużony/ z ktorego wiele Mężow znáczných bywáło Káßtellany/ Sędziámi/ Woyſkiemi/ y ná inßych vrzędźiech.

¶ W Roku 1583. Był Jan Dulſki/ Káßtellan Chełmińſki/ Podſkárbi Koronny/ Stároſtá Bráńſki/ Suráſki/ Swiecki/ Rogoźieńſki/ ktory ſie z młodych lat ná dworze Krolá Auguſtá ſchował/ y znáczńie záſłużonym mu będąc/ od niego opátrzon. Miał zá ſobą Rożnowne z Domu Gryff/ z ktorą zoſtáwił Corek iedną/ potym miał Mnißkowne z Wielkich Kończyc/ Woiewodźiną Krákowſką.

¶ Trzećia Oleśińſka/ Sietrzenice rodzoną Hetmáná y Káncleržá Koronnego Janá Zamoyſkiego/ od ktorey zoſtał ſyn/ po ktorym z niemocy wyleżeć ſie nie mogłá/ vmárłá w roku 1583. w Krákowie.

Zołćickich dom w Woiewodztwie Sędomierſkim dawny.

Wietrzyńſcy Epimáchowie dom ſtárodawny.

Gołuſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny y z meſtwá ſławny. Był Wáwrzyniec Gołuſki wieku mego Máż wielkiey ſławy. Ten pod Tárnáwą y pod Vią przez woyſká ſie przebijáiąc/ wiele á mężnie z nieprzyiáćioły czynił.

Jan brát rodzony tegoż Wáwrzyńcá/ Rotmiſtrz y Máż w káżdey potrzebie fortunny/ o ktorym Mężowie wielcy iáſne świádectwo dawáli/ iáko Jan Zborowſki Káßtellan Gnieźnieńſki/ y inßy/ iáko pod Vią wiele á mężnie z nieprzyiáćielem czynił/ tákże pod Kieſią wielkie meſtwo z pochwałą wßytkich Rycerzow dobrych okázował. Potym z Pocztem Janá Teczyńſkiego pode Gdańſkiem wiele y znáczńie z nieprzyiáćielem czynił. W inßych potrzebách w ktorych tylko bywał/ znáczńym go Mężem káżda opowieda/ nie wydał Przodká w ſpráwách mężnych.

Zakobielſcy z Zakroczymſkiego Powiátu w Mázoweckiem Woiewodztwie/ Mężowie wyborni.

Niewießczyńſcy z Pomorſkiego Woiewodzt od Swiećia.

Kryſcy z Zakroczymſkiego dom rozrodzony.

Głodowſcy támże w Zakroczymſkim dom rozrodzony.

Dzwonkowſcy od Nurá dom ſtárodawny y rozrodzony.

Zwiártowſcy z Beſkiego Woiewodztwá dom dawny.

Brátkowſcy z Sędomierſkiego/ ſą v Stryiá w Ruſi drudzy/ wieku mego Piotr y Jákub bráćia byli rodzeni.

Kowalkowſcy ná Dobrzyńſkiey źiemi.

Liſowſcy w Prusiech w Chełmſkim Woiewodztwie/ wßákoż ná końcu Mieczá Gwiazdę noßą.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doſtáteczńie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Szeligá

stárodawnym Polskim / ktory ma być żołte puł Miesiacá Rogámi wzgore / Krzyż w posrzodku żołty w Polu Czerwonym: Powiedáią iedni / że to ma być puł Pierścieniá y Krzyż / drudzy to chcą mieć / że od Ostoie iest odiety Miesiac ieden / á Miecżá ták ná mieyscu Krzyżá przodkowie vżywáli. A o tych Długoß pisße / że to iest Genus Polonicum in Venerem pronum. O ktorych przypátrzywßy sie Herbu własności / y o Potomstwie ich czytáć będżieß / ták iáko go wiele znać y wiedzieć o nim mogę w ták ßerokim Krolestwie.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Bodzete Arcybiskupem Gnieznieńskim / ktory był wźięt ábo podan od Papieżá Vrbáná ßostego z woli Ludwiká Krolá Polskiego y Węgierskiego / tym sposobem. Po śmierći Janá rzeczonego Suchywilk / z Domu Grzymálá / ßesnastego dniá Miesiacá Kwietniá / w Roku 1382. Dobrogost z Nowodworá z Domu Nałecz / Decretorum Doctor, Dźiekan Krákowski / Kántor Gnieznieński / był od Cápituły Canonicæ Electus ná ten stolec. A ták záraz po Elekcyey / Imieniem swym y Kápituły Gnieznieńskiey / posłał Bronisławá Brátá swego Ránclerzá / y Bogusławá / Kánoniki Gnieznieńskie / á przy nich Sendźiwoiá z Domu Nałecz / pisał sie z Kázimierzá / Janá z Czarnkowá Sędźiego Poznáńskiego / y Káßtellaná Nakielskiego / Oseponá z Grodźiská / y inße / do Semowitá Książęćiá Mázowieckiego / ktory był obległ Zamek Lowicz / obiecuiąc mu / że z niego miał ziechác dobrowolnie Derslaw powinny iego Káßtellan Gnieznieński. Zá ktorych rozwiedźieniem Semowit záraz odstąpił od Lowiczá / wßákoż wielkie ßkody poczynił w Kluczu onym.

¶ Támże záraz Dobrogost posłał trzech Posłow do Budzyniá do Krolá Ludwiká Polskiego y Węgierskiego / proßąc o Consens. Ale Ludwik będąc o Dobrogoścte złego mniemánia / spodźiewał sie / że tym sposobem był obran / áby Semowitá Książe Mázoweckie ná Krolestwo Polskie wsadźił / záledwie trzećiego dniá do siebie puścił Posły iego / á potym powiedźiał / że nic nie vczyni. A ták y sam / y ze wßad mieprzyiaźń iednał Dobrogostowi. Potym Vrban ßosty Papież / ná żądánie Posłow Ludwikowych / Bodzete Kánonikà Krákowskiego / & Procuratorem generalem Cracouień, ná stolec Arcybiskupi potwierdźił / dźiewiątego dniá Czerwcá / Anno quinto pontificatus sui, w Rzymie / á pisał / áby Dobrogostá zwieźienia wypuścić kazał.

☞ Był Bodzetá Rodem z Ziemie Sedomirskiey / Syn Wisławow ze wśi Szeligi / nie dáleko Kunowá.

¶ Tenże Władysłáwá Jágiellá ochrzćił y Koronował / śiedmnastego dniá Miesiacá Lute° / Roku 1389. Żył ná Arcybiskupstwie Lat śiedm / dniá dwudźiestego ßostego Miesiacá Grudniá vmárł / á w Gnieźnie w Káplicy ktorą sam zmurowáć dał y nádał / pochowan.

¶ Tenże Wikáriom v Pánny Máryey w Vnieiowie dom fundował / y Siedlisko przestrone nádał / w dźień Swietego Wencesłáwá Męczennikà Roku 1384. Po iego śmierći był obran Dobrogost z Domu Nałecz.

¶ Otym Bodzećie pisał Ianicius te Wierße /

Tempore Bodzentæ Christi se fonte lagiello
Tingit, Lechiaci scripta capitq; soli.
Cætera si desint, erit hoc memorabilis vno
Litvvanis veram, quod dedit esse fidem.

☞ **Troianá Biskupá Włocławskiego opowieda Káthálog/ w Roku 1383. ktorego dla dobrego á pobożnego żywotá/ samá Kápitułá obrálá/ iechał był potym do Rzymu/ támże vmárł y pochowan/ po ktorym nástał Predysław z Domu Grzymálá.**

☞ **Klemensa Szeligę ktory się pisał z Janowic wspomina Przywiley Koronny Chorążym Sierádzkim/ w Roku 1436.**

¶ **Z tychże Przodkow wieku mego były te domy znáczne/ iáko naprzod**

Dom Niemoiowskich stárodawny/ nie futrowány/ ále z dawnych Przodkow poczćiwie y w wielkiey máietności zostáwiony/ dobrzy/ pilni/ y wierni strożowie R. P. Jáko był zá pámięći mey Mikołay Niemoiowski/ Sędzia Inowłocławski/ o ktorym czyni wzmiánkę Przyłuski w Státucie swym w księgách 4. List 591. Zá pánowánia Krolá Zygmuntá/ tymi słowy: Sunt autem per nos designati Iurium & Statutorum prædictorum correctores, ex Maiori Polonia Generosus Nicolaus Niemoiovvski, Iudex Iunivvladislauien, & Generosus Mathias Krzyzanovvski, &c. Tegoż sy=nowie byli wieku nászego ludźie znáczni/ iáko

Jákub Niemoiowski/ w wymowie á w obronie R. P. drugi Cycero/ okázuie to iáwnie wiele pism á oczom ludzkim/ y Seymy Koronne głosno o nim powiedáia.

Drugi Brát iego był rodzony Chorążym támże/ Ktory táke nie podleyszey náuki y wymowy/ tylko że był z nim rozny w Religiey/ ow Kálwiná/ á ten Aryaná náśládował.

Mágierowie w Belskim Woiewodztwie/ wieku mego máietnośći swe mieli/ pisali się z Przewodowá/ z ktorych tylko zá moiey pámięći były cztery Siostry rodzone/ Zofia zá Herbortem Káśtellanem Belskim/ ktora zeszłá bez Potomstwá/ Anná Niszczycka Woiewodzicowa Płocka/ tá zostáwiłá Corke Helżbiete/ iákos pod Prawdzicem czytał. Bárbárá Belzecka/ tá też zostáwiłá potomstwo/ o ktorymeś pod Jástrzębcem czytał. Kátárzyná Kárápczewska też ma potomstwo/ czytałeś pod Ostoią.

Mikołay Mágier/ tylkoż iedne Corke zostáwił/ ktora byłá zá Secygniewskim.

Krystyná Mágierá wspomina przywiley Klaśtorny Podczászym Sedomirskim/ Roku 1444.

Mirecżcy własni sa Mágierowie/ tylko po Wśi nazwysko máią/ Był Symon Mirecki Mosławny.

Dom Złockich w Wiślickim powiećie dawny y znáczny.

Dom Troianowskich w Sedomirskim Woiewodztwie znáczny/ Był w Obertińską bitwę Andrzey Rotmistrz/ ktory społecznie z Bálickim w iednym polku Wołochom mężny odpor dawał.

Wieku mego Stánisław Leśniczy Bielski Syn tego Rotmistrzá/ ktorego vrodźiłá Czarnocka Anná z Domu Lis. Za Augustá Krolá ná dworze czás się długi chował/ dla znáczných zasług był w wielkiey łáśce/ potym mu dał Leśnictwo y Rotę ná Tykocinie przy Skárbie swym/ ktorego dosyć wiernie strzegł/ á po śmierći tego Krolá nie oddał go nikomu/ tylko własnemu Potomkowi Siestrze rodzoney gdy śtá zá Stephánà pierwszego. Acz miał wielkie przenaydowánia od Pánow Litewskich/ przy tym y hoyne obietnice/ że sam y potomstwo iego miał mieć wieczną y znáczną nagrodę.

On to wßystko wzgárdził/ á według przystoyności wierność swą záchował/ á to od tych miał/ ktorzy ná Cesarzá trzymáli/ chcąc mieyscá wárownieyßę y pożyteczne otrzymáć.

¶ Tenże z Jerzykowicowną/ dawney á zacney Fámilyey w Kśięstwie Litewskim/ z Domu Leliwá/ iáko o tym ná swym mieyscu naydźieß/ zostáwił Potomstwo.

Kásper Brát iego/ z Komorowska zostáwił Potomstwo/ ludźie cnotliwi/ cnotę y pobożność miłuiący.

Dom Rátułtow stárodawny y znáczny/ ktorego iuż niesstáło/ Pieniążki porodźiłá Ráthultowná/ y po niey Skrzydlna w domu ich zostáłá Zameczek/ y do niego Włości znáczne w Cyryczu.

Dom Zábáwskich w Krákowskim Woiewodztwie znáczny był wieku mego.

Dom Bostowskich stárodawny w Sedomirskim Woiewodztwie/ wspomina Epitáphium v Swiętego Krzyżá ná Łysey Gorze iednego wte słowá: Generosus Paulus Bostovvski de Bostoua hæres, pietate, moribus, consilioq; grauis, Die 20. Nouembris, Anno 1568. Debitum naturæ soluit.

Dom Charzewskich od Wárßáwy/ był Páweł z Deßpotem w Węgrzech/ támże poiman do Turek/ ktorego Brát Stánisław wykupił/ iuż był ná Gálerách.

Dom Bieleńskich w Ráwskim Woiewodztwie/ zowa sie Pstragowie/ Dom rozrodzony/ ieden Dom z Mágierámi/ ktorzy do Rusi wyßli/ y tám Potomstwo zostáwili/ w Sedomirskiey Ziemi Andrzey/ ktory z Grodowską zostáwił Potomstwo z Domu Lubicz.

Mirzeiewscy w Łomżieńskim Powiećie Dom rozrodzony.

Strusińscy w Ciechanowskim Powiećie Dom rozrodzony.

Goreccy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Zerniccy támże.

Stánisławscy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Lásowscy w Wieluńskim/ Szeligowscy w Sierádzkim.

Potoccy w Sierádzkiey Ziemi Dom stárodawny.

Wysokieńscy z Podláßa Dom znáczny/ drudzy v Czerwieńską/ Prumieńscy támże v Czerską.

Márkowscy w Wielkiey Polßcze/ z ktorymi iedney dźielnice byli Gurscy Dom znáczny z mestwá y w posługách Rzeczypospolitey.

Czarnotulscy/ Dabrowscy/ Dobießewscy/ Domy wieku mego były możne/ y do posług Rzeczypospolitey godne. W Kośćiele ná Zamku w Krákowie Epitaphium opowieda Mężá godnego z tym Herbem tymi słowy: Hic iacet Reuerendus Pater Dominus Albertus de Zuchlin Præpositus Lenczicien, Calisien, Custos Sandomirien, Canonicusq; Gneznen & Cracouien, ac Regni Poloniæ Vicecancellarius, defunctus Anno Domini 1471.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách o ktorych dostátecznie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie ſtároda-

wnym Polſkim Piláwá/ ktory ieſt właſnie nábyty tákiem kſztaltem iákoměi piſał w Gniazdźie Cnoty. Tego Długoß Przodki wſpomina tymi ſłowy: że ieſt Genus Polonicum ad pietatem pronum. O ktorych przypátrzywßy ſie Herbu właſności/ czytáć będźieß tákże o Potomſtwie ich/ ktore ia znáć w ták ßerokim Kroleſtwie y wiedźieć o nim moge/ ma być pułtrzećiá Krzyżá w polu Błękitnym.

☞ W wßyſtkich Hiſtorykow nie náyduie nic znácznieyo Przodkách tego Herbu/ thylko te ktore de Moſkorzew wſpominaią/ iáko Kromer w Kſiegách 8. wſpomina Jánußá Woiewoda Krákowſkim/ dla tego/ że weſpołek z Klemenſem Káßtellanem Krákowſkim z domu Gryff/ ieźdźili do Węgier ſtáráiąc ſie o przymierze od Boleſláwá Wſtydliwego/ w Roku 1239. Czego y Báßko dokłáda tymi ſłowy: Miſit Boleslaus Ianuſium Moſcorzeuium Palatinum Cracouieñ, cum Clemente de Ruſcza Caſtellano ibidem, qui cum Bela Rege Hungarorum fœdera icerunt, ſiue antiqua firmauerunt, & Filiam eius Kingam pro vxore, & quadraginta millia Marcarum pro dote, &cæt.

☞ Kromer wſpomina Mikołá z Moſkorzewá w Kſiegách Pietnaſtych tymi ſłowy: Veritus eſt autem Vladiſlaus Rex, ne Vitoudus Vilna, quod caput gentis eſſe diximus, Ruſſorum impenſius illi fauentium proditione per inſcitiam & ignauiam Skirgellonis potiretur, miſit eo Nicolaum Moſcorzeuium Procancellarium Poloniæ, cum mediocri militum Polonorum præſidio & apparatu bellico, vt arcem vtrąq; tueretur, &c.

☞ Klemenſá z Moſkorzewá/ Káßtellaná Miſlickiego y Stároſtę Krákowſkiego tenże Hiſtoryk wſpomina w Kſiegách 16. záczynáiąc tymi ſłowy: Vbi Clemens Moſcoreuius, Caſtellanus Viſlicieñ, & Præfectus Cracouieñ. &c. To było w Roku 1408.

¶ Inßych wiele potym w Hiſtoryey obaczyß znácznie záſłużonych Senatorow R. P. Y z tegoż Moſkorzewá ieſt w tym wieku Dom rozrodzony Moſkorzewſkich w Sędomierſkim Woiewodztwie.

☞ Dom Kámienieckich/ ktorzy ſa właſni Moſkorzewſcy z Podgorza/ w Ruſi w tym wieku z Oleßká á z Załoźiecź ſie piſa. Wſpomina Epitaphium w Krośnie Klemenſa Káßtellaná Sánockiego tymi ſłowy: Magnificus Dominus Clemens Moſcorzevvski de Kamieniecz, Caſtellanus Sanoceñ, obiit anno 1536. Feria quarta poſt Letare, hoc loco ſepultus. Przy ktorym te Herby/ Piláwá/ Debno/ Jelitá/ Abdánk. Támże y Corká iego leży Mnißkowa/ y Syn Jan/ o ktorym powieda Epitáphium piſane w te ſłowá.

Ex procerum Sarmatiæ Kamieniecki Ioannes,
Virtutum fama clarus vbiq; loci.
Debita naturæ perſoluens, Aſtra petiuit,
Annum bis ternum tredecimum, qui ferens,
Menſis ſecundi nouorum nocte receſſit.

☞ Janá Kámienieckiego/ Káßtellanem Lwowſkiem/ y

Stároſtę

Stároſta Buſkiem opowieda Miecho: ná początku pánowánia Zygmuntá pierwßego/tymi ſłowy: Ioannes Camenecius tunc Leopolien Caſtellanus & Buſcen Præfectus, adiunctis illi quingentis equitibus è Republico conductis, in Podoliam ad tuenda confinia miſſus eſt, qui die 23. illius Menſis Miedzibozum perueniens, Tartaros clam in Volinien prouinciam erupiſſe comperit, vix tribus horis illic militibus equiſq; reffectis, à Scitis Braclauien & Vinniceń præfectis, ad hoc prouinciæ nobilibus ac Podoliæ populis ſuppeciis acceptis, itinere quod viam nigram vocant, ad Woronovv Horodiſco eodem die peruenit: in eo loco Tartarorum copias, prædam hominum pecorũq; iam abigentes, numero ſupra duo millia equitum exiſten animoſæ inuadit, atq; viriliter pugnando ſtrenuè fudit, omnem recuperauit prædam, copiaſq; ſaluas in Miedzybozum triumphans reduxit.

¶ Mikołay był Hetmánem Koronnym / o czym świadczy thenże Hiſtoryk tymi ſłowy: Nicolaum Camenecium Cracouien Palatinum, & Præfectum Exercituum Regni ducem generalem Legionibus præfecit. To było zá pánowánia Zygmuntá Pierwßego.

¶ Tamże wſpomina tegoż Mikołáia Woiewode tenże Hiſtoryk tymi ſłowy. Nicolaus Camenecius, ſuſceptam prouinciam excelſo lætoq; animo perfecit, ſuperato Tyra amne, Daciam ingreſſus, conſimili viciſſitudine, igne, ferro, cædibuſq; Valachiam moleſtauit. Wiele Miaſt/ Wſi / Folwárkow bogátych w popioł obrocił / á naprzednieyßе miáſteczká/ Czarnowce/ Dorohim/ Bothoſáni/ Szczepanowce/ Chocim/ y inßych wiele/ o czym w Hiſtoryey/ á tám ſie pomścił iáko był obiecał ludźi Rycerſkich/ ktore był w Trebowli Bohdan Hoſpodár Woloſki pogimał/ á w Podháycách ſiekierą ścináć kazał. Ktorych groby gdy vyźrzał ten Hetman / pámięći wieczney godny/ płákał/ á wzywáiąc Páná Bogá ná pomoc/ pomścić ſie obiecał/ czego y dokazał.

¶ Tegoż y Miechowitá wſpomina w Kśięgách 4. Nicolao Camenecio Cracouien Palatino, viro ad vltimum vitæ diem armis bellicq; ſtudijs claro, A to dla tego/ gdy v Lopußná 25. tyśięći Tátárow z Konſtántynem Oſtrowſkim Kśiążęcim porážił/ tenże v Wiſniowcá Tátáry pogromił/ W tey tám potrzebie zábit Henrych Brát iego / o czym czytay v Miechowithy Kśiegi 4. Cap: 78.

Od tychże tám Przodkow wieku mego byli trzey Brácia rodzeni Wnukowie tego Woiewody Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego.

Woyćiech/ Jan/ ći ſie społem z Młodości ná náukách w cudzych Ziemiách chowáiąc/ ták miłowáli / że y potym w Oyczyźnie gdy do Lat przyßli/ mießkáiąc/ ni wczym prawdźiwey bráterſkiey miłości nie nárußyli/ społecznie z iedney ſtrzynki ſługi chowáiącim płácili/ y inßе potrzeby od práwowáli. Z wielkim koßtem ná Seymy/ ná inßе ziázdy kwoli R. P. wyieżdżáli/ w one Tátárßczyzny/ ktore po odiechániu Henryká Krolá cześte bywały/ z wielkim koßtem niemáłe pocty przy ſobie záchowywáiąc wychadzáli/ y potrzeby z nimi miewáli/ Plony/ ludźi/ y dobytkow/ odbijáli/ á wrácáć kazáli onym wieźniom łup on od ktorego Pogány odgániáli. Wiele ſpraw pámięći godnych tych dwu Bracięy w Hyſtoryey obaczyß. Miał po thym zá ſobą Woyćiech Chodorowſką Wdowę/ Domu Sieníckich/ Jan był celebs.

Stámiſław/ trzeći Brát ich/ ktory miał zá ſobą Láhodowſką Wdowę/ Domu Siemaßkow z Wołyniá/ z Fámilyey Lábeć / ten iuż po tych potrzebách do Oyczyzny z Włoch przyiechał/ ná pokoy tráfiwßy/ wtym ſie kochał/ wßákoż czaſu potrzeby ku obronie R. P. nie omießkiwał.

Jan y Kásper Brácia tychże pomienionych Stryieczni/ mężowie wyborni/ w potrzebách z wielą Narodow znáczných bywáli/ z Turki

w Węgrzech/

w Węgrzech/z Tátáry w Oyczyznie/z Wołochy/O czym ná mieyscách swych mieć będzieß.

Dom Potockich/ z Krákowskiego Woiewodztwá wyßli/ stárodawny/ Mężowie sławni z tego Domu bywáli.

O Bernacie/ kthory w potrzebie oney iákoś wyższey czytał pod Janem Kámienieckim Káßtellanem Lwowskim / wiele á mężnie sobie poczynał/ Kromer świadczy.

Wieku mego był N Potocki Stárosta Kámienieckim/ ktorego dwá Synowie zostáli mężowie znáczni. Andrzey Potocki Chorążym był Kámienieckim. Stánisław/ ktory z Woiem swym rodzonym/Woiewodą Ruskim/ Jerzym Jázłowieckim/ Hetmánem Koronnym / w potrzebách znáczných bywał. Áci wyßli z Krákowskie°Woiewodztwá z Potoká/támże był Andrzey/ ktory miał zá sobą Ostrowskę z Domu Leliwá/ tych ktorzy sie z Jßczkowá pißą/ y drudzy Bráćia iego.

☞ **Dom Tworowskich/ znáczńie R. P. przez spráwy** Rycerskie zásłużony/ iáko czytamy v Miechowity o Janie Tworowskim/kędy opisuie żywot Zygmuntá pierwßego/ tám go opowieda Hetmánem Nadwornym tymi słowy. Regius exercitus ad tiram amnem reductus, iamq; tranatandum esset, & regnicolarum exercitus amnem superasset, mercenario Milite & aulicis Regijs remanentibus, quibus Tvvorovvski Miles strenuus præfuit. Mox in insidijs Palatini Copiæ apparuere Regij imperculsis animis, vt negocium postulauit, aciebus instructis pugnam parant, quam nec hostes detrectãt, vtrinq; igitur copijs ad certamen inductis, palatini exercitus qui & numero inferior erat, fugatus atq; partim captus est. Capti fuere in eo prælio ex magnatibus Palatini multi, ex quibus quinquaginta decolati fuere.

¶ Tenże był poiał dźiedźiczkę Buczáckę z Domu Abdánk / iákoś wyższey czytał/ po ktorey wßystkę máietność w Ruśi Tworowscy trzymáią/ ktorych było wieku mego dwá Bráćia rodzeni/ Mikołay Stárostá Barski/ktory z Anną Rádźiwiłłowną Xiężną z Nieświeżá y Ołyki/ Woiewodzánką Wileńską/zostáwił potomstwo sýny y Corki/wßákoż ná ten czás minorenes.

¶ Jan Brát iego ktory multorum hominũ mores & vrbes vidit, ná ten czás był celebs/ tych záslugi przećiwko R. P. ábychći wyliczyć miał/temu dosyć vczynić nie mogę/ gdyż to wßem rzecz wiádoma / iáko częstym náiázdom nieprzyiaćielskim ná tym tám płáku mießkáiąc / ná odpor záwße gotowi być mußą/ á właśnie iáko pásterzom stad owiec przećiwko chytrym á iádowitym wilkom ostrożnym być potrzebá/ ták Ruskich y Podolskich krái in Rycerstwu wßystkiemu czuyność y gotowość należy.

☞ **Dom Słostowskich stárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/** Był Piotr Słostowski ktory zostáwił to Potomstwo/Stánisłáwá Dworzánińá Krolá Stephánś/ Mężá znáczńego/ Jan/ Máćiey/ Andrzey Słostowski.

Dom Podphilipskich stárodawny y znáczny.

☞ **Tegoż Herbu vżywáią Stánisławscy / Był Kásper** Stánisławski Stolnikiem Sedomirskim/ktory ná dworze Cesárskim z młodości sie schował/ potym ná dworze Krolá Zygmuntá pierwßego Roty znáczne wodził/ Podhetmánim bywał/y w potrzebách fortunnie z nieprzyiáciołły czynił. Zostáwił Synà Káspra z Niezacka / ktory był podczáßym Sándomirskim/był to człowiek znáczny y możny wieku mego/ miał naprzod zá sobą Krasicką/ Oboznego Koronnego Siostrę/z ktorą zostáwił Synà Bálcerá/ Mężá wybornego/y znáczńie zásłużonego R. P. y Krolowi Pánu swemu. Był Pisárzem Polnym ná oney expedycyey Moskiewskiey / gdźie sie rzadnie y p odług myśli zásłużył/ten pothym sie ożenił/miał zá sobą Pileckà

Wdowę/ Stároścíno Hrodelſko/ Domu Herbortow z Dźiedźiłową/ był w Roku 1544. Piſarzem polnym/ Podkomorzym Sánockim.

¶ Tenże Podczáſzy z Milánowſka miał te ſyny/ Marćiná/ ktory był w Kánceláryey Piſarzem/ Michálá/ Káſprá/ ktore koſztem ná náukách w zieźiemi cudzey chował/ Corki dwie/ Zophię Fárureiowę/ y Kátárzynę/ ná ten cźás byłá Pánną.

☞ Dom Zákliczewſkich ſtárodawny/ z ktorych był Dominik Sędźiem Mákowſkim/ miał ſynow dźieſięć mężow wybornych.

Dominik ſyn tegoż Dominiká/ Rotmiſtrzem był fortunnym ták z Moſkwą iáko y z Tátáry w potrzebie/ miał też Synow pięć/ Marćin był Rotmiſtrzem/ Andrzey/ Wálenty/ byli Mężowie znáczni.

Kliczkowſcy w Mázowſzu/ Piotr w Krákowſkim Woiewodztwie/ był w práwie Pospolitym Mężem biegłym.

☞ Dom Zeliſłáwſkich w Chećińſkim Powiećie/ ſtárodawny od Secyminá.

Janowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Lichnowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Láchowſcy z Chećińſkiego powiátu w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Chrzczonowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Cießkowſcy w Sierádzkim Dom rozrodzony.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwach.

Dźieynocie ſtárodawnym Debno/ w Polßcze náby tym/ iáko o tym świadczą Hyſtorie/ o czymeś iuż czytał w pierwßym wydániu kſiąg o początku herbow. Piße Długoß o przodkách herbu tego/ że bywáli audaces, vehementes, gulosi, ad iram proni. Ma nazwiſko Debno/ dla tego/ że Pánne dźiedźiczke tego Zamku miał zá ſobą ten Rycerz rzeczony Demrotes/ był natione Scita, á potomſtwo twierdźi/ że był poimániec ad Scitas, ten gdy ſie okrzćił/ á był incorporowan w Práwá y wolnośći Rycerſtwá Polſkiego/ pod krzyż ná wieczną pámiątkę/ włożono mu Abdánk/ Herb Oyczyſty oney Pánny/ ktorą miał zá żonę.

☞ Znáczńie y wiele możnych Senatorow/ ktorzy ſie piſáli z tego Debná/ Hiſtorye/ Przywileie/ y ſcriptá inßę nam opowiedáią/ poczawßy od Roku 1244.

☞ Jáśná Demetryowego ſyná opowieda wiele Liſtow Sędźiem Krákowſkim.

☞ Dobieſłáwá/ Woiewoda Sędomirſkim opowieda Epitáphium álbo Napis ná Tablicy w Klaßtorze świętey Troyce ná Lyſey Gorze/ ktory teraz zową świętego Krzyżá/ temi ſłowy. Anno 1440. Obiit Magnificus Dobeslaus de Oleſnicza, Palatinus Sendomirien, habens

coniugem Dominam Catherinam, Filiam Demetrij de Bozydar, de armis Korczak, alias Wrzby, cum qua habuit duodecim filios, videlicet: Ioannem Castellanum Leopolien, Petrum Venatorem Sendomirien, Paulum, Iacobū Archiepiscopum Gnezneñ, Dauidum Archidiaconum Sendomirien, Demetrium præpositum Scarbimirien, Canonicos Gnezneñ, Cracouien, &cæt. Andream Succamerarium Sendomirien, Matthiam, Sigismundum, Victorinum, Sbigneum, & Martinum, filios. Filias vero, Catherinam, Helizabetam, & Dorotheam, Consortem Magnifici Domini Ioannis de Koniecpole Cancellarij Regni Poloniæ.

¶ Támże drugie Epitáphium opowieda Janá z Oleśnice/temi słowy. Hic iacet strenuus Miles Dominus Ioannes de Olesznicza, Iudicis Cracouien: filius, cum nobili Dobrochna de Roznovv consorte sua, Pater Reuerendissimi in Christo Patris Domini Zbignei Cardinalis & Episcopi Cracouien, & Magnificus Dominus Ioannes de Olesznicza, Palatinus Sendomirien, filiius suus, orate pro eo.

¶ Tenże ábo syn iego był Márßáłkiem Koronnym/Roku 1436.

☞ Jákubá Sienieńskiego z Oleśnice/opowieda Kátálog Arcybiskupem Gnieźnieńskim/był wźięt po JAnie Grußczyńskim z Domu Roża/syn wyżßey pomienionego Dobiesłáwá Woiewody Sedomirskiego/Mátki Kátárzyny/Corki Demetryusá de Bozydar/podskárbiego Koronnego/ktory trzymał miásteczko Sienno. Piße o nim/że był Vir parum iuste statura, ad iram & bilem naturaliter vehemens. Ten roku czwartego po wstąpieniu ná te stolice/Kościołá w Gnieźnie práwie rzadnie oprawił/y grob kościam Woyćiechá świętego zbudował/z Budzyniá przywiozßy Mármuru. Ten miásteczko Debno we wśi Zapolu założył/wielkie pożytki Arcybiskupstwu przywiodł. Tenże Káplicę Mánsionárską w Gnieźnie zozdobił/w ktorey sam po śmierći pochowan. Tenże Grobla wielkim kosztem y nakłádem w Leczycy przez błoto do kościoła Pánny Máriey vsypáć kazał. Staw bárzo wielki y rybny v Grzegorzowic miásteczká zástáwić dał. Wiele inßych Arcybiskupstwu pożytkow przyczynił. Wźięt był Roku 1472. Vmárł 1488. W Gnieźnie pochowan/ná iego grobie to Epitáphium.

Reuerendissimus in Christo Pater, & Dominus Dominus Iacobus de Sienno, Sanctæ Gnezneñ Ecclesiæ Archiepiscopus & Primas, viuens fieri fecit. Anno 1476.

¶ O tymże pisał Clemens Ianicius Poeta Laureatus te Wierße.

Vir pius & patiens, non longam pronus ad iram,
Qui fortis varium pertulit imperium.
Struxit Adalberto de Marmore Mausolæum,
Dignus qui tantum conderet vnus opus.

¶ potymże JAkubie został Zbigniew z Oleśnice tegoż Herbu/ták o tym świadczy Káthálog/był Magister Artium, y potym Podkánclerzem Koronnym/potym Biskupem Włocławskim/áż Krákowskim/z tegoż wźięt ná Arcybiskupstwo zá pánowánia Kázimierzá Krolá. Erat vir comis, & tamen magnanimus R. P. fauens. Żył lat trzynaśćie ná Arcybiskupstwie/vmárł w Roku 1493. po Koronácyey rychło Olbrachtowey. Po nim został Fryderyk Krolewic polski/Syn Kázimierzow.

¶ Tenże Zbyßek przykupił do Biskupstwá Krákowskiego Xięstwo Siewierskie/o czym świadczy Miechowitá w Xięgách czwartych/temi słowy: Anno 1444. Sbigneus Cardinalis & Episcopus Cracouien: Ecclesiæ Cracouien possessiones augere, & terminos Regni Poloniæ dilatare cupiens, terram Szeuierien à Venceslao Duce Tessneñ, pro sex millibus Marcarum latorum grossorum emit. O tymże czytay v tegoż Historyká w tychże Xięgách/List 314.

¶ Tenże zbudował Bárnábynom Klaßtor ná Stradomiu/ták o tym

świadczy

świadczy Miechowitá eodem Folio tymi słowy. Quibus Sbigneus Cardinalis & Episcopus Cracouien, Monasterium pro Conuentu & obseruantia in Stradomia in area germani sui Ioannis de Olesznicza, Palatini Sendomirien, erexit, constructaq; Ecclesia lignea, illam in die Natiuitatis Mariæ in honorem Sancti Bernardini consecrauit. &c.

Kościołá świętego Fráncißká Zakonnikom/ y Kollegiatom Wielkiego Kollegium murowáć dobrze dopomogł.

¶ Ten Kościoł w Nowym Saczu fundował/ y kilká prálatow v niego znácznie opátrzył/ O czym czytay v Miechowity Ksiegi 4. List 327. Był wźięt ná Arcybiskupstwo w Roku 1488. vmárł roku 1493. w Gnieźnie pochowan/ O czym świadczy Epitaphium ná Grobie iego thymi słowy: Zbigneo de Olesznicza, Archiepiscopi Primatiq; Gnesnen, summo Consilio & antistiti magnitudine præstanti, Parenti patriæ familias, Herby/ Debno/ Gryff/ Kotwicz.

¶ Ianicius in suo Cathalogo ták o nim Wierße pisał.

Magnanimus vindex Patriæ, pietatis Asylum,
Pro grege qui gessit prælia iusta suo,
Hinc similem fas est nobis sperare Poloni:
Nunquam, Zbigneum qui superabit erit.

¶ Ten w pińczowie Oyczyznie swey Zamek y Kościoły pomurowáć dał. O tym Arcybiskupie wiele potym w Historyey czytáć będźieß.

☞ Tegoż czásu był Dobiesław/ ktory sie pisał de Oleßnicá/ Woiewodá Sędomierski/ ktorego syn Jan Głowacz był Márßałkiem Koronnym/ potym Woiewodą Ruskim/ miał te Syny/ Andrzeiá y Janá.

Jan miał dwu synow/ Piotrá y Stánisławá/ ktorzy sie ták dźielili: Wźiął Piotr Oleßko/ Załoßce/ Podkámienie/ nie miał Pothomká Męskiey płći/ tylko Corki/ ktore rozniosły máietność w obce domy.

Stánisławowi dostał sie Złoczew/ Łopácin/ Stołpin odpadł do Krolá/ nullo iure, ták to twierdźi potomstwo/ y do inßych drugie máietnośći záprzedáne w Rusi/ iáko do Hrábiow z Gorki, &c. Tylko Sienno zostáło/ od tegoż Sienieńscy dźiśieyßy w Siennie.

Andrzey Głowaczow Syn wtory brát Janow/ ktory był wźiął dźiałem Rymánow/ Chroślino/ miał zá sobą Kulikowską Gołogorską dźiedźiczkę/ z ktorą miał dwu Synow/ Wiktorzyná y Janá.

Wiktorzyn miał zá sobą Buczácką dźiedźiczkę: Ci dwá Brácia spolną ręką kupili Pomorzány. Wźiął Wiktorzyn dźiał w Polßczę ná Podgorzu/ zostáwił dwoch Synow/ Wiktorzyná y Zbigniewa.

Jan w Rusi miał dźielnicę/ był Káßtellanem Málogoskim.

Zbigniew syn Wiktorzynow był Káßtellanem Sánockim/ miał Synow czterech.

Janá Káßtellaná Hálickiego/ ktory był Posłem znácznym do Turek/ potym sie wyprawił do Moskwy kosztem swym/ vmárł ná drodze/ zostáwił Syny młodźiuchne z Paniewską Stárościanką Zydáczewską z domu Godzámbą.

Mikołay był Podkomorzym Sánockim/ był człowiek spokoyny/ wymowca osobny/ zábit od Kámienieckiego/ miał dwie żenie z Stárzechowską Woiewodzanką Podolską/ od ktorey został syn/ potym z Sobkowną Káßtelaną Sędomirskiego Corką zostáło potomstwo.

Stánisław ktorego został syn Stánisław/ młodych ná ten czás lat.

Zbigniew/ od ktorego tylko iedyna Corká zostáłá.

Jan brát Wiktorzynow miał dwu synow/Dawidá á Janá.

Dawid był Mąż wielkiey sławy / o ktorymći Historya powie/iáko wiele z każdym nieprzyiaćielem w potrzebách bywał zhołdu niebiorąc/wiele R. P. służył / w bitwie v Obertynā zábit Kopija/ktora mu przez vstá z Proporcem ná obie stronie przeßłá. Zostáwił Synā Janá z Heleną Krupską Woiewody Bełskiego Corką/Káßtellaná Lwowskiego/ ktory z młodu ná dworzech Krolow Chrześćiáńskich sie chował extra Regnum, potym v Krolá Augustá áż y ná posługách R. P. znáczných bywał / posługi w Wołoßech znáczna iego pacta Wołoskie opowiedáią/sub Interregno znácznie R. P. służył/zá co mu było náznáczono opátrzenie/o czym w Konstitucicy Jedrzeiowskiey czytay. Miał zá sobą Gnoińską dźiedźiczkę/ ktora była spłodźiłá Korozwecka/z ktora zostáwił synow trzech/Janá/Jákubá/Chrzyßtophá. Ten Káßtellan w młodych leciech swych wziąwßy od Opiekunow ná cześć swą / omnia bona litigiosa, wßystkie práwá vspokoił/ Syny swe zá żywotá Krolowi Stephánowi dał do Opieki/ obrácáiąc ie ná znáczne posługi R. P. w młodych leciech/ zwiaßczá do Mostwy. Potym Krol czásu pokoiu do Węgier ie do Synowcá swego ná ćwiczenie/ták w náukách wyzwolonych/iáko y w spráwách Rycerskich/ postał. Corki tegoż Káßtellaná / Jádwigá Osolińska / Katárzynā ná ten czas Pánna niedorosłá byłá.

Jan Syn Andrzeiá Woiewody Sedomierskiego był Podstolkiem Sedomierskiem/ktory zostáwił to Potomstwo/ Naprzod/

¶ Szczesnego/ktory ßczędł y z potomstwem.

¶ Janá/Stánisłáwá Biskupá Poznáńskie°/ktory był wźięt po Janie z Aßiżat Litewskich/po nim nástał Sebestyan Brániczki z domu Korczak.

¶ Piotr ktory vmárł Młodźiencem.

¶ Jan zostáwił Synow dwu/Mikołáiá/ ktoremu sie dostał działem Pniczow/od ktorego byli ći Synowie. Jan/ktory miał zá sobą Sieniáwską z Domu Leliwá.

¶ Andrzey/ktory miał zá sobą Jasieńsko/ obá zostáwili potomstwo.

¶ Jan Brát Mikołáiow/ktoremu sie dostał działem Chmielnik miásteczko w Sedomierskim Woiewodztwie/ zostáwił Synā Mikołáiá.

☞ Domy inße/ktore z tychże Przodkow dźielnice y początek máią/iáko Potworowscy w Wielkiey Polßcze Dom stárodawny y znáczny/był wieku mego ieden Sędźiem Káliskiem/ był człowiek vczenia wielkie°. Z tymże domem iedney dźielnice Sulimowscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom znáczny/pißą sie z Mileiowá/idą od Márßałká Głowaczá.

Támże Czermińscy iedney Dźielnice z tymiż Sulimowskimi/ludźie znáczni y Rzeczypospolitey zásłużeni.

Stoiewscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

W Sedomierskim Woiewodztwie Pożowskich Dom stárodawny/ludzie znáczni byli wieku mego/iáko Stánisław/ktory ná posługách wielkich R. P. bywał/człowiek vczony.

Czaykowie támże w Sedomierskim Woiewodztwie.

Natkowscy w Przemyskiey źiemi Dom stárodawny.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostáteczńie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie ſtároda-

wnym Polſkim Kośćießá: Piſałemći w Gniazdźie Cnoty o początku Herbu tego/ á pewnieyßego nie dowiedźiećiem ſie nie mogł/ zowa y inßym then Kleynot nazwiſkiem/ Strzegomia/ o czym niżey czytáć będźieß/ wßákoż iáko to bacżyć moge/ nie w káżdey Kráinie.

☞ Kośćießá to ieſt iego dawne Proclama/ bo wiele ießcże ieſt Wśi/ ktore od Imion ſwoich zákłádáli/ w Mázowßu ſą Kośćieße/ w Kuiáwách Kośćieſki/ y indźiey.

¶ Nośili zá Herb Strzałe rozdárta Jelcá Mieczowe przez nie białłe w polu Cżerwonym/ cżego właſność obacżywßy/ cżytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich/ ktore ia w thák ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Pißą wßyſcy Hiſtorycy o Przodkách Herbu tego/ że bywáli okrutni/ á to dla tego że zábili Mágnuſa Biſkupá Wrocłáwſkiego v Mßey świętey/ w Roku 1143. y dla tegoż potym drobnieć pocżęli/ámi do Rády przyimowáni byli.

☞ W Roku 1190. Liſt znácżnie wſpomina Suliſłáwá Kośćieße od Káźimierzá/ potym potwierdzon od Władyſłáwá/ w Roku 1440. tymi ſłowy pocżyna. Nos Caſimirus dux Cracouieñ, &c. Suliſlao Kośćießá Militi noſtro, & eius legittime poſteritati, Damus, Donamus, Villam noſtram Szerzyn/ cum omnibus vtilitatibus. W ktorym powiećie nie wſpomina/ tylko data in Sendomierz, á potym Confirmatio od Władyſłáwá in Corczyn.

¶ Tám kedy potwierdzáli Kśiążętá Krolowie/ praw Klaßtornych/ wſpomina præſentes Kośćieße/ iáko ná Wachockich/ ná Trzemeßeńſkich/ y inßych/ w Roku 1260. Tomkone Kośćießá Milite noſtro. &c.

Dobeſlaus Strzegomia/ názwány od Byſtrych Oczu/ tey Fámiliey/ założył Wieś Strzegomia w Ziemi Sedomirſkiey.

Semowitá Kśiążećiá Liſt záleca wiele Mężow znácżnych Herbu tego/ tymi ſłowy.

In nomine Domini Aṁ. Nos Semouitus dei gratia Dux Mozouiæ, Princeps & Dominus terrarum, Ploceń, Sochaczeuieñ, Raueñ, Goſtineñ, Ploneñ, &c. necnon hæres Viſneñ, &c. Conſiderantes, & diligenter inſpectis fidelibus & conſtantibus ſeruicijs, quibus ſe nobis Nobiles Viri noſtri fideles, de genælogia ac clenodio Koſcześſa infraſcripti, propinqui & clenodiales, á multis retroactis temporibus ꝓmptos exibuerunt, & in futurũ Deo dante exibebuut. &c. Voleñ in fraſcriptos nobilis ſpeciali dono. &c. Videlicet: Iacobum de Mniſſeuo, Petrum de Kolozob, Przypkonem de Kolakouo, Boguchualum de Zerziny, Wſſeborium de Miroſſeuo, Troianũ de Kobyle, Sobeslaum de Mecziny, Zdiſlaum de Zakrzeuo, &c. Omnes in genere milites Clenodij Koſcześſa liberamus, eximimus, & abſoluimus ab omni poteſtate & iuriſditione, ab omnibus vexacionibus. &c.

¶ Zgołá tym wßyßkim dał wielkie wolności/ ábỳ przed żadnym Sądem nie ſtawáli/ tylko przed nim/ Liſtem iego pozwáni. A ieſliby od Wo-

wody / ábo od ktorego Sędźiego pozwáni byli / tedy ták List omáwia. Citati non tenebuntur respondere, pœna eos & iplorum quemlibet nulla sequente. &c. Acta & data in Plocko, Anno 1 4 0 0.

¶ Tákowych Listow iest bárzo wiele / málo nie káżdey Fámiliey w Mázowßu / iest też tám Szlachty barzo wiele / ktorych nigdy Krol nie sądźi / tylko Woiewodá / y do niego ápellacya.

Wieku mego the wßyſtkie Domy / y inßych wiele / ktore od nich Dźielnicámi ſie oderwáły / były znáczne. A naprzod.

☞ Dom Mnißewſkich w Mázowßu ſtárodawny y rozrodzony / ktorzy ſie ták rozrodźiwßy / Dźielnice bráli.

Jakuſius de Mnißewo / miał dwoch Synow / Adámá / ktory był Artium Magiſter & Philoſophiæ Doctor, pothym był v Księżećiá Konrádá Kánclerzem.

☞ Benedykt wtory Syn iego miał dwoch Synow / ktorzy bráli te Dźielnice / Piotr wźiął Kołożab y Mnißewko / A Jan Wodynie / ná on czás lepßa dźielnicá była Kołożab / bo náprawne Jmioná były / ále wtym wieku gdy Láſy roſkopano / było do ſamych Wodyń lepiey miż dwá dźieśćiá Wśi / okrom inßych Folwárkow / ktore tákże ná tey pußczy w teyże były dźielnicy roſkopáne / á te Wodynie ná podláßu leżą / y Potomſtwo iuż ſie Wodyńſkimi zowie / ktorych Przodkowie bywáli ludźmi w onym Kráiu záwße znáczynymi / w Wárßáwie Káplice ſwo v Fáry máią / w ktorey ćiáłá ſwe chowáli / kędy Herby ich o nich ießcże ſwiadczą.

☞ Już zá pámięći náßey był Mikołay Wodyńſki / człowiek dobrego y pobożnego żywotá / ſpraw y obyczáiow ſtároświeckich / pokoy miłuiący / ten z Koſobucka Káßtellaná Sieprſkiego Corke zoſtáwił Synà Janá / ktory był Káßtellanem Liwſkim / Oycu w ſprawách podobny / wßákoż według czáſu / y według zwyczáiu onych ludźi / rad wßyſtkie° dopomogł / miał zá ſobą Kraſińſkę z Domu Slepowron / Sędźiego Ciechanowſkiego Corke / á rodzoną ſynowice Biſkupá Krákowſkiego / z ktorą Potomſtwá nà ten czás nie miał żywego / młodźiuchne odeßło.

☞ Dom Grzywow ſtárodawny y znáczny / był wieku mego w Ráwſkim Woiewodztwie.

☞ Mikoßewſcy támże w Ciechanowſkim Powiećie / byli wieku mego ludźie znáczni / Stániſław / ktory ná dworze Krolá Zygmuntá Auguſtá z młodości będąc / naprzod liſty komorne piſał / zá tym przyßedł do znáczney łáſki / miał opátrzenie w Żmudźi Jáſony nie dáleko od Kowná / potym miał zá ſobą Fálczewſką Staroſćiankę Kobrzyńſką y Pińſką / z Domu Traby / z ktorą zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki. Był Łowczym Bilſkim / człowiek cnotliwy y Rzeczypoſpolitey pilny ſtroż y ſługá.

☞ Jákub Brát iego rodzony był v tegoż Krolá pomienionego Száfárzem / z kąd z onych zaſług przyßedł do opátrzenia znáczńego / był Woyſkim Ciechanowſkim / wßákoż w Lubelſkiey Ziemi mießkał y tám máietność miał nábyta.

☞ Támże w Mázowßu był Dom Pudłowſkich / z ktorego wyßli dwa Bráćia rodzeni do Sierádzkiey Ziemie / ktorych Synowie potym w Ruſkich kráinách ná chlebie Rycerſkim ſie báwili / ieden tám w Przemyſkiey Ziemi / doſtał máietności / tám ſie ożeniwßy / potomſtwo zoſtáwił / piße ſie z Mokrzan.

☞ Jan Brát wyżßey pomienionego / będąc támże w Ruſi zá kilku Hetmánow Mężem znáczńym / z Janem pothym Tarnowſkim w wielu potrzebách bywał / do Lat przychodząc / do Sierádzkiey ſie Ziemie

wrocił / tám-

wrocił/ támże z Orßulą Boguſławską z Domu Prus/ alias Wilcze Roſy/ zoſtáwił trzech Synow.

☞ **Málcherá/ktory wieku mego był człowiekiem vczonym** w onym kráiu R. P. dobrze záſłużonym/ po śmierći Sędźiego od wßyſtkiego Rycerſtwá był ná ten vrząd zgodnie obran/ z czego ſie zá chęć podźiękowawßy pánom oney Ziemie y Rycerſtwu wymowił/ miał zá ſobą Báliñſką z Domu Jáſtrzębiec/ z ktorą potomſtwo zoſtáwił.

Stániſław wtory ſyn tegoż Janá Pudłowſkiego/ ktory vmárł ſterilis.

Jan trzeći ſyn tegoż Janá Pudłowſkiego/ był wieku mojego Woyſkiem Sochácźewſkim/ Miles Sepulchri Chriſti Hieroſolimitanus, ac per totam Poloniam terræ Sanctæ Sindicus ſeu Procurator Priuiligiatus, qui cum plurimis in aulis Principum externorum cum laude & honore nationis ſuæ verſaretur, ac ferre totam vel ſaltem maiorem partem Europæ ac Aſiæ, terra mariq; peragraſſet. In patriam rediens, primum ab Henrico, poſtea á Stephano Regibus, ob ſuas virtutes in Secretarium ſuſceptus. Tandem illuſtri viro Ioanni Zamoyski Cancellario, ac Exercituum Regni generali Capitaneo, tribus in grauiſsimis bellis Moſchouiticis, operam ſuam diuerſis in negotijs, ſumma cum diligentia, fide ac dexteritate, nauat.

Zá ktorymi iego zaſługámi ná tey woynie/ y w inych poſługách/ y ná znák iego peregrynácyey/ do Herbu tego/ ábo ráczey do Helmu Trzech Pior Struśich/ dwu białych/ trzećiego czerwonego/ ktorymi ten Kleynot z ſtárodawną ieſt przyozdobion: Dwie pálmie Krol Stephan ná wieczną pámięć przydał Domowi tych dwu Brácieyy/ Málcherowi y Janowi/ y własnemu Potomſtwu ich/ y vprzywileiował támże in Caſtris pode Pſkowem/ w roku 1582. A tego ieſt własność táka y ozdobá helmu.

J Temuż to Janowi w Roku 1583. dał tenże Krol Tribunatu Sochaczeuień, Był Vir admodum humanus & tractabilis de omni ſcibili, czego náuka y experencya probował.

J Tych pomienionych Pudłowſkich Siostrá była rodzona Zuzánná Kuśiecka/ Matrona Nobilis.

☞ **Dom Załuſkich w Ciechanowſkim Powiećie ſtárodawny y rozrodzony.**

☞ **Gniewoßowie/ o ktorych czytamy w Hiſtoryách/ v** Miechowity w Kśiegách 4. v Kromerá 15. Piße ich z Dálewicz.

Słończewſcy ná Podláßu Dom rozrodzony/ był z tego domu Lenarth Biſkupem Kámienieckim/ w Roku 1400. Wieku mego przy Janie Zamoyſkim Hetmánie y Kánclerzu Koronnym był Jan Adoleſcens Nobilis.

Kośćießowie w Ráwſkim Woiewodztwie dom rozrodzony/ był wieku mego Andreas Kośćießá Bacalereus Artium, ktory w Domu Teczyńſkich z młodośći ſie ſchował/ y támże miał opátrzenie.

Kośćieſcy ná Kuiáwách Dom ſtárodawny y rozrodzony/ zową ſie Kijámi/ Mężowie dobrzy z tego domu bywáli.

Sulißewſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny/ z kto-

dawny / z ktorych ieden wieku mego Stánislaw był poborca onego Woiewodztwá.

Práweczcy w Leczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny / własni sa Zdychowscy / z ktorych ieden N. wieku mego był Pisarzem w Kancellárij mnieyszey / dobry y Cnotliwy człowiek / prawde y pobożność miłuiący.

Rakowscy w Przemyskiey źiemi / z Mázowsz wyßli / Dom stárodawny.

Rzeżeńscy v Wárßáwy dom stárodawny y znáczny / z ktorych był Lukaß w Lubelskim Woiewodztwie wieku mego człowiekiem znáczny y godnym sługa Rzeczypospolitey.

Chodźiccy ná Pálukách / był Woyćiech wieku mego / kthory ták bárzo głowe gołą miał / że chybá ná ßyi włosy były / ktora natężße drzwi wybijał / chłopá we zbroie vbránego bił áż mu dośiedźieć nie mogł / wiele inßych mężnych ßtuk czynił / w Domu Zborowskich sie schował.

Miroßewscy w Mázowßu y Wárßáwy Dom rozrodzony / ktorych Przodká List wyżßey pisany pomienia.

Kołakowscy od Lomzy Dom rozrodzony / z ktorych ieden Andrzey wieku mego był Muzykiem v Krolow / Augustá / Henryká / y Stephaná / w Krákowie sie potym ożeniwßy Potomstwo zostáwił.

Zakrzewscy z Czerskiego Powiátu Dom rozrodzony.

Męczyńscy ná Wołyniu / ktorzy ták że z Mazowsz wyßli / Dom rozrodzony.

Chrzástowscy ná Podgorzu Dom stárodawny y znáczny.

Wolscy z Wárßáwskiego Powiátu / z ktorych był Jan przy Woyćieße Stárzechowskim Stárośćie Wyßogrodzkim / ktory ná Niźie z młodośći sie schował.

Kobelscy w Ciechanowskim Powiećie Dom rozrodzony.

Tárgoniowie od Lomzy Dom stárodawny y rozrodzony / z tychże też ieden w Rusi zostawił Potomstwo / służąc v Mikołáiá Báworowskiego / miał opátrzenie.

§ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie stároda-

wnym Polskim Hołobog / kthory nazwisko ma od Rzeki ták rzeczoney / nád ktora Przodek Herbu tego gwałtownego nieprzyiaćielá tego Krolestwá poráził / ma być puł Łososia przećiethe w polu Czerwonym. O początku Herbu tego pisałem ći w pierwßych Ksiegách / ktorem názwał Gniazdo Cnoty / thu sie tylko przypátrzywßy własności Herbu tego / czy ták będźieß o Przodkách y o Potomstwie ich / ktore ia w ták ßerokim krolestwie znáć moge.

☞ **Ná gruncie Rátuldá Ry-**cerzá / Przodká Herbu tego / Klaßtor Hołobog / nád Rzeka ták rzeczoną / Pánnam Cysterskiey Reguły / w Diocezyey

Gnieźnieyskiey /

Gnieźnieńskiey/Władysław Syn Ottoná Xiążęcia Káliskiego fundował/ w Roku 1211. Do ktorego dał te Wśi / Tykádłowo / Zydowo / Pole / Wroste/Rábłáwy y Staw wieś ták rzeczoną/ktora odkupił y potomkow á- bo Synowcow tegoż Rátuldá Synow Wáwrzyńcowych / Dobrogostá y Czesáchá / ktorym dał dobrze znáczną zamiáne / zá iedne wieś trzy/ to iest/ Chotyniwo/Golikowo/y Pieniążkowo. Wiecey Przodkow herbu te° wiedzieć nie mogę/tylko wieku mego były Fámilie znáczne herbu te°. Naprzod.

☞ **Dom Bránickich w Rusi y Stryiá/ byli dwá Brácia** Mężowie znáczni wieku mego/Krzysztoph y Jan / ktore porodźiłá Polánowska z Domu Pobog / znáczny y możny tho Dom w onych Kráiách był wieku mego.

☞ **Dom Lipnickich w Sedomirskim Woiewodztwie był** wieku mego znáczny/ná dworze Krolá Augustá był. N. Lipnicki/ ktory miał zá żoná Tarnowską Woiewodzankę Sedomirską.

☞ **Stánisław Brát iego/ ktory miał zá żoná Ligezianke** Káśtellaná Wiślickiego Siostrę rodzoną/z ktorą zostáwił Potomstwo sy- ny y Corki/był człowiek w spráwách Rzeczypospolitey biegły. podsto: Sen: y Jákub Kánonik Sedomierski.

☞ **Dom Boreckich w Rusi tákże stárodawny y możny/** wspomina Epitáphium w Grodku Adámá tymi słowy: Adam Borecki de Borce, qui obiit Anno Domini 1552. Ante Natiuitatem Domini.

¶ Tegoż Syn był wieku mego Woyskiem Stryiskim/człowiek cnotliwy/y ná posługách Rzeczypospolitey znáczných bywał/potomstwá własnego nie miał.

Dom Látyczyńskich w Cheimskiey źiemi znáczny był wie- ku mego/y zásłużony R. p.

Bierultowie támże w Chełmskiey źiemi Dom znáczny.

Niezwoiewscy w Sedomierskim woiewod: dom stárodawny y znáczny.

¶ Inßych wiele Domow zacnych w roznych Woiewodztwách.

Dkleynocie Swin-

ki / ktory ma być Głową Wieprzowa / Reká w błękitnym Rękawie ia rozdźiera ná polu Czerwonym: Pisze o Przodkách Długoß/że bywáli loquaces & facundho ktorych obaczywßy własność herbu czytáć będźieß / thákże y o Potomstwie wieku mego / ktore ia w tákßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę / pánná w Helmie rozczosana ma być.

☞ **Stáńczyká z Rudy/Stá-** roste Wieluńskiego/wspomina Długoß zá pánowánia Władysłáwá Xiążęcia Wielgopolskiego/dla czego/to w Hystoriey czytáć będźieß / to było w roku 1185.

☞ **Nayznáczniey Káthálog opowieda Jákubá Swinke** Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ w roku 1283. ktory w Wigilią Swietego Tomaßá obran/á názáiutrz w Klaßtorze v Bárnádynow w Kálißu był po- swiecon/przez cztерech Biskupow / Tomaßá Wrocławskiego / Janá Poznáńskiego/Gosłáwá Płockiego/Wolbimierá Włocławskiego. &c.

¶ Ten Klásztor v świetego Jerzego ábo Szpital Reguły świethego Benedyktá w Vnieiewie fundował/z dobr stołu Biskupiego.

¶ Ten/ábyBiskupstwo Chełmieńskie nie wyßło z ie° prowincyey/Ryskiemu Arcybiskupowi/ktory ie sobie przywłaßczał przez miecz/przed Legaty Papieskimi/od Bonifáciusa Papieżá posłánymi/przyskoynie odiał.

¶ Tenże w Roku 1290. w Niedźiele dwudźiestego ßostego dniá Czerwcá / Przemysłá Xiąże Poznáńskie ná Monárchią Polską / y Ryschezone iego/w Gnieźnie pomázał/przy bytności Biskupow/ Wisławá Włocławskiego/Andrzeiá Poznáńskiego/ Janá Romke Wrocławskie°/ y inßych.

¶ Tenże dwie Wśi ktore kupił zá sto grzywien srebrá/Powicz/y Groczno/Kápitule Gnieźnieńskiey dorował.

¶ Tenże dźiesięćine Witeczną w Janowym Młynie Wśi ták rzeczoney/ kedy teraz miásteczko zbudowano/ Kościołowi onemu/ z przyzwoleniem Kápituły dárował.

¶ Tenże zá przyczyną Xiążęcią Przemysłá / przemienił dźiesięćiny we Wśiách Arcybiskupstwu należące / z Opátem Engelbertem Bischowskim / ktorego teraz zową Koronowskim/ zá przyzwoleniem Kápituły swey Gnieźnieńskiey/do stołu swego w Dąbrowie/ Zadowie / Kwietczowie / w Leśnie/y Rzuchowie / y w drugich Wśiách/ do kościołá w Dąbrowie náleżących/to iest/w Brzußowie/ Ostrożnie/ Romoßowie/ Kárßowie/Zakrzewie/Boßycách/y Sławieżynie/á onemu Klásztorowi dał wßystkie dźiesięćiny w Kásztellániey ábo w Stárostwie Nakielskim/ we Wśiách przynależących/to iest/w Suchorábskim/ w Wielewiczách/ Pámperynie/ Záwßesnie/ w Szewnie/w Szátkách/Dębowie/w Rádsłáu/w Sámostrzelu y w Orlu. A to sie działo Roku Bożego 1288.

¶ Zá iegoż Arcybiskupstwá Bernárdus Łowczy Káliski/ w Roku 1284. dárował do Arcybiskupstwá Wieś swoie oyczystą Chełm/ze wßystką własnością.

¶ Tenże Arcybiskup przefrymárczył Trántnowo Wieś Arcybiskupstwu należącą/z Piotremze Bniná / Synem Mikoláiá Podczáßego Sierádzkiego / od ktorego wźiął dwie Wśi / Grábkowice / y Piorkowo / ábo Piotrowo.

¶ Tenże kupił Wieś Kowale v Turku / od Stogniewá Rycerzá zá czterdźieści grzywien/z pozwoleniem Przemysłá Xiążęcią/w roku 1286.

¶ Tenże dárował Wieś Prusy v Krakowá w Páráfyey Rácibórowickiey / ktorą miał od Bolesłáwá Xiążęcią Krákowskiego / ießcze będąc w młodych leciech zá zasługi Gnieźnień: Kos: á to vczynił Roku 1287.

¶ Był ná Arcybiskupstwie Lat dwádźieścią y śiedm / vmárł Roku 1310. Dniá czwartego Miesiącá Márcá w Vnieiewie/ dowieźiono ciáło do Gniezná dźiewiątego dniá tegoż Miesiącá/y támże pochowan/otym pisał Jánicius te Wierße.

Succula pascit oues, pecudes pecus, & tamen esse
Caula sub hoc & non sub meliore volet,
Gratia magna tibi Pater ô Sanctissime, per te
Damna tulit, per te commoda Gnezna tulit.

☞ Jákubá opowieda Káthálog Biskupem Włocławskim/ w Roku 1284. Był wźięt z Proboßtwá Płockiego/ vmárł w roku 1300. po Wysłáwie z Domu Zábáwá był wźięt/po nim nástał Gerárdus z Domu Łodźia/ Ciáło iego leży we Włocłowiu.

☞ Adámá Swinke wspomina Miechowitá Kánonikiem Krákowskim/y Pisárzem Krolewskim/mężem vczonym/ktory pisał Epitáphium Czárnemu Zawißy/ktore czytay pod Herbem Sulimá / ábo v thego Historyká w Księgách 4. Káp: 52.

Wieku mego

☞ Wieku moiego były te Domy tey Fámiliey możne / y R. P. zásłużone / iáko naprzod Dom Zieleńskich w Woiewodztwie Płockim/ Grzegorz był Woiewodá támże/ Stároſtá Zakroczymſkiem/ Mławſkiem/ &c. Był to Mąż biegły/ w ſprawách R. P. vczony/ wymowny.

Brát thegoż Woiewody vmárł Pisárzem Zakroczymſkiem/ Trzeći był Czeſnikiem Płockiem/ wßyſtko mężowie vczeni y zásłużeni R. P.

Dom Grzebſkich z tymiż Zieleńſkimi iedney Dźielnice w onymże Kráiu znáczny.

Dom Piotrowſkich w Sierádzkiem Woiewodztwie ſtárodawny. Byli dwá Mężowie znáczni w Káncellárzey wielkiey/ roku 1584. Jan Kánonik Krákowſki y Poznáński/ S. R. Mąż godny w poſługách Rzeczypoſpolitey. Stánisław Brát iego rodżony poſtronnych kráin obyczáiow y ięzykow świádomy. Jan Piotrowſki Pisárzem był Ziemſkim Poznáńſkiem/ człowiek vczony y zásłużony R. P. Wßyſtkim ludźiom propter ſinceritatem cordis amabilis.

Dom Krzyżánowſkich w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny y zásłużony R. P. Wſpomináią Przywileie Koronne za pánowánia Zygmuntá Pierwßego/ w roku 1520. Máćieiá Krzyżánowſkiego Podſędkiem Poznáńſkiem/ ktory był deſignatus Corrector Iurium & ſtatutorum z Mikoláiem Niemoiewſkiem Sędźiem Inowłocławſkiem z Domu Szeligá.

Tegoż byli Synowie/ Hieronym Proboßczem/ á potym Opátem Tynieckiem. Marćin Dworzánin Krolá Auguſtá. Jan Woyſki Poznáński/ á ći Janá Polaká Mężá zásłużonego Krolowey Bonie/ y Synowiey Krolowi Auguſtowi/ przyieli do Fámiliey ſwey y Herbu ná Seymie wálnym w Piotrkowie/ w roku 1563. Czego Krol potwierdźił z wolo wßytkiego Senatu/ iáko to Liſt omawia/ o czym potym czytáć będźieß.

Tegoż Piotrá iuż Krzyżánowſkiego był ſyn Jan Krzyżánowſki Jurgielenikiem Krolewſkiem/ w znáczných poſługách R. P. dobrze zásłużony. Dwie Corce/ Zuzánná y Kátárzyná.

Támże w Sierádzkim Woiewodztwie Dom Maczeńſkich/ z ktorych Jan piſał Lexicon Latino Polonicum, Był człowiek vczony/ potym był ták bárzo w Religiey pobłądźił/ że ná oſtátku do Aryaná przyßedßy nie wiedźiał co miał czynić/ z roſpáczy ſie obieſił ſam.

Dźiwoßowie támże w ſierádzkim woiewodz: dom znáczny.

Czączcy támże w Sierádzkiem/ był ieden wieku moiego Kánonikiem Poznáńſkiem.

Gáwrońſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom dawny.

Kákánowſcy támże Dom ſtárodawny.

Záiączkowie támże Dom ſtárodawny.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doſtáteczńie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie staro-wnym Polskiem Dolegá/ktory od Jástrzebcá ma początek/iáko o tym Długoß świadczy/z tego Kleynotu wiele ludźi znáczných było/ o ktorych przypátrzywßy sie własności Herbu/ czytáć będźieß/tákże y o potomstwie ich ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge: Ma być Podkowá Biálla/ krzyż ná wierzchu/Strzałá w Podkowie/ w polu Błękitnym. Początek ták iákomći w Gniaźdźie Cnoty nápisał/y inßego m dopytáć sie nie mogł.

☞ Náyznáczniey Káthálog opowieda Przodká Herbu tego Arnoldá Biskupá Poznáńskiego/ktory był wźięt po Bernárdzie z domu Leßczyc/alias Brog. Był ná Biskupstwie Lat dźiewięć / ten dárował Wieś Roßećino Klaßtorowi v Kázimierzá. Vmárł w Roku 1162. po nim nástał Mrokotá z domu Szeligá.

Alexándrá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog / że był wźięt z Kánoniey zá pánowánia Bolesłáwá / od Jákubá Arcybiskupá poświecon/w Roku 1130. po Symonie z domu Gozdáwá / vmárł Roku 1166. Támże w Płocku pochowan. Then naprzod w Płocku Kościoły murować począł / iáko v Pánny Máryey z murowawßy/ nádał/ po nim nástał Vernerus z domu Pierzchálá.

☞ Z tychże Przodkow zdawná Dom Lásockich opowiedáią Historye y inße scriptá rozne. Naprzod/

Mikołáiá Lásockiego Dźiekanem Krákowskim / potym Biskupem Poznáńskiem opowieda Káthálog/ ále nie był potwierdzon od Papieżá Eugeniußá/dla tego/że będąc Postem ná Concilium w Bázyliey/ bronił tego áby nie był Papieżem. A gdy tego nie dowiodł z drugo strona / on mu też potym ßkodźił iáko mogł. To było w Roku 1439. Tego záleca Kromer tymi słowy: Vir ingenio, Solercia, doctrinaq; singulari potens. Cuius etiam consilio Ioannes Huniades multum vsus esse fertur, O czym czytay ßerzey támże w Kśięgách 21.

Mikołáiá Lásockiego tenże Historyk wspomina w Kśięgách Dwudźiestych Pierwßych Podstárbiem Nadwornym / w roku 1443.

Mikołáiá Lásockiego Biskupem Włocławskiem wspomina Káthálog / był wźięt po Władysłáwie Oporowskiem z domu Sulimá / w Rzymie był Confirmowan/tenże był Kárdynałem. Vmárł Roku 1450. pochowan w Kámieńskim Kościele.

Ná Dobrzyńskie y źiemi sa Lásotki z ktorych sie pisali / w rożnych Woiewodztwách wielkie máiętności mieli. Był Jákub Lásocki/ktory sie pisał z Brzeźin/Káßtellan Leczycki/ktory miał te syny z Leżeńskа z domu Nałecz/ Janá Mężá sławnego/y Jákubá Proboßczá Brzeźińskiego.

Stánisław Brát Jákubow Podkomorzy Leczycki / ktory z Zbostа z domu Nałecz zostáwił trzech Synow/Stanisłáwá/Abrámá/ Janá/ktorzy Potomstwo máią.

☞ Chrzyßtoph trzeći Brát Jákubow był Stárostа Gostyńskim/30-

ſtyńſkim / zoſtáwił z Szczáwińſka z Domu prawdźiwe potomſtwo / Syny y Corke Myßkowſka.

☞ Dom Kretkowſkich ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſtárodawny Roku 1451. Jan Woiewodá Brzeſki / ktorego wſpomina Przyłuſki w Kśiegách 2. Káp: 2. Liſt 40. był zá pámięći moiey Mikołay Woiewoda Brzeſkim / ktorego wſpomina Przyłuſki w Kśiegách 1. Káp: 2. ktore° byli ći Synowie / Naprzod Erasmus Káßtellan Gnieźnieńſki / człowiek magnæ æſtimationis v wßyſtkich ludźi / był Poſłem do Turek od Auguſtá Krolá / był dobry Senator y miłośnik R. P. vmárł nie máiąc żony.

Grzegorz Brát iego rodzony był Káßtellanem Brzeſkiem / zoſtáwił ſyny Męże vrodźiwe / y dobrze wychowáłe / do ſpraw R. P. w potrzebách znácznych bywáli / ná expedicicy Moſkiewſkiey / y w inßych / o czym ná roznych mieyſcách wzmiánke mieć będźieß.

Tegoż Woiewody drudzy dwá ſynowie byli / Andrzey y Láſotá / ktorzy pokoy miłuiąc / o żadne vrzędy áni dignitates nie dbáli / ktore by ich turbowáć miáły.

W Płockim Woiewodztwie dom ſtárodawny Srzeńſkich / piſáli ſie á Sokołouo, był Dom znáczny y możny w onym kráiu. Był Stánisław Srzeńſki Woiewoda Mázoweckim / w Roku 1436. Jáko to napis we Srzeńſku ná grobie iego opowieda tymi ſłowy.

Illuſtris & Magnificus Stanislaus Srzenski, Palatinus Mazouiæ, dictus Grad, mortuus eſt Feria quarta poſt Reſurrectionem Domini, 30 die Marcij, hora prima noctis, vixit centum quadraginta annos.

Szczęſny Srzeńſki / ſyn iego / Woiewoda Płockim był / w roku 1548. Tenże był y Stároſta Płockim / Márborſkim / Wiźnieńſkim / Łomźieńſkim / co napis opowieda ná Chorągwi piſany w te ſłowá.

Fœlix Srzenski à Sokolouo, Palatinus Ploceń, Marieburgeń, Viſneń, Lomzeń Capitaneus, pietate in Religionem ſingularis, ac in R. P. adminiſtratione, prudentia, fide incredibili, quas ob res, hoc in Regno ad ſummum honorem faſtigium euectus populi. Quem fauorem liberalitate ac morum facilitate promeritus, omnibus chariſsimus, ac R. P. perneceſſarius, 52 ætatis ſuæ magnum ſui omnibus deſiderium, Feria quinta obiit, 19 Septembris, noctis ſequentis, hora tertia, anno 1554.

¶ Ná Grobie záſie te Wierße piſane.

Vixi Patriæ, volui, feci honeſta, vtilia, iuſta, his defunctus poſterorum exemplo hic quieſco.

Clarus auis factiſq; meis, poſt funera viuam inclita defuncto, fama ſuperſtes erit. Nec primus, nec vltimus, omnes me anteceſſerũt, omneſq; ſequũtur.

Tegoż zoſtáły dwie Corce: Naprzod Dźierzgowſka Káßtellanka Sochácźewſka / ktora tylko iedyna Corke zoſtáwiłá Mácieiewſka / Stároſćina Záwichoyſka / ktora tych obu domow máietnośći w dom Mácieiowſkich wniosłá / wßákoż Srzeńſk trzymáią Noßkowſcy.

¶ Wtora Corká tegoż Woiewody Fierleiowa Káßtellankă Lubelſka / Stároſćina Sedomierſka / ktora ácź miáłă Syny / wßákoż młodo pomárli / dwie Corce tylko były wieku mego / Leßczyńſka ſtárodawney Fámilicy Wieniáwow / o ktorych pod Herbem pomienionym / á Zbáráſka Woie: Troc:

Dom Narzymſkich ſtárodawny támże w tym kráiu ná Zawkrzu / z ktorych wieku mego byli dwá bráćia rodzeni / Mikołay Káßtellanem Sierpſkim / ktory z Goſtomſka Woiewody Rawſkiego ſioſtrę zoſtáwił potomſtwo dwoch ſynow / Janá y Mikołáiá.

Tomaß Brát iego rodzony Káßtellan Płocki / ktory z Mozewſka tegoż Kleynotu zoſtáwił potomſtwo.

Dom Sobieiuſkich ſtárodawny z Kuiaw y w Płockiey ziemi/ktorych Epitáphia opowiedáią w Stározrzebách ludźmi Rycerſkimi/ naprzod Woyćiechá tymi ſłowy.

Hic iuuentam bellicis ſtudijs exercuit Regem Sarmatarum, Ioannem, Albertum poſt cladem Bucouianã fugientẽ, ſtrenue tutatus eſt, domi honeſtam ruſticamq; vitam ſecutus, ab omni ambicione alienus fuit munera publica, quæ vltro volenti deferebantur contempſit, propter innocenter actam vitam, & bene merendi de omnibus ſtudium, non ſolum ſuis ciuibus, ſed externis quoq; magnum ſui deſiderium reliquit, vixit annis 70. Menſibus 3. Horis 18. Obijt anno 1528 Die 5. Nouembris, hora 18.

¶ Tenże z Helżbiety Lekowſka zoſtáwił był to potomſtwo / Woyćiechá/ktory vmárł Biſkupem przemyſkim/ Roku 1580. Ciáło iego leży w Wárſżáwie w Káplicy Wodyńſkich.

¶ Drugi Brát tego Biſkupá był N. ktorego zoſtáły dwie Corce/ Kraſińſka y Ciemniewſka/te rozniosły máietność w domy pomienione.

¶ Drugie tegoż domu opowiedáią Epitáphia: Martino & Mathiæ Sobieiuskim à Starozrzeby, fortiſsimis iuuenibus, quorum alter in bello, quod Sigiſmundus Rex huius nominis Primus, cum Pruſis grauiſsimũ geſſit, dum ſtrenuè arcem Guſtat ſuæ fidei creditam tueretur, hoſtiũ telłis confoſus occubuit, alter in Ludouici Regis Hungariæ exercitu à Turcis ante annos 22. cæſo, fortiſsime dimicans, vnâ cũ Rege ſuo cecidit: Vixerunt, prior annis 21. Menſis 3. diebus 10. Alter annis 19. Menſibus duobus, diebus 14. Są drudzy ná Kuiáwách.

Dobrzykowſcy y Płocká Dom ſtárodawny/ z ktorych było wiele Mężow R. P. zásłużonych. Wieku mego był Stániſław/ktorego vrodźiłá Wolſka/Płockiego Biſkupá ſiostrá rodzona z domu Lábęć/ten wiele poſtronnych kráiu zwiedźił/ Włoſkie/ Fráncuſkie/ Hiſpáńſkie Kroleſtwá obiechał/wſzytkich iezyki vmiał/był Stároſta ná Pułtowſku/ ná poſługách znáczných Krolá Auguſtá bywał/o ktorych potym w Hiſtoryey będźieſz miał.

Dom Mázoweckich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny y znáczny/z ktorego wiele ludźi znáczných ná poſługách R. P. bywáło/ Vrzędy ziemſkie ábo dignitates ná ſobie miewáli. Był N. Mázowecki/ktory był Koniuſzem ábo Podkoniuſzem v Xiążęcia Boleſłáwá/ w Roku 1441. Owa był Magiſter ſtabuli, czego pámięć ieſzcze w tym wieku Potomſtwo nieśie/bo ich zową Podkoniuſzámi. Wieku mego był Jákub Mázowecki Podkonicz Mężem ſławnym/ktory z Krolem Olbrachtem w Wołoſzech ná Bukowinie będąc/wiele á mężnie czyniąc z nieprzyiáćielem/ obronną rękę z bitwy od Wołochow zdrádliwie wygránęy vſzedł/ potym był v Orſzey zá Hetmáná Tarnowſkiego/ gdźie w potrzebie z nieprzyiáćioły w bitwie poiedynkowey czyniąc/Imię wielkie od Rycerſkich ludźi odnoſił.

¶ Zoſtáwił ſynow dwu/ Marcińá/ ktory ná poſługách v Biſkupow Krákowſkich ſie báwiąc/ w onym kráiu máietność kupił/ thámże ſie ożenił/ miał zá ſobą N. Stáſzkowſką/ w onym kráiu domu zacnego Biallaglowe/z ktorą potomſtwa nie miał ná ten czás.

Bártoſz Brát iego/ktory obyczáie ludzkie w poſtronnych krá- inách przeyrzawſzy/Włoſkie kráie obiechawſzy/ná Oyczyznie zoſtał/miał zá ſobą Moſzczyńſką Stolnikę Dobrzyńſkiego Corkę/z ktorą miał Potomſtwo.

Wilk Mázowecki/ wieku mego thák názwány/ był człowie- kiem znáczným w onym kráiu/ktorego tákże było potomſtwo ſynowie/Mężowie dobrzy.

Dom Kámieńſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny/w- ſpomina Epitáphium iednego we Włocławiu tymi ſłowy. Reuerendus

Dominus

Dominus Ramienski, Canonicus Wladislauien, obiit die Maii, anno 1553.

Wáwrzyniec wieku mego był Podstárościem Płońskim/ po tym sie w Litwie ożenił/ Mąż był ßczyrości/ cnoty á dobroći pełen.

Dom Dłużniewskich stárodawny/ w Płockim Woiewodztwie/ y w Ciechanowskim Powiećie máią.

Kobierniczcy w Płockim Woiewodztwie dom stárodawny teyże Dźielnice/ z ktorych wieku mego Sebestyan był Mężem znáczńie Rzeczypospolitey zásłużony.

Dom Gálemskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny.

Dom Mákoweckich ná Dobrzyńskiey Źiemi stárodawny/ bywáli ná posługách Krolow Polskich/ y R. P. znáczńymi Gubernatory w Xięstwie Litewskim wßytkich Prowentow.

Dom Mostowskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny/ y Mężowie wielcy z tego domu bywáli.

Dom Kowalewskich stárodawny támże w tym kráiu.

Słuczcy Burnakowie w Płockim Woiewodztwie.

Dom Bábickich v Wárßáwy stárodawny/ z Służowiecki miedney Dźielnice. Zaleścy w Leczyckim.

Mliczcy w Płockim Powiećie/ Jármultámi sie zową.

Leßcy w Mázowßu dom rozrodzony. Dobrowscy z Leczyc:

Dom Kliczewskich ná Zawkrzu stárodawny/ był Stánisław wieku mego Mąż śiły wielkiey/ w potrzebie ze dwiemá Kopiámi ná hárc wyieżdżał/ obie o nieprzyiaćielá krußył ßczęśliwie/ do Oyczyzny przyiechawßy zábit. Otoczcy z Sierádzkiego.

Jáßtrzebscy z Gostyńskiego Powiátu.

Gßowscy ná Dobrzyńskiey źiemi dom dawny y rozrodzon.

Kozierowscy ná Dobrzyńskiey źiemi Dom stárodawny y rozrodzony/ máią y w Krakowskim Woiewodztwie máietność nábyto.

Dymińscy w Sierádzkim Woiewodztwie.

Sierakowscy Tochmanowie w Gostyńskim powiećie dom stárodawny.

Grábscy Dom stárodawny. Rychárscy z Płockiego.

Skłotowscy/ z ktorych ieden był Rotmistrzem znáczńym.

Ostrowickich dom ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny y zásłużony Krolom y Rzeczypospolitey. Jasieńscy ná Dobrzyńskiey źiemi.

Dźiublewscy z Sierádzkiego Woiewodztwá/ z ktorych ieden Jan do Turek był poiechał z niemáłą Summą Pieniędzy/ ná ten czás gdy Jwoniá wyieżdżał ná Gospodárstwo/ potym czás niemály v niego był w Więźieniu. Inßych przygod ná sie miewał niemało trudnych/ wßákoż ze wßytkich zdrowo wychodźił/ choćiaż z ßkodą ábo vtrátą niemáłą.

Zabieńscy ná Kuiáwach dom rozrodzony. Wáldowscy z Prus.

Jerzmánowscy támże dom rozrodzony. Borsowie w Leczyckim.

Bychówscy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Czyndáczcy w Płockim Woiewodztwie Dom stárodawny/ máią y w Ráwskim. Kostkowscy w Płockim.

Rádźimowscy w Płockim w Zawkrzeńskim Powiećie.

Turscy w Máwskim powiećie dom stárodawny.

Bártniczcy w Ciechánowskim Dom stárodawny.

Dźiedzyczcy z Płockiego Powiátu dom stárodawny.

Goreczcy od Szadku z Sierádzkiego dom stárodawny.

¶ Inßych wiele Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynoćie

O Kleynocie Slepowron ſtárodawnym Polſkim/ ktory początek od Pobogá w Polſzcze nieśie/á iáko tego ptaká ná krzyż doſtał/ y to nazwiſko otrzymał/ niżey cżytáiąc zrozumieß. O Przodkách piße Długoß/ że bywáli Viri Bellicoſi, o ktorych przypátrzywßy ſie Herbu własnośći cżytáć będżieß/ tákże o Potomſtwie/ ktore znáć moge w ták ſzerokim Kroleſtwie/ ma być w Polu Błękitnym/ ták iáko y Jáſtrzebiec ábo Pobog.

☞ Temu Herbowi táki początek opowiedáią/ iż ten Kruk ktory ná wierzchu podkowy á Coruinis Romanis profluxit: cżego ſą własne teſtimonia ná ſtárey Rzymſkiey Monećie/ że tego Kleynotu dawno w Rzymie vżywały wielkie Fámilie. Z tego Domu Valerius Meſſala Coruinus, zá cżáſu Tyberyußá Ceſarzá Rzymſkiego/ Alpinos Pannonioſcp populos ſuperauit, Dálmáckie gory otworzył/ Sławę Domu ſwego zá Dunáiem rozßerzył: Valeria prouincia, ktora teraz Wołoſka ziemia zowiemy/ á Valerio Coruino Romano nazwiſko wzięlá. In Epidauro Maritima Dalmaciæ vrbe, ktora Włoßy Rágußa zowią/ tego Herbu in veteribus Statuis ac Ædificijs monumenta ſpectantur.

Ioannes Huniades, Hetman y Gubernator Korony Węgierſkiey/ Oćiec Krolá Máthyaßá támże in Pannonijs znácżnymi przećiwko Turkom zwyćieſtwy/ niepomálu ten Herb ábo wßytkę Fámilią Korwinow był zozdobił. Po nim Syn iego Máthyaß Krol Węgierſki/ regio diademate & rebus præclarè ab ſe geſtis, nie mniey wßytkim ozdoby przyczynił.

¶ Ale dobrze przed tymi pámięći godnymi Przodki/ iáko przed Huniádem y Máthyaßem Krolem kilká ſet lat/ iáko ſię to z Liſtow Slepowronow vkázuie/ tá Fámilia ex Pannonijs do Polſki przyßedßy/ ieſt rozrodzona y znácżnie zaſłużona Krolom y Kśiążętom Polſkim y Mázoweckim/ zá mężne á wielkie przyſługi niemáłe opátrzenia bráli/ z ktorych ieden ſam w ſobie Kleynot Krukę z Pierśćieniem złotem záchował/ o ktorym niżey cżytáć będżieß.

¶ Drugi doſtawßy Dziedżiczki z Domu Pobog z wielką máiętnośći/ Herb ſwoy Krukę z Pierśćieniem á z Pobogiem/ tháki kßtáltem iáko bacżyß złacżył. Succeſſu temporis Potomſtwo/ zapomniawßy Przodkow ſwoich dawnego nazwiſká Korwinow/ Herb ſwoy Slepowronem názwáli.

☞ O dawnośći Przodkow tey Fámiliey/ iáśnie Liſt Konradá Kśiążęćiá Mázoweckiego opowieda/ ná ktorym Márßałkowi Dworu ſwego/ Vartislao de Slepovvroni, & Familiæ eius dawa/ náprzod ius Tetonicum ná dobrách iego/ á potym alias immunitates: Liſt ktory świadczy o tym/ poczyna tymi ſłowy.

NOS Conradus Dux Mazouiæ, Dominus & hæres, Ploceń, Cerneń, Raueń, &c. Conſideratis & inſpectis pronis ac fideli-

bus ſeruicijs,

bus seruicijs, nobis per strenuum Militem nostrum Vartislaum, Curiæ nostræ præfectum, fideliter exibitis & impensis, & in posterum Christo duce, nobis & successoribus nostris, vnà cum ipsius posteris, eo celerius impendendis, præmissorum meritorum obrespectum, villas ipsius siue hæreditates, Slepovvroni, Strachoua, Drozdzino, Vola, vulgariter nucupatas, in districtu Ciechanouieñ sitas, quas modo possidet, de iure Polonico in ius Teutonicũ transferimus & transmutamus. &c. Datum Varschouiæ, Anno Domini, 1224.

☞ W Roku 1224. Wáwrzete de Slepowrony / zá pánowánia tegoż Konradá opowieda Hystorik Báßko / Kustos Poznański / Hetmánem in illa clade, kiedy był porážon od Klemensá Woiewody Krákowskiego v Suchodolá / tymi słowy. Ibi Wavvrzeta Slepovvronius cum nonnullis Masouitis, & cum ipso Duce Conrado in siluis se abscondit, postea in Masouiam non multi reuersi sunt.

¶ Tegoż málo niżey wspomináiąc ná drugi rok wyprãwe do Máley polski contra Boleslaum Pudicum, tymi słowy opowieda. Cladem suam apud Suchodol acceptam Conradus Masouiæ Dux vlturus, Lithuanos, Pruthenos, Iaczuingos, contra nepotem suum Boleslaum Pudicum Cracouieñ Ducem, prece & præcio subornat, quibus Wavvrzetam Slepovvronium præfecit.

Od tychże Przodkow / zá czásu Loysá Krolá Węgierskiego y polskiego / zá pánowánia Kśiążąt Janá y Zemowitá Mázoweckich / byli dwá znáczni y możni Rycerze / Sławomirz / ktory sie pisał de Drożdżino. O czym świadczy List w Domu Krasińskich / w roku 1377.

☞ Tego Sławomirzá z Krasnego dawne Listy opowiedáią Práwnuká Sławká Sędźiem ziemskim Rożáńskiem y Mákowskiem / w Roku 1412. Ktorego Jan stárße Kśiąże Mázoweckie / y wßystek Dom iego / od pewnych powinności / ná wieczne czásy wyzwolił. O czym list świadczy / w roku 1427. Od tegoż Sławká Sędźie° byli trzey synowie.

Mikołay / ktory sie pisał de Krasne / Stolnik Ciechanowski.

Jákub / ktory sie pisał z Pienic Stolnik Zakroczymski / od ktorego w tym wieku Pieniężcy / Lanieżcy / Rembowscy / z ktorych dwá bráćia wieku mego byli Rotmistrzámi ná Podolu / y Mężámi stawnymi / iuż tám potomstwo zostáwili w Rusi / y máietności nábyte máią.

Sławomirz trzeći / ktory sie pisał z Szczuk / od ktorego ida Szczuczcy.

☞ Mikołay wyżßey pomieniony de Krasne / Stolnik Ciechanowski / osadził wieś ktorą názwał Wola Krasińska / w roku 1460.

¶ W tymże Roku Zalesie máietność znáczną kupił / y Folwárk w Lysskowie Moßákách / ktory fundował Ecclesiæ Parrochiali in Crasne, coram Petro de Chotkouo Episcopo Ploceń, Roku / 1482.

¶ Zostáwił Trzech Synow.

Janá ktory był Duchowna ossoba.

Jákubá / ktory Máthyaßowi Krolowi Węgierskiemu w czárnym woysku służył.

Andrzeiá / ktory w Wołoßech ná Bukowinie zábit / będąc z ludźmi Konradá Kśiążęcia Mázoweckiego / w Roku 1497.

☞ Ten Andrzey z Krasnego/z Alexándra Zdzierzgowskà Ciotka Mikoláiá Arcybiskupá Gnieznieńskiego/ zostáwił Mikoláiá Kánonikà Włocławskiego/ y Janá ktory był Stolnikiem Ciechanowskim. Tenże Jan z Kátárzyny z Mnißewá murowánego/ z Domu Lubicz/ zostáwił to Potomstwo/ Naprzod.

Fráncißká Biskupá Krákowskiego./ Kśiąże Siewierskie/ ktory sie vrodził w roku 1525. Potym przychodząc do lat/ był posłan do Niemiec od Oycá/ naprzod sie w Gierlicy Triuiales artes nauczył/ á tám ztąd do Witembergu iechał/ gdzie Philipum Melanctonem słuchał/ wßákoż zá ráda Mikoláiá Dzierzgowskiego Arcybiskupá/ stámtąd był prętko rewokowan/ áby sie niezáráził wiárą nową/ ktorą tám był ná ten czás Marćin Luter rozßerzáć począł. Potym był dan do Akkádemiey Krákowskiey/ kędy przez kilká lat náukę sie báwił/ máiąc dobre początki/ do Włoch potym iechał/ tám sie przez kilká lat práwá Cesárskiego y Pápieskiego vczył. Potym z Włoch był wezwan od Dzierzgowskiego Arcybiskupá powinnego swego/ v tegoż był Sekretarzem/ Gnieznieńską y Lowicką Kánonią/ áż y Ardźiekánią Káliską otrzymał. Był potym posłan od wßytkiego Duchowieństwá w poselstwie ad Paulum 4. Carapham Pontificem Romanum, v ktorego po dwá rázy Posłem będąc/ wßytko podług woley y żądánia Duchowieństwá/ spráwił. Po śmierći Dzierzgowskiego/ dla godności/ nie podleyßa łáskę znał Janá Przerębskiego/ ktory po Dzierzgowskim był Arcybiskupem/ y zá tegoż ráda vdał sie do Dworu/ á ná ten czás Zygmunt August pánował/ od ktorego záraz był posłan do Máximilianá Cesárzá Rzymskiego w Poselstwie/ kędy mießkáiąc kilká czásow/ to co mu zlecono/ cum dignitate Regis odpráwował.

¶ Támże ná ten czás był Posłem in eodem negocio Stephan Bathory de Szomlay/ od Janá Zygmuntá Krolewicá Węgierskiego/ z ktorym ten Krasiński wielką przyiaźń wiodł/ iáko Poseł od powinnego Páná iego/ bo to Siestrzeniec rodzony Zygmuntá Augustá Krolá Polskiego był Jan Zygmunt Krolewic od Jzábelle siostry.

¶ Támże ná ten czás ten Stephan Bathory/ krom żadney winności/ contra ius gentium, z roskazánia Cesárskiego był zátrzyman in custodia w Wiedniu/ wßákoż in honesta, do ktorego żadnemu chodzić niedopuszczano/ oprocz Posłá Krolá Polskiego Krasińskiego Fráncißká/ ktory wielkie stáránie á pilne v Krolá Páná swego przez listy/ iáko też vstnie v Cesárzá/ około wyswobodzenia iego czynił/ co sam skutek okazał/ gdy go ná Seymie Preßpurskim w Węgrzech/ zá stárániem iego/ wolnym vczyniono.

¶ Tenże Krasiński będąc reuocatus od Krolá Páná swego/ bieżąc z pilnymi Listy Cesárskimi do Wilná/ chcąc przysługę iáko otrzymáć/ gdy w Kárczmie Proboßcowey noçował/ listy mu Cesárskie ledwie nie per subordinatas personas ab æmulis, ktorzy mu przysługi v Páná zayźrzeli/ wespołek y z ßkátułá vkrádziono/ czym był bárzo zátrwożony/ rozumieiąc że sobie tym łáski Krolewskiey narußyć miał. Wßákoż Krol iáko Pan báczny/ nie iemu ále nießczęściu to przyczytał. Znowu go posłał do tegoż Cesárzá in legatione, gdzie czás nieiáky mießkał/ niechęci niektore y simultates, ktore były między Krolem á Cesárzem o Krolową Kátárzyny vrosły/ báczńie vspokoił. Potym gdy przyiechać mu do Polski kazano/ dano mu Proboßtwo Płockie/ prętko potym ná Seymie Pieczęć mnieyßa Koronna otrzymał.

¶ Támże ná tym vrzędzie/ ná Seymie onymże Lubelskim/ kędy Vnia Associatwá Litewskiego z Koroną doßłá/ w przywroconey ziemie Podláskiey/ Wołyńskiey/ y Kiiowskiey/ & in formanda ac describenda Vnione, & eruendis ex veteribus Priuilegijs Vnionis negocijs, magnum industriæ suæ specimen pokazał. Będąc kilká Lat ná Vrzędzie tym/ do

wielkiey y

wielkiey y znáczney łáski páńskiey przyszedł. Potym po śmierći Philipá Padniewskiego z domu Nowiná/ná Biskupstwo Krákowskie wstąpił / iednák będąc w łásce wielkiey Krolá Zygmuntá Augustá/ przy nim sie báwił/ y kiedy terminum vitæ czynił ten Krol w Knyszynie/ná iego ręku vmárł.

¶ Przypádły Interregna, okázował to R. P. że iey chćiał być pożytecznym Senatorem/in Ellectione Henrici Regis ácz był partiu Austriacarū, wszákoż propter bonum R. P. do więtszey sie gromády przychylił.

¶ Tylko w tym pogánienia godzien/że ná konfederácya ktorą permittebatur libertas Religionis, imprudenter sie podpisał/będąc od drugich Duchownych vpewniony/że to propter bonum pacis czynić mieli.

¶ Post discessum Henrici in Gallias, w onesz Interregna/ gdy Tátarowie Podolskie y Ruskie kráie náieżdżáiąc/mieczem/ ogniem burzyli. Vżaliwszy sie ludźi onych ktore w niewolą pobrano/ posłał z Jlże kędy ná ten czás mieszkał/ z Stánisłáwem Krasickim z domu Rogálá / Oboźnym Krolewskim/sto koni ná rátunk onym kráiom / zá co od Obywáthelow onych kráin wielką wdzięczność y podźiękowánie odmosł/czego był godzien.

¶ Perswádował pánom wszytkim / ták Koronnym / iáko y Xięstwá Litewskiego/żeby sie nic nie mieszkáiąc ná konwokácya ziechali do Wárszáwy/skąd náznáczono czás Henrykowi Krolowi ná ktoryby sie do Polski wrocić miał / iesliby chćiał pánem być. A gdy ná czás náznáczony nie przyiechał/ Ellekcya pod Wstężyca złożona / ktora sie potym dla factiy Rákuskich y Francuskich rozerwáć musiáłá. Nieopuścił w onym zámieszániu tenże Biskup wszytkich stanow thym sollicytowáć / áby znowu Ellekcya w Wárszáwie złożono.

¶ Támże ná tey dwu Krolow obrano/ Cesarzá Maximilianá y Annę Krolewnę Polską/ ktorey Stephána Bathorego Siedmigrodzkiego Woiewodę zá mężá náznáczono. Ná tey Ellekcyey był z przodku partium Cæsarianarum, ále widząc wielką gromádę przećiwko themu / iuż tylko ad media ludźie przywodźił. A widząc bárzo rozerwáne/ do Kołá Rycerskiego iechał cum periculo vitæ, kędy niewdzięcznie dla oney suspicyey był przyięt / y záledwie oney chęći swey przećiwko R. P. exortu tumultu gárdłem niezápieczętował. Wszákoż facto silentio, & mitigatis hominum animis, przez Stánisłáwá Száphrániá z Pieskowey Skáły/y przez ine przyiácioły swoie/ do kołá Rycerskiego rzecz nadobną vczynił/ ktorą ich do zgody wiodł/ wszákoż w onym zátrzeniu y zámieszániu nic niesprawiwszy / do Biskupstwá swe° przyiechał. Pisał do Stephána obránego Krolá winszuiąc mu Krolestwá. A gdy go wszytkie Woiewodztwá pod Jedrzeiowem potwierdźiły/ on sie też przy nich opowiedźiał. Przyiechawszy do Krákowá po Koronácyey/ powinność mu swoie Senatorską oddał. Máło co w Krákowie zmieszkawszy/ do Bodzećiná iechał/gdźie go czás niemały chorobá zwykła trapiłá/ áż sie y podnieść więcey niedopuściłá.

¶ Slácheie Xięstwá Siewierskiego wielkie wolności nádał / ták że ich żaden Biskup ná potym niemoże nieżwykłymi podátki vćiskáć nád wolą ich/ ná co im listy cum consensu Capituli Cracouien dał.

¶ Tenże gdy ná Seym wálny Koronny do Torumiá od Krolá wezwány/dla złego zdrowia przyiechać nie mogł/ posłał cum excusatione absentiæ & declaratione sententiæ suæ, Janá Krasińskiego Kántorá Krákowskiego Synowcá swego/ ktory poselstwo odprawiwszy / támże do Krolá przystał / y ná Sekretárski Vrzad przysiągł.

¶ Po Seymie Toruńskim / máiąc wiádomość o wyprawie Krolewskiey przećiwko Gdańszczánom/pro amore in R. P. posłał ná pomoc koszтem swym pięćdźiesiąt Husarzow/y dwie ście piechoty z strzelbą / nád ktorymi ludźmi był Rotmistrzem Stánisław Pekosławski. Ktorego gdy z Bodzećiná wyprawował/przyiáćiele bacząciuż Biskupá śmiertelnego/rádźiby

byli ten Poczet zátrzymáli/parcendo sumptibus, wßákże on przedsie/choć in euentu mortis, do posługi Krolewskiey/y R. P. iechác im roskazał / y práwie ten Poczet do Włocławiá do Krolá z tą nowiną o śmierci ie° przyßedł.

¶ Vmárł w Bodzećinie ná Zamku/o czym świadczy Elogium y świetego Fráncißká pisane w te słowá. Franczisko Krasinski de Krasne, olim Regni Procancellario, qui in negotijs exequtionis, Legum & Vnionis Magni Ducatus Lithuaniæ cum Regno Poloniæ, Sigismundo Augusto regnãte, ac duobus periculosis interregnis, egregiam operam R. P. nauauit. Sublatus tamen Phtisi Idibus Marcij, Anno 1577. ætatis 52. Episcopatus 5. Bodzentini, & ibidem in Ecclesia Parrochiali ipso ita disponente sepultus. Curat: Testamenti poss.

¶ Był to Biskup y Senator dobry/ in R. P. non minus Politici quã Ecclesiastici status studiosus. Dwor niemáły chował/ludźie vczone około śiebie báwił/Jurgieltow przez ośm tysięcy złotych Senatorskiego y Rycerskie° stanom/ ná ktorych co in R. P. należeć miáło rozumiał / ná káżdy Rok dawał/chcąc ich hoc beneficio Kościołowi obligowáć. Vbogim do Szpitalow y do Klásztorow iálmużny niemále dawał/ prze co też po nim pieniędzy nie wiele zostáło/ámi żadney máietności przyiaćiołom kupił.

¶ W Krasnym Oyczyznie swey Kościoł / ktory przed tym był drzewiány/kosztem wielkim zmurował / ápparaty y srzebrem Kościelnym zozdobił/y prowentámi wietßymi opátrzył. Proboßczá / przydawßy mu kilku Mensionarzow/ktorzy ná káżdy dzień Horas Beatæ Mariæ śpiewáli/postánowił/Szpital y Szkołe zmurował y nádał.

Woyćiech Krasiński/Kásztellan Sierpski/ktory sie czás niemáły ná dworze Krolá Zygmuntá pierwße° schował/zostáwił z Ciemniewską synà Mikołáiá Podkomorzego Rożáńskiego/ktorego ná dworze Cesarzá Máximilianá przez kilká lat kosztem niemałym bawił. Ten potym do oyczyzny przyiechawßy/ miał zá soba Szczawińską Kásztellaná Leczyckiego/ Stárosty Sochaczewskiego/y Ochmistrzá Krolowey Anny/Corke/ z ktorą zostáwił potomstwo.

¶ Mikołay Gnieznieński y Krákowski Kánonik/Brát rodzony tych pomienionych.

Stánisław Krasiński/Archydyakon Krákowski/ trzeći syn Janá Krasińskiego / Stolnikà Ciechanowskiego / kthory in Legatione à Clero Polonico ad Pium 4. Pontificem Romanum ieździł / zlecone negocia ex animi sentẽtia confecit/wßytkie Przywileie y Listy Kościołá Gnieznieńskiego pilnie przeczytawßy/ sterminował/ y z nimi pierwey do Piotrkowá/ potym też do Wárßawy ná Seym/gdźie byłá reuisio literarum był postan/ przysiągßy Zygmuntowi Augustowi ná Sekretárski vrzad / v Fráncißká Krasińskiego Podkánclerzego Koronnego Brátá swego/w Káncellárij był præsidentem, iuris Cæsarei & Pontificij consultissimus. Zá pánowánia Stephánà Krolá ieździł z Stánisłáwem Száphrańcem / kthory ná ten czás był Káßtellanem Sedomierskim/ y z Chrzyßtophem Komorowskim Káßtellanem Oświećimskim z domu Wreby/ná Komissyą do Węgier/ku rozgrániczeniu y skończeniu pewnych roznic/z strony gruntu Spiskiego z poddánymi Cesarzá Rzymskiego. Wßytkie one grániczną spráwę Komissarze ći/ o ktorą wiele lat trudności y sporki miedzy poddánymi oboygá państwá były/non sine prudentiæ laude, przywiedli ad bonum finem.

Andrzey Krasiński / Sędzia Ciechanowski / Syn Janá Stolnikà Ciechánowskiego/Máż R. P. znácznie zásłużony / ná dwudźiestu Seymách Postem bywał/ zostáwił z Kátárzyną Czernicką z Czernic to potomstwo/ Naprzod/

☞ **Janá Kántorá Krákowskiego / Szkolástykà Kiec-**

kiego/ Gnie-

kiego/Gnieźnieńskiego/Lowickiego Kánonikā/Sekretarzá Krolá Stephánā/ktory sie vrodźił w Szczukách/Roku 1550. in Augusto, in Vigilia Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, in aurora. Z młodych lat swoich/ w Niemieckich y Włoskich kráinách sie vczoc/ Jezykow postronnych y Náuk wyzwolonych/wiek swoy trawił Humaniores litteras Viennæ, in Collegio Societatis Iesu, apud Bartholomeū Vellerium Gallum didicit: Cursum Philosophiæ apud Franciscum Riberam Hispanum Romæ, in Collegio Romano absoluit. Bedąc w Bononiey in studio post ellectionem Henrici Valesij Regis, hortatu Caroli Sygonij, y niektorych Slácheicow Bonońskich/ ktorym res Polonicæ ignotæ erant. Pisał Xięgi/ktore názwał POLONIA, gdźie Gentis Polonice, mores, instituta, leges, administrationem R. P. belli gerendi rationem, & Prouincias Regno POloniæ attributas, planè iuuenis eleganti stylo descripsit: Anno 1573. pisał też Orationem de Ellectione Henrici Regis facundam. Będąc ná Dworze Krolá Stephánā w Káncellaryey/do postronnych kráin Listy odpráwował/ad Georgium Fridericum, Marchionem Brandeburgen in Prussia Ducem: do Fránkoniey/ od Polocká do Trybunału Lubelskiego/ od Pskowá z woyská do Biskupow Polskich/zá roskazániem Krolewskim/ieźdźił/ić. W Historiey potym wiecey spraw iego y zasług obaczyś.

Fráncišzek Brát iego rodzony/Woyski Rożánski/był w Niemcech y we Włoszech czás niemały/Krolowi Stephánowi kosztem niemałym pode Pskowem Zołnierską służył/y támże przy Janie Zamoyskim Hetmánie Koronnym/przez źimę pod murámi Pskowskimi trwał.

Stánisław Krasinski/Chorąży Płocki/we Włoskich kráinách przez czás niemały peregrinował/ Málte/Sycylią/y Brzegi Aphryckie náwiedźił/potym sie przyiechawszy do Polski/ożenił. Miał Málgorzátę Sobieuską z Stárożreb/synowice Woyćiechá Biskupá Przemyskie°/o ktorym pod Dolega czytałeś. ¶ Corki tegoż Sędźiego Ciechánowskiego te były/Dorotá Wodyńska Káśtellanká Lwska. ¶ Annā Rádzánowska/ ktory sie pisze in Rádzánow & Vwnow hæres.

☞ Dom Droźeńskich/ktorzy ida od Chrystyná wyższey pomienionego/bywáli tákże ludźie R. P. zásłużeni/ wiele mężow sławnych z tego domu było/Kánonikow Płockich/Wárszáwskich/Lowickich/niemálo. Wieku mego był Woyćiech Droźeński lat swoich Mężem sławnym/ zostáwił ze dwiemá żonámi to potomstwo/z pierwszą/

Páwlá/ktory ná Podolu ożeniwszy sie/szczedł bezpłodny.

☞ Z Anną Podoską/Sędźiego Ciechanowskiego Corką/zostáwił te syny/ Naprzod. Mikołáiá męża godnego/ktory był potym sługam stárszym v Biskupá Płockiego/Wolskiego z Domu Lábeć. Jana/ktory młodo vmárł. Stánisłáwá/młodźieńcá vczonego/ktory tákże nie máiąc wieku dwádźieśćiá lat/vmárł. Witá/młodo też vmárł. Jákubá/v Xsiężecia Konstántyná w Rusi służył/męża dobrego. Máthyaszá/ktory w Rusi zábit. Wácłáwá Krolá Stephaná Komorniká/y Janá. Vmárł ten Woyćiech/w Roku 1582. Ciało iego leży w Płońsku/o ktorym powieda to Epicedium.

Sławnego w mężnych spráwách/zeszłego w stárości/
Tu przy tym murze dáłá schowáć zmárłe kości.
Anná Podoska/ktore łzámi żáłosnymi.
Vkropiwszy/przytrzesłá frásunki cieszkimi.
Proszącnabożnym sercem/by Pan w tákiey spráwie.
Chował potomki iego y w tákowey sławie.
A potym kiedy párká doprzedźie swey nitki/
By tenże piasek okrył iey frásunki wszytkie.

Wroblewscy z tymi domy/z iedney dźielnice idą/ był ieden Kánonikiem płockiem/w Roku 1584.

☞ Dom Młodźieiowskich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny/ w ktorym przywileie Koronne opowiedáią wiele mężow R. P. zásłużonych/o czym czytay Státut Przyłuskiego wkśiegách 1. ká. 2. liść 29. Kedy wspomina Stánisłáwá Młodźieiowskiego Káśtellanem Rádomskim. Inśze Liśty czytáiąc Klaśtorne y Rycerstwá Polskiego/ wiele wspominái Mężow godnych de Mlodzieiouice, w Roku 1340. wspomina Piotrá Woyskiem Sedomierskiem. Wiele ich ná chlebie Rycerskiem bywáło/z ktorego dla nieptácenia żołdu w máietnośći niśćeli.

Stánisław Młodźieiowski/z Zaborowską z domu Ráwiczá/ Ráphałá Opátá Wachockiego śiostrę/y Janá Sekretarzá y Regentá Káncellárycy wielkiey/ ktory Nominatem Bisłupstwá Chełmskiego vmárł/ zoſtáwił dwoch Synow.

Janá/ktory był Opátem pokrzywnickim/Vir doctrina & moribus insignis. O ktorym Epitaphium w Sedomierzu powieda pisane w te słowá v Pánny Máryey w Kośćiele.

Hac Mlodeiouius situs est sub mole Ioannes,
E Sendomiri Nobilitate soli.
Gente Slepovvronius, teneris qui pectus ab annis,
In patria ingenuis artibus excoluit.
Hæc studia Italicas post ille profectus in oras,
Perfecit ductu Zaborouiane tuo.
Chelmensis lectus Præsul, qui nuper obiisti,
Virtute atq; Cato Nobilis ingenio.
Inde reuersus vbi est Augusti Principis Abbas,
Koprzyuicensis munere factus erat.
Prisca fides atq; integritas, moresq; benigni,
Et sancti feruens Relligionis amor.
Ille bonos omnes iurè deuinxit amore,
Sed rapit hoc tantum mors violenta decus.
Heu cito bis quatuor post vitæ lustra peracta,
Atq; vnam annorum sat breuium tetrade.
Secreti Regum, cui conscius atq; notari,
Thesauri frater summus in officio
Vt decet, exoluens lacyntus rité sepulchri,
Iusta Mlodeiouius hæc monumenta locat.
Qui recte vixit, gratus fuit omnibus illum
Vera laude vehet nescia fama mori.

Vmárł Roku páńskiego 1576.

☞ Jácynt Młodźieiowski Brát rodzony tego Opátá/ naprzod był Sekretarzem y Pisárzem śkárbnym zá Buzeńskiego/potym podśkárbiem Nadwornym/ Celnikiem Koronnym/ Stároſtą Krzeczowskim. Ten táko sie Krolowi Panu swemu y R. P. zásługował/ bywáiąc ná wszystkich expedicyách od wiáchánia ná páństwo Krolá Stephánа/ á odpráwuiąc wszystkie R. P. spráwy z wielką pilnośćią/ tego sie potym w Historyey náśluchaś. Miał zá sobą Wielicką/ Sedźiego Sedomirskiego Corkę/ z domu Junoszą/ z ktorą brał ślub przyiechawszy z Moskwy/ roku 1583.

Siostry ich/Stephánowską/od ktorey Jan Stephánowski Pisárz śkárbny. Mlodecką/od ktorey też iest potomstwo. Lacką/od ktorey Fránciszek Lacki/iuuenis non vulgaribus naturæ dotibus præditus, vczony/ ná ten czás w Rzymie przy X. Bathorem Proboszczu Miechowskim/ vżywał Herbu Brodzicz.

Dom Wierz-

☞ Dom Pniewskich / iedná dźielnicá z Krasnem / Tárgonia de Pniewnik Domu Slepowron: spłodźił Annę Corkę / ktora była daná w Małżeństwo Mikołáiowi Mińskiemu z Mińská / tá máietność Pniewnik y Kobylkę w dom Mieńskich wniosłá.

☞ Dom Wierzbickich w Łomźieńskim powiećie znáczny / był wieku mego Mikołay Pisarżem Łomźieńskim.

☞ Jan brát iego Woyskiem / támże / Poborcą y Surrogatorem / wyßli z Płockiego Woiewodztwá / pißą śię z Bogaćicz.

Romoczcy w Ciechanowskim Powiećie dom stárodawny / był Adam Podstárośćiem Płockim / Wálenty Podstáros: Bielskim / y inßy.

Siromskich dom w Płockim Woiewodztwie stárodawny / Sárnowskich támże / z ktorych był Máćiey Magister Artiū, promocyey Krákowskiey.

Simborscy w Płockim Woiewodztwie / wspomina w Wárßáwie v Bárnádyuow Epitáphium iednego tymi słowy: Stanislaus Simborski Decanus Ecclesiæ Varscheuien, in Piaseczno & in Stanislauovv Parochus, obiit anno 1561.

Grochowárscy w Płockim Woiewodztwie od Rácżaż.

Ciećierscy z Cierská dom dawny / był Kuźmá wieku moiego Poruczńikiem w Roćie Gostomskiego / á potym bywał Rotmistrzem y mężem fortunnym.

Ciećierscy z Ciećiorek Dom rozrodzony w Powiećie Ciechanowskiem / Dom to bywał zá Ksiąźąt możny.

Slepowrońscy w Sachockim Powiećie dom rozrodzony.

Kownáccy támże dom stárodawny.

Mnichowscy támże dom rozrodzony / z ktorych Frac w Kośćiele Płońskim zábit.

Dom Spadowskich w Sachockim Powiećie rozrodzony.

Thopczewscy od Łomzy dom rozrodzony.

Bágieńscy z Wasoskiego Powiátu dom rozrodzony.

Nasiorowscy w Ciechanowskim Powiećie / Dom z dawná rozrodzony.

Szeplewscy z Bełskiego Woiewodztwá dom rozrodzony.

Olßewscy támże w Bełskim dom rozrodzony.

Hárbowscy z Drogickiego Powiátu dom stárodowny.

Milewscy / iáko opowieda w Łomźie Epitáphium iednego / ktory vmárł w Roku / 1569.

Josiewscy támże z Łomźieńskiego Powiátu.

Mikowscy z Podlásza dom rozrodzony.

Gutowscy z Wyskiego Powiátu dom rozrodzony.

Sárniczcy w Chełmskiey źiemi / Stánisław pisał Kronikę Polską iezykiem Láćińskim.

Trzćińscy w Łukowskim Powiećie dom rozrodzony.

Piotrowscy w Przemyskiey źiemi dom stárodawny / z Mázowsza wyßli.

Kurpiowie w Sierádzkim Woiewodztwie dom dawny.

Jástrzebscy z Łomźieńskiego Powiátu dom stárodawny / z ktorych Jan rzeczony Mrożik był mężem znáczným / służąc w Podolu przeciwko Tátá-

ćiwko Tátárom/Turkom/Wołochom/ y w więźieniu bywał v nich.

Miroßewscy z Kuiaw Dom stárodawny.

Jdźikowscy w Ciechanowskim Powiećie/o ktorych Długoß wzmiánkę czyni/dla tego/że ieden z domu ich był mężem sławnym/ex varijs bellis fœliciter ex hostibus victoriam reportauit, apud Duces Burgundiæ militans. V tych máiąc wielką summę zásłużoną/wßytkę im odpuścił/tylko od nich ná odprawie żądał głowy Sancti Sigismundi Regis Burgundiæ, ktorey dostawßy/do Oyczyzny swey przyniosł do wsi Krolewá/támże ią w Káplicy/ktorą sam zbudować dał/położył. A iż schodźił sterilis, będąc mężem bárzo nabożnym/ w oneyże oyczyznie swey fundował Ecclesiam Parochialę, do ktore° wßytkę máietność swą dźiedźiczną nádał/á Fámiliey Slepowronom ius præsentandi ad eandem Ecclesiam zostáwił.

¶ Po iego śmierći/oną Głową świętego Zygmuntá/zá słußnym kontráktem/do Płockiego Kośćiołá przyniesioną/vbi ad hodiernũ diem religiosè colitur. Do onegoż Kośćiołá w Krolowie/zá ták známienity vpominek/ Biskup Płocki z Kápitułą pewne dźieśięćiny dárował/ tęporibus perpetuis.

¶ Jnßych wiele Domow Zacnych/w roznych Woiewodztwách/o ktorych wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Dawnowá stárodawnym/ kthory ma początek od Jástrzębcá/ták iáko inße

wßytkie podkowy/ma być Białła w polu Błękitnym/Krzyże trzy Złote/iáki ma początek/toć nie tayno z pirwßego opisánia. Pißę Długoß o Przodkách że bywáli simplices, sed audaces. O ktorych wzmiánki żádney nie czyni/ání spraw ich wspomina żadnych/tylko ie ták wspomniawßy ostátká zámilczał. Przypátrzywßy śię Herbu własności/ czytáć będźieß o ich Potomstwie wieku mego/ktore ią w ták ßerokim Krolestwie znáć mogę.

☞ **Nayznáczniey od cżásow** dawnych wspomináią rozne scripta Dom Rostkowskich Możny w Mázoweckim Kśięstwie/z ktorego wiele Mężow zásłużonych R. P. bywáło/ y Senatorow możnych/iáko Przywileie opowiedáią Kśiążąt Mázoweckich Pribysłaum de Rostkow/w roku 1246. Ktorego maß sens w te słowá.

IN Nomine Domini Amen. Nos Conradus Dei gratia Dux Mazouiæ, &c. &c. Considerañ fidelitatem ac ꝓbitatem nostri fidelis Militis Pribyslai de Kostkovv, Palatini nostri Ducatus, qui sua industria terras nostras in absentia nostra, ab impetu hostium, qui vocantur Iaczuingi, liberauit, coadunatis sibi & additis ad se amicis suis & militibus nostris, sicut fidelis Miles & Bellator strenuus, ipsos in campo circa Opidum Przasnis inuasit, & cum Dei adiutorio multos prostrauit, alios in fugam conuertit. Cuius nos fidelitatem de more repensantes, damus in tenutam Opidum nostrum Przasnis, cũ omnibus adiacen̄, & posteris eius ad annos triginta, in quibus omnes census & contributiones, quæ ad mensam nostram pertinebant, ipse & posteri eius recipient, ex quibus omnibus nullam rationem nobis facere debet, nec

successores eius debebunt, à præsenti data vsq; ad annum 1274. In cuius testimonium euidens præsentes manu nostra subscripsimus, & sygillũ maius præsentibus est appensum. Datum in Plocko, anno vt supra, Feria sexta post festum Sancti Michaelis Archangeli.

☞ W Roku 1247. Wspomina Anonimos Bogute de Rostkow tymi słowy: Eodem anno Dux Conradus Pater Kazimiri & Semouiti obijt, Semouito Duci filio suo ducatum relinquens, &c. Casimirus autem videns in extremis laborantem Patrem suũ, Lancíciam, Spicimirz, Siradiam, & Rosprzam, ex improuiso ocupauit Duce Boguta de Rostkovv, &c.

Zá pámięći ludzkiey iuż tego domu był Jan Kostká z Rostkowá Woiewoda Chełmińskim/ Maż záslużony R. P. y Senator dobry/ ktorego potym syn Jan był Woiewoda Sedomirskim/ Márborskim/ Kościerzyńskim Stárosta/ y Podskárbiem Pruskiem. Miał dwie żenie/ Naprzod Przerebską Jádwigę z Domu Nowiná/ z ktorą zostáwił dwu synow. Stárszy był poiał Pilecką Stárosty Rodelskiego Corkę/ wszákoż nieuznawszy pociechy małżeńskiey vmárł/ był Maż vczony/ w postronnych kráinách náukámi sie báwił. Drugi N. Syn tego Woiewody ná ten czás był bez żony/ ktory spráwámi Rycerskimi doszedł przodkow swoich.

¶ Tenże Woiewoda dla wielkiey státecznośći w spráwách/ tákże y gognośći/ w Interregná był Candidatem Regni.

¶ Tenże Woiewodá miał potym zá sobą Odrowążowne ze Sprowey/ ktorą pierwey była zá Tarnowskim Janem Chrzyßtophem Káßtellanem Woynickim/ z ktorą zostáwił dwie Corce / ná ktore wßytko Jarosłáwskie imienie przypádło/ vmárł w Roku 1581.

¶ Chrzyßtoph Brát tegoż Woiewody był Woiewodą pomorskim/ Golubskim. &c. Stárosta/ ktorego synowie y corki zostały/ ći sie pisali y piszą ná Stymberku z Rostkowá.

Piotr Kostká wieku mego tákże był Biskupem Chełmińskim/ Maż vczony/ y práwy á przykładny Biskup.

Stánisław był Podkomorzem Chełmińskim/ Maż Rzeczypospolitey dobrze záslużony/ y w spráwách Rycerskich ćwiczony.

Jan Kostká ná Rostkowie był wieku mego tákże Káßtellanem Zakroczymskim/ ktory z Kryski zostáwił syná mężá godnego.

Dom Losiow stárodawny y znáczny w Mázowßu y ná Dobrzyńskiey ziemi/ był Stánisław Káßtellanem Rypieńskim wieku mego.

Dom Zgierskich w Mázowßu stárodawny y znáczny/ z ktorych ida Kißkowie w Litwie Dom możny.

Dom Karniewskich stárodawny/ z ktorych ieden w Przemyskiey ziemi miał máietność nábytą/ w Domu Tarnowskich z młodości sie schował.

Jánußewscy w Prusiech dom stárodawny.
Seczyminscy w Prusiech dom stárodawny od stárogárdá.
Moráwscy w Ciechanowskim powiećie.
Budzyńscy w Makowskim powiećie dom rozrodzony.
Dabrowscy támże dom rozrodzony.
Głotkowscy támże dom rozrodzony.
Młodzianowscy w Ciechanowskim dom rozrodzony.
Głodowscy z Dobrzyńskiey ziemie dom stárodawny.
Jarzebińscy od Swiećia dom stárodawny.
Choćiwscy z Ráwskiego dom rozrodzony.

Napierscy w Mázowßu/ opowieda Epitáphium Janá w pułtowßku Poddźiekaniem/ vmárł w roku 1572.

§ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doßtátecźnie wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Lá-

dá ſtárodawnym Polſkim/ ktory ma początek od Jáſtrzebcá/ iáko o tym Długoß świadczy/ ma być w polu błękitnym/ wſpomina przodki że bywáli Viri Belicoſi, veraces, ſed ſimplices. O ktorych przypátrzywßy ſie Herbu własności/ czytáć będźieß tákże o potomſtwie/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Wſpomina Anonimos w Roku 1248. przodká tey Fámiliey/ tymi ſłowy: Conradi quoque Milites cũ laczuingis & Lithuanis Regionem Sendomirieñ deprædantes & cremantes, Duce Predislao Lada Magiſtro militiæ inuaſerunt, magna præda abacta, multis captiuis abductis ad Ducem ſuum redierunt. &c. Jáko to potym oddał pudyk Konradowi/ to ná ſwym mieyſcu obaczyß pod Wádwiczem.

§ Tenże ná drugim mieyſcu wſpomina przodká tey Fámiliey tymi ſłowy: Poſt paucorum itaq; dierum, reuolutionem anni prædicti, Boleslaus Dux Caſtrum Lad ſub Monachis Landeñ firmauerat, & firmatũ detinuit occupando. &c. Relicto ibi Nobili Milite lacuſio Lada, filio Petri Pilch, Caſtellani Cerueñ, cum nonnullis militibus: O czym potym w Hiſtoryey ßerzey czytáć będźieß.

☞ Liſt Janá Kśiążęcia Mázoweckiego wſpomina przodki tey Fámiliey znácznie/ iáko Kádroná Kánclerzá Zakroczymſkiego/ Proboßcza Cźerwieñ: Dominiká Podkánclerzego bráćia roozona de Klodno/ y Grzegorzá Kápellaná Kśiężny żony iego de ibidem, ktory czytáiąc ſam dowodniey obaczyß/ á tego maß ten ſens.

IN Nomine Domini Amen. Nos Ioannes Dei gratia Dux Mazouiæ, & Dominus hereſq; Cerueñ, Warſzeuieñ, Zakrozimeñ, Wiſſegradieñ, & Cziechanouieñ, &c. Conſideratis & intuitis fidelibus ſeruitijs Nobilium Virorum, Helbrzikonis, Veliſlai, Thomiſlai, Suantoſlai, Mathiæ, Staniſlai, Ioannis, Philipi, Ioannis, Woinonis, Negoſlai, Laurentij, Bartolomei, ſic dictorum heredum de Klodno, ſincere nobis dilectorum, quæ nobis fideliter impenderunt, & adhuc Domino concedente in futurum impendent, villas ipſorum Klodna vulgariter nucupatas, in diſtrictu Varſzeuieñ ſitas, de iure Polonico in ius Teutonicum quod Culmenſe dicitur, præſentibus transferimus, cũ omnibus ſuis diſpoſitionibus, cõdicionibus, punctis & clauſulis vniuerſis. Volomus etiam, quod præfati inhabitatores villarum prædictarum, ab omnibus noſtris ſolutionibus, exactionibus, à Sep, Obras, Narzas, Porco, Vacca, Ariete, Pozeuune, Nieſtane, Podimne, Pobor, Grocz, Godne, Pſarskie, Sokoloue, Bobroue, à Przeuod, à cæteriſq; omnibus angarijs collectis vexacionibuſq; vniuerſis, quibuſcunq; nominibus cenſeantur, ſint liberi, e-

xempti, omni-

xempti, omnino & prorsus absoluti, laboribus vero castrorum nostrorũ omnium exclusis & exceptis, ad quos cum alijs nostris terrigenis transituri idem incole quocies necessitate sint astricti, eo etiam præsertim exempto, quod cũ nuptias nostras, aut filiorum nostrorum, aut filiarum, diuina dispositione celebrauerimus, aut quod absit, Nos vel quispiam nostris ex filijs captiuitatem incurrere, seu terram nostram redimere, vel aliam emere contigerit, tunc volumus, quod præfati Cmetones, nobis & nostris successoribus similem persoluant exactionem, quantum & qualem super omnes villas in Ducatu nostro constitueñ, æquali iurê Culmensi locatas duximus, pro tunc generaliter imponendam. Præterea absoluimus sæpè nominatos vilanos ab omnibus nostris Palatini, Castellanorum, Iudicumq; nostrorum omnium, ac Subiudicum iudicijs, ita, vt per eosdem decreto non iudicentur, & nec citentur, & citati non comparebunt: pœna eosdem nulla omnino sequente, nisi coram præfatis nobilibus & eorum successoribus legittimis, vel eorum scultetis, ad hoc deputatis astabunt, vnicuiq; iurê suo, pprio Culmensi ad obiecta responsuri. Damus etiam sæpè tactis nobilibus, & eorum posteritati legittime, vt quociescunque, vel quandocunq; incole supra fatarum villarum se mutuo occiderint, caput & pœnam capitalem idem nobiles pro se collent & leuabũt ex toto. Cum vero proprius incola ipsorum extraneum, aut extraneus proprium incolam perimerit, ex tunc medietatem huiusmodi pœnæ capitalis obtinebuntur. Insuper tribuimus præmissis nobilibus & ipsorum posteris omnes causas magnas, & paruas, infra limites & in limitibus præscriptarum villarũ iudicare, carceres & patibula erigere, omnesq; excessus capitales & criminales ac delicta punire, licet vindictam sanguinis mutilationem membrorum, aut vltimum supplicium exigant, æqualitatem pœnæ pro æqualitate criminis imponendo.

¶ Cæterum, pijs supplicationibus Venerabilium Virorum Dominorum, Cadronis Cancellarij, Zacrocimeñ Præpositi Cirueñ, Dominici Vicecancellarij nostri Germanorum, Gregorij nostræ coniugis dilectæ Capellani, Capellanorum nostrorum specialiter amandorum, gracioſis aclinati, hæredum ibidem de Klodno, ob eorumq; specialiter fidelia seruitia nobis fideliter, constanter, multipliciter exhibita, & in posterum per ipsos Deo duce exhibenda, præscriptos nobiles superius nominatim expressos, hæredes de Klodno, cum posteritate eorum legittima nata & nascenda, fratres prædictorum nostrorum Capellanorum & seruitorum singularium, ab omnibus vniuersaliter pœnis magnis & paruis quibuscunq; nominibus Latinis vel vulgaribus nominabuntur, omnium nostrorum honoratorũ, supperiorum, & quorum libet omniũ aliorum quorum interest aliquod ius in pœnis iudicialibus, habere fecimus perpetuis temporibus exemptos, liberos, immunes, & omnino absolutos, ita, vt quociescunq; in iudicio, vel extra iudicium manserint, tociens eas nulli honoratorum & supperiorum quocunq; nomine appellationem dare & soluere debebunt. Pœnis vero nostris Ducalibus magnis & paruis quibusuis pro nobis reseruatis. Item liberamus & absoluimus prænotatos nobiles heredes de Klodno, cum eorum successoribus legittimis, á possessione communi Castrorum nostrorum, quod vulgariter Posada dicitur, ita, q; peramplius in ipsa sedere, ipsamq; peccuniam soluere perpetuo nõ debebũt. In quorum omnium præmissorum euidens testimonium, sygillum nostrum maius præsentibus est appensum. Actum & datum Varsseuiæ, Feria secũda ipso festo Anunciacionis Beatæ Mariæ Virginis glorioſisimæ, sub anno Domini,) 3 8 7. Præsentibus his testibus, Martino Palatino terræ nostræ Mazouieñ, Pocrasio Pilconis Marschalco nostro, Boleſta Capitaneo nostro Generali, Suascone Msura Magistro nostræ coquinæ, Ioanne filio Stanislai Subcamerarij de Milonouo, & alijs multis nostris fidelibus & fide dignis, per manus eiusdem Dominici Capellani & Vicecancellarij Curiæ nostræ, qui

hæc singula habuit in comissis. ☞ Od tychże pomienionych przodkow był Dom Kłodzińskich/znácznie zásłużony Rzeczypospolitey / iáko byli zá pánowánia Krolá Zygmuntá stárego dwá brácia rodzeni: Naprzod/

Stánislaw Rotmistrz/ktory przy Janie z Tarnowá Hetmánie Koronnym/w towárzystwie z Kozierskim / wyćiągnawszy przećiwko Wołochom pod Obertyn/ z wielką sławą Domu swoiego/ z nieprzyiaćielem mężnie czynił/z wielkich prac w drodze zániemogł / vmárł we Lwowie/ y tám pochowan.

¶ Ten ku wielkiemu męstwu miał te osobliwą w sobie Cnotę pochwalenia godną/że Pánu Bogu rad służył/y odieżdżáiąc ná woynę/zlećił to brátu iáko ná Testámencie/áby z cześći iego Oyczystey w párásiey ich Zukowie do Błońskiego Stárostwá wśi przyległey/Oltarz fundował y nádał/ták iáżkoby Káplan mogł mieć wychowánie dobre/ ktoryby ná każdy tydzień trzy Msze śpiewał pro viuis & defunctis. Co wszytko Brát ná prośbę iego vczynił/kupił plác z rolą/y dziesięćine po Folwárku wśi Kłodną postąpił/ Káplanowi dom zbudował/y ták to obwárował/żeby to wiecznie trwáło.

Máćiey brát pomienionego Stánisławá rotmistrzá/ Woyski Liwski/y potym Stárostá Błoński/miał zá żoną Annę Bogneckę z Ráwskiey ziemie/ z domu Prawdzicz / z ktorą zostáwił synow siedm / y corki trzy/ wszytkich dzieći młodo odumárł/w roku 1552. w Sobotę w Wigilią świetey Troyce/przy bytności Krolowey Bony w Błoniu. Tá widząc bárzo żáłośną żonę po mężu z onymi dziatkámi/ktorych niedoroślych odumárł/ćieszáć ią w smutku iey/dáłá iey dożywoćie ná Błoniu/zá przyczyną Janá Przerębskiego Pieczętarzá. Krol ták że August pámiętáiąc ná zasługi zmárłego Małżonká iey/dał wieś Chrosną w dzierżáwie Osieckiey ná wieczność/ wszákoż potym exequcya odeszłá / tylko Synowi stárszego przy dożywoćiu zostáwiono. Tá potym Wdowá/pámiętáiąc ná prośbę męża swego y nápomnánie/áby dziateczkam dobre wychowánie dáłá.

¶ Naprzod stárszego Stánisławá do Akkádemiey Krákowskiey posłáłá/do Mistrzá Woyćiechá Wądrogowskiego z domu Trzaski: od ktorego in facultate oratoria przez czás krotki dobry profect wziąwszy/ad grauiora studia był oddan do Janá Przerębskiego Pieczętarzá Koronnego. Będąc lat pięć w Káncellárycy/zá ráda tego Pieczętarzá do Włoch posłan był / gdźie się vczył naprzod w Padwi / potym w Bononiey Literas Humaniores apud Franciscum Robortellum Vtmensem in Latinis, in Græcis vero apud Romuleum Amaseum. Potym się do Práwá vdał/ ktorego się vczył apud Papium & Ferrantem Vetium, tám icdennaśćie lat mieszkawszy w ták zacnych Akkádemiách/Doktorem zostawszy Iuris vtriusq; do Rzymu iechał/gdźie w krotkim czásie vczynił go Protonotarium suum, y dał list. W krotkiem czásie/ przyszedł zá wielką pilnością y godnością do łáski apud summũ Pontificem Iulium quartum, áż tego po nim chćiał / áby się ná posłudze iego báwił. A gdy mu się do domu potrzeba wymowił/ z namowy przyiaćioł / ktorzy go do tego wiedli/ áby Rzeczypospolitey służyć znáczniey mogł. &c. Dał mu Listy do Legatá swego Rugierium, żeby in mense Summi Pontificis, coby się iedno apud Ecclesias Cathedrales otworzyło iemu napierwey dał. A tho było w Roku 1565. Ale gdy się vkazał do domu / záraz mu Zmudzki Biskup Wiktorzyn Wierzbicki Ardziekánią Zmudzką spuścił. Tám záraz ná Sekretárski vrząd przyszedł ná Seymie Piotrkowskim / w Roku / 1567. A tám dowćip swoy wielki pokazał. Dał mu potym Biskup Krákowski Padniewski pomieniony Kántorya Krákowską.

¶ Gdy dano znáć o śmierći Stępowskiego Sekretarzá z domu Junoszá/ktory był Posłem w Neápolim dla rekuperowánia dobr po Krolowey Bony/ to iest Bárskiego Kśięstwá y Rossány/ták że y summy ktorą była dáłá ná pewne dobrá w tám tym Krolestwie/záraz go Krol ná mieysce ono po-

stał in Maio,

ſtał in Maio, w Roku 1599. Kedy iechał pro dignitate Regia doſtátkiem niemálym/mießkał tám czás długi.

¶ Zá namową potym Vice Regis Neapolitani tám ſie ożenił / poiął Julią Corke Marchionis de Lauro, Synowicę rodzoną Kśiążęcią w Neápolitáńſkim Kroleſtwie / Montis Leonis domu Pignotellow ſtárodawnego y zacnego w oney kráinie. Striy był iey drugi Regni Sycilię, pro Rex & Theſaurarius regni Neapolitani. Weſele było Montis Leonis Duce, ktory ſie ſpowinowáćił z domem Kolumnow / ná ktorym przednieyßy Pánowie Kroleſtwá onego/ y poſtronni Poſłowie byli/ w Roku 1580. in Auguſto, z ktorą miał ſynà Fráncißká/ wßákoż młodo vmárł ten ſyn.

☞ Káſper Kłodźińſki/brát Stániſłáwow rodzony/ ſtároſtá Błońſki y Wołkinicki/ ten ſie tákże w poſtronnych kráinách ſpráwom ludzkim przypátrzył. Naprzod gdy Ferdynánd Ceſarz Corke Kśiążęciu Mántuáńſkiemu dawał do ſtanu Małżeńſkiego/do Włoch był iechał/tám y ieźyká/y około koni wßeláких ſtuk y opátrzenia doſtátecznie przewykł/ták iż ná Dworze Krolá Auguſtá ledwie nie przednieyßym był do ćwiczenia koni/w woyſkách Niemieckich ſpráwam ſie Rycerſkim przypátruiąc wiele bywał/gdźie y meſtwo w potrzebách znáczne pokázował/ ſkąd láſke Ceſarzá Ferdynándá y Máximilianá/tákże Ellektorow Imperiį znał/wßákoż miłość Oyczyzny nie dopuśćiłá mu tám zábáwy. Przyiechawßy iechał ná Dwor Zygmuntá Auguſtá/w Roku 1563. Naprzod był Jurgiertlnikiem w Piotrkowie ná Seymie/y záraz mu była zlecona ſtáynia. Poſłan z końmi do Nowego miáſtá Korczyná/ potym do Knyßyná / áż przez ßeść lat był ná thym vrzędźie/ máiąc przez trzy tyśiące koni y z ſługámi do nich przynależącymi/ pod ſwą mocą. Potym w Roku 1270. Ożenił ſie/ poiął Kniehinię Anne/ Corke Sędźiego źiemſkiego Grodźińſkiego/Rotmiſtrzá y Mężá ſtawnego/ ktory ſie piſał z Máſálá w Smoleńſkim Woiewodztwie. Tá naprzod była zá Sebeſtyanem Dybowſkim Stároſtą Knyßyńſkim / z Leczyckiego Woiewodztwá/Herbu ábo Fámiliey Nałecz/ po ktorey niemále máietności trzymał w Leczyckiey źiemi y ná Wołyniu/ o czym pod Herby Litewſkimi / dano mu potym Stároſtwo Wołkinickie.

¶ Po śmierći Krolá Auguſtá / Pánowie ták Koronni iáko y Kśieſtwá Litewſkiego/obráli go przednieyßym do ſtrzeżenia ciáłá y prowádzenia do Krákowá/co wßytko porządnie y z wielką vczćiwośćią ſpráwił. W Interregnum pierwße w Kole Mázoweckim/ perſwádował ſwym / áby in Auſtriaca domo, kędy látá ſwe był wychował/Krolá obrali/rozumieiąc to być z pożytkiem Oyczyznie/ále potym gdy wielkie kondycye były od Henryká podáne/przez Poſły iego nań przyzwolił. Gdy Krol Henryk przyiechał ná páńſtwo/iż vmiał ięzyki/Láćińſki/Hißpáńſki/Włoſki/Niemiecki/Cześki/ten pomieniony Káſper Kłodźińſki był żądan/áby ſie báwił ná dworze/z czego ſie nie wymowił/tylko vrzędu ſtáre° ábo Koniuſtwą miechćiał/ ktory gdy oddał do ręku Krolowi/dano mu wieś Horoſtow nád Loſoſną Rzeką w Grodźieńſkim Stároſtwie do żywotá y żenie iego/y Conſens ná wykupienie Stároſtwá Błońſkiego/y Rádźikową wśi / do Stároſtwá Zakroczymſkiego należącey/od potomkow Oyczymá ſwego Máćieiá Chadzeńſkiego / Stároſty Zakroczymſkiego/ y Podkomorzego Drohickiego / Celmká Mazoweckiego/ ktory był poiął Mátkę ich/o czym pod Herbem Ciołek czytáć będźieß.

¶ Tenże Káſper ſpuśćił ná onymże Seymie Woyſkie Sochácźewſkie Brátu ſwemu Wáwrzyńcowi / ktory też był Jurgieltnikiem v Krolá Auguſtá lat iedennaśćie. Miał zazdrośćiwe przeßkodniki ten pomieniony Káſper w tákich zaſługách ſwych / wßákoż wßytkie/ czuiąc ſie dobrze záſłużonym/łácno pokonał.

¶ Potym w Interregnu po odiechániu Henrykowym/będąc ná konwokácyey w Wárßáwie / gdy Ceſarzá Máximilianá obrálá była niemála

część pánow/y niektorzy z Rycerstwá/z nimi przestawał/potym sie vdał do więtszey gromády/widzac słußnieyßa drogę zá poiećiem pozostálego potomká Jágiellowey krwie/ siostry Krolá tego ktoremu służył. Przyiechał z dostátkiem/porządnie y ochędożnie/po koronácyey do Krolá Stephánа/ poddáność swą opowiedźiał/dawano mu Kásztellánią Wárszáwską/ ktorey on przyiąć niechćiał/tákże y Zakroczymskiey.

¶ pod Gdańskiem gdy Krol Stephan był z dworem swym/y z kilkim tysiecy ludźi/w Roku. 1576. On pod Jźbork przećiwko woysku Moskiewskiemu do Inflant/z Janem Chodkiewiczem Kásztellanem Wileńskim ieźdźił/gdźie począł niemáły kosztem swym stáwić k woli stawie niesmiertelney y Rzeczypospolitey Krześcyáńskiey onego.

¶ Kiedy przyßłá potrzebá pod Połock/pod Łuki/pod Pskow/ sam wßędy z począstem konnych y pießych znácznym ieźdźił / żadnego Seymu áni ziázdu/chcąc sie Rzeczypospolitey przysłużyć/nieomießkał.

¶ Anno 1582. in Februario, do Amuratá Cesárzá Tureckiego był náznáczon w poselstwie/dla czego sie wymowił przystoynie/toć sie potym w Historyey okaże. Był to wielki miłośnik Kościołá Bożego/sług Kościelnych/y ludźi vczonych. W Rámionce imieniu swym dla okolicznych ludźi/widząc ie krom Pásztyrzá/Kościoł zbudował niemáłym nakłádem/w Roku 1580. y pięknymi ápparáty przyozdobił/ plebaną y ßkołę fundował y nádał/skąd niemále dźiękowánie odniosł/ bo ludźie kilká mil musieli ieźdźić odprawować powinność Chrześćiáńską. Jezuitom/Bárnábytom/wielkie iálmużny do Konwentow ich dawał / w Zukowie w Párafiey Oyczyzny swey do kościołá ápparáty ozdobne spráwił Oltarzom od przodkow swych fundowánym. Potomstwá żadnego nie miał/tylko Pásierbicy swey był iáko oycem ná wßem łáskáwym/ktorą wydał zá Dymitrá Káleckiego Mieczniká ná ten czás y Száphárzá Poborow Wielkiego Xięstwá Litewskiego/ wielkiego Kátholiká.

Mikołay trzeći brát tych pomienionych/ktory był ná dworze Krolowey Bony/y z tą był záiechał do Włoch/wßákoż mu zá iego wielkimi pilnośćiámi zayrzac przysługi ludźie oney kráiny / táiemnie mu trućizne zádáli. Był to Mąż vrodźiwy/ták iż pokí ná Dworze Krolá Angustá przed tym był Komornikiem/mało sobie miał rownych w vrodźie. Muzyk był do tego ossobny/ Łáćińśki/ Włoski/Hißpáńśki/ Niemiecki iezyk dobrze vmiał/ Młodźieniec dobrze wßytkim záchowáły / iednák z ona trućizną przyiechał do Oyczyzny / z Krasnego Stáwu do domu przyiechawßy vmárł/ w Roku Páńskim 1559.

Jan Czwarty brát/ ktory sie w Akádemiey Krákowskiey vczył/był człowiek ćichy/wßákoż wielkiego vczenia/Muzyk niepospolity / będąc przy Padniewskim/ktory był Podkánclerzem Koronnym/ z Janem Kochánowskim Poetą/wielką przyiaźń y towárzystwo wiodł. Wielkie beneficya mu ten Biskup dawał gdyby był chćiał Duchownym być. Potym przyiechawßy do domu/ ná Oyczyźmie gospodárstwem sie báwił / Vrzędy źiemskie opuszczał / iáko Pisárstwo Ciechanowskie Ziemskie/ y Podsędkostwo Zakroczymskie/ iednák sie vmyślił ożenić. A gdy zań zmowić miano Ciećißewską Stárośćiankę Gárwolińską/vmárł w Kłodnie in Martio, w roku 1568. nie máiąc tylko lat 28. Ciáło iego pochowáno w Zukowie.

Wáwrzyniec Piąty tákże był Mężem vczonym / báwił sie przy Noskowskim Biskupie Płockim/ v ktorego był w wielkiey łásce / á potym go oddał ná dwor Krolá Angustá w Wárszáwie / in anno 1566. Jurgieltniczą/ był Mężem porządnym/ spráwnym/ y pilnym posług Páńskich/bywał ná mieyscu Kráyczego gdy odieźdźał. Po śmierći Krolewskiey gdy Dwor odprawiono/bacząc że mu sie źle nagradzały posługi pierwßego

Páná/ nie-

páná/miechcąc ſie Dworem báwić/w roku 1574. ożenił ſie á w pokoiu zásiadł/miał zá ſobą Kátárzynę Kołożebſką Mikołáiowe Corkę/ktorą tylko iedyną był zoſtáwił/ po ktorey wźiął dwoie Mniſzewo w Ciechanowſkim y w Zakroczymſkim Powieciech/ z ktorą zoſtáwiwſzy trzy Corki/ vmárł w Kłodnie 29. dniá Kwietniá/w roku 1583. Cźłowiek śiły wielkiey y vrody/chlebodawcá hoyny/ pochowan w Zukowie w Páráfiey przy Przodkách ſwoich/o czym świadczy Elogium ná Chorągwi nád grobem iego.

¶ Máciey Kłodźińſki/ Sedis Apoſtolicæ Protonotarius, Præpoſitus Vilneń, Archi: Samagitiæ, Canonicus Cracouień, & Secretarius S. R. M.

Szoſty Brát tychże pomienionych/ ktoremu było dano imie ná Krzćie Bártłomiey/ potym ná konfirmácyy wźiął imie Oycowſkie Máciey. Vrodźił ſie in Auguſto ante Bartholomei, anno 1551. in die Aſſumptionis Beatiſsimæ Mariæ Virginis ná de dniem. Z młodych lat náuká ſie báwił w Wárſzáwie/w Lowiczu/gdźie pod Miſtrzámi dobrymi wźiął profect in Triuialibus, potym Aſiadz Skarzyńſki/Arcźiekan Dobrzyńſki in Eccleſia Ploceń Cathedrali, Kánonik Wárſzáwſki/ Káznodźieiá Krolowey Anny y Spowiednik/v ktorego w Wárſzáwie mieſkał báwiąc ſie náuką/záwioſł go do Krákowá/ gdźie ſub Stanislao Sokolouio in arte oratoria wiele prolecit, & in Græca nie nagorzey. Potym in anno 1581. vdał ſie do Włoch do Bononiey/tám ſub Carolo Segonio in humanioribus, in iure ciuili apud Velium, ſławnych Profeſſorow: ex ingenio & capacitate ſingulari modeſtia morum in maxima admiratione, Nobilitas Bononień bárzo go miłowáli dla záchowánia brátá iego Stániſłáwá/ thákże też dla iego wielkiey modeſtyey. A gdy nalepiey począł ſie vczyć/ y dáć ſpecimen ingenij ſui do ludźi/gdy eloquentiſsimas Orationes támże wydał z druku in obitū Sigiſmndi Auguſti, & coronationem Henrici Regis. Reuocatus in Patriam: á iż niechćiał odiechać ſine benedictione Apoſtolica, zmieſkawſzy cztery látá w Bononiey/iechał do Rzymu/tám apud Cardinales in maximo honore habitus, ktorzy go zálećili Gregorio 13. Summo Pontifici: Tenże go vczynił Protonotarium Sedis Apoſtolice, o czym świadczy Liſt w te ſłowá.

GREGORIVS P. P. XIII.

Dilecte Fili, ſalutem, & Apoſtolicam ben: Pij Patris altis, qui prout vult, diſpenſat, ſingulis etiam pluſquam merita & vota eorum requirunt, munera gratiarum, vices, licet immeriti, gerentes in terris, interdum minores efferimus honoribus, vt fiant in obſeruantia mandatorum domini eorum humeri in poſterum fortiores. Hos itaq; te, qui ſicut accepimus, ex Nobili genere procreatus, & Eccleſiæ Medniceń Archidiaconus exiſtis, ac alijs virtutum decoraris ornatibus, ſpecialibus noſtræ gratiæ fauoribus proſequi, dignioriſq; nominis titulo decorare voleń: Te in noſtrum & Apoſtolicæ ſedis Notarium auēte Apoſtolica tenore præſentium recipimus, & aliorum noſtrorum Notariorum numero & conſortio fauorabiliter aggregamus, tibiq; & ſi habitum & rochetum non diferat, quod omnibus & ſingulis honoribus, præeminentijs, indultis, priuilegijs, exemptionibus, & prærogatiuis, quibus alij noſtri & dictæ ſedis Notarij vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum, abſq; tamen aliorum noſtrorum & dictæ ſedis Notariorum, de numero participantium nuncupatorum præiudicio, & citra exemptiones à Concilio Tridentino ſublatas, ac etiam Facultates legitimandi, ac ad Gradus promouendi, ac Notarios creandi, aliaq; huiuſmodi priuilegia, à Notarijs ſic creatis prætenſa, quibus nullibi vti valeas. Et ſi ſecus ſuper his à te ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus: vti, potiri, & gaudere, libere & licite poſsis, aucte & tenore prædictis de ſpeciali gratia indulgemus, non obſtań Lateramen Concilij nouiſsimi, de certo ipſorum Notariorum numero. Cui etiam, ſi ad illum nondum deuentum ſit, per hoc alias derogare non intendi-

mus, & alijs

mus, & aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non officij Notariatus hmoi & iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Tu igitur sic de bono in melius virtutum studijs intendas, vt in nostro & Apostolicæ sedis conspectu, ad maiora te semper constituas meritorum cumulis digniorem, noscp proinde ad faciendam tibi vberiorem gratiam & honorem arctius inuitemur. Volumus autem, quod in manibus venerabilis fratris Episcopi Medniceń, seu eius in spiritualibus Viccarij generalis iuramentum solitum præstare, & fidem Catholicam iuxta articulos à sede Apostolica æditos, profiteri omnino tenearis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, Die secunda Nouembris M. D. LXXV. Pontificatus nostri Anno quarto.

Cæ: Glorierius.

¶ Ten áż miał wielką chęć do náuk/ále iż beneficia, ktore mu był spuścił brát Stániſław / Poſeł w Neápolitáńſtkim Kroleſtwie/ nie dopuścíły mu dłużey mießkáć w tych tám kráinách Włoſkich. A iż było ſingulare ingenium, voluit deeſſe patriæ, Przodkow ſwych ſławy poprawuiąc/ſtatim à coronatione w Krákowie do Krolá Stephána był oddan/ w Roku 1576. Przyſiągł ná Sekretarſki vrząd w Wárßáwie. Był w Káncellárij przy Pietrze Wolſkim Duminie Kánclerzu Koronnym / ktory był potym Biſkupem Płockim. Potym przy Janie Zamoyſkim Kánclerzu y Hetmánie Koronnym był ſłan ná te drogi. Naprzod de violatione Sacratiſsimæ Euchariſtiæ Sacramenti pod Piotrkow/z roſkazánia Krolá Stephána/& ex Senatu conſulto publico, ná zieździe Wárßáwſkim do wſi Spotá Stároſty Piotrkowſkiego. Gdy wielkie Xięſtwo Litewſkie przyśiege oddało y poddáńſtwo ſwe Koronie pod regiment Krolá Stephána/co wßytko przyſtoynie odpráwił. Był deputowan ná Seymik Xięſtwá Mázoweckiego y Woiewodztwá Podláſkiego Poſłem od Krolá do Wárßáwy/in anno 1582. in Martio.

Potym z Wárßáwy deputowan do Płockiego Woiewodztwá w tymże Roku/dano mu zá poſługi Proboſtwo Wileńſkie.

Wydał w roku 1583. Xięgi de Diuina gratia, przełożone z Włoſkiego iezyká ná Láćińſki y Polſki doſyć pilnie y vczenie/ktore dedikował Krolowi Stephánowi/á Polſkie Annie Krolowey żenie iego.

¶ Siostry tychże pomienionych Kłodźińſkich były te. Stárßa Dorotá/ktora była wychowána w Fraucmerze Krolowey Bony/ á gdy Krolowa odiechálá/ była przy Krolewnách. Potym była daná zá Woyne / ktory potym był Podſtárbiem Wielkiego Xięſtwá Litewſkiego/ y Stároſta Pińſkim/o ktorym czytáć będźieß pod Herbem Trąby. Vmárli iedno po drugim po Luckiey woynie prętko / zoſtáwili Potomſtwo / o ktorym ná mieyſcu námienionym czytáć będźieß.

¶ Kátárzyná druga ſiostrá Podſtárbiney Zaborowſka / Cześnikowa Zakroczymſka/zoſtáwiłá Potomſtwo/o ktorym czytáć będźieß pod Herbem Rogálá.

☞ Dom Noßkowſkich ſtarodawny / z ktorego zá pámięći y wieku náßego był Andrzey Noßkowſki Biſkupem Płockim/ktory znáczńie podniosł domu ſwego/wielkie pieniądze zebrał/máietność znáczną dla Synowcow kupił/iáko Srzeńſk miáſteczko ná Zawkrzu/ y inßych wiele w roznych Powieciech y Woiewodztwách/ná Stároſtwá wielkie ſummy pieniędzy dał Krolowi Auguſtowi. Potym Synowce w domiech możnych po ożenniał/iáko ſtárßego w domu Tarnowſkich/Woiewody Sędomierſkiego Corko/z ktorą zoſtáwił dwu ſynow/Adryaná y Páwłá Młodźieńce godne y vczone. Vmárł w roku 1579. Był Stároſtą Ciechanowſkim.

¶ Andrzey Stároſtá Rożáńſki y Mákowſki/brát tegoż Stároſty Cie-

chanowſkiego

chanowskiego młodszy / po Stryiowey śmierći poiął Tárłowne z Szczekárzowic Chorążanke Sedomierską / po ktorey máiętność niemáło wźiął w Sedomierskiey źiemi/zostáwił z nią potomstwo.

¶ Tenże Biskup był wielki miłośnik ludźi vczonych / ktorym pomagáiąc do náuk opátrował znácznie. Ciáło iego leży w Pułtowsku/o czym świadczy Epitaphium.

¶ Ten Kościoły w Płocku y w Pułtowsku ponáprawiał/Burse philozophorum w Krákowie zmurował/fundował y nádał/Szkołe w Pułtowsku zbudował/ Jezuity fundował/y wiele inszych miłosiernych á pobożnych vczynkow iego. Po nim był obran Piotr Myszkowski z Domu Jástrzębiec.

¶ Siostrá iego była Wichorowska Pisarzowa Ciechanowska/y Kosobucka Chorążyna Płocka.

Tegoż Herbu był Rędzinà Szkolástyk Wárszáwski/ y Kuchmistrz Krolowey Anny/z Wárszáwskiego Powiátu.

Dom Służowieckich w tymże Powiećie stárodawny.

Dom Zawiszowskich w Powiećie Zakroczymskim.

Dom Dobrzyszewskich w Czerskim Powiećie.

Dom Rádońskich od Błonia/ z ktorych był Jan Podrzańczem Krákowskim/zostáwił synow trzech. Janá/Zbożnego/y Máthyászá.

Dom Gráckich stárodawny y rozrodzony.

Zalescy w Zakroczymskim Powiećie.

Brodowscy w Ciechanowskim Powiećie.

Kowalewscy/był ieden Sędźiem Rożáńskim.

Gnatowscy dom stárodawny.

Grodeczcy/Pisarzem źiemskiem Łukowskim był ieden.

Zabłoczcy w Zakroczymskim/wszytko domy rozrodzone.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Belináktory tu zdawná w Polszcze iest nábyty / iáko o tym pisze Długosz/ powiedáiąc / że go Przodkowie vżywáli/ Białych Podkow w polu błękitnym/á opowieda / że od Jástrzębcá Przodek iáko wszytkie insze Podkowy nieśie/iákoměi pisał w pierwszych ksiegách o początku Herbu tego/inszegom sie dowiedzieć nie mogł. Tu tylko sie przypátrzywszy własności Herbu/czytáć będźiesz o przodkách y o potomstwie ich/ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę. W Helmie Reká Złota z Mieczem wyniesiona/ nádána od Bolesłáwá Krzywoustego/iáko niżey o tym dowodnie czytáć będźiesz.

☞ Zelisłáwy Przodki Herbu tego / kłáda rozne scriptá/ ktorychem ia bárzo wiele w Przywileiách roznych rewiduiąc baczył. A wszákoż naznácznieyszy ten z nich/ktorego wszytkie Historye opowiedáią zá Bolesłáwá Krzywoustego Hetmánem Koronnym/ iáko Miechowita y Kro-

mer tymi słowy. Iamq; Zelislaus peruastata tripartito agmine, Morauia ingenti præda honustum reducebat exercitum, cum certior fit Suentopelcum Morauorum Ducem, cum magnis copijs atergo venientem, non longius duob: miliarijs à se abesse, itaq; præmissis impedimentis, atq; captiuis, signa conuertit, & instructa acie manus cum hoste conserit Pugnatum æquo Marte aliquandiu, plurimumq; humani sanguinis vtrinq; fusum est, ducibus vbiq; prælium instaurañ. &c. Vt in historia. In eo prælio Zelislaus, dum Ducis pariter atq; Militis officio fungitur, dextram amisit, quem Boleslaus princeps colaudatum pro meritis & virtute aurea manu donauit, &c.

¶ Comitem Boleslaum dictum Belina, wspominaią Przywileie rozne circa annum 1149. Iaroslaum Belinam Comitem circa annum 1199. y inſze.

Borysławá Arcybiskupá opowieda Káthálog od Jánicyusz in publicum wydány/wßákże go w pisanym inßey Fámiliey opowieda/w roku 1307. Był obran po śmierći Jákubá Swinki/był Poznańskim y Gnieznieńskim Kánonikiem/był zgodnie od Kápituły obran/sam iechał do Papieżá Benedyktá iedennastego in Perusium, kędy ná ten czás mießkał. A gdy tám przyiechał Papież w then czás vmárł/ będąc żáłosny/że mu sie przewlokłá konfirmácya/ bo cáłe dwie lećie Kárdynáli zgodźić sie nie mogli áby byli obráli Papieżá/po dwu lat áż obran Clemens Piąty/y támże otrzymał krom wßelákiego impedymentu konfirmácya przez Piotrá Kárdynałá Biskupá Hostień. Miał spráwę o krzywdy R. P. przeciwko Mistrzowi Krzyżáckiemu w Prusiech/ y przećiwko Arcybiskupowi Ryskiemu o Chełmieńskiego Biskupstwá wydárćie. Potym zániemogł w Roku 1311. ostátecznego dniá Czerwcá/w Awiniey vmárł/y támże w Klaßtorze świetego Janá pochowan/Ordi: Prædic: po nim nástał Jan z domu Kotficz/ w Roku 1312.

¶ O tymże pisał Janicius Poetá Wierße w te słowá in Cathalogo.

Commoda dum quærens patriæ versatur in aula
Pontificis, curis obrutus occubuit
Galia redde virum, patria dignissimus ille est
Cur habet immeritum mortuus exilium.

☞ **Z tychże Przodkow wieku mego było wiele Domow** znáczných R. P. zásłużonych/iáko naprzod Dom Belinow w Mázowßu y ná Podgorzu/ktorzy przy nazwisku Przodkow swych áż po ten wiek trwáią.

☞ **Dom Táránowskich w Przemyskiey źiemi stárodawny/á wieku mego znáczńie R. P. zásłużony.** Był Andrzey Táránowski/ktory z wielkim nieprzespieczeństwem zdrowia swoiego/ do wiela postronnych Krolow y Xiążąt od Krolá Augustá był sylan. Był to człowiek miernego wzrostu y náuki/ wßákoż przespieczności wielkiey y sercá. Naprzod do Krolá Duńskiego trzy kroć w poselstwie ieździł/ iednáiąc Krolá Duńskiego z Szweckiem/kędy woyská iuż spráwione ku potkániu rozwodźił.

¶ Do Szwecyey potym ieździł/kędy był in magno periculo, bo ná morzu lodowátym rozerwał sie z nim Okręt/wiele ludźi potonęło/on z sługámi swymi przeßedł po ledźie.

¶ Do Olßácyey od tegoż Krolá w poselstwie ieździł. Potym tám ztąd przyiechawßy z Imbreimbekiem Posłem Tureckim/ktory był z narodu Polskiego Fámiliey Odrowąż/Stráż. Kędy thylko Credens wźiawßy od Krolá/wßytko podług myśli y Selimá spráwił.

¶ Jeździł potym z Mechmet Cząußem pod Morze Caspium przez Hordy Tátárskie do Azyey/ woyska Tureckie wielkie odwiodł/ ktore chćiały Zamek Astrachán zborzyć. Jádąc potym z onym woyskiem ná zad do Grecyey przez wielkie pustynie/po kilká dni nie iadał áni pił. Ono woysko/ kto-

rego było

rego było 26 tysięcy/od głodu á prágnienia wielkiego wniwecz się obrociło/ tylko dwá tysiácá ich zostało żywych. On iednák zdrowo z swoimi do Krolá przyiechał.

¶ Potym gdy Bogdaná Woiewodę Wołoskiego/w roku 1572. Iwoniá z Wołochy y Turki zegnał z Hospodárstwá/on był posłan w poselstwie od tegoż Krolá przyczyniáiąc się zá Bogdanem. Wiechálismy w ziemie nieuspokoiona/ledwie Dunay przebył/iáko Polacy z woyskiem y z Bogdanem wtárgneli. Już iednák Táránowski był Poselstwo odprawił/ y wdzięcznie przyiet/ niż znáć dano/ że Polacy wiele Turkow y Wołochow porázili ná głowę. Przysłał Máchmet Bássá po Táránowskiego/ pytáiąc co to zá ludzie w Wołoszech w ziemi Páná megoż Tyś tu ná zdrádzie przyiechał/temu wierz żeć to gárdłem zápłácić. Jáko skromnie onego Pohánca vlágodził/nas wszytkie cośmy z nim byli/ rostropnością swą wyswobodził/ że iáko w Polszcze tákieśmy wolności vżywáli/y wczás ná wszem hoyny dostátek żywności sobie y koniom mieli. W tym przypádło drugie nieszczęście/ żeśmy ieszcze odprawy sie nie doczekáli/ dano znáć o śmierći Krolewskiey. Jáko sobie w tym záraz dla pokoiu R. P. obyczáynie postąpił/że do tad pokiby Krolá sobie Polacy nie obráli pokoy z nim postánowił. Wszytkie Páństwá iego w pokoiu z vczćiwością przeiechał/iuż to niespodziewány był gość v wszytkich do Polski. Z támtąd iádąc zástał woysko w Wołoszech v Iwonie/ktory chćiał ná Pokućie vderzyć/iáko temu zábieżał/że Iwoniá przedsięwźięciu swemu pokoy dáć musiał / Przymierze z nim vczynił / tákże do obrániá Páná. Przyiechawszy do Oyczyzny/był posłan od wszytkich Pánow do Moskwy w poselstwie do Iwáná Wielkiego Kniázia/ y tego ták vstromił/że one gotowe woyská swe/ktore był nágotował ná gránice ábo páństwo Litewskie/rospuścił/y vdárowawszy z vczćiwością odprawił.

¶ Wychodziło ono przymierze z Tureckiem Cesárzem/ktore był postánowił iákoś wyższey czytał/ gdy Henryk Krol Fráncuz ziechał/ wnet Pánowie ziechawszy się do gromády wyprawili Táránowskiego do Selimá Cesárzá/żądáiąc dálszego przymierza. W tym Selim zdechł/Syn iego Amurath ná iego mieysce obran/v ktorego ono Interregnum v Pogan przeczekawszy/ ziednał wszytko podług potrzeby Oyczyznie. W one Tátárszczyzny z iákim wielkim niebespieczeństwem/máiąc Poczet swoy sług y sąsiad przy sobie nie máły / w wielkiey oney gawiedzi Pogáńskiey przechodząc / potrzeby z nimi znáczne y fortunnie miewał/plony odgramiał. Zá Krolá Stephánа w iákich posługách R. P. znáczných bywał/wiele o tym w Historyey czytáć będzieß. Miał opátrzenie w Wárszawie ná Seymie zá przyczyną wszytkich Pánow y Posłow Ziemskich Brátkowice w Sedomierskim Woiewodztwie/ z inymi wśiámi do nich przyległymi/ná ktorych mu do stá lat wybieráć dziesięć tysięcy zlecono. ić. dostátecznieyw Historyey zasługi iego obaczyß.

Mikołay brát iego rodzony Ksiądz/ktory wszytkie beneficia curata, ktore miał dosyć znáczne/puszczał/ á tylko ná dochodźiech z Oyczyzny swey przestawáiąc/służba się miłego Bogá báwił. Był to prawy y przykładny Káplan wieku mego.

Jan Táránowski/Brát Stryieczny tych pomienionych/ktory z Wáczewska zostáwił dwu synow/ był Koniuszym Przemyskim. Jegoż był syn Chrzyßtoph Adolescens nobilis w Akádemiey Krákowskiey/optimæ indolis.

☞ **Dom Naropińskich stárodawny/znáczńie Rzeczypospolitey zásłużony w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych iednego wspomina Przywiley/ Roku 1406. Káßtellanem Sierádzkim de Naropin.**

W Krákowie ná Zamku wspomina Epitaphium Janá Naropińskiego tymi słowy: Reuerendus Pater Dominus Ioannes Naropiń-

ski, Scholasticus Cracouien, iacet hac sub mole sepultus, Anno 1543. Die Martis, 27 Mensis Februarij, anno vero ætatis suæ 76.

Wspomina we Włocławiu ná Thumie Epitaphium dwoch Bráćiey/Szczęsnego Dźiekanem/Janá Kánonikiem Włocławskimi/ktorzy zbudowáli Káplice przy onym Kościele/y thámże ćiáłá ich pochowáne/ w Roku 1528.

¶ Támże w tey Káplicy leży Borzymowski Podczászy Brzeski/ o ktorym powieda Epitaphium. Borzimovvski Pincerna Brzesteñ, Anno 1516. Mortuus, in viridi iacet hic ætate, Vir qui verè specimen Nobilitatis erat. Herb tenże.

¶ Wieku mego byli v Krolá Stephánа/y przed tym w wielu potrzebách mężmi znáczną mi dwá Rotmistrze pieszy/ktorzy w Moskwie w znáczną ch potrzebách bywáli z Rotámi swymi/wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czyniąc/o czym bedźiesz miał w Historyey.

☞ **Dom Okuniow w Rawskim Woiewodztwie znáczną** zásłużony Rzeczypospolitey w onym kráiu.

☞ **Dom Porudeńskich w Przemyskiey Ziemi znáczny y** zásłużony Rzeczypospolitey/ iáko był Dworzáninem v Krolá Stephánа Jan Porudeński/ Máż sławy y pámięći godny/ Ten iákie męstwo pokazał pode Gdańskiem/pod Połockiem/pod Sokołem/Wielkimi łukámi/pod Toropcem/y w inszych potrzebách/ o tym ná roznych mieyscách/ iáko pod Jástrzębcem/ pod Pobogiem czytay/ á pothym w Historyey szerzey o nim mieć bedźiesz.

☞ **Dom Podhoreckich/w Belskim y w Lubelskim Woie-** wodztwách máią/ Dom znáczny. Był Arnolph wieku mego Trukczásem Krolá Stephánа/Máż sławny/ o ktorym ná roznych mieyscách czytáć bedźiesz/iákie męstwo w potrzebách w Moskwi z nieprzyiaćielem pokázował.

☞ **Dom Brzozowskich z Gostyńskiego Powiátu stáro-** dawny/tákże w onym kráiu Rzeczypospolitey zásłużony. Był ieden Opátem Czerwieńskim/wychowániec z Pácholąt Krolá Zygmuntá/ ćiáło iego leży támże w Czerwieńsku.

Marćin rzeczony Ráptur/Brát rodzony tegoż Opátá/iádac z Rokow/ tráfił sie z Srzeńskiem Woiewodą Płockim/ ktorego obaczywszy w sukni niepoczesney/spytał co to zá chłop? On vsłyszał mniáiąc/ rzekł: Powiedź iutro Mościwy Pánie/ ále go bedźiesz miał skázel. Jechawszy do przyiaćioł/powiedźiał im swoy despekt. Názáiutrz zebráli sie do gromády/ záiecháli ná drodze Woiewodźie. Postał obaczywszy ludźie przed soba: Kto to dowiedz sie? Przyiechał Komornik pytáć. Záraz powiedźiał: Jem ia on wczoráyszy chłop/dam sie dźiś pánu poznáć jem ia iemu rowny/tylko to jem nie Senator. Postał sługi przednieysze do niego zá tym vsłyszawszy to poselstwo/proszac áby do niego przyiechał. Skoro to vczynił zá ráda przyiaćioł swych/záraz mu sie to nágrodźiło odpáná/przeprosił y vdárował/y iurgielt ná káżdy rok do swey śmierći náznáczył/ obaczywszy męstwo iego wielkie y śiłe: bo kiedy był dobrey myśli/ wźiawszy beczkę piwá ná rámie táńcował z nia/ napił sie wrona viawszy zá kráie.

¶ Od tegoż był Jan Brzozowski/ktory z Witowską z domu Rola zostáwił potomstwo/ iáko naprzod Ráspra Chorążego Gostyńskiego/ ták w spráwách Rycerskich/iáko y w inych potocznych dobrze bieglego mężá/ktory ná Dworze Janá Hrábie ná Teczynie był stárszym sługą/y z Poczstem tego Páná w potrzebách znáczną ch bywał/iáko pod Gdańskiem.

¶ Drudzy bráćia tegoż Ráspra/iáko Jákub/Andrzey/Jároszrodzeni/ do spraw Rycerskich chętni/ y záwsze sie nimi báwieli.

Dom Gru-

☞ Dom Grußczeńſkich w Sedomierſkiem Woiewodz-
twie/z ktorych był Jan Dworzáninem Krolewicá Węgierſkiego Janá/kto-
ry piſał Xiążki o Powinnoſći Dobrego Towarzyſtwá/tám opiſał mores &
geſta wßytkich Towárzyßow ſwych/z ktorymi był ná Dworze tego Krolá/
te potym Brátiego Wálenty wydał in lucem,kośtu ná to nie litui oc.

Wálenty Grußczyńſki/ piße ſie z Lipná/ zoſtáwił z Popłá-
wſka Domu Drzewiczá Synà.

☞ Dom Fáleckich rozrodzony/z ktorych ieden wieku mego
Stániſław był Opátem Czerwieńſkim/práwy Mnich/ten wßytko zá zdro-
wie Páná Jezuſowo pijał kiedy przyiaćielá cześtował.

Dom Mlochowſkich od Tárczyná z Mázowß rozrodzony

Goleniewſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Jáßczultowſki Piotr ná Kuiáwách z Brzeſkiego Woiewo-
dztwá y Powiátu.

Dom Skupieńſkich od Wárßáwy rozrodzony.

Dom Wagrowſkich w Mázowßu rozrodzony/ był Woy-
ćiech Profeſſem Reguły Cyſterſkiey w Sulciowie/w Roku 1580.

Dom Lochowſkich z Mázowß z Ráwſkiego Woiewodz-
twá rozrodzony.

Dom Szczytnickich w Kuiáwách z Brzeſkiego/ſtárodaw-
ny y znáczny/ ktorego Przodki w Hiſtoryách záſłużone Rzeczypoſpolitey
znáczńie obaczyß.

Dom Wolſkich w Wárßáwſkim Powiećie ſtárodawny.

Dom Grockich w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodawny/
piſali ſie de Rzeczycá/Stániſław w Sedomierzu.

Dom Czechowſkich z Sierádzkiego Woiewodztwá w Wie-
luńſkim Powiećie.

Dom Zeligowſkich w Leczyckim Woiewodztwie ſtároda-
wny/z ktorych Jákub będąc wieku mego Rotmiſtrzem/Naprzod ná Smel-
tynie/potym ná Nowogrodku/od początku woyny Inflántſkiey/w znácz-
nych potrzebách wielkie męſtwo ſwe okázował. Pod Lodem Zamkiem/gdy
Szwedom była Armatá probraná/potym pod Rewlem/ pod ſpráwą Tál-
woſa Káßtellaná Zmudzkiego/bywał y mężnie ſobie poczynał/ pod Smel-
tynem y pod Hádzhlem Zamki/tákże y pod Kieśią/y w inych potrzebách w
onych kráiách/z wielkim niebeſpieczeńſtwem zdrowia ſwego/wieźnie znácz-
ne wodźił/y wiele rekà ſwą nieprzyiaciół pobił/Máż pámięći godny.

Węgierſcy w Káliſkim Woiewodztwie.

I Inßych wiele Domow Zacnych w roznych Woiewodz-
twách/o ktorych wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Lubicz starodawnym Polskim / ktory także od Jástrzebcá ma początek / y także go w Błękitnym polu / Krzyżow białych y Podkowy Przodkowie vżywáli / y w tym wieku potomstwo vżywa / ktorego sie przypátrzywszy własności / czytáć będźiesz o Przodkách y o Potomstwiech / ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

Lubicz

☞ W Ksiestwie Mázoweckim tego Kleynotu Przodkowie wielkiey możności byli / ktorych znácznie wspominaią rozne scriptá / á naznácznicy Bássko opisuiąc żywoty Książąt Mázoweckich y Ruiáwskich / opisuiąc bitwę z Prusaki / w Roku 1190. Kázimierzá Książęciá ábo Monárchy / ták záczyna: Pacatis domi rebus Casimirus, Prussis, ijs quos Polesianos vocant, bellum intullit, vt Fratris Henrici mortem vlciscereturSecuti sunt eum ad eám expeditionem, Boleslaus Mieczislai, Boleslaus Altus, & Mieczislaus Wladislai fratrum filij, &c. Ibi in cõflictu, quũ ex insidijs hostes in nostros irrupissent, Miles quidam ex ea Familia quæ Babatum cum Cruce defert, cum suis quos in potestate sua gregales habuit impetum fecit, omnes sine mora terga dederunt, & Dux illorum ab illo Milite captus, ad Casimirum aductus & illi donatus. Cui Casimirus in recũpensam multas possessiones dedit. Notans autem illius clara obsequia, aureã Crucem illi alteram ad vetus insigne supra Babatum donauit.

☞ W stárodawnym Domu Lekowskich / kedy Kościoł od kilku set lat / málo nie rowny z záczęciem Wiáry Krześciáńskiey w polszcze / fundowány tám / Káthálog Przodki tey Fámiliey w Ksiegách terminowány od Plebanow / przy ktorym bywáli záwsze ludźie znáczni. Jáko był wieku mego Jan Borukowski z Domu Junoszá / Podkánclerzy Koronny y Biskup Przemyski / y przed nim ludźie wieley / możni / y godni / bo iest známienicie nádána od Przodkow tey Fámiliey.

¶ Tám wspomina w Roku 1081. Páwłá Czesniká Płockiego / y Swátosłáwá Kustosá Płockiego. Páwel miał syny te / Páwłá y Máteuszá.

¶ Mátheusz był Káßtellanem Wysogrodzkim / Páwel Podstolem Płockim / y wiele inßych. Támże wspomina / w Roku 1388. Mátheuszá też Káßtellanem Wysogrodzkim / pisze go de Lekow / ktory miał te syny / Mikoláiá / Andrzeiá / y Mácieiá.

¶ Andrzey był Plebanem w Lekowie / ktory będąc w Rzymie w pilnych potrzebách tegoż Kościołá / vmárł.

¶ Mácieymu roku 1451. Brát tego Plebaná / zostáwił z Kuchárską Káßtellaną Zakroczymskiego Corkę / Mikoláiá / Stánisłáwá / Andrzeiá / Janá / Szesnego / ktory służył Dworzáńsko v Krolá Olbrachtá.

Mikołay Lekowski był Bacalareus Arcium, potym Kánonikiem Płockim / Plebanem Lekowskim.

Stánisław Lekowski był Márßałkiem v Arcybiskupá Rożego / ten poiął Bogácką Woiewodzanke Mázowecką / z ktorą zostáwił to potomstwo / Mikoláiá / Stánisłáwá / Jádwigę Romocką z Wierzbice / Stolnikowę Płocką.

Mikołay

Mikołay miał Kátárzyne Gołyńſka/ Káßtellaná Czerſkiego Corke/z ktoro miał Stánisławá Synā/ y Corki dwie/ Dorote y Anne.

Stánisław był Podſtolem Ciechanowſkiem/ miał naprzod zá ſobą Anne corke Stánisławá Leśniowolſkiego z Obor/ Káßtellaná Czerſkiego/ Hetmáná woyſká Polſkiego w Litwie zá Auguſtá/ w roku 1563. Z ktoro był zoſtáwił Stanisławá/ Woyćiechá/ Kátárzyne/ Zophia/ Anne/ pomárli/ tylko Woyćiech zoſtał. Potym gdy tá vmárłá w roku 1576. poiął drugą Anne Wichorowſką/ Corke Piſarzá Ciechanowſkiego z Domu Lis/ rodzoną Sieſtrzenice Andrzeiá Noßkowſkiego Biſkupá Płockiego/ z ktoro ſpłodził Andrzeiá/ Mikołáiá/ Jákubá/ Zophia/ Márgorzáte.

Jan Syn Máćiejow z Gołyńſka zoſtáwił to potomſtwo/ Fracá Lekowſkiego.

Frac Lekowſki/ miał z Wilkánowſką Sioſtrą Káßtellaná Płockiego/ Adámá/ Anne/ Zophia. Tá gdy mu vmárłá/ poiął Nieborſką/ z ktoro zoſtáwił Symoná/ Janá/ y Corke Bogumile.

Adam Podczáßym Płockim był/ miał zá ſobą Gumowſką Anne/ z ktoro Potomſtwá nie zoſtáwił.

Helżbietá ſioſtrá Fracowá/ Corká Janá Gołyńſkiego/ byłá zá Borukowſkim/ ktora vrodźiłá dźiśieyßego Borukowſkiego Podkánclerzego y Biſkupá Przemyſkiego/ y brátá iego Opatá Płockiego. ꝛć.

☞ Dom Szydłowſkich thámże w Płockiem Woiewodztwie/ Jáko niekthore Skryptá opowiedáią Páwłá Szydłowſkiego/ w Rycerſkich ſpráwách bieglego. Ten v Gaſtultá w Litwie był w wielkiey łáſce/ prze dźielność w ſpráwách wielkich. Potym w domu zoſtáiąßy/ bywał w potrzebách z Krzyżáki zá Krolá Zygmuntá/ kthorych dźiwnymi fortelmi w małym poczćie częſto gromił. Pothym był od nich poiman/ zá ktorego Krol Zygmunt dał trzech znáczných Sláchćicow Pruſkich/ kthore Miſtrz ſam mánował. Potym wyßedßy z więźienia/ był Sędźiem Zawkrzeńſkiem/ miał záſobą Kobylnicką z domu Prawdźicz/ z ktora miał Synow Czterech.

Stánisławá Mężá vczonego/ y pothym w ſpráwách Rycerſkich bieglego/ v Stánisławá Odrowążá ſie báwił/ y thák Zony niemáiąc vmárł.

Piotr Drugi Syn Sędźiego był Chorążym Wyſogrodzkiem/ ná tym mieyſcu kędy Oćiec iego w Litwie łátá ſwe báwił/ Ten wieku mego był Woyſkiem Płockiem.

Andrzey Trzeći Syn Sędźiego był Kánclerzem Płockiem zá Noßkowſkiego. Wielkiey miłośći ludzkiey to był człowiek/ y Kośćiołowi onemu dobrze záſłużony y pożyteczny.

Erázmy ábo Niemierzá Łowczym był Płockiem/ Czwarty Syn tegoż Sędźiego/ przy Hetmánie onym Sieniáwſkiem/ potym v Poſwola z Leśniowolſkiem Hetmánem/ v kthorego był Poruczńikiem pod Newlem/ gdy náßy mieli z Moſkwą potrzebę/ iáko práwy Máż miedzy inßymi znáczným ſie pokázował.

Piotr Syn Sędźiego/ wyżßey pomieniony Woyſki Płocki/ z Kraśińſka z Domu Slepowron/ ábo iáko go w onych kráinách zową Roman/ zoſtáwił ſynow pięć.

Stánisław Syn Piotrow/ Woyſkiego Płockiego/ kthory ſie z młodych Lat Náukámi Wyzwolonymi báwił. Naprzod v Jezuitow w Pułtowſku/ potym w Akkádemiey Krákowſkiey/ pothym ná dworzech v Biſkupow/ v Stárożrzebſkiego Biſkupá Chełmſkiego/ á pothym przy Fracu

Kraśińſkim

Krasińskim Wuiu swym rodzonym Biskupie Krákowskim. Był naprzod Kánonikiem Chełmskim y Kurzelewskim/y Plebanem w Oyczyznie/á potym Opátem Brzeskim w Dyocesiey Krákowskiey/Reguły Præmonstrateń.

Jan syn wtory Woyskiego Płockiego/ktory ná Rycerskiem chlebie młodość swą báwił. Ná Połocku będąc/ do więźienia wźięt/ gdy Moskiewski Kniáź był wźiął moc Połock/ był áż ná Strákániu przez dźiewięć lat/ potym zá pilnym stárániem Wuiá swoiego Biskupá Krákowskiego wyżśey pomienionego/ był zá okup wyswobodzon.

Andrzey trzeći syn tegoż Woyskiego Płockiego/ktory tákże z młodych lat zániechawszy Náuk Wyzwolonych/ ná żołnierskiem chlebie sie báwił w Podolu przy Jázłowieckim Hetmánie Koronnym. Po iego śmierći przy Mikoláiu Mieleckim Woiewodźie źiem podolskich/ y sławnym á dźielnym Hetmánie Koronnym.

Páwel Szydłowski/syn trzeći Woyskiego Płockiego/ktory tákże zániechawszy Náuk wyzwolonych/ ná chleb Rycerski ná Podole záiechawszy/przy Potockiem Stárośćie Kámienieckim látá swe báwił/będąc w oney potrzebie kedy Strus zábit ná Kástáwicy Giermkiem/ miał Chorągiew w poruczeniu/ktorą gdy Tátárowie oskoczywszy go wydrzeć mu chćieli/bronił iey długo á mężnie nie folguiąc zdrowiu/á snadź ie woląc vtráćić/ niżli to co mu zwierzono było/ wiedząc co ná tym znáku należáło wszystkiey Roćie/sześćiu strzał był postrzelon/iednák chorągwie nie stráćił/dopomogł mu Pan Bog że y z Pánem zdrowo vszedł.

¶ Tenże pothym báwiąc sie w Krákowskiey źiemi przy Wuiu swym Biskupie Krákowskiem Krasińskiem/ tám sie ożenił z Narębską/ po ktorey máiętność znáczno wźiawszy/ tám sie (oyczyste kráie opuściwszy) báwił/ y potomstwo zostáwił.

Woyćiech Szydłowski Piąty syn Woyskiego Płockiego/ był Kánonikiem Krákowskim/Proboszczem Wschowyckiem.

Niemierzá syn Páwłow Sędźiego Zawkrzeńskiego/ á brát Woyskiego Płockiego rodzony/ktory z młodych lat swych długo sie báwił spráwami Rycerskimi/iákoś wyżśey czytał/ zostáwił z Mostowską z domu Dołegá synow pięć/ był Łowczym Płockiem.

Dom Zołkiewskich w woiewodztwie Belskim/ktorych przed tym Przodkowie wyszli z Mázowsz w one kráie. Był wieku mego Mikołay Zołkiewski Woiewoda Belskim/ten sie z młodych lat swych ná chlebie Rycerskim w znáczných posługách R. P. y Krolow Polskich Pánow swych báwił/Roty wodźił znáczne/y w potrzebách z nimi bywał/z Tátáry/z Wołochy/y tám gdźie potrzebowáłá R. P. obrony/znáczným sie pokázował.

Zostáwił dwoch synow/ Mikołáia Stárośte Medyckiego/y Stánisłáwá/Męże vczone/y w spráwách Rycerskich znaczne/ o ktorych ná roznych mieyscách czytales w tych kśięgách/iáko wiele á mężnie/ták podeGdańskiem iáko y w Moskwi z nieprzyiáćioły czynili/ w Historyey potym będźie szerzey.

Borzewscy ná Dybrzyńskiey źiemi/ był Máthyaß Borzewski Opáthem Leckiem/ godny y przykładny Prálat/wiele R. P. znáczńie służył.

Sawiczcy ná Podláßu/ był Máćiey Káßtellanem Podláskim/Albrycht Stároste Mielnickim/ktory miał zá żoną Dłuską z domu Kotwicz/ syn tegoż Káßtellaná. ¶ Vßyńscy ná Podláßu dom rozrodzony/vżywáią niektorzy Pobogá/iáko Páwel/ktory był Pisárzem ná Cle Krákowskiem.

Dom Mákoweckich/ ná Dobrzynskiey źiemi stárodawny/ z ktorych wieku mego byli Prálaći znáczni/ktorzy málo nie sami Xięstwá Litewskiego wßytkie prowentá spráwowáli/ ludźie byli záslużeni Krolom y Rzeczypospolitey.

Kośmińscy

Rozmińscy w Płockim Woiewodztwie Dom stárodawny z Lekowskimi iedney dźielnice byli.

Arynkowie Dom stárodawny y znáczny w Mázowßu.

Dom Lugowskich stárodawny y rozrodzony w Łukowskim powiećie. Był wieku mego Stánisław Lugowski / ktory z młodych lat swoich ná Podolu ná chlebie Rycerskim sie báwił/ w potrzebách znáczných z nieprzyiaćioły bywał/ y wiele á mężnie z nimi czynił.

Tyliczcy ná Kuiáwách Dom stárodawny / z ktorych ieden był wieku mego Sekretarzem naprzod v Krolá Augustá/ potym v Stephánа.

Dom Orłowskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny y znáczny/ był Sędźiem támże źiemskim ieden wieku mego.

Wołyńscy Dom stárodawny w Mázowßu y rozrodzony.

Rebieleńscy támże w Mázowßu dom rozrodzony.

Dom Wierzbowskich z Grochow ná Podláßu stárodawny z ktorych wieku moiego był Andrzey Kántorem Vnieiowskim / plebanem Opátowskim.

Wierzbowscy w Łomźieńskim y Zebrowskim powiećiech.

Grádowscy dom znáczny w Ráwskim Woiewodztwie/ iáko był Wawrzyniec/ ktory przy Bonárze był Wielkim Rządzcy/ ktory Zamek Krákowski z wielką pracą y pilnością restáurował/ źup doglądał/ z ktorych sam Krolowi Augustowi ráchunek dawał po śmierći Bonárá pomienionego. Bacząc iego wielką pilność Krolowa Boná/ zlecálá mu Sámbor / wßákoż bacząc the Pánie być skwápliwe ná ostárżenie ludzkie/ wymowił sie/ był Cześnikiem Sochácźewskim/ iego syn nigrománcya sie báwił / chćiał per incantationem Krolá Stephánа przyprawić o śmierć/ o co był poźiman/ do więźienia dan/ támże vmárł/ niektorzy mowią że był strut.

Dom Lysakowskich z Ciechanowskiego Powiátu stárodawny. Acz List Jástrzębcow wspomina Lysakowskie zá Ksiąźęcia Konrádá/ ktorym wielkie wolności to Książe z innimi Herbownymi nádawał / wymieniáiąc ich Stanislaum & Nicolaum de Lisakovvo. Wßákoż ieśli tych przodki ábo nie ieśliż tám dwoie Lysákowo w onym kráiu/ tego niewiem/ tylko tom bacźył/ że ći tego Lubiczá vżywáli wieku mego/ ktorych przodek był Lysákowski Jákub / ktory był Podkomorzem Łomźieńskim zá Ksiąźąt Mázoweckich / ten z Krzyżáki częste bitwy miewał / znácznie ich poráził ná Strzelni Wśi swoiey Oyczystey / ktora do Lysákowá należáłá / tegoż listy rozdźielne wspominaią synow trzech.

Páwłá naprzod/ ktory z Jeżewska z Domu Jástrzębiec spłodźił dwu synow/ Jákubá y Piotrá. Jákub z Kuchárska z domu Lubicz zostáwił Stánisłáwá y Janá.

Stánisław z Karniewska z domu Rogálá zostáwił te syny/ Mikołáiá/ Jákubá/ Wáleryaná/ Hieronymá/ Andrzeiá/ y Wáwrzyńcá/ ktore po roznych kráinách rozesłał dla náuk y przeyrzenia spraw. Mikołáiá Adolescentem Nobilem do Włoch. Jákubá Morzem do Portugáliey. Wáleryaná do Bracberku/ inße ná náuce w Polßcze przez młodość ich zátrzymał.

Piotr wtory syn Páwłow był Sędźiem Nurskim/ miał synow czterech/ z ktorych tylko ieden został Jákub żywy y corkę.

Mikołay wtory syn Jákubá podkomorzego Łomźieńskiego/ zostáwił był synow czterech/ Jákubá/ Andrzeiá/ Łázárzá y Janá.

Jákub stárßy syn Mikołáiow spłodźił tákże synow czterech/ Janá Podkomorzego Nurskiego/ ktory z Láśocianką z domu Ráwá zostá-

wił był syny/ Mikołáiá/ ktory był wstąpił do Zakonu ábo Reguły Fratrum Minorum, Janá y Stánisłáwá.

Mikołáiá/ ktory wieku mego był Káßtellanem Chełmskim/ ten z Ciecißewską zostáwił synow czterech.

Jákubá/ Dworzáninem był Krolá Stephánа/ z młodości ießcze w Węgrzech przy nim sie báwił/ y od niego miał opátrzenie/ potym w iákich potrzebách z tym Krolem bywał/ toć iuż nie iest táyno.

Járosław y Olbrácht/ Brácia tegoż rodzeni/ przy Ksiażęciu Jánußu Tarnowskim byli Mężowie znáczni y vrodziwi.

Stánisław namłodßy syn tegoż Káßtellaná był przy Het- mánie Koronnym Jamie Zamoyskim.

¶ Tegoż Káßtellaná dwie Corce. Helená naprzod byłá zá Łaźniewskim/ potym zá Káśprem Waßiczeńskim w Rusi. Wtora Márgorzátá zá Kniáźiem Sołomiereckim.

Trzeći Syn Jákubow Stánisław/ ktory będąc człowiekiem vczonym/ pokoiem sie báwił domowem/ żadnego vrzędu nie prágnął.

Czwarty syn tegoż Jákubá wyżßey pomienionego Jan/ Pi- sarzem był Zawkrzeńskim/ ktorego Piotr Mostowski z domu Dołegá/ náßedßy ná gospodę armata manu, wßákoż w odpowiedźi/ ále vbespieczonego ná ten czás/ w Interregnum po Henryku/ okrutnie zámordował/ y kilká sług y przyiaćioł iego/ żoná z żáłości wielkiey prægnans ná ten czás będąc/ vmárłá. Zostáli dwá Synowie iego/ Adam y Abram/ Corká Annа/ ná then czás minorenes.

Andrzey Syn Mikołáiá Lysakowskiego/ zostáwił dwu sy- now/ Stánisłáwá y Máćieiá.

¶ Lázarz Trzeći syn Mikołáiow zostáwił dwu synow/ Chrzyßtophá y Fracá/ wßákoż ći dwá z potomstwem wymárli: Jan brát ich/ ktory był Plebanem w Oyczyznie.

Dom Nieborskich stárodawny y znáczny w Mázowßu.

Dom Niezábytowskich w Woiewodztwie Lubelskim stá-rodawny/ z ktorych wieku mego był Jákub Niezábytowski Mąż wyborny/ ktorego te potrzeby okazały sławnym. Naprzod oná Wołoszka/ kiedy Mikołay Mielecki/ Woiewodá źiem Podolskich/ wprowadzał ná Hospodárstwo Bogdaná synа Alexándrowego: W ten czás będąc w roćie Wolskiego Stá-nisłáwá Pisarzá źiemie Podolskiey/ tám iuż przywiodßy ná sobie práwie Turki pod Chocim/ znáczną potrzebę z nimi mieli/ w ktorey sławę niemáło ten pomieniony Jákub otrzymał.

¶ Potym Roku 1574. Gdy Czárowicz z Bákáiem wtárgneli ná Podole z dźieśiąći Tyśięcy Tátar/ á położyli Koß vGrodká Herbortowego/ Zagony rospuśćiwßy. Ten Jákub Niezábytowski/ będąc ná on czás w o-nym kráiu/ zebrał sie z towárzystwem do gromády/ iáko naprzod z Ostáphi-iem Swißczowskiem Wołyńcem Mężem wybornym/ z Blockiem Wálen-tem/ Myślißowskiem/ z Andrzeiem Kozłowskiem z domu Jástrzębiec/ Se-dźiego Grockiego Plockiego synem/ y z drugiemi dobrymi Mołoycy/ poßedł miedzy Zagony Tátárskie w dźień Piątkowy/ stánął ná mieyscu táiemnym w Dobrowie/ nádę wśią Trećinnikámi/ do ktorego przybył Themruk Piety-horecz Mąż sławny/ y Rotmistrz potym/ we dwudźiestu koni/ Niezábytow-ski też miał zsobą trzydźieści y ześć. A gdy ich wielkie polki Tátárskie mi-iały/ ćicho ná ten czás stali ná onym mieyscu/ nie śmieli do nich wyskoczyć/ widząc ludźie nie po swych plecách. Tám mało czekáli ku południowi/ przy-ßedł Polk w ktorym było koni osmdźieśiąt/ do tych wyskoczyli obyczáiem Kozáckiem/ Tátárowie ták prętko do spráwy przyść nie mogli/ záraz ich ro-

zerwáli y zbili

zerwáli y zbili wßytkie ná głowe/tylko ośmi pogimáli żywych/á vćiekło ich pięć z onego Zagonu. Gdy wieśnie Jázłowieckiemu przywiodł/ ktory ná ten czás był Hetmánem/wielką łáskę y wdzięczność postugi swey poznał.

¶ Tenże w Roku 1575. Gdy Tátárowie wielcy przyßli/ á polożyli Roß vTárnopolá/od Mikołáiá Siemiáwskiego Káßtellaná Kámieneckiego Stárosty Stryyskiego/y Hetmáná ná ten czás Polnego/ był postan z piećiádźiesiat koni/ á w ten czás był w Koćie Stánisłáwá Lanckorunskiego Poruczńikiem/dla ięzyká/y chcąc mieć pewną wiádomość gdźie Roß polożą. Gdy przyßedł do Czernieiowá/ milá od Thárnopolá wśi Dawidowskich z domu Prus/ thám sie ßczędł z żołnierzmi/ iáko naprzod z Jákubem Pretficem z Gáwron/Stároſtą Trebowelskim z domu Wężele/alias Száchownicá/y z Janem Rádeckiem z domu Doliwá/bacząc iż im Tátárowie záchodzą wprzod/vstąpili do Zbárážá/oczekiwáiąc ázaby sie co mogło ludźi do nich przybráć. A gdy Zagony ná zad ßły Tátárskie w dźień Wtorkowy barzo wielkie/ czyhali zaby też po swych plecách co mieć mogli. Tráphiło sie im Tátar w polku 150. Skoczyli do nich/ záraz ie rozgromili/ wieźniow 140. odieli/ plony wielkie/ięzykow dostáli kilkánaśćie.

¶ We Czwartek potym przyßedł ná nie Zagon Tátárski/ w ktorym było ßto koni/wßytek pogromili/wieźniow niemálo y plon odieli.

¶ W Piątek iákoby z południá godźine/z Deweymurza przyßedł polk ludźi pod Zbáráß/w ktorym było 600. człowieká/ ſtánął sam przed miáſtem ćwierć mile/á ßto koni posłał pod ſamy Zamek/ktorzy zápádli w dolinie miedzy chroſtem ktorych postrzeżono z zamku/wßákoż Kniáźiowie Zbárascy máiąc spráwę o ludźiech onych nie dáleko/ niechćieli z Zamku wyiechać/ wymawiáiąc sie tym/że lud wielki/nic im nie vczyniem. Tám ten Jákub Niezabytowski iuż będąc dobrze świádom tego tańcu z Pogány/ porozumiawßy sie z swymi/y z tymi ktorzy do tego chętliwi byli/ ßedł do onych co pod Zamkiem zápádli/vderzył ná nie mężnie/ nie mogli mu wytrzymáć Tátárowie/ vskoczyli do swych/ tylko sie opárł ieden Murzá znáczny ſtárßy nád onymi ludźmi co byli pod Zamkiem/z ktorym sie potkał ßczęśliwie/zábiwßy go głowę vćiął/do Zbárážá przyniosł/ y dał ią ná pal wetknąć przed gospoda swoią. Był to chłop ná podźiw wielki/co ſtąd zrozumieć możeß/że miał oko od oká ná dwie dłoni/ták ruby/ że mu był ledwie nie do pása leżąc ná ziemi/o czym będźieß miał w Hiſtoryey ßerzey.

¶ W Roku potym kiedy pisano 1577. Gdy Carz Tátárski wtárgnął do ziemie ze wßytką Hordą swą w Márcu ná rośćieczy/ położył Roß pod Dubnem Zamkiem Woiewody Kijowskiego Konſtántego Kśiążećiá z Ostrogá/ić. Tenże Jákub Niezábytowski zebrawßy sie w ośmidźieśiąt koni/ßedł zá nimi w nocy do Ozohowiec/ tám koniem wytchnął y podkarmił. W tym wieść przyßłá że Tátáry w puł milu postrzeżono/ do ktorych też ßedł Pretfic Stároſtá Trebowelski/y Jan Gborski/ mąż ſtawny z domu Roch/alias Pierzchálá. Skoro sie rozedniało/Tátárowie swym obyczáiem y okrzykiem pod miáſto vderzyli/do ktorych náßy wyskoczyli/wiele á mężnie z nimi czynili/od wielkości wpárći w miáſto/iednák z nimi kilká potrzeb znáczných mieli/y wiele ich zbili/ swych dwoch vtráćili Serbow mężow wybornych/támże y Rożniatowskiego Jędyną rániono z domu Sás/Tátárow zoſtáło ná plácu kilkádźieśiąt/á pogimánych pięć.

¶ Potym gdy Carz przyßedł ze wßytką Hordą swą/ á położył sie Roßem pod Ostrogiem dobywáiąc Konſtántynáá Kśiążećiá Woiewody Kijowskiego. Ráphał Siemiáwski/ będąc ná ten czás ſtárßym nád żołnierzmi/z domu Leliwá/ wyprawił Rothy/ Mikołáiá Herbortá z Dźiedźiłowá koni pięćdźieśiąt pod one ludźie/ y tákże wiele z Rothy Stánisłáwá Lánckorunskiego Stároſty Skálskiego/nád ktorymi był ſtárßym Mikołay Lánckorunski/brát tego Stároſty/chcąc mieć iáko wiádomość o nieprzyiaćielu/ kazał

sie stárác o iezyk. Tráfili ná Zagon Tátárski/ w ktorym nie było tylko pięć dziesiat Tátar/ktore záraz pogromili. Dostawszy więźniow chćiał sie wrocić Lánckoruński/ále ći ktorzy byli ná przodku hámować sie nie dáli. W tym ich oná kilká Tátárow co vćiekáli przywiedli ná swoie ludzie / kthorych było tysiac koni v wśi Skowrodek/milá od Konstántynowá / podkáli sie iednák náśś z nimi śmiele/ postrzelili Lánckoruńskiego Mikoláiá w noge śkodliwie/zátym y wśytkich iego pomocnikow spárli. Ten Niezábytowski ná ten czás był w Roćie Herbortowey/świádomy dobrze bedac z tym nieprzyiacielem tego tańcu/widzac że im śilni Pogánie byli/ krzyknął áby sie śpieśyli/sam z koniá zsiadł naprzod / za nim Stánisław Psarski Podolánin / Páwel Hermánowski z domu Jástrzebiec/Jeżowski/Deśkowski Kozak/Mátphiey Moskwićin/Vieyski/ Jan Korycki/ Fedor y Andrzey Korśakowie/ Cząplińscy/wśytko Mężowie wieley/á wśyscy broni nie mieli tylko trzy ruśnice/prochu dwie prochownicy/łukow śeść: Oskoczyli ich wkoło Tátárowie. Ten Niezábytowski stánął nád dolina przykro z swoimi/ Tátárowie dostawszy Janá Málińskiego Poruczniká z Rothy Herbortowey/wzieli od niego spráwe co zá ludzie byli/poczeli ná nie chćiwie Tátárowie náćierác/ále iż nie mieli do nich reki strzeleczey/mało im śkodzili ábo nic/ á oni wielka w nich śkode czynili/dwie godzinie przed wieczorem począwszy / áż godzine w noc około nich sie mordowáli/á zá pomoca Boża nie mogli im nic śkodliwie śkodzić/ácz káżdy z nich miał po kilká postrzałow / ále nieśmiertelnych/ Tátárow ná plácu zostáło 47. zábitych/okrom ránnych. W tym ich noc rozerwálá/ pośli Tátárowie do Kośá / Jákub Niezábytowski z swymi do Miedzyboża/Tátárow było tysiac koni/Niezábytowski tylko z tymi pomienionymi tákoś czytał niżey/ktorzy z nim sie śpieśyli.

¶ Potym w Roku 1580. Tenże Niezábytowski pod Połockiem bedac w Roćie Mikoláiá Lánckoruńskiego / z ktorym był y pod Wielkimi Lukámi/áż potym y pod Pskow. Tám mu Jan Zamoyski Kánclerz y Hetman Koronny zlecił straż závodzić w iedne strone zamku zá Rzeke Wielihe/ kedy chcac swoie pilność y dzielność w spráwách Rycerstich pokázác Hetmánowi/gdy obaczył że Moskwá poczelá wyćiekác z zamku / vwiodł straż ku obozowi cálo. W tym mu przybył Skárbek z Roty Janá Zborowskiego Káśtellaná Gnieźnieńskiego/tákże cześć Roty Stánisláwá Przyiemskiego Stárosty Konieńskiego z domu Rawicz. Potkáli sie z Moskwá ochotnie/ktore ná głowe porázili/tych ktorzy im vćiekáli áż do samego Zamku biiac gonili. Tám w tey potrzebie dwu zábito Polakow / Gryńskiego z Ruśnice/á Grudzieckiego z dziáłá. W tychći oto potrzebách ten Muż sławny/iáko práwy Polak/ znácznym sie pokázował / w inych wielu potrzebách bywał/ktore iedno kiedy kráie Ruskie od Pogan miewály / z wielka sławą y pochwałą wśytkiego Rycerstwá kráiow onych.

Chábowskich Dom rozrodzony w Płockim woiewodztwie/ z ktorych był Marćin w Krákowskim Woiewodztwie / tám zaiechawszy sie ożenił/ zostawił syná Hieronymá mężá vczćiwego/ktory przy Myśkowskiey Woiewodźtwey Krákowskiey bedac/ przyśedł zá spráwámi swymi do wielkiey miłości ludzkiey/o ktorą sie y znácznie stárác vmiał.

Stogniewowie w Ruśi dom stárodawny/ Mężowie wyborni bywáli wieku moiego.

Grußeczcy w Chełmskiey źiemi Dom dawny.

Sierkowie w Lubelskim Woiewodz: tego Herbu vżywáia.

Borzechowscy támże w Lubelskim Woiewodztwie.

Piczkowscy támże w Lubelskim woiewodztwie.

Goreckowscy z Ráwskiego Woiewodztwá.

Kożyczcy

Rożyczcy w Mazowßu dom rozrodzony.
Borowscy w Chełmskiey źiemi. (zrodzony.
Szerokowscy ná Podláßu/zowa ie Wortkowskimi dom ro-
Lubowie ná podláßu/Raczeńscy/Obrapálscy z drogickiego.
Choromátscy z sochácżewskiego. Murzynowie w Litwie.
Gośliczcy w Płockiem Woiewodztwie z máłych Goślic/ z ktorych był Frac Podstárościem Barskiem Mężem sławnym/ zábit od Tátar w Roku 1556. Mikołay Gośliczki w Krákowskiey źiemi/ trzymał Młyny Krákowskie wieku mego.
Mnißewscy w Płockim/z murowánego Mnißewá.
Oyrzeńscy támże w Mázowßu z Ciechanowskiego/zowa ie Mieczykálmi/Jákub w Strachowie v Płońskę.
Punkiewscy dom w Mázowßu/znáczny w spráwách Rycerskich/z Powiátu Nurskiego.
Brzeźińscy iedney dźiálnice z tymi Punkiewskimi támże.
Prostkowie zá Łomza ná gránicy Pruskiey dom rozrodzony
Swiderscy z Łukowskiego. Sámkowie z Mielnickiego.
Lisowscy z Płockiego Woiewodztwá.
Selscy z Płockiego woiewodztwá dom stárodawny.
Zaorscy z Nurskiego Powiátu dom rozrodzony.
Błędzewscy v Sierpcá dom rozrodzony.
Krzywonowscy od Przasnyßá dom rozrodzony.
Rodźimińscy z Ciechanowskiego dom rozrodzony.
Kłosieńscy ná Dobrzyńskiey źiemi/ własni Choieczcy.
Choieczcy w Mázowßu.
Lipscy z Ciechanowskiego Powiátu.
Sulimierscy w Mázowßu Dom rozrodzony.
Młodyńscy ná Zawkrzu dom rozrodzony.
Brzozowscy dom stárodawny/był ieden Jákub Kánonikiem Płockim/Proboßczem Płońskim.
Krośniczcy dom rozrodzony w Ciechanowskim.
Cieśielscy/Rákowscy/y bárzo wielka liczbá śláchty w onym kráiu/ noßa drudzy w Podkowie puł Miesiocá miásto Krzyżá/ á zowo go Boża Wola/wßákoż to wßytko ieden Dom.
Strzeßewscy z Płockiego dom rozrodzony.
Smoßewscy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.
Sußcy támże dom rozrodzony.
Łopieńscy skądby byli niewiem / tylko był Opátem ieden Mogilewskim/w roku 1550. Był wielki miłośnik onego Klaßtorá.
Głębocżcy w Mázowßu dom stárodawny y rozrodzony.
Skulimowscy od Wárßáwy dom rozrodzony.
Białyńscy támże dom rozrodzony.

¶ Inßych bárzo wiele Domow znáczných w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Zagro-

bá/vel Zagłobá stárodawnym polskim/ ktory od Jástrzebcá początek swoy niesie/ iáko to Długoß twierdźi/ że Przodkowi z tey przyczyny/ iákoś czytał w pierwßych Kśięgách Gniazdźie cnoty/wyiety Krzyż Szábla włożono/ z ktoro sie dopuścił thego niechrześćiáńskiego vczynku. Tego sie własności przypátrzywßy/czytáć będźieß o Przodkách y o potomstwie ich/ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć mogę.

☞ Wielkiey zacności Przodki Herbu tego wspominaią rozne scriptá/tákże Historye iáśnie powiedáią. Mężem znáczonym Abrámá Sochá Woiewodę Płockiego/ten był zábit od Tátar/o czym czytay w Kromerá Ksiegi 15. To było w Roku 1399. O czym w Historyey potym ßerzey mieć będźieß.

¶ Tegoż Woiewody iest wiele Potomstwá/ktkore áż po ten wiek iego nazwiskiem sie zowa Sochowie/ Mężowie wyborni z tego Domu bywáli.

¶ Tychże dźielnice Dom Aleniewskich w Płockim Woiewodztwie/ Dom stárodawny y rozrodzony.

Kráykowscy támże w tym kráiu/ támże była tego Woiewody własna dźierżáwá Kráykow / ktory potym trzymał Kosobucki Mikołay Káßtellan Sierpski/Dwor ießcze był zá wieku mego y w dźierżáwie moiey po żenie/Corce tego Káßtellaná/ktory przyßedł w rece Siestrzeńcowi iey Káßtellanowi Liwskiemu/iáko czytáć będźieß pod Herbem Pobog.

Dom Mieczkowskich w Łukowskim powiecie stárodawny.

Kuchárskich Dom w Leczyckim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony/Mężowie dobrzy/y ludźie do służb R. P. godni bywáli.

¶ Bárzo wiele Sláchty iest Herbu tego w Mázowßu/ w Leczyckiem Woiewodztwie/y indźiey.ć.

O Kleynocie Łżá-

wiá/ ktory od Beliny początek ma/ ieśli przyiet od Hetmáná Żelisłáwá/ iáko to niektorzy twierdzą/ieśli też zá przewinienie vieto podkowe iedne/ te° dostáteczńie wiedźieć żaden nie może/ ále iż iest własnie w Polßcze nábyty/y od tego ma vdźielenie ábo oddźielenie/ to iest prawdźiwa/ w tymże Polu Błękitnym Potomstwo go nosi ábo vżywa/ w Hełmie trzy Piorá. A iż iest podobny Ostoi Herbowi stárodawnemu/ dla tego potomstwo zániedbawa Podkowá Miesiące kłádą ná ich mieyßce podle Miecżá ábo Krzyżá. Przeto ia wiedźieć nie mogę ktoby tego Herbu w tym wieku vżywał/wßákoż to wiem pewnie/że iest wiele Rycerstwá tey Fámilicy.

W Krákowie ná

¶ W Krákowie ná Zamku Epitaphium opowieda tego Herbu Janá Bothurzyńskiego tymi słowy: Anno 1324. Die Saturni, 13 Augusti, Venerabilis Vir Ioannes Bothurzinski, Canonicus huius Ecclesiæ, Cracouiæ obiit, & hic ante ingressum Capellæ Sancti Nicolai, seu Capitularis sub lapide cum circumferentijs cupreis sepultus est, & requiescat in Sancta pace.

O Kleynocie Bialiná

ták iákomći pisał w Kśiegách pierwszych/że ma początek od Jástrzebcá/ták y teraz ináczey go okázáć nie mogę/tylko że mu te Strzałe przydano ábo Belt od Kuße/ktory on był misternie przystroiwßy/ogień weń wprawił á strzelał ná Oboz nieprzyiaćielski/ktory zápalił/potym ich poráził mężnie/ták iákoś czytał w Gniazdźie Cnoty o tym ßeroko. Potomstwá w Mázowßu bárzo wiele tego Herbu/wßákoż przez dáleкość á nieznáczność ich znáć ich niemogę/áni tám o nich wiedźieć.

O Kleynocie Wie-

zgodá stárodawnym/ktory od Herbu dolegá oderwan/á to dla tego/że był brátá zábił/wyięto mu Krzyż/á ná iego mieysce przez podkowę Miecz położono. Kłáda go niektorzy w polu Czerwonym/ále ma być w Błękitnym/iáko y wßytkie podkowy. A tego obaczywßy własność/czytáć będźieß o potomstwie/ktore znáć y wiedźieć o nim mogę.

Kłoniczcy w Prusiech Dom znáczny y rozrodzony.

Letowscy thámże w Prusiech Dom stárodawny y rozrodzony.

Rádoßewscy/z ktorych był Marćin wieku mego znáczným w Domu tym.

Mińkowscy támże tegoż Kleynotu vżywáią. Był Jároß Mińkowski tákże wieku mego w tym Domu znáczným.

¶ O inßych prze dáleкość wiedźieć nie mogę/ktorych iest wiele w roznych Woiewodztwách/zwłaßczá w Mázowßu.

O Kleynocie

O kleynocie Krzywdá/ktory ták dawne scripta thym nazwiskiem opowiedáia/ten ma początek od Lubiczá/ieśli przyiet/ ábo też zá iákie vkrzywdzenie Krzyża połowice odieto/thego dostátecznie wiedźieć nie mogę. Owa iż tego Krzyżá rozno vżywáią/ iedni w Podkowie drudzy ná wierzchu Podkowy. Nie kłádą drudzy Krzyżá w Pokowie/ iest Slachty bárzo wiele co go tákim kształtem vżywáią. O tych obaczywszy własność Herbu czytáć będźieß/ też ma być w Polu Błękitnym.

Lázowscy w Drohickiem Powiećie Dom rozrodzony. Był Andrzey Lázowski Podstárościem Wołkowiskim.

Kießkowscy w Rádomskim Powiećie Dom rozrodzony.

Pogorzelscy w Mázowßu Dom rozrodzony.

Danowscy w Powiećie Wyskim/ wßákoż ći w Podkowie pul Krzyżá noßo/á ná wierzchu cáły Krzyż.

Sankowscy z Lukowskiego Powiátu Dom rozrodzony.

Sieniczcy od Nurá Dom stárodawny.

Swieciczcy z Wieluńskiego Powiátu/ wßákoż Krzyżá nie máią w Podkowie/ á ći przyieći byli od Pobożan.

¶ Rozumiey g dźie ia piße Dom rozrodzony/tám iest wśi dźieśieć/ á wßytko Pánowie/chłopá o zaklad nie naydźie/iest dwádźieśćiá y trzydźieśći Pánow w iedney wśi/y wiecey/pić/bić/pomoga radźi.

Mosza też drudzy ná Podkowie Pultrzećiá Krzyżá tákim sposobem/á zowa ten Herb Puchálá/tego tákże Slachty w Mázowßu bárzo wiele/ iáko sa Czywińscy/ktorych iest kilká wśi/ á wßytko sobie pánowie.

Mysłkowscy tákże Dom rozrodzony w Płockiem Woiewodztwie.

Inßych bárzo wiele Domow rozrodzonych w roznych Woiewodztwách.

Podkowá przez kto-

ra tylko Klucz / nie ma Krzyżá żadnego / Kleynot stárodawny / zowa go Pokorá. Był to Herb znáczny / o Przodkách iego wiele w roznych Przywileiách czytałem / vżywáli go w polu Błękitnym / iáko y Jástrzebcá.

¶ Był Rycerz Dobiesław Pokorá / ktory Poganom w Lublinie Klaßtorá był obronił / wßákoż ktorego / tego nie dołożył / w Ruśi Potomstwo iego znáczne y możne być w tym wieku powiedáią.

Kleynot Boża wo-

la ták názwány / ktory iest nádan od Jástrzebcow zá znáczne Zasługi Przodká Herbu tego / y ten Mieśiac przydan od Książąt Mázoweckich / gdy w nocy woysko w yßpiegowawßy nieprzyiaćielskie / ludźie swoie przywiodł / ták że żaden z woyská nieprzyiaćielskiego nie vßedł / wßyscy sa pogromieni y ná głowę poráženi. Vżywáli tego Kleynotu w Błękitnym Polu Białley Podkowy / y Krzyżá / puł Mieśiacá żołtego / ktorego iest táka własność iáko go tu widźiß.

Tego vżywa wiele domow Rycerskich w Mázowßu / Kościmińscy w Wysogrodzkim powiećie / y wiele inßych / o ktorych ia wiedźieć nie moge.

Komorowskich Dom stárodawny y znáczny v Ostrowiey y możny.

Jemieliczcy támże w Łomżieńskiem Woiewodztwie Dom stárodawny y rozrodzony.

O kleynocie Pniei-

niá/ ktory ma być dwie Łápie Niedźwiedze w polu czerwonem/ Jábłko trzymáią/ przez nie Belt. Ten Kleynot z dawná nádány od Xiążąt Mázoweckich iednemu Strzelcowi dobremu/ ktory wielkiego ßkodniká Niedźwiedźiá zábił z Kuße/ w then czás gdy go obaczył á on Jábłko ieść chćiał/ on go prosto vgodźił w gárdło/ padł wznák Niedźwiedź/ on go dobieżawßy prętko łápy odćiał/ przyniosł przed Xiąże/ ktory nagrodę znáczno obiecował temu ktoby go zábił. A ták otrzymał opátrzenie y ten Kleynot ná wieczność/ ktorego ozdobę obaczywßy/ czytáć będźieß o Potomstwie w tym wieku.

Wiele Rycerstwá w Ráwskim Woiewodztwie tego Herbu/ iáko naprzod Dom Kárwowskich rozrodzony.

Dom Rostkowskich támże rozrodzony.

Dom Kotárskich w tymże Woiewodztwie rozrodzony.

Dom Starczowskich tháķże rozrodzony/ y wiele inßych/ o ktorych wiedzieć nie mogę.

O kleynocie Oliwá/

ktory zá Hetmáństwá Przodká herbu tego nádan był Rycerzowi iednemu ná Woynie Pruskiey v Wśi Oliwá/ kędy potym Klaßtor záłożono/ w Roku 1175. Sámbor Xiąże Pomorskie z Fámiliey Gryffow/ o czym przywileie Klaßtorne. Tego vżywáli zdawná w źielonym polu Białley Leliey/ dwá Kwiáty Rożey Czerwoney po krąiách/ Helm tákim kßtáltem iáko widźiß.

Dowodnie o Potomstwie Herbu tego wiedzieć nie mogę/ tylko zá spráwą o Grálewskich/ ktorych iest Dom rozrodzony zá Lomzą y możny/ z ktorych ieden ziáchał był przed woyną do Moskiewskiego/ á stał śie Hostis Patriæ, nie máiąc do tego przyczyny żadney.

Drugi potym Brát iego będąc Stároſtą Wyskim od Illowskiego Kaßtellaná Wyskiego z domu prawdźicż/ zábit w Roku 1582. Miesiącá Márcá/ Dniá 16. nieopowiednie/ vbrawßy śie w Máßkáry/ záiechálimu ná drodze gdy iechał z Wasoßą miáśteczká/ tám z borku wyskoczywßy zábili/ pobrali wßytko przy nim co miał/ záwioßy do wśi brátá swego rzeczoney Glinká/ spalili. Wßákoż śie oná chytra zdrádá nie zátáiłá/ gdy

był pozwan

był pozwan Illowski ná Seym tegoż Roku/ stánął. A gdy sie przyznał/ naprzod go priwowano Dignitárstwá onego/ á potym ścieto. Zostało potomstwo Synowie y Corki tego Stárosty.

O kleynocie Zerwikáptur

tákrzeczonym/ ktory ma być trzy Głowy Kozie ßárościemne w polu brudnym/ ktorym sie przypátrzywßy/ czytáć będzieß o Przodkách y o Potomstwie ich.

☞ Długoß niechetny będąc Przodkom Herbu tego/ nielástáwie ich wspomina/ wßákoż Anonimos opowieda Przodká Herbu tego Drogosłáwá Mężem wielkim/ ktory zákłádał wieś Kozieglowy/ w Roku 1106.

I potym było Potomstwo iego zswowolniało/ iáko ludzie Kozáczcy Vkráinni w częste Interregná/ zá pánowánia Kázimierzá Monárchy Synáá Boleslá wowego/ pokaráni byli/ y teim Kozieglowy odieto/ ktore Mikołáy Woiewodá Krákowski otrzymał z Domu Lisow/ y Zamek w nich założył/ pisało sie potym Potomstwo iego de Kozieglowy.

☞ Opisuie przyczyne Historyk swowolności tych ludźi/ dla tego/ że przez czás długi będąc ná służbie Rzeczypospolitey/ nie plácono im żołdu/ oni pothym zebrawßy do siebie towárzystwá/ náieżdżáli Domy Możne/ brali á przedawáli w niewolą/ y dla thegoż o nich pißę/ Fures & Latrones.

☞ Wieku mego było wiele Potomstwá przy Gránicách Węgierskich znácznego/ wßákoż tylko naypewniey wiem o Cießkowskich v Saczá/ ludźiách Cnotliwych/ ktorych iest Dom rozrodzony.

Inßych znáć áni wiedzieć o nich mogę.

O Książętach Ruskich/

O ktorych v dawnych Historykow czytamy/ że z Lechem y z Czechem od iednego Przodká początek máia. Od tych mamy w tym wieku właśne Potomki Książętá z Ostrogá: Vżywáli zá Herb Mężá ná Koniu á on Smoká bije: A iáko potym ten Herb sobie wzmierził Potomek ich Konstántyn Książe/ o tym niżey czytáć będźieß. Tu ná ten czás obaczywßy właśność Herbu/ czytáć będźieß o Przodkách/á potym o Potomstwie właśnem ich w tem wieku.

☞ Kromer záczyna początek Książąt Ruskich tym sposobem: Per hæc tempora tres fratres Varaïj, Ruricus, Sienieuus, & Trubor, dñari apud Russos septẽtriõales cepisse memorãtur. &c A to było po stworzeniu świátá według liczby Ruskiey/ 6370. A według liczby Kościołá Powßechnego od zbáwienia náßego 861. O czym czytay pomienionego Historyká Xięgi Wtore.

☞ Tenże Historyk wspomina Ruskie Książętá ktorzy ná południe pánowáli/ Kijá/Ścieká/Chorewa/ y czwarta siostre Libide/ ći wßyscy od Imion swych páństwá zákłádáli/á potym ießeroko Potomstwo ich/v drugich przyległych sąsiad przez moc wydźieráiąc/ rosprzestrzeniáło.

☞ Jor Syn Rurykow Jedynowłádecz/ miał Synà Swátosłáwá Jedynowłáyczá/Książe Kijowskie walecżne/ ktory Grekom wźiął nád Dunáiem Zamkow śiedmdźiesiąt/vmárł w Roku 971. Zostáwił synow trzech. Czytay v Kromerá w Xięgách 3. List 49.

Járopełká Tyraná/ktory brátá Kolge dla pánowánia zábił/ zábit potym sam od Włodymirá Książęcia Nowogrodzkiego/ ktory potym gdy zábił brátá/sam był Jedynowłáyczem/ ten Ruską ziemię okrzćić dał. Vmárł w Kijowie/ v Pánny Máryey pochowan/ w Roku 1006. Miał synow dwánaśćie. Kromer w xięgách 3. List 57.

Wysosłáwá Książe Nowogrodzkie/ Izosłáwá Połockie/ Swentopełká Turowskie/Jároslawá Rostowskie/ potym Nowogrodzkie/ potym Kijowskie/Jedynowłáyczem vmárł w roku 1052. Miał synow pięć/o ktorych będźieß miał niżey.

Swántosław Syn Włádymirow/ Książe Drewláńskie/ Mścisław Tymitrukáńskie/Borys Rostowskie gdy Jároslaw Nowogrodzkim został/Zleb Morońskie Książe.

Stánisław/Poświsd/y Sudysław/ ći trzey ostátni Kijowskie y Brestowskie Xięstwá dźiałem brali.

Zásław

Zástaw Syn Jarosławow / Książe Kyowskie / w Roku / 1076. W woysku od brátá zábit / w Kyowie v Preczystey pochowan / miał Synà Swátopełká / ktory też w Kyowie leży. Tego był Bolesław ná páństwo Kyowskie wprowádźił. O czym Kromer w Ksiegách 3. Zostáwił synà Jarosławá Książe Wlodymirskie / ktory zábit pod Kyowem / w roku 1123. O czym Kromer w Ksiegách 5. List 125.

Hreory Włodymierskie Książe / miał Synà Dawidá / o ktorym bedźie niżey.

Wszewold brát Hreorow / Książe Pereásławskie / vmárł powietrzem / Roku 1083. W Kyowie pochowan v świetey Zophiey.

Wenczeslaw Książe Smoleńskie / piąty syn Jarosławow.

Dawid syn Hreorow / ktoremu Książetá wydárły kśiestwo Włodymierskie y Wołyńskie / á dáły mu Zamki / Ostrog / Dubin / Drohobuż / Czárthorzyst / Borzesko / y sto grzywien śrebrá z Kyowá / á sto z Pereásławiá dáwáć ná káżdy rok postopili / ná Seymie Wieticách / w roku 1099. Był to waleczny pan. O czym Kromer w kśiegách 5.

Mścisław syn Dawidow / Kśiąże Ostrogskie / miał Synà Mścisławá / ktory był osiegnął Kyow / vmárł w Roku 1158. pochowan w Kyowie v świetego Fedorá.

Tenże zostáwił synà Mścisławá / Włodymierskie / Wołyńskie y Beiskie Kśiąże.

Roman syn Mścisławow Włodymierskie Kśiąże / potym Hálickie / ktory stolec z Kyowá ná Hálicz przeniosł / zábit v Záwichostá od Polakow / w Roku 1205.

Dánilo brát iego Krol Ruski / od Opisoná z Mezeanu / Legatá Stolice Apostolskiey / w Drogiczynie ná Krolestwo Ruskie pomázan y Koronowan / miał dwu synow / Lwá / y Romaná. O czym czytay Kromerá Ksiegi Dziewiąte / List 239.

Wasilko syn Romanow / Książe Ostrogskie / zostáwił synà Dánilá kśiąże Ostrogskie / ktory potym zostáwił synà Fedorá kśiąże Ostrogskie. Kromer w kśiegách 20. ták o nim czyni wzmiánkę: Theodoretus siue Fetko, Ostrogius Dux Russus, vir strenuus & bellicosus.

Fedor zostáwił synà Wasilá / od ktorego był Iwan Kśiąże ná Ostrogu.

Od Iwáná był Konstántyn / Vir omni sæculo memoria dignus, Kśiąże waleczne / o ktorym Kromer in Oratione sua wzmiánkę czyni w te słowá. Atq; vt à Tartaricis perpetuis nostris hostibus incipiam, horum quidem non contemnendos tres exercitus apud Sluscum tribus prælijs duce Constantino Ostrogio Principe, omni sæculorum memoria dignissimo, ad internecionem pœnæ cecidit.

¶ Tenże ná tey kárcie niżey tegoż Konstántynà wspomina / kiedy v Wiśniowcá cztery y dwádźieśćiá tysiecy tákże Tátárow ná głowę poráził z Mikołáiem Kámienieckim.

¶ Tegoż ná trzećim mieyscu opowieda w teyże Oracij thymi słowy: Non ne omnibus sæculis memorabilis est victoria, qua viginti sex millia Tartarorum eodem illo Constantino Duce parua manu profligata sunt. &c.

¶ Był pothym w wieźieniu v Moskiewskiego / gdy był pogiman ná Wiedruskiey bitwie z wielą Pánow Litewskiego Kśiestwá / iáko z Chlebowiczem / z Litáworem / y z inszymi. Tám go stąd Kniáż Wielki Moskiewski wypuścić długo niechćiał / chcąc to ná nim wyćisnąć / żeby mu był przysiągł posłuszeństwo wiecznie y potomkom iego / czego przewieść nie mogł ná nim.

Wßákoż gdy wyßedł/oddawał to znácznie Moskiewskiemu y ludźiom iego/ co wspomina Kromer in oratione sua ná Liśćie 700. thymi słowy: Orsensem autem illam celleberimam, & cum omnibus ferè omnium gentiũ atq; seculorum victorijs comparandam victoriam, Constantino Ostrogio Principe & Ioanne Suirzouio Ducibus. &c. Osmdźieśiąt tysięcy Moskwy ludźi Rycerskich/ktorzy ono woysko ich/nie tylko żeby byli mogli porážić/ále ták iáko bydło bicźmi zágnáć by byli do swey źiemie mogli/ wßákoż zá pomocą Bożą/á zá spráwą tego Xsiążęcia/iedni kładą że czterdźieśći tysięcy ná plácu ich polego/ drudzy tylko trzydźieśći tysięcy y dwá/ Hetmáni woyská onego pogimáni byli/Oboz obfity wybráli/ Bázylego Xsiąże ono waleczne/ktory Tátáry y inńe przyległe sąsiády swe porażał/áż do Moskwy miástá iego głownego zápłoßyli/ ść y dwadźieśćiá mil od onego mieyscá gdźie był porážon vćiekał/y tám sie z strachu wielkiego ledwie wyśiedźiał. Ták wielką trwogę był w Moskwi onym pogromem to Xsiąże vczynił/ iż Smoleńsk/Nowogrod w Siewierskiey źiemi/y inńe miástá/ktore był przed tym ten nieprzyiaćiel práwie iáko zdrádą pobrał od Xsięstwá Litewskiego/ cześćią zá tego Krolá Zygmuntá pánowánia/ cześćią od Przodkow iego/ bárzoby byli snádnie odebráli by byli zrázu po onym zwyćięstwie w źiemie sie obrocili. Ale pobiwßy/rozgromiwßy/oboz wybrawßy/ wieźniow z Hetmány cztery tysiące znácznych do Polski sie obrocili. A to było roku 1502. Tenże Konstántyn/okázuiąc to Tyrránowi onemu/że ámi sam/ámi potomstwo iego nie miáło być nigdy szczęśliwe narodowi iego. One powinność wymázał/ Herb ktorego ießcze od Przodkow rownego z nimi vżywał/ Mężá ná koniu on Smoká bije/stárł/ á inńy sobie wynálazł/ ták iákoś wyższey widźiał. Wßákożem go ia tu w ten sposob położył/że sa własnego narodu tych Xsiążąt Ruskich wyższey pomienionych/y iedney quondam dźielnice z Moskiewskimi Kniáźiámi.

¶ Tenże Konstántyn miał zá sobą Xsiężnę Slucką/ z ktorą zostáwił dwu Synow.

Iliaßá Xsiąże Ostrogskie/ ktory był tylko iedyną Corką zostáwił z Bieiąta Kościelecką/Podstárbiego Koronnego corką/Kátárzyne/ Hrábiną Zgorki/ Woiewodźiną Poznáńską/o ktorą były wielkie trudności y zámießánia miedzy stany wielkimi. O te był zábit Dymitr Sángußko/Máz sławny y godny pámięći/ o czymeś czytał pod Jástrzębcem. Potym była daná od Mátki Xsiążęciu Siemionowi Sluckiemu/ będąc zmowioną od Krolá zá wyższey pomienionego Hrábie/ktory náiechawßy moca wielką do Lwowá/ wźiął ią przez moc/záledwie y Xsiąże ná ten czás vßło/o czym potym w Historyey ßerzey mieć będźieß/tu sie krotkości folguie. Nie miálá potomstwá/ była potym mente capta.

Konstántyn wtory Syn wyżßey pomienionego Konstántyna/Xsiąże Ostrogskie/ Woiewodá Kiowski/ Pan był Ruskich kráiow wieku mego wielkim obrońcą przećiwko Pogánom/ coć ná potym Historya ßeroko powie/ y tu sie ná krotce przypomni/ iáko wielkie ßkody podiął od Pogan/ktore on przed tym często á strásliwie gromił.

¶ W Roku 1577. Miesiącá Lutego/ Dniá dwudźiestego/ przyczymech sam był w onych kráinách/ gdy mu dano znáć z Bialley Cerkwie/ od Skarzewskiego Podstárośćiego iego z domu Rádwan/ o wielkości Tátar/ktorzy sie przeprawiwßy przez Niepr/ do Wołynią y ná Podole wtárgnąć myślili. Xsiąże Konstántyn wyprawiwßy Posłá z thym do Krolá Stephána/dwudźiestego czwartego dniá tegoż Miesiącá. Rußył sie sam z Dubná do Ostrogá/obesławßy kráiny przyległe/sługi y Boiáry swe/áby sie do niego bez omießkánia śćiągáli. Tám ztąd wyprawił Solgiemá Piethyhorcá sługę swego/ dniá 25. tegoż Miesiącá pod one ludźie. Ktory strza-

skiem onegoż

ſkiem onegoż dniá doßedßy pogan doſtał iezyká/ z ktorym do Xiążęciá przyiechał.

¶ Znowu wyprawił go Xiąże pod ludźie/ poſtawßy z nim ſług ſwoich Mężow ná wybor trzy ſtá koni. Wiedząc go oni ludzie być mężem ſprá-wnym/chętliwie z nim iecháli. Solgien wiedząc też że miał Meże wßytko ná wybor/pokuśił ſie z nimi ná Zagon wielki Tátárow / w ktorym było o pięć tyśięcy człowieká/ſpárli ſtrzałkiem Pogány z mieyſcá/y wiele ich porá-żili/ále iż byłá źiemiá práwie pełná pogan/przyßłá prętko pomoc Tátárom. Co obaczywßy Solgien/począł ludzie ſwe vwodźić obronną rękę ná mieyſce przeſpieczńieyße ná grobla/ w Dworcu wśi Xiążęciá Záſłáwſkiego. Tám długo y mężnie doſyć Tátárom ſie bronili/ zábili Pogan oßeść ſet. Potym mocą wielką Pogánie wpárli ich w wodę/ ſtrzelbą im zámokłá / iednák ſie długo bronili y doſyć mężnie/á iż pomocy nie mieli/wßyſcy zbići od Pogan/ oprocz kilku co vßli obronną ręką/iáko Goślicki Stároſtá Polońſki/á Kozakow kilká/Dymitr/Zámiátnia/Troiánowſki Wołyniec/Szkándałá/ y inßy/ Polońſkich Boiar zginęło w tey tám potrzebie o pułtrzeciá ſtá. A z Solgiemiem záſie ktorzy do Młyná weßli/ácz długo ſie bronili / iáko Kułáhá Kozak/Tyrá Chárwat/Dáßko Buthowicz młody/y ſam Solgien / ći tám zgorzeli/od Pogan zápaleni. To ſie dźiało Roku pomienionego/ wtorego dniá Mieſiącá Márcá / bronili ſie poki im prochu ſtáwáło / ále trudny odpor cżterem niezliczonej liczbie Pogánom.

¶ Drugi záſie Zagon Pogáński we Srzodę dniá dwudźieſtego śiodmego Mieſiącá Lutego przyßli pod Konſtántynow miáſto tegoż Xiążęciá/ do ktorych wyſkoczyło Kozakow z Mießczány o dwie ście koni / poſtrzelili kilku Pogan/lud wyßedł z miaſtá przypátrowáć ſie igrzyſku ich/á gdy oni od wielkośći Tátar byli wſpárći/ záſkoczyli Tátárowie on lud pießy / posiekli y powiązáli á pobrali w niewolę co godne.

¶ Cżwartego dniá Márcá/pod Dubnem Miáſtem tegoż Xiążęciá/ przy ktorym ieſt y Zamek / ná ktorym była Corká iego Xiężná Káthárzyná Pánnā ná ten cżás/z wielą Pań y Pánien inßych/ o kthorey Pogánie wiedząc/myślili iákoby iey doſtáć. A ták ſie poczęli przepráwowáć przez ſtaw ná rzece Kiiew. Ale Xiąże Oćiec iey máiąc ią ná bacżeniu / onegoż dniá wyprawił był ſyná Jánußá z niemálem pocztem ſług/ktorzy vprzedźili pogány do Dubná/o cżym nie wiedźieli/wßákoż ſie im dał tám poznáć / ácz ná ten cżás miał látá młode/ále ſerce onych Dźiádow ſławnych mężne y wſpániáłe/ wielkiey mu śmiáłośći dodáło. Naprzod do nich ná wyćiecżkę zá grobla Cżerniecką ták rzecżoną wybiezał/Pogánie vffaiąc wielkośći ſwey/ mocno ſie opárli ná końcu oney grobley od wzniesienia. Náßy ácz ná nie śmiele vderzyli/wßákoż im gwałtownie ſtrzałámi ßkodźili. Gdy poſtrzelono kilku ſług ßkodliwie Xiążęciu Jánußowi ták że y Siemaßkowi Podkomorzemu Włodymierſkiemu dwoch/záraz Xiąże począł ſwe ná zad do miáſtá vwodźić/zá ktorymi wiecey niż dwá tyśiącá Tátar przyßło ku miáſtu/ále bárzo prętko ſtrzelbą wſpárći/y tám ich kilkádźieśiąt iednym rázem ſpádło zábitych. Drugie potym Zagony bárzo wielkie nádchodźiły mimo Dubno/ wßákoż widząc ludźi doſtátek/nie zábawiáiąc ſie / ßli mimo ku Olyce w źiemie dáley. Oni co v Dubná byli/dniá piątego Márcá po wśiách ſie położyli około Dubná/iáko w Siedmidubiech/ w Ráczymie/ w Pohorelcách / w Miehoroßczy/ ták że ná drugiey ſtronie rzeki/w Torokánowie/ná Wśnieſieniu/w Jwániu.

¶ Tegoż dniá poczęli wielką mocą Dubná dobywáć / ále im Xiąże Jánuß z wielką pilnośći z ludźmi ſwymi odpor dawał / y wiele ich pobił/ miedzy ktorymi był znácżny źieć Cżarzow/ ktorego v Krasiłowá ſchowáli.

¶ Tegoż dniá braniec Moſkwićin vćiekł do Dubná od Tátar/ kthory dawał ſpráwę o ich wielkośći y przeſpieczeńſtwie wielkim / iákoż názáiutrz

ſami to po-

sami to pokazáli/bo przez połonki ná stáwie czynili gáći chcąc sie mocą prze-
práwować/ále strzelba wielka w nich ßkodę czyniono / iednák ná dálßych
mieyscách przeßli tylko z łuki á z ßáblámi / konie przy swych zostáwiwßy.
Od Luckiey brony kilká set ich z łuki sie zákradáiąc / po záchácíu nábiegáli
strzeláiąc/á potym sie zá cháty ábo zá cháłupy vstępowáli / náßy zátym z
rußnicámi do nich wypádli á wygnáli ich zá ostátnie kobylenie. Pothym
drudzy Tátárowie do nich przypádli/wspárli náße áż do miástá / ktorym
náßy ták vstępowáli/iákoby ie ná strzelbę przywiedli / bacząc czás po temu/
sami ná strony iáko rozumieli odstoczyli/w tỹ strzelbę wiele pogan porážono.

¶ Tym fortelem Tátárowie chćieli oßukáć Xsiąże Jánußá/ tu go zá-
bawiáiąc/á drudzy mocą wielką z drugiey strony przez lod od Mánásterá/
ktory zową Szczęsnego Chrestá/a po náßemu świętego Krzyżá/przeprawi-
wßy sie pießo/mosty sobie czyniąc słomiáne przez ploniny ná brzozách/chćie-
li w miásto gwałtem wbieżeć/ále był Xsiąże wßytkie strony dobrze strażą y
strzelbą opátrzył/spárli ich bárzo prętko y niemáło zbili/ludźie z przedmie-
ścia z ßurmic do miástá ku obronie obrocono /á przedmieście ono spalić był
roskazał Xsiąże Jánuß/dla przekázy iákiey miástu y zamku. Wielka trud-
ność przez kilká dni/á vstáwiczną pracą Xßąże Jánuß miał/á práwie pier-
wßą zaprawę iáko sie miał bronić mocy wielkiey nieprzyiaćielá srogiego.

¶ Siodmego dniá Márcá/Xsiąże Konstántyn niemálych trudnośći
vżywáiąc z nieprzyiaćielem po roznych Miástách y Zamkách swoich/ przez
sługi y sam przez sie/posłał do Dubná posłá swoiego Tátárzyná z Ostrogá/
dowiáduiąc sie coby sie tám dźiało. W tym Tátárowie pogimáli posłá one°/
wßákoż go táka cnotá rzadźiłá/że serce onym Pogánom skáźił / powiedáiąc
im/że Xsiąże Konstántyn ma lud wielki / z ktorym ná was chce vderzyć.
Oni dawßy mu wiárę/záraz od Dubná odstąpili / wßákoż odchodząc wiel-
kie ßkody poczynili/wßytkie wśi popalili/ y iedney cáley cháty nie zostáwili.

¶ Idąc od Dubná/rozdźielili sie ná troie/pod Jámpol/pod Krzemie-
niec/y Zawiśniowiec ku Załoßczam/ wielkie ßkody ogniem y mieczem czy-
niąc/Krzemieńcá/Wiśniowcá/Bázyliy/mocą dobywáć chćieli/ ále bacząc
nie po swych plecách/dobrze opátrzone/odstępowáli.

¶ Ták tego roku wielka był ßkodá od Pogan to Xsiąże popadł/ że ie
trudno oßácowáć było/przez dwieście wśi w iego páństwách popalonych
było. Ná drugich mieyscách studzy iego fortunnie Pogány gromili / ták
pod Krasiłowem za spráwą Jármolińskiego Agiśa Stárosty iego Bázyliy-
skiego/ktory w Czerniohowcách/máiąc zsobą niemály począt ludźi/zástoczył
Zagon Tátar / ktorym wielką zdobyczą odiął / y wiecey niż przez sto Pogan
ná plácu zostáwił zbitych. Owa z onego Zagoná ledwie trzech ich vßło / á
dźieśięć żywych pogimánych było.

¶ Tenże iuż pod samym Krasiłowem tákże Tátárow zástoczył kilká-
dźieśiąt/ktorzy sie im kręcili/chćieli ie ná ludźie náwieść/ ále ich ták żárko o-
stoczyli/że im vchodźić długo nie dáli / wßytkie zbili / tylko dwá vćiekli. W
tym lud wielki Pogáński do nich nádchodźił/ktory oni postrzegßy/ do Miá-
stá vstąpili.

¶ Przed tym zá pámięći moiey wiele ludźie tego Xsiążęćiá Pogan po-
gramiáli ná roznych mieyscách/iáko w roku 1573. A przed tym/ná ten
czás to rok nań był niefortunny/wielkie ßkody popadł. W Historyey ßerzey
spráwy y zasługi iego przećiwko R. P. czytáć będźieß.

¶ Tenże ná wßytkie potrzeby do Moskwy znáczną pomoc Krolowi
Stephánowi dawał/o czym będźie w Historyey.

¶ Zostáwił z Tarnowską z Domu Leliwą Janá Hrábię Káßtellaná
Krákowskiego y Hetmáná Koronnego Corkę Potomstwo. Naprzod.

¶ Jánußá wyżßey pomienionego/Xsiąże práwe y waleczne / ktory
iákoś wyżßey czytał/ thylko osmnaśćie lat máiąc/ znáczną nádźieię Oycu

spraw swoich

spraw swoich Rycerskich okazał. Potym iáko wiele w potrzebách z Pogány bywał/nie iedno mieysce w Hiſtoreyy to vkaże.

¶ Z młodości ná Dworze Cesárskim z wielkim dostátkiem czás długi sie bawił / gdźie postronni Narodowie w młodości iego wßeláke postępki wychwaláli/y wielce go poważáli.

¶ W Roku 1582. Ożenił sie w Węgrzech Fámiliey wielkiey y możney Szeredow/po ktorey wźiął Zamek Mákowice/ y wiele wśi przyległych około Bárdyowá.

Konstántyn wtory Syn tegoż Konstátego/ od teyże Tarnowskiey/ktory tákże Przodkow swoich náśladuiąc/wielkie Poczty ná tegoż nieprzyiaćielá/iáko Pan pográniczny/chował/y z niemálym kosztem.

Alexánder trzeći ná ten czás ieszcze w młodym lećie będąc/ náukámi sie báwił.

Corki te były tegoż Książęcia/ Helżbiethá Kißczyna Stárośćina Zmudzka.

Káthárzyná Rádźiwiłowa / Káßtellaná Trockiego żoná/ ktory sie pisał Książęciem ná Dubinkách y ná Bierzey/vmárłá Roku 1579. Zostáwiwßy synaczká/po ktorym vmárłá w kilká niedźiel. Tá będąc Pánną á mießkáiąc w Dubnie Zamku Oyczyſtym/ iákoś wyższey czythał / ná on czás gdy Tátárowie mocą go wielką dobywáli/z wielką pokorą Pánu Bogu sie modliłá/to máiąc ná myśli/ieśliby był Pogánin miástá dostał/w przekop wskoczyć myślilá w wodę/ á niedostáwáć sie żywo w ręce nieprzyiaćielowi/ácż od Pány Pánien/ktorych przy niey było wiele/ vstáwicznie strzeżoná byłá. Pánna będąc y Pánią potym/ták żyłá w boiáźni Bożey/że poczćiwe spráwy iey godneby opisánia ßerokiego/wßákoż tu krotkości folguiąc/ominąć sie muśi ná ten czás.

☞ **Tegoż Domu y tey dźielnice były Książętá Záśláwskie/** ktorzy nie podleyßey gotowości záwße ku obronie Rzeczypospolitey były w onych kráiách/zostáwili obá potomstwo.

☞ **Od tychże Książąt Ruskich wyżßey pomienionych** Książętá Proñskie dźielnice y początek máią / o czym znáczne świádectwá dawáią Listy Wielkiego Xięstwá Litewskiego przemierne miedzy Krolem Kázimierzem á Książęty Ruskimi/ czego maß kopiją dla pewnieyßego dowodu w te słowá pisáno.

¶ Miłością Bohá y Hospodárá Kázimierá Krolá polskiego/ Wielkiego Kniáźiá Litewskiego/Rus: Pru: Zmudzkie°. ć. My Kniáź Dymitrey Fiedorowicz/y Kniáź Siemion Fiedorowicz Nowośielski/Odoiewski/Worotyñski y z swym Brátáńcem Kniáźiem Iwánem Michayłowiczem/biliśmy czołem Hospodárowi Krolowi Kázimierzowi W. K. L. ábyśmy nas przyiął w służbę/y Hospodár Krol W. K. L. nas sług swych pożálował/przyiął w służbę po Dźiádu swym W. K. L. Witułdźie. A mamy iemu wierno służyty we wßytkim bez wßeláke chytrosty/ á iemu nas we czći w żálowániu do skończenia derżety/ iáko Dźied iego Wieliki Kniáź Dźiádá náßego derżał y Oycow náßych we czći y w żálowániu/á politnie nam dáwáć po stáryźnie/ á byty nam po Krolowey woli y W. K. L. S kim będźie miren / ino y my z tym mirni/ skim nie miren/ino y my z tym nie mirni. ć. ć. A z Wielkiem Kniáźiem Moskiewskim/z wielkim Kniáźiem Proñskim / z wielkiem Kniáźiem Pereiáśláwskim/kto będźie W. K. L. derżeć/ z thymi my mamy Sad swoy mieć po stáremu. ć. ć.

¶ A ták tu bacżyß/że to záwße iedná Dźielnicá tych Książąt Ruskich bywáłá/miedzy ktorymi ieden z Książąt Proñskich (gdy sie był zá ßcześćiem podniosł/Iwan Kniáź wielki Moskiewski/á począł drugie vćiskáć) nie mogąc ścierpieć wielkich krzywd/opuściwßy przestrone oyczyste páństwá swe/

z wielkimi ſtárby przyiechał do Krolá Zygmuntá Pierwßego Synà Káźimierzowego/wdźięcznie przyiet y znácznie opátrzon. Był potym Woiewoda Kijowſkim/miał zá ſobą Jedore Bogußowne podſtárbiankę Wielkiego X. L. po ktorey wźiął Bereſteczko ná Wołyniu/ y wiele inßych máietnośći. Zoſtáwił z nią Synà Alexándrá/Stolniká W. X. Litewſkiego/ wielkiego miłośniká Rzeczypoſpolitey/ ktorey k woli á ſławie nieśmiertelney wielkim kośztem ſłużył/ ná wßytkie expedycye Moſkiewſkie ieźdźił zá pánowánia Krolá Stephánà. Był Pan vczony/ wiela źiem obyczáiow świádomy/y iezyki ich vmiał.

Tegoż Woiewody Corká Helżbietá Zborowſka/Káßtellanká Gnieźnieńſka/Grudźiacka/Odolánowſka/Wolpieńſka.&c. Stárościna/ vmárłá w roku 2577. Zoſtáwiwßy tylko iedne Coreczkę imieniá ſwego/ćiáło iey leży w Pleßowie.

¶ A to maß właśnie plemię Xiążąt Ruſkich wyżßey pomienionych/ ktore dawne Hiſtorye z Lechem á z Czechem mienią od iednego Przodká mieć początek/z ktorych iedni bez Potomſtwá męſkiey płći ſchodząc/á Mońárchowie/ Krolowie/ y Xiążętá Polſkie/ do ſtanow Máżeńſkich Corki ich biorąc/iákoś czytał pod Orłem/ Xięſtwo Ruſkie Práwy przyrodzonymi/cześćią też przez miecz opánowáli. Ci záśie ktorzy ſpokoynie ná cześćiách ſwych przeſtawáiąc żyli/to Potomſtwo zoſtáwili/od ktorego Xiążętá z Oſtrogá idą/y Xiążętá Záſtáwſkie.

¶ A iż to ieden rod był z wieká dawnego z Xiążęty Moſkiewſkimi y iedną Dźielnicą/tedy od tych ktorzy práwie ná Pułnocy dźiał bráli/iáko ich Liſt wyżßey wſpomina zá pánowánia Káźimierzá Krolá/ y Wielkiego Xiążęćiá Litewſkiego. Jáko Wielkiego Kniáźá Moſkiewſkiego/Wielkiego Kniáźá Prońſkiego/y Wielkiego Kniáźá Pereiáſłáwſkiego/z tych właśnie krwią idźie Alexánder Proński/Stolnik Wielkiego Xięſtwá Litewſkiego/á ſiostrá iego rodzona Zborowſka Káßtellanká Gnieźnieńſka. W Hiſtoryey ßerzey o zacnośći Domu tego czytać będźieß.

☞ Dokończenie Ksiąg Wtorych.

O Kleynotiech/z ktorymi zrozmaitych kráin wiele ludźi Rycerskich tu do Polski przyiechało. Ksiegi Trzećie.

O Kleynocie Roża ktory tu przyniesion z Czech/iáko o tym maß v wßytkich Historykow/ przez Męża ſławnego rzeczonego Poray/ od ktorego Kleynot ten y tá Fámilia nazwiſko nieśie/ o czym czytay v Miechowity ksiegi wtore/ liſt trzydziesty pierwßy.

A ták przypátrzywßy ſie własności Herbu/ czytáć będzieß o Przodkách y o potomſtwie ich/ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge. Ma być Roża w Czerwonym polu Białla.

☞ Dawności Herbu tego trudno áby ktory Historyk dostátecznie dośiądz mogł/gdyż w Narodzie Slácheckim Rzymſkim/gdy ießcze Pogánie byli/świadczą o nim Księgi Inſcriptionum Sacroſanctæ Vetuſtatis, per Raimundum Fuggerum, Caroli V. & Ferdinandi Imperatoris Cõſiliarium: Ktore dał wielkim kosztem wydrukować/z ktorychcmći tu wyiął kilká napiſow grobowych/ná ktorych ieſt ten Herb Roża wyryta o pięći kwiátách/ ták iáko iey w tym wieku Rycerſtwo Polſkie używa. Naprzod według wyżßey pomienionego Scriptora/ ten Text y Herb Roża ieſt nápiſany y wykonterfetowány.

Mediolani ad S. Dionisium in porta noua:
Rufia Saueris Cryſipo, Coniugi fecit.
In agro Capuano, in villa Sancti Petri, vbi Capua antiqua erat:
L: Alfius maximus, viuus ſibi & memoriæ Alphiæ Chryſopolis Vxoris ſuæ, bene de ſe merenti fecit.
Romæ in domo Petri Chiauelucij Notarij Tranſtiberini.
Dis manibus ſexti perpennæ Firmi,
Vixi quõadmodum volui, Quare mortuus ſum neſcio.
Romæ in Eccleſia S. Quirinij & Iuliæ iuxta Turim Comitum.
Deis & Genio: Rodonis Domitiae: Aug: Ser:
exactor. Hered: Legat, Procurat: V. a. x. m. x. xiij.
Rhodonius Fratri optimo pijſsimo, & gemino, ſibi fecit.
In Germania Auguſtæ Vindelicorum ad S. Vdalricum ſub

testitudine æd: S. Michaelis.

Vitalius vigor sibi & Vitallo virili Fratri viuos fecit.

A ná wßytkich Stupiech y Grobiech przy tych Teꝛćiech Roża.

☞ Tegoż Herbu w Czechách iest Dom stárodawny y mo-
żny/ießcze onych Rzymskich Slácheićow Vrßynow/ teraz w onym Krole-
stwie naprzednieyßy/á Rozemberkámi od Rożey názwáni/ktoꝛa ſie y po dźiś
dzień pieczętuią. ić.

☞ Z opisánia Historykow/ y nas w Polßcze rozrodźi-
łá ſie tá Fámilia od przodká Porái/o ktorym niżey czytáć bedźieß: A to był
Brát rodzony Woyćiechá świętego Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/ ktory tu
był przyßedł tym sposobem/iáko opowieda Ráthálog w Roku 996. po
Robercie z domu Ciolek/o czym pißę Miechowitá w ksiegách 2. w te słowá.
ADALBERTVS z Rodźicow slácheтnych vrodzony/z Oycá Slawnikà/
y z Mátki Strzesiſłáwy/ z Miáſteczká Lubliczá / z młodości v Biskupá
Mágdeburgeń: mießkał/ktoremu toż imie było Adalbertus, Od tegoż Bi-
skupá był miánowan Woyćiech / iákoby Exercituum Consolator. Potym
po śmierći Dytmárá Biskupá Práskiego był wźięt ná Biskupstwo Práskie/
w roku 981. Bedąc Biskupem/ náuczał pilno Wiáry świętey Chrześći-
áńskiey/karał Czechy z tego że żon wiele mieli/á Zydom ludźie oboygá stanu/
Mießczyzne y Białegłowy w niewolą przedawáli/w Niedźielne dni świę-
te z nimi ná rynek wyieżdżáiąc/ wiele niechrześćiáńskich spraw czyniąc/Cery-
monij Pogáńskich záżywáli/z czego ich on vpomináiąc iáko práwy Pástyrz
gromił. A gdy go słuchać niechćieli / owßeyki ießcze grożili / on opuściwßy
Biskupstwo ßedł do Rzymu/á w klaßtorze świętego Alexego z brátem Gau-
dentiuſem mießkał ſiedm lát/w wielkiey Bogoboyności y Swiątobliwości
żywotá. Czechowie mßcząc ſie oney ſrogości iego ktoꝛą im okázował w ná-
ukách swych ku dobremu ich dußnemu/ wbieżawßy do miásteczká iego Oy-
czystego Lubicza/pięć bráćiey iego zábili/Soborá/Spicymirzá/ Sobroſłá-
wá/Zymissá/y Czástáwá/á nie máiąc ná tym doſyć/ wßytek narod ktory te-
dno był dośiągł krwią Biskupá Swiętego/ wygubili/ y ludźie w miásteczku
poddáne ich/ná ostátek miásteczko spalili/tylko brát ieden Poray został/kto-
ry Krolowi Polskiemu Bolestáwowi służył przez kilká czásow/ o czym be-
dźie niżey.

¶ Tenże potym Biskup Swiety/zá pánowánia Arcybiskupá Mágun-
tyńskiego / ktory do Papieżá pisał / áby Woyćiech Biskup do stádá swoiego
przyiechał do Czech/pißąc mu o wielkich rosterkách w Biskupstwie iego.
A gdy ſie Papieżowi wymawiał/powiedáiąc/ że Czechowie ludźie źli/ náu-
czáć ſie nie dádzą. Powiedźiał mu Papież: Jeſli cie słuchać nie bedą/otrzy
proch z nog swoich á idź do inßych kráin/á náuczay drogi zbáwiennej.

¶ Gdy ſie wrocił Biskup Woyciech świety do Prági/náuczał/gromił
lud niepoſłußny/o Páná Bogá niedbáły. ić. Potym czásu niektorego / ba-
cząc iż nie ßłá w pożytek náuká iego/przez ſen vſłyßał głos od Páná Bogá w
te słowá: Ty ſpiß abo leżyß/ á mnie powtore niewiernym przedawáią.
On zátym wstał/ßedł ná rynek/ tám co iedno obaczył Chrześćian/ ktꝛore w
niewolą Czechowie przedawáli/wßytkie odkupił á wolno roſpuścił.
Szedł znowu do Rzymá/á od Papieżá Benedyktá Szoſtego thego imienia
wźiąwßy dozwolenie ßedł do inßych kráin kędy Pogáni mießkáli / á przepo-
wiedał słowo Boże. Wßedßy do Węgier / Gieize Książe y z Synem iego
Stephánem w wierze potwierdźił. Potym po wßytkiey Polßcze chodząc/
słowo Páńskie rozsiewał miedzy onymi nowymi Chrześćiány/w roku 996.
Do Krákowá przyßedł każąc po Slawieńsku vstáwicznie / ná thym mieyſcu
kędy teraz Kościoł świętego Woyćiechá/ktory po iego zábiciu zbudowano.
Opuściwßy Krákow/ßedł do Gniezná / gdźie zá nim Krol ábo Monárchá

Mieczław z ſynem ſwym Boleſławem iechał/ná wßytkim go roſtázuiąc opá trowáć potrzebámi. Tám po śmierći Roberthá Arcybiſkupá z Domu Cioiek/ zá wielkimi namowámi Mieczłáwá Monárchy przyiął po nim mieyſce/ ná ktorym mießkał trzy látá/ iáko to Káthálog opowieda. Potym nápomniány od Angiolá ßedł do Prus zoſtáwiwßy ná mieyſcu ſwym brátá rodzone° Gaudentiußá/ á tám ſam Pogány wiáry náuczał/ kedy był záprowádzon od Polakow. A gdy tám chwile niemáło chodząc po oney źiemi przepowiedał ſłowo Páńſkie/ á náuczał Wiáry świetey Chrześćiáńſkiey: Potym idąc dáley/ przewożąc ſię przez Rzekę Oſſę/ nie máiąc pieniędzy czymby przewoz zápłáćił/ począł go Przewoźnik ßárpáć/ á potym z iádu wielkiego vderzył gi wioſłem w głowę bez obrony. On mu zá to podźiękowawßy precz poßedł/ á znowu po wśiách y po miáſteczkách chodząc/ náuczał wiáry przez tłumáczá ábo wykłádáczá ſwoich ſłow/ powiedáiąc im/ że Słońce ktore oni chwalili zá Bogá/ tákże Mieśiąc/ Ogień/ Jeźiorá/ Láſy/ y inßе/ że to nie byli Bogowie/ ále ſtworzenia Boże. Wßákoż oni Miniſtrowie ich fálßywi á zdrádliwi/ zábiegáiąc temu áby nie hánbił Bogow ich/ zmowili ſię nań iákoby go zágubić mogli.

¶ A ták w Piątek 23. dniá Mieſiącá Kwietniá/ ná iednym pagorku przy brzegu Morſkim/ nie dáleko miáſteczká Feßhauph/ náßli Mężá świetego gdy Mßa świętá miał/ naprzod go ſiedm kroć przebili/ á potym rozśiekáli/ odćiawßy głowę ná drzewie záwieśili/ ktorey Orzeł przez trzy dni ſtrzegł/ do tąd poki Goſpodarz iego wßytkich członkow nie zebrał/ y tám nie dáleko onego mieyſcá gdźie go zábili nie pochował. O tym vſłyßawßy Boleſław Chábry Monárchá Polſki/ poſławßy Posły/ ſtáráł ſię o ćiáło iego. Do ktorego Prusacy wſkázáli/ żeśmy Bogá twoiego zábili/ á ták ći ćiáłá iego nie wydámy/ áż nam ták wiele złotá pośleß iáko záważy.

¶ Poſłał Boleſław Krol záraz Káplány z inßymi ludźmi Rycerſkimi/ dawßy Złotá to co rozumiał ſpotrzebę. A gdy dáli Ciáło ná Wagę/ vkázał Pan Bog cud tákowy/ że zgołá nic nieząważyło/ wßákoż oni według zmowy przyiąć muſieli. Poſłowie też ciáło wźiawßy w nową ſkrzynię/ y nowe prześćierádło okrywßy/ do Polſki przywieźli. O czym máiąc wiádomość Boleſław Krol/ gdy iuż byli ná gránicách/ nábrawßy z ſobą Biſkupow y Káplanow inßych/ thákże lud poſpolity z nimi záßli ná drogę/ padł Krol obliczem ná źiemię/ przyiął Ciáło z vczćiwośćią y prowadźił do Klaßtorá Trzemeſeńſkiego/ ktory był Mieczław Oćiec iego fundował Zakonnikom/ ktore zową Regulares, świętego Auguſtynа Reguły/ o ktorym Zakonie niżey ná ſwym mieyſcu mieć będźieß. Potym záśie w krotkim cząśie zebrawßy wiecey ludźi wßelákiego ſtanu/ przeprowádźił ono ćiáło do Gniezná 20 dniá Mieſiącá Páźdźiernikа/ gdźie z wielkiey łáſki miłego Bogá/ dla zaſług Biſkupá świętego/ zá żywotá kwitnąć począł. Niemcy/ Węgrowie/ y z inßych kráin ludźie grob iego náwiedzáli/ á przez zaſługi iego od Páná Bogá Wßechmogącego poćießenia w żądzách ſwoich bráli. Ceſarz Otto będąc ćießko niemocą źiety/ z vmyſłu ſwego y záráda tych ktorzy mu zdrowia życzyli/ áby náwiedźił grob iego/ záraz z ſrogiey niemocy powſtał/ y tenże Koronę Boleſławowi Krolowi dárował/ y ſam go nią w Gnieźnie Koronował/ o czym ßerzey w Hiſtoryey czytáć będźieß.

¶ O tym Arcybiſkupie S. piſał Janicius Poetá te wierßе.

Qualis Adalbertus fuerit, quid Gnezna requiris,
Nonne vides Sancti Buſta Beata viri?
Quis facit hæc viuus, facitq; mortuus, haud quis
Nunc feret ob Dominum, quæ tullit ille ſuum?

☞ Gaudentius Brát iego rodzony/ iáko to Káthálog opowieda/ ießcze zá żywotá iego był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ ná ktorym żył lat ſiedm/ wiodąc tákże żywot świątobliwy/ vmárł w Roku 1006.

W Gnieźnie pochowan. Po nim nástał Hippolitus Włoch / o ktorym ná mieyscu swym czytáć będzieß.

¶ O tym Gaudentiuśie pisał Clemens Janicius te wierße.

Ceſit Adalbertus, Frater Gaudentius orbum
Suſcepit, viuo fratre iubente, gregem
Germano ſimilis, ſimilis ſolet eſſe colore
Ex vno fuerit quæ roſa nata rubo.

☞ **Poray Brát trzeći/ktory służył ná Dworze Bolesłáwá** Chábrego/przed tym niż był Woyćiech świety przyßedł ná Arcybiskupſtwo/ták iáko o tym piße Miechowitá w Kśiegách wtorych. Miał opátrzenie od tego Krolá znáczne/od ktorego áż po ten wiek bárzo wiele potomſtwá mamy w roznych Woiewodztwach/ y niektorzy ſa w Sierádzkim Woiewodztwie/ktorzy ießcze to nazwiſko Poráiowie nioſa/y ták ſie pißa.

☞ **Żyroſłáwá wſpomina Długoß Biſkupem Wrocłáwſkim**/w Roku 1091. Był wźiet po Pietrze z Domu Lis / á piße o nim że był rodem z źiemie Krákowſkiey/to było za pánowánia Hermaná.

☞ **Rádoſtá Biſkupem Krákowſkim opowieda Kátálog** w Roku 1116. Był wźiet po Maurze Włochu/vmárł w roku 1141. Ten wiele Dźieśiećin Klaßtorowi Tynieckiemu ná wieczność dárował/czego potwierdźił Egidius Biſkup Tuſkulánſki Kárdynał/od Kálixtá Papieżá tego imieniá Wtorego/Legat po wßytkiey Polßcze y po Węgierſkiey źiemi. Naprzod był Ardźiekanem Krákowſkim/á od wßytkiey Kápituły dniá pierwßego Lipcá zgodnie obran / o ktorym piße/ że był Vir moribus grauis & maturus, y żywotá świątobliwego/ácż był w gniewie porywczy / wßákoż go látwie vſtromił/in viros probitate conſpicuos benignus & gracioſus, wielki obrońcá Kośćiołá Bożego. Żył ná Biſkupſtwie lat 25. máiąc ná ſobie świerzbiączkę przez kilká czásow/potym we dworze ſwoim Kielcách zá chorzał/rozrzadźiwßy dobrze dom ſwoy/ſpráwiwßy ſie chwálebna świątośćio/vmárł Roku 1142. Dźiewiętnaſtego dniá Mieśiącá Styczniá/ w Kośćiele Krákowſkim ná Zamku pochowan / po nim nástał Robertus z Domu Korab.

☞ **Boguchwałá Biſkupá Poznáńſkiego/ wſpomina Kátháłog w Roku 1128.** Był wźiet po Páwle z Domu Grzymálá. Był naprzod Kánonikiem Krákowſkim/ przez Fulká Arcybiſkupá potwierdzon y poświecon/á po nim nástał Piotr z Domu Prawdźicź/iáko o tym Długoß świadczy/nie był żyw tylko dwie lećie ná Biſkupſtwie.

☞ **Wincentego Biſkupá Krákowſkiego opowieda Kátálog w Roku 1207.** Piſał ſie z Kárnowá od Opátowá/był wźiet z Proboſtwá Sędomierſkiego/przez Innocentiußá Papieżá potwierdzon/á przez Henryká Arcybiſkupá poświecon/tego tylko ſamá Kápitułá obrálá/nie dawáiąc tego w moc nikomu inßemu. Ten w Kielcách do Kośćiołá Pánny Márycy dźieśieć prebend fundował y nádał.

¶ Był to Biſkup bárzo nabożny/ żył ná Biſkupſtwie bliſko dwánaśćie lat/potym zá dozwoleniem Papieżá Honoryußá/dobrowolnie ſam Biſkupſtwo ſpuśćiwßy/wßedł do Klaßtorá Jędrzeiowſkiego przyiąwßy Regułę/ w Roku 1218. Tám mießkał lat pięć / vmárł Oſmego dniá Márcá/ w Roku 1223. A támże pochowan.

¶ Zá tego Biſkupá grom był ná Zákrystyą ná Zamku vderzył/ Kázuły y inße apparati ktore w ſkrzyni iedney leżáły popalił.

¶ Opowieda go ſynem Boguchwałá/á Mátká iego była Bogná/dárował wśi ſwoie Oyczyſte Klaßtorowi Jędrzeiewſkiemu/Czernikow y Soyczow/przy bytności Henryká Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego/Gedeoná Płockiego/Ogierá Krußfickiego/y przy Mßczuiu Kśiążęciu Pomorſkim.

¶ Tenże Klaßtorowi Pokrzywnickiemu dárował dwie wśi swoie oyczyste/Niekisialke y Kárwow/zákázawßy Synowcom swoim pod klątwámi wieczńymi/to iest/Bogusławowi y Sulisławowi/ Synom Bogusławowym/áby sie ich nigdy nieupominali. Ciálo iego leży w Jedrzeiowie w Klaßtorze/nád ktorego grobem iest to Epitaphium.

Vincentius Kadlubek de villa Karkovv, de armis Rozarum, vir acris ingenij, diuina & humana literatura insignis, ex præpoſito Sendomirień aſſumptus in Præſulem, anno vt ſupra, per Innocencium Papam confirmatus, & per Henricum Archiepiſcopum conſecratus, præſedit annis decem: Demũ obtenta licentia, ab Honorio Papa renuñ Epiſcopatum, Religionem Cyſterceń Ordinis in Monaſterio Andrzeouień profitetur, atq; ibi ſub Regula in obſeruantia luſtro, vno anno exacto, Chriſto Chriſti Miles ſpiritum redidit, & in chori medio corpus eius à Fratribus terræ commendatur, anno 1223.

¶ Tegoż Biskupá Kroniká polska Láciñskim ięzykiem pisana/ktora zową Chronica Kadlubkonis.

¶ Ten do Háliczá odnośił Sálomea śiostrę Leßkowę / Kolumanowi ſynowi Krolá Węgierſkiego Andrzeiá/w Roku 1208. Náſtał po nim Iwo de Koñſkie z Domu Odrowąż.

☞ Boguchwałá Biſkupá Poznáñſkiego opowieda Kátálog/że był wźięt z Kántoryey Poznáñſkiey/po Mrokoćie z Domu Szeligá/ ten kupił wieś Kozłow Kośćiołowi Poznáñſkiemu do Stołu Biſkupiego/ Kśiąg bárzo wiele nákupił/żył lat puł iedennaſtá/po nim náſtał Piotr z domu Łodźia/vmárł w roku 1184.

☞ Boguchwałá Trzećiego Biſkupá Poznáñſkiego thegoż Kleynotu opowieda Káthálog po Pietrze z Domu Łodźia / żył lat dźieśięć ná Biſkupſtwie/vmárł Roku 1175. Piſał ſie de Cienelin / po nim náſtał Pietrzyk z domu Abdánk.

☞ Żyroſławá wtorego Biſkupem Wrocławſkim wſpomina Długoß w Roku 1170. Był wźięt po Wálcerze z Domu Zadorá/ potwierdzon od Piotrá wtorego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego tego imieniá/ z przyzwoleniem Boleſławá Wyſokiego Kśiążęcia/vmárł w Roku 1181. Po nim náſtał Fránko z Domu Prawdźicz.

☞ De Michałow wiele Mężow ſławnych/ Senatorow możnych/Priuilegia y inńße ſcripta opowiedáią. Kromer wſpomina Mikołáiá w Kśięgách dwudźieſtych ná Liśćie 464. tymi ſłowy/zá pánowánia Władyſławá Jágiełłá Krolá Polſkiego. Exercitui vero vuiuerſo, & ſummæ rerum præfectus eſt Nicolaus Michalouius, gente Roſeus, Caſtellanus & Præfectus Cracouień: Huic Rex dedit in mandatis, vt hoſtiles Regiones longe lateq; vaſtaret: O czym ßerzey czytay ná mieyſcu náznáczonym.

Tych co ſie piſali de Korożweki/wiele możnych Senatorow opowiedáią Kreſławá/w Roku 1174. O ktorym v Miechowity czytay Kśięgi Trzećie.

Dobieſławá/ták Hiſtorye iáko wiele Liſtow Koronnych opowiedáią Káßtellanem Krákowſkim / w Roku 1380. O thym niżey czytáć będźieß.

Kreſławá z Korożwek Káßtellanem Sędomierſkim/ktory był od Jágiełłá zoſtáwion Stároſtą ná Lucku / o czym v Kromerá czytay Kśięgi Pietnaſte.

¶ W tymże cząśie Kreſławá wſpomináią Hiſtorye y Liſty rozmáithe Káßtellánem Wiślickim.

Kreſławá opowieda Káthálog Biſkupem Włocławſkim/ był wźięt po Pietrze Moßyńſkim z Domu Łodźia/ będąc Kánelerzem Koronnym/po

ronnym / po nim nástał Wincenty z Domu Nowiná / o czym Kromer w Kśigách Trzydźiestych.

Piotrá z Korożwek / wiele Listow Koronnych opowieda podstárbiem Koronnym / w Roku 1485.

Zawiße z Korożwek / Biskupem Krákowskim opowieda Káthálog / był wźięt po Floryanie z Mokrská z Domu Jelita / alias Kozlarogi. Był to Syn Káßtellaná Krákowskiego Dobiesłáwá / był obran w Niedźiele Srzodopostna / w Roku 1393. Przez Vrbáná Szostego tego imieniá Papieżá w Strygonij / ábo przez Arcybiskupá Strygońskiego z roskazánia iego był poświecon. Przyiechał ná Biskupstwo w Roku 1394. Pothym wtorego Roku śiedm Mensionárzow przy Krákowskim Kośćiele fundował / nádawßy im Dźieśięćiny po wsiách stołu swego / to iest / po Grotkowicách / po Gietczyney woli / Lántkowicách / Krasinie / Klántkowie / Sánspowie / Porebce / Zasłoniech / Gárdlicy / Thomkoniech / Szczekárzewicách / Nakrowicách / Zielenicách / Smarżowicách / y po iednym Ogrodźie Czarney wśi / dla tego / áby Officium Beatæ Mariæ Virginis głosem śpiewáli.

¶ Tenże był Vicegerentem Kroleśtwá Polskiego od Lodwiká / iáko o tym świadczy Káthálog / y támże o nim pisze / że był wiecey mundanis á nizli diuinis rebus intentus: Vmárł w roku 1396. po nim nástał Jan Rádlicá z Domu Korab.

Dobiesłáwá z Korożwek Woiewoda Lubelskim opowiedáia rozne Priwilegia / ták Koronne iáko y Klaßtorne / w Roku 1475.

Stánisłáwá z Korożwek opowiedáia naprzod Kánonikiem Krákowskim / potym Podkánclerzem Koronnym tegoż czásu y roku / o czym w Kronikách Polskich y w Liśćiech rozmáitych czytałem.

Mikołáiá z Korożwek Káßtellanem Lubelskim / w Roku 1505. Drugiego Káßtellanem Rosperskim w tymże czásie.

Pioruny / Wrzody / z tychże Korożwek pámieć ludzka nieśie / y rozmáite Scripta wspominaią / the Korożweki w Domu Zadorow w tym wieku.

☞ **Wieku mego od tychże Przodkow były Domy znáczne** y Rzeczypospolitey zásłużone / iáko naprzod Dom Buzeńskich w Woiewodztwie Sierádzkim / z ktorego wiele ludźi z dawná możnych á zásłużonych R. P. rozne scriptá / w Aktách źiemskich / Grodzkich / tákże Priwilegia ich / y Listy Krolow Polskich opowiedáią / Naprzod.

Spytká Stolniká Sierádzkiego nayznáczniey opowieda list Miástá Buzeniná / ktore zákładał w Roku 1378. Gdźie tám stoi w te słowá: Ad peticiones Domini Spitkonis Dapiferi Siradieñ, filiorumq; suorum, damus omnibus & singulis in præfata ciuitate locatis & locandis, a data præsentium quinq; annorum, libertatem ab omnibus solucionibus regalibus, exactionibus, tributis, contribucionibus, & alijs quibuscunq; censeantur, liberos & solutos, super quo præsentes dedimus nostro sygillo sigillatas. Datum & actũ Siradiæ, in die Beatorũ Petri & Pauli Apostolorũ, anno vt supra.

¶ Tegoż opowieda List Władysłáwá Jágiełłá / ábo iuż Synà iego / tákże Scripta w Roku 1419. Ktory temu miástu pomienionemu práwá y wolności wypráwował / iáko to opowieda List w roku pomienionym tymi słowy: In nomine Domini amen. &c. Quomodo cupień Opido Buzenin in terra Siradieñ sito, condicionem facere meliorem, vt nostris suffultum munificentijs sub nostro fœlici regimine vtilia se sentiat incrementa recepisse: ad instantes itaq; petitiones Nobilis Spitkonis ibidem de Buzenin, fidelis nostri Militis, Forum annuale in festo Catharinæ Virginis quatuor diebus, Forum vero Septimanale quibuslibet ferijs quintis singulis annis sta-

tuimus & de-

tuimus & decernimus, perpetue in eodem celebrandum. &c. &c.
Támże ius Teutonicum de iure Polonico odmienił. Datum Vislicíæ Feria secunda post festum Sancti Bartholomei, anno Domini 1419. Per manus Reuerendi in Christo Patris Domini Adalberti Episcopi Cracuień, & Cancellarij Regni Poloniæ supremi, Venerabilis domini Ioannis Saphraniec Decani Cracouień, Regni Poloniæ Vicecancellarij, sincere nobis dilectorũ.

¶ Tenże Spytek/iáko to okázuie znácznie oprávy Ziemskie/zostáwił z Helżbiety de Brolno/Piotrá/Zawiße/y Janá: ßczedł stárßy bez potomká.

Zawißá zostáwił Synà z Bozowińska/ wßákoż zábit ná Bukowinie zá Olbrachtá.

Jan trzeći zostáwił z Borzykowska z domu Abdánk synow trzech y Corke iedne Kátárzyne / ktora naprzod była zá Andrzeiem Duminem/z ktorym zostáwiłá Sebestyaná Duminá/y Márgorzátę Romißewską/ Bábe dźśieyßych/o ktorysches pod Herbem Rożlarogi czytał. Potym była zá Wáwrzyńcem Thobaßem/ktorzy sie w tym wieku Zaluskimi zową.

Spytek Buzeński Syn Janow był Kánonikiem Krákowskim y Gnieznieńskim/vmárł w Turku/pochowan w Lowiczu ná Thumie/ o ktorym Epitáphium powieda.

Woyciech syn wtory Janow/ktory ácż miał zá soba Dorotę Rosińską/wßákoż z nią potomstwá żadnego nie zostáwił.

Jan trzeći syn Janá Buzeńskiego/ zostáwił z Káthárzyną Laską z domu Korab /naprzod te syny.

Mikołáiá/ktory tylko w ośmi lat vmárł/ pochowan w Kośćiele ś. Szczepaná w Krákowie/o ktorym Epitaphium powieda támże.

Spytek drugi syn Janow vmárł powietrzem w Krákowie/ pochowan w Wieliczce.

Jan syn trzeći Janow/vmárł powietrzem/w Roku 1519. w Krákowie v świetey Anny pochowan.

Olbrycht Buzeński syn czwarty Janow / młodo vmárł/ w Lowiczu pochowan/w Roku 1512.

Sebestyan Buzeński Syn piąty Janow/Práwnuk Spytkow/vmárł w Rálowicách/pochowan we wśi Radźimiu.

Piotr ßosty syn Janow był Sędźia Ziemskim Sierádzkim/ ktory miał zá sobą Jádwigę Konopnicką/Andrzeiá Stárosty Wieluńskiego Corkę z domu Jástrzębiec/ z ktorą zostáwiwßy dwoch synow y cztery corki/ vmárł w Rálowicách dniá 4. Kwietniá / w Roku 1579. pochowan we wśi Zegry/żył Lat 67. y Mieśiecy pieć.

☞ Tych to synow Oćiec Jan przerzeczony/ vmárł w roku 1538. Dniá 22. Máiá/ wespołek z żoną Kátárzyną Dźiadkowską/ Ciáło iego pochowáne leży w Zádźimiu w grobie Mármurowym pod miedźiáną Tablicą/o ktorym támże Epitaphium powieda pisane w te słowá.

Generoso Domino Ioanni de Buzenin, & in Ralauice hæredi, defuncto anno domini, 1538. Die 22. Maij, & eiusdem fide coniugi Caterinæ de Dziatkouice, quæ obdormiuit in domino, anno domini, 1526. Die decima quarta Ianuarij, parentibus suis longè Charissimis Hieronimus Buzenski, Zupparius Cracouień, ac Sacræ R. M. à Secretis, suæ erga illos singularis fidei & amoris, perpetuum munimentum erigi curauit, anno domini 1554.

☞ Tenże Hieronym/Syn tego Janá śiodmy/ wieku mego był Podstárbiem Koronnym/ Zupnikiem Zup Krakowskich / Stárosta Brzezinckim/Dobczyckim/Krzeczowskim. Ten ácż był Sekty Kálwinowey/ wßákoż dla dobrych spraw iego może być rownan do onych przodkow świe-

tych/o ktorychcś wyżśey czytał. Była w nim wielka pobożność/sprawiedliwość/y wszytkie sprawy pochwalenia godne y pámięci wieczney. Ták o nim mawiano tawnie ieszcze zá żywotá iego: Ktoby chćiał Cnotę wymálowáć/á nie miałby do tego Wizerunku/ może z Bużeńskiego Hieronymá Ossoby. Był wielki miłośnik ludźi vczonych y Káplanow ná tym vrzędźie. Jurgielty ábo prowincie ná Zupie/wszytkim choćby w skárbie pieniędzy nie było/swymi własnymi płáćić kazał tey godźiny ktorey przyśli. Ale ieszcze świety wiek był zá iego roskázowánia w żupie.

¶ Ten zá dobrego zdrowia swoiego te wszytkie Vrzędy spuścił do rok Krolá Stephánа. Vmárł Káśtellanem Sierádzkim á Stároſta Krzeczowſkim/nád Grobem ná Chorągwi ieſt ten napis.

Illuſtris & Magnificus Dominus, Dominus Hieronimus Buzenski de Buzenin, Caſtellanus Siradień, & Capitaneus Krzeczowień. &c. ob eximias ſuas virtutes, quatuor Sereniſsimis, Sigiſmundo Primo, Auguſto, Henrico & Stephano Regibus Poloniæ, ac omnibus hominibus longè chariſsimus, Thezauri generali regni, & Salinarum Cracowień officio, multos annos fœliciter adminiſtrato, atque tandem diu optate quietis amore, ſua ſponte depoſito, animo tranquillo & ſereno, piis operibus intentus, in domino obdormiuit Krzeczowiæ, Die 26. Nouembris, anno Domini, 1580. ætatis ſuæ 66.

¶ Miał zá żoná Reginę z Witowic Czerną z domu Nowiná/ Stániſławá Stároſty Dobczyckiego Corkę/ po ktorey wźiął Zábno y inſze imiona w Krákowſkim y Sedomirſkim Woiewodztwách/ z ta zoſtáwił dwoch ſynow/ Naprzod Páwłá Adoleſcentem Nobilem, & Sanctæ Catholicæ Religionis cultorem, Był Stároſta Dobczyckiem/ vrodźił ſie w Krákowie/ w Roku 1556. Dniá 20. Sierpniá po w Niebowźięciu Pánny Máryey/piątey godźiny w noc/ze Srzody ná Czwartek. Vmárł w Wiedniu/ w Roku 1575. Máiąc wieku lat 19. O ktorym Epitáphium támże powieda in templo Scothorum, ná Mármurowym grobie piſane w te ſłowá.

Paulus Buzenski à Buzenin Polonus, Ampliſsimo loco natus, adoleſcens, Dobczyceń præfectus, cum in acerba ætate ingenij fructus vberimos edidiſſet, breui annorum ſpatio ingentem curſum gloriæ emenſus, ad dignam vitam ſumma virtute, eam terris inuidentibus fatis aduolauit, anno 1575. 16. Calendas Septembris, ætatis XIX.

Hieronimus Pater in regno Poloniæ, ſummus regni ærarij præfectus, filio amabiliſsimo mæſtus poſuit.

☞ Piotr Bużeński Syn Wtory tegoż Hieronymá Káśtellaná Sierádzkiego/Stároſtá Brzeźnicki y Dobczycki/ ktory ſie był vrodźił w roku 1559. Dwunaſtego dniá Wrześniá/ śiodmey godźiny w noc/ze Wtorku ná Srzodę po Narodzeniu Pánny Máryey/ożenił ſie we 22. leciech/ poiął Konſtáncyą z Mirowá Myśkowſką/ Zygmuntá Myśkowſkiego/Stároſty Oświećimſkiego y Zatorſkiego Corkę/ Synowice rodzoną Biſkupá Krákowſkiego Piotrá z domu Jáſtrzębiec/Roku 1580. Dniá 29. Miesiącá Czerwca/ w dźień świętego Piotrá y Páwłá Apoſtołow/ we Dworze Biſkupiem w Krákowie/ z wielkiem kośtem było weſele/ktory w młodym wieku ſwoim/ſtáteczności á y ſprawámi poczćiwymi Oycá nie wydał/ktemu był Vir literatus, Co o nim táſnie powieda Ratio, ktorą piſał de Ortu totius vitæ curiculo & morte Brátá swego Páwłá wyżśey pomnionego/ktora ieſt in lucem wydána/w Roku 1576.

¶ Zoſtáwił dwie Corce/Reginę ktora ſie vrodźiłá w Dobczyckim Zamku Stároſtwie iego/w Roku 1582. Dniá trzećiego Kwietniá/Feria tercia poſt Dominicam ludica, die Martis, ante ipſum tactū horæ noctis ſequentis, de feria tercia in feriam quartam, vmárł roku 1583.

☞ Jan Bużeński/ Syn Piotrá Sędźiego Sierádzkiego/

był Stároſta

był Starosta Ostrzeßowskim/Krolow Henryká y Stephána Sekretharz y Dworzanin/był wieku mego człowiek znáczny y godny/ vmárł w Dynebur-gu w Inflánciech/w roku 1581. Dniá 29 Grudniá/máiąc wieku 30 lat/w Litwie w Wilnie pochowan w Kośćiele świętego Janá/o ktorym ná Chorągwi powieda napis támże w te słowá pisany.

Ioannes Buzenski de Buzenin, Cepitaneus Ostrzesouień, Sereniſsimorum, Henrici & Stephani Regum Poloniæ Secretarius & Aulicus, cum in aulis principum ſuorum ſingularem fidem & virtutem in omni ſua actione probaſſet, & cum peregre Legationibus aliquod honeſtiſsime peractis, tum in patria ſub Stephano Rege fortiſsimo & belicoſiſsimo ad Gedanum, Poloſcum, Wielkolucum, & Pleſchouiam, operam ſuam nauaſſet, pace inter Regem & Moſchum coeunte, vnà cum ſuo Rege ex bello rediens iuuenis, pietate, doctrina, humanitate, & morum inſigni elegantia vultus, etiam ſingulari gratia præditus, atq; omnibus amabilis, in ſumma ſpe & expectacione, ſummorum honorum, & in flore ipſo Dinemburgi, regis ipſius & tocius aulæ, incredibili dolore, ac ſuorum ingenti deſiderio relicto, febri moritur, xxix Decembris, anno 1581. ætatis vero ſuæ anno xxx.

Hieronym Bużeński/ Syn tegoż Piotrá/ ktory miał zá żoną Trepczánkę z Wilkoiecká z domu Topor/zoſtáwił z nią Corkę Annę.

Sioſtrá iego rodzona Kátárzyná/ była naprzod zá Gaśiń-ſkiem/ábo zá Wierzchlińſkim/ potym zá Bártoßem Biſkupſkiem/ ktory ſię piſał z Bobrownik/Woyſkiem Wieluńſkiem.

Márgorzátá Bużeńſka/ Corká Piotrá thegoż Sędźiego/ vmárłá Pánna.

Reginá trzecia śioſtrá ich/ ktora byłá zá Máćiełem Rudnic-kiem podſędkiem Sierádzkiem/ z ktorym zoſtáwiłá potomſtwo.

Annà śioſtrá rodzona Podſkárbiego Koronnego Ptaßkow-ſka/z ktorym zoſtáwiłá Corkę Konopnicką/potym ßłá zá Marćiná Baleń-ſkiego z domu Jáſtrzębiec/z ktorym zoſtáwiłá ſynow cżterech.

☞ Dom Dabrowſkich w Sierádzkiem Woiewodztwie/ w Rádomſkim Powiećie ſtárodawny/ ktorego przodki opowiedáią Liſty doſtáteczńie ludźmi wielkimi á Senatormi możnymi/ cżego tu maß świá-dectwo doſtáteczne w tym liśćie.

In nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Amen. Nos Cazimirus Dei gratia Dux Cuiauiæ, Lenciciæ, Dobrzinenſisq; prouinciæ, &c. Tam modernis quam futuris Chriſto corde mente puris, præſens ſcriptum inſpecturis, ſalutem in prædulciſsimo Ieſu Chriſto, à viris doctiſsimis artium ſcriptoribus, & anaturaliter ſapientibus decretum eſt, acta rerum temporalium ne proceſſu in obliuionem hominum temporis, cum tempore labantur, litterarum teſtimonio perpetuari, vt ait quidam Poetarum: Conuenit ergo probo quod ſic primordia ſumat, incubet, & in finem tendat ad vſq; bonum. Qua de cauſa vniuerſorum noticiæ præſentium tenore duximus declarandum, nos donationem hæreditatum ratam habere ac inconcuſsam: Comiti Spitigneo Palatino Lenciciæ à Patre noſtro Duce Conrado, ob fidele ipſius ſeruitium, ei ſuæque poſteritati iure hæreditario perpetuo colatam, quorum hæreditatum ſunt iſta nomina, Dąbroua, Rogaczeuo, Makoſicze, Tarlino. Nos etiã dictus Dux Cazimirus, præfato Comiti Spitigneo, fideli eius ſeruitio inſpecto, villam Screpſeuo, cum omnibus vtilitatibus, ei ſuæq; poſteritati, iure hæreditario contulimus poſsidendam: in cuius donationis ac confirmationis perpetuitatem, litteras noſtras Sygilli noſtri munimine roboratas duximus indulgendas, præſentibus his, Stephano Caſtellano de Siradz, Vrbano Caſtellano Lencicień, Nicolao Caſtellano Spicimirień, Dobeslao Iudice Curiæ, Strzeskone Pincerna, Ioanne Dapifero, Panczlavvo Venatore Curiæ,

tore Curiæ, Siechone Venatore Lencicień, Ioanne Venatore de Sieradz, Mrockone tribuno Spicimirień, Cusma Subdapifero, Floriano Thesaurario, Vittto Subiudice Curiæ, Subthesaurario Ioanne, Mauricio Subcancellario. Acta autem sunt hæc in Mirano, anno gratiæ ab Incarnatione dōini 1248.

¶ Tegoż Spitygniewá z Dabrowy Woiewody Leczyckiego Potomki właśnie opowiedáią Listy Domu tych Dabrowskich/ iáko Thomaßá dźiedźicá w Dabrowie. Potym Theodoryká/ pielsa Peregrina Janá/ y synáiego Stánisłáwá Ardźiekaná Gnieznieńskiego/ ktorego ciáło leży w Krákowie ná Zamku/ iáko o nim powieda Epitaphium pisane w te słowá.

Reuerendi Domini Staniſlai Dabrovvski, Archidiaconi Gneznenſis, Cracouień, Wladiſlauień Canonico, Viro pietate, doctrina, morum grauitate inſigni, aliquod Archiepiſcoporum Gnezneń Cancellario, erga inopes & Studioſos Patrono, percȝ liberales & propenſi amici poſuere, Anno 1575. ſecunda Ianuarij, ætatis eius 73.

¶ Mikoláiá Podſędká Sierádzkiego/ ktorego Syn wieku moiego był Olbrycht Dabrowſki Mieczník Sierádzki oſtáteczným Potomkiem iuż tego wyżßey pomienionego Woiewody Leczyckiego.

☞ Dom Grußczeńſkich ſtárodawny támże w tym kráiu/ wſpomina Káthálog Janá Arcybiſkupem Gnieznieńſkim/ był wźięt po Janie ze Sprowey z domu Odrowąż/ Roku 1464. Od Páwłá Papieżá tego imieniá Wtorego potwierdzon w Piątek 19 dniá Páźdźiernikà/ Roku vt ſupra, z Krákowſkiego Biſkupſtwá/ ná ktorym tylko rok był/ cztery Mieſiące/ y dni iedennaśćie. Ten ſie piſał z Gorniewicz y z Grußyc/ iáko to Káthálog opowieda. Był to Syn Chorążego Sierádzkiego Janá Grußczeńſkiego/ á Márgorzáty Nárámowſkiey. Ták o nim piße/ że był in vitia petulanciæ procliuus, mundanis & temporalibus deditus.

¶ Wiele powinnym swoim z dobr ſtołu Arcybiſkupiego rozdał/ á oſobliwie Bártłomieiowi Káßtellanowi Káliſkiemu brátu ſwemu/ á drugie imioná záfrymárczył/ wßákoż z przyzwoleniem Kápituły.

¶ Tenże Klaßtor w Lowiczu Fratrum Minorum zbudował.

¶ Tenże Kośćioł w Rzegowie ná pámięć Stánisłáwowi świętemu zbudował/ á ku chwale miłego Bogá/ ktoremu nádał dźieśięciny ná Báwole y w Krákowie.

¶ Tenże Dźieśięćin Kośćiołowi Sedomierſkiemu v Pámny Máryey wiele przydał/ iáko w Potnorowie/ w Potworowſku/ w Woli ktorą zową Kośia kaleń/ w Kazowie/ w Kazulce długim/ w Dłuſkiey woli/ w Gutowie/ w Gutowſkiey woli/ y w Czarney. ć. czáſy wieczną mi. Wßákoż był zá to wźiął od Kápituły Sedomierſkiey pietnaśćie ſet złotych. Potym będącá Arcybiſkupſtwie lat dźiewięć y dni dźiewięć/ vmárł nagle/ pochowan od Brácięy rodzonych/ Mikoláiá Kośmidrá. Ten Kośmider kupił był Dom w Kálißu ßynkowny/ y dał go Bárnádynom/ bo z niego mieli impedimenta od pijánic. Y Bártoßá Káßtellaná wyżßey pomienionego/ w Gnieźnie. Po nim obrán Jákub Sienieńſki z domu Debno/ w roku 1472.

¶ piſał o tym Janicius te Wierße.

Laſciuus, petulans, mollis, propenſus in omne,
Gruſcinius vitium nequitiamq; fugit.
Dum bibit ad ſacras & cantat nocte Lucernas,
Protinus in Cautum, mors inopina rapit.

☞ Tego Domu Kozmińſcy/ z ktorych ieden wieku mego był Rotmiſtrzem ná Podolu. O Barthlomieiu Kozmińſkim czytay Kromerá naprzod Kśiegi 14. List 356. Potym w Kśięgách 15. List 367.

☞ Rożycowie Krzepiczcy/ piſali ſię z Boryßowic/ wſpomina Káthálog Andrzeiá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ naprzod był Theo-

munieńſkim/potym Lwowſkim/ áż Gnieźnieńſkim/ báwił ſie Dworem cżás długi/był cżłowiek vcżony/ á záwße dobrey myſli. Był ná Arcybiſkupſtwie lat ſiedm̃/był wźięt po Fryderyku Krolewicu Polſkim/ w Roku 1503. Vmárł 1510. Po nim náſtał Jan Laſki z Domu Korab/Ciálo iego leży w Gnieźnie/nád ktorym to Epitáphium.

Ioannes de Lasko Archiepiſcopus Gnezneñ, adoptationis memor anteceſſori ſuo Andreæ Roza de Boriſovvcze, Anno 1510. Die 20. Aprilis mortuo, Sacrofagum Marmure decorat. Herb Roża.

¶ O tymże piſał Ianicius Poeta te wierße.

Vna tot æſtates vixit Roſa florida ſemper,
Et vernans nullo tempore digna mori.
Cana quidem, ſed grata fuit omnibus illis,
Qui choreas, ludos, deliciaſque colunt.

Z tychże Rożycow/z Boryßowic ida Jáktorowſcy/Dom ſtárodawny y znácżny/ wßákoż byli alieni á fide Catholica.

☞ Dom Jzbieńſkich álbo Rusieckich w Wielkiey Polßcże/

Wſpomina Káthálog Benedyktá Jzbińſkiego Biſkupem Poznáńſkim/ w Roku 1545. Cżłowiekà żywota dobrego/y przykładnego Biſkupá/był wźięt po Páwle Wolſkim z Domu Łábeć/ po nim zoſtał Andrzey Cżárnkowſki z Domu Nałęcż.

¶ W Klaßtorze v świetey Troyce w Krákowie/ opowieda Epitáphium/temi ſłowy: Benedictus Izbieński, Epiſcopus Poſnanienſis, fratri ſuo Petro Izbinski, Canonico Wladiſlauień, Secretario Regio, Anno, 1518. Die 16. Auguſti, vita functo hic ſepulto poſuit.

Marćin Rusiecki álbo Jzbinſki/ Synowiec tego Biſkupá/

ktory ſie z Jzdebná wieku mego piſał/był Skoláſtykim Krákowſkim/Gnieźnieńſkim/Poznáńſkim. cż. Kánonikiem. Temu gdy poſtał Krol Biſkupſtwo Poznáńſkie/ á chćiał od niego áby dał dźieſięć tyſięcy/ niechćiał Biſtupſtwá przyiąć/powiedáiąc/ że ſie tego kupowáć niegodźi/ ále ieſli mie Krol Pan moy bacży godnym tego Vrzędu/ niechay mi da ták iáko ſie to dáć godźi/ tedy przyimę. O świętego bacżenia Káplan záiſte/ktory pámiętá ná ſłowá Grzegorzá świętego/ktory mowi o Symonitach álbo Giezytách: Quicunq; Sacros Ordines vendunt aut emunt, Sacerdotes eſſe nō poſſunt, vnde ſcriptum eſt: Anathema danti, anathema accipienti. &c.

Ten w Jzdebnie Oyczyźnie ſwey Kośćioł zmurował/ w Strzałkowieńá Prebendźie w Woiewodztwie Sieráckim kośćioł tákże zbudował/inßych potym ſpraw iego pámięći godnych wiecey ći hiſtorya powie.

☞ Gárnyßowie/dom ſtárodawny y rozrodzony w Sieráckim Woiewodztwie/ Stániſław Podſtoli Krákowſki/ Máż znácżny/ záchowały/miał zá ſobą Dźiałyńſką/ z ktorą potomſtwá nie zoſtáwił.

☞ Dom Wilczkow w Ruśi ſtárodawny/ z ktorych ieden był Arcybiſkupem Lwowſkim/ w Roku 1503. Był wźięt po Andrzeiu Boryßewſkim tegoż Herbu/o cżym Kromer piße w Kśięgách 30.

Derſłáwá wiele Liſtow opowieda Podkomorzym Lwowſkiem/w Roku 1505.

¶ W Roku 1576. Byli cżterzey Bráćia. Marćin Woyſkiem Lwowſkiem/był to cżłowiek możny w onym kráiu/ßcżedł bez potomká.

¶ Mikołay/ ktory był Mężem ſpokoynym/ żył przez cżterdźieśći Lat celebs, potym mente captus vmárł.

¶ Jan trzeći zoſtáwił Potomſtwo z Bálicka.

¶ Páweł Cżwarty/cżłowiek ſtáteczności y pobożności wielkiey/ cżáſu potrzeby meſtwo znácżne z nieprzyiacielem okázował/ á w ſpráwách y żywocie mo-

wocie mogłby go rownáć do onych Przodkow świetych/ o ktorycheś wyżżey czytał.

Wileżyńskich Dom ná Kuiáwách stárodawny/znáczni mężowie wnim wieku mego byli/wzięni/iákoBártoß/ktory był práwie ornamentū patriæ.

Jámiołowscy odGniezná Dom stárodawny.

Trzebieńscy w Mázowßu Dom stárodawny.

☞ **Dom Grochowickich w Wielkiey Polßcze/w Kczynskim Powiećie.** Był Jákub/ktory wieku mego zostáwił z Orßula Gwiazdowska z domu Bogorya/synow trzech/Piotrá/Janá/y Wácláwá.

Dom Niekmierowskich/ stárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/ Przodek ich był Stároſta Krzepickim/á ten trzymał te Miástá/ Dusenin/Widáwe/Lutomiersk: A gdy mu Podkomorzy grámico grunthu śiłá odiął/á inßemu przysądził: on gi zábił ze wßystkiemi Assessory/ trzynaśćie ich záras poległo/prze co przekonány práwem/vtráćił był wiele máiętności/miał Synow trzech/ z ktorych od iednego idą Niekmierowscy/ z ktorych Marćin był wieku mego do postug K. P. Moż godny.

Dom GOrskich/ w Pilznienskim Powiećie/ stárodawny y znáczny.

Męczynscy/w Lubelskim woiewodztwie/dom znáczny.

Wybránowscy/w Poznánskim Woiewodztwie dom stárodawny/ wieku mego był Wáwrzyniec Rotmistrzem y Mężem sławnym/ w każdey potrzebie znáczným/ miał wybráńce pod swo moco/ z ktorymi wiele á z pochwałą ludźi Rycerskich z nieprzyiaćioły czynił.

Biernáczcy od Kálißá/Dom stárodawny.

Strzałkowscy támże v Kálißá/ był ieden z nich wieku mego Jákub Archimagerus Wagroweceń.

Lipniczcy/w Sierádzkim Woiewodztwie/Dom stárodawny.

☞ **Dom Dobrosołowskich/ z Czesikowá ná Kuiáwách/** ábo w Wielkiey Polßcze/Byli trzey bráćia rodzeni w Rusi/ludźie Rycerscy. Jáko naprzod Marćin rzeczony Knecht/ Rotmistrz y mąż sławny/ten gdy Bohdaná Hospodárá Wołoskiego Turcy z páństwá zegnáli/Zamku Choćimiá mężnie obronił/w potrzebách potym y przed tym znáczných bywał z rożnymi nieprzyiaćioły/ták Krolestwá Polskiego/ iáko w inßych kráinách. Gábryel/ y Stánisław bráćia iego rodzeni/mężowie dobrzy.

Zákßeńscy/w Sierádzkim Woiewodztwie/wspomina Epitáphium iednego w Gnieznie pisane/ w te słowá. Venerabilis Dominus Iacobus de Zaksin, Canonicus Gnezneñ mortuus Anno 1518. Orate pro eo. Herby/Roża/Topor/Jelitá/Srzeniáwá.

Támże w Sierádzkim Woiewodztwie Chrzanowscy/ Kodrepscy/ Sobiekurscy/Domy stárodawne y rozrodzone.

Kuczowscy/w Sierádzkim Woiewodztwie/z ktorych ieden był Opátem Swietokrzyskim/ iáko o nim Epitáphium w Klaßtorze támże powieda/w te słowá: Sepulchrum Reuerendi Domini Andreæ Kuczowvski, Abbatis S. Crucis Calui Montis, obiit anno 1576. 16. Octobris. po nim nástał Tomas Polánowski/z domu Stáry koń. Tegoż Opátá brát rodzony trzymał od tegoż tám Klaßtorá wieś Modlibożyce/ zostáwił syny Męże wyborne/y ludźie Rycerskie.

Sobieśierscy/w Wielkiey Polßcze/dom stárodawny/z ktorych był Jákub znáczným w posługách Rzeczypospolitey/ Deputhatem ná Trybunalech bywał/zostáwił synow pięć.

Garkowscy/Dom stárodawny y znáczny w Sierádzkim woiewodztwie.

Krępscy/w Sierádzkim woiewodztwie/dom stárodawny.

Dom Latko-

☞ Dom Latkowskich támże z Sierádzkiego woiewodztwá stárodawny/ z ktorych Máthuß Latkowski wieku moiego był Maż w spráwách R. P. bieglym/ miał máietność nábyta w Przemyskiey źiemi/ á potym w Lubelskiey/ zá stárostwá Janá Teczyńskiego Káßtellaná Woynickiego Pisarzem był Grodzkim/ ná tymże vrzędźie vmárł.

Máciey Latkowski miał synow piąci/ z ktorych wieku mego tákże byli dwá miedzy nimi znáczni/ y miedzy wielkimi stany dla poczćiwych spraw záchowáli. Naprzod Symon/ ktory w postronnych kráinách ná Rycerskich śie spráwách báwił/ z czego przyßedł był do wielkiego miedzy narody postronnymi mniemánia. Był Káwálerem Máltyńskim/ potym Komendorem Opáwskiem/ á iż thám in ordine isto być nie może iedno práwy slách ćić Vrodzony poczćiwie/ by nalepßem Mężem był y nasprawnieyßem/ tedy ten przerzeczony Symon Latkowski/ dawáiąc o sobie świádectwo onemu towárzystwu/ tym Listem Krolá Augustá tego probował/ ktorego maß sens w te słowá.

Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. &c. Significamus præsentibus literis nostris, quibus expedit vniuersis & singulis præsentibus & futuris, &c. Quod cum precibus à nobis contendissent Consiliarij nostri, vt testimonium dare dignaremur de vera gemina & legittima nobilitate nobilis Simonis Latkovvski, vt eo facilius accessum habere possit, ad omnes eas vitæ conditiones, honores & gradus, ad quos nobili sanguine procreatos, tam ius gentium, quam iura quælibet ciuilia & municipalia vocant. Nos non inuiti eam gratiam, homini nostro faciendam esse existimauimus, cum enim nobilitas inter cætera virtutis esse præmium soleat, eidem virtuti, quin vberrimos fructus operum suorum referat, inuidere nefas esse putamus. Quod eo libentius fecimus, quod nobis persuasum sit plerosq; fore, qui intuitu tantorum præmiorum effuso cursu, ad virtutem atq; adeò nobilitatem contendunt, maioribus certe illius, qui talia præmia à prædecessoribus nostris mentis eorum digna primi retulerunt, grati animi nostri iudicia dabimus. Testamur itaq; præsentibus omnibus suprascriptis quorum id interest aut interesse poterit, prædictum Simonem Latkovvski longe repetita serie maiorum ipsius, nobili sanguine ortum, vereque nobilem esse, ac pro nobili semper habitum, pro imaginibus nobilitatis, seu stemate Rosam albam in cãpo rubeo gerere, nihilq; tale, vel per parentem ipsius, vel per ipsummet comissum esse hactenus, quod nobilitati contrarium ipsum ea ipsius prærogatiua indignum redderet. Quæ omnia vniuersis & singulis Principibus, tam Ecclesiasticis quam secularibus Dominis, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, omnium ordinum religiosorum magistris, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Ciuitatum, Oppidorum, Castelorum, Villarumq; Rectoribus, ac eorum locum tenentibus, denunciantes hortamur, vt eum pro nobili habere, ac de ea quæ eius fert conditio consignandum præsto esse non dubitent, facturæ nobis S. vestræ rem gratam, subditis vero nostris ne aliter faciant serio mãdamus, in cuius fidem præsentes litteras manu nostra subscriptas Sigillo nostro communiri iussimus. Datum Varschouiæ sexta Februarij, Anno domini. 1564. regni nostri, 34.
Sigismundus Augustus Rex.

Służył potym ná Podolu Zołnierską/ gdźie Mestwá swego znáczne ßtuki okazawßy/ iechał znowu do cudzey źiemie/ był Kápitanem ex stipendio Maximiliani Imperatoris ná Zamku Bábie/ pod Hetmánem Groffem de Salma, gdźie Mestwo swe okazał y spráwę Rycerską/ z wielką sławą Narodu Polskiego/ y nagrodę otrzymał Kommendárstwo pomienione/ ná ktorym vmárł/ Maż sławy y pámięći godny.

Stánisław

☞ Stánisław Latkowski Brát tegoż Symoná rodzony/ młodości w ziemiách cudzych sie schował/ był to maż záchowánia wielkiego/dla vczynności ktora ludźiom oboygá stanu pokázował/ ták pánom iáko też y Mieysckim ludźiom/wielki kredit w káżdey ziemi miał/czego też bárzo przestrzegał/nie tylko sam z strony swey/ále też y z strony tych zá ktore rečył abo przyrzekał. Włoski/Fráncuski/Niemiecki ięzyki vmiał/ wßytkim Polakom ktorzy iedno tám te kráie náwiedzáli/ znáczńie pomocen był / w potrzebách ratunku dodawał/pieniędzmi zákládał/od wiela przednieyßych Fámiliy/y od wßytkiego Rycerstwá Polskiego/ktorzy Syny swe do postronnych kráin sylali/milowan y powažan był.

¶ Ten potym przyiechawßy do Oyczyzny/ w Krákowskiey ziemi máietność miał nábyta/y tám sie oženił/ á będąc Mężem dobrze záchowálem/ niechcąc nic potomstwu zostáwić skądby ie nápotym nieprzyiaciel ßczypáć czym miał/nie táiąc vpadku przodká swego/z strony dobrego mienia ten list od Krolá Stephánà wypráwił/z ktorego dla czego to vczynił státecznie wyrozumieß/á tego maß ten sens.

Stephanus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. &c. Exposuerunt nobis certi Consiliarij nostri, in Comitijs nostris Generalibus Varschauien celebratis, Nomine nobilis Stanislai Latkovvski, eum ac Maiores suos ex nobili genere oriundos quidem fuisse, atq; eundem Stanislaum Latkovvski & parentem suum nunquam ab integritate boni Viri, & ea fide quæ aliquo excessu violata peccantes nobili honore diminuere solet desciuisse, verùm eo nomine tantum parentem præfati Stanislai Latkovvski maioribus suis inferiorem redditum esse, quod ex viuēdi racionibus more nobilium circumscriptis tenuiori fortuna deturbatus, in Opidum Pabianice sese contulerit, ac ibidem pro condicionibus suæ rationi longo tempore deguerit: in eo tamen suo necessario statu, tanto studio virtutis ad recuperandam maiorum suorum dignitatem cursu enixum esse, vt cum ipse sese in nobilem viuendi perfectiorem morem aserere, refragante eadem fortuna non potuisset, liberis suis ad omnem honestatem conformandis, eam operam nauauit, vt alter eorum minor natu Simon Latkovvski, multis à iuuentute sua bellis externis exercitatus, rerum præclarè gestarum testimonium, hoc est cooptationem in numerum militum Maltensium, & postea Comendoratum Opavien, apud externos consecutus sit. Alter vero præfatus Stanislaus in externis regionibus pariter à pueritia educatus, virtute sua, fide & integritate egregium passim, apud externos quoq; & suos etiam nomen sibi comparauerit. Verum hoc vnum tantum eum subuereri, nequid præsenti vitæ suæ instituto, in quo se comparatis sibi terrestribus bonis collocauit, ipsa tantū parentis sui in Opido Pabianice inhabitacio officiat, aut sibi à quopiam probro obiciatur: Suplicauerunt itaq; nobis certi Consiliarij nostri, pro præfato Stanislao Latkovvski, vt eum specialibus litteris nostris in statum nobilium aserēremus, ac si quid iure dictante ex auita ipsius nobilitate per parentis sui in ciuitate inhabitationem, ac vitæ susceptas raciones decessisse alicui videatur, id autoritate nostra abrogamus, &c. &c. Eundem Stanislaum Latkovvski, in pristinum maiorum suorum integrum statum, & morem viuendi nobilium regni nostri sese incorporantem, specialibus etiam litteris istis nostris aserēdum esse duximus: vti quidem præsentibus literis nostris non secus ac si primis etiam ordinum iudicijs noua nobilitas ipsi attributa esset, vnanimi eorundem ordinum voluntate aserimus. Circaq; nobilitatis suæ auita & paterna Rosæ albæ in campo rubeo insignia conseruantes, dignitatem ipsius & nobilem honorem in verum nobilitatis statum, ac libertatem restituimus ac incorporamus, eumque & posteros ipsius, cum ad omnia iura, libertates, prærogatiuas perfruendas, tum ad possessiones quas suis terestres, vel iam possessas, vel quouis tempore possidendas, æque ac alios regni nostri nobiles aptum habilemque

reddimus &

reddimus & pronunciamus, ita tamen, vt præfatus Staniſlaus Latkovvski more iuxta præſcriptum legum Regni noſtri nobiliũ viuat, munera bellica & alia officia, tam tempore belli, quam pacis æqueſtri ordini incumbentia, iureq; ſtatuti expreſsa aſtrictus ſit, atq; ex poſſeſsionibus ſuis, tam fumalia, quam alias omnes circumſcriptas, & nouis conſtitutionibus regni ſancitas, ac nobilitate regni noſtri pendi ſolitas contribuciones pendat. In quorum omnium & ſingulorum fidem & teſtimonium præſentes manu noſtra ſubſcripſimus, & Sigillum regni noſtri appendi iuſsimus. Datum Varſchouiæ in Conuentu generali omnium ordinum regni, Die 12. Menſis Februarij. anno, 1581. Regni vero noſtri anno quinto.

Stephanus Rex.

☞ W Prusiech Dom Zaleńſkich ſtárodawny y znáczny/ Wyßli z Polſki Wielkiey/ piſali ſie Przodkowie ich Czeſtkámi de Debnicá/ ktora teraz w Domu Latálſkich Herbu Prawdzicz.

¶ Wieku mego był Jan Zaleński Káßtellanem Gdańſkiem / kthory v Krolá Auguſtá był w wielkiey łáſce / był Stároſta Wolborſkiem/ Tucholſkiem/ Jaśieńſkiem. ic. Zoſtáwił z Thářycka z domu Strzemie Sedźiego Krákowſkiego Corkę Synà Janá/ ktorego Krolowa Annà práwie â cunabulis wychowálá/ wychowawßy w wielkim doſtátku przy ſobie chowálá/ á nie iáko Páni/ ále wlaſna máćierzyńſka łáſke okázowálá Młodźieniaßkowi onemu/ á to dla wielkich zaſług mátki iego / ktora w Fraucmerze tey Krolowey bedąc/ gdy ießcze w Pánieńſkim ſtanie byłá/ poſługámi ſtanowi iey należącemi/ dobrze y pilnie ſie záleciłá. Potym od teyże Krolewny ábo Krolowey zá máż byłá wydaná / y do żywotá iey w wielkiey łáſce byłá/ áż y po śmierći potomek iey.

Gidźielſcy dom ſtárodawny y rozrodzony.

Złobniczcy dom ſtárodawny y rozrodzony.

Zamoßczcy dom ſtárodawny/ Mikorſcy támże.

Dobrzelewſcy w Powiećie Piotrkowſkim Dom ſtárodawny.

Sucheczcy Dom ſtárodawny y znáczny.

Krolikowſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie.

Przeborowſcy támże Dom ſtárodawny.

Sámprochowie támże w Sedomierſkim.

Tegoż Herbu vżywał Wálenty Krzepicki piſarz z Skárbu Koronnego Máż záſłużony/ zoſtáwił z Káźimierſka Potomſtwo.

Páłuſcy w Powiećie Checińſkim.

Radźińſcy w Woiewodztwie Krákowſkim.

Skotniczcy w Mázowßu/ z ktorych Káſper przeniośł ſie do Krákowſkiey źiemie/ y tám Potomſtwo zoſtáwił ſynow trzech/ Piotrá/ Lukaßá/ y Kaſprá.

Tegoż Herbu vżywał Páwel Szczerbic Mießczámin Krákowſki/ ktory z młodych lat ſwoich w káżdey potrzebie z Janem z Tarnowá Káßtellanem Krákowſkim y Hetmánem Koronnym bywał/ ktorego iáko Męża poſtronnego ćwiczenia w ſprawách Rycerſkich ten pomieniony Hetman czáſu potrzeby od porády ſobie brał / Jezykow kilká vmiał / Láćińſki/ Włoſki/ Niemiecki práwie dobrze/ był człowiek Cnotliwy/ y ludźi onych dawnych Bogoboynych.

¶ Tegoż był ſyn tákże wieku mego Człowiek w práwie vczony / ktory práwo Sáſkie y Máydeburſkie porządkiem Obiecádlá z Láćińſkich y z Niemieckich Scriptorow ná Polſkie przełożył/ á koßtem ſwym we Lwowie/ kedy ná ten czás Piſarzem był/ drukowáć dał. Był potym zá Kánclerzá Janá Zamoyſkiego y Hetmáná Koronnego/ Dekretow Piſarzem y Sekretarzem Krolewſkim/ człowiek z Cnoty/ z pobożności/ z vkładności/ y ludzkości wielkiey/ pochwalenia godny. Inßych Domow wiele w roznych woiewodztwách.

O Kleynocie stárodawnym w Polszcze Ciołku/ktory tu pryniesion z Włoch zá Mieczysłáwá naypierwszego Monárchy Polskiego/zá ktorego Wiárá Chrześciáńska szerzyć sie v nas poczełá. A kto tu z nim przyiechał/ obaczywszy własność Herbu mizey o tym czytáć bedzieß/ tákże o własnym Potomstwie iego áż do wieku mego/o ktorym ia w ták szerokim Kroleſtwie wiedzieć moge. Pisze Długoß o Przodkách że bywáli robusti, ad pietatem & venationem proni: Nosili Wolu Czerwone° w polu białym.

☞ Dowodnie nam Kátálog vkázuie Przodká Herbu tego Robertá Arcybiskupá Gnieznieyskiego/ktory naprzod zá Mieczysłáwá tu przyiechał/ w Roku 971. Po Háćie Włochu / kthory nosił Herb Kolumne/ co w tym wieku v nas zowa Rochem / o czym ná swym mieyscu czytáć bedzieß / á po nim został Woyćiech świety z Domu Roża.

¶ O tymże pisał Ianicius Poeta Laureatus Wierße w te słowá.

Anſonius patria, ſacri pariterq; prophani,
Mirandus ſtudiñ laude Robertus erat.
Comis in aloquio facilis venientibus vno
Durus, quod nequiſt verba polona loqui.

¶ Támże Drugiego Ianicius opowieda/ iuż go miánuie Polakiem/ w Roku 1183. Ktory był Arcybiskupem Gnieznieńskim / był wźięt po Pietrze z domu Srzeniáwá/vmárł w Roku 1199. W Gnieźnie pochowan/ od Lucyußá Trzećiego był konfirmowan. Pißе o nim / że wiele dobr kośćiołowi Gnieznieńskiemu przyczynił/ wśi ná pustych mieyscách náśadźił/ y inßych rzeczy ozdobnych niemáło potrzebnych Kośćiołowi. Po nim nástał Henryk Kietlicz z teyże Fámilicy.

☞ Wielka możność tych Ciołkow wspominája w Polßczе Hiſtorye/iáko Báßko opowieda Erasmusa Woiewode Mázoweckiego/ktory z Xiążety swymi walczył/ácz to iuż było w Roku 1388.

☞ Janá Ciołká tákże Woiewode Mázoweckiego/ ktory był ſtrut táiemnie od aduerſarzá swego/opowieda go tenże Hiſtoryk w spráwách Rycerſkich Mężem bieglem.

¶ Tegoż Woiewody był Brát rodzony Stánisław tákiey śiły/że kadź ábo owe beczke ktorey miásto łáźnie vżywáia w mieśćiech pospolićie/dnem wzgore przewrácał. Podeßwe do Młyná/ktora wiele chłopstwá v iednego końcá podnośiło/on v drugiego sam tylko snádnie podnośił/ o czym świadczy tenże Hiſtoryk.

¶ Ten potym Stánisław Ciołek / wiele á mężnie czyniąc z Pogány/ zábit w potrzebie.

¶ Tegoż byli dwá Brácia rodzeni / z ktorych od iednego idą Ciołkowie/ktorzy sie pisali z Zelechowá/ ktorych zá wieku mego tylko był ieden został Stánisław Ciołek/ktorego vrodźiłá Jádwigá Laska/Corká Hieronymá Woiewody Sierádzkiego z domu Korab/multorum hominum mores vidit, w spráwách Rycerſkich Przodkow niewydał / w Wołoßech wiele á mężnie ſobie poczynał / ná ten czás gdy Bohdaná ná Hoſpodárſkie Woiewodztwo

Mikołay Mie-

Mikołay Mielecki Woiewodá podolski wsadzał z roskazánia Krolá Augustá/ inßych wiele mężnych Rycerskich spraw potymći ßerzey Historya powie.

Andrzey Ciołek Biskup Płocki/ o ktorym powieda Káthálog w Roku 1254. Pisße o nim/ że był vczony/ ktemu był animosus in propulsandis & defendendis Ecclesiæ iniurijs. Był ná Biskupstwie lat ßeść/ potym apoplexia tactus, vmárł thámże/ w Płocku pochowan/ po nim nástał Piotr rzeczony Niedych z Domu ábo Fámiliey Pobog.

Andrzeiá Ciołká Chorążego Płockiego/ Bráthá rodzonego Stánisłáwá wyżßey pomienionego/ tákże siły niepodleyßy opowieda/ ktory zostáwił synow trzech.

Stánisłáwá Biskupá Poznáńskiego/ onych czásow człowieká wielkiego vczenia y Poete/ był Kánclerzem v Wiádysłáwá Jágiełłá/ o czym Kromer świadczy w Ksiegách 21.

¶ Ten wiele z Heretyki o wiáre czynił/ zwłaßczá z Abrámem Zbostkiem z Domu Nalecz/ ktory Czechy Bálámutniki w domu swym przechowywał/ o czym Kromer w Ksiegách tychże. Był wźięt po Mirosłáwie Brudzewskim/ po nim został Andrzey z domu Łodzia/ w Roku 1439.

Wigánd Ciołek/ Syn Andrzeiow/ Chorążego Płockiego/ Brát tegoż Biskupá rodzony/ był Káßtellanem Czerskim/ ten był wźiął dźiałem Powsin y Ostroleke/ od tegoż iuż idą Ciołkowie/ Powsińscy/ Ostroleczcy/ Guthowscy/ Pileczcy/ y Dobrzynieczcy.

Andrzey Syn Wigándow był Woiewoda Mázoweckiem/ ktory trzymał Powsin/ z tegoż idą Powsińscy Ciołkowie/ Zygmunth/ Alexánder y Chrzyßtoph/ z Pilce y Ostroleki sie pißą.

Jan Ciołek/ ktory sie pisał z Janowic y z Ostroleki/ zostáwił był Potomkiem tylko iedne Corke Ewe/ ktho ra byłá zá Sobkiem Stárostą Wárßáwskim/ y tá nie zostáwiłá Potomká Męskiey płći/ tylko Corki/ Anne Rádźiwiłowa Podczáßyna Litewska/ y Márynę/ ktora sie obroćiłá w dom Ciołkow/ zá Stánisłáwá Ciołká z Zelechowá wyżßey pomienionego.

Alexándrowe Potomstwo/ ná Gutowie bráli dźiał/ był Sebestyan y Jan synowie Mikołáiowi/ y Corki te/ iáko Prażmowska/ Gościßewska/ Gthonowa Goyscka/ y Gizycka.

Jan syn Alexándrow ná Ostrołece/ miał synά Stánisłáwá/ ktory ßczędł bez Potomká/ y Małgorzáte Swiecicka.

Alexy syn Chrzyßtophá Ciołká w Dobrzińcu/ po żenie z máietnośći ná Sobinách sie piße/ zostáwił syny/ Piotrá y Hieronymá. Piotr zostáwił Andrzeiá/ Fracá/ Chrzyßtophá/ ći sie pißą z Pilce/ siostry ich/ Czerniakowska/ Pecherska/ Sußczyńska.

Hieronym Syn Alexego Ciołek/ też sie piße z Pilce. &c.

☞ **Dom Máćieiowskich/ ktorzy tákże sa własni Ciołkowie/** y iedne dźielnice máią. Wspominaią niektore scriptá Bernatá Ciołká z Máćieiowic Káßtellaná Lubelskiego/ Stárosty Záwichoyskiego. Tákże Kásprá Stolnikά Sedomierskiego/ był Miles auratus Jan Ciołek z Máćieiowic/ ktory ná służbie Rycerskiey w Węgrzech vmárł.

☞ **Sámuelá Biskupá Krákowskiego/ Synά Bernátho**wego/ opowieda Káthálog/ tákże y Epitaphium ná grobie iego w Zamku Krákowskim tymi słowy.

Samuel Maczieiovvski, Episcopus Cracouien, Cancellarius Regni Poloniæ, vir omnium seculorum dignissimus, qui præter excellentem in omni genere virtutum præstantiam, ac multis animi ingenij dotis, hac infœlicitate remporum, non modo veterem dei optimi maximi religionem, ac dignitatem ordinis

tem ordinis Eccleſiaſtici, verum etiam tocius R. P. tranquilitatem, Conſilio, prudentia, & integritate ſua ſuſtinuit. Curatores teſtamenti, Patrono bene merenti poſuerunt, vixit annos 52. Mortuus 1550.

¶ O tymże Philip Pádniewſki wzmiánke vczynił in Elogijs w teſtowá: Samuel Maczieiouius, multis quidē ornatus erat virtutibus, nam neq; ingenio, neq; doctrina & cōſilio ſuperioribus illis atq; laudatis Pōtificibus videtur inferior fuiſse, ſed ætas poſterior erūpentibuſq; diu occultabat vitijs, omnem illi ſuperioris vitæ atq; temporis famam & gratiam inquinauit, ita, vt ea re diutiùs vixiſse quam neceſſe illi fuit ab omnibus putaretur, nam quam diu Plocenſi ſedi præfuit, quod eodem tempore à Regina Bona multis iniurijs & contumeliis vexaretur, mira ſimulatione moderationis cuiuſdam inferendis illis vſus eſt, vt non immerito & Regina multis cauſam, tanti odij ignorantibus inuiſa fuerit, quod talem virum ac velut vnicum illis temporibus pontificum lumen agitaret, vexaretq; indigne: & ille rurſus laudem modeſtiæ, beneuolentiamq; apud omnes tulerit, quod patienti animo illa ferendo, deuorandoq; nihilo ſignius, Principi & R. P. operam ſuam nauare putaretur, ſimultatum aūt & inimicitiarum, quas Regina ſecum exercuit ambitionem & cupiditatem, qua inter ſe certabant, in cauſa fuiſse certum eſt, atq; id poſtea latius omnibus patuit: ante vero paucis id ſuſpicātibus ac non de principatu in R. P. & potencia, ſed de dignitate ſenatus libertateq; communi certamen illi fuiſse cum Regina exiſtimantibus, fauore & Charitate omnium Samuel excipiebatur. Conuerſa fortuna eſt, morte Sigiſmundi Senioris Gubernaculis Regni ad Sigiſmundum filium tranſlatis, ita, vt & Regina pertinaci odio, cum filio diſſidens, nihil amplius in R. P. poſſet, & Samuel rurſus primum locum graciæ & autoritatis, quod ſumme ambigebat ſemper apud Regem obtineret, diſſidiumq; illud inter matrem & filium, rebus ſuis proſpiciens, occulte alleret, Sed gratia illa atque potencia, dum per ambitionem & cupiditatem multa ageret, facultateſq; regias & R. P. quarum cuſtos eſſe debebat, pernicioſo in poſterum exemplo exhauriret, atque diſtraheret, in ſummum eum odium omnium hominum ſtatim adduxit, adeò, vt eius fama, & dictis, & ſcriptis, multorum velut male merentis, de R. P. proſcinderetur, atque laceraretur. Proinde licet, tanta præditus eſset autoritate, neque hæreſes tamen que magna incrementa præſidente eo ſumpſerant compeſcuit aut inhibuit, neque vllas iniurias Eccleſiæ vindicauit, credo, vt lenitate indulgentiaq; illa qua in tali re vti minime decuit gratiam priſtinam apud homines nouandarum rerum ſtudioſos recuperaret, Sed neq; id conſequutus eſt tamen, & à ſui ordinis hominibus, quod adeò remiſsus & negligens in religionis negotio eſset, magis indies accuſabatur, hac cura & ſolicitudine anxius in morbum incidit, vitamq; non multo poſt finiuit. Atque vt fortuna tamen diutius illi vitam propagaſse quam eius expediret famæ videri potuit, ita rurſus illa ex parte conſuluiſse, quod mortis oportunitatem in id tempus contulit, quo facilæ propter vitia & cupiditates in ſequentium pontificum deſiderium eius apud poſteros excitaretur. Nam quem incolumem plurimi oderunt, mortuū deſideraverunt ſtatim, laudibuſq; tulerunt.

☞ Stánisław Brát tego Sámuelá/ktory iuż zá wieku mego był Káßtellanem Sedomierſkiem/tego powiedáią że ſie był przed cżáſem vrodźił cżtery niedźiele/ktorego w ſádle Wieprzowym/ná káżdy dźień z inßego wieprzá wybierano/á dźiećie w nie vwijano. Potym był wielkiem á możnym Senatorem y Márßałkiem Nadwornym/ iegoż zoſtáli dwá Synowie.

Stánisław Stároſtá Záwichoyſki/ ktory z Dźierzgowſka Káßtellaná Sochácżewſkiego Corkę zoſtáwił Potomſtwo.

Kásper Koniuszy Nadworny/Stárostá Spiski. ic. Ktory multorum hominum mores vidit & vrbes, zá pámieći moiey wiele/ pilnie/ y z kosztem pánu swemu y R. p. służył/żadney potrzeby/ ták w Interregna/ iáko y we wszytkie expedycye/ktore Krol Stephan Krol waleczny z nieprzyiaćioły przyległymi krolestwá tego miewał/nieomieszkał/iáko pod Gdańsk/ do Moskwy. ic. Ad Forum & ad Corum, iáko pospolicie mowią / w nim godność y zabáwę káżdy nálazł/ Liberalis, Humanus, Catholicus, y wszytkie insze Cnoty w nim ná stan páński należące były. ic.

Kátárzyná siostrá tych dwoch rodzona Wapowska / Kásztellanká Przemyska/Matrona Lectissima, páná Bogá się boiąca/w stanie Wdowim ták żyłá zá mego wieku iáko druga Judyth / z wielką pochwałą wszytkich ludźi.

☞ Mikołáiá/ Syná Kásprá Stolnikà Sędomierskiego/ ktorego vrodźiłá Leżeńska/wspomináią sprawy znácznie opisane Woiewodą Lubelskim y Stárostą Spiskim/co zá dobrey pámieći moiey było / iż tho był wielki miłośnik R. p. w wielu potrzebách z káżdym nieprzyiaćielem Krolestwá tego bywał/ á wszędy się Znácznym y z dobrą Sławą Przodkow swoich okázował.

¶ O tymże te Wierße żáłosne/ktore wszytkie spráwy iego y żywot poczćiwy opowiedáią/były śpiewáne.

☞ Mikołáiowi Máćieiowskiemu/Woiewodźie Lubelskiemu/ Pámiątká.

Náwiec o BOZE twoy to Dekret spráwił/
By w ták Rádosc cießki smutek ziáwił.
Azmázał spolne Wesele żáłobą/
Zá czym o POLSKO musiß trwożyć sobą.
Dźiś czás by wszytko stánęło w swey mierze/
Lecz śmierć z pośrzodku godne ludźi bierze.
Okrutna Smierći z przyrodzenia bláda/
Wyschła/mierźiona/zimna/y ßkáráda.
Co zá Práwo maß do Ludźi státecznych/
BOG Woiewodo do swych Gmáchow wiecznych
Porwał cię z ziemie/snadź niegodna byłá/
By się twa dobroć tu ná niey ßerzyłá.
Z młodu ś żywot wiodł w pracy y w niewczásie/
Biorąc poczćiwe wychowánie ná się.
Potym ná Dworze ZYGMVNTA pierwßego/
Brałeś Fizerunk Polá Rycerskiego.
Aż gdy wyzuta z śmiertelnego ćiáłá
Dußá do Gmáchow wiecznych się wezbrałá.
Nástąpił AVGVST/ á Rzad obránemu
Polską zlećiłá/Litwá dźiedźicznemu.
Tám ty nie tańcem/ni prożnymi skoki/
Ani łágodney Wenery obroki.
Zábáwiałeś się Szábłą dobrze władáć/
Koniem kierowáć/Tarczą się zákładáć.
Łuk dobrze ćiągnąć/Drzewo ráźnie złożyć/
A Rohátyną vmieć swego pożyć.
Praca twa byłá/zá czym wstępek táki
Miałeś ku Męstwu y Dźielności znáki.
Że nád cię żaden sercá Rycerskiego
Wiecey nie mogł być/nie radeś tákiego

Widżiał co chce być chwalon że iest ßátny/
A zá cżesć botek poczyta vdátny.
Lecż zálecáłá kogo dżielność iáka/
Wnet mu otwárta chęć twoią wßeláka.
Ktory o pomoc biegł do twego domu/
Nie iest rátunku by nie miał dáć komu.
Dżiś ná dostátku wßytke godność sadzą/
A Cnotliwemu zdárte ßáty wádzą.
Tobie nie Szárłat/áni Złotá bryłá/
Lecż sámá godność ludżie zálecíłá.
Zá cżym co iedno sług było v ciebie/
Dżielności káżdy wydawał znák z siebie.
Dżiwiąc sie August ćwiczeniu tákiemu/
Podał cie wodzem Ludowi Spiskiemu.
Tám iákoś dżielnie stáwił sie w tym kráiu/
A Bßá to wie siedząc przy Dunáiu.
Zá cżym byś Polskiey przestrzegał swobody/
Posadzoneś był miedzy Woiewody.
Nieubłágána śmierć tegoć zayźrzáłá/
A pretko cie nam tu z ziemie porwáłá.
Káżdego cżeka dżień raz náznáczony/
Wßytkich pobierze cżás nienáprawiony.
Kiedy AVGVSTA Bog Wßechmocny sadźił/
Jáko porządnie lud zwierzony rządźił.
Wyliczał swoie Kochánki y Pány/
Liczył Rotmistrze/liczył y Hetmány.
Gdy przyßło ná cie/westchnąwßy powiedźiał/
Státecżnieyßego w swych páństwách niewiedźiał
Zá cżym Bog wspomniał ná swoy Dekret trwáły/
Ná świecie nie ma nikt być doskonały.
A kazał záraz porwáć cie do Nieba/
Mowiąc/Ták dobrych ziemi nie potrzebá.
Ale iż HENRIK z Narodu obcego/
Miał pánem zostáć kráiu Pulnocnego:
Kazał sie trochę zátrzymáć chorobie/
Ná wßytkim rowne by w Ráde brał tobie.
Aż kiedy Krolá widźiało twe oko/
Życząc by páństwo rozmnożył ßeroko.
Nielutośćiwa párká nić zerwáłá/
Cżym niehámowny nam smutek zádáłá.
My życzym ziemiá ábyć lekka byłá/
Kwiecia ná grobie nástáwiamy śiłá.
A twoie Dżielność krzyżkniemy ná świecie/
Zgrzybiáła stárość/ktorey nie zágniecie.
Ty siedząc w Niebie/Oyczyzne vboga
Rátuy/by ludźie chodźili twa droga.

☞ Ten zostáwił synà Janá/był Káßtellanem ná ten cżás Zawichoyskiem/y Stárosta Leczyckiem/ten z Myßkowska z Mirowá Káßtellaná Woynickiego Corka z Domu Jástrzebiec zostáwił potomstwo.

Siostry tego Káßtellaná á Corki Woiewody Lubelskiego/ Naprzod Jádwigá Wilkánowska/ Podkomorzyna Plocka. Sieniáwska Káßtellanká Kámieniecka/ktory vmárł Woiewoda Ruskim. Rádźieiowska/y Ciołkowa Dobrzyniecka.

Tego Woie-

Tego Woiewody Ciáło leży w Krákowie ná Zamku / nád ktorym iest ten Napis.

Illustris & Magnificus Dominus Nicolaus Maczieiovvski de Macziejouice, Palatinus Lublineñ, Capitaneus Scepusieñ, Virpietate in Deum, & amore in Patriam insignis, qui totum vitæ suæ tempus in R. P. ornando, & finibus Hungariæ ab incursu hostium tuendis exigit, belli pacisq; artibus clarus, non minus Senator egregius, qui Imperator strenuus cum annos vitæ suæ 52. impleuisset, fœlix in Domino obdormiuit, Anno Domini 1574.

Herby przy nim/Ciolek/Nałęcz/Káwicz/Odrowąż.

☞ Dom Drzewickich zdawná znáczny á iedney Dźielnice z tymi Domy pomienionymi/ z ktorych Gniazdá wiele ludźi z mestwá znáczných/y z inych spraw poczćiwych bywáło/ Senatory tákże w páńskiey Rádźie Możnymi/wspominaią Epitaphia w Krákowie ná Zamku te ludźie Zacne/iáko naprzod.

Váleryaná Drzewickiego Sekretarzá Krolá Zygmuntá/ Krákowskiego/Poznáńskiego Kánonikà/w te słowá.

Valeriani sub hoc requiescunt ossa sepulchro
Est animus campos raptus ad eliseos,
Carus erat, facilis, doctus, nec noxius vlli,
Spes patriæ Domui Dreuitiæq; fuit,
Prima genas iuueni teneras lamigo rigebat
Dum dedit, hunc scene febris acuta, nec
Nemo iuuentis confidat viribus, ergo
Sic recepit iuuenes vt in orbe senes.

Herb Ciolek y Wicniáwá/miał wieku tylko lat 24. Vmárł Roku 1510. Ostátecznego Dniá Listopadá.

Máciejá Drzewickiego opowieda Káthálog Arcybiskupem Gnieznieńskiem/był wźięt po Janie Laskiem z Domu Korab / po nim został Andrzey Krzycki z Domu Kotwicz/ vmárł roku 1535. W Gnieznie pochowan/ iáko powieda Epitaphium o nim ná grobie iego támże pisane w te słowá.

Iacet hic Mathias de Drzeuicza, gratia Diuina in Episcopatũ Gnezneñ anno 1531. euectus, qui antea trium Poloniæ Regum fuit Vicecancellarius & Cancellarius, Episcopusq; Premislieñ & Wladislauieñ annis 26. Obiit in Arce Louicieñ Anno Domini 1535. Die 12. Augusti, Hora 2. noctis, 29. Septembris sepultus, vixit annis 69.

¶ O tym pisał Ianicius Wierzbę in Cathalogo w te słowá.

Parcus eram forsan, vel sic me Fama vocabat,
Quæ solet insignes insimulare viros,
Siue tamen veram, cur sim vitiosus in isto?
Est virtus rebus parcere magna suis.

☞ Dom Bzickich w Chełmskiey źiemi / z ktorych ieden zá wieku mego był Káśtellanem támże/był Senator/Rycerski y Hetmáński vrzod ná sobie miewał.

Dom Zeleńskich stárożytny / był ieden wieku mego Starosta Wstężyckim/zásłużony Rzeczypospolitey y Krolowi Pánu swemu.

Dom Koryckich ná Podláśu stárodawny / z ktorych ieden Jároś był wieku mego Koniuszem Nádwornym/Mąż znáczny.

Dom Brzeskich w Sędomierskim Woiewodztwie/z ktorich ieden zá wieku mego będąc czás długi ná Dworze Krolá Augustá/był potym Starosta Kámienieckiem ná Podolu/człowiek spokoyny.

Dom Woźnickich w Płockim Woiewodztwie stárodawny / z ktorych

niektorzy

niektorzy ná spráwách vczćiwych Rycerskich sie báwili/był ieden z nich wieku mego Kánonikiem Płockiem.

Chadzeńscy ná Podlaßu/był ieden wieku mego stároſta Zakroczymſkim/drugi Kánonikiem Pułtowſkiem brát iego rodzony Wálenty.

Goryßewscy z Płockiego Woiewodztwá/z ktorych ieden zá wieku mego był Száfárzem v Krolowey Anny/ Zygmunthá Krolá Corki/ á Stephána Pierwßego żony/drugi w Wielickiey żupie miał Vrzad.

Głuscy w Beiſkim Woiewodztwie.

Dom Czárnoſkich w Chełmſkim Powiećie w Ruſkim woiewodztwie.

Roßewscy w Drogickim Powiećie ná Podláßu.

Lipowiec nieiáki/ktory był Kánonikiem Płockiem tego Herbu vżywał. Epitaphium o drugim powieda we Włocławiu ná Thumie w te ſłowá. Hic iacet Reuerendus Dominus Stanislaus de Lipouiecz, Gneznen, Wladislauien Canonicus, obiſt 29 Marcij, Anno 1540.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doſtáteczńie wiedzieć nie mogę.

O Kleynocie Leliwá/o ktorym to twierdzą/ że przyniesion ex Rheni partibus, y Przodká kthory tu przyiechał mienia być Spicymierzá nazwiſkiem/ y czás przyßćia iego okázuia w Roku 1082. Ale Orzechowſki on ſławny Hiſtoryk/to o tym Herbie powiedał/że Leliwá ieſt Kleynot Polſki/co ſamo nazwiſko o nim świadczy/ że to ſłowo Słowiáńſkie ieſt Leliwá: O czym ia tu diſputowáć niechce ná ten czás/ ále náſláduiąc dawnych Hiſtorykow/ktorzy przodki Herbu tego opowiedáią mieyſcá wßytkie ſtáteczńie/ á potym y Potomſtwo właſne ktore go w tym wieku vżywa/ktore znáć y wiedzieć o nim moge vkaże/ma być Złoty Miesiąc y Gwiazdá w polu Błękitnym. Są niektore Domy co go máią vżywáć w polu Czerwonym.

Opowieda Dlugoß tymi ſłowy Przodká Herbu tego.

Sub tempore Wladislai Primi Regis aduenit, Spicimirum Primarium auctorem habuit, qui ex priſco ignile defferebat dũ ex Rheno venit. Sed proceſſu dierum, in ea domo Polonorum, quæ defectuoſam Lunam cum Stella deferrebat, ſe coniunxit & iniuit, in qua viri, puidi, induſtrioſi R. P. ſtudioſi.

☞ Spicymierzá opowiedáia Priwilegia dawne/ktory zá pánowánia Władyſłáwá Napierwßego Krolá/ dał Wies Arcybiſkupowi Gnieznieńſkiemu/Spicymierz od imieniá swego záłożona/w ktorey wśi/ták o tym piße Kromer w Kſiegách piątych. Pogimano było miáſto Arcybiſkupá Maréina Ardźiekana Gnieznieńſkiego. A ten Arcybiſkup żył w roku 1092. Vmárł Roku 1118. Skąd ſie pokázuie/ że dawniey Leliwowie w Polßcze niż zá Hermaná/gdyż iuż wśi rozdawáli/ á zwłaßcżá od imieniá swego záłożone ábo oſſadzone.

☞ Spicymierzá z Tarnowá dopiero rozne ſcripta opowiedáia zá

wiedáią zá Leßká Cżárnego/w Roku 1287. ktory miał to potomstwo.

☞ Spytká/ktory był dżiałem wżiął Mielstyn/wspomina go Mężem ſławnym/á iż z Támerlanem Carzem Tátárſkiem miewał bi twy znácżne/dano mu było Woiewodztwo Krákowſkie/tylko oſmnaśćie lat miał. Thego Długoß opowieda w Roku 1383. Tegoż opowieda Geneálogia Domu Tarnowſkich/że niezoſtáwił Potomká męſkiey płći/tylko dwie Corce/Anne Odrowążowa Woiewodżina Ruſka/ktora po śmierći teº Woiewody ßłá zá Jordaná Káßtellaná Woynickiego/á z tym miáłá potomſtwo/y od tego cżáſu Mielſtyn w domu Jordanow.

¶ Támże w tey Geneálogiey opowieda druga Corke tego Spytká pileckà woiewodżina Sedomierſka/ktora gdy vmárłá niepłodna/druga cżeść Mielſtynà przyßłá w dom Jordanow/ wßákoż to muśiáło być poznieyſ/ co mi ſam przyznaß cżytáiąc niżey o Przodkách Domu Tarnowſkich.

☞ Kromer wſpomina Spytká z Mielſtyná w Kſiegách cżternáſtych Woiewoda Krákowſkim/w ono Interregnum po Lodwiku.

¶ O tymże wzmiánkę cżyni ten Hiſtoryk w Kſiegách 15. Roku 1385. tymi ſłowy. Ioannes Melſtinius Palatinus Cracouieñ, ac Dominus inferioris Ruſsiæ, ſiue Podoliæ, quam ei Wladiſlaus Rex ante duos annos fruſtra reclamante Regina cum proceribus donarat. &c.

Janá Synà Spicymierzowego/ ktory naprzod był Woiewoda Sedomierſkim/ potym Káßtellanem Krákowſkim/ kthoremu ſie był doſtał dżiałem Tarnow Miáſto y Zamek ná gorze wyſokiey/ od Krákowá iedennaśćie mil. Tego Kromer wſpomina w Kſiegách 12. Że po śmierći Wiádyſłáwá obran był Synowi iego zá Gubernatorá w młodoſći iego/co opowieda tymi ſłowy. Datus eſt autem ei iuuenillum ætatum Conſiliorum moderator Iaſcus ſiue Ioannes Melſtinius, Caſtellanus Cracouieñ, vir grauis & prudens, & amans R. P. &c.

¶ O tymże Długoß ſłowy podobnymi wzmiánkę cżyni. Iaſco de Melſtin, Caſtellanus Cracouieñ, Vir frui induſtrius, & in R. P. magni & experti zeli, in gubernatorem illi adiunctus ex cuius ſententia & ordinatione, adminiſtracio tocius Regni ſalubriter dirigebatur, cuius quoq; prouidencia magnæ opes breui congeſte & erarium locupletatum. &c.

¶ Ten żył w Roku 1333. Secundum Cromerum in Genealogia plus minus. Tenże Jároſław zbudował.

Janá Woiewoda Sedomierſkiem wſpominàią Priwilegia Klaßtorá Przeworſkiego/w Roku 1394. tymi ſłowy. Nos Ioannes à Tarnovv, Palatinus Sendomir: & Capitaneus Ruſsiæ, dñs de Iaroslavv. &c

¶ Ten w Przeworſku fundował Klaßtor Reguli Sancti Auguſtini Dominici Sepulchri Hieroſolimitarum de Miechouia, Dioceſis Cracouieñ. Ktorym nádał dwá Ogrody/ y z Dworzyßcem dwá Lany Roley/ y Wieś rzeczoną Swántonową Wola/ y po dwie kłodźie Meßnego Żytá y Owſá/ z miáſteczká Przeworſkà/ y we wśiach/iáko w Studźiáney/ w Debowey/ w Żruſce/w Arnultowey woli/co teraz Gorliczynem zową/ w Krozborzy/ w Mierzánínie. &c. Zoſtáwił dwoch ſynow.

☞ Fundus ábo Erectio Kośćiołá Wßytkich świetych w Krákowie/opowieda te Męże Zacne tego Domu w te ſłowá.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. &c.
Nos Ioannes de Tarnovv, alias de Zochovv, Vexilifer Terræ Cracouieñ, Spytko de Melſtin Zauichoſteñ, Spytko Palatinus Sendomirieñ, & Capitaneus Leopolieñ, Raphael Caſtellanus & Capitaneus Sendomirieñ, regni Poloniæ Marſchalcus, germani de Iaroslavv. &c. Ioannes Rapſtinski de Tenczin Visliceñ, Ioannes de Oſtrorog, alias de Slupovv Poſnanieñ Caſtella-

nus, cæteriq; Colatores & Patroni Eccleſiæ Parochialis in Ciuitate Cracouieñ. &c. Datum Anno 1391.

☞ Janá Synà Woiewody Krákowſkiego / ktory po Oycu był Woiewodą Krákowſkim / wſpomina Kromer w kſięgách 19. thymi ſłowy. Et inprimis Ioannes Tarnouius Palatinus Cracouieñ, cuius magna tunc erat autoritas. &c.

¶ Tegoż tenże Hiſtoryk wſpomina w Kſięgách 18. Miſit Rex Legatos ad Sigiſmundũ Ceſarem Ioannem Tarnouiũ Palatinum Cracouiẽ: &c.

¶ Tegoż w Kſięgách 19. Liſt 444. Hæc elocutum Zbigneum, excepit Ioannes Tarnouius Palatinus Cracouieñ, grauiq; oratione & ipſe rem illam & conatum Vitoudi exagerauit. &c.

¶ Miał Synow pięć / z ktorych dwá / Jan Amor, y Jan Gratus, Mężowie ſławni / czyniąc wiele z Turki / y Wárny zbići.

Jan Ráphał Brát ich trzeći był Kánonikiem Krákowſkim / Proboſzczem w Tarnowie / ktory támże Bárnádynom Klaſztor zbudował y fundował / y támże ciáło iego leży.

Jan Szczęſny Syn czwarty Woiewody Krákowſkiego / ktory był dźiałem wźiął Krzyż / Wielą wieś / y inſze imioná / był Woiewodą Lubelſkim / ciáło iego leży w Tarnowie / o ktorym powieda Epitaphium piſane w teſtową. Hic iacet ſepultus Magnificus Dominus Ioannes Fœlix de Tarnovv, Palatinus Lublinẽ, Luuoſertus dictus, qui obiit anno 1488. Feria quarta proxima ante Paſchæ. Herb Leliwá / y Grzymálá nád nim.

Ráphałá z Tarnowá Káſztellanem Wiślickim wſpomina Ephigies w Tarnowie ná Ratuſzu / ktore° wſpomina y Kromer w kſięgách 15. Synem Janá Káſztellana Sedomierſkiego / ná then czás gdy był wyiechał z Wituldem przećiwko Tátárom / w Roku 1399.

Janá Synà Ráphałowego wſpomina Przywiley Klaſztorny w Przeworſku w teſtową. Magnificus Dominus Ioannes de Iaroſlavv & de Przeuorsko, Filius Raphaelis de Iaroslavv, Caſtellani Woynicieñ, ſponte & libere recognouit, quia conſenſit venerabili Domino Nicolao Præpoſito de Przeuorsko, & Conuentui ipſius Manaſterij, eximere ſculteciam in Hniezdna, de qua ſcultecia ipſum dominũ Præpoſitum & Conuentum ipſius, liberos de ſeruitio ſuo in perpetuum & in æuum dimiſsit. Et debet idem dominus Ioannes de Iaroslavv præfatum Venerabilem dominum Nicolaum & Conuentum ipſius in Przeuorsko, tueri, defendere cum fratribus, à quauis perſona alia, iuxta iuris formam perpetue & in æuũ, nulla præſcriptione ſeu diuturnitate ipſos euincere. Actum in Przeuorsko Feria 5. proxima poſt Reminiſcere, anno 1450.

¶ Tenże v Nikopolá wielkie á znáczne meſtwo okázował / co Kromer wſpomina tymi ſłowy. Petreſsum & Sumenum arces. &c. Vbi præclarum inprimis eximiæ virtutis ſpecimen duo Poloni equites, Ioannes Tarnouius & Leſcus Bobricius, Hungaricorum annalium teſtimonio, dum alter Sumeni portas duobus vulneribus acceptis refregit, alter Petreſsi murum primus aſcendit. &c.

Ráphałá Tarnowſkiego ná Jároſłáwiu dźiedźicá / opowieda Ephigies ná Rathuſzu w Tarnowie Káſztellanem Woynickiem / Stároſtą Ruſkim / Generałem. Tego y Kromer wſpomina w kſięgách 27. Liſt 607. Dla tego / że Tátárom Podolſkich y Ruſkich źiem ſzkodźić niedopuſćił / zebrawſzy ludźi niemáło / záſzedł im ku Trebowli z Páwłem Jaśieńſkiem / Beiſkiem y Chełmſkiem Stároſtą z Domu Gozdáwá. O czym máiąc wiádomość Pogánie / obawáiąc ſię gotowośći ich / wbieżeli do Wołoch / tám z Stephánem Woiewodą trzy kroć bitwę mieli / wſzákoż od Wołochow przemożeni / y Carzyká pogimáli. O ktorego gdy oćiec przyſłał do Stephánà

Woiewody /

Woiewody/grożąc ieśliby mu syná niewypuścił. Stephan záraz kazał mu sto z onych co w poselstwie przyiechali ściąć y ná pale powtykáć/ drugie żywo zostáwiwszy/nosy/vszy obrzezawszy do niego postał.

Ráphałá iák mniemam tegoż opowieda Ephigies Kástellanem y Stárosta Sedomierskim/Márszałkiem Koronnym/pisał sie de Tarnow & in Przeworsko hæres.

Ráphałá z Tarnowá y ná Przeworsku dziedzicem/Kástellanem Przemyskim opowieda Ephigies y napis w Tarnowie.

Spytká Melsztyńskiego wspomina Kromer w Ksiegách 21. O czym bedźieś czytał támże. Ten był Ráphstynā dostostał/ták mniemam że po białley płci/ále gdy był przekonány práwem/iáko w Historyey czytamy/przyszedł po śmierći iego do stołu Krolewskiego/ á Melsztyn ná prośbę wszytkich Senatorow/żenie iego puszczono. To było w Roku 1439.

Hieronymá z Tarnowá/dziedzicá w Przeworsku/támże w Tarnowie Napis opowieda.

Spytká z Tarnowá/Kásztellaná Krákowskiego/ támże w Tarnowie Napis wspomina. Ten zá Jágiellá był podkomorzem wielkim Koronnym/ y záraz był po Koronácij iechał do Litwy/ námawiáć ná wiárę ludźie źiemie oney/iáko o tym w Historyey czytamy. Tenże ieździł w poselstwie do Stephána Woiewody Wołoskiego od Kázimierzá/Roku 1469.

Janá Synā Szczęsnego/o ktorymeś wyżey czytał/wspominái támże Woiewoda Krákowskim/ktory z Ligezianką zostáwił Synā Janá Alexándrá/ktory ná Bukowinie zábit/o czym czytay Kromerá.

¶ Tegoż siostrá byłá Annā Kmiećina Woiewodźina Krákowska.

¶ O tymże czyni Kromer wzmiánkę w ksiegách 24. Dla tego/ że był słan w poselstwie do Jerzego Podiebráckiego Czechá/ od Kázimierzá/ żądáiącego/ áby sie z Krolem ziechał w Głogowie.ć.

Janá Amorá/Synā tegoż Woiewody/ ktory vmárł Kástellanem Krákowskim/wspominái támże w Geneálogiey/ktory z Gorayská z domu Korczák/alias Wreby/zostáwił synā y corkę Zophią Ligezinā/ Mátkę Kásztellaná Wislickiego/ Stárosty Bieckiego y Zydáczewskiego/ o ktoremeś czytał przy Pułkożycu.

¶ Tegoż Amorá wspomina Kromer w Ksiegách 24. ieszcze Kásztellanem Sadeckim/tymi słowy. Excitatus ab omni Exercitu Ioannes Amor Castellanus Sandeceñ, graui oratione apud Regem atrocitatem cædis Tencenianæ exagerauit, excusitq; Regi & Senatui Regio Lachrimas, &c.

¶ Tegoż ciáło leży w Tarnowie/o ktorym powieda Epitaphium pisane w te słowá. Ioannes Amor, Comes in Tarnovv, Castellanus Cracouieñ, qui obiit anno 1500. Requiescit hic in Christo.

¶ Miał tenże druga żonę Bárbárę Rożnownę/ Wnuczkę Záwiszę Czarnego iáko támże Epitaphium świadczy/o czym pod Sulimą będzie.

Janá Amorá támże Epitaphium opowieda Woiewoda Sedomierskim tymi słowy. Ioannes Amor, Comes in Tarnovv, Palatinus Sandomirieñ, obiit anno 1514. Requiescit in Christo.

☞ Jan Hrábiá ná Tarnowie/syn Janá Amorá/ Kásztellaná Krakowskiego Syn/Kásztellan Krakowski/Hetman Koronny/ o ktorym pisze Kromer w ksiegách wtorych w te słowá. Vir non solum genere illustris, sed etiam peritia rei militaris & rebus bello gestis, domi foriscq; clarissimus, ætate, consilio ac dignitate, Facile Princeps Senatus Polonici, &c.

¶ O tymże in Oratione Funebri Sigismundi Primi Regis, nadobne świádectwo dawa tymi słowy. Quid ve Virum omni laude comulatissimum, Ioannem Comitem Tarnouium, cum alijs non obscuris beneficijs or-

natum, tum ad ſummum faſtigium euectum, euidentibuſq; grati animi iudi-
cijs & præclaris elogijs, cum ſiue à Moſchouitico bello & Starodubo euerſa,
ſiue â deuictis apud Obertinum Valachis reuerteretur, ab ipſo Rege orna-
tum, & honorario munere publico tocius Poloniæ conſenſu, binis groſsis co-
honeſtatum commemorem. &c. ¶ Ná inßych mieyſcách znáczne świádec-
two dawa Cnot iego y zaſług przećiwko Rzeczypoſpolitey.

¶ Tegoż Philip Padniewſki Biſkup Krákowſki wſpomina w Xſię-
gách/ktorym dał tytuł ELOGIA, tymi ſłowy.

Ioannes Tarnouius, vir non ſolum bellica laude, verum etiam domeſ-
ticis virtutibus, Iuriſprudentia, conſilio & grauitate, memorabilis, hîc du-
obus bellis feliciſsimè geſtis, Datiam quæ Valachia nunc vocatur, & Mo-
ſchouiam pacauit, namq; ad Obertinum exigua militum Polonorum manu,
hoc eſt ſex milibus tantum, cum viginti ſex milibus dacorum aciæ conflixit,
quibus fuſis atq; fugatis ſeptem ſigna militaria & viginti tres Machinas belli-
cas, victor in Poloniam retulit. In Moſchouia rurſus, arcem Staroduben-
ſem validiſsimo præſidio munitam, cuniculis ſubruit & expugnauit. Qua
re perfecta in multos annos Lithuaniam à Moſchis pacatam reddidit, atque
hic vir tamen, cum ex rebus bellicis, cæteriſq; quas commemoramus virtu-
tibus ſummam eſſet laudem apud omnes & autoritatem in Senatu adeptus.

¶ Tegoż Iouius in Elogijs doſyć oZdobnymi ſłowy záleca/o czym czy-
tay Xſiegi iego.

¶ Vmárł w Roku 1561. O czym świadczy Epitaphium w Tar-
nowie/w ktorym wßytek żywot iego y peregrynácya opiſuie tymi ſłowy.

Illuſtri ac Magnifico Domino Domino Ioanni Comiti in Tarnovv, Ca-
ſtellano Cracouień, exercituum regni Poloniæ ſupræmo Duci, ac Sendomi-
rień, Strień, Lubaczouieńq; Capitaneo, Viro in conſultań, prudentiſsimo,
& bellando fortiſsimo. Qui cum regiones longinquas peregrinando, ſe-
pulchrum Domini adijſset, & Regis Luſitaniæ copias contra mauros cum
maxima laude duxiſset, domiq; & in pace, prudentia, grauitate, doctrina, in-
tegritate, iuriſperitia, iuſticia, liberalitate, vrbanitate, facundia, & ſumam in
omnes humanitate, & in bello præſertim Moſchico, & Valachico, mira faci-
litate, fortitudine, ſcientia rei militaris, Vigilancia, experientia, & duro labo-
re, alijſq; ampliſsimis virtutibus & rebus geſtis comulatiſsimus, claruiſset.
Vitam hanc fragilem exactis 73. vitæ ſuæ annis, in Sancta Catholica fide, in
curia ſua Vievviorceń, anno Domini 1561. Die 16. Maij, non ſine
lachrimis multorum mortem compleuit. Conſtantinus Dux Oſtrogiæ, Pa-
latinus Kiouienſis, Socero ſuo obſeruantiæ ſuæ multis nominibus meritæ
Signum, monumentum hoc in quo ſitus eſt erigi curauit, per illuſtrem Olim
Dominum Ioannem Chriſtopherum Caſtellanum Voynicień. &c. &c. Pa-
tri ſuo deparatum.

¶ Miał dwie żenie. Naprzod Bárbárę Teczyńſką z domu Topor / z
ktorą miał Synà Janá Kánonikà Krákowſkiego/Proboßczá Tarnowſkie-
go/o ktorym powieda Napis ná Grobie w Tarnowie. Reuerendus &
illuſtris Dominus Ioannes Comes in Tarnovv, Cracouienſis Canonicus, &
Tarnouień præpoſitus, mortuus feria ſexta in feſto Sancti Viti. anno Do-
mini 1534.

¶ Potym miał drugą żonę Zophią Szydłowiecką/z ktorą zoſtáwił ſy-
ná Janá Chrzyßtophá Hrábię ná Tarnowie / Káßthellaná Woynickiego/
Sedomierſkiego/Striyſkiego. &c. Staroſtę/o ktorym powieda Epitaphium
w Tarnowie ná Grobie Oycowſkim piſane w te ſłowá.

Illuſtri ac Magnifico Domino Domino Ioanni Chriſtophero comiti in
Tarnovv, Caſtellano Woinicień, Sendomirien, Strienſiſq; Capitaneo, qui
cum ſplendorem & gloriam domus paterne, pluſquam treceń, negocia Rei-

pub. Senatoria,

pub. Senatoria, dignitate grauiter sustineñ, multis virtutibus tutatus esset, ac pietate Catholica, elegantia vitæ, probitate, modestia, comitate, patientiaq; insignis prædítus, cum apud suos, tum apud exteros non nimium inter eos versatus, summũ sibi conciliasset amorem, & nominis auxit existimationem, domesticosq; industria & facultate gubernandi superaturus videretur, furori suæ germanæ Zophiæ, Illustris Constantini Ducis Ostrogiensis, &c. coniugi, hæreditaria successione sine liberis dicedens relicta, annos natus triginta & tres menses Phtisi consumptus, in curia sua Gorliceñ, die prima Aprilis, anno à nato Christo 1567. summo multorum merore vita functus est. Idem Constantinus Dux Ostrogiæ sepulchrum hoc paterno, quod ipse dum viueret, inchoauerat, coniunctum pietatis ergo construere iussit.

¶ Ten miał zá sobą Zophią Odrowążownę ze Sprowey/o ktorey pod Odrowążem czytáć będźieß / Woiewody Ruskiego Corkę / z ktorą żadnego potomstwá nie zostáwił.

Zophia siostrá rodzona tego Hrábie/ Káßtellaná Woynickiego/Xiężná Ostrogska/Woiewodżina Kijewska/ktora wßytkę máietność Tarnowską wniosłá w dom Xiążąt Ostrogskich/iáko Tarnow/Gorliczyn/ Przeworsko/Wiewiorkę/y inße imioná/ te opowieda Epitaphium w Tarnowie ná Grobie Oycá iey Káßtellaná Krákowskiego/tymi słowy.

Illustrissimæ, ac spectatissimæ fœminæ Dominæ Dominæ Zophiæ Ducisse in Ostrog, quæ ex familia Comitum Tarnouiorum, pacis belliscq; artibus clarissimorum, postremo progenita, morumq; & formæ elegantia, in primis vero magnitudine animi, prudentia, comitate, liberalitate, pietate erga Deum & homines insigni, cæteriscq; charissimis ac verè hæroicis virtutibus florentissima, postq; ætatis suæ annos triginta sex, in fide Catholica compleuisset, Ioanne Constantino Helizabeta Caterina charissimis marito pignoribus relictis in partu tercij filij Alexandri, quartæ hebdomadæ, Anno Christi nati 1570. Die prima Iulij, morte imatura assumpta est, annorũ & mensium trium spacio fratris mortem consequuta, Constantinus Dux in Ostrog, Palatinus Kiiouiensis, Marschalcus Volinienſis, Volodimirienſisq; Capitaneus, coniugi suæ desideratissimæ monumentum hoc merens posuit. A tá iuż byłá ostáteczným potomkiem Cżwartego Synáá Janá Woiewody Krákowskiego.

Stánisław Piaty Syn Janá Woiewody Krákowskiego/ ktory był wźiął działem Rzemień/Zochow/ y inße máietności/ zostáwił to potomstwo.

Spytká Woiedę Sierádzkiego / ktory z Szydłowiecka zostáwił Woyćiechá y Stánisłáwá.

Stánisław był Woiewodą Sędomierskim/y Podskárbiem Koronnym/ktory z Drzewicka zostáwił Synáá iednego Stánisłáwá/y corek ßeść/iáko naprzod. Bárbárę Wolską/Káßtellankę Sędomierską/Stárościnę Krzepicką. Kátárzynę Noßkowską Stárościnę Ciechánowską. Chrystynę Lipnicką. Annę Herbortową Stárościnę Lwowską. Beathę Lutomierską Stárościnę Sierádzką y Leżeyską. Zophią Pieniążkową z Krużlowey. Piotrá ktory działem brał w Sierádzkiey ziemi Cienietniki.

Stánisław Syn tego Woiewody / Káßtellan Sędomierski ná ten czás/ktory z wielkiem kosztem wieku moiego służył R. p. iáko w Interregna/trzymáiąc stronę Austriacæ Domus z drugimi/wielki koßt podiął/potym do Krolá Koronowánego Stephánáá przyiechawßy/ znáczným sie Tarnowskiem okázował do Moskwy / pod Pskow wielkiem kosztem ieżdźił. Wiele zasług iego przećiwko Krolestwu temu potym w Historyey obaczyß/zostáwił z Gćieską Kánclerzą Koronnego/Krákowskiego Stárosty

Woyćiech Tarnowski ktory był wźiał działem Rzemień. zć. zostáwił synà Stánisłáwá z Cżerna z domu Nowiná/ ktohry miał zá sobą Mielecką z domu Gryph/Káßtellaná Krákowskiego Corkę/ wßákoż z nią potomstwá żadnego nie zostáwił ná ten cżás.

Jan Tarnowski/ktory był działem wźiął Lysakow/ y inße włości/ zostáwił z Zborowską Káßtellaná Krákowskiego Corkę Synow dwu/Marćiná y Janá/y Corkę.

¶ Marćin był Mężem znáczną.

¶ Jan/ten nie wydawáiąc sławnych Przodkow w spráwách Rycerskich/do Moskwy przy Káßtellanie Sedomierskim ieżdżił / pod Chorągwią Białą Káwálerá Pieniężką do ßturmu tylko ze dwiemá sługámi/z Piskorskiem á z Raczyńskiem/lekce sobie śmierć/k woli sławie nieśmiertelney pokłádáiąc/ßkodliwe postrzały odnoßąc/mężnie z nieprzyiaćioły cżynił/o cżym ná roznych mieyscách/á potym w Historyey ßerzey mieć będźieß.

☞ Dom Gránowskich w Wielkiey Polßcze stárodawny był y możny/z ktorego potomstwo po roznych máiętnościách rozne nazwiská máią/iáko naprzod.

Pileczcy: Wincenty Gránowski był Stároßtą y Generałem Wielkiey Polski/w roku 1340. O ktorym Kromer cżyni wzmiánkę w Xsięgách 16. List 393. Tenże ábo iego syn miał zá sobą Helżbietę Otty Woiewody Sedomierskiego Corkę iedyną/o ktorym cżytay v Kromerá w Xsięgách 12. List 315. po tey wźiął Pilcę/ miał z nią synà iednego Janá/ktoremu Mátká potym gdy byłá zá Władysłáwem Jágiełłem Krolem polskim/wyprawiłá/ że sie pisał Hrábią ná Pilcy. Od tegoż cżásu ten Dom Gránowskich wźiął odmiánę/że sie Pileckiemi pißą od Pilce. Był potym Syn tego Janá Hrábie Woiewoda Sedomierskiem/w Roku 1450. ktorego w Pilcy opowieda Epitáphium nád grobem żony iego tymi słowy: Magnifica Domina Zophia Consors Magnifici Domini Ioannis Pileczki, Palatini Sendomirienßis, vltimum clauśit diem,feria 4 ante feßtum Assumptionis Mariæ. Tá byłá z domu Toporow.

¶ Thámże w Pilcy wspomina Epitáphium Janá Stároßtę Lubelskiego y Parcowskiego/ktory vmárł Roku 1527.

¶ Thámże tegoż Roku opowieda Epitáphium Stánisłáwá Pileckiego/ Stároßtę Grodeckiego/pierwßy vmárł ante feßtum Purificationis, Drugi záśie ante feßtum Anuntiacionis Mariæ.

Jan Pilecki syn Ráphałow z Zaleśia/ Stároßtá Hrodelski/ był wieku mego Mężem wielkiey sławy dla spraw Rycerskich. Był to Rotmistrz fortunny /ktory tylko iedne Corkę zostáwił / kthora byłá młodo daná od Opiekunow zá Janá Kostkę z Kostkowá ná Stymberku Woiewodźicá Sedomierskiego/wßákoż nieuznawßy z nią pocżiechy Małżeńskiey / vmárł/ á młoda Pánná Wdowa zostáłá/w Roku 1582.

Chrzyßtoph Pilecki/ktory trzymał działem Láncut/ y inße máiętności/zostáwił z Curelowną z domu Wreby/ alias Korczak/ Synà/ Mężá Páná Bogá Nabożności wielkiey máiącego/ktory będąc z młodości in Religione Sekty Kálwinowey wychowáły / postquam adoleuit contempsit ono bálámuctwo/á do prawdźiwey w porządku Rzymskiego Kościołá sie obrocił/náśláduiąc w tym dawno zeßłych Zacnych Przodkow swoich.

☞ Dom Sieniáwskich/ktorzy tákże sa własni Gránowscy ze Spławiá. Tych Przodek będąc Mężem w spráwách Rycerskich sławnym/ktory był zostáwił synow trzech/Mikołáiá/Alexándrá/y Prokopá/mężowie wielce sławne.

¶ Był Mikołay Woiewoda Belskim/ktorego Kromer wspomina in

Funebri Ora-

Funebri Oratione Sigismundi primi Regis Poloniæ, tymi słowy. Nicolai Senauij viri fortis & magnanimi, qui nunc Palatinus Belzensis est ductu, & Fatrum eius Alexandri, & Procopij, Tartari victi. &c. Y ná drugim mieyscu także znáczniego wspomina w teyże Orácyey. Także y ná trzećiem mieyscu/wßedy z mestwá wielkiego/iáko ná Liśćie 698. 701. y 714.

¶ Tego wspomina Orzechowski miedzy inßymi ludźmi dobrze Rzeczypospolitey záßłużonemi/tymi słowy. Mikołay Woiewodá Ruski/z Alexándrem y Prokopem/bráćia swa rodzona/ z Hieronymem/z Mikoláiem/Ráphałem/y z Janem synámi/ktore záprawił krwia nieprzyiaćielską/ku posłudze Krolewskiey y R. P. przećiwko wßytkiem Hordam Tátárskiem/ dwá kroć bitwe wygrał/ Alexándrá ná Hospodárstwo Wołoskie wsadźił/ w wieźieniu bywał/ rány z hárcow odnosił/ wieźnie Wołoskie y Tátárskie Krolowi wodźił y z polá odsyłał / swym własnym kosztem strzegł kráiny Ruskiey/puste kráiny osadzał/wśiámi y miáśeczki.

¶ Tego tedy Woiewody synowie pomienieni byli wieku mego / Naprzod Hieronym Woiewoda Ruskiem/Halickiem/Kołomeyskim Stárosta/ zostáwił z Tárłowną z Domu Topor Chorążanką Lwowską Synáá tylko iednego Adámá/z ktorego fruges optima sperandá.

Mikołay Káßtellan Kámieniecki/Hetman Polny/ Stárostá Striyski/ Máż sławny/ ktory tylko iedyną Corke zostáwił z Sápiżanką z Domu Lis.

Ráphał/ ktory z Dźiduską z Domu Jelithá / Stárośćianką Koniństa zostáwił potomstwo/był mężem w spráwách Rycerskich sławnỹ.

Janá/ktory miał zá soba Herbortowne / Káßtellaná Lwowskiego y Stárosty Sámborskiego Corke.

¶ Corki dwie tegoż Woiewody były/Jordanowa Káßtellanká Krákowska/y Tworowska druga.

Prokop ktory był Stolnikiem Ruskim / zostáwił ze Lwowską Káßtellaná Kowálskiego Corkę synow dwu/mężow sławnych/Marćiná y Prokopá/Corke Pepowską / ktora potym byłá zá Hieronymem Gostomskim Podkomorzem Ráwskim/Woiewody Ráwskiego synem/iákoś czytał pod Nałeczem.

Alexánder Sieniáwski/o ktoremeś także wyżßey czytał/ był Mężem sławnym/práwie murem y ozdobą kráiow Ruskich/tego Corká byłá zá Olesnickiem Janem ná Pińczowie.

☞ Spláwscy w Wielkiey Polßcze Dom znáczny/ktorzy też so własni Gránowscy. Wspomina Káthálog Mikoláiá de Spláwie Gránowskiego Biskupem Poznáńskim/po Andrzeiu ze Bniná z domu Lodźia/w Roku 1480. Nie wiechał ná Biskupstwo/vmárł. Po nim został Vryel Zgorki z domu Lodźia. Wieku mego był N. Káßtellanem Krzywieńskim/ktorego iednā Corká zostáłá/ktora byłá zá Kośćieleckiem Stárosta Bydgoskiem.

Był Stánisław Sędźim Poznáńskim / ktorego potym syn Jan był Woiewodą Inowlocláwskim.

Mikołay był Podstárośćiem Poznáńskiem / ktory trzymał Wyskocź/zwáło go iuż pospolstwo Wyskockiem/ zostáwił także kilká Synow Mężow godnych/y inßy.

☞ Dom Bobolow/ktorzy sie pisali zdawną de Magna & Parua Piasek & Zagaiovv in terra Sendomirien, Wielcy Mężowie/y zdawną Rzeczypospolitey záßłużeni bywáli.

Zá Pánowánia Władysłáwá Łokietká / Jákub Bobolá de

Piasek fun-

piasek fundował Proboſtwo w Krákowie v Wßytkich Swietych/ o czym dowodnie inſcriptie y Liſty dawne świadczą. Potym gdy była przyßła trudność ná ten Kościoł/Præfectus iego vćiekł ſie do przednieyßych Senatorow tey Fámilicy/proßąc o obrone. Ktorzy dawßy mu ráthunek wedle żądánia iego/konfirmowáli Praw onych/iákoś wyżßey czytał/ á przy ſobie zoſtáwili ius Patronatus ná to Proboſtwo.

¶ Ten Jákub był Káwálerem Milicyey Hißpáńſkiey/ noſił Hábit Biały ná ſobie długi z Fámilią ſwą. Ták o nim czyni wzmiánkę/że był Virpius & militaris.

¶ Od tegoż Jákubá był Jan Bobolá iuż zá pámięći ludzkiey Mężem znáczným/ktory zoſtáwił dwoch ſynow. Hieronymá/ od ktorego ieſt potomſtwo/y Chrzyßtophá/ktory z Wielopolſka zoſtáwił/ Naprzod/

Andrzeiá Męża znácznie zásłużonego Krolom y R. P.

Ten naprzod z Pácholat wychował ſie v Janá Hrábie z Tarnowá Káßtellaná Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego/potym v Krolá Zygmuntá Auguſtá/ktoremu dla wielkiey biegłości w ſpráwách Dworſkich/ y dla ſtáteczności/zleconá była młodź Dworſka. Zá pánowánia Krolá Stephánā/ten ná wßytkie expedycye/ták pod Gdańſk/ iáko y do Moſkwy znácznie ieżdżił/ ná wielkich poſługách v Krolow bywał/ coć ſie potym w Hiſtoryey pokaże dowodnie.

¶ Tegoż byli bráćia/Mikołay y Jan Mężowie znáczni.

☞ **Dom Morſtynow ſtárodawny y znáczny w Krákowſkim Woiewodztwie/** był ieden Bách miſtrzem żup Wielickich.

Dom Lyſakowſkich w Przemyſkiey ziemi ſtárodawny y znáczny/ z ktorego była Barbárá Boratyńſka Chorążyna Przemyſka/ świeta práwie Białłagłowá we wßelákich poſtępkách/y Jan brat iey ſtryieczny.

Páwlowſcy w Oświecimſkim ábo Zatorſkim Powieciech/ z ktorych był Stániſław Biſkupem Ołomonieckiem/ vczony y przyſkładny Biſkup.

Dom Broniewſkich w Poznáńſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ z ktorych ieden był Podkomorzem Poznáńſkiem/ktorego Corká była zá Miekickiem Chrzyßtophem w Przemyſkiey ziemi.

Dom Streykowſkich w Wielkiey Polßczę z dawná znáczny/ Káßtellany/Dignitarzmi w onych kráiach bywáli/ iáko Piotr z Streykowá był Káßtellanem Inowłocławſkim/ w roku 1457. Ktory czás długi ſłużył ná Dworze Krolá Kázimierzá/ y inßy przed nim y po nim/ludzie znáczni/Rzeczypoſpolitey zaſłużeni.

Dom Gołuchowſkich ſtárodawny y znáczny w Sedomierſkim Woiewodztwie.

Dom Szczepieckich z teyże dzielnice ſtárodawny y znáczny/ z kthorego dwie ſieſtrze rodzone w Fraucymerze Krolowey Anny były wieku me°. Bárbárá ktora ßłá zá Oleſkie°/y Kátárzyná: Te niemáłą máietność wyniosły w inße domy/iáko Pułſtrzyżowá Miáſteczká/Pſtrągowa/ y inße/wßákoż też to nábyta była máietność brátá ich/ktory zábit od ſwoich ſług własnych.

Dom Oſtrowſkich w Rusi ſtárodawny/ był ieden z nich Piſarzem Przemyſkiem Ziemſkim Marćin.

Dom Jáſkmánickich ſtárodawny w Przemyſkiey ziemi.

Ścierſcy/ z ktorych był Jan Proboßczem Ołomonieckiem/ Maż znáczny y vczony.

Dom Brzozdowſkich w Rusi ſtárodawny.

Dom Nimień-

Dom Ninieńskich stárodawny w Wielkiey Polßcze.
Dom Czubińskich támże stárodawny.
Dom Rykowskich támże stárodawny.
Wárdescy támże w Wielkiey Polßcze.
Czelátyczcy w Krákowskim Woiewodztwie/ z ktorych był Piotr Mężem porządnym y spráwnym/ ktory z Bierecka z domu Gozdáwá zostáwił dwu synow/ Piotrá y Stánisłáwá/ Corek pięć/ Bárbárę Dylagowską Podstárościną Stobnicką. Jewę Páprocką Brátá mego rodzonego żonę/ z wiela białych głow przedmieyßa w dobroći. Zophią Láśocką/ drugie Pánny.
Lisowscy z Cżerskiego Powiátu Dom stárodawny.
Sworscy w Sedomierskim Woiewodztwie dom stárodawny/ wspominái o Aktá támże Mikołáiá Podsędkiem/ w roku 1504.
Kráiowscy/ opowieda iednego Epitaphium w Krákowie ná Zamku tymi słowy.

Reuerendus Dominus Andreas Craiovvski, Iuris vtriusq; doctor, Archidiaconus Cracouiensis, Canonicus Posnaniensis, Sereniſsimi olim Regis Sigiſmundi Auguſti Secretarius, vir pietate preclarus, moribus grauis & cōſtans, lingua diſertus, ingenio acutus, doctrina ſolidus, conſilio ſolers, iudicio maturus, diſciplinæ Eccleſiaſticæ tenax, &c. Obiit 18. Aprilis, Anno, 1573. Z ktorego powiátu niewiem.

Kiscy/ w Wárßáwie opowieda tákże Epitaphium iednego tymi słowy. Generoſus Petrus Kiski de Rauenburg, S. R. M. Stipendiárius, Obiit Anno 1571. Septima Auguſti.

Mierzeńscy/ opowieda Epitaphium iednego ná polu przed Jerosłáwicámi w powiećie Cżyrzckim w te słowá. Hic iacet nobilis Domina Dorothea, vxor nobilis Viti Laſoczki, Filia olim nobilis Staniſlai Mirzenski, vixit annos 58. Obiit anno domini, 1559. Die 30. Septembris. Był tám przed tym Kościoł/ ktory Heretycy zepsowáli.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Lewarth/ ktory Długoß zowie drugim nazwiskiem Wálny. ré. y ták o nim pißę żeby miał być nádány zá Wládysłáwá Lokietká tu w Polßcze. Tego mu pozwalam/ że ná ten czás Przodek tey Fámiliey do Polski z Fránkonicy przyßedł/ álе nie thu Nobilitácyey álbo Herbu dostawał/ z Niemiec go zsobą przyniosł/ zdawną od Prádźiádow nábytey/ czego świádkiem dostátecżnym może być to/ że tá Fámilia áż do náßey pámięći w támtych kráinách trwálá/ y ledwie temu dwádźieśćiá lat iest iáko zeßłá maietność ich/ Białłegłowy w inßе domy rozniosły. Chybá że ći tám then Herb w polu Cżerwonym nośili/ o cżym mi dał dostátecżną spráwę ten ktory o tym dowodno/ ták z Relácyey Obywátelow tám tey źiemie

znáczných y godnych wiáry ludźi śláchty Fránkoñskiey/ iáko też y Metryk támtecznych wiádomość miał.

☞ Okázia przyścia Przodká Herbu tego do Polski stad

śie wźiełá/gdy Krol Władysław Lokietek był z Polski od Wecześławá Czeskiego Krolá/ ktory ná iego mieysce był wybrány ná Polskie Kroleſtwo. Wygnan w Roku 1300. A vstępuiąc tey nawálności ktora śie nań byłá obroćiłá/ad ſolatium oney nieszczęśney chwile/wźiął to był przed śię/ áby był lustrował wßytkie Chrześćiáńſkie páńſtwá/ á zwłaßcżá Włoſkę źiemie/ pokiby mu śię byłá nádźieiá nie podáłá zwrocenia/ thák in Patriam iáko in Principatum.

¶ Ták tedy Krol iádąc przez Fránkonią/ zſtąpił do Sláchćicá iednego/ktory mu wielką ochotę wdomu swoim/y hoſpitalitatẽ pokazał/y z domu go swego puśćić rychło niechćiał/pilnie proßąc/żeby iáko Peregrin vpráconány dáleką drogą/ przez kilká dni w domu v niego odpoczął. On bacżąc táką dobrą wolą y chęć onego ochotnego goſpodarzá/ łatwie proßbie ábo żądániu iego pozwolił.

¶ Miał ten śláchćic Syná młodźieńcá/vrody y obyczáiow oſobnych/ ktory zá wolą y roſkazániem Oycowſkiem/ był Przyſłáwem v iego gośćiá/ przeſtrzegáiąc ná wßem wczáſu iego/ ktemu też y w ſámym z przyrodzenia byłá ludzkość wielka. A ták ſtáráł śię z pilnośćią o to/ iákoby był Krolowi iáko naylepiey wyſłużył w domu Oycá swego/ y dogodźił wßelákiem wczáſom iego.

¶ A gdy poſługámi onymi podług myśli Krolowi dogodźił/barzo mu śię ſtąd vpodobał. Odieżdżáiąc z domu od onego Sláchćicá/chcąc mu śię w tym záchować/y chęć iego ábo dobrą wolą nágrodźić/ wźiął onego młodźieńcá z ſobą pro comite peregrinationis ſuæ, tám dopiero ná drodze ták śię Krolowi przyſłużył/że ſobie wielką łáſkę v niego pozyſkał.

¶ A gdy przyiechał Władysław do Polski/Roku 1305. po śmierći Wiecſławowey przyßedł do Kroleſtwá. Pámiętáiąc ná poſługi thego to Cudzoźiemcá/nagradzáiąc mu ie/ dał opátrzenie/ y potym go bogáćie ożenił. Poiął był Wdowę bogátą/ktorą ácż miáłá ſynáw/wßákoż był Duchownym/był Proboßczem świętego Floryaná. Z tą zoſtáwił Syná Oſtáſyuſa/ ktory potym był Mężem znáczným/y Stolnikiem Krákowſkiem. Tenże naprzod Fámiliey swey Cognomen zoſtáwił to/ ktorym śię áż po then czás piſáło/co przyßło tym ſpoſobem.

¶ Onego wieku ná Dworze Krolewſkim był poſpolity ięzyk Niemiecki/ták iż co naprzednieyßy ludźie naczęśćiey go używáli/zwáli Oſtáſyuſa od Vrzędu FIRLEGIER, potym lud proſty ktory nieumiał ięzyká Niemieckiego/ Firleiem go názywáć poczęli/áż y po ten wiek.

¶ Tegoż Oſtáſyuſa pámiątká ieſt wieczna w máietnośći Firleiow do Márkußewic w Lubelſkiey źiemi należącey/wieś ktorą od imienia swoiego záłożył/te áż po dźiśieyßy czás zową Oſtáßowem.

¶ Temuż Oſtáſyußowi Stolnikowi Krákowſkiemu/ y pomienionemu Brátu iego Proboßczowi świętego Floryáná/był dány liſt Krolá Władyſławá/ná ktorym ex iure Polonico in ius Teutonicum iego dźiedźicznych wśi kilkádźieśiąt przenioſł/ktorych y w tym wieku ieſt niemáłą część w tym domu/to w onym wieku byłá wielką wyſługą. Tego Liſtu tákaż formą iákoś inßych wiele przed nim czytał pod roznymi Herby. Data w Krákowie/ Anno 1317. In die Beati Andreæ Apoſtoli, ſub atteſtationibus. Teſtium ſupraſcriptorum, videlicet: Comitis Pacoslai Caſtellani Cracouieñ, Comitis Nauogñ Sandomirieñ, Tomislai Cracouieñ Palatinorum. Comitis Petri Sandomirieñ, Michaelis Radomieñ, Caſtellanis, ac Oſtagnei Iudicis Sandomirieñ. Datum per manus Magiſtri Franciſci Cancellarij Cracouieñ.

☞ Ottomanus Iure Conſultus, in Comentarijs ktore piſał de Pignoribus, wſpo-

ribus, wspomina zá pánowánia Kázimierzá wielkiego Stánisłáwá Fierleiá/w Roku 1337. Dla tego/że chodźił z ludźmi przećiwko Tátárom/ktorzy byli oblegli Zamek Lubelski przez dwánaśćie dni/gdźie był Carz ich ábo Wodz z Zamku strzałą zábit/o czym niżey czytáć będźieß.

W Roku 1340. Zá Władysłáwá Jágiełłá/gdy z Witułdem przećiwko Tátárom/zá Temerlaná/ktory był bárzo fortunnym wodzem v Pogan/iáko to Kromer wspomina w Ksiegách 15. Z tego Domu Mężow kilká znácznych zginęło wespołek z drugiemi/o czym w Historyey czytáć potym będźieß.

☞ Piotrá Firleiá wspomina Historyk wyżßey pomieniony Ottomanus/y Aktá świadczą/że był Sędźiem źiemie Lubelskiey zá Kázimierzá Trzećie°. Ten zostáwił Synà Mikołáiá/ktory zá pánowánia Kázimierzá trzećiego Jágiełłowego synà był Mężem sławnym/zá ktorego spráwą/á zá ßczęśćiem Olbrácht Krolewicá/v wśi Kopystrynu/á niektorzy pißą żeby v Záwrániu Rzeki ktora w Niepr wpada porażeni byli Tátárowie. Co ácz Kromer wspomina w Ksie: 20. Ale nie dokłáda inße° Præfecta tylko Olbrácht Krolewicá/o czym w Historyey będźie. Wßákoż zá te posługe temu Firleiowi/Krol wielką łáskę okázował/y potym w poselstwie do Cesarzá Báiázetá stał/co dowodnie kromer wspomina w księgách tychże tymi słowy.

Nempe quod Casimirus Rex fœdus icit cum Baiazete Turcarum Imperatore, per Oratorem suum Nicolaum Firleium, gente Leopardium, qui postea Castellanus Cracouień, & Dux exercitus Polonici fuit, hac lege ne quid alter alterius dicionibus & hominibus incomodaret.

¶ Piße tenże Ottomanus/żeby ten Firley Mikołay miał być v tegoż Báiázetá potym w poselstwie od Olbrácht/wßákoż Kromer piße/że sam Báiázet z wielkimi vpominki przysłał był do Olbrácht/proßąc áby przymierze z iego Oycem postánowione trzymał/o czym czytay Ksiegi 30. Zá Alexándrá tákże/tego poselstwá nie náyduie v Kromerá ktore ten Ottomanus wspomina/ále in Oratione Aldorfiana słowá własne Ottomanowe.

¶ Tegoż zá Zygmuntá Pierwßego wspomina ten Ottomanus Hetmánem Koronnym/iáko y Kromer/o czymeś iuż wyżßey czythał. Zá iego Hetmáństwem źiemiá Pruska vspokoiona była/ktora zá záwichrzeniem łákomych Krzyżakow/z pánowánia Polskich Monárchow oderwána była. Woyćiechá Márgrábie Brándeburskiego/ktory był ná ten czás Mistrzem Krzyżáckiem/włożywßy nań tytuł Książęcy od Zygmuntá Krolá/fidem sequi coegit, á potym sie do Polski z ludźmi ßczęśliwie wrocił/od Krolá y od wßytkich stanow z wielkim triumphem był przyiet.

¶ Ten naprzod do Polski przyniosł z Milicyey Czeskiey/ná ktorey młodość swą trawił/obyczay tocżenia Obozu. Przy Krolu Olbrácht będąc/był miedzy inßymi Postem od Rycerstwá po Krolá Alexándrá gdy go ná Krolestwo obrano.

¶ Z Krolem Zygmuntem/iuż Woiewoda Sędomierskim będąc/ieźdźił do Preßpurku/gdy sie zieżdżał z Máximilianem Cesarzem/Hetmáństwo y spráwy iego wspominaią Historye.

¶ Tegoż wspomina Miechowitá w Ksiegách Czwartych/dla tego/że od Krolá Zygmuntá był postan z woyskiem przećiwko Glińskiemu/co záczyna tymi słowy. Sigismundus his cognitis initijs obstare decreuit, Firleium cum Exercitu Militis mercenarij, sine cunctatione expediuit. &c. O czym czytay ßerzey v pomienionego Historyká.

¶ Temuż zá znácżne posługi dárował Krol Zygmunt Miástecko y Zamek Kocko w źiemi Lubelskiey/co potym y przy Exequcyey Wnękom iego Rzeczpospolita zá Krolá Augustá/dla zasług domu tego konfirmowálá. Miał z Mielecka z Domu Gryff dwoch Synow/Piotrá y Mikołáiá/o ktorych niżey czytáć będźieß.

¶ Tenże vmárł w Roku 1526. O czym świadczy Epitaphium w Lublinie w Kościele Stáníſłáwá świętego piſane w te ſłowá.

Illuſtri & Magnifico Domino, Domino Nicolao Firley de Dobrouicza, Caſtellano Cracouien. ſupræmo Exercituum Regni Capitaneo, Petrus de Dobrouicza mæſtus Filius poſuit.

¶ Tamże y Wierſze piſane w te ſłowá.

Mole ſub hac Nicolaus ego Firleius iniquis
Ereptus fatis iaceo: Caſimirus in aula
Regali iuuenem primis me eduxit ab annis,
Albertus mihi ferre dedit Mauortia ſigna.
Ad Bucouinum ſteterat cum triſte Valacho,
Bellum inferre truci: Friderici ad Cæſaris aulam.
Inde ego Legatus magno de fœdere mittor,
Biſq; adeô Turcas de rebus nuncius iiſdem.
Rege ab Alexandro viſus, pacemq; reporto,
Deni me Leſchiades ductorem Sarmata vidit
Rege Sigiſmundo, & mediis data iuſſa Polonus
Audit in caſtris, mox noſtro Pruſsia ductu,
Et virtute virium, Regni pons facta Poloni eſt.
Quid memorem tocies fuſos Moſchoſq; Scitaſq;.
Heu niſi quod Scythica fili Nicolae ſagitta
Victus obis, noſtro dum munere fungeris audax.
Oraſti Patrem, atq; arcis primus archa Socalæ,
Nec Patris infœlix morientis lumina claudis.
Præſtitit hoc Petrus Frater, corpuſq; ſepulchro
Condidit, æteras repetiuit ſpiritus arces.

☞ Piotrá Firleiá Woiewodę Ruſkiego/ſyná pomienionego Mikołáiá/Káſtellaná Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego/ wſpominá-ią rożne ſcriptá/y pámięć ludzka nieśie/był to wielki miłoſnik K. p. Ten zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá/ gdy ſię były wſzczęły wielkie rebellie w Prusiech przećiwko Koronie/ on tám był poſłan od pomienionego Krolá/ wſzytko záraz vſtromił krom ſzkody y nakładu K. p. Był wielkiem miło-ſnikiem chwały miłego Bogá/Kościołow wiele nábudował y hoynie nádał/ Vczone ludźie poważał/ Rzemieśniki vbogie potrzebuiące wſpomożenia zákładał. A inſzych wiele ſpraw iego pámięći godnych/potym w Hiſtoryey obaczyſz. Vmárł w Roku 1553. O czym świadczy Epitaphium piſane w Lublinie ná Grobie iego tymi ſłowy.

Magnifico Domino, Domino Petro de Dobrouicza, Palatino terrarum Ruſsiæ Generali, Radomień. Cazimirieńcz. &c. Capitaneo, Ioannes, Nico-laus, & Andreas de Dobrouicza, mæſti filij poſuere. Obiit anno 1553. Die prima Septembris.

¶ Támże Wierſze ná tymże Grobie piſane w te ſłowá.

Petrus ego Firleius anis ſpectatus & æuo,
Extinctus ſenio condor in hoc tumulo.
Tota Palatinum captum me Ruſsia luget
Mæſta ſuum lachrymis proſequiturq; ſuis.
Patria ſeu pacem tractat, ſeu martia caſtra,
In me conſilij ſumma caputq; fuit.
Diſuaſi vacuum cauſis & inutile bellum,
Vtile cum ſenſi, primus in arma rui.
Experti mea Tella Scythæ Moſciq; ſuperbi,
Orſa, vbi ſubiectos flumen inundat agros.
Pannonium ad Regem deuicto nuncius hoſte,
Captiuos duxi, Marcia dona Ducis.

Struxi tem-

Struxi Templa Deo, ſtatuíq; Altaria Diuis,
Plurima ſic ſuperum ſedula cura fuit.
Adde duas arces, quarum hæc ad fluminis Apri,
Altera ad Iſtulas ardua ſurgit aquas.
De Dombrouicza quæ geſtet nomen auitum,
Maſcula progenies trina relicta mihi eſt.
Artibus inſtitui quam belli & pacis amicæ,
Patria de vnius funere fœnus habet.

¶ Tenże zoſtáwił z Teczyńſką Synow trzech/ o ktorych niżey czytáć będźieß.

☞ Mikołaiá Firleiá/Brátá tego Piotrá woiewody/á ſyná Káßtellaná Krákowſkiego/wſpominaią Hiſtorye że był ſławnym y záwołánym Rycerzem / Mężnie w Sokálſku bitwę czyniąc z Pogány/ zábit od Tátar. Tego ciáło leży w Lublinie przy Oycowſkim Grobie / o ktorym powieda Epitaphium piſane od Krzyckiego / Biſkupá ná ten czás Przemyſkiego/tymi ſłowy.

Epitaphium Nicolai Firley, Socalień pugna à Tartaris interempti. &c. Per Andream Cricium Epiſcopum Præmiſlien. &c. &c.

Si quem pro Patria pro Religione, viator
Inq; armis pulchris fata ſubire putas.
En tibi magnanimum iuuenem ſic fortiter actum,
Et dignum Hectorea condicione legi.
Clara Palatini Soboles Firleia Proles,
Inclita & inſignis, digna propago patris.
Communem in pugna cecidit tutando ſalutem,
Cum numero inuicti præualuere Scythæ.
Fuderũtq; ſuo multo cum ſanguine robur,
Militiæ, atq; raram Nobilitate decus.
Fœlicem iuuenem Cœleſti ſede ſolitum
Marte pio, & cuius fama perennis erit.

☞ Jan Syn ſtárßy Piotrá Woiewody Ruſkiego/ o ktorym in Oratione Aldorphiana ieſt wzmiánká / kędy opiſuie żywot iego ab ineunte ætate tymi ſłowy. Habuit educationem valde liberalem ſub præceptore Viro docto Wieliczka. Potym do Lipſká był poſłan tempore Lutheri, mießkał tám dwie lećie. Potym do Pátáwy iechał/ kędy tákże dwie lećie mießkał.

¶ Z Stánisłáwem potym Teczyńſkim Wuiem ſwym/ Podkomorzem Sędomierſkim ieździł do źiemie świętey/ cześć Azyey y Aphryki obiechawßy/ do Oyczyzny ſie wrocił/ proſto ná Dwor Zygmuntá Krolá pierwßego/ w ktorego był Sekretarzem iuxta morem Patriæ.

¶ Był potym poſłem do Kárlá Piątego tego imieniá Ceſarzá/ in Cõuentum Vormatien. w Roku 1545. Z ktorym przymierze zwykłe potwierdźił.

¶ Po śmierći tegoż Krolá / do Zygmuntá Auguſtá ná Dwor przyiechawßy/ Począł Dworzáńſki okazawßy popiſał. Naprzod mu dano ſtároſtwo Kázimierſkie / nie długo potym był poſłem do Wołoch ku ſłuchániu przyſiegi Bohdaná Woiewody Wołoſkiego. Potym mu dano Káßtellanią Beiſka. Pothym do Poſwola kosztem wielkiem ſie wypráwił. Skąd gdy przyiechał/ dano mu Woiewodztwo Lubelſkie/ Ståroſtwo Rohátyńſkie / y Márßałkoſtwo Koronne/ ná ktorym był czás niemały. Zá iegoż Márßałkoſtwá Vnia dwoygá Xięſtw z Korona ſkończona była / Jáko naprzod Wielkiego Xięſtwá Litewſkiego/ wroku 1569. Z Xięſtwá Oświećimſkiego. ¶ Tegoż wielka ſtáteczność w ſpráwách znáiąc/ & in ipſo officio

pſo officio Krol Zygmunt Auguſt/práwie in mortis articulo, dał mu Stárоſtwo y Woiewodztwo Krákowſkie.

¶ Po śmierći tegoż Krolá co zá poſtugi iego były przeciwko Rzeczypoſpolitey/ toć ſie potym w Hiſtoryey okaże: Bo nie był ziazd żaden/ ná ktorym o dobrym R. P. Rádá iáka była/ná ktorymby on nie miał być/ nie miewáiąc nulla priuata conſilia, záwße cum bonis, probis, patriæq; amantibus conſultabat & comunicabat.

¶ Do tego gdy iáko do naprzednieyßego ná ten cżás Woiewody/ od Kárlá Frácuſkiego Krolá tego imieniá Dźiewiątego/y od brátá iego Henryká Andegáweń: y od Mátki ich Kátárzyny/ Polak niektory z liſty przyiechał/nie przyiął wdźięcznie liſtow áni vpominkow ktore mu potáiemnie poſłał. A iż był Polak on Poſeł/tedy go też y ſłowá niełáſkáwe potkáły od niego/bo nie tylko rzeczą ſama/ále y podeyrzenia złego chćiał być prożen. Szweckiego Krolá ſtrone pilno trzymał/ſtąd był przyßedł w wielką niechęć do drugich ktorzy iuż ná Frácuzá trzymáli/ták áż mu iáwnie nieprzyiaźń okázowáli/y o nim powiedáli áby ſam prágnął Kroleſtwá. On ácż miał zſobą niemáło ludźi co mu przedſięwźięćia iego pomagáli/ále iáko báczny á roſtropny Senator/vſtąpił tego dla dobrego R. P. ktorą wolał pacatam videre, á niżeli in grauiſsimo & funeſtiſsimo bello implicare, bo iuż one idiotæ chodźili/nie rozumieiąc żadnego pożytku ſtąd R. P. Tylko z vporu woláli ná páná Gáwedſkiego/y tákże iáko go ochrzćili Gáwedſkiem / Gáwedá práwego mieli. A poſtąpiwßy wßytkim tego/ y onym co z nim trzymáli to rozważywßy/ná pokoy wßytkim zezwolić rádźił/ á obránego Krolá Henryká/Kśiąże Andegáweń: w namieciech v Wárßáwy / iáko Márßałek miánował/y w Krákowie Koronowánego opowiedał. A ono przedſięwźięćie potym mu do niechęći Krolewſkiey nie ßkodźiło/miał go w Bálicách v ſiebie ná cześći/milá tylko od Krákowá/kędy Dwor ieſt wielkiem koßtem y ochędożnie budowány/potym mu Synā namłodßego od trzećiey żony imieniem ſwym miánował.

¶ Był to Senator dobry/y miłośnik Rzeczypoſpolitey/tylko wtym był nagorßy/że był prawie iáko mur w rozmnażániu ſekty Kálwinowey/ y wiecey drudzy proſtacy pátrząc ná oſſobę iego/do tey ſekty przyſtawáli/á niżeli z náuki Miniſtrow onych/ktorzy ie ná to łágodnie zwodźili y námawiáli.

¶ Z Arcybiſkupem y z inßem Duchowieńſtwem / ná teyże Elekcyey/ przy Monluku Frácuſkim Poſle wielki ſpor wiodł/& iure iurando de Articulo confederationis intereſſet. Potym w Krákowie ná Koronácyey tegoż Krolá/kiedy wßyſcy Pánowie Duchowni y świecżcy Krolá ná to námawiáli/áby thego im Artykułu nie poprzyſiegał. On záraz Korone porwawßy/y inßе inſignia do tego potrzebne/ z Kośćiołá wyniść chćiał. Ták był Pan Bog zátwárdźił w tey wierze ſerce iego iáko onego Phárаoná.

Wßákoż dla oney ſtałości iego/ y miłości ſtátecżney przeciwko R. P. nie przepomniał Pan Potomſtwá iego / Bo opuśćiwßy Sekte Kálwinowe omylną/przy Powßechney á prawdźiwey wierze zoſtáli. Vmárł ten dobry Senator/obrońcá y miłośnik R. P. Roku 1574. Dwudźieſtego oſmego dniá Kwietniá/w Kocku dźiedźicznym miáſteczku ćiáło iego pochowano. Zoſtáwił z Zophią Bonárowną/ Káßtellaná Sadeckiego y Wielkiego Rzadźce Krákowſkiego Corkę ſynow cżterech/ Mikoláiá/ Andrzeiá/ Janá/y Piotrá.

☞ Mikołay wtory Syn Piotrá Woiewody Ruſkiego/ á rodzony brát Janá Woiewody Krákowſkiego/ Káßtellan Káwſki/vczony/ w wymowie alter Cicero, ná poſługách R. P. wielkich bywał w poſelſtwách znácznych.

☞ Andrzey Syn Trzeći Piotrá Woiewody Ruſkiego/

Káßtellan

Kąſtellan Lubelſki/Stároſtá Sedomierſki/ktory ſie z młodoſći ná Rycerſkim chlebie ſchował/y w ſpráwách tákich dobrze vmieiętny był/Roty znáczne z niemálym koſztem ná wſzytkie potrzeby Koronne wywodźił/w potrzebach bywał z Moſkwą/z Niemcy/y indźiey/ o czymći potym Hiſtorya powie/y tu ná roznych mieyſcách o tym czytáć będźieſz. Zoſtáwił z Srzeńſką Woiewody Plockiego Corkę z domu Dołegá dwie Corce/Andrzeiową Leſzczeńſką/y Zbáráſką Woiewodźiną Trocką.

☞ **Mikołay Syn ſtárſzy Janá Woiewody Krákowſkiego**/ná ten czás w Roku 1583. Był Kąſtellanem Bieckiem/Stároſtą Kázimierſkim/y Refferendarzem Dworu Krolewſkiego/ze wſzytkich ſpraw dobremu Senatorowi należących pochwalenia godny/był Catholiciſsimus, ſkąd możeſz poznáć wielkie inicia Sapienciæ, w rozſądku oboygá Práwá biegły/w poſełſtwách znáczných bywał/iáko do Fráncyey po Krolá Henrykà. Potym do Wiednią do Máximilianá Ceſárzá od Stanow Koronnych. Miał zá ſobą Helżbietę Ligęzianką/ſtárodawney Fámiliey Pułkożycow/po ktorey wźiął niemáłą máietność/z ktorą potomſtwo iuż miał/Coreczki minorenes, y Synà Janá/ktory ſię vrodźił w Roku 1583.
Drudzy Brácia iego wyżſzey pomienieni/Náukámi y obieżdżániem źiem poſtronnych ſię báwili ná ten czás.

¶ Od tegoż Domu dźielnicámi oderwáne te Domy były/iáko naprzod

Dom Konárſkich w Sedomierſkim Woiewodztwie/z ktorego wſpominaią Aktá y Liſtow wiele iednego Sędźiem onego Woiewodztwá.

Dom Márkußewſkich/ ktorego iuż nieſtáło/oſtáteczny m potomkiem była Kázánowſka Sędźina Lukowſka.

Dom Meglewſkich/z ktorych ieden był Podſędkiem Lubelſkim/co Aktá onego Woiewodztwá wſpominaią. Brát iego drugi był Chorążem onegoż Woiewodztwá. Trzeći Kánonikiem Lubelſkim.

Dom Broniewſkich w Woiewodztwie Sedomierſkiem/ w powiećie Rádomſkiem.

Dom Krwáckich wtymże tám Powiećie Rádomſkiem/ktorego też iuż męſkiey płći nie oſtáło.

¶ Do tegoż Herbu przyiął od tych wyżſzey pomienionych Firleiow/ Chrzyſtoph Tretius, Mąż vczony/ Sekretarz Krolewſki/ ktory in Secta Caluiniſtarum miedzy Miniſtri był facile Princeps, Ten Domowi temu znáczńie ſię záſługował/zoſtáwił potomſtwo/Synà y Corki. Liſt Vlobili: iego.

Vetus eſt, & inde à maioribus noſtris in hoc Poloniæ Regno vſitata conſuetudo, vt ij etiam quos Sereniſsimi Reges Poloniæ ob aliquam inſignem virtutem à vulgi grege ſecreuerint, & ad ipſum Nobilitatis gradum extulerint, in maiorum Poloniæ gentium familias quodāmodo arrogentur. Non quod eorum honori poſtquam ordinis equeſtris ornamētum a Principe cōſequuti ſunt quidquam addi poſsit, ſed cum R. P. noſtra, certum & definitum Familiarum numerum habeat, quæ ſolida in hoc Regno nobilitatis iura poſsideant: conſuetudo huiuſmodi communicandæ familiæ procerum humanitate erga nouos homines introducta eſt, qua accipere arrogati maiorū lumina poſsint, ſine quibus ipſius nobilitatis à Principe conceſſe beneficium luculentius ad eorum poſteros, quam illos ipſos qui per virtutem pepererūt peruenturum erat. Cum igitur vir præſtans & nobilis Chriſtopherus Tretius noſtra & aliorum huius Regni procerum interceſsione propter excellentem eius virtutem, & præclara eius tum in Rempublicā, tum in magnos illius viros officia in ſuperioribus huius Regni comitijs hoc honore à Sacra Regia Maieſtate affectus ſit, vt in Nobilium, & poſtea Secretariorum Regiorum numerum aſcitus fuerit: cumq; nihil ei præter gentem maiorum deſit,

Nos Firley

NOS FIRLEI de Dambrovvicza infrasubscripti nominibus nostris proprijs, ea qua illum iam à multis annis prosequimur beneuolentia, tum eius erga nos, omnemque familiam nostram cultu & officijs adducti commemoratum Nobilem Christophorum Tretium Secretarium Regium iam ante in gradu Nobilitatis Serenissimi Regis nostri omniumq; Regni ordinum iudicio collocatum, vnáq; eius liberos posteroscq; legitimos libenter promptéq; in gentem nostram recipiendum & arrogandum nobis esse iudicauimus, quemadmodum illum testimonio harum literarum excerta scientia omnium nostrum pro nobis & posteris ac successoribus nostris in familiam gentemq; nostram suscipimus & arrogamus, eumq; in gentilibus & propinquis nostris numeramus, habemus, & agnoscimus, gentisque & familiæ nostræ arma & stemmata LEvvarth dicta & omnia Nobilitatis insignia ei communicamus, vt illis non aliter quam si ex gente familiaq; nostra legitimè ortus esset, in annulis, vexillis, sigillis, ædificijs, & quibuscunq; alijs consuetis modis vtatur, ac si agnatus noster & nostro sanguine cretus foret. Pro qua quidem coniunctione gentis, nos successoresq; nostri prædictum Nobilem Christophorum Tretium Secretarium Regium eiusq; liberos, posteroscq; legitimos omni beneuolentia protectione cura, quæ propinquis debita est complectemur & prosequemur & posteri successoresq; nostri prosequentur. In quorum fidē has sigillis nostris munitas illi dedimus, manibusq; propriis subscripsimus. Datum Lublini Die 20. mensis Maij. Anno Domini, 1581.

Nicolaus Firley in Dambrovvicza Castellanus Raueñ: manu propria.
Andræas Firley Castellanus Lublineñ: Capita: Sendom: manu propria.
Nicolaus Firley de Dambrovvicza Castellanus Bieceñ: S. R. M. Referendarius, & Capitaneus Cazimirienſis manu propria.
Andreas Firley de Dambrovvicza, manu propria.
Ioannes Firley de Dambrovvicza, manu propria.
Petrus Firley de Dambrovvicza, manu propria.

O Kleynocie stárodawnym w Polßcze Odroważ/ ktory przyniesion z Moráwy/ iáko o tym Długoß świadczy/ á powieda o Przodkách że bywáli Prouidi & facundi, sed in variũ sermonem procliui: Vżywáli Kleynotu tego Białlego w polu Czerwonym. Ktorego własność obaczywßy/ czytáć będźieß o Przodkách y o potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Z powieści stárodawnych o początku Herbu tego/ od potomstwá tá iest fábułá/ żeby Przodek Maż ieden stáwny w Moráwie/ w cudzey źiemi z Pogáninem o ßtukę strzelał z Łuku/ potym z nim y zápáśy chodźił/ y dźiwnych ßtuk Rycerskich zsobą probowáli. On Pogánin widząc że nań ßczęścia y mocy nie miał/ przed Mońarchą kráiny oney znáiąc łáskę Páńską/ dla tego/

że mu się z

że mu się z każdym nieprzyiaćielem fortunnie w potrzebách zdarzáło: chcąc y nád onym gore otrzymáć/ o ßczudliki z nim przed Cesarzem czynić chćiał. On z gniewu/ máiąc to sobie zá zelżywość/vchwycił gi zá gębę/ ktorą mu z wąsem y z nosem oderwawßy/ná strzałę wetknął/ y vkazał Pánu. Ktory wzgádziwßy onym oßpeconym Pogáninem/ dał mu zá wieczny vpominek oney iego zwierzchności nád nim/ Strzałę przez Was przewleczoną/ y názwał go Odrzywąs/ áż per corruptionem sermonis Odrowąż po ten wiek.

¶ Tu w Polßczę iáko dawno ći Odrowążowie/dostátecznie o thym żadne scriptá powiedzieć nie mogą/tylko Klaßtorá Lysey Gory Priwilegia opowiedáią Saulá de Końskie/ießcze zá pánowánia Bolesłáwá Chábrego/ w Roku 966. Ktory był przy zákładániu ábo konfirmácyey Praw Klaßtorá onego.

☞ Saulá Hrábie Odrowążá z Końskiego / wspomina List Klaßtorá Trzemeßeńskiego/dla tego/że nádał dźieśięćinę po wśi swoiey oyczyśtey Końskim Klaßtorowi onemu/Roku 1145. vt in priuilegio.

☞ Jwá Biskupá Krákowskiego / wspomina Káthálog że był wźięt ná Biskupstwo po Wincentem z Domu Roża/w roku 1218. Z Kántoryey Krákowskiey/był Kánclerzem Leßká Białłego / przez Honoryußá Papieżá Trzećiego tego imieniá potwierdzony. Piße o nim/ że był Biskupem bárzo nabożnym/y przepowiedáczem słowá Bożego dobrym.

¶ Ten napierwey Regułę Prædicatorum w Polßczę rozmnożył/w roku 1227. A w Krákowie im Kośćioł Swietey Troyce ná Klaßtor obrocił/gdyż tám naprzod była Fárá/á w Rynku Kośćioł zbudowawßy/ ku chwale miłego Bogá/á ku cześći błogosłáwioney Dźiewicy Máryey / ná Fárę obrocił/y nádał známienićie.

¶ Tenże Kośćiołow nábudował/iáko w Dźierzáśney/w Luborzyczy/ w Golańczewie/w Wáwrzyńczycách/w Dáleßycách/w Sedomierzu świetego Páwłá Kośćioł známienićie zbudowawßy/ nádał z dobr stołu Biskupiego. A chcąc tym Kośćiołom wolności ziednáć / czás sobie spokoyny vpátrzywßy/chodźił pießo do Włoch do Papieżá Grzegorzá Dźiewiątego/ z ktorym w Paryżu ná náuce będąc w leciech młodych/żył w wielkiey przyiáźni. Tám od tego Oycá wdźięcznie był przyięt/ y ná wßytko o co go żądał/ z wielką chęćią wßytkie libertates otrzymał.

¶ Tenże fundował y zbudował Kośćioł w Końskim Oyczyźnie swey.

Tenże w Krákowie Klaßtor świetego Augustynā fundował/y w Káliśzu v świetego Duchá teyże Reguły.

Ten odnośił Sálomea ná Háliczką Kolomanowi synowi Andrzeiá Krolá Węgierskiego/o czym Kromer w Xięgách Szostych / á ná then czás był Kánclerzem Koronnym.

Tenże dwie wśi Biskupie/Gorno y Száwłowice/z Dźieśięćinámi Klaßtorowi Sieciechowskiemu dárował/iáko to Káthálog opowieda.

Tenże w Roku 1226. Zakonnikom Reguły Prædicatorum, Kośćioł świetego Jákubá w Sedomierzu dał.

Tenże we Mśtowie Klaßtor Reguły Swietego Augustynā Zakonnikom fundował.

Tenże Klaßtor w Dłubni we wśi Jmbránowicách Pánnam nádał y fundował.

Tenże Klaßtorowi Wachockiemu Reguły Cysterskiey dárował Wieś swą Oyczyśtą Lukáwę.

Vmárł ná peregrinácyey we Włoßech/Dniá 21 Lipcá/Roku 1229. Pochowan w Kośćiele Mutyneń: A potym w kilku lat ćiáło iego przeniośli Zakonnicy do Kośćiołá świetey Troyce do Krákowá / gdźie pochowan w Chorze. Żył ná Biskupstwie lat dwánaśćie / po nim nástał Wiślimier z

Domu Zábáwá. ¶ Tenże Jwo fundował Klaßtor y známienićie nádał w Mogile mile od Krákowá/Zakonnikom Reguły Cyſterſkiey/ktory potym Brácia y Synowcy iego chćieli ſpuſtoßyć / á one Wśi Klaßtorne miedzy ſie rozdźielić. Czego gdy dowieść nie mogli przez długi czás / oni y Potomſtwo ich potym potwierdźili im práwá/ktorego ieſt ſens táki.

Poſtea vero Filij Comitis Iuani, & Comitis Miloſlai fratris Ioanni, factũ patrui ſui Iuonis Cracouieñ Epiſcopi, impedire & deſtruere volentes, non ritè enim illis facta illa fundatio videbatur. &c. Poſtea pœnitentia ducti, ita improbum factum ſuum cõfeſsi ſunt. Sicut vno animo & vno ore omnium ſuadente diabolo, in Ceſsionem Clauſtri de Mogila Ciſtercieñ Ordinis, diuerſa impedimenta Machinabamur, ita gratia Spiritus Sancti ſuperna mente promittimus, & iure iurando firmamus, ab omni inquietatione predicti clauſtri Ceſsare, immo etiam contra omnem hominem impedientem, fidele patrocinium promittimus. &c.

¶ A ten Przywiley potym zá Káźimierzá Jágiełłowego ſyná był potwierdzon w Piotrkowie / przez właſne potomki ich/ ktorych nomina y cognomina tám ſą wpiſane ná tymże Liśćie/á tego tám ſens ieſt w te ſłowá.

Domini Stemmatis Odrovvas de Sproua, non tantum confirmarunt & approbauerunt in robur perpetuæ firmitatis, ſed etiam prædictum Monaſterium in Mogila, in ſuam & ſucceſsorum protectionem, & defenſionem ſuſceperunt, quorum nomina fuerunt iſta, in primis,

Ioannes de Sprovva Archiepiſco: Gnezneñ, & Regni Poloniæ primas.

Nicolaus eadem gratia Epiſcopus Præmislienſis.

Nicolaus Abbas Andrzeiouienſis.

Andreas Odrovvas Palatinus Leopolienſis, & Capitaneus Ruſsiæ Generalis terrarum vniuerſis.

Iacobus de Dembno, alias de Szczekoczin, Regni Poloniæ Theſaurarius, Capitaneus Sandeceñ & Bieczeñ, & Regiæ M. Pincerna ſupræmus.

Euſtachius de Sproua Caſtellanus Radomieñ, & Capitaneus Opocieñ & Vniouienſis,

Dobeslaus de Sproua Caſtellanus Premiślieñ, & Capitaneus Louiceñ.

Stanislaus de Szidlouiecz Caſtellanus Zarnouieñ.

Paulus de Sproua Dapifer Leopolieñ.

Dobeslaus de Szczekoczin Subdapifer Sendomirieñ.

Paulus de Szczekoczin Capitaneus Olſtineñ, Zauichoſtẽ, & Lucouiẽ.

Iacobus Obulus de Gori Subpincerna Craco: & Capitaneus Czorſtinẽ.

Petrus Godovvski Vexilifer Haliceñ.

Henricus de Szczekoczin Capitaneus Lublinenſis.

Iacobus de Pniovv Archidiaconus & Adminiſtrator Epiſcopatus Cracouien, Fratres Armorum & Domus Odrovvaſine. A to ſie dźiało w Roku 1462.

☞ Prándotę z Białáczewá Biſkupá Krákowſkiego / wſpomina Káthálog że był wźięt ná Biſkupſtwo/w Roku 1242. Z Archidyákoniey Krákowſkiey/y z Kánoniey Sędomierſkiey / od Innocencyuſa Papieżá potwierdzon/á w dźień świętego Vrbaná od Fulká Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświęcon/po Wiślimierzu z Domu Zabáwá.

Ten Ciáło Swiętego Stániſłáwá Kánonizować dał zá Innocencyuſa Papieżá tego imieniá Czwartego.

Ten Klaßtorowi Czyryckiemu Dźieśięćiny po wśiách/ naprzod po Poznowicách/Goßczachowie/Dálechowie/y w Czarnym leśie dárował.

Ten z Prodnikà Zakonniki do świętego Duchá przeprowádźił.

Tenże Kośćioł świętego Marćiná w Biſkupicách nád Wieliczką fundował y zbudował.

Vmárł Roku 1262. W Wigilią ś. Máttheuſsá Apoſtołá y Ewangeliſty/ 21

wángeliſty/ 21 Septembris, przez czás długi chorowác/ iednák wyſłuchawßy Mßey świętey/ y wßytkich godźin/ y obrzędow Kościelnych/ z wielkiem nabożeńſtwem przed Zachodem ſłońcá vmárł/ w Kościele ná Zamku pochowan/ w pośrzodku Káplice świętego Piotrá/ nád ktorego Ciáłem te Wierßе nápiſano.

Hic iacet Eccleſiæ decus, hic Paſtor bonus, hic Flos
Iuſticiæ, Cleri, Prandota Præſul honor.
Hic via veri gloria cleri, Prandota tota,
Laus Patriæ Pater inclitus eſt factus aula Zophiæ
Egis Præſul agaps prandota tota gregis,
Hic Sacer è tumolo te Staniſlae leuauit.
Te ſanctum populo Pater alme leuando probauit,
Vt ſit hic ſanctum titulo ſanctorum te ſociauit.

Żył ná Biſkupſtwie lat dwádźieśćiá y pięć/ po nim náſtał Páwel z Przemákowá z Domu Pułkozá.

☞ Jácká powinnego tego Biſkupá wyżßey pomienionego Jwá/ Zakonnikiem Reguły Swiętego Dominikí wſpomina Kromer w Aſiegách 7. potym w kſie: 9. Ktory naprzod był Kánonikiem Krákowſkim/ á potym wſtąpiwßy do tego Zakonu/ Poſt mortem multis annis, propter ſanctimoniam vitæ actæ, & miracula, in numerũ Diuorũ relatus eſt, &c W Roku 1583. Wieku mego zá pánowánia Krolá Stephánа/ y Anny Zygmuntowey Cory żony iego/ zá Biſkupſtwá Piotrá z Mirowá Myßkowſkiego/ zá Prowincyálſtwá Málcherá de Mościßka/ Mężá vczonego/ zá wielkiem ſtárániem Seweryná Káznodźieie rzeczonego Zydek/ dla tego/ że ſie był od Zydow rodźicow vrodźił/ Mężá vczenia wielkiego/ pámięći y wymowy oſſobney/ ktory tym kośćiam/ ná pámiątkę á ku chwale Bogu wßechmogącemu/ tylko z Jálmużny/ Grob z Alábáſtru koßtem wielkiem zmurowáć dał/ do ktorego ie przełożono/ przy bytności Piotrá pomienionego Krákowſkiego z domu Jáſtrzębiec/ Stánisłáwá Wolſkiego Płockiego z domu Lubicz/ Maręina Białobrzeſkiego Kámienieckiego z domu Abdánk/ Biſkupow/ y Krolowey Anny/ ktora wielką pomoc temu Káznodźiei ná to dáłá. A chcęßli żywot ábo zaſługi tego Mężá świętego wiedźieć/ czytay Officium Beati Iacincti Confeſſoris, cura & impenſis prædicti Seuerini Sacræ Theologiæ Magiſtri, F Ordinis Prædicatorum, excuſſum. Tám obaczyß/ że nie dopiero/ ále dawno/ od Roku 1257. po śmierći iego wielka praca y ſtáránie Krolow Polſkich/ y Zakonnikow Klaßtoru onego o tym byłá/ czego áż dopiero wieku náßego ten pomieniony Seweryn dokończył/ przyſtoyno wßytkę vczćiwość kośćiam iego wykonał/ y mieyſce tho kędy ie położono zozdobił.

☞ Prándote Gałke/ wſpomina Kromer w kśięgách dwunaſtych/ zá Káźimierzá Wielkiego fortunnym Hetmánem przećiwko Czechom/ w roku 1345.

☞ Oſtáphieiá ze Sprowey/ Káßtellaná Leczyckiego/ wſpomina Epitaphiũ w Mogile w te ſłowá. Hic iacet Euſtachius de Sprowa, Caſtellanus Viſliceñ, Obiit anno 1350.

Jákubá z Dębná/ y Oycá iego Bártoßá/ Epitáphia wſpomináią w Mogile/ y Ephigies ich/ ktore ná Oltarzu ſą wymálowáne.

Magnificus Dominus Iacobus de Dembno, Caſtellanus & Capitaneus Cracouieñ, iacet hic tumulatus. Anno domini, 1490. 16. Ianuarij.

Bárbárę ze Sprowey Káßtellanke Krákowſka/ támże Epitaphium wſpomina w Mogile/ w Roku 1477.

Piotrá Woiewodę Ruſkiego/ wſpomina Kromer/ że był w

Węgrzech/w Roku 1442. w Agrze od Czechow nábieżan/y támże oboz iego rozerwan w nocy/gdy był ná czći v Biskupá Agringeń: y sam był pogiman/wßákoż od swoich odrátowan. Tenże potym był zábit od Tátar/ w Roku 1450. O czym czytay Xięgi 22. Jego ciáło schowano we Lwowie/głowę tylko do Mogiły záwieźiono/nád ktorą to Epitaphium.

Petrus Palatinus & Capitaneus Russiæ, in terra Valachiæ belicosè pugnans decessit, anno vt supra. Támże y żoná iego leży.

Jan Odrowąż ze Sprowey/ Arcybiskup Lwowski/ Brát rodzony Piotrá Woiewody Ruskiego/był wźiet w roku 1442. A z żáłości wielkiey dla śmierći brátá swego wpadł w niemoc/ y prętko vmárł.

Janá Odrowążá ze Sprowey Sędźiego Sędomierskiego/ wspomina Káthálog przy Synie iego Janie Arcybiskupie Gnieźnieńskiem/ ktory był wźiet po Władysłáwie Oporowskim z domu Sulimá/ w Roku 1453. Będąc Proboßczem Sędomierskim/ y Kánonikiem Gnieźnieńskim/od Mikoláiá Papieżá potwierdzon.

¶ Ten Helżbiete Woyćiechá Krolá Rzymskiego/Węgierskiego y Czeskiego Corkę/y Kśiążęćiá Rákuskiego/á żonę Krolá Kázimierzá Polskiego/ Koronował. Żył ná Arcybiskupstwie lat dźieśięć/y dźieśięć Mieśięcy/á potym od świerzbiączki/ktorą z młodych lat záwße był drecżon/ w Sobotę czternastego dniá Kwietniá vmárł w Vnieiowie Dworze swym/w Roku 1464. w Gnieźnie pochowan.

¶ Ten wiele dał Kośćiołowi Gnieźnieńskiemu. Naprzod dwie Miednicy śrebrne/Infułę z kosztownych pereł/y inßich rzeczy po częśći. Káplice w Gnieznie ná stronie Pułnocney zbudował/ ktorą z dobr Arcybiskupich známienićie nádał.

¶ W Lowiczu tákże począł był Kośćioł v Fáry murować / wßákoż nie dokończywßy vmárł/ po nim nástał Jan Grußczeński z Domu Roża/ o tym Janie Arcybiskupie/pisał Ianicius Poeta Laureatus te Wierße.

Spronius antique laus splendor gloria gentis,
Illa licet meritis splendida semper erat.
Qualis erat queris? dicam nec multa morabor,
Æquauit morum nobilitate genus.

Eustáchiusa Odrowążá Káßtellanem Sędomierskiem wspomina Káthálog Brátem rodzonym Arcybiskupá tego/ stod/ że brał spadek po brácie/y ciáło iego w Gnieźnie pochował.

Helżbiete Woiewodżina Krákowska/ wspomina List Kośćielny w Sámborze/ná ktorym potwierdzáłá dárowizny Woytá Hánusa/ ktory nádał Sádzawkę plebanowi támże/tá sie pisálá ná Liśćie. Helizabet relicta magnifici Spitconis de Tarnovv, Palatini Cracouień, Domina & hæres Ducatus Samborienſis, Czyiá byłá Corká/tego nie wspomina.

Andrzeiá Woiewodę Ruskiego / Stárostę Lwowskiego/ wspominaią Hiſtorye dla tego/że mu był zlećił Krol Kázimierz bronić Márynki żony Heliaßá Woiewody Wołoskiego/y synά iey Alexándrá / od Bohdaná obránego Woiewody támże. To sie działo w roku 1451.

Mikoláiá Odrowążá Opátem Jedrzeiowskiem opowieda napis ná Grobie támże / żył ná Opáctwie lat 50. Vmárł Roku 1426. O czym świadczy Epitáphium. Nicolaus Odrovvąs, quondam Abbas Andreiouień, vixit in Abbatia annis 50. Mortuus anno 1426.

Janá Woiewodę Podolskiego/potym był Woiewodą Ruskiem/ Dźierżawcą Sámborskiem / ktory zbudował Klaßtor w Sámborze Bárnádynom/iáko to opowieda Fundus/w Roku 1471. w te słowá. Locus iſte per Magnificum Dominum Ioannem Odrovvąz, Palatinum

Generalem

Generalem terrarum Ruſsiæ fundatur, cum Coniuge magnifica Domina Beata de Tenczin erecta, pariter cum Sacrario, anno Domini, 1474. conſumata, teſtitudina, & conſecrata, anno 1488. per Reuerendum Dominum Ioannem Targovviczki, Epiſcopum Premiſlien.

Potym gdy go Turcy y Tátárowie ſpuſtoßyli / znowu od żony iego Beaty Teczyńſkiey zbudowan / w Roku 1514.

¶ Tego Janá Woiewody Corká leży w tymże tám Klaßtorze / ná ktorey Grobie to Epitaphium w te ſłowá.

Hic Ancilla patris requieſco beata ſupræmi,
Odrovvaſine gloria magna domus.
Non decorat noſtram ſtructora ſuperba ſepulchrum,
Ergo putas periet nomen honoſq; meus.
Haud quaquam: lapides nouos mercata Polorum
Æternum cœli viuo Beata domo.

Andrzey Woiewodá Ruſki zoſtáwił był dwoch Synow. Naprzod Stánisłáwá Woiewodę Ruſkiego / ktory z Anną Kśiężną Mázowecką zoſtáwił był tylko iedyną Corkę Zophią. Tá naprzod byłá zá Janem Chrzyßtophem Hrábią ná Tarnowie / Káßthellanem Woynickiem / Stároſtą Sędomierſkiem. ic. Z Domu Leliwá. Po ktorego śmierći będąc przez kilká lat Wdowa / ták świątobliwie żywot ſwoy wiodłá / że dla thego mogłáby być rownána do onych Wdow ktore piſmo świętymi zowie. Byłá to Mátká wßytkich śierot y inßych ludźi ktorzy rátunku potrzebowáli / wielka zápomożyćielką / wiele vbogich Pámienek / ták śláchećkiego iáko y inßego ſtanu / w małżeńſkie ſtany rozdáłá / Poſagi po nich dawáłá / y dobr ſwoich Oyczyſtych vdźielałá.

¶ Założyłá Klaßtor Jezuitom w Mieśćie ſwoim Oyczyſtym Jároſłáwiu / vmárłá Roku 1580. Mieſiącá Lipcá Dniá dźiewiętnaſtego / o Południu / zoſtáwiwßy dwie Corce z Janem Roſtką z Roſtkowá ná Stymberku Woiewodą Sędomierſkim / Anną y Kátárzyną / Mágdálená vmárłá przed iey śmierćią / tegoż Roku wyżßey miánowánego Mieſiącá Kwietniá.

¶ Tey Woiewodźiney ćiáło leży w Jároſłáwiu / z wielką vczćiwośćią y żalem pochowáne od pomienionego Woiewody / ktorey na Tablicy śrebrney ten text nápiſawßy ná trunnę włożono.

Illuſtris ac magnifica Domina Domina Zophia de Sprovva, Illuſtrium, Domini Stanislai Odrovvaz, Palatini Ruſsiæ, & Dominæ Annæ Ducis Mazouiæ Coniugum vnica Filia: Primum Magnifici Domini Ioannis Chriſtopheri Comitis de Tarnovv, Caſtellani Voynicienſis, deinde Illuſtris Domini Ioannis Koſtka de Roſtkovv à Stemberg, Palatini Sendomirienſis, Coniuge Collegij Societatis Ieſu Iaroſlauien, fundatrix, ſempiterna memoria digniſsima, hic ſepulta, regnat cum Chriſto, obijt anno Chriſti, 1580. ætatis ſuæ 40. Die 9. Iulij, Circa meridiem, relictis ex poſteriore marito tribus filiabus, Anna, Caterina, Magdalena, paulo ante matrem defuncta, hoc eſt, die 23. Aprilis, annum agens vnum, eodem anno vt ſupra.

¶ Wiele znáczných á práwie świętych ſpraw ieſt tey to Pániey godnych wieczney pámięći / ktoreby wſpominánia godne dla inßych / áby wzor z niey biorąc / tákiem kßtałtem żywoty ſwe trawiły / ták z ſtrony ſłużby miłego Bogá / iáko y w ſtanie Małżeńſkim żyćia y wielkiego poſtußeńſtwá / o czym tu ná ten czás krotkośći folgowáć ſie muſi.

¶ Táż dla wielkich Cnot á świątobliwych ſpraw y żywotá / od Krolá Auguſtá byłá żądána do ſtanu Małżeńſkiego / chcąc iey y to nágrodźić / áby byłá vczeſtniczką Dźiádowizny ſwey ábo Bábizny / z ktorey byłá od iego Przodkow zgołoconá. Ale oná to wßytko wzgardzáiąc iáko Pánibogoboyna / dla ſłußnych przyczyn z tego ſie Krolowi y Poſłom iego wymowiłá / iáko Hieronymowi Oſolińſkiemu Káßtellanowi Sędomierſkiemm. ić. O czym

Hieronym Brát tegoż Stánisławá rodzony / Syn Woiewody Ruskiego/zostáwił tákże dwie Corce potomkámi / Beatę Oßczowską w Belskim Woiewodztwie/ y Annę/ ktora w Przeworsku żywot Páneński ná służbie milego Bogá/przy Klaßtorze Bárnádynow strawiłá.

¶ Tegoż Woiewody Andrzeiá Corká/byłá zá Stánisławem Laskiem Woiewodą Sierádzkim/od ktorey był Mikołay Laski Krayczy Koronny/ y Stánisław/ktorzy zeßli śteriles. Siostry ich / Włodkowa Stárościna Rámieniecka/Kościelecka/ Woiewodzina Poznáńska/ Rzeßowska/ od ktorey był ieden Syn/ vmárł. Stárzechowska Stárościna Wysogrodzka / tá ma potomstwo.

Thomaß Odrowąż/Brát Woiewody Ruskiego / zostáwił Synà Eustáchiusa Stárostę Opoczyńskiego / ktory ßczedł bez Potomká/ siostry rozniosły máietność w te domy. Naprzod Száphrániczowa/ od ktorey Woiewodá Sedomierski Stánisław. Przerębska Káßtellanká Sierádzka / od ktorey Wincenty Káßtellan Rosperski Stárostá Opoczyński/ Stánisław/Mikołay/ Floryan/ Piotr Proboßcz Krákowski. Secygniowska Mikołáiowa. Duninowa Pisárzowa Leczycka. Kosteczyna Káßtellanká Gdańska/vmárłá/on był potym Woiewodą Sedomierskiem. Trzebieńska w Sierádzkiey ziemi.

Trzeći Odrowąż/ktorego Corkę poiął Piotr Dersniak z Rokitnice/ z ktorą miał synà iednego y dźiewki trzy. Byłá iednà zá Trzećieskim/od ktorey Jan Trzećieski/od drugiey Fredrowie / od trzećiey Trzećiesey z Rożuchową/y bráli ći potomkowie od sióstr spadek/wßákoż z vkrzywdzeniem.

Jan Konecki tych Odrowążow / ktorzy sie pisali de Końskie/Ochmistrz Krolowey Anny/Stárostá Lomżieński/zá wieku moiego w Roku 1580. vmárł/ ktory spráwámi swymi poczćiwymi Przodkow swoich znácznie był dosiągł/był miłośnikiem R.P. y ludźi vczonych. Miał żon trzy / Naprzod Bárbárę Táßycką z Luczławicz/ Corkę Janá Pisárzá Ziemskiego Krákowskiego z Domu Strzemie/ ktorey ciáło leży w Lomżie przed wielkim Ołtarzem. Wtorą Annę Przerębską/ Wincentego Káßtellaná Rosperskiego Corkę z Domu Nowiná/ támże w Lomżie ciáło iey leży. Trzećią Kátárzynę Leßczeńską/ Corkę Ráphałá Stárosty Rádźieiowskiego/z żadną Potomstwá nie miał/wßákoż ten Dom nie ßczedł/iest wiele bráciey y Synowcow iego Koneckich.

☞ Odrowążowie ći co bráli dźiał w Szydłowcu/w Gorze/w Chlewiskách/y indźiey/wiele ich ludźmi Rycerskimi / Senatory możnymi rozne scriptá wspominaią.&c. Co niżey czytáiąc obaczyß/ á Naprzod/

Chrzyßtophá Woiewodę Krákowskiego/ktory był kupił od Biskupá Lubuceń: Opátow ze wßytkimi wsiámi do niego przynależącemi/ w Roku 1238. Zá pánowánia Bolesłáwá Pudykà/ o czym czythay v Miechowity Xsięgi Trzećie.

Stánisłáwá Káßtellaná Żárnowskiego/ wspominaią rozne Priwilegia Koronne/w Roku 1458. Pisał sie de Szydłowiec.

Stánisławá Odrowążá de Szydłowiec / Káßtellaná Rádomskiego/wspominaią Przywileie Klaßtorne /y Epitáphium w Szydłowcu pisane/w Roku 1493.

Jákubá Szydłowieckiego Podskárbiego Koronnego wspomina wiele scriptow y Priwileiow Klaßtornych y Koronnych/roku 1506.

Piotrá Szydłowieckiego / Synà Káßtelláná Rádomskiego/ wspomina Epitaphium ná Grobie iego w Szydłowcu Podkomorzem Krákowskim/Stárostą Gostyńskim/y Krayczem Krolá Olbrachtá.

Mikołáiá

Mikołáiá Szydłowieckiego / Káſztellaná Sędomierſkiego / Podkárbiem Koronnym / Kádomſkim / Olßtyńſkim / Krzepickim / Oświecimſkim / Zatorſkim Stároſta / w Roku 1527. Był to wielki miłośnik R. P. Ciáło iego leży w Szydłowcu / o ktorym powieda Epitaphium ná grobie iego / że vmárł Roku 1531. Herby / Odrowąż / Łábeć / Jáſtrzębiec / Sulimá.

Chrzyßtophá Szydłowieckiego / Káſztellaná Sędomierſkiego / Podkánclerzego Koronnego / Sieradzkiego / Goſtyńſkiego Stároſte / wſpominái hiſtorye / czego potwierdza bitwá málowána v świętego Fráncißká w Krákowie w Krużganku. Ten zebrawßy wielki Początek ſług / ſąſiad y ſłáchty Ruſkiey / poráził dwádźieśćiá tyſięcy Tátárow / w roku 1512. Jáko to opowieda text pod tąż bitwą nápiſany w te ſłowá.

Victoria è vigidti millibus Tartarorum, Die ſancti Vitalis, cuius imago hæc eſt, anno 1512. Parta mandata & impenſa Magnifici Domini Domini Chriſtopheri á Sidlouiecz, Caſtellani Sendomirieñ, Regni Poloniæ Vicecancellarij, Siradieñ, Goſtineñ, &c. Capitanei.

¶ O tym piſał Wierße Andrzey Krzycki / Biſkupem Przemyſkiem ießcże będąc / w te ſłowá.

Magne ſenatoris princeps & gloria regni,
Cui natura ſuum contulit omne decus.
Per quem congreſi ſunt tres cum Cæſare Reges,
Et bona ſunt ſtudio multa peracta tuo.
Cuius tot reſonat populorum nomen in ore,
Dignius hic noſter quo nihil orbis habet.
Te mea mens agitat ſacris celebrare Camænis,
Sed nouus optatum mæror adimit opus.
Attamen agrediar quod ſi quid noſtra talia eſt,
Carminibus viues ſæcula multa meis.
Interea hos legens, clementi ſuſcipe vultu,
Quos fidi ad Dominum triſtia buſta dedi.
Vt qui connubij tanti tanticq; decoris,
Illius autor eras ſeruitijq; mei.
Nunc rebus noſtris in opino ſunere lapſis,
Indoleas Cricij tum memor eſſe tui.

Dom Pieniążkow ſtárodawny / ktorzy od tychże Przodkow z Szydłowieckimi idą / iáko to dowodnie Scripta niektore o nich y Liſty opowiedáią.

☞ Był Pieniążek Szydłowiecki / ktory ſie w drobnych Pieniążkách / vt fabulatur, rad kochał / ábo ráczey / że był bárzo w ſtárby bogátym. A tego wſpomina Liſt Klaßtorá Sędomierſkiego Andrzeiem Káſztellanem Sędomierſkim / ktory był przy konfirmácyey praw y wolności iego / w Roku 1362. Tám miedzy wielą inßych ktorzy potym byli / pomienił go tymi ſłowy. Præſentibus. &c. Andrea Obulo de Szydlouiecz, hærede in Gory, Caſtellano Sendomirieñ. &c.

Piotrá Woiewodę Káliſkiego Stároſte Konińſkiego / Kołſkiego / Liſty Domu Pieniążkow opowiedáią / then ſie piſał Pieniążkiem de Szydłowiec.

Jan Pieniążek Syn Mikołáiow / Stároſtá Sámborſki y Leczycki / też ſie piſał de Szydłowiec.

Jákubá wſpomina Liſt Klaßtorá Mogilſkiego / ktory ſie piſał / Obulus de

sał/Obulus de Gori Pincerna Cracouieñ, & Capitaneus Czorstineñ. A to było w Roku 1462.

Janá Pieniążká Káßtellaná Sadeckiego/y Piotrá/ktory zábit ná woynie Wołoßkiey/ wßpominaią scripta rozne/ y pámieć ludzka tego dochodźi.

Janá Synà Janowego/Káßtellaná Sadeckiego/Sedźiem Krákowßkim y Stároßta Sadeckim/ wßpominaią te oboie Aktá Grodzkie y ziemßkie/y wiele Liſtow Rycerßkich/á ten był zoſtáwił ſynow cżterech. Tego też w Klaßtorze Cżyryckim in Libris Beneficiorum ták wßpominaią.

Magnificus Dominus Ioannes Pieniązek, hæres de Kruzloua, & in Skrzidlna, Iudex terræ Cracouieñ, Capitaneus Sandeceñ, huius deffenſor Monaſterij, hic iacet ſepultus, orate pro eo.

Jan Syn ſtárßy Sedźiego tego y Stároſty Sadeckiego/ Sedźia Ziemßki Krákowßki/ ktory zoſtáwił to potomſtwo z Prochnicka z Domu Wreby/alias Korczak.

Janá/ktory wźiął dźiałem Prochnik Zamek y Miáſteczko/ze wßiami do tego przynależącymi w źiemi Przemyßkiey/práwy Pieniążck/ bo Przodká ktory to nazwißko otrzymał we wßem dochodźi. Zoſtáwił z Anną Fredrowną z domu Jednorożec Káßtellaná Sánockiego Corkę ſyny y corki. Ten w znáczných potrzebách ná Ceſarßkim Dworze ſłużąc bywał/náſláduiąc w tym zacnych Przodkow ſwoich.

Stánißław Syn Sedźiego/ktory z Włoch przyiechawßy cżłowiekiem vczonym/prętko y młodo vmárł.

Piotr trzeći ſyn tegoż Sedźiego/ kthory dźiałem wźiął Háwłowicże w Przemyßkiey źiemi/ y w Krákowßkiey Dobrą/ y ine wßi/ był Dworzáninem Krolá Henryká.

¶ Tenże zá Krolá Stephaná/ widząc potrzebę do Moßkwy R. p. nie biorąc pieniędzy ná to żadnych z ßkárbu/koßtem ſwym wyprawił ſię/y znáczným pod Wielkimi Lukámi y pod Toropcem ſię pokázował/náſláduiąc we wßem Przodkow ſwoich ſpraw poczćiwych.

Sioſtry tych pomienionych rodzone/ á Corki Sedźiego Krákowßkiego te były/ Naprzod/

Mágdáleną Derśniakową/Páni dla ſpraw świątobliwych w ſtanie Wdowim pochwalenia godną/y páná Bogá ſię boiąca/trwaiąc w ſtárożytney wierze Kośćiołá świętego Powßechnego.

Dorotá Cżerna/tychże Cnot y ſpraw y Bogoboyności w ſtanie Wdowim cżás ſwoy trawiłá.

Annà Lubomierßka/ Sebeßtyaná Zupniká Krákowßkiego żoną/tá zeßłá niepłodną.

Stánißław Brát tego Sedźiego/á Syn wyżßey pomienionego Stároßty Sadeckiego/vmárł ná Morzu/ćiáło iego leży w Cyprze.

Chrzyßtoph trzeći Syn Stároßty Sadeckiego/ktory zoſtał ná Krużłowey/był Wielkim Rządzcą Sadeckim/zoſtáwił Synà iednego y Corkę Beatę Jordanową/był Miles auratus, Cżłowiek godny w poſługách Rzeczypoſpolitey.

Prokop Cżwarty Syn Sedźiego Krákowßkiego y Stároßty Sadeckiego/Dźierżawcá Nowotárßki. Był to cżłowiek wźięty v ludźi dla ſpraw poczćiwych/ ten z Annà Pukárzewßką z Domu Srzeniáwą zoſtáwił Synow ßeść y Corek dwie/Jádwigę Kokoßzową/ y Annę Chełmßką Chorążyną Krákowßką. Vmárł w Roku 1567. W Wielki Cżwartek/ ták to Scriptá Klaßtoru Cżyryckiego in Libris Beneficiorum opowiedáią.

Ciáło iego

Ciáło iego leży w Skrzydlney/ nád ktorym iest text nápisany.

Jan Syn Prokopow stárszy/ Dzierżawcá Nowotárski/ ktory Rotę wiodł zá Krolá Stephánà do Moskwy/ wroku 1580.

Tenże w one Interregná Poczet niemáły ná pogránicżu kosztem wielkim chował/ y w inszych spráwách wiele á pilnie R. p. służył.

Ten z Koryćieńska Petronellę z Domu Topor / Stárościanką przedecką/ zostáwił Corkę iedyną Helżbietę.

Mikołay Syn Prokopow / ktory z Herbortowną Zophią Káśtellaną Belskiego Corkę / ná ten czás Potomstwá żadnego nie miał.

Piotr Pieniążek Syn Prokopow Trzeći/ ktory był wielkiey pokory y státeczności/ skromność y vczćiwość wielką w sobie máiący / multorum hominum mores vidit. Zostáwił z Helżbietą Tarnowską Woiewody Sędomierskiego Corkę dwie Corce/ Zuzánnę y Helżbietę. Potym z Zydowską z Domu Doliwá/ miał tylko iedne Corkę Annę.

Prokop Cżwarty Syn Prokopow/ Miles Hierosolimitanus, ktory z wielką ozdobą Oyczyzny y Domu swoiego/ znácżne Mestwo/ ták w postronnych Páństwách/ iáko y z nieprzyiaćioły Krolá Páná swego y Korony Polskiey/ pode Gdańskiem y w Moskwie Roty znácżne wodząc okázował/ przez wżytek czás on/ miemał cáłą siedm lat/ kosztu własnego nie żáłuiąc. V żturmu pierwżym przed inżymi ná mury wbiegáiąc/ rány żkodliwe odnoszą c/ á wiecey sobie dobrą sławę nád zdrowie przekłádáiąc/ tego sobie nie poważał/ á iáko drugi Decius/ zdrowiem swoim wolność miley Oyczyzny kupował.

¶ Aiżbym ći znácżny dowod Mestwá iego pokazał/ ktore w postronnych krainách okázował / cżytay sobie tho świádectwo Emánuellá Filbertá Xiążęcia Sábáudyskiego/ ktorego sens iest w te słowá.

EMANVEL Filbertus Dei gratia Dux Sabaudiæ, Chablais, Auoste, Geneuese Princeps, & Vicarius perpetuus Sacri Romani Imperij, Marchio in Italia, Princeps Pij Montis, Comes Genuensis, Bangais, Romonte, Nica & Asti, Baron, Vand, Gex, & Faucigny, Dominus Breseuercelj, Marchionatus Ceuensis, & Creuecore, & totius Militiæ Hierosolimitanæ, Bethleem, & Nazareth, præsertim sancti Mauricij & Lazari, reliquorumque Ordinum sancti Augustini Conuentorum Hospitalium, Magionum, Comẽdarum omnium locorum piorum Ordinis, & Militiæ prædictæ, hic & vltra montes, & per totum orbem humilis ac generalis MAGnus MAGIster.

Diuino certe & præstantissimo consilio, ad sepulchrum Saluatoris nostri IESV CHRISTI, à D. Lazaro Milites pugnandi pro in columitate Catholicorum hominum peritissimos olim esse institutos, quibus diligentissima illius loci custodia, ita est commissa, vt eam suorum laterum obiectu tuerentur defenderentque, nec dubium cuiquam videri debet, quin & ordine admirabili hæc Sancti Lazari Militia vtatur, & institutis vitæ suæ gaudeat excelentissimis. Immo ex vberrimo fonte bonitatis Christi profectis, tota & istis temporibus periculosissimis maxime necessaria ratio promanauit. Vtilitati enim & maximo omnium Christianorum comodo adhuc fuit, hostesq; & aduersarios Christiani generis & sanguinis sempiternos, non eos solum, qui in partibus minoris Aziæ habitant, illorum robore ac singulari fælicitate strepitus deletos esse constat, sed etiam palestina pulsis incolis latissime occupatam, Saracenosq; afros, & Mauritaniæ populos ferocissimos, ab illis toties victos & ex lætissima tot hostiũ victoria: cum incredibili omnium bonorum exultatione, non raro Triumphatum ab illis sancti Lazari Militibus fuerat victa, enim vis immanissimorum hostium sustinere, impetum nostrum Militum non potuit. Itaque tot rebus ex omni sententia gestis, soli omnem sufragijs digni sunt iudicati, quibus custodia Se-

pulchri Christi comittitur, & ne illorum spectata virtus langueſcere videatur non modo magnis multisq; Priuilegijs, & municipijs, tam à ſummis Pontificibus, quam Imperatoribus, reliquisq; Chriſtiani populi Ducibus, ornati nobilitatique ſunt, ſed etiam honeſtis ſtipendijs & prouiſionibus per vniuerſas Chriſtianorum prouincias, ſumma liberaliſſimorum Principum beneficentia aucti, vt alij quidem Principes illis locupletes comendas fortitudinis ergo, alij Magiones, alij Menodochia ſeu hoſpitalia liberatiſſime donari, fas eſſe in ſuis Prouincijs exiſtimauerunt, vt tantis ornati beneficijs, honoribuſque, paratiori ſemper eſſent animo ad omnis Militiæ laboris, quemcumque in locum illos neceſsitas dimicandi cum hoſte inuitaret, atque toto Chriſtiano orbi maximo ſint ornamento & dignitati ſingulari. Ab ipſis tandem ſancti Lazari Militibus per magnus & quaſi quidam nouus Militiæ flos, ad ornamenta rei Militaris, virtutemq; bellicam profluxit, quem anguſtiſsimorum Militum Hieroſolimitanorum Collegium nuncupandum, cuiuſquidē Collegii inſtituta & quotidiana viuendi ratio ea eſt, vt ad ſempiternam gloriæ famam ſtrenuè comparandam nihil ſit illa accomodatius, nihil omnino libero & in libertate nato educatoque aſpitius, quam hoc ſanctiſsimo Crucis Domini Ieſu Chriſti, ſignaculo (quod hic ordo amplectitur habetq;) ornari, inſignirique, vt quemadmodum hic excelentiſsimus ordo, ſprætis omnibus humanis voluptatibus omniq; moli & effeminato animo & vitæ conſuetudine delicata, omne ſuum tempus in duriſsimis Militiæ laboribus Conterat: ita iſtius ſigni Crucis ſanctæ, in hoc potiſsimum ordine lumen veriſsimum apparet, multoſq; optimo ingenio & animo iuuenes ad ſuſcipiēn, duriſsimos in Militia labores excitare ſolet, qui cooptari ſe in idem Collegium vigilantia ſua laboribus variis & conatu multiplici in mari terraque ſuſcepto poſtulant. Et quodquod multorum teſtimoniis & pluribus inter dimicandum cum hoſte vulneribus laboreque Militari diu multumq; ſuſcepto digni fuerunt inuenti, eos generalis tocius ordinis Magiſter Collegio aſcribit, & omnium Priuilegiorum immunitatumq; eiuſdem ordinis ita participes facit, vt maius ad omnium virtutum bellicarum ſtudia ſemper habeant calcar, vtque abſq; omni metu & trepidacione officio ſuo Militari cum dignitate frui poſsint, nulloſque labores, nulla vulnera, nullas difficultates ſe & conatu ſuo indignos putant, ſed potiùs omnes alios ab ocio à voluptatibus ab incerti & iniucunda vita ad eum vitæ curſum exemplo inuitent, quo nihil eſt preſtabilius nihil naturæ humanæ accomodatius. Quibus veſtigiis inſtitit Magnificus & Reuerendus Dominus Procopius Pieniązek Polonus Dioceſis Cracouieñ, in minori Polonia ciuis, qui vt rebus præclare geſtis illuſtraret nomen ſuum & Patriæ ſuæ, non ex ſocordia ſed ex ſcientia vſuq; multiplici rei Militaris id pararique poſse exiſtimauit. Nam cum primum adoleſcentiæ ſuæ florem in honeſtiſsimis artium ſtudiis conſumpſiſset, etiam ſcientiam Militarem, è qua ſummus honos, ſummaq; gloria proficiſcetur, maximo animo & fælicitate non deguſtare ſolum voluit, ſed totum illi ſeſe tradidit, atque inter probatos ordinis noſtri Milites dum ſtrenuè cum hoſtibus dimicaret, ab omnibus virtutis ſuæ comendationem eſt conſecutus maximam, teſtimonioque more totius Collegii laudatiſsimo à quinq; Capitaneis & Vicegerentibus Nauium minorū, quam egregie ſuam rem geſſerit reportauit.

PRIMVM Teſtimonium ad montem Crucis in profundo Romano, cum Turcas armatos recepiſsent, quidam duo cum Galeotis, tertius ipſe in vnam aſcendit Galiotam, ibique magna virtutis & roboris ſui Argumenta dedit.

SECVNDO, in inſula Algieri, cum noſtri Milites aliquanto tempore Caſtra metati fuiſſent, & cæſis hoſtium bis mile fæliciter à noſtro exercitu ipſe ſecundum brachium iaculo percuſus, non ſine tamen cæde liber ex cō-

flictu euaſit. Tertio,

TERTIO, sub Tunedo è medio exercitus Mauritanici socium suum iam iam periclitantem profligatis hostibus liberauit.

QVARTO, ibidem sub Tunedo mira celeritate aduentare hostes, qui nostros obruant incautos celeriter nunciat, nostri autem Milites de aduentu hostium eo significãte certiores facti, spectatam hostibus eripuerunt victoriam eiusq; diligentiam vnà voce omnes colaudant.

QVINTO, cum esset Triremis Marabeki ad Clolectum à nostris ipse secundus misit se in triremem & magni nominis Turcam gladio confodit.

His ergo totus Collegii mei Senatus prædictum Procopium dum ornari laudibus ab omnium Militum caterua audiuisset dignissimum esse Societati nostri ordinis iudicauit, quanquam ad eius Militum nostrorum laudes, per magne apud nos autoritatis fuerunt. Illustrissimi Cardinalis Stanislai Hosii Varmieñ Episcopi, & Serenissimi Domini Domini Ioannis de Austria supræmi Clasium potentissimi Hispaniarum Regis præfecti, aliorum, aliorumq; per multorum hominũ, quibus vigilantia, robur, studium, conatus, & scientia rei Militaris prædicti Procopii Pieniozek, ornatissimis verbis comendata nobis fuerat, vt præmium suæ virtutis laborumq; in Militia susceptorum, hoc sit potissimum nostro consensu consecutus, vt in numerum & Collegium nostræ Religionis S. Mauricii & Lazari cooptari queat, quod & libenter & iustissimis de causis nos fecisse propter illius spectatam virtutem, & singularem animi corporis robor, darique iam illi me consentiente potestatem signum sanctæ Crucis duplicatum, S. Mauricii & Lazari Candore circumductum, in veste portandi. Item Gladium Angulum Militarem Calcaria aurea, vestem longam Rubeam, more nostro ferendi. Item Summam à præsenti tempore facultatem ei dari isdem libertatibus vtendi, fruendi, omnibusque Priuilegiis & prerogatiuis vniuersis, quibus noster vniuersus ordo vtitur & conseruatur, & nos ea potestate quam ab vniuerso Collegio nobis concreditum, tuemur habemusque, eum Militem Collegii nostri. Creamus, instituimusq;, consequentibus temporibus, omnibus cum & singulis, quam maxime commendatum esse volumus, vt quorumcunque opera vti vellet omnem beneuolentiam & gratiam, nostra hac comendatione experiatur, vtque eo honoris, gradu, sit & habeatur ab omnibus quo esse debet Militem Hierosolimitanum. Valde petimus. Cui etiam nos nobiscum vnà secũdissima hora & viuo & olim vita functo accedere Christi gratia postulamus, & maiorem in modum petimus. Datum Taurini 23. Septembris, Anno domini 1575.

Và Gignoni Procãcel: manu ppria.
Ripa Secretarius S. religiõis m: pp.

☞ Tego Herbu tákiem kształtem ći Pieniożkowie vżywáią / miedzy ktorymi záwsze Mężowie znáczni y sławni bywáli / roznych Milicíy / ktore w Hiszpániey / w Sábaudyey / y w inszych Páństwách Ordines swe máią.

¶ Czego masz oto znáczne świádectwo od postronnych Monárchow o tym sławnym Rycerzu / ktorego iáśne spráwy y w Krolestwie Polskim z nieprzyiaćioły możnymi doszé znácznie zálecáią. Jáko naprzod v Gdańską / gdy sie to Miásto Krolowi Stephánowi y wszytkiey Koronie sprzećiwiwszy / odpor dáć chćiało / tám

wielkie męstwo ten Káwáler Prokop okázował/co sie tu ná krotce przypomni. Gdy vLángowá wśi pultory mile/z te strone Pruscá/samosiodm sie zá sadziwßy/potkał sie ze dwudzieſto y cztermi Káytárow/ktorzy przed woyſkiem swym hárce zwodźili. Tám z nimi wiele á mężnie czyniąc/kilku zábił/ dwu pogimał/drugie odgromił. Tym Káytárom gdy drudzy ná pomoc Niemcy przybyli/ Pieniążkowi też Stánisław Kázánowſki z domu Grzymálá Zołnierz dźielny ná pomoc przybył w poczćie wietßym/znowu do Niemcow obá skoczyli/ktore doſyć mężnie gromili á nizli Rothy Polſkie nadeßły. Ludźi Niemieckich wiele przybyło/wßákoż noc przeßkodźiłá. Ale ten Káwáler naprzod droge ßcześćiu y ſerca wßytkim Polakom dodał wielkiego ná Niemce/o ktore w rownym sie poczćie kusił/á znáczńie ie gromił.

¶ Pod Látermia y v Tczowá/y w inych potrzebách/wiele á mężnie ſobie poczynał.

¶ Potym w Moſkwi Roku 1581. Od Sokołá wieżniow znáczńych Krolowi Pánu ſwemu przywodźił.

¶ Tenże z Oſtrowá Zamku wieżniá naypierwßego przywiodł.

¶ Pode Pſkowem w Roku 1582. Gdy iuż obaczyli dźiure w murze niemáłą/ktorą przez dwá dni z dźiał ſtrzeláiąc pilnie vczynili/ thám wßytko Rycerſtwo poczęło ſie do ßturmu ochotnie nápieráć/niechcąc vtráty prożney prochow pſowáć/ktorego o mále być baczyli/á po inße do Polſki dáleko ſtáć było/bo Oſtrowá dobywáiąc wiele go wypſowano. Owa ná ßcześćie w iedne dźiure Polacy/do drugiey ſie Węgrzy obroćili.

☞ Tám ten Pieniążek Káwáler/máiąc Choragiew Białą/Krzyż ná niey/według zwyczáiu Rycerzow Jerozolimſkich/k woli Krolowi Pánu ſwemu/y ſławie nieśmiertelney/iáko bywáłßy/proſtym ſercá dodawáiąc/wezbrał ſie przed nimi ná mury do oney dźiury. O czym ſłyßąc w drugich Rothách Rycerſtwo/chętliwie ſie z nim nágotowáli. A tych ia tu imioná iáko ie wiedźieć mogę/krotko wſpomnie: A naprzod te ktorzy byli własnymi ſługámi K: Je° Mśći.

☞ Stánisław Niedzychocki/y Brát iego rodzony Lukaß.
Woyćiech SObieſki ſamotrzeć/
Máthyaßek y Czechowſki ſłudzy ie°.
Márká Sobieſkiego ſłudzy dwá.
Drzemlik z Domu Wreby.
Gdeßyński Chrzyßtoph z Domu Gozdáwá.
Pithowſki z Domu Nowiná.
Andrzey Trebácz Lech.
Jan Kopaczowſki poſtrzelon.
Klodnicki.
Chodorowſki.
Stryiowſki/ſłudzy iego dwá.
Stánisław Słotwińſki.
Pußkarz.

VOLVNTARII.

Chrzyßtoph Cikowſki z domu Rá
Mikołay Sienieński. (dwan.
Sebeſtyan Dąbrowſki/ſłudzy iego cżterzey.
Korzyńſki.
Zebłemſki/Słudzy iego dwá.
Piotr Chlewicki Odrowąż zábit.
Málcher Slátkowſki.
Bogusłáwſki Málcher Piſarz z Káncellárzey.

☞ Z Roty Hetmáńſkiey Janá Zamoyſkiego z Domu Jelitá wiele ochotnych było/ále záhámowáni od Hetmáná/á do inßych poſług obroceni/tylko Stánisław Orchowſki z Domu Ráwicz/o czym pod Herbem.

☞ Hetmáná Nadwornego Janá Zborowſkiego z Domu Jáſtrzebiec. Wálenty Tczowſki.
Jan Bieńkowſki. Zagorſki.
Chilnetecki.

☞ Z Roty Andrzeiá Zborowſkiego/Márßałká Nadwornego. Woyćiech Stráż.
Mikluß Kárwat.
Marćin Kalińſki.

☞ Z Roty Stánisłáwá Tarnowſkiego Káßtellaná Sedomierſkiego. Jan Tarnowſki brát iego Stryiecżny z Rzemieniá z Domu Leliwá.

Sludzy iego / piſtorſki / Raczyńſki/ Stocki.

Zamliński/Kluſowſki/Druchowſki/ Komornicki / Kaliński/Andrzey Dobek / Skopſki / Jan Ankowſki/ Wáwrzyniec Thymieński / Marćin Pnińſki/piſlárſki/ Jan Rzekiecki.

☞ Z Bonárowey Roty.

Stánislaw Budźiſzewſki / Jan Kárpieński/Woyćiech.

☞ Mikołáiá Rádźiwiłá/ Márſzałká Wielkiego Litewſkiego.

Andrzey Czarny / Woyćiech Orchowſki / Woyćiech Zabylſki/ Jan Woyná/Obrembſki.

Stánisławá Rádźiwiłá.

Mikołay Knáſki. Wásil / Thászobyńſki/ Fiedor Fiedorowicz/y inſzy.

☞ Z Roty Reczáyſkiego Woyćiechá Káſtellaná Wárſzáw.

Adam Brzeſki / Chrzyſtoph Gosiński.

☞ Z Roty Przyiemſkiego Stáni: Stároſty Konieńſkiego.

Jákub Slupſki/Seweryn Golabkowſki poſtrzelon w glowe przez ſyſzak.

☞ Z Roty Bieláwſkiego.

Wáclaw Rożniátowſki / ſludzy iego dwá. Woyćiech Tworowſki/ Jan Tworoſ: Jan Gumowſki/ Stánislaw Trzaſká / Andrzey Laſkowſki/ Máćiey Dlugolecki/y inſzy.

☞ Z Rothy Woyćiechá Choćimierſkiego

Stánislaw Wiernek Podgorzánin z domu Janiná/ſludzy iego dwá.

Zbylitowſki Pouczník/Saporowſki/ ten gdy zbito Brzechwe Chorągwie dotrzymał. Belinà w reke poſtrzelon. Stánislaw Rzeczkowſki. Wroński z ſługą Páwlem Drożińſkim/ktory mu tám zábit.

☞ Z Roty Rádeckiego.

Andrzey Grábowſki/ Jákub Bábicki z domu Cholewá / Stánislaw Lecki/ Jan Maluerus.

☞ Z Roty Potockiego.

Woyćiech Rokicki/Andrzey Zaluſki/

☞ Z Roty Janá Rádźimińſkiego Herbu Brodźicz/Stároſty Liwſkiego.

Stánislaw Bledowſki/Gábryel Jezierſki/Smuklicz/Tomás gáwárecki

☞ Z Rothy Litewſkich Rotmiſtrzow/z Piaſkowſtiego.

Páwel Dewgielo/Marćin Miśielſki/ Jánuß Wegrzyn / Sthánislaw Mugulſki/Wáwrzyniec myßczińſki

Z Roty Ciżkowicowey.

Rogoźińſki Jan/Podroż/Lawryn. Kończowſki.

Z Roty Woiewody Nowogrodzkiego.

Bálcer Wrzeßowſki/Jan Biernáßewſki/ Erásmus Máternà/ Wáwrzyniec Tomicki/ſludzy iego dwá/ Mikołay Plemicki.

Z Roty Rożná Zygmuntá.

Zakrzowſki/ Máthys Swiećińſki/ Janowicz.

Z Rothy Stároſty Luckiego.

Jeremian Puczeiowſki y z ſługa. Jan Strzemeſki/ Frąc Páwlowſki.

Z Roty Gotomſkiego.

Bodzánowſki/Swiećińſki.

Z Roty Koniecpolſkiego Alexándrá z domu Pobog.

Marćin Jankowſki/dwá ſludzy ie° Jerzy Boczykowſki/Marćin Przezdźiecki P. Lowczego Náruſzewicá.

Struſa Jerzego Stároſty Brácławſkiego y Winnickiego.

Jerzy Przezdeński/Andrzey Leßczyński/Stánislaw Wielicki/ Jan Promycki/ ſługá Zákrzewſkiego / Piotr Loſicki/ſługá Kuropátwin/Jákub Sáblicki.

Jácynthá Mlodźieiowſkiego Podſtárbiego Nadwornego.

Stánislaw Trzepicki/ Pleßkowſki Chrzyſtoph/Sebeſtyan Podgorſki/ Bernát Szydlowſki z domu Jelitá.

☞ Roty ſamego Káwálerá Pieniożká/Towárzyſſe.

Chrzyſtoph Bieniecki/ bywał Rotmiſtrzem pießem przed tym / Brát iego młodßy támże zábit. Jan Albin Czech/Kásper Káyter w twarz poſtrzelon / Stánislaw Kámpánowſki zbity / Stánislaw Theczyński/ Chroſnia Mázur zbity/ vmárł potym/ Strowſki od Melßtyná/ Leczycki/ Jeziorkowſki.

Słudzy tegoż Káwálerá Pieniażká własni.

¶ Jan Olßowſki/Jákub Debieńſki/Jerzy Berkan Prusák herbu Cietrzew. Stánisław Szalewſki od Chećin. Wolfángus/Fárkáß Węgrzyn Peter/Gorlicki/Gołyńſki/Floryan Rożnicki z Domu Nowiná. Jan Fránt Krákowczyk/vmárł tamże/Oſtrowſki vmárł tamże/Piotrowſki vmárł tám: Wołczyńſki zábit/Seczemſki Páchole/Wáwrzyniec Kráwiec/Muzyká ie°/Dudá grał ná dudách v Chorogwie/Máthyaß ná Serbſkich Skrzypicách/Trebácz trzeći/á Jan Brzechwá Chorogiew trzymał/o ktorý pod Jáſtrzeb.

¶ W dźiurze drugiey od Rzeki wielkiey było Węgrow 5000. Niemcy ktorzy mieli być w Polſkiey dźiurze/obacżywßy że tám źle/do Węgierſkiey ſie puśćili/o czym niżey.

¶ Wiele inßych ſpraw tego Káwálerá Pieniażká ná mieyſcách znáczných/z wielką pochwałą okazálych obacżyß.

¶ Tegoż Káwálerá zaſług będąc wdźięczen Krol Stephan/nagrodę táko dał/táko to Liſt opowieda tymi ſłowy.

Stephanus DEI gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Litvvaniæ, &c. Princeps Tranſsiluaniæ. Significamus præſentibus literis noſtris, quorum intereſt vniuerſis & ſingulis, &c. Cûm Generoſus Procopius Pieniazek, Miles Hieroſolimitanus, ab ipſo tempore quo Regni huius ſuſcepimus gubernacula, continuis ſuis Militaribus ſeruicijs, omni conatu gratiam noſtram promereri ſtuduerit, ac primûm in bello, cùm Gedanenſibus inſigne virtutis ſuæ Militaris ſpecimen præbuerit, ſimilem in confinijs terrarum Podoliæ contra Tartaros, ac deinceps tote bellicarum expedicionum, cum magno Moſchouiæ Ducæ tempore pro Patria ſua R. P. non vitæ ſuæ, nec ſanguini, ſed ne ſumptui quidem parcendo: munuſque Magiſterij Equeſtris, ſatis dextre grauiter & ſtrenuò ad implendo atque maxima incommoda in hoſtico Solo ſuperando, ſubq; maxima cœli & aëris inclementia, intentiſsimiſque brumæ & frigoris aſperitatibus: in obſidione Pleſcouien perſeuerando: Et quod ſummæ virtutis eſt, vltra Equeſtris Militis officium, ſponte, alacri fortiq; animo in aſalto Pleſcovvien, per medias telorum hoſtilium ad inſtar imbris emiſſorum procellas, rem cum hoſte fortiter viriliterque gerendo, ſeſe nobis chariſsimum reddiderit. Cum ſumma teſtificatione amoris pietatiſque in patriam, ſtudiiſque & obſeruantiæ in nos ſuæ ſingularis, igitur in remuneracionem eorum ſeruitiorum ſuorum nobis atque R. P. per eundem præſtitorum virtutis ſuæ præmium nos conſulere cupien, vnà eademque opera commodo maiori, Capitaneatus noſtri Vandeñ in Liuonia ad iunxímus eidem arcem & præfecturam Rumberg cum prædio Dziezbin, omnibuſque & ſingulis ſuis pertineñ: eundemque ipſum Capitaneatum Vendeñ, tali modo per nos auctum præfato Generoſo Procopio Pieniazek Rotmagiſtro noſtro in poſſeſsionem & adminiſtrationem tradendã concedendam & cõferendam eſſe duximus: quemadmodum quidem tradimus, concedimus, & conferimus, hiſce præſentibus, per eum cum omnibus & ſingulis ſuis pertineñ, & attineñ, fructibuſq; reditibus atque prouentibus, teneñ, habeñ, poſsidendum & adminiſtrandum, &c. &c.

☞ Chrzyßtoph Pieniażek/Syn Piaty Prokopá Pieniażká/Dworzánin Krolá Stephánā/miał Rothę w Roku 1581. Kiedy Wielkie łuki/Wieliß/Vświát/Newel/Jeźierzyßczá/Zawłocie/y inße pobrano/ktory tákżenie z podleyßa ſława nád przodki ſie ſwe okázował: miał potym Rothę ná Podolu tenże Chrzyßtoph/w Roku 1583. Potym Dworzáńſką ſłużił.

☞ Nykodym Szoſty Syn Prokopá Pieniażká/ktory multorum hominum mores vidit, w Włoſkim/Niemieckim iezykách y w inßych bene expertus, Ná Dworze Ceſarzá Máximilianá cżás ſie niemáły

bawił. A potym do Oyczyzny przeiechawszy / w potrzebách znácznych pod Wielkimi Lukámi y v inszych Zamkow w Moskwi bywał/potym y ná drugi Rok pod Pskowem/ y indziey/ w młodych leciech serca y siły niepodiey/ do tego wielkiey czerstwości/koniá rownymi nogámi dobrze iáko do potrzeby vbrány przeskákował/y inſze sztuki podziwowánia godne czynił.

☞ Mikołay Piniążek/Syn Janá Stárosty Sámborskiego y Leczyckiego/ był Podkomorzem y Stárosta Generałem Krákowskim/w Roku 1451. Ten z Piotrem Kurowskim z domu Srzeniáwá/ Káſztellanem Lubelskim/y z Dobiesławem Kmitą Káſztellanem Woynickim/ z Mikołáiem Skorą ktory sie pisał z Gáiu / ći od Krolá Kázimierzá byli postáni áby dobyli Jákubá Sienieńskiego ná Piñczowie/ktory nád wolą Krolewską nápierał sie Biskupstwá Krákowskiego/ ten postrzegſzy tego/ ziechał ná Melsztyn do Spytká Tarnowskiego/o czym Kromer świadczy y Miechowitá w Ksiegách Czwartych.

¶ Tenże odiął był z roskazánia tegoż Krolá wszytkie wśi Kánonikom Krákowskim / iáko naprzod Demetryuszowi Sienieńskiemu Proboszczowi Skárbimierskiemu/dwiemá Długoszom bráciey rodzoney z domu Wiemáwá/Derslawowi y Mikołáiowi Krzyżánowskim / Páwłowi Glowieńskiemu Dziekanowi z domu Godzámbá/ktorego stał w poselstwie Jákub Biskup miánowány do Papieżá/o czym Kromer w Ksiegách 24.

¶ Tenże Borzywoiá z Skrzynná ná Zywcu y ná Turzey Gorze dobywał z roskazánia Krolewskiego. A z nim wespoł do tey potrzeby był posłan Piotr Komorowski z dworem Krolewskim/y slachtá Czyrycka/o czym Kromer pisze w tychże Ksiegách.

¶ Tegoż Stárosty Generałá Krákowskiego byli dwá synowie/ Naprzod Mikołay/ktory w Prusiech z Krzyżaki mężnie czyniąc zábit/ciáło iego leży w Málborku ná wyższym Zamku w Kościele/o czym Epitaphium támże świadczy.

☞ Stánisław wtory syn tegoż Stárosty Krákowskiego był Woyskiem Krákowskim y dzierżawca Grybowskim / Vir in obeundis rebus R. P. grauis, ktory wiela ziem y spraw ludzkich był świádom/zostáwił z Gieraltowską z domu Saßor Synà Przecławá/á ten iuż z Myßkowską Káſztellaná Lubelskiego Corką wieku mego zostáwił potomstwo.

☞ Dom Debieńskich w Krákowskiem Woiewodztwie/ ktorych sie przodkowie pisali de Szczekocin/te Historye wspominaią ludźmi możnymi/Krolom Pánom swym y R. P. dobrze zásłużonymi.

Janá z Szczekocinà wspomina Kromer Káſztellanem Lubelskim w Vnia/roku 1413. Ktorego y Priwilegia rozne pomieniáia.

Janá z Szczekocinà tenże Historyk wspomina w Ksiegách 19. Mężem znácznym v Opoczki/w Roku 1428. Ktory tám będąc z Wituldem Wielkim Książęciem Litewskim v tego Zamku/ wiele á mężnie sobie poczynał. Tenże potym był Stárosta Lubelskim / o czym Kromer w Ksiegách 22.

Piotrá z Szczekocinà/ Podkánclerzego Koronnego/wspomina Przywiley potwierdzony od Wládysławá Węgierskiego y Polskiego Krolá/w Roku 1442. Ná ktorym go pomienia / Piotr Wodá de Szczekocin. &c.

Janá Podstolego Sędomierskiego wspomina Przywiley Klasztorny/w Roku 1458.

Jákubá de Szczekocin/alias de Debno/Podskárbim Koronnym/Stárosta Sądeckim y Bieckim/y Dworu Krolewskiego naprzedniey-szym podczásym. To było w roku 1462.

Dobiesławá

Dobiesław á de Szczekocin tenże Przywiley tegoż Klaßto-
ru Mogilskiego wspomina Podstolem Sedomierskim/ anno vt supra.

Páwlá de Szczekocin Stároſta Olßtyńſkim / Záwichoy-
skim y Lukowskim tenże przywiley Klaßtoru Mogilskiego wspomina / w
Roku 1462.

Henryká de Szczekocin / Stároſte Lubelskiego/ wspomina
tenże Przywiley w roku vt supra.

Bártoßá de Szczekocin et de Debno / wspomina Ephigies
ná Oltarzu w Mogile támże/y Jákubá Synà iego Káßtellanem Krákow-
skim/roku 1490. Czego Epitaphium potwierdza iákoś wyżßey czytał.

☞ Dom Stráßzow stárodawny y znáczny / pißa ſie de
Bialáczew w tym wieku/przed tym de Kościelniki/o czym świadczy Mie-
chowitá w Ksiegách 4. Káp: 53.

¶ W Turcech Imbreimbek Stráż wieku náßego był znáczným y w-
żietym v Pogan/przez ktorego poselstwá wßytkie do Polski odpráwowáli/
był wźiet w młodych leciech y poturczon / zostáwił tám tylko iedne Corkę/
był Dom znáczny wieku mego w Krákowskim y w Sedomirskim woiewodz.

☞ Dom Chlewickich / ktorzy iedney dźielnice z Szydło-
wieckimi byli/ iáko to List od Kázimierzá Wielkiego opowieda tymi słowy.

Nos Cazimirus Dei gratia Dux Poloniæ, nec non terrarum Cracouiæ,
Sendomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ, Cuiauiæ, Pomeraniæq; Dominus & Hæres.
Notum facimus vniuersis, tam præsentibus quam futuris, præsentes litteras
inspecturis, quod considerañ multiplicibus obsequñs & seruitñs, per fideles
nostros, Iacobum, Nicolaũ, ac Petrum de Chleuisca, nobis hactenus in præ-
señ & in posterum impendeñ, cupieñ quoque vtilitatis regni nostri in fructi-
bus & reditibus amplificare & meliorare, villas ipsorum, videlicet, Chleuiska
Szydlouiecz, Smagovv, Sclobi, Topola, Radzimikovv Most, Dambroua,
Dziurovv, Collisoni, vulgariter dictas sitas in terra Sendomirieñ, de iure
Polonico in ius Tentonicum, quod vulgariter Srzedskie dicitur inferrimus
perpetuo duraturum, secundum quod eodem hæreditates in suis circumfe-
rentñs sunt distinctæ & limitatæ, remoueñ ibidem omnia iura Polonicalia,
modos ac consuetudines, Angarias & Præangarias vniuersas, omnium Pa-
latinorum, Castellanorum, iudicum, Subiudicum, ministerialiumque ipso-
rum. &c. &c.

¶ Ci tedy Chlewiczcy zostawßy ná tych pomienionych wśiách/nieod-
mieniáli/áni potym wiele odmieniáio sobie nazwiskà. Był Dobiesław Chle-
wicki zá pámięci ludzkiey Káßtellanem Czechowskim/ ktorego Syn Piotr
podstolem był Krákowskim/miał syny te z Spinkowną z domu Prus.

Jákubá czkowieká dobrego żywotá y spraw poczciwych/
tylko że był alienus ab Ecclesia, zostáwił z Lubráńſką Zophią Corkę Toma-
ßá Káßtellaná Brzeskiego synow siedm / Corek ßeść / iáko Zámiechowską/
Káimierową/Podlodowską/Suchecką/dwie pánnie ießcze były roku 1582.

¶ Tegoż Syn Mikołay v ßturmu pode Pskowem mężnie z nieprzyia-
cioły czyniąc ná pierwßym wstępie postrzelon / krzyknął ná Rotmistrzá
Pieniążká Káwálerá/ pod ktorego Chorągwią Białą tám był wßedł / áby
go rátowáć kazał / ktory go záraz pod mur zwieść roskazał/znowu postrze-
lon/y támże został.

☞ Dom Kietliñskich ábo Płoßowskich w Sierádzkiem
Woiewodztwie stárodawny/z ktorych ieden wieku mego był Opátem Wi-
towskiem.

☞ Dom Páczánowskich stárodawny/znáczny y rozrodzo-
ny. Był ieden wieku mego Michał Proboßczem Kurzelowskiem / Leczyc-

kiem/Vnieow-

kiem/Vnieiowskiem/Krußfickiem/Kieleckiem/Spárbimierskiem Kánonikiem/vmárł 28 dniá Stycznia/w roku 1568. Ciáło iego leży v świetey Troyce w Krákowie.

☞ Dom Kurzáńskich w Ruskiem Woiewodztwie v Lwowá stárodawny/w ktorym zá wieku mego potomstwo skłonne było ku służbie miłego Bogá/byli dwá Bráćia Bárnádyny/trzeći Jezuita/á ná ten stan práwie gwałtem od Páná Bogá był ieden przyćiągniony ná imie Bárnardinus tym sposobem. Mátká iádąc do Lwowá/vpuściłá dźiećie z rydwaną ktore v piersi trzymáłá/ktore przeiechało koło. Mátká záraz z wozá wyskoczywßy/Páná Bogá prosiłá áby iey grzechu obronił/á ieśliby sie iey on syn vchował/obiecáłá go ná służbe iego do Zakonu Bárnádynow. Zátym ono dźiećie záraz sie piersi chwyćiło/á gdy do lat przychodźiło/z náuki przyiechawßy ná służbe żołnierską iechał. Potym był vpomnian przez sen/áby czynił obietnicy mátczyney dosyć. On to sobie miał zá sen/á ná ten czás służył ná ßeść koni w Roćie Janá Sieniáwskiego.

¶ Potym ná Rástáwicy będąc w potrzebie z Pogány/ kędy Strusa zábito/wiele á mężnie z nieprzyiaćioły czynił/ gdy przy nim sługę zábito/ on sam záledwie obronną ręką vßedł/y tám mu to ná pámięć przychodźiło/áby czynił dosyć obietnicy Mátczyney/ná co z boiáźni przyzwalał/wßákoż potym ślubu niechćiało mu sie wypełnić.

¶ Potym y drugi raz w teyże sprawie przez sen był ostrzeżon/á gdy to sobie lekce poważał/będąc Mężem znáczným/ná krwi nieprzyiaćielskiey dobrze záiußonym/wpadł zátym w sroga niemoc/ w ktorey mu przez sen iákoby opowiedźiano: Jeśli dosyć vczyniß obietnicy Mátczyney/przyidźieß do zdrowia pierwßego. Oniuż bacząc że to była wola Boża/á iż tego zmknąć nie mogł/wyiáchał z Roty do domu/rozdał konie y wßytek rynßtunk swoy/ iechał do Krakowá á przyiął Regułe/wßákoż dłużey niż przez cały rok gdy vsłyßał koniá rżąc ábo Trąbę woienną/żal go trapił serdeczny w onych ćieniách Klaßtornych.

¶ Tychże Kurzáńskich Brát rodzony w stanie Małżeńskim żyiąc/ ná Oyczyźnie żywot práwie świątobliwy wiodł/y potomstwo zostáwił.

☞ Dom Bębnowskich stárodawny/ktorzy z Koneckimi iedne dźielnice brali. Był zá wieku mego Kásper Bębnowski Zakonnikiem Reguły Cysterskiey w Wachocku/w roku 1582.

Kárśniczcy w Sędomierskim Woiewodztwie z Ciechanowskiego Powiátu.

Mniowscy w Sieradzkim Woiewodztwie.

Mießkowscy z Káliskiego Woiewodztwá.

Gorscy z ktorego Powiátu wiedźieć nie mogę/tylko iednego wspomina Epitaphium w Kościele Krákowskiem ná Zamku pisane w te słowá. Stanislaus Gorski, Vicecapitaneus Cracouien, obiit anno Domini 1534. Mensis Aprilis 16. Circa horam octauam noctis.

Gostwiczcy w Sadeckim powiecie tegoż kleynotu vżywáią.

Kryßkowscy w Sędomierskiem Woiewodztwie.

Duraczowie w Sędomierskim Woiewodztwie.

¶ Inßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostáteczńie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie stáro-

dawnym Ogończyk/Długoß piße/ że ma początek od Odrowążá/ w Morawie nábyty/ tákiem kßztaltem iákomci pisał w Gniazdźie Cnoty/ Ták powieda o Przodkách że bywáli officiosi, & ad potacionem & Venerem procliui. O ktorych obaczywßy własność Herbu czytać będźieß/ták że o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć moge/ma być Biała Strzałá y pul Pierścieniá w polu Czerwonym/ z Helmu Rece Pánieńskie/pámięć wieczna/że ná prosbę od mie° nieprzyjaćielowi obroniona byłá.

☞ Piotr z Rádźikowá/ktory był naypierwey dostał Herbu tego/miał dwu synow/Piotrá Ogoná/y Andrzeiá Powále. Ogonowe Potomstwo w Wielkiey Polßczę zostáło/y ták sie długi czás zwáli Ogonámi. Od Powały w Máley Polßczę Potomstwo sie długi czás Powálámi zowac znáczńie rozrodźiło/co niżey vslyßyß.

☞ Piotr Ogon/ktory naprzod kupił Kościelec ná Kuiáwách/y inße máietnośći/ wßákoż z Kościelcá sie pisali od czásu dawnego/ iáko opowiedáią Listy Jánußá Woiewode Brzeskiego/w Roku 1247. de Kościelec.

Mikołáiá de Kościelec Woiewoda Káliskiem/Roku 1258.

Jánußá Woiewoda Inowłocławskim/ w Roku 1259.

Janá Kościeleckiego starosta Chełmieńskim/wroku 1259.

Woyćiechá Kościeleckiego wspomina Kromer w Ksiegách Dwánastych/ dla tego/ że Zamku Pákości mężnie obronił Krzyżakom/ był Woiewoda Brzeskiem/wielka ßkode w nich vczynił. To było w roku 1305. O czym będźie w Historyey.

Janá Kościeleckiego opowieda Kromer w Ksiegách dwudźiestych cwartych Woiewoda Inowłocławskim.

Páwłá Biskupem Chełmskim opowieda Przywiley w roku 1466. ná Fundußu Kościołá w Kole tempore Pauli Papæ.

Paulus Ogon de Spicymierz Woiewodá Leczycki/ktorego opowieda Miechowitá w roku 1329. dla czego/czytay sub eodē anno.

Mikołay Kościelecki Biskup Chełmieński był w roku 1509.

Mikołay Woiewodá Brzeski w roku 14509.

Andrzey Kościelecki/Kásztellan Woynicki/Podskárbi Koronny/ktory miał zá sobą Cześke z Fraucymeru Krolowey/z ktorą miał iedne Corke Beate X. Ostrogskę/był Spiskiem/Oświećimskiem/Zatorskim/ Sądeckiem/Bydgoskiem Starosta/Wielkim Rządzco Krákowskim/ spuścił potym żupy Bonárowi w Roku 1508. Vmárł Dnia ßostego miesiącá Września/w roku 1515.

N. Brát iego drugi był Woiewoda Brzeskiem/ miał z Bochotnicka z domu Debno Woiewody Lubelskiego siostrę Corek trzy.

Jedná byłá zá Mikołáiem Walewskim z domu Pierzchálá/ ktora 30-

ſtáwiłá dwie Corce y Synà Adámá/ożiśieyßego Káßtellaná Olbieſkiego/o ktorym pod Pierzchała.

Druga byłá zá Jákubem Walewſkiem Brátem rodzonym Mikołáiowym/zeßłá ſterilis.

Trzećia zá Sempelborſkiego wydáli Bráćia Stryieczni.

Jan Trzeći Brát tych pomienionych był Woiewoda Poznáńſkiem/y Stároſta Cźluchowſkiem/Tucholſkiem/Bydgoſkiem/miał iednego ſynà y Corkę Srzeńſką Woiewodźina Płocka/od ktorey Fierleiowa Káßtellanká Lubelſka y Stárościna Sedomierſka/Dźierzgowſka Káßtellanká Sochácźewſka/od ktorey Máćieiowſka Stárościna Zawichoyſka.

Syn tego Janá N. był naprzod Káßtellanem Leczyckim/potym Woiewodą támże/Tucholſkiem/Cźluchowſkiem/Bydgoſkiem. ć. Stároſta. Miał zá ſobą Pepowſką/z ktorą zoſtáwił trzech ſynow.

Stánisłáwá/ktory miał zá ſobą Kościelecką/po ktorey wźiął Wyſoką/vmárł ſterilis, oná potym ßłá zá Cźárkowſkiego Piotrá Káßtellaná Poznáńſkiego.

Andrzeiá/kthory miał zá ſobą Laſką Woiewodzanke Sieráđzką/vmárł ſterilis, Woiewodą był Poznáńſkim/Pyzdrſkim. ć. ſtároſta.

Jánußá/ktory miał zá ſobą Dánáborſką Gieruße z Domu Topor/Káßtellaná Nakielſkiego Corkę/po ktorey wźiął wielką máietność/Dánáborz/Kráinkę/Nieżuchow/y inße dobrá/y ſummę wielką ná Nakle/z ktorą zoſtáwił to potomſtwo/Naprzod.

Stánisłáwá Stároſtę Nakielſkiego/ktorego zábił Dźiałyńſki Mikołay.

Janá Stároſtę Bydgoſkiego/Mężá R. P. záſłużonego/ktorý ná potrzebę do Ggańſkà Rothę był znáczną wywiodł/y z nią naprzod w źiemię ßedł przed woyſkiem iáko świádomy/miał zá ſobą Spławſką Káßtellaná Krzywieńſkiego Corkę z domu Leliwá.

Andrzeiá Opátá Bledzewſkiego y Chrzyßtophá/ktory miał zá ſobą Potulicką/Corki/ Naprzod.

¶ Káthárzynę Opalińſką Márßałkową Koronną y Generałową Wielkiey Polſki. Reginę Rokoßewſką Podſtárbiną/Celnikową Koronną/Zupnikową żup Krákowſkich/Stárościnę Oſtrzeßowſką. ć. Helżbietę y Zophią.

¶ Był to Senator dobry/wielki miłośnik R.P. był tám w ſprawách ſtáteczności powáżną y doſkonáłą/od Auguſtá Krolá był Deklárawan Hetmánem przećiwko Herikowi Xiążęciu Braßwickiemu/ktory przez Pruſką źiemię chćiał prześć z ludem do Inflánt/roſkazawßy mu rußyć ślách te Poznáńſkiego y Káliſkiego Woiewodztwá/wßákoż ácź był ludźie wywiodł niemáłe/nie przyßło mu do potrzeby/bo był Heryk zgromion od Xiążąth/od Joáchimá Kurfirſtá Brándeburſkiego/Hánuſa Márgrábie Brándeburſkiego/Henrychá xiążęcia Braſwickiego/Janá Albrychtá Xiążęcia Mechelburſkiego/ták áż zá ledwie ſam vćiekł. To ſie dźiało w Roku 1563. Wiele potym ſprawiego pámięći godnych w Hyſtoriey obaczyß/był Woiewodą Sierádzkim/Generałem wielkiey Polſki/Bidgoſkiem/Nakielſkiem/Drahimſkiem/ć. Stároſta.

¶ Tychże to Woiewod pomienionych Bráćia byli rodzeni od drugiey Mátki Kczyńſkiey/ Naprzod.

Stánisław Káßtellan Bydgoſki/ktory Przodkow ſwoich/iáko ie Długoß záleca/ſprawámi doßedł/zoſtáwił potomſtwo.

Łukaß Biſkup Poznáńſki/ktory z młodości w poſtronnych

Kráinách náukámi ſie báwił/ był wźiet po Konárſkiem z domu Abdánk.

Anná Kámieniecka/ od ktorey Woyciech/Jan/ Kámieniecźcy/Stániſław ná Zálosczach.

Helżbietá Potocka/potym była zá Sebeſtyanem Zorawińſkiem/dźiśieyßym Káßtellanem Hálickiem/z ktorym zoſtáwiłá dwie Corce/ Herbortowa ná Dźiedźiłowie/y Lánckoruńſka. Vmárłá w Oleſku/w Kroſnie pochowána/o ktorey támże Epitáphium powieda.

☞ Od tegoż Przodká Dom Dźiałyńſkich ſtárodawny / z Koſćieleckimi iedney dźielnice / z ktorych wſpominái dawne ſcriptá Mikołáiá Woiewoda Inowlocławſkim/ktory z Dánáborſka z Domu Thopor miał Synā Mikołaiá Woiewodę Pomorſkiego/ Brodnickiego/ Brátyáńſkiego Stároſtę/y Dźierżawcę Lipieńſkiego/od ktorego zoſtáli ći ſynowie.

Jan Woiewodá Chełmińſki/Dźierżawcá Brátyánſki/ktory zoſtáwił z Wilkánowſka z domu Lis potomſtwo.

Michálá Podkomorzego Chełmieńſkiego / Stároſtę Dobrzyńſkiego/Mężá wielkiey ſławy y pámięći godnego/ktory Morzem y źiemiá świátá wiele obiechał/ tegoż był tylko ieden Syn zoſtał/ ktory chcąc Oycá wtym doścignąć/ábyteż był mogł świátá ták wiele zwiedźieć iáko on/ będąc Młodźieńcem vczonym / wyiáchawßy ná Peregrinácyą/ w Turcech ná drodze vmárł/ Sioſtry w rozne domy máietność rozniosły.

Ráphał był Káßtellanem Brzeſkiem/Brodnickim/Kowáleſkiem Stároſtą/ten miał Synā iednego Lukaßá z Kátárzyną Hrábiánką z Gorki z domu Lodźia/ten we wßytkich expedicyách ktore przeciwko Moſkiewſkiemu miał Krol Stephan / znáczne pocźty miewał / máiąc zá ſobą Zophią Zamoyſką/Káßtellaną Chełmſkiego Corkę/Hetmáná Koronnego y Káncleržá ſioſtrę rodzoną/z ktorą niezoſtáwiwßy potomká żadnego/vmárł w Roku 1582. będąc Podcżáßym Koronnym.

Páweł Brát rodzony tych pomienionych / Stároſtá Dobrzyńſki/ zoſtáwił z Koſtežanką Woiewodzanką Chełmieńſką potomſtwo Michálá y Páwłá ſyny/Młodźieńce godne y vczone/ y Corki/ Mniſzkową Stároſćinę Lukowſką/y Zebrzydowſką Podcżáßyną Krákowſką.

Od Piątego Brátá był Mikołay ktory trzymał Chocińnā Kuiáwách/ zoſtáwił z Zakrzewſką tegoż Herbu Káßtellaná Krußfickiego corkę ſyná.

Sioſtry wyżßey pomienionych/Zophia Gárnyßowa Podſtolina Krákowſka/Jelowſka Káßtellanká Wyſka.

☞ Z tymże Domem Dom Zelſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi był iedney dźielnice. Był wieku mego N. Káßtellánem Dobrzyńſkiem/ktory zoſtáwił dwoch ſynow / Szczęſnego Káßtellaná Dobrzyńſkiego/ktory znáczńie R. P. ſłużył / zoſtáwił Synā Wincentego Káßtellaná Dobrzyńſkiego/ktory był Dworzáninem Krolá Stephánā/tego wiek młody okazał ſpráwy Rycerſkie pochwalenia godne/ pode Gdańſkiem / pod Połockiem/mężnie z nieprzyiácioły czynił.

Drugi Syn wyżßey pomienionego Káßtellaná Piotr / od ktorego tákże zoſtáło potomſtwo ſynowie y corki.

Zdźiwoy Woyſkiem był Poznáńſkiem drugi Brát wyżßey pomienionego Káßtellaná Dobrzyńſkiego / od kthorego Bártoß Zelski Rotmiſtrz y Máż ſławny/y drudzy Bráćia iego.

☞ Dom Kućieńſkich ſtárodawny ná Kuiáwách / ktorzy z Koſćieleckimi byli iedney dźielnice / Woiewodámi Káßtellany bywáli.

☞ Dom Czerſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny y znáczny/z ktorych wieku moiego Wálenty wiele á pożytecźnie ſłużył R. P. ná Seymy z onego powiátu w Poſelſtwie ieżdżał/y o wolność R. P. wiele

ſię záſtáwiał/

ſie zaſtawiał/iáko prawdźiwy miłośnik Oyczyzny.

☞ Dom Murzynowſkich thámże ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny/z Dźiałyńſkiemi iedney dźielnice.

☞ Dom Kuczborſkich thámże ſtárodawny y záſłużony R. P. bywáli Sędźiámi/Podſędkámi/y inſze źiemſkie Vrzędy miewáli ná ſobie z tego domu.

☞ Dom Myſłákowſkich ná Dobrzińſkiey źiemi/z teyże dźielnice ſtárodawny/zowa ie od Swiętoſłáwá przodká Swieſkámi/z ktorych Wálenty w Krákowſkiey źiemi / zá dowćipem y zá bieglośćią ſwoią miał máietność nábyte/miał zá ſobą Zaborowſka z domu Ráwicz/ Ráphalá Opátá Wochockiego. ic. Synowice/wßákoż z nią potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Gorzechowſcy ná Dobrzyńſkiey źiemi dom rozrodzony.

Zołtowſcy w Plockiem Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Dom Godźiſzewſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny/zwano ie Goleniámi. Byli trzey Brácia wieku moiego/ dwá zeßli ſteriles. Jákub Máż ſławny/Andrzey ácz miał Synά/wßákoż mu w Rypinie/ będąc ná náuce młody/kopiąc ſie w ſtáwie vtonął. Dwie Corce zoſtáły/Annά byłá zá Czermieńſkim Wáwrzyńcem rzeczonym Wrzecz. Jádwigá zá Borzymieńſkiem Jdźikiem/z ktorym też tylko Corki dwie zoſtáwiłá. Te byłá porodźiłá Dorotá Páprocka/Ciotká moiá rodzona.

Piotr Godźiſzewſki/kthory był zoſtáwił z ſioſtrą moią rodzoną trzy Corki/Málgorzátę/Fruzynę/y Zophią/y Synά Janά/ ex quo optima fruges eſt ſperanda.

¶ Ná Kuiáwách wiele Domow zacnych/kthorzy od Koſćieleckich Dźielnicámi oderwáni/iáko Dom Koſćielſkich.

Dom Sierakowſkich ſtárodawny y záſłużony R. P. Był wieku mego Jan ktory ſie piſał z Boguſławic/Woiewodą Leczyckim/Syn iego Jan Káßtellanem Káliſkiem vterq/ludźie wielce vczeni y godni Senatorowie. Tegoż Woiewody Corką byłá zá Janem Pieniążkiem z Kruźlowey Dźierżawcą Nowotárſkim.

Dom Zakrzewſkich támże ná Kuiáwách/zowa ie Zbożámi/był Zbożny Zakrzewſki/ktory z Rádźieiowſka z domu Junoßá/miał te ſyny. ¶ Grzegorzá Káßtellaná Krußfickiego/ktory z Anną Sławoßewſką z domu Godzembá zoſtáwił to potomſtwo. Marćina Stolnikά Brzeskiego/Philipá/Woyćiechá/Łukaßá/y Corkę Káthárzynę Grábską Káßtellankę Krußficką/Annę Dźiałyńſką/Zophią Goſłáwſką.

¶ Piotr Syn wtory Zbożnego z Annά Krußowſką zoſtáwił Marćinά Zbożnego/Grzegorzá/Jákubá/Corki dwie/Piotruße y Kátárzynę.

¶ Mikołay trzeći Syn Zbożnego ná Bukowinie zábit/zoſtáwił

¶ Annę Corkę Bronißową Oſtrołecką w Konińſkim Powiećie.

Dom Baleńſkich ktore zową Bułatámi támże ná Kuiáwách ſtárodawny y R. P. záſłużony.

Dom Trzebuchowſkich ſtárodawny y záſłużony R. P. Był wieku mego Jan Mężem vczonym/v Zygmuntá Auguſtá w łáſce wielkiey/był Podkomorzem wielkim/ßczędł ſterilis.

Roßkowſkich Dom támże ſtárodawny y R. P. záſłużony/iedney dźielnice z Trzebuchowſkimi/był ieden wieku mego Rotmiſtrzem ſławnym y fortunnym w Wołoßech v Bohdaná Hoſpodárá/á potym v Stephánά Krolá Polſkiego.

Dom Czárnotulſkich thámże ná Kuiáwách ſtárodawny.

Dom Broniewskich stárodawny támże.
Dom Wysockich támże w Káliskiem Woiewodztwie.
Wydzierzewscy dom stárodawny.
Drwalewscy támże ná Kuiáwách dom stárodawny.
Skrzypieńscy w Káliskiem Woiewodztwie.
Kotlińscy támże domy stárodawne.
Roznowscy w Poznańskiem. Zarpálscy támże.
Grodźiczcy z Poznáńskiego. Jankowscy w Łęczyckiem/ z ktorych Piotr był Łoźniczem Krákowskiem.
Wiesiołowscy támże w Łęczyckiem.
Dobieczcy w Sierádzkiem. Y wiele tám domow inßych od Przodká pomienionego Ogoná.

☞ Domy możne od drugiego Brárá Piotrowego Andrzeiá Powały/ktorego Przodkow wiele záßłużonych rozne ſcriptá opowiedáią/ ktorzy ſie piſali de Tuczow/ y z inych/w máley Polßcze Woiewodámi/ Káßtellany bywáli. ić.

¶ Mikoláiá Powáłe/ktory ſie piſał de Táczow/ wſpominái Priwilegia rozne w Roku 1449. Był Podkomorzem Sędomierzskiem y Sędźiem źiemskiem támże.

¶ Mikoláiá Powáłe wſpomina Miechowitá w kſięgách 4. dla tego/ że będąc w Wołoßech z Piotrem Woiewodą Ruskiem z domu Odrowąż/ mężnie á wiele z nieprzyiácioły cżynił/y támże zábit.

Od tychże Niedrwiczcy w Sędomierskiem Woiewodztwie Dom stárodawny y możny. Był wieku mego Andrzey Niedrwicki Káßtellanem Polánieckiem/był to Máż vczony y godny Senator/ pod Połock do Moskwy kośtem niemálym ieżdżił zá Hetmánſtwá Mikoláiá Mieleckiego/ktoremu then pomieniony Hetman wielkie rzeczy zlecał do ſpráwy w woyßcze/ zoſtáwił potomſtwo z Wzdowską.

Woyßykowie w Sendomierskiem Woiewodztwie Dom stárodawny/iáko ie wſpominái Hiſtorye y Przywileia: Naprzod Kreſtáwá Woyßyká z Woyćiey wſpominái Przywileie rozne Káßtellanem Krákowskim w Roku 1390.

Kreſtáwá Woyßyká Podkomorzem Krákowskiem opowiedáia Przywilegia Koronne/ w Roku 1458. O czym cżytay Státutá. W tymże wieku Janá Woyßyká opowidá Kuſtoßem Krákowskiem.

¶ Kreſtáwá Woyßyká wſpominái tákże Przywilegia Trukczáßem Nadwornem zá pánowania Wládyſłáwá/ w Roku 1444.

¶ Wieku mego Woyßykowie piſali ſie z Gnoyná Zameczká w Sędomierskiey źiemi.

☞ Dom Biechowskich w Krákowskim Woiewodztwie ſtárodawny/ był Mikołay Biechowſki zá Olbrachtá Zupnikiem żup Krákowskich/w roku 1496. po Máćieiu Głowáckim/á po nim zoſtał Páweł Cżerny z domu Nowiná.

☞ Dom Gornickich w Krákowskiem Woiewodztwie/ z ktorych zá wieku mego był Łukaß Stároſta Tykocżyńſkiem/Cżłowiek vczony/ktory cżás długi Dworzáńſka znácznie ſłużył ná Dworze Krolá Auguſtá. Nápiſał ięzykiem Polſkim Kſięgi ktorym dał Tytuł Dworzánin/ z ktorych cżłowiek młody może pochop y ćwiczenie wźiąć do życia poczćiwego. Zoſtáwił z Broniewſką/ Koniußego Przemyſkiego y Stárości Medeckiego Corkę Potomſtwo.

Páweł brát

Páwel Brát tego Stárosty / ktory był przy Janie Zamoyskiem Hetmánie y Kánclerzu Koronnym / á Sceretis Młodźieniec godny y vczony.

Moráwcowie / pisali sie z Owczar / o ktorych Epitaphium w Klaßtorze Buskiem w Sedomierskiey źiemi powieda.

Sieczkowscy w Sedomierskiem y Wislickiem Powieciech máią / Dom stárodawny.

Butowieczy támże w Rádomskiem Powiecie dom dawny.

Letowscy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Stárosielscy ná Podláßu Dom stárodawny.

Skárbieńscy w Rusi / z ktorych ieden przy Janie Zborowskiem Hetmánie Nadwornym był Mężem znáczným.

Dabrowscy z ktoregoby Powiátu byli wiedźieć nie moge / Epitaphium opowieda w Gnieźnie Andrzeiá de Dabrowká thymi słowy. Andreas de Dambrovvka Decanus Gnezneń, Obiit Anno 1493. Decima octaua Aprilis. Herb Ogończyk y Roża.

¶ Wiele inßych w roznych Woiewodztwách / o ktorych wiedźieć nie moge.

O Kleynocie stárodawnym Prus / ták rzeczonem / ktory ma być Pułtorá Krzyżá Białle w polu Czerwonym / iáko Długoß o tym świadczy tymi słowy. Prutenorum antiquorum Genus, ex tribus Principibus, qui in Poloniam ex Prussia facinore comisso fugień propagauerunt, Viri in iram proni. A ták obaczywßy własność Herbu / czytáć będźieß o Przodkách y o Potomstwie ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Znáczmie Káthálog opowieda Przodká Herbu tego / Roku 1061. Stánisławá z Szczepanowá z woiewodztwá Krákowskiego Kánonikiem Krákowskiem / był to Syn Wielisławow / á Mátká iego była Bogná.

¶ Tenże potym po śmierći Lámpártá z Domu Topor był obran ná Biskupstwo Krákowskie / w Roku 1071. Tego żywot świątobliwy dośyć ßeroko Historye opowiedáią. Zábit od Bolesławá śmiáłego / w Roku 1079. Jedennastego Dniá Kwietniá / ná Skałce v świętego Michálá pochowan był. Dla iego śmierći Grzegorz Dźiewiąty Papież zákłał był wßytko Krolestwo Polskie / Kościoł Krákowski bez dwie lećie nie miał Biskupá / bo ták długo Klątwá trwálá. Po tym Biskupie był obran Lámpert z Domu Abdánk / w Roku 1083.

☞ Gunterá Biskupá Plockiego opowieda Káthálog w Roku 1227. Zá pánowánia Konradá Książęcia Mázoweckiego / zá tegoż Krzyżacy do Prus dla obrony przyprowádzeni. Zył ná Biskupstwie

pułßostá látá /

pułßostá látá/ w Wiedniu iádąc do Rzymu vmárł/ y támże pochowan. A to było w Roku 1232.

¶ A iż te Prussy rozno noßa/iáko niżey obaczyß/tedy tego Biskupá opowieda Herbu Turzymá alias Prus.

☞ Psaláńte Biskupá Poznáńskiego opowieda Káthálog w Roku 1280. Był wźięt po Boguphale z Domu Roża/vmárł w roku 1290. Po nim nástał Jan Wyskiwiecż z domu Cholewá.

☞ Jákubá z Płonian Stároßta Bobrownickiem opowieda w Roku 1385.

☞ Tomaßá Strzepieńskiego z Kościoná opowieda Káthálog Biskupem Krákowskiem/w roku 1455. Był Sacræ Theologiæ & iuris Canonici Doctor, & Regni Poloniæ Vicecancellarius. W dźień práwie Ellekcyey iego Dzwon śię wielki vrwał/ á drugiego dniá ná kilku vlicách y na Kánonicżey ogień wielka ßkodę vczynił / á ztąd kolligowáli że miał przyść iáki zły przypadek ná Kościoł zá Biskupstwá iego. Był potwierdzon przez Kálixtá Papieżá Wtorego tego imieniá. Wychwala go z wielkich Cnot/z náuki y z obrony á rozmnażánia dobr Kościołá Bożego. Był to Syn Prándoty Strzepieńskiego/od Mátki Doroty z Fámiliey Brogow. Żył ná Biskupstwie lat pięć / potym ie spuścił Jákubowi Sienieńskiemu z Domu Debno/dla tego że był chor. Vmárł w Jłży w roku 1440. Zostáwił po sobie pámięć Kościołowi Krákowskiemu / Kielich Złoty w ktorym ßeść grzywien / dwie Miedńicy śrebrne / dwá Kielichy pozłocíste/ Kázule czerwoną Aksámitną ze złotem/ y Humerał Perłámi háwtowány/ Jnfułę z Pereł ktora sto złotych kosztowálá/y cztery ślá grzywien provniuersário. ¶ Tenże Kościołowi ná Tumie w Leczycy w Gnieźnieńskiey Dioceśiey darował pietnaśćie śet złotych/Xięgi in Theologia rozdał do kościołow/Krákowskiego/Gnieźnieńskiego/Poznáńskiego/Vnieiowskiego/y Lowickiego/inße záśie Vniuerśitati Cracouień diśtribuit.

¶ Oltarz w Kościele Krákowskiem fundował / do ktorego dwá Káplani śą/ y Szpital dla chorych Káplanow ná Stradomiu fundowáć odkázał/ná co pieniądze odłożone były.

¶ Ten Wikáryom w Saczu/ we wśiách/Zawádźie/Nawoiowce/ y Kámionce/Dźieśięciny dárował.

¶ Do Oltarzá świętego Antoniego w Kościele Krákowskiem / dał dwie Dźieśięćinie wyteczne we wśiách/ Kámioney / Rdzáwie / y w Pláwie po Folwárku.

¶ Ius Patronatus świętego Gárwázego y Protázego w Krákowie ná Zamku nádawßy temu Oltarzowi/Dźieśięćine w Stroży wyteczną Długoßom Kánonikom Krákowskim/ y Brácieу ich ábo Pothomstwu Fámiliey Wieniáwow wiecżnie dárował / zá co od nich wźiął Kámienice nád Rudáwą wtorą od rogu z Zamku idąc ná lewey ſtronie/ktorą záraz pro domo Iudicij & Tribunali Officiatus Cracouień conſignauit. Pochowan w Krákowie ná Zamku/iáko go opowieda Epitaphium idąc do Zakryśtyey ná murze y drzwi tymi słowy. Anno 1440. Die Lunæ, 22 Septembris, Obijt Reuerendus Pater Dominus Thomas Epiſcopus Cracouień, Herb Prus/y Brog.

☞ Styborá Biskupá Płockiego opowieda Káthálog w Roku 1464. Był wźięt po Páwle Gizyckiem z Domu Gozdáwá / żył ná Biskupstwie lat śiedm̃/y Miesiecy śiedm̃/vmárł w Pultowsku/w Płocku pochowan/Roku 1471. po nim obran Kázimierz pierwßy z Xiążąt Mázoweckich.

☞ Niego wieku były te domy z tey Fámiliey znáczne/ iáko Dom Szamowskich w Leczyckim Woiewodztwie / z ktorych był ieden

Káßtellanem

Káßtellanem Brzeźińſkiem/ zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Bártoß z Szczawińſka Káßtellaná Sochácżewſkiego Corka zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Dom Spinkow ktorzy ſie piſſa z Betkowá/ wiele ich rozne Scripta záſłużonymi wſpominaią.

☞ Dom Jeżewſkich ſtárodawny/z ktorych ieden był Káßtellanem Wárßáwſkim/Maż R. P. záſłużony/ był ſłan od Zygmuntá w poſelſtwie do Moſkwy/tám w Oleiu mu nogi ſmážył Tyrran/ chcąc wiedźieć przyczyny doſtátecżnie przyiázdu iego/ ábo ſie dowiedźieć o Liſćiech táiemnych ktore miał do Gliñſkiego/iednák był ták ſtałym że ſie nieprzyznał. Piſarzmi/ Sędźiámi w onym kráiu byli/ Rotmiſtrzem ieden bedąc/ zábit pod Kieſią z Rußnice od Moſkwy/wiele á mężnie z nieprzyiaćielem cżynił.

☞ Dom Borowſkich ſtárodawny/ był Jan Koniußem Krolá Zygmuntá/ktory miał zá ſobą Kormánicką.

¶ Jákub był Dworzánínem tegoż Krolá y Krolowey Bony/ trzymał Woytoſtwo Zebrowſkie/zoſtáwił z Sienicką Potomſtwo.

¶ Piotr wieku mego był Opátem Cżyryckiem/ vczćićiel y chlebodawcá hoyny/ vczonych ludźi miłośnik wielki/ był tho Syn Jerzego Borow: ktorego vrodźiłá Ważeńſka.

Dom Bieſtrzykowſkich w Sierádzkim Woiewodztwie.

Dom Cygáńſkich w Leczyckim Woiewodz: ſtárodawny.

Dom Káczkowſkich w Sierádzkim woiewo: ſtárodawny.

Dom Stradomſkich w Krákowſkim Woiewodztwie rozrodzony. Michałczewſcy támże.

Grzymyſłáwſkich Dom ſtárodawny w Poznáńſkim Woiewodztwie yznáczny.

Dom Loſoſiñſkich w Krákowſkim Woiewo:ſtárodawny.

Dom Dymitrowſkich támże ſtárodawny.

Dom Wiśniewſkich z Lukowſkiego Powiátu/ w Lubelſkiem Woiewodztwie.

Dom Płońſkich w Przemyſkiey źiemi.

Obrzyczcy/z Mázowß wyßli ná Podole/mężowie ſławni.

Studźieńſcy ktorzy ſie Swárockimi zowa/ w Ráwſkiem Woiewodztwie z Powiátu Goſtyńſkiego. Był Woyćiech Swárocki z Slubicz/ktory ſie z młodych lat ná ſłużbie ſchował żołnierſkiey zá Auguſtá/ potym v Stephána Krolá był Arcerzem/pod Gdańſkiem/pod Tczowem/pod Polockiem/Wieližem/Wielkimi Lukámi/Zawołoćiem/Oſtrowem/y Pſkowem/ z Roty ſwoiá Wybráńcow z Woiewodztwá Poznáńſkiego y Káliſkiego/miał ludźi pieniężnych cześć/ z ktorym byli Dźieśiatnicy Mężowie dobrzy/Mátuß y Piotr Debſcy/ Frac Zawißá/ Woyćiech Komorowſki/ Stániſław Dobrowſki ktory zábit/ Thomaß Wieruß/ Jan Szylink zábit/ Máćiey Kálmowſki mężnie we wßytkich potrzebách poczynáiąc/ á gdy od Pſkowá odćiągnął/ przy wßytkiey Armaćie zoſtał ná Nowogrodku w Inflanćiech y z Rotho zá roſkazániem Hetmáńſkiem/ Maż ſławy y pámięći godny. Drugi brát tego Woyćiechá w Litwie/Maż tákże ſławny/ ktory miał zá ſobą Pſarſką Anne z Domu Jáſtrzebiec/z Woiewodztwá Sedomierſkiego á z Chećińſkiego Powiátu.

¶ Głowáczcy tegoż Herbu vżywáią/z ktorych był Marćin Piſarzem ná Komorze Cłá Krákowſkiego/ Maż vczony y záſłużony godnie Rzeczypoſpolitey.

Slubiczcy támże w Ráwskiem Woiewodztwie.
Rokotowscy támże dom rozrodzony.
Orłowie w Krákowskim Woiewodztwie.
Bogusławscy od Piotrkowá dom rozrodzony.
Płońscy w Przemyskiey ziemi dom stárodawny.
Goworowscy z Ciechanowskiego Powiátu dom rozrodzony z ktorego Woyćiech był w Wiślicy Rátyca.
Cygáńscy z Leczyckiego Woiewodztwá.
Długoiewscy od Rádomiá Dom dawny.
Kliczkowscy z Mázowsz od Lomzy dom stárodawny.
Koryczcy w Mázowszu dom rozrodzony/był ieden w Pułtowsku Mensionarzem.
Chwalkowscy z Krákowskiego dom dawny.
Gárliczcy z Krákowskiego woiewodztwá dom stárodawny
Wolscy od Dopczyc dom stárodawny w Krákowskim.
Tobaszowscy od Saczá dom stárodawny.
Michálczewscy z Cchowskiego Powiátu.
Julewscy od Waszá dom rozrodzony.
Kliczcy z małych Klicz z Ciechanowskiego Powiátu.
Chometowscy w Płockim Woiewodztwie/ w Prusiech y ná Dobrzyńskiey ziemi máią.
Wiśniowscy z Lukowskiego Powiátu.
Wolscy w Leczyckiem Woiewodztwie/z ktorych ieden był Podżupkiem Wielickim zá Lubomierskiego z domu Srzeniáwá bez Krzyżá.
Gniewiewscy z Ciechanowskiego Powiátu.
Drußkowscy od Cchowá dom stárodawny.
Bystramowie ná Podláßu Dom stárodawny. Záłockowscy w Prusiech własni są Bystrzamowie.
Podlescy z Czerskiego Powiátu Dom stárodawny.
¶ Inßych Domow Zacnych bárzo wiele tego Herbu vżywa.

O kleynocie Prus

Wilcze Kosy/ktory z tegoż ma początek / thylko sobie zodmieniáli zá przyczynkámi rozne nazwiskà / iákoś o tym w Gniazdźie Cnoty czytał. Tu tylko obaczywßy własność Herbu/czytáć będźieß o potomstwie ktore go w tym wieku vżywa/máią być w Czerwonym polu Białle Kosy.

☞ Ná on czás gdy Kázimierz z Máslausem miał potrzebę/ Máś z Domu Prusow był Hetmánem/ ktory gdy po dwá kroć woysko iego ßczęśliwie poráził/ Corkę Maslausowe/ ktora tylko była iedyna zostálá/z máiętnośćią iey własną vprosił sobie zá żonę v Krolá / czego

mu iáko Me-

mu iáko Mężowi godnemu nieodmowił/owßeyki ießcże do tego wiele przyczynił w onych kráinách áby bronił grámic od postronnych nieprzyiaćioł.
A iż Máslaus nosił zá Herb dwie kośie / on potym Rycerz iego zostáwuiąc pámiątkę swoię/pułtorá Krzyżá do nich przyczynił / zostáwił wiele potomstwá w tym wieku po sobie.

Dom Nakwáskich w Płockim woiewodztwie stárodawny/ z ktorego było wiele Mężow záslużonych R. P. w Xięstwie Mázoweckim Káßtellany y Dygnitarzmi znáczńymi bywáli / był wieku mego Stánisław Podkomorzem Wysogrodzkiem / Szczęsny był Plebanem Sierpskiem y Kiernowskiem/był człowiek vczony.

Báworowscy w Rusi Dom Sławny y Możny/z ktorych był Mikołay Rotmistrz/ktorego vrodziłá Xiężná Zbárázká / on potłym z Skárbkowną zostáwił Potomstwo z Domu Abdánk / w potrzebách z nieprzyiaćioły znáczńych bywał/ y wielkiem kosztem w onych kráiách niemále poczty przećiwko nieprzyiaćiołom wywodził/ Zamkow swych/Báworowá y Ostrowá mężnie Pogánom nie raz obronił/ wiele spraw iego godnych pámięći w Historyey obaczyß.

Dom Jeżierskich z Cżerskiego rozrodzony.

Dom Mysleckich w Mázowßu y w Prusiech máią/Dom rozrodzony.

Rudowscy v Nowogrodká w Lithwie.

Dom Preczkowskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny y znáczny/Mężowie sławni z tego domu bywáli.

Rádomińscy támże ná Dobryńskiey źiemi stárodawny dom własni sá Zglinniczcy/wyßli z Płockiego Woiewodztwá. Był Bártoß wieku mego Rádomiński Pisarzem Bobrownickiem / Mąż Rzeczypospolitey záslużony w onym kráiu.

Głuchowscy w Prusiech w Chełmińskiem woiewodztwie.

Wołowscy w Wysogrodzkiem Powiecie dom rozrodzony.

Misiewscy w Płockiem Woiewodztwie dom rozrodzony/ máią y ná Kuiáwách.

¶ Inßych Domow wiele Zacnych w roznych Woiewodztwách.

Trzeci Prus/ ktory iuż potym miał dźiedźiczkę z máietnośćia wielką z Domu Pobog/ dla tegoż ná pámięć puł Podkowy y á iedne Kosę / ná wierzchu Prus prádźiádow swoich zostáwiwßy / w iednym Herbie trzy Fámilie złączył / á to wßytko Xiążętá nádawáły Mázoweckie/ y Męże wielkie do siebie przynecáiąc opátrzenia dawáli / bo im thego potrzebá byłá/gdyż wielkim nieprzyiaćiołom ná on czás ná oczách siedźieli: Y ták to twierdzę żeby miał mieć te polá ten Herb / Kosa y Krzyże w polu Cżerwonym / puł Podkowy w Błękitnym/ Nogá zbroyna w Helmie ná

w Helmie ná Koronie/ gdy była vćieta w potrzebie Mężowi tey Fámiliey/ rzeczonemu Sobor / ná onym pśiem Polu zá Bolesłáwá Krzywoustego/ Złotą mu ná to mieysce postał/ á ná wieczną pámięć v Herbu w Helmie nośić kazał. Tego własność obaczywßy/ czytáć będzieß o Potomstwie ktore znáć moge/ tákże o nim wiedzieć w ták ßerokim Krolestwie.

☞ O Przodkach Herbu tego wiedzieć nie moge/ gdyż wßytkie trzy Herby wßyscy Skriptorowie nazwiskiem iednym pomieniáią Prus/ ácz Báßko Historyk zowie ieden Prus Turzymá/ wßákoż dostátecznie niewiem ktory/ Potomstwo też swoie zowa Wileże Kosy/ Prus ngagody. ić.

¶ Domow wiele znáczných tego Herbu me° wieku było/ iáko naprzod.

☞ Dom Mińskich stárodawny y znáczny/ ktorych śie Przodkowie pisali de Gośćieczyce/ iáko wyżßey pomieniony Stybor Biskup Płocki/ ktory nie był ná Biskupstwie tylko lat śiedm y ták wiele Miesiecy/ iákoś wyżßey czytał/ ten był kupił Mińsk w roku 1468. Tegoż potomstwo Synowcy pisali śie z Mińská/ iáko Mikołay Miński/ od ktorego wieku mego był Kásper Miński Woyskiem Márßáwskiem/ ten zostáwił Synà Stánisłáwá (z Goryńską Woiewody Názoweckiego Corko z domu Roża) Mężá vczonego/ ktory mores hominum & vrbes widżiał y wiedżiał. Miał zá żoną Debieńską Vrßule/ Káßtellaná Krákowskiego Corke. ić.

☞ Dom Dłużniewskich w Płockiem Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych wiele Mężow zásłużonych R. P. bywáło / był wieku mego ieden Siedźiem Płockiem.

Dom Karniskich thámże stárodawny y możny / z ktorego tákże wiele Ludźi zásłużonych R. P. bywáło.

Dom Wietwińskich stárodawny y znáczny w Názowßu y ná Wołyniu wiele Mężow sławnych y zásłużonych Rzeczypospolitey w tym Domu było.

Dom Rudźieńskich stárodawny y znáczny.

Dom Járuntowskich w Łomżieńskiem Powiećie stárodawny rozrodzony y zásłużony R. P. w onych Kráiach.

Dom Korewickich z Podláßa stárodawny y znáczny / był Jan Syn Andrzeiow v Kśiążećiá Sluckiego Jurgiá/ w Roku 1577. znáczným sługa ná Dworze.

Mlaczcy z Czyrskiego Powiátu/ z ktorych wieku mego Váleryan był w Lithwie v Rádźiwiłow znácznie zásłużonym.

Rosochácźcy z Wyskiego Powiáthu Dom stárodawny y rozrodzony.

Osowińscy od Liwá dom znáczny.

Dom Beldyckich thámże ná Podláßu znáczny.

Dom Pruskowskich od Rożáná rozrodzony.

Dom Mrockowskich támże rozrodzony.

Dom Dobrzynieckich támże rozrodzony.

Dom Nápiorkowskich támże rozrodzony.

Dom Kowalewskich w Sierádzkiem Woiewodztwie/ był Sebestyan Máż w práwie biegły/ ktory zábit od Bikowskich.

¶ Inßych Domow wiele znáczných w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie ſtáro-dawnym Wieniáwá/ ktory przyniesion do Polſki z Moráwy/iáko o tym Długoß świadczy/ y to/ że wieku mego w onym páńſtwie były Fámilie możne od dawne° czáſu Kroleſtwu onemu záſłużone/ iáko Dom Pánow z Perſtyná/ y inße/ ma być Głową Czarna Zubrza z Rogi/ y w Znozdrách Wić ſtrecona/ w ktorey Mąż ten ktoremu naprzod ten Herb dano/ vłápiwßy Zubrá żywego w pußczy/ przywiodł przed Kśiąże/ o czymes czytał w Gniaźdźie Cnoty/ ma być w Polu żołtym. A ták ſie przypátrzywßy właſności Herbu/ czytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich/ ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć mogę/ ábo o nim wiedźieć.

☞ Znácznie Káthálog opowieda Bozute Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem/ ktory był wźięt po Jpolićie Włochu/ o ktorem będźieß czytał ná mieyſcu ſwym. O tym Bozućie piße w Kátálogu tymi ſłowy.

BOSVTA primus natione Nobilis de Domo Vieniavva, ſed actionibus & moribus nobilior, à Benedicto Octauo Summo Pontifice prouiſus, munificus & profuſus Eleemoſinarum largitor, in quoſlibet Orphanos & inopes, viſcera geſtans Charitatis & Compaſionis, in clericos ſuæ Dioceſis rigidus animaduerſor, quorum vitam & conuerſationem, curioſa viſitatione luſtrabat annis ſingulis, ſciens ex vita clericorum ſalutem vel interitum pendere Laicorum. Ex quo effectum eſt, vt mortuus magno ſtudio à ſingulis deſideraretur in Rem quoq; publicam Regni Poloniæ feruidus Zelator. Ruina eius quæ Caſimiro Filio Regio cũ Riſcha genitrice ſua in Almaniam pulſo, per inteſtinas & Ciuiles clades, & ſpolio quod Bratislaus Dux Bohemiæ, cum Genero EPIſcopo PRageñ, oportunitate temporis, & abſentia Regis Poloniæ captata, in Gneznenſi Eccleſia, ſpoliando illam quinq; Martirum, & Nobiliſsimis Clenodijs affecerat offenſus, Die ac nocte luctu, fletu & lamentis aſsiduis exinanitus & tabefactus, Spiritu anxio, & afflicto, corpus deſerente diem obijt. Ná ktorego mieyſce obran Stephan z domu Topor. Wźięt w Roku 1027. Vmárł 1038. w Gnieźnie pochowan. ¶ O tym piſał Jánicyus te wierße.

Munificus Largitor orphanos miſeroſque iuuare,
Impiger, & cleri pœna, ſed æqua fuit.
Compatiens Patriæ, qualem decet eſſe Polonum,
Cui dolor & Lachrimæ cauſa fuere necis.

☞ Rudygerá Czechá opowieda Káthálog w Roku 1170. tymi ſłowy. Poſt mortem Honoldi, Rudgierus natione Bohemus ſucceſsit, fuit annis decem, Aſſumptus anno 1160. Mortuus anno 1170, Wlatiſlauiæ ſepultus, fuit genere Nobilis de Familia quæ Caput Biſontis cum Circulo defert, in cuius locum Vernerus ſucceſsit. Ten Vernerus był Brátie° rodzony/ o czym świádczy Káthálog tymi ſłowy.

Vernerus germanus in Epiſcopatũ Fratrem ſecutus, hic fertur ſimplicitate Columbina. Obijt anno, 1178. Wlatislauiæ ſepultus. Po nim náſtał Vnicelphus Capituli fauore electus, Wßákoż nie piße ktorey był Fá-

miliey/tylko pisse/że Kázimierz Monárchá Concesit, Alexander Papa Cō-firmauit, Obiit anno 1190. Wlatislauiæ requieścit.

☞ **Philipá Biskupem Poznáńskiem opowieda Káthálog** że był wźiet po Mrokośie/w roku 1172. z Kánoniey Poznáńskiey. Pisse o nim że był Polak/od Zdysłáwá Gnieźnieńskiego Biskupa potwierdzon/z wola Mieczysłáwá Ksiażeciá Wielgopolskiego. Po nim nástał Bogusław z Domu Roża/o czym czytay Długossá pod tymże Rokiem.

☞ **Philipá wtorego wspomina Długoss y Kátálog że był** wźiet ná Biskupstwo Poznáńskie po Herborćie/w Roku 1222. Vmárł w Roku 1232. Po nim nástał Andrzey z domu Zarebá.

☞ **Bromissa Hrábie wspomina Kromer w Ksiegách O-smych tymi słowy.** Bronisius etiam Comes gente Vieniauius, cuius insigne est Caput Bisontis, in Pago suo Goscicouo in Poznanienſi Dioceſi Ciſterſienſibus Monaſterium condidit, quod Paradiſi nomine tunc dici cæptum, etiam nunc eam appellationem retinet. &c.

¶ **Długoss záśie wśi nádánia iego do tego tám Klaßtorá te opowieda/Naprzod Gośćikowo/Lina/Klodáwe/Cortyke/y Pálenc/o czym czytay y v Miechowity Ksiegi Trzećie/List 128.**

☞ **Janá z Obichowá/Káßtellanem Srzemskiem wspomina Kromer w Ksiegách ßesnastych/dla tego/że był stan od Wládysłáwá Jágiełłá w Poselstwie do Wegier/po Anne Czyliskiego Hrábie Corke/do stanu Małżeńskiego pomienionemu Krolowi.**

☞ **Dobiesłáwá Puchále wspomina Kromer w Ksiegách śiedmnastych zá Wládysłáwá Hetmánem/ná ten czás gdy Herman Mistrz Pruski ábo Inflántski wielkie woysko wiodł z Niemiec y z Czech do Prus/ktore zostáwiwßy v Golubiá/sam w niewielkim poczćie do Málborku iechał áby sie rozmowił z Krzyżaki Pruskimi/w tym náßy iáko Kromer wspomina tymi słowy.** Id cū cumperiſſent noſtri, qui Ripini & Bobrovvnicis in præſidijs erant, auſi facinus audax, Ductore Boleslao Puchala, gente Wieniauio, ad hoſtem viris armiſq; longè ſuperiorem contendere: inſidijſq; apto loco diſpoſitis, pauci per agros, ſalantes & prædas agentes ſub Golubia ſeſe oſtendere. Quos hoſtes correptis armis auidius perſecuti, locum inſidiarum incaute preteruecti ſunt. Ibi conſurgens Puchala cum toto agmine à tergo eos adortus. &c. &c.

☞ **Ci w yżßey pomienieni Przodkowie wyßli byli z Moráw y tym sposobem/biorąc Dźielnice z tymi ktorzy sie teraz de Perstyn piśą/iedni w Czechách/drudzy w Morawie/drudzy w wyżßym y w niżßym Slosku. Ten ktory w Schowskiey źiemi wźiał dźielnice/został w Polßczę y z Polaki sie spowinowácił/zbudowawßy Zamek Goluchow/z niego sie pisać począł.**

☞ **Wspominaią historye Predysłáwá z Gołuchowá Generalem Wielkiey Polski zá Kázimierzá Wielkiego/ktore mu potym Helżbietá Krolowa Wegierska odielá/co wspomina Kromer w Ksiegách Trzynastych tymi słowy.** Interim Helizabeta Mater Ludouici, in Polonia muliebri vſa conſilio, iuuenes & imperitos homines in ſenatum allegit, complureſque bonos & graues viros Magiſtratibus mouit, & nihili homines adq; aſſentatores eis ſuffecit, ac inter alios. In primis Prædislaus Goluchouius Palatinus Caliſien, Vir magnanimus & moderatus præfectura maioris Poloniæ motus. &c. Eiq; Otto Pilecius ſucceſsor datus eſſe memoratur. Quam rem ægre tulere Maiores Poloni, & parere Ottoni, quam vis & genere & virtute præſtanti detractabant, propterea quod nullas is habebat poſſeſsiones in Maiore Polonia, atq; ita contra leges præfecturam obtinebat.

To było w Roku 1373. Czytay Kromerá w Ksiegách 13. List 333.

Był ten Pre-

¶ Był ten Predysław Syn Ráphałow/zostáwił Synow trzech/z ktorych ieden Fryderyk był Biskupem Kuiáwskiem/ dwá rozdzielili miedzy sie dobrá Oyczyste/wźiął ieden máietnośći wßytkie do Leßczyná należące/y te miástá/Rádomicko/Smigiel/y Kiepłow ć.

¶ Drugi Ráphał w Woiewodztwie Káliskiem wźiął Goluchow/ Golißow/Przygodźice. ć. A summy ná dobrách Krolewskich/ iáko o tym Listy rozdźielne świadcżą.

Ráphałá Leßczyńskiego został Syn Ráphał/ ktory cżás długi ná Dworze Cesarzá Fryderykà tego imieniá Trzećiego służąc/w poselstwách znácznych ieźdźał/iáko do Máthyaßá Krolá Węgierskiego/do Káźimierzá Krolá polskiego/o czym świadczy Kromer w kśie: 27. tymi słowy.

Venit eodem Legatus Imperatoris Friderici, Raphael Lescinius æques Polonus, verum complu: annos in ministerio Imperatoris versatus, eique inter paucos charus, homo nauus & magni animi, qui parui fecerat difficultatem itineris, pericula, & insidias amatia rege comparatas: quarum ergo Theutoni Legationem illam deffugerant. &c. &c.

¶ Zá te posługe ktoro ták bespiecznie á ku myśli Cesarskiey odpráwił/ hoynie był vdárowan od Cesarzá/pieniędzmi y kleynoty kośtownymi/ktore y do tego cżásu w tym domu chowáią.

¶ Temuż do Herbu przydano supra aureum Velus ktore było ná głowie Báwoley/Korone Złotą ná niey Lew w Koronie śiedząc trzyma w iedney nodze Miecz goły/ iákoś wyżßey widźiał/ á ten Helm tylko temu Domowi należy. Do tego tegoż Ráphałá tenże Cesarz honorauit titulo Comitatus de Leschno, o czym Diploma świadcżą. To było w Roku 1473. Od tegoż cżásu z tego domu piße sie Potomstwo Comites de Leschno.

¶ Ten potym Ráphał z znácżną wysługą od Cesarzá przyiechawßy/ wiele máietnośći w Polßcze nákupił/ był Káßtellanem Gnieznieńskiem/y Generałem Kuiáwskiem/do ktorego mu przydano te Stárostwá/ Sieradzkie/Leczyckie/Kościńskie/Koninskie/y inßych niemálo/ trzymał trzynaśćie stárostw/był Márßałkiem Nadwornym/ ktoro mu dano Káßtellánią Poznáńską vmárł tego Roku/Ciáło iego leży w Brześciu Kuiáwskiem.

¶ Zostáwił Synow Trzech/ Ráphałá/ Kásprá y Páwłá. Ráphał trzymał Leßczyńskie imienie/ ktory potym był Podkomorzem Káliskiem y Stárosta Wielgopolskiem. Kásper z Páwłem mießkáli indiuiśim, Był Kásper Stárosta Rádźieiowskiem/potym Páweł vmárł sterilis.

A Kásper spłodźił Janá Leßczyńskiego/y Ráphałá ktory był Biskupem Płockiem/iáko o tym powieda Káthálog/ był wźięt po Erásmusie Ciołku w roku 1522. Ten Kámienice w Zamku Pułtowskiem zmurował. Żył ná Biskupstwie cztery látá/vmárł w roku 1528. W Pułtowsku pochowan podle Zákrystyey. Po nim był wźięt Andrzey Krzycki z domu Kotficż.

Jan Brát tego Biskupá był Káßtellanem Brzeskiem/ Stároſta Rádźieiowskiem y Sluchowskiem/ miał zá sobą Francuske Máryne de Makrelángch/ z ktorą zostáwił Ráphałá Leßczyńskiego/ dźiśieyßego Káßtellaná Srzemskiego/o ktorym niżey cżytáć będźieß.

☞ Drugi Syn Przecławow/ktory był wźiął dźiałem Goluchow/miał dwu synow/Podkomorzego Káliskiego/y drugiego ktory był Kánonikiem Gnieznieńskiem y Krákowskiem/ktory po śmierći Brátá swego trzymał wßytkę máietność Goluchowską/ á po iego śmierći przypádłá ná Brátá Stryecznego Jáná wyżßey pomienionego Káßtellaná Brzeskiego. Siostrá iego byłá Siewierska Káßtellankà Krußficka.

Ráphał Syn Káßtellaná Brzeskiego od Francuski/ktory y sam wßytkę máietność wyżßey pomieniono otrzymał. Był naprzod Stároſta Rádźieiowskiem/potym mu dano Woiewodztwo Brzeskie/ále iż to by-

to contra leges, dla Stárostwá Rádzieiowskiego spuścił Woiewodztwo/ czyniąc z śiebie porządek tempore exequutionis. Był potym Kásztellanem Srzemskiem/miał dwie żenie. Naprzod Bárbárę z Podhárec Wolską Kásztellaną Sędomierską: Corkę z domu Puikozá / z ktorą zostáwił synow dwu.

Janá Stárostę Rádzieiowskiego / ktory miał zá sobą Opalińską z Domu Lodźia/ Márszałká Koronnego y Generalá Wielkiey polski Corkę/nie miał z nią Potomstwá ná ten czás/był Catholicissimus.

Andrzeiá drugiego ktory miał zá sobą Fierleiowne Kásztellaną Lubelskiego y Stárosty Sędomierskiego Corkę. Od tego iuż był ná ten czás Ráphał/y Coreczką Bárbárą minorenes. Ten znácznie R. P. służył/ do Moskwy kosztem niemałym sie wyprawował. O inszych zasługách iego szerzey w Historyey mieć będzieß.

Káthárzyná siostrá tych pomienionych/ á Corká Kásztellaná Srzemskiego / Naprzod była zá Wacłáwem Ostrorogiem/ pothym zá Koneckiem Janem Ochmistrzem Krolowey Anny y stárosta Lomżieńskim.

¶ Druga żoná była tegoż Kásztellaná Srzemskiego/ Henrici Baronis in Trasemburg & Mielicz Filia, ktory był Præsideń Wrocłáwskim/z ktorą było to Potomstwo. Naprzood Ráphał Dzierżawcá Lubodzieski / ktory Młodzieńcem vmárł. Drugi Wácław Adolescens nobilis. Corek trzy/ Anná/ Máryaná y Bárbárá. Drudzy Synowie y Coreczki młodo pomárli.

☞ Mężykowie w Krákowskiem Woiewodztwie Dom stárodawny/ktorych Przodki Slábosżámi zwano. Wspominája Przywileie Koronne Janá Mężyká/pisał sie z Dąbrowy/Woiewodą Ruskiem/ w Roku 1436. Czytay Przyłuskiego Státut Xięgi Piąte Káp: Trzećie. Wßákoż ieśli tey Fámiliey/tego tám nie dokłáda.

☞ Janá Mężyká wspomina Miechowitá w one Pruską woyne zá Jágiellá/tłumáczył od Niemcow.

☞ Wieku mego był Stánisław Mężyk Stárosta Sadeckiem. Ten z młodych lat swoich ná Dworze Krolá Zygmuntá był Dworzánínem znáczným/ potym Rotmistrzem fortunnym y Mężem sławnym/ w wielu potrzebách bywał / zá Krolá tákże Stephánа Rothy do Moskwy wodził. Był to Mąż zásłużony R. P. Nie zostáwił potomká Męskiey płci / tylko Corkę iedną Debieńską Stárościną Czorsztyńską / z Bucżacka z Domu Piłáwá.

Brácia drudzy tegoż Stárosty Mężykowie byli thámże w Krákowskim Woiewodztwie ludźmi znáczynymi y R. P. zásłużonymi.

☞ Czermieńscy w Káliskiem Woiewodztwie dom stárodawny/ z ktorego był Wálenty wieku mego Mężem znáczným / ná Rusi w żołnierską służył lat czternaśćie/wiele z nieprzyiaćioły w potrzebách bywał/ Syny tákże zostáwił Męże wyborne.

☞ Długoßowie/ktorzy sie pisali z Niedzielską/bywáli ludźmi Rycerskimi/iáko czytamy o Janie Mężu sławnym/ktory w one Pruską woyne zá Jágiellá wiele z Niemcy czyniąc/pogimał kilká Mężow znáczných/ miedzy ktorymi był przednieyßym Markuarth de Galczbach Commendor Brandeburgeń, o ktorym niżey czytáć będzieß. Tenże był zostáwił dwoch synow Mężow godnych/ iáko Janá ktory pisał Kronikę Polską ięzykiem Łacińskiem/był Præceptorem Kázimierzowych synow/vmárł Arcybiskupem Lwowskiem miánowánem/pochowan ná Skałce / o czym czytay v Miechowity Xięgi Czwarte/List 343. Ten był we wßytkich beneficyách swych dobrze Kościołow poprawił / w Wiśliey Kámienice Kánonikom zmurował. Brát iego drugi był tákże Kánonikiem Krákowskiem. W tym wieku o tego wyżßey pomienionego Janá Potomstwie własnym niewiem.

Slesieńscy/z

Sleńſcy/z ktorych iednego Marćiná opowieda Epitaphiũ w Wárßáwie v Pánny Máryey nã Grobie Dom ſtárodawny/ Mężowie tám bywáli okrutni.

Ciświczcy dom ſtárodawny y znáczny w wielkiey Polßcze.

Bedleńſcy/opowieda w Krákowie ná Zamku Mikołáiá Epitaphium tymi ſłowy. Reuerendus Pater Dominus Nicolaus Bedlenski, Scholaſticus & Vicarius in ſpiritualibus Cracouieñ Generalis, Scholæ in Arce Cracouieñ, & duarum domorum Canonicalium de cocto lapide ex fundamentis erector, Vir pius, munificus, & eleemoſinarius magnus, naturæ debitum ſoluit, Anno 1540. 16 Menſis Aprilis.

¶ Inßych Domow Zacnych bárzo wiele tego Herbu vżywa.

O Kleynocie Pomian/ktory od Wieniáwy ma początek własny/iáko o tym Długoß pißе tymi ſłowy. Qui pro inſigni defert Caput Zubronis nigrum in Campo Ciruleo, Gladio vibrato nudo tranſuerberat, in ſignum Genologiæ confuſionis, Circulo in naribus dependente ſibi ablato: Erat enim Clenodium vnum cũ Clenodio principali Zubrza Głowá/ſeu Wieniava, quod ex Baronibus ſigniferum Morauiæ ortum ducens, in Familiam numeroſam creuit, ſed cũ Laſthek Chebda de Grabie, germanum Fratrem Iarandum Decanum Gneznen, in villa Lubania, zelo inuidiæ & ambitionis Tyrannice occidiſſet, per iudicium Wladislai Regis ſecundi, in quærela deduxit, diuorcium inter illos factum eſt, & vna parte qua ſe Wieniava ſeu Perſtenem vocant, in ſuo originali clipeo remanente, alteri & circulus ademptus, & gladius in ſignum tyrranidis datus eſt. &c.

¶ Wſpomina potym Ianicius in Cathalogo Włoſtyborá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem/ktory był wżiet po Marćinie z domu Bodulá/w roku 1279. Vmárł w roku 1283. Po nim náſtał Jákub z domu Swinká. O tymże ten Poetá piſał Wierße w te ſłowá.

Włoſtibori quid agis? cur ſic tibi vita modeſta eſt?
Dignus es, & ſacras paſcere ſpernis oues?
Nicoleus cauſa eſt, fueratq; cauſa Philippo,
Gaudeo facta animi quod rata vota tui.

☞ Járuntowie ktorzy ſie piſali z Brudzewá/ byli ludźie możni y Senatorowie R. p. záſłużeni/ iáko Járándá z Brudzewá priwilegia Koronne opowiedáia Woiewoda Inowlocławſkim/roku 1436.

¶ Piotrá z Brudzewá w roku 1451. wſpomina Podkomorzem Káliſkiem.

¶ Janá Járándá w roku 1505. Káßtellanem Káliſkiem/y wiele inßych. Wieku mego był Járund Woiewoda Leczyckiem/ktory z Helżbietą z Gulczewá z domu Prawdźicż zoſtáwił dwie Corce/ Sobocką Káßtellankę Goſtyńſką/od ktorey tylko iedná Corká Jádwigá Hrábina Zgorki Woiewodzina Poznáńſka.

¶ Druga Corká tegoż Woiewody Hrábina z Lábiſzyná Jánuſzowa Latálſká/ktora tákże tylko dwie Corce zoſtáwilá.

¶ Tegoż tám Przodká ktory ſie piſał de Grábie/wieku mego był dom znáczny rozrodzony Grábſkich/ był Káſztellan Krußficki ktory miał te ſyny.

Marćiná/ ten miał ſynow trzech Mężow wybornych/ Jaſná/Sebeſtyaná y Stániſłáwá.

Jan pode Pſkowem bedac w Roćie Janá Zborowſkiego/ Káſztellaná Gnieźnieńſkiego/Nadwornego Hetmáná/ w pierwßey potrzebie mężnie z nieprzyiáćielem czynił áż pod nim koniá zábito/iednák on wieźniá znáczngo Pawliná Ogáliná doſtawßy Hetmánowi dárował. Tá potrzebá ſtad była przypádłá ná ſtraż Polſka/ktora w Kośćiołku przeſpiecznie ſiedzac koſtki gráli/ Moſkwá ie nábiegłá/ tám ſługę Skárbkowego/ktory pretko nie mogł koniá doſieść/rozſiekáłá/wßákoż gdy Rothá przypádłá onym ná rátunk/wpárli Moſkwę w brone/ y znáczngo Moſkwićiná zábili. Potym we Cżwartek przed Trzemi Krolmi/gdy ſiedm ſet Moſkwy pogromili/wiele á mężnie z nieprzyiáćielem czynił / y w inßych wielu znáczńych potrzebách bywał.

Piotr Syn Káſztellaná Krußfickiego/ kthory ſie gotuiac do ſtanu Duchownego/zá przypadkiem nießcześćia zábił chlopá / ßedł był do Rzymu po rozgrzeßenie/w drodze drugiego zábił / wroćiwßy ſie muſiał ſie ożenić/zoſtáwił Potomſtwo.

Lukaß trzeći ſyn był Káſztellanem Krußfickiem/ktory z Zakrzewſka zoſtáwił potomſtwo.

☞ Dom Sokołowſkich ná Kuiáwách/ y w Leczyckiem Woiewodztwie máią/ſtárodawny y możny. Był Woyćiech Káſztellanem Dobrzyńſkiem/ ktory z Lewinowną zoſtáwił ſyná Mikołáiá/ten był potym Woiewodą Leczyckiem/máiąc zá ſobą Straßkowſką/zoſtáwił z nią te ſyny.

Janá/ktory vmárł nie zoſtáwiwßy potomká żadnego.

Jároſłáwá/ktory był ſtároſtą kolſkiem/ten zoſtáwił ſyny te.

Chrzyßtophá Stároſtę Rogoźińſkiego w wielkiey Polßcze/ ktory tylko Potomkiem zoſtáwił wiele pieniędzy.

Jan wtory ſyn Jároſłáwow / zoſtáwił z Trzebuchowſką Michálá/Jaroſłáwá/Chrzyßtophá.

Stániſław trzeći Syn Jároſłáwow był Ároſta Rogoźińſkiem w Prusiech.

Woyciech Stolnik Brzeſki. Mikołay Woyſki Krußficki/ ktory zoſtáwił z Jádwigą Trzebuchowſką te Syny. Stániſłáwá/Woyćiechá/Janá/Jároßa/Mikołáiá/Chrzyßtphá/Gábryelá/y Corki/Rußkowſką Sedźiną Brzeſką/Zophią Kielczewſką/Pſtrokońſką Káſztellanką Konárſką/Swietoſławſką Mikołáiową/ Bárbárę y Jádwigę pánny/ á trzy vmárły pánnámi.

Stániſław Syn Mikołáiow zoſtáwił z Brodowſką z domu Grzymálá dwu ſynow/Janá Chrzyßtophá minorenes, á ći ſie wßyſcy piſą/y Przodkowie ich/de Wrzoca.

☞ Dom Kołuckich ná Kuiáwách ſtárodawny y rozrodzony/zaſłużony. Bywáli ná wielkich poſługách Rzeczypoſpolitey.

Dom Láwſkich w Mázowßu/ był Stániſław Woiewo: Mázoweckim.

Dom Gorſkich w Káliſkim Woiewodztwie/ był ieden Sędźiem támże. Z tymiż iedne Dźielnice máią Puklátecżcy/ z ktorych Máćiey czás długi ná Rycerſkiem chlebie ſie báwiąc / pod Vla zá Hetmáńſtwá Chodkiewiczowego Zmudzkiego Ároſty/ wiele á mężnie czynił.

Dom Suſtich

Dom Suſkich w Mázowßu ſtárodawny/ktorych Przodek Chebdá de Grábie/bedac Márßałkiem v Kśiożećiá/zoſtáwił ſyná Adámá/ y inßych/máietność támże miał nábyto. Od Adámábył Thomaß Suſki Ekonomem Stároſtwá Lomżieńſkiego/y Dźierżawca Zebrowſkiem. Od teº Thomaßá zoſtał Káſper Suſki/ktory przy Hetmánie Koronnym Janie Zamoyſkiem ná wßytkie expedycye do Moſkwy znáczńie ieżdźił/ y w potrzebách Mężem ſie znáczńym pokázował/ Tego vrodźiłá Chlebowſka z Domu Roża.

Glińſcy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.

Máláwſcy támże dom ſtárodawny y rozrodzony.

Klobſkich dom ná Kuiáwách ſtárodawny/ y znáczni Mężowie w tym domu á ſławni bywáli/iáko Bártoß/ ktory ná Podolu długo ſłużył/Máż ſławy y pamieći godny/ wiele w potrzebách z Pogány bywáiąc mężnie czynił.

Dom Kielczewſkich ſtárodawny w Káliſkiem Woiewodztwie/miedzy ktorymi był Jerzy Máż w ſpráwách R. P. należących niepodleyßę záſłużony.

Zeroſławſcy w Sierádzkiem Woiewodztwie dom ſtárodawny/ y Mężowie ſławni/ Jákub pod Sokalem pogiman/ záprzedan do Turek/támże ſie poturczył/y zdechł támże.

Jan ſyn tego Jákubá zoſtáwił z Korábczewſka z domu Oſtoia ſynow ſiedm Mężow dobrych/ Marćiná/Jákubá/Mikoláiá/Janá/ Chrzyßtophá/Jároßá/Ráphalá/ wßytko chłopi ſłużáli/ mężni y ſpráwni.

Jákub ſyn tegoż pomienionego Turczyná Zeroſławſkiego/ ſłużąc v Krolá Ludwiká w Węgrzech czás długi/tám vmárł. Był to mąż ſławny/wiele á częſto nieprzyiaćioły oney kráiny gromił.

Ciáſnowſcy v Srzody dom ſtárodawny.

Ráphał Skárbnik támże.

Brzaczewſcy z Káliſkiego dom ſtárodawny.

Wilkoſtowſcy ná Kuiáwách Dom ſtárodawny y znáczny w Inowlocláwſkiem Powiećie.

Oſtromeczcy w Chełmſkiem woiewodz: w Prusiech dom ſtárodawny y znáczny.

Zdanowſcy w Sedomierſkim woiewodz: dom ſtárodawny

W Gnieźnie Epitaphium opowieda tymi ſłowy Męża znáczńego. Reuerendus Dominus Ioannes Chebdi de Nievvieſz, Sedis Apoſtolicæ & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Archidiaconus, Wladislauień Decanus, Gnezneń & Cracouień Canonicus, obiit anno 1400.

¶ Inßych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách ieſt wiele/o ktorych wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Rawicz

ktory przyniesion z Czech do Polski / o czym swiadcza wszytkie Historye / za panowania Boleslawa Chabrego. O przodkach tey Familiey pisze Dlugosz / ze bywali Audaces & crudeles, nonnulli etiam cõtemptores religionis. Ma być Panna roszczosana w Koronie / Rece rozszerzone maiac / na Niedzwiedziu Czarnym siedzi w polu zoltym. Ktorego Herbu własność obaczywszy / czytać będziesz o Przodkach y o Potomstwie ich / ktore ia w tak szerokiem Krolestwie wiedzieć moge.

☞ Kochana Książe w Czechach / ktory tu potym do Polski z Potomstwem przyszedł / za panowania Boleslawa Chabrego / w Roku 1003. Wspomina Kromer w Ksiegach Trzecich / dla tego / ze zawsze był życzliwym ze wszytka Familia swa Polakom / co zaczyna tymi słowy.

Ibi Rex læsam iterum patientiam suam indignatus, & grauibus suorum iniurijs & quærelis irritatus, tumultaria manu Bohemum persequitur: quem cum intra fines Regni sui non esset assecutus, auctis copijs Bohemiam longè lateq; populatus est, Oppida & Arces, partem vi expugnauit, partim in dedicionem accepit, Pragam, Metropolim, & Wyssegradum Arcem, quo se Dux Boleslaus cum Iaromiro filio receperat, biennio obsessum famæ ad dedicionem compulit, fautoribus & adiutoribus ad omnia vsus Cochano & cæteris Rauitis siue Vrsouitis, principe tunc inter Bohemos Familia, cuius Stẽma Gentilium est Puella Vrso insidens. &c.

¶ Tenże Historyk w Ksiegach Piątych potwierdza tey życzliwości Familiey Herbu tego przeciwko narodowi Polskiemu / y wiele ich znowu do Polski przyszło / w roku 1106. Chcesz li szerzey wiedzieć / czytay pomienionego Historyka Ksiegi naznaczone.

☞ Ta Familia naprzod osady y opatrzenia brała w Rawskiem Woiewodztwie / y wiele tam Miast y Wsi osadzili / na ktorych w tym wieku wiele Potomstwa. Byli czterzey bracia / od każdego z nich zosobna o potomstwie czytać będziesz / tych imiona były te / Prandota / Goworek / Groth / Wars.

Prandota / ktorego sie Potomstwo w tym wieku na onych osadach Przodkow swych szeroko rozrodziło. Naprzod Trzcińscy / tam wiele Mężow zasłużonych w tym Domu było Woiewodami / Kasztellany / Hetmany / y Książąt Mazoweckich / a zawsze Prandotami sie chrzcili aż po ten wiek. Tychże Dzielnice w Rusi około Sokala byli Zygmunt y Wawrzyniec / y tam Potomstwo zostawili.

¶ Z tymiż iedney Dzielnice byli Nowomieyscy z Nowego Miasta w Rawskiem Woiewodztwie / wieley a możni ludzie / obrońcy Rzeczypospolitey dobrzy bywali.

Dom Lenkow / ktorzy sa wlasni Rokiczcy w Rawskiem Woiewodztwie. Wspominaią dawne scripta Jana Pakosza z Rokitnice Starosta Rawskiem / ktory z Jedlenska zostawił to Potomstwo.

Jana / ktorego Mamka nazwała Lenkiem / y także gdy podrosł

od wszytkich

od wßytkich był zwan Lenkiem / áż to nazwisko z onego żártu wieczńie ná potomki przyßło. Był potym po Oycu Stároſta Rawſkiem / o czym świadczą Munimenta / był Lowczym Wislickiem y Niepołomſkiem / zoſtáwił z Maćieiowſką z domu Ciołek / ſioſtrę rodzoną Bernatá y Kaſprá Maćieiowſkich / o ktoryches pod Ciołkiem czytał / ſioſtrę rodzoną Syná Thomaßá Lenká Rokickiego / o ktorym będźie niżey.

Brát tego Lenká rodzony Máćiey był Kánonikiem Krákowſkiem y Leczyckiem / Plebanem Rawſkiem / Mężem vczonym y godnym w poſługách Rzeczypoſpolitey.

Thomaß wyżßey pomieniony Synowiec tego Kánonikà / Syn Stároſty Rawſkiego Lowczego Wyślickiego y Niepołomſkiego / zoſtáwił z Goiſßewſką Syná y Corkę / ktorą dał zá Ruckiego.

Máćiey syn iego zoſtáwił z Waſowicowną z Smogorzewá z domu Lábć ſynow ſiedm / Corek ták wiele. Vmárł Stolnikiem Sochácżewſkiem. Naprzod Mikołáiá / ktory trzymał Wolborz / Piorkow od Stánisławá Karnkowſkiego kiedy był Biſkupem Włocławſkim. Drudzy Brácia iego ná chlebie ſię Rycerſkim báwili / mężowie dobrzy.

Rokiczcy / ktorzy nie ſtrácili nazwiſká Przodkow ſwych / dom znácżny támże w Rawſkiem Woiewodztwie / bywáli ná Dworze Krolow Polſkich znácznymi y záſłużonymi.

Dom Lypickich támże w Rawſkiem woiewo: ſtárodawny

Dom Otrębußow támże ſtárodawny y znáczny.

Dom Boguckich támże z Rawſkiego Woiewodztwá ſtárodawny / był ieden Sędźią Rawſkiem / drugi Sędźią Przemyſkiem / ktorego támże Potomſtwo zoſtáło / był trzeći Podſtárbiem Xięſtwá Mázoweckiego.

Dom Ożgow w Wárßewſkiem Powiećie ſtárodawny y rozrodzony / z ktorych Bálcer wieku mego był Podſtároſćiem Lwowſkiem / w ſpráwách Rycerſkich / y w inych Rzeczypoſpolitey należących Máż ćwiczony y godny.

Dom Wołuckich z dawną R. P. záſłużony / thák z ſpraw Rycerſkich / iáko z inych Rzeczypoſpolitey należących / iáko Abrámá wſpominaią Liſty dawne Mężem záſłużonym Krolowi Kázimierzowi Wielkiemu / w Roku 1340.

Jákubá Wołuckiego ktori w Pruſką woynę zábit zá Jágiełłá

Michał / ktory był Proboßczem Opoczyńſkiem wieku mego / Káplan vczony y przykładny.

Szczęſny / ktory był czás niemały przy Karnkowſkiem Biſkupie Kuiáwſkiem / miał zá ſobą Rucką.

Jan brát rodzony Michałow y Szczęſnego / zoſtáwił z Oltarzewſką z domu Lis Synow ßeśći y Corkę iedną. Z tych ſynow iego byli dwá Młodźieńcy vczeni wieku mego / iáko Andrzey Poeta Laureatus á Rege Stephano, tylko w oſmnaśćie lat. Był to Młodźieniec wielkiego dowćipu y náuki / vmárł iadąc z Turek z Thomaßem Janem Drohoiewſkiem.

Brát tegoż Andrzeiá rodzony Młodźieniec był wieku moiego vczony / ktorego Stánisław Mińſki zá zaſługi iego koßtem ſwym do Włoch wyprawił / y chował przez kilká czásow.

☞ Wtory był brát Prándocin Goworek / od ktorego było wiele Potomſtwá znácznego / R. P. y pánom ſwym záſłużeni / iáko czytamy o Goworku Woiewodźie Sędomierſkim / wielkiem miłośniku Leßká Biallego / y Miechowity w kſięgách Trzećich / y Kromerá w ſiodmych.

Ten máiąc wielkie záwaśnienie z Mikoláiem Woiewodą Krákowskiem z domu Lis/ktory ná ten czás był wielkiey możności/y ná samym práwie należálá a ná brácie iego Fulku Biskupie Krákowskiem wßytká R. P. w Interregnum po śmierći Mieczłáwowey/ gdy był obran od wßytkich Leßek Biały ná páństwo/ále k woli Mikoláiowi Woiewodźie sto kondycyą/ áby Goworká Woiewody odstąpił. Tám wielką miłość okazał Leßek/ nie máiąc ná Goworká tákiey przyczyny ßkodliwey R. P. Tylko k woli nieprzyiacielowi iego/záwżdy go sam znáiąc sobie wiernym/y rádę iego zdrową ná wßytkiem/niechćiał przyiąć páństwá z táką kondycyą/chociá go o to z pláczem Goworek prosił/wyliczáiąc mu iuż zeßłe látá swe y wiek krotki. Wßákoż on Pan Cnotliwy/á wßytkim Potentatom do przykładu ná pámięć godny/pomniąc z młodych lat Cnotę iego/ y wierność przećiwko Przodkom/ tákże przećiwko sobie/nie brzydził sie nim w stárości.

¶ Od tegoż potym Woiewody było wiele Potomstwá sławnego/ iáko ie Listy potomstwá ich opowiedáią. Goworká ktory był Káßtellanem Záwichoyskiem/zá pánowania Władysłáwá Lokietká/ ktorego był syn Lászotá mężem znáczným y zásłużonym R. P. Był Kaßtellanem Sedomierskiem/dla tegoż Goworkowie/ zwłaßczá własne Potomstwo tego Káßtellaná/mieli to w zwyczáiu/ kiedy sie Syn ktoremu vrodził/ dawáli mu imie Dźiádá ábo Prádźiádá iego Lászotá/áż ießcze y po ten wiek zá onym wtárćiem Lászotámi zową.

¶ Lászote wspominaią Priwilegia dawne Káßtellanem Lubelskiem.

Tomaß Lászotá iuż zá Jágiełłá był Chorążem Lubelskiem/ ktory chcąc odnowić imie Przodká swego/dał synowi swemu Goworek/ od ktorego został syn Andrzey/ o ktorym Epitaphium w Lublinie powieda w Klaßtorze. De terra procedimus, & in terram conuertimur, credamus ergo fatis. Generosus Stanislaus Lasota, Secretarius R: M: Succamerarius Terræ Lublineñ, posuit in memoriam Patris sui, Anno 1560.

¶ Tegoż to Andrzeiá zostáli byli ći Synowie Mężowie godni y biegli w spráwách Rzeczypospolitey.

☞ **Stánisław ktory był Sekretarzem Krolá Augustá/** ktory często był sylan w poselstwách do postronnych Krolow/ iáko do Angielskiego/ Portugálskiego/Hißpáńskiego/Fráncuskiego/ do Cesarzá/ o czym Listy sá w domu Lászotow/ktore o tym dostátecżne świádectwo dáią. Był to Máż wielkiey náuki/ tych wßytkich Krolestw ábo źiem iezyki vmiał. Tegoż był Krol Portugálski in confraternitatem przyiął/y dał mu herb Krolestwá Portugálskiego do iego herbu Láncuch tákiem kßtałtem iáko baczyß/ ktory tylko Domowi tych Lászotow należy.

¶ Thegoż ciáło leży w Lublinie przy Oycowem grobie/ná ktorym to Epitaphium. Omnibus Decretum est mori, Mors nulli parcit honori: Honor dat cunctis æquam legem, Rapit cũ paupere Regem: Omnes transibunt, ibimus, ibitis, ibunt: Ego cras, tu post cras, nec nos iuuabit Hipocras.

Jan Lászotá/Brát tego Stánisłáwá/ ktory był wźiął dźiedźictwo ná pokuciu Sarnki y Lipice/ßczędł bez potomká.

Mikołay Lá-

Mikołay Lásotá trzeći brát był Kánonikiem Poznáńskiem/ Cłowiekiem vczonym.

Piotr Lásotá Czwarty był Miles auratus.

Dawid Piąty Dworzáninem był Krolá Augustá/Máż godny.

Chrzyßtoph Lásotá Szosty Syn Andrzeiow / był wieku mego Podczáßem Lubelskiem/maż wielkiey náuki/y roznych źiem iezykow y spraw świádomy y vmieietny / ná Cesárskiem Dworze czás niemáły z wielkiem dostátkiem służył/do postronnych Krolow w poselstwách ieździł od niego. Potym do Oyczyzny przyiechawßy / ná Dworze Krolá Augustá czás długi sie báwił/w poselstwách tákże do postronnych Krolow y Xiążat iezdźił. Kiedy miał być napożyteczniey ßym Oyczyznie/złe zdrowie przeßkadzało/gábáiąc á vstáwiczmie morbo pedogrico trapiąc/zostáwił potōstwo sýny y corki.

Andrzey Lásotá śiodmy Brát tych pomienionych / Lowczem Lubelskiem był wieku mego/Mężem znáczmie zasłużonym R. P. ná ktorey posługách z wielkiem kosztem w poselstwách ná Seymy y ná inße ziazdy bywał/v Krolá Augustá w wielkiey łáscе prze godność y státeczność był. Inßych potym zasług Domu tego wiele w Historyey czytáć będźieß.

¶ Siostry rodzone były tych pomienionych Lásotow wieku mego/naprzod/ Bárbárá Málicka/ Beatá Rachánska Chorążyna Belska/Helenâ Lysákowska Podkomorzyna Nurska/Dorotá Buchowska.

☞ Trzeći Brát tych pomienionych Wars / Káßthellan Krákowski/ktorego Potomstwo Historye opowiedáią/w Roku 1279. Kromer w Xięgách Dźieśiątych/á wspomina go dla tego/gdy Lew Xiąże Ruskie/po śmierći Bolesłáwá Wstydliwego/zá pánowánia Leßká Czarnego/náiechał z wielkiem woyskiem źiemie Lubelsko / máiąc z sobą Tátáry y Litwę / ktoro spustoßywßy Mieczem y Ogniem / do Sedomierskiego sie Woiewodztwá obrocił/ktora tákże pustoßyć począynał: Sed eum Varsius Cracouień Castellanus,& Palatini duo repreſerunt,cum ei ſe apud Goslice pagum altero á Sendomiria miliario, cum parua manu temere quidem, ſed tamen euentu proſpero oppoſuiſſent. &c. Tegoż wspomina w tychże Xięgách/List 260.

¶ Od tegoż WarsaKáßtellána Krákowskiego wßytkie Domy w Krákowskiem Woiewodztwie/y w Lubelskiem niektore práwie początek máią. A Naprzod.

☞ Dom Debieńskich z Debian stárodawny y rozrodzony/z ktorego wiele Mężow znáczmie zásłużonych R. P. bywało / iáko od Bernátá Debieńskiego Chorążego Krákowskiego/ w roku 1300. Był Jákub Mężem sławnym y Rotmistrzem ßczęśliwem/ ktory zostawił Synâ Andrzeiá / w Roku 1400. Mężem w spráwách Rycerskich biegłym/ ktory zostáwił Synâ Jákubá/ od ktorego iuż wieku mego byli ći Synowie.

Naprzod Piotr Debieński/Sędźia źiemski Krákowski/maż Rzeczypospolitey zásłużony.

Wálenty Debieński brát Sędźiego był Káßtellanem Krákowskiem/w roku 1583. Maż R. P. dobrze z młodych lat y Krolom Polskim zásłużony/Senator pożyteczny y rostropny / ten iákowem był obrońcą R. P. w wolnośćiách icy/toć potym Historya opowie / był czás długi Kánclerzem Koronnym/zostáwił to potomstwo. Naprzod/

Jákubá Stárosłe Czorstyńskiego/ ktorego Syn po śmierći Oycowskiey był tákże Stárosta támże.

Stánisłáwá Stárosłe Chećińskiego / ktory z Ciołkowną z Zelechowá zostáwił potomstwo Syny y Corki / Padniewską Stárośćinę Dybowską / Sápiżynę Woiewodźicową Nowogrodzką / Modlißewską

Stárośćina

Stárościna Lomżieńska/y drugie Pánny ná ten czás.

Tegoż Káßtellaná Krákowskiego dwá Synowie ieden po drugim byli Stárostámi Lubomskiemi/Andrzey y Jan.

Erasmus Piaty Syn tego Káßtellaná/ był ná then czás Dźiekanem Krákowskim/ ktory zá pánowánia Krolá w poselstwie do Szwecyey ieźdźił. (nickiem.

Káśper ktory sie w Litwie ożenił/był Podkomorzem Miel-

Wálenty Młodźieniec godny iuż dorosły/młodo vmárł.

☞ Miał potym tenże Káßtellan z Bárbárą Gosławską z Domu Okßa Synà Hieronymá/ná ten czás był ná náuce/y Corke Orßule Mińska. ¶ Siostry wyższey pomienionych Káßtellaná Krákowskiego Synow rodzone. Annà Száphráńcowa Woiewodźina Sedomierska. Chrystyná Gołuchowska. Zophia Lánckoruńska. Bárbárá Buźińska. Helżbietá Sielnicka. Káthárzyná Reiowa.

Jákub Debieński był Podsędkiem Krákowskiem/od ktorego zostáli dwá synowie/ y Corki/ Czárnocka/y Strzalina.

Mikołay Debieński/ y Sebestyan bráćia rodzeni.

☞ Debieńscy w w Wielkiey Polßczę ná kráinie/ ktorzy tegoż Herbu vżywáią/z ktorych był Máćiey wieku mego Rotmistrzem sławnym zá pánowánia Krolá Zygmuntá Augustá/od roku 1566. Ná wielu mieyscách z nieprzyiaćioły Krzestwá onego/z wielką pochwałą ludźi Rycerskich mężnie sobie poczynał/ przez te wßytkie czásy będąc Rotmistrzem ieźdźnym ná Rumborku. pod Hádzlem Moskwę znáczńie á z długa pámięćią ich gromił. Ten Rákobor Miásteczko y Afelin drugie/ dobrze opárkánione/ktore były v Moskiewskiego w dźierżáwie/ spalił.

¶ Tenże w Roku 1577. po zborzeniu od Moskiewskiego Inflant/kiedy iuż był sam Kniáź wielki ze stem tysięcy ludu ná zburzenie ábo ná zhołdowánie ich sobie wieczńie wyćiągnął/ był postan z máłem woyskiem ná rátunk Inflantom od Vicegerenta/ záraz Zamek Sancel zburzony od Moskwy/ktory znowu opánowawßy náprawić chćieli. On Moskwę odgromiwßy/zrázu go swym kosztem náprawił/ y áż do tego czásu w pokoiu trzymał/więźniow wiele tám dostawßy do Krolá posłał.

¶ Tenże potym Zamek Orle pod Moskwą vbieżał/ wiele Mężow znáczńych onego narodu pobił/drugie z Woiewodámi powiązawßy/Krolowi Pánu swemu odesłał.

¶ Tenże w roku 1578. Zamek Bebel od Moskwy zepsowány/ ktory resťáurowáć ná Kniáźiá swego chćieli/ máiąc o tym pewną spráwę/ nábieżał Moskwę/pogromił/ Zamek opánowawßy/ kosztem swym zbudował y opátrzył dobrze.

¶ Tenże Roku tegoż Poście/ gdy woyská Moskiewskiego było dwádźieśćią y cztery tysiące z Kniáźiem Mścisłáwskiem przyćiągnęło z wielką ármatą pod Wenden/ Kieś Zamek y miásto oblegli y dobywáli/ gdźie iuż byli wielką dźiurę w murze vczynili. On wielką żáłośćią zięty/ pámiętáiąc ná vtráty dla tey tám ziemie Krolá Páná swego wielkie/ niechcąc thák nádetemu nieprzyiaćielowi dáć poćiechy/do swey Roty zebrawßy ludźi Rycerskich co mogł/bieżał ná odsiecz onemu Zamkowi. Tám przyćiągnawßy/ przebił sie záraz przez woysko ich/á potym mężnie obronił Zamku y Miástá onego/wybiegáiąc z miástá do ßańcow Moskwę rozgramiał. Támże Jezowskiego z Domu Prus/ z Rusnice Moskwá zábiłá áż ná mieyscu został/ Rotmistrz y Máż sławny. A gdy mu przybył ná pomoc Alexander Chotkiewicz Grodźińśki Stárostá z wietßym ludem z Litwy/Moskwá dowiedźiawßy sie o nim/zrázu ná zad posli.

Tegoż Roku

¶ Tegoż roku 1578. iuż w Jesieni/gdy sie Moskwá znowu zebrálá do Inflánt/przećiwko ktorym Andrzey Sápihá Woiewodic Nowogrodzki/ná mieyscu Hetmánskiem bedac/ z Ludźmi Litewskiemi ćiagnał bárzo z podłem przeciwko ich Woysku/ iáko o tym pod Herbem Lis w Ksiegách Cźwartych cźytáć bedźieß. Tám Oholoćin/gdy przyßedł pod Kies z ludźmi y Armátą wielką/ Kies obległ/ záraz do Miástá y do Zamku strzeláli/ dźiure wielką vczynili. Tám w tym Woysku Sápihynem bedac Debieńskí/wiele á mężnie z nieprzaćioły cźynił/ Mężnie ich rozgrámiał/ y przez ich Woysko sie przebijał/ Moskwe do vćiekania przymusieły/ Strzelbe ich wßytke y z więźniámi znáczńymi do Wilná Krolowi odesłáli.

¶ Roku 1579. Temuż Debieńskiemu Krol Stephan Pan Waleczny/máiac pewną wiádomość o Mestwie iego/y o wielkiey biegłości w spráwach Rycerskich / zlecił mu mieysce Hetmáná Wielkiego Litewskich Woysk/ ktory záraz z ludźmi co ich mogł dosiąc ná pretce/máiąc spráwę o nieprzyiaćielskiem woysku/ ktorego było dwánaśćie tysiecy/ co prowádźili żywność do Kokonauzu ludźiem swoim/ do tych Debieńskí/ácz z málem ludem/wßákoż z Sercem mężnem/y ßczęśliwie wyćiągnął/ pod Bierzonámi ich poráził/odiął wßytke żywność/ więźnie Krolowi odesłał.

¶ Potym támże pretko Tátárow dźieśieć Tysiecy onymże ludźiem z żywnością do Kokonauzu ćiągnęło/ on máiąc pewną wiádomość o nich/ tákże w málem poczćie przećiwko nim wyßedł/przyßedł ná Koń ich/ dał im bitwę dosyć mężnie y wiele ich zbił/ wßákoż iż ten nieprzyiaćiel pretko do spráwy po rozgromie przychodźi/ gdy obaczyli że náßych niewiele/ wspárli Debieńskiego/musiał im vstąpić.

¶ W roku 1580. Zebrawßy sie ná wiecey ludźi/ßedł w źiemie nieprzyiaćielską/tám pod Nowogrodkiem około Derptu áż ku Pskowu ogniem y Mieczem plundrował/ wielkie ßkody poczyniwßy /z wielką korzyśćią sie ná zad/nie widzac przeciwko sobie broni dobytey/wrocił.

¶ Tenże potym w roku 1581. Zebrawßy do siebie Rotmistrze y Stárosty ktorzy byli w Inflańćiech/ máiąc strzelby po cześći/ do ktorey zá swe wiásne pieniądze wßytkich potrzeb ńákupił/ßedł á obległ Zamek Lenward nád rzeką Dźwiną/ śiedm mil tylko od Rygi/pretko przymusił ludźie ná nim że mu sie poddáć musieli.

¶ Zá taż droga dostawßy tego Zamku/ ßedł pod drugi Zamek murowány Aßkárád / á wybiwßy dźiure niemáłą / Moskwe do poddánia przymusił/y Zamek opánował. Wiele inßych spraw pámięći wiecźney godnych było tego Mężá sławnego/o ktorych w Historyey cźytáć bedźieß.

Woyćiech Brát iego rodzony / Rotmistrz y Máż sławny/ ktory przy tymże Bráćie swym w wielu potrzebách bywał / Mężnie ná káżdym mieyscu nieprzyiaćioły gromił/ miał opátrzenie od Krolá Stephánà/ w Roku 1583. támże w inflańćiech.

☞ **Dom Przyiemskich w Káliskiem Woiewodztwie** stárodawny y znáczny/ktorych sie prodkowie z Golíny pisali. Był to w onym kráiu z dawną Dom możny/Vrzędy przednieyßе miewáli/ Woiewodztwá/ Generalstwá. ić. Wieku mego był Woyćiech Pisarzem Káliskiem / potym vmárł Káßtellanem Leczyckiem/Máż vczenia wielkiego/ od ktorego zostáło potomstwo.

Ráphał Brát iego był potym tymże Káßtellanem / y tego potomstwo zostáło.

Stánisław Brát ich Trzeći/Rotmistrzem sławnym y fortunnym bywał zá Krolá Augustá / potym zá Stephánà do Moskwy. Był Stárosta Kámieńskiem/ Vir grauis & prudens.

Gołyńscy w Káliskiem Woiewodztwie Dom stárodawny.

W Krákowſkiem Woiewodztwie Nieſułkowſki Andrzey.

Reßcżeńſcy Dom ſtárodawny/y Zawádá tegoż Herbu vżywał.

☞ Grot cżwarty Brát tych pomienionych/ ktorego ſie potomſtwo piſało z Słupce/ Jan Grot z Słupce Woiewodá Káwſki.

Janá Grotá z Słupce wſpomina Miechowitá w kſiegách Cżwártych/dla tego/że był zábit z ſynem Janem na Bukowinie.

Janá Grotá z Nowego Miáſtá/wſpomina Liſt Klaßtorny Woiewoda Káwſkiem/w Roku 1479.

Grotá z Słupce wſpomina Kromer w Kſiegách Szeſtnaſtych/Liſt 386. Ktory vtráćił Zamek Konáry w Sedomierſkiey żiemi/ dla cżego/tám cżytáiąc obacżyß.

Janá z Słupce Grothá Biſkupem Krákowſkiem opowieda Káthálog w Roku 1328.

¶ Ten Zamek w Iłży zmurował/ Kośćioł w Dobrowodźie thákże y nádał/Kośćiołowi Krákowſkiemu wielkie wolności ziednał. Był wźięt po Náukierze z Domu Okßa/ przez Janá Dwudźieſtego Papieżá potwierdzon w Awinij. A gdy Krol Władyſław oney Electij Kápitulney potwierdźić niechćiał/ále poſłał do Pápieżá o Confirmácyą Ottonowi Proboßcżowi Gnieźnieńſkiemu á Kánclerzowi Koronnemu. papież poſłał Legatá/ przyczyniáiąc ſie zá Grotem/dawáiąc świádectwo o godności/bo ſie z nim pospołu w Bononij vcżył/ Ottonowi Confirmácyey dać niechćiał. Ták o nim piße w Kátálogu/ że był tam Patriæ quam Eccleſiæ defenſor, amatorque mirificus. Będąc w Awiniey y Pápieżá Benedyktá Dwunaſtego w Poſelſtwie/ ſkárżąc ſie ná Miſtrzá Pruſkiego y ná Krzyżáki/ á broniąc pilnie ſpraw R. P. wielkie tám wolności Kośćiołowi Krákowſkiemu ziednał.

¶ Tenże Kośćioł w Rádzewie ku Chwale Bożey á ku Cżći Janowi świętemu Chrzćićielowi znowu cegłą zmurować dał/ Biſkupicam Wśi y Wolbrama dał nazwiſko od imienia ſwego Jángroth.

¶ Tenże Oltarz w Krákowie, ſub titulo Sanctorum Coſmæ & Damiani, fundował/nádawßy im Dźieśięćiny w Miſkowey woli/y inße od ſołu Biſkupiego około Dobronowic/ zá poráda Marćiná Miſtrzá Kánthorá Krákowſkiego.

¶ Druzi Oltarz w Krákowie ſub titulo ſancti Vincentij fundował/y nádał dźieśięćiny/w Stroyſaney/w Kwápiney woli/y w Trándećiney woli. Był ná Biſkupſtwie lat dźiewietnaśćie/ vmárł w Wáwrzyńcżyćách piątego dniá Sierpniá/roku 1347. W Krákowſkiem Kośćiele pochowan w Káplicy świętego Janá Ewángeliſty/po nim náſtał Piotr Szerzyk z domu Doliwá.

¶ Tegoż Biſkupá Synowcy od Brátá Marćiná trzymáią Białło w Lelowſkiem Powiećie/ piſáą ſie Goworkámi z Białley y z Przyłeká. Zábit był Jákub w Roku 1576. Zoſtáli Synowie iego/ Chrzyſtoph/ Jan/ Jerzy/Páwel/Wáwrzyniec/Stániſław/Prokop. Drudzy Grotowie piſáą ſie de Konari/ Jan Groth z Słupce de Konári Káßtellan Sądecki/ w Roku 1506.

¶ Chorągiew znáczna Káwicow z wielą mężow ſławnych tego Herbu zginęłá w Wołoßech/w roku 1359. O cżym Miechowitá w kſie:4.

Chryſtyná Grotá Káßtellaná Krákowſkiego wſpominaią rożne ſcripta/o ktorym ná Oltarzu w Krákowie napis wzmiánkę cżyni tymi ſłowy: Hoc altare fundatum & erectum eſt Anno Domini 1412. impenſis ſtrenui Militis Domini Groth, Filij Magnifici Chriſtini de Oſtrovv Caſtellani Cracouień, qui obijt in vigilia Aſcenſionis Domini eodem Anno. Herb Káwicż y Nieſobia.

Z tychże Gro-

☞ Z tychże Grotow wiele Domow Zacnych było wieku mego/iáko Dom Sámboreckich stárodawny w Lubelskiey źiemi y Sedomierskiey/z ktorych Jákub Groth Sámborecki zábit był ná Bukowinie zá Olbrachtá/wiele á mężnie z nieprzyiacielem czyniąc. Mego wieku byli trzey Brácia rodzeni/Viri Catholicissimi, Kościoł od Przodkow swych sprofonowány/wygnawszy Ministri/restáurowáli.

Dom Ożarowskich w Sedomierskim Woiewodztwie znáczny. Wspominaią listy Domu tego dwoch Mężow / Segniewá y Prándotę/ktorzy sie pisali de Ożarow/od Prándoty byli ći Synowie.

Jan Proboszcz Trocki/ Kánonik Sedomierski/Kázimierski Gárbowski. ic. Pleban/trzymał ku tym beneficiam połowice Oyczyzny Ożarowskiey/y Gorzyce nád Rzeką Wieprzem v Kocką.

Ráphał Brát iego miał syná Benedictá/ktory był zábit w Jáwidzu nád Wieprzem/potym rozniesioną máietność w rozne domy posiostrách/iáko w dom Grodzkich/Skromowskich/Krásowskich/ Osiebo-rowskich/y Jástkowskich.

Bártosz Trzeći Potomek Prándoty z Ożárową/ ktorego máietność w dom Fierleiow sie zostáłá/połowicá Rudná/Gołębiá/y część miásteczká Káwy/ vmárł sterilis, ciáło iego leży w Záwichoście / tám będąc podstárościem vmárł.

Mikołay Czwarty/ktory był zostáwił Syná Jánuszá/ ten był Łożnicem Krolá Zygmuntá/szedł bez potomká męskiey płći/dwie corce zły zá maż do Litwy.

Lásotá Piaty/ktory był zá Zygmuntá Krolá Podkomorzem Nadwornym/zostáwił dwoch synow/Mikołáiá y Janá ktory był Stárosta Záwichoyskiem / vmárł celebs. Mikołay zostáwił trzy Corki y Syná Mikołáiá. Annę/ktora była zá Andrzeiem Teczyńskiem/ktory vmárł Kásztellanem Krákowskiem / od ktorey dźisieyszy Teczyńscy / Jan Kásztellan Woynicki/y Andrzey Woiewodá Krákowski/iákoś pod Toporem czytał.

Mikołay syn Mikołáiow zostáwił z Niewiárowską z domu Pułkozá/Podkomorzego Krákowskiego Corkę Synow trzech/corki dwie/ ten brał dział w Krákowskiem Woiewodztwie.

Jákub Ożarowski / ktoremu sie dostał dział nád Szczmielowem Woynowice/ktore w domu Szydłowieckiem były/ teraz w inszych ręku. Ten zostáwił te syny z Bystrámowną/ Janá y Chrzysztophá / y dwie Corce/Annę y Orszulę. Potym z Podlodowską z domu Janiná Dawidá y Stánisłáwa/ktory trzyma Grzegorzowice v Opátową/ktory zostáwił potomstwo syny y corki/á ći wszyscy idą od Prándoty.

Segniew miał Syná Mikołáiá rzeczonego Kruczek / ktory był zábit ná Bukowinie/zostáwił syná swego imieniá/ od ktorego dźisieyszy Ożarowscy/Stánisław/Jozeph/Mikołay/wszyscy potomstwo máią.

Ráphał Syn Segniewow/ktory miał Snopkow y insze máietności/od tegoż Snopkowscy Dom znáczny w Chełmskiey źiemi. Był Jákub Snopkowski Woyskiem Chełmskiem / ktory z Herbortowną Kásztellaną Belskiego corką/zostáwił potomstwo syny y corki.

Stánisław Rotmistrz/ktory trzymał Ożarow.

Felicyan/ktory trzymał Siwokleski.

Andrzey/ktorego syn był Podkomorzem Krolá Zygmuntá Augustá/Dom to był wieku mego znácznie rozrodzony y máietny.

☞ Dom Gniewoszow stárodawny/ z Rycerskich spraw

znáczny/iáko był Stánisław Gniewoß/ktory z Mágierowną z domu Szeligá zostáwił Synow Trzech/Rubiná/Dámelá/y Gábryelá.

Rubin zábit ná Bukowinie/zeßło y Potomstwo iego.

Dámel/ten miał Syná Stámsławá chorego ná oczy/ miał żon trzy/z káżdą zostáwił potomstwo/był bárzo libidinosus, miał filios & filias naturales in numero 50. Byłá Corká iego własna zá Ciołkiem Dorotá.

Gábryel z Tárłowną Corką Stánisławá Ochmistrzá Krolowey Helżbiety/zostáwił synow czterech/ Andrzeiá/ Janá/ Mikoláiá/y Chrzyßtophá/wßytko Meże sławne.

Andrzey wieku mego był Máż w spráwách Rycerskich dobrze ćwiczony/z Janem Tarnowskiem Hetmánem Koronnym we wßytkich potrzebách bywał/ießcze y Obertyną w Kocie Janá Mieleckiego/ktory był potym Woiewodą Podolskiem/służył ná ßeść koni/tám wielkie męstwo pokázował/bo też był Máż po temu/byłá do vrody śiłá wielka/ á iáko w spráwách Rycerskich/ták też y w inich R. P. w pokoiu należących/ był biegły/miał dwoch synow z Fálecka/obá młodo pomárli.

Stánisław w Niemcech przy Krolowey Káthárzynie w Mymźie/y támże ciáło iego leży.

Adryan ten w domu przy Oycu vmárł/ciáło iego leży w Sieciechowie w Klaßtorze wgrobie/ktory sobie Oćiec zá żywotá postáwić dał. J Corki zostáły/ Bárbárá Kochánowska/y Annà Láśocka/ máią obie Potomstwo.

Mikołay Gniewoż Brát Andrzeiow rodzony/ Mężem tákże sławnym bywał/swego wieku zostáwił z Zeleńską z domu Ciołek Syny. Báltázárá/ktory ná Wołyniu poiął Kniáhinią Swiniowską/Dworzánin y Sekretarz Krolá Stephánà/Máż sławny y pámięći godny/ná potrzeby do Moskwy miał Cżterdźieści Koni osádzonych kosztem swym.

Janá drugiego Rotmistrzá Krolá Stephánà y Stárosty Látowickiego/Męża tákże godnego pámięći/ ktory tylko dwie Corce potomkámi zostáwił/Ciołkową/y Podlodowską.

Jan syn Gábryelow trzeći/był Mężem tákże sławnym/ zostáwił z Czerną dwoch Synow/Páwłá/y Janá/ktorzy do Moskwy ná potrzebę Krolá Stephánà znáczńie służyli.

Chrzystoph czwarty Gábryelá Gniewoßá Syn/ zostáwił Synow dwu/Mężow wielkich/Bártoßá/y Mikoláiá/ktorzy się Chlebem Rycerskiem báwili wieku mego/y sławni w potrzebách bywáli.

Dom Siedleckich nápodlászu/ktorzy sa własni Gniewoßowie/w ktorym tákże wiele Mężow sławnych bywálo.

Dom Rusieckich w Sędomierskiem Woiewodztwie stárodawny/máią y w Lubelskiem/ z tego Domu tákże Mężow wiele sławnych y Rotmistrzow fortunnych bywálo.

Dom Ziemáckich w Lubelskiem Woiewodztwie znáczny/ był ieden wieku mego Podstárościm Lubelskiem.

Dom Járockich w Sędomierskiem Woiewodztwie stárodawny/R. P. záßłużony/wspomina Epitáphium iednego w Klaßtorze v świętego Fráncißká w Krákowie.

Linowscy w Sędomierskim Woiewodztwie dom dawny.

Dom Czerskich w Lubelskiem Woiewodztwie stárodawny od Lukową/ z ktorych był wieku mego Szczęśny Sędźiem Ziemskiem Krákowskim/zostáwił z Koniecpolską Káßtellaną Rosperskię corkę potōstwo.

Ostrowscy

Ostrowscy w Lubelskim Woiewodztwie Kotowie.

Dom Melgiewskich w Lubelskiem Woiewodztwie / z ktorych Chrzyßtoph był Kánonikiem Lubelskim.

Mecżyńscy Dom stárodawny.

Dom Jeziorkowskich támże w tym Woiewodztwie stárodawny / są drudzy w Woiewodztwie Poznáńskiem tegoż Herbu.

Dom Mikułowskich támże. Dom Sulißewskich támże.

Dom Prusińskich w Lukowskim Woiewodz: znáczny / był Fracwieku mego / ktory z Brániczka zostáwił Synow iedennaśćie / wßytkim mieyscá ku wychowániu dobre ziednał / ná służbie żołnierskiey / y w Niemcech drudzy ná náukách wyzwolonych. Chrzyßtoph Prusiński brát Fracow / maż w sprácách rycerskich wźiemiách postronnych ćwiczony. Jan máley vrody ále sercá wielkie° y dworzánin práwy. Tych był przodek Bernát w Lukowskim powiećie v Rádoryßá z Siedleckiem teyże Fámiliey / siedm set Tatar pogromili.

Kuroßowie mężowie sławni / był Jan wieku mego Dworzáninem Krolá Stephána / pod Połockiem zábit.

Zaborowscy w Sedomierskim Woiewodztwie / z ktorych ieden był Ráphał Opátem Wachockiem / Jan Sekretarzem y Regentem Káncellaryey wielkiey / vmárł miánowánym Biskupem Chełmskim. Tychże śiostrá Młodźieiowska / ktorey byli synowie / Jan Opát Pokrzywnicki / y Jácynt Podskárbi Nadworny / o ktorychés czytał pod Slepowronem.

Dom Kłoczewskich w Sedomierskim Woiewodz: stárodawny / Anzelm Kłoczewski Stolnik ibidem, Maż znáczny / ktory v Tczowá z ludźmi Janá Kostki Woiewody Sedomierskiego mężnie sobie poczynał / o czym w Historyey czytáć będźieß. ¶ Kośińscy w Drogickim Powiećie / był ieden Káßtellanem Podláskiem / Syn iego Jan Pisárzem támże.

Bielscy z Biele w Sierádzkim / z ktorych był Jákub Opátem Wielográdzckiem. ¶ Kárwowscy z Lukowskiego Powiátu dom rozrodzony.

Rudźińscy támże Dom rozrodzony. ¶ Rámieńscy w Nurskiem Powiećie dom rozrodzony. ¶ Zaczkowscy w Leczyckim woiewodztwie dom rozrodzony. ¶ Dobrowscy w Grodźieckim powiećie ná Podláßu.

Gorscy z Lubelskiego Woiewodztwá / był Erásmus w práwie vczonym zostáwił z Járocka tegoż Herbu Potomstwo.

Nożowscy od Rożáná dom rozrodzony. ¶ Zoledkowscy z Powiátu Ciechanowskiego dom rozrodzony. Chobrzeńscy z Woiewodztwá Lubelskiego / z Powiátu Vrzędowskiego. Szydłowscy tegoż Herbu vżywáią. ¶ Zelázowie niektorzy w Ráwskiem Woiewodztwie / drudzy Herbu Jeżierzá. Jasieńscy w Lukowskim Powiećie dom znáczny.

Borzyßewscy támże w tym Woiewodz: Lubelskim. Ná Zamku w krákowie w Kośćiele opowieda Epitaphium Rycerzá Piotrá tymi słowy. Nobilis Dominus Petrus Sib: obiit anno 1487. Qui vendidit omnia bona sua & dedit pauperibus, postea mortuus. We Włocławiu ná Tumie opowieda Epitaphium Mężá vczonego pod tym Herbem. Daniel Zabinski Canonicus & Phisicus, integerrimo & erudito viro Magistro Paulo Detkonio, amico suo charo posuit, obiit anno 1541.

Okolscy w Sedomierskim Dom stárodawny.

Skowiescy Dom stárodawny / Ciálo iednego leży w Lublinie w Klaßztorze v Pánien / kędy Corká iego Asienia byłá / w roku 1582.

Zaluskie w Gnieznie opowieda Epitaphium w te słowá. Albertus Zaluski Canonicus Gnesneñ, Vir pietate & Religione erga Deum & pauperes clarus, in amicos munificus, Obiit anno Domini 1547. Fideles Comisarij singulari amico suo posuerunt.

Gáwrońscy w Sedomierskim Woiewodztwie dom stáro-

dawny/ Był Paulus Rewká/ ktory ſie piſał z Gáwron/ Sędźia Opoczyńſkiem/ zoſtáwił ſynow cżterech/ Janá Kánonikà Gnieźnieńſkiego y Lowickiego/ Máwrzyńcá/ Stánisłáwá y Chrzyßtophá. Stánisław piße ſie de Strawczyn Syn tego Sędźiego/ zoſtáwił te ſyny/ Chrzyßtophá/ Janá/ Jákubá/ Dawidá/ Andrzeiá/ ktory był Ochmiſtrzem przy Tarnowſkiego Káßtellaná Sedomierſkiego ſynie/ Młodzieniec godny/ y Stánisłáwá.

Gutowie w Sedomierſkim Woiewodztwie/ z ktorych Mikołay Gut ode dwudźieſtu lat w Inflanćiech ſłużąc/ żadney potrzeby nieomießkał/ przećiwko Moſkwie/ y Szwedom/ mężnie z nimi cżyniąc/ rány ácż ſam ßkodliwe odnoſił/ wßákoż też on znácżnie to nieprzyiaćiołom oddawał/ pod Lenwartem y Jáßkárátem Zamki był/ y práwem ſie Mężem pokazał.

Báránowſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie tego Herbu vżywáią/ ktorzy ſie pißą z Rzeplinà/ Stánisław y Andrzey/ ći obádwá támże ná Oyczyznie zoſtáli.

§ Inßych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách ieſt wiele/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Łodźia

ktory thu do Polſki przyniesion z Cżech. Pißą o przodkách tego Herbu/ że bywáli in ambicionem proni, & rerum priuatarum ſtudioſi. Vżywáli Łodźie Zołtey w polu Cżerwonym. Ktorey właſność obacżywßy/ cżytáć będźieß o przodkách y o Potomſtwie ich właſnym/ o ktorym ia w ták ßerokiem Kroleſtwie wiedźieć mogę.

☞ **Ze Bniná Przodki Herbu** tego zdawná ſcripta opowiedáią ludźmi Rzecżypoſpolitey záſłużonymi.

Jákubá Woiewoda Poznáńſkiem/ w Roku 1120.

Piotrá Biſkupem Poznáńſkiem opowieda Káthálog w roku 1184. Był wźięt z Dziekániey támże po Boguchwale z Domu Roża/ nie był ná Biſkupſtwie tylko Rok/ vmárł Roku 1185. Po nim náſtał Boguſlaus Trzeći z domu Roża. Tego Piotrá Epitaphium wſpomina w te ſłowá.

Pontificum ſpecimen priſce virtutis imago,
Eccleſiæ lumen, Religionis honos,
Petrus hoc tumulo ſitus eſt, cui ſtemma genus
Bnin dedit, ingenium docta minerua, &c. &c.

Andrzeiá ze Bniná Káßtellanem Poznáńſkiem rozne ſcriptá opowiedáią/ Priwilegia Koronne/ w Roku 1306.

Gerárdá Biſkupá Włocławſkiego wſpomina Káthálog/ że był obran po Jákubie z Domu Swinki/ w Roku 1322. Zył ná Biſkupſtwie lat dwánaśćie/ vmárł w Rzymie/ y tám pochowan. Po nim náſtał Máćiey z Golańczewá z domu Topor.

Swántoſław

Swántoslaw brát tego Biskupá/ktory był pogiman ná Rácżożu od Krzyżakow / co y Kromer wspomina w Xięgách iedenmastych/ ktorego okupuioc cztermá sty grzywien Biskup / Pepigit cum crucigeris, vt senos grossos annuos in iugera decimæ nomine, tam ipse quam Sacerdotes eius, omnes de Pomeranien agris acceperunt. &c.

Piotrá ze Bniná rozne Przywilegie opowiedáia Stároſta Wielgopolskiem.

Mikołáiá Biskupá Poznáńskiego wspomina Kátálog/w roku 1338. Był ná Biskupstwie lat osm̃/ był wźiet po Janie z domu Doliwá/vmárł Roku 1346. Po nim został Dobrogost z domu Nałecż/ pisał sie de Kurnik ten Mikołay.

Andrzeiá ze Bniná Biskupem tákże Poznáńskiem wspomina Káthálog/w Roku 1439. Był wźiet po Mirosławie z Brudzewá/po nim nástał Vryel Zgorki z domu Łodźia/o ktorym niżey czytáć będźieß. Ten Andrzey Zamek w Krobi zbudował/ do Kościołá wiele ochędożnych rzeczy ku służbie milego Bogá potrzebnych dárował/ Był to Biskup przykładny/ Pánu Bogu rad służył. Tenże Mßo o Swietey Troycy w Poznániu vstáwił áby śpiewána często bywálá/ Żył Lat czterdźieści y rok ná Biskupstwie/ vmárł Roku 1480.

Janá ze Bniná Woiewoda Poznáńskim rozne Priwileie/ Hiſtorye tákże wspominái a / znácznie Rzeczypospolitey záſłużonego Senatorá/ w Roku 1440.

Piotrá Biskupem Włocławskim opowieda Káthálog że był wźiet po Andrzeiu Oporowskim/ w Roku 1490. Vmárł w Wolborzu/ we Włocławiu pochowan/po nim nástał Kreslaw z Skorozwek z domu Roża. Otym powieda Epithaphium támże/Petro de Bnino Wladiſlauien Pontifici, Religioſo & Sapienti poſitum, Anno Domini 1493

Mácieiá ze Bniná Woiewoda Poznáńskim wspominái a Hiſtorye/ w Roku 1475. mieni drugiego Woiewodę Poznáńskim wtymże czásie ábo tegoß ná roznych Przywileiách.

Andrzeiá ze Bniná Káßtellaná Kámieńskiego wtymże Roku rozne ſcriptá opowiedáia.

Wieku mego był ieden Sędźim Poznáńskim od ktorego był Syn Jan/ktory multorum hominum mores widźiał/ Mąż był vczony.

Z tymiß ze Bniná Opaleńscy iedne dźielnice máia/ iáko to opowiedáia Hiſtorye y Przywileia Koronne/ wspominái ąc Piotrá ze Bniná Opaleńskiego Káßtellanem Gnieźnieńskim/wspomina Kromer drugiego ábo tegoß zá pánowánia Zygmuntá ná znácznych posługách Rzeczypospolitey/ Oczym czytay Liſt 696. y ná drugiey kárćie dáley.

§ Wieku mego był Andrzey Opaleński Márßałkiem Koronnym/Generałem Wielkiey Polski/Stároſtá ábo Dźierżawcá Srzemski / ktory z Kátárzyną Kościelecką Woiewody Sierádzkiego Corką / ktory też był Generałem Wielkiey Polski/zostáwił potomstwo. Inßych w tym domu wiele Mężow znácznych záſłużonych Rzeczypospolitey.

Dom Hrábiow Zgorki wieku mego

był znácznie záſłużony R. P. Co Hiſtorye y ſcripta inße dowodnie opowiedáia/ktorych Przodkowie pozniey przyiechali do Polski/ wßákoż záwße Senatory w onych kráiách przednieyßymi y możnymi bywáli.

Lukaßá Zgorki rozne ſcriptá opowiedáia / w Roku 1340.

Woiewodá

Woiewodą Poznáńſkiem/ zwłaſczá ziemſkie Aktá y Grodzkie Poznáńſkie.

Lukaßá Zgorki Woiewoda Poznáńſkiem/ w Roku 1466.

¶ Tegoż Syn Vryel Zgorki był Biſkupem Poznáńſkiem/ ktorego opowieda Káthálog że był wźiet po Andrzeiu ze Bnná/ w Roku 1479. vmárł Roku 1499. Był to wielki obrońcá Kośćiołá Bożego/ po nim náſtał Jan z Lubráńczá z domu Godzembá.

¶ Tegoż wſpomina Kromer w Kſięgach 29. ná Liśćie 644. Vriel Gorcanus Lucæ Palatini Poſnanieñ Filius, Gnezneñ & Poſnanieñ Præpoſitus, & Cancellarius Regni; cui Collegium Poſnanieñ adminiſtrationem Epiſcopi vacañ comiſerat.

Lukaßá Hrábie Zgorki/ Woiewodę Poznáńſkiego wſpomina Káthálog/ że był wźiet ná Biſkupſtwo Poznáńſkie po Janie Karnkowſkiem z domu Junoßá/ w roku 1537. Vmárł roku 1542. We Włocłáwiu pochowan. Po nim zoſtał Mikołay Dźierzgowſki z domu Jáſtrzebiec. Zoſtáwił z Sámotulſkę Synę Lukaßá. Ten z Száphráńcowną z Domu Stáry koń zoſtáwił Potomſtwo/ był Káſtellanem Poznáńſkiem/ Pánem możnym/ y R. P. pożytecznym Senatorem.

Moiego wieku byli trzey Bráćia Hrábiowie Zgorki/ Lukaß Woiewodá Poznáńſkiem vmárł/ był Pan hoyny áż do ſkończenia żywotá/ y wielki miłośnik R. P. Miał zá ſobą Kśiężnę z Oſtrogá/ z ktorą potomſtwá żádnego nie zoſtáwił.

Andrzey wtory Hrábiá Zgorki był ná then czás Káſtellanem Miedzyrzeckiem/ w roku 1583. Był Pan ſpokoyny/ wßákoż thám gdźie tego potrzebowálá R. P. Znácznym ſie pokázował do pożytku iey z wielką ozdobą. Ten ſam thylko miedzy Bráćią wielkie ſkárby był zebrał/ miał zá ſobą Herbortowne/ ktorą pierwey byłá zá Kmitą Woiewodą Krákowſkiem/ z ktorą Potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Stánſław Trzeći Brát ich Hrábiá Zgorki/ Woiewodá Poznáńſki/ Senator dobry/ á prawdźiwy miłośnik R. P. był tegoż wieku/ Ten wielkiem kośztem záwße ſłużył R. P. W młodych lećiech Rothy ozdobne z wielkiem doſtátkiem/ nie iáko Rotmiſtrz/ ále iáko Hetman wywodźił.

W Interregnú kośt wielki k woli R. P. podeymował/ bedąc od wßytkich ſtanow Hetmánem obran/ mießkał z wielkiem poczтem ſług ſwoich żołnierzow y pießych oſmnaśćie Niedźiel/ wychodźiło ná tydźień ná kuchnią po cżternaśćie ſet talerow/ iuż to nammiey gdy tylko tyſiącem odpráwili ktory tydźień/ á co extra ordinaria wychodźiło/ trudnoby to do wiádomośći moiey przyść miáło/ co tám zá nakład wielki podeymował. Przed tym wiele inßych znácznych poſług Rzeczypoſpolitey też z kośztem niemáłym odpráwował. Do Poſwola ći Bráćia trzey bárzo wielkie y doſyć ozdobne Poczty Krolowi Zygmuntowi Auguſtowi ſtáwili.

¶ Owa ná káżdą potrzebę ktorą Krolowi Auguſtowi przypádáłá/ ábo Rzeczypoſpolitey/ wielką ozdobę y pożytek z nich znáłá. Miał zá ſobą Sobocką z Domu Doliwá/ Káſtellaną Goſtyńſkiego Corkę/ z ktorą ná ten czás Potomſtwá nie miał.

¶ Tenże Woiewodá Zamek Kurnik w Poznániá ochędożnie náprawić y zozdobić dał/ y w tey thám Włośći nayrádniey reſidował/ wiecey po tym w Hiſtoryey ſpraw iego czytáć y zaſług przeciwko R. P. będźieſz.

¶ Sioſtrá ich rodzona Kátárzyná Dźialińſka Káſtellanká Brzeſka/ Kowálſka Brodnicka Stároſćina/ o ktorey powieda Epicedium w Brodnicy piſáne w te ſłowá.

Hic ego Sarmatica Kathærina ex gente quieſco,
Gorcane inſignis vera propago domus.

Me genuit

Me genuit comitum magna de gente Polona,
Hec ſtirps Sarmatico quæ bene nota ſolo eſt.
Tradita præſtanti poſt ſum virtute marito,
Dzialinski Raphael fœdere iuncta thori.
Vnica progenies ex me relictus alumnus,
In quo Dzialiniæ eſt ſpes genoroſa domus. &c. &c.

Vmárłá Roku 1569.

Bárbárá Czarnkowſka Káſztellanká Rogoźińſka / rodzona Sioſtrá tychże pomienionych Hrábiow / od they zoſtáli cźterzey Synowie / Piotr / Andrzey / Stániſław / Jan.

¶ Tegoż Domu własne Dźielnice miał Jan Roſzkowſki Káſztellan Przemecki / ktory ſie od Imienia Roſzkowſkim zwał / zoſtáwił z Pámpowſką z Domu Gozdáwá Potomſtwo.

Dom Tumickich ſtárodawny / z Jwieńſkimi iedney Dźielnice / Opowieda Kátálog Piotrá Tumickiego Biſkupem Poznáńſkim / w Roku 1535. Był wźięt po Janie z Lubráńczá z Domu Godzámbá / á po nim zoſtał Jan Látálſki z Domu Prawdźicź / Wieku mego był N. Káſztellanem Gnieznieńſkim / od ktorego zoſtáli cźterey Synowie.

W Jwnie w Kośćiele wſpomina Epitáphium Janá z Tumic Juniſtiego Podkomorzem Káliſkim w Roku 1549. Támże Synáiego Janá opowieda drugie piſane wte ſłowá. Ioannes de Tumice Iuienski Genoroſi Ioannis de Tumice Iuinski Subcamerarij Kaliſſeñ Filius, vir Doctrina & pietate verè Religionis, Studio & conſtantia, Candore, Humanitate, Liberalitate, alijſcę virtutibus præſtans, pńje Obijt Anno 1580. Die 15. Februarij, Anno ætatis ſuæ 42. Herby cźtery ná Chorągwi / Łodźia / Grzymáłá / Prawdźicź / Leſzczyc / ten zoſtáwił z Dźialińſką Podkomorzanką Chełmińſką Potomſtwo.

Dom Podwodowſkich támże w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny y znáczny / byli dwá Brácia wieku mego Kánonikí Poznáńſkimi / Jan y Hieronim ludźie vczeni.

Dom Kśieſkich támże w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny y znáczny.
Dom Smigielſkich támże ſtárodawny y znáczny.
Dom Zytowieckich ſtárodawny y znáczny.
Dom Dáchowſkich ſtárodawny.
Dom Stárkowieckich támże ſtárodawny.
Dom Báránowſkich ſtárodawny y znáczny.
Dom Komornickich támże ſtárodawny.
Dom Soldrſkich támże ſtárodawny w Kośćieńſkim Powiećie.
Dom Gorſkich ſtárodawny.
Dom Brodnickich ſtárodawny.
Dom Zábińſkich ſtárodawny y znáczny.

Máneczcy / z ktorych Stániſław był Proboſzczem Bożośćielſkim y Oficiałem Krákowſkim / tego Herbu vżywáli.

Dom Kokorzyńſkich ſtárodawny w Wielkiey Polſzcze.
Dom Tlockich támże ſtárodawny.
Dom Kunowſkich támże ſtárodawny.
Dom Rádzewſkich ſtárodawny.
Dom Ponieńskich ſtárodawny y znáczny.
Dom Jłłowieckich ſtárodawny.
Dom Krzeſzyńskich támże ſtárodawny.
Dom Brockich támże ſtárodawny.
Dom Bylińſkich támże w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny.
Dom Kobylińſkich támże ſtárodawny.

Dom Tączálskich támże stárodawny.

Dom Szkálowskich támże stárodawny.

Dom Wygánowskich od Gniezná stárodawny/y wiele tám inßych domow ktorzy od wyżßey pomienionych Przodkow ze Bniná dźielnice bráli.

Domy inße w roznych Woiewodztwách stárodawne/iáko naprzod Borzykowscy w Sedomierskim Woiewodztwie ktorzy z Siużowskiemi iedney dźielnice byli.

Moßyński Hieronim w Wielkim Młynie/ktory z Koryćińska z domu Topor Stárościanka Przedecka potomstwo zostáwił w Woiewodztwie Sierádzkim/ Maż cnotliwy ßczyry vprzeymy był wieku mego.

Smogorzewscy w Sedomierskim Woiewodztwie/ Hieronim był wieku mego znácznym Mężem.

Slábkowscy w Sedomierskim Woiewodztwie.

Sulkowscy ná Podgorzu Dom stárodawny.

Iwánowscy z Lukowskiego Powiátu/ z ktorych Olekßy ożenił sie w Krákowskim Woiewodztwie/ zostáwił dwu Synow/ ieden z nich Alexánder miał zá sobą Kołocką w Wielkiey Polßcze z Domu Pomian.

¶ Inßych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách iest wiele/ o ktorych wiedźieć nie moge.

O Kleynocie stárodawnym Zabáwá/ktory tu przyniesion z Czech/iáko to potomstwo twierdźi/ ácz Długoß pißе/ że iest Genus Polonicum, wßákoż ná Sloßku y w Czechách wiele Rycerstwá tego Herbu vżywa. Pißе Długoß o Przodkách że bywáli sensati. O ktorych przypátrzywßy sie Herbu własności czytáć będźieß/ tákże o potomstwie ktore znáć moge. Ma być puł Száchownice Czerwone/ á białle polá/á puł polá Blekitnego.

☞ Wspomina nayznáczniey Kátálog Wisławá/przy synie iego Marćinie Arcybiskupie Gnieznieńskiem/ w Roku 1092. Był wźięt ten Marćin po Pietrze z Domu Brog/ Vir & Religione & Pietate insignis. Ten kiedy w Spicymierzu Miáśteczku Kościoł poświęcał/ Pomorzánie go náiecháli/w tym sie zátáił ná Kościele/oni Ardźiekaná Gnieznieńskiego/ ktory ochędożnie chodźił/ mniemáiąc by Arcybiskup/ poimawßy precz iechali/wßákoż zá modlitwą Marćinową nabożną/ Pan Bog ták pokarał srodze Pomorzány/że z wielkimi vpominki odeßłali do Arcybiskupá Ardźiekaná onego.

¶ Siedźiał ná tey stolicy 26. lat/Vmárł roku 1118. W Gnieznieńskim Kościele pochowan/od Vrbáná wtorego tego imieniá Papieżá był potwierdzon/zá pánowánia Władysłáwá Hermaná/po nim nástał Jákub ex Opido Zneina, ex parentibus Consularibus oriundus.

¶ Pisał Janicius o tym Marćinie Wierße w te słowá.

Pomeranorum niſi ſe ſubduceret iræ,
Hic caderet ſæua captus ab hoſte manu.
Pœna malos diuina viros tamen inde ſecuta eſt,
Fortia pro iuſtis nam gerit arma Deus.

¶ Tegoż Marćiná Arcybiſkupá Oćiec / iáko opowieda Długoſz / dał Klaſztorowi świętego Krzyżá kilká wśi / co wſpomina pomieniony Hiſtoryk tymi ſłowy. Vislaus Miles de Nobilitate & Armis Zabavva, confert in Monaſterium Sanctæ Crucis, &c.

Wiſlimirá Biſkupá Krákowſkiego opowieda Káthálog w Roku 1231. Był wźięt z Dźiekánięy Krákowſkiey / piſał ſię z Kośćielcá z Krákowſkiego Woiewodztwá zá Proßowicámi. Potwierdzon przez Grzegorzá Dźiewiątego tego imieniá Papieżá. Acż był Canonice electus, wßákoż miał impedimenta od Miſtrzá Andrzeiá Kánonikà / y od Rudolphá Kántorá / Krákowſkich / dla czego nie mogł mieć konfirmácyey przez dwie lećie. Ale zá pilnym ſtárániem Henrykà Krákowſkiego y Wrocłáwſkiego Biſkupá przyßedł do tego / że muſieli odſtąpić Andrzey y Rudolph vporu ſwoiego.

¶ Tenże Wiſlimier / kontrowerſye ktore były zá trzech Biſkupow / miedzy dźiedźicámi wśi Bukownà / á miedzy Kunowem w Sedomierſkiey ziemi / vſpokoił / kupiwßy zá ßeść dźieſiąt grzywien śrebrá / y zá ßeść Wołow / Bukowno.

¶ Ten Biſkupſtwu Krákowſkiemu wiele pożytkow przyczynił / Trzy Wieże v świętego Wenceſłáwá zbudował / y błáchámi ołownymi pokryć dał / ſto grzywien Kápitule dárował. We wśi ſwoiey Oyczyſtey Kośćielcu Kośćioł z kámieniá zmurował ćioſanego / ktory zá mego wieku Boguß z domu Pułkozá wiáry Aryáńſkiey ſprofanował. Ten był in laudem Dei & honorem Sancti Adalberti poświęcon.

¶ Tenże Bráciey ſwoiey rodzoney ná Leśiech Rádłowſkich / Zabáwie y Drochczány oſadźić dał / ktorych potym potomſtwo wßytkie ſobie pußcze Kluczá onego przywłaßczáło / áż Zbignew Biſkup Krákowſki ich vpor práwie odćiął / á gránice wieczne vczynił.

¶ Zá iego Biſkupſtwá Kośćioł był Krákowſki zgorzał / żył ná Biſkupſtwie lat dwánaśćie / vmárł Roku 1242. W Kośćiele Krákowſkiem pochowan. Po nim zoſtał Prándotá z Białáczewá z domu Odrowąż.

Wiſłáwá Biſkupá Włocłáwſkiego opowieda Káthálog w Roku 1282. Że był wźięt z Kánonicy Włocłáwſkiey y z Proboſtwá Płockiego 14 Caleñ Aprilis, po Woyćieße z domu Topor / od Jákubá z domu Swinká Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświęcon. Po nim náſtał Jákub Swinká Synowiec tego Arcybiſkupá.

Wieku mego od tych przodkow były te domy znáczne / Dom Włodkow w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny / ktorych przodkowie w tym pomienionym Kośćiele Swiętego Woyćiechá w Kośćielcu ſię chowáli / poki wiárá świętá miedzy nimi mieyſce miáłá.

Dom Mechádłowſkich w Sedomierſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny.

Dąbrowſcy w Leczyckim Woiewodztwie Dom dawny.

Koczywſcy w Wielkiey Polßcze Dom ſtárodawny.

Dom Piaſeckich ná Podolu v Kámieńcá ſtárodawny / z ktorych ieden był od Wołochow zdrádliwie przy Wiśniewieckim poiman y odeſłan do Turek / tám ſrogą śmiercią vmorzon w Cárygrodźie nád odnogą Morſka ku Gáláćie idący: Były dwie ßubienicy iedną pod drugą / ná niżßey były dwá háki długie rozłożyſte / á ná oney wyſokiey tylko ßrobá / v ktorey

był powroz/ tám go wćiągnowßy pußczono pretko/ lecąc vwiązł zá vd/ zálálá go krew/ bo ſie był nádoł głową obrocił/ vmárł pretko. Po nim Wiśniewiecki/ ktory zá żebro był vwiązł/ obrocił ſie oczymá ku gorze/ był żyw do trzećiego dniá/ áż go z łuku Pogánin poſtrzelił/ gdy przeklinał Máchometá y wiárę ich.

Floryan Brát tego zoſtáwił potomſtwo w onym kráiu.

¶ Inßych Domow ácż ieſt wiele/ wßákoż ia o nich wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Dorya

ktory tu przymieśion z Czech/ thák iákomći piſał o początku iego w pirwßych kſiegách/ ma być Koło żołte/ bez Dzwoná Piaſtá y Spice/ Krzyż ná wierzchu ábo Miecż otłuczony. Piße Długoß o Przodkách/ że bywáli Viri Ciuiles & Humani.

☞ **Tego Herbu przed tym niż** był Woyćiech Woyt náruſzył ſobie łáſki Krolá Wládyſłáwá Łokietká/ wiele możnych Fámilij vżywáło/ y zwáli go Stárza/ przećiwiáiąc ſie Toporom. Ale thą przyczyną łáko czythaß v Kromerá/ Liſt 285. w Kſiegách 11. bárzo go wielem ich námierżiłá/ rzućili ſie do Leliwy. Thák o tym niektore Scriptá powiedáią/ záczyna Kromer o tym Woyćie to przewinienie iego tymi ſłowy. Albertus Aduocatus Cracouień, cum tota Ciuitate, Boleslao Opolień Duci ſeſe ſubiecerunt, accitumq; in vrbem receperunt. &c.

¶ Tegoż był Brát rodzony Proboßczem Miechowſkim/ dał był temu Woyćiechowi Wieś Łetkowice trzymáć/ w ktorą Krol conſißkuiąc dobrá Woytowſkie wiáchá kázał/ y od tegoż cżáſu odieta Klaßtorowi á do ſtołu Krolewſkiego przyłączona. To ſie dźiało w Roku 1313. według Hiſtorykow Miechowity y Kromerá.

W Sánockiey Ziemi ieſt Dom możny y rozrodzony Teráwſkich/ wßákoż tám Mężowie ßczyrzy vprzeymi. Był Stánisław Teráwſki/ ktory potomſtwo zoſtáwił z Tarnowſka z Domu Sás.

Jákub ktory zoſtáwił potomſtwo z Solomońſka z Domu Wreby/ alias Korczák.

Málcher/ ten zoſtáwił wßyſtko Corki.

Boklowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Láſowſcy támże Dom ſtárodawny.

Konráczcy w Piotrkowſkim Powiećie Dom ſtárodawny. Był Wincenty wieku mego Profeſus Suleiouień, ordinis Ciſterień, ſubprior ibidem, Anno Domini 1583.

Bußkowſcy w Sędomierſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

¶ W Mázowßu wiele Domow Rycerſkich tego Herbu vżywa/ zową go Poświſt/ mieniąc to/ że Przodek herbu tego wiele był Chłopſtwá iádąc w nocy z miáſtá pijány/ gdy zá nim świſtáli/ kázawßy woźnicy ſtánąć poſiekł.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodzewách.

O kleynocie Oksza/

ktory thu przyniesion do Polski z Czech/ o czym Długoß świadczy/ Tego Herbu Dubrauius Historyk Czeski w Xięgách czternastych opowieda początek/ w Roku 1160. w te słowá. RATIBORIVS Werßowiec/ ktory nosił złota Wierßa zá Herb w Polßcze mießkáiąc/ wielka niechęć Narodu Czeskiego przećiwko Fámilyey swey znáiąc/ dla nie iákich przewinienia/ vmyślił ono wßystko znáczno posługa iáka zámázáć/ á sobie y Potomstwu swemu imie dobre y sławę zostáwić. A ták zebrał ludźi początek niemały w Polßcze ábo rowne Woysko/ iedne zá pieniądze/ drugie zá powinnośćia/ drugie też/ w nádźieie korzyśći iákiey/ iáko to wiec bywa miedzy ludźmi Rycerskimi. Máiąc ná to czás y pogodę/ gdy Fryderyk y Przemyst przećiwko Konradowi walczyli/ wiáchał do Ziemie Morawskiey/ ná ten czás gdy Przemyst z Konrádem iuż tylko we trzech mil od siebie będąc/ bitwę zwieść myślili. W tym dáłá znáć straż Przemystowi o Woysku Polskim/ zátrwożył sie bárzo Przemyst/ mniemáiąc żeby ći ludźie ßli Konradowi ná pomoc/ wßákoż go prętko Rátybor z oney trwogi wyswobodźił/ postał do niego/ chęć mu swoie opowiedáiąc/ y to/ że gárło swe mość ná posługę ie°/ mie żądáiąc go mocz wiecey/ tylko áby samego/ y Potomstwo iego z Narodem Czeskim poiednał: Y Fryderyká tákże/ aby mu táske ziednał/ ktora nie swa wina/ áni też swa niechęćio vtráćił/ tylko Przodkow swoich przewinieniem. Był wdźięczen oney chęći iego Przemyst/ ktora mu ná on czás/ á nie ládá iáka/ pokazał. Rzekł mu sie we wßystkim życzliwym pokazáć/ co opowieda Historyk w te słowá. Iusus bonum habere animum cuncta è Victoria secunda sperare, si illa euentum secundum habuerit. Złączył sie zá tym z ludźmi iego Rátybor/ rozmowiwßy sie z soba/ iáko bitwę z nieprzyiaćielem stoczyć mieli/ ßli do Wśi Ludmirá/ v ktorey Konrad z Obozem leżał/ spráwiwßy sie rzadnie/ bitwę stoczyli z obu stron dosyć mężnie/ trwálá czás niemały/ żadney stronie ßcześćia nie vkázuiąc.

I Rátybor zátym ludźie swe ná strone odłączywßy/ obrocił sie do woyská poprzecznego w ktorym był Wenceslaw/ z wielkim okrzykiem ná nie vderzył/ zrázu ich rozerwał/ y ná plácu wiele pobił/ wpogoni ostátek gromił/ inßy zá tymi vćiekáć poczęli. Przemyst máiąc wygráno bitwę/ zákazał á by ludźi vćiekáiących nie goniono/ oprocz co Rátybor z Polaki/ ktorzy ie mężnie zrázíwßy zá nimi biegli. Pisße o tey Woynie/ że była ták ogromna/ iż wiecey niż wmili in Arce Caunicensi, słyßeć było huk Trąb/ krzyk Mężow/ rzánie Końskie/ y chrzest zbroie. Támże po tey bitwie opowieda nagrodę y Herbu nádánie tymi słowy. Vnus autem Ratiborius, gratiam bene gestæ rei à toto Boiemorum exercitu tulit, palam item ferente Premislao eius opera strenua, factum additum ad Victoriam fuisse. Quæ quoniam Friderico valde placuit, eo procliuius auctorem illius Ratiborium in fidem suam & familiaritatem recepit, inducta deletaq; omnium iniuriarum præteritarum memoria, insignibusq; mutatis, nequid odiosum restaret, quippe pro Nassa aurea, Secures decussatim sibi coherentes iusus est ipse & posteritas ipsius gestare, donatus & Arce Bauariam spectante, quam Pryndam vocant, vt fi-

nes Boiemiæ aduersus Germanos transgresores limitum, tutaretur.

☞ A tu maß własny początek herbu Okßey z Kroniki Czeſkiey wypiſany w Roku 1160. ktorego ſie własności przypátrzywßy/ czytáć będzieß o Przodkách y potomſtwie ich ktore ia znáć y wiedźieć onim w ták ßerokim Kroleſtwie mogę/ma być biały Hálábart w polu Czerwonym.

Dawna á można Fámilia tych Werßowcow w Czechach byłá/ktora tákim oto ſpoſobem zámieniono. A przyßłá byłá waſń ná nie od Kśiążąt tym ſpoſobem/naprzod (oczym świadczą Czeſkie Kroniki.)

Zá pánowánia Kśiążęcia rzeczonego Mnátá/ktory był bárzo myśliwy/ tákiż żadna rzeczą tylko myśliſtwem báwić ſie nie chćiał. A ták iednemu Werßowcowi zlećił Gubernácya/ ktory potym ludźie ſobie ſpoſobiwßy/ wielkie łáſki y wolności obiecuiąc/ ná to ich námawiał/ áby nie Gubernathorem/ ále go zá Kśiąże przyználi/ ná co wiele ich po ſobie máiąc Syem złożył. W tym ſie też życźliwy nálazł Kśiążęciu ktory go oſtrzegł. On zá tym wbieżał ná Zamek nie znáczńie miedzy onym Tumultem/ ktory ſie záchał ná ono roſkazánie Werßowcowo/ w tym kazał przed ſie ſtánąć Mnátá Werßowcowi/ tám mu począł mowić: Jzalizem ia ćiebie ná mieyſcu ſwym Gubernatorem nie zoſtáwił/ á ty ſie tym brzydząc/ Tytuł moy ſobie własnie przywłaßczáć chceß? A ták zá twa niewiárę/ z tych dwoch rzeczy ſobie iedne obierz/ ábo ſie ſam ſwym Mieczem zábiy/ ábo ták iáwnie iáko inßy zdrayce ćierpieć będźieß. On widząc że niemogł vyść śmierći/ obawiáiąc ſie ſrogiey męki iákiey/ dobywßy Mieczá ſam ſie zábił. Od tegoż przodká winy tákiey/ znáło niechęć potomſtwo y wßyſtká tá Fámilia Werßowcow. Oni też iáko mogli do inßych Państw wyieżdżáiąc/niechęć ich niechęćia oddawáli/o czym y thu nákrotce czytáć będźieß/ oſtátek w Hiſtoryey będźie ßerzey.

Tegoż to Potomſtwo było wygnano po rozmáitych Kráinách/ wßákoż w Polßczę ich bárzo wiele było/á od Krolow znáczne opátrzenie mieli. A nayznáczniey nam opowiedáią Hiſtorye náße Polſkie/ Janá Werßowcá/ ktorego Czeſkie Kroniki zową Geſko/ Filius Tiſtæ, w Roku 1103. Ktory był zábił Swátopełká Kśiąże Czeſkie/zá co gdy przyiechał do Boleſłáwá Krzywouſtego/hoynie był vdárowan/o czym wßytkie Hiſtorye świadczą/y Liſty dawne y Potomſtwá opowiedáią własną máiętność ktora on trzymał/iáko naprzod/ Siemikowice/Rádoßewice/Lipnik/Broßecin/Bogumilowice/ Strożą/ Zielećin/ Dylow/ Wrocice/ y wiele inßych ktore w thym wieku Potomſtwo iego własne trzyma/ á po wśiách ſobie nazwiſká zodmieniáli.

Był potym Jmbrám/ ktory ſie piſał de Siemikowice/ ktory iáko to rozdźielne Liſty powiedáią/miał dwoch Synow/Stogniewá y Boguſłáwá/ ktorzy ták dźielnice wyżßey pomienionych wśi bráli: Stogniew Siemikowice ze wśiámi przyległymi y láſy. Boguſław tákże/ á wßákoż to iuż nie dawne czáſy opowiedáią tego Jmbrámá ſyny/ w roku 1441.

Mikułaß Bokßá Syn Boguſławow/ á Wnek Jmbrámá/ ktory w Węgrzech czás długi ná ſprawách Rycerſkich ſie báwił. Terminaty Przodkow Domu tego tám opowiedáią/ że bywał z Pogány we dwudźieſtu potrzebách ktore z Węgry mieli/ y thám kilká Zamkow trzymał od Krolá Ludwiká/iáko Kámieniec/Terebeß. Potym do Polſki przyiechał opuśćiwßy ono opátrzenie od obcych Krolow ná Oyczyznę.

¶ Tegoż byli Synowie/Marćin/Jerzy y Andrzey/iuż zá pámięći náßey. On vmárł máiąc wieku 95. w roku 1574. A dopiero wyiáchał z Węgier po śmierći Ludwiká Krolá onego/ ktory był w potrzebie z Turki zábit. Potomſtwo iego zowie ſie Rádoßewſkiemi. Był Jerzy Rádoßewſki Bokßá Podkomorzem Wieluńſkiem/ktory z Mogilnicka z domu Kor-

czak zostáwił potomstwo/Mąż Rzeczypospolitey godnie zásłużony.

Náukieruszá opowieda Káthalog Biskupem Krákowskiem/ w Roku 1320. Náktorym zył pulsiodmá látá/ wźiet po Mustáćie Slezaku/z Dźiekániey Krákowskiey. Był rodem z prowincyey Opolskiey/ potwierdzon przez Janá 22 Papieżá tego imieniá/á przez Jánisłáwá Gnieźnieńskiego Arcybiskupá poświecon. W Leczycy o tym ták powieda/ że był Vir magnæ probitatis, qui multas constituciones Ecclesiasticas saluberimas & vtiles, iuxta quas Clerus Diocesis Cracouień in hanc diem regulatur & legitur, edidit.

¶ Ten Oltarz świetey Małgorzáty w Zákrystyey fundował/ná ktory hoyne opátrzenie náznáczył/Wieś Pieczennigi z dźieśiećina/ták że dźieśiećiny w Biskupicách/ Száwczycách/ y Ciánowicách. Kościoł Krákowski ześrzey rosprzestrzenił/ á iuż był od Boleslawá Krzywoustego przed tym zbudowan. Potym był z Krákowskiego Biskupstwá przesadzon ná Włocławskie/ w Roku 1326. Zył tám Lat pietnaśćie/ á ná Krákowskim pulsiodmá. Po nim nástał Grot z Domu Ráwá.

Stánisłáwá Watrobke wspomina Kromer w Ksiegách 24 dla czego/ czytay w Ksiegách pomienionych List 555. A to tám záczyna tymi słowy. Qua in parte singularis Stanislai Watrobce, gente Oxicń, pietas & magnitudo animi silentio prætereunda non est: qui iussus à Rege in bona Sacerdotum cupiditati ipsius aduersantium inuadere, Regem quam Deum offendere maluit. &c. To było w Roku 1461.

¶ Tenże ábo Syn iego był potym w Roku 1473. Káśtellanem Sadeckim: Był to onego wieku Mąż znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey/ Co znáć z opisania Historyká ktory ták wspomina. Kazimirus è Lituania reuertens, Comicia Petricouiam ad primam Diem Maij edixit, verum de minoribus Polonis nemo ferre procerum affuit: offensi enim erant distributione honorum superioribus Comitijs iniquius quemadmodum ipsis videbatur facta, in qua Ioannes Tarnouius Castellanus Woynicień, Dobeslaus Kmita Lublineń, & Stanislaus Watrobka Sandeceń, immerito præteriti esse existimabantur, &c. &c.

¶ Tenże potym był Woiewoda Belskim/ oczym świadczy Kromer w Ksiegách 28. List 632. w Roku 1475.

Od tychże Przodkow Dom Gosławskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ w ktorym wiele Mężow zásłużonych Rzeczypospolitey bywáło/ iáko Adam Rotmistrzem ná Podolu sławnym Mężem y fortunnym/ zostáwił Synà Stánisłáwá tákże Rotmistrzá y Mężá sławnego. ¶ Tegoż Brácia rodzeni byli w Krákowskim Woiewodztwie.

Bárbárá Debińska Siostrá ich/ Káśtellanká Krákowska/ Fœmina prudens & grauis, ktora w Fraucmerze Krolewien wychowána/ y tám z tad daná temu Debińskiemu/ ná ten czás był Kánclerzem Koronnym/ zostáwiłá potomstwo iákoś czytał pod Ráwiczem.

☞ **Reiowie/ktorzy sie piszą z Nagłowic Dom stárodawny y Rzeczypospolitey zásłużony/** ktorych przodki Historye znáczńie opowiedáią/ iáko Miechowitá w Ksiegách czwartych/ Stogniewá Reiá Stárosta ná Rowie/ co dźiś Barem zową/ wspomina tymi słowy.

Anno 1452. Circa Festum Ioannis Baptistæ, Tartari Podoliam ingressi, multa damna intulerunt, vrendo & occidendo, Castellumq; Rovv conquisierunt, & in eo Stogneum Rey de Domo Oxa cum Vxore ipsius captiuauerunt, &c. &c.

Janá Reiá opowiedáia Listy w Klasztorze Jendrzeiowskim Sędźim Sędomierskim/ Co tám tymi słowy nápisano. Nos Ioannes

Rey de Schumsko, Iudex & Philippus de Chroberz Subiudex. &c. To było w Roku 1434.

Wieku nászego był Mikołay Rey / ktory sie pisał z Nagłowic / ten szeroko y nád insze Przodki swe znácznie okazał Fámilyą swą / z przyrodzonego dowćipu wiecey niżli z náuki. Pisał wiele Ksiąg / iáko Zwierćiádło / w ktorym káżdy powinność swą obaczy / Postyllá / tá przećiwko Kościołowi powszechnemu / nie mego rozsądku ieśli zła ábo dobra. Wizerunk / Zwierzyniec krotofilny / y wiele inszych Ksiąg Polskim iezykiem wydánych.

Zostáwił Synow trzech / Mikołáiá ktory z Hlebowiczowną Woiewodzanką Wileńską zostáwił Potomstwo Krzyszthophá.

Andrzeiá / ktory nád ina Brácia otrzymał ingenium Oycowskie / do ktorego przystąpiłá náuká / zostáwił z Debińską Kásztellaną Krákowskiego Corkę Potomstwo.

☞ Dom Orzechowskich stárodawny w Przemyskiey Ziemi / z ktorych Stánisłáwá pámieć długo nie zágínie / ktory był człowiekiem vczonym / wielkim (po vznániu błędow Heretyckich / w ktore był zá-szedł) miłośnikiem Kościołá powszechnego / Ksiąg wiele pisał / ták Kościołowi / iáko y Rzeczypospolitey pożytecznych / był Káplanem / po tym sie był ożenił. ¶ Byli dwá Brácia iego / ieden Sędzim / drugi Pisárzem Przemyskim / ludźie znáczni y zásłużeni Rzeczypospolitey od ktorych zostáło Potomstwo.

Dom Kłomnickich w Sierádzkiem Woiewodztwie stárodawny y znáczny. Był Piotr Kłomnicki / z Jedleńską z domu Nábram / zostáwił Synow trzech.

Floryaná / ktory był Plebanem w Oyczyznie.

Janá / ktory z Dorotą Sobiekurską zostáwił synà Stánisł.

Piotrá Woytá Barskiego / Mężá slawnego / ktory z Trączowską zostáwił potomstwo támże ná Podolu.

Jákub Brát Piotrá wyższey pomienionego / od ktorego Jan y Chrzyszthoph Podsędek Wieluński. Ci ná Dworze Krolá Augustá czás długi znácznie służyli / Mężowie godni.

Dom Rzuchowskich támże w Sierádzkim woiewodztwie stárodawny

Dom Kłobukowskich támże stárodawny.

Dom Chocimowskich w Sędomierskiem Woiewodztwie.

Dom Grámáckich támże w Sędomierskim woiewodztwie.

Dom Gorlickich w Sędomierskim w powiećie Pilźmeńskim

Zdrowscy w Wielkiey Polszcze dom stárodawny.

Domáratowie w Sędomierskim woiewodzt: y Opátowá.

Chometowscy ode Lwowá dom stárodawny.

Miedźwieczcy w Sędomierskiem / z ktorych Chrzyszthoph był Profes Klásztoru Siećiechowskiego.

Czechowscy w Sędomierskiem / zową ie Jękowie.

¶ Inszych Domow Zacnych iest wiele w roznych Woiewodztwách / o ktorych wiedzieć nie mogę.

Dkleynocie Łábeć/

ktory thu do Polſki przyniesion z Duńſkiego Kroleſtwá/ oczym ſwiadczą wßyſtkie Hiſtorye/ iáko Miechowitá w Kśiegách 3. Kromer w Kśiegách 5. yinßy/ przez Piotrá Synà Gwilelmowego/ znácznego Mężá/ ktory przed tym czás długi báwił ſie ná Dworze Boleſłáwá Krolá Polſkiego/ był wielkiey y możney Fámilyey z Kroleſtwá onego/ iáko o tym czytamy v Kromerá. Ten wſpominaiąc wyprawę Boleſławowę do Dányey/ ták piße. Cauſa vero expedicionis Danice Boleslao fuit, Petrus clara & Illuſtri apud Danos Familia. &c. Ktory młodźiuchnym będąc/ ießcze kwoli ſławie dobrey/ dla ćwiczenia w ſprawách Rycerſkich/ do Polſki był záiechał. Magna ingenij dexteritate, induſtria, virtute, officio & ſuauitate morum, ad hæc commendatione Regis Danorum, Cito ſe in gratiam & amicitiam Boleslai inſumauit, Ták iż go potym wielkimi Włośćiámi y Hrábſtwem Skrzyńſkim vdárował. Potym mu powinno ſwoie Kśiężne Ruſko dał do ſtanu Małżeńſkiego/ ktora byłá bliſka Siostrą Zbiſławie pierwßey Żenie iego. Będąc Młody/ prętko ſie iezykà Polſkiego nauczył/ á ták ſie ſpoſabiał do obyczáiow Polſkich/ że mu żaden oney łáſki Krolewſkiey nie záyżrzał.

¶ A gdy zábił Abel Henryká Krolá Brátá ſwego/ Oćiec Piotrow/ Gwilelm/ ktory był przednieyßym w Radźie Krolá Henryká/ máiąc bárzo wielki ſkarb v ſiebie w mocy/ piſał do Synà áby zebrał Woyſko iákie zá pomocą Krolewſką/ á po on ſkarb przyiechał/ pierwey á niżby do niego przyßedł Abel on Mężoboycá. O czym powiedźiał Piotr Boleſławowi/ Boleſław we wßyſtkim mu ſie łáſkáwie ofiárował y ſam z nim do Dányey iechać obiecał/ co y zyśćił. Wdźięcznie od Duńczykow był przyięt/ po tym opátrzywßy Rzecżpoſpolitą wźiąwßy Piotrá z iego powinnymi y z Oycem/ ony ſkárby tákże wielkie/ do Polſki przyiechał. O czym czytay Kromerá Liſt 126

Ci tedy vżywáli zá Herb Łábećiá Białłego w polu Czerwonym/ Nos y Nogi Czarne. Ktorego własność obaczywßy/ czytáć będźieß o potomſtwie ich tu w Polßcże/ ktore Hiſtorye opowiedáią y inße Scriptá/ tákże y o tym wieku mego/ ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Swiadczą Hiſtorye o tym Pietrze/ że zá one ſkárby ktore z ſobą przyniosł do Polſki/ znácznie to Kroleſtwo zápomogł/ Siedmdźieſiąt y ſiedm Kośćiołow zmurował/ ktore áż y po ten wiek ießcze trwáią.

¶ Tenże dwá Klaßtory fundował Reguły Premonſtratow/ ieden ná Kuiáwách w Dyoceſiey Włocławſkiey we wśi Chalinie/ ktory potym do Strzelná przenioſł Pánnam. Drugi we Wrocławiu ná przedmieśćiu Zakonnikom/ ná pámiątkę świętego Wincentego/ ktory nie bárzo dawnego czásu Wrocławiánie ſpuſtoßyli/ wrzkomo ſie Turkow obawáiąc.

¶ Dał był thenże Boleſław temu Piotrowi trzymáć dwá Powiáty/ Káliſki y Krußficki/ o czym Długoß y Kromer świadczą. Pißą o tym Pietrze/ że był wielkiem miłośnikiem N. P. Przyniesion tu do Polſki w roku 1124. Tákiem ſpoſobem iákoś wyżßey czytał.

¶ Tenże potym po śmierći Bolesławowey/zá pánowánia Synáiego stárßego Władysławá/przez naprawę Krystyny żony iego był poiman/oczy mu wylupić y iezyk vrznoć dał Władysław/dla te°/że czásu iednego będąc w łowiech z nim oblokány ná puszczy/żártuioc/ gdy według dostátku obá bárzo podło leżeli. Rzekł Władysław: Lepiey teraz Pietrze żoná twoiá z Opátem Skrzynieckiem sie wylega á niżeli ty. On odpowiedźiał: Tákżeć też podobno y twoiá z Dobießem. Żártem záćierał Władysław słowá iego/ wßákoż bárzo to mu ná myśl wpádło/ thákże potym nigdy przez czás długi z żoną láskáwie nie mowił. Ktora dowiedźiawßy sie przyczyny y żártow onych (choć były prawdźiwe) Piotrowych/Mężá vblagawßy/o tym myślilá iákoby sie nád Piotrem pomścić mogłá/czego dokazálá/ ná to Dobießá Dworzániná Mężowego podußczywßy/o czymći potym Historya ßeroko powie/ábo czytay Kromerá Xsięgi ßoste/List 143.

¶ Ten tedy Dobieß/ná ten czás kiedy wydawał Piotr Corke swo we Wrocławiu zá Jápe z domu Gryff Xiąże Szerpstie/poimał go/ták oßpácon od Władysławá zá namową Krystyny żony iego/ iákoś wyżßey czytał/ wßákoż zá dźiwną spráwą milego Bogá/ iáko o thym świadczą Historye/ widźiał y mowił przez pięć lat. Potym vmárł we Wrocławiu w Klaßtorze Swietego Wincentego/ktory sam był fundował y zbudował/od żony swey Márykí pochowan y od synow/Egidyusa y Konstántego/ w pul kośćiołá práwie/ná ktore° grobie te Wierße nápisane/iáko Długoß świadczy.

Hic situs est Petrus Maria coniuge fretus,
Marmore splendente, Patre Wilhelmo peragente.

¶ Támże w tym Klaßtorze długoß opowieda pochowáne Syny iego wyżßey pomienione y Zonę. To sie wßystko dźiało w Roku 1146. dla tegoż iż z Dániey wyßedł/ Potomstwo iego áż po ten wiek Duninámi zową. Wspomina po tym Przywileyu Klaßtorny w Roku 1270. Duniná Piotrá Hrábie Káßtellanem Sedomierskim/ zá pánowánia Bolesłáwá Wstydliwego.

Jan Podsędek Sedomierski pisał sie de Konin/ w Roku 1429. A iż był tey Fámilyey/ v Listu pieczęć ie° y podpis ręki świadczy.

¶ Listy inße wspominaią wiele Duninow/ ktorzy sie pisali z roznych Imion/ iáko w Roku 1449. Piotr Koniński de Záioczkowice/ Herb iego v Listu Lábeć/ był Sędźim Sedomierskim.

Piotrá Duniná wspomina Kromer Hetmánem nád ludźmi do Węgier/ ktore był posłał Kázimierz z Synem swoim ná Krolestwo/ ná żadánie Posłow Węgierskich/ co záczyna Historyk w te słowá. Nec spreuit eorũ postulata Kazimirus, Kazimirũq; Filium cũ non contemnendo exercitu Petro Dunino Duce in Vngariam misit, O czym czytay List. 613. Ten był Márßałkiem Nadwornym ¶ Piotrá Káßtellanem Sierádzkim Wspominaią Przywileie Koronne. Andrzeia Duniná Podkomorzem Brzeskim/ Stánisławá Inowrocławskim. ic.

Duniny de Práwkowicze wspominaią Historye y inße scriptá/ iáko Epitáphium w Krákowie ná Zámku Andrzeiá Stárosthę Brzeźnickiego y Bolesławskiego tymi słowy. Andræ Dunin de Pravvkovvicze Capitaneo Brzezineñ, & Boleslavviеñ, exactori Regio, Ioannes Dunin, Fratri bene merenti posuit, Obiit penultima Octobris Anno 1522.

Piotrá Duniná Woiewoda Brzeskiem niesie pámieć ludzka/ ktory był Stárosta Leczyckiem/ Málborskiem/ Ráwskiem/ Brzeźnickiem/ trzymał Lubochen/ Ryczywoł/ Rzeczyce/ Budźißewice/ Viazd był kupił Miásteczko y Zamek v Streykowskiego. Miał zá sobą Leżeńsko z Domu Nałecz/ z ktorą zostáwił te syny/ Naprzod.

Jákubá/ ktory miał zá soba Przerębska z Domu Nowiná/

Káßtellaná

Káßtellaná Sierádzkiego Corke/z ktora zostáwił dwoch ſynow/Naprzod.

Wincentego Stolniká Leczyckiego/ kthory z Walewſka z domu Pierzchálá zostáwił tylko iedyna Corke Anne/ Káßtellanke Leczyſke/ Stárościna Sochácżewſke/ Wárecke/ po ktorey Viazd y inſze máietnośći w domu Sczawińſkich.

Stániſław Syn Jákubow był Káßtellanem Inowłocláwſkiem/ miał zá ſobą Gárwáſke z domu Grzymálá/ z ktora zostáwił Mikoláiá ſyná/y dwie Corce/Pierzchálina y Sleßyńſke.

Andrzey Dunin Brát Jákubá wyżßey pomienionego/Syn Woiewody Brzeſkiego/miał zá ſobą Mnißewſke/z ktora zostáwił ſyná iednego Piotrá/ktory z Drzewicka zostáwił Corek śiedm̃/y Synᷠ.

¶ Tenże Andrzey potym miał z Bużeńſke z Domu Roża Synᷠ Sebeſtyaná/y Márgorzáte Romißewſke.

Páwłá Wolſkiego pámieć moiá nieśie/ Sieſtrzeńcá rodzonego Krzyßtophá Szydłowieckiego/Káßtellaná Sedomierſkiego/Podkánclerzego Koronnego/ Sierádzkiego/ Goſtyńſkiego Stároſty/ ktory był naprzod Kánclerzem Koronnym/ Stároſta Goſtyńſkim/ po śmierći Wuiá ſwego/miał zá ſobą Wiewiecka z Domu Jáſtrzebiec/z ktora zostáwił Synow pięć/ Corek ßeść. Po śmierći Zony ſwey był Biſkupem Poznáńſkim/ wźiet po Sebeſtyanie Bránickim z Domu Korczak/ po nim záſie zoſthał Jzbiński Benedykt z Domu Roża.

Syn Stárßy tego pomienionego Biſkupá był Káßtellanem Sochácżewſkim y Stároſta Goſtyńſkim/ miał zá ſobą Jádwige Luceńſke/ z ktora nie zostáwił Potomſtwá żadnego/ tá po tym máietność ſwą Oyczyſtą dárowálá w Dom Tumickich/ o czym po thym będźieß miał náſwym mieyſcu.

Jan drugi Syn miał zá ſobą Anne Sierpſka z domu Prawdźicż/ z ktora zostáwił Synᷠ y dwie Corce.

Káſper Wolſki z Chrczonowſka zostáwił Potomſtwo.

Krzyßtoph czwarty Brát ich miał zá ſobą Nákwárſka/ z ktora zostáwił Synow trzech y Corki/ z kthorych Stániſław był Kánonikiem Krákowſkim. ć.

Jeronim brát iego miał zá ſobą Nißczycka Jádwige/Stároſty Ciechanowſkiego y Przaſnickiego Corke/ trzeći ná ten cżás młodźieńcem.

Piotr Syn piąty Páwłow Biſkup Płocki/ wźiet po Pietrze Myßkowſkim/ kthory ná Krákowſkie wſtąpił po śmierći Fráncißká Krasińſkiego/ w Roku 1577.

¶ Ten ná wielkich poſługách Krolow Polſkich y Rzeczypoſpolitey bywał/ od Auguſtá Krolá w Poſelſtwie był y Krolá Hißpáńſkiego/ w Roku 1560. Po tym od Stephánᷠ w Rzymie y Papieżᷠ w Roku 1580. Nie przyiechał áż w Roku 1583. O czym po tym w Hiſtoryey mieć będźieß dowodnie/ był to práwy y przykłádny Biſkup.

Corki tegoż Páwłá wyżßey pomienionego/ Náprzod Anná Szczawińſka Káßtellanká Sochácżewſka/ od kthorey Pothomſtwo pod Prawdźiczem Herbem. Zophiá Piekárſka zeßłá ſterilis. Dobrzykowſka Jádwigá/ o ktorey Potomſtwie pod Herbem Dolegá. Wiktorowſka Káßtellanká Konárſka. Kátárzyná Dźikowa. Dorotá Czerniewſka y Brzeźińſka.

Zygmunt Brát Páwłow Kánclerzá á po thym Biſkupá Poznáńſkiego/od ktorego Corki/Młodźieiowſka Podſkárbina nadwor. ć.

☞ **Dom Kárwickich ſtárodawny/ ktorzy tákże ſą właſni**

Duninowie/ był Krystyn Dunin ktory był kupił Kárwice/ w Roku 1340. Jáko to Listy Domu tego opowiedáią/ktorego po tym był Syn Jerzy Dunin/ pisał sie z Kárwic/ zostáwił Synà Jákubá/ktory miał Synow śiedm y Corek ták wiele/ Vmárł máiąc wieku Lat 80.

Jan stárszy Syn Jákubow był Obożnym Krolá Augustá.

Krzyßtoph Brát tegoż rodzony był Dworzáninem wieku mego tegoż Krolá.

Stánisław trzeći był po śmierći Brátá swego Obożnym v Krolá Augustá y Stároſta Látowickim.

Andrzey czwarty był przez czás długi ná Dworze Krolá Augustá znáczným Dworzáninem/ po tym y ná chlebie Rycerskim czás sie niemały báwił. Po tym ku Látom przychodząc/ á pokoiu po pracách prágnąc/ opátrzon od tegoż Krolá Opáctwem Wachockim/ ktore ták náprawił/ że nie Opátá/ ále Oycá po onych nierządnych Opáćiech práwie on Klaßtor dostał/ Wśi wßyſtkie záwiedżione od przodkow wyſwobodźił/ kośćioły we wßyſtkich Wśiách/ Folwárki/ Dwory/ ponáprawiał/ y do wielkich pożytkow przywiodł/ krom ßkody y vćisku ludzkiego/ miedzy Opáthy Reguły Cyſterskiey wieku mego był namożnieyßy.

Marćin Kárwicki Brát iego rodzony był Podstolim Sedomierskim/ktory ná Dworze tegoż Krolá Augustá czás długi służył Dworzáńſka y znáczńie.

Chrczon Kárwicki/ktory w Litwie czás długi służąc Żołnierſka/ tám miał opátrzenie znáczne/ támże sie był ożenił y vmárł.

Jákub namłodßy był wieku mego ná Dworze Krolá Stephánà Brát ich śiodmy.

☞ Dom Modliżewſkich á Kráiewſkich stárodawny y znáczny/ o ktorych Epitáphia świadczą w Łomżieńſkim Kośćiele/ kędy Stárośtámi bywáli/ y tám ciáłá swe chowáli. Spectabilis ac Magnificus Dominus Hieronimus Modliſzevvski á Kraiovv, Caſztellanus Malogośteń, Lomzeń, Koleńćq; Capitaneus, Anno ætatis ſuæ 53. 12. Februarij Anno 1567. Vita functus, ſummo cum omnium merore.

¶ Tegoż był Syn w Roku 1583. Andrzey Stároſta támże Lomżińſkim/ ktory z młodości w Ziemiách Włoſkich ná náuce sie báwił/ miał zá sobą Debińſką Stárośćiankę Chećińſką z domu Káwá/ktora była w Fraucymerze Krolewny Anny.

¶ W Pultowſku wspomina Epitáphium Jeronimá Kráiewſkiego tymi ſłowy. Hieronimus Kraievvski, ex vetuſto Familiæ Cignorum Præpoſitus Pultouień; Vir cum generis Nobilitate clarus, tum morum probitate quodam ingenio gratus omnibus. &c.

Domy inßе od wyżßey pomienionych Przodkow rozrodzone/ iáko Zborzyńſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie/ ludźie zdawná Rycerſcy bywáli.

Przyſtálowſcy thámże w Sedomierſkim Woiewodztwie Dom stárodawny

Owádowſcy Dom stárodawny y znáczny/ był Andrzey wieku mego Kuchmiſtrzem Krolowey Polſkiey.

Suligoſtowſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie. Rzuchowſcy támże. Rádoſtowſcy támże. Kánionomoyſcy w Sierádzkim Woie:

Ná Podolu Táláfuſowie/ z ktorych był Jan wieku mego Mężem znáczným. Koſtrzeiewſcy támże ná Podolu.

¶ Inßych Domow ieſt wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Páparoná/alias Gaská/zowa go drudzy stárodawnym nazwiskiem Budźiß/ dla tego/ że była Geś obudźiła Kámilusá Rzymskiego Páná cżásu potrzeby/ gdy Fráncuzowie Rzym nábieżawßy ćicho vbieżeć chćieli. W tym Kámilus ocućił/ ludźie swe okrzyknął śpiące/ z ktorymi odegnał nieprzyiaćioły od murow/ O czym pißе Liuius/ y do tego wspomina/ iż Populum Romanum non puduit prosequi perpetuo gratitudinis honore Anseres. Dla tego/ że oni dormientibus vigilibus cum galli in summum Capitoliũ perepśisent, clamore Militis Romanos excitarunt. Dla tego po tym w Rzymie ná onym mieyscu wiele Geśi chowano nákładem wßystkiey Rzeczypospolitey/ á tego dniá w ktory Geśi obudźiły Kámiluśa/ przez długi cżás ná káżdy Rok kilká psow wießano/ dla tego/ że oni co im było cżuć przystáło y dla straży ie chowano/ záśpáli. Od tego tedy cżásu ma początek ten Kleynot/ Ktory tu potym przez Rycerzá iednego chćiwego dobrey sławy/ zá onych walecżnych Krolow przyniesion/ ktorzy godne Meże hoynie opátrowáli. A ták przypátrzywßy sie własnośći Herbu cżytháć będźieß o Przodkách y o Potomstwie ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć onim moge.

☞ MAMPHIOLVS Włoch/ Petri de Luna Consanguineus, tu naprzod ten Herb zániosł/ iáko to chcą niektorzy scriptorowie mieć w terminatách swoich/ ále iż ia tego Mámphiolá y Biskupá dochodze w Káthálogu dopiero/ w Roku 1386. Tedy mi sie to iákoś niezda/ bo v Rycerstwá Polskiego tey Fámiliey dawnieyßе Listy są/ ktore zasługi ich opowiedáią znácżne.

¶ MAMPHIOLVS Biskup Płocki/ był w Roku 1386. Od Papieżá przysłány po Henryku z Xsiążąt Mázoweckich/ ále nie był przyiet od Xsiążąt kráiu onego/ vmárł w Rzymie Roku 1387. A zátym ná Biskupstwo postan Jákub Polak z Domu Syrokomla od tegoż Papieżá/ ktoremu ani Kápitulá/ ani Xsiążętá/ nie mogli contradicere.

Wieku mego tego Kleynotu były domy możne w Sierádzkiem Woiewodztwie/ Dom pstrokońskich dom znácżny/ Vrzędy y Dignitárztwá w onym Kráiu miewáli/ z ktorych Rzeczypo: pożytecżni bywáli. cé.

Dom Parzniewskich támże stárodawny y znácżny.

Dom Woinckich stárodawny támże/ z ktorego Mikołay był wieku mego Mężem serdecżnym/ wßákoż młodo sie ożeniwßy/ w Domu godność swoie zábáwił.

Dom Kámionomoyskich támże stárodawny.

Dom Chodowskich stárodawny támże w Sierádzkim.

¶ Tegoż Kleynotu vżywał Paulus de Szidlouiec, o ktorym Epithaphium w Krákowie ná Zamku powieda pisane tymi słowy. Paulo de Szydloviec, Præposito Posnanien, Custodi Cracouien, Secretario Regio, virtute, doctrina, ingenio, generisq; Nobilitate insigni, Christopherus & Nicolaus Fratri charissimo ac bene merenti posuerunt, obijt annũ agens 26. Magno hominum post se desiderio relicto, Anno 1506. Die 2 Iunij.

O Kleynocie Tárná-

wá/ktory tu do Polski ptzyniesion z Rodis / á pothym tu w Polßczę nazwisko Tárnáwá otrzymał/ od gory/przy ktorey zá spráwa przodká tey Fámiliey/nieprzyiaćioły gwałtowne porázili Polacy / ma być Krzyż Biały w Czerwonym Polu / do ktorego przydał Bolesław Wtory puł Miesiącá żołthe/ ktorego pomieniáią Boguchwałem scriptá niektore/ábo ták ex tradicione od dawnego czásu iest miedzy Potomstwem interminatis. Przypátrzywßy sie tedy herbu własności/czytáć będźieß o przodkách tákże y o potomstwie / ktore ia w tak ßerokiem Kroleſtwie znáć ábo też o nim wiedzieć mogę.

☞ Nayznáczniey Przodká Herbu tego opowieda Kátálog Arcybiskupem Gnieznieńskiem Janá Wtorego tego imieniá/ktory dwudźiestego dniá Miesiącá Máiá był zgodnie od Kápituły obran / o kthorym ták pißę/że był virtute atcq doctrina ornatus. Ten gdy był posłał do Rzymu naprzod Henrykà Dźiekaná Poznáńskiego / Egidźiego Ardźiekaná Leczyckiego / y Przybysłáwá Kánoniki pomienionego Kośćiołá. Wßákoż gdy sie dowiedźiał o nowym postánowieniu w Rzymie / ácż ßkodliwym bárzo Kośćiołom y przykrym / ktore było tákowe: Iż ktoryby Elekt nie przyiechał sam personaliter po konfirmácyą / tedy iey przez Posły otrzymáć nie mogł. Jechał tedy do Alexándrá Trzećiego/á snádnie sam wßytko otrzymał v niego / iáko godny Káplan mieyscá tego. A ták Feria sexta ante Dominicam Inuocauit, w Roku 1260. Był w Rzymie potwierdzon. A iádąc iuż z onego Actu w drodze dwá Kánonicy/ kthore był posłał naprzod po konfircyą/Henryk y Przybysław/w Lombárdyey powietrzem vmárli / sam zdrowo przyiechał ná mieysce swe. Żył lat dwánaśćie ná Arcybiskupstwie / potym w roku 1272. Vmárł dwudźiestego dniá Miesiącá Wrześniá / w Gnieźnie pochowan. Ten przefrymárczył wieś stolu swoiego Biskupiego rzeczono Sadowa nád Rzeką Nyż / z przyzwoleniem Leßká Kśiążęcia Sierádzkiego.

¶ Tenże Miásto Znin założył nád wielkim Jeziorem/ przed tym tám wieś byłá. Był wźięt po Fulku z domu Lis/ po nim nástał Philip z domu Gozdáwá. A to według opisania Káthálogu ktory wydał in lucem Ianicius Poeta Laureatus Wierßem pilnie opisawßy/iáko wßędy pod káżdym Arcybiskupem czytaß. Ale pisany Káthálog w tym sie z nim nie zgadza/bo te Arcybiskupy pomienione kładźie/iednego z domu Grzymálá/drugiego z domu Gozdawá. O tym tedy pisał Wierße w te słowá.

Doctrina, virtute potens Ianusius hic est,
Vnanimi ad tantum lectus ouile sono.
Esse putas qualem cui cunctis posse placere
Contigit, & testes tot statuisse sui.

¶ Nie náyduie dáley w dawnych scriptách o przodkách tey Fámiliey / thylko Targowickich Dom / ktory znáczny był zdawná w Lubelskiey ziemi. Pothym z Dźielnice / iedni názwani Broniewskiemi

od Bronie-

od Broniewic wśi/ ktora leży nie dáleko Waśniewá Miáśteczká Opátá Wochockiego/około ktorego wieku mego byłá śláchtá zła choćia niepotężna. Támże ießcze y tych Broniewskich własne potomstwo iest/ludźie znáczni y możnieyßy nád inßych wiele. Z tych Domu bywáło wiele Duchownych ludźi y znáczných/ iáko Przemyskiemi y Chełmieńskiemi Biskupy/ o czym czytay Kromerá.

Marćiná wspominája dawne scriptá/ ktory miał te Syny/ Mikołáiá/ Dźietrycha Przemyskiego Kánonikà/ Stánisłáwá/ Michálá/ Janá/y Marćiná.

Mikołay zostáwił synà Niemierze. Stánisław Brát iego ná Bukowinie poiman/ y támże vmárł w więźieniu v Tátárow w Azyey. Zostáwił syny/Janá y Márćiná.

Michałow syn Kleophás/ktory v Krolá Máthyaßá ßcześliwie przećiwko Turkom Hetmánił. A gdy przyiechał tám ztąd do Polski/ ná potrzebę z Krzyżaki był wdźięcznem v Krolá Kázimierzá Jágiełłowicá/y opátrzenie znáczne wźiął/Pysdrskie/Komieńskie/y Kolskie Stárostwá od niego trzymał/do tego od Rożego Arcybiskupá Wuia swoiego trzymał Lowicź. Potym ná woynie w Prusiech żywotá dokonał/ nie zostáwił Potomká żadnego.

Jan Broniewski zábit od Grámáckich/ ktorych iest Dom rozrodzony w Sędomierskiey źiemi pod Waśniewem.

Marćin Janow Brát v Krolá Kázimierzá/ y v Helżbiety Siostry iego ná dworzech śię báwił/ potym v Olbrachtá y v Alexándrá/ áż y v Zygmuntá stárego Krolow Polskich á bráćiey rodzoney był znáczným ná Dworze/ potym Ochmistrzem v Krolowey Helżbiety/ potym ná Peregrynácyo śię vdał/z ktorey śię wroćiwßy będąc w wielkich á znáczných bitwách/ od Krolá był opátrzon Stárosthwem Lubaczowskim/ był y Burgrábią Krákowskim.

Zygmunt Targowicki Janá zábitego Syn/ był Proboßczem Krákowskim y Sekretarzem Zygmuntá Krolá/ miał Brátá iednego Márceliná/ ktorego Zołkiewski zábił/ y Corkę Annę/ kthora z Fraucymeru Krolowey byłá zá Krzyßtophem Szydłowieckim Káßtellanem Krákowsk:

MARćin Syn Burgrábie Krákowskiego Pisarzem był Lwowskim/ tegoż też był Brát Wincenty Mężem sławnym.

Jan Synowiec ich własny był Stárośta Medyckim/ktory długo ná Dworze Krolá Augustá służył.

Stánisław Niemierzá Burgrábie Krákowskiego synowiec ktory ná Dworzech Olbrachtá/Alexándrá/y Zygmuntá/Krolow Polskich/ był znáczným/tego Syn Stánisław był zábit od Zamiechowskich.

Mikołay Brát iego/ktory v Pánow postronnych Krześćiáńskich/ iáko v Kárlá piątego/ y v Ferdynándá Cesarzow/ y v inßych Krolow był Mężem wźiętym y sławnym.

Marćin Broniewski ábo Targowicki/Syn Stánisłáwow/ vmárł w Turcech w więźieniu.

Stánisław Broniewski iuż Wnuk Zygmuntá/ o ktorymeś wyżßey czytał/był Pisarzem polnym ná Podolu/ten przećiwko Turkom/Tátárom/ Wołochom/ ßcześliwie záwße w potrzebách boiuiąc sobie poczynał.

Marćin Broniewski iuż Práwnuk Stánisłáwow/wieku mego był Mężem znáczným.

Stánisław Marćiná Pisárzá Lwowskiego syn/ pod Pskowem zá Krolá Stephána poczćiwie vmárł.

Stánisław

Stánislaw Marcinà Burgrábie Krákowskiego Syn/Krolá Zygmunta/ y potym Augustá Synà iego Dworzánin/ Chorąży y Koniuszy Przemyski/ Stárostá Medycki/ Mąż sławny/ y wspráwách Rycerskich y w innych potocznych dobrze biegły/ ktory wiela Ziem spraw był świádom/ ięzyki ich vmiał/ vmárł Roku 1582. Ciálo iego leży w Krákowie v Swietego Ftáńcißká/ nád ktorym ná Chorągwi było to Epitáphium pisane w te słowá. Generosus Stanislaus Bronievvski de Biezdziedza, Vexilifer Premyslien, Mediceñ in Ruśsia Capitaneus, Domiñ: Sigismundi & Augusti, F: Regum Aulicus, clariss: maioribus ortus, Fama, Militiæ, virtutumq; Catholico dignarum Nobilis: Lagationibus externis negotiisq; R: P: ob magnum rerum vsu, ingenijq; bonitatem fœlicis: ideoq; Regibus suis charus, hic inter amicorum luctum porrecto, in Deum animo moritur, Anno ætatis suæ 75. Anno Domini 1582, Die 8. Nouembris.

¶ Tenże tu zá dobrego zdrowia Syny podźielißy máietnośćią/ sam się służbą miłego Bogá báwił/ Kośćioły nádawał/ iáko w Bieczu/ w Konwencie v Pánien ná Ambonę złotych ßeść. W Tuchowie Szpital Ambonę złotych ßeść. W Prochniku Szpital Ambonę złotych ßeść. Ná Lysey Gorze v Swietego Krzyżá w Szpitalu y Ambonę złotych ßeść. W Tarnowie Mnißkam Ogrod kupił ná wieczność/ zá ktory dał złotych sto. W Biezdźiedzy Wśi swoiey Oyczystey Oltarz Ambonę złotych trzydzieśći. W Piotrkowicách Oltarz Ambonę złotych dwádźieśćią y ośm/ y wiele inßych pobożnych vczynkow iego.

¶ Ten zostáwił te Syny/ Naprzod/ Janá Stárostę Medyckiego człowieká w spráwách Rzeczypospolitey y w Rycerskich nie podłego/ ten vmárł Młodźieńcem/ potymże wyßło Stárostwo Medyckie z rok iego/ bo ie był zá żywotá Synowi spuścił spodźiewáiąc się sam predzey śmierći.

Stánislaw drugi Syn tegoż wyżßey pomienionego Stánisłáwá/ Dworzánin Krolá Stephánà/ był wieku mego/ ktory wiela Ziem obyczáiow y spraw świádom/ iáko Węgierskiey/ Niemieckiey/ y Tureckiey/ w potrzebách z tymi Narody bywał.

Sebestyan trzeći Syn tegoż Chorążego y Stárosty Medyckiego/ po Oycu Koniuszy Medycki/ Mąż sławny ná Dworze trzech Krolow był wieku mego/ iáko naprzod v Augustá/ Henryká Fráncuzá/ potym v Stephánà/ w potrzebách z nieprzyiacioły bywał/ ięzykow/ Niemieckiego/ Węgierskiego/ Láćińskiego był świádom y dobrze vmiał/ miał zá sobą Ligeźiankę Woyskiego Sánockiego Corkę.

Piotr Syn czwarty tegoż Stánisłáwá Broniewskiego/ ktory we wßystkich spráwách pocźćiwych Przodkow niewydał/ owßeki doctrina & ingenio inßę przeßedł/ multorum hominum mores vidit, Tych potrzeb ktore były w Oyczyznie/ przećiwko Moskiewskiemu zá Krolá Stephánà nie omießkał/ máiąc ießcze przed sobą zábáwę około náuk wyzwolonych/ iednák tám kedy Brácia poprawować sławy Przodzow swych się bráli/ náwiedźił/ potym do Włoch y do inßych Ziem iezdźił/ Adolescens aprimè nobilis, y do służb wßeláckich Rzeczypospolitey godny. Drudzy Broniewscy Brácia ich Stryieczni ludźie Rycerscy.

Marcin/ ten w Poselstwách znáczných bywał do Turek/ do Tátar/ w Roku 1583. y przed tym był/ Mąż godny y vczony.

¶ Z teyże Dźielnice były te Domy ktore się po máietnośćiách rozno zową/ Naprzod/

Tudorowieczcy w Sędomierskiey źiemi dom dawny.

Tarczowscy w Sędomierskiem Woiewodztwie.

Stánkowie támże dom starodawny/ z ktorych Zophia była

Xśieni Bu-

Xſiemi Buſkiego Klaſtorá/w Roku 1579. Jáko o niey powieda Epitaphium w tymże Klaſtorze ábo Kośćiele.

Petrykowie Dom ſtárodawny támże w Sedomierſkiem.

Boryczcy w Sedomierſkiem dom ſtárodawny.

Gorzkowſcy w Chełmſkiey ziemi dom znáczny / był ieden Sędźiem Ziemſkiem w onym kráiu. Drugi Andrzey Brát iego w Litwie człowiekiem znácznym.

Siniczcy w Lubelſkiem Woiewodztwie.

Stryieńſcy w Lubelſkiey ziemi Dom znáczny / zowa ſie Byſtramy.

Gálezowſcy Kaimowie/ktore dla tego ták zowa/ że Brátá rodzonego zábiwßy/wrzućili ná kolaſe/w pole wywiozßy zákopáli. To było dwudźieſtego piątego dniá Września/roku 1579.

Kleczkowſcy w Mázowßu dom rozrodzony.

¶ Inßych Domow ieſt wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych przez ßerokość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Zarebá:

ktory mu przyniesion z Niemiec/ ma być Czarny Lew ná Polu Brunatnym wſpiety/ iákoby z białłego Muru/ ná ktorym trzy kámienie żołte/ O przodkách piße Długoß tymi ſłowy. Genus Almanicum calidum &c. O ktorych przypátrzywßy ſie własności Herbu czytáć będźieß/tákże o Potomſtwie ich w tym wieku ktore znáć mogę.

☞ Długoß naznáczniey opowieda Przodká tey Fámiliey w roku 1141 tymi ſłowy. Epiſcopatum Wratislauien nactus Magnus Gneznen Cuſtos & Cracouien Canonicus, Ducalis Cancellarius genere Polonus de Domo Zareba, poſt Rupertum de Domo Korab. &c.

Zá pánowánia Przemyſłá wtorego/byłá to Fámilia można o czym czytay Hiſtoryki/Miechowitá w Kśiegách 4. cć.

Teyże Familiey mienia być Mágnuſa Stároſte Wrocławſkiego/ktorego Kromer wſpomina w Kśiegách 5. Liſt 98. Tenże máiąc wielką nieprzyiaźń z Sieciechem Woiewodą y Hetmánem Koronnym/gdy był zrzucon z Stároſtwá Wrocławſkiego / ná Podláßu y w Mázowßu ná pokoiu záſiadł/ y tám áż po ten wiek ieſt wiele Potomſtwá iego / o ktorym niżey czytáć będźieß.

Kátálog opowieda Andrzeiá Biſkupá Poznáńſkiego/ktory był wźięt po Janie Herborćie w Roku 1240. Vmárł Roku 1242. po nim zoſtał Domárat z Domu Grzymálá.

Marćiná Zarebę ktory ſie piſał z Kálinowey / Woiewoda Sierádzkim wiele wſpomináią rozne ſcriptá / wſpomina go Przyłuſkiego/w Kśiegách 5. Káp. 3. wßákoż iuż Woiewoda Sierádzkim.

Máwrzyńcá Káßtellanem Sierádzkim/ktory ſie tákże piſał

de Kálinowa/ tego wspomina Kromer w Kśiegách 19. Tegoż Przyłuski w Kśiegách 5. Káp. 3.

Janá Káßtellaná Sierádzkiego w Roku 1428. ácz potym był Káßtellanem/ miał nazwisko Lopátá/ á pisał sie de Kálinowa/ Mąż sławy y pámięći wieczney godny/ o ktorym czytay v Kromerá w kśiegách 19.

Janá Zarebe Káßtellaná Satockiego/ then był potym Káßtellanem Sierádzkiem/ o ktorym czytay v Kromerá kśiegi 24. w te słowá.

Ioannes Zareba Castellanus Siradien, & Præfectus Wieluneñ, Nacleñ teritorium, propterea quod tributum hostibus penderat acerbe vastauit.

Janá Biskupem Wrocławskim wspomina Monetá/ ná ktorey iest Herb Zárebá/ ná drugiey Głowá Swietego Janá/ á ten text/ Baptista Succure Sancte Ioannes.

Wieku mego Dom tych Zarebow był możny/ y Mężowie wieley byli w Káliskim Woiewodztwie.

W Gnieźnie dwá Kámieniá Herby ná nich ieden podla drugiego Textu mieznáć tylko Rok 1392.

Domy inße támże w Wielkiey Polßczę/ ktorzy iuż od máietności w ktorych mießkáią Nazwiskámi nioßą/ iáko Dom Suchorzewskich stárodawny/ własni są Zarebowie.

Dom Záiączkowskich stárodawny/ ktorych sie Przodkowie pisali de Wasßę/ ácz iuż iest w reku inßey Fámiliey Prawdźiczow/ wßákoż Długoß wiele Mężow znáczných y Senatorow możnych tey ie Fámiliey Zarebow liczy z tego Wasßá.

Wieku mego byli czterey Brácia rodzeni Synowie Janowi od Jágnießki Czernickiey/ z Domu Dryiá alias Mutyná.

Woyciech ktory był Surrogatorem y Podstárościm Poznáń: Mąż godny w posługách R. P. y vczony był potym Opátem Wągrowiec:

Stánisław Brát iego ktory czás długi ná Dworze Mikołáiá Mieleckiego Woiewody Podolskiego sie báwił/ Mąż serdeczny/ w potrzebách wielkich z nim bywał/ iákoś czytał ná roznych mieyscách/ Jan y Jákub Brácia ich rodzeni ludźie tákże Rycerscy.

Dom Cieleckich támże w Káliskim Woiewodztwie dawny.

Dom Járáczewskich dawny y znáczny był wieku mego.

Dom Czerekwickich támże stárodawny y znáczny.

Gorzewscy támże Dom znáczny/ był ieden Sędziem Ziemskim Poznáńskim wieku mego/ od ktorego zostáli dwá Synowie.

Dom Noßkowskich stárodawny/ z ktorych ieden báwiąc sie spráwámi Rycerskimi ná Podolu/ w Rusi sie ożenił w Hálickim Powiećie/ y tám potomstwo zostáwił.

Dom Jábłonowskich támże w Wielkiey Polßczę dawny.

Dom Rudźieńskich támże w tym Kráiu stárodawny/ z ktorych Stánisław wyniosł sie do Litwy/ y tám ma znáczną máietność nábytą.

Dom Jástrzębskich támże w Poznáńskim Woiewodztwie.

Grábowscy támże w wielkiey Polßczę/ wspomina Kromer Páwłá w Kśiegách 29. Biskupem Chełmieńskim/ w Roku 1479.

Bieláwscy támże w Wielkiey Polßczę. Był ieden wieku mego Hárcerzem v Krolá Stephánà Mężem vrodźiwym y godnym/ ná wßytkich expedyciách z nim bywał.

Belákowscy támże w Polßczę Dom stárodawny.

Drzewoßewscy w Leczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny.

O Kleynocie Sulimá/ktory tu przyniesion z Niemiec ktorego Przodki Długoß wspomina/że vżywáli Czarnego Orłá w polu żoltem/ pod nim trzy Kámienie w Czerwonym Polu/ bywáli animosi & honoris cupidi. A ták sie przypátrzywßy własności Herbu/ czytáć będźieß o Przodkách y o potomstwie ich/ ktore ia znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Długoß nayznáczniey wspomina Przodka Herbu tego Janá rzeczonego Romká Biskupem Wrocławskiem/ ktory był wźięt po Thomaßu wtorym/w Roku 1293. po nim obran Henryk z Wierzbney Polak z domu Dźiáłoßa/ ktoregoméi pod Herbem pomienionym nie wspomniał. Był to Máż godny/ták o nim piße Długoß/iż ob induſtriam probitatemq; ingenij, poſt mortem Boleslai Svvidniceñ Ducis, filiorum Henrici quinti Wratislauieñ & Legniceñ Ducis, qui nondum maturitatis annos impleuerunt, od wßytkich Pánow y Rycerstwá obran był zá Opiekuná y Gubernatorá. Ale iż był bárzo hoyny skárbu dźieći onych/od Bolestáwá w Legnicy záchowálego/vtráćił był ßeśćdźieśiat tyśięcy grzywien/ o co miał wielka trudność potym od Xiążąt y od Pánow przednieyßych Xiestwá onego / w Roku 1302. ić. ić.

Zawiße Czarnego wspomina Kromer w Xiegách osmnastych tymi słowy. Inde Zauiſius Niger de ampliſſimi conſilij ſententia ad Sigiſ: Cæſarem miſſus. &c. Był Stároſtą Spiskiem/á tam był poiman od Czechow. ¶ Tegoż wspomina w Xiegách 19. w Roku 1428. Tenże Hiſtoryk/ dla tego/iż niechćiał z Zygmuntem Ceſarzem vćiekáć przed Turki z ktorymi był podniosł woyne. A gdy przyßło do potkánia/mieśmieiąc bitwy zwieść/z cześćią ludu przez Dunay vćiekał / iáko o thym Kromer piße tymi słowy. Sed priuſquam ad congreſſum cum hoſtibus veniret, retro ſe tranſmiſſo raptim Danubio cum magna parte exercitus ad tutoria loca in Tranſiluaniam recepit, proditis hoſti reliquis quos naues capere nõ potuere, in quibus fuit Zauiſius Niger præfectus Scepuſieñ, de Bohemorũ captiuitate dimiſſus, qui ſubmiſſum a Sigiſmundo Lembum aſcendere noluit, malens fortiter occumbere, quam turpiter ſocijs proditis fugere, quare adacta calcaribus equo, in confertiſſimos hoſtes irruit, & multis præclaris operibus editis, ad extremum conglubatis contra eum Turcis, viuus captus, & cum pro magno munere ad Tyrannum, Vir robore corporis, oris dignitate, & auratis armis inſignis duceretur: Controuerſia inter duos barbaros orta, ab vtroq; captus eſſet, ab imbeciliori deſecto capite interfectus eſt: Vir in omni vita belli paciſq; artibus clariſſimus, & ſempirerna memoria dignus. O tymże czytay v Miechowity Xiegi Czwarte Káp: 52.

¶ Tegoż opowieda pámiatká w Kośćiele v Swietego Fránćiſzká piſane Wierße od Jádámá Swinki Kánonikà Krákowſkiego w te słowá.

Arma tua ſulgent, ſed non hic oſsa quieſcunt,
Diuæ memoriæ Miles ó Zauiſza Niger.

¶ Tychże Zawißow własne potomstwo Fárureiowie ná Podgorzu w Bieckim Powiećie/ y w inßych máia/ O czym czytamy v wßyſtkich Hiſto-

rykow/ iáko v Kromerá w Kśiegách 16. List 396. Gdźie ich wspomina tymi słowy. Erant in aula Sigismundi plures Poloni equestris ordinis, & in his nobiles, inprimis Zauisius Niger, & Ioannes Farureius, Garbouij, fratres germani gente Sulimei.

¶ Ci dowiedźiawßy sie o potrzebie Krolá Władysłáwá z Krzyżaki/ á bacżąc Zygmuntá Cesárzá miechetnego iemu/ wzgárdźiwßy wielkimi máietnośćiámi ktore w oney Ziemi od Cesárzá mieli/ y obietnicámi tákże/ z źiemie iego z drugimi Polaki wyiechali/ wdźięcznie od Krolá przyięci byli y hoynie vdárowáni/ O czym bedźie w Historyey.

Włodká Bártoßá wspomina Kromer w Kśiegách 18. tymi słowy. Bartolomeum Włodicum gente Sulimeum, qui Petri Episcopi Cracouieñ Fratris filiam pro vxore habuit.

¶ pisali sie też de Chárbinowicże/ o czym świadczy Kromer w Kśiegách 17. gdźie wspomina/ Stanislaus Charbinouius Sulimeus. &c, W tychże Kśiegách ten Historyk wspomina drugiego. Petrus Charbinouius Sulimeus præctus Podoliæ, O czym czytay List 416.

¶ Tychże potomstwo ná Podolu Sulimowie Mężowie wieley.

W Tarnowie ná Grobie wspomina Epitáphium Bárbárę z Rożnowá tymi słowy. Barbara de Roznovv Nepta ex Filio Zauisij Nigri, Militis in orbe Christiano nominatissimi, coniux Ioannis á Tarnovv, vixit Annos 70. Vmárłá Roku 1517. Od teyże był Jan Hrábiá ná Tarnowie Káßtellan Krákowski/ Hetman Koronny/ o ktoremeś pod Leliwa czytał.

Dom Oporowskich teyże był Fámiliey stárodawny/ możny y zásłużony Rzeczypospolithey/ Jáko wspomináia Historye Mikołáiá Woiewodę Leczyckiego/ w Roku 1430. Ktorego potym był Syn Władysław Arcybiskupem Gnieznieńskim/ zá przyczyną Kázimierzá Krolá od Papieżá Mikołáiá był potwierdzon/ w Roku 1449. ßesnastego dniá Miesiecá Czerwcá/ z Biskupstwá Włocławskiego był wźiet/ ná ktorym żył Lat ßesnaśćie/ był Decretorum Doctor. Syn Mikołáiá Woiewody Leczyckiego / ten był wielkie stárby zebrał/ ktore Brátu swemu Chorążemu Leczyckiemu zlećił/ máiąc inße przyiaćioły y Brácia/ pißę onim/ że z Kápitułá wiodł nieprzyiázni/ dla tego/ że im był wiele dał Wincenty Przodek iego trzymáć od stołu Arcybiskupiego. A gdy mießkał ná they Stolicy trzy Látá y ośm Miesiecy w Oporowie ná Zámku/ ktory był sam zmurowáć dał/ Párálißem był zárázon/ Potym sie spráwił chwalebno Swiatośćią/ v márł/ pochowan w Oporowie w Klaßtorze Eremitow/ ktory był sam ex Parochiali Ecclesia fundował/ vmárł iedennaste° dniá Márcá/ Roku 1453. Był wźiet po Wincentym z Domu Doliwá/ po nim nástał Jan z Domu Odrowąż ze Sprowey.

¶ O tym pisał Ianicius Poeta Laureatus Wierße.

Patre Palatino natus est Oporouius, auro,
Pinguis, ac in facie præmacelentus erat,
Nec mirum, nam membra cibo refouere solebat,
Exiguo, medius Tantalus inter aquas.

Jan Oporowski był Woiewoda Brzeskim w Roku 1475.

Ktázmego z Oporowá Káßtellanem Krußwickim wspomina podpis rekiego/ kedy dáwáiąc iálmużne Zakonnikom w Mogilnie/ do Modlitew sie im zálecał/ Tenże miał Synά Stánisłáwá/ kthorego vrodźiłá Kámieniecka z Domu Piłáwá.

W Krußwicy Domu tego Przodki w Kośćiele ná Grobiech Epitáphia opowiedáią/ kedy bywáli Stárostámi.

Już wieku

¶ Już wieku mego miał ieden zá sobą Herbortowne / Káßthellaná Belſkiego Corkè / był Stárоſtą Krußwickim / zoſtáwił Potomſtwo ná ten czás minorenes.

¶ W Kole v Fáry Epitáphium ná Kámieniu z tym Herbem opowieda tymi ſłowy. Generoſus Ioannes de Garbovvo Ceſus apud Choiniecze hic ſepultus, Anno Domini 1450.

Dom Służewſkich ná Kuiáwách ſtárodawny / iáko ie opowiedáią rozne Priwilegia Koronne / Janá Káßtellanem Brzeſkim / w Roku 1475.

Waſká z Służewá Chorążym Brzeſkim wſpomina Przywiley v Przyłuſkiego w Kśiegách 5. Káp: 3.

Jan Woiewoda Brzeſkim był wieku mego y Stároſta Koniñſkim / ßczędł ſterilis / był á natura Muzyk wielki / ták ſie był vrodził z ſtrzywymi nogámi / wßákoż był Pan prácowity wſpráwách Rzeczypoſpolitey / Ciáło iego leży w Służewie Miáſteczku Oyczyſtym.

Z tymże Domem iedney dźielnice byli Szrobſcy y Chodowſcy / w tych Domiech ludźie Rycerſcy bywáli / Szrobſcy byli dwá bráćia wieku me° / Piotr Woyſkim Dobrzyńſkim / Mikołay Sędźim Bobrownickim.

Gámratowie dom ſtárodawny / z ktorych wſpominaią Priwilegia Koronne Mężow wielezáſłużonymi Rzeczypoſpolitey / táko w Roku 1413. Stániſłáwá Gámratá Káßtellanem Polámieckim. W roku 1540. Piotrá Gámratá opowieda Kátálog y pámięć ludzka niesie Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / y Biſkupem Krákowſkim / piße onim / że był liberalis / Vmárł máiąc wieku 58. w Krákowie / Roku 1545 Dniá 27 Sierpniá / Był wźięt po Latálſkim z Domu Prawdźicż / po nim zoſtał Mikołay Dźierzgowſki z Domu Jáſtrzębiec. O tym piſał Ianicius te Wierße.

Fortunæ exemplum memorabile geſsit v trunq;,
Gneſnæ & Cracouiæ pontificale pedum.
Vir grauis, ac conſtans, & Regi gratus, & Aulæ,
Anthrace Gamratus poſt ſua fata ſubit.

Od thychże Gámratow Przyłuſcy w Bieckim Powiećie Dom znáczny.

Dom Chodowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi dawny y możny

Dom Jácymierſkich w Ruśi ſtárodawny y znáczny.

Dom Lyczkow ná Podgorzu ſtárodawny y znáczny.

Zábokrzeczcy w Leczyckim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Szálowſcy w Sędomierſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Borkowſcy támże w tym Woiewodztwie.

Oźiebłowſcy támże Domy rozrodzone.

Vlánowſcy w Wielkiey Polßcze Dom ſtárodawny / z ktorych Janá wſpomina Przyłuſki w Kśiegách 5. Káp: 3. Káßtellanem Rogoźińſkim / w Roku 1413.

Sułkowſcy w Leczyckim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Przyborowſcy od Gniezná Dom ſtárodawny / Dobieſław piſarz Grocki Poznáński / Marćin Kánonik támże.

Kilewſcy / opowieda Epitáphium w Gnieźnie ná Tumie iednego tymi ſłowy. Venerabili Domino Stanislao Kilevvski, Gnezneń Canonico, Pultouień Decano, viro perquam humaniſsimo & integerimo, exequtores poſuerunt, mortuus anno 1550. Die Solis 19. Ianuarij.

¶ Inßych Domow ieſt wiele Herbu tego w roznych woiewodztwách o ktorych prze dáleko ść wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Korab:

Ktory thu przyniesion do Polski z Anglicy/wspomina Długoß przodki Herbu tego/ że bywáli Recti & mediocritate contenti. Dawny początek then Kleynot ma/iákoś czytał ná przodku/któremu pretko po stworzeniu świátá od Neptuná originē liczą. Lestrygon Książę Włoskie używał go zá Herb/ ma być żołty w Polu Czerwonym/ Máßt y Zagiel ßáry nośili przodkowie/ wßákoż w tym wieku táka własność iego iáko baczyß/ ktorey sie przypátrzywßy/ bedźieß czytał o przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia znáć w ták ßerokim Krolestwie mogę/ piße Długoß/ że przodká ktory ten Herb zánioſł do Polski/ zwano Mȳors.

☞ Ropeciusa nayznáczniey opowieda Kátálog/ tákże y Długoß/ Biskupem Wrocławskim/ ktory był wźiet z Skustodyey od onegoż Kośćiolá/ co Długoß opowieda tymi słowy. Ropecius alias Robertus, Custos Wratisluien, per electionem Capitularem, via ſcrutinij celebratam ſuccedit, à Iacobo Archiepiſcopo Boleslao Monarcha electionem Gneſnæ Coſentien confirmatus, & in Galis conſecratus, Polonus genere de Familia Corabitarum.

¶ Ten był wźiet w Roku 1120. po Heymie Leßczycu/ potym po śmierći Rádoſtá z Domu Roża Biskupá Krákowskiego był wźiet ná Krákowskie/ w Roku 1141. Jáko o tym Kátálog świadczy/ od Innocentiusa wtorego był potwierdzon/ á na iego mieysce wstąpił Mágnus z Domu Zarebá Polak.

¶ Ten Kośćiol Krákowski bárzo máły roſprzeſtrzenił/ zbudowawßy poświećił/ tylko dwie lećie bedąc ná Biskupſtwie/ vmárł w Roku 1143. dwánaſtego dniá Kwietniá/ y támże pochowan w tym Kośćiele w Krákowie ná Zamku/ ktory ſam zmurowáć dał/ á pißе o nim w Kátálogu tymi ſłowy. Vir ſingularis probitatis, quem fecit celebrem bonitas famata per orbem, Cuius optimarum virtutum fragrantia effecit, vt Eccleſia Cracouien hunc potius pro ſuo regimine poſtulatum depoſcerit, quam aliquem de ſuis eligeret, genus ducēs Nobile ex domo & Familia Militum Poloniæ qui Galeā ſeu Nauem marinā deferunt pro inſigni. Był to Jálmużnik wielki/ po nim obran Máttheuß z Domu Cholewá. A ták z tod rozumieć możeß że ten dawno do Polſki zámieſion.

Janá Radlice opowieda Kátálog Biskupem Krákowskim tymi słowy. Mortuo Zauiſza Epiſcopo, Ludouicus Hungariæ & Poloniæ Rex, à Capitulo Cracouien electionem celebrante de futuro Epiſcopo, maximis precibus & inſtantijs exigijt, vt Ioannem Medicinæ Doctorem Canonicum Cracouien, Regni Poloniæ Cancellarium in Epiſcopatum elegerent: Hic ſiquidem Ioannes ortum habens ex Maiori Polonia parentibus Nobilibus, Patre Michaele, Matre Chriſtina de villa Radlice, ppe Kalis, ſtudijs liberalibus in puericia, in virile vero robur euadens Medicinis operam dedit, & pro conſequenda Medicinæ artis peritia Galiam adiens, in Monte Peſulamo pluribus annis immoratus.

¶ A gdy Krol Ludwik Wegierſki y Polſki dźiwne niemocy ćierpiał/ od Krolá Fráncuſkiego ktorego był Wnukiem/ zá wielkimi prośbámi był mu

poſłan zá

postan zá Doktorá. A gdy mu pomogł do zdrowia dobrego/ on go też zá to znácznie opátrzył/ Naprzod mu dał Kánclerstwo/ á potym pomogł do Biskupstwá Krákowskiego / przez Janá Arcybiskupá Gnieznieńskiego potwierdzon y poswiecon/ zá rozkazániem Vrbána ßostego tego imieniá Papieżá/ w Roku 1382.

¶ Ten do Biskupstwá Krákowskiego te wśi/ naprzod Sucho y Jángrotá/ Chrápkowice/ Porębke/ Abrahe y Bodzyniá/ y Szyńßowa/ pokupiwßy przyłączył. Ecclesiam Parochialem w Bodzecinie Miáśteczku świetego Krzyżá fundował.

¶ Xiąże Rátyborskie Jánußá/ gdy mu Lipowiec y Sławkow spustoßył gwałtownie/ ták práwem skurczył/ że mu nágrodzić to státecznie musiał/ y trzy wśi w Xięstwie Rátyborskiem dáć musiał Kościołowi Krákowskiemu/ iáko Chełm/ Roßutow/ y Giemielenie Wikáryom Krákowskiem/ áby tym pilnieyßy byli Horas diuinas nocturnas & diurnas, wßystkie Offertoria & oblationes ad Caput Sancti Stanislai, ktore przed tym Kápitułá brálá/ dárował/ do tego Dźieśięcinę od stołu swego w Nowey Gorze/ y dźieśięć grzywien w żupách solnych/ ktore do stołu iego ná káżdy Rok dawano/ ná wieczność dárował.

¶ Zá iego Biskupstwá Regułá Fratrum Heremitarum śie wziáwiłá w Polßcze w Dyocesiey Krákowskiey/ od Ludwiká Krolá Polskiego y Węgierskiego fundowána/ ktoremu gdy Wenetowie po wźięciu przymierza dárowáli ciáło Páwłá świetego pierwßego Pustelniká/ temu on ná iasney gorze zbudował y fundował Klaßtor/ ná przyczyne Xiężniczki Opolskiego Ládysłáwá/ ktory był práwie ich głowa. Do tegoż Klaßtorá Krol pomieniony te wśi nádał/ Częstochowke/ Grábowke/ Koleie/ Bártkowke/ y Krowodzę.

Władysław Xiąże Opolskie/ Obraz Pánny Máryey ktory w Rusi sprzygody trafił skrythy ábo schowány / do onegoż Kościołá zá wiozßy zostáwił/ ktory áż po ten czás iest / áż wielką vczćiwośćią od ludźi nabożnych bywa wielbion. Był ná Biskupstwie Lat dźieśięć/ był othrut z wielu Kánoników/ będąc ná obiedźie v Kule Proboßczá Swietego Floryaná y Kánonika Krákowskiego / wßyscy co zákusili onego iádu pomárli/ tylko Biskup iáko vczony Doktor / kazał śie zá nogi vwiązáć wzgore podnieść/ głową nádoł/ á ták długo w brzuch śie bić áż zrzućił wßystkie potrawy co ná onym obiedźie iadł / y tym sobie żywotá do trzech Lat przewlokł. Vmárł Roku 1396. Dwunastego dniá Stycznia / w Krákowie pochowan w Káplicy Mensyonárskiey w kośćie v wielkiego Ołtarzá. Pisze onim/ że był Vir mansuetus, virtuosus & modestus, in aduersis patiens. Ták bárzo był w lekárstwie bieglym / że ná chorego weyźrzawßy/ poznał ieśli żyw będzie ábo vmrze.

Támże pisze onim/ iż Fratribus & nepotibus suis, magna egestate grauatis, aliquod villas paucas taman egestatem eorum & inopiam releuaturus, quas in hanc diem retinent, coemit. Po nim nástał Piotr z domu Brog rzeczony Wyßych. Ciáło iego leży w Káplicy iákoś wyżßey czytał Mensyonárskiey nád ktorym to Epitáphium ná Grobie pisane w teskowá. Ioannes de Lasko Archiepiscopus Gnesnen, Ioanni Radlica Doctori de Radlice, Episcopo Cracouien, pro auo suo mortuo, Anno 1396. Sepulchrum hoc restaurauit Anno Domini 1518.

Piotrá Rádlice Káßtellanem wspomina List stárodawny w Roku 1400. A z tąd ták potym Epitáphium rozumiem/ że Dom Laskich z tych Przodkow ma początek.

Długoß opowieda thymi słowy Woyćiechá Káßtellanem Leczyckim, Anno 1417. Mortuus est Albertus Castellanus Lodeñ, in Lasco vel in Crouicza sepultus, mortuus in Smarszeuo villa sua, in stuba al-

ba fortalicij,

ba fortalicij, & sequenti feria sexta per Filium suum Stanislaum hæredem in Lasco Vexiliferum Siradien sepultus. Támże tenże Historyk wspomina tego Stánisłáwá/ iże pochowan w Kálißu v Bárnádynow in Choro ad ostium Sachristiæ in sepulchro murato.

Janá Arcybiskupem Gnieźnieńskim opowieda Kátálog/ że był wźięt po Jendrzeiu Rożym/ w Roku 1510. Zá Juliußá wtorego Papieżá/ od ktorego był Titulo Legati nati in Concilio Lateraneń adornatus, Vir grauis, varij magnicę ingenij. Był ná Arcybiskupstwie Lat dwádźieśćiá y rok/ Vmárł będąc stárym w Roku 1531. Po nim nástał Máćiey Drzewicki z Domu Ciołek/ Epitáphium w Gnieźnie ná Grobie iego ták go wspomina. Ioannes de Lasko ex Cancellario Regni Archiepiscopus Gnesneń Legationis nate auctor, terram figuli ex vrbe & ab Hierozolimis inducit qua Cimintoriũ hoc conspergit, & vrnam glebe suæ hoc loco ponit.

¶ O tym pisał Ianicius Poeta Laureatus te Wierße.

Relligionis amor, patriæ Pater, auctor honoris,
Gnesna tui, Castus cum pietate pudor.
Lascius ô sanctæ mors sancta Simillima vitæ,
Sic, ô si fas est, sunt mea vota mori.

¶ Tegoż Filip padniewski wspomina w Kśięgách ktorym dał Tytuł Elogia tymi słowy. Ioannes Laski Archiepiscopus Gnesneń, rudiore adhuc illo in Polonia seculo, quo tempore videlicet publicum Cancellariatus munus gerebat, magnus Consilio & autoritate, inprimis est habitus, claritate tamen, postea insequentium virorum, atę idem munus quod ante adeptum Archiepiscopatum gerebat, ipse summa cum dignitate R. P. sustinentiũ fulgor eius omnis est extinctus, notabatur in eo minus atę immoderatus erga propinquos amor, quibus profundentibus atę absumentibus cuncta cũ sumptus tandem suggerere non posset opignoratis ad extremum nonullis bonis, victuśę & status sui ratione, tota in arctum atę angustum redacta sustinebat eorum prodigalitatem vt potuit, fuit animo inquieto.

¶ Támże w tych Kśięgách wspomina Hieronymá Laskiego tymi słowy. Vir ingentis animi & in armis acer, odia exercẽdo erga æmulos, qui cursum honorum eius impediebant in patria, in Hungariam se ad Ioannem Regem contulit, qui tunc de Hungariæ regno cum Ferdinando Bohemiæ Rege bello desidebat, huius aduentu tantum animi Ioanni Regi accesit, vt eius virtute atę opera, regnum se, quod fere iam amiserat recuperatorum non dubitaret, nec fefelit Regem opinio. Quem cum Lascus domesticis viribus imparem esse Ferdinando videret, Turcarum Imperatorem cũ validissimo Exercitu in Hungariam adduxit, quo bello & Ferdinandus fractus, & Ioannes erectus, atę in Regnum restitutus est: sed & arces ibidem complures atę oppida quæ Ferdinandi tenebantur præsidio, Lascus singulari virtute Polonorum militum expugnauit, Reię Ioanni tradidit. Hoc merito Lascus summam gratiam & autoritatem apud Regem Hungariæ adeptus, moderari animo & ingenio suo, rebus prospere fluẽtibus nesciuit, cito deinde in suspicionem affectati regni adductus, in custodiam â Ioanne traditus erat, vixę inde, deprecantibus pro eo nonnullis ex Polonia summis viris dimissus, qua ignonimia offensus vir generosi spiritus, ad Ferdinandum Ioannis hostem se transtulit. Summa vero alacritate animi excepit eum Rex Ferdinandus, non tam vt ipse opera eius in Ioannem armis prosequendo vteretur, namę germanorum consiliis, & eorum maxime qui Lasci virtutem emulabantur deditus erat, quam quod intelligebat, eius discessu inferiorem iam hostem suum & armis & consilio fore, quod quidem ita euenit, nam omnia & domi & foris segnius iam a Ioanne Rege administrabantur, vbi Lascus illum deseruisset: multis deinde perfunctus laboribus, varij śę iactatus periculis. Venenum ad extremum in Turcia, cum ibi legationem nomine Ferdinãdi obiret, coactus

est bibere,

est bibere: id an metu ingenij atq; animi eius, à Turcis, an vero opera Ioannis Regis, qui de tollendo eo cogitabat factum sit, ambigitur, vis quidem illa veneni quam hausit lenta fuit, ita vt quinto demum mense vitam illi aufferet, itaq; in Patriam ex Turcia reuersus obijt, atq; humatus est Cracouiæ.

Plura de hoc viro memorato digna scribenda essent, si vitam eius texeremus, ac non summa tantum rerum ab eo gestarum attingeremus, hoc vnũ satis quod & labore in negocijs, & fortitudine in periculis, tum industria in agendo, & celeritate in conficiendo, omnes sui temporis homines superauit.

A pueritia vero ita ingenuis artibus institutus fuit, vt & Latine optime sciret, & Italice, Gallicecq; & Germanice cõmode loqueretur, nulla vero ars Summi Ducis illi deesset. Liberalitate fuit, vel potius profusione pecuniarum tanta, vt largiendo alijs, sæpius ipse egeret. Tanta vero, vel personæ dignitas atq; gratia, vel opinio virtutis eius fuit apud omnes, vt quacunq; incederet administrationem sui omnibus excitaret.

¶ Tegoż Syn był wieku mego Olbrycht Woiewoda Sierádzkim/ tákże był Mąż ingentis animi, była w nim hoyność bezmierna/ták iż to oßácowáć trudno/ iáko wiele prze dobroć swą vtráćił/ zostawßy przy wielkiey máietności po śmierći Oycowskiey/ po dwu żonách bárzo wielkie skárby pobrał/ ktore częścią ná postugách R. P. częścią ná przyiaćielskich/ częścią też miedzy ludźie godne/ thák Rycerskie iáko y vczone rozdał. Z wielkiem woyskiem kosztem swoim Deßpotá ná Páństwo Wołoskie wprowádźił y ná páństwie osadźił. Pod Oczakow zá Tátáry/ ktorzy ßkody kráiom Podolskiem poczynili/ przybieżał/ wielkie ßkody im poczyniwßy z wielką korzyścią sie ná zad zdrowo wrocił/ ták iż ná ten czás była Bierká po großu/ Woł po złotemu miedzy Rycerstwem iego/ ktorego ná ten czás nie miał wiecey z sobą od tysiącá koni Mężow wßytko znáczných/ o czym pothym w Historyey mieć będźieß. W poselstwie do Fráncyey z drugimi posły po Henryká ieźdźił.

¶ Po wyiechániu z Polski tego Krolá/ gdy sie było rozerwáło Rycerstwo w Elekcyey: iedni trzymáli ná Woiewodę Siedmigrockiego/ drudzy ná Cesarzá/ iákoś o tym ná roznych mieyscách czytał/ on przy Cesaryanách został/ w Poselstwie od wßystkich poń był obran/ y posłan. A gdy sie wybráć pretko Cesarz nie mogł/ máiąc prożby przez Posły od Rycerstwá y nápominánia áby sie ná to nie skwápiał/ á ná to Krolestwo nie iezdźił ná ktore nie od wßystkich/ tylko od máley częśći Pánow przednieyßych obran. Gdy zá tym przyiechał Stephan od Rycerstwá obrány/ ten pomieniony Woiewodá/ czás długi ná Dworze Cesarskim sie báwił/ Ziem postronnych wiele obiechał/ gdźie od wßystkich Monárchow Krolow y Xiążąt wdźięcznie był przymowan/ w Historyey pothym wiele spraw iego y zasług przećiwko Rzeczypospolitey czytáć będźieß/ zostáwił Potomstwo.

¶ Siostry iego były dwie/ Ciołkowa/ od ktorey Ciołek z Zielechowá/ y te Dźiewki o ktorychś czytał wyżßey. Debińska Stárośćina Chećińska/ y Pretwicowa Stárośćina Trebowelska. Hornostáiowa Woiewodźina Brzeska w Litwie/ ktora zostáwiłá Synà iednego.

Stánisław Brát Hieronimow/ ktorego vrodźiłá táż Lánckoruńska/ był Woiewoda Sierádzkim.

¶ Ten zostáwił Mikoláiá Kráyczego Koronnego/ Stároście Krasnostáwskie°/ ßczedł sterilis/ y Stánisłáwá ktory tákże ßczedł sterilis/ y te Corki.

Jádwigá Rzeßowska/ miáłá Synà/ wßákoż ßczedł sterilis/ potym była zá Bieykowskim Stolnikiem Przemyskim.

Włodkowa Stárośćina Kámieniecka sterilis/ potym była zá Kunatem Rotmistrzem y Mężem sławnym.

Anná Kośćielecka Woiewodźina Poznáńska/ sterilis zeßłá/ była naprzod zá Odrowążem Stárosta Opoczyńskim.

Zofia Stárzechowſka Stároſćina Wyſzogrocka/zoſtáwiłá potomſtwo.

Janá/Proboſzczem był Łęczyckim/potym ſie ożenił/y Potemſtwo zoſtáwił Sámuelá Rotmiſtrzá y Mężá ſławnego.

Morſztynowa Bárchmiſtrzowa Zup Krákowſkich. ⁊c.

Tychże Sioſtry były/naprzod Wolſka Káſztellankᷠá Sędomirſka/od ktorey był Biſkup.

Káſztellan Sędomierſki y Káſztellan Cżerſki.

Myſzkowſka Káſztellankᷠá Wieluńſka/od ktorey był Stániſław Woiewodᷠá Krákowſki/y Staroſtᷠá Generał/y Jákub od ktorego zoſtał Jan y trzy Corki.

Teczyńſka ná Chrobrzu/ktora tylko dwie Corce zoſtáwiłᷠá.

Oſtrorogowa Káſztellankᷠá Miedzyrzecka/od ktorey ſą dwá Synowie.

Bárzina Woiewodzina Krákowſka/od ktorey Syn ieden Stániſław Bárzy.

Domow inſzych wiele/iáko Ráyſcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Dom Kowálſkich támże ſtárodawny/z ktorych byli dwá do Rusi záiechᷠáli wieku mego/Wiktorzyn Máz w práwie biegły/był naprzod Piſarzem Grockim potym Podſtároſćim támże/tám ſie ożenił y máietnoſći znáczney doſtał/Drugi był Podſtároſćim ná Barze/obá Potomſtwo w onych Kráinách zoſtáwili.

Dom Lopáteckich thámże w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny.

Dom Pieczánowſkich támże ſtárodawny y Rzeczypoſpolitey záſłużony w onych Kráiách.

Dom Gorzyckich ſtárodawny támże w tym Woiewodztwie.

Dom Godźiatkowſkich támże z Piątkowſkimi iedną dźielnicą.

Dom Luteńſkich ſtárodawny y rozrodzony w Sierádzkim/w Mázowſzu y Wárſzáwy máio máietnoſći nábyte.

Dom Czartkowſkich támże w tym Woiewodztwie ſtárodawny.

Oſtrowſcy támże w Sierádzkim Dom ſtárodawny.

Dom Ruſzockich támże ſtárodawny.

Dom Sliwnickich támże ſtárodawny.

Dom Kárſtich támże ſtárodawny.

Dom Kotowieckich támże ſtárodawny.

Gáleſcy Dom ſtárodáwny támże.

Rádliczcy támże Dom ſtárodawny.

Dobrowſcy támże w tym Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Nádſtáwſcy támże Dom ſtárodawny.

Woyſtawſcy támże Dom ſtárodawny.

Skulſcy támże Dom rozrodzony.

Kuchárſcy támże Dom dawny y rozrodzony.

Miláczewſcy Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Bobkowſcy támże w Sierádzkim/wſzyſtkie the Domy od Rádliczow dźielnicámi oderwáni.

Czáchárowſcy v Káliſzá.

Pieruczcy támże/Sokołowſkimi ſie przed tym zwáli.

Lobeſcy w Poznáńſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Soboczcy od Soboty Dom ſtárodawny.

Gotkowſcy w Poznáńſkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/byli trzey Bráćia wieku mego ludźie godni y záſłużeni Rzeczypoſpolitey/Piotr/

Bálcer/y Woyćiech. Bronowſcy

Bronowscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Brzozowscy ná Podláßu Dom stárodawny/ z ktorych był Andrzey Piſarzem wieku mego v Kśiążęciá Juriá/ w Roku 1578. Krzyßtoph Podkomorzym Podláſkim.

Laſkowscy z Wárßáwſkiego Powiátu Dom ſtárodawny.

Choieczcy támże Dom ſtarodawny/ był Máćiey Podſkárbim Liwſkim/ Moż ſławny y Zołnierz záſłużony Rzeczypoſpolitey.

Zdzenieczcy z Wárßáwſkiego Woiewodztwá Dom ſtárodawny.

Chyżánowſcy od Błonia Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Jankowscy z Mázowß Dom ſtárodawny.

Czepiele opowieda Epitáphium ná Zamku w Krákowie tymi ſłowy.

Omnibus hic vna iaceo priuatus in ora,
Nec aliud mea me quam benefacta iuuat.

Herb Korab/ á podpis Nicolaus Czepel,

W Gnieźnie Epitáphium opowieda Sliwnickie tymi ſłowy. Reuerendus Martinus Slivvnicki præpoſitus Poznanień Archidiaconus Gneznień iuris vtriuſq; Doctor, Mortuus Anno 1551. die octaua Auguſti.

§ Inßych Domow ieſt wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie ſtárodawnym Kolumná/ktory tu przyniesion z Włoch/ iáko o tym Káthálog doſtáteczńie świadczy/ vżywáli w Polu Czerwonym Kámiennego Słupá/ná wierzchu Koroná Złota. Potym tu odmienion tákiem kßtałtem/ miáſto Korony Báßtá/ mieniąc to być nie Kolumnę ále Roch/ ktorego ná grze v Száchow vżywáią/ y powiedáią być właſnie w Polßcze nádány. Piße Długoß o Przodkách że bywali loquaces, O ktorych przypátrzywßy ſię właſności Herbu czytáć będźieß.

Hatta vel Hanna, ták opowieda Káthálog/ Rebus humanis Vilibalino Archiepiſcopo Gnezneń, abſumpto Hatto genere, Italus ſubſtitus eſt Apoſtolica prouiſione, anno Domini 970. Vir grandeuus, ſenio & labore confectus, ſed exemplaris, ſedit in Sella Metropolica annis duobus, & anno Domini 971. Quarta Decembris apud Gneznam obdor-

miens in Domino, apud eandem Gnezneñ Eccleſiam recepit ſepulturam. Erat genere Nobilis de Familia Columnarum, venuſtatem in moribus & actibus ſuis oſtentans, ſumopere curans, vt ritus idollatricos Poloni prorſus, quibus à iuuentute inſueti erant à ſe abdicarent, in eius locum Robertus Italus de Familia Vitulorum ſuccedit.

¶ W Roku 1002. Thymotheuſſá Włochá tákże opowieda Káthálog Biſkupem Poznáńſkim / ktory tu był przyiechał po śmierći Jordaná / żył lat oſmnaśćie / vmárł Roku 1020. Od Benedyktá ſiodmego tego imieniá Papieżá był poſłan / po nim náſtał Paulinus Włoch.

Joannes Brigier w ſwoiey Kronice wſpomina Roſćiſłáwá Hrábie / w Roku 1238. dla tego / że był poſłan od Konradá przećiwko Litwie y Jácwingom / ktorzy Czerwińſki powiát mieczem y ogniem puſtoßyli. Ten Roſćiſław nie oczekiwáiąc drugich ludźi / z ktorymi ſie ná pewnym mieyſcu zíść miał / máiąc ſprawę o rownym Woyſku Pogan / vderzył ná nie / ktorzy zbrániáiącmu ſie dáć bitwy vſtępowáć poczęli / zá ktorymi on ochotnie náchodźił áż go przywiedli ná lud nie máły / ktory on obaczywßy / począł názad pretko vſtępowáć. A gdy nieſpodźiewáiąc ſie pomocy / z onymi ludźmi ſwemi vćiekáiąc / práwie ná ludźie przywiodł Pogány / ſpráwiwßy ſie ſpołecznie z nimi / porázili wßyſtkie ná głowę. Potym wźárćie od towárzyſtwá názwan był Pierzcháła / od onego vćiekánia / á tego pomienia że był Præfectus Ploceñ, de ea Familia quæ defert Columnam ſeu Rochum Scacalem pro inſigni, & ex inde nomen Familiæ ſuæ indidit, alij vocantur Pierzcháły / alij Rochowie / á primo parente Roch nominato,

Kátálog wſpomina Werneruſſá Biſkupem Płockim / ktory był wźięt z Skoláſtyey Płockiey / potwierdzon od Jároſłáwá Arcybiſkupá / tenże był zábit od Boleſty / Káßtellaná Wyſkiego / o Wieś Kárſko / o czym v Kromerá ták y v Miechowitey czytamy / ácz go ći powiedáią z Domu Roża / ále go w Kátálogu tey Fámilyey właſnie opowiedáią. Był wźięt Roku 1166. Zábit Roku 1170. Dniá czwartego Miesiecá Lutego / był wźięt po Alexándrze z Domu Dolegá / po nim náſtał Lupus z Domu Godzámbá.

Klemenſa Biſkupá Płockiego wſpomina Kátálog w Roku 1333. Był wźięt po Floryánie z Domu Brog / zá pánowánia Káźimierzá Wielkiego / przez Jániſłáwá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego poświecon / Zył ná Biſkupſtwie Lat dwádźieśćiá y cztery / vmárł Roku 1358. po nim náſtał Bernárdus z Domu Pobog.

Ständſłáwá Biſkupá Płockiego opowieda Kátálog / ktory ſie piſał de Gnatowicze / był wźięt z Ardźiekániey Płockiey / bedąc Podkánclerzym Kśiążęcia Semowitá / Obran w Roku 1425. Przeßkádzáli mu Synowie Kśiążęcy / Semowit / Wiádyſław / y Káźimierz / ále Oćiec iná czey niechćiał mieć / oni trzymáli ná Chryſtyná Nieborſkiego z domu Lubicz / ktoremu on potym zá vgoda poſtąpił Wieś / á on odſtąpił głoſow ſwoich. Był potwierdzon od Marćiná piątego tego Jmienia Papieżá / á od Woyćiechá Arcybiſkupá poświecon / Był tho Syn Mroczká Podſędká Sochácżewſkiego z Gnatowicz / był zwan Páwłowſkim / dla tego / że trzymał Plebánią w Páwłowie.

¶ Potłym gdy vmárł Semowit ſtáre Kśiąże wiecháli mu Młode Kśiążętá w Biſkupſtwo á dáli ná mieyſce iego Miſtrzá z Skárbimierzá Akádemiey Krokowſkiey / Doktorá y Kánonikà Krákowſkiego / wßákoż on potym doßedł ſwego mieyſcá / Zył ná Biſkupſtwie Lat cżternaśćie / Vmárł Roku 1449. Dwudźieſtego dźiewiątego dniá Kwietniá / pozywáiąc ſie / wiele był śrebrá poutrácał / ktorego był Przodek iego Jákub z Domu Serokomlá niemálo w Roſćiele Płockim zoſtáwił / po tym Ständſłáwie zoſthał Páwel Gíżycki z Domu Gozdáwá.

Wieku mego

Wieku mego były te Domy w tey Fámiliey ábo Herbie mo-żne y záſłużone Rzeczypoſpolitey/Naprzod Dom Leśniowolſkich á Obor-ſkich/iáko był tempore Auguſti Stániſław Leśniowolſki z Obor/Káſtel-lanem Wárſżáwſkim y Hetmánem Woyſká Polſkiego w Litwie fortunny y mężny/o ktorego znáczných poſługách w Hiſtoryey potym czytáć będźieß. Syn potym iego bywał Rotmiſtrzem zá pánowánia Auguſtá y Stephána Krolow. Sioſtrá rodzona iego á Corká tego Hetmáná była zá Stániſła-wem Lekowſkim podſkolim Ciechanowſkim/od ktorey zoſtał Syn ieden.

Mikołay Leśniowolſki był Káſztellanem Podláſkim/Stá-roſta Loſickim/w Roku 1583.

Oborſcy Dom támże w thym Kráiu możny y záſłużony Rzeczypoſpolitey/Mężowie wielcy z tego Domu bywáli. Był Jan ná Po-dolu Oborſki Mężem wielkiey ſławy/ktory z Pogany częſte á fortunne bi-twy miewał/trzymáiąc Zynkow/często ták on od nich iáko oni od niego w Torkmyßowych búndách do ſtołu ſiádáli/o czym pothym w Hiſtoryey mieć będźieß ßerzey.

Dom Ciecißewſkich ſtárodawny y znáczny/był wieku me-go Stároſta Grábowieckim Mąż záſłużony Rzeczypoſpolitey.

Dom Prußkowſkich ſtárodawny w Wárßáwſkim Powie-cie/y záſłużony Kśiążętom/co opowiedáią Liſty od nich nádáne/zwłaßczá Liſt Kśiążęcia Janá/ktorego maß ten ſens. In nomine Domini amen, ad Rei memoriam ſempiternam, &c. Nos Ioannes Dei Gratia Senior Dux Maſouiæ & Ruſsiæ terrarum, Dominus & Hæres, &c. Significamus omnibus & ſingulis, quod conſideratis & inſpectis, pronis ac fidelibus ſeruiciſs nobis per Nobilem Suantoslaum hæredem de Pruskovvo, fideliter exhi-bitis & impenſis, & in poſterum chriſto duce nobis & ſucceſoribus noſtris v-na cum ipſius poſteris eo celerius impendendis, promiſsorum meritorum ob reſpectum, villas ipſius ſiue hæreditatis Pruskovvo & Volicza, Peczicka vulgariter nucupatas, in diſtrictu Varſzauień ſitas, de iure Polonico in ius Teutonicũ quod Srzedskie dicitur trãsferimus. &c. Verum, quia pro ipſius modi donatione, incolæ ipſius ſiue inhabitatores villarum ipſius Pruskovvo & Volicza, Peczicka prædictarum, ſingulis annis perpetuisq; temporibus de quolibet manſo culto & poſſeſo, ad quodlibet feſtum Beati Martini Confeſ-ſoris & Epiſcopi venerandi, per ſex groſos prageñ nobis et ſucceſsoribus no-ſtris ratione annualis penſionis dare & ſoluere tenebuntur, in cuius recum-penſam volumus, qui incolæ villarum prodictarum, ab omnibus noſtris So-lucionibus, exactionibus, contributionibus, cenſibus, & ſpecialiter ab his que ſequuntur Sep, Obraz, Naraz, Porco, Vacca, Ariete, Pozevvne, Nieſtáne/pſarſkie/Sokolovve, Bobrovve, Przewod/Stroża/podymne/ & cæteris collectis grauaminibus & iuris polonicalis vexacionibus, &c. Támże mu y wiele wolności nádał/Datá Liſtu tego Roku 1456.

¶ Od tegoż Przodká wieku mego byli ludźie znáczni w tym Domu/iá-ko Woyćiech Archidiaconus Zauichoſteñ in Eccleſia Cracouień, Præpoſi-tus Eccleſiæ Collegiatæ omnium Sanctorum. &c. Y Stániſław Brát te-goż Probośczá Mąż godny/ktory ná dworze Janá Zamoyſkiego Ránckle-rzá y Hetmáná Koronnego ſie báwił.

¶ Od nichże Dźielnicámi oderwáne Domy/iáko Klebowſcy/Pogro-ßewſcy/Peczyczey/z ktorych był Erázmus Peczycki generalis ordinis mino-rum de obſeruantia, ácz to był Dom ieden y dźielnice iedney/thego potwier-dza Liſt rozdźielny Potomkow ábo Synow wyżßey pomienionego Swán-toſłáwá/od Kśiążąt Mázowieckich/pod pieczęćią Konrádá/Kázimierzá/ Boleſłáwá/y Janá/przed ktorymi Nobilis Petrus, Nicolaus, Ioannes Sa-ſsynus, & Andreas, germani de Pruskovvo, bráli te dźiały/Pruskovvo &

Krzeuianczyno in districtu Warsseuień sitæ, Petro & Nicolao ceserunt in perpetuum, Villæ vero & hæreditates, Wolicza, Klambouo, Iasienicza, y insse/Janowi/Sáśinowi/y Andrzeiowi. Data w Wárßáwie 14. Nouemb.

Dom Bruleńskich / opowieda Epitaphium ná Thumie w Pultowsku pisane tymi słowy. Nicolai Brulenski Episcopi Lacedemonień, Suffragani Ploceń. &c. Archidiaconi & Officiali Pultouień, hoc Saxo corpus tectum quiescit, anno 1546.

Myßczeńskie tákże / opowieda Epitáphium ná Grobie we Włocławiu tymi słowy pisane. Alexander de Myscźin, Artium liberalium sacræ paginæ & iuris Canonici profesor, Episcopus Margariteń, viuens sibi fecit. Quid Magistro prosunt Artes? quid Teologia? quid peritia iuris? quid iure præfuisse? quid ve Canonicari infula pontifici? quid sanguis nobilis vlli? omnia hæc pereunt præter amare Deum.

Dom Walewskich stárodawny / byli dwá Brácia rodzeni/ ktorzy mieli zá sobą Kośćieleckie Woiewodzanki Brzeskie / ktore byłá porodziłá Bochotnicka Woiewody Lubelskiego Corká z Domu Debno. Tym Walewskim były Imioná / Mikołay y Jákub zßedł niepłodnie / Mikołay zostáwił dwie Corce y Synà Adámá / ktory był wieku mego Káßtellanem Olbieskim / miał zá sobą Firleiowne Woiewody Ruskiego Corkę / z ktorą zostáwił Synow pięć y dwie Corce.

¶ Anná Siostrá rodzona tego Káßtellaná Olbieskiego byłá zá Wincentym Duninem z Yázdu / Stolnikiem Leczyckim / od ktorey Anná Szczawińska Káßtellankà Leczycka / Ochmistrzowa Krolowey Anny / Sochácżewska / Wárecżka / ic. Stárośćina.

¶ Helżbietá Siostrá iey byłá zá Janem Beldowskim / od ktorey Syn ieden został Jan.

Dom Lackich w Wielkiey Polßcże stárodawny / był wieku mego Mikołay Káßtellanem Kámieńskim / o iegoż Synà ktory iezdził w poselstwie / Naprzod sie Woynà z Inflanty wßczelá / iáko o tym ná swym mieyscu mieć będzieß.

Bálcer drugi Syn iego był Mężem vczonym / y drudzy brácia iego od pierwßey Zony zeßli.

Mikołay tegoż Káßtellaná Syn od Sepelborskiey / ktory był Mężem godnym / zostáwił Potomstwo.

Dom Kożuchowskich z Wárßáwskiego Powiátu / zowa ie Báboklickimi / pißą sie z Obor.

Dom Chráplewskich w Poznáńskim Woiewodzt dawny.

Dom Nadolskich w Ráwskim Woiewodztwie stárodawny / z ktorych Stániślaw w Krákowskiey Ziemi zostáwił z Kulanką z Domu Jástrzębiec Potomstwo Synà Páwłá.

Cioßnowscy w Mázowßu Dom rozrodzony. ic.

☞ **W roku 1518. kiedy Boná Corká Książęcià Janá z Forcyá Medyoláńskiego byłá przyniesiona do Stanu Małżeńskiego Zygmuntowi pierwßemu do Krákowá / Przyiechał był z nią tey Fámiliey Kolumnow / Prosper Kolumná / ktory był przednieyßym w tey Legácyey / Moż znáczny y rostropny / wßákoż po Koronácyey názad iechał znáczńie od Krolá y hoynie vdárowány.**

☞ **Tegoż Kleynotu vżywáią Prowánnowie / dawna á można Fámilià / in Taurino siue Pedemontano, wßákoż do niego przyieći z tey przyczyny ábo zasługi / O czym świadczy Iacobus Philipus Bergomensis.**

¶ **Marćin Piąty Papież tego Imienia / iádąc de Concilio Constan-**

tień do Táu-

tień, do Táurynu ábo Pedemontanu zſtąpił w Dom iednego Fámiliey Prowánnow/ ktorzy nosili zá Herb Máćice Winna/ tákim ſpoſobem iáko niżey obaczyß/ przy ktorey Grono Winá zielonego ná Polu Białłym. Ten Papież znáiąc wielką chęć onego Goſpodarzá/ chcąc mu to tákże chęćią remurare, ná wieczną pámięć/ vczyniwßy przemowę ozdobną/ wyſtawiwßy ſtárożytność Domu ábo Fámilieyiego/ tákże y znák Rycerſki/ ábo Herb ktorego zdawną vżywáli/ powiedáiąc/ że Vitis ieſt od ſámego Bogá Herb robiony/ ktory ad lætitiam hominis ſprawić raczył/ o ktorym Auguſtyn świety powiáda/ że ieſt Mater omnium naſcencium & remedium triſtitiæ.

¶ Wßákoż iż potrzebuie pilnośći ludzkiey y pomocy/ áby tym buyniey roſło/ dawáio mu podporę/ á ták náznák wieczny tey chęći ktorąm poznał w Domu twoim/ ią wieczną przyiaźń chcę zoſtáwić/ áby Vitis miáłá podporę ſwą/ Kolumnę do niey przydawam/ y zá Confratrá cię ſwego y Fámiliey ſwey y Potomſtwo twoie wiecznie przymuię. Czego wdzięczen będąc Prowánná/ on ſtárodawny Szlachćic in Taurino vel Pedemontano, ná przednieyßym mieyſcu poſtáwił Kolumnę/ przy ſwym Herbie/ ktorego áż po ten wiek tákimże kßtałtem vżywa Potomſtwo iego Kolumny w polu Czerwonym/ á Winney Máćice zieloney w polu Białłym.

Tegoż Herbu álbo Fámilyey/ zá pánowánia Krolá Zygmuntá Auguſtá/ y Mátki iego Bony/ przyiechali do Polſki dwá Mężowie Brácia rodzeni/ Synowie Wilhelmá Prowánny/ Troian y Proſper/ ieden po drugim prętko/ ktorzy tu ſobie te Kráie v podobawßy/ dobrą ſwe Oyczyſte poprzedawßy/ w onym Páńſtwie/ pieniądze nie máłe z ſobą przywieźli/ y máiętuości znáczne pokupili/ o czym niżey czytáć będzieß/ w Domiech Zacnych ſię pożeniawßy/ Potomſtwo zoſtáwili.

¶ Tychże Krol Auguſt wyżßey pomieniony w Roku 1557. Incorporował do Korony/ y rowną im wolność we wßyſtkim z Rycerſtwem Polſkim nádał/ nád to/ do Herbu ich ſtárodawnego przydał Orłá Białłego w polu Czerwonym/ ták właſnie iáko go Krolowie y Kroleſtwo vżywa/ ktory/ Herby ich ſtárodawne Kolumnę y Máćice Winną w pierśiách okrywáć ma/ co ſam ten Liſt czytáiąc doſkáteżnie zrozumieß/ ktorego ieſt ten Sens.

In nomine Domini amen. Sempiterna & perpetua eſto huius quod infra ſcriptum eſt memoria. &c. Nos Sigiſmundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, nec non terrarum, Cracouiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ. &c. &c. Et ſi virtus ſe ipſa contenta eſt, & qui illa prædiți ſunt, nihil ſibi ad bene beateq; viuendum deeſſe arbitrantur, neq; haud vllã mercedem á quoquam expoſcunt, vt virtutem amplecti pergant, aut ſi vel maxime contemnantur, vel indignius tractentur, ab inſtituta vitæ rationæ amplectendaq; honeſtate deſiſtunt. Fit tamen in omni bene conſtituta R. P. vt in quibus præ cæteris virtus elucere atq; inſignis viſa eſt, iſ (ſiue quod bene de R. P. & humana ſocietate merentibus gratia refferenda eſt, ſiue quod multitudinem præmijs quaſi quibuſdam illecebris, ad virtutis colende ſtudium inuitari accendiq; oporteat) & alia quidem nonnulla præmia ferãt.

Et inprimis

Et in primis honorificis de se Principum testimoniis, nõ solum apud eos quibus noti sunt, sed magis etiam apud posteritatem valituris decorentur, idq; beneficij non ab vno in nonnullos, sed à pluribus Principibus, vti cuiusque virtus pluribus cognita & perspecta est conferi consueuit. Hinc orta sunt Insignia, hinc manarunt imagines, vt videlicet cuius singulari virtuti testimonium eiusmodi á Principe datum esset: His præcipuis quibusdam imaginibus & insignibus adeptis, illis publicè defferendis, ab ignaua & inerti multitudine segregatus, alio q; antea loco haberi, & nobilis hoc est virtute sicut præditus esset, ita clarus esse inciperet: cuius modi hominum exemplo cum cæteri ad virtutem eniterentur atq; contenderent: certum ordinum discrimen inuentum est, vt alij huius alij illius ordinis esse censerentur, hoc maiores nostros, diuos Poloniæ Reges factitasse accepimus, hoc & ipsi cum alias non inuiti imitati sumus, tum uero nunc perq; libenter facimus.

Quoniam enim Generosi, Troianus, quo in Italicis Epistolis â Secretis vtimur, & Prosper Prouannes, Fratres germani Adolescentes, apud Taurinos siue Pedemontanos ex Nobili clara, & in primis vetusta, beneq; semper & de R. P. & de Principibus suis mereri solita, Equestris ordinis Familia nati, magna ætatis suæ parte in nostra & Serenissimæ dominæ Matris nostræ aula, atq; famulatu honeste laudateq; cõsumpta auitaq;, & veteri virtute sua nobis comulate probata, in Regnum nostrum reliquæ vitæ hic transiendæ animo comigrarunt. Visum est nobis esse faciendum (non quod illis quidq; ad veterem & satis per se claram generis nobilitatem addendum putaremus, sed vt in gratia illos apud nos esse testaremur, vtq; ne deteriore quam cæteri in Regno nostro Nobiles condicione essent) vt & ad veteres Familiæ illarum imagines aliquas adderemus, & imunitates illis ac prærogatiuas, quas ordo equestris apud nos habet, donaremus. At quod ad imagines attinet, suas illi veteres tales habent, Campi spacium lineis duabus rectis sese per medium secantibus, angulosq; pares & quatuor quasi arcas minores efficiẽtibus, atq; coloribus albo & rubeo distinctũ, in quibus quidem areis duæ sunt Columnæ siue Statuæ coronatæ, colore quasi glaciali per transuersum sibi è regione respondentes, atq; eæ quidem rubentes campi partes occuparunt: Reliquæ duæ areæ quæ albæ sunt, propagines habẽt surculis inde enascẽtibus, & pampinis qui viuam vestiunt iucunde luxurãtibus, hæc omnia Galea ferea aperta, Galeam aut ipsam, Corona cum Statua coronata, sed longe q; aliæ minor & tanquam criste loco eminens surculis & pampinis, ab immo ad summũ aliquocies quasi præcincta occupauit.

NOS autem eis, quas supra cõmemorauimus causis adducti, Aquillam illis Albam in rubentis campi spacio, cum rostro & pedibus auratis consistentem, quæ Regni nostri insigne, ita addimus, vt duas illas Statuas coronatas, duasq; propagines, quales ab antiqua vsq; Maiorum suorum origine, Familiæ suæ insignæ & monimentum illos habere scripsimus, Aquilla nostra in pectore & quasi corporis sui torace contineat. Supra Aquillam vero Galea illa aperta coronata sit, illamq; Columnam coronatam cristæ quasi loco eminentem retineat, quomodo scilicet solerti atq; industria pictoris manu vides esse depictũ, ac imagines quidem illorum & tocius illorum Familiæ & posteritatis deinceps tales esse volumus, in quibus vtendis eam liber-

tatem habebunt, quam in ſuis antiquis vtendis adhuc habuerunt, quamq; Nobiles Regni noſtri in ſuis habent: Immunitates etiam & prærogatiuas, libertatem, cæteraq; omnia quæ in noſtris Equeſtris homines, vel à diuis maioribus noſtris, vel á nobis ipſis, virtute & meritis adepti ſunt: Itemq; iura, leges, aliaq; eiuſmodi omnia, ſupra memoratis Troiano & Proſpero Prouannis, totiq; illorum Familiæ & poſteritati, cum Nobilitate Regni noſtri cõmunia & paria eſſe volumus, ita, vt iam deinceps tam etſi aduene ſint, non p externis tamen hominibus, ſed pro domeſticis, & quod ad leges ac libertates attinet, pro Polonis Cenſeantur. Quod vniuerſis & ſingulis Regni noſtri, prouinciarumq; noſtrarum hominibus, præcipuæ vero ex nobili ſanguine procreatis, tam priuatis quam cum poteſtate exiſtentibus, publicoq; adminiſtrationis ſeu præfecturæ & dignitatis atq; honoris cuiuſcunq; munere fungentibus denunciamus, notumq; & teſtatum eſſe volumus atq; mandamus & edicimus, vt exemplo noſtro Adoleſcentibus modo memoratis, fauentes ſe & benignos præbeant, haſq; litteras noſtras, firmas, ratas, & inuiolatas, pro ſe quiſq; conſeruent, conſeruariq; curent: Quod vt illis firmius ac certius eſſet, vtq; tanta horũ omniũ (quemadmodũ eſſe oportet) ſempiternis temporibus eſſet autoritas, litteras haſce noſtras ipſis ſubſcripſimus, & ſygillo noſtro obſignari curauimus. Datum Varſſouiæ in Comitijs Regni Calendis Ianuarij, anno poſt Chriſtum natum 1557. Regni vero noſtri 27. Præſentibus, Reuerendiſsimo & Reuerendis in Chriſto Patribus Dominis, Nicolao Dzierzgovvski Archiepiſcopo Gneznen, Legato nato & Regni noſtri Primate, Andrea Zebrzidovvski Cracouien, Ioanne Droievvski Kuiauien, Andrea Czarnkovuski Poznanien, Andrea Noſzkovvski Ploc en, Stanislao Hoſio Varmien, Ioanne Dziaduski Præmislien, Iacobo Vchanski Chelmen, Epiſcopis. Necnon Magnificis, Generoſis, & Venerabus, Ioanne Comite in Tarnovv Caſtellano Cracouien, & Exercituum Regni noſtri ſupræmo, ac Strien, Lubaczouieñq; Capitaneo, Stanislao Comite in Tenczin Cracouien, & Lublinen, Belzen, Vrzędouieñq; Capitaneo, Ianuſio Latalski Comite in Labiſſn Poſnanien & Sluchouien Capitaneo, Spitkone Iordan de Melſtin Palatino Sendomirien ac Præmislien Camioneceñq; Capitaneo, Martino Zborovvski Calisien & Odolanouiẽ, Szidlouiẽ, Stobniceñq; Capitaneo. Ianuſio de Koſczielec Siradien, & Maioris Poloniæ Generali, Naklenſisq; Capitaneo. Luca Comite in Gorka Brzeſten & Buſcen, Gnezneñ, Coleñq; Capitaneo. Nicolao de Sieniaua Ruſsiæ & Exercituum Regni noſtri Campeſtre, ac Halicziẽ, Colomiẽq; Capitaneo. Ioanne de Mielecz Podoliæ, ſupræmo Marſſalco, ac Grodẽ, Chmielnicẽq; Capitaneo, Ioanne de Dębrouicza Belzen, & Capitaneo Cazimirien. Stanislao Lavvski Mazouiæ, Aadrea Sierpski de Gulczeuo Rauen, & Capitaneo Plocen, Ioanne à Dzialin & in Bratian Culmen, & Capitaneo Lipnicen, Palatinis. Stauislao Maczieiovvski Sendomirien, Curiæ noſtræ Marſſalco, ac Lublinen, Zauichoſtẽq; Capitaneo. Eraſmo de Kretkovv Gneznen, & Capitaneo Piſdren. Ioanne de Sluzeuo Brzeſten. Stanislao Herbort de Fulſtin Leopolien. Floriano Zebrzidovvski Lublinen. Ioanne Lutomierski, Rauen, Curiæ noſtræ Theſaurario, Burgrabio Cracouien, & Radomiẽ, Lencicieq; Capitaneo. Valentino Dębienski Sandecen, & Capitaneo Chęczinen. Sebeſtiano de Mielecz Vislicen. Stanislao de Tarnovv Zauichoſtẽ, Regni noſtri Theſaurario, ac Siradien, Oſtrzeſſouienq; Capitaneo. Ioanne Sirakovvski Lęden, & Capitaneo Prædecen. Andrea Bzicki Chelmenſis. Martino Zborovvski Krziuinen. Stanislao Wolski de Podhaycze Brzezinen. Nicolao Łącki Camenen. Stanislao Dunin de Viazd Inovvlodenſis. Nicolao Radzieiovvski Goſtinen. Georgio Iezovvski Varſſeuien. Valentino Nadarzinski Viznen. Stanislao de Vola Raczięznen. Paulo Garuaski Sieprcen. Ioanne Varſſeuicki Viſſegradien. Arnolpho Vchanski Zakroczimen, &

kroczimen,& Capitaneo Viſſegradien. Ioanne Koſika de Stimberk Gedanen, Terrarum Pruſsiæ Theſaurario, ac Pucen, Derſouiēcꝫ Capitaneo, Caſtellanis. Ioanne Ocieski Regni noſtri Cancellario, ac Cracouien, Sadecen, Olſtinencꝫ Capitaneo. Ioanne Przerębski, Regni noſtri Vicecancellario, Decano Cracouien, Gneznen, Vilnen, & Sancti Floriani in Clepars Præpoſito, & omniū Terrarū nuncijs. Nicolao Trzebuchovvski, Cubiculi noſtri præfecto, Burgrabio Cracouien, ac Brzeſten, Lelouiencꝫ Capitaneo. Sigismundo Ligęza, Pocilatore Regni noſtri, & Leopolien, Crepicen, Tiſovviecencꝫ, Capitaneo. Stanislao Myſzkovvski de Mirovv Inciſore Regni noſtri, & Margeburgē Capitaneo. Alberto Kriski Succamerario Plocen, & Dobczinē Capitaneo, & Secretarijs noſtris, & alijsꝫ plurimis fide dignis, circa præmiſſa exiſtentibus. Datum per manus Magnifici Ioannis Ocziesski, Regni noſtri Cancellarij. &c. Sincere nobis dilecti.

Sigiſmundus Auguſtus Rex.

☞ Z tychże iednemu Prowánnow ſtárſzemu Troianowi ten Krol wyżſzey pomieniony w Roku 1558. dał Wieś Letkowice w Krákowſkim Woiewodztwie/ y Summę ná niey dwá Tyſiącá złotych feudalis donationis titulo, perpetuæ & in æuum. O czym Liſt ten dawa doſtátecżne świádectwo tymi ſłowy.

IN nomine Domini Amen. &c. Nos Sigiſmundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, necnon Terrarum, Cracouiæ, Sendomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ. &c. Significamus. &c. &c. Quod cum Generoſus Troianus Prouanna, Secretarius noſter, hanc animi ſui promptitudinē erga nos oſtenderit, vt relicta Patria, ac nobiliſsimis parentibus ſuis, hic in Regnū noſtrum cum fratre ſuo Proſpero, & facultatibus ſuis ſe contulerit, municepſcꝫ Regni noſtri factus, ius eius & vniuerſæ nobilitatis conſecutus ſit, ſeruitutemcꝫ primum Sereniſsime Parenti noſtræ, deinde nobis fideliſsimā iam per annos decem nouem in Secretarij officio præbuerit, ac in omnibus, vt nobilem ac honeſtū virum decet ſe geſſerit, ipſi, & legittimis eius ſexus maſculini ſucceſſoribus, villam noſtram Letkouice, liberam, nulli obligatam nec impignoratam, in terra Cracouieñ & diſtrictu Proſouieñ ſitam, cꝫ is iure vitalicio á nobis datum hucuſcꝫ obtinuit, damus, donamus hiſce litteris noſtris perpetuæ & irreuocabilis feudalis tamen donationis titulo, cum omnibus iuribus & iuriſdicionibus. &c. &c. Et cum omni iure, dominio & proprietate: nec non iure patronatus ſeu præſentandi noſtro poſsidendam: quin & dandam, donandam, vendendam, permutandam, alienandam, & in eos quos voluerit, vel legittimi eius ſexus maſculini ſucceſſores voluerint vſus conuertendam, modo tamen Sereniſsimorum ſucceſſorumcꝫ noſtrorum conſenſu ante omnia implorato. &c. &c. Data Liſtu w roku 1558.

J Tenże Troian Prowánnā miał zá ſobą Mogilnicką z Domu Wrzeby/ z ktorą zoſtáwił Synā Abráhámá Prowánne/ Adoleſcentem Nobilem, y dwie Corce. Bárbárę Koryćińſką/ Białłaglową wſzyſtkich cnot dobrych pełną/ byłá to táka Białłaglowá ſłáchetna/ że iey własnie mogł rzec dobra Zonā. Gdy iey Synaczká máluczkiego Mámkā nie obyczáynie vdusiłá/ w Roku 1583. á poſtrzegſzy tego vſłá w nocy ábo ráno wſtawſzy/ oná poſłáłá zá nią ſługę pewnego/ oſtrzegáiąc ią/ áby ſię zágniewánego Małżonká iey á Páná ſwego ſtrzegłá/ rzeczy iey własne wyſłáłá. Z tąd tu możeſz wielką dobroć/ wielkie bacżenie obaczyć/ żáloſną bárzo bedąc/ ſamego Bogá tylko każni przypiſowáłá/ nie oſpáłości áni niedbálſtwu niewiáſty oney/ ochrániáłá Małżonká ſwego áby zá żalem nieprzyſzedł do wielkiego grzechu/ vyſrzawſzy one niewiáſte áby iey był ſtráćić nie kazał.

J Druga Corká tegoż Troianá Prowánny Nekándżina ábo Trepczyna/ cnotą y dobrocią Sieſtrze rowna.

Proſper Pro

Prosper Prowánná Stárosthá Bedźińſki / Brát Rodzony młodßy Troianow / Vir de R. P. bene meritus, ktory skárbu Rzeczypospolitey w Zupách Wielickich y Bocheńſkich wiele przyczynił / o czym świadczy List Krolá Stephánná tymi słowy.

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Significamus noſtris hiſce litteris vniuerſis & ſingulis quorum intereſt: Quod quemadmodũ antea in conferenda Generoſo Proſpero Prouannæ, Capitaneo noſtro Będzinenſis, Salinarum Cracouienſ: adminiſtratione, qua tunc Magnificus Hieronymus de Buzenin, Theſaurarius Regni noſtri, vltro coram nobis ceſerat, non aliud quidpiam fueramus ſequuti aut ſpectauimus, quam fidem ipſius erga nos, præſtanſq; ac ſingulare ingenium, ita cum hoc tempore rationem de peccunia nobis contractus, eiuſdem nomine debita apud nos faceret, planè nobis conſtitit, cum opinione atq; ſpei noſtræ non modo cumulatæ reſpondiſſe, ſed ſupperaſſe etiam & enim quod ad fidem attinet, ita etiam nobis comprobauit, vt non ſolum ſatisfecerit contractui nobiſcum inito, verum etiam productis apud nos adminiſtrationis ſuæ regeſtris, verè ac ſincerè, lucri quantitatem & rationes omnes ſalinarum earundem nobis comonſtrauit, lucrum etiam ipſum arbitrio noſtro ſubiecerit. Porro ingenij ac ſolercij vim, vel ex eo perſpicere nobis licuit, quod & multa ad augenda Salinarum commoda ſumma cum ratione inueſtigaſſet ac inſtituiſſet, & reditus earum fere duplicaſſet. Ad extremum vero talem ſe erga nos exhibuit, vt cõmonſtrata nobis non exigua lucri vnius tantum anni ſumma, & quid præterea conſequentibus deinceps annis ſperandum ſibi foret, tamen & contractum triennalem nobis nulla compendij ſui ratione habita vltra iam ex nunc remiſerit & ſuaſerit, præterea, vt omiſſa locatione ita adminiſtrationem earundem Salinarum inſtitueremus, vt omnis ipſarum ratio in noſtra eſſet diſpoſitione, qua propter nos hoc tam promptum illius ſtudium benigne complexi, acceptaq; ab eo ceſsione de contractu nobiſcum inito: cũ demũ ſedulo apud nos cogitaremus, cui potiſsimum ſumma adminiſtrationis in Solinario iſto negocio comitteremus, & quem nam præfectum earum conſtitueremus, nullatenus ab eodem ipſo Proſpero Prouanna diſcedendum nobis eſſe putauimus: Cũ em̃ vltra fidem atq; ſtudium illius erga nos, quod ſummo eſſe cognouimus, vltro etiam ingenij ac ſolerciæ vim, vſus quoq; & cognitio rationem eiuſdem negotij acceſſerit, neminem fore putauimus, qui ad eam rem ſit ipſo vel aptior vel magis idoneus: itaq; cõtractu quem antea cum eo feceramus, abrogato ipſi denuo Salinarum prædictarum adminiſtrationem, ſeu præfecturam ad manus (vt dici ſolet) fideles conceſsimus & cõtulimus, cõmendamuſq; & conferimus litteris hiſcæ noſtris hac nimirum ratione, vt vltra dieria & auenam quæ zupparío dari ſolent, etiam ſalarium duorũ millium florenorum annuatim habeat conſtitutum. Et præterea quoniam anno præterito vltra impenſas domeſticas ac montanas collecta ſit ab eo octuaginta millium florenorũ ſumma. Futurum autem exiſtimat, vt adhibita diligentia ac ſedulitate, rationibusq; ſalinarijs conſtitutis annis ſequentibus maior & amplior ſumma colligi poſsit: ideo vt magis etiam ipſe eidem negocio inuigillet, quidquid vltra prædictam octuaginta millium florenorum ſumma deductis & exceptis, impenſis domeſticis ac montanis (quibus etiam ſalarium ac dieria Zuparij includi debet) collectum ab eo fuerit, eius pars dimidia anno proxime ſequenti, hoc eſt, primo poſt ſuſceptam adminiſtrationem: alijs vero deinceps annis pars decima ipſi cedere debebat, &c. &c.

¶ Tenże to Prosper Prowánná z Jerzykowicowną Stárosty Mielnickiego y Losickiego Corka z Domu Leliwá zostáwił Synow dwu / ná ten czás minorenes, Oktáwianá y Sámuelá / ktore ná náukách wyzwolonych chował w opcych Kráinách. Corki dwie / Bárbárę y Bonę.

¶ Wiecey Potomstwá w Polßcze wieku mego tego Kleynotu nie było/ktory własnie tym samym Prowánnom należy.

O kleynocie Bończa

alias Jednorożec/ktory tu przyniesiony z Włoch do Polski/ná ten czás gdy wiárá Krześćiáńska naprzod kwitnoć poczełá/ma być Biały w Polu Błękitnym/ktorego własność obaczywßy/czytáć będźieß o Przodkách/tákże o Potomstwie ktore znáć mogę w thák ßerokim Krolestwie.

☞ W Roku po Narodzeniu ná świát Synà Bożego 994. Klemensa Włochá Biskupem Krußwickim opowieda Kátálog/od Benedyktá Papieżá siodmego potwierdzon/w Smogorzowie pochowan/ Długoß piße/żeby in Villa Kyczow/ten był wźięt po Lucydusie/ktory nosił Głowę Końską w Mieśiącu Białło ná Czarnym Polu. Po nim nástał Laurencius támże rodem z Włoch/o ktorym piße/ żebyl de humili stirpe.

Długoß też opisuie przodká Herbu tego nazwiskiem Mierzb/ktoryby miał tu záiechác był naprzod z Biskupem Prokulfem ná Krákowskie Biskupstwo/y tenże Brátu swemu Klemensowi do tego mieyscá pomogł zá przyczyną Páná swego/ktory był przyiechał w Roku 988.

¶ Tenże Mierzb miał znáczne opátrzenie od Mieczysłáwá naprzednieyßego Krześćiáńskiego Monárchy/potym gdy Brát iego zostal Biskupem Klemens/przy Kluczu Kozłowskim miał znáczne máietnośći blisko Czerwieńskà/ieśliż od Biskupá/ieśliż od Xiążęćiá/ non constat, iednák the Wśi ktore tám zákładał/od Herbu Bończa to nazwisko áż po ten czás máią/y Szlachtá Bonieczcy/ktorych iest Dom rozrodzony/te° Herbu vżywáią.

¶ Tegoż to Mierzbá dwá Synowie byli Kánonikámi Krákowskimi/ktorzy śie pisali de Wśćieklicze/ktorych Kátálog dowodnie Imioná opowieda/Mikołay y Boguß/w Roku 1061.

¶ Listy dawne Klaßtorne opowiedáią Boguslaum Comitem de Wśćieklicze/w Roku 1100.

¶ Od tychże Przodkow Dom znáczny y możny w Rusi Fredrow R. P. zásłużony/ktorych rozmáite scriptá znácznie opowiedáią/pisali śie z Niznowá/ktorym oni Krolowie waleczni/gdy posiádáli Xięstwo Ruskie/dawáli Zamki przednieyßе/y Gubernatory ich onych Kráin czynili.

¶ Był v Kázimierzá Wielkiego Marßałkiem Dobiesław Máż they Fámiliey w spráwách Rycerskich dobrze ćwiczony/ktory spráwy Dworskie sodzac/vprzykrzył śie Niemcowi iednemu/ktory też był Mężem znácznym/y w łáśce Kázimierzowey/á vśáiąc łáśce Krolewskiey/lekce sobie poważał łáśkę Dobiesławowę/áż śie nań y dobroni porwał. Dobiesław prętko broń iego podbieżawßy/złamał ábo oń stłukł/támże on Niemiec wołał/ Fryd Her/ Fryd Her/ Fryd Her/ Z tegoż był názwan Dobiesław od wßystkich Fryder/ Aż Fredrowie potym Potomkowie iego.

Jan Fredro pisał śie z Niznowá/był Woiewoda Ruskim w Roku 1496.

Andrzey

Andrzey w tymże wieku Fredro był Woiewoda Podolskim y Stároſto Kámieniecklim.

Fráńciſzek Fredro/ktory Zamku Lubaczową Tátárom obzonił/ był Mężem wieku náſzego ſławnym/zoſtáwił z Derſzniakowną z Domu Wreby/ alias Korczák/ to Potomſtwo.

Stánisłáwá Woyſkiego Sámborſkiego/ kthory z Dobrácżeńſką zoſtáwił Wálentego Fredrá/ Podczáſzego Przemyſkiego/ dobrego y roſtropnego Mężá y ſługę Rzeczypoſpolitey/ktory z Jágnieſzką Skorućianką Symoná Skoruty Corką z domu Wreby zoſtáwił Potomſtwo/iáko znácznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/toć ſie potym w Hiſtoryey pokaże.

Andrzey Syn tegoż Stánisłáwá/ Máż dobrze Rzeczypoſpolitey záſłużony/zoſtáwił cztery Corki/ Anne Jáſkmánicka Piſarzowa Ziemſka Przemyſka Zophia Krásicka Woyſka Przemyſka/ Kátárzyna Woiakowſka/ y Helżbiete Pelczyna.

Jan Syn Fráńciſzkow wtory był wieku náſzego Káſztellanem Sánockim/był Máż ſtáteczny/ w ſpráwách powáżny y záſłużony Rzeczypoſpolitey/zoſtáwił z Pákoſzewſką dwie Corce/Anne Pieniążkowną z Kruſzkowey ſie piſzą ná Prochniku/ y Dorote.

Jerzy Syn trzeći Fráńciſzkow Woyſki Sámborſki/był tákże Mężem Rzeczypoſpo: záſłużonym/ zoſtáwił Potomſtwo z Stádnicką.

Dom Sulikowſkich ſtárodawny/ z ktorego Demetrius wieku mego był Mężem Rzeczypoſpolitey zaſłużonym/ czás długi v Krolow/ Zygmuntá/ Auguſtá/ Henryká/ y Stephána/ Sekretarzem bedąc/ w poſelſtwách był ſyłan do roznych Kráin/ Krolow y Kſiążąt. Był potym Arcybiſkupem Lwowſkim po śmierći Jana Sienieńſkiego/ vczony y przykłádny Biſkup.

Strzeſzkowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie/ o ktorych powieda Epitáphium piſane w Koſćiele v Bárnádynow tymi ſłowy.

¶ Tu leży pochowány w tym Grobie podla tego Filaru z Dźiádem y z Oycem ſwym/Szlachetnie Vrodzony Stánisław Strzeſzkowſki z Zochowá/ w Koſzycách y Strzeſzkowicách Dźiedzic/ Chorąży Ziemie Lubelſkiey/ máiąc wieku trzydźieści Lat y trzy/ Vmárł dźieśiątego dniá Mieśiącá Wrześniá/ Roku Bożego 1577.

Dom Sienickich w Chełmſkiey Ziemi ſtárodawny y Rzeczypoſpolitey záſłużony.

Dom Oſmolſkich w Lubelſkiey Ziemi ſtárodawny y znáczny/ był wieku mego Jan ktory to ſobie wźiąwſzy zá krzywdę/ że mu kwoli Krolá nie obrano/ wyiechał z Polſki/ wiele pieniędzy z ſobą wywiozł do Niemiec/ Więcey á niż przez oſmdźieśiąt tyśięcy Talerow gotowych/ y thámże zoſtáły.

Dom Zołkiewſkich/ ktore Rádwánámi zową w Chełmſkiey Ziemi/ znáczny/ y dla ſpraw Rycerſkich ſławny.

Dom Srzebieckich w Beſkim Woiewodztwie/ w Kraſnoſtáwſkim Powiećie ſtárodawny.

Dom Tomaſzewſkich w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ w ſpráwách Rycerſkich Mężowie bywáli znáczni/ iáko opowieda Kázimierzá Jágiellowiczá Krolá Liſt przypowiedny Jákubá Tomaſzewſkiego Rotmiſtrzá tymi ſłowy.

CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Ruſsiæ, Pruſsiæ, &c. Dominus & hæres. Significamus tenore præſentiū, quibus expedit vniuerſis, quia Generoſos, Nobiles ac Famoſos, Iacobum

Thomaſſevvski, Mathiam Zamoyski, & Nicolaum Streykovvski Rotmaiſtros, cum ipſorum Comitiua ac ſocietate, ad quartale anni in ſtipendarios ac ſeruitores noſtros ſuſcepimus per præſentes, vt ſuper huiuſmodi quartale anni, ipſis & eorũ cuilibet ſuper quẽlibet equum per decem florenos Hungaricales dabimus in effectum, ſtamuſq; illis pro captiuitate & damnis, quæ in ipſis ſeruiciis noſtris iuſtẽ & legittime ſecundum modum ſeruilium perciperint, & hæc ipſis & eorum comitiuæ in verbo noſtro Regio ſoluere permittimus & explere, in caſu vero quo præmiſſa non expleremus, ex tunc habebunt plenariam & omnimodam facultatem nos admonendi, nec non ſeruitia huiuſmodi in nobis more ſeruitium repetendi, harum quibus ſygillum noſtrum eſt ſubimpreſſum teſtimonio litterarum. Datum Cracouiæ Feria tertia in craſtino Beatæ Magdalenæ, Anno 1471. Ad Mandatum Domini Regis.

Od thegoż Przodká wieku mego był Jákub Tomaßewſki Stároſta ná Teczynie y Moráwicy/ Máż godny/ ták wpráwie Rzeczypoſpolitey biegły/ iáko y w innych potocznych/ tego pilnośćią y dozorem Zamek Teczyn ozdobnie z Murowan y náprawion/ dochody włości Zamku onego znácznie przymnożone/ zoſtáwił z Piſarſką z Domu Srzeniáwá potomſtwo.

Dom Chárleſkich w Lubelſkim Woiewodztwie/ ktorzy z tymi Thomaßewſkimi iedney dźielnice byli/ y własni ſą Tomaßewſcy/ tych było wieku mego Bráćiey pięć/ iáko Jan/ ktory v Bony Krolowey był Kuchmiſtrzem/ był Mężem znácznym.

Mikołáy Brát iego ktory ſie ná Wołyniu ożenił z Lubicką/ zoſtáwił Synow cżterech/ Corek trzy.

¶ Janá/ ktory multorum hominum mores vidit, w Domu Rákuſkim cżás długi ſłużył/ naprzod Krolowey Kátárzynie/ potym ſynom Ceſarſkim/ w iezykách/ Láćińſkim/ Włoſkim/ Hiſpáńſkim/ Niemieckim/ bene peritus.

Symon Brát iego/ ktory cżás niemáły Krolowi Fráncuſkiemu ſłużył/ tákże w roznych iezykách był biegłym/ w Láćińſkim/ Włoſkim/ y Fráncuſkim/ ten przyiechawßy do Oyczyzny/ obroćił ſie do Dworu/ był przy Janie Zamoyſkim Hetmánie y Kánclerzu Koronnym/ Roty znácznie wodźił Pieße/ w potrzebách znimi bywał/ począwßy ode Gdáńſkiey/ áż przez wßyſtkie Moſkiewſkie/ O czym potym w Hiſtoryey mieć będźieß.

N. Chárleſki Striy tych pomienionych/ był Chorążym Kijowſkim/ ten z młodych lat ſwoich záwße ſie ná Dworzech Krolow Polſkich báwił/ á potym Zolnierſką ſłużąc/ w tychże ſie tám Kráiách ożenił/ y Potomſtwo zoſtáwił.

Sebeſtyan Chárleſki był v Krolowey Kátárzyny Podczáßym/ tych pomienionych cżwarty Brát.

Jerzy Chárleſki Piaty Brát tychże pomienionych/ ktorego Syn Andrzey zoſtał y Corká Zophia Potomki.

Dom Chmieleckich w Przemyſkiey Ziemi ſtárodawny y záſłużony Rzeczypoſpolitey.

Dom Bráćieiewſkich ſtárodawny w Przemyſkiey Ziemi/ byli trzey Bráćia wieku mego Mężowie rzadni.

Jżyczcy w Lubelſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Skokowſcy támże Dom ſtárodawny.

Chroſćieiewſcy w Sedomierſkim Woiowodztwie/ w Rádomſkim Powiećie Dom ſtárodowny.

Klonowſcy támże od Ráwy Dom ſtárodawny.

Piorowie

Piorowie z Belskiego Woiewodztwá.
Kárgowscy z Mázowß w Mláwskiem Powiećie.
Szerzeńscy od Biecżá w Krákowskim Woiewodztwie.
Wáśniewscy w Mázowßu z Mláwskiego Powiátu dom rozrodzony.
Sochowie w Sedomierskiem Woiewodztwie.
Rutkowscy w Mázowßu Dom rozrodzony.
Skoczewscy w Mázowßu w Ciechánowskim Powiećie/z ktorych wieku mego był Szczęsny Kánonikiem Wárßewskim/Káznodzieią y Spowiednikiem Krolowey Anny Zygmuntá Pierwßego Corki.
Lukaß Brát iego Kánonikiem Poznáńskim.
Jádam Brát ich rodzony zostáwił Synow trzech/Szczęsnego/Jedrzeiá/Jákubá.
Woyćiech cżwarty Brát ich rodzony rzeczony Rosa/wßystko Mężowie cnotliwi y żywotow pobożnych byli wieku mego.
Pokrzywnicscy támże dom rozrodzony w Ciechánowskim Powiećie.
Románowscy támże Dom rozrodzony.
Postruscy támże w Ciechánowskim Dom rozrodzony.
Wielgowie Dom rozrodzony.
Bártoßewscy z Prus z Chelmskiego Woiewodztwá.
Bukowscy z Mláwskiego Powiátu Dom rozrodzony.

¶ Inßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie dawnym w Polßcże ktory z Wloch ábo z Fráncie y przymesion/zwano y zowo przodki Herb tego Krucżynámi wonych Ráinách. Naypierwßy Przodek tey Fámilie tu záiechał/w roku 966 Villibalinus Gallus/ O czym świadczy Kátálog/otym pisał Ianicius Wierße w te słowá.

Primus Gnezna tuum cõuersa vocauit ouile,
Gallus in mnocuũ Villibalinus iter.
Nobilitate Patrum clarus, virtute sed ipsa,
Clarior, & sancti dotibus ingenij

¶ Był wźięt roku 966. Vmárł 970. w Gnieźnie pochowan/po nim nástał Hatto seu Hanno z Domu Kolumná.

¶ Tegoż Kleynotu wieku mego przyiechał tu był Opát Káßteliński Cistercień ordinis, ktory z wolo Papieżá Grzegorzá trzinastego/zá pánowánia Stephánà Krolá/dla reformowánia Klaßtorow tey Reguły/nomine Edmũdus Crucinus. Doktor z Sorbonicy/Páryskiey Akádemiey/máiąc przy sobie pięć Zakonnikow Professow Klarewáńskich/dwá kroc Klaßtory obieżdżał/y Kápitule Prowincyálne/á ze wßyskiemi Opáty swego Zakonu w Wągrowcu Roku 1580. ad 19. Junij Celebrował/káżdy muśi zeznáć kto go widział á kto go słyßał mowiąc/że była w nim Summa prudentia & sagacitas, inuictus contra aduersantes animus, inexausta doctrina comitas autem mire placidissima. &c. Vilibalinus nie używał tylko Krzyżá/ále potym Przodkom tego Opátá Edmunda przydano Gwiazde/iáko sam o tym spráwe dawał gdym się z nim widział w Wągrowcu/zá Opátá Dzierzánowskiego z Domu Gozdáwá.

O Kleynocie

OKleynocie stárodawnym w Polszcze Traby (álbo Trabki iáko ie też niektorzy zowa) ktory tu iest przyniesion z Wioch/aczći dla dawnośći iego w Polszcze. Długoś pisze o Przodkách ktorzy tych Trab vżywáia/áby mieli być Antiquum genus Polonicum. Wszákoż sie też pokázuie z dawnych Scriptow/iáko niżey obaczysz/że sa aduenæ.

Traby sa Trzy Czarne/iedná po drugiey idace/od siebie oddzielone/w polu Białym/oprawne Złotem we trzy strefy/y nawiązáne/Helm odkryty z Oboyczżykiem/ná Oboyczżyku noszenie Złote/z Kleynotem oprawnym we złoto/nád Helmem Koroná złota/nád Koroną dwie Trabie krzywe/iedná Złota/druga Czarna/ nákształt Miedźianych Trab/iákich vżywano w stárym Zakonie/ ktorych Trab y Kleynotu tego vżywa Dom stárożytny y znáczny IORDANOW.

¶ O tym Herbie w Kśięgách Skárbowych/ gdźie przednieysze stáre Herby opisuie/te słowá pisze: Tres Tubas nigras transuersaliter iunctas in Campo Albo pro Insigni portat, Genus Polonicum, simulatione carens.

¶ Naprzod przezwisko to IORDAN y Fámilia stad wiemy być w Polszcze/ gdyż znáczńie Káthálog opowieda (kiedy Polská Wiáre Chrześćiáńską przyimowalá/ Ioannes xiij Summus Pontifex przysłał tu był dla institutiey y plántátiey Fidei Christianæ ośm ludźi zacnych vczonych/miedzy ktorymi był ieden IORDANVS, ktory potym był Biskupem naypierwszym Poznáńskiem) w te słowá: IORDANVS Nobilis Romanus electus, &c. Anno 971. Fuit annis 31. Mortuus anno 1002. Zá ktorym wiecey iego Fámiliey tu do Polski przyść sie pokázuie.

Ktorego też Máthyaß Miechowitá w Kronice swey opisuie. Ná co sie z nim zgadzáiąc Kromer/tymże go być Biskupem sub Miecislao Principe dokláda. Tákże y Orzechowski w swey Chimerze o tymże wzmiánke czyni. ¶ Długoś pisze że vmárł w Brándeburku/y támże pochowan/ in cuius locum Thimotheus succesit de Familia Columnarum.

¶ Poświadczáią tákże dawne Listy Klaßtorne IORDANum Henricum Protonotarium siue Cancellarium Regis Boleslai, w roku 1039.

¶ Jest też ießcze y do tego czásu w Rzymie Paulus IORDANVS, Człowiek stárożytnego y przedniego Domu znáczny y wielce záwołány.

¶ Są też w Niemcech nád Rhenem znáczni y záwołáni ludźie Jordanowie/ktorzy tegoż Kleynotu Trab vżywáią. Tákże y w Slasku w Księstwie Opolskiem sa znáczni ludźie IORDANowie/ y tego Kleynotu trzech Trab vżywáią/tym sie tylko rozrożniwßy/że w Czerwonym Polu/ á z Korony zbroyna reke z golym mieczem/miedzy wyżßymi Trabámi máią.

¶ Successu temporis, Vkázuie sie theż z Przywileiu pewnego Kázimierzá Wielkiego/ sub Data 1349. Iure, Domu tego być Kásztellanem Krakowskiem. ¶ Zá tegoż Kázimierzá Przywiley Myślimicki opisuie też być ná ten czás Optimum & Strenuum Militem Ioannem IORDANVM de Zakliczyn. Temuż dał był ten Krol Kázimierz dźiedźicznym práwem Woytostwo Myślimickie/ktore potym ieden z domu tego Mikołay Kásztellan Woynicki/ o ktorym niżey będzie/ kosztem niemálym

ozdobnie

ozdobnie wystáwił y zmurował. ¶ Z teyże Fámiliey był Mikołay Trobá/od Herbu trzech Trob ná on czás ták názwány / wedle Kátháloguná Arcybiſtupſtwo Gnieźnieńſkie anno 1411. po Mikoláiu Kurowſkim z Herbu ábo z Kleynotu Srzeniáwá/ ktory per ſuos gradus zá zaſługámi ſwymi wielkimi y zacnymi ták ná Dignitárſtwo wſtępował/ták też in annalibus Klaßtoru Szczyryckiego o nim piſano w te ſłowá. Celebraturi Capitulares Gnezneñlegittimam &Canonicam de futuro Pontifice electionem xx die Octobris conſtituũt. Qui & ipſa ob feſtũ traſlatiõis S. Adalberti in Gneſnenſi Eccleſia celebris dies, Capitulũ inſuper generale in illa, eo ipſo die quot annis agi conſueuit. Quo adueniente Albertũ Iaſtrzębiec, Epiſcopum Poſnanieñ ferẽ vniuerſi,paucis diſcrepantibus poſtulant & eligũt benignitate viri permoti. Diſplicuit hæc ipſa poſtulatio Wladislao Regi Poloniæ, multiſq; comminationibus per frequentes nuncios & litteras factas. Et Alberto Iaſtrzębiec Epiſcopo Poſnanienſi & Capitularibus Gneſnenſibus, ne illam perſequerentur, interdixit: atq; in locum poſtulati ad Eccleſiam præfatam Gneſnenſem Nicolaum Trobá Archiepiſcopũ Halicieñ Regni Poloniæ Vicecancellariũ & ſibi imprimis charum captiuitatem quadriennem in Auſtria cauſam matrimonialem contra Vilhelmum Auſtriæ Ducem, Romam procedendo defenſurus pertulerat, nominauit. Qui vix Annum vnum apud Haliciẽſem Eccleſiam ſederat. Et quamuis Albertus Iaſtrzębiec Epiſcopus Poſnanienſis perſonaliter Wladiſlaũ Regẽ Poloniæ de dando cõſenſu ſuæ electioni, ſiue poſtulationi, apud Leopolim per preces & munera ſolicitaſſet, nullatenus tamen illum poterat obtinere. Qui litigatione ſibi cum Rege tanto peſtifero præſertim ſciſmate Eccleſiæ Romanæ Vigente durum, vt erat exiſtimans ,pſequi tunc Canonicam ſuã poſtulatiõem omiſit. Ioannes itaq; Pontifex Romanus xxiij. per Oratorẽ Regiũ Sliedz, Decretorũ Doctorem, Magiſtrũ Capellæ Regiæ, & litteris ſuis ſolliciratus & petitus, cum cõpetitor appareret, nemo præfatũ Nicolaũ Troba de Haliceñ, Secundo Nonis Auguſti, Pontificatus ſui anno Tertio, vel ſecundum aliorũ aſſertiõem, ij. Calendas Maij agens in Gneſnenſem tranſfert Metropolim. Qui litteris prouiſionis celeriter allatis, omnem Caſtrorũ & bonorum Eccleſiæ Gneſneñ facilem nactus eſt poſſeſiõem, miro fauore, fortunæ inſignis, qui ferrè ſub vnius anni reuolutiõe geminato throno Metropolico politus eſt. Hic natione Polonus de Generoſo Domo Tubarũ, tres Tubas nigras, in Campo albo deſereñ, ex Patre Wilelmo & ex Matre Elizabeth: pius in omnes , liberalis, munificus in egenos , natura manſueta & benigna, eo etiam abundè fœlix. Qui Collegium Manſionarum apud Gneſnenſem Eccleſiam ſupplendo tanti temporis neglectum primus inſtituit. Qui Conſtantieñ conſilio Regni Poloniæ, & famam nimia ſua liberalitatis & virtutibus, quibus plurimos anteibat, decorauit. Adeò inſuper in Conſtatieñ Concilio virtus ſua percrebuerat, vt cõcilio præfato, ad electionem ſummi Pontificis, Ioanne xxiij depoſito ,pcedente, multas voces, quibus ad ſummum Pontificatum depoſcebatur habuerit. Hic Eccleſiæ ſuæ Gneſneñ â Concilio præfato Conſtantieñ priuilegium Primiciatus in Polonica Eccleſia obtinuit, Primuſq; ſe inter Gneſnenſes Archiepiſcopos Primatem titulare cepit. Hic Eccleſiam Rudenſem in Wielun tranſtulit melius, & illic habitaculum conſtituens, quam ſtructũ erat in deſertis arenis & aridis. Hic Eccleſiam in Moskorzovv Parochialem Dioceſis Cracouieñ, ad petitionem Clementis de Moskorzovv Regni Poloniæ Vicecancellarij Nobilis de Domo Pilavva, Decimis manipularibus ſuæ menſæ, in Czyrzovv, Milanovv, Lokavva, Grabovv, & alijs extullit: Vir plurimarũ virtutum genere perfectus, Patriæ vero amator feruentiſsimus. Qui aſsidua ægritudine perculſus indicta cum Vngaris pro pace Regnorum pro die S. Andreæ, ad quantum licet, illic diem ſe obiturum denunciauerit, proficiſci

non recusauit in villa Lubiesz Strigonien Diocesis, Sacramentum omnibus religiose procuratus die Iouis 4 Decembris. Anno Dñi 1422. defunctus est. Cum annos 12. Menses septem in Pontificatu Gnezneñ exegisset, corpus eius ex Lubiesz per familiares suos, qui Tharmõ illum Venerabiliter affectu, Gneznam deductus est: & in maiori Gnezneñ Ecclesia, ante sepulchrum Beati Adalberti iusto honore mandatum sepulturæ.

¶ O tymże Arcybiskupie pisał Jánicius te Wierße.

Hunc fieri Papam voluit constantia, rari
Munifici, placidi, mota fauore Viri
Metropoles vno ille duas accipit in anno
Dignus fortunæ prosperitate suæ.

☞ Długoß y Kromer w swych Kronikách/ pißą ná wielu mieyscách tego Arcybiskupá wspomina/iáko zwłaßczá w oney Pruskiey wielkiey á godney pámięci fortunney bitwie/ktorą Krol Władysław Jágiello/y ie° brát Witold miał v Grywáldu y Tanebryku z Mistrzem Pruskiem y Commendory iego.

☞ Tenże Mikołay Trabá/posługe wielką (będąc ná ten czás ießcże Podkánclerzem) vczynił/ y był też przyczyną niemáło wygránia tey bitwy/o ktorym piße Kromer w te słowá.

Nonnihil fortasse momenti ad victoriam nostris, & Bohemi Morauiq; mercenarij, sed imprudentes, attulere. Nam ij cum vno vexillo, cuius signifer fuit Ioannes Zarnouius Boemus, siue metu, siue auro Crucigerorum corrupti, sub initium Pugnæ secesserant. Conspicatus autem eos in sylua Nicolaus Traba Procancellarius, cum ea acie iussu Regis in Castra cum cætera imbecilli turba reuerteretur, accurrit ad eos, & grauiter obiurgatos in aciem redire compullit, in Ductorem suum Zarnouium culpam omnem referentes. Quiquidem ita deinceps infamis fuit, ac despicatus ob id factum, vt ne vxor quidem coniugali thoro eum dignaretur. Hi ergo reuertentes in aciem, speciem noui exercitus, hostibus prebuere terroremq; addidere. &c.

☞ Tenże Kromer piße też zárázem ná ten czás/ skoro po tey známienitey bitwie/obległ był Krol Málborg/od ktorego obleżenia/ odwodził go Witold brát iego/y inße Rády ktore ná ten czás przy boku krolewskim były/á ten Podkánclerzy ták był animosus, że constanter, y iáko pißa/y z płáczem Krolá prosił/áby od tego obleżenia z woyskiem nie odstępował/ále áby go do końcá dobywał.

¶ Tenże Arcybiskup/primatum wßystkim Arcybiskupom successorom swym ziednał/o czym v tegoż Kromerá czytay.

¶ Od tegoż Mikołáiá Arcybiskupá/wßytkie Domy álbo Fámilie ktore w Litwie trzech Trab vżywáią/wzięli ten kleynot ná znák wieczney swey y domow swych przyiáźni y powinności ná pierwßey Vniey Polski z Litwą w Rodlie zá Krolá Władysłáwa Jágiellá/ o czym ßerzey w przywileiu Koronnym stoi/sub Anno 1413.

¶ Z tegoż domu znáczny Mąż leży v S. Kátárzyny w Ráplicy fundáciey tego domu/ ná ktorego grobie ná Mośiądzu nic więcey dla pokory nie nápisano/tylko: Nobilis Iordan hæres de Zakliczyn: Miáßto Tytułu Mierßyki dwá w te słowá: Facilis iactura sepulchri est. Memoria iusti manet cum laudibus. Anno 1471. Die 26 Martij.

Mikołay Jordan z Zákliczyná/Peregrinus Milesq; Hierosolimitanus: Ten miał żonę z domu Lánckorunskich/ Mikołáiá Márßałká Koronnego Corkę/z ktorą miał dwá sßny/Janá y Mikołáiá/ Corce dwie/ ktore dał/iedną w dom Zarębow/drugą w dom Pukarzowskich/z ktorey sie wrodził on Zacny Mąż Pukarzowski/o ktorego Męstwie y śile/ y dźiwney

czerstwości/ wiele słychamy od tych ktorzy go pámiętáli/á był Dworzánin̄em zacnym v Krolá Zygmuntá pierwßego był herbu Srzeniáwa.

☞ Tegoż Mikoláiá syn stárßy Jan/ wiele peregrinował po cudzych ziemiách/potym gdy sie do Polski wrocił zá pánowánia Alexándrá krolá/Krol sie go dźiwnie z iego obyczáiow y dźielnośći rozmilował/tákże przed wiele inßych miał w láśce wielki przodek v niego.

¶ A gdy sie tráfiło że Krol był w Wielickiey Zupie/ten Jan IORdan duffáiąc swey czerstwości/ vbrawßy sie w zupełny kirys/ táko sie ná on czás do potrzeby vbierano/przypásawßy miecz/ y ostrogi ná nogách máiąc/ skoczył przez ßyb zá zdrowie Krolewstie/ ktoredy Sol wyćiągáia/ z podźwiecziem krolewskim y wßytkich pátrzących/á zárázem Krol będąc tego wdźięczen od niego/ vczynił go támże Zupnikiem Zup obudwu Wielickiey y Bocheńskiey stámtąd nie wyieżdżáiąc/ y Jurgielt znáczny z tychże Zup mu dał.

¶ Potym został Káßtellanem Bieckim/ Stárosta Spisskim/ ná ktorym Spissu miał sumy 12 tysięcy czerwonych złotych/ był też y Stárosta Oświećimskim y wielkim Rządzcą Krákowskim/ ktorego ná wielu mieyscách wspomináią Przywileie w Státućie/ á osobliwie przy Coronátiey y Confirmátiey praw y Przywileiow Koronnych zá pierwßego Zygmuntá Krolá/ ktory gdy vmárł/pochowan v ś. Kátárzyny w Káźmierzu w káplicy swych przodkow w grobie márnurowym/ ná ktorego grobie ták nápisano:

Magnificus D. Ioannes IOrdan de Zakliczyn Castellanus Becensis, Capitaneus Sepulień, Osvviecimensis, nec non Zuparius & Procurator Generalis Cracouień. Obijt 19. Mensis Maij in die S. Potentianæ. Anno Dñi. 1507.

Żone miał z domu Orlia z Rępná/ z ktorą zostáwił te syny/ Zygmuntá/ Achácyusa/ Chrzystofá/ y Hermolausa.

Zygmuntá Syn stárßy tegoż Janá był znáczny Mężem y Dworzánin̄em v Krolá Zygmunta pierwßego/ ktory poiął Komorowską z Żywcá/ z ktorą miał dwu synow/ Stánisławá y Adámá.

Stánisław Syn tegoż Zygmuntá/ poiął Milánowską/ z ktorą zostáwił potomstwo/ miedzy ktoremi bráćia/ Krzystoph syn iego pokázował sie záwżdy dobrym Żołnierzem y człowiekiem wielkim Rycerskiem/ á zwłaßczá pod Choćimiem/ służąc w Rocie Stryiá swego Janá IORDaná/ pothym y przez Moskiewskie potrzeby z drugiem Stryiem Spytkiem Jordanem.

Adam miał Żone Myßkowską/ siostrę rodzoną Piotrá Bisktupá Krákowskiego y Zygmuntá Stárosty Oświećimskiego/ zostáwił z nią potomstwo Jákuba Mężá sławnego/ ktory zá pámięći moiey á pánowánia Krolá Zygmuntá Augustá ná Podolu był sławnym y fortunnym/ támże w tey ziemi Rotmistrzem/ pięße máiąc w Rocie swey ná vrzad ludźie wybráne/ á strzelce známienite Polaki/ y Cudzoźiemce/ z ktorymi w they potrzebie pod spráwą Mikoláiá Mieleckiego mężnie sobie v Choćimiá z Turki poczynał/ strzelba ie często spieráiąc/ á iż Jáńczárowie tył podáli/ y niemáło ich ná plácu legło/ choć nierowna Rotá iego przećiwko ich wielkośći była/ y strzelbá iego przećiwko Jáńczárskiey: ále dobrý sercem y spráwą był Jáńczárom śilen/ oczym ßerzey whistoriey/ y przy Janie Jordanie niżey vsłyßyß.

Poiął żone támże w Rusi Herburtowne Káßtellaná Belskiego dźiewkę z ktorą potomstwo zostáwił.

Achácius/ ten był Káßtellanem Bieckim/ Stárosta Sandeckiem y Celmskiem Koronnym/ poiął Żone Wielogłowską z Domu stáry Roń/ miał z nią synow dwu. Stánisławá y Mikoláiá. Leży w Bobowey miáśteczku swym dźiedzicznym.

Stánislaw Maż záchowánia wielkiego w meſtwie znáczny/ y znáczníe ſie pokázował przy Hieronymie Laſkiem Woiewodzie Sieráckiem/ná wielu mieyſcách ſłużący mu/miał zá ſobą Roßmerzowſką/ z ktorą czterech Synow zoſtáwił/Adámá/Zbożnego/ Piotrá y Káſprá.

Adam miał zá ſobą Koniecpolſką/ z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Zbożny/ ktory będąc v Stryiá ſwego Janá Jordaná/w Rocie z nim ſłużąc ná Podolu/w potrzebie z Turki pod Chocimiem ſławnie y mężnie ſobie poczynał/poiął żonę z domu Pieniążkow/ zoſtáwił z nią Potomſtwo.

Piotr Maż ſławny y ſerdeczny / ná Niżie bywał w młodych leciech ſwych/chcąc thám te kráie zwiedzić/ y życia/ Meſtwá y ſpraw Kozakow Niżowych doświadczyć. Poiął żonę z Domu Gieraltowſkich.

Káſper Młodzieniec wielkiego záchowánia/ Maż śmiáły/ tákże też Niżu z brátem Piotrem probował.

☞ Mikołay drugi Syn Achácyuſzow/ człowiek wieku ſwego wielkiego záwołánia/y chlebodawcá wielki/ ktorego nie iedno wßyſtká Krákowſka ziemiá/gdzie obecnie mießkał/ ále y wßyſtek Dwor Krolá Zygmuntá Auguſtá wieku iego/tákże kto go iedno znał/ przez iego ludzkość dziwnie był od wßyſtkich powáżony y miłowány/ á thák był contentus ná ſwym Slácheckiem Tytule/ nullius appetens, nemini noxius, ſimulationis ignarus, ambitionis expers, że choć mu w dom poſyłano nie raz Dignitárſtwá znáczne y Káßtellánie/niechciał ich przyimowáć/y náwet Clá máiąc Koronne po Oycu/dobrowolnie ie puścił/ proßąc y ſam Krolá áby ie od niego wźiął. Jednák z Krolá Rycerſkiego od Bráciey ſwey bywał Poſłem znáczným/ á ná tym Poſelſtwie bywáiąc/ wielką pochwałę w cnotliwych ſwych poſtępkách záwżdy odnoſił/ tákże też wßyſtkie Interregná y w Elekcyách/wielką ſtałość w rozmnożeniu w pożytku Rzeczypoſpolitey pokázował. A ták mu to ludzie przyznawáli/ że był Sincerus & verus amator Patriæ. Miał zá ſobą żonę z domu Gieraltowſkich/z ktorą zoſtáwił pięć Synow/Achácyuſa/Janá/Mikołáiá/Gábryelá/Sámuelá. Pochowan w Bobowey Miáſteczku ſwym dziedzicznym.

Achácyus Syn ſtárßy tegoż Mikołáiá/Maż ſercá dobrego/ y w obyczáiách y Náukách doſyć biegły/ záchowánia dobrego/ z młodych lat ſłużba żołnierſka w Rocie Stryiá ſwego Janá Jordaná záwżdy ſie bárwił/y w potrzebách wßędy ſobie dobrze poczynał/ tákże też y w Chocimſkiey potrzebie znáczným był mężem/ miał za ſobą Ligezianke/ z ktorą zoſtáwił potomſtwo.

☞ Jan Syn tegoż Mikołáiá/tákże też iáko y Oćiec záchowánia wielkiego/ Maż ſercá dobrego/ co záwżdy we wßyſtkich ſprawách ſwych zacnych znáczníe pokázował. Służąc też ná Podolu w Rocie Stryiá ſwego Janá Jordaná/ w Chocimſkiey bitwie dobrze ſobie y mężnie poczynał. Thákże będąc Dworzánínem y Trukczáſem Krolá Stephána ná Dworze doſyć ozdobnie/máiąc miłość wielką Towárzyſtwa przeciwko ſobie/ ſtał. Począwßy od Gdańſká żadney potrzeby nieomießkał z Krolem w káżdey bywáiąc/ tákże z Kánclerzem Koronnym y Hetmánem niniejßym vpraßał ſie do potrzeb/ktory Zamkow ſwym oſobnem woyſkiem dobywał/ chcąc tym więtßey ſławy doſtáwác. Do Zawołocza Moſkiewſkiego zamku do ßthurmu gdyby ſie były Moſkwá nie poddáłá/ s chęći ſwoiey chćiał przodkiem przed wßyſtkimi iść/á gdy odnioſł przymowkę od Włodzimie-

rzá Moſk wi-

rzą Moſkwicinà/czuiąc ſie być Generoſi animi Slachcicem/ nie mogł mu tego ścierpieć/y wybił go kiem w Grodnie/dla czego obawaiąc ſie nieiakiey trudności od Krolą/do domu z dworu przyiechał/ y miał zą ſobą Niewiarowſkę z domu Pułkozą.

Mikołay Syn Trzeci Mikołáiow/ießcze bárzo w młodym wieku/tákże też iáko y Brácia Stryieczni Nizu probował/ y ná Morzu z Turki potrzebę miewał. Jednego czásu z ſwym Towárzyſtwem doſtawáiąc ná morzu Gálery Tureckiey/ná ktorey było ſtrzelby y ludźi niemáło. Wypadł był w morze z czołnu ſwego/aż go z drugiego czołnu rátowano. Wßákże przedſię nád Turki ná ten czás ná ziemi/gdyż Turcy z Gálery byli do nich wyśiedli/y dáli ſobie zobopolną bitwę: otrzymáli byli náßy zwyćieſtwo/ y Sedźiaką / ktory był ſtárßy nád Gálerą / zábili: potym ſłużył żołnierſką do Moſkwy w Zebrzydowſkiego Podczáßego Dworzego Rocie/thákże potym s Stryiem ſwym Spytkiem Jordanem był pod Wielkiem Nowogrodem/ ziemie nieprzyiaćielſką puſtoßąc / dobrze ſobie záwżdy y mężnie poczynał/ poiął żonę ná Podolu Podwerbeczką dźiedźiczkę w máietności iey.

☞ Gábryel Syn czwarty Mikołáiow/młodzieniec modeſtus/ktory w młodości ſwey żołnierzkiem chlebem ſie báwił/ćwicząc ſie przy Stryiu Spytku Jordanie.

☞ Sámuel páchole lat niedoroſłych.

☞ Krzyſtoph syn trzeci Janá Káßtellaná Bieckiego/miał żonę Stoiowſką/z ktorą miał Synà Piotrá mężá w práwie biegłego/zßedł bez potomſtwá. W Zákliczynie obádwá pochowáni.

☞ Hermolaus syn czwarty Janá Káßtellaná Bieckiego/ máż zacny y godny wieku ſwego/ták w męſtwie/iáko też y w wielkim zachowániu/iáko o nim powiedáią ći co go ználi/że był dźiwnie wdźięczny káżdemu & liberalis w domu ſwym/ſłużąc dworzáńſką krolowi Zygmuntowi ſtáremu/był Stároſtą Sámborſkim/miał żonę z domu Stáry Kon Wieloglowſką/ z ktorą miał ßeść ſynow/ Jákubá/Jrzego/Janá/Krzyſtophá/Stániſławá/ Spytká.

☞ Jákub/Syn pierwßy Hermolauſow/był ná Dworze Krolá Zygmuntá Auguſtá pácholęciem/ á iż go myśl ciągnęłá záwſze do Rzeczy Rycerſkich/vprośił ſie żeby mogł być przy Bernáćie Pretwiczu/ o nym zacnym á godnym pámięći mężu/ przy ktorym będąc czás niemáły záwżdy ſobie we wßyſtkich potrzebách w ktorych z nim bywał znáczńie poczynał/ poiął żonę z domu Gryſoph Marćinkowſką/ zoſtáwił z nią ſynà iednego Hermolauſa młodźieńcá w obyczáiách ślácheckich dobrze wypolerowánego/y w cudzych ziemiách bywálego.

☞ Jerzy ſyn wtory Hermolauſow/ máż optimi ingenij/ y w práwie poſpolitem biegły: ſub interregno wieku ſwego oyczyznie nielenił ſie ſłużyć/záwżdy zpochwałą wßyſtkich obywátelow Koronnych: vltimæ inſtantiæ/był Deputatem ná Sodźiech ziemie Krákowſkiey/ miał zą ſobą żonę Sádowſką/z ktorą zoſtáwił czterzech ſynow máłych dźieći. Sámuelá/Jrzego/Wládyſłáwá/ Marćinà/záwżdy w wieku ſwym był chorego zdrowia/pochowan w Tągoborzy dźiedźiczney wśi.

☞ Jan/ſyn trzeci Hermolauſow máż ſławny y ſerdeczny ktory záwżdy z młodych lat ſwych/ſłużbą ſie żołnierzſką báwił/ ſługuiąc do Litwy zá pánowánia krolá Zygmuntá Auguſtá w Rocie Janá Pileckiego/ thákże Jákubá Secygnierſkiego / y ná ſwą ßkodę poczęt miewał/ á czyniąc tędy z Węgry z Rothy Zarębiney pod Smoleńſko/mężnie ſobie z Meſtwa poczynał.

Potym z

I potym z Woiewodztwá Krákowſkiego / kiedy napierwey zá vchwaleniem Kwárthy z Powiátow Rothy wyprâwowano / zoſtał Rotmiſtrzem zá Hetmáńſtwá Mikoláiá Sieniáwſkiego Woiewody Ruſkiego. A gdy Olbrycht Laſki / y Páwel Secygnioweſki zá Tátháry pod Oczakow chodzili / iáko ieſt o tym ßerzey Hiſtorya. Tám w they potrzebie meżnie ſobie poczynał / ſkąd wielka pochwałe od wßyſtkiego Woyſká prze ſwe Meſtwo odnoſił / y názad iuż ćiągnąc / kiedy woyſko náße Tátárowie pogonili / chcąc Pluny / ktore im náßy byli wzięli / odiąć. Po inßych bitwách / ktore ná ten czás ná wielu mieyſcu náßy z nimi mieli / kuſili ſie o náße kilká kroć / á zwłaßczá widząc woyſko náße ná koniách bárzo zeßłe / y ſame przez wody y prze niewyſpánie bárzo vtrapione. Tám tenże Jan IORDAN trzy kroć raz po raz potykał ſie meżnie z Tátáry / ſam iákmiarz nieprzyiaćiele z ſwoią Rothą ná ſobie trzymáiąc / obrácaiąc ſie częſtokroć do nich / áż mu inße Rothy poſiłek dáły. Tákże też kiedy z Bohdanem Mikołay Mieleckí Woiewodá Podolſki z ludźmi ſłużebnymi / ktorzy ná ten czás ná Podolu byli / ná Páńſtwo vtrácone go prowádząc / iechał / á nádćiągnął wielkie Woyſko Wołochow / Turkow / Grekow / Serbow / bacżąc lud wielki / á ktemu niechętne Wołochy Bohdanowi / obroćił Woyſko ná zad do źiemie ſwoiey. Co bacżąc nieprzyiaćiel / rozumiał áby lud miał być ſtrwożony dla wielkośći ich / poczęli náćierać ná náße / ktorzy w ſpráwie vchodzili. Naprzod ſie przyßło z nimi potykáć Jordanowi / kthory w Rocie ſwoiey miał Towárzyßße ſwe powinne ludzie młode. Tám nád nádzieie wßyſtkich / iáko meżnie rozniosł Rothą ſwoią one grumáde wielką Pogánow / toć ná potym Hiſtorya powie / y wiele inßych ſpraw iego tám obaczyß. Miał zá ſobą Podphilipſka z Domu Piláwá támże z Podola / z ktoro potomſtwo zoſtáwił.

Chryßtoph Syn Cżwarty Hermolauſow / człowiek dobry / ácz ſie z młodu ſchował ná vczćiwych mieyſcách / wßákże domá ná goſpodárſtwie żywot ſwoy pobożnie y vczćiwie wiodł. Miał zá ſobą z domu Sukowſkich żonę / z ktorą zoſtáwił Trzech Synow / Stániſłáwá / Janá / kthory ſie ſchował ná Dworze Károluſa Archixiożećiá Rákuſkiego / y Adáma ießcże niedoroſłego.

Stániſław Syn Piąty Hermolauſow / Máż ſercá dobrego / y záchowánia wielkiego / ſługował thež Zołnerſko / y przy Olbráchćie Laſkiem látá ſwoie młode trawił.

Spytek Syn Szoſty Hermolauſow / kthorego ſpráwą / ßcżeśćiem y Meſtwem / mogę rownáć do drugiego Scipioná Rzymſkiego / ábowiem záraz ießcże z dziećińſtwá pokázował wielką chęć po ſobie záwżdy do Rzeczy Rycerſkich / y do ſłużby Rzeczypoſpolitey / ßeſnaśćie álbo śiedmnaśćie lat nie więcey máiąc / miał iuż Rothę ná Podolu zá Mikoláiá Sieniáwſkiego Woiewody Ruſkiego Hetmáná wielkiego / ná ten czás kiedy wyprâwowano ſłużebne z Powiátow zá vchwałą Kwárty. W Interregna tákież dla miłośći przećiwko Oyczyźnie Poczty ſwoie y Rothę miewał / znáczným będąc ná Ellekcyách Krolow / tákże ná Koronácyey dźiśieyßego Krolá Stephána w gonitwách znáczną ſławę odnoſił. Zá tegoż Krolá Stephaná żadney á żadney potrzeby woienney nieomießkał / á káżdą potrzebę z wielką ſwą ſławą y wdzięcznym przyimowániem od Krolá Páná ſwego odpráwował / miewáiąc też y Poczty niemáłe / thák konne iáko y pieße ná ſwo ßkodę cudzoźiemce / z ktorymi dla miłośći przećiwko Oyczyźnie y przyſługi więtßey Krolá Páná ſwego / y ſam z koni do ßturmu zßiádał kiedy tego bywałá potrzebá / iáko ſpráwę mam od żołnierzow.

W Rocie

W Kocie swoiey záwżdy rozmáite Cudzoźiemce / iáko y swoiego Narodu ludźie Męże dobre miewał/ludźie znácżne Rycerskie/ ktorzy sławe iego po rozmáitych źiemiách wielce roznieśli/ wychwaláiąc ie° postępki w rzeczách Rycerskich. A Hetmáni głowni náżdy widząc rostropność y spráwe iego/ niemáłe hufce woyská mu ná czás do potrzeby poruczáli. Czytałeś też pod Jástrzębcem o wielkiem męstwie iego pod Cźcźowem v Lubieżową z Niemieckiem woyskiem Gdańskiem. Tákże pod Herbem Koślarogi álbo Jelitá/iż z Janá Zamoyskiego poczętem / gdyż mu go było do iego Rothy przyłączono/ktory ná ten czás był Podkánclerzem Koronnym. Naprzod sie z Węgry/ktore miał zsobą ná ten czás w towárzystwie/ o nieprzyiácielá vderzył gwałtownego ná dźiáłá sie potkawszy / ktorego zá pomocą Bożą nád nádźieie wszystkich y nád mniemánie/choć wielka nierowność było/ zá spráwą iego przełomili. Potym przez wszystek on czás poki sie one Tumulty nieuspokoiły/ nie tylko w káżdey więtszey potrzebie / ále y ná káżdym hárcu z nieprzyiácioły onymi/ iáko sobie mężnie poczynał / toć nápotym Historya powie.

Tegoż Chrzyżtoph Wárżáwicki in Oratione ad Stephanum Regem z męstwá wielkiego y Zacnych postług opisuie tymi słowy.

Nam & tum cum in Castris manebas, ferè singuli dies hostibus aut captis, aut interfectis, nouis gratulationibus celebrabantur, & post discessum tuum Ioannes Zamoscius, Regni Cancellarius & exercituum tuorum imperator, Vir perpetuæ laudi, & maximis muneribus obeundis in R. P. natus, tot hostibus captis, tot interfectis, tot continuis vigilijs fame fatigatis, suã & exercitus tui perseuerantiam ita probauerat, vt non modo Legatis Moschouiticis ad conficiendam pacem stimulo fuisse, verum etiam vniuersæ Moschouiæ terrorem iniecisse dici & videri queat, præsertim cum Spithkone Iordano præfecto, vetustate generis & spectata virtute cõmendato, certo militũ numero in pœnniciora Moschouiæ immiso, agrisq; vastatis, & hostium occisis plurimis, armorum suorũ vim & terrorem, in ipsam Nouogardiam intulit. &c.

A gdy Krolowi Stephánowi po wielkich pracách y posługách godnych niesmiertelney sławy/ktore czynił/rozszerzáiąc páństwá Koronne/y przyczyniáiąc á przywracáiąc prowincye dawno vtrácone/á zwłaszczá przez Wielkiego Kniáźiá Moskiewskiego odiete / wszystká Rzeczpospolitá ná Seymie Wárżáwskim po Wiktoriey Moskiewskiey wystawiáiąc go dźiękowáłá/tákże y Hetmánom głownieyszym iego.

¶ Támże też zárázem temuż Spytkowi Jordanowi / przez Stánisłáwá Tászyckiego Postá źiemie Krákowskiey in facie totius R. P. dźiękowáli/zá iego vstáwiczne á godne posługi/á prosili wszyscy Senatorowie po wstawszy z mieysc swych/y posłowie źiemscy Krolá/przyczyniáiąc sie zá nim áby był znácznie z łáski Krolewskiey opátrzon. Co Krol przez Kánclerzá y Hetmná swego wielkiego Koronnego Janá Zamoyskiego/ tákże wystawiwszy ie° wielkie posługi/dźiękuiąc mu też zá nie/obiecał ex liberalitate Regia iego znácznie opátrzyć. Miał zá sobą żonę z domu Pákoszow Herbu Pobożę/zostáwił z nią Potomstwo Synámi imieniem iáko y sam Spytká.

☞ Mikołay Jordan de Zákliczyn / heres in Melsztyn/ Syn Mikołáiow był Kásztellanem Woynickiem/á po brácie zmárłym Janie Jordanie Kásztellanie Bieckiem / został też Stárosta Spiskiem / O-

świecimskiem/Zatorskim/y wielkim Rządzcą Krákowskiem/á Zupy z Kościeleckim ná społ trzymał/leży v S. Kátárzyny w kápliey/fundátiey domu swego. Miał żonę pierwßą Pielgrzymowską/z ktorą miał synà Janá Jordaná/ktory był Mąż godny w Prawie bárzo biegły. Posłem Ziemskiem bywał. Wiele o rozumie iego powiedáią ći co go pámiętáią. Miał zá sobą żonę Jskrzycką/z ktorą nie zostáwił potomstwá/leży w Myślimicách.

¶ Tenże Káßtellan Woynicki miał drugą żonę Járosławską z Domu Leliwá/ Dźiewkę Spytká Káßtellaná Krákowskiego / ktora pierwey zá Odrowążem Woiewodą Ruskiem byłá / z ktorą miał Synà iednego SPYTKA.

¶ Ten SPYTEK był Káßtellanem Krákowskiem zá Zygmuntá Augustá Krolá/ Senator mey pámięći bárzo mądry y záwołány/ Miłośnik wielki Oyczyzny y Stroż wolności/ co znácznie wieku swego ná wielu mieyscách pokázował. Leży v świętey Káthárzyny ná Kázimierzu z Oycem y z Stryiem/ktory te Káplicę dał sam wystáwić y ochędożyć / y nádał temu Kościołowi dochody niemáłe/ ná ktorego Grobie ták nápisano.

Laurentius Spithek Iordan de Zakliczyn, & in Melstin hæres, Castellanus Cracouień, Capitaneus Præmisliensis, Camienecensis, & Cichouiensis. Vir pius, benignus, optimarum partium Senator, Prudens, disertus & amans Patriæ, Doctorum virorum & bonarum litterarum fautor, priscæ & Catholicæ Religionis cultor & propugnator eximius. Vixit annis L ferè, obijt in Mogilany 11 Die Martij, Anno 1568.

Miał zá sobą Sieniáwską Mikołáiá Woiewody Ruskiego Corkę z domu Leliwá / z ktorą potomstwá Mężczyzny nie zostáwił tylko Corek pięć.

Helżbietę/ktora pierwey byłá zá Bunárem/ potym zá Ligęzą Káßtellanem Wiślickiem / potomstwo zostáwiłá / iákoś czythał pod Puikożycem.

Annę zá Zebrzydowskiem Woiewodą Káliskiem/zostáwiłá Potomstwo/ iákoś czytał pod Rádwanem.

Mágdálenę/ ktora naprzod byłá zá Wapowskiem/ potym zá Sobkiem z Suleiowá Káßtellanem Sędomierskiem/ z tym tylko Corkę iedną zostáwiłá.

Bárbárę/ktora naprzod byłá zá Piotrem Kśiążęciem Zbárázkiem Woiewody Trockiego Synem/nie miáłá z nim potomstwá. po śmierći iego ßłá zá Zborowskiego Andrzeiá Márßałká Nadwornego/ Stároście Rádomskiego/z ktorym potomstwo zostáwiłá.

Zophią zá Sámuelem Zborowskim/zostáwiłá potomstwo.

¶ Ten Dom Jordanow iest bárzo rodowity/ ktory w wielu Domách Zacnych po ośmstrach swych dosiągł spowinowácenia / ktorych dla przedłużenia nie wspominam wßystkich. A ich Przodkowie tákże wedle Listow o tym świádectwo dáiących/y Herbiech w domiech ich wyrázonych/ mieváli spowinowácenia z przedniemi domy/ iákoż po iedney Melßtyńskiey/ dostáło się było w dom ich część Melßtyná/ostátek kupnem otrzymáli.

Swierczowscy w Lubelskiem Woiewodztwie / opowieda Epitaphium w Lublinie v S. Stánisłáwá Męża zacnego Janá Swierczowskiego tymi słowy: Ioannes Svvierczovvski Castellanus Wislicien, Capitaneus Lublinen, necnon supræmus Capitaneus Magni Ducatus Lithuaniæ, obijt anno 1528.

¶ Tego Kromer wspomina in Oratione Funebri Sigismundi Primi Regis, w oney Orszyńskiey fortunney bitwie/ tymi słowy: CONstantino Ostrogio Principe, & Ioanne Svvierczouio Ducibus, 80 millia Moschorum bellatorũ, quo omnem nostrum exercitum non modo proterrere posse videbantur, verum etiam Boristenem tranare passi peccudũ in modum flagris abigere in Moschouiam destinerant, ingenti strage interfecta esse, ita vt desideratorum numerus ad quadraginta ferè millia peruenisse, vel certè duo & triginta millia superasse dicatur. &c. &c.

Dom Stoiowskich znaczny w Krákowskiem Woiewodztwie stárodawny/ktore Jordanowná też porodźiłá/Corká Janá Káßtellaná Bieckiego tegoż Herbu/ktorych kilká brácieу ná Dworze Krolá Zygmuntá pierwßego/y Augustá Synа iego znácznie służyli/y tám sie też v S. Káthárzyny chowáia/ wspomina Epitaphium Janá Stoiowskiego/ktory vmárł w Roku 1513. ¶ **Wáwrzyńcá támże opowieda Epitaphium tymi słowy:** Generosus Laurentius Stoiovvski, prisсæ Religionis vir, hic cadauer suum posuit, qui anno ætatis suæ 42. vitam commutauit, Die 15 Martij, Anno 1567. **Miał zá sobą Chrzástowską/ z ktorą zostáwił potomstwo/ miedzy ktorymi Chrzyßtoph Pácholećiem ná Dworze Krolá dźisieyßeº Stephánа/ przez iego pilność w láśce młodźieniec obyczáiow dobrych/ skąd ma ná Dworze v wßytkich wielkie záchowánie.**

Wárzyczcy ná Podgorzu Dom poczćiwy y dostátni/ tych przodká Jurká Wárzyckiego/ktory wielkiem kochánkiem był Piotrá Kmity Woiewody Krákowskiego/ Jordanowie przyięli dla iego vczćiwego záchowánia w Herb swoy Trzech Trąb.

Dom Winárskich támże ná Podgorzu znáczny/ y dobrzy Mężowie z nich bywáią/ z tegoż domu dwá Brácia pozywáiąc sie ieden z drugiem/ rzekł temu ktorego zwano Aniołem/ Poczekay Pánie Aniele/ vyrzyß że ćie Dyabeł z Gorzeiowey wyżenie. A gdy ná nim práwo przewiodł/ to przezwisko Dyabeł od wßystkich otrzymał.

Brzezińscy támże ná Podgorzu tegoż Herbu ludźie poczćiwi/ z ktorych ieden Sebestyan był Kánonik Krákowski/ iurystá dobry.

Dom Kowneckich w Przemyskiey źiemi dawny y znáczny.

¶ Dom Miekickich w Przemyskiey Ziemi Stárodawny y znáczny/ był Zygmunt Miekicki/ ktory miał Synow trzech/ Naprzod/

Andrzeiá Woyskiego Lubáczowskiego/ ktory z Podhorecka z Domu Byliny zostáwił Synа Chrzyßtophá y Corki trzy. Naprzod Anne/ Mágdálenę/ ktore były zá Porudeńskimi. Zophia Bakowa Chorążyna Kámieniecka. ¶ Chrzyßtoph pomieniony był wieku moiego Mężem znáczniе Rzeczypospolitey zasłużonem/ w czym to łátwie po nim ználá wone Interregná y Tátárßczyzny. Zostáwił z Anną Konieńską Misopadowną Lowczego Sędomierskiego Corkę z domu Lábećkie Syny.

Hyeronimá Młodźieńcá godnego/ ktory w cudzych krájnách ná náuce od niego był chowan. Andrzeiá/ y Janá. Corki/ Zophią/ Helżbietę/ y Anne. Po teyże Misopadownie wźiął w Sędomierskiey źiemi máietność nie máłą/ Włochy/ y inßе wśi przyległe. Potym miał drugą żonę po they Anny śmierći/ Broniewskę Anne Podkomorzego Poznáńskiego Corkę/ z ktorą zostáwił Chrzyßtophá/ Stánisłáwá/ y Corkę Bárbárę.

¶ Stánisław Miekicki/ ktory w postronnych źiemiách látá swoie trawił/ y Mestwo w potrzebách znáczných pokázował/ y zostáwił z Kołucką z Domu Pomian Synа Janá y dwie Corce.

¶ Stánisław Miekicki ná Podolu y w Litwie máietność ma náby-tą/ Mąż w spráwách Rzeczypospolitey godny y zásłużony.

¶ Wálenty Miekicki miedzy Kozaki Nizowemi czás długi mießkał/ zábit w Wołoßech przy Iwoni Hospodárze Wołoskim od Turkow 1574.

Pákoßewscy

Pákoßewſcy w Sánockiey ziemi/iáko Ferens/Filip/Jurek/Piotr/drudzy Rádwaná vżywáia:

☞ Fálćiewſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/był ieden wieku mego Stároſta Kobrzyńſkiem y Pińſkiem:

☞ Dom Soſnickich támże w Káliſkiem Woiewodztwie ſtárodawny:

☞ Cżaßyńſkiego opowieda Epitaphium w Márßáwie y Pánny Máryey Szczkanem Łowickiem/Kánonikiem Krákowſkiem/ ktory vmárł w Roku 1538:

Kolnicżcy támże w Káliſkiem/wßákoż vżywáia Kotá ábo Rożey miedzy Trabámi:

☞ Inßych Domow wiele ieſt w roznych Woiewodztwách:

Okleynocie Suche-

kownáty/ktory ma być Trabá iedná Cżarna oprawna w Polu Cżerwonym z Krzyżem/ tu ieſt w Polßcze herb nábyty/ták niektorzy powiedaią/y thák twierdzą/żeby Máż tey Fámiliey Trzech Trob/przećiwko Prusákom będąc Hetmánem od Kśiążęcia Mázowieckiego pogromiwßy Pogány/Mężá iednego ktory w tey tám potrzebie wiele znieprzyiaćioły cżynił/ do herbu ſwego przyiąć miał wßákoż mu nie dał tylko iedne Trobe á krzyż/ y w onymże Kráiu mu ziednał znáczne opátrzenie/iákoż w Mázowßu około Ciechanowá wiele Szláchty tego Herbu vżywa/drudzy też mienią/áby tákże z Niemiec miał być przyniesion. A iż niemáß nic pewnego otym v żadnego Hiſtoryká/tylko ie długoß wſpomina. Przypátrzywßyſie własnośći Herbu/cżytáć będźieß o tych ktorzy go wieku mego vżywáli/ktore znáć y wiedzieć onich moge.

☞ W Powiećie Ciechánowſkim Wieś Suchekownáty/ w ktorey wiele Szláchty/ tego Herbu vżywáią/ z tám teyże ſie Przodkowie piſáli/áczż w tym wieku ießcze Potomſtwo ich Kownáckimi ſie zowie/ Dom iuż ten bárzo w onym Kráiu zdrobniał w dobrym mieniu/ wßákoż Mężowie miedzy nimi wielcy y ſławni bywáli/ gdy ſie ktory ná ſpáwy Rycerſkie vkazał/cżego wielkie podobieńſtwá maß ná tych ktorzy wroznych Woiewodztwách máietnośći máią/táko byli wieku mego Milánowſcy w Krákowſkim woiewodztwie. Był Jan Milánowſki Mężem ſławnym y Rotmiſtrzem fortunnym do Moſkwy zá pánowánia Krolá Stephána/vmárł niemáiąc Potomſtwá/ Sioſtry máietność w Domy rozne rozniosły.

Dom Vhrowieckich/z ktorego mego wieku byli Mężowie znáczni/iáko Mikolay/ ktory był Rotmiſtrzem do Moſkwy/ pode Pſkowem z Rotą ſwą y Szturmu znáczńie ſie okazał/ y w wielu inßych potrzebách/był potym Podſtároſćim Krákowſkim.

§ Brát iego był Máż tákże znáczny/ w Poſelſtwách ná Seymy od Rzeczypoſpo: bywał/ y wiele zaſług iego potym ná ſwym mieyſcu obacżyß.

Ná podolu Milánowſcy Mężowie ſławni y dom ſtárodawny tegoż Herbu vżywáli/ták to o iednym powiedáli zá rzecz prawdźiwą że był á natura Eunochus, y Potomſtwa nie zoſtáwił.

Dom Drobińſkich w Płockim Woiewodztwie w máłym Drobinie/był Piotr Káná Máż dobry/ y Syny Męże dobre zoſtáwił.

Ráznowſcy w Powiećie Lubelſkim zowią ſie Sopotámi/ piſáli ſie z Stępkowá Dom rozrodzony.

Słowikowſcy z Mákowſkiego Powiátu/ był w Litwie Jákub w Powiećie Łuckim/ y tám zoſtáwił Potomſtwo.

O Kleynocie Grzymálá/ ktory przyniesion z Niemiec do Polski / vżywáli Przodkowie Wież Czerwonych w Polu Zoltym/ Niektorzy noszą Mężá Zbroynego w Bronie z Mieczem dobythym / drudzy áni Brony/ tylko samych Wież vżywáią. Długoß pisße o Przodkách że bywáli Viriprobi. &c. W Niemcech tego herbu bárzo wiele domow znácznych vżywa / we Włoßech/ w Hißpániey/ &c. &c. Wywodźi też to Potomstwo tey Fámiliey/ że Przodkowie ich/ ieśliż są Przychodniowie do Polski/tedy ießcze z onymi naypierwßymi Pány/ iáko z Lechem / gdyż iego Proclámá Grzymálá samo to vkázuie/że to nie ieſt Niemieckie/ ále Słowieńſkie vocabulũ. Tym też tego probuią/ iż w tych Kráinách z kod Słowacy wyßli/ ieſt Fámiliey bárzo wiele/ co tego herbu vżywáią/ wßákoż tego żaden powiedźieć dowodnie nie może/ iáko dawno do Polski záßli Przodkowie/ tylko tey Fámiliey wielkie rozrodzenie/ y Domy możne były wieku mego/ iáko tho sam niżey czytáiąc obaczyß.

¶ Niektorzy powiedáią/ że Przodek ten ktory tu był záßedł/ miał nazwiſko Zylberſwech/ten przez dźielne Męſtwo nábywßy wielkiego opátrzenia od Krolow walecznych/ tu zoſtał/ y Potomſtwo zoſtáwił.

Wſpomina Kátálog Swidrygierá Biſkupem Krußwickim/ wßákoż go kładźie Narodu Niemieckiego /w Roku 1129. Był wźięt po Bálduynie Fráncużie z Domu Pięć Roż / Zył ná Biſkupſtwie Lat dwádźieśćiá y pięć/ Vmárł Roku 1156. w Krußwicy pochowan / po nim náſtał Tenáldus Włoch/ ktory był przeniosł Stolicę Biſkupią z Krußwice do Włocłáwiá.

Páwłá Biſkupem Poznáńſkim opowieda Kátálog w Roku 1122. Zył Lat trzydźieśći y trzy/ był wźięt po Marćinie z Domu Doliwá/ Vmárł Roku 1155. W Poznániu pochowan/ po nim obran Boguchwał z Domu Roża.

Domárátá Biſkupem Poznáńſkim/ opowieda tákże Kátálog/ był wźięt po Andrzeiu z domu Zarebá/ w roku 1242. Zył Lat ná Biſkupſtwie trzydźieści/ Vmárł Roku 1272. po nim náſtał Jan z Domu Doliwá.

Przecłáwá Biſkupem Wrocłáwſkim opowieda Kátálog y Długoß/ był wźięt z Kánonicy támże/ wſpomina to Długoß / że był Polak/ Piſał ſię z Pogorzelcá/ był bárzo bogoboyny y cnotliwy Biſkup / ná ten czás gdy był w Bononyey ná náuce/ ſamá go Kápituła dobrowolnie ná tę ſtolicę obrálá/ Dniá Pią tego Máiá Roku 1244.

Janá Arcybiſkupem Gneznieńſkim opowieda Kátálog/ miánuie go Suchywilk/ to było w Roku 1372. Ten będąc Decretorum Doctor, Decanus Cracouień, Canonicus Gnezneń, y Kánclerzem Koronnym/ był wźięt zá Coadiutora od Jároſłáwá Bogoriæ Arcybiſkupá Wuiá ſwego rodzonego/ od Grzegorzá iedennaſtego tego imienia Papieżá/ zá przyczyną Lodwiká Krolá polſkiego/ tákże Gwilhelmá Kárdynałá powinnego tego Papieżá/ Dwudźieſtego cźwarte° Dniá Máiá/ miał wßytkie ſwe rzeczy poſtánowione w nowey wśi vAwinium/ A koncludowáne były w Awinium.

Jároſław tylko był ſobie zoſtáwił do żywotá dwá Kluczá/ Káliſki y Kámieńſki/ Wiechał ná Arcybiſkupſtwo we Wtorek/ Dniá Pierwßego Czerwcá Roku 1373. Był to Syn Przecłáwá Woiewody Káliſkiego/ Zył ná Arcybiſkupſtwie Lat Dźiewięć/ Piątego Dniá Mieśiącá Kwietniá wpadł w niemoc/ w ſobotę Wielkonocną po zachodźie Słońcá/ Roku 1382. we Zninie/ y támże vmárł/ w Gnieźnie pochowan/ po nim náſtał Bodzętá z Domu Szeligá.

¶ O tym piſał Ianicius Poeta te Wierſze.

Quid clerum Suchivvilcze præmis furioſus in irat?
Cognatos tantum natus amare tuos?
Anne tibi mores conceſsit auunculus iſtos,
Conceſit tanti cum tibi iura loci?

Wielka możność Przodkow Herbu tego Hiſtorye opowiedaią/ O czym czytay v Kromerá Kśięgi Czternaſte/ v Miechowity trzećie/ wſpominaią Grzymáłe Oleßnickiego Káßtellaná Koſtrzeńſkiego. Domáratá Generałá Wielkiey Polſki/ y wiele przy nich Mężow ſławnych tey Fámiliey/ ktorzy przećiwko Nałeczom Woyſká wielkie zbieráli/ y znáczny odpor im dawáli/ O czym czytay v Kromerá Liſt 350.

¶ Ták the dwie Fámilie z ſobą záwaſnione były bárzo/ áż ſam Krol Władyſław Jágiełło zieżdżał do Wielkiey Polſki/ á one wielkie záśćrzenia miedzy nimi porownywał.

¶ De Strzelce od Páczánową wſpominaią rożne Liſty wiele ludzi możnych thego Herbu/ iáko Dobrogoſtá Káßtellaná Wiślickiego/ w Roku 1302.

¶ Bromiſławá de Strzelce Káßtellaná Zarnowſkie°/ y inßych niemáło.

Domáratá Sędźiego Poznáńſkiego wſpomina Kromer w Kśięgách oſmych/ w Roku 1242. dla tego/ że ſpołecznie z Bogumiłem Woiewodą Poznáńſkim/ z Cekundem Káßtellanem Gnieźnieńſkim/ y z Tomaßem Poznáńſkim Káßtellanem/ conſpirauit ná Boleſłáwá Łyſego Syná Henryká nabożnego. O wielu inßych ludźiách możnych they Fámiliey czytáć będźieß w Hiſtoryey.

Wieku mego od tych pomienionych Przodkow były te Domy możne/ iáko naprzod w Wielkiey Polßcze Dom Potulickich. Wſpominaią Piotrá ſcriptá niektore Woiewodą Káliſkim/ od ktorego był zoſtał tylko ieden Syn/ ktory potym zoſtáwił Káßtellaná Kámieńſkiego y Káßtellaná Rogoźińſkiego/ zoſtało Potomſtwo ich.

Piotr Woiewodá Brzeſki wieku mego był/ ktory zoſtáwił z Orßulą Lwowſką Káßtellaną Kowálſkiego Corkę Syny.

¶ Po teyże Lwowſkiey wźiął Siepre y Sárnow ná Dobrzyńſkiey Ziemi/ był naprzod Káßtellanem Przemeckim/ potym Woiewodą Płockim/ á po śmierći Janá z Służewá Woiewody Brzeſkiego Wuiá ſwego rodzone°/ nie tylko Woiewodztwo/ ále y wßyſtkie dobrá iego Oyczyſte nań przypádły.

¶ Piſáſie de Zlotow/ de Chodźieß/ á to ſą Miáſteczká niepodle ná Kráinie/ y Zamki przy nich obronne.

Dom Grudźińſkich tamże w Wielkiey Polßcze/ Dom ſtárodawny y możny/ był wieku mego Andrzey Grudźińſki/ ktory zoſtáwił Synà Stephánà Chorążego Káliſkiego/ Mężá w ſłużbách Rzeczypoſpolitey godnie zaſłużonego/ ktory zoſtáwił te Syny/ Zygmuntá/ Jánußá/ Káßtellaná Krzywińſkiego/ Stephánà Káßtellaná Nakielſkiego/ y Andrzeiá/ o inßych tám prze dáleką wiedźieć nie mogę.

Dom Gárwáſkich ná Kuiáwách/ y w Płockim Woiewodztwie dźielnice ſwe máią/ Dom znáczny. Był wieku mego Jeronim Kán-

clerzem Gnie-

clerzem/Gnieznieńskim/Krákowskim/Plockim Kánonikiem/ Vmárł Roku 1583.

Dom Kázánowskich w Lubelskim Woiewodztwie w Lukowskim Powiećie stárodawny/ wspomináią niektore Historye Dominika Kázánowskiego/ dla tego/ że był vwiodł Krolá Kázimierzá z przegráney bitwy v Choynic/á do Bydgoszczey doprowádził/zá co był znácznie od tego Krolá vczćion y vdárowan. Jego ćiało leży v Bárnádynow/ nád ktorym były Wierße pisane w te słowá.

Si laus est socium á belli seruare periclis,
Defenso maior gloria Rege venit.
Namq; vbi Cazimirum bello vicere Pruteni,
Ac densa Regem circuire manu.
Defendi Trepidum incolumemq; ex hoste reduxi
Choynicq; campis Bidgostiam tuli.
Me tamen huc tumulo sorpsit mersitq; profundo,
Mors inimica malis, mors inimica bonis.
Sed virtus viget, eruditq; mea acta Polonos,
Quo Regi haud debent corde placere Deo.

¶ **Był Podkomorzem Krolá pomienionego/ Rádomskiem/ Niepołomskiem Stároſta/ vmárł Roku 1485. Miał sznow cżterech.**

Stánisłáwá Podkomorzego Lubelskiego y Sędziego Sedomierskiego/ ktory z Sienieńska z domu Debno zostáwił Synd Marćiná/ Rotmistrzá y Mężá slawnego.

Mikołay drugi syn wyższey pomienionego Podkomorzego/ vmárł sterilis.

Henrych trzeći ktory był w Turcech w poimániu Lat dwádźieśćiá/ od Turczyná onego ktory go był poimał przywieżion do Oyczyzny/ y ták zsoba pospołu áż do śmierći mieszkáli iáko bráćia w miłości.

Bártoß Cżwarthy Sędźia Lukowski był Dworzáninem Krolá Zygmuntá/ ten z Márkußewska zostáwił synow cżterech.

Janá/ ktory był Podsędkiem Lukowskiem/ then trzymáiąc Plebánią w Kożim Rynku/ná Synd Kościoł sprofánował/ y sam Wiárę ábo Sekte Kálwinowe rozßerzał.

Mikołáiá/ ktory z Koryćińska z Domu Topor Stárosthy Przedeckiego Corke zostáwił Synow trzech.

Andrzeiá z Krzeczowska z Domu Wreby zostáwił Synd y Corki Trzy.

Páwłá/ ktory w Cudzych Ziemiách cżás długi bedąc/ do oyczyzny przyiechawßy/ znácznym był Dworzáninem Krolá Augustá.

Dom Grzymultowskich ná Pálukách stárodawny/ z Wilamowskimi iedney dźielnice/ był Jánuß Grzymultowski Mąż slawny/ siły wielkiey/ ten Krolá Zygmuntá prowádząc ná Lysą Gorę do świętego Krzyżá/ chcąc śie Krolowi przysłużyć/ sobie niefolgniąc/ bárzo sobie przez práwie vczynił/ potym śie zániemogł y vmárł.

¶ **Drugi był Stároſta Dráhimskim w Káßubiech/ Mąż tákże slawny/ będąc w Węgrzech z Jeronimem Laskim/ wiele z nieprzyiácioły Krolestwá onego cżynił.**

Jánuß/ Mikołay Grzymultowski/ iuż práwie osthátecżny Potomek Domu tego był wieku mego/ od Dźierzanowskiey z Domu Gozdáwá/ rodzoney Siostry Opátá Wągrowieckiego/ o ktorymeś cżytał pod Herbem pomienionym/ Adolescens Nobilis.

Dom Szme-

Dom Smerzeńskich ná Kuiáwách stárodawny y znáczny/ był wieku mego Piotr Woiewoda Inowlociáwskim/ Vmárł Roku 1582. zostáwił potomstwo Syny.

Dom Kobylnickich w Krákowskim Woiewodztwie/ czytay o Jákubie v Kromerá Kśięgi 16.

Dom Goslickich w Płockim woiewodztwie znáczny y dawny/ iáko wspomina List Semowithá Kśiążęcia Mázowieckiego w Roku 1392. Henrykà Goslickiego Mężá onemu Pánu zásłużonego/ List drugi tegoż Henrykà záleca znácznie w spráwách Rycerskich / gdy był stan od Páná swego z niemałym Woyskiem do Prus.

¶ Grzymisławá de Goslice v tegoż Kśiążęcia opowieda list Kánclerzem.

Mikołay Goslicki ná mieyscu Sieprskiego máiąc nie máły początek ludźi nápoczątku Pánowánia Krolá Zygmuntá/ v Proboszczewie w Ziemi Płockiey wiele Krzyżakow porážił.

¶ W Regestrze Woyská porážonego pod Sokalem dwu Goslickich zábitych w Kśięgách Kánceláryey nápisano / często z Domu tego ná Podolu Meże znáczne ludźie Rycerscy wspomináią.

¶ Tegoż Domu Fracz Goslicki z rownym początkiem ludźi onie rowne sie Tátárskie woysko pokusił/ w tym był rozgromion od wielkośći y poiman/ zá pánowánia Zygmuntá Augustá / dawał zá sie wielki okup/ táiąc nazwiskà swe°/ ále co był zacż y kto był/ od Zydá był wydan. Zátym z furyą Pogáńską y wyrzucánim ná oczy niezliczone bitwy ktorymi ie zá Pretwicá/ zá Herbortá Stárostow Barskich porážał/ zá tym go wßtuki rozsiekáli ná Gorze w Polách Podolskich/ ktorá Gore od tego czásu Mogiłą Goslickie° zową. Tám Pohańcy krwią iego Száble sobie mázáli / y Száty ná sobie / Ciálem sie iego dzielili/ po máley ßtuczce rozbieráiąc / bo to ich iest obyczay / gdy Męża tákiego slawne° zábiją / ábo iáko dostáną pomyśli/ proßąc sobie ßczęśćia od Bogá tákiego iáko on miał/ w mießkách ciáło ábo krew ie° przy sobie noßą.

¶ Zá pámięći náßey/ tákże y przed ocżymá náßymi byli ći Mężowie znáczni/ iáko Marćin Goślicki / Archidyakon Płocki / był przykładny Káplan/ y dla godnośći wielkiey Krolom Pánom swym znáiomy / w łáśce v Krolowey Bony/ ktorey sie dobrze zásługował/ było przed nim inßych trzey Káplanow Prálatow godnych.

Wáwrzyniec Goślicki Dźiekan Płocki / ná Dworze Krolewskim/ wiecey meritis nizli piorem moiem może być zálecony / bywał w posełstwie w Węgrzech/ w Niemcech/ w Szwecyey/ w Prusiech/ wßędy cum dignitate Pánow swych odpráwował/ y z pożytkiem R. P. Wiecey potym zasług iego w Historyey czytáć będźieß.

Páwel Goślicki Brát iego rodzony / Kánonik Krákowski/ godny tákże Prálat/ Brát ich trzeći/ Podsędek ziemie Płockiey/ zostáwił z Kożiebrocką Potomstwo.

Jan Goślicki Podczáßy Brzeski/ ná Kuiáwách Máz znáczny. &c.

Troßczeńskich dom w Mázowßu/ był ieden stárosta Lomżieńskiem/ zostáwił synow dwu/ Piotrá y Mikołáiá/ Meże godne/ y kráiu postronnych świádome.

Dom Zamoyscких/ był Thomaß Sędźia Zembrowski y Ostrołęcki/ ktorego potym Syn był ná tymże vrzędźie ziemskiem w onym kráiu. Jan Brát iego Sekretarzem Krolewskiem/ Máż godny y záßłużony. Stánisław Chorążym Lomżieńskiem.

Dom Siemiánowskich w Gostyńskiem Powiećie stárodawny/ był ieden Pisárzem ziemskiem támże/ potym syn Tyburcy ná iego mieścu/ ktore mu Oćiec spuścił dla skáżenia oczu/ ktore ácz miał przezroczyste/

wßákoż ná nie

wßákoż ná nie nie widźiał / był Cześnikiem támże. Symon był Chorążym Ráwskim. Scżesny Podstolem był Gostyńskiem. Augustyn ten sobie w pokoiu zásiadßy/o żadne Vrzędy ziemskie niedbał/tylko iáko drugi Midas/ złoto rodzące wioski skupował.

Dom Grábowieckich stárodawny w Wielkiey Polßcze/ z ktorych był Gábryel Stároſta Mławskim/ y Ochmistrzem Krolowey/ od Brátá iego Stánisłáwá był syn Sebestyan/ktory ná Dworze Krolá Augustá z młodości dostátecżnie służył/był maż godny w spráwách Rzecżypospolitey biegły/w Cudzych Ziemiách ná náukách bywał/miał zá soba Cżermieńską z Domu Jelitá/alias Kozlarogi/ktora sie z młodości wychowálá w Fraucymerze Krolewny Anny/tey ktora potym byłá Krolowa/ był S. S. R. M.

Dom Oleskich stárodawny w Wielkiey Polßcze/był wieku mego Jan Oleski Podstolim Krolowey Anny/z Fraucymeru theyże Krolowey pojął Bárbárę Szczepiecżkę/z domu Leliwá.

Dom Mnißewskich Kßtanow w Płowieckim Woiewodztwie stárodawny.

Dom Biegánowskich w Wielkiey Polßcże w Poznáńskim Woiewodztwie stárodawny / był wieku mego Woyćiech Kánonikiem Poznáńskim. Stánisław brát iego Dworzáninem y Trukcżáßym Krolá Stephánа. Mikolay w Węgrzech zábit/maż sławny y żołnierz práwy.

Dom Rybskich w Gostyńskim Powiećie stárodawny/był ieden Podstolim támże wieku mego.

Dom Cżápskich ná Dobrzyńskiey Ziemi stárodawny / był Andrzey wieku mego Podsędkiem ziemie oney/Maż záſłużony Rzecżypospolitey ná Seymiech Posłem bywał/y ná inßych zieżdżiech/ zostáwił z Skárbkowną z domu Cholewá Potomstwo.

Andrzey Synowiec iego był Hárcerzem Krolá Stephánа/ Maż sławny y pámięći godny/ był potym Rotmistrzem do Moskwy/ miał Wybráńce/Vmárł Roku 1582.

Domárat Cżápski był Mężem w Práwie vczonym y godnym w posługách Rzecżypospolitey y inßych wiele/Dom to rozrodzony/tych Przodkowie z Cżerwonka Rotmistrzem Krzyżáckim wielkie burdy wiedli/ mężny mu odpor dawáli/potym gi poimawßy obiesili/wiele znácżnych zasług ich godnych pámięći/potymći Historya powie.

Dom Báránowskich stárodawny y rozrodzony w Sedomirskim Woiewodztwie/ludźie Rycerscy/mężni/spráwni bywáli/był wieku moiego Stánisław Báránowski/ktory w onym kráiu z wielkiey miłości od wßystkich sąsiad niemáłe miesnaski miedzy nimi porownywał /y inße przyiaćielskie spráwy stánowił z wielką pochwałą/ zostáwił potomstwo/ Syny y Corki.

Dom Siedleckich ná Kráinie stárodawny y znácżny/ bywáli w onym Kráiu Vrzędniki Ziemskimi.

Dom Soieckich w Ráwskim Woiewodztwie stárodawny/ był ieden Dworzáninem Krolowey Anny/drugi Proboßczem w Krákowie v świętego Symoná ná Zleparzu.

Dom Chwálikowskich z wielkiey Polski stárodawny / z ktorych Piotr był Podrzeńcym Krákowskim.

Głogowscy w Płockim Woiewodztwie/ był ieden Dźiekanem Płockim/Kánonikiem Pułtowskim/człowiek vczony/Grecki/ Zydowski/Jezyki ták iáko Láćińskí/doskonále vmiał y rozumiał/ był Káplan przykładny.

Zásáczcy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny.

Grzymałowie w Mázowßu Dom rozrodzony / z ktorego był ieden Podstároscim Przemyskim / zá Jordaná Spytká Káßtellaná Krákowskiego y Stárosty támże / tegoż był Syn Jákub Rotmistrz y Mąż sławny / ktory w wielu potrzebách z nieprzyiaćioły roznymi bywał / mężnie z nimi czynił / O czymći potym Historya powie.

Dom Turzeńskich ná Kuiáwách / stárodawny y znáczny / Brykácz ná Kuiáwách wźiął Dział / Stánisław ná Vkráinie / ktorego syn Piotr był Kánonikiem Poznáńskim.

Lagiewniczcy z Wielkiey Polski / z ktorych Andrzey był sędźiem Zydowskim / zá Piotrá Zborowskiego / Woiewody / Stárosty / Generalá Krákowskiego: potym zá Janá Zamoyskiego / Kánclerzá / Hetmáná Koronnego / Stárosty / Generalá Vicegerentem, zostáwił potomstwo támże w Krákowskiey źiemi. Tegoż Brát rodzony Marćin támże w Krákowskim / Mąż godny / zostáwił z Plázianka potomstwo.

Pradzeńskich Dom w Wielkiey Polßcze stárodawny / z ktorych był Mátyaß Káßtellanem Przemeckim / zostáwił Synà Andrzeiá / od ktorego został Jeronym / ktory zostáwił Synow dwu / Jeronimá y Alexándrá / z Anną Gwiazdowską z Domu Bogorya.

Dom Ludźickich / stárodawny y znáczny w Rusi / ieden z Skopyćińska zostáwił Potomstwo / drugi sie ożenił ná Wołyniu / ludźie cnotliwi / tám máietności nábyte mieli.

Borkowscy w Sierádzkim Woiewodztwie / Jerzy y Domárat w Sedomierskim.

Swißowscy w Wislickim Powiećie / Dom stárodawny.

Málachowscy w Płockim Woiewodztwie / Dom stárodawny y rozrodzony / Lukaß w Litwie od Kśiężećiá Pronskiego miał opátrzenie.

Káliborscy w Prusiech w Powiećie Olßtyńskim / z ktorych był Máćiey Mężem godnym w spráwách Rycerskich / tákże y vczonym / był Pisárzem y Pieniąßká Káwálerá.

Dobieczcy w Sierádzkim Woiewodztwie / pißą sie z Zaborowá.

Zalescy w Zákroczymskim Powiećie / Dom stárodawny.

Niegálewscy w Wielkiey Polßcze / Dom stárodawny.

Budźißewscy támże Dom stárodawny.

Gasińscy ná Wołynu / Dom znáczny z Mázowß wyßli.

Láguniowie w Rożáńskim Powiećie / dom rozrodzony.

Brodowscy w Káliskim woiewodztwie / dom stárodawny.

Odáchowscy w Rádomskim Powiećie / wyßli z Leczyckie° / był Andrzey Zakonnikiem Reguły Cysterskiey / & Cancellarius Wągroweceń. w Roku 1582.

Rádowiczcy w Chełmieńskim Powiećie / Dom stárodawny.

Ostrowscy w Cżerskim Powiećie / drudzy w Sedomierskim od Steżyce / drudzy w Sierádzkim ktore zową Zdźieskámi / vżywáią Herbu Nieczuiá.

Zbikálscy z Lubelskiego Woiewodztwá / Dom stárodawny.

¶ Inßych Domow wiele iest w roznych Woiewodztwách / o ktorych prze dáleko ść wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Prawdzicz/ktory przyniesion do Polski z Niemiec/ ex Rheni partibus, á poiawszy wstan Małżeński Pánne Fámiliey możney tego nazwiská y Fámiliey ostáteczngo Potomká/ ktorzy nosili Koło zá Herb/ná ktorym Mise nástoł stáwiáia/potey to nazwisko otrzymał y Herb ten Lew ná Helmie trzyma/ máietność wielką wźiął/ potym sie znácznie rozrodźił/ o ktorego Potomstwie áż do wieku mego czytáć będźieß/ vżywáli Lwá w Polu Białym z Czerwonego Muru. Pißе Długoß o nich że bywáli in arogantiam procliui.

☞ W Roku 1181. wspomina Długoß Fránká Biskupem Wrocławskim/ ktory był wźiet po Żyrosławie z Domu Roża/ zá życzliwośćia Bolesłáwá Wysokiego Kśiążęćiá/ od Piotrá Arcybiskupá poświecon/ po nim został Járosław tegoż Kśiążęćiá Bolesłáwá Syn/ O czym czytay v Długoßá według Roku pomienionego.

Janá rzeczonego Altus/opowieda Kátálog Biskupem Płockim/ ten był wźiet po Gosłáwie z Domu Gryff/ będąc Szkolástykiem Płockim/ od Jákubá Swinki Arcybiskupá Gnieźmeńskiego poświecon/ Żył ná Biskupstwie Lat czternaśćie/ wźiet w Roku 1296. Vmárł Roku 1310. po nim został Jan z Domu Nałecz.

Mikołáiá thámże opowieda Kátálog Biskupem/ Pisał sie z Gulczewá/ to było zá pánowánia Kśiążąt/Semowitá y Jánußá Mázowieckich/ od Vrbáná Piątego Papieżá potwierdzon/ nie był tylko Lat dwie ná Biskupstwie/ cierpiał Podágre czás długi/ Vmárł Roku 1367. Był wźiet z Kántoryey Płockiey po Bernaćie z Domu Pobog/ po nim został Brát iego rodzony Stánisław.

Stánisłáwá z Gulczewá opowieda Kátálog w Roku 1367. záraz po Brácie wyżßey pomienionym obran/ zá przyzwoleniem Semowitá y Jánußá Kśiążąt/od Vrbáná Piątego tego Imienia Papieżá potwierdzon/ wspomina go być Virum integrum, pudicicia corporis, & pietate, in egenos & orphanos liberalem. &c. Żył tylko nie cáłe dwie Lećie ná Biskupstwie/ Vmárł Roku 1368. támże w Płocku pochowan/ po nim został Dobiesław Brát iegoż rodzony.

Dobiesłáwá rzeczonego Sowká/wspomina Kátálog zá pánowánia tychże pomienionych Kśiążąt/ o tym pißе/ że náprawił Kośćioł Płocki/ y wßystkich dochodow/ ktore byli sobie poczęli przywłaßczáć Szláchtá onych Kráiow/przez Práwo od nich dostał: Dobrzyńską Ziemie o niepłácenie dźiesięćin był zákłał/tylko trzy Látá żył ná Biskupstwie/ w Gorznie iádąc z Pułtowską/ v stołu śiedząc Powietrze go rußyło/ trzydźiestego dniá Września/ Roku 1371. záraz nagle vmárł/ támże pochowan/ po nim nástał Stybor z Domu Ostoią.

Tegoż czásu Páwłá Woiewodę Płockiego opowiedáią dawne scriptá/ był y Stároſtą támże. Ten był ták mysliwym/ że tylko zá parę Ogar dárował dwie Wśi Kśiążętom/ Kopyſtki y Matwice v Łomży/ ktorychby w tym wieku nie zapłáćił trzydźieśći Tyśięcy/ á to był własny Przo-

dek dźisieyßych Nißczyckich / ktorych ieſt Dom w Płockim Woiewodztwie znáczny y dawny á ſławny.

Tegoż Domu był Andrzey Woiewoda Płockim/ktorego ták że dowodnie Liſty wſpominaią/ w Roku 1460. Zoſtáwił Synà tegoż Imienia/ ktory był po Oycu Woiewodą támże/ potym był Belſkim / zoſtáwił z Oporowſką z Domu Sulimá Synow pięć.

Mikołáiá Woiewodę Belſkiego y Stároſtę támże/ krory nie zoſtáwił potomká Meſkiey płći/tylko Corki / ktore wyniosły wielką część máietnośći z domu Nißczyckich / iáko naprzod Grábowiecką Stárościna Mławſką. Sempelborſką Podczáßyną Leczycką. Trzećią Sieniеńſką. Czwartą Roſobucką.

Bártoß Syn tegoż Woiewody wyżßey pomienionego był Ránclerzem Płockiem.

Jan trzeći Brát ich rodzony/ktory z Márgorzáta Sierpſką dwie Corce zoſtáwił / ktore niemáłą máietność wyniosły z domu Nißczyckich/iáko Kloczewſką Káßtellanką Záwichoyſką Stárościna Máłogoſką/ ktora potym ßłá zá Goſtomſkiego Woiewodzicá Ráwſkiego/y Piekárſką.

Piotr czwarty ſyn tegoż Woiewody/ktory z Mágierowną z Domu Szeligá/tylko iedne Corke zoſtáwił Helżbiete Laßczową. Ten wiele á znácznie R. P. ſłużył przez wßyſtek czás żywotá ſwego/ w poſelſtwách znáczných od Krolá Auguſtá ieżdżał/iáko do Baru Krolowey Bony z Wyſockiem Opátem Leczyckiem.&c. y wiele inßych poſług odpráwował.

Chrzyßtoph Piaty Syn tegoż Woiewody/ Stároſtá Ciechanowſki y Przaſnyſki/ Máż ſławy y pámięći godny / kthory zá Krolá Stephánà Rothy znácznie wodźił/iáko pode Gdańſk y do Moſkwy/á iáko tám ſobie znácznie poczynał/toć nápotym Hiſtorya ßerzey powie / zoſtáwił z Roſobucką Káßtellaną Liwſkiego Corkę potomſtwo ſyny y Corki.

Zygmuntá Nißczyckiego pámięć ludzka nieſie / kthory pod Sokalem w przegránej bitwie wiele á mężnie z podźiwieniem ludźi Rycerſkich z nieprzyiaćioły czynił: Bo gdy był bárzo vſtrzelan od Pogan/potym ſie do niego ſpießyli chcąc go poimáć/czynił z nimi wiele w recz. A gdy mu rece ocięli/on ſtoiąc nád brátem zábitym/ onymi rękomá co tylko ná żyłách wiſiały /gdy z niego ſtrzały wybieráli/bił ták długo áż go dobić muſieli. Zdawną to Dom z meſtwá ſławny był y z inych ſpraw poczćiwych.

Dom Sierpſkich/ktorzy ſie piſza z Gulczewá/ſtárodawny/ y ták to rozumiem / że iedney dźielnice z Domem Nißczyckich bywał/ then Dom iuż za wieku mego ßczędł w narodźie meſkiey płći/á byli ći ludźie znáczni/ Naprzod.

Andrzey Woiewoda Ráwſkim/Stároſta Płockiem/ ktorego zoſtáły te Corki/ktore máietność w rozne domy rozniosły.

Márgorzátá Nißczycka/o ktoreieś wyżßey czytał.

Jádwigá Czarnkowſka Generálowa Wielkiey Polſki/Stárościna Pyzdrſka. Annà/ ktora naprzod byłá zá Kuczyńſkim / potym zá Zarebą/á potym zá Zlotkowſkim.

Szczęſny Brát tego Woiewody był Káßtellanem Rypińſkim/ ten ácz był zoſtáwił dwoch Synow/ naprzod Piotrá Káßtellaná Rypińſkiego/ vmárł ſterilis.

Andrzey/ ktory po Brácie był Káßtellanem Rypieńſkim/zoſtáwił był Synà Adámá/ z Zoſią Szczawińſką Káßtellaną Sochácżewſkiego Corką/ tegoż Herbu/ Młodo vmárł/ y inße przed nim Brácia y Sioſtry.

Anná Sioſtrá pomienionych Káßtellanow/ Corká Szczę-

ſnego Wolską/

snego Wolska/ potym była zá Piwem tegoż Herbu/ zobiemá zostáwiłá Potomstwo/ná te połowica Sierpcá/ y Okálew z przyległymi Wsiámi/ máietność znáczna przypádłá też y Kiernozia Miásteczko w Ráwskim Woiewo.

Tychże wyższey pomienionych dwoch Senatorow był trzeći Brát/ od ktorego zostały dwie Corce/ ten z Szczesnym brał działem nápoły Sieprc/ y Bieżun/ Sárnow. ić. Wźiełá działem Helżbietá Jaruntowa Woiewodzina Leczycka Bieżun/ y Strzegi/ inśze Wśi do nich/ nie zostáwiłá tákże tylko Corki/ Sobocka Káśtellanke Gostyńska/ od ktorey tylko iedną Corká/ á od niey Hrábina Zgorki Woiewodzyna Poznáńska/ o ktoreiés czytał pod Doliwa/ á Latálska Jánuszowa od teyże Woiewodźiney.

¶ Druga ktora wźiełá działem puł Sieprcá y Sárnow/ y inśze Wśi/ byłá zá Lwowskim Káśtellanem Kowálskim/ miáłá Synà Mężá sławnego/ y Dworzániná Krolá Augustá znáczńego/ vmárł celebs/ zostały dwie Siestrze/ Sieniáwska Stolnikowa Lwowska/ y Orśulá Potulicka Piotrá Woiewody Brzeskiego Zoná.

Dom Latálskich stárodawny/ ktorzy sie pisza Hrábiámi z Lábiszyná/ ludzie znáczńie zásłużeni Rzeczypospolitey/ iáko zá pámieći ludzkiey był/ y Kátálog wspomina Janá Latálskiego Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ ktory był wźiet w Roku 1537. po Andrzeiu Krzyckim/ Vmárł Roku 1540. Dniá dwudźiestego dźiewiątego Miesiącá Sierpniá/ o dwudźiestey wtorey godźinie/ w Gnieźnie pochowan.

¶ Ten będąc Kánclerzem Krolowey Helżbiety/ trzymał Gnieźnieńskie/ Krákowskie/ Poznáńskie/ y Leczyckie Probostwá. Pothym wźiet ná Biskupstwo Poznáńskie/ ná ktorym żył Lát dźieśćć. Zátym zá łáská Zygmuntá Pierwszego Krolá ná Arcybiskupstwo obran. Vir singularis virtutis & humanitatis, omnibus beneuolens affabilis, in subditos omnes excelentis pietatis, Reipublicæ amator studiosus, ædificiorum Archiepiscopatus partim incendio, partim vetustate colapsorum hilaris restaurator, hidropisi in Skvviernievvicze Obiit die decolationis Sancti Ioannis Baptistæ, ætatis suæ Anno 77. Po nim obran Piotr Gámrat z Domu Sulimá.

Jánuszá Latálskiego Hrábie ná Lábiszynie/ Poznáńskiego Woiewodę y Stároste Cźluchowskiego/ wiele Listow y pámieć ludzka nieśie/ Senatorá znáczńego y wielkiego miłośnikà Rzeczypospoli. Tego zostáli trzey synowi. Stánisław Stárostá Inowłociáwski y Cźluchowski/ ktory miał zá sobą Kśiężne Pomorską/ z ktorą zostáwił tylko iedne Corke/ był to Mąż zásłużony Rzeczypospolitey/ Ten był wźiął działem Lábiszyn Miásto.

Jánuszá sławnego Rotmistrzá/ ktory służąc Rzeczypospolitey wielką máietność Oyczysta vtráćił/ miał zá sobą Járuntowne Woiewodzanke Leczycką/ z ktorą zostáwił dwie Corce/ ten był wźiął działem Lopienno Miásteczko/ y inśze.

Jerzy trzeći Brát ich/ ktory działem brał Debnice v Gniezná/ y inśze przyległe/ zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

¶ Był Brát tego Woiewody Stryieczny Káśtellanem Leczyckim/ ktorego też zostáli synowie Mężowie godni/ y wspráwách Rzeczypospolitey biegli/ ći sie pisáli z Latálic.

Włodkowie Dom znáczny w Rusi y możny/ był Máćiey Włodek Stárostá Kámieniecki/ ten v Goyscá miásteczká máiąc tylko sto koni Roty swey/ gdy Wołochow przyćiągnęło Woysko w ktorym było wiecey niż Tysiąc Koni/ poczęli do Miásteczká wielką mocą śturmowáć/ do ktorych on máiąc wielkie serce ná tego nieprzyiaćielá/ chcąc im dáć odpor/ Rośie sie swey oney kazał gotowáć/ poczęli mu sie wymáwiáć Towárzysze/ mowiąc/ żeć nierowno/ pogubiś nas/ on tylko z Pocztem sług swoich skoczył w ono Woysko Wołoskie/ począł ich mężnie rozgrámiáć/ widząc Towárzy-

 śe ták wielkie

ſze ták wielkie ſczęśćie iego y ſerce mężne/ nieżáluiąc przy nim pomrzeć/ wyſkoczyli do niego ochotnie/ okrzyk vczyniwſzy ná głowę porázili Wołochy. Potym wiele poſług y znácznego Meſtwá iego Hiſtoryać powie.

Tegoż był Syn Stániſław Staroſtá Hálicki y Kołomeyſki/ ktory tákże zmłodych Lat Roty znácznie wodźił/ w potrzebách z nimi w wielkich bywał/ &c. Znacznie to Máż záſłużony był wieku mego Rzeczypoſpolitey. Miał zá ſobą Zamoyſką Káſztellaną Chełmſkiego Corkę.

Dom Kryſkich ſtárodawny w Płockim Woiewodztwie y na Záwkrzu/ &c. &c. Ktorych przodki rożne ſcriptá opowiedáią Rzeczypoſpolitey záſłużonymi. Naprzod Lwá dźiedźicá w Kryſku/ ktorego ſyn Ninogniew był Woiewodą Płockim/ w Roku 1430. miał z Boglewską to Potomſtwo. Naprzod Kátárzynę Narzymſką/ ktora miáłá Mikołáiá Káſztellaná Sieprſkiego/ y Tomaſzá Káſztellaná Płockiego Narzymſkie.

¶ Potym tenże Woiewodá miał Synà Janá/ ktory był Káſztellanem Zakroczymſkim/ zoſtáwił z Láſocką z Domu Dolęgá ſynow dźieśiec/ ośmich vmárło nieplodnych/ tylko dwá zoſtáwili Potomſtwo. Miał tenże Káſztellan Corek ſześć.

Stániſław Syn tego Káſztellaná Zakroczymſkiego/ zoſtáwił z Wituſką dwie Corce/ Helżbietę Wolſką/ y Annę/ Synà iednego Janá/ ktory z Wichorowſką Piſarzá Ciechanowſkiego Corkę z Domu Lis zoſtáwił Potomſtwo.

Jákub Wtory Syn tegoż Káſztellaná zoſtáwił z Jágnieſzką Czoſnowſką z Domu Pierzchálá ſynà Floryaná Kryſkiego/ ktory z Anną Wichorowſką Podſędką Ciechanowſkiego Corką zoſtáwił tylko iedyną Corkę Zofią. Thegoż były Siоſtry rodzone Nietyxina y Jágnieſzká druga.

Tenże pomieniony Ninogniew zoſtáwił z Bártnicką z Domu Dolegá Wtorą Żoną to Potomſtwo. Annę Miñſką. Małgorzathę Rádźieiewſką. Dorotę Zieleńſką/ y te Syny.

Jákubá Kánonikà Płockiego &c. Mikołáiá/ Bártoſzá/ Stániſłáwá/ Piotrá/ ktory był Stároſtą Płockim/ wßyſcy zeßli ſteriles. Thego Stároſtę był Doktor lekárſtwy przeſadźił/ był to człowiek ſercá wielkiego/ w potrzebách znácznych bywał.

Páweł Brát rodzony thego Stároſty zoſtáwił z Anną z Srzeńſką z Domu Dolegá to Potomſtwo. Annę Brzoſczyną. Bárbárę Oſuchowſką. Małgorzátę z Roſtkową Roſteżyną Káſztellankę Zakroczymſką. Kátárzynę. Jágnieſzkę Vchańſką Woiewodźicową Płocką/ y te ſyny. Naprzod.

Woyćiechá Pokomorzego Płockiego/ Mężá ſławnego/ miedzy ludźmi vczonymi/ y dobrze R. P. y Krolowi záſłużonego. Ten ieżdźił w poſelſtwie od Auguſtá Krolá ad Pium Tercium Papam, y do Kſiążąt Rzeſkich/ iáko do Márgrábie Brándeburſkiego/ do Krolá Philippá Hißpáñſkiego gdy poymował Krolewnę Angielſką. Potym do tegoż Krolá Philippá około poſtánowienia Baru po śmierći Krolowey Bony/ thám iż mu nie podług myśli ßło poſelſtwo / przyiechawßy do Oyczyzny vmárł w Pułtowſku/ á w Drobnimie Miáſteczku Oyczyſtym pochowan/ iáko o tym świadczy to krotkie Elogium tymi ſłowy.

ALBERTVS Kriski Sigiſmundi Secundi Regis Poloniæ, Succamerarius Dobrzineñ & Mlaueñ Capitaneus, Patricius Polonus, iuuenis decorus ac pulcer, generis Nobilitate ac maiorum ſuorum claritudine & virtutibus ſuis illuſtris, Philoſophia ac iuris ſcientia, linguarũq; multarum peritia clarus, in diſputacionibus doctorum hominum acutus ac diſertus, natura & arte eloquens, pauperum & oppreſſorum adiutor, iuſtitiæ & Publici boni amator, qui

tor, qui Legationibus ad Papam, ad Cæsarem, ac ad Romanum Hiſſpaniæ Angliæq; Reges ex dignitate perfunctus cũ eſſet, ſedq; ad R. P. rectè adminiſtranda pararet, ampliſimoſq; Magiſtratus ſibi promiſſos a Rege expectaret, maturo fato cum ingenti hominum dolore ex humanis ſublatus eſt die 24 Nouembris, hora 12. noctis ſequentis in medio horologio, Anno 1566. ætatis ſuæ 33. Pultouiæ.

¶ O tym te Wierſze Polſkie piſał Jan Kochánowſki.

Płáczą cie ſtárzy/płáczą cie y młodſi/
Dwor wßyſtek w czerni przed cie Kryſki chodźi.
Abowiem Dworſtwo y Ludzkość przy tobie
Wiednymże záraz pochowano grobie.

¶ Tenże temuż Epitaphium.

Hiſpany/Włochy/y Niemce zwiedźiwßy/
Krolowi ſwemu cnotliwie ſłużywßy.
Vmárłeś Kryſki y leżyß w tym grobie/
Nameś tu ſmutek zoſtáwił po ſobie.
A iż płácz prożny y żáłość w tey mierze/
Tym wietßa y płácz y żáłość moc bierze.

Szczęſny Brát rodzony thego Woyćiechá był Woyſkiem płockiem/był Máż w ſpráwách R. P. biegły/ále zbytnia pinguedo a natura do wiela mu przeßkadzáłá/vmárł celebs.

Stániſław Trzeći Brát ich był Woiewoda Mázowieckim zoſtáwił z Málgorzáta Vchańſka Woiewody Płockiego Corkę ſynow cztery ch. Woyćiechá. Szczęſnego/ Młodźieńce vczone/ktore koßtem niemáłym w Cudzych źiemiách náukách chował. páwłá y Piothrá. Corki/ Helżbietę y Bárbárę.

¶ Bywał ná znáczných poſługách Rzeczypoſpolitey/ Ten Woiewodá do Fráncyey po Krolá Henrykà z drugiemi Posły był wyprawion/Zátrzyman od Krolá Duńſkiego/ bo ſie był puścił Morzem ze Gdańſká z Láncáſkiem/ y z tám tod ſie wrocić muſiał.

¶ Potym od Stephána Krolá był Poſłem do Moskwy cum abſoluta poteſtate do Jwáná Kniáźiá Wielkiego / o czym pothym w Hiſtoryey mieć będźieß.

Tegoż wyżßey pomienionego Ninogá były te Sioſtry/ Naprzod Szumska/ ktora ſpłodźiłá Pomściborá Káßtellaná Ciechanowskiego/ y drugiego ktory był Sędźim támże/ y Corki/ Mágdálene Krasińſka/ Mátkę Biskupá Krákowskiego / Káßtellaná Sieprskiego / y Sędźiego Ciechanowskiego/ y inßych/ iákoś czytał pod Slepowronem. Málgorzáte Losiowa/ ktora porodźiłá Losie/ o ktorych pod Dabrowa/ y the Corki/ Anne Zábicka/ Kátárzyne Strzałkowska/ Helżbietę Lawska/ ktora byłá vrodźiłá Oycá Woiewody Mázowieckiego. ꝛć.

Dom Laßewſkich z Kryſkiemi iedney dźielnice.

Dom Rádzánowſkich támże ſtárodawny y możny/ iáko wſpominaią rozne ſcriptá y Liſty Páwłá Woiewoda Belskim/ w roku 1436. czytay Státutá Koronne/ y inßych wiele Mężow znáczných y Senatorow Możnych bywało. Páwłá Rádzánowskiego Chorążym Płockim wſpominaią przywilegia dawne.

Dom Szczawińſkich w Ráwſkim Woiewodztwie w powiećie Goſtyńſkim ſtárodawny / y Rzeczypoſpolitey záſłużony. Wſpominaią Liſty dawne Piotrá Szczawińſkiego Cześnikiem Leczyckim/ ten miał zá ſobą Grodzanowską/ z ktorą zoſtáwił tylko iednego ſynà Piotrá / ktory był Káßtellanem Sochácźewskim/ ten miał zá ſobą Anne Wolską z Domu Labeć/ Páwłá Kánclerzá Koronnego y Stároſty Goſtyńſkiego Corkę/ z

ktorą zoſtá-

ktora zostáwił syná Páwłá Káßtellaná Leczyckiego/Sochácżewskie°/Wáreckiego, ic. ic. Stároste/Ochmistrzá Krolowey Anny/Zygmuntá Pierwßego Cory/á Stephánowey Zony/ktory z Anna Duninowna z Viázdu z domu Lábeć/Stolniká Leczyckiego Corke zostáwił synow ná ten czás czterech. Sámuelá/Andrzeiá/Páwłá/y Janá/Corek pieć/Kátárzyne Krasińska/Podkomorzyne Płocke/Anne Herbortowe ná Brochnalu z Fulßtyná/Zofia/Bárbáre/y Helene.

¶ Tegoż Káßtellaná Leczyckiego były te Siostry. Naprzod Zofia/ktora byłá zá Sieprskim Káßtellanem Rypińskim/tegoż Herbu/á potym zá Gostomskim Woiewodo Ráwskim/zktorym tylko iedne Corke zostáwiłá Helżbiete.

¶ Jádwigá Sámowska/Anná Vchańska Woiewodzicowa Płocka.

Corki onegoż Czesniká Leczyckiego były: Naprzod Bieláwska/Chotomska/Rybska/Wierzbowska/piata byłá w Zakonie w Płocku.

Dom Brochockich z tymiż Szczawińskimi iedney dzielnice.

Dom Trobskich támże z tymiż iedney Dzielnice stárodawny.

Szczawińscy/ktorzy sie pißa z málego Szczawiná thegoż Herbu vżywáia. Był wieku mego ieden Káßtellanem Inowłokiem/ktory miał Zon trzy. Naprzod Puckowne/z ktorą áż miał potomstwo wßákoż pomárło/tylko od Boruckiey został syn y corká. Potym miał zá soba Vchańska Woiewodzanke Płocke/od ktorey było potomstwo zostáło Synowie y Corki.

Dom Láßczow stárodawny w Woiewodztwie Belskiem/zdawná záßłużony R. P. Okthorych Historye powiedáia/iáko Miechowitá w Xsiegách Czwartych wspomina Janá Láßczá/w roku 1453. tymi słowy. Ioannes vero Lasscz administrator in Zukouiecz, cum alijs administratoribus, videns se hostibus imparem in campo Krasnievv, nocte omne illud robur Tartarorum prostrauit, deinde interdiu reliquos exercitus Tartarorum (qui haud longe abierant) aggressus Ducem Tartarorum, Deo fauente occidit, & reliquũ agmen Tartarorum in fugam conuertit, præda de manibus ipsorum errepta, anno præfato, O czym czytay List 329. O tymże czytay v Kromerá Xsiegi Dwudzieste wtore/List 520. Acż go kładżie inßey Fámiliey.

Tegoż Janá Láßczá mężá slawnego był syn Lázarz Láßcz Sztuczap/Lowczy Belski/Stárosthá Tyßowicki/Mąż stawy y pámięći godny/był wieki miłosnik ludźi Rycerskich/ten gdy Tátárowie ziemie Belska wielko moco nábieżeli/ná Zamku sie swym záwárł/y mężnie go obronił/z sługámi tylko swemi á z trocha ludźi Rycerskich/iednák żone z dźiećmi wysłał do Grábowca głownieyßego Zamku/sługam tym ktore zniá postał kazał wźiąć kopije z proporcy/ktorzy ná zad ßli/páni wprzod wyiechálá. Tátárowie puścili sie Gościńcem zá nia ku Grábowcu/á gdy obaczyli one sługi ktorzy sie ná Pagorkách vkázowáli/mniemáiąc że zásádká/wrocili sie názad/w tym páni ná Zamek vbieżálá. Zostáwił był kilká synow/ktorzy sie báwiąc spráwámi Rycerskimi bez żon pomárli/zostáli dwá. Z Corki/Jágnießká Dybowska Woiewodzina Belska/Stárościna Rubießowska/od ktorey tylko iedna Corká zostáłá Teczyńska Woiewodzina Krákowska/Stárościna Rubießewska. ic. ic. Jákoś czytał pod Toporem.

Alexánder Laßcz Syn tego Lázárzá/Brát Woiewodzine y Belskiey rodzony/Káßtellan Cerski/naprzod był Podkomorzym Belskim czás długi/Krolowey Bonie służył/od ktorey miał Stárostwo Kowelskie.

Gdy Boná

Gdy Boná odiechálá/ puścił Kowel á dano mu Stárostwo Chełmskie/ po tym Káßtellánią Czerską.

¶ Ten wiele Rzeczypospolitey służył/ postem ná Seymy bywał często. Ten Miásteczko y Zamek założył ktory názwał Láßczowem w mieyscu obronnym/ z ktorego sie iuż Potomstwo iego pißе á nie z Tuczap. Ten zostáwił synow trzech. Stánisław czwarty Młodo vmárł.

Marćin był Mężem vczonym/ Doctor vtriusq; iuris, **był** Archidyakonem Gnieźnieńskim/Krákowskim/Lowickim Kánonikiem/Sekrzetarzem Krolá Stephaná/ człowiek był skromny/ bogoboyny/ ten vstáwicznie pißac spráwy Dworskie/ suchotámi vmárł/ pogrzebion w Láßczowie z wielką żáłością Oycá y inßych ludźi.

Alexáneder Syn Wtory tegoż Alexándrá Maż znáczny/ten pod Tczowem z kilkiem Kátárow Mężnie czyniąc kilká ná plácu zostáwił zábitych/ pod nim tylko Koniá zábito/ y samego postrzelono przez zbroie/ wßákoż nießkodliwie/ dodał mu sługá Koniá/ ziechał splácu zdrowo z pochwałą ludźi Rycerskich.

Jan Láßcz Trzeći Syn tegoż Alexándrá Káßtellaná Czerskiego/Podkomorzy Belski/Stárostá Chełmski y Tyßowiecki. Ten sie naprzod Náukámi Wyzwolonymi báwił/ potym ná Dworze Cesárzá Ferdynándá był Pacholećiem. Przyiechawßy z Niemiec/ przy Jákubie Vchánskiem Arcybiskupie Gnieźnieńskim sie báwił wielkiem dostátkiem/ tám naprzod był Krayczym/ á potym y Podkomorzem. Gdy mu dano Vrzad Podkomorski/ przyiechał do Oyczyzny gospodárstwem sie zábáwił/ R. P. znáczńie służył/ Posłem ná Seymy bywał. Ożenił sie potym w roku 1573. Poiął Anne Wielopolską ze Gdową Stárościną Tyßowiecką/ ktora pierwey była zá Strzałą. W Interregná wiele R. P. służył/ żadney potrzeby ábo ziázdu nieomießkał z niemałym kosztem/ áż do Elekcyey Henryká Krolá. A gdy Henryk viechał z Polski/ znowu było Interregnum/ złożono Elekcya pod Wárßewą/ ná ktorey gdy miánowano Krolewnę Anne/ á do niey Stephána Woiewodę Siedmigrodzkiego. Postáło go wßystko Rycerstwo z posrzodku siebie do Krolewny Anny ieśliby ná to przyzwolilá. Tá iż była zátrwożona/ widząc rozerwanie miedzy ludźmi/ iednák zá perswáśią ták iego iáko y drugich ktore był sobie sposobił/ zezwoliłá ná te Nominácyą. Gdy to odniosł Rycerstwu y Pánom onym co z nim trzymáli/ potwierdźili tego iednostáynie głosy. Zátym ßli do Kośćiołá iuż práwie sie zmierzkało/ dźiękuiąc Pánu Bogu zá dokonánie Elekcyey. A iż niemała część Rycerstwá y Pánow/ ktorzy sie byli vdáli zá domem Rákuskiem/ niezgodnie odiechali/ oni złożyli sobie ziazd pod Jedrzeiowem/ stoiąc mocno przy Krolewnie y Woiewodźie Siedmigrodzkiem. Pod Jedrzeiowem będąc/ tám zá wolą wßytkiego Rycerstwá stánowßy w Kole powiedźiał: Ktoby inßego páná wspomniał á nie tego ktoregośmy pod Wárßewą obráli y miánowáli/ iawßy sie zá broń rzekł/ tym będźie karan. Rzekł mu ieden z Pánow: Sam to od siebie tylko mowiß. Zátym krzykneli drudzy: Wßyscy/ wßyscy. Rzátym vćichło/ w zgodźie do Krákowá przyiechali.

¶ Gdy naprzod Krolewná przyiechálá/ potym Krol/ po koronácyey oboygá/ zálecáiąc dobrze zásłużone/ tám też y tego Láßczá zálećili/ zá przyczyną Janá Zamoyskiego Podkánclerzego ná ten czás/ dał mu Krol dożywocie ná Thyßowcách ktore był po żenie wźiął. Był potym przy Krolowey Krayczym/ zá przyczyną iey y iuż zá zeßłemi láty oycá iego/ dał mu Krol Stárostwo Chełmskie. Zostáwił z tą Wielopolską pomienioną Synà Janá/ ná ten czás tylko w piąći lat/ drudzy młodo pomárli.

Drudzy Láßczowie byli wieku mego/ iáko Tuczápscy/ Marćin ktory miał zá sobą Nißczycką/ Piotrá Woiewodźicá Belskiego Corkę/ y

páwel Brát iego/ Mężowie sławni.

Stánisław Łáßcż Nieledewski / Woyski Hrodelski/ zostáwił sýny / Jerzego ktory był podczáßym v Arcybiskupá Gnieźnieńskiego / Jákubá Vchańskiego/ Stánisłáwá/ Floryaná/ Mikołáia/ Męże wyborne.

Andrzey Łáßcż z Obrowcá / Woyski Lubaczewski / Mąż Rzeczypospolitey godnie záßłużony / zostáwił z Rudgierzowną sýná Páwłá/ Adolescentem Nobilem, ktorego ná náukách w postronnych Kráinách z dostátkiem niemáłym chował.

Bártoß Łáßcż Kobelski/ Brát rodzony Andrzeiow/ od ktorego też zostáło potomstwo ná ten czás minorenes.

Stánisław Łáßcż Strzemilecki/ Rotmistrz y Mąż sławny zá pánowánia Augustá Krolá y Stephánà/ then z drugimi Posły iezdźił do Węgier po Krolá Stephánà.

Stánisław Brátiego Stryieczny/ też Rotmistrz fortonny y Mąż sławny ná Podolu/ inßy Brácia ich Mężowie wieley / y záwße ná spráwách Rycerskich z Młodości sie chowáli.

Dom Páryßow w Mázowßu stárodawny/ znácznie záßłużony Rzeczypospolitey/ Bywáli Dygnitarzmi/ Stárostámi / w onym Kráiu wieku mego był ieden Stáróstá Cźyrskim.

Dom Wierzbowskich ná Podláßu/ ktorzy sie pißą z Kuchmistrzewá/ z ktorych ieden był Pisarzem Wyskim y Podláskiem / Mąż godnie záßłużony Rzeczypospolitey/ wiele ludźi Młodych przy sobie Domow znácznych báwił/ ktorym wychowánie dobre dawał/ zostáwił sýná iednego Stánisłáwá/ Corek trzy / z ktorych iedná zá Rytlem / druga zá Rościßewskim Woyćiechem w Chrápuni/ trzecia zá Grábia Sluckim.

Bietkowscy támże w Mázowßu/ z ktorych Stánisław był Pisarzem Ziemskim Wyßogrockim / dwá Krolowey Annie służyli / ieden Dworzáńskà/ drugi był Kárlem.

Cybulskich Dom stárodawny y znáczny w Mázowßu/ w powiećie Wysogrodzkim/ iáko był Alexy Cybulski in officio terrestri in eodem districtu Lat trzydźieści Podsędkiem/ Sędźiem dwádźieśći/ zostowił te sýny. Janá Woyskiego Wysógrodzkiego/ Máćieiá Káßtellaná Wysogrodzkiego/ Andrzeiá Czesniká Wysogrodzkiego/ Adáma Kánonikà Płockiego/ Szczęsnego ktory sie w Krákowskiey ziemi ożenił / y Chrzyßtophá/ z Anną Wroblewską/ y te Corki/ Helżbietę Pánnę vmárłá/ Zophią Nieborską Podsędkową Wysogrodzką/ y Kátárzynę/ ktora drugiemu Nieborskiemu tákże do stanu Małżeńskiego daná.

Adam brát wyżßey pomienionego Sędźiego zostáwił dwu sýnow/ Jákubá y Judę/ ktorzy máią potomstwo.

Dom Brudzińskich z domy wyżßey pomienionymi w wielkiey Polßcze iedney dźielnice/ iáko z Latálskimi/ z Rynáczewskimi/ y Witosłáwskimi/ káżdy od dźielnice swey inße nazwisko nieśie.

Stephan Brudziński / zá pánowánia Kázimierzá Jágiełłowiczá/ w Roku 1440. W Pruskiey woynie v Choynic od Krzyżakow zábit mężnie z nieprzyiaćioły boiuiąc. Báltázerá Książe Zegáńskie/ czyniąc z nim poiedynkiem ránił śmiertelnie / potym od sług iego zábit / bliſko potym śiebie miedzy trupy náleżieni.

Jákub Brudziński Łowczem będąc Káliskiem/ vmárł w roku 1490. O ktorym czyni wzmiánkę List domu tego / dla tego/ że był kupił wieś Zakonowo zá Rzeką Welną / od Sędźiwoiá Czarnkowskiego Káßtellaná Sątockiego/ w Roku 1485. Od tego Jákubá był Woy-

ćiech Bru-

ćiech Brudźińſki/ y Corká Popowſka/ ktora niepłodna bedac/ miáłá wieku Lat ſto.

Woyćiech pomieniony/ bedac ná Dworze Krolá Alexándrá/ potym v Brátá iego Zygmuntá Pierwßego znáczným ná Dworze/ záwiwßy v Pánny Slách ćicá iednego Litewſkiego/ziechał do Polſki. Potym miał zá ſobą Lubráńſka Biskupá Poznáńſkiego ſynowice/ po ktorey wźiął Waſoßę/y inßa maietność/ był to Maż znáczny/ y záchowánia miedzy ludźmi wielkiego/ był zá pomocą Lukaßá Zgorki Káßtellaná Poznáńſkiego Adminiſtratorem opactwá Trzemeßeńſkiego/zá oſtátecznego Opátá Niemieckiego narodu/ gdźie áż do tego cźáſu były opera iego pozoſtáie w porzodku. Był mocy ták wielkiey/táka podobna rzecź mieć cźłowieku/ ßeśći chłopow zbroynych vnoſił/ Koniá gdy nogámi ścińął á wrot ſie vial/ od źiemie podnoſił. Od tegoż było to potomſtwo. Jan Brudzeńſki/Andrzey y Jágnießká Padniewſka/ktora vrodźiłá dźiśieyße Padniewſkie. Stároſte Dybowſkiego y Marćiná/ Synowce Biskupá Krákowſkiego/ Jákubá/Mikoláiá/Zophia/ Máćieiá/Anne/ Woyćiechá/ Marćiná/Káſprá/Málcherá/y Regine. Pomárli młodo ſynowie niektorzy y Corki/tylko ſie ich ſiedmioro vchowało.

Máćiey máiąc wieku lat cźterdźieśći pieć vmárł/ był to Maż znáczny/w myśliſtwie ſie kochał/zoſtáwił ſyná Janá/ then potym w cudzey źiemi náukámi wyzwolonymi ſie báwił/przyiechawßy do Oyczyzny/ prętko ożeniwßy ſie vmárł.

Woyćiech w Niemcech ná náuce bedac/ potym ná Dworze Ceſarzow/Karlá Piątego y v Ferdynándá/z Philipem Padniewſkiem cźás długi mießkał koßtem niemálem. Potym z tymże Padniewſkiem zá pánowánia Zygmuntá Auguſta/ o ſwym koßćie/ z bráćią/ Marćinem y Káſprem/pod Onirtámi y Poſwolem/do Inflant y do Moſkwy znáczńie był/ thego cźáſu ieſt Kuſtoſem Krákowſkiem/ Kánonikiem Gnieźnieńſkiem y Sedomierſkiem/ieźdźił potym do Włoch/ ſkąd przyiechawßy Oyczyznie znáczńie ſłużył/ in interregnis, difficultatibus, ná Konwocyách/ ná Seymiech bywáiąc, ić. O cźym potym w Hiſtoryey.

Marćin brát iego był Burgrábią Krzcźyńſkiem/vmárł máiąc wieku lat 40. Był to wielki miłośnik R. P. Y znáczńie iey według ſtanu ſwego ſłużył/y toż go o prętką śmierć przyprawiło. Bo gdy o wolność pośpolitey rzeczy wiele ſie záſtáwiał nie ćierpiąc żadnemu ſtanowi/był ſtrut/ prętko potym vmárł/zoſtáwiwßy z Popowſką z domu Nowiną to potomſtwo. Woyćiechá/Máćieiá/Anne/Mikoláiá/Jágnießke/Stániſłáwá/ Stephána. Máćiey młody wiek ſwoy ná náuce w Niemcech ſtrawiwßy/Węgry náwiedźiwßy/ pothym do Oyczyzny przyiechawßy/ ná Dworze Hetmáná y Kánclerzá Koronnego Janá Zamoyſkiego ſie báwił. Mikolay y Stephan Náukámi ſie wyzwolonymi báwili/drudzy młodo pomárli.

Káſper Brudzyńſki brát wyżßey pomienionych/ zábit w tumulćie przy powinnych/Maż ſercá y śiły wielkiey.

Dom Nieborſkich/ z ktorych ieden był Podſędkiem Wyßogrockim/ zoſtáwił z Cybulſką Zofią Sędźiego Wyßogrockiego Corkę potomſtwo/ Adámá Stolniká Wyßogrockiego/ ktory Dworzáńſtwo cźás długi ſłużył Krolowi Auguſtowi/ potym v Krolowey Anny Siostry iego.

Záiączkowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ był Páwel wieku mego/ Iuris vtriuſq; Doctor, Decanus Cleceń, Scholaſticus Cruſzvviceń, Sac: Re: M: S: znáczńie záſłużony Prałat.

Dom Smaržewſkich ná Dobrzyńſkiey Źiemi ſtárodawny y znáczny/ wyßli z Ciechanowſkiego Powiátu/ był wieku mego Stániſław

człowiek Rycerski/zostáwił dwu synow/Mikoláiá y Stánisławá/Mężego dne do posługi Rzeczypospolitey.

Dom Bielskich Wolskich w Sierádzkim Woiewodztwie/ był Marćin ktory pisał Kronike Polską ięzykiem polskim/ y inßych Ksiąg niemáło/ zostáwił synà Joáchymá/ Mężá godnego vczonego / Wierß Láćińſki dobrze pisał/ ktemu wſpráwách Rycerskich biegły/ obá byli alieni á fide Catholica.

Dom Debskich w Płockiem Woiewodztwie stárodawny/ był ieden Kánonikiem Krákowskiem.

Dom Golyńskich támże w Mázowßu y ná Záwkrzu máia/ ktorych Przodki Hiſtorye znáczńie opowiedáią Senatory możnymi y záſłużonymi Rzeczypospolitey/wieku mego wielkie nießczęścia ná ten Dom przypádáły/ O czym potym w Hiſtoryey mieć będzieß.

Dom Brzeskich stárodawny / iedney dźielnice z Nieborowſkiemi y z Kobilnickiemi/ Domy możne y rozrodzone w Mázowßu / w Ciechanowſkim/ w Płockim Powieciech máią. Był Kwáczálá Brzeski/ ktorego byli Tátárowie z ludem Książęciá Mázowieckiego Konrádá porázili/ zostáwił synà Janá/ ktory był Stároſtą Płockim / ten potym miał Synow trzech/ Szczęsnego/ Páwłá/ Wáclawá.

Szczęsny był Woiewoda Mázowieckim Generałem / miał ſynow cżterech/ Łukaßá/ Stánisławá/ Janá/ Olekßego.

Łukaß był Kánonikiem Płockim. &c. Stánisław Żołnierſka służył/ miał wielką ránę ná twarzy od siekiery/zwano go siekierá/ták do śmierći żołnierski żywot wiodł niesłużąc/máiętność vtráćiwßy/ná Księżych Wioskách stácye wybierał/ßczędł bez Potomká.

Jan z Lubicka miał dwu Synow/ Stánisławá y Janá/ Stánisław był Chorążym Wyßogrockim y Mężem godnym/ w posługách Rzeczypospolitey/ zostáwił ſynow ßeść.

Jan Brát iego w Bábożewie zostáwił z Stepowską Synow trzech.

Olekßy Syn Szczęsnego Woiewody zostháwił Synow cżterech/ Jákubá/ Stánisławá/ Janá/ Szczęsnego.

Páweł syn Janow był Stároſta Łomżień: ßczędł ſterilis.

Wáclaw trzeći Syn Stároſty Płockiego miał z Bogaczką ſynow pięć/ Andrzeiá/ Szczęsnego/ Janá/ Jákubá/ Páwłá.

Andrzey z młodości żołnierſka ſię báwił/ potym Kśiędzem został w oyczyźnie swey Bábożewie/ tylko był Plebanem.

Szczęsny z Záleſka zostáwił ſynow trzech/Páwłá/Andrzeiá/ y Zawiße.

Jan z Popielſka zostáwił ſynow dwu/ Woyćiechá/ y Máximilianá/ drudzy młodo pomárli.

Dom Bogáckich w Mázowßu stárodawny y znáczny/ był Stánisław Kaßtellanem Ciechanowſkim.

Dom Nosielskich z Zakroczymſkiego powiátu stárodawny/ bywáli Káßtellany Ciechanowſkimi/ y inße Vrzędy ziemſkie znáczne náſobie miewáli/ byli z Rádzánowſkimi iedney dźielnice/ tylko co Jákubowi de Rádzánow dano było Nosielſk/ w Roku 1386. O czym Liſt Domu tego świadczy.

Żeleńſcy w Ráwſkim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

Dom Rokitnickich ná Dobrzyńſkiey Ziemi stárodawny y

znáczny/ byli wieku mego dwá Bráćia Bliźniacy/ Mężowie sławni y Rotmistrze fortunni. Jerzy y Wáleryan zostáwili Potomstwo/ ieden w Litwie/ drugi ná Dobrzyńskiey ziemi/ Marćiná Męża sławnego ktory z Swárácka z Domu Rogálá zostáwił Potomstwo.

Szymakowscy w Ciechanowskim Powiećie Dom stárodawny y rozrodzony.

Poczerniczcy támże Dom stárodawny y rozrodzony.

Giedzińscy z Zawkrzá Dom stárodawny.

Dom Jłowskich stárodawny/ z ktorych Alexánder zá pánowánia Zygmuntá Pierwszego bedac Mężem sławnym/ potym Roty wodźił/ był od Krolá opátrzon znáczńie/ y Woiewodztwem Płockim vczćion/ zostawił synow kilká/ z ktorych ieden był Káśtellanem Wyskim/ w Roku 1582. ná Seymie w Wárszáwie nagle vmrzeć musiał/ z ktorey przyczyny/ w Historyey czytáć o tym będźieß.

Dom Páluckich sthárodawny y Przasnyßá/ był Gotard Pálucki wieku mego Kustosem Kurzelowskim/ Kánonikiem Leczyckim/ Plebanem Lowickim. ¶ Synowcy iego Mężowie byli porządni y wspráwách Rycerskich ćwiczeni.

Dom Grádowskich stárodawny y Przasnyßá y znáczny/ z ktorego Mężowie sławni bywáli.

Dom Kukleńskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny/ był ieden wieku mego Kánonikiem Płockim/ drugi Doktorem.

Dom Gostomskich w Ciechanowskim Powiećie/ ktorzy przez znáczne zasługi w roznych páństwách opátrzenia y máietnośći nábyte mieli/ w Litwie y indźiey.

Dom Kuchárskich w Ciechanowskim Powiećie stárodawny/ tegoż Domu drudzy w Rusi ludźie znáczni.

Dom Zábickich w Mázowßu stárodawny y záßłużony R. P. Kśięstwá onego.

Dom Kukálskich z Liwskiego Powiátu rozrodzony.

Dom Strożewskich z Wyßogrockiego rozrodzony.

Golębiowscy od Nowego Miástá.

Dom Posienickich z Nurskiego Powiátu rozrodzony.

Dom Láśćiewskich w Sochácżewskim rozrodzony.

Misiewscy támże Dom rozrodzony.

Dom Policzkich w Wielkiey Polßcze stárodawny y znáczny/ był Woyćiech wieku mego Mężem znáczńym/ w postronnych Kráinách sie wspráwách Rycerskich ćwiczył.

W Woiewodztwie Belskim Domow wiele znáczńych/ iáko Dom Laźniewskich stárodawny.

Dom Mákosieiow stárodawny y znáczny.

Dom Smitkowskich stárodawny.

Dom Strzałkowskich/ Dom Sokołowskich/ Dom Wołczkow w Chełmskiey Ziemi/ Domy stárodawne z Mázowß wyßły w te tám Kráie.

Sekowskich Dom w Płockim Woiewodztwie rozrodzony.

Krußeńscy w Chełmińskim Woiewodztwie/ pißą sie z Boleminá.

Gáleścy z Káliskiego Woiewodztwá Dom rozrodzony.

Gorázdowscy z Wielkiey Polski Dom stárodawny.

Witostáwscy ná Kráinie Dom stárodawny y znáczny/ ktorych Przodek z Niemiec był przyßedł w Pruskie Woyny/ dano mu było Kleczko/ pothym sam kupił Siedlec v Zniná/ było ich bráćiey czterey iedenże żyw został Piotr.

Pákostáwscy z Ostrzeßowskiego Powiátu Dom stárodawny.
Dzwonowscy od Poznánia Dom rozrodzony.
Czeczotkowie w Ráwskim Woiewodztwie Dom stárodawny.
¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách Domow y możnych.

Temuż rownie podobnego Herbu vżywáia Sedzińscy/ chybá w tym odmiane máio/ że miástho Muru z ktorego Lew wychodźi/ iest Pole Blekitne/ nátorym leży Lew/ Pole Czerwone/ Domow wiecey coby go vżywáli niewiem.

☞ W Prusiech thákże Wieprzá z Muru kthory trzyma w gebie dwá Kłosy Pßenice/ vżywáio Lukoczcy/ ludźie Rycerscy/ wßákoż zá co nádan/ y komu/ á bo z kąd przyniesion/ tegom sie dowiedźieć niemogł dostátecznie/ tylko tho ták twierdzo/ żeby do Miasthá Gniewá Przodek Herbu tego miał przez Mur podáć Wieprzá przyiaćielowi swemu názywność/ ktoremu táiemnie Listy podał miedzy onymi Kłosy záwiązáne/ nátorych był námowion áby ostrzegł Woysko Polskie/ iesliby było spożytkiem ich obleżenie. Wczym gdy ostrzegł y náuczył iáko Miástá dostác mieli/ znácznie był zá to vdárowan.

O Kleynocie Kußábá/ktory tu przyniesion z Czech/ ták iákoś o tym czytał w Gniazdźie Cnoty. O Przodkách Herbu tego w Historyey nic znácznie nie czytamy/ á ieśli y ná nie pátrzymy/ dla nieznákomithego opisania Historykow znáć ich ani wiedźieć o nich nie możemy/ iednák znáć że zdawná byli możnymi.

☞ Wieku nászego był Dom Warßewickich znáczny. Był Stánisław Woiewoda Mázoweckiem/ktorego Syn Jan był potym Káßtellanem Wárßewskiem/od tego zostáli dwá Synowie Mężowie vczeni/iáko

Stánisław/then wzgárdźiwßy doczesne dobre mienia/ ná służbe sie miłego Bogá vdał/wstąpił do Zakonu Jezuitow.

Chrzyßtoph Brát iego/ktory z młodosći w cudzych źiemiách Náukámi wyzwolonymi sie báwił/Láćińśki/Włoski/Fránćuski/Niemiecki dobrze vmiał/był Sekretarzem ná ten czás Krolá Stepháná/ Mąż znácznie zásłużony y godny/wiele Ksiąg pisał pámieći godnych ku pożytkowi wielkiemu Rzeczypospolitey.

Dobrowskich dom w powiećie Czerskim znáczny/był Marćin Sedźiem

Ziemskiem támże. Dom Lubo-

Dom Lubowieskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny/we Wrocławiu Epitáphium opowieda iednego tymi słowy: Hic situs est Mathias Lubouieski, clarus fortuna sed varia, obiit anno 1552. 28 Augusti. Bywáli ludźmi Rycerskimi z tego domu/ y ná posługách Rzeczypospolitey znáczńymi.

¶ Tegoż Domu w Krákowskiey ziemi drudzy máietność nábyta máia/Dom znáczny/iáko był Bártosz/ ktory z Borzykowską zostáwił Synow pięć/Adryaná/Bártosza/Szczęsnego/Stánisláwá/Janá/Młodźieńce śláchetne/y Corki dwie/Kátárzyne Máćiejowską/y Helżbiete Puckową.

Dom Siekluckich ná Podlászu/ z ktorego Mężowie znáczni y Rotmistrze Mężni bywáli.

Dom Strusieńskich ná Podlászu/ w ktorym tákże wiele Mężow znáczńych bywálo.

Dom Lochowskich w Mázowszu stárodawny y znáczny.

Dom Juiczkich w Leczyckim Woiewodztwie stárodawny/ Mężowie sławni w tym Domu bywáli/ iáko był Mikolay Juiczki/ ktory ná Podolu żołnierską służąc/wiele á mężnie z nieprzyiaćioły czyniąc/od wielkości przemożony poiman/czás długi był w więzieniu.

Grochowscy w Leczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Zupkowie w Sedomierskiem Woiewodztwie y Wiślice.

Nieprzeczcy w Wielkiey Polszcze Dom znáczny.

Y wiele inszych Domow w roznych Woiewodztwách.

W Czechách wiele Domow Herbu tego możnych/ iáko Zberkmulowie/ y inszych wiele Domow zacnych.

O Kleynocie Zadorá/ ktory przyniesion z Niemiec do Polski/ iáko o tym Długosz pisze/ á powieda o Przodkách że bywáli in furorē procliui, genus Gallicum ex Britania Galliæ ducens ortū. Drudzy ex Rheno przyście ich opowiedáią/ o ktorych przypátrzywszy sie Herbu własności czytáć będziesz/ ma być Głową Lwia Szára ná Błękitnym Polu/ pięć Płomieni z Pászczęki wypuszcza.

☞ Nayznáczniey Káthálog/ tákże y Długosz/ y inszy/ od niego bioroc/ wspomináia Wálterá Biskupem Wrocławskim/ w Roku 1148. O czym pomieniony Historyk ták pisze. Post Ianicium Episcopum Wratslauien, qui in Archiepiscopatum Gneznensem electus, succesit Catedra Wratislauien Walterus Scholasticus Cracouien & Canonicus Wratislauien, iuxta electionem Canonicam confirmatus & consecratus, Nobilis de Domo Zadora.

¶ Tenże thám naprzod Kościoł drzewniány zepsowawszy zmurowáć dał/ Zył ná Biskupstwie Lat dwádźieśćią y dwie/ Vmárł Roku 1170. po nim nastał Zyrosław z Domu Roża.

Przedborá y Pákosławá Syny Zbigniewowe wspomináią wszytkie Historye/że im Kázimirz Wielki dárował Miásteczko Włodzisław z kilkiem Wsi/ z ktorego sie dźis piszą Włodzisławskimi/ iáko niżey vslyszysz.

Potym

¶ Potym z Brzeźia Lánckoruńſkimi wiele ich Hiſtorye opowiedáią/ Mikoláiá de Brzeźie Lánckoruńſkiego w Roku 1382. opowiedáią Hiſtorye Márßałkiem Koronnym.

Zbigniewá Lánckoruńſkiego tákże Márßałkiem Koronnym w Roku 1413.

Przecławá Lánckoruńſkiego Mężem ſławnym.

¶ Tych Potomſtwo wſpominaią Liſty rozdźielne/ że ták dźiały bráli.

Jeronim Lánckoruński wźiął Brzeźie y inße własności do niego/ tego wiele Potomſtwá wſpominaią Epitáphia v świetey Kátárzyny w Káźimierzu/ iáko Naprzod. Nicolaus de Brzezie obiit Anno 1520.

Kreſławá de Brzeźie Lánckoruńſkiego Ståroſte Chymielnickiego/ ktory vmárł Roku 1531. Die decima Iunij.

Stániſławá Lánckoruńſkiego in Libris beneficiorum támże w tym Kośćiele ieſt pámiątká piſana w te ſłowá. Stanislaus Lanckorunski, Hæres de Brzezie, Palatinus Sendomirieñ Capitaneus Cameneceñ, Anno Domini 1535.

Hieronimá Lánckoruńſkiego támże w tym kośćiele opowieda in libris beneficiorum tymi ſłowy. Obiit Generoſus Dominus Hieronimus Lanckorunski de Brzezie Capitaneus Scaleñ, Vir pius Catholice priſceq; religionis amantiſsimus Die 6. Ianuarij Anno 1569.

¶ Tego iák mniemam byli dwá ſynowie wieku náßego.

Stániſław Ståroſtá Skálſki/ ktory miał zá ſobą Herbortowne Stårośćiánke Barſką/ z ktorą zoſtáwił Potomſtwo/ Moż Rzeczypoſpolitey záſłużony/ koßtem wielkim Roty y Poczty niemáłe chował/ z ktorymi nieprzyiacioły grámiał.

Mikoły brát iego rodzony Rotmiſtrz ná Podolu y do Moſkwy/ przez wßyſtkie potrzeby zá pánowánia Krolá Stephánà. &c.

Z tymiż de Brzeźie iedney dźielnice Roßoczcy de Roßoczyce w Krákowſkim Woiewodztwie/ iáko tego poświadcza Epitáphium támże Stániſławá Roßockiego/ ktory ſię piſał de Brzezie & in Roſzoczyce Hæres Vmárł Roku 1578.

¶ Drudzy bráli dźiałem Włodźiſław/ ták ſię piſali/ Adam Lánckoruński de Brzezie & in Włodyslavv. Zoſtáwił ſynà Janá/ ktory był Lowczym Sędomierſkim/ iáko to opowieda Epitáphium ná Grobie iego thymi ſłowy. Generoſus Ioannes Lanckorunski, de Brzezie & in Włodislavv Hæres, Venator terræ Sendomirieñ, in R. P. & Re Militari nemini ſecundus, Obiit Anno 1564. ſecunda Nouembris. Tenże zoſtáwił dwu ſynow/ Krzyßtophá Káßtellaná Málogoſkiego/ ktory z Teczyńſką Káßtellaną Krákowſkiego Corką zoſtáwił ſyny/ Przecławá y Zbigniewá/ Corki dwie/ Jádwigę y Annę.

¶ Potym drugą miał Żonę Wzdowſką z Domu Srzeniáwá/ ktora pierwey byłá zá Kárwickim Ståroſtą Látowickim/ then trzymał dźiałem Koroźweki.

Hieronim Lánckoruński/ Brát rodzony tegoż Káßtellaná/ ktory też był Lowczym Ziemie Sędomierſkiey/ miał zá ſobą Dębińſką Káßtellaną Krákowſkiego Corkę/ z ktorą zoſtáwił trzy Corki/ Annę/ Jádwigę/ y Kryſtynę/ miał potym zá ſobą Drohiczyńſką z Domu Nałecz Káßtellaną Lubaczewſkiego Corkę. Ten trzymał dźiałem Włodźiſław.

Dom Życieńſkich iedney dźielnice z Lánckoruńſkimi.

Dom Bakow/ ktorzy ſię tákże pißą z Brzeźia/ y z tymiż dźielnice bráli/ Bakową Gorę/ y Grotkowice v Brzeźia/ ácz ſię ći iuż rozrodźili/

niektorych

niektorych częśći rozniosły Białleglowy w rozne Domy/ iáko Janowa Corká w Dom Korytkow.

¶ Był Wálenty Bak Chorążym Kámienieckim w Roku 1578.

Dom Chrzastowskich stárodawny y znáczny w Krákowskiey Ziemi/ od tychże Lánckoruńskich dźielnica odszedł/ był Mikołay Chrzastowski Chorążym Krákowskim/ w Roku 1477. Inszych wiele Domu tego Przodkow było Rzeczypospolitey zásłużonych.

Krzetowscy w Opoczyńskim Powiećie y w Litwie máią nábytą máietność.

Ciesielscy w Piotrkowskim Powiećie Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách znáczných.

Dkleynocie Dryá/

alias Mutina, ktory tu przyniesion z Burgundyey/ máia być trzy Kámienie Zołte w polu Czerwonym. Ktorego własność obaczywszy/ czytáć będźieß o Przodkách thákże o Potomstwie/ ktore ia w tákßerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Nayznáczniey tey Fámiliey Historye Czeskie opowiedáią dwoch bráciey rodzonych Hrábie/ Wilhelmá y Hermaná/ ktorzy ná ten czás gdy wiárá Chrześćiáńska nástawálá w Czechách ábo y w Morawie/ Klaßtor fundowáli/ á dáli mu nazwisko od imieniá brátá stárßego/ wßákoż iáko dawno/ czásu nie opisał.

¶ Támże wspomina Roku 1264. Apud Ricardum Comitem Cornubiæ, Fratrem Regis Angliæ, præfectum Curiæ Adrianum ex hac Familia. O tym piße/ że w Elekcyą kiedy go obierano ná Cesárstwo był mu wiele pomocen/ bo był Máż wielkiego záchowánia y godności. Ná ten czás było obrano dwoch/ Alphonsum Regem Castellæ & Legionis, á wyżßey pomienionego/ vmárł przetko Konradus.

☞ Piße niektorzy/ żeby Bernát świety miał być tey Fámiliey. Ale ia pewnem świádectwem Zakonnikow Reguły Cysterskiey ſtad ie zbiję/ ktorzy to dostátecznie wiedzą/ że inákßy kſtałt y nazwisko Herbu iego było/ ma Proclama ábo nazwisko GAVDIVM ábo Wesele/ własność iego thákà iáko baczyß/ dwá rzędy Szachownice Białle á Czerwone ná czarnym Polu.

Tu w Koronie Polskiey wspomina Anonimos/ w Roku 1266. Suatislaum Comitem tymi słowy. Eodemq; Anno, Ducis Cracouieñ Pudici exercitus, terram Ruſsiæ ſubintrantes, ipſo die Geruaſii & Protaſii Sanctorum, cum exercitu Suarnonis Ducis Ruſsiæ congreſſum facieñ viriliter pugnauerunt, ſed Poloni Victores effecti multis millibus ex Ruthenis occiſis, & Ruthenorum præda ſufficienter dotati, ad propria redierunt, ibi Suatislaus Comes ex ea Familia quæ tres Lapides ꝑ inſigni defert, Præfectus exercitus Curiæ á Rege honoratus & muneratus.

Wieku mego tu w Koronie Polskiey w roznych woiewodz-

twách było to Potomstwo. Naprzod w Wielkiey Polszcze Dom Zernickich stárodawny/ktorego przodki wspominaią listy Domu tego znáczn ymi. Naprzod Janá Chorazem Poznáńskiem/w roku 1467. Dla tego/ że nádawał wolności Miásteczku swemu Zernikam/ktore iuż weszły w rece inszey Fámiliey w dom Nowinow / kupione przez Marćiná Padniewskiego/ Synowcá Biskupá Krákowskiego. Anno vt supra, datum in Zerniki ipso die Sancti Laurentij Martiris glorioſi. Præſentibus, Martino Nouomieyski, Stanislao Suantkovvski, Laurętio Siedlecki, Suantoslao Phiol Dzdzicziensk i Nobilibus. Domino Stanislao Plebano ibidē in Zerniki, Paulo Proconſule vna cum Conſulibus, alijſq; fide dignis.

Piotrá Zernickiego Káſztellaná Káliſkiego wſpominaia Epitáphia iáko ſzytał pod Nowino/ták y inſze ſcriptá/ ten miał dwoch Synow/ Janá y Marćiná/ y Corke Málgorzate Padniewſką/ ktora była vrodźiłá Filipá Biskupá Krákowſkiego y Bráthá iego/ od ktorego dźiśieyſzy Padniewſcy.

Marćiná wſpomina Liſt Krolá Zygmuntá thymi ſłowy. Sigismundus Dei Gratia Rex Poloniæ. &c. Quia nos conſideran fidelia ſeruitia Generoſi Martini Zernicki, volenq;, vt Opidum eius hæreditarium Zerniki in Maiori Polonia ſitum, maius capiat indies incrementum, ad melioremq; ſtatum & condicionem deducatur, &c. Duo Fora annalia, vnū pro feſto Viſitacionis alterum pro feſto Natiuitatis Glorioſsimæ Mariæ Dominæ noſtræ, quolibet anno celebranda, &c. Datum Cracouiæ anno 1531. Regni noſtri 25. Præſentibus, Petro Cracouien, & Regni Vicecancellarij, Petro de Gāratis Chelmen Epiſcopis. Magnificis, Venerabilibus, & Generoſis, Chriſtophero de Szydłovviecz Caſtellano et Capitaneo Cracouien Generali, & Regni noſtri Cancellarij, Andrea de Teczyn Cracouien, Ioanne de Tarnovv Ruſsiæ & exercituum regni noſtri Generali, ac Sendomirien Capitaneo. Pallatinis, Petro Kmita Voynicien, & Regni Marſzałco, Nicolao de Szydłovviecz Regni Teſaurario, Radomien, Olſztynen, Zatorien, & Grodecen, Capitaneo. Ioanne de Teczyn Lublinen, Marſzałco Curiæ, Nicolao Czikovvski Sądecen, Martino Myſzkovvski Wieluneń Caſtellanis. Ioanne Chomski præpoſito Poznanien Archidiacono, &c. Fœlice Zamoyski præpoſito Tarnouien, Canonico Cracouien, Bernardo Wapovvski Cantore, Stanislao Tarło Canonico Cracouien, Secretarijs noſtris, Sylvveſtro Ozarovvski Succamerario noſtro, Symone Chlevviczki Coquinæ noſtræ Magiſtro, Ioanne Tarło Inceſore menſæ noſtræ, & alijs fide dignis. Datum per manus Reuerendiſsimi Petri de Tumicze. Jeſt y w tym wieku Potomstwo tego Zernickiego.

¶ W Gnieźnie Epitáphia opowiedáią dwoch tymi słowy Zernickich. Hic iacet Venerabilis Dominus Ioannes Zernicki de Zerniki, Gnezneń, Lancicien Canonicus, qui in Domino obdomiuit 24 die Marcij, anno 1553. Petrus Zernicki Canonicus Gnezneń, Patruo & benefactori ſuo poſuit Anno Domini 1554.

Dom Orzelſkich támże w tym Kráiu ſtárodawny y znáczny/ byli wieku mego ći ludźie/ Swántoſław Sędźia Ziemſki Káliſki/ Vir doctrina, ingenio, eloquentia inſignis, Miał zá ſobą Dobrowską z Domu Drogoſław z ktorą zoſtáwił Potomstwo.

Mikołay Podczáſzy Káliſki/ Máćiey Sędźia Nakielski/ Jan Rotmiſtrz y Andrzey/ Sioſtry ich dwie/ Anná Werzyſka/ Málgorzáta Pálecka.

Dom Wyſockich z Budźiſławia ſtárodawny/ byli ieden Káſztellanem Leczyckim/ w Roku 1575. Opowieda go Epitáphium w Kole. Magnificus Dominus Stanislaus Wyſocki de Budzislavv, Caſtel

Ianus Lodeñ, obdormiuit in Christo Anno 1575. ætatis suæ 57.

Dom Chłápowskich stárodawny w Poznáńskim Woiewodztwie.

Dom Bożeiewskich stárodawny w Káliskim Woiewodztwie.

Dom Rádeckich z Káliskiego Woiewodztwá stárodawny / z ktorych ieden był poiman w Poselstwie będąc v Iwonie / bo zágniewány / nie mogąc z wielkim ludem iezyká dosthác / gdy Woiewodá Podolski wprowádzał Bogdaná ná Páństwo / z ktorego Iwoniá go był zegnał / on tego kazał poimác á postác Cesarzowi Tureckiemu / wszákoż zá pilnym stárániem Andrzeiá Táránowskiego był potym wypuszczon. (rodawny.

Modliszewscy támże w onym Kráiu z Málego Modliszewá Dom stá-

Lisieczcy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Osieczcy támże Dom stárodawny.

Trąpczeńscy támże Dom stárodawny.

Czyżowscy od Koniná dom dawny Bártoss był pisarzem Nadwornym

Gorecscy pissą sie z Targowey Gorki od Poznániá.

Dziechtárscy ná Kráinie.

¶ Inszych Domow Zacnych iest wiele w roznych Woiewodz.

O Kleynocie stáro-

dawnym Wczele / alias Szachownicá / ták iákomci pisał w pierwszym wydániu o początku Herbow / inszego nie pewnieyszego nád ten wiedzieciem nie mogł / tylko zemci tám pisał Slężaká Primum Parentem Kleynotu tego / á Potomstwo wywodzi że Sláwak / wszákoż esmy podla siebie blisko / bo to wszytko był ieden narod / o czym swiadczą Historye. Zową ten Herb po Slawieńsku Lebno od ibá przebitego / á wypolerowáno mową nászą Wczele / od przetraconego Czołá / Murzynka ma być nága w Koronie / Czoło Białło Bindą záwiązáne / trzymáiąc w ręku Szachownice z żołtymi á z Białłymi polmi. Tego Przodká ktory tego Herbu dostał / zwano Hołub / co y Długoss wspomina.

Wspominái Historye / iáko Kromer / Mikołáiá Tumigrále Mezá znácznego / dla czego / czytay pomienionego Historyká w Ksieg: 20. List 459. Zowie go / Tumigrálá Siekowius.

¶ Wieku mego tego Herbu były te Domy znáczne y możne w Polszcze / iáko naprzod Dom Mieleńskich w Wielkiey Polszcze / z ktorego byli ci ludzie znácznі y zásłużeni Rzeczypospolitey.

Alexánder / ktory z młodych lat Náukámi Wyzwolonymi sie w cudzych ziemiách báwił / przyiechawszy do Oyczyzny / ná Dworze Krolá Augustá czás długi kosztem niemálym służył / w Legácyách wielkich bywał do postronnych Krolow y Książąt Czeskich / iáko o ono záiątrzenie / z ktorego była wyprawá do Inflant Krolowi Augustowi z wielkimi woyski przypádłá / o czym będzieß czytał w Historyey. Kedy on Postem będąc / rostropnie wszytko ku pokoiowi przywiodził. Ten od pomienionego Krolá miał Opáctwo Trzemeßeńskie / ná ktorym będąc / wielki pożytek Klasztorowi onemu czynił / naprzod Murow rządnie oprawił / y Gmáchow przyczynił / Or-

gány támże w tym Klaßtorze spráwił/Xsiąg zá pięć set złotych dla vczenia Káplanom przykupił/w Oyczyznie Kámienice na kształt Zameczku zmurował/w roku 1582. Krol Stephan dał mu Biskupstwo Wendeń: w Inflanćiech/dostawßy ich zá vćiśnieniem Moskiewskiego przez vgodę/ co tám potym zá koßt podiął/co zá prace/ toć sie potym w Historyey okaże.

Mikołay Mieleński brát iego/ ktory był Woyskiem Káliskiem/Człowiek godnie R. P. záśłużony. Ten zostáwił synáswego Jmieniá Młodzieńcá vczonego/ktorego w Moguncyey ná náukách chował.

Krzyßtoph Brát ich trzeći Woyski Káliski/ Máż z wielką rozrywką/ták do spraw Rycerskich/iáko też do inßych R. P. należących/ zostáwił z Kotwiczowną tegoż Herbu potomstwo/ Woyćiechá Żołnierzá y Mężá znácznego/ktorego ná wßytkie expedycye do Moskwy koßtem niemałym wyprawował. Stánisłáwá y Alexándrá w Moguncyey ná náuce chował.

☞ Dom Gniazdowskich stárodawny támże w Wielkiey Polßcze/z ktorych Jan był Opátem Mogileńskiem/Mężem vczonym y zásłużonym R. P. ná wielkich posługách iey bywał w Kancellárycy z náuki przyiychawßy z cudzey źiemie/czás sie długi báwił.

Michał Brát iego/ktory ná chlebie Rycerskim látá swe trawił/był Młodzieniec wieku mego godny.

Droßewscy iedney Dźielnice z Gniazdowskiemi/ tylko po wśi nazwisko odmienili.

Dom Jábłkowskich támże w wielkiey Polßcze znáczny/mężowie vczeni w tym domu byli wieku mego/y godni do posług R. P. iáko Woyćiech y Wáclaw. Drudy Bráćia ich Stryiecźni/Klemens/Jan Jerzy/Swietosław.

Dom Káczánowskich stárodawny y znáczny támże w Wielkiey Polßcze.

Dom Ludźisławskich támże stárodawny.

Dom Luteńskich támże stárodawny.

Dom Włośćieiewskich stárodawny támże.

Dom Kármieńskich stárodawny y znáczny támże.

Dom Rumieiowskich támże stárodawny.

Dom Mysleckich támże stárodawny.

Dom Dzberkowskich támże stárodawny.

Dom Náleskich támże stárodawny.

Dom Dźieleczyńskich stárodawny támże.

Dom Pogorzelskich támże stárodawny y znáczny.

Dom Rzegnowskich stárodawny y znáczny.

Dom Chwalkowskich támże stárodawny.

Dom Gáleskich támże rozrodzony.

Dom Wsołowskich támże rozrodzony w Káliśzá.

Dom Trzeckich stárodawny/ te wßystkie domy w Káliskim á w Poznáńskim Woiewodztwách/y wiele tám inßych o ktorych ia wiedzieć niemoge.

Ná Slasku Domow znáczných tego Herbu nie máło/ iáko naprzod Dom Pretwicow/ktorzy sie pißą z Gáwron/ z ktorych był Bernat iuż wieku náßego Mężem sławy y pámięći wieczney godnym/o ktoryméi historye wiele powiádáć beda/ to był Mur Kráiow Podolskich wieku swego/ często Hordy Tátárskie náwiedzał z wielkim ich vpadkiem. Te° wspomina Kromer in oratione Funebri Sigismundi Primi Regis Poloniæ Folio 798. z Mestwá wielkie°. Tegoż Bielski wspomina w kśięgách trzećich tymi słowy/ w Roku 1540. Nic sie v nas znácznego ná ten czás niedziało/ták że y drugiego roku/ tylko co Tátárowie wtárgneli do Ruśi Miesiącá Márcá/wielkie ßko-

cá/wielkie ßkody około Winnice poczynili. Bernat Pretwic/Stárostá Barski/ pámieći od nas wßech Polakow godny/ puścił ſie po nich z trocho Kozakow á Czeremißow/przyßedł áż pod Oczakow/obaczył ono ludźie one w Okrety przedáwáć w niewolą posłano do Káfy/ płákał pátrzac ná nie/ mowiąc/ Bych mogł chętliwie bych was rátował/wßákoż ſie tego znáczńie pomścił/ gdy Tátárſkie żony y dźieći posiekł/ potopił/ták iż iáko ßczenietá vćiekáiąc ná wodę toneły/ drugie Czeremiſowie ſtrzeláli ná wodźie iáko káczki/ plon ludźi/y dobytki ſwoie ná zad pobrał/y wiele dźieći y żon Tátárſkich/ toż y ná drugi Rok vczynił. Ták to Kozacy o nim powiedáią/ że iáko ieno záiechał ná Podole/ miał z Pogány przez ſiedmdźieſiąt bitew záwße wygránych/vmárł Stárosta Trebowelſkim/zoſtáwił z Záwácką ſyná iednego y Corkę Chodorowſką.

Jákub Syn iego iuż ßczęśćia dáleko był podleyßego wſprawách Rycerſkich/ ácz ná chęći/ ná pilności nic mu nieſchodźiło/zoſtáwił z Ciołkowną Potomſtwo/ był ná ten czás Stárosta Trebowelſkim. &c.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Wádwicz/ktory ſámo nazwiſko okázuie nie właſnym Polſkim Kleynotem/

przyniesion z Niemiec. Piße Długoß o Przodkách że bywáli Viri recti & moderati, vżywáli dwoch Ryb Białłych ná Czerwonym Polu/Czerwonych ná Białłym/ o ktorych przypátrzywßy ſie właſności Herbu/ czytáć będźieß tákże o Potomſtwie.

☞ Długoß wſpomina wiele ludźi możnych/ ktorzy ſie piſali de Dabrowá/tey Fámiliey/iáko Hánuſa/ktory zábit od Tátar przy Witulćie/w roku 1351. co y Kromer w Kśiegách 15. wßákoż ſie w roku nieznáczáio/dáley kładźie Krom:

Potym w Roku 1415. w Wunia zá pánowánia Władźiſłáwá Jágiełłá/ był przyięt do tego Herbu Piotr Mondygiert ze wßyſtkim Domem/w one Pruſka ſławną Woynę zá Jágiełłá/ byłá Chorągiew z tákim Herbem iáko niżey czytáć będźieß/ ktorą ſprawował Niklos Wilcz Cómendor Komendorſtwá Schonße alias Kowálewa.

W Polßczę wieku mego ktoby tego Herbu vżywał pewniem wiedźieć niemogł/w Wielkim Kśieſtwie Litewſkim wiele Domow zacnych Herbu tego/ O czym będźieß miał ná ſwym mieyſcu.

O kleynocie Nápi-

won stárodawnym w Polßczę/kto ry ma być Głowá Jelenia z Rogámi / á miedzy nimi Wilk Száry ná Polu żołtym/ tego Kleynotu niewiem áby iuż w polßczę potomstwo było / ále własność herbu obaczywßy o przodkách czythać będzieß.

☞ Długoß wspomina Przodká tey Fámiliey / w Roku 1358. Tymi słowy. Erat ea tempestate quidam Baro in Poloniæ Regno, & generis Nobilitate, & opibus insignis, ex domo quæ caput Ceruinum cornibus in altũ porrectis, & infra cornua Lupum pro insigni deferre consueuit, & vulgare proclama habet Napiwwonie Matias nomine, qui apud Polonos vulgari apellatione Maczko Borkowwicz dicebatur, hunc Kazimirus Rex etiam Magistratu publico Palatinatu, videlicet, Poznanieñ extulerat, existimans illum plurimum pro futurum R: P: is autem furum & prædonum in Villis illis in quos animaduertere debuerat, cepit esse primũ Claudestinus receptator, & post vero ipsorum furtorum & spoliorum precipuus auctor. &c. Quem Rex Kazimirus correctione benigna obiurgans, deinde pœnarum denunciatione deterens, non poterat à proposito reuocare, nec consuetudinem radicatam aliena rapiendi in viro propriis abundanti euelere, quamuis enim per litteras patentis Sigillo suo munitis, &c. &c. Rex Kazimirus motus querellis subditorum, Matiam Borkowwicz Palatinũ Poznanieñ prædictũ ad se in Calisz venientem captiuat, & pro suis notoriis facinoribus decreto Regio in mortem condemnat, & catenatum in Castrum Olsztin transmisit, & in fundum horridi carceris deponit, nec simplici morte mulctare illum contentus, famæ & inedia excruciatũ iussit consumi. Denunciatus fuit Ioannes Germanus suus hæres in Czarzyn, in vltionem mortis fraterne molicionem contra Regem suscitaturus, sed & hunc Kazimirus Rex corripiens perremit, Castra quoq; eorum & fortalicia, videlicet Kozmin & Carzyn, & vniuersa quæ iuris illorũ erant abstulit.

¶ On Mátiaß Borkowic w wieży będąc do ktorey mu niedano iedno wiąske śiáná á wody przez czterdźieśći dni vmrzeć niemogł/ aż śie wyspowiedał/ Chwalebną Swiątośćią sprawił/ z kąd wßyscy rozumieli to onim/ że był nieslußnie nágárłostrazan/ twierdzo też to że de stupro Reginæ od tego Krolá był insimulatus.

Syniego do Sáskiey ziemie do Márgrábstwá Brándeburskiego był ziechał/ boiąc śie Kázimierzá Krolá/ potym náieżdżał polskę/ Szlachtę/ Kupce imał do wieżienia/ potym w Rozrażewie od Chłopstwá zábit.

O potomstwie w tym wieku coby tego herbu vżywáć miało niewiem.

O kleynocie Biberſtein/ktory tu przyniesion do Polſki z Niemiec/ma być Rog Czerwony Jelemi w Polu Zoltym według Długoſſá/ktorego ſie własności przypátrzywßy/ czythác będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich ktore ia w tákßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźiec o nim mogę. Piße o Przodkách Długoß że bywáli loquaces & arogañ.

☞ Tu do Polſki iáko dawno zá niesion Kleynot ten/v Hiſtorykow tego náleść niemoge/tylko wſpomina Kromer Janá Hrábie Biberßteyná/dla tego/że był Poſłem do Polſki z Woyſkiem od Henryká Kśiążęcia Głogowſkiego Konrádowego Synà/ktorego byłá vrodźiłá Siostrá Przemyſłáwowá/dla tego/áby pokarał ſwowolne Polaki Wielkie/ktorzy mu niechćieli być poſłußni/ O czym Hiſtorya doſtátecżnie w kśie: Kromerowych 11. powieda tymi ſłowy. Quod cum accepiſſet Henricus. &c. Ioannem Biberſteynum Comitem, cum exercitu ad reuocandos ad officium Polonos miſit. &c. Tego iednák Hrábie Dobrogoſt Sámothulſki rzeczony Paruus/Thomiſłáwá Woiewody Poznáńſkiego ſyn poráził/á ten był z Domu Nałecz/ták iáko o thym tenże Hiſtoryk piße. ć.

I Potomſtwo w tym wieku twierdzo/że z Helwecyey Przodkowie ich wyßli/wßákoż to znáć że wielkiey możności zdawná byli w onych kráinách/bo nam to znáczńie Mynice onych kráiow vkázuio z napiſem ná großách Slaſkich thymi ſłowy. Vlricus Cómes in Regenſtat. A ná drugiey ſtronie/ Maria Mater Saluatoris: Caſper Vlricus tákże rok 1509. Ná drugich Erneſtus de Regenſtat Comes, y inßych wiele Przodkow y potomſtwá tey Fámiliey rozne napiſy opowiedáio.

☞ Z tychże Przodkow wieku moiego były w Polßczę te Domy znáczne y R. P. záſłużone/ iáko naprzod Dom Kázimierſkich w Krákowſkiem Woiewodztwie/y w inßych Dźielnice y Máietności nábyte mieli/byli ći Bráćia rodzeni.

Piotr Máż ſławy y pámięći godny/ktory ná poſługách R. P. w ſpráwách Rycerſkich wieku mego młodość ſwoie trawił/w oney potrzebie pod Vło/kedy Piotr Szuyſki Hetman Kniáźiá Moſkiewſkiego z wielkiem woyſkiem woyſku Polſkiemu dał bitwę/kedy był Hetmánem Rádźiwił z domu Traby Woiewodá Wileński/á Polnym Hetmánem Hrehory Chotkiewicz. ć. Tám woyſko porázone/y tego Hetmáná pomienionego zábito/zá ktorego ſpráwą Moſkiewſki doſtał był źiemie Inflántſkiey/y w roku 1582. Syn iego mężnie Pſkowá bronił woyſku Krolá Polſkiego/o czym będźie w Hiſtoryey. Tám w tey bitwie ten Piotr Kázimierſki wiele á mężnie z pochwałą ludźi Rycerſkich z nieprzyiaćioły czynił/w młodym wieku ná ten czás.

I Potym w Roku 1564. Gdy Jan Chotkiewicz brał Zamki od Kśiążęcia Kurlándſkiego/zwłaßczá Kokonaus/záprowádźiwßy ludźi do źiemie Inflántſkiey/rozłożywßy ná pewnych mieyſcách leże żołnierzom/ſam odiechał ná roſkazánie Krolewſkie/zoſtáwiwßy ná mieyſcu ſwym Mikołáiá Thálwoßá/Káßtellaná ná ten czás Mińſkiego/Wicegerentem.

¶ Przyßłá w tym wieść/ że ſie Szwedowie gotowáli do ziemie ábo do dzierżaw Krolewſkich/ roſkazał pomieniony Thálwoß ábyſie ludźie gotowáli zá obwießczeniem iego iść kedy roſkaże. Rußył ſie zátym z kilkiem Roth do Lemzelá z Rotha Soleckiego y Swiderskiego/ iego byłá trzecia/ tám też ná Lemzelu były dwie Rocie/ Thurowá y Owśieńskiego. Tymże dwiemá Rotham iż niewielkie były roskazano ná ſtraż gdyby drugi raz zátrobiono/ ſam Wicegerent był ná Zamku dobrey myśli/ Rothy w Miáſteczku ſie skłádały/ wßákoż koni nie rozśiodływaiąc. A iż było z mrozu wielkiego náßym/ wßyſcy ſmáczno záſneli/ á w tym Szwedowie ktorzy ſie byli zebráli z Kárkuſy/ vderzyli ná miáſteczko/ cicho przypadßy Brone wyśiekli/ párkan vbiegli im ſtrzelcy/ ná ktorym ſtáneli z Rußnicámi. A gdy w Miáſteczko wbiegli/ náßy ich dopiero co ná ſtraż im kazano poſtrzegli. Owa ledwie oni ludźie Thálwoßowi ſie zumykáli Szwedom/ y to z ßkodą ſwą niemáłą. A gdy Miáſto zápalili/ náßy ſie vmkneli/ chćieli ſie potym w polu poprawić/ wßákoż ſie im nie zdárzyło/ dla thego/ że Szwedom pod wiátr/ á ná náßych dym z miáſteczká przykry wiał/ ták iż nie mogli drzew ſkłádać/ ktemu gololeć byłá bárzo wielka/ á koni máło kowánych mieli/ musieli thył podáć y z Wicegerentem ſwoim/ áż do Zamku Trydenu/ ále iż nie bárzo dáleko/ dla tego nie wiele ludźi z onych Roth zginęło/ tylko 40. człowieká/ wrocili ſie Szwedowie ná zad do Kárkuſy.

¶ Dopiero po ßkodźie Polak mądr/ Obeſłał wßyſtkie Roty Tálwoß/ ściągnęły ſie pod Wolmierem/ leżeli tám trzy niedźiele/ potym ßli ku Rewlowi/ było iuż wßyſtkich dwá tyśiącá Polakow/ Niemcow Krolá Duńſkiego dwieśćie/ Krolewſkich ſto z Pernáwy á z Inflant. Przećiwko tym ludźiem wyßedł Hetman Krolá Sweckiego z Rewlá Kurßel/ z Brátem ſwym Hendrych Klons/ ći odßedßy od Zamku pięć mil/ bliſko Woyſká náßego ſie położywßy/ pothym ná zad vſtępować poczęli ku Rewlowi. Poſłał Tálwoß trzećią część woyſká ieznego z Soleckim y z Iwánem Polubińſkim/ y z Bielewiczem Stároſty Zmudzkiego ſynem/ kedy też był y ten Piotr Kázimierſki/ dogonili Szwedow v Wśi Márierhábu/ ktore Szwedowie obaczywßy że ich nie wiele/ dáli im chętliwie bitwę/ wßákoż z ßcześćiem náßych/ wßyſtká iezdá Szwecka pogromiona od náßych/ piechotá we Wśi ſie záwárłá/ w tym Wicegerent Tálwoß z ludźmi drugiemi y z Piechotą nádćiągnął/ tám ich Działmi dobyli/ pobráli więźniow tyśiąc cztyry ſtá y pięćdźieśiąt/ ktorzy w Tykocinie robili czás niemáły/ áż gdy vmárł Heryk Krol Szwecki/ á Jan Brát iego zoſtał Krolem/ ktory miał zá ſobą Sioſtrę Krolewſką/ wypußczeni byli/ był ná ten czás więźniem v Brátá ſwego then pomieniony Krol Jan/ O czym ná ſwym mieyſcu czytáć będźieß.

¶ Po they potrzebie w Rok/ dwiemá możnym Pánom Litewſkim Krol Zygmunt Auguſt zlećił ludźie Rycerſkie/ z ktorymi ßli Vły dobywáć Zamku możnego/ Jáko Janowi Chotkiewiczowi/ á Knáźiowi Románowi Sánguſkowi/ ći że z ſobą ßli fortelmi Ruſkiemi/ ieden drugiemu zayźrzoc ſławy/ nie ſprawiwßy nic/ odćiągneli z niemałym żalem ludźi Rycerſkich y z ßkodą/ w ktorey wyprawie był też ten pomieniony Piotr Kázimierſki.

¶ Potym w Roku po tey potrzebie/ ná ten czás gdy Vnija byłá w Lublinie/ ßli Zołnierze do Inflant/ ktorych nie wielki Poczet był/ iednák ßli czás vpátrzywßy do Moſkwy do Pieczár Mánáſteru (ktorego w roku 1582 dobywáli ludźie Krolá Polſkiego Stephánà/ á dobyć go niemogli) tám też máło ſprawili ábo nic/ obrocili ſie dáley/ wźieli Zamek Zborſk/ przez pretkie vbieżenie/ tám był y ten pomieniony Piotr Kázimierſki/ zoſtáli zá námową y obietnicámi hoynemi Polubieńſkiego ná [illegible] Zamku/ á miał ich rátować pod przyśiegą nádáley we trzech niedźiel/ oni ſie tám bronili cztery doſyć mężnie. A gdy im nieſtáło potrzeb do bronienia/ iuż też z trwogi niektorzy dali ſie vznáwáć niezyczliwymi towárzyſtwu/ było zdrády pełno/ zátym ich

Moskwá po-

Moſkwá pobrálá/ ná Pſkow záwieźli/ potym do Nowogrodá Wielkiego ie poſtáli/ áż potym do Miáſtá Moſkwy przywieźiono ich w Niedźiele mieſopuſtną. Gdy ich przywiedźiono przed Wielkiego Kniáźiá/ pytano co zaeż byli/ mniemáiąc by byli Dworzány Krolewſkimi/ było Szláchćicow ſto ſamych y trzey/ chłopiąt z pácholiki ſześćdźieſiąt/ potym ie wßyſtki do iedney Turmy wſadzono/ támże ná Zamku Moſkwie pokilku niedźiel przyſtał do nich Kniáź Wielki/ áby iednego z pośrzodku ſiebie obráli/ ktoregokolwiek ſtanu/ á on go z Gońcem do Polſki poſłáć chćiał do Krolá/ mowiąc/ Tylko tá dwego obieraycie/ ktoryby wam wiáre ſtrzymał/ áby ſie ſam názad wrocił z tym Gońcem/ á gdźieby nie przyiechał/ tedy wßyſcy mieli gárłá dáć. A gdy ſie tego dowiádowáli po coby ten iecháć miał/ ktorego obiora/ powiedźiano im/ że od Wielkiego Kniáźiá proſić bedźie/ áby was Krol wáß wyſwobodźił/ z tey Turmy/ á te Moſkwe ktoraśćie wy ná Zborſku pobráli Krol powrácał ze wßyſtkiemi rzeczámi ich/ coby było przy nich/ á náß theż Carz was wypuśći Krolowi/ z wáßymi żywotámi.

¶ Było miedzy nimi w obierániu mießániny wiele/ ßukáiąc tákowego coby im wiáre ſtrzymał/ w tym o co im ßło/ domagał ſie thego v nich Piotr Miedzychowſki/ ácż oſobá vrodziwa ále mu nie vfáli towárzyßße/ y niedáli mu ná to ſłowá rzec áby od nich miał być poſłan. Po długich tráktaćiech/ obráli Piotrá Káźimierſkiego/ czego ſie im on długo zbrániał prawdźiwie (o co go áż klekáiąc przed nim prośili/ áby ſie im z tey poſługi nie wymáwiał) máiąc te rácye ná myśli/ iechawßy do oyczyzny/ vyźrzec ſie z powinnymi nie láda żal w ſobie wzbudźić/ wrácáiąc ſie do źiemie nieprzyiaćielſkiey do Turmy w okowy wleść v Tyrráná. Wßákoż zie tey prozbámi ich/ vczynić to muśiał. Przyßło potym od przednieyßych Boiar Kniáźiá Bielſkie°/ y Mśćiſłáwſkiego po wieźnie wßyſtkie/ ſpytano ich áby vkazáli tego kto poiedźie do Polſki z Gońcem Cárá Wielkiego. Wßyſcy vkazáli ná Káźimierſkiego/ poczęli ſie dźiwowáć że młodźiká przed wßyſtkimi obráli/ záraz zań wßyſtkim przyśiegáć kazáli. Przyśieglo záraz zań wßyſtkich ſto y dwá/ ták iż gdźieby ſie był nie wrocił z tym Gońcem/ tedy to oni wßyſcy gárły ſwemi płáćić mieli. Tákże y zá to przyśiegáli/ áby deſpekt żaden z przyczyny iego Gońcá nie podkał. A gdy przyśiegli/ rzekł Bielſki: Wy go też ſobie krzepćie iáko naleźiey możećie. Rzekli/ Wiemy kogo ślemy y komu vfamy poczćiwośći y garł ſwoich. Oni rzekli/ Ták ieſt/ nam nic do tego. Oddawáiąc go Gońcowi onemu/ te ſłowá do niego mowili oni Boiáre. Piotr/ ty poydźieß do Krolá Páná twego/ z tym Poſłáńcem Cárá Preświetnego/ ktory ćie ßánować powinien bedźie we wßyſtkim/ y z iedney bludy znim ieść bedźieß/ á gdźieby ćie zbeßcześćił kiedy dźiełem ábo ſłowem/ przyiechawßy ſkażeß/ á on karánia nie vydźie/ á ty ſie też ſtáray áby z przyczyny twey w źiemi Páná twego on ni wczym zelżon nie był.

Mießkał potym w Moſkwi Mieśćie w Domu Gońcá onego/ chodźił wßędy gdźie mu była potrzebá wolno/ cześćił y ważył go ſobie Goniec on. Potym iecháli w droge do Litwy/ Krol był w Polßcze w Lublinie ná Seymie wálnym/ ná ktorym Vnia ſkończona była. Tám gdy przyiechali/ dano Przyſtáwem Gońcowi onemu Stániſłáwá Broniewſkiego/ Koniußego Przemyſkiego y Stároſte Medyckiego/ o ktorym pod Herbem Tárnáwo czytay. ¶ Ten Goniec gdy Krolá witał/ poſelſtwo odpráwił/ Káźimierſkiego Krolowi oddał/ ktory Krolá proſił pokornie o ſwo y Thowárzyßow ſwych ſwobode. Záraz mu ſie Krol w tym láſkáwym pokazał/ obiecuiąc ſwobode y nagrode/ á kazał mu przy ſobie zoſtáć. Czeſto potym powtarzał proſby ſwey/ o tho też proſił Krola áby iechał z Gońcem iáko był powinien. Goniec go ſam rekognicya ſwa wolnym czynił od iechánia z nim pospolu. On ſie domagał v Krolá áby nie mienił ſłowá ſwego towárzyſtwu/ by im iáka niebeſpieczność ſkod nieuroſłá wedle przyśiegi. Czego

Posłowie Ziemscy pomagáli kilká kroć zá nim proßąc Krolá pilnie. Powiedźiał Krol: Opátrzyliśmy to dobrze/że to iemu złego mniemánia nieponieśie/tu y v nieprzyiaćielá/ponieważ on wiáre narodu náßego ná sobie nośi/mamy to na tákim baczeniu z Rádámi swymi iáko należy. W tym mu Krol roskazał z Posły wielkimi do Moskwy iechać / a przyśiege Towárzyßow swych y swo Estimacya oswobodźić/ kthemu to opátrzył Listy swymi/ że to onym więźniom á Towárzyßom Kázimierskiego nie miáło ßkodźić/ áni żadne° niebespieczeńßtwá przyniesć. Dał mu przy tym wßytkie więźnie ktorzy przez nie byli pobráni ná Zborsku / Woiewode z żoną y z dźiećmi/y inßych synow Boiárskich ßesnaśćie / ktorych wźiął w Kobryniu Kázimierski/á wiosł do Smoleńská z listy Krolewskimi. Tám mu dał Philon Kmitá Stárostá Orßáński pomoc ná gránicách / oddano mu Thowárzyßow iego dwádźieśćiá ßeść/y Pácholikow dwádźieśćiá y cżterech/miedzy ktorymi był przednieyßym y ná Zborsku ießcże Moż spráwny Fedor Pućiátá/ktory potym wźiął Moskiewskiemu Kieś y Nitáwe/ y tám miał dwá Zamki od Krolá Stephána w Inflanćiech.

Jechał potym z Posły Wielkiemi Kázimierski do Moskwy/ iáko z Janem Krotoskim Woiewodą Inowlocláwskim/ z Mikoláiem Tálwoßem wyżßey pomienionym/ y z Leßczyńskim Stároßta Rádźieiewskim/y Andrzeiem Chárytánowiczem Litwinem Sekrzetarzem Krolewskim.

Tám kiedy witáli Posłowie Kniáźiá Wielkiego/ skoro Dworzánie odwitáli/ zlećili Andrzeiowi Trzećieskiemu z Domu Strzemie/ iáko Dworzánnowi/ wźiawßy dozwolenie v Kniáźiá áby mowił rzecż y Poselstwo od Krolá do niego. Kniáź nie obaczywßy śie pozwolił/ á potym gdy mowić począł rzekł Kniáź Wielki do niego: Nigdy tho nie bywálo áby Dworzánin miał co zemna stánowić/ musiał przestáć mowić Trzećieski. W tym iednák Pánowie prośili tego Páná Andrzeiá Trzećieskiego/ áby opowiedźiał Kázimierskiego Piotrá iż przyiechał według postánowienia swego y przyśiegi towárzyßtwá swego/ bo śie obáwiáli tego áby go do Turmy wźiąć nie kazał: Wźiawßy tedy dozwolenie Trzećieski v Kniáźiá Wielkiego opowiedźiał go tymi słowy.

Naiáśnieyßy Cáru/ Piotr Kázimierski Szlách'ćic Polski/ ktory nie kiedy zá grzechem swym był do ćiebie w Płon wźietym / teraz thu przyiechał z Posły Wielkiemi/ bijąc tobie cżołem zá te Lubow/ktoraś mu pokazał/y bijeć cżołem Koniem Arábskim / y pißcżáłá długa / żebyś tho od niego przyiął zá Lubow.

On sobie wspomniawßy go iáknął/ y rzek: Samli to on cżyli sługá iego: Rzekli/ że sam/ zátym rzekł Kniáź Wielki te słowá. Jno iemu spálaty / ßto on vprámo zdołał/ y rzekł znowu/ Jno iemu gruki: On zátym wystąpił y ßedł do reki iego/ ktorą mu wyćiągnął zdáleká/ á viawßy go zá reke / zátrzymał go/ á trzasaiąc reką rzekł śmieiąc śie/ Piotr Kázimierowski / w drugoie w Ruskie Horody niewieźdżay. On vkłoniwßy śie chćiał odyść ná strone/ á on rzekł/ B[illegible]á y Rußnice od ćiebie zá Lubow przymuie/ y thy byś v mnie Hlebował. Zátym nań krzyknęli Boiáre iego Rádni ze wßech stron / Piotr Kázimierski/ bij cżołem Cáru Preświetnemu. On obroćiwßy śie vkłonił śie swym obyczáiem/to cżynili po trzy kroć/ á on śie tákże obrácáiąc kłániał.

Odprawili potym poselstwo/ przyßli rychło znowu do obiádu / tám też Kázimierski śiedźiał v stołu iego/ktorego Kniáź Wielki cześtował potrawámi z stołu swego / thákże y pićia swego z cżáßą według zwyczáiu swego / co ge sto cżynił przez on obiad/ á potym náwyiezdnym dárował go trzemá sorokí Soboli.

Tenże miał thám ná śie waśń od iednego Slężaká / ktorego zwano Zygmunt Hercyk/ktory chćiał tego dokazáć żeby był znowu z nimi w Turmie śiedźiał/ co zrozumiawßy z niego drudzy towárzyße/ vdawili go miedzy soba/

vrostá po-

wrostá potym ná wßystki wielka trwogá/ on sam ich Wielki Kniáż zábijał/ y w ten czás zábił trzech znácznych ręką swą własną/ Beze Slężaká/ Boguckiego Sierádzánina/ y Bieykowskiego Páwlá młodego pácholká/ wßákoż Mężá wybornego/ ktorego gdy rohátyną w piersi vderzył/ popadł go zá rohátynę wyrwał ią z ręku iego Bieykowski/ począł sie zmią wynośić chcąc Kniáżiá nią przebić/ ále go niemogł dośiąc bo mu ią Syn Cárski podrzućił/ wołał nań Kniáż/ sposobi sposobi Jwan/ to iest rátuy rátuy Jwánie.

W wielu potrzebách znácznych ten sławny Máż Piotr Kázimierski bywał/ y we wßystkich z Krolem Stephanem w Moskwi był/ kędy z pochwałą ludźi Rycerskich znácznym sie pokázował.

Mikołay Brát tego Piotrá/ Máż wspráwách Rzeczypospolitey biegły y znácznie zásłużony.

Stánisław trzeći Brát ich Máż tákże godny.

Krzyßtoph Kánonik Tarnowski zć. Máż vczony y przykłádny. Te porodźiłá Gołuchowska z Domu Leliwá.

Stephan ktory czás długi ná Rycerskim chlebie Láthá swe trawił/ ten Kopią krußąc ná weselu Hetmáńskim w Krákowie/ iáko o tym niżey czytáć będźieß/ ßkodliwie był ránion przez rękę y przez łopátkę/ w potrzebách zroznymi nieprzyiacioły bywał/ z káżdey ßczęśliwie y zdobrą sławą wychodźił.

Wáwrzyniec Brát iego rodzony/ y Krzepicka Pisárzowa Skárbna.

Dom Jáźwieckich w Bieckim Powiećie znáczny.

Dom Błońskich támże znáczny/ z ktorych ieden był wieku mego Sędźim Grockim Sądeckim/ człowiek wspráwách Rzeczypospolitey biegły.

Dom Białkowskich támże w Bieckim Powiećie rozrodzony.

Dom Sebieńskich támże w Bieckim Powiećie rozrodzony.

¶ Inßych Domow zacnych iest wiele wroznych Woiewodztwách.

O kleynocie Rogálá/ o ktorym też to pißą/ że z Niemiec tu w te Kráie przyniesion/ wßákoż to niektorzy twierdzą/ że tu przydan Rog Zubrzy Przodkowi Biberßteynow/ ktory ma być w Polu Czerwonym/ á Rog Jeleni w Polu Białym/ y ták go Długoß opißuie. Są też drudzy ktorzy go w Polách inßey bárwy vżywáią/ o czym przypátrzywßy sie własności Herbu niżey czytáć będźieß/ ták o Przodkách iáko o potomstwie ich ktore ią w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć onim moge.

☞ Wielcy á możni ludźie tego Kleynotu w Polßcze przedtym bywáli zá onych dawnych Krolow ábo Mońárchow/ á nawiecey w Wielkiey Polßczę á w Mázowßu/ iáko niżey obaczyß czytáiąc o Potomstwie ich.

Pomściborá Rogále opowieda List stárodawny Dźiedźicem z Mnáchnáćin Káßtellanem/ Stároßtą Ciechanowskim y Przáśnißkim data in Ráćioż/ w Roku 1240.

Dáßká Rogále Woiewoda Mázowieckim wspomina List w Klaßtorze/ ktory należy Domowi Lewickich w Mázowßu o ktorych niżey czytáć będźieß/ tákże go potym wspomina przy confirmácyey w Roku 1250. zá pánowánia Bolesłáwá Pudyká.

Piotrá Rogále Stároſta Bobrownickim wspomina Przywiley stárodawny Klaßtorá Strzeleńskiego przy Confirmácyey Praw ábo wolnośći ich w Poznániu/ w roku 1340. zá pánowánia Władysłáwá krolá.

Wspomina znácznie Kromer Janá Rogále Káßtellanem Włocławskim/ dla czego/ toć ßerzey potym Historya pokaże/ ábo pomienionego Historyká czytay Księgi 16. boć go kładźie tymi słowy. Ioannes Rogala quod etiam equestris Familiæ nomen est Castellanus Władisłauien &c. To było w Roku 1402.

Janá Rogále Woiewoda Márßáwskim wspomina Kromer w Księgách 26. w Roku 1466. dla czego/ czytay Księgi iego támże.

W Niemcech tego Herbu bárzo wiele ich vżywa ludźi znáczných/ w Węgrzech tákże był Dom możny/ pisali ſie de Studźiána Wodá/ ále ći w Helmie miedzy Rogámi nośili Gáwroná/ z tegoż Domu Dźiałyńſki ieden przyniost był sobie żonę.

☞ Wieku mego od tych Przodkow były Domy możne w Polßcze/ z ktorych było wiele Mężow záſłużonych R. p. á naprzod

Dom Rogáleńſkich ná Kuiáwách stárodrwny/ ktorzy mało odmienili nazwiſká Przodkow swoich.

Dom Siecińſkich ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſtháródawny y rozrodzony/ iáko naprzod był zá moiey pámieći Jákub Sieciński syn Jákubá Trąby rzeczonego/ ktory w Przemyſkiey ziemi czás długi ſie Rycerſkim chlebem báwiąc/ Potomſtwo zoſtáwił z Orzechowſka z Domu Okßa.

Alekßego/ ktory ſie iuż Krasickim w Przemyſkiey Ziemi pisał/ był Woyſkim oney ziemie człowiek wſpráwách Rzeczypoſpolitey. Był biegły y czás długi ná Dworze Krolá Auguſtá znácznie ſie báwił/ zoſtáwił Potomſtwo ze dwiemá żonámi/ Naprzod z Nowomieyſcka z Domu Wilcze Koſy ſynà Janá/ ktorego kośtem niemałym do Cudzey ziemie wypráwił ná náukę/ y Corkę Bárbárę Zárßyńſkę/ potym z Fredrowną tákże zoſtáwił potomſtwo ſyny y Corki/ Vmárł roku 1580.

Stánisławá Oboźnego Stároſte Lubomſkiego/ ktory z Zorawińſka z Domu Korczak zoſtáwił ſynow dwu/ Jerzego y Marćiná/ potym miał drugą Jákubowſką z Domu Topor Stárościnę Lubomſką.

¶ Ten z Młodych Lat swoich ná Dworze Páńſkim ſie báwił/ y nie znácznych poſługách Krolow trzech bywał/ wßákoż iuż zá Stephána Pierwßego koßt y prace więtßą podeymował/ bywáiąc we wßyſtkich potrzebách ktore ten Krol záraz wiechawßy ná Kroleſtwo miał z nieprzyiaćioły przyległymi. Naprzod z Gdańßczány/ potym z Moſkiewſtkim/ iáko o tym w Hiſtoryey czytáć będźieß/ był to człowiek wſpráwách Rycerſkich biegły/ wielkiey miłośći v wßyſtkich ludźi dla ludzkośći wielkiey/ á ktemu ßczery/ do tego Kátolik y wielki miłośnik ludźi vczonych.

Márćin Krasicki Brát trzeći tych pomienionych rodzony/ Mąż znáczny/ ktory z nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego potrzeby częſte miewał y znácznym ſie Mężem pokázował/ miał zá żonę Mánáſterſką z Mielnowá z Domu Piłáwá.

Andrzey Sieciński/ ktory ná Oyczyſtych dobrách w Ziemi Dobrzyńſkiey zoſtał/ prz[illegible]awßy z Ruśi/ kedy ſie czás długi ná Rycerſkim chlebie chował/ z[illegible]yny z Gorzechowſka z Domu Ogończyk.

Woyćiechá

Woyćiechá/ ktory támże ná Dobrzyńskiey Ziemi został.

Máteußá Dworzániná Krolá Stephánа/ kthory w Rusi przy Bráćiey Stryieczney osiadł.

Stánisławá Plebaná Lubaczowskiego/ áż w młodym wieku/ wßákoż przykładny y vczony/ był ná ten czás we Włoßech ná náuce w Roku 1584.

Páwel Brát ich Młodßy Zołnierz v Książąt Sluckich/ y inßy Stryieczni.

Wáwrzyniec trzeći brát Jákubow/ ktory tákże ná Dobrzyńskiey Ziemi został/ zostáwił Potomstwo z Szczáwińskа z Domu Prawdzicz/ Stárosty Gostynińskiego Siostrа/ synа Woyćiechá y Corkі Stáwowskа.

Dom Chynowskich w Mázowßu stárodawny/ zowa sie Loskiemi w onym Kráiu Rzeczypospolitey znácznie zásłużony/ Mężowie slawni z tego Domu bywáli/ A byli znácznymi wieku mego ci ludzie/ Stánisław Woiewodа Mázowieckim/ drugi Adryan Rotmistrzem slawnym y fortunnym/ z tymi dzielnice máią Odrzywolscy.

Reczáyscy/ z ktorych ieden wieku mego Woyćiech był Káßthellanem Warßáwskim y Rotmistrzem slawnym zá Krolá Sthephánа do Moskwy.

Skulscy w Mázowßu Dom znáczny y rozrodzony/ z ktoremi dzielnice máią Trzylatkowscy/ Dom w onym Kráiu znáczny. Vwieleńscy z teyże dzielnice Dom znáczny y rozrodzony. Wągroczcy tákże Dom znáczny y rozrodzony/ á ći wßyscy od Loskich dzielnicа oderwáni.

Dom Pilchowskich stárodawny y Rzeczypospolitey zásłużony/ w ktorym wiele bywáło Mężow znácznych Senatorow tákże dobrych á pożytecznych Krolestwu temu/ wieku mego był Adam Biskupem Chełmskiem/ drugi Káßtellanem Zakroczymskiem/ y drudzy ludzie Rycerscy iáko Jan/ ktorego zwano Jedynakiem/ ten z Zdzárskа z Domu Gozdáwá zostáwił synow trzech/ dwá vmárli młodo. Woyćiech był Mężem znáczným zmłodych Lat ná służbie żołnierskiey/ y v Dworu/ miał potym zá sobą Kośieńskа z ktorą Potomstwo zostáwił.

Dom Kośińskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny máią y ná Záwkrzu/ Mężowie zdawná w tym Domu slawni bywáli/ A Męstwá nie wdomiech/ ále tám kedy ludźiom Rycerskim wieczne Jmie zdobrа slawа sie mnoży/ pokázowáli. Był wieku mego Jan żołnierz Kośiński/ ktorego z tod zwano żołnierzem/ że zmłodośći ná tym sie chlebie schował/ y w potrzebách znáczným sie Mężem pokázował/ zostáwił te syny. Alexán- zá slawnego/ ktory prosto z Akádemiey Krákowskiey z Janem Chodzem Stárosta Zmodzkim w Roku 1558. od tegoż czásu niezieżaiąc ná tym sie chlebie báwił/ áż do thego czásu kiedy Krol Stephan Inflantow pod Moskiewskim dostał.

Wiele á Mężnie w káżdey potrzebie z nieprzyiácioły czynił/ iáko pod Vłą Alexándrá Gwágniná Włochá Rotmistrzá od Moskwy poimánego w ßańcách sam odbił. Wiodł Rotę do Blokáuzu/ kedy Zamek było záłożono pierwßy od Rygi pultory mile nád Morzem/ kthory potym Ryżánie zburzyli in interregno, potym gdy leżał ná Nowym Młynie z Rotą/ oblężon od Ryżan ośm Niedżiel/ z ktorymi náućiecżke częste á znáczne potrzeby miewał zdobrą fortuną. Zá pánowánia Zygmuntá Augustá żadna potrzebá nie było w ktoreyby znáczným sie Mężem pokázáć nie miał.

Andrzey Brát iego był Maż tákże godnie zásłużony R. P. był Poborcą Woiewodzewá Płockiego.

Dom Weslow w Mázowßu rozrodzony y znáczny / byli wieku mego ći Mežowie godni Potomkowie Mikoláiá Weslá / ktory ná Dworze Krolá Zygmunta był Dworzáninem znáczným y Mežem wspráwách Rycerskich bywálym w roznych Kráinách / ná co od Krolow y Książąt Páństw roznych miał Listow 70. Ná Podolu z Tatáry Mežnie sobie poczynał. Był potym w wieżieniu v nich / Niemcá Wyspeká zápásniká stawnego ná Dworze Cesarskim stłukł. ić.

Jákub Stolnikiem był Nurskim / Maż znáczny y záslużony Rzeczypospolitey / zostáwił Potomstwo sýny Meże wielkie.

Piotr Wesel / ktory w Rusi od Mikoláiá Tárłá trzymał w Przemyskiey Ziemi máietność / był Mežem znáczným / zostáwił Potomstwo sýny Meże godne.

Jan tákże y Wáwrzyniec Mežowie znáczni / od wßystkich Potomstwo zostáło.

☞ Dom Záwáckich stárodawny y znáczny Rzeczypospolithey záslużony / w Płockim / w Záwkrzewskim / y w Ciechanowskim Woiewodztwách máia. Był Alekßy Zawácki z Zarnowá / ktory zostáwił te sýny / Máćieiá / ktory trzymał działem Vnieski / zostáwił z Zdzárska Podsędká Płockiego Corkę synow trzech. Marćiná y Janá / ktory znich stárßy trudno zgádnąć / gdy sie obá iedney godziny rodźili / w Kánceláryey potym Wielkiey czás długi byli / Jan był Sekretarzem Kro. y P: Mákowskim vczony y práwy Káplan.

Andrzey Brát ich trzeći / ktory v Janá Hrábie Teczyńskiego Káßtellaná Woynickiego czás sie długi báwił / był Moż godny y roznych Kráin obyczáiow świádomy.

Woyćiech Brát Máćieiow / od ktorego zostáli ći Synowie / Bártoß Kánonik Krákowski / Płocki. ić. dobrze záslużony y godny Prálat.

Jan Brátiego maż tákże znáczny / á ći sie pisali z Grodowská.

Tegoż Domu był wieku mego Stánisław Záwácki rzeczony z náuki Pikus / był Doktorem Lekárskich y Wyzwolonych náuk / syn Mikoláiá Záwáckiego z Záwad / Mežá wspráwách Rycerskich bieglego / ktory z Jákubem Secygniewskim w Roku 1527. Gdy Ferdynánd Krol Czeski Janá Woiewodę Siedmigrockiego obránego ná Węgierskie Krolestwo poráził / nád ludźmi Pießymi Porucznikiem był.

¶ Potym do Polski przyiechawßy / Oyczyznę opuściwßy / ábo ią powinnym zleciwßy / sam sie w Máley Polßcze zábáwił ná máietności nábytey przy Mieśćie głownym Krákowie / zostáwiwßy dwu synow y Corkę / gdy vsłyßał o potrzebie przećiwko Turkom w Niemcech / w Roku 1533. do Wiednia iechał / vmárł mu syn Wálenty y Corká Zophia Pánna dorosła w Mor Wielki w Krákowie / sam theż potym przyiechawßy z oney potrzeby żywotá dokonał.

Stánisław syn iego Młodßy wyżßey pomieniony Doktor / będąc Mežem vczenia wielkiego / wymowy ozdobney y przespieczney / z kod nietylko v swych miedzy ludźmi vczonymi / ále też y miedzy postronnymi narody zá niepodłego był poczytan / w Akádemiey Krákowskiey podkánclerzym y Rektorem bywał.

¶ A gdy potym ná Seymie ostátecznym Wálnym Wárßáwskim / cześćią dla służnych przyczyn vrodzenie swe Szlácheckie przed Krolem Augustem wywodźił / Krol y wßystek Senat bacząc w nim wielką godność z cnot wyżßey opisanych / do onych Herbow Oyczystych iego ktore okazał / przydał mu z łáski swey Krolewskiey zá przyzwoleniem wßystkich Stanow Rad o-

boygá sta-

boygá ſtanu ku ozdobie ſamego iáko y Potomſtwá iego/ Clipeũ Herculeum, przyczyny dáiąc/ ktore z Liſtu lepiey zrozumieß/ktorymći dla doſtáteczniey-ßego świádectwá tu de verbo ad verbum włożył/ktory pod tymi Wierßámi czytáć będzieß.

DE INSIGNIBVS NOBILISS: EXCELENTISS: Q. VIRI D. STANIſlai Zavvacki cognomento Pici, Phyſici Medici Doctoris celleberrimi.

Hæc Staniſlaus geſtat ZAVACIVS arma,
Artis Apollineæ Lumen & eloquij.
Stemmate laudari qui non contentus auorum,
Elegit propria nobilitate coli.
Nam quæ ſtant gemino maiorum inſignia cornu,
Hæc virtute ſua nunc eadem aucta gerit.
Addit imaginibus domitum, Rex, Herculemonſtrum,
Atq; ait, hæc pulchri ſigna laboris habe.
Indefeſſus amor quando virtutis honore
Te tenet, & publicæ ſedula cura rei:
Verus is Alcidæ labor eſt, proſternitur illi
Bellua, tu morbos Barbariemq; fugas.

De eiſdem Inſignibus Decaſtichon.

Clara ZAVACIADÆ cernis dum ſtemmata PICI,
Noſſe viri proprium vis quoq; amice, decus.
Si Mirandulei Comitis tibi cognita fama eſt,
Illius hic mores ſuaueq; pectus habet.
Vtq; patrum titulos animi auxit dotibus ille,
Ingenio exornat ſic genus iſte ſuum.
Quantos hic patriæ dum vult prodeſſe labores
Conſilio, ſtudijs, & medica arte tulit.
Indicat Alcide cum magna lucta Leone,
Quæ meritis Reges arma dedêre ſuis.

De ſeipſo Exaſtichon.

Hoc virtuſq; mihi ſolerſq; induſtria ſtemma,
Alciden peperit, cætera nata domi.
Amphitroniades fertur ſtrauiſſe Leonem,
Sæpè animi motus vici ego, multa tuli.
Quó me virtutis ducit via, quô pius ardor,
Hûc ſequar, hac felix, hac duce tutus ero.

IN Nomine Domini Amen, Ad perpetuam rei memoriam confirmandam, Æquum ꝓfecto & Mageſtate noſtra Regia conſentaneum Liberalitatis & Munificentia munus & dignum opus eſſe iudicamus, quo non tantum hos, qui rem pro patria in Bello egregie ac ſtrenue geſſerunt, meritis honoribus cohoneſtemus ꝓ eorumq; virtute iuſtum præmium honoris perſoluamus. Sed illos quoq; qui tempore pacis Rempublicã laboribus publicis cum honeſtis, tum Regno noſtro vtilibus iuuerint ingenio, doctrina, honeſtate vitæ, et ſingularibus virtutibus excelluerint, Nobilitate condecorañ, Et ſi illi Nobiles ſunt geniti in altiorẽ ſtatum, quantum fert humanæ vitæ cõditio, noſtro iudicio & autoritate Regia euehendos, extolleñ iure optimo iudicamus, cum magis laborioſum multo etiam præſtantius ingenio conſilio optimarum artium peritia excellere quam armis (quæ ſine conſilio infœlicíter geruntur,) cognoſcimus, req; ipſa experimur. Cũ autẽm à nobis multis pro Republica ſuſceptis in Gymnaſio noſtro laboribus pro ſuo virtutis iure teſtimonium & auctoramentum antiquæ Nobilitatis ſuæ, ex certis cauſis Nobilis & excellens vir Staniſlaus Zauacki cognomento Picus, Phiſicus Mædicus Doctor, Procancellarius vniuerſitatis noſtræ Cracouienſis poſtularet, iuſta petenti vt denegare voluimus, ita iuſtæ non potuimus, cum eum certo ſciebamus, prout ſcimus nobilibus parẽtibus, Nobili Nicolao Zavvacki patre, ex diſtrictu Ploceñ Terræ Mazouiæ Villa Zavvadi ortũ ducente, Catherina Drabovvna ex Szczirzice Nobili fœmina, honeſtè natum eſſe, quod ex teſtimoniꝭ conſanguineorũ eius, Nobilium ſex, ex auorum paterna & materna progeniæ ortum, apud Mageſtatem noſtram Regiam pro lege & conſuetudine iuris iuramento, ob certas tum cauſas depoſitis & adductis manifeſtiſsime conſtitit. Tum ꝓpter doctrinam excellentem & virtutẽ illũ, verè Nobilem eſſe & haberi ab omnibus hiſq; ornamentis, in quibus veræ Nobilitatis, dignitas poſita eſt, Virtute, Doctrina, Conſilio, in agendis & tractandis rebus dexteritate, ita clareſcere, vt illi ad dignitatẽ eius, & Nobilitatem illuſtrandam, vix aliquid ornamenti addi poſsit noſtris publicis litteris. Attamen illo extare cupieñ, apud poſteros noſtrum ampliſsimũ Regium de ſua tum Virtute tum Doctrina, ac in iuuando Republica ſtudio, teſtimoniũ Eumq; Conſiliariꝭ noſtris de meliori nota diligeñ cõmendantibus, & optima quoq; de eius dignitate teſtificantibus. Nos ergo, eius Ingenij ac Virtutis ſingulares dotes quibus ornatus eſt, munificentiæ noſtræ munere & teſtimonio iuſto proſequi voleñ, vt ille teſtimonium ſuarum virtutum & laborũ pro Republica ſuſceptorum præmium iuſtum & dignum reportaret: Maxime eiuſmodi teſtimonium dignitati Nobilitatiſq; eius auctoramentũ, dandũ eſſe putamus, quod in honeſtarum artium ſtudiꝭ, quæ Regno noſtro maximo ſunt ornamento diu cum laude verſetur. Et annis viginti docendi minus publicum, laborioſum in Academia noſtra Cracouieñ celeberrima, neglecta cura rei familiaris, Valetudinis maximo diſpendio, maximo cum fructu Regni noſtri ſubditorum obiuerit, & in omnibus gradibus abſoluerit, vt ex conſiliariorum noſtrorum, tam Spiritualium quam ſæcularium, teſtimoniꝭ am-

plissimis didicimus. Quamobrem Nos Sgismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lituaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Pomeraniæ, Samogitiæ, Liuoniæq;. Necnon Terrarum Cracouien, Sandomirien, Syradiæ, Cuiauiæ, Culmen, Elbingenq;, &c. Dominus & hæres, Diuos Imperatores Christianos, Constantinum, Honorium, Iustinianū, & cæteros imitan, qui lectores publicos in palacio Gimnasiorum publicæ docen, vt in eorū legibus sanctissimis legimus. Si vitam laudabile probis moribus demonstrauerint. Si docendi peritia, copia docendi, facundia subtilitate interprætandi excelluerint, amplissimoq; cætu Doctorum quouis honore digni fuerint iudicati. Annosquoq; viginti iugi & sædulo labore docuerint, non equestri solum honore, sed his etiam dignitatibus quæ ex vicaria dignitate à iurisperitis dicuntur, dignos esse censerunt, Legibusq; optimis perpetuo tenendū sanciuerūt. Quum vero omnibus virtutibus Stanislaus Zauacki ornatus sit, easq; omnes leges quæ ab Imperatoribus in optimarum artium professoribus requirebantur, omnibus numeris absoluerit, vt in eo nihil desiderari potuerit, quod vel ad mores honestissimos, vel ad doctrinā pertineret. Et quouis honore dignus ꝓpter indefessos publicos Reipub: causa susceptos labores cætu Doctorum sit iudicatus. Idcirco clarissime virtutis eius & publici laboris viginti annis susceptj, pro Repub: rationem habentes, illiusq; operā maximo cum fructu nostrorum subditorum susceptam, nobis gratā esse declarañ. Vtq; illius virtutis apud posteros perpetua extaret memoria. Nos spōtè motuq; proprio ex certa scientia nostra, animo deliberato ac lubenti, approbāte Principum, Baronum, Comitū: aliorumq; Procerum & Senatorum omnium Spiritualium & Sæcularīū Regni nostri, hāc nostrā in eiusdem Stanislai Zauacki auita Nobilitate augendū & amplificandū voluntatem, & de eodē nostrum iudicium Magestatis Regiæ autoritate, ac consensu omnium cōsiliariorum eiusdem Stanislai Zauacki Nobilitatem ex antiqua Familia procedere testamur, ac decernimus, ipsumq; quod Nobilitatem parentum suorum illustriorem reddiderit, vere Generosum iudicamus, eiusq; posteros vtriusq; sexus ex eo legittime natos, & nascituros omnes & singulos præsentes, futuros & descen, ex quibus Nobilibus antiquitus ortum ducen (quod testimonijs coram nobis amplissimis est demonstratū) declaramus & harū nostrarū publicarum testimonio litterarum denunciamus & testificamur. Nobilitatis nomine & fastibus, Equestris ordinis gradu, ordine, titulis libertate perpetua, iuxta leges Regni nostri, vti frui, & illis gaudere debere, vnà cum omnibus posteris suis perpetuo ꝓ suo antiquo Nobilitatis iure, volumus & statuimus, ipsum & omnes eius hæredes, nostri Regni veros esse Nobiles, ex antiqua origine constituimus, & tales qui ex quatuor paternis auis & maternis Nobilibus ꝓgeniti sunt, eūq; & omnes suos omnes hæredes, à singulis & vniuersis, cuiuscunq; status eminentiæ, gradus, dignitatis, ordinis hominibus Nobiles esse reputari & perpetuo haberi volumus, prout nos eum, cum suis omnibus habemus & scimus. Non equidem Nobilitatem de nouo eidem Stanislao Zauacki ac suis posteris hoc Diplomate nostro publico tribuen, quam hanc à parentibus Nobilibus acceptam ab ijsdem non neglectā vel relictā, sed Vrbis nostræ Cracouien Regiæ, commoratione veluti adumbratā, per illum vero virtutibus propriis augustiorem redditam (cū primi ordinis comitiuam & vicariam dignitatem inter optimos & doctos viros laboribus publicis diuturnis meruerit, & Nobilitatem parentum suorū virtute & doctrina auxerit) amplificañ & illustriorem reddeñ, magisq; clarā, hoc Diplomata nostro publico, assensu Consiliariorum omniū Regni efficiendo. Ideo decernimus perpetuis temporibus obseruandū, & firmiter tenendum statuimus, hoc decreto nostro ex certa voluntate nostra ac imperio, assensu omniū Senatorum Regni nostri conscripto, in posterum perpetuis tēporibus, vt ex parentibus suis veræ Nobilibus est ortus, sic quoq; pro eodem Nobili habeatur, cū

ſuis omnibus poſteris, vbicunq; locorum & terrarũ. Siue in Regno noſtro, ſiue in quibuſlibet Imperijs & Regnis, tam in iudicijs quam extra iudicia, in rebus Spiritualibus, Eccleſiaſticis, temporalibus, ꝓphanis priuatis, publicis. Deindeq; in quibuſcunq; rebus quarũ mentio diſertè in præſentibus litteris noſtris fieri deberet. Necnon in omnibus & ſingulis honeſtis actionibus gratijs, honoribus, dignitatibus, officijs, iuribus, libertatibus priuilegijs, immunitatibus, inſignibus, indultis, quibus Regni noſtri Nobiles, á quatuor auis Paternis & maternis progeniti fruuntur & gaudent, ac quocunq; modo vtuntur. Ad eaq; omnia vel ex conſuetudine vel ex iure admittuntur, recipiunturue pro ſuo iure antiquæ Nobilitatis fruatur & vtatur cũ ſuis omnibus & ſingulis hæredibus, perpetuo volumus & decernimus. Neq; aũt iſtis tantum Regni noſtri Nobilium libertatibus, vti frui hũc Stanislaum Zauacki cũ eius poſteris omnibus, in Statutis & Priuilegijs Regni præſcriptis, & ſancitis, volumus. Sed etiam illis omnibus, quæ legibus Chriſtianorum Imperatorũ de Doctoribus publico munere docẽdi cũ dignitate functis, & primi ordinis comitiuã conſecutis, qualem Stanislaum Zauacki eſſe agnouimus, & certo ſcimus, eorum cõiugibus, liberis, re tota domeſtica, quocunq; in loco habitam, præſcriptæ & ſanctæ inſtituta ſunt. Vti, frui, omni modo, vt permittimus ita volumus perpetuo, teneri & obſeruari. Hiſq; omnibus libertatibus exẽptionibus, indultis, in hoc Regno noſtro Poloniæ, vbilibet cõmorãdo, noſtra Regia poteſtate & autoritate damus illi & eius poſteris omnibus, præſentibus & futuris, vtriuſq; ſexus in poſterũ fruendi, vtendi, inuiolabilẽ, perpetuis temporibus poteſtatem, denicq; dantes eidem Stanislao Zauacki & eius poſteris omnibus, & ſingulis, vtendi, fruendi, his vniuerſis Nobilium libertatibus, immunitatibus, á quibuslibet perſonis, exemptiõibus, exactiõibus quibuſcũq;, nullis pœnitus exceptis vel excipiẽdis, etiam in Vrbibus noſtris dari ſolitis, & muneribus Regni noſtri omnimodam facultatem & perpetuam libertatẽ, ſiue in Ciuitate quacunq; vel quouis in loco eundem Stanislaum Zauacki cum coniuge, omnes etiam ſeu ſingulos eius poſteros, præſentes & futuros habitare contigerit. Porrô vt hic Nobilitatis ſtatus, quem à maioribus ſuis acceptum idem Stanislaus Zauacki non ſolum retinuit, ſed virtute propria magis adauxit clareſceret: Noſtri quoq; iuditij de illius virtute & doctrina integerimi, apud poſteros perennis extare memoria, iuſtum eſſe iudicamus ꝓpter eius publica merita, ac vere Herculeos ingenij ſuſceptos labores (quibus excellere vt optimum, ita difficilimum eſt) vt ad inſignia maiorum illius, nouo auctoramento Nobilitatem eius auitam, nouis armis, ꝓpria virtute eius partis, illuſtraremus addimus atq; cõceſsimus, prout damus, cõcedimus, ex mæra noſtra Regia liberalitate, & gratia, qua omnes viros bonos proſequimur, ad arma maiorum illius, ex antiquo iure illi ſpectantibus, & conſuetis noſtro Idiomate dicto Rogale, Gozdzie, Sulima, Buncza, eidem Stanislao Zauacki, liberiſq; eius pſentibus futuris aſcẽdẽtibus & deſcẽdẽtibus, vtriuſq; ſexus noua arma virtute eius ꝓpria parta, nõ ad obſcurãdũ parentũ eius Nobilitatem, ſed cum his ſuam cõiungendam, vt ſic & parentum armis & ſuis quoq; illuſtris fieret, propriam & maiorum ſuorum nobilitatem indiſſolubili vinculo, coniungeñ, vt hinc etiam appareat, non maiorum ſuorum Nobilitate Equeſtris ordinis dignitatem, ſed propria virtute (quæ illius maxima laus eſt.) eſſe conſecutum, vix ſua eſſe putans quæ non fecerit ipſe. Quia vero in Via virtutis curendo nullis laboribus parceñ, Auctoramentũ Nobilitatis ſuæ eſt cõſecutus: ideo illi, & ſuis omnibus, & ſingulis hæredibus vtriuſq; ſexus ex eo legittime natis & naſcituris conceſsimus, quemadmodũ damus & concedimus ad vtendum & fruendũ perpetuo, noua arma Herculea dicta, videlicet, Clipeum rubeum in quo ſit depictus Hercules, fauces Leonis diſrũpens, coronatum habens caput, Galeam vero habebit ſupra Scutũ cancellato ore. Tormentalem dictũ, qua inſigne eſt nobilitatis egregie, in cuius ſumitate & vertice ſit corona aurea, ex qua Hercules medius ꝓmineat dextra manu e-

xerta Coronam gestans, sinistra vero Oliuã obuolutam scheda his verbis inscriptam, Virtute honos, per humerum albam & cœlestini coloris fasciã gestans, ex lateribus Galeæ cornua promineant aurea (quæ sunt propria arma parentis illius Rogale ex antiquo dicta) alterum Bubalinum alterũ Ceruinũ, Tegumenta & fasciæ rubei & cærulei coloris esse debent, quibus Scutum & Galeam redimita esse volumus, quemadmodum hæc omnia Pictoris ingenio & docta manu in medio harum litterarũ depicta cernũtur. Quæ arma & insignia de nouo ad arma parentũ eius adiunximus, illis & posteris eius omnibus concessimus, ex nostra liberalitate Regia, sponte largimur, vt & auitam Nobilitatẽ maiorum illius & propria virtute auctam simul iungeremus, quæ indissolubili vinculo secum coniuncta esse debuerunt. Proinde hæc ac alia arma omnia ex antiquo iure ad eum pertinentia, ad vtendum & fruendum his nostris litteris eidem Stanislao Zauacki & eius posteris omnibus, perpetuis temporibus concedimus. Hæc aũt arma & insignia conueniunt homini non ignauo, sed ad gloriam nominis propagañ nato, cui est admittendum vt in via virtutis currendo, vt olim Hercules, multos post se relinquit quantum Hercules fortitudine in præferẽdis duris laboribus cõstantia, duros Virtutis labores præferendo anteibat & excellebat. Itaq; Nos autoritate nostra Regia, Senatorum omnium Regni nostri consensu, hisce publicis nostris litteris istud ipsum insigne ipsius virtute partum, illi & hæredibus eius omnibus & singulis præsentibus & futuris vtriusq; sexus legittimis, ad priora arma maiorum illius, adiungimus, annectimus, tradimus, incorporamus in perpetuũ, ne via virtutis laborum eius pro Reipublicæ cõmodo susceptorum & singularis etiam eius Nobilitatis monumentũ, vt eius exemplo cæteri & sui posteri magis ac magis ad suam & maiorũ suorum virtutem excitentur, illustrandã. Decerneñ & hoc nostro Regio statuẽtes Decreto, Consiliariorũq; nostrorum omniũ & Senatorũ Regni consensu facto. Quod ijsdem armis omnibus & singulis insignum Nobilitatis veræ, perpetuis temporibus idem Stanislaus Zauacki & posteri omnes, & singuli sine quarũuis personarũ impedimento, vel vituperio in omnibus honestis actionibus expeditiõibus seriis, vel ludicris, certaminibus, in prælijs, duellis, hastiludijs, vexillis, tentorijs, & quibuslibet pugnis. Item Annulis, Sigillis, scutis, sæpulchris, monumẽtis, ædificijs prædijs, domibus, tabulis, ac vniuersa Supellectili, p suo arbitrio & voluntate, eiusq; omnes posteri serie, gestare, poterint & debebũt, sine omni vituperio, quarũcunq; personarum. Non obstantibus quibuscũq; constitutionibus, Statutis, Regni, Priuilegijs præsentibus vel futuris, successorũ nostrorum, quæ quo quomodo, contra Nobilium creationem, amplificationem Nobilitatis auctionem vel renouationem, vel hoc priuilegium nostrum, auitæ veterisq; Nobilitatis nocere possunt, vel possent in posterum. Quibus omnibus & singulis diserte & expresso modo his nostris litteris derogamus, & perpetuo derogatum esse volumus. Non minus etiam hoc nostro diplomate publico statuimus firmiter tenendum, decerneñ perpetuo & inuiolabiliter obseruari debere, nullis obstantibus legibus, vt idem Stanislaus Zauacki cũ suis omnibus hæredibus præsentibus & futuris aptus sit, prout nos eum omnesq; & singulos eius posteros aptissimos iudicamus, ad ineundas omnes exemptiones recipiendas, libertates, priuilegia, feuda, vocatiões, á muneribus quibusuis, oneribus curialibus, personalibus & officijs iuribus & cõsuetudinibus Statutis, quibus Regni nostri Nobiles, vel per Nos, vel per decessores nostros armis Nobilitatis insigniti, vel antiquo iure Nobilitatis (quorũ ex ordine hunc esse Nobilem vt scimus, ita ppter meritos labores eum dignũ esse Nobilitate iudicamus, Decreto hoc nostro & Priuilegio Nobilitatem eius auitam nouis armis illustriorem reddimus ac auximus) gaudent vel fruũtur, vel de iure, vel de cõsuetudine Regni nostri absq; omni impedimento & cõtradictiõe fruatur, vtatur cũ suis omnibus & singulis hæredibus in perpetuũ.

Nulli ergo hominum & ſtatuum liceat hoc Priuilegium noſtrũ & Decretũ, auctoramentum antiquæ Nobilitatis. Nunc denuo auctæ conceſsionis, prærogatiuæ Priuilegĩ, Voluntatis & gratiæ noſtræ Regiæ, infringere, vel violare, aut illi quocunq; auſu temerario contrauenire & vituperare. Si quis aũt id attentauerit, illum iudicamus & decernimus, noſtram & Sacri Regni noſtri grauiſsimam indignationem ipſo facto inerruiſſe. In quem etiam mulctã decreuimus ducentarum Marcarum, põderis auri puri obriſi: Partem dimidiam ærario noſtro Regio, alteram iniuria affectis vſibus indubitanter adiudicandam ac irremiſsibiliter perſoluendam, totiens quotiens illi quiſpiã cõtrauenire aut noſtræ voluntati repugnare, aut per nos confirmatæ & auctæ, ſupra memoratorũ Nobilitati antiquæ detrahere velit nouerit ſe incurriſſe. Hancq; pœnam eius criminis apud nos, ſiue per partem læſam, ſiue per Officium noſtrum, vel inſtigatorem noſtræ curiæ accuſatis, abſq; omni cunctatione promittimus irrogañ. Quod hiſce publicis litteris noſtris teſtatum eſſe perpetuo volumus. Quarum publicarum litterarum authoritas & fides vt eſſet integra perpetuo, eas Sigillo Regni noſtri mandauimus expreſsione & appenſione cõmuniri. Datum & actũ Warſſouiæ in Conuentu Regni Generali, Feria quinta poſt Feſtum Sancti Adalberti, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Septuageſimo Secundo, Regni vero noſtri Anno Quadrageſimo Tertio. Præſentibus Reuerendiſsimis Reuerendis Magnificis Generoſis, Iacobo Vchañski Archiepiſcopo Gneſneñ, Legato nato & Regni noſtri Primate. Staniſlao Karnkovvski Wladiſlauieñ & Pomeraniæ. Adamo Konarski de Kobylno Poſnanieñ. Petro Miskovvski Ploceñ. Victorino Virzbicki Luceorieñ. Alberto Starozrzebski Chelmeñ, Epiſcopis. Nicolao Radziuil Vilneñ, Petro Zborovvski Sandomirieñ, Caſpro Zebrzidovvski Caliſieñ, Ioanne Syrakovvski Lancitieñ, Andrea Sluzevvski de Sluzovv Brzeſten, Ioanne Krotkovvski Iunivvladiſlauien, Ioanne Fierley de Dobrouicza Lublinen, ſuppremi Regni noſtri Marſchalco. Staniſlao Lavvski de Strzegoczino Mazouiæ & Viceſgerenti noſtro. Nicolao Kiska de Czechanovviecz. Fabiano Czema Marieburgen, Palatinis. Hieronymo Oſſolinski Sandomirien, Euſtachio Wolouicz Trocen, & Viccecancellario Lithuaniæ, Ioanne Chotkievvicz Capitanao Samogitiæ, Gubernatori Liuoniæ & Supremo Magni Ducatus Lithuaniæ Marſſalco, Ioanne Konarski Caliſien, Ioanne de Tenczin Woynicien, Paulo Sapia Kĩouien, Andrea Wiſzniouieczki Woliniæ, Staniſlao Slupecki Lublinen, Andrea de Tenczin Belzen, Ioanne Hayko Brzeſten, Ioanne Tharlo Radomien, Ioanne Herboth de Fulſtin Capitaneo Præmiſlien, Sanoceñ. Staniſlao Wyſocki de Budziſlavv Biceſouien, Simone Slupski Inovvladiſlauien, Caſtellanis. Franciſco Krasinski præpoſito Plocen, Archidiacono Cracouien, Vicecancellario Regni, Hieronimo Buzinski Zupario noſtro Cracouien, & Regni noſtri Theſaurario, Nicolao Chryſtophero Radzivvil, Duce in Olyka, & Nieſvviez Curiæ noſtræ Magni ducatus Litvvaniæ Marſzałco, nec non Staniſlao Sandiuogio, à Czarnkovv, Staniſlao Oſovvski Cantore Gneznen, Curiæ noſtræ Referẽdarĩs, Ioanne Zaborovvski Præpoſito Sandomirien, Staniſlao Craſinski Scholaſtico Gneznen, Laurentio Gosliczki Canonico Płocen, Ioanne Zamoyski Capitaneo Zamechen, Ioanne Demetrio Sulikovvski, Iacobo Vdryczki, Paulo Noſsakovvski Secretarĩs noſtris, alĩſq; quam plurimis aulicis & famulis noſtris, Datum per Manus Magnifici Domini Valentini Dembinski de Dombiani, Cancellarĩ Regni noſtri, ſincere nobis dilecti.

Sigiſmundus Auguſtus Rex.

HOC idem Priuilegium & Teſtimonium Auctoramentumq; Antiquæ Nobilitatis ſuperius deſcriptum, per Sereniſsimum & Potentiſsimum

Stephanum

Stephanum Dei Gratia Regem Poloniæ. &c. Per Formam vidimus, vti vulgo dicitur, in Comitys Regni Generalibus Varschouiensibus die Tertia Mensis Martii, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Octauo. Regni ipsius Anno Secundo confirmatum, & Sigillo Maiori nouo, Regni subscriptione Manus Illustris & Magnifici Domino D. Ioannis Zamoyski de Zamoscze Regni Poloniæ Cancellarij communitum & roboratū est, ita, vt transsumpto fides & Autoritas maneat eadem, sicuti Originalium in Pargameno descriptarum approbatur.

☞ Tenże Stánisław Záwácki zostáwił Pothomstwo z Dorotą Czarno syny/ Stánisławá/ Janá/ Báptystę/ Teodorá/ Ludwiká/ y Corkę Zophią/ Zygmunt syn/ y dwie Corce/ Annę y Dorotę/ discesserunt. Tenże sobie małżonce swey y potomstwu Grob v Swietey Troyce ná práwey stronie do Kościołá wchodząc postáwić kazał/ o czym świadczy Epitáphium támże.

Dom Trościńskich támże w onym kráiu dawny y znáczny.

Dom Zarnowskich stárodawny y znáczny támże.

Dom Jeźierskich w Prusiech stárodawny y znáczny/ z ktorego był wieku mego Bálcer Márszałkiem v Księstwie Rádźiwiłá Mąż znáczny.

Dom Wegrzynowskich w Mázowszu stárodawny.

Rudgierzowie w Belskim Woiewodztwie Dom dawny.

Dom Jutrowskich w Wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny/ Jan był w Rusi Mąż vrodźiwy/ y śiły także y sercá wielkiego/ Tátárom znáczny odpor w one Tátárszczyzny dáwał/ gdy go záskoczyli z przyiácioły we Dworze iego/ obronna ręka im vszedł. Woyćiech Brát iego ná oyczyźnie został w Káliskim Woiewodztwie.

Skromowscy w Lubelskim Woiewodztwie Dom dawny.

Dom Kárniewskich w Płocku ábo w Zawkrzeńskim Powiećie stárodawny y znáczny/ był Mikołay wieku mego/ ktory z Czernicka zostáwił tho Potomstwo/ Michála Officyálá y Kánonikà Pultowskiego/ Szcześnego/ Stánisławá/ Corek pięć/ Olszewską/ Nieborską/ Lysakowską/ Strzeszewską Stolnikowo Płocką/ y Kuklińską.

Targowscy Dom stárodawny y Máchnáczcy támże Dom stárodawny.

Dom Orzechowskich w Lubelskim Woiewodztwie dawny.

Dom Lipskich w Czerskim powiećie/ był ieden Rotmistrzem ná Podolu Mąż znáczny.

Márszewscy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny y znáczny:

Páruszewscy támże Dom stárodawny y znáczny.

Koliczewscy z Płockiego Woiewodztwá dom stárodawny.

Swárácczcy ná Dobrzyńskiey Ziemi od Sochácżewá wyszli/ Dom stárodawny. Był Bieniąsz wieku mego ktory zostáwił dwu synow/ Stánisławá y Mikoláiá/ obá Potomstwo zostáwili/ Mężowie godni do posług K. M. Corki dwie/ Lubowicka Bárbárá/ y Zophia Mokomáska.

Máćiey brát rodzony Bieniąszow zostáwił te syny/ Andrzeiá Mężá godnego/ Krzyśtophá także/ ktory miał zá sobą Vgoskę/ niemiał znio Potomstwá.

Rogálowie w Belskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Rokiczcy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny.

Turscy od Lukowá Dom stárodowny y rozrodzony/ z ktorego Symon Turski v S. Jádwigi był Proboßczem y Kustosem Skárbnym/ ten w Lukowie bedac Plebanem Mensyonárya fundował/ nádawßy summe pieniędzy pewno z wysługi swey/ potym spuścił plebánię inßemu Káplanowi.

Dom Lewickich stárodawny/ z ktorego był ieden Opáthem Czerwieńskim.

Zaborowscy w Mázowßu Dom stárodawny y znáczny.

Grzebscy ná Dobrzyńskiey źiemi dom dawny y rozrodzony.

Lápánowscy w Przemyskiey źiemi/ z Płockiego Woiewodztwá Przodek ich wyßedł/ zwano ie tám Mirosławskimi.

Sobießczáńscy w Lubelskim Woiewodztwie.

Kielpieńscy z Zakroczymskiego Powiátu/ był ieden Kánonikiem Włocławskim/ práwy Prálat y rzodny/ Jákub Poborca Brát iego.

Kobrzyńscy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny/ z Mázowß wyßli/ są y w Prusiech iedenże Dom.

Rozwádowscy z Podlásza Dom stárodawny/ był wieku mego Stánisław Sędźim Grockim Chełmskim.

Tomaß ktory sie był wyniosł do Krákowskiey Ziemie/ miał Vrzad przy Zupie/ ktheryz owo Wárcabny/ zostáwił dwoch synow y Corke iedne.

Rebiewscy z Płockiego Woiewodztwá Dom stárodawny/ Mikolay y Stánisław zołnierze stawni y Mezowie wielcy.

Punkiewscy od Rożáná Dom stárodawny/ był Andrzey podstárościm w Rożánie.

Krásowscy ná Podlaßu Dom stárodawny.

Tegoż Kleynotu vżywał Máćiey Bech/ Proboßcz y Kánonik Sedomierski/ Kázimierski/ Solecki/ ść. ść. Secretarius S. R. M. Pisarz Grocki Krákowski/ Mąż godny y zásłużony Rzeczypospolitey.

§ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Herborth/ kthory tu do Polski przyniesion z Czech ábo z Morawy/ máia być trzy Miecze w Jábłku Zielonym ná Czerwonym Polu/ ktorego sie właśności przypátrzywßy/ czytáć będźieß o Przodkách y o potomstwie ich wtym wieku.

☞ W roku 1382. Władysław Książe Opolskie/ Siestrzeniec rodzony Krolá Kázimierzá Wielkiego/ o czym świadcza Historye/ był w wielkiey łásce v Krolá Lodwiká Węgierskiego y Polskiego/ ktoremu był zlecił Gubernácyą Ziem Ruskich/ y ná ostátek mu zlecił był wßystko Krolestwo Polskie/ pisał sie Ksiożećiem Wieluńskim y Dobrzyńskim/ tego wspomina Kromer w Ksie-

gách 13. Miechowitá w Kśiegách trzecich. Pisse/że trzech brácieу rodzonych Herbortow przywiodł do Rusi/ktorym Lwow/ Przemyśl/ Sánok/ y inſſe Miáſtá głowne dał do dźierżáwy/ tenże tych Mężow własne Jmioná wſpomina/ Fryderyká/ Wácłáwá/ y Mikułaſſá/ piſáli ſie de Fulſtyn. A gdy ſobie vpodobáli one Kráie/ záłożyli thám Miáſteczko ktoremu dáli nazwiſko Fulſtyn/od ſwego Oyczyſtego z ktorego ſie piſali y Przodkowie ich od czáſu dawnego/ y w tym wieku Potomſtwo ich Herbortowie ná Morávie ten Fulſtyn trzymáią. Znácznie ſie potym záſługowáli Rzeczypoſpolithey Kráiow onych y Krolom Polſkim Pánom ſwoim/ co wſpomina Orzechowſki w qwinkunxie rozmowie ſoſkey/poczowſſy od przyśćia ich/nie było Krolá żadnego potym/ dla ktoregoby Herbort ktory gárłá niedał/táko ná Sokálſkiey Fryderyk Herbort zábit/ czyniąc wiele á Mezznie znieprzyiacioły.

Sewerym Herbort tákże v Obertyná Mezznie z Wołochy boiuiąc.

Andrzey Herbort v Stárodubá zmordowány wielkimi prácámi/ przyiechawſſy do Domu vmárł: wieku mego byli ći ludźie znácźni.

Jan Herbort Stároſtá Barſki/ wielki obrońcá Kráin Ruſkich/ Mąż ſławy y pámieci dla znácznych zaſług godny/ nie zoſtáwił potomká Meſkiey płći/ thylko Corki dwie z Krotoſka Woiewody Jnowloclawſkiego Corkę.

Wálenty Herbort był Biſkupem Przemyſkim/ co to był zá Biſkup/ iákiey náuki/ świadczy Concilium Trydentſkie/ kędy go było wſſytko Concilium wyſadźiło ad colligendos omnes abuſus eccleſiaſticos, przydawſſy do niego dwánaśćie Biſkupow/ wſſákoż on był Princypalem.

Jan Brát tego Biſkupá rodzony Káſztellan Sánocki/ Stároſtá Przemyſki/o ktorym Orzechowſki wzmiánkę czyni/że trudno rozeznáć było vczeńſſymli był ábo cnotliwſſym/ ten Compendium Kroniki Polſkiey ná piſał/Státut Koronny/tákże inſſych wiele ſpraw iego pámieći godnych/ do Frácyey po Krolá Henryká był poſłem zdrugiemi/ od tego zoſtał ſyn młodźieniec ná ten czás náuká ſie báwił.

Stánisław Herbort Káſztellan Lwowſki/Stároſtá Sámborſki/ od ktorego Piotr Herbort młodźieniec vczony/ Włoſkie/ Frácuſkie Kráiny y inſſe obiechał/ iezyki ich vmiał.

Mikołay Herbort Stároſtá Lwowſki/ kthory tákże zmłodych Lat wiele á znácznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/ zoſtáwił z Bárżianką z Domu Korczák alias Wreby Potomſtwo/ á to byli Brácia rodzeni.

Herbort Káſztellan Belſki/ktory trzymał działem Chliple w Przemyſkiey ziemi/ to był Mąż znácznie záſłużony Rzeczypoſolitey/ w Poſelſtwách znácznych bywał/ zoſtáwił ſynow dwu/ Woyćiechá ktory ſie piſſe z Zboyſk Mezá vczonego y rządnego práwego Herbortá/ Ten z Beiżecka z Domu Jáſtrzębiec zoſtáwił Potomſtwo.

Janá ktory tákże Włoſkie Kráie zwiedźiwſſy/ náuka ſie báwił/ przyiechawſſy do Oyczyzny miał zá ſobą Goſtyńſką/ potym przez wſſyſtek czás iáko ſie Woyná z Moſkiewſkim záczęłá/koſztem ſwym iezdźił/z nieprzyiacielem w potrzebách bywał. ić.

Jákub Herbort z Mizieńcá/ Brát rodzony tego Káſztellaná Belſkiego/ Był tákże Mąż Rzeczypoſpolitey znácznie záſłużony/ zoſtáwił z Wapowſką z Domu Nieczuiá ſynà Abrámá/ Młodźieńcá podobnego/ ktory ſie ná ten czás náukámi wyzwolonymi báwił/ y dwie Corce/ z ktorych iedná byłá zá Zebrzydowſkim Stároſtą Steżyckim y Boleſtáwſkim/ drugá ná ten czás Pánną.

Mikołay ſy-

Mikołay synowiec Janá Stárosty Barskiego/ Máz stawy y pámieći godny/ Rotmistrzem znáczným y fortunnym bywał ná on czás/ gdy Mikołay Mielecki Woiewodá podolski/ Bogdaná ná Wołoskie Páństwo vtrácone prowádził/ iákiey sie stawy Mężem pokazał/ to ná potym w Historyey obaczyß/ gdzie iáko drugi Kurcius wotchłań práwie Pogan y okrutnych Wołochow wskoczywßy/ Mężnie sie potym wybijáiąc z Woyská ich vßedł/ y zdrowo sie do swoich (acz z wielką nieprzespieczności o zdrowia swego) ále z wieczną stawą wrocił.

¶ Jáko potym z Tátáry y przed tym wiele á Mężnie czynił/ tego sie w Historyey náslucháß/ zostáwił z Lánckoruńską z Domu Zádorá syná Janá/ potym miał zá sobą Zorawińską Káßtellaná Káliskiego Corkę/ z ktorą zostáwił Potomstwo.

Jan Herbort/ z Brochnalá sie pisał/ wieku mego był Máz ták że znáczny w posługách Rzeczypospolitey/ czego doznáłá w Interregná one/ miał zá sobą Anne Szczawińską z wielkiego Szczawiná Káßtellaná Leczyckiego Corkę/ Ochmistrzá Krolowey Anny/ Stárosty Sochácżewskiego y Wáreckiego. ić. ić.

Mierzewszy w Káliskim Woiewodztwie/ ktorzy sie mienią być właśnymi Herborty/ Dom znáczny w onym Kráiu.

¶ Inßych Domow niemáß ktorymby ten Herb należeć miał.

O Kleynocie Rowna stárodawnym w Polßcze/ rozna powieść od Pothomstwá o przodku Herbu tego z kądby tu do Polski przyßedł/ iedni powiedáią z Niemiec/ drudzy z Węgier. Nosił trzy Miecże Gołe w Mieśiącu/ niektorzy go vżywáią w Jábłku/ biorąc od Herborthow/ á mießáią dwie Gwiazdźie miedzy Mieczmi/ trzecią pod Mieśiącem w Polu Czerwonym/ A ták sie przypátrzywßy własności iego czytáć będźieß o Potomstwie/ ktore znáć y wiedzieć onim mogę.

☞ Tám kędy Długoß czyni wzmiánkę o Herbiech/ pod tym Kleynotem wspomina Stanislaum de Paszochovv in Rusia Mężem znáczným/ wßákoż w ktorym Woiewodztwie ten Páßochow/ tego niepołożył.

Ptaczkowie w Przemyskiey Ziemi tego Herbu vżywáią/ ácz iákomci wyżßey pisał/ zá omyłką vżywáią go ták iáko Herbortowie. Suskráiewscy támże tegoż Herbu vżywáią.

Páchołowieczcy ná Podláßu/ ták iáko mam správę byli tego Herbu/ z ktorych iuż zá wieku mego był Stánisław Pisárzem w Kánceláryey wietßey/ zá Pánowánia Krolá Stephaná. Ten zá wielkim dowćipem y godnośći/ odnowił y podniosł stawę Przodkow swoich/ naprzod Virtute, potym Calamo & Armis. Chował sie z Młodych Lat swoich ná Dworzech przednieyßych w Koronie/ wßędy sie ták záchował/ z kąd pochwałę odnosił/ pisał trzydźieści Pisem iedno od drugiego rożne/ potym w potrzebách zroznymi Narody wiele a Mężnie czyniwał/ z Turki/ z Tátáry/ tákże z Mostwą w one potrzeby gdy Krol Stephan przez kilká Lat do Mo-

ſkwy z Woyſki ieżdżał / w káżdey znáczney ſie pokazał / ná oſtáthek pode Pſkowem ná Mury ſam miedzy ludźmi Pießymi dobrowolnie naypierwey wbieżał. Dla tákich tedy zaſług Krol Stephan dał mu puł Orłá w Helmie / Wieżá zniey Proporzec / ná ktorym trzy Zeby Wilcze / Domowi Bátorych należący. Hetman Koronny ná ten czás Jan Zamoyſki trzy Drzewá / w Helmie Wieżá / zniey Proporzec / ná niem tákiß Herb w pośrzodku / miedzy tymi Herby iego Herb Oyczyſty ná Koronie w Pawim Ogonie / ktory ma nazwiſko Pſkowczyk / kedy doſtáteczney o tỹ Mężu záſtożonỹ czytáć możeß.

V Swietey Troyce w Klaßtorze Epitáphium opowieda Anne Turowe tymi ſłowy. Hic ſepulta iacet Genoroſa Anna Genoroſi Martini Tur, Hæredis de Baranki, Secretarij Regij & Tribuni Brzeſteń, coniunx mortua Anno Domini 1551. Menſe Ianuarij Die 30.

V Bárnádynow ná Stródomiu w Klaßtorze ieſt Kámień wielki / ná ktorym ten Herb wyryty / textu nieznáć dla dawnośći.

Dom Loſniewſkich w Rusi v Trebowle ludźie Rycerſcy.

Dámárácżcy w Rusi Dom tákże wſpráwách Rycerſkich znáczny.

¶ Inßych w roznych Woiewodztwách wiele Domow zacnych.

O kleynocie ſtárodawnym w Polßcże Kietlicż / kthory przyniesion z Niemiec / máia być trzy Dzwoná Láncuchá páncerzowego w Polu Czerwonym / Piße o Przodkách że bywáli ad pietatem proni / o ktorych obaczywßy własność Herbu czytáć będzieß.

☞ **W roku 1200. wſpomina Kátálog Henrykà Kietliczá Arcybiſkupem Gnieżnieńſkim** / po Zdyſłáwie z Domu Jelitá alias Kozlarogi / przez Innocentiuſa Papieżá Trzećiego tego Imienia potwierdzon. Piße onim / że był z Rodu Książęcego / tymi ſłowy. Hic ex genere Ducali Orginem ducens, Beatæ Heduiſs Poloniæ Duciſe, Morauiæ Principis propinqui, cognatione quam cognationem tercio gradu contingebat, takim ſpoſobem.

¶ Teodoryk Breneń Książe / od Konrádá Książećiá y Márgrábie Brenneń Prádźiádá świetey Jádwigi / poiał był Eudoxe Corke Konrádá Książećiá Mázowieckiego y Kuiáwſkiego / ſyná Leßká Białlego / onego ktory był zábit pod Goſawą / z ktorą miał ſynow cżtyrech.

Ottoná / Konrádá / Teodoryká / Henryká / y dwie Corce / Judyte / ktora był poiał Mßczuy Książe Pomorſkie z Domu Gryff / y Jádwige Kśienię Klaßtorá Geberßtyńſkiego.

Stárßy Syn Otto Pánował ná Wichni / drugi ná Bremie / trzeći Teodoryk in ordinem Militiæ tranſiit.

Cżwarty Henryk pomieniony wſtąpił był do Zakonu świetego Fráńcißká / temu præbenda & Canonicatus Maydeburgeń, per diſpenſationem fuere colocata. Ten we Wrocławiu w Klaßtorze v świete° Jákubá mießkał / á przez Marćiná Papieżá tego Imienia Cżwartego dla świo

tobliwości żywotá iego / tákże dla ozdoby Narodu Kśiążęcego / zá prośbą Kśiążąt polskich / Konradá ſyná Leßkowego / bo to był iego własny Wnuk / tákże Władysłáwá y Ottoná Kśiążąt Wielkopolskich / ná Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie potwierdzon / czego ácz niechćiał przyiąć przez czás długi / wßákoż musiał ná rozkazánie Papieskie / chociaż áż do Rzymu sám iezdźił prozßąc Papieżá áby był od tego wolen.

¶ Ten Pánnam w Głoboku nádał dźieśięciny z przyzwoleniem Kápituły Gnieźnieńskiey / po wßystkich Wsiách miedzy Rzekámi Głobokiem y Báryczą / wßákoż ich wtym wieku nie trzymáią / bo ie záraz Wincenty Nazmiástek iego odiął / ktory był bárzo chćiwy ná pieniądze / á iálmużny ták znáczney nierad dáwał / iakoż tákich ponim wiele było y náßego wieku / o ktorych czytáć będźieß ná mieyscách swych.

¶ Tenże to był ziednał Duchownym wßystkim áby nie byli pozywáni do Sądu świeckiego / tylko do Duchownego / o co stáráiąc zwielką pilnośćią / sam do Rzymu iezdźił / potym gdy się do Polski wroćił / z wielką rádośćią od wßystkich był przyięt.

¶ Tenże iáko o tym Kátálog świadczy. Sinodo congregata Clericos in Sacris ordinibus cõstitutos, vxoribus priuauit, & quaslibet cõcubinas fecit abiurare, & ab eis se continere, punień, & incorrigibiles ab eorum Ecclesiis & beneficijs pellens.

¶ Tenże do Arcybiskupstwá przykupił dwie Wśi / Láwan y Wiokowi. Kášztellánią Słupską do Arcybiskupstwá od Kśiążąt Polskich vprosiwßy / z właßczą y Władysłáwą / ktory ią był prze niedbáłość swą vtráćił / przyłączył do Arcybiskupstwá. Te był opánował Cum Rex Daciæ Guadarus asserens se (sicut verum fuit) per Annam suam de stirpe Principum Poloniæ processisse, perperam & iniuste illam occupasset, & pluribus annis tenuisset occupatam, vsurpans sibi & Ecclesiastica & temporalia. Henricus Archiepiscopus, dum Castellania præfata Slupeñ, molestè & grauiter atq; iniquè ferentibus Baronibus & Proceribus Castellaniæ præfatæ, si genti & nationi extraneæ propriis & naturalibus Principibus neglectis & desertis forẽt subiecti, ad naturalem Principem Svvatopelcum Rege Daciæ, Guardo deserto, suapte redeuntibus, & in dicionem concedentibus redijsset, Iurisdicionem suam Archiepiscopalẽ, & iura Archiepiscopalia omnia quæ ab antiquo in dicta Castellania obtinebat: tertio anno Pontificatus sui recuperauit, & in suam traxit ditionem, ducens per grandeuos testes Spirituales & Seculares, omni exceptione maiores, & signanter per Ludolphum Rectorem Ecclesiæ Parochialis in Slup, & Barones Procereſq; Slupeñ, anno Domini 1203. In die Sancti Ioannis Baptistæ in Slup, coram Suentopelcone præfato Principe, & Domino Terræ & Castellaniæ Slupeñ, ad Archiepiscopatum pertinuisse. Ták o tym pißze w Káthálogu. Był wźięt po Zelisłáwie z domu Kozlarogi / w Roku 1200. Vmárł Roku 1219. Dwudźiestego wtorego dniá Márcá / w Gnieźnie pochowan / po nim nástał Wincenty z Domu Nałęcz.

¶ O tymże pisał Ianicius Poeta te Wierße.

Stirpe ducum Henricus, Franciſci ex ordine, tantæ,
Compulsus tenuit qui sacra vela ratis.
Libertas per eum clero datur vxor adempta est,
Iusq; noui factum spirituale fori.

Tego Henryká wspomina Kromer w Kśięgách 6. w Liśćie 194. Náśloſku tego Herbu iest Domow niemáło znáczných.

Dom Ráyskich stárodawny y znáczny.
Dom Skidźińskich stárodawny y znáczny.

Ná Dworze Krolá Zygmuntá Augustá był Lenarth Kietlicz czás niemały Dworzánínem znáczným/ potym w Inflanćiech był Rotmistrzem/ w wielu potrzebách z nieprzyiaćioły bywáiąc znáczným sie Mężem pokázował/ iáko pod Lenwárthem/ Jáßkáratem/ y ná ná inßych wielu mieyscách/ pisał sie Liber Baro de Malneicz był Stároſta w Inflanćiech Kremoneń: Vżywał Báwołá Czarnego w żołtym polu/ ktory sie z ßeśći pol do połowice vkazał/ z Czerwonych trzech/ á z Czarnych trzech/ná Helmie Koroną/ v ktorey ná rogách Roża Czerwona ná iednym/ná drugiem Białła/ y to pierze Káplunie Czarne/ Pola w tyle v Báwołu Czarne y Zołte/ná przodku Czerwone y białłe. O tym Kietliczu pisano te Wierße.

Báwoł w gorocá rad sie chłodźi w wodźie/
Ale náß Lenart gdy w iákiey przygodźie.
Swe nieśmiertelno sławo ſerce chłodźi/
Zá tym z dawnego czásu w polßcze chodźi.

O kleynocie Glaubicz/ ktory tu przyniesion z Niemiec/ ma być Rybá ná kßtałt Kárásiá w Polu Błękitnym zbita/ ktorey własność obaczywßy czytáć będźieß o przodkách y o potomstwie ich ktore znáć y wiedźieć onim moge wták ßerokim krolestwie.

Początek Herbu thego gdźieby miał być wywodzon/ musielibyśmy o przodkách mowić y począynáć ießcze przed Narodzeniem Páńskim.

W Niemcech wiele Domow tey Fámiliey znáczných/ tu iáko dawno zánieśion ten Herb y thá Fámilia/ niemáß nic pewnego/ wspomina Czeſka Kroniká Teodorá rzeczonego Glaubs/ wßákoż ieśli był tey Fámiliey tego miekládźie/ tylko wspomina go tymi słowy. Teodorus autem Glaubs cum nõ contemnenda manu Polonorum venit in fines Morauiæ, Anno 1361. 17. Martij vel 18. Septembris, vt alij dicunt, sed pulsus & fugatus á Venceslao.

Wieku mego były Domy znáczne tey Fámiliey w Polßcze/ iáko naprzod Dom Rokoßowskich/ z ktorego Jákub Rokoßowski był Podskárbiem Koronnym y Celnikiem/ Zupnikiem Zup Krákowskich/ Ostrzeßowskim Stároſta/ vmárł Roku 1580. od ktorego tylko ieden ſyn został.

Dom Przecławskich stárodawny y znáczny/ z ktorych An-

drzey był Dźiekanem Poznáńskim/ Skolaßtykiem Krákowskim y Kustosem Płockim/ náiego Herb pisał Jákub Gorski te Wierße.

Hoc insigne tuam celebrat, clarissime Præsul,
Horrisono, illustrem, Marte, fideq; domum.
Ipse sed exornes quantis virtutibus illam,
Hoc tibi sacratum, testificatur opus.
Cuius enim pulcher se condit Apollo sub alas,
Illius placidam, sentit adesse, manum.

Tegoż Herbu vżywáia Sábinkowie ludźie záśłużeni Rzeczypospolitey/ wspomina Epitáphium w Kośćiele ná Zamku Bártoßá Doktorá tymi słowy.

Hæc sunt eximij Doctoris Busta Sabinij,
Regiopontana prouenientis humo.
Que medicum atq; Sophum & clarum virtutibus amplis,
Dotibus ornarunt, Rexq; Sacerq; chorus.
Archidiaconus hic Lublini Lanciciæq;,
Præpositus Vilnæ Florianiq; sacris.
Canonicus Vilnæ & Sandomiriæ atq; parochus,
Piotrkouień item Steśicień erat.
Ægidij Custos Sancti & Colega minorum,
Maximus Augusti certa medela malis.
Huic igitur Fratres Germani hoc triste sepulchrum,
Tomas & Simon deposuere sui.

Consumptus est Phtisi ætatis suæ Anno 50. obijt die 10. Augusti Anno Domini 1556. **Był w wielkiey łáśce v Krolá pomienionego dla zasług y godności.**

¶ **Wieku mego był Stániśław Sábinká** Medicinæ & Phisicæ Doctor, Aduocatus & Phisicus Vilneń, **Krolá Stephánа Sekretarz y Mynice Wileńskiey Superintendent/ Mąż záśłużony y godny/ ktory támże Potomstwo zostáwił.**

¶ **Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách zacnych.**

O Kleynocie Wierußowa/ ktory ma być puł Rozłá ßáchowánego áż do samych kopyt/ druga połowicá przednia wßystká ma być Czarna z Głową y znogámi w polu Białym / Száchownicá Czerwona y Biáłа. Długoß pißе o Przodkách że z Niemiec z Myśny do Polski przyßli. pißе o nich że bywáli Viri Pacifici, pißа niektorzy/ że nazwisko to otrzymáli dla záchowánia prawdy Pánu swemu/ kedy ie wspominaią tymi słowy. Qui in rebus arduis R. P. fide & constantia comprobati fuerunt, viri in ea domo prudentes, sagaces, strenui, fortesq;, & in Rei Militaris peritia exceleń semper fuere. O ktorych przypátrzywßy sie własności Herbu czytáć będzieß/ tákże o Potomstwie ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć mogę.

W roku 1442. Kromer w Kśiegách 27. wspomina Wie-

ruſſá tymi ſłowy. Vexatum eſt tamen poſtea nihilominus Teritorium Veſ lunenſe à Wratislauieñ, Duce Haſenemero, ſiue Zaiezo Auſtrio : Wieruſzouumęc oppidū cum Caſtello inceſum ac Dominus eius virus captus. &c.

Poki Polſzcze Slasko należáło y inſze przyległe Niemieckie Kśięſtwá/ zá onych Krolow Mężnych/ wiele było zaſło Rycerſtwá tey Fámiliey w Zatorſkim y Oświećińſkim Powiećiech/ około Wrocławiá/ w Sáſkiey Ziemi/ y w Myſnieńſkiey bárzo ich wiele/ zowo w onych Kráinách Bokū/ z Niemieckiego Einboczk.

W Poznáńſkim Woiewodztwie były the Domy zdawná możne iáko Wieruſzowie/ fundowáli Klaſztor Heremitom.

Dom Goreckich támże w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny y znácznie zaſłużony Rzeczypoſpolitey/ z ktorego wieku mego był Mátiaſz Gorecki Chorążym Poznáńſkim y Piſarzem Polnym/ człowiek był znácznie záſłużony ták in Re Militari, iáko y w inſzych potocznych ſpráwách/ od ktorego zoſtáło Potomſtwo.

Michálowſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom znáczny.

¶ Inſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie ſtárodawnym Korczák.

Piſze Długoſz tymi ſłowy: Genus Ruthenicū, qui priſco tempore Ciphum in eo Canem ſedententem deferebat, id Ludouicus Polonię & Hungariæ Rex abhominatus immutauit, & Demetrio de Bozidar, Regni Poloniæ Vicetheſaurario, arma Regni Hungariæ deferēda tradidit, in Galea tamen defertur Ciphus & Canis.

☞ **Zdawnych Kśiążąt Sláwieńſkich ma ſwoy początek** ten Kleynot/ ktorego tu w Polſzcze Przodki od cżáſu bárzo dawnego rozne ſcriptá opowiedáią/ o ktorych obacżywſzy własność Herbu/ cżytháć będźieſz tákże o znácznym rozrodzeniu Potomſtwá ich/ ma być w Polu Cżerwonym/ Rzeki Białle.

Dwie Fámilie w Polſzcze ktore tego Herbu tákim kſztałtem vżywáią/ iedni noſą Cżáſze w niey Pśią Głową/ w Helmie trzy Rzeki/ dru-

dzy trzy Rzeki zá Herb/ w Helmie w Cżáßy Psia Głowá/ ták iáko baczyß/ á wßytko ieden. O nádániu tych Rzek do Cżáße/ácż Długoß piße żeby zá Lodwiká Krolá Polskiego y Węgierskiego/ Demetryußowi ktory ßie pisał de Bożydar napierwey miały być przyczynione do Cżáße/ Ale tho inácżey Potomstwo y bárzo godno y podobno do prawdy twierdźi/ y dowod vkázuie tym sposobem.

Trzy Rzeki sa w Krolestwie Węgierskim sławne/ Dunay/ Sáwá/ Cisá/ drudzy miásto Cisy kłádą Dráwę/ nád tymi Rzekámi Przodkowie Herbu Cżáßá/ wiele á Mężnie z nieprzyiacioły Krolestwá onego cżynili/ y ßeroko około nich Páństwá Rzeczypospolitey rozßerzáli/ bo tho była Fámilia bárzo można/ y práwie przednieyßa. Wspomina Przodká tey Fámiliey Historyk Węgierski Anonimos imieniem Zoárdá/ ktory ná then czás gdy Atyllá cũ Detricho de Verona ziechał ßie był ad Zevven, ná roskazánie Athylle wyieżdżał przećiwko Detrychowi/ y wdźięcznie go przymował/ miał przed Pocztem Chorogiew Krolewską/ ná ktorey była ſimilitudo Auſturis cum Corona.

¶ Tenże Zoárd od tegoż Atylle iezdźił z Woyskiem do Apuliey y Kálibryey/ ktore popuſtoßył áż do Miaſt Regioná y Katoná/ ktore był zbudował on vczony Kato. ic.

¶ Z tegoż Zoárdá Potomstwá miewálo Krolestwo Węgierskie wiele Mężow biegłych w ſprawách Rycerskich/ ktorzy ßie potym roziecháli po roznych Krolestwách/ pełno ich we Włoskiey Ziemi w Wenecyey/ w Krolestwie Neápolitáńskim. ic A ći byli ták przyßli do tey Psiey Głowy w Cżáßy: po zeßćiu Xsiożećiá Węgierskiego ießcże zá Pogan/ przyßło drugiego obieráć/ wyżßey pomienionego Zoárdá Przodek był v wßystkich ludźi w oney Ziemi wźietym bárzo/ ták dla znácżnych spraw Rycerskich/ iáko y dla możności á dostátku wielkiego y dawności w Krolestwie Pánońskim. A ták zgodnie od wßystkich był ná Páństwo obran. Ale on będąc Mężem rostropnym/ bacżąc w ludźiech onych nieustáwicżność/ wymowił ßie im z tego/ á iżby był tym wolnieyßym/ vkazał im Fámiliey Káninow Páná tákże możnego/ opowiedáiąc go przed swoią Fámilią dawnieyßym/ ná co gdy przyzwolili/ przyßłá była z tod tá Fabułá/ że Węgrowie Psa zá Páná obrali.

¶ A gdy on Káninus obran od Zoárdá/ zá przyzwoleniem wßystkich/ począł Węgrom okrutnie Pánować/ począli Korczaká winować/ powiedáiąc/ żeś ty ieſt przyczyną niewoley náßey. On chcąc ich do pierwßey wolności przywrocić/ przećiwił ßie záraz Xsiożećiu onemu/ potym go z Páństwá zrzućiwßy/ dostał y zábił/ á Głowę iego wßystkim vkázowáć kazał.

¶ Oni zá to dobrodźieyſtwo powtore chćieli go mieć zá Páná/ z cżego ßie tákże wymowił. A gdy inßego im Páná vkazał/ zá posługę swą v niego y v wßystkiey Rzeczypospolitey wymogł sobie ná wieczną pámięć Trzy Rzeki/ nád ktorymi niepzyiacioły Krolestwá onego porażał/ á iż Páná zábił okrutnego/ nie człowieczą/ ále Psią Głowę od nazwiskú iego przydáli mu w on Korczak/ ktory z dawná zá znák Rycerski nośił.

Ale iż tego wiek ten dostátecznie powiedźieć niemoże iáko ieſt nábythy/ tylko to wiemy że ieſt bárzo dawny/ y rozrodzone Potomstwo tey Fámiley w roznych Páństwách/ y Rzeczypospolitey zásłużone.

Cżytaleś ná początku Xsiąg wtorych/ że záwße podobne zaſługam swoim sobie znáki Rycerskie bráli ábo iednáli/ y tu niemáß nic zdrożnego/ owßeki do prawdy bárzo podobne/ gdyż wieß że Psa zá Herb dawno vżywáli ludźie możni/ o cżym cżytay Diodorum Siculum.

Mam te ſprawę od pewnych ludźi/ ktorzy świádomi wielą Narodow y w roznych Krainách Fámilij przednieyßych/ że Herbu tego w Wenecyey są trzy Fámilie/ ktore zową Donatorum, ácż máią rozność miedzy sobą/ iedná noſi nád Rzekámi Rożą/ Druga dwie/ Trzećia trzy/ á ná Helmie Kor-

czak Zloty/ á Psia Glowá w nim/ ábo Pies śiedzący.

Niedawno zá pámięći ludzkiey był Kśiężećiem Weneckim Fránćiszkus Donatus/ ktory Rzeczpo: w wielkim porzodku y pokoiu spráwował.

Tegoż Kleynotu w Krolestwie Neápolitáńskim iest wiele/ á ludźi możnych/ ktore po Włosku zowo Káráfámi/ co śie ná náß iezyk wykłáda Korczákowie.

Z teyże Fámiliey był ieden Papieżem/ Pánem Mężnym/ násłáduiąc Przodkow swych/ mężnie bronił Imienia Zbáwićielá náßego/ y Wiáry Swiętey Chrześćiáńskiey.

Tu v nas w Krolestwie Polskiem nayznáczniey opowieda Káthálog Prokopá Biskupem Krákowskiem/ był wźięt po Páwle z Przemakowá z Domu Pułkozá/ w roku 1288. Zył ná Biskupstwie dwie lećie y trzy Miesiące/ vmárł Roku 1291. Był to powinny Leßká Monárchy Polskiego/ po Mátce Gryffinie Ruśce/ y Rusákiem go też Długoß opowieda/ o czym czytay Kromerá Kśięgi Dźieśiąte. Był wźięt z Probostwá Sedomierskiego y z Kánoniey Krákowskiey/ kthemu był Podkánclerzem Leßká Czárnego. Vmárł Roku 1291. po nim obran Jan Mußkatá Slężak.

☞ Dom Chodorowskich á Zoráwińskich w Rusi/ vży-wáią Herbu tego stárodawnym zwyczáiem Przodkow swoich/ z tego Domu wieley á znáczni ludźie w Ruskich kráinách bywáli/ iáko Demetrius de Chodorow/ w roku 1436. Lowczym Lwowskiem. Wieku mego byli trzey Bráćia Chodorowscy.

Szczesny/ od ktorego zostáli synowie dwá.

Symon/ ktory zostáwił Potomstwo z Bodzánowską Syny y Corki.

Jan/ ktory tákże z Pretwicowną zostáwił Potomstwo.

Zoráwińscy iedney dźielnice z Chodorowskimi/ z kthorych Sebestyan był wieku mego Káßtellanem Hálickim zostáwił z Kośćielecką dwie Corce/ Herbortową ná Dźiedźiłowie/ y Lánckorońską.

Od tych ktorzy vżywáią Trzech Rzek/ w Helmie Korczaká/ nayznáczniey Długoß wzmiánkę czyni/ gdźie wspomina Demetryußá de Bożydar podstárbiem Koronnym za Lodwiká Węgierskiego y Polskiego Krolá/ w Roku 1370.

Demetryußá z Goráiá wspomina List w Roku 1399. tymi słowy. Nos Demetrius de Goray & in Szczebrzeszyn Hæres, &c. Supremus Marszałcus Regni. &c. &c. Támże záleciwßy zasługi/ wylicza Wśi ktore dał Nobili Cedzik Prochańskiemu. Grußkę y Zaporze/ &c. Ratione seruicij in Terra Chelmeń. Z tego Zaporza iuż śie Potomstwo Zaporskimi zowie/ á so to własni Prochánścy o ktorychś czytał pod Gryffem.

Albertum de Goray, hominem locupletem, opowiedáią dawne Listy w Roku 1382. Od tych Przodkow były Domy możne wieku mego/ o ktorych Listy rozdźielne powiedáią/ że śie ták Dom ten rozdźielił/ Jwoniá z Goráiá syn Dymitrow/ miał Synow czterech/ Prokopá/ Alexándrá/ Andrzeiá/ y Mikoláiá.

Dymitr wyżßey pomieniony Márßałek Wielki Koronny/ Brát Jwoniow/ niemiał tylko Corki trzy/ Kátárzynę/ Helżbietę/ y Annę. Stárßa była zá Tarnowskim z Domu Leliwá/ Helżbietá zá Krzepickim z Domu Roża/ Anná zá Teczyńskim/ á te wyniosły w te Domy Goray/ Szczebrzeßyn/ Turobin/ Krasnik/ Miástá znáczne/ y Boturz.

Ci záśie ktorzy idą od Jwonie/ ieden był wźiął dźiałem te Jmioná/ Biallą z Wolą/ Bielíny/ Stoiány/ ná Podgorzu záśie Jánußowice/ Kleczyce/ Bláßkową/ Smarżową/ ktore iuż wieku mego kupili Lyczkowie

z domu Suli-

z Domu Sulimá v Janá Lipskiego/ ktory iest własny Goráyski / od synà Iwonie z Goráiá/wyżßey pomienionego.

Z tych tedy synow Iwoniowych czterech/naprzod dom dźiśieyßych Goráyskich idźie z Mestwá sławny/ Byli dwá Rotmistrze/Jan y Jerzy/Mężowie wieley/w iákich posługách Rzeczypo: bywáli / iáko wielkie Woyská Pocźty ábo Rotámi swemi gromili/ w bitwách poiedynkowych Turkom/ Tátárom/ Wołochom/ Moskwie/ źrzodłá krwáwe Száblámi swemi náłbiech otwarzáli/ ßerzey w Historyey o spráwách ich pamięći godnych czytáć będźieß/ zostáwili Potomstwo.

Adam Goráyski Bráth wyżßey pomienionych Rotmistrzow/ człowiek cnoty y pobożności wielkiey w posługách Rzeczypospolitey pilny y znácźny/ziázdy żadne/ Seymy Koronne krom posług iego zá mego wieku nieminęły/ Tátárßczyzny / Interregná / znácźno przysługę y pomoc iego znáły/zostáwił Potomstwo.

Siostry iego/ naprzod Prochániska/ od ktorey syn Márcyan y Mielecka/Járzynina Piotrowa/od ktorey Brzechwina/Trzećia Ostrowska.

Dom Czurylow od Wtorego synà Iwonie z Goráycá/ w ktorym ácź było wiele Mężow znácźnie Rzeczypospolitey zásłużonych/o ktorych rozne scriptá powiedáią / pisali sie de Stoiány. Wßákoż wieku mego był Marćin Czurylo Máż sławy y pámięći wiecźney godny/ ktory w potrzebách znácźnych Krolestwá tego bywał / zwłaßczá z Tátáry / z Wołochy náon czás gdy Woiewodę Wołoskiego Bogdaná ná Pánstwo vtrácone prowádźili/ w Roku 1572. Tám z Rotą swą ten Czurylo iáko sobie Mężnie począynał/ iáko Turki rozgrámiał/ gdy wielkim pędem ná Woysko Polskie náćieráli/ chcąc ie gwałtem á mocą ogárnąć / w bok Rocie iego nábieżawßy/ ácź mu przyßło podkánie nieráźne / wßákoż dobrą spráwą á Mężne serce iego/ łácno wßystko náprawiło/ tákże Turki pomießawßy Rothy swey stem Koni/ ktorych było w Huffu ßeść set ábo wiecey/ rozniosł/ chwile nie mála znimi czyniąc. Zá tym Hetman ludźi Polskich Mikolay Mielecki z Domu Gryff/ widząc że mu bárzo nierowno było / vćießywßy sie z Mężney siły y z dobrego ßczęścia iego/ ná ktore wßyscy pátrzáli / kazał go Rocie Osowskiego Rotmistrzá rátowáć/ ktory też ieśli niemnieyßą / tedy niewieśßo ná ten czás miał/ bo tám wßystko ludźie przebráni byli. Wiele Turkow ná plácu zbitych zostáło/ z Czurylowey Roty tylko ßeśći pácholkow zábitho / w pierwßym podkániu. Sprośnie im thylu Pogánie podáć musieli / z ßkodą swą niemáło. Wiele inßych spraw iego pamięći godnych w Historyey czytáć będźieß / Był to Máż nietylko w spráwách Rycerskich / ále y w innych potocźnych należących Rzeczypospolitey biegły/ był świádom spraw y obyczáiow wielą ziem Wołoskich y Niemieckich/ Zamek Twierdzo wielkim kosztem y ochędożnie zbudował/ Miał zá sobą Jázłowiecką Woiewody Ruskie° y Hetmáná Koronne° corkę/ z ktorą Potomstwo zostáwił syny y Corki.

Od trzećiego Brátá Iwoniowego synà z Goráiá/ Dom Lipskich/ ktorzy od Lipská nazwisko máią własni są Goráyscy/ było ich wieku mego dwá Brácia/ Jan Máż godnie zásłużony Rzeczypospolitey w każdą potrzebę gdy nieprzyiaćiel Ruskie Kráie náieżdżał znácźne pocźty wywodźił/zostáwił z Slupecką Potomstwo.

Mikolay Brát iego wźiął dźiał ná Wołyniu zá Sokalem / był thákże Mężem rzadnym.

☞ **Dom Bárzych z dawną znácźny/** pisali sie z Błożwie/ ći z Dersniaki iedney byli Dźielnice/ iuż wieku náßego począli sie pisáć z Wiśnicźá/ ktory przyßedł ná nie po Kmitách z domu Srzeniáwá / iákoś czytał pod Herbem. W tym domu Bárzych wieku mego byli ći Mężowie znácźni/ Naprzod.

Stánisław

Stánislaw Woiewodá Krákowski/ vmárł Roku 1571. O czym świadczy Epitaphium ná grobie iego na Zamku Krákowskiem pisane tymi słowy. Illustris & Magnificus Dominus Dominus Stanislaus Barzy de Blozevv & in Wisnicze hæres, Palatinus ac Generalis Cracouien, Sniatineńć Capitaneus, Vir pius & benignus, prudens, nec indisertus Senator, vitæ Catholicæć religionis cultor, & pro sua dignitate gratiać Principis florens, obdormiuit atć hic situs est, Anno Domini 1571. Nona Nouembris, ætatis suæ 41.

Herby Cztery/ Wreby/ Srzeniawá/ Boñcza/ y Czwarty tákiem sposobem.

¶ Zostáwił Synà iednego z Thecżyńskà Woiewody Sedomierskiego/Belskiego/Chelmskiego/ Krásnostáwskiego/Rubießowskiego/Spiskiego/Ratnieńskiego/Sokálskiego/Thyßowieckiego Stárosty Corkę Janá. Po teyże wielka cześć máietnośći Toporow wyßlá w Dom Bárzych / iáko Książ/ ktory potym v Synà iego pomienionego Janá Bárzego kupił Myßkowski Piotr Biskup Krákowski z Domu Jástrzebiec.

¶ Ta Woiewodżina opowieda Epitaphium w Księżu pisane tymi słowy. Catherinæ Ioannis Comitis in Tenczin, & Catherinæ á Lasko Filiæ, Coniugi suæ obseruatam erga se fidem & beneuolentiam charissimæ, multisć præclaris virtutibus, sed potissimum pura in Deum Religione ornatissimæ, Maritus Stanislaus Barzi, suo ac Ioannis filioli ex ea suscepti nomine, hoc perpetui amoris iudicium mærens mortuæ erexit, cuius corpus sub hoc cum parentibus communi sepulchro futurum restaurationem expectat: Vixit annos 28. Obiit anno 1566. Die 25 Iunij.

Andrzey Bárzy miał zá soba Padniewską Stárościanke Dybowską/ Biskupá Krákowskiego Synowice rodzona/ wßákoż vmárł sterilis.

Erázmy Bárzy miał zá soba Drzewicka Káßtellaná Inowlocláwskiego Corke/ tákże znia potomstwá nie zostáwiwßy vmárł.

Piotr Bárzy Káßtellan Przemyski y Stárostá Lwowski/ then ná wielkich posługách Rzeczypospolitey bywał / vmárł w Hißpányey/ gdźie był postan od Krolá Augustá w pilnych spráwách / zostáwił z Dźieduśką Stárościanką Koniuśką z Domu Jelitá vel Kozlarogi Potomstwo.

☞ **Dom Derßniakow / ktorzy śie pißą z Rokitnice / z tymi** iedney dźielnice / wspominaią dawne listy rozdźielne Trzech Bráćiey / z ktorych ieden Piotr máiąc zá soba Odrowążowne / nie zostáwił znia tylko trzy Corki / Bárbáre Trzećieśka/ Anne Fredrowa/ ktorey Corká Helżbietá byłá zá Krzyßtofem Droiewskim / od ktorego Jan Tomaß Stárostá Przemyski / Kátárzyná Herbortowa Káßtellanká Sánocka/ Reginá Krzeczowska/ Annà Wasowicowa/ ć. Dorotá Trzećia Corká tego Piotrá Derßniáká/ Trzećieśka w Rożuchowie/ od ktorey Piotr Trzećieski / y inßy Bráćia iego/ Mikołáiowa Dedeńska: Pierzchálina Annà/ Reginá Wierzbowska/ Kátárzyná Trzćińska.

Mikołay Brát wtory tego Piotrá Derßniaká był Sędźim Przemyskim/ od ktorego był Stánisław Derßniak/ nie miał Potomká.

Jan Podkomorzy Przemyski vmárł sterilis.

Wálenty/ ktory zostáwił Synà iednego Stánisławá z Pieniąßkowna z Krużlowey/ Sędźiego Przemyskiego Corka/ ktory thylko sam Domu tego zacnego Potomkiem został/ Młodźieniec do spraw Rycerskich chetny y podobny. ¶ Od Trzećiego Brátá Piotrowego był Piotr Derßniak / ktory trzymał Trzesniowa/ był Máż znáczny/ ßczedł sterilis/ tákże y Siostrá iego rodzona Rzeßowska.

☞ Dom Droiewskich w Przemyskiey ziemi starodawny y znaczny/ w ktorym wiele przed tym ludzi znacznych bywało y zasłużonych Rzeczypospolitey/wieku mego też byli ci Mężowie sławni. Naprzod Jan Biskup Kuiáwski/ kthory był wzięt po Andrzeiu Zebrzydowskim z Domu Rádwan/ w Roku 1545. Zył ná Biskupstwie Lat dwánaśćie/ Vmárł w Wolborzu Roku 1557. po nim został Jákub Vchánski z domu Rádwan.

Stánislaw Droiewski Kásztellan Przemyski/ był tho Senator godnie zásłużony Rzeczypospolitey/ Tylko że był alienus á fide Catolica, zostáwił sýná Janá Mężá godnego/ kthory bedac Sekretarzem Krolá Stephánа/ w znácznych posługách bywał Rzeczypospolitey/ o czym ná mieyscách swych/ á potym w Historyey szerszey czytáć bedzieß. Krzyßtoph drugi syn tegoż Kásztellaná.

☞ Jan Tomaß Droiewski/ Stárostá Przemyski/ ten ná wielkich posługách Rzeczypospolithey bywał / w Poselstwách znácznych/ iáko do Fráncyey do Krolá Henrykа/ zá Krolá Stephánа we wßystkich potrzebách począwßy ode Gdáńskiey/ przez Połocka/ Wielkołucka/ &c. Od tegoż Krolá do Cesarzá Tureckiego Amuráta iezdził/ y przed tym y potym ná wielu znácznych posługách Rzeczypospolitey bywał/ był to Mąż porządny/ vczony/ wiela Ziem obyczáiow świádomy/ iezyki Włoski/ Fráncuski/ Láciński vmiał.

Kilian Droiewski Brát tego Stárosty/ miał zá żoná Sobkowne z Suleiowá/ z ktora Potomstwo zostáwił.

Jan Krzyßtoph Brát ich trzeći/ był Sekretarzem Krolewskim/ Mąż godny/ Vmárł młodo.

Siostry ich/ Kathárzyná Herbortowa Kásztellanká Sánocka Stárościna Przemyska/ Reginá Krzeczowska/ Anná Wasowicowa.

Dom Boratyńskich starodawny / od onego Demetriußá z Bożego dáru/ wspominaią Listy dawne Dymitrá de Boratyn Kánclerzem ziemie Ruskiey/ w roku 1374. Ktory miał Synow śiedm/ od ktorych Potomstwá w Przemyskiey ziemi niemáło / á káżde roznym sie nazwiskiem zowie. Naprzod/ Jurgi wźiął był działem Málćicze/ tego iuż potomstwá nie stálo męskiey płći/ ostátecznym Potomkiem zeßłá Tárłowa Chorażyna Lwowska/ ktora wniosłá Málćice w Dom Tárłow. Była to biała głowá wieku moiego Spraw vczćiwych y żywotá dobrego/ Kátholiczká wielka/ do wychowánia y wyćwiczenia Biallych głow nie ledá Præceptor/ co pokazálá ná własnych Corkách swoich ktore tylko dwie miálá: Kátárzynę Dángielowicowa Chorażyna Lwowska y Jádwige Sieniáwska Woiewodzina Ruska. Te nie tylko dla vrody piękney ktora miály/ ábo też iáko to wiec bywa dla Posagow/ iáko dla nadobnych obyczáiow / od wielkich á możnych ludzi do stanu Małżeńskiego żądáne były/ o czym potym w Historyey czytáć bedzieß.

Sieńko tegoż pomienionego Dymitrá syn wrory / ktory był wźiął działem Dabkowice/ od tego Potomstwo Dabkowskimi sie zowie.

Jedás trzeći wźiął był działem Thámánowice.

Iwáßko czwarty brał działem Chánkowice.

Demko piaty wźiął Michálewice/ od te° Michálewscy byli wieku mego Stánislaw y Jerzy Brácia rodzeni/ Mężowie sławy y pámięći godni/ ktorzy w spráwách Rycerskich zrośli/ y w potrzebách z nieprzyiáciołmi bywáli/ nie zostáwili potomstwá. Siostry ich dwie rodzone były / Anná Pukinicka Biallagłowá dla spraw poczćiwych y wielkiego porządku pámięći godna/ zeßłá sterilis. Hinkowa siostrá ich rodzona zostáwiłá Synа Janá/ Mężá y Dworzánina wybornego.

Stánislaw

Stánislaw Michálewski Czech / od tego zostáli Synowie/ Jerzy Młodzieniec był wieku mego vczony/wiela ziem y obyczáiow ich był świádom/iezyki/Włoski/Niemiecki dobrze vmiał.

Solomuńscy z tymiż Michálewskimi byli iedney dźielnice dom znácżny.

Dymitr ßosty syn Dymitrow z Wasilem Brátem namłodßym wźieli Boratyn/y tym sie dźielili ná poły. Wasil nie zostáwił Potomká Męskiey płci/tylko dwie Corce/ Asie Kniehinia Przedźielnicka/ á potym gdy iey Máż vmárł/ ßłá zá Máthußá Krásnopolskiego z Domu Thopor/ ktorego Potomstwo po Boratyniu zwáli sie Boratyńskimi.

Máruchne teyże Asie śiostre rodzona wźiął był Krezá Stárostá Przemyski chcąc sie nia opiekáć/wßákoż mu ia z mocy wydárł Iwáßko Borátyństi Stryy iey/on ktory był dźialem wźiął Hánkowice. Posłał potym do Pátryárchy Konstántynopolskiego/swego Popá/ áby mu ia zá żonę poiáć dozwolił. A gdy mu rozgrzeßenie posłał/brał z nia ślub/y zostáwił dwu Synow/ Steczká y Andreyká. Ci kiedy sie ná Láchá wiáre ochrźili/ Steczko miánowan Janem/on po stáremu Andrzeiem. Byli to Mężowie w Ruskich Kráinách sławni.

¶ Gdy potrzebá była z Wołochy zá Alexándrá Krolá / ná pierwßym potkániu byli pomießáni Polacy od Wołochow/y Hetman od wielkośći był ogárnion/z ktorymi wiele á mężnie czynił. Ci dwá Brácia Boratyńscy to obaczywßy/ skoczyli iáko Lwi ogromni / Wołochy przełomili / Hetmáná Lánckoruńskiego z domu Płomień odrátowáli. Znowu potym przyßedßy Polacy do spráwy / ná poły przegrána bitwe wygráli. Lánckoruński potym przyiechawßy / zálecáiąc Rycerstwo onych dwoch Mężow/ wielkie Męstwo opowiedźiał / zá co vdárowáni byli hoynie. Mieli po thym żony/Jeden Fredrowne z Domu Boińcza / Drugi Nowomieyska z Domu Wileże Rosy.

Zá Pánowánia Zygmuntá Pierwßego/przyßłá potrzebá do Moskwy/posłał im Listy Przypowiedne/ dáiąc káżdemu zosobná ná Rote/ y Opoczki v ßturmu Andrzeiowi spußczono Kámień żárnowy nárámie / áż reke odtrącono/záraz go drabi porwáli/odniesli do Obozu/potym do Wilná odwieźion/ Krol pilnie prosił/roskazał Bárwierzom áby go pilno leczyli/ nagrodę káżdemu dobrą obiecuiąc. Gdy przychodźił ku zdrowiu/potrzebá tego była áby był przepurgował renes / bo był począł dla tego puchnąć/ Bárwierze/ Doktorowie go námáwiáli/ Księdzá przywiedli/ ktory mu dawał rozgrzeßenie/ on powiedźiał. Ja wolę vmrzeć/á niżli złamáć przysięge żenie swey miley/ bo bym o to karánia od Páná Bogá mieußedł. A ták sie o mie wiecey nie stárayćie/niech sie zemną dźieie wola Boża. W tym vmárł pokilku dni nie vsłuchawßy Doktorow áni Księdzá / y Krolewskiego roskazánia nie przymuiąc. Brát iego Stárßy potym Jan odwiozł ciáło do Przemyślá z Wilná/ y támże ie v świętego Janá pochować kazał / A sam znowu do Litwy iechał/ wiedząciż pretko potrzebá miáłá być z Mostwa / obroćił sie prosto do Woyská ku Połocku/ dostawßy pewney spráwy / iż ná drugiey stronie Dźwiny leżało śiedm Tysięcy ludźi Moskiewskich / ácz iuż było nád wieczorem / Rzeká była nieprzebyta. Ale on zięty chećąc dobrey sławy / zástánowiwßy ludźie swe ktorych miał tylko cztery ścá koni/odiechawßy náśtone/ zśiadł z Koniá / prosił Páná Bogá nabożnie / áby sam raczył być wodzem iego á przeprowadźić go przez one wode do nieprzyiaćielá. Chwile pokornym sercem modlił sie Pánu Bogu / w tym mu sie vkazał Máż w Białych ßátach ná Koniu Białym/ ktory przed nim iechał przez one Rzeke / zá ktorym on śmiele z Roty swoią iechał/zostáwił Trebácze ná oney stronie Rzeki/ to im roskazawßy/ gdy vsłyßyćie moie Trabę ábyśćie wy też trąbili / przy ktorych byli ludźie do boiu nieśpośobni pácholetá/ ći sie ták pokazáli ßráßny-

mi nieprzyiaćielowi iákoby iákie Woysko niemále ku pomocy drugim przybyć miáło/ co wßystko nieumieietność ich/ ále spráwá samego Bogá okazáłá. On przeprawiwßy sie rychło/ vległ z ludźmi swemi/ gdy rozumiał czás po temu/ porániwßy sie vderzył ná one ludźie ktorych było wgromádźie śiedm Tysięcy. Jednák one wielkość swą śmiáłością á ogromnym okrzykiem potrwożywßy rozgromił. A gdy sie poprawić chćieli/ obaczywßy máły lud/ vsłyßeli troby one zá Rzeką mniemáiąc że wiecey ludźi przybywa/ káżdy iáko mogł zániechawßy ćiężarow/ vchodźił/ ktore Borátyńśki Mężnie gromił/ wßákoż ich dáleko gonić niesmiał/ wiedząc że było blisko wietße Woysko/ ále y to nie śmiáło rátunku swoim dáć/ obawiáiąc sie iákiego fortelu.

¶ Borátyńśki máiąc wielką korzyść y Więźniow niemáło/ niemogł onego Brodu tráfić/ znowu sie począł ná strone odiechawßy modlić/ proßąc páná Bogá áby mu onego zwyćięstwá dał spoćiechą vżyć. Wczym vznał też pomoc co y pierwey/ Mąż ná Koniu tákże do niego przyiechał w iáśnym odźieniu przeprawił go z ludźmi przez wodę. Gdy przyiechał do Obozu/ z wielką rádością y Tryumphem był od wßystkich ludźi witan Rycerskich. Zá tym od Krolá postano vpominki iemu y Towárzyßom iego. Gdy przyiechał do Domu/ postał mu Krol Stárosthwo Rohátyńśkie y Chorosthwo Przemyskie.

¶ Tego wspomina Kromer in oratio Funebri tymi słowy. Apud Poloscum, olim quidem septem milia hostium a Ioanne Boratinio Viri acri & animoso interfecta.

¶ Temuż Borátyńśkiemu Jan Krol Węgierski gdy potrzebę w Węgrzech miał z Cesarzem Ferdynándem postał pieniądze/ proßąc áby co ludźi przywiodł do źiemie iego z Polski. On cztyry stá Koni tylko zebrawßy iechał do niego/ wdźięcznie był przyiet/ y wiecey ludźi pod iego spráwę przydano.

¶ Gdy z nieprzyiaćielem mieli bitwę stoczyć/ obaczył nie dobre znáki gdy ludźie ßykowano/ prosił Krolá áby oney potrzeby zániechał/ ieśliby być mogło/ ále Hetman wielki zagźrzawszy mu przysługi/ rozwieść tego niedopuścił.

¶ Po máley chwili Woyská sie podkáły/ przegráli Węgrowie tákże y Polacy/ ktorzy byli pod Chorągwią Borátyńskiego/ Krol Jan do Koßyc vbieżał/ potym z Koßyc do Tarnowá/ Jan Borátyński ná poboysku bárzo Ránny został/ ktorego Knechći obrawßy/ zá vmárłego odeßli.

¶ Drugiego dniá przechádzáiąc sie Háyducy miedzy Trupy z sthrony Węgierskiey/ gadáli sobie o Borátyńskim/ iż tu kędys leży ten Cny Rycerz/ byśmy go mogli náleść/ á ciáło iego pochować/ á on leżał przy ścierwie końskim/ gdy vsłyßał że o nim gádáią/ ozwał sie im/ oni go záraz wźieli z onego mieyscá. Tráfiwßy Páná iednego Węgierskiego/ ktory iechał ná wożie/ prosili áby go wźiął ná kotczy á záwiozł do Koßyc. Co on iáko człowiek Rycerski chętnie vczynił/ Kożuch dał/ Koßule/ y pieniędzy/ Bárwierzowi opátrzyć dał záraz/ y niewypuścił áż zdrowego. Przyiechał potym do Domu/ zástał źiećie/ á oni sie podźielili máiętnością iego/ bo ie był spráwił máßtálerz ktory od niego z koniem Powodnem vćiekł/ że go zápewne zábito.

¶ Jechał potym do Tarnowá do Krolá Janá/ ktory go z wielką rádością przywitawßy/ vdárował według możności ná ten czás/ obiecuiąc nagrodę ná potym.

¶ Zostáwił był tho Potomstwo. Naprzod Corki/ Kátárzynę Orzechowską/ od ktorey był Sędźia Przemyski Mąż vczony/ Zofia Zamiechowską/ y Bárbárę drugą Orzechowską/ ktora bezpłodnie vmárłá.

Piotr syn namłodßy tegoż Janá/ ktory ná ten czás był w cudzey źiemi/ o ktorym też rozumieli Szwagrowie że zginął. Ten wieku me° był Káßtellanem Przeskim y Stárosta Sámborskim/ był to mąż wielkiey stawy y miłośnik Rzeczypospolitey/ ktorego Krol Zygmunt August do wielkich posług vżywał. Temuż był roskazał Mátkę swą Krolową Bonę od-

prowádźić

prowádźić zá gránice/ktorą gdy żegnał od Krolá Synā iey/y od Corek Krolewien rzeczą żáłośną bárzo/ tám nie tylko Krolowa/ ále wßystek on Poczet iey ktory ią odprowadzał do wielkiego płáczu przywiodł/ á nie mogąc Krolowa przemowić od płáczu/kazáłá iechāć wdrogę przedsięwźięta.

¶ Tenże iezdźił ná Wołoskie Gránice czynić spráwiedliwość od Augustá Krolá Petrylowi Woiewodźie Wołoskiemu.

¶ Krolowa Węgierska Jzábella/Siostrę rodzoną Krolá Augustá/ do Węgier prowádźił z roskazánia Krolewskiego/ pokoy iey vczynił táki/ że stroną przećiwną contenta zniego byłá. Przyiechawßy z Węgier z wielkich prac y niewczásow/ w Krákowie ná lekárstwie vmárł/ Roku 1557. we śrzodę przed Oktawą Bożego Ciálá/pochowan ná Zamku w Wielkim Kośćiele/ nád Grobem iego to Epitáphium.

Petro Boratinski Castellano Belzeñ & Capitaneo Samborieñ, Nobili ac Bellica laude insigni, Familia inprimis Patre clarissimo procreato, prudentia, eloquentia, animi magnitudine, ac cæteris omnibus animi ingenijq; virtutibus, Domi & Militiæ, Publicis & priuatis rebus, ac obeundis ad exteras nationes Legationibus præstanti, Barbara Dziedosslycka Marito bene mærenti mærens posuit. Vixit annos 49. Obijt anno 1558.

Jan syn iego od Dźiedoßyckiey z domu Sás/ był wieku mego Chorążym Przemyskim/był Mąż vrodźiwy/z młodośći naukámi śię wyzwolonymi báwił/ w Akádemiey Krákowskiey/ pothym w Niemcech: Ná Dworze Krolá Augustá czás długi wielkim dostátkiem śię báwił/ Miał zá żoną Bárbárę Lysákowską z Domu Leliwá/ po ktorey wźiął máiętność nie máłą/ niemiał ná ten czás żadnego Potomstwá/ á ná tym iuż then wßystek Dom záwisnął. Są drudzy co śię zową Borátyńskimi po Borátynie/ ále to są właśni Krasnopolscy/ y nie Wrebow/ ále Toporá vżywáią.

Dom Komorowskich z Komorowá

rozrodzony/ w ktorym wiele Mężow Zacnych bywáło/ iáko mamy Strusy ná Podolu/ Decyußom Rzymskiem w spráwách Rycerskich y Mestwie rowne. Ci wyßli z Belskiego Woiewodztwá/ wiele ich z tego Domu broniąc Gránic Krolestwá thego od nieprzyiaćioł zbitych było/ iáko czytamy v wßytkich Historykow/ v Miechowity w Asiegách Cźwartych/ v Kromerá we Trzydźiestych/ o Szczęśnem y o Jerzem Bráćiey rodzoney/ktorzy zbići od Wołochow/ći odłączywßy śię od woyská Polskiego/ßli w piećidźieśiąt koni tylko dla iezyká/ tráfili ná wielki Zagon Wołochow/mogąc viechāć/podkáli śię z nimi/ od wielkośći przemożeni y porażeni. Tych záleca Kromer tymi słowy. Vbi duo Strusij Fratres, Adolescentes Nobiles & Bellicosi, decus Rusicæ Nobilitatis, cum ala quinquaginta Equitum longius prouecti, cū in longe plures Valachos forte incidissent, audacius quam par erat cum eis congressi: à multitudine hostium oppressi sunt, ac Fœlix quidem in prælio fortiter dimicans cecidit: Georgius vero dum Fratri laboranti per medios hostes animose inuectus fert opem, suffuso equo ad terram defluxit, ibiq; captus, & ad Palatinum deductus, cum octo alijs Tiranno inspectante capite plexus est.

Wßákoż śię znácznie pomścili śmierci ich Zołnierze/ Bo názáiutrz gdy śię ćießyli z onego zwyćiestwá Wołochowie/ náßy ich doßli/ y ná głowę porázili wielkie Woysko. Zábił Borkułab Choćimski ábo Stárostá/ Kopacz Hetman Woyská onego Wołoskiego záledwie vćiekł. Sławna tho bitwá byłá/ y prętko potym Bogdan Woiewodá przysłał trzech posłow swoich do Krolá Alexándrá przymierza żądáiąc/ y w inßych przytym spráwách/ o czym będźieß w Historyey miał dostátecznie.

☞ Stánisławá Strusá pámieć náßá znáczńie nieśie/ktory ná Rástáwicy z nieprzyiaćioły długo á mężnie czyniąc/zábit. Co ten wierß Mikołáiá Sepá z Domu Junoßá / Młodźieńcá vczonego / opowieda tymi słowy.

Ale Wodz Thebáńſki iż vmárł zgromiwßy
Waleczne Spártány/zda ſie być ßczęśliwßy
Niż on Emilius co przy woyſku zbitym
V CAN, żywot záwárł z ßczęśćiem známienitym.
Bodź tám ten ßczęśliwßy/poważnieyßa żywie
Slawá tego/ktory z ſamym nielekliwie
Potkał ſie nießczęśćiem/y ſtáło krwáwemu
Pokazał zwyćieſcy Twarz/kiedy raczemu
Báchmátowi drudzy nie zbroi vffali/
A przez boiaźń prożno Slawy odbiegáli.
Pewnie Rástáwicá Potok nießczęśliwy/
Pierwey wod pozbedźie/niżli twe poczćiwy
X nietrwożny Strusie/żywotá ſkończenie/
V Rycerſkich ludźi przyidźie w zápomnienie.
Wolał od Strzał zginąć Pohańcá zdrádnego/
Niż tył ſwoy pokázáć ſproſnie oczom iego.
A gdy mu ktoś rádził głupie ſprzyiáźliwy/
Aby iáko drudzy zbiegł chwili złośliwy.
Rzekł: Ty folguy czásom chceßli/á ia moiy
Slawie bede godźił/nie tylko we zbroi
Jeſt śmierć/y ná łożu/y ták pierzchliwego
Smierći grzbiet odkryty/iák piersi śmiáłego.
Nie wydam ſwych Przodkow/ zá Rzeczpoſpolitą
Vpádne Ofiárą da Bog známienitą.
Tylkoż rzekł/wnet iáko pierzcháć nieuczony
Lew od mnogiy łáiy bedąc oſkoczony.
X od tyśiąc łowcow z gotowymi łuki/
Bliżße zágubiwßy/drugie gromi huki.
Wßyſcy/wßyſcy ſercá nátrzeć nań nie máią/
Tylko mu zdáleká Strzały podawáią.
On zemdlon/oſtátniey iuż pomſty poglada/
X w kimby Zab martwy zoſtáwić pożąda.
Ták ſie Strus ſpráwował w oſtátniey potrzebie/
X Slawie y Cnoćie czyniąc doſyć z ſiebie.
Padł krwáwy geſtymi przywálon Strzálámi/
Godny Syn Oyczyzny z Mężnymi ſpráwámi.

Tenże z Milczkowną z Domu Roża zoſtáwił dwoch Synow Mężow ſławnych/Jákubá Stároſte Chmielnickiego/Rotmiſtrzá fortunnego/ ktory zwiela nieprzyiaćioł Krolestwá tego potrzeby znáczne miewał/ zoſtáwił z Potocka z Domu Piláwá Potomſtwo.

Jerzy Strus Brát iego rodzony / ſercá y ſpráwy Hektorowey/ Máż wieczney ſławy y pámięći godny/ ten iáko wiele á Mężnie z nieprzyiaćioły Krzyżá świętego czynił ná roznych mieyſcách/ o tym czytáć będźieß/ ten będąc Stároſtą Brácławſkim y Winnickim/ był práwie wieku mego Szczytem Kráiow Polſkich/ wßyſtká Affryká y Europá nádeń Mężá nigdy godnieyßego niemiáłá / przy Meſtwie wielkim w ſpráwách Rycerſkich bieglość/ſkłonność/hoyność/ ludzkość táka byłá/ że trudno poznáć było niewiádomemu miedzy gromáda Mężow dla vniżánia iego / táko zacność iego y zacne vrodzenie. Zoſtáwił z Máruſą Lußczewſką z Domu Nałecz po-

tomſtwo.

tomſtwo. Tych Lußczewſkich Dom Meſkiey płci ßczędł / tylko Corki zoſtały / zá Trzcińſkim Kátárzyná Sioſtrá Struſowey / ktore roznioſły máietność w te Domy pomienione.

☞ Komorowſcy w Krákowſkiey Ziemi Dom tákże zá-ſłużony Rzeczypoſpolitey / z ktorego wſpominái o Piotrá Mężá wielkiey ſławy Hiſtorye / ktory zá wielko godnoſćią ſwą w Węgrzech opátrzenia doſtawßy / wielka chęć czáſu przygody y potrzeby Synowi Krolá Polſkiego pokázował / O czym czytay Kromerá Kśiegi 27. To było w Roku 1472. Zá też chęć był potym zgołocon z oney máietnośći / co wſpomina Kromer w Kśiegách 28. tymi ſłowy. Hungarus vero Rex nihilo magis quieſcebat cum iis copiis quas habebat: ſed Petrum Comorouium, locupletem inprimis hominem, qui Cazimirum Filium Regis receptauerat, vlciſci inſtituit: nullocq; negocio ſeptem Arces eius, in Hungaria quidem ſitas, verum Poloniæ & Sileſiæ finitimas, ex inopinato adortus, in poteſtatem ſuam redigit.

Tegoż Potomſtwo było własne wieku mego Chrzyßtoph Komorowſki Káßtellan Oświećimſki / ktory porzątkiem y gotowośćią iáko Vkráiny Senator doßedł Przodkow ſwoich / zoſthawił Potomſtwo Synow dwu.

Brátiego N. był Podczáßym Krákowſkim / był człowiek ſpokoyny / niemiał Potomſtwá żadnego.

Sioſtrá ich rodzona byłá zá Orlikiem Zupnikiem Zup Ruſkich / od ktorey dźiśieyßy Orlikowie.

Dom Prochnickich ſtárodawny w Przemyſkiey Ziemi / ktorych Przodki Przywileia Koronne znáczńie zá-ſłużonymi Rzeczypoſpolithey opowiedáią / iáko Mikoláiá de Prochnik Káßtellanem Przemyſkim / w roku 1451. A ten Prochnik Zamek y Miáſteczko ieſt w Przemyſkiey Ziemi / ktorego połowice wynioſłá Białłagłowá w Dom Pieniążkow / drugą połowice Brátá drugiego Potomſtwo przedáło. Wieku mego byli z tego Domu ći Mężowie znáczni / Jáko Andrzey Prochnicki / ktory multorum hominum mores widźiał / był Mężem godnym y porządnym / w ſpráwách Rycerſkich biegłym / Brácia tákże iego Mężowie znáczni.

Dom Krzeczowſkich ſtárodawny / ktorzy ſa własni Siennowſcy / iáko opowiedáią Aktá Przemyſkie iednego tymi ſłowy. Sienko de Siennovv Caſtellanus Leopolien, & Succamerarius Premislien, beniuole recognouit, quia Villam Bobrka in terra Premislien ſitam, quæ ſibi ceſsit iure propinquitatis poſt mortem Nobilis Vaskonis, quam idem Magnificus Sienko Nobili Nicolao Tłoczymoſt pro ipſius fideli ſeruitio toram obligat & inſcribit, cum omni iure, Dominio & proprietate, &c. Datum Premisliæ Feria tercia proxima poſt Feſtum Omniũ Sanctorũ Anno Domini 1438.

¶ W Roku 1541. potomek tego Tłoczymoſtá pozywał o obronę Andrzeiá Krzeczowſkiego Podſędká Przemyſkiego / Ten Podſędek zoſtáwił Synow trzech / ieden z nich był Stároſtą Szereßowſkim y Połońſkim / Mężowie znáczni y godnie Rzeczypoſpolitey záſłużeni.

☞ Dom Wereßczyńſkich w Chełmſkiey Ziemi ſtárodawny / w ktorym był Mężem znáczńym Fiedor Wereßczyński / iáko ſię ſpráwił z Wizerunku ná káßtalt Kazánia vczynione o wzgárdźie śmierći / ktory nápiſał Joſeph Wereßczyński Wnuk iego Opát Sieciechowski / o ktorym niżey czytáć będźieß. Ten Fiedor miał zá żoną Soſnowſką z Soſnowice Herbu Nałecz / ktorą miáłá dwu Bráciey / Jwáná Władyke Chełmskiego co to po náßemu Biskupem zową. Drugiego Hrehorá / ktory ſię wyrzekł był nád wolą Rodźicow ſwych Greckiey wiáry / á obrocił ſię do powßechnego Kośćiołá Krześciáńskiego / dano mu imię miáſtho Hrehorá Grzegorz / będąc

podroſtym /

podrostym/ vczył sie y Wiáry y pisma Láćińskiego iáko oni zowa. Zá tym przyßedł do tákiey perfekcyey że został Káplanem. Ksiądz Buczacki Biskup Chełmski bacząc w nim godność/ dał mu Kánonią Chełmską/ potym Práláture Officyálską/ do tego miał Plebánią Olexowską w Rádomskiem Powiećie/ w máietności Gniewoßow z domu Ráwicz.

¶ Ten Officyał máiąc zá pomienionym Fiedorem Wereßczyńskiem siostre/ gdy sie dowiedział że była prægnans, stáral sie o to/ gdyby był tylko Pan Bog od niey vkazał ná świát potomká/ áby był ochrzczon w Kościele Rzymskiem. Władyká záśie dowiedziawßy sie tego/ w tym mu przeßkadzał. Ale iż Bogu obiecánego nigdy ßátan nie wyłudźi/ tedy y ná ten czás ktemu Władyká nie przyßedł áby był myśli swey dokazał/ bo Officyał przyiechawßy w ten sposob áby tylko siostre náwiedźił chorą/ czás vpátrzywßy/ dźiećiątko táiemnie z kolebki wźiął/ ná to sie nágotowawßy ochrzćił/ y dał imie Andrzey. Potym precz poiechał vchodząc frásunku z rodźicámi y z brátem Władyką/ ktory też przyiechał ná to/ áby ono dźiećie ná wiáre Grecką ochrćił. Ale gdy sie dowiedźiał o dźiećiećiu ochrzczonym/ bárzo sie frásował/ y tákże właśni rodźicy onego dźiećiećiá/ á wßákoż bacząc że sie to iuż rozstáć nie mogło/ zániecháli tego/ iednák ono dźiećie było v nich w mnieyßey niż sie godźiło miłości/ zwłaßczá k woli Władyce/ ktory ich ná to námawiał áby o nim nie mieli pieczey. Officyalá przez listy gromił/ lámentuiąc że dźiećie bieśowem Láchem vczynił. Jednák trudno obydźić Mátce dźiećie/ Pánu Bogu to poruczywßy/ przypisowálá to woley iego. A gdy mu było ośm lat/ dálá go vczyć Grámoty Ruskiey. On Władyká wźiął go do siebie/ był tám v niego dwie lećie.

¶ Officyał bał sie o to by go Władyká wbálámutnią Ruską nie wewłokł/ począł to v siebie rozbierać żeby mu y krzest on mało pomogł gdźieby w wierze ßwánkował. A ták o tym myślił iákoby dźiećiećiá dostáć mogł od Władyki/ czego dokazał: Bo gdy przyiechał do Władyki/ ono dźiećie thák sobie vgłáskał/ że názáiutrz zá nim piechotą z kursorem z Chełmá do Krasnego Stáwu przybieżáło. On tegoż czásu y v Oycá y v Władyki z łáski wypadł. Ksiądz Officyał tylko miał o nim pilną pieczą y stáránie iákoby mu dał dobre wychowánie/ ktoreby mu było nagrodą sowitą onych ßkod od nieśionych od Rodźicow iego/ dał mu Preceptorá dobrego/ ácz miał tepe ingenium, ále to nágrádzał pilnością wielką áż wypolerował dowćip swoy/ y zá tym Wuiáku wielkiey miłości przećiw sobie wzbudźił. Obaczywßy nie máły profect w náukách iego/ prágnął tego po nim áby został Káplanem. A gdy mu było Lat dźiewietnaśćie/ wźiął pierwße świecenie/ w tym vmárł Officyał/ á onemu sie dostáłá Plebánia Olexowska po nim/ ktorą trzymał cáły Rok/ potym puściwßy chleb duchowny/ stáral sie o ożenienie/ poiął po tym Jároską Corkę Mikołáiá Jároskiego z Domu Ráwicz z Rádomskiego Powiátu/ ktorą vrodźiłá Annā Koráczowná z Domu Wężykow/ była thą synowicą Bránickiego Biskupá Poznáńskiego/ ktory rádźił y roskazał dáć ią do stanu Małżeńskie° temu Andrzeiowi Wereßczyńskiemu. Ale iż niemiáłá ná ten czás thylko trzynaśćie Lat/ dał ią do chowánia Ciotce iey Ksieni Máláczyńskiey/ v ktorey mießkáłá pięć Lat/ skoro mu ią oddano/ przypádłá potrzebá do Obertynā w czwierć Roku/ tám sie wyprawiwßy według potrzeby iechał z Pocztem ná koßt swoy ze trzynaśćią Koni. Ná oney potrzebie ná wßem mu sie ßczęśliwie dárzyło/ przyiechał zdrowo y z dobrą korzyśćią do żony/ potym znią iechał z dostátkiem y rzadnie dosyć według sthanu swego do Oycá/ ktory go nád nádźieię iego wdźięcznie przyiął/ ráduiąc sie zá onymi dobrymi spráwámi iego z niemáley godności/ ktora sie iuż znácznie ná nim okázowálá/ máiąc też trudności wielkie w máietności swey/ rozumiał temu że go on mial ze wßystkich wydźwignąć/ czego dokazał/ bo skoro mu Oćiec dobrá swe dał do opieki/ záraz we wßystkim nie tylko pokoy/ ále

powáżánie znáczne znał od wßystkich Sąsiad. Potym záżądániem Szczęsnego Snopkowskiego Sędźiego y Piotrá Gorzkowskie° ná ten czás Podsędká/Chełmskich/został Komornikiem źiemskim/po śmierći Sędźiego pomienionego Gorzkowski Sędźiem został/ á on ná Podsędkowstwo obrán.

¶ Tegoż to był Syn ten pomieniony Joseph Wereßczyński Opáthem Sieciechowskim/ dobrym á przykładnym Káplanem / nietylko że vrzędowi swemu dośyć czynił/ każąc/ náuczáiąc/ Pánu Bogu pilno służąc/ ále też y wiele Xsiąg nápisał / iáko Wizerunk pomieniony o wzgárdźie śmierći/ Kazánie ná dźień Zadußny/ w ktorym dowodźi / iż Czyśćiec iest prawdźiwie. Instrukcya o Spowiedźi/ iákim ią sposobem powinien káżdy człowiek Xrześćiáńśki czynić. Gośćiniec pewny omierzłym Pijánicom do prawdźiwego obaczenia á zbytkow pohámowánia. Kazánie przy przymowániu świątośći Małżeństwá.

¶ Ten wiele pożytku Klaßtorowi onemu przyczynił/záwiedźione wśi od Anteceſſorow swych wyſwobodźił / Klaßtorá rządnie oprawił y zozdobił málowániem/porządek w Kośćiele wielki vczynił/w ktorym iuż był bárzo wynißczał dla niedbálych Opátow Przodkowiego. Vczone ludźi zá pomagał dośyć znácznie / był trzeźwiem / wiecey wody niźli piwá / a wino bárzo rzadko pijał/przyiaćielá hoynie częstował / był tho wßytkich chudych páchołkow Oćiec práwy/ y hoyny chlebodawcá.

¶ Tegoż Herbu vżywał Kásper Sádłochá Szkoláſtyk Wárßáwſki/ Kánclerz y Sekretarz Krolowey Anny/godnie zásłużony Káplan.

Dom Wásićińskich stárodawny y znáczny / byli trzey Mężowie wieku mego w tym Domu Brácia rodzeni / iáko Kásper ktory z Lysákowsko Kásztellaná Chełmskiego Corkę zostáwił Pothomstwo. Dwá byli Młodźieńcy ná ten czás od inßey mátki / Helżbietá Beżecka Siostrá Kásprowa rodzona/ Białłaglowá z poczćiwych spraw pámięći y pochwalenia godna.

Dom Láhodowskich w Rusi stárodawny y znáczny/zwano ich Wáńkámi/ Rusacy y wiáry Greckiey byli.

Smietankowie támże w Rusi Dom stárodawny y Mężowie sławni w tym Domu byli wieku mego.

Skorutowie w Przemyskiey Ziemi Dom stárodawny / byli trzey Brácia wieku mego ludźie Rycerscy czásu potrzeby/czásu pokoiu wielcy miłownicy Rzeczypospolitey y godnie / iáko był Jerzy / Lodwik / wßyscy zostáwili Potomstwo.

Jármolińskich Dom stárodawny y znáczny/ był Agis Jármoliński wieku mego Mężem sławnym/ktory często Pogány grámiał/á znácznie/iákoś czytał wyższey przy Xsiążętách Ruskich/ potym w Historyey czytáć ßerzey będźieß.

Dom Krupskich był wieku mego znáczny w Chełmskiem.

Drzemlikowie Dom stárdowany y znáczny támże.

Sáporowscy támże Dom stárodawny.

Mogilniczcy Dom stárodawny y znáczny.

Dom Ostrowskich w Rusi stárodawny y záſłużony wspráwách Rycerskich/z ktorego był Jan Mężem sławnym/służył naprzod Hárcerską/ potym do Moskwy Roty wodźił / był Stárosta Dymeńskim / zá tegoż Stephána Krolá záraz skoro ná Páństwo wiechał w káżdey potrzebie był/ iáko pode Gdańskiem śię poczelá/ pod Polockiem / w Inflańcach / pod Lenwártem Aßkárádem/y wiele rázow z Moskwą w polách mężnie czynił/ Wieżnie wodźił znáczne / Mąż godny sławy y pámięći / w Podolu przed tym z Tátáry wiele w potrzebách bywał.

Szczęsny Brát iego rodzony tákże z młodości w oyczyznie w Podolskich Kráiách ná Rycerskim chlebie z Pogány sie Mężnie vgániáiąc schował/ do Moskwy miał Rotę/ w Inflántách y pod Kiesią wiele á mężnie czynił/ z przedniemi ludźmi záwsze chodził/ wszędy z dobrą sławą narodu Polskiego mężnie z nieprzyiacielem poczynał/ gromiąc/ więźnie wodząc.

Korbutowie Dom stárodawny.

Háńscy tám w Chełmskiey źiemi Dom stárodawny.

Horodyscy támże Dom stárodawny.

Ziołkowscy Dom stárodawny/ z ktorych Zbigniew był Kánonikiem Krákowskim/ Vmárł Roku 1583. Ciáło iego pochowano w wielkim Kościele na Zamku.

Dom Bránickich stárodawny/ z ktorych był Sebestyan Biskupem Poznáńskim/ w Roku 1543. Był wźięt po Stánisłáwie Oleśnickim z Domu Debno/ po nim został Páwel Wolski z Domu Nałęcz.

Dom Zorátyńskich stárodawny w Rusi. Rynkowie ná Podolu Dom stárodawny.

Bálábánowie Dom stárodawny y znáczny/ iáko czytamy w Kronikách onych/ iż przy Szkánderbegu wiele á mężnie z Turki czynili/ tych że tu Potomstwo z Albániey do Rusi przyszło/ y po ten wiek áż Greckiey wáry vżywáią/ był Hedyon Bálában Władyką Ruskim/ Wásil Bráth iego Mężem sławnym. Iwan Mąż wielki przy Woiewodzie Podolskim Mikoláiu Mieleckiem/ nie słyszał áni mowił/ ále czásu potrzeby nieprzyiacioły gromił. Jerzy Bálában w Litwie sie ożenił/ okrom Iwáná wszyscy potomstwo máią.

Zoráwińskich Dom ná Wołyniu tákże Greckiey Religiey stárodawny y znáczny. Był Jewlasko/ ktory ná Białey Rusi miał wielkie dzierżáwy/ był Mężem sławnym/ miał Synà Wasilá Mężá sławnego/ od ktorego był Márek Mąż nie podleyszy. Drugi Hrehor/ ktory zábit od Tátar pod Sokalem mężnie z Pogány czyniąc.

Michał Zorawiński był Pisarzem Kśięstwá Litewskiego/ potym był Władyką Luckim/ zostáwił synà.

Alexándrá/ ktory był wieku mego Stároſta Luckiem/ zostáwił dwu synow/ Márká y Wásilá z Borzobohácianką Herbu Jelitá/ alias Rozlarogi.

Michał Zorawiński Brát Stárosty Luckiego/ Podkomorzy Lucki/ ktory zostáwił Pothomstwo z Zołkiewską z Domu ábo Fámiliey Lubicz.

Dom Korczmińskich támże w Rusi w Belskim Woiewod.

Dom Oszczyssławskich w Przemyskiey Ziemi stárodawny.

Biernawscy támże Dom stárodawny.

Ostrowski/ Jásiek Mąż sławny y Rotmistrz fortunny/ ten w iákich potrzebách z nieprzyiacioły Krolestwá tego y Wielkiego Kśięstwá Litewskiego bywał/ toć ná potym Hiſtorya powie/ był naprzod Hárcerzem Krolá Stephánà/ potym do wielkich á znáczných posług był vżywan wspráwách Rycerskich.

Serebczyscy w Chełmskiey Ziemi Dom stárodawny.

Záránkowie z Brzeskiego Woiewodztwá dom stárodawny.

Stáwscy w Chełmskiey Ziemi Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow zacnych iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Nábram / alias Wáldorph / ktory ma być trzy Polá Czarne á trzy Białłe.

¶ Ták to twierdzą / żeby ten Kleynot od Wrebow / alias Korczaká miał máć początek tym sposobem. W Prusiech máiąc Rycerz Herbu Korczak dla wielkiey godności opátrzenie / vmárł zostáwiwszy dwu synow / z ktorych ieden niemiał Potomká Męskiey płci tylko Corke / tey gdy sie nápierano v niego / nie ták wiele dla onych bogactw ktore iey po Oycu własnie należały / iáko dla piękney vrody / ktherey gdy Oćiec odmawiał / Bráth iego á Stryy oney Pánny dostawszy iey dał ią zá maż. Oćiec przyiechawszy / máiąc spráwę o wszystkim dostátecznę / nábieżawszy Brátá zábił / mowiąc: Że tobie nieprzyszłało sie nią opiekáć pokim ią żyw. W tym Mátká oney Pánny z żáłosćią y dla fráśunku o tháki despekt prętko vmárłá. On sie ożenił / á potym sie poiednawszy z Synowcy o głowę / to miał zá wieczny znák / że mu ten Herb obrocono / á Czarnych Pol używáć kazano / Potomstwo potym iego w roznych Kráinách za znácznymi zasługámi opátrzenie miáło. Jáko był wieku mego w Prusiech Dom Rosperskich stárodawny y znáczny.

Choteczczy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Wulwánowscy we Lwowskim Woiewodz: dom dawny.

Brodelscy w Przemyskiey Ziemi Dom stárodawny.

Porębskich dom w Krákowskim Woiewodztwie w Oświećimskim y Zatorskim Powieciech máią Dom znáczny.

Rogowscy Pielßowie w Krákowskim Woiewodztwie iedney dzielnice z Porębskiemi.

Jedliñscy w Sierádzkim Woiewodztwie od Rádomskiego Dom znáczny.

Wołyczczy w Poznáńskim Woiewodztwie Dom znáczny.

Sieroßewscy támże w Poznáńskim Dom stárodawny.

¶ Inßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwach / o ktorych przeßerokość wiedzieć nie mogłem.

O kleynocie Sás/

ktory tu przyniesion z Wegier / ma być pul Miesiocá Zolte/ dwie Gwiazdźie ná Rogách/ wposrzodku Strzalá w Polu Blekitnym. Pişe Długoş o Przodkách że bywáli Viri simplices, Veraces, Virtuoſi, Audaces, Robuſti, Nullum officium peteñ, ſed effuſores ſanguinis, ktorego obaczywşy własność/ czytáć będźieş o Przodkách tákże y o potomſtwie kthore ia znáć moge w ták ſierokiem Krolestwie.

W Roku 1236. wſpomina Albertus Strepá w Kronice swey comitem Huyd, kthory zá Pánowánia Kśiążećiá Dángielá przyſzedł do Rusi z niemálym Woyſkiem Wegrow/ y tám potym od pomienionego Kśiążećiá zábáwion/ wielkie mu opátrzenie dał/ o tym pişe tymi słowy. Eo autem tempore Comes Huyd cum non contemnendo exercitu venit ad Ducem Leonem, Mazouiam omnem, duce orbam cum Ruſis & Lituanis populabundi peragrauerunt. &c. &c. O czym potym w Hiſtoryey mieć będźieş/ támże tego opowieda tymi słowy. Is autem fuit Vir magnanimus, cuius Banderium inſignitum erat Luna defectuoſa, & duobus Stellis, in medio Sagita accuta, &c.

To też z tad bacże/ iż tho Fámilia byłá można w Krolestwie Wegierſkim/ co samá tá Antiquitas iáśnie okázuie/ Czerwone Złote ná ktorych then Herb własnie ieſt wybity/ ktore ábo sami/ ábo wiec ſuperintendenty będąc w Mynicách bić kazáli.

Wieku mego wiele Potomſtwá było z tey Fámiliey w Ruſkich kráinách znácznego/ Jáko Dom Dángielowiczow/ ktorzy od Przodká Dángielá to názwiſko máią/ A tego Kśiąże Dángiel Mężowi pomienionemu dawşy mu do ſtanu Małżeńſkiego Synowice swoie z niemáłą częścią dobr Oyczyſtych/ ſyná pierwşe° chrzcząc swym názwiſkiem miánował. Zdawná to Dom zá-ſłużony Rzeczypoſpolitey bywał/ zá pámięci náşey był Stániſław Dángielowicz Chorąży Lwowſki/ Rotmiſtrz ſławny/ ktory wiele á znácznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/ kosztem niemálym wşyſtkie poſługi odpráwuiąc w one Tátárşczyzny/ ſpołecznie z Andrzeiem Tárnowſkim z Domu Byliná/ we włości Rohátyńſkiey Mężnie Tátáry gromił/ przed tym y potym ná wielu mieyſcách znácznie/ broniąc Oyczyzny nieprzyiácielowi odpor dawał/ v márt Roku 1577. zoſtáwił z Kátárzyną Tárłowną Chorążego Lwowſkiego Corkę z Domu Topor ſynow dwu/ Janá y Mikołáiá/ ktore po śmierći iego Mátká w poſtronnych Kráinách ná náukách doſtátecznie chowáłá/ z ktorych optima fruges ſperanda.

Dom Tárnáwſkich w Sánockiey Ziemi ſtárodawny/ byli wieku mego w tym Domu ći ludźie znáczni.

Stániſław Kánonik Przemyſki/ człowiek vczony/ ten był zoſtáwił Kśiąg wiele trzymáiąc w Oyczyznie swey Plebánią/ wşyſtkie prowentá zniey ná to obrácał przez kilkánaśćie Lat/ wielką Bibliotekę zgromádził/ ktorą ná kilká Tyśiecy şácowano.

Mikołay Brát iego od ktorego zoſtał Syn Stániſław Chorąży Sánocki/ ten z Kátárzyną Stádnicką z Domu Srzeniáwą zoſtáwił ſyná Stániſłáwá/ potym z Humnicką Zofią z Domu Gozdáwą Jozefá/ Zygmuntá/ y Corkę Zofią.

Andrzey

Andrzey trzeci ktorego byli dwá synowie/ Mikołay człowiek táki/ ktory w vprzeymości á ßczerości przećiwko przyiaćielowi rownia niemiał/ był chlebodawcá hoyny/ Kátholik dobry/ ludźie Rycerskie y vczone miłował/ Vmárł Roku 1581. Ciało iego leży w Debicy/ miał zá sobą Anne Prochánską z Domu Gryff/ od ktorey było dwoie dźiatek/ ſyn Mikołay/ y Corká/ młodo pomárli/ támże w Debicy wiedny Grobie z Oycem leżą.

Krzyßtoph Rotmiſtrz fortunny Máż ſławy y pámięći godny/ ten iákim doſtátkiem Rzeczypoſpolitey ná chlebie Rycerſkim ſłużył ná roznych mieyſcách/ o tym w Hiſtoryey czytáć będźieß/ przez dwádźieśćiá lat y wiecey Roty wodźił/ pod Oczákowem z Olbrychtem Laſkim będąc Woiewodą Sierádzkim/ wiele á Mężnie z Tátáry iáko drugi Hektor pod Troią czynił.

¶ Pothym zá pánowánia Krolá Stephánà w Moſkwi pod Połockiem/ pod Sokołem/ wiele z nieśmiertelną ſławą Domu y Imienia ſwego czynił/ pod Wielkiemi Łukami/ y pod inßymi Zamki znáczným ſię Mężem pokazał/ godnym pámięći wieczney/ był człowiek pokorny/ o żadne vrzędy niedbały/ Jálmużnik wielki/ Kátholik dobry/ przyiaćielá miłował/ hoynie chlebem częſtował/ ták żył bez żony/ wiele ſpraw iego pámięći godnych w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Jozeph Tárnáwſki/ ktory wzgárdźiwßy świát ná ſłużbę ſię miłego Bogá vdał/ máietność Oyczyſtą znáczną opuśćiwßy/ do Klaßtorá (dobrowolnie w nędze) wſtąpił.

Dom Dźiedoßyckich ſtárodawny y znáczny w Rusi/ był Wáćław człowiekiem znáczným/ ktorego Corká była zá Konſtánthynem Greczynem Celnikiem Ruſkim/ człowiekiem bárzo bogátym/ thák wſkárby iáko y w máietność. Siostrá tego Wácławá była Bárbárá Borátyńſka/ Káßtellanká Belſka/ Stárośćina Sámborſka.

Dom Buchowſkich támże w Rusi w Przemyſkiey Ziemi znáczny/ pißą ſię z Rubotycz.

Dom Zawißow ſtárodawny w Rusi y rozrodzony/ Mężowie ſławni w tym Domu bywáli.

Dom Krusielnickich támże w tym kráiu rozrodzony y znáczny/ Mężowie ſławni.

Sulátyczcy támże w Rusi/ tákże z męſtwá dom ſławny.

Błażewſcy Dom rozrodzony y Mężowie wyborni.

Dom Wołośieckich ſtárodawny znáczny y rozrodzony.

Dom Dubráwſkich znáczny y zásłużony Rzeczypoſpolitey był ieden wieku mego Podſędkiem Hálickim.

Dom Huhernickich ſtárodawny támże w Rusi.

Dom Swiſtelnickich támże ſtárodawny y mężowie dobrzy.

Dom Nowośielſkich ſtárodawny y mężny.

Mśißewſcy w Káßubách Dom znáczny/ noßą bez Strzały puł Mieśiącá/ trzy Gwiazdy nád nim.

¶ A wiele inßych Domow ieſt zacnych w Rusi/ y w innych Woiewodztwách co tego Kleynotu vżywáią.

O Kleynocie Sálawá

ktory ták z Ruskiego narodu ma początek/ tákomći pisał w Kśiegách Pierwßych o początku Herbow/ gdy z niedowiernymi sam w Chrystusa pána y Bogá prawdźiwego vwierzywßy/ w Jmie iego w ßrankách ze trzemi czynił/ wßytkie pokonał. A ták obaczywßy własność Herbu/ czytáć będźieß o Przodkách tákże y o potomstwie ktore ia znáć y wiedźieć o nim moge/ máia być Trzy Krzyże Złote w Kole ná polu Błękitnym.

Wspomina Joannes Briger w Kronice swey zá pánowánia Wencesłáwá Czechá/ Petrasium Halkam Russum, zá czynáiąc rzecz stąd w te słowá. Fuerunt autem eo regnante quietæ res in Polonia, præter quod minores Poloni, cum vetusta Lublini erreptione, tũ noua in Sendomirien sem oram excursione, irati, aduersus Russos expedicionem susceperunt, cuius non ignari Rusi magnum & ipsi coegerunt exercitum. &c. Ibi Petrasius Halka cum non contemnendo exercitu Rutenorum, apud Lublinum nostris inprimis occurit, deinde cæteri cum Tartaris & Lithuanis freti multitudine sua, pugnandi copiam fecere, nec nostri quamuis longe pauciores pugnam detractauerunt. &c. Szerzey potym w Hiſtoryey wzmiánke o tym mieć będźieß.

¶ A iż ten Hiſtoryk wſpomina Hálke w roku 1306. Wieku mego był ten Dom tych Hálkow we Lwowſkiem Woiewodztwie znáczny/ wßáko iuż tylko ieden był Maż Domu tego Stániſław/ w ſpráwách Rycerſkich z Przodki ſwymi ſie rownał.

Dom Strzyżow támże ſtárodawny y znáczny/ z ktorego wieku mego był Jan Strzyż Sędźiem Hálickiem/ człowiek cnotliwy y dobry Sędźia. Przeſpiecznie o nim te wierße może pisáć/ ktore Eobanus Heſus ná piſał de bono Viro.

O fœlix nimirum fœlix, qui facta malorum,
Impia conſpiciens, nulluit vlla ſequi.
Cui via diſplicuit pro veris falſa ſequentum,
Perditus incautum ne graderetur iter.
Qui neque conſcendit damnoſæ fulcra cathedræ,
Quam deriſorum turba maligna tenet.
Huius erit domini lex infinita voluptas,
Quam labi ex animo tempora nulla ſinet. &c. &c.

¶ Byłá w thym Sędźiem táka boiaźń milego Bogá/ y miłość dobrey ſławy/ że vmiał Beatæ viuere, veritatem intelligere, & de illa conſultare, co przyſtáło dobremu człowieku mieć wßyſtko w nim było. Cżáſu pothrzeby Meſtwo y znáczne/ vmárł Roku 1575. zoſtáwił z Anną Skárbkowną z Domu Abdánk ſyná Jeronimá/ Adoleſcentem Nobilem/ ktory Meſtwem obyczáymi/ y náuką/ Oycá doßedł/ y Przodkow ſwoich.

¶ Tegoż Sędźiego trzy Corki zoſtáły od teyże Skárbkowny/ Zofia Cießánowſka/ Helżbietá Glinczyna/ trzecia Pánną ná ten cżás byłá.

Nikodym Strzyß Brát iego był rodzony/ od ktorego zoſtáło potomſtwo/ wßákże był alienus á fide Catholica.

Dom Swier-

Dom Swierſkich támże w tym Kráiu ſtárodawny y znáczny/ y inſze Domy o ktorych ia prze dáleko ść wiedźieć niemogę.

O Kleynocie Kierdeiá támże w Ruśi nábytym/ co wſpomina Długoſz tymi ſłowy. Hoc inſigne & talia Arma, Lodouicus tunc Poloniæ & Hungariæ Rex obſedeñ Caſtrum Bels, illis contulit, genus Rutenicum, Viri Belicoſi in ea Domo, máią być Trzy Leliże w puł polá Błękitnego / Drugie puł polá Czerwonego.

☞ Jeſt Dom Możny w Ruśi/ ktory od Herbu te° ma nazwiſko Kierdeiowie/ wiele ich Przywileiá rozne możnymi Senatory opowiedáią / tákże Hiſtorye / iáko Kromer w Kśiegách dwudźieſtych tymi ſłowy. In Ruſsia vero Riſco ſiue Gregorius Kierdeius, Noſsum ducem Ruſsum Svidrigielonis patruum, qui luſcum non ita pridem interciperat, profligauit atq; cepit. &c. &c.

Hrycká Kierdeiá Káßthellanem Lwowſkim wſpominái Przywileie Koronne/ w Roku 1436. Czythay Przyłuſkiego Státut Kśiegi 5. Káp. 3.

¶ Tenże potym był Woiewoda Podolſkim o czym świadczą Przywileiá rozne.

W tym wieku ieſt Dom rozrodzony tych Kierdeiow/ Mężowie ſławni bywáli zá wieku mego.

Dom Czápliczow ſtárodawny/ máietny / y záſłużony był wieku mego Rzeczypo: ná Dworze Krolow Polſkich znáczným bywali.

Hoſkich Dom ſtárodawny y możny/ ci wßyſcy od iednego Przodká idą/ tylko po Wſiách rozne nazwiſká máią/ O czym ßerzey w Hiſtoryey czytáć będźieß/ gdźie ſię poſługi ich wſpomináć będą.

O kleynocie Kornicz/ ktoremu tákże od Ruſkich Kśiążat początek y nádánie licza/ tyák iáko ś czytał w Gniazdźie Cnoty/ piße Długoß o Przodkách: Genus Ruthenicum Dominis ſuis fidum. O ktorych obaczywßy własność Herbu / czytáć będźieß thákże o Potomſtwie ich/ ktore ia znáć y wiedźieć onim mogę/ naprzod wſpomina Albertus Strepa w Kronice ſwey Georgium Kornicz w Roku 1343. tymi ſłowy. Et quoniam Dux de Zegan quodam territorium Regni Poloniæ cum Ciuitate dicta Wſchovva, à temporibus multis occupatum tenebat. &c. Quare Kazimirus Rex Anno Domini vt ſupra Armatorum multitudine congregata, prædictã

Ciuitatem

Ciuitatem vallauit, & ipsam aquisiuit, multos captiuos ibidem cepit, Castrum Cieniavva eiusdem Principis moris diruptis aquisiuit, ibiq; Georgium Kornicz Militem Nobilem præfecit, tandem eiusdem Principis placatus præcibus ac promissis, per Literas prædicti Principis firmatis, quod nunquã predictum territorium vellet pro se amplius vsurpare, de terra ipsius Georgium Kornicz reuocauit.

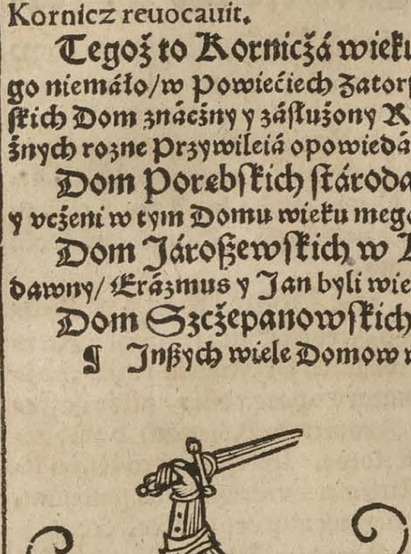
Tegoż to Kornicżá wieku mego było Potomstwá znácznego niemálo/w Powieciech Zatorskim y Oświecimskim. Jáko Inwáldskich Dom znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey/ z ktorego wiele ludźi możnych rozne Przywileiá opowiedáią/wieku mego był Jan Woyskiem támże.

Dom Porębskich stárodawny y znáczny / Mężowie godni y vczeni w tym Domu wieku mego byli/był Jan Woyskiem Oświecimskiem.

Dom Jároszewskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ Erázmus y Jan byli wieku mego.

Dom Szczepanowskich ktorzy sie piszą z Szczekoczyn.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách znáczných.

Okleynocie Kotsicż

ktory thu przyniesion z Niemiec. Ták to z dawnych przodkow swoich potomstwo twierdźi zá rzecż prawdźiwą/ że w Roku 1281. Henrych Kśiąże Wrocłáwskie z Polskiemi Kśiążęty walczac/ miał przy sobie dwoch Bráciey rodzonych z domu Rákuskiego/ ktore zwano Pochnerámi / z tych iednemu było imie Jan/drugiemu Henrych/Ci dwá brácia wynieśli sie z Oyczystych Kráin/ Henrych młodszy ożenił sie w Lußeńskiey źiemi/ kędy znáczną máiętność wźiął po żenie/ támże pothym Miáśto założył / á názwał Kotwicż. Walczac potym z Pány swemi Kśiążęty Márgrábskiemi/ vtráćił one máiętność / wyniosł sie w inszy Kray ná Slásko/ iest wiele Potomstwá iego/ ktore sie Kotwicámi zowie / á ći nosżą w Helmie ná Koronie puł Kámieniá Młyńskiego/ á w posrzodku Strusie Pierze Czarne/ bo tego był ten Henrych z tod dostał/ że w Turnieru połowice Kámieniá Młyńskiego znáżał ná Helmie.

¶ Ci záśie co od Janá Brátá stárszego idą / nosżą w Helmie ná Korunie Reke Zbroyną á w niey Miecż/ co tákże dla znáczných zasług themu Janowi nádano było.

¶ Ma roznosć ten Kleynot w Bárwách. Dom Rákuski vżywa Polá Białlego w Czerwonym/ á ći záśie co od thych Pochnerow idą / vżywáią Czerwonego Polá w Białłym/ á zową go Kotwicż.

¶ Od Janá Kotwicá/ ták iáko mam spráwę od Potomstwá / Domy sie w Polszcze rozrodźiły/ ten sie był ożenił w źiemi Schowskiey / z máiętnosćią tákże iáko y Brát znáczną.

¶ W Roku 1457. wspomina Kromer zá Pánowánia Kázimierzá Jágiełowego Synà Janá Kotwicá rzeczonego Kromno/dla czego/ czytay Kśiegi 24. List 542.

¶ Henrychá Kotwicá Synà wyższey pomienionego Janá/ kłádą Po-

tomkowie Przodkiem w Domu Krzyckich/ y znáczným Mężem/ od ktorego był Jániſław Biſkupem Poznáńſkim / w Roku 1312. O ktorym powieda Kátálog tymy ſłowy. Morte Boriſlai Archiepiſcopi Gnezneñ, Auinione ſecuta, Clemens Papa Quintus Capitulari electione non expecta-ta, cum prouiſio Eccleſiæ vacantis ad ipſum recidiſſet, Ioanni alias Ianiſlao Archidiacono Gnezneñ, Polono natione & genere Nobili de Domo Kotvvicz probatæ induſtriæ Viro, tunc in Auinione præſenti, & quem Boriſlaus Archiepiſcopus Gnezneñ, pro bene gerendis & expediendis rebus ſuæ promocionis, in ſuis tenebat obſequijs. &c.

¶ Thámże był záraz poświecon od Piotrá Kárdynała Biſkupá Hoſtyeńſkiego w Awiniey/ potym ſie do Polſki obrocił/ wdzięcznie od wßyſtkich był witan/ y ſpokoynie ná tey Stolicy pieć Lat y trzydzieści mießkáiąc/ láty y pracámi náthárgniony / wpadł wniemoc / ſpráwiwßy ſie Chwalebnymi Swiatośćiámi/ we Dworze Arcybiſkupiem w Leczycy/ plenus bonorum operum, & magnus Reipublicæ & Eccleſiæ amator & defenſor, obijt Anno Domini 1341. w Gnieźnie pochowan.

Ten wiele Srebrá Kośćielnego záwieść kazał ná Chećiny / vſłyßawßy o Woynie Władyſłáwá Lokietká z Krzyżaki/ á gdy ſie pothym vćißyłá oná nieprzyiaźń/ málo mu go wrocono/ wßákoż pewna ſumme ná káżdy Rok w Zupie náznáczono y zápiſano mu od Krolá / áby inßego dał ták wiele nárobić iáko mu go wiele niedoſtáwało/ á ſummy było náznáczoney ſto grzywien pláſkich großy. Ten w Krákowie Władyſłáwá Lokietká Kuiáwſkie Kśiąże y z Zoną iego Jádwigą ná Kroleſtwo pomázał / y oboie Koronował / w Roku 1320. w niedźiele dwudziestego dniá Styczniá/ przy Janie Mußkáćie Krákowſkim y Domáráćie Poznáńſkim Biſkupiech.

Tenże potym w Roku 1334. dźień świetego Márká Ewánieliſty Koronował Synáiego Káźimierzá z żoną iego Anną/ przy bytnośći Biſkupow/ Janá Krákowſkiego / Máćieiá Włocławſkiego / Janá Poznáńſkiego/ y Stephánа Lubuceń.

Tenże przefrymárczył dwie Wśi Leßczno y Nagorzyce/ zá Leßczno wźiął w źiemi Leczyckiey od Floryaná ktory ſie piſał de Kraſnowo wieś Grocholice w źiemi Leczyckiey/ á w Sieráds: Korytkowo cũ cõſenſu Wladislai Regis.

¶ Tenże fundował y zmurował Klaßtor Zakonnikom Reguły świetego Dominiká/ ktore zową Prædicatorum we Zninie/ ktory ku czći Janá świetego Chrzćićielá poświećił/ ktory hoynie nádał/ po nim náſtał Jaroſław z domu Boguryá. O tym piſał Janicius Poeta te Wierße.

Boriſlaus obit, Clemens cape, dixit, Ouile
Ianiſlae tui cum titulis Domini.
Excepit reducem Patriæ fauor, ob quod & illam
Ille vir in numeris extulit officijs.

Andrzeiá Krzyckiego opowieda Káthálog y pámieć ludzka nieśie Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem. Ten naprzod był Kánclerzem Krolowey Bárbáry y Sekretarzem Krolá Zygmuntá. Potym był Biſkupem Przemyſkiem/ potym Biſkupem Płockiem / ten Kośćioł ſpalony od gromu zmurował támże w Płocku/ áż potym był wźiet ná Areybiſkupſtwo. Ten wielce był pożytecznym R. P. y Kośćiołowi Bożemu / quam contra Lutheranos hæreſes & alias peſtes cum ope, tum opera, tum inuicto calamo egregiæ tutatus eſt. Nie był ná Arcybiſkupſtwie dwu lat ſpełná / vmárł w Krákowie dźieśiątego dniá Máiá w dźień Bożego Wſtąpienia/ o 10 godźinie/ máiąc wieku pięćdźieśiąt lat y cztery. Był wźiet po Máćieiu Drzewickiem/ w roku 1535. Vmárł w roku 1537. Po nim zoſtał Jan Latálſki z domu Prawdźicz. O tymże piſał Janicius Poetá te Wierße.

Omnia ſolus erat Cricius, quem ſorsq; Deusq;
Certabant ſummis vincere muneribus.

Sors tandem indoluit quod erat contempta ſub illo,
Maturamq; virum ſuſtulit ante diem.

¶ Był to miłośnik wielki ludźi vczonych / y temu Jániciuſowi nákłádał do Włoch ná náukę / przeco ten Wierſ napiſał.

Heu, quæ reſtituent miſero mihi ſæcula talem.

Ciáło iego leży w Gnieźnie / o ktorym powieda Epitáphium. Reuerẽdo in Chriſto Patri Domino Andreæ Cricio Archiepiſcopi Gneznenſi, & incomparabili viro, de religione atq; R:P: benè merito multiſq; naturæ & ingenij dotibus inſigniter prædito, poſtremum hoc pietatis munus ab amicis, chariſsimam illius memoriam retineñ poſitum, mortuus Anno vt ſupra.

¶ Ten był poiednał Cesárzá Ferdynándá Czeſkiego Krolá z Janem Krolem Węgierſkiem. Wiele Kśiąg pámięći wieczney godnych nápiſał y pożytecznych Rzeczypoſpolitey y Kośćiołowi Bożemu / then w Pułtowſku Biſkupem Płockim będąc Dwor naprawił. &c.

Piotr Brát Henrychá wyżſzey pomienionego był Stároſta Pyzdrſkiem y Koniñſkim / od ktorego idą Dłuſcy / z ktorych wieku mego był Mężem znáczným y vczonym Mikołay Dłuſki ſyn Andrzeiow / po śmierci Piotrá Zborowſkiego Woiewody y Stároſty Krákowſkie° był Surrogatorem. &c. O rozrodzeniu Przodkow ie° czytaleś ßerzey w Gniazdźie Cnoty.

Kotwicowie w Wielkiey Polßczę y w Krákowſkim Woiewodztwie byli wieku mego ludźie znáczni / był ieden Koniußym Krolá Zygmuntá / ktorego Corká była zá Bránickim Stároſtą Niepołomſkim / o ktoryme ś czytał pod Gryffem.

O Janie Kromno Kotwicu y Kromerá czytay Liſt 542. w Kśiegách dwudźieſtych czwartych.

W Wielkiey Polßczę wiele Domow znáczných tego Kleynotu vżywa / táko Zgorſcy / Hemindowſcy / Wilkowſcy / Wryßkolſcy / Grodliñſcy / Gołyczcy y Miedźirzecza / Wężykowſcy / z ktorych wieku mego był Lukaß w Grodźie Krákowſkim Adoleſcens Nobilis. &c.

W Pułtowſku Epitáphium ná Grobie wſpomina Máćieiá Káleckiego tymi ſłowy. Reuerendus Dominus Matias Kaleczki, Cantor Ploceñ, Præpoſitus Pułtouieñ, Canonicus Wilneñ, Parochus Macouieñ, Secretarius Regius, Vir ſingulari erudicione, humanitate, munificentia, in ſuos & egenos, vixit Annis 78. menſibus octo, diebus totidem, obiit penultima Decembris Anno 1576.

O Kleynocie Sámſon / ktorego w Wielkiey Polßczę wiele Rycerſtwá vżywa / wßákoż z kąd przyniesion / ábo zá co nádan / wiedźieć o tym niemoge / vżywáią go.

Dom Kokálewſkich / w Wielkiey Polßczę ſtárodawny y záſłużony Rzeczypoſpolitey / w Gnieźnie wſpomina Epitáphium Janá tymi ſłowy. Ioannes Kokalevvski, Gneznen, Poznanien, Pułtouien Canonicus, viuens ſuo cadaueri poſuit, Anno 1554.

Tamże y te Wierße. (pultum,
Arma virũ quã vis monſtrant hic eſſe ſe-
Crudele non eſt ſtẽma parentis hoc eſt

Sædulus, Clemens, magnanimus pietate, benignus,
Virtute insignis, progeniæq; fuit.

Ac obdormiuit in Domino magno sui desiderio, apud suos relictus Anno Domini 1565. die octo Martij ætatis suæ 75.

Tegoż potym Synowiec był Kánonikiem támże/ w Roku 1584.

Dom Máślowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ był ieden podstharościem Wieluńskim wieku mego/ drugi był Poborcą.

Dom Kośickich w Wielkiey Polszcze stárodawny.

Dom Járomierskich támże stárodawny.

Dom Zakrzewskich támże stárodawny.

¶ Thegoż Herbu vżywał Wáwrzyniec Loiecki Kánthor Przemyski Maż vczony/ był Artium & Philosophiæ Magister, promocyey Krákowskiey wláśce Anny Krolowey/ ktoremu wychowáńcá swego Janá Zalińskiego/ Synà Káśtellaná Gdańskiego iákoś pod Rożą czytał/ do náuki zlecił.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Jezierza/

ten mieni zdawnego czásu być z Fámiliey Krucygierow/ o ktho-rychś wyższey czytał/ ktorzy thu z Włoch ábo z Francyey przyszli z Wikbálinem na pierwszym Arcybiskupem Gnieznieńskim/ pothym iáko y Pobożánie złączywszysie z Domem Korwinow/ do tego Ptaká przyszli/ kthorego ná Krzyżu vżywáio w Polu Czerwonym Czarnego.

¶ Thego Kleynotu wiele Domow znáczných w Mázowszu/ iáko Dom Szymánowskich stárodawny.

Dom Drozdowskich támże rozrodzony.

Dom Szczycińskich támże stárodawny y rozrodzony.

Czarny Niemierzá był Hetmánem nád ludźmi Rycerskiemi w Rusi tego Herbu.

Zelázowie w Ráwskim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

¶ Inszych wiele Domow znáczných w roznych Woiewodztwách/ o ktorych przeszerokość Krolestwá wiedzieć niemoge.

O Kleynocie Korwin/ ktory z kad á iáko dawno do Polski przyniesion/ o thymeś iuż czytał pod Slepowronem/ co zá Przodkowie tey Fámiliey/ iákiey zacnośći bywáli.

Tu w Polßcze iákiey zacnośći/ iákie° záwołánia/ iákiey ozdoby Dom Kochánowskich/ samego Janá Jmie/ dáleko o tym znáć dawa/ z Greckimi/ z Láćińskimi Poety/ ktore on wiek stáry zá naprzednieyße liczył/ porownał/ w náßym Polskim iezyku przed nim nigdy/ á po nim trudno o tákiego coby z nim porownáć miał. Piße śię z Cżarnego Lásá/ w Sedom: Woiewo.

Jest inßych bráćiey iego Stryecżnych ludźi godnych kilká/ Vrzędy Ziemskie ná sobie mieli/ w spráwách Rycerskich biegłymi bywáli/ ták Przodkowie ich iáko y ći wieku náßego.

Dom Málácżyńskich támże w Sedomierskim Woiewodz.

Páwłowscy w Lubelskim Woiewodztwie.

Młodniczcy w Ráwskim Powiećie.

W Ciechanowskim Bieńkowscy Domy stárodawne.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

Tego kleynotu wiele w Oświećimskim powiećie y ná Slasku Rycerstwá vżywa/ A osobliwie pámieći y stawy godny Máż Andreas Patricius Nidecki, Præpositus Warszauień, Archidiaconus Wilneń, Custos Cleceń, Cracouień, Sendomirień, Pultouień, Canonicus, S. S. R. M. Vir doctrina insignis, Orator clarissimus, Jáko tho wiele znácżnych scriptow iego pożythecżnych ták Kośćiołowi Bożemu/ iáko y Rzeczypospolitey opowieda/ thego vrodźiłá Páwłowska z Domu Leliwá/ Biskupá Chełmunieckiego Siostrá.

Bernat Brát iego Parochus in Nidek/ Máż tákże vżony y przyklądny Káplan.

Wieprzewscy tegoż Herbu vżywáli zdawná/ iáko to List opowieda Wáclawá Kśiożećiá Opáwskiego y Rátyborskiego/ w roku 1467. pisany/ ten Wieprz wieku náßego kupił Piotr Myßkowski Biskup Krákowski Synowcom swoim.

¶ Inßych Domow wiele ktorych ia znáć y wiedźieć niemoge.

O kleynocie Saszor:

ktory tu przyniesion z Niemiec/druzy mienia z Wegier/wßákoż z kadkolwiek iest/ thu w Polßczże wiele á znáczných ludźi tego Herbu było y záſłużonych Rzeczypospolitey. Ták to mienia / áby ieden z Kśiążecego narodu máiąc krzywdę od Brátá / zdrowiemu zá tho odiął/ zá co potym był ták pokáran/ że mu odmieniono Herb/nosił Orłá Czerwone° w polu białym bez głowy / potym iego Potomſtwo iuż ſie obroćiło wſtan drobnieyßy/znáczniе ſie záſługowáli Ceſárzowi/ná mieyſce głowy dano mu Gwiazdę. A ták obaczywßy własność Herbu / czytáć będźieß o Przodkách tákże o Potomſtwie/ktore ia znáć y wiedźieć onim mogę.

W Ráwſkiem Woiewodztwie było wiele Mężow znáczných tey Fámiliey/ ktorzy ſie piſali de Rogow / iáko zá Pánowánia Jágiełłá Krolá/ Olbiegá wſpomina Mężem znáczným/ kthory mieyſce Hetmáńſkie v Witoldá ſprawował/ then potym miał Synà N. Káßtellanem Ráwſkim/ piſał ſie de Rogow/ trzymał ku temu Rogowu Kálinie/ Olßę/ Ráwice/ Bronowice/ Rápoty/Wągry/ Mroge. Potym Potomſtwo iego ſchodząc bez narodu Męſkiey płci / Corki rozniosły wiele tych Wſi w rożne Domy/ od niektorych zoſtáli Rogowſcy. Thych iest Dom rozrodzony / był wieku mego Stániſław Rogowſki Komornikiem v Krolá Stephánà/ nie wielkiey vrody/ ále ſercá mężnego/ ná wßyſtkich expedycyách przy Krolu w Moſkwi bywáiąc/ pilnym y znáczným ſie pokazał / pode Pſkowem v ßturmu/ pod Wielkiemi Lukámi/ pod Pieczárámi / wiele á mężnie ſobie poczynał/ Wieźnie wodźił.

Tenże z Koryckiem Towárzyßem ſwym Turowlę przez moc w niewielkim poczćie wźieli.

¶ Kiedy Chwoſtá y Mieſſoiedá Hołowy pod Pſkowem Rothá Bieláwſkiego gromiłá/ y Pießy lud Wybránowſkiego / w they potrzebie mężnie ſobie poczynał/ dwoch więźniow znáczných przywiodł/ w wielu inßych potrzebách/ o czym potym ná ſwym mieyſcu czytáć będźieß/ bywał.

Dom Saßowſkich w Zatorſkiem y Oświećimſkim Powiećiech ſtárodawny/miedzy ktorymi wiele Mężow záſłużonych R. P. bywáło.

Dom Pálczewſkich iedne yże znimi dźielnice ſtárodawny/był Stániſław Pálczewſki czás długi Podſtároſćiem Krákowſkim y Burgrábią/ ten zmłodych Lat ſwoich w Cudzych Ziemiách ſpráwámi ſie Rycerſkimi báwił/ zoſtáwił Potomſtwo.

Dom Gieraltowſkich iedná dźielnicá z thymi pomienionymi Domy/znáczny y zdawnà záſłużony Rzeczypospolitey.

Dom Barſkich w Wielkiey Polßczże ſtárodawny y znáczny.

Dom Chobienickich ſtárodawny y znáczny był/ wßákoż iuż Potomſtwá męſkiey płći nie zſtáło/ ieden to Dom był z Barſkiemi / było do tych Chobienic dwádźieśćiá Wſi / ktorych część wyniosłá Białłaglowá w Dom Broniewſkich/ z ktorych ieden był Podkomorzym Poznáńſkim / iegoż Corká byłá zá Krzyßtophem Miekickim.

Był Dobrogost Chobienicki Kánonikiem Poznáńskim / ktorego ciáło leży w Pieniánách.

Járogniewscy támże w tym Kráiu z nimi iedney dźielnice y Kościáná.

Kelbowscy támże Dom stárodawny y znáczny.

Ligoczcy Dom stárodawny.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/iedni go używáio tákiem kßtałtem/drudzy bez Gwiazdy.

O kleynocie Sternberk / ktory tu przyniesion z Czech/ iáko to wspomina Długoß tymi słowy. Stemberk cuius insigne Stella aurea, de octo Cornibus, in Campo Celestino in Bohemia mansionem & ex inde ortum habens, & in Austria, á quibus etiam ea arma defereñ orti sunt. &c.

¶ A o thego początku w Czeskiey Kronice pißе tymi słowy. In Morauia, ingressu Tartarorum, cum Rex Bohemiæ Venceslaus se in Castris & tutis locis continebat, Tartari per omnem Morauiam libere grasati vno & amplius mense, tam incendijs quam cedibus & varijs cruciatibus nemine restitente, statua iuxta Holomuniecz habeñ: Dux vnus Tartarorum apud suos tam genere quam armis vir magni præcij, cum paucis suis ad menia incaucius progressus á Militibus Morauiæ captus, suis eum deserentibus, captiuatori eius ob virtutis insigne Stella pro armis & Castrum Stemberk vel Sternberk á Venceslao Rege donata. Cuius captiuitas dum in Castris diuulgata, magnus rumor & eiulatus de captiuitate tanti ducis coortus, quod ab Olomucijs exaudiebatur, cuius captiuitatem dum nec terroribus & aliorum captiuorum relacioneefficere valuissent, desertoribus eius & sui corporis custodibus, Olomuceñ traditis, ab Olomuniecz discedunt, & septimis Castris in Hungariã perueniũt, illam flãmis & incẽdijs pessundãt. &c

¶ W polßcze tego Kleynotu nie wiele Rycerstwá/ tylko so Stemberkowie w Sędomierstim Woiewodztwie.

Epitaphium w Krákowie opowieda ná Zamku

Vmbra & genere & virtute Nobilis Domini Magistri Olsneñ de Stemberg, sacrarum literrarum doctoris, huius Ecclesiæ Canonici, vitam functi Anno Domini 1527. Prima Septembris.

Gorscy w Mázowßu y Wárßáwy Dom rozrodzony.

Wolscy támże y Wárßáwy Dom stárodawny.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie kotficzu

Wtorym/ktory tákże przyniesion z ślosktá/vżywa Polá Czerwone° w biallym.

☞ Dowodnie tho Listy Domu tego opowiedáią/ iż tu przyßli w the Kráie zá Pánowánia Władysłáwá Jágiellá Polskiego Krolá/ á naprzod sobie kupili máietność w Sosnowicách/ktora y w tym wieku trzymáią/ wyßli z Kśięstwá Ráćiborskiego/ gdźie ießcze y w tym wieku thá Fámilia iest/ trzymáią Miástecżko Láznice y Wieś rzeczono Wierzch/ zowa sie tákże táko y w tym Kráiu thym nazwiskiem Strzalámi. Drugie thámże zowa Chmielikámi/ á tho było nazwisko z tod przyßło przodkowi ich/ że miał Głowe kedźierzáwa/ ále tegoż Kleynotu vżywáią/ y własni so Strzałowie.

¶ Trzeći w Bytomskim Kśięstwie/ gdźie niedawnych cżásow był ieden Sedźiem w onym Kśięstwie/potym y Syn iego/ á zowa ie Silhánámi/ dla krzywego pátrzánia/ á záwße sie tám tákiego wzroku rodzą.

¶ Ten ktory tu był záiechał do Krolestwá Polskiego/okázuią to Listy/ że był mężem godnym y wspráwách rycerskich bieglym/ dla cże° Krol z ziemie go puścić niekazał/co Aktá y List ten opowiedáią tymi słowy. Nos Ioannes de Sprovva Iudex, & Zauisius de Olesznicza, Subiudex terræ Sendomirien, Generales, vniuersis cupimus fore notum quibus expedit, præsentium per tenorem, quia Sereniſsimus Princeps & Dominus Dominus Wladyslaus Rex Poloniæ, noster Dominus gracioſus, nolens Nobilem Petrum Strzała in Sosnovvicze Hæredem de Regno suo dimittere, sed illum volens pro suo terrigena habere, commutationem quam idem Petrus fecerat cum Nobili Nicolao dicto Strzyz de Radoce de ducatu Osvvieczimen, pro Villa sua dicta Sosnovvicza, quam per modum commutacionis prædicto Nicolao pro Villa dicta Radoce dare debebat, coram nobis & corã Iudicio suæ Mageſtatis, cũ alijs Dominis præsidebamus in Noua Ciuitate, prohibuit, interdixit, quod nullo modo transiret ad effectum, in hibendo etiam nobis, ne fideiusores, qui pro huiusmodi commutacione quoque cauebant Nicolao memorato pro iam dicto Petro indicañ, nec quiſq; iudicium ipsius auderit iudicare. Quia & nos fecimus iuxta præceptũ suæ Mageſtatis ſtrictiſsimum, harum quibus in teſtimonium noſtra præsentibus Sigilla sunt appensa. Actum & Datum in Noua Ciuitate Corczyn, Domino noſtro Rege pro tunc ibidem exiſteñ, Feria Secunda proxima in Octaua Aſsumptionis Mariæ Virginis, Anno Domini 1419.

¶ Ten Piotr Strzała máiąc tákaś niechęć do Kśiożećiá swego Konrádá/ to mu oddawał surowie/ thák áż sie stáral Kśiąże ná ostátek z nim o przyiaźń/ bo mu był silen z przyiaćioły swymi/ ktorych miał wiele w Polßcze ludźi możnych/ o ktorychći ten List powie/ ktorego maß ten sens. Nos Sẽdiuogius de Ostrorog Poznanien, & Nicolaus de Michałovv Sendomirien, Nicolaus de Oporovv Lancicien, Pallatini, Schich Strachvvicz, Hanus Lodlavv, Scholtes Hugvvicz, arbitri arbitratores & amicabiles compoſitores inter partes infra ſcriptas, videlicet Illuſtrem Principem Dominũ Conradum Album de Cozle ex vna, & Magnificum Dominum Zbigneum de Brzezie Marſzałkum Regni Poloniæ, qui nomine Fratrum suorum nobilium Strzały dictorum, prefati Ducis Conradi Terrigenarum egit, fecit &

composuit parte ex altera, &c. &c. Videlicet quod præfatus Dominus Dux debet & tenebitur præfatis Nobilibus Strzały, posseſionem reſtituere bonorum & posseſionum ipſorum ſub ipſo duce contentorum, realiter & cũ effectu & iure renuntiare. &c,&c. Tunc aũt dictus Dominus Dux præfatis Nobilibus de bonis, posseſionibus iam dictis, tenetur reſtituere omnia percepta & leuata. Captiui vero per dictos Nobiles Strzały detenti debent liberi eſse & dimitti, & ſine aliquo pacto relaxari, ſpoliſs & aliſs rebus á præfatis captiuis, per ipſos Nobiles Strzały, receptis duntaxat pro ſe reſeruatis, & etiam præfatos Nobiles pro pœna & ſolucione interfectorum debet ſolutos dimittere, nec ad aliquam pœnam aſtringere, nec non ad alia que ibi perpetrarunt, præfato Domino Duci & ſuis erunt debiti & aſtricti. Nos itaq; præſati arbitri arbitratores & amicabiles compoſitores, Nobilibus Strzały de amplius facieñ ſiue atemptañ, querelis, gueris, & litibus, vel aliquo alio modo occaſione dictorum bonorum & posseſionum contra dictum Dominum ducem & ſuos perpetuum imponimus ſilentium, prædictum Dominũ ducem minimè debent impediri, pro quibus omnibus Nobilibus Strzały, ad quos præfata bona & posseſiones de iure ſpectare videntur, extat fideiuſor prædictus Dominus Zbigneus de Brzezie Marſzałcus Regni, hæc rata, grata teneri, ſub fide & honore, Datũ in Niepołomice ipſo die Beatæ Helizabetæ Viduæ, Anno Domini 1421.

¶ Tego pomienionego Konrádá Kśiąże/ták byli przymuśili ći Strzałowie do iednánia / że ich ßukáć muśiał ſam z tym / záſtopili mu w mieyſcu táiemnym kiedy iechał do Folwárku/ ktorych gdy ſtraż Kśiążeca ábo ßpiegowie poſtrzegli/ Kśiążeciu znáć dáli / on pretko ná Koń wpadßy viechał od ſług y od wozá/Strzałá woźnicy biczyſko złamawßy kazał go polowice wetknąć mu w piotrowa/ y thák ná koniá wſadźić / á iechác zá Pánem kazał/y to mu powiedźieć/że go wrychle ták ná koniá wſadze iáko y ćiebie. On zá tym gdy go to doßło/y on przeſtrách/czynił ſtáránie pilne áby był przeſpieczen od ták czułego nieprzyiaćielá. A gdy ſie z nim poiednał / ſtárał ſie oń áby przyiechał do máietnośći ſwey ktoro mu odeymował pierwey / to mu potym y przydáwał/ ále iákoś wyżßey czytał/Krol Jágiełło puścić go też z źiemie ſwey niechćiał.

W roku 1478. Mikołáiá Strzałe wſpomina Liſt Claræ Tumbæ, że był dał ſto czerwonych złotych do Konwentu chcąc mieć Brácтwo z Zakonniki/y tám potym ná ſłużbie miłego Bogá żywotá dokonał.

Jerzego Strzałe wſpominái Kśiegi Ziemſkie Krákowſkie/kiedy czynił opráwę żenie ſwey ná Soſnowicách / wiánował dwieśćie grzywien/ y ták wiele przywiánku / á te miánuie Bárbárę Corke Mikołaiá Słupſkiego/ to było w Roku 1464.

Janá Strzałe wſpomina Liſt vgodny / ktorym ſie iednał z Jánuſzem Kśiążećiem Opáwſkim zá ſługi ſwoie Roku 1482.

Jároßá Strzałe wſpominái Liſty po Czeſku piſane / gdy trzymał vgodę z Sleżaki/ w Roku 1543.

Jan Strzałá zá pámięći ludzkiey był Podſtárośćiem Krákowſkim/ zá Kmity/ ktorego był ſyn Michał Strzałá Stároſtá Tyßowiecki y Kráyczy Krolá Auguſthá / Miał zá ſobą Wielopolſkę z Domu Stáry Koń z Fraucymeru/ktora potym byłá zá Laßczem Podkomorzym Belſkim/ y Stároſtą Chełmſkim.

Piotr Sthrzałá / Syn Janow Wthory / był wieku mego Burgrábio Krákowſkim y Poborcą/ Máż Rzeczypoſpolitey záſłużony/ zoſtáwił z Debińſką z Domu Ráwá Potomſtwo.

Jeronim Brát tegoż Piotrá / kthory trzymał dźiałem Beńczyn/zoſtáwił z Táßycką Synà Jároßá/ktory w Cudzych Kráinách ná ſpráwách Ryce-

wách Rycerſkich zmłodoſći ſie báwił / miał potym zá ſobą Debińſką Podſędką Krákowſkiego Corkę.

¶ Tego Herbu oprocz Strzałow w Polſzcze niewiem áby inſzy Dom ktory vżywáć miał.

¶ Inſzych Domow wiele zacnych w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Wárnia / ták Długoſz piſze / że był nádan Forti & Heroico Viro Rák rzeczonemu / ták to chcą / że w Węgrzech miałby być nádan / wſzákoż iáko dawno / niemáſz o tym nic pewnego / tylko Proclama Nouum otrzymał / gdy v Wárni Fortis Heroici Viri operā Publice okázował w roku 1444.

Od thego Mężá idą Gnoińſcy / Dom znáczny / ktory z Meſtwá y z innych poczćiwych ſpraw wielkie Imie w Polſzcze y miedzy inſzymi narody nieſie / zwano Przodki ich Noſalámi.

Pámieć nieſie ludzka Janá Mężá ſławnego / ktory był zoſtáwił tylko iednego Synā Przecławá / ktory był Stároſtą Nowego Miáſtá Korczyná / ten zoſtáwił ſynow oſmi.

Mikołáiá / ktory był Hetmánem Nadwornym / poiman był v Bukowiny / zoſtáwił ſynow pięć / trzey młodo vmárli / tylko dwá żywi zoſtali / Stánisław y Jákub / ktorzy mieli Piaſki v Nowego Miáſthá / y inſze Wſi przyległe. Stánisław zoſtáwił ſynā Janá y Corkę Bárbárę Stráſzowa / był to Mąż godny y dobrze zá ſłużony Rzeczypoſpolitey / był czás długi Podſtároſcim Nowomieyſkim.

Jákub Brát iego był tákże Mężem znáczným / zoſthawił z Secygniewſką ſynā Janá / Mężá znáczného / w ſpráwách Rzeczypoſpolitey bieglego / od ktorego tákże zoſtáło Potomſtwo.

Lempárt ſyn wtory Stároſty Nowomieyſkiego był Obozným Koronnym / Mąż ſławny / miał ſynow dwu / Lenarthá y Andrzeiá / ktory zoſtáwił z Bobolanką Potomſtwo.

Lenart trzeći Rotmiſtrz ſławny y Mąż wielki w Węgrzech zginął / mężnie z nieprzyiáćioły czyniąc.

Przecław ſyn Czwarty Stároſty Nowomieyſkiego Mąż był znáczny y zá ſłużony Rzeczypo: miał ſynow oſm / Janá ſzeſć ſterilis.

Stánisłáwá Mężá znáczného / zoſtáwił dwu ſynow / Adáma / miał zá ſobą Oraczewſką / ſzeſć ſterilis, y Krzyſztophá.

Krzyſztoph trzeći ſyn Przecławow / Mąż ſławny / w Węgrzech ná ſpráwách Rycerſkich ſie báwiąc / ſzeſcia wielkiego vżywał / nieprzyiáćioły mężnie gromił / niemáiąc thylko ſześć á trzydźieſći Koni / cztery ſtá Háydukow poimał / y wiele znáczných zaſług iego pámięći godnych / zoſtáwił był ſynow cztyrech / wſzákoż wſzyſcy zeſzli ſteriles, żon niemieli / druzy iáko Krzyſztoph Mąż znáczny / ktorego był náiechał Ferens Vmieńſki do wieżienia wźiął.

¶ Dwie Corce zoſtáły / kthore w Domy Obce máietność wnioſły nie-

mała/ Jádwigá Sieneńſka Káßtellanká Zarnowſka/ y Bárbárá Chycka.

Andrzey ſyn Przecławow czwarty/ Stároſtá Nowomieyſki/ y Burgrábiá Krákowſki/ ßczedł ſterilis.

Przecław Syn Piaty wyżßey pomienionego Przecławá/ Stároſtá Wyſocki/ ten był zoſtáwił ſynow pięć/ dwá zmárli młodo.

Piotr Podkomorzym Mielnickiem w Litwie/ nie zoſtháwił potomſtwá.

Krzyßtoph był Trukczáßzym Krolá Auguſtá.

Przecław Dworzáninem tegoż pomienionego Krolá/ Mężowie znáczni.

Mikołay ßoſthy Syn Przecławow ßczedł ſterilis/ Piotr y Zygmunt.

Dom Lekßyckich z tymiż Gnoińſkimi iedney dźielnice/ znáczni z meſtwá wrowney ſławie.

Zarzeckich Dom tákże ſtárodawny y znáczny/ iedneyże dźielnice zwyżßey pomienionymi.

¶ O inßych Domiech wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Brá-

bia/ ktorego vżywáli Przodkowie Białłych miedzy trzemá Gorámi ná Zołtym Polu/ z ktorym Przodek przyßedł z Czech/ iáko Długoß opowieda tymi ſłowy. Genus de Baronibus ex Bohemia ortum ducens, vti modernis temporibus Roſconum præclara Familia viget & habetur, ex qua hic in Poloniam nonnulli deuenieñ in terrã Siradieñ prope opidum Piotrkovv in iure Vola, à qua Familia quæ illud hodierno tempore vocatur Grabina Vola, & demum in Maſouia Familiam ſuam numeroſam propagauerunt.

W Kátálogu wſpomina Broniſłáwá Archidyakoná Gnieźnieńſkiego/ y Fáktorá wßyſtkiego Arcybiſkupſtwá/ zá Janá Kropidłá Arcybiſkupá/ potym y zá Henryká z Kśiożąt Legnickich/ w Roku 1300. y 4.

Wieku mego było Domow wiele możnych tey Fámiliey/ iáko naprzod Grábiowie w Sierádzkim y w Lubelſkim Woiewodztwách.

Pſuczcy z Pſućiná wyßli/ w Chełmſkiey Ziemi w Ruśi/ y w Płockim Woiewodztwie.

Lipſcy w Bełſkim Woiewodztwie/ z ktorych Swietoſław był Mężem wſpráwách Rzeczypoſpolitey biegłym/ był Podſtároſćim Bełſkim/ ſa Lipſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom znáczny.

Skáßowſcy Dom ſtarodawny/ znáczmie záſłużony/ w Zmodźi máią máietność nábyto y opátrzenie od Krolá Zygmuntá Auguſtá.

Gościmińſcy w Ciechanowſkim powiecie dom ſtárodawny.

Dom Arćiechowſkich ſtárodawny y znáczny/ ná Podláßu

máią y w Wárßewſkiem/Dom rozrodzony.

Swierkowſcy w Zakroczymſkiem Powiećie Dom ſtárodawny y rozrodzony/z ktorego był ieden wieku mego Kánonikiem Płockiem.

Wißeńſcy Jálbrzykowie ná Podláßu Dom w Drohickiem Powiećie znáczny/był Andrzey Piſarzem Grockiem Brańſkiem. Fábian Brát iego przy Vchániſkiem Arcybiſkupie ſłużył Dworzániſka.

Dobrogowſcy z tymiż iedne dźielnice máią w Bełſkim Woiewodztwie.

Czárnowſcy od Wárßáwy Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Jálbrzykowſcy w Zebrowſkiem powiećie dom rozrodzony.

Dom Kroczewſkich w Zakroczymſkiem Powiećie ſtárodawny/y znáczńie bywáli Przodkowie R. P. záſłużeni/Kánonikiem był ieden Przemyſkiem/drugi był Kuchmiſtrzem v Krolá Zygmuntá Auguſtá/ná chlebie Rycerſkiem wiele znáczných odeßło Mężow pod Sokołem/ieden wieku mego zábit w Moſkwi.

Szczypierſkich Dom támże w Zakroczymſkiem Powiećie ſtárodawny.

Swieżewſkich Dom w Mázowßu rozrodzony/y wiele inßych.

☞ Noßa drudzy Troie Grábie tákiem kßtałtem/iáko w Rusi Dom Choćimierſkich znáczny. Był Woyćiech Choćimierſki wieku moiego Mężem ſławnym/Rothy wodźił/w potrzebách z nimi bywał zá pánowánia Krolá Stephána w Moſkwi/máio v Rohátyná máietność/drudzy ná Podolu v Kámieńcá.

O Kleynocie Brochwicz/ktory przyniesion z Niemiec/tego vżywáia w białym polu Czerwonego.

Sobkowie Fámilia dawna y znáczna w Polßcze/vżywáio Jeleniá z Korona/náßy ták/iáko Woiewodztwo Lubelſkie/inßy vżywáio bez Korony.

J Dom tho był wieku moiego tych Sobkow znáczny/piſali ſie de Suleiow. Wſpomina Liſt Krolá Zygmuntá w roku 1544. w Domu Koryćieńſkich/kiedy Woyćiech Koryćieńſki Stároſtá Przedecki ſkupował Mikołáiá/Stániſłáwá/Chrzyßtophá Sobki z Zamku Solcá/ktory przed tym przodkowie ich w ſummie trzymáli zá znáczne zaſługi od dziádá Zygmuntá Krolá.

Wieku moiego byli dwá Brácia/ieden Stároſta Márßáwſkim/od ktorego tylko dwie Corce zoſtáły/Rádźiwiłowa Podczáßyna Litewſka/y Ciołkowa ná Zelechowie/ktore wielko máietność w te domy pomienione wniosły. Drugi był Káſtellanem Sedomierſkiem y Podſtárbiem Koronnym/ktorego zoſtáli trzey Synowie/y Corki/Sienieńſka/y Droiewſka Podkomorzyna Przemyſka.

☞ Ci záſie co vżywáia Jeleniá przez Korony/ieſt ich wiele Domow znáczných/iáko ná Podgorzu Wiktorowie Dom znáczny.

Woiakowscy támże w Krákowskiem Woiewodztwie/ y w Przemyskiey źiemi máio.

Kaczcy z Krákowskiego Woiewodztwá od Cźchowá/ z ktorych Ostáfiy był Mężem znácznym/Cźopowe/pobory/w Prusiech y w Rusi trzymał.

Potomscy támże Dom znáczny/Grábánowie/Szalowscy/Dobrociescy/ Brußkowscy támże/y inßych wiele w onym kráiu.

W Wielkiey Polßcze Dom Páleckich znáczny y záßłużony Rzeczypospolitey/ Jáko był Philip/ ktory ßcześć sterilis/ trzymał ná Páłukách máietność.

Seweryn/ktory ná Kuiáwách wźiął dźiał/był Maż znáczny y vczony/ w cudzych źiemiách z młodości śie schował.

Sebestyan/ktorego vrodźiłá Zebrzydowska/ iákoś czytał pod Rádwanem/ktory trzymał máietność ná Kráinie/zostáwił z Orzelska z domu Driá alias Motyná Potomstwo/Maż znácznie R. P. záßłużony.

¶ O inßych Domiech tám w onym kráiu prze dáleko ść wiedźieć pewnie nie mogę/ktorych iest wiele/y tákże w inßych Woiewodztwách.

O kleynocie Korzbok/ktory przyniesion z ślaská/ nośili trzy Kárpie złote w polu białem/bywáli ludźie záwße możni y záßłużeni R. p. Jáko Dom Rybieńskich/ ktorzy so własni Korzbokowie. Wspomina w Krákowie Epitaphium ná Zamku w Kościele wielkim Janá Korzboká tymi słowy. Reuerendus Dominus Ioannes Korzbok de Witkouo, Decanus Gnezneń, Scholasticus Ploceń, Canonicus Cracouień, singularis studiosorũ Patronus, obdormiuit in Domino, Anno 1573. Die secunda Augusti, ætatis suæ 80. Ten do Akkádemiey Krákowskiey fundował tyśiąc złotych.

¶ We Włocławiu wspomina Epitaphium Piotrá tymi słowy. Hic iacet Venerabilis Dominus Petrus de Korzbok Canonicus Wladislauień, obiit anno 1500.

Záyglicowie tegoż Herbu vżywáią/ktorzy przyßli z Ślaská do Polski/ iáko Jan w Rus. był Mężem vczonym/ we Lwowie mießkał/ Syn iego Dángiel w Krákowie poiął Alánconowe dawney Fámiliey y znáczney w mieśćie onym.

Piotr drugi Záyglicz/w Lublinie miał máietność/y tám potomstwo zostáwił/wßákoż ći wßyscy mieyscich Praw vżywáli/ Händlámi y Szynki śie niektorzy báwili/co contra ius Nobilitatis Polonicæ.

¶ O inßych Domiech przeßerokość Krolestwá wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Krupek/ktory tu przyniesion z Niemiec ex Franconia, przez Piotrá Kruczberká. Tomu potym náßy per corruptionem sermonis, odmienili/á názwáli Krupkiem/áż sie y po ten wiek potomstwo iego Krupkámi zowie.

Od tego Piotrá ták sie Potomstwo rozrodziło/ Naprzod/

Jerzy Krupká miał Synà Páwlá/ktory y Zygmuntá Pierwßego/tákże y v Augustá Krolow był Dworzánínem/ zostáwił dwie Corce. Annà/ktora byłá zá Mikoláiem Cikowskiem Káßtellanem Záwichoyskiem/ od tey byli oni dwá Senatorowie/Káßtellan Sadecki y Kaßtellan Biecki. Corki/Gieraltowska y Porebska w Kosowey w Zatorskiem powiećie/Trzećia zá Glińskiem z Cżußowá/od ktorey Glińscy.

Piotr Krupká z málego Ksiażá/nie miał Potomká męskiey płći/tylko zostáwił Corke z Bárbárą Kolkowną.

Janá brátá ich Trzećiego był Málcher Krupká/ktory z Mężykowną z Puczniewicż zostáwił syny/ Stánisłáwá y Mikoláiá/dwie Corce/Annę Stánisłáwá Morskiego żonę/y Konstáncyą/Pánnà ná ten czás.

J Thegoż Málcherá Krupki Synowiec rodzony Jan Krupka Syn Janow.

Erásmus Krupká Cżwarty Potomek Piotrow/ktory miał máietność w Sedomierskiey ziemi/zostáwił z Brzeska z domu Ciołek Synà Chrzyßtophá Krupke Dworzánínà Krolá Stephánà godnego/y z wielkiey vczćiwości iego y vkładności dobrze záchowálego Mężá.

Siostry Erásmego Krupki: Pierwßa byłá zá Szydłowieckiem/potym Wdowa zostawßy ßłá zá Korozweckiego/z ktorym miáłá dwie corce. Stárßa byłá zá Włodzisłáwskiem ábo Lánckoruńskiem z Brzezia/od ktorey Chrzyßtoph Káßthellan Málogoski/ y Hieronym Brat iego Lowczy Sedomierski/te po Włodzisłáwiu Włodzisłáwskimi á nie Lánckoruńskiemi zową.

Druga byłá zá Gnoińskiem Chrzyßtophem Mężem slawnym/ od ktorey był Olbrycht Gnoiński/ ßczędł sterilis, y Jádwigá Sieneńska Káßtellanká Zárnowska/druga Chicka.

Trzećia siostrá Erásmego Krupki byłá zá Fredrem w Przemyskiey ziemi/od ktorey Corká byłá zá Márchockiem z Jánußowic/ ieſt od niey Potomstwo.

Piaty Potomek Piotrá Krupki/od ktorego Konrad Krupká z Przecławic w Krákowskiem Woiewodztwie: Then zostáwił to Potomstwo.

Konratá Krupke z Przecławic Sekretarzá Krolewskiego/ Virũ de R.P. bene meritũ. Ten naprzod z Piotrem Zborowskim ktory vmárł Woiewoda Krakow: w Pruśtiem/y w Tureckiem Poselstwách znácznie sie zásłużył Krolowi Augustowi/co opowiedáią Listy z Pieczećiámi y podpiśem ręki iego/ná ktorych mu dawał stationes w Klaßtorzech/w Wo-

growieckiem

weckiem y Trzemeßeńſkiem/támże zaſługi iego wymienia tymi ſłowy. Habeñ quoq; rationem ſeruiciorum illius, quibus ſe nobis in duabus Legacionibus, altera quidem in terris Pruſsiæ, & altera ad imperatorem Turcarum circa Magnificum Petrum â Zborovv Palatinum Sendomirieñ, Stobniceñ, Camieneceñ Capitaneum noſtrum exiſtens, reddidit commendatum. Datum Warſſauiæ, die 15 Menſis Marcij, anno 1 5 7 1. Regni vero noſtri Quadrageſimo Secundo.

Henrykowi Krolowi/tákże potym Krolowi Stephánowi/ o czym Liſt świadczy podpiſany/ w roku 1 5 7 7. reko Krolewſka/ ná ktorym mu po śmierći Márká Stádnickiego ze Zmigrodá dał w Woiewodztwie Ruſkiem te dźierżáwy/Rádźinice/Jáczwiegi/y Kornice/ wśi/ z ich właſnośćiámi. Drugie po tymże Stádnickiem w ziemi Krákowſkiey/ iáko Miturza/Siechowa/Bukowino/Brzozowa/Skálnik/Deßnice/ Jáwor/y Woytoſtwá w tychże wśiách z ich właſnośćiámi.

¶ Tegoż Krolá Liſt drugi temuż Konradowi Krupce opowieda nádánie wśi ná Kuiáwách po śmierći Mikołáiá Latálſkiego w Woiewodztwie Brzeſkiem/Swietoſłáwice/Siárnowo/y Skośino. Data ná Seymie wálnym w Warßáwie/roku 1 5 7 8. 28 Dniá Miesiecá Styczniá. Ten Konrad miał zá ſobą Philipowſką z Siekluki/ Hieronymá Mężá ſławnego Corkę/z ktorą zoſtáwił potomſtwo.

Hieronym Krupká z Przecławic/Brát Konradá tego/miał zá ſobą Niewiárowſką z domu Pułkozá/z ktorą tylko iedną Corkę zoſtáwił.

Ludwik Trzeći Brát ich Młodźieńcem vmárł.

Siostry ich/Jádwigá Szczepanowſka/Anná Czurylowa/ potym byłá zá Bernátem Czepielewſkiem. Káthárzyná zá Woyćiechem Kowalewſkiem. Zuzánná zá Sthániſłáwem Drocheckiem. Hálßká zá Janem Gliñſkiem. &c. &c.

O Kleynocie Helth/ ktory tu przyniesion z Niemiec z Norembergu/ Ten ma być Białła Strefá ná Czarnym polu/ ná ktorey Czerwona Strzałá/w Helmie Czarna Głowá Ogárowá.

Zeiphred y Melchiſedech Heltowie byli to ludźie możni/ ktorzy zſobą wielkie ſkárby byli do Polſki przywieźli/ bywáli ná Dworzech Krolow/Ceſarzow Rzymſkich ná poſługách/ieſt ich Potomſtwo w Polßcze.

¶ Tychże Heltow Potomek żeńſkiey płći byłá Białłagłowá znáczna/ktora porodźiłá dźiećyßе Koniecpolſkie/ Káßthellaná Roſperſkiego/ y Stároſtę Mieluńſkiego/o ktoryches pod Pobogiem czytał.

O kleynocie Bodulá / ktory

ma być trzy Lelie Białe w polu Błękitnym/ skąd przyniesion/ ábo zá co y komu nádan/ pewnego nic nie náyduie/ y ieśliby pothomstwo w tym wieku Przodkow onych ktorzy go vżywáli ieszcze było.

Káthálog opowieda według Janiciusa / Marćiná Arcybiskupem Gnieznieńskiem / álе Długoß piße iże go nie doßło/ ná mieysce iego dano Marćinowi z domu Strzemie/ wßákoż y ten vmárł w Bononiey nie doiechawßy ná te stolice. To było w roku 1279. Byli wźięći po Phílipie z domu Gozdáwá/ w roku 1278. Po nich obran Włostybor z domu Pomian. Ale o tym piſał Ianicius Poeta te wierße.

Munere Pontificis Monacho data Gneſna, ſed illi
Dum reddit infœlix Felſina buſta dedit.
Tam cito cur moreris Legum iuriſq; perite?
Non potes an Stygias vincere iure deas?

¶ Ná roznych Liśćiech nazwiſt od tego Herbu wielem Mężow znáczných widźiał/ gdźie præſentiam ich opowieda/ iáko naprzod w roku 1283. zá pánowánia Leßká Czarnego/ Pomśćiborá Bodule cũ Fratre dicto Nadbor. Dádźibogá Bodule Leßek tákże opowieda ná Liśćie Klaßtoru Sedomierſkiego/ w roku 1289.

¶ W tym wieku o potomſtwie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Morá:

ktory przyniesion z Niemiec / ma być Głową Murzyńſka zwiazána Czarną chuſtą po ſame rámie ná polu Czerwonym Czarna/ ktorey własność obaczywßy/ czytáć będźieß o Przodkách y wieku mego o potomſtwie ktore znáć y wiedźieć o nim mogę w ták ßerokim krolestwie.

¶ W Roku 1034. Wſpomina Káthálog Biſkupem Włocławſkim iednego tymi ſłowy. Venantius homo externus in locum Andreæ ſucceſſit. Vixit annis 21. Obiit anno 1055. in Parcaniæ, & ibidem tumulatus, moribus & genere Nobilis, de Familia quæ Caput hominis Nigrum defert, in cuius locum Andreas ſecundus ſucceſsit.

¶ Ták to niektorzy twierdzą/ żeby Polak ieden ſpráwámi Rycerſkiemi ſie báwiąc w źiemi ábo Krolestwie Porthugálſkiem / gdy z przyległemi ſąsiády ná iedney Inſule woyná ſie zácżełá/ á woyſká ſie ściągnęły. Pánowie oni niechcąc wielkiego krwie rozlania widźieć miedzy ſobą/ poſtánowili to/ áby on dał iednego z woyſká ſwego/ on tákże drugiego/ ktoryby z onych dwu wygrał/ ći ludźie mieli być pod mocą tego Krolá. Wyſłał Krol Portugálſki Polaká/ on drugi Murzyná. Gdy do ſiebie iecháli w Czełniech/ odepchnął Polak ſwoy ná ſtronę. Pytał Murzyn/ Czemus to vczynił? Powiedźiał: Coż mi po dwu/ doſyć będźie miał ná iednym ten co wygra. W tym

do śiebie skoczyli/ przemogł prętko Polak Murzyná/ vćiąwszy mu głowę przyniosł do Krolá swego. Zátym śie woyská rozięchały/ Rycerz od Krolá vdárowan/ y ten herb ná czásy wieczne do tego mu przydan. Wiele potomstwá iego w Polszcze w tym wieku/iáko Nietykszowie w Mázowszu dom stárodawny y znáczny.

Mieszkowscy támże w Mázowszu dom stárodawny.

Sławscy v Lomzy dom stárodawny. Sorcowie támże.

Grzymálowie támże. Kozubowie w Wárszáwskim Powiećie/ Domy wszytko rozrodzone. W Drogickim Powiećie bárzo wiele Rycerstwá tego herbu/ y w inszych krainách tákże.

O kleynocie Pogonia/ ktory ma być Ręká z Obłoku zbroyna/ Miecz goły trzyma ná żołtym polu.

Długoś ták pisze o nádániu iego tymi słowy. Clenodium aũt huiusmodi datum fuit primario Clementi de Claiovv, & Ioanni Diacono Canonico Cracouień, Nicolao Bielunka, Hungaris, & alijs Militibus, zá pánowánia Krolá Lodwiká.

Od tych pomienionych Przodkow wieku moiego było niemálo potomstwá w Krákowskim Woiewodztwie/ iáko Sudowie/ z tego domu wiele zásłużonych Mężow rozne Przywileie opowiedáią ná Liśćiech Andrzeiowskiego Klasztorá. Wspomina Sodá Woiewoda Sedomierskim w roku 1361. A wiele inszych mężow znáczných. Wieku mego w tymże Woiewodztwie było Potomstwo tych Sodow.

Wándzonowie w Krákowskim Woiewodztwie.

Vieyscy támże w Krákowskim dom rozrodzony.

Replińscy w Wolkowiskiem Powiećie w Ksiestwie Litewskim.

Hunorowscy w Wielkiey Polszcze/ ktorych potomstwo wieku mego we Srzedźie miásteczku Krolewskim w Poznáńskim woiewodztwie máietność mieli/ zwano ie Kámienicznymi że w Kámienicy mieszkáli.

Stánisław Hunorowski własny przodek ich/ bedąc człowiekiem możnym y náuczonym/ był Baccalareus Artium, fundował támże we Srzedźie dwie Kánonij/ ktorym y w tym wieku Potomstwo iego podawa Kápłany.

¶ O inszych Domiech wiedźieć nie mogę/ ácz ich iest w roznych Woiewodztwách niemálo.

Dkleynocie Przyrowá/ktory ma być Kopija z proporcem żoltem ná czerwonym polu.

Ten Kleynot nábyty w Niemcech ábo ná Slesku / w one bitwe fortunna z Niemcy ná polu przed Wrocławiem/ ktore w tym wieku Psiem Polem zowa. Był Przodek Herbu tego Miroslaus Miles Gregarius. Ták o nim świadczy Albertus Strepa, Gdy go naprzod w szyku postáwił Bolesław miedzy Slężaki/ktore klinem vßykował/niemogąc przerwáć piechoty Niemieckiey/ten naypierwßym będąc/ złożywßy Kopija/ naprzod sie przebił w posrzodek/zá ktorym on wßystek hufiec vßykowány wbieżał/ mężnie z Niemcy czyniąc/ mießáiąc ich. Gdy sie drugie woyská do nich przebijáły / Niemce potrwożyli / tyłu podáć musieli. Zá to hoynie ná wieczną pámięć vdárowan toż bronią ktorą wrotá do nieprzyiacielá otworzył. Od tegoż Rycerzá potomstwá wieku mego było wiele znácznego/iáko naprzod/

Dom Zawißow stárodawny y znáczny/z ktorych ieden wieku mego był Stároſta Liwſkim zá panowánia Krolá Augustá / Mąż dobrze Rzeczypospolitey y Krolowi zásłużony.

Dom Drwalewskich w Mázowßu stárodawny y znáczny.

Dom Goślińskich w Mázoweckim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony. Był N. wieku mego Kánonikiem Lwowskiem y plebanem Rypieńskiem.

¶ O inßych Domiech prze ßerokość Krolestwá wiedzieć nie mogłem.

Dkleynocie Topacz

ktorego vżywáli Przodkowie Sepiego Skrzydłá Czarnego y Nogi żoltey ná Czerwonym polu. Pisße Diugoß o Przodkách tymi słowy. Genus Hungaricum, quod Cazimirus Magnus ex Hungaria attraxerat propter eorũ militiã & virtutes, erant viri robusti, ad bella valeñ, á Slauis ortum duceñ.

¶ Wieku mego było wiele Domow znáczných tey fámiliey/iáko naprzod dom Kopyćieńskich w Rusi stárodawny y znáczny/ Mężowie sławni w thym Domu bywáli/byli dwá Bráćia rodzeni/ Stánisław y Ostáphiy/zostáwili potomstwo.

Dom Bludnickich támże stárodawny y znáczny.

Dom Wy-

Dom Występow támże stárodawny y znáczny/ byli wieku mego Jákub y Stánisław Mężowie wyborni/z Turki/y z Tátáry/z Wołochy w potrzebách znáczných bywáli/ z wielką sławą Domu swoiego/ byli wiáry Greckiey.

Dom Bydłowskich stárodawny y znáczny w onymże kráiu.

Dom Kurzewskich w Ráwskim Woiewodztwie stárodawny/ bywáli mężmi znáczným w spráwách Rycerskich.

Miedźwieczcy w Wielkiey Polszcze Dom stárodawny.

Borzynowscy w Sedomier: Woiewodz: dom stárodawny y znáczny.

Stroczkowscy támże w Sedomierskiem dom stárodawny.

Krypscy w Rusi/wspomina Epitaphium Piotrá Krypskiego v Bárnádynow w Sámborze.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/o ktorych ia wiedźieć nie moge.

O kleynocie Belthy / ktory

tu przyniesion do Polski z Morawy / máia być Białle w polu Czerwonym / ktorego własność obaczywszy/ czytáć będźieß o Przodkách y potomstwie ich/ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

Acz v nas tu w Polszcze dawno potomstwo Herbu tego iest znáczne y zásłużone R. P. ále prze niedbáłość Historykow zániedbáne y niewspominane áż po ten czás było. Wßákoż wieku mego był Dom Chochorowskich ná Podgorzu v Soczá / z ktorego dwá Adolescentes eximiæ virtutis ná imie Woyćiech y Jan/ Ktorzy sie Náukámi Wyzwolonymi báwiąc pomárli w Krákowie/ciáłá ich v świętego Fránćißká w Kościele leżą/nád ktorymi Choragiew y text iest nápisany.

Sniechowscy / ktorzy z tymiż Chochorowskimi iedneyże są dźielnice/y ták te Chochorowskie przed tym zwano/dom stárodawny.

¶ O inßych Domiech prze dáłekość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Bersten / ktory

tu przyniesion z Niemiec do Polski/máia być trzy Kołká Płużne żołte w pulu Czerwonym / ktorego własność obaczywßy/czytáć będźieß o Przodkách y o potomstwie ich/ o ktorym ia wiedźieć moge wieku swego.

¶ Od czásu dawnego iest tu w Polszcze ten Kleynot / ktorego Przodkowie byli znáczńie zásłużeni R. P. Wßákoż prze niedbáłość Historykow zániechány.

Był Dom Karniowskich znáczny w Sierádzkiem Woiewodztwie/w Powiećie Rádomskiem. Był Piotr Karniowski Podsędkiem oney źiemie/ człowiek vczony y zásłużony Rzeczypospolitey/ y báczńie pilny vrzędu swoiego.

Wierzchlińscy ná Slasku / z ktorych ieden był Rotmistrzem ná Połocku zá pánowánia Krolá Zygmuntá Augustá/gdy Połock wźięt od Moskwy w Roku 1563.

¶ O inßych Domiech wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Kizynek / ktory tu przyniesion z Slaská/ma być Trabá czarna/ ná niey Trzy Lelie Złote ná Czerwonym polu.

Bywáli tho ludzie znácznie zásłużeni w ziemi oney/Krsiożetom y Cesarzowi Kárłowi Piątemu. Potym sie przenioſł ieden z nich do Polski/ był iuż zá pámięći moiey Jan Kizynek/ Máż znáczny z biegłości w spráwách/y w zábiegłości porzadku y dobrego mienia/ od tego był syn tegoż imienia Jan/ktory tylko iedyną Corke zostáwił Annę/Máż dobrze záchowáły.

¶ O inßych Domiech ktoreby go vżywáć miáły niewiem.

O kleynocie rámułt

ktory tu przyniesion ze Fráncyey do Polski/ ma być pięć Roż Białych w polu Czerwonym. Tego przypátrzywßy sie własności/ czytháć będzieß o przodkách y o potomstwie ich / ktore ia w tym wieku znáć y wiedzieć o nim w ták ßerokim Krolestwie moge.

Bálduiná Fráncuzá Herbu tego opowieda Káthálog Biskupem Krußfickiem / kthory był wźiet po Paulinie Włochu z domu Ciołek/w roku 1128. Nie był tylko Rok/ y nie cáły/ vmárł/ w Krußficy pochowan/po nim nástał Swidrigierus z domu Grzymálá.

¶ Znácznie potym nie wspominaią Przodkow Herbu tego scripta żadne/tylko wieku mego były te Fámilie znáczne/iáko Naprzod/

¶ Rámułtowie ná Podgorzu ludzie Cnotliwi / był N. Rámułth Baccalareus Artium, ktory wiele pisał Gratulacię ná ziázdy ná Seymy/ vmárł roku 1580. Był drugi Plebanem w Cudzcu wieku mego.

Dom Czermieńskich stárodawny ná Podolu y w Krákowskim Woiewodztwie/ludzie Rycerscy.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie stárodawnym

Włoßek/ktory ma być dwá Miecżá w polu Czerwonym/Cztery Roże miedzy nimi Białe/ktorego własność obaczywßy/czytáć będzieß o Przodkách y o Potomstwie ich ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć moge.

¶ Márcelliná Włochá Káthálog opowieda Biskupem Krußfickiem/

w Roku 1015. Ktory żył ná Biskupstwie lat ośmnaśćie/vmárł Roku 1033. W Dźierznie pochowan. po nim nástał Venantius też Cudzoźiemiec z domu Głową Murzynową.

¶ Tego Kleynotu ná Podláśu Dom Włoßkow vżywał wieku mego/ był znáczny y możny/był ieden Podstárbiem Nadwornym Wielkie° Xięstwá Litewskiego.

¶ O inßych Domiech wiedźieć nie mogłem.

Tarczała kleynot thak rzeczony/ ktory tu przyniešion z Czech/ ma być Zoraw

Száry w Polu Zołtym / około ßyie dwie Gwiaźdźie w polách czarnych. Tego kleynotu drudzy vżywáią przez gwiazd/ o czym przypátrzywßy śie własności Herbu czytáć będźieß.

¶ Wzmiánki o Przodkách Herbu tego znáczney w żadnym scripćie Historykow dawnych náleść nie moge/á choćiażbyśmy też y o nich czytáli/ gdyż niedokładnie o nich wzmiánke czynią/trudno zapewne twierdźić.

¶ Wieku mego było potomstwo ktorzy tego Herbu vżywáli/Naprzod Gierkowie/ktorzy tu z Czech przyßli/iáko był Henrych ná Dworze Hrábiow Zgorki Mežem w spráwách domu ták możnego znáczným/ná ktorego głowie wßytkie Sekretá y inße spráwy wßytkie przełożone były / ktore wiernie/życźliwie/y z pochwałą Pánow onych odpráwował / skąd nie tylko od samych Pánow/ále od Obywátelow kráin onych był poważan.

Bártkowscy w Rádomskim Powiećie w Sierádzkiem Woiewodztwie Dom stárodawny y rozrodzony był wieku mego.

Rożnowscy támże w Rádomskim powiećie Dom stárożytny y rozrodzony był wieku mego.

☞ Cźáple ná Suchey Gáleźi vżywáią ná Slasku Kochczyccy/z tego domu mežowie bywáli dobrzy/iáko był Jan Kochczycki Mežem znáczným/ktory od Cesarzá Máximilianá był Posłem do Polakow in Interregno. Tego Mátke miał zá żoną Marćin Dźierzánowski z Domu Gozdáwá/w Helmie tákże Cźáplá y Serce w Pierzu Orlem.

¶ O inßych Domiech prze dáleką śc wiedźieć nie mogłem.

Klynot starodawny Dąbrowskich w Prusiech / iákieby nazwisko miał/ dostátecznie

wiedźieć nie moge/ tylko iest Pánná rozczoßána w ßáćie białley/ Korone ná głowie máiąc/we dwie Trąbie záraz trąbi/w polu Czerwonym/ Helm táki własnie iáki oto widźiß/ przyniesion z Prus z Inderlándu/ábo z dolnych Niemiec.

Był Kleynotu tego Hektor Dąbrowski/ ktorego wspomináią Przywileie y Metryká. Ten służąc Krolowi Káźimierzowi/ zá znáczne postugi otrzymał Stárostwo Radźińskie/ ktore áż do tego czásu trwa w domu Dąbrowskich/iest tá Dąbrowká wieś v Rádźiná/z ktorey śie piśą.

Ten to He-

§ Ten to Hektor miał dwoch Synow / Mikołáiá / ßczędl ſteriliter. Janá/ten był ßkárádźie od nieprzyiaćioł vśieczon v Choynicz/vległ miedzy trupy / potym był od ſwych náleźion y opátrzon / ták że pothym był dobrze zdrow y potomſtwo zoſtáwił. Naprzod Bártoßá/ktory w Wegrzech ná Rycerſkich ſprawách bedąc czás niemały / wiele á mężnie z káżdym nieprzyiaćielem w potrzebách czyniąc vmárł tamże.

Mikołay Syn Janow w Moſkwi zginął.

Jan Syn Janow był Woiewoda Chełmieńſkim/y Rádźińſkim Staroſtą/w wielkich ſprawách Krolá Páná ſwego y R. P. często ſię báwił / zoſtáwił ſynow dwu.

Heyk ábo Hugo Dabrowſki/ſyn tego Janá/Staroſtá Rádźińſki / z Kátárzyną Dźiałyńſką Woiewody Chełmieńſkiego Corką zoſtáwił ſynow ßeść/ Janá/ Mikołáiá/ Michálá/ Stánisłáwá/Andrzeiá/y Szczęſnego. Corek cztery/ Helżbietę Lichtyánową/Zophią/Káthárzynę/ y Mágdálenę.

Jan Brát tegoż Staroſty Rádźińſkiego zoſtáwił z Dźiałyńſką Corkę Helżbietę Konopácką. Potym z Gluchowſką ſynow pięć / z ktorych ieden młodo vmárł/y Corkę Mágdálenę.

§ O inßych Domiech przez dáleką ośc wiedźieć nie mogłem.

Kleynot ten w Prußiech nośili zdawną Luźiáńſcy / ktory ma być Zeby Rybie Białe w Polu Czerwonym / w Helmie tákże ná Skrzydle Sępiem ábo Orlim. Ten kleynot wyniesion z ziemie Myſnárſkiey.

Zdawną wielcy ludźie byli tey Fámiliey/ iáko wieku nie bárzo dawnego był ieden Woiewoda Chełmieńſkim Jan/ ktorego często Przywileie wſpomináią.

§ Tegoż Woiewody Corká porodźiłá dźiśieyßę Dobrowſkie/ Heykā Staroſtę Rádzyńſkiego/y Janá Brátá iego.

Fábian Luźiáńſki/ iáko to wſpominaio ſcriptá niektore y Káthálog/ był Biſkupem Allſperſkiem/bywáli to záwße ludźie tácy/ ktorzy wßeláko Cnotę á Prawdę nád wßytkie ſkárby ſobie przekłádáli.

§ W cym wieku od tych Luźiáńſkich iesli ieſt Potomſtwo własne/ wiedźieć nie mogę/ábo iesli ktora inßa Fámilia Kleynotu tego vżywa w tym tám Páńſtwie.

O kleynocie Dąb/

ktory tu z Czech zániesion/ ma być Drzewo żołte w polu Czarnym/ dwá Listy wzgore / Trzy Zoledzie tákiem kßtałtem iáko widziß thu wykonterfetowány.

Tego Kleynotu Mężowie w spráwách Rycerskich znáczni bywáli / o czym świadczą Napisy ná Grobiech w prádze/á pisali sie de Prożycie.

Jáko Prokop Zołądz de Prożycie był Hetmanem woyská prástiego / o ktorym w prádze ná grobie powieda Epitaphium pisane w te słowá.

Anno partus Virginei) 5) 8. Luce Saturnizante Diui Nicolai Festum, insignis ac strenuus Miles dominus Procopius Zołądz de Prozyczie, Dux Exercitus Pragen. &c. Letaliter peremptus, hic humo tumulatus est.

¶ Ten v Krolow Węgierskich ná służbách Rycerskich sie wychował/ iáko v Máthyaßá Krolá/v Wlátysłáwá/v Lodwiká/potym v Krolá Polskiego Zygmuntá pierwßego. Ten był poiał Corke Fráncbánká Ráyce Krákowskiego/z ktorą iechawßy do Czech zostáwiwßy potomstwo vmárł.

Zygmunt Zołądź Syn Prokopá pomienionego/ktory sie w Niemcech schował/y támże sie ożenił/miał zá sobą Háylerownę/z ktorą zostáwił syny.

Joáchimá/ktory w Woyßczę Węgierskim ná Tokáiu służył/ był Poruczníkiem Hetmáńskiem Ráytárskich koni iáko oni zową / przed tym ná morzu służył żołnierską Krolowi Hißpáńskiemu / był Chorążym ná Hormádzie/iezdził potym w poselstwie od Cesárza do Moskiewskie° Kniáźiá.

¶ Tenże iádąc w łowy z Krolem Duńskiem / skoczyli zá Wieprzem/ przyßli ná row ßeroki y gleboki/Zwierz przeskoczył row/ Zołądź zá nim ná koniu/obrocił názad zwierzá y vbił. Prosił go potym Krol o on koń áby mu go zá pieniądze nážyczył/zá coby go tylko śmiał zácenić. Ktory bacżąc chęć Krolewską do niego/zsiadł á dárował mu go záraz. Ktorego Krol oddárować kazał/do tego łáncuch z siebie ziąwßy/ y ßpadę od boku swego odpáßawßy/dárował.

Drugi syn Zygmuntow/ brát rodzony tego Joachimá Prokop / thámże przy Brácie żołnierską sie báwił ná Tokáiu / Mąż tákże sławy wielkiey miedzy ludźmi Rycerskimi.

¶ Tegoż Zygmuntá dwie Corce/iedną zá Jánußem á Funstain Doktorem y Rádnym pánem kśięstwá Olßtyńskiego/druga pánną ná ten czás.

¶ Siostrá rodzona tego pomienionego Zygmuntá była zá Mikołaiem Orzechowskiem/ktory sie pisał z Sierści/ był Podżupkiem Wielickiem.

Achlerowie w Krákowie Mießczánie tegoż Herbu vżywáią.

¶ Wiecey Potomstwá tego Herbu nieznam.

Dkleynocie Drzewicá: ktory ácz ieſt w Polßcze nábyty / wßákże Mężowi poſtronnego narodu / ktory v wśi ták rzeczoney z nieprzyiácioły wiele czynił / gdy był wyſłan od woyſká Xiążęcia Sierádzkiego naprzod wiedzac o ludźiách / ná ſtraż / á iż woyſko Litewſkie czyniąc wielkie ßkody ogniem y mieczem bárzo vbeſpieczniáło / Ten pomieniony Rycerz imieniem Archadus / lud on ſpráwiwßy ktory miał w poruczeniu ſwym / porá[illegible] ná głowe on Zagon Pogáńſki / gdźie ſie záiußyli dobrze ná oney oćiążoney łupem Litwie / dawßy znáć woyſku Polſkiemu á by mu ná pomoc przyćiągáli. Wiele potym Litwy poráżili / zá co vdárowan był znákiem tym ná wieczne cżáſy.

Było wiele Rycerſtwá wieku mego co tego Herbu vżywáli iáko Záiackowſcy od Piotrkowá Dom ſtárodawny y znáczny.

W Krákowſkim Woiewodztwie Dom Popláwſkich / z ktorego wieku mego był M. Popláwſki Mężem vczonym na Dworze Ceſarſkiem / Náuk Wyzwolonych w poſtronnych kráinách dokonawßy / cżás długi ſie potym báwił v Arcyxiążęcia / był Máż godny / y w rzeczách biegły ktore należáły Rzeczypoſpolitey.

Janowa Grußczyńſka tego Herbu y Domu była.

¶ O inßych Domiech prze ßerokość Krolestwá wiedzieć nie mogłem.

Dkleynocie Murdelio / ktory tu przyniesion z Kárwáckiey źiemie / vżywáli go przodkowie w polu czerwonym Mieśiacá żołtego y Krzyżá / pod ſpodkiem Gwiazdy. Przyßedł zá pánowánia Káźimierzá Jágiellowiczá Jerzy Murdelio / wiedzac o potrzebie ktora Krol pomieniony miał z Krzyżáki. Bedac wdzięczen przyiázdu iego / dał mu opátrzenie ná ſłoſkiey grámicy we wśi Młodáßynie Woytowſtwo / ſkąd go potym y potomſtwo iego Młodáſkimi názwano.

Ten potym Jerzy Murdelio zá pánowánia Krolá Olbráchtá / ná oney wóynie w Wołoßech ná Bukowinie zábit / zoſtáwił ſynow pięć Mężow wybornych / od ktorych ieden był wieku moiego Káſper Młodáſki Rotmiſtrzem y Stároſta Smeltyńſkim / dzierżawca Powentſkim. ic. Ten od początku práwie woyny z Inflanty tám ſie vſtáwicznie báwił / Rothy znáczne wodźił / w potrzebách z nimi wielkich bywał / mężnie nieprzyiácioły onych kráin gromiąc / pod Apſelem / Newlem / gdy im pod Liodenem ármate wźięto / Rotmiſtrzá Joan Benedyktá Szweckiego Krolowi Auguſtowi przywiodł. ¶ Tenże w roku 1568. Pod Smeltynem nie máiąc tylko oſmdźieśiąt koni / ßeść ſet Moſkwy ludu iezdnego á cztery ſtá pießych ná głowe porážił / y żywych ßeśćdźieśiąt do Stároſty Zmudzkiego Janá Chodkiewiczá ná ten cżás Hetmáná przywiodł / Zamek Smeltyn od Mo-

stwy wydárty wźiął/á kosztem swym mocno zábudowawszy/długo z niebespieczność̃ zdrowia swego bronił/rany y więźienie podeymował/żadney potrzeby przez wszytkie czásy nieomieszkiwáiąc/dokąd Stephan Krol Inflant nie dostał. ¶ Potym gdy Krol Stephan z Woyskiem do Mostwy wtárgnął/wszędy sobie mężnie z Roto poczynał/pod Połockiem/y w inszych/o czym w Historyey mieć będziesz.

¶ O inszych Domiech w tym Krolestwie wiedzieć nie mogłem.

Cielątkowa Herb dawny w

Polszcze/ále iáko iest nádan/ábo skąd przyniesion/ dostátecznie się wywiedzieć nie mogł/używáli Pułtoru Miesiącu ze trzemá Gwiazdámi/wszytko żołte ná polu błękitnym. Byli Cielątkowie ludzie Rycerscy ktorzy tego Herbu używáli/w tym wieku ieśli ich Potomstwo właśnie iest/ábo w ktorym kráiu/dowiedzieć się pewnie nie mogł/iedni powiedáli w Siedmierskim woiewodztwie o nich/drudzy w Ruskich kráinách/trzeći w ziemi Sierádzkiey.

O Kleynocie Dro-

gomier/ktory ma być Trzy Nogi zbroyne z Ostrogámi w polu czerwonym. Ten Kleynot nádał Bolesław Krzywousty Mężowi iednemu rzeczonemu Drogomier. Ktoremu gdy piąći synow w bitwie z Niemcy zábito/trzech ochromionych przywiosł przed Krolá/żáłosny z płáczem mowiąc: Żeć mię ći źli ludźie zágubili/ Syny moie z ktorymiměći służył pobili/trzechměći ieszcze żywych przywiosł/z káżdego wieczny żebrak ieśli thego sam iáko Pan báczny nieopátrzyłś. Pocieszywszy go Krol on waleczny/iemu y synom dał znáczne opátrzenie/y ten znák ná czásy wieczne z potomki ich/od ktorych wieku mego były Domy rozrodzone w Mázowszu. Naprzod Potrykowscy mężowie wielcy.

Romatowscy támże Dom rozrodzony/z ktorych ieden w Krákowskim Woiewodztwie Potomstwo zostáwił syny/y Corki Lutostáwska Pisarzowa Grocka Sadecka.

Sádowscy w Krákowskim Woiewodztwie.

Kikułowie w Prusiech w Kozłowie.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/ o ktorych przez dáleką wiedzieć nie mogłem.

O kleynocie Swierczek / ktory mienią áby przyniesion być miał z Greciey / nosili go Przodkowie w Polu Blekitnym / wieku moiego było wiele Domow co tego Herbu vżywáli / wßákoż o Przodkách ktoreby wspominać miał Historyk ktory dla iákich zasług / tego nie náyduie / tylko Długoß pißе o nich że bywáli pacifici.

V Swietey Troyce w Klaßtorze w Krákowie v Dominikanow iest kilká Grobow ná ktorych ten Herb wykonterfetowano / v Bárnádynow ná Stradomiu tákże ná Grobiech.

W Poznáńskiem Woiewodztwie Domow iest znáczných niemáło / iáko naprzod / Kßiewscy / Rádzewscy / Kráykowscy.

¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie dawnym w Polßczе Koth / ktorego zdawná Przodkowie vżywáli Szárego w żoltym przepáśániu ná Czerwonym Polu śiedzącego. Pißе o nim Długoß / że ma być Catus Marinus, skądby przyniesion ábo zá co nádan / niemogłem nic pewnego wiedźieć / tylko że w Polßczе bywáli ludźie znáczni Herbu tego.

W Vnia / ták iáko o tym Przywileie świadczą / ten Kleynot przyiął ná śie y ná dom swoy Woyśnár Wilkolewicz. W tym czásie iesli Potomstwo iego iest / y o tym wiedźieć niemoge.

Alba Luna kleynot stárodawny w Polßczе / ktory ma być Miesiąc Biały / ná nim Czarna Głowá Końska ná Polu Czarnym. Ten mienią áby przyniesion być miał z Włoch / ná then czás gdy Wiárá Chrześciáńska záczynáć śie w Polßczе poczełá / z tym Kleynotem Biskup naypierwßy do Krußfice przyiechał imieniem Lucidus / w roku 993. Vmárł w Dźierznie / pochowan w Kościele ktory sam był fundował / po nim nástał Laurentius / o ktorym pißе że też był cudzoźiemiec / ále był de humili stirpe. W tym wieku nie máß nic / y przed tym wzmiánki o potomstwie tey Fámiliey.

O kleynocie Helm dawnym w Polßczе. V żadnego Historyká nie náyduie wzmiánki o Przodkách / ámi wieku swego wiedźiećiem o potomstwie nie mogł / tylko Długoß wspomina Herb ten miedzy drugimi tymi słowy. HELM Domus seu Arma quæ vocatur HELM, Galeam habens hastiludialem pro insigni, ex qua prodeunt duo Cornua pecorina, ex quibus prodit etiam vna cauda pecorina.

Wßákoż nie widźiałem go nigdźiey ták / chybá dwá Listy źielone Debowe / á ná polu Czerwonym go vżywáli.

O kleynocie Wieszániec/ktory ma być pul Orłá Białłego y dwie Roży Białłe w polu Czerwonym. Ten Kleynot nádał był Kázimierz Wielki Niemierze y Pelce Synom swym/ktore był spłodził z Zydowką rzeczoną Hester/ wszákoż ći co im Herby nádano/ niezostáwiwszy potomstwá pogineli. W tym wieku niemáß ktoby go vżywał.

O Kleynocie Gryzymá/ alias Lupus, ktory ma być Trzy Liszki Białłe ná Czerwonym polu/ przyniesion z ślaską ábo z Niemiec/ w onym kráiu Domy wielkie y znáczne tego Herbu vżywáia. W one woyne v Grynewáldu w Woyszcze Niemieckiem były Chorągwie z tákim znákiem/ o czym niżey czytáć będzieß.

W Wielkiey Polszcze Domy sa znáczne ktorzy tego Herbu vżywáia/ iáko Dom Gostyńskich zdawná Rzeczypospolitey zásłużony/ y Krolom Pánom swym/ bywáli Senatory y Vrzędniki Ziemskimi.

Ná Dobrzyńskiey ziemi Dulscy vżywáia/ wszákoż tylko iednej Liszki.

I O inszych Domiech wiedzieć niemogłem.

O kleynocie Wierzbna/ktory z Slaská przyniesion do Wielkiey Polski/ vżywáli go Przodkowie białłych Leliy w polu Błękitnym/Słup ná Koronie Strzałá przezen. Wspomina Albertus Strepá tymi słowy iednego. Modico igitur post hoc interuallo temporis, Dominus Sendiuogius de Subino, associatis sibi quorundam procerum filijs: videlicet: Michaelis Comitis de Wierzbna, Ioannem Fratrem Iaskonis patruelem de Melstin. &c. &c. Iniuit Hungariam ad supplicandum Reginæ, vt Heduigim Filiam suam versus Poloniam in Reginam Poloniæ mitteret coronandam, offerens inobsides iuuenes prædictos. &c.

Wieku mego był Dom Rydzeńskich w Wielkiey Polszcze znáczny/ktorzy od tego Przodká początek swoy wiedli.

Támże w tym kráiu dom Páwłowskich stárodawny y znáczny. O inszych wiedzieć prze dáleko ść niemogłem.

O Kleynocie

O Kleynocie staro-dawnym Przyiaćiel/ o ktorym dostátecznie wiedźieć niemogłem skąd przyniesion/ tylko pisze Albertus Strepá/ wspominaiąc śmierć Henryká Xiążęćiá Sedomierskiego w Prusiech/ roku 1164. Tám opowieda przodká Herbu tego tymi słowy. Ibi Miroslaus vnus de Famulis Henrici Ducis, videns Dominum suum penè cecidisse in illo loco lutoso, de equo desiliens corpus domini sui viriliter defendens, telis obrutus cecidit: Fuit autem is de ea Familia qui se Amicos vocant, cuius Stemma Cor Hominis in patina, Sagitta transfixum.

Wieku mego w Płockim Woiewodztwie w Rácíaskim Powiećie był Dom rozrodzony Drakieńskich / w ktorym wiele Mężow znácznych y zásłużonych R. P. bywálo. Inszych Domow prze dálekość tey Fámiliey znáć nie mogę. Vżywáią drudzy Sercá ná ktorym Száchownicá ná Czerwonym Polu/ wszákoż áni o Przodkách/ áni o potomstwie wtym wieku wiedźieć mogę.

Groty trzy szare w Polu żołtym/ Herb w Polszcze stárodawny. Acz iest wiele Potomstwá Herbu tego w Polszcze/ wszákoż áni wiádomośći o nich/ áni znáiomośći z nimi miećiem niemogł/ tylko w Krákowie ná Vlicy Stolárskiey ná Kámienicy Założyney ten Kleynot znácznie był wykonterfetowány.

Szoki ná suchey galezi w polu Czerwonym zá Herb w niektorych Powiećiech vżywáią/ wszákoż ią áni o Przodkách áni o Potomstwie wieku swego wiedźiećiem niemogł.

Kurá białłego w polu Czerwonym/ ácz nie właśnie w Polszcze Dom wmieszkały vżywał/ wszákoż iż w Mieśćie przednieyszym Krákowie ná Zamku/ pod nim Epitaphium Mężá godnego opowieda/ opuśćićiem niechćiał ábym go wspomnieć niemiał. Był rodem z Dálmácyey cognomine Gallus, Vmárł Roku 1517. Jáko świadczy napis ná Grobie tymi słowy. Die quinta Iunij obiit Venerabilis Vir Dominus Bernardinus Gallus Dalmata, Anno vt supra.

Herbu takim kſtałtem podobnego Wrebom vżywa wiele Domow w Kśięstwie Pruſkiem/iáko Koſowie/w ktorym byli wieku moiego Mężowie znáczni y vczeni.

Oſtowſcy támże Dom znáczny y záſłużony Rzeczypoſpolitey Kśięſtwá onego. O inßych wiedżieć niemogłem.

Radźicż kleynot dawny w Polßcże/ ktory z Niemiec przyniesion / vżywáli Kothwy morſkiey/nád rogámi dwie gwiażdżie ná Czerwonym Polu. Jeśli potomſtwo w thym wieku ieſt w Polßcże/ wiedżiećiem nie mogł.

☞ Drudzy záśie vżywáli tákoweyże Kotwy Morſkiey bez Gwiazd/ á zwáli the Fámilia Stumberkowie od Kleynotu Stumberk / kthory nosili ná Czerwonym polu.

¶ O inßych Domiech w tym Kroleſtwie wiedżieć niemogłem.

O kleynocie Ibrydá vel Bonárowa / ktory tu przyniesion z Inderlándu/ co wſpomina Miechowitá tymi ſłowy. Euocatus eſt item á Wiſſenburgeñ in hoc Regnũ Vir inſignis Ioannes Bonerus Landanus &c. Et apud Diuæ memoriæ Kazimirũ Ioannem, Albertum, & Alexandrum Poloniæ Reges, in precio habitus eſt. &c.

Poſtquam vero Inuictiſsimus Sigiſmundus Princeps res tutandas ſuſcepit, tanto ſtudio R. P. ſæpius ſuſtinuit, vt haud infimum meriti gratiæq; locum apud Regem aſſequeretur. Tenże Iacobum & Fredericum, Andreamq; Fratres Poloniæ induxit.

¶ O tymże ná drugim mieyſcu tenże Hiſtoryk czyni wzmiánkę tymi ſłowy. Rex itaq; Ioannis Boneri Germani Viri optimi, & Sigiſmundi rebus á duodecim tunc ferme annis ſumma dexteritate ac ſtudio præfecti, facultatibus atq; conſilio vſus, ex Monetaria (vt vocant) officina, quam Bonerus argento prouidebat, ſimul & aliunde peccunijs collectis incredibili breuitate Rempub: propemodum lapſam reſtituit. Primis initijs bona multa pignore obſtricta ſoluto ære redemit, &c. O czym będzieß

czytáć przy opisaniu żywotá pomienionego Krolá.

Tychże Bonárow Potomká wspomina tenże Historyk Seweryná Bonára/ktory był poiął Bethmánownę Zophią / Corkę Seweryná Mežá bárzo bogátego/ktory z wielkiey żáłości/gdy mu Syn iedyny thegoż imienia vmárł/ácz był w leciech zeßły / żywotá dokończył / máiąc wieku 95 lat. Syn mu vmárł nona Octobris, on Dźiewkę dał zá Bonárá 23 thegoż Miesiącá/á sam potym vmárł 28. Pißę o nim Miechowitá tymi słowy/ że był inter Ciues tota Sarmatia insignior.

Tenże Seweryn miał z tą pomienioną Betmánowną Synow czterech/y Corkę iedną Zophią/ktora byłá zá Janem Fierleiem Woiewodą y Stárostą Krákowskim Generałem/od ktorey dźiśieyßy Káßtellan Biecki/y drudzy Bráćia iego/iákoś czytał pod Lewartem/vmárł Káßtellanem Sadeckiem.

Fráncißek Bonár był Sekretarzem Krolá Augustá/był máż godny y znácznie zásłużony R. P. Zostáwił Synά Andrzeiá/y drugich synow trzech á dwie Corce.

Jákub Bonár ten sie wyniosł z Polski ná Slásko.

Jan Bonár syn wyżßey pomienionego Seweryná był Káßtellanem Bieckiem y Wielkim Rządzcą Krákowskim / ten miał zá sobą Teczyńską/ktorą potym byłá zá Bárzym Woiewodą Krákowskim/po ktorey Kśiąż wßedł był w dom Bárzych/á od Bárzych do Teczyńskich ná zad/ potym do Myßkowskich.

Stánisław Bonár tego Janá brát rodzony/Stárostá Biecki/od wyżßey pomienioney Betmánowny/ktory miał zá sobą Jordanownę Spytká Káßtellaná Krákowskiego Corkę/ći wßyscy zeßli steriles.

Tenże Káßtellan Sadecki wyżßey pomieniony miał zá sobą Kościelecką/od ktorey zostáli dwá Synowie.

Seweryn Stárostá Ráßtyńśki/ktory miał zá sobą Wołowiczownę Káßtellaną Wileńskiego y Káne: W: X: L: Corkę/ktory sie wiele y znácznie zásługował Rzeczyposp. Do Moskwy kosztem niemálem iezdźił pod Pskow/był Stárosta Rábßtyńskim y Dobrzyckim.

Tegoż Brát rodzony Fryderyk Bonár/ od teyże Kościeleckiey/był Máż spokoyny/o żadne Dignitates ábo Vrzędy niedbał/żył celebs, nemini molestus, chybá iego psi Sárnam ábo Záiącom/y inßemu zwierzowi/Sokoli Káczkam,ić. Był Máż bárzo mysliwy. Ná tychże dwu ten Dom zásłużony Bonárow vstawa w Polßcze.

¶ O inßych Domiech niewiem w Polßcze ktoreby go vżywáć miały.

O kleynocie ktory

zowa z Wielkich Kończyk/przyniesion z Czech álbo z Morawy przez Mikołáiá Mnißká/ zá pánowánia Zygmunthá Pierwßego/ pisał sie z Wielkich Kończyc y z Ossownice. Te Wielkie Kończyce leżą od Kryßtaku pultory mile/ w ktorych iest Zamek murowány.

¶ Ten przedał pomieniony Mikołay Mnißek dla niechęci Cesarzá Ferdynándá przećiwko sobie. A gdy potym zá przyczyną Krolá Zygmuntá przyßedł do łáski Cesárskiey/ on wspomniawßy ná zasługi Przodkow iego/ tákże y samego/ listy zá nim do Krolá pisał/ zálecáiąc á przyczyniáiąc sie zá nim/ gdyż iuż był vmyśl swoy spuścił/ y osiádłości dostał chcąc sie w Polßcze báwić. Zá onym zálecením y ktemu zá godnością iego wziął go Krol do Komory swey zá naprzedmieyßego Podkomorzego/ ná tymże mieyscu był v Krolá Zygmuntá Wtorego/ z wielkimi Domy sie spowinowáćił/ o czym niżey czytáć będźieß. Vmárł Roku 1553. Ciáło iego leży w Krákowie ná Zamku/ o czym świadczy Epitaphium pisane w te słowá.

Hic sepultus iacet Strenuus ac Generosus Dominus Nicolaus Mnissek de Magna Konczice & Ossovvnicza hæres, Sereniſsimi Domini, Domini Sigiſmundi Auguſti Regis Poloniæ Succamerarius, Burgrabius Cracovieñ, Lukovieñ, Socalieñq; Capitaneus, Diem vltimum clauſit Craco: in Arce, agens annum 69. Die 22 Iunñ, anno Domini 1553. Herby nád nim/ Siedm Pior/ Koroná/ Ráwicz/ y Odrowąż.

Tenże zostáwił z Kámieniecka/ Corkę Woiewody Ruskiego y Hetmáná Koronnego/ trzech Synow y dwie Corce/ Helżbietę Stádnicką/ Bárbárę Fierleiową Woiewodzinę Krákowską.

Janá Mnißká/ Stároste Krásnostáwskiego/ miał zá sobą Fierleiownę z Domu Lewart Woiewody Krákowskiego Corkę/ z ktorą zostáwił synā Mikołáiá.

Jerzego/ ktory był zá pánowánia Zygmuntá Augustá Krayczem Koronnym y Stárostą Sánockiem/ zá pánowánia Krolá Stephánā Káßtellanem Rádomskim/ miał zá sobą Thárłownę Chorążankę Sędomierską/ z ktorą zostáwił potomstwo Syny y Corki.

Mikołay Trzeći Syn wyżßey pomienionego Mikołáiá/ Stárostá Lukowski/ ktory był w wielkiey łáſce Krolá Zygmuntá Augustá/ zostáwił z Dźialyńską potomstwo.

¶ Inßych Domow niemáß ktoreby tego Herbu vżywáć miały.

Ten kleynot przyniesion do Polski ex Ducatu Florentino / zá pánowánia Zygmuntá Augustá / przez Dominiká Alamænicgo, dawney á znáczney Fámiliey Asiestwá onego / o ktorey wzmiánke w scriptách swych czynio / Gwiczárdiná y Máczíaweli / Historycy Florentini.

Był Aluisius Alamæni Historicus & Præfectus Catherinæ de Medicis Reginæ Galiæ. &c. Ktorego Syn był tempore Henrici Regis Poloniæ, Maior domus Aule. &c. Brát iego Biskup Madzoneñ in Galia, Vir litteratus & exemplaris. &c. &c.

Wyżżey pomieniony Dominik Alamenni / ktory zá pánowánia Krolá Zygmuntá był inkorporowan do Korony / o czym List świadczy tymi słowy. Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. &c. Cum nobis non dubie constat Nobilem Dominicum Alamænni, Hæredem in Gavvronovv, ab eo tempore quo ex Repub: Ducatuq; Florentino, vbi patriam domiciliumq; habet discesit, hic in Regno nostro ita esse versatum itaq; se gessisse, & multorum eorũq; præcipuorum in Regno nostro hominũ gratiam beneuolentiamq; demereretur, cumq; & illud nos non prætereat ipsum progressum esse ex Nobili claraq; Alamænorum Familia, cuius splendor, & bene merita in R. P. ita sunt in illo Ducatu conspicua, vt multis attestationibus ea in re non sit opus: Nam & domi apud suos, & foris apud Reges Christianos, semper fuit estq; adhuc Familia hæc honoratissima, & in cõsilio publico, sententijs diceñ, deliberationibusq; rerum grauissimorum expedieñ, facile primum obtinuit obtinetq; locũ, quod rebus gestis illius Reipub: Historijsq; tam veteribus quam recẽtioris memoriæ facile comprobari potest. Præterea cum sit tantus eius in R. P. Regni nostri amor ac studiũ, vt omnem fere substantiam hæreditatemq; paternam, ex illa ipsa sua patria huc transtulerit, vbi & honeste iam possessionatus existit nactus hæreditatem terrestrem. Cuius nomine ipso iure nostro in omnes totius nobilitatis Regni libertates & prærogatiuas se incorporauit, & vxorem ex ordine Equestri in matrimonium induxit, ex qua susceptis iam Liberis, vná cum ipsa reliquum vitæ tempus hic trãsigere statuit. Dignum iudicamus, vt in eum id quod ipse & pro eo Senatores nostri de conferendo ei, videlicet, indigenatum regni huius à nobis diligenter petierunt, benigne liberaliterq; conferremus. Quamobrem nos cum Consiliarijs nostris in hoc Conuentu nobiscum congregatis propter rationes enumeratas, & quod alioqui alijsq; huc sese conferentibus, qui indigenæ ac terigenæ regni huius effecto in eodem domiciliũ fixerunt, posteroq; relinquerunt, cũ gratiam sæpius fecimus eundem Nobilem Dominicum Alamæni, ipsiusq; legitimam posteritatem vtriusq; sexus, propter fidem, virtutem, dexteritatem, generisq; splendorem, ex nũc in numerum subditorum nostrorum ascitum, non pro extraneo seu aduena, sed pro indigena, vt id cõmuniter loquimur, legittimo terrigena Regni huius habemus, & declaramus ac decernimus, volentes, ac præsentibus litteris nostris iubentes, vel ad quos ius honoris & dignitatis tam spiritualis quam secularis, ad quos solis in Regno nostro Nobilibus patet aditus, ipsisq; tanq;

veris legittimisq; nobilibus ex parentibus Nobilibus natis liber sit accessus. Quod vniuersis & singulis cuiuscunq; status ordinis, dignitatis, officijsq; hominibus subditisq; nostris, tam spiritualibus quam secularibus vbilibet locorum in Regno nostro existen, ad noticiam deducimus ac deductum esse volumus. In cuius rei fidem manu nostra subscripsimus & sigillū nostrum appendi iussimus. Datum in Conuentione Generali Regni nostri Lublinen die decima nona Maij, anno 1566. Regni vero nostri 37.

SIGISMVNDVS Augustus REX.

Był Stolnikiem Lubelskim zá pánowánia Krolá wyższey pomienionego/ pisał sie Hæres in Gáwronow / w Roku 1583. kupił Piotrkowice od Sthádnickiego Janá/ z Domu Srzeniáwá/ w Krákowskiem Woiewodztwie/ y inſze wśi/ miał Stárostwo Nowomieyskie w Mázowszu od Krolá Stephaná po Noskowskiem z Domu Ladá.

¶ Miał zá soba Fánuelowne Siostre rodzoną Stolniká Lubelskiego/ ktory był znáczným ná Dworze Krolá Stephaná/ z ktorą zostáwił potomstwo. Był to máż znáczńie zásłużony Krolom y R. P.

O Kleynocie Aychigier/ ktory tu przyniesion z Niemiec/ vżywáli Wiewiorki Czerwoney z Białym podczerewiem ná złotem polu wśpietey/ ktora też w Helmie miedzy dwiemá Rogámi ná Koronie tákże nosili. Z tym był przyiáchał Herbem Aychigier Zibuld zá pánowánia Zygmuntá pierwszego Krolá ktory w Rusi miał máietność / y támże sie ożenił.

Miał zá soba Máleczkowskiego Michálá Siostre / ktory potym był wielkim Rzańcá Krákowskim/ z ta zostáwił Synow dwu / Zybultá/ Aychigierá/ ktory támże w Rusi miał máietność / zostáwił z Zarzyńską z domu Maleczá potomstwo Syny y Corki. Był máż biegły w spráwách roznych / v Bohdaná Hospodárá Wołoskie° był w wielkiey łáſce.

Jerzy Aychigier brát rodzony Zybultow/ máż godny/ wielkiego záchowánia y miłośći ludzkiey/ o ktora sie przystoynie stáráć vmiał/ służąc Komornicza Krolowi Stephanowi/ ná znáczných posługách bywał/ do postronnych Krolow y Książąt w spráwách pilnych R. P. należących był sylan.

¶ Miał zá soba Kispeterowne Węgierke/ ktora vrodziłá Gáiewską z Domu Rolá/ á tá z Fraucymeru Krolowey Izábelle byłá wydána w Węgrzech zá pomienionego Kispetrá męża znáczńego y Dworzániná Krolowey.

Tym Aychigierom pomienionym/ gdy Pogáne ktorzy cześto one kráie náieżdżáią z inſza máietnośći znáczną Listy pobráli álbo popsowáli/ ktore z dawnych czásow zasługi Przodkow ich opowiedáły/ v Cesárzow Rzymskich: Augustyn brát ich Stryieczny będąc potym v Rudolphá Cesárzá przy rozmowie/ táko Máż zásłużony/ gdy vskarżáiąc sie to opowiedział: wźiowszy dobrą otuche/ táką nagrodę od pomienionego Cesárzá otrzymał/ co ten List dowodnie opowieda tymi słowy.

RVDOLPHVS

RVDOLPHVS Secũdus Diuina fauente clemencia, Electus Romanorũ Imperator ſemper Auguſtus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Croatiæ, Sclauoniæ, &c. Rex. Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, &c. Marchio Morauiæ. &c. Dux Lucemburgiæ, ac ſuperioris & inferioris Sileſiæ, Vitembergæ & Teckæ, Princeps Svveuiæ, Comes Habſpurgi, Tirolis, Feretis, Kiburgi, & Goritiæ, Landgrauius Alſatiæ, Marchio Sacri Romani imperij, Burgouiæ, ac ſuperioris & inferioris Luſatiæ, Dominus Marchiæ, Sclauoniæ, portus Naonis & Salinarum. &c. &c.

Fideli noſtro dilecto Auguſtino Aichingier, gratiam noſtram Cæſaream & omne bonum. Imperatoriæ ſublimitati noſtræ omnino cõuenire arbitramur, vt eos qui Nobis & Sacro Romano Imperio, Inclitæq; noſtræ Domui Auſtriæ, ſincera fide atq; obſeruantia dediti & addicti ſunt, fauore noſtro benigne proſequamur, debitiſq; honorum Præmijs, quibus poſteris etiam adſectanda virtutis atq; honeſtatis ſtudia calcar addatur clementer augeamus. Edocti igitur te ſupra dictum Auguſtinum Aichingier, præter eximiam vitæ ac morum honeſtatem, erga Nos & Sacrum Imperium, Sereniſsimamq; noſtram Auſtriæ Domum ita affectum eſſe, vt non modo comprobandæ ſinceræ fidei atq; deuotioni, nullo vnq; loco aut tempore defuturus videaris, ſed poſteros etiam tuos ad eandem bene merendi curam excitaturus ſis. His equidem rationibus ducti, prætermittere non potuimus, quin Cæſaream benignitatem noſtram inſigni aliquo beneficentiæ argumento, quod ad poſteros etiam tuos tranſiret, cognitam & teſtatam redderemus. Motu itaq; proprio, ex certa noſtra ſcientia, animo bene deliberato, ac de Cæſareæ poteſtatis noſtræ plenitudine, Te præfatum Auguſtinum, omneſq; & ſingulos Fratres germanos & patrueles, poſteros & deſcendentes veſtros legitimos vtriuſq; ſexus, natos & perpetuis deinceps temporibus naſcituros, non quod vobis quidquam ad veterem generis Nobilitatem addendũ putaremus, ſed vt in gratia propter merita tua vos apud nos eſſe teſtaremur, Teq; & omnes Fratres tuos patrueles, videlicet, Zybult & Georgiũ Aichingieros Fratres germanos in Polonia tunc moram gerentes, ad cætum, ſtatum, ordinẽ & gradum noſtrorũ & Sacri Romani Imperij Nobilium aſſumpſimus & aggregauimus: ſicuti vigore præſentium litterarũ, aſſumimus, & aggregamus, voſq; omnes iuxta qualitatem humanæ condicionis vere Nobiles tanquam de genere domo atq; agnatione Nobilium prognatos dicimus & teſtamur, atq; ab vniuerſis & ſingulis dici, nominari, haberi & reputari volumus, præſentiq; edicto noſtro Cæſareo ſerio decernimus, quod vos ſupra dicti Aichingieri cum vniuerſa prole & poſteritate veſtra legitima vtriuſq; ſexus, vbiq; locorum & terrarum, tam in iudicijs quam extra, in rebus ſpiritualibus & temporalibus, Eccleſiaſticis & prophanis quibuſcunq;, etiam ſi tales forent de quibus in præſentibus ſpecialis & expreſſa mentio fieri deberet, nec non in omnibus & ſingulis alijs actibus & exercitijs, vniuerſis & ſingulis honoribus, dignitatibus, officijs, iuribus, libertatibus, inſignibus, priuilegijs, præeminentijs, gratijs, beneficijs & indultis, vti, frui, potiri, & gaudere poſſitis & valeatis, quibus cæteri noſtri & ſacri Romani Imperij veri Nobiles vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, quomodolibet conſuetudine vel de iure.

Vt autem noſtrum hoc beneficium ſit ſolidum & abſolutum ad veteres Familiæ veſtræ imagines aliquas adderemus, & immunitates illis ac prærogatiuas quas ordo equeſtris apud nos habet donaremus. Idcirco vobis prædictis Aichingieris liberiſq; hæredibus, poſteris & deſcendentibus legitimis, maſculis & fœminis, natis, æternaq; deinceps ſerie naſcituris, Antiqua & gentilia armorum inſignia, non ſolum confirmanda & approbanda, ſed benigne etiam augenda & amplificanda duximus, ſicuti præſentium vigore con-

firmamus,

firmamus, approbamus, augemus & amplificamus, ac quatenus opus est eo quo sequitur modo denuo gestanda & conferenda clementer concedimus atq; elargimur, Scutum videlicet secundum latitudinem in duas æquales partes diuisum, quarum inferior nostro beneficio recens adiecta habeat quatuor lineas, à sinistra dextrorsum oblique ascendentes, ea colorum varietate distinctas, vt quæ extremam dextri lateris partem occupat nigri, secunda eidem cohercs, crocei siue aurei, Tertia rubei, Quarta vero, quæ extremum sinistræ partis locũ sibi vendicat, candidi siue argentei coloris existat. Superior aũt Scuti arca perpendiculariter iterum in duas partes æquales diuidatur, quarum sinistra crocei siue aurei coloris refferat gentilia familiæ vestræ insignia, Colliculum scilicet tricipitem viresccntem circa basim surgentem. Vnde prodire videatur Wlpes genuini coloris, ad dextrã cõuersa cauda atergo reflexa, pedibus anterioribus sursum porrectis ad saltum quasi cõposita: Dextra vero areæ illius pars rubea, quæ similiter nostra beneficentia recens accessit, contineat Turrim candidam, Porta inferius nigra, superius binis fenestris similiter nigris, circa fastigium opere pinnato insignem, Scuto loco clausæ, qua antehac maiores tuos vsos esse accepimus, imposita sit Galea aperta seu clatrata, Tornearíam quam vulgo dictitant, ornata Corona aurea, faleriscq; seu lacinijs, à sinistra rubeis & candidis siue argenteis, à dextra vero nigris & croceis siue aureis moliter circumfusis & defluentibus. E cuius vertice promineant binæ alæ, pinnis inuicem auersis conspicuæ, quarum sinistra inferius crocei siue aurei, superius nigri, dextra vero inferiore loco rubei, superiore candidi siue argenti coloris existat. Quæ suo complexu excipiant imaginem viri cataphracti, manum sinistram coxendici applicantis: Dextra autem sursum porrecta, Gladium strictum manubrio & pomo inaurato insignem sustinentis. Quemadmodum hæc omnia in medio præsentis nostri Diplomatis ob oculos posita, & suis coloribus rectius elaborata cõspiciuntur. Volentes ac serio decernẽtes, quod tu supradicte Augustine Aichingier cum Fratribus tuis supradictis & nominatis, liberi hæredes posteri & descendentes vestri legitimo federe coniugij orti, ac in infinitum orituri, masculi & fœminæ huiusmodi armorum & nobilitatis insignia, eo quo in superioribus habentur, modo perpetuis deinceps temporibus, in omnibus & singulis actibus, exercitijs & expeditionibus, tam serio quam ioco: in Torneamentis, hastiludijs, seu hastatorũ domicatiõibus equestribus vel pedestribus, in bellis, duellis, singularibus certaminibus, & quibuscunq; pugnis, eminus, cominus, in scutis, banderijs, vexilis, tentorijs, cœnotaphijs, sepulchris, parietibus, annulis, signatorijs, fenestris, lacunaribus, tapetibus, ostijs, sigillis, edificiis, supellectibus, tam in rebus spiritualibus, quam temporalibus & mixtis, in locis omnibus pro rei necessitate & voluntatis arbitrio, aliorum Nobilium armigerorum more, libere & absq; vllo impedimento habere, gestare & deferre, ac isdem quocunq; modo vti possitis & valeatis. Aptique sitis & idonei ad ineundas ac recipiendas omnes prærogatiuas, gratias, libertates, exemptiones, Feuda, iura, vacatiõnes á muneribus & oneribus quibuscunq;, realibus & personalibus, siue mixtis: ad vtendum quoq; singulis priuilegijs, quibus cæteri á nobis & Sacro Romano imperio huiusmodi

ornamentis insigniti & feudorum capaces atq; participes, vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, quomodolibet cõsuetudine vel de iure, omni cõtradictione ac impedimento cessantibus. Mandantes proinde vniuersis & singulis, Ecclesiasticis & Secularibus, Principibus, Electoribus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus Clientibus, Capitaneis, Vicedominis, Aduocatis, Præfectis, Procuratoribus, Officialibus, Quæstoribus, Ciuium Magistris, Iudicibus, Consulibus, Regum Heroaldis & Caduceatoribus, ac denicq; omnibus Nostris & Sacri Romani imperii subditis & fidelibus dilectis, cuiuscunq; status gradus ordinis conditionis & dignitatis extiterint, vt te sæpe nominatum Augustinum Aichingier, Fratresq; tuos prædictos, Zybultum & Georgium, liberosq;, posteros, hæredes, & descendentes vestros, legitimo thoro ortos, ac in infinitum orituros, omnibus & singulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, concessionibus & iuribus, præsenti nostro diplomate clementer concessis, eo quo in superioribus habetur, modo, pacifice, quiete, & sine omni prorsus impedimento, vti, frui, potiri, & gaudire sinant, atq; idipsum ab aliis fieri curent. Si quis autem præsens edictum nostrum ausu aliquo temerario transgredi & violare conatus fuerit, præter grauissimam nostram & Sacri imperii indignationem, Quinquaginta Marcarum auri puri mulctam, Fisco seu Ærario nostro Imperiali, & parti Læsæ ex æquo, omni spe veniæ sublata, soluendam se nouerit ipso facto incursurum. Harum testimonium litterarũ manu propria subscriptarum, & Cæsarei Sigilli nostri appensione munitarũ. Datum in Arce nostra Regia Pragæ, Die secunda Mensis Aprilis, Anno Domini 1577. Regnorum nostrorum Romani Secundo, Hungari Qninto, & Bohemiæ itidem Secundo.

RVDOLPHVS S: Imperator, &c.

☞ **Vmárł ten pomieniony Aichingier Augustyn/ w Roku 1582. Jáko to Epitaphium w Krákowie v świętey Troyce w Kośćiele opowieda pisane w te słowá ná Chorągwi.**

AVGVSTINO Aichingero Equiti Franciæ Orientalis à Facha, Viro multis præclaris virtutibus ornatissimo, & qui varias Regiones & hominum mores perlustrando, atq; Sepulchrum Christi Domini Dei nostri Hierozolimis visitando, præter Turcicæ, Græcæ, Latinæ, Polonicæ, & Walachiæ linguæ cognicionem, insignem rerum experientiam asequtus est, eãq; ob causam in Heroum, & postea in Summorũ Principũ aulis conuersus, magno semper in honore habitus est, ac tandem Deo sic volente, anno ætatis 48. Hic Cracouiæ vitam cum morte commutauit, anno salutis 1582. Die 15 Septembris, Hora noctis tertia. Cui Frater patruelis Georgius, vt apud posteros diuturna vigeret eius memoria, cum merore & lachrymis hoc monumentũ posuit. ¶ **Támże y wierſze ná Grobie nápisane w te słowá.**

Hac Aichingierus iacet Augustinus in æde
A Facha, è veteri sanguine Francus Eques.
Qui varias gentes iuuenis peragrauit & vrbes,
Viserat & Christi Sancta Sepulchra Dei.
Turcarum hinc linguæ Valachæq; idiomate norat,
Quaq; Latina loqui, & natio Græca solet.
Et qua Lachiade vtuntur, prudentia rerum
Illi multo vsu parta proinde fuit.
Mors rapit hunc, tandem Monimenta Georgius
Frater, cum multis erigit hæc lachrymis, &c.

O kleynocie / ktory

tylko Krómerum należy / ále coby zá proclama iego było / o tym wiedzieć nie mogę. Ten był nádan Marćinowi Kromerowi Mężowi wielkiey Náuki / y wßystkiey Fámiliey iego / od Zygmuntá Augustá / puł Orłá z rozßerzonymi Skrzydły / z wyćiągniona Szyią / w ktorego Wieniec zielony ná ßyi ná czerwonym puł polá. Cesarz tákże Ferdynánd przydał mu Herb ten ná dole / ktory z wieká dawnego należy Domowi Rákuskiemu / á w Helmie z Korony dwie Głowie Orle / o czym sam świadczy tenże Marćin w opisaniu Spraw polskich tymi słowy. Duorum (nimirum Gentiliorum Signorum) nomina non tenemus, ea sunt Albæ Aquilæ, anterior pars dimidia á capite cauda tenus, erecta, cum duabus Stellis atergo, & quinquæ Rosæ albæ in quincuncē collocatæ, vnde simul & ex gente Iastrzebecya ergo Maternum genus duco: Pater vero meus è Pierzchalia, & Osmorogia. Nihil autem vetat his nostrum quoq; adiungere, quo me vná cum Fratribus meis, & omni posteritate nostra optimus Rex Sigismundus Augustus ornauit, dimidiam Aquilam pectore tenus naturali colore, extensis alis, laurea Corona circa collum redimitam in rubro scuto in partibus. Cui Ferdinandus Romanorum Imperator electus, immortali memoria dignissimus, cum Legatione apud eum eiusdem Regis nomine, in septimum annum fungerer, Gentilicium Austriacæ Familiæ suæ Stemma, rubram in albo scuto teniam per transuersum ductam subdidit, & duo nigræ Imperialis Aquilæ capita Galeæ coronatæ superposuit. Cur autem minus liceat cuipiam à se parto, quam ab alijs relicto decore gaudere. &c.

Był to Mąż wielkiey náuki / á po Ozyußu Stánisłáwie / ktory był Kárdynałem y Biskupem Wármieńskiem / w náuce naprzednieyßy / zá ktorego żywotá był koadiutorem ná to Biskupstwo Wármieńskie / potym po iego śmierći Biskupem był támże. Ten opisał Polskie spráwy nád ine Historyki dostátecznie. Ná posługách znácznych K. p. bywał / od Krolá Zygmuntá Augustá w poselstwie ieżdżał / w roku 1547. Z Mikołáiem Rádźiwiłem Márßałkiem Litewskim ieździł w poselstwie do Kárłá Piątego Cesarzá / y do Brátá iego Ferdynándá Krolá Rzymskiego do Außpurku ná wielki Syem Rzeski / po oney wálney woynie / ná ktorey Kárzeł Cesarz poimał Kurfierstá Sáskiego / y Lándgráffá Háskiego / y támże ná ten czás Ksiożecy Titul dał ten Cesarz pomienionemu Rádźiwiłowi y potomstwu iego wiecznie. ¶ Tenże Marćin Kromer w roku 1548. po śmierći Zygmuntá Pierwßego ieździł w Poselstwie do Páwłá Trzećiego Papieżá tego imienią / z obediencyą od Zygmuntá Augustá Krolá.

¶ Potym od tegoż Krolá często ieździł w poselstwie do Cesarzá Ferdynándá / y przez śiedm lat mießkał przy nim nie odieżdżáiąc.

¶ Tenże ieździł z Janem Kostką Káßtellanem Gdańskim / ktory v Márł Woiewodą Sędomierskim / do Kostoku y do Lubcżánow w poselstwie / od pomienionego Krolá. ¶ Jeździł też ná Concilium Trydentskie / y wiele inßych posług iego pámięći godnych potym obaczyß.

¶ Bártoß Kromer brát iego rodzony mąż godny / ktory zostáwił Synā Sebestyana y trzy Corki.

O kleynocie Drogoslaw/ ktory tu przyniesion z Slaská/ vżywáia go potomstwo w Błękitnem Polu Białłego / ieśli puł Kolá/ ieśli puł Miesiacá / Strzałá ná wierzchu/ ieśt wiele Domow znácżnych w Wielkiey Polßcże/ iáko naprzod:

Bukowieckich Dom w Poznáńskiem Woiewodztwie stárodawny.

Herstopscy támże Dom stárodawny y znácżny.

Dabrowskich Dom támże stárodawny y znácżny.

Wieczkowscy támże Dom stárodawny.

Gorzycki Koßlá. Szrzemscy támże Dom stárodawny. Trußkowie w Prusiech y ná Slasku.

¶ Inßych Domow znácżnych wiele/ o ktorych ia przez dálekość wiedzieć nie moge.

O kleynocie Rátult ktorego vżywáli Przodkowie w Polu Czerwonem / Złothego puł pierśćieniá/ Krzyż w posrzodku: Diugoß go zowie Szeligá/ á opisuie go/ że ma być puł Miesiacá y Krzyż / iákoś wyżßey czytał/ wiele Domow ná Podgorzu tego Kleynotu vżywáło.

Był Dom Rátulthow znácżny / z ktorego sie pisali Przodkowie de Skrzydlna Comites, á te wspomina List Klaßtorá Czyryckiego/ dla tego/ że wiedli z Opátem práwo/ domagáiąc sie podawánia Plebaná we Wsi Swietego Janá Gorze/ to sie działo roku 1296. Czego sie wyrzekáli potym tymi słowy: Ego Zdislaus Comes & Ratuldus Fratres, renunciamus & cædimus ius Patronatus ex nunc, si quod habuimus vel habere nos contendimus in Ecclesia memorata &c. &c.

¶ To było przed Biskupem Mußkata / o czym pod Gryffem. Mieli trudność o Száfláry iuż zá pánowánia Kázimierzá Trzeciego Krolá tego Jmieniá/ w roku 1477. iáko wspomina Bielski tymi słowy: Mikolay Komorowski niektore Zamki ná Slosku pobrał / á swym ludem osadził/ przeciwko ktoremu Krol Jákubá Debieńskiego Woiewode Sedomierskiego Stároste Krákowskiego posłał/ ktory zá siedm Niedziel onych wßystkich Zamkow dostał/ to ieśt/ Bárwáldá/ ktory stłukł y z ziemia zrownał z

roſkazánia Krolewſkiego/Zywiec tákże w popioł obroćił/á Száfláry Márkowi Rátulthowi wrocono/ktory nań Práwá vkazał Krolowi. O tymże czytay v Miechowity ksiegi czwarte dowodnie. Szczędł Dom tych Rátultow/tylko zoſtálá Corká tego Márká/ktora poiał Jan Pieniożek Sędzia Krákowſki/Stároſtá Sadecki y Nowotárſki Dzierżawcá/po ktorey wźiał Skrzydlna/Száfláry/Zamki/y inſze włoſći do nich przyległe/ktore potomſtwo iego w tym wieku trzyma/iáko Jan Pieniążek Rotmiſtrz y Dzierżawcá Nowotárſki Száfláry/á Nykodym Brát iego Skrzydlna.

¶ Inſze Domy co tego Herbu vżywáią/pod Herbem Szeliga obaczyſz.

O kleynocie Demborok/ktory Krol Auguſt nádał Myśliwcowi ſwemu/ktory nálaſł Rogi Jelenie wroſłe w drzewo Debowe/ále ieśli ieſt Potomſtwo iego/o tym wiedźieć nie moge.

Tego Kleynotu vżywał Piotr Poſtolſki/ktory rozmáitych kráin ſpráwy y iezyki vmiał/był Máż biegły w ſpráwách ták Rycerſkich iáko y w inych potocżnych/ſłużąc Krolowi Stephánowi do opátrzenia przyſzedł/w Litwie ſię ożenił/ieśli Potomſtwo ma ábo nie/o tym niewiem/tu w te kráie z Slaſká przyſzedł.

Koniec Herbow Rycerſtwá Polſkiego/o ktorychem wiedźieć mogł.

O herbiech Kśiążąt y Rycerstwá Wielkiego Kśiestwá Litewskiego. Kśiegi Cźwarte.

Do Kleynotu Pogonia/ktory tylko Kśiążęciu Wielkiemu á Kśiestwu onemu należy.

Smieley niż przed tym moy Rycerzu miły/
Bodź tego Koniá/á dobyway śiły.
Pretko ná pomoc z swoiey mężney gęby/
Położyć srogi Wilk ogromne zęby.
A z tymi w ktora strone sie obrociß/
Lácno káżdego przeciwniká skrociß.
Wßák sie on łácno dał przywieść ná zgodę/
Co chćiał gránice mieć po Białłą Wodę.

O początku kleynotu Pogonia/ y o Potomstwie ktoremu właśnie należy/ tákże o Przodkách ktorzy go z dawná vżywáli. &c. Ma być Maż ná Koniu Białym we Zbroi/ Miecz w Reku goły trzyma ná Polu Czerwonym.

Jáko dawno vżywáią go Xiążętá ábo to Xięstwo/ toć iuż nie iest táyno. Iż Nárymund Brát Troydeniow schodzac bez Potomká/ vpominał Poddáne swe/ áby nigdy ná Páństwo nie obieráli chybá Mężá doskonálego/ ktoryby ich rostropnie rzadźił y mężnie bronił. &c. Czego potwierdzáiąc dał im ná pámięć wieczną/ áby tákowy Znák Rycerski ná Chorągwi nośili/ y zá Herb wiecznymi czásy Xiążętom vżywáć dawáli. Ták o tym Ruskie Krámoty świadczą.

☞ Wspomináią wszytkie Historye/ zwłaszczá Miechowitá/ Długoß/ Kromer/ y inßy/ wiele Xiążąt Litewskich Pány niekczemne/ grube/ Roku/ 1205. O czym czytay v Kromerá List 188. Kedy záczyna wyświadczáiąc sie Długoßem tymi słowy. Per hoc tempus Lithvvani, Gens fera, siluestris & obscura, Rusorum agros prædis agendis infestare coepere. A quibus cruento prælio victi, subera, restes, & fasces frondeos, quibus ea Gens in balneis sudorem prouocare solet, tributi nomine deinceps pendere vsi sunt. &c.

Ruskie Kroniki wspominái Litáoná/ po nim Mendolphá/ ktorzy tylko iáko Wilcy leśni łupem żyli. Po tych dwoch był Troidenus iuż Pánem znácznieyßym/ w Roku 1290. Ktorego Corke miał zá sobą Bolesław Mázoweckie Xiąże/ o czym czytay Kromerá List 269. Then był zábit od Dowmontá brátá rodzonego/ ktory ácz miał synà Rymundá/ wßákoż niechćiał Páństwá wźiąć po Oycu/ tylko pomśćiwßy sie śmierći iego nád Stryiem/ iechał do Rusi/ tám kedy go Oćiec był dał ná náukę iezykà Greckiego/ został Czerncem/ iednák w tym Oyczyznie posłużył. Bacząc sie sam być nie potemu/ obrał z Rycerstwem ná páństwo Mężá godnego/ ktory był v Oycá iego Koniußem Imieniem Witeniá.

☞ Był to Maż znáczny y spráwny/ wßytko Rycerstwo

byli z niego kontenći / vżywał zá Znák Rycerski/ iáko o tym Ruskie Kroniki powiedáią/ Trzech Słupow tákiem kßtałtem iáko to baczyß ná Polu Czerwonym Białych.

¶ Ten naprzod woyne z Rusáki podniosł/ o czym świadczy Miechowitá w Xięgách Czwartych List 271. O tymże Kromer w kśiegách Dźiesiątych List 267. Czyni wzmiánkę w te słowá. Nec ita multo ante Lithvvani Duce Vithene, per siluas Mazouiæ conniuente Boleslao Duce profecti, in Cuiauiam impetum fecerant. &c. A to było w Roku 1291.

¶ Tegoż potym wspomina tenże Historyk w tychże kśiegách ná liśćie 269. O czym w Historyey czytáć będźieß.

Tegoż Withenią był Syn Giedymin Xiąże waleczne/ iáko o nim Historye świadczą. Z tymże brał Władysław Łokietek przymierze/ dla tego/ że często z wielkimi woyski Polskie náieżdżał. A ták wźiął Corke iego do stanu Małżeńskiego Synowi swemu Kázimierzowi/ ktorey ná chrzćie dano było imie Anná/ po ktorey miásto posagu więźniow ludźi o-

boygá ſtanu bárzo wiele Gedymin do Polſki poſłał / o czym czytay v Kromerá Kśiegi Jedennaſte/ Liſt 292. A to ſie dźiało około Roku 1325.

¶ Tenże Troki Miáſto założył/ Zamek miedzy wielkimi Jeźiory zmurował/ miał Synow ſiedm/ ktore zá żywota ſwego podźielił nábytymi páńſtwy ktore był Rusi wydárł. Náprzod/ Monwidowi Kiernow y Slomin. Nárymundowi Pinſk / Koryatowi Nowogrod/ Lubárdowi Luck/ Jáwnoćie Wilno/ wßákże mu ie był wydárł po śmierći Oycowſkiey Bráth Olgierd/ Kieſtucź był Kśiążećiem Trockiem. Ten Kieſtucź brát rodzony Olgierdow miał Synow ßeść. Wituldá Kśiąże waleczne/ był Wielkim Kśiążećiem Litewſkim/ o tym ná roznych mieyſcách czytáć będźieß. Był to Brát Stryieczny rodzony Jágiełłow y Włodymierzow / Lubárdow/ y inßych/ od ktorych ießcze Potomſtwo mamy. O tym Wituldźie czytay v Kromerá Liſt 361. 362. 374. 394. 395. 425. Ná wielu mieyſcách/ták ſpráwy pámieći godne/ iáko też grube á nieźemne. Nie zoſtáwił tylko iedne Corke/ ktora byłá zá Wielkim X: Moſkiewſkim/ z tym nie zoſtáwiłá tylko iedne Corke/ ktora byłá zá Olelkiem Kśiążećiem Sluckim.

¶ Pátrykiey Syn Kieſtuciow ßcześł bez Potomká. Zygmunt był Kśiążećiem Litewſkim/ wßákoż był zábit od Cźártoryſkiego dla okrutnego pánowánia / y przeto/ że myślił wßytek narod Rycerſki w Kśieſtwie onym wygubić/ iáko o tym Ruſkie Annales. Totuſ/ Wolzym/ Wodáś / o tych nie máß nic pewnego ieśli zoſtáwili Potomſtwo ábo nie.

Olgierd Syn Gedyminow był po Oycu Wielkim Kśiążećiem Litewſkim / Ten z Máryká Ruſka Thwereńſkiego Kśiążećiá Corkę miał Synow dwánaśćie: Naprzod Jágiełłá/ Skiergielá/ Nárymundá/ Włodymirá/ Lubartá/ Lángwiná/ Boryſá/ Kurygielá/ Swidrygałá/ Wiguntá/ Andrya/ Butáwá/ wßákoż ze wßytkich nabárźiey miłował Jágiełłá/ o czym świadczy Kromer w Kśiągách 14. ná Liśćie 361.

¶ Po tegoż Jágiełłá po śmierći Krolá Lodwiká/ wßyſcy Pánowie y Rycerſtwo Polſkie Poſły obrawßy/ poſłáli áby do nich ná Kroleſtwo przyiechał/ á Corkę Krolá Lodwiká Polſkiego y Węgierſkiego zá żonę wźiął. Wiecháli ná Zamek Dwunaſtego dniá Miesiącá Lutego/ roku 1386.

Niźli brał ślubu z Krolewną Jádwigą/ weſpołek z brácią y przednieyßymi Pány ſwymi Kśieſtwá Litewſkiego był ochrzczon czternaſtego dniá Lutego/ od Bodzęty Arcybiſkupá/ wźiął imie ná chrzćie Władyſław/ potym wźiawßy ślub z Krolewną/ wßytko Litewſkie Kśieſtwo y Zmudzkie/ wieczńymi czáſy z Polſką ziednoczył/ czego przyśiegą potwierdźił.

Drugiego dniá Władyſław Krol nowy do Miáſtá iechał/ z wielką vczćiwośćią ná Máieſtat od Pánow wprowádzon / kędy mu Krákowiánie y inßе Miáſteczká według obyczáiu przyśiegáli.

¶ W tym cząśie Miſtrz z Krzyżaki Konrad Czelner wzgárdźiwßy ona prośbą/ iáko był od Krolá y od Krolowey ná weſele proßon przez Demetryußá Zgoráia z Domu Wreby/ zebrawßy wielkie woyſko do Litwy ná ten czás wtárgnął gdy Kśiążąt w źiemi nie było/ wßerz y wzdłuß źiemię popuſtoßył.

¶ O tym gdy ſie dowiedźiał Władyſław Krol/ záraz Jágiełłá y Wituldá z Litwą y z Polaki/ ktorzy ſámi dobrowolnie k woli Krolowi nowemu iecháli/ drugie też zá pieniądze do Litwy poſłał/ ſam Jágiełło do Wielkiey Polſki iechał/ tám wielkie záśiatrzenia miedzy Naleczmi y Grzymałámi porownał. Bártłomieiá Kozmieńſkiego z Domu Roża wywołáć kázał z Ziemie/ á dobrá iego do ſtołu ſwego obroćił y Zamek Odolánow.

¶ Ná Zimę drugiego Roku/ Władyſław z wielem Pánow y Rycerſtwá Polſkiego ſpołecznie z Krolową do Litwy iechał/ Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego/ y wiele Káplanow/ y ludźi nabożnych z ſobą nábrał/ tám Syem vczyniwßy ná wielki Poſt/ Wiárę Chrześćiáńſką rozmnażał/ wykorzeniáiąc

one Bálwo-

one Bálwochwálſtwá/ nietylko nápominał ábo prosił y vpominki dawał/ ále też y ſam náuczał/ gdyż náßy Káplani iezyká nie vmieli/ á ſam Ruſki iezyk vmieiąc/ rozumiał dobrze Polakom.

¶ Potym w Wilnie Kościoł Fundował/ do ktorego wielkie dochody Káplanom nádał/ á ná pámiątkę Stánisłáwowi świetemu á ku czći Bogu wßechmogącemu/ od Bodzety Arcybiſkupá był poświęcon/ śiedm Plebániy od Krolá nádáne były/ do ktorych Krolowa wiele ochędoſtwá ſprawiłá.

¶ Cáły on Rok w Litwie Krol ſtáráiąc ſie pilno o rozmnożenie Wiáry Chrześciáńſkiey ſtrawił/ Dobrogoſthá Poznáńſkiego Biſkupá z Domu Nałecz do Vrbáná Papieżá wyprawił/ opowiedáiąc mu ſie być thák iáko Przodkowie iego Krolowie Polſcy poſtußnym.

¶ Potym Skiergielá Trockie Kśiąże brátá ſwego nád Litwą przełożył/ zákazawßy ábY Ruſakom z Kátholiki ślubu nie dawano/ ázby pierwey Rusin ábo Ruſká do Kościołá Rzymſkiego przyſtáli/ tám Kościelne Wśi od wßeláktich podatkow y vćiſkow Kśiążęcych wyſwobodźił.

¶ Potym táhąc z Litwy do Polſki przez Ruſką źiemie ſie obroćił/ Piotrá Wołoſkiego Woiewodę pod obronę ſwą przyiął/ ktory był w ono Interregnum od Węgrow odſtąpił.

¶ Nie długo po odiechániu Krolewſkim w Litwie był pokoy dla záwáśnienia miedzy Skiergielem á Wituldem. Potym też plotki wielkie miedzy Krolem y Krolową od niektorych zaußnikow niewſtydliwych powſtáły były/ coć potym Hiſtorya ßerzey powie/ ábo czytay Kromerá Kśięgi pietnaſte/ Liſt 369.

☞ Roku 1390. Znowu ſie Krol Władyſław do Litwy obroćił/ Grodno ktore był Witułd opánował wźiął. Piſą niektorzy/ że też ná ten czás Krolowa Jádwigá woyſko zebrawßy z Polakow/ Jarosław/ Przemyśl/ Grodek/ Hálicz/ y inße niektore Zamki w Rusi pobrálá/ wyrzućiwßy Ślężaki y Węgry/ ktorym one Zamki zlecone od oycá iey były.

¶ Witułdá potym Henryk/ Zemowitá Mázoweckiego Kśiążęcia ſyn/ Biſkup ná ten czás Płocki/ z Krolem poiednał/ ktoremu zlećił Ruſkie y Litewſkie Kśięſtwo.

¶ Potym Krol z Krolową pokoiem zábáwieni/ Zamku Krákowſkiego Murow oprawić y wyżßey podnieść rzodnie kazáli/ Burgrábie ná nim do ſtrażey náznáczywßy/ opátrzenie im náznáczywßy/ Strzelce dobre chowáć im kazali/ Klaßtor Pánny Máryey ná Piaſku Zakonnikom Reguły Kármelitow Fundowáli/ Pſalteryſty tenże Krol z Krolową Fundował/ z Zupy im opátrzenie náznáczywßy.

¶ Potym z Kśiążęciem Opolſkiem woynę záczął/ dla tego/ że mu lotrowſkiem obyczáiem w gránice náieżdżał/ on też zebrawßy woyſko w źiemie iego wtárgnąwßy/ y Miáſtá popalił.

¶ W Roku 1396. Withułd do Tátar ſie z woyſkiem wezbrał/ Hordę Táthárſką z żonámi y z dźiećmi zágárnął/ cześć Krolowi y Pánom Przednieyßym Polſkim poſłał w dáry/ á drugie nád rzeką Wáką w poſrzodku Litwy y Wilná oſadźił/ ktorzy áż po ten wiek tám mießkáią.

¶ Potym w Roku 1399. znowu ſie do Tátar wezbrał Witułd/ namnieY nieſłucháiąc Krolá ani Krolowey ktorzy mu to odradzáli. Ná ktorą wyprawę z nim wiele Panięt Polſkich y Niemieckich wyiechało/ poráżeni tám z náßych/ Andrzey y Demetryus/ Korybuth/ bráćia Krolewſcy/ y inßych dźiewięć Kśiążąt Ruſkich y Litewſkich/ Witułd z Swidrygielem záledwie vćiekli. Melßtyńſki zábit/ y inßy/ o czym w Hiſtoryey będzie.

¶ Tegoż czásu Jádwigá Krolowa Corke Helżbiete vrodźiłá/ ktora trzećiego dniá vmárłá/ po ktorey Mátká nie długo żywá byłá. Byłá to Krolowa ſpraw práwie świetych/ wßyſtek ſtarb ſwoy/ częśćią miedzy vbogie rozdáłá/ drugi ná zbudowánie Akádemiey w Krákowie/ ktora był Kázimierz

Wielki zá-

Wielki záczął/ oddálá. Byłá páni bárzo nabożna/ kiedy iuż do zleżenia śie gotowálá/ wßyſtke byłá powage Krolewſko opuśćiłá y ozdobę/ iákoby tho wiedząc/ że zá onym porodzeniem dokonáć żywotá miálá.

¶ Poiął potym Jágiełło drugą żonę Annę / Wilhelmá Cyliyſkiego Hrábie Corkę/ ktorey też śiostrę miał Zygmunt Krol Węgierſki / á thá byłá Wnuczká Káźimierzowá/ po ktorą ieźdźili ći Poſłowie: Jan z Obichowá Káßtellan Srzemſki: Hincza z Rogowá z domu Dziáłoßa/ y Jan z Oſtrowiec z domu Topor. Wßytko ku myśli Krolowi ſpráwili/ Pánnę ná ßeſnaſty dźień Lipcá/ Roku 1400. przyniesli. A gdy nieumiáłá inßego ięzykā tylko Niemiecki / przez oſm Miesiecy ſie Polſkiego náuczyłá pierwey niż było weſele/ o czym będźieß miał potym ßerzey w Hiſtoryey.

☞ W tychże czásiech/ to ieſt w Roku 1401. Accademia Krákowſka z Teſtámentu Jádwigi Krolowey y nákładu/ tákże y tego Krolá pámięći godnego zbudowána byłá/ dwá Domy ábo Kollegia Philoſophorum & Theologorum ná Vlicy ktora ná on czás byłá Zydowſka/ ktora teraz świętey Anny Vlicą zową/ drugi Iuriſtarum & Doctorum ná Grockiey Vlicy/ do ktorych po Miſtrze y Doktory do Prági ſłano / ktorym opátrzenie z Zupy á ze Cłá náznáczono / przyczyniwßy Káplāńſkie dochody od świętego Floryaná z Kleparzá.

Z tey Akkádemiey co zá pożytek to Kroleſtwo miáło / ßerokoć to potym Hiſtorya vkaże/ wiele vczonych Synow przednieyßych Fámiliey wychodźiło/ ktorzy potym iáko roſtropnie R. P. opátrowáli/ w iákiey ią wolności zoſtáwili/ toć iuż táyno nie ieſt.

Wſpomina Káthálog wiele ludźi znáczných / iáko naprzod Janá Teczyńſkiego/ ktory był tey promocyey Miſtrzem/ w Roku 1456. potym był Káßtellanem Krákowſkim.

Mikołáiá Teczyńſkiego/ był Bákálarzem/ potym był Woiewodą Ruſkim/ w Roku 1453.

Gábryel Teczyński był tákże Bákálarzem / ktory potym w Wołoßech był poiman zá Olbrachtá.

Mikołay Teczyński był Miſtrzem Philoſophiae/ potym był Woiewodą Krákowſkim.

Andrzey Roża był Miſtrzem Roku 1458. Był potym Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim.

Stánisław z Korożwek z Domu Roża/ tegoż czásu był Bákálarzem/ był potym Kánclerzem Koronnym y Biſkupem Krákowſkiem.

Zbigniew był Bákálarzem Roku 1459. Był potym Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim y Kárdynałem.

Jákub Ligezá z Domu Pułkozá/ piſał ſie z Bobrku/ w roku 1491. Był Miſtrzem Philoſophiæ, potym był Káßtellanem Woynickim.

Andrzey Oporowſki z Domu Sulimá był Miſtrzem roku 1460. Był potym Biſkupem Kuiáwſkim.

Jan Lubráńſki był Miſtrzem roku 1478. był potym Biſkupem Poznáńſkim z Domu Godzámbá.

Piotr Tumicki z Domu Lodźia był Miſtrzem/ był potym podkánclerzym y Biſkupem Poznáńſkim.

Bártłomiey Sámotulſki z Domu Nałecz/ był Bákálarzem Roku 1493. potym był godnym Synem Oyczyznie.

Jerzy Myßkowſki z Domu Jáſtrzębiec/ był Miſtrzem/ potym godnym Synem Oyczyznie.

Benedykt Myßkowski/ był tákże Mistrzem/ potym godnym Synem Oyczyznie.

Jan Ociesky z Domu Jástrzebiec był Bákálarzem/ á iáko był godnym Synem Oyczyznie/ toć nie iest táyno/ był Kánclerzem Koronnym/ Stárosta Generalem Krákowskim.

Achácy Jordan z Zákliczyná z Domu Traby/ był Bákálarzem Roku 1506. potym był Oyczyznie godnym Synem.

§ Inßych bárzo wiele możnych á przednieyßych Domow Synowie/ ktorzy z tey Akkádemiey wyßedßy/ byli bárzo pożytecznymi Senatory Krolestwu temu.

Stánislaw Ozyus Kárdynał y Biskup Wármińsky/ ktory był Bákálarzem Roku 1521. vmárł w tey zacności iákoś wyższey czytał/ zá pámięći nászey.

Marcin Kromer Biskup Wármińsky/ ktory też był Bákálarzem w Roku 1530. potym iáki pożytek co zá ozdobę z niego Krolestwo to miálo y ma/ wiele Narodow to zeznawa.

☞ W tym czásie z iákich ludźi ma ozdobę/ co zá Professory ma/ krotceć tego przypomnieć nie zániecham.

MARTINVS Pilzneń Theologiæ Doctor, Canonicus Cracouień, Rector tunc temporis Vniuersitatis, ktory Náuką/ przykládem/ y wielem pisma wydawánia pożytecznego/ w Kościele Bożym długo będzie pámietny/ przez długi czás kázywał.

IACOBVS GORSKI Doctor vtriusq; iuris, Archidiaconus Gneznień, Cracouień, Ploceńcq; Canonicus, Archipræsbiter Cracouień, Plebanus Toruneń, Procancellarius Vniuersitatis, S. R. M. S. Był to Mąż wielkiego vczenia á práwy Káplan/ ktorego wiele ksiąg czytamy pożytecznych Kościołowi Bożemu/ iáko de Mediatore, de Pastore, de Baptismo recens natorum, de vsu legitimo Sacro Sancti Eucharistiæ Sacramenti sub altera specie, &c. De iustificatione. Wiele Ksiąg przed tym potrzebnych Zakom de Periodis, Dyálektyke, &c. Nád to będąc sam ták pilny/ y ták vczony/ vczone ludźie sobie poważał/ nie tylko te ná kthore oczymá pátrzał/ ále też y te ktorzy przed tym w Oyczyznie znácznymi bywáli Jmie ich wskrzesał/ iuż prochem przypádłe pismo Stánisłáwá Orzechowskiego Russáká z domu Okßa/ de Institutione Regia ad Sigismundum Augustum, dostawßy ich/ ozdobna Orácya do nich vczyniwßy/ Krolowi Stephánowi dedikował. Tákże Tranquilli Andronici Dalmatæ ad optimates Polonos admonitio, iego kosztem wydáne/ ktore dedikował Stánisłáwowi Hrábi Zgorki Woiewodźie Poznáńskiemu/ y wiele inßych potym pismá iego własnego wydánia Ksiąg obaczyß/ y z tego samego pámięć długa ponieść mu to musi/ że Archipræsbiteratum Plebániey Krákowskiey restaurował.

Vżywał Herbu Szeligá/ Dom to ná Podlászu stárodawny y znáczny.
Brát iego rodzony Frac/ Mąż tákże godny/ zostáwił potomstwo.

STANISLAVS ZAvvacki, cognomento Picus, Phisicus Medicus Doctor, Consul & Professor Accademiæ Cracouień, eloquẽtia vir insignis.

STANISLAVS Sokołovvski Theologiæ Doctor, Præpositus Sancti Floriani in Cleparz, Canonicus Crac: War: Concionator S. R. M. Vir doctissimus eloquantissq;. &c. De Armis Gozdaua: Ktory wydał Xięgi dwoie Kościołowi bárzo potrzebne/ ktorym dał Titul CENSVRA Orientalis Ecclesiæ. &c. Drugie de Veræ & Falsæ Ecclesiæ discrimine, y inßych przed tym y potym niemálo. Ten vżywał Herbu Gozdáwá/ o czymeś czytał pod Herbem.

ALBERTVS Wedrogouius Philosophus & Orator insignis, de Armis Trzaski.

IOZEPHVS

IOZEPHVS Vrzendouius, in Naturali, Sermotionali Philozophia, facile Princeps.

STANISLAVS Kurzelouius Medicinæ Doctor, ꝓfessor Accademiæ

PETRVS SLOVatius Medicinæ Doctor.

MARTINVS FOxius, Phisicus Medicus Doctor, Professor Accademiæ Cracouieñ.

IOANNES Latosinius Medicinæ Doctor.

VALENTINVS Fontanus Artium Magister, tum in reliqua Philozophia, tum in omnibus Mathematicis scientijs optime versatus.

STANISLAVS Mieszkovvski, Artiũ Magister, Eloquentiæ ꝓfessor.

GALVS CHraplevvski, Artium & Philozophiæ Magister.

MARTINVS Viazdouius Sacræ Theologiæ Doctor, Pœnitentionarius & Concionator Ecclesiæ Cathedralis Cracouieñ.

MAGISTER IOANNES Srzemensis, S. Theologiæ ꝓfessor, pœnitentionarius Ecclesiæ Cathedralis Cracouieñ.

IACOBVS Karuinius, iuris Doctor, Canonicus Gnezneñ.

Magister BASILIVS Fabricius Golineñ, Græcarum litterarũ ac Poeticis peritus.

Magister MATHIAS Wissemirski, elegantioris Philozophiæ & morum grauitate Vir ornatissimus.

M. NICOLAVS Koczovvski, pietate & studijs Theologiæ insignis.

M. CASPARVS Cylindrinus, Mathematicæ & Historiæ cognitione clarus.

M. MARTINVS Slachczinski, Philozophus & Poeta egregius.

GREGORIVS Skropkouicz, Iuris Pontificij Baccalaureus.

A inßy ludźie Vczeni ktorych iest wiele.

Thomaß z Plázy/Pleban świetego Szczepaná w Krákowie/Kánonik Wiślicki/ ktory sie ná posłudze Kromerá Biskupá Wármeńskiego schował/wiele kráin z nim obiechał/ zá ktorego przyczyną przyßedł do opátrzenia od Krolá Zygmuntá Augustá. Ten práwie Jezuity przywiodł do Krákowá/ ktorym potem dał Krol Stephan Kośćioł Swietey Bárbáry/w ktorym záwße Niemieckie Kazánia bywáły. Acz tego bronilo pospolstwo/ále woley Krolewskiey trudno sie było przećiwić/ o co z pilnośćia stárali sie Jezuitowie. Z tymiż Jezuitámi rownego Herbu vżywał/ y rowny żywot we wßelakich spráwách z nimi wiodł ten pomieniony Plázá.

A tu maß pámiatke nieládáiáka tego Krolá świetego/ skad iáki pożytek/iaka ozdobá Krolestwu sie mnoży/y mnożyć poki świát stać (ku chwale Bogu w Troycy iedynemu iednostaynie kwitnąć y ßerzyć sie) będzie/ Amen.

☞ **Zá pánowánia thegoż Krolá Wládysłáwá Jágiełłá/ Roku 1399. V Poznániá Ciáło świete/w Ossobie Chlebá od iedney niewiásty wźiete/Naprzod było Zydom przedáne/potym ná polu ná przedmieśćiu porzucone/tám iáśnieć wielkimi cudámi poczęło/potym nálezione: Ná onymże mieyscu zbudował Kośćioł/ktory poświęćić ku czći Ciáłu Zbáwićielá náßego kazał.**

☞ **W Roku 1403. Wołoski Woiewodá Alexánder/ potym nie długo Roman Syn Piotrow/ z wolá Pánow swoich pod moc sie Krolowi poddáli/ czego przysięgámi potwierdzáli.**

¶ Tegoż czásu y Roku ná Krolestwo Wegierskie Alexánder był przez Posły żądan/ czego przyiąć niechćiał/ bo Zygmuntá Krolá swego w wieźieniu mieli/ ktory był potym zá pomocą Ścibora Polaká z Domu Ostoiá z wieźienia wyßedł. ¶ Litwá w tychże czásiech od Krzyżakow Pruskich y Inflántskich bárzo popustoßona byłá.

¶ Potym vczyniwßy Syem Krol Władysław ná Kuiáwách w Rácżożu Miáſtheczku Biſkupá Kuiáwſkiego ná Swiatki / w Roku drugim/ przymierze ábo pokoy z Krzyżaki vczynił.

¶ Do Wrocławiá potym tám ſtąd wiecey niż w piáći tysiecy poczту ludźi Rycerſkich ochędożnie ná Koniech iechał/ná żądánie Wenceſłáwá Krolá Czeſkiego. Tám naprzod przed Krolem Zbigniew z Brzeźia z Domu Zadorá w ßeśći ſet Koni przyiechał/ Czechowie rozumieli w tym poczćie być y Krolá/ wyiechał z Miáſtá przećiwko Krolowi Wenceſław/ tám oſm dni około przymierza zſobą tráktowáli/ y do tego iuż byli przyßli że mieli wßyſtko Slásko wrocić Krolowi Polſkiemu/ á Krol Polſki miał mu ze cżteremá ſtyiezdnych tyle ileby potrzebá była ſtáć ná pomoc/ ále ſie tho trudno zdáło Polakom Czechom ſie poddáć w poſługe.

¶ Znowu potym Swidrygiełło ziechał do Krzyżakow w nádźieie obietnice Krzyżáckiey/ ktorzy mu obiecáli wßyſtkiey Litwy doſtáć/ á Podolſko źiemie ludźmi ſwymi oſádźił/ wßákoż tám Krol iechawßy wßyſtkę pod moc ſwoie wźiął/ á tám dał Stárоſtwo Piotrowi Száphrániczowi z Domu Stárykoń/ kędy mu záraz przyśiegał Alexánder Wołoſki Woiewodá.

¶ W tym Witułd doſtawßy z Krzyżaki przymierza w Roku 1406. przeprawiwßy ſie przez Rzekę Vgrę / do Moſkwy z woyſkiem pierwßy raz wtárgnął/ á gdy mu bitwy nie dáli/ ſpuſtoßywßy źiemie ich wßerz y w dłuß/ z wielką korzyśćią do Litwy ſie wrocił.

¶ Ná drugi Rok z wietßem woyſkiem do Moſkwy ſie wyprawił/ máiąc ná pomoc ludźie z Polſki / nád ktorymi był Stárßym Zbigniew z Brzeźia z Domu Zadorá Marßałek Koronny: á ták áż do rzeki Okki wielkiey puſtoßąc przyßedł. Co bacżąc Bázyli Kniáż wielki / proſił pokoiu v Witułdá/ ktory zá ſłußnymi Kondicyámi otrzymał/ o cżym potym w Hiſtoryey będźieß miał dowodniey.

¶ Potym Krol Władysław wielkiemi krzywdámi od Miſtrzá Krzyżáckiego Vlryká Juningá pobudzony/Syem złożył ná ßeſnaſty dźień Lipcá/ tám ſtąd wyprawił do niego Poſły: Naprzod Mikołáiá Kurowſkiego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego z Domu Srzeniáwá / Mikołáiá z Michałowá Sędomierſkiego Káßtellaná z Domu Roża/Jánußá z Tuliſkowá Káßtellaná Káliſkiego/ktorzy o to żądáli Miſtrzá/áby Syem złożywßy/z Krolem ſtáteczńie pokoy poſtánowił/y o wßytkie krzywdy ſie z nim pogodźił. Ktory to ſobie lekce poważáiąc/orwßeyki ſie w pysze z tego podniożßy/powiedźiał/ że záraz z woyſkiem do Litwy ćiągnąć miał.

¶ Tam Arcybiſkup nie mogąc ścierpieć oney pychy Miſtrzowey/rzekł: Zániechay nas woyny/ bo ieśli ty do Litwy poiedźieß/ záraz tu nas v ſiebie mieć będźieß.

¶ W tym przyiecháli Poſłowie Wenceſłáwá Krolá Czeſkiego/ wźieli ſtanie zá przyzwoleniem obudwu ſtron do dwudźieſtego cżwarthego dniá Cżerwcá/ w Roku przyßłym/ á w tym miał we wßyſtkich roznicách ſtrony pogodźić/ oczymći potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Miklas y Frydros z Fulßtynа Herbortowie/ wywiedli zá ſtárániem Márßałká Koronnego y Hetmáná Zbigniewá z Brzeźia ludźie.

¶ Byli ná dworze Krolá Węgierſkiego Mężowie znácżni Polacy/iáko Naprzod Zawißá Cżarny/y Jan Fárurey z Gárbowá/Bráćia rodzeni z Domu Sulimá. Thomaß Kálſki z Domu Roża/ Woyćiech Málſki z domu Nałęcz/Dobieſław Puchálá z Domu Wieniáwá/ Jan Brogłowſki z Domu Grzymálá/y Skárbek z Gory z domu Abdánk. Ci wßyſcy dla znácżnych zaſług ſwoich wielkie opátrzenia w Węgrzech mieli od Krolá Zygmuntá. Ci kiedy vſłyßeli że ſie Władysław ná woyne z Krzyżaki gotował/ á o tym poczuwáli/że Zygmunt Krol chćiał z nim przymierze rozerwáć. Opuśćiwßy one Dźierżawy wielkie w Węgrzech/y obietnicámi hoynemi Krola We-

gierſkiego

gierſkiego wzgárdźiwßy/do Polſki wyiechali. Krol Władyſław hoynie im potym nágrodźił one vtráte y chęć przećiwko ſobie.

Wyieżdżáiąc ná woyne do Prus Krol Władyſław/zlećił wßytke Korone Polſka do ſpráwy Mikołáiowi Kurowſkiemu Arcybiſkupowi Gnieznieńſkiemu. A gdy do Słupiey Miáſteczká przyiechał/wßedł ná Gore iyſa do Klaßtorá Swietey Troyce pießo/ ſkoro máły dźień wſtawßy/ przed Krzyżem w ktorym ieſt áż po ten czás cześć Drzewá Krzyżá świetego/ modlitwa ſie bawił do ſamego wieczorá/á to przez dwá dni czynił.

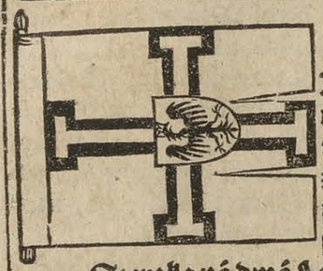
I Przyiechawßy ná mieyſce ze wßyſtkim ludem/ rádźił ſie komuby zlećić miał ſpráwe woienną/miedzy wßyſtkimi ná iednego głos zgodnie podan ná Zyndraná Máſkowſkiego z Domu Jáſtrzębiec Mieczniká Krákowſkiego. Ten był máłego wzroſtu/ále ſercá y myśli wielkiey/ do ktorego przydano Wituldá Kśiąże Litewſkie/ Chryſtyná z Oſtrowiec Káßtellaná Krákowſkiego z Domu Topor/ Janá Tarnowſkiego Krákowſkiego z Domu Leliwá/ Sendywoiá Oſtrorogá Poznáńſkiego/ Mikołáiá z Michálowá Sedomierſkiego/ Woiewody/ Mikołáiá Trąbe Proboßcżá świetego Floryaná/ Zbigniewá z Brzeźia Márßałká/y Piotrá Száphráńcá Podkomorzego Krákowſkiego. To poſtánowiwßy/do Luterbergu Miáſtá nieprzyiaćielſkiego/ ktore iuż byli náßy ſpalili/ z Obozem ſie przymknął.

Dwá Poſłowie od Miſtrzá do Krolá przybieżeli/ kthorzy vpominali Krolá imieniem Miſtrzowem/áby ſie prędko woyſku potykáć kazał. Dwá Mieczá oddáli/ iemu ieden/ drugi Wituldowi. Krol wźiąwßy Miecże/ ſkromnie odpowiedźiał. Potym ſwe według czáſu málo nápomniawßy/ kazał dáć znák potkánia. Trwálá bitwá z obu ſtron watpliwa zgodnie. Ruſacy á Smoleńßczánie pod Trzemá Chorągwiámi mężnie ſtáneli. A gdy ſtráćili żuffiec ieden/do Polakow ſie przyłączyli. Jan Żárnowſki Czech/ ktory miał Czechy pod ſwo moc vćieki. Marćin Wrocimowſki z Domu Pułkozá Chorągiew ſtráćił/do ktorey ſie rzućili śmiele Polacy/y ták ſie o nie mężnie bili/że ią nieprzyiaćiel puśćić z ſwoią ßkodą muśiał.

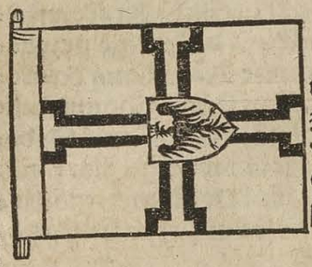
Dokázował Meſtwá ná then czás Groff z Luſacyey nieiáki Dipoldus Kiekierzyc/ ſławny Máż miedzy Niemcy/ ktory będąc w zupełney Zbroi/ przebił ſie przez woyſko Polſkie áż do Krolá. A gdy ná ſie Drzewá złożyli/ Oleśnicki Krolá vprzedźił/zbił onego Niemcá z koniá/ktorego potym Drábáńći Krolewſcy odárli. Był potym ten Biſkupem Krákowſkiem/ iákoś czytał pod Herbem Debno.

Potym żuffow Niemieckich ßeſnaśćie do náßych ſie obroćiły/ále prętko moc im vpádłá/wßyſcy nie długo vćiekáć poczęli/ y tám wiele ludźi pobili/wiele ſtárbow/Ryßtunku/y naczynia woiennego doſtáli Polacy. Winá ktorych było doſtátek w obożie/kazał Krol popſowáć/dla tego/áby iádu iákiego w nie nienámießano. Rozmáitych tám przypraw ná męczenie Polakow wiele náleźli/iáko płotná/Oleiem/Woſkiem/żywicą nápußczáne/ y inßе. To ſie dźiało Roku 1410. W dźień Swietych Rozeſłáńcow. O czym będźie w Hiſtoryey ßerzey.

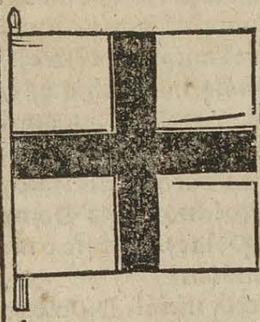
Długoſz opiſuie Poczęt Woyſká onego ná ſto y Czterdźieści Tyśiecy. Chorągwi własność y Sprawcow ich imioną tym porządkiem iáko niżey czytáć będźieſz/ ták kładźie: Naprzod/

Byłá Choragiew Mistrzá Sámego Białła / ná niey Krzyż Złoty / w ktorym był Orzeł Cżarny / ktora sam Mistrz spráwował / był w vbierze Białłym Hárássowym / y w tymże zábit / z ktorego spráwiono vbior do Kościołá / ktory áż po ten czás iák mniemam iest ná Zamku Krákowskim w skárbie Kościelnym. Byłá to Chorogiew Szeroka ná dwá Łokćiá y ná Cżwierć / Długa ná trzy Łokćie.

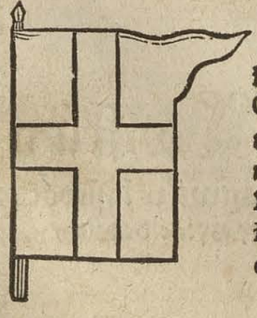
Wtora Choragiew byłá tymże kształtem pod ktoro byli żołnierze pieniężni / y Krzyżacy znáczni z roznych Państw Niemieckich / támże był y Dwor przebrány Mistrzow. Byłá to iákoby Gończa Chorogiew / ná dłuż łokieć y ćwierć / á ná szerz łokieć.

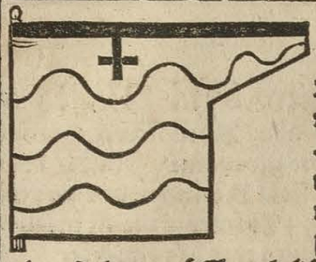
Trzećia Choragiew Białła / Krzyż ná niey Cżarny tylko sam. Byłá długa łokći trzy y ćwierć / ná szerz trzy bez ćwierći / ktora prowádził Wálknod Márszałek Pruski Fráncuz / ktory zá Herb nosił Rzekę z Krzyżem / w Helmie Kurá / ten zábit w tey potrzebie / ćiáło iego do Márborku záwieźiono / miał pod swoią spráwą Fráncuzy / przy nim byli Piotr Ophman / y Chrzyßtoph Biskup Lubuceński.

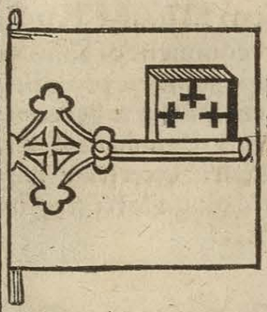
Cżwarta Choragiew byłá żołta / ná niey Orzeł Cżarny / á poprzecż przez piersi y przez Skrzydłá miał Pręgę Białłą / Páznokćie Cżerwone / Długa ná dwá łokćiá y ná ćwierć / ná szerz dwá bez ćwierci. Te sprawował Konrad Xiąże Olesnickie z Slaskă / pod nim byli iegoż ludźie własni. Ten był porázon y poiman / wßystek Rynßtunek woienny vtráćił / ále sam był od Krolá wypuszczon. Żaden z Xiążąt Slaskich okrom tego ná Oyczyznę swą nie walczył / y ten znácznie od Páná Bogá skáran był.

Piata Choragiew Cżerwona / Koniec miáłá bárzo długi / Krzyż ná niey Biały / ktory zwáli Sancti Georgij. Te spráwował Georgius Kiecżdorff. Był to Mąż spráwny y mężny / trwał poki go nie poimano / nie vćiekał. Miał pod nim ludźie z roznych państw Niemieckich / wßyscy zbići / mało żywych zostáło. Byłá Długa ná Trzy łokćie y ná dłoń / Szeroka Trzy bez ćwierći / ná końcu wostka.

Szosta Chorągiew była Czerwona Miástá Chełmu/ktora nosił Chorąży Ziemski/ten vćiekł/wżákoż go potym dał ścíąć drugi Mistrz Henrych de Pláwen/ przyczytáiąc mu niewiárę/ miał do pomocy Mikoláiá Orzechowskiego y Konradá de Kupkow. Była ná kształt Rzek tákiem sposobem iáko bacżyss/Czarna Strefá y Krzyż przy niey. Długa ná Trzy łokćie y ná dłoń/Szeroka ná Trzy/ Ogon długi.

Siodma Chorągiew ná Czerwonym polu Klucż Biały/ktora sprawował Thomaß Morheim podstárbi Krzyżácki/ktory był zábit ná tey woynie ze wßytkimi ludźmi swymi ktore miał pod swo sprawą/y z sługámi własnymi. Ten nosił Znák Vrzędu swoiego thákiem kształtem iáko bacżyß ná Chorągwi/ Klucż ze trzemá Krzyżyki Czarnymi/ nie była bárzo wielka Chorągiew.

Osma Chorągiew Czerwona/ ná niey Orzeł/iáko Janá świętego Ewángeliste máluią/ w nogách trzymał Napis Sanctus Ioannes, Biały/Dwie Kurwáturze żołte/ była Biskupá Pomezáńskiego/ ktora sprawował Márgwárdus de Kessemburg. Pod nią byli ludźie z tegoż tám Biskupstwá/ y żołnierze pieniężni z roznych kráin. Była ná dłuż łokći pułtrzecią/ná żerz dwá y ćwierć. Te wydárł Mikołay Morawiec/ ktory sie pisał z Kunaßowki z domu Powálá/y z tąż go potym Krol posłał do Krákowá do Krolowey/ y do tych ktorym był zlećił Miásto y Zamek/ iákoś iuż o tym czytał/ okázuiąc znák pewny zwyćiestwá/ábY zá to cześć y chwałę Pánu Bogu Wßechmogącemu dawáli.

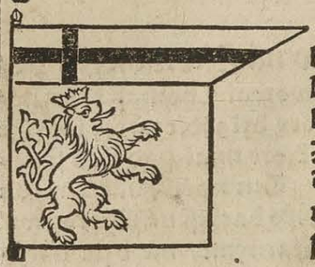
Dźiewiata Chorągiew Białła Kommendorstwá y Miástá Grudźiądzá/ kthora sprawował Gwilhelm Elphestein Kommendator onegoż kráiu/ pod ktora była Slachtá onego Powiátu/y inßa zbierána drużyná/Mießczánie Grudźiądzcy/ było tych wiele ktorzy nosili Zubrzą Głowę/przetoż ten znák ná niey był/á ći byli z Chełmskiey źiemie. Zábit ten Kommendator/y Rycerstwo iego zbite/málo żywego zostálo.

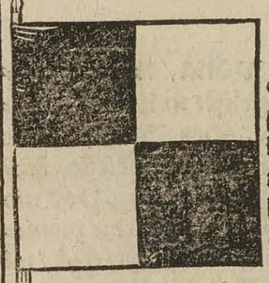
Dźieśiata Chorągiew Białła/ná niey Liß-ká Czerwona/iezyk wywießálá Czarny/ Kommendorstwá y Miástá Bálgá/ ktora sprawował Kommendor oneyże źiemie. Pod nią byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni/ była ßeroka ná Trzy łokćie/ Długa ná Trzy y Cźwierć.

Jedennasta Chorągiew była Miástá y Kommendorstwá Schonße/alias Kowalewa ná niey dwie Rybie Czerwone stulone głowámi y pluski/ktoro sprawował Mykłosch Wilcz/Kommendor oneyże kráiny. Pod to byli Krzyżacy y Zołnierze pieniężni/była ná ßerz pułtorá łokćiá/Długa trzy bez ćwierći.

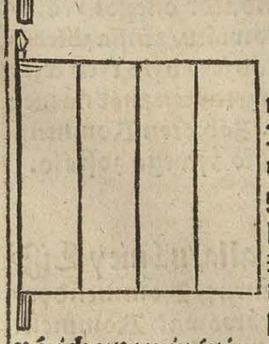
Dwánasta Chorągiew Miástá Kinßbergá/ktora sprawował Vicecommendor Kinschbergeń, pod to byli Krzyżacy y Zołnierze pieniężni/była Czerwona/ ná niey Lew Biały w Koronie Złothey/ Krzyż Czarny długi w głowách y Lwá. Ten znák był dał Jan Krol Czeski Rycerstwu/ktorzy ná Pogány walczyli. Była długa łokći trzy/ná ßerz pułtrzećiá/ ogon ná łokieć.

Trzynasta Chorągiew Kommendorstwá de Antiquo Castro, ktora prowádził Wilhelm Nippem Kommendor támże/ pod to było mało Krzyżakow y własnych Zołnierzow Pruskich/ tylko co iedno z inych kráin/ w Szachownice robiona ná czworo Polá/Białe/ Czarne/ Szeroka ná trzy łokćie bez ćwierći/ Długa ná całe trzy.

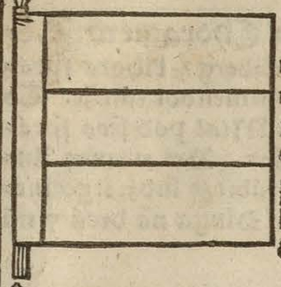

Czternasta Chorągiew Biskupá Számbień/ ktora sprawował Comes Henrich de Kamiencz z Mysny/ pod ktora byli Milites Omagiales, y niektorzy Krzyżacy z Biskupstwá/y Zołnierze zá pieniądze onegoż kráiu / Była Chorągiew Biała/ ná niey thákie krzywe kołpaki/ Szeroka ná dwá łokćiá y ćwierć/Długa ná pułtrzećiá.

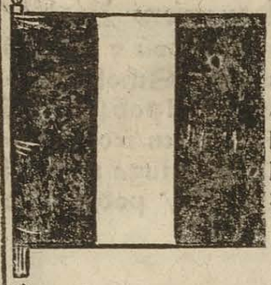

Piethnasta Chorągiew Miástá y Kommendorstwá Tucholskiego/ktora sprawował Henrych Kommendor támże/pod ktora byli Krzyżacy y Slachtá Tucholska. Był to bárzo nádęty Fáktor tey Chorągwie / bo był Niemiec vrodzony / dwá Miecżá gołe przed swoim Pocztem/iákoby iáki zwycięzcá nosić kazał/ y iákoby oná woyná ná nim samym tylko należeć miała. Acż to było Mistrzowi y Kommendorom inßym nań niemiło / ále on pychy swey niechćiał złożyć ná ich vpominánie. A potym ták sprośnie vćiekał po przegráney bitwie/ że żaden sprośniey/iednák poiman/á ocięt rece y nogi dla oney hárdości iáko pień. A to powiedał/że tych Mieczow nie schowam/ áż obá we krwi Polskiey pomáże. Były Polá Cztery Czerwone á Białe/Długa ná trzy łokcie/ Szeroka iáko płotná Tkáckiego ostawało.

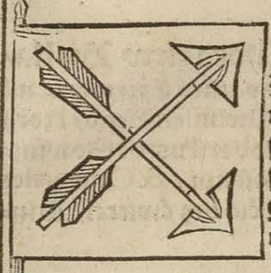
Sześnasta

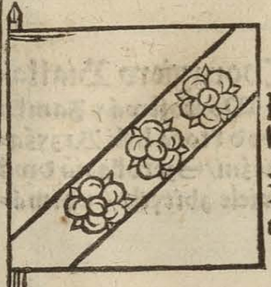
Szesnasta Choragiew Wielkiego Kommendorstwá / ktora sprawował Krzyżak ieden Kunrad Lichtersten Magnus Commendator, Pod ta byli Ludzie z Rakus pieniężni/y Krzyżakow nieco. Byłá Szeroka ná Trzy łokćie/Długa ná pułczwártá/ Trzy Polá Czerwone y Białłe. Ten zábit/y ludźi iego wiele zbitych / pułtrzećiá łokćiá ná dłuż / Szeroka ná dwá y Cźwierć.

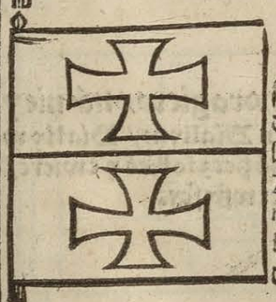
Siedmnasta Choragiew Kommendorstwá Nießowskiego/ktora sprawował Gotyphrydus Hoczphelth Kommendor onegoż Zamku / pod ktora byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni/ktorych bárzo wiele pobito / sam vćiekł / Polá Trzy Cżarne y Białłe/ Długa na Dwá łokćiá y Cźwierć/ Szeroka cáłe Dwá Łokćiá.

Osmnasta Choragiew Białła / ná niey Dwie Strzale Pomarańczowey bárwy. Byłá Żołnierzow pieniężnych z Westáliey / ktora prowádził Westáleżyk ieden zá swe pieniądze własne ná słowo Mistrzowskie. Przetoż mieli pod swym znákiem Choragiew/ byłá Szeroka ná dwá Łokćiá /Długa ná pułtrzećiá y Cźwierć.

Dźiewietnasta Choragiew Białła/ná niey Pole Czerwone/ Trzy Roże w nim Białłe/ Woythostwá y Miástá Rogoźná / ktora prowádził Woyth Fryderyk de Wed. Pod ta byli Żołnierze z Powiátu Rogozieńskiego. Byłá to Choragiew máła/ná pułtorá Łokćiá Długa/Szeroka łokieć y ćwierć.

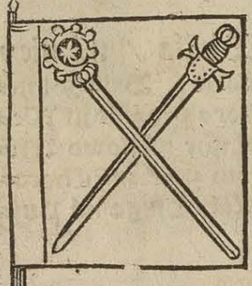
Dwudźiesta Choragiew Kommendorstwá y Miástá Elbiagá/ktora sprawował Kommendor onegoż Miástá Wernerus Tetyngier. Pod ta byli Żołnierze z Elbieskiego Powiáthu y Mieszczánie/ Krzyżakow niewiele / y ludu pieniężnego. Były ná niey Dwá Krzyżá/Czerwony w Białym polu/Biały w Czerwonym/ ná Szerz pułtorá łokćiá / ná Dłuż dwá/y mniey niż Cźwierć.

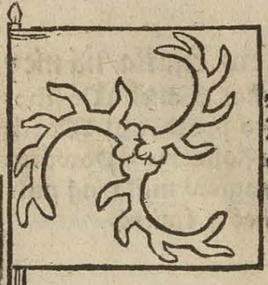
Dwudźiestha Pierwßa Choragiew Kō-mendorſtwá y Miáſtá Engielzberg / kthora ſpráwował Zburkárdus Wobek Kommendor támże. To po náßemu zowo Koprzywno. Miał pod ſwa ſpráwo Krzyżaki y Żołnierze pieniężne. Był ná niey Anioł Biały w polu Czerwonym/zábit/y ludźi iego niemáło/Szeroka ná dwá Łokćiá / Długa ná dwá y ná Cźwierć.

Dwudźiesta Wtora Choragiew Białła/ ná niey Jeleń Czerwony/ Kommendorſtwá y Miáſtá Brodnice/ktora ſpráwował z Báldenoi Stholl Kommendor Brodnicki/alias Strosbork/miał pod ſwa ſpráwo Krzyżaki y Rycerſtwo onego Powiátu/iedne z powinności drugie zá pieniądze. Byłá Długa ná Dwá Łokćiá bez Cźwierći/ Szeroka Pułtorá/ pod ta było wiele zbitych ludźi.

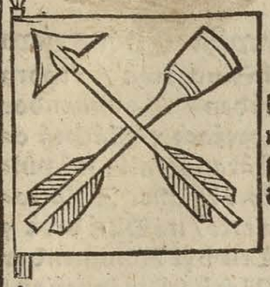
Dwudźiesta Trzećia Choragiew Białła/ ná niey Miecz Czerwony y Kurwáturá Czerwona ná Krzyż/ Biſkupá y Biſkupſtwá Chełmieńſkiego/ ktora ſpráwował Sługá Biſkupi Theodorikus de Sowimburg / pod ktora byli Sługy Biſkupi / & Omagiales Terrigenæ, Szeroka ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Długa ná dwá y ćwierć.

Dwudźiesta Czwarta Choragiew Białła/ ná niey Trzy Rogi Jelenie ßáre/ Woytoſtwá y Zamku Brátyaná y Nowego Miáſtá/pod ktora byli Krzyżacy y Mießczánie y żołnierze pieniężni/Szeroka ná dwá łokćiá / Długa ná pułtrzećiá / wiele zbitych / poimánych wiscey.

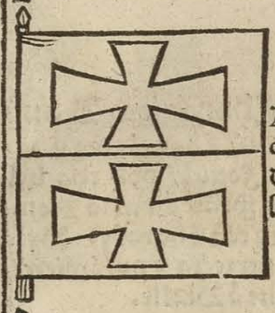
Dwudźiesta Piatha Choragiew/ ná niey Krzyże dwá / Czerwony w polu Białłym / Biały w Czárnym/ná dłuż dwá łokćiá/ ná ßerz łokieć y ćwierć/ pod nią byli ludźie pieniężni / zbici wßyſcy.

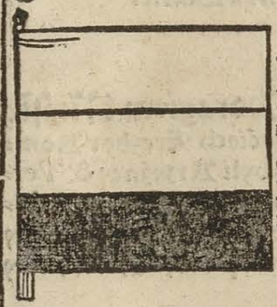
Dwudźiesta Szosta Choragiew/ná ktorey był Belt y Strzałá czerwone/pod nią byli Niemcy ktorzy swym kosztem Krzyżakom k woli przyiechali/y właśney Fámiliey swey Belt mieli/ byłá Szeroka ná łokćiá dwá/ tákże y długa.

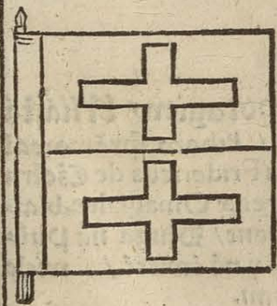
Dwudźiesta Siodma Choragiew Czerwona/ ná niey Liśká Biała z rożdźiewioną gebą/ pod ktorą byli Szwáycárowie/ kthorzy zá pieniądze Mistrzowskie byli wywiedźieni/ y swegoż Narodu Herb mieli/ Byłá Szeroka ná łokćiu y ná pułćwierći/ Długa ná łokćiu y pułtory ćwierći.

Dwudźiesta Osma Choragiew Miástá y Kommendorstwá Elbieskiego/ pod ktorą byli Krzyżacy y Slachtá onego kráiu y Żołnierze pieniężni/ Krzyże dwá/ Czerwony w Białym Biały w Czerwonym polu/ná dłuż trzy łokćie bez ćwierći/ná szerz dwá y ćwierć.

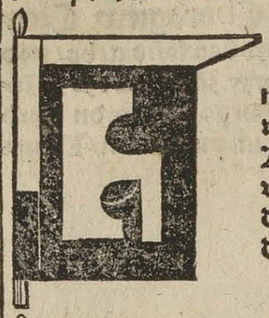
Dwudźiesta Dźiewiątha Choragiew/ Woytostwá y Miástá Leskiey/ktorą spráwował Woyt Kußecke de Leskiey/ co po náßemu zowią Żuláwa/pod ta byli Krzyżacy z Zamku Márborgu y drudzy Sołtysi ábo Woytowie onego kráiu ze Wsi/ ná niey trzy polá Białe miedzy Czarnymi/ Szeroka ná Dwá Łokćiá y pul ćwierći/Długa ná trzy bez Cźwierći/wiele zbitych.

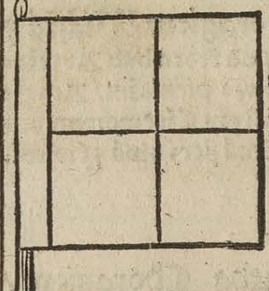
Trzydźiesta Choragiew Elbieska/ kthora spráwował Mistrz Elbieski/pod ta tylko sami Mieszczánie byli á żołnierze pieniężni ichże kosztem. Byłá Szeroka ná pułtorá łokćiá/ Długa ná Trzy/ Krzyże dwá ná niey/ Biały w Czerwonym/ Czerwony z Białym/ wiele zbitych.

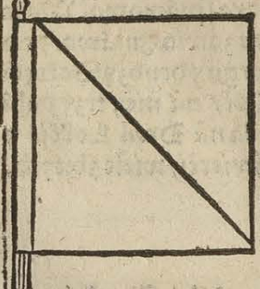
Trzydźiestha Pierwßa Chorągiew Kommendorstwá y Miástá Sluchowá / ktho-ra spráwował Arnoldus de Báden / Kommendor Sluchowski / pod to byli Krzyżacy y Slách-tá onego Powiátu / ná niey był Bárán Biały ná pul-polá wietße Czerwone° / ostátek Białle. Byłá wßerz ná dwá Łokćiá bez Czwierći / ná Dłuż dwá y Czwierć / wypußczony Ogon od Czerwonego Polá. Ten był Kommendor zábit z wielo Zołnierzow / náleżion miedzy Trupy / do Márborku záwieżion / tám pochowan.

Trzydźiesta Wtora Chorągiew Czarna / ná niey Białła Siekierá Miástá Bárſthen / ktho-ro wiodł Woyt de ibidem teyże Fámiliey / pod tho byli Krzyżacy y Slách-tá onego kráiu / wßyſcy tego Herbu vżywáli. Byłá wzdłuż ná pułtrzećiá łokćiá / ná ßerz dwá y ćwierć / Ogon ná dwá y ćwierć / Szeroki ná dłoń / co dáley to węższy.

Trzydźiesta Trzecia Chorągiew Kom-mendorstwá y Miástá Osteroden / Chorąży tey Cho-rągwie był Pielgrzym rzeczony Fogiel / pod tho byli Krzyżacy Terrigenæ Omagiales, spráwował to Kom-mendor támże / poimánych śiłá y ten Chorąży. Byłá Długa ná trzy łokćie / ná ßerz pułtrzećiá y puł ćwierći / Cztery Kwátery w niey Czerwone á Białle.

Trzydźiestá Czwarta Chorągiew Miástá Sczytná / ktora spráwował Woyćiech Erczbor Kom-mendor Wortelzburg / pod ktoro byli Krzyżacy & Ter-rigenæ Omagiales, do tego Kommendorstwá należą-cy / Szeroka ná Dwá łokćiá y ćwierć / Długa ná Trzy bez ćwierći / Linia przez nię / Dwie Polá / Czerwone y Białle.

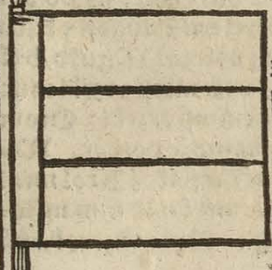

Trzydźiesta Piatha Chorągiew Miástá y Kommendorstwá Rángnetá / ktora spráwował Kōmendor onegoż kráiu Comes Fridericus de Czolrn pod ktora byli krzyżacy & Terrigenæ Omagiales, biał-łá / ná niey Kołpaki Trzy Czerwone / Długa ná Puł-trzećiá Łokćiá / Szeroka ná dwá y ná ćwierć / wiele zbitych / sam Kommendor poiman.

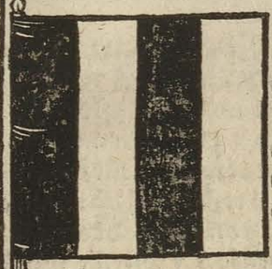
Trzydźiesta ßo-

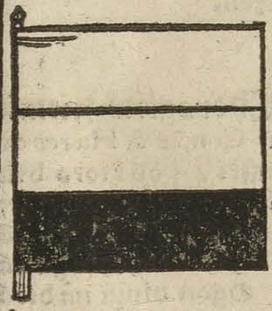
Trzydziesta Szosta Choragiew Miástá Krolewcá/ ktoro prowádźił Mistrz de ibidem, tylko własno Slachte onego kráiu/ Zołnierzow pieniężnych málo było. Ná niey byłá Koroná Czerwona w Białym polu/ Krzyż Biały w Czerwonym/ Długa ná dwá łokćiá y ná dłoń/ Szeroka ná dwá bez ćwierći/ zbitych y poimánych bárzo wiele.

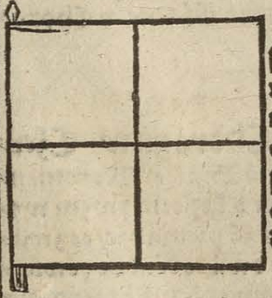
Trzydziesta śiodma Choragiew / Polá żołte Białe á Czerwone. Pod to byli Niemcy ktorzy przyßli ex Rheni Partibus,/ mieli Zołnierzow z Włoczniámi niemálo Mężow dobrych / ći dobrowolnie przyßli ná pomoc Krzyżakom/ Szeroka byłá ná Pułtrzećiá Łokćiá/ Długa ná Trzy bez ćwierći/ zbići wßyscy/ málo poimánych.

Trzydziesta Osma Choragiew z Woytoßtwá Tczowá/ ktoro prowádźił Mathiaß Beberách Woyt Tczowski/ pod ktoro byli Krzyżacy y Slachtá onego kraiu Mießczánie y Zołnierze pieniężni. Były ná niey Cztery Polá Czarne á Białe/ Długa Pułtrzećiá Łokćiá/ Szeroka ná dwá y ná dłoń.

Trzydźiesta Dziewiata Choragiew Miástá Holßthen wietßego/ te sprawował Woyt de ibidē, pod to byli Krzyżacy onego Konwentu/ y Slachta onego kráiu/ y Zołnierze pieniężni. Trzy Polá miáłá Czarne/ Białe y Czerwone / Długa ná Trzy y Pułćwierći/ Szeroka ná dwá łokćiá.

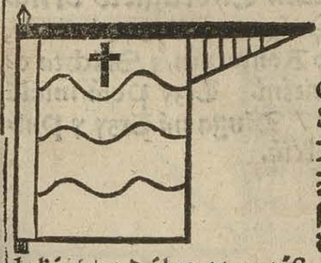
Czterdziesta Choragiew Rycerßtwá Mysnieńskiego/ pod ktoro było miedzy inßymi Mężow ná wybor Osmdźiesiat z Włoczniámi/ ktorzy zá swe pieniądze do Krzyżakow ßie wyprawili ná pomoc. Nie chćieli być pod żadnym znákiem Krzyżáckiem/ ći wßyscy zbići w potrzebie. Były Polá Cztery Blekitne á Czerwone/ ná Szerz dwá Łokćia y Pułćwierći/ ná dłuż pułtrzećiá łokćiá.

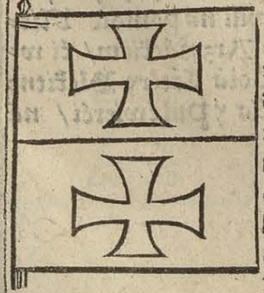
Czterdziesta Pierwßa Choragiew Białá/ná niey Orzel Czerwony/przez Skrzydłá miał Zołte Streffy/ Nos y Nogi Zołte/ Miástá Brándeburgu/ ktho[r]a spráwował Márgwárd de Galczbách/ Kommendor ibidem, pod kto[r]a byli Krzyżacy Mießczánie y Zołnierze pieniężni. Tá Choragiew byłá dárowána Miástu temu przez Márgrábie Brándeburskiego gdy walczył z Pogány / był poiman ten Márgwárd przez Janá Długoßá z Domu Wieniáwá/ Oycá tego ktory był te Choragwie popisał y Wymálowáć dał/ ktore áż po ten czás w Skárbie Kośćielnym w Krákowie ſą/ poimał był ten Długoß y kilká inßych znáczných Krzyżakow. Tego Márgwárdá gdy vyźrzał Wityłd/ był mu rad/ bo mu był Mátce nálálał ná Seymie iednym/ vyźrzawßy rzekł mu: Byß duhi Márgwárd. Ktory vporu y pychy nie odmieniwßy rzekł: Otom ieſt zbity z koniá zá przypadkiem nießczęśćia/ toż y ćiebie może potkáć. Wityłd widzac one hárda myśl iego/ kazał go Litwie ściąć/ wßákoż Krol miał mu zá złe gdy ſie tego dowiedźiał/ mowiąc: Godźiło ſie mieć nád nim miłośierdźie po tym nießczęſnym pokarániu od Páná Bogá. Była Szeroka ná dwá Łokćiá/ y tákże Długa.

Czterdźiesta Wtora Choragiew Białá/ ná niey Gryff Czerwony Kázimierzá Kśiążęćiá Szczećińſkiego/ ktho[r]a był wywiodł z ſwey Ziemie z wielką nieſławą ſwoią y Páńſtwá ſwego. Była Długa ná dwá łokćiá bez ćwierći/ tákże Szeroka/ Ogon długi na łokieć: á wßákoż iż ná własną Oyczyznę Miecżá dobył/ ſtąd on y Przodkowie iego wyßli y dźielnice bráli/ porážon y wßyſcy ludźie iego/ á ſam poiman/ wßákoż potym od Krolá wypußczon.

Czterdźiesta Trzećia Choragiew Ziemie Cheimſkiey/ ktho[r]a prowádźił Comes & Hæres de Szein, Commendor Thoruńſki / pod kto[r]a byli Krzyżacy / y Mießczánie Thoruńſcy/ y Cheimſcy Zołnierze pieniężni od Thorunian náieći. Była ßeroka ná pułtrzećiá łokćiá bez ćwierći/ Długa ná dwá y ná pułtory ćwierći / Ogon długi ná dwá łokćiá/ co dáley to węższy/ Krzyż ná niey Czarny/ Kráie Czarne v Chorogwie y v Ogoná/ Rzeki Czerwone y Białe.

Czterdźiesta Czwarta Choragiew Czerwona/ ná ktorey były dwá Krzyżá Białe/ Kommendorſtwá y Miástá Gdańſtá/ ktho[r]a kośtem ſwym wywiodł Mistrz Gdańſki z Miástá zá pieniądze/ te zwano Schewkindri/ była ßeroka ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Długa ná dwá y ná pułtory ćwierći/ był pod nią lud okrutny y boiowny/ wßákoż vmieiętnieyßy ná wodźie niż ná ziemi/ było ich ſto z Oßczepy. Te Krzyże Kázimierz Trzeći Gdańßczánom był zoźdobił Koro[n]ą/ ktorych áż po ten wiek zá Herb vżywáią Gdańßczánie.

Czterdźieſt pia-

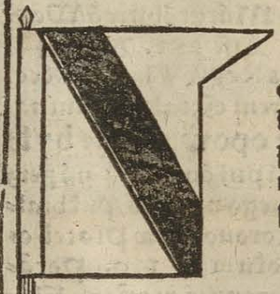
Czterdziesta Piata Choragiew tegoż Kō-mendorstwá/ Białła y Czarna Strefá przez nie/ ktora sprawował Háns Schonwenschelt Kommendor Gdańſki/ pod ktora byli Krzyżacy y ludźie kráiu onego y Zołnierze pieniężni/ Szeroka ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Dluga ná dwá y pułćwierći/ Ogon v niey ná dwá/ Szerziego ná ćwierć/ zbitych było bárzo wiele.

Czterdziesta Szoſta Choragiew Biſkupſtwá Alſperſkiego y Miáſtá Alſperku/ ktora správował Dworzánin tegoż Biſkupá/ byli pod nią ludźie z onegoż Biſkupſtwá y Mieſczáne/ było wiecey niżli Sto miedzy nimi z Oſczepy/ Bárá-nek ná Choragwi Biały z Choragiewką w Polu Czerwonym/ Dluga ná Trzy łokćie przez Pułtory ćwierći/ Szeroka ná Dwá bez ćwierći/ Ogon ná pułtorá łokćiá/ zbići y poimáni.

Czterdziesta śiodma Choragiew Miáſtá Thoruniá/ ktora správował Vicecōmendor Gdań-ſki/ pod ktora miedzy inſzymi było śiedmdźieſiąt Mę-żow z Oſczepy/ byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni. Dluda ná pułtrzećiá łokćiá/ Szeroka ná dwá bez ćwierći/ Ogon ná dwá bez ćwierći/ Pole Białłe/ Wieże ná nim Czerwone/ Broná Czarna/ Kratá białła/ żołte Drzwi.

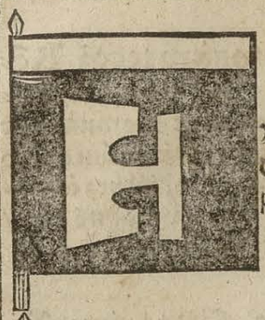

Czterdziesta Oſma Choragiew Zamku Gdańſkiego/ ktora správował Miſtrz Toruńſki/ pod ktora byli Mężowie z Oſczepy/ Krzyżacy y Zołnierze pieniężni/ Dluga ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Szeroka ná Pułtorá y ćwierć/ byłá Białła/ przez nie Czarna ſtrefá/ Ogon v niey ná dwá łokćiá/ ſzerziego ćwierć.

Czterdźieſta Dźiewiata Choragiew Kom-mendorſtwá y Zamká Gniewu/ ktora správował Jan Hrábiá de Veinde Kommendor Gniewſki/ Człowiek tho był Slachetny y pokorny/ ktory záwſze ná Pokoy rádźił/ iákoś o nim wyżſzey czytał. Pod ta byli Krzy-żacy y wiele Zołnierzow de Frankouia, y nie málo in-ſzych żołnierzow Niemieckich/ mieli miedzy ſobą oſm-dźieſiąt Mężow z Oſczepy/ then był porażon ále nie vmárł/ był rānny y ták záwieżion do Márborku z ro-ſkazánia Krolewſkiego/ támże vmárł/ pochowan w Koſćiele świetey Anny. A on co nań fukał że ná pokoy rádźił/ vćiekł/ nie obeyźrzał ſie áż w Elbiągu/ tákże y Kommendor Tucholſki/ ktory nań ſie miotał mowiąc że ſie boiſz/ wſzá-koż ten zábit w Pogoni/ ná niey był Belt biały z Strzałą w czerwoný polu.

Piećdźieſiąta

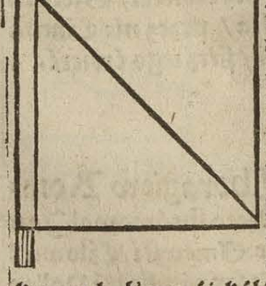

Piećdziesiata Chorągiew Czarna/ ná niey Biálla Siekierá/ pod tą byli Krzyżacy/ ktorą prowádźił Woyt Swátá Sekierká rzeczony / miał Żołnierze pieniężne/ byłá Długa ná dwá łokćiá/ y tákże Szeroka.

Piećdźiesiata Pierwßa Chorągiew Błękitna/ ná niey Lew Czerwony w Białle Strefy / ięzyk Biały wywieśił/ Koroną Złotą ná Głowie/ Páznokćie y Zęby żołte/ Ogon pstry/ tá byłá Miástá Brońßfiká/ ktorą Xiąże Broßßickie gdy był Ludźie wywiodł przećiwko Pogánom/ dárował Miástu onemu. Te śprawował Kómendor Broßßicki/ pod nią byli Krzyżacy / Slachtá onego kráiu z Mießczány/ Długa ná dwá Łokćiá y ná ćwierć / Szeroka ná dwá y ná puł ćwierći.

☞ Potym iáko czytamy y wßytkich Historykow/ znowu po tey známienitey porażce / Krzyżacy chcąc śie pomśćić nád Polaki krwie rozlania Bráćiey swey/ poczęli ludźie zbieráć/ y iuż mieli znowu Dźieśięć tyśięcy ludźi do boiu zá pieniądze/ ktore był wywiośł Gdańśki Pleban z Márborgu tym śpośobem: Gdy byli oblegli Polacy Zamek Márborg / on niemogąc wrzkomo oblężenia wyćierpieć / wyiáchał nákładßy Xiąg ná woz/ miedzy ktore Trzydźieśći Tyśięcy Duplonow we złoćie włożył. Polacy zdrády żadney śie nieśpodźiewáiąc wolno go wypuśćili/ wßákoż iednák nágrodźił Pan Bog Polakom/ bo lud ten ktory zá te pieniądze zebráli Krzyżacy/ znowu porázili z Michálem Kochmáśtrem nowego Márgrábśtwá Woytem / o czym świadczy Miechowitá w Xięgách 4. Liśt 281. Káp: 44. tymi słowy. Die itaq; Veneris Sancti Gereonis, acies Regis Wladislai. &c. Wtęże bitwie Janá Názyaná o ktorymeś pod Toporem czytał wśpomina.

Te Długoßz Chorągiew opowieda/ że byłá Długa ná pultrzećiá Łokćiá y ná puł ćwierći / náßerz dwie y ćwierć/ puł polá Czerwonego ná ukoś/ puł białiego/ pod nią byli Krzyżacy/ v Koronowá w Piątek o śmego dniá Páźdźiernikà/ w Roku 1410. Porażeni od náßych/ kedy Jan z Ostrowiec rzeczony Náśchian z domu Topor / Chorążemu Fránkowi Chorągiew odiął/ pod ktorą był y sam Mistrz Henryk/ y wiele znáczných Krzyżakow / y Dwor wßytek Zygmuntá Cesárzá y Węgierśkiego Krolá / y Rycerstwá wiele/ ktorzy byli poućiekáli w dźień świętych Rozesłáńcow z bitwy. Ci wßyścy máiąc memále woyśko/ náßych bacząc niewiele w liczbie / bo tám tylko niektorzy Dworzánie Krolewścy byli/ á Sędźiwoy z Ostrorogá Poznáński Woiewodá z Chorągwią Herbowną Naleczow. Przeto ie ták iuż rozumieli Niemcy mieć zá pewne więźnie swoie / wßákoż ieśli oni wielkośći vśfáiąc/ tedy też naßy śile y ßczęśćiu á śprawiedliwośći swey/ trzy kroć sobie dawáiąc znák / z obu strön odpoczywáli / y więźnie ábo y konie sobie wracáiąc z obu strön pobráne. Potym śie Polakom poßczęśćiło / Mistrz Henryk de Pláwen z trocha swych záledwie vćiekł/ drudzy poimáni á Krolowi przywiedźieni / ktory Krzyżem leżąc prośił Páná Bogá o zwyćięstwo nád nieprzyiáćielem ludowi swemu. Wielką zdobycz ná ten czás wźieli Polacy.

Drugie Cho-

☞ Drugie Chorągwie pobráne wspomina Długoß od Polakow Krzyżakom/w Roku 1431. V Wśi rzeczoney Dopki/nád Rzeko Wierzchą v Nakłá.

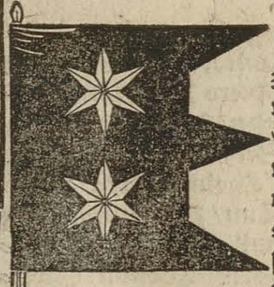

☞ Naprzod Chorągiew Mistrzá Inflantskiego Białła/ná ktorey Pánná Márya w Szácie Błękitney Dźiećie w reku trzyma/ Głowy Złothe/ Krzyż Czarny ná Zielonym Polu / ktorą sprawował Theodoryk Kroe Márßałek Inflantski/ ktoremu był Przewodnikiem Iodocus de Hogiekkierche Commendor Tucholski/iáko świádomy. Miáłá tá Chorągiew dwá Znáki / ná iedney Pánná MArya / ná drugiey Swiety Maurycy / byłá Długa ná dwá Łokćiá bez ćwierći/ y ták Szeroka.

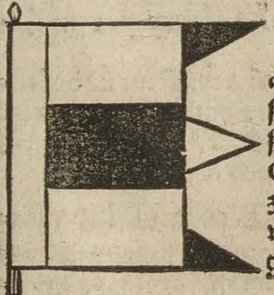

Wtora Chorągiew z ta pospolu wzięta/ ná ktorey był Máż Czarny we Zbroi w Płaßczu Błękitnym/Oßczep z Proporcem w reku trzymáiąc/Nakolanki Zołte/Krzyż w gárzśći trzymał. Sprawcá tey Chorągwie był poiman / długo był w Krákowie ná Zamku w więźieniu/potym wypußczon. A to śie wßytko dźiało Roku 1410.

☞ Tenże Historyk Długoß opowieda Chorągwie pobráne Feria quinta ante Festum Exaltationis Sanctæ Crucis, Anno 1431.

☞ Naprzod Czarna ná niey dwie Gwiazdźie Białłe/ tá byłá ludźi Inflantskich / ktorą spráwowáli/ Jan Járognieroski y Hieronim Wißemburg y Dobrogosth Kolińśki/ do nich dwá Inflanći Schywor Commendor de Oscherod, & Valterus Delo Cómendor de Dinburg, wßyscy w tey potrzebie zbici/ dwie śćie Káytárow ná komiách/oprocz ludźi pießych/wßyscy zbići od chłopstwá po rozgromie. Byłá Długa ná dwá łokćiá y pułtory ćwierći/ná ßerz dwá y ćwierć z ogonem. Było dwie śćie pod nią Mężow z Oßczepy/ zbići w pogoni.

Czwarta Chorągiew/ Trzy Polá Czarne á Białe/Było pod nią Sto Káytárow Konnych/wßyscy zbici od chłopstwá po rozgromie z ludem pießym/Szeroka ná dwá łokćiá y ná dłoń / miałá Trzy Ogony/ káżdy ná łokćiu. Było pod nią Sto Mężow z Oßczepy/ wßystkie żywo przywiedźiono do Krákowá/ w Wieże wmiátano/ inße ludźie Chłopstwo pogromiło.

Piatha Chorągiew Bártoßá de Wißemburg támże w tey potrzebie/ktorą spráwował Georgius Kutzlebe, Woyt z Kokenhauzu/ pod ktorą było miedzy inßymi Sto Mężow z Oßczepy/miedzy nimi piechoty bárzo wiele/z Pomorskiey/ Chełmskiey/Pruskiey/Inflántskiey/ziem. Była ßeroka ná łokćiu y ná ćwierći/y thákże długa/ Trzy Ogony v niey/ káżdy ná Łokćiu.

☞ Ták gwałtownego nieprzyiaćielá porażiwßy/ Pánu Bogu cześć y chwałę dawáli/ á w tym ćiáłá vmárłych chowano/ na ktore Krol pátrzáiąc z płáczem ſie oświadczał Pánu Bogu/ że ſie w ich śmierći nie kochał/ owßeki záwße zgody prágnął á pokoiu. Naprzod ćiáło Mistrzowe miedzy Trupy náleźli/ do Márborgu z vczćiwośćią prowádzono/ y támże v S. Anny pochowan/ potym inße według Stanow ich chowano.

¶ Z Woyská Polskiego áż ich też niemáło poległo/ wßákoż dwá náznáczniey ßy/ Jákubowski z Domu Topor/ á Cielicki.

¶ Mistrz on nádęty co był Krolowi dwá Miecżá posłał/ od chudego Drabá zábit/á przy nim Cztery stá Kuntorow y Rycerstwá znáczńego/ ktorych liczbę kłádą 50000. Xiąże Szczećińskie poiman przez Skárbká z Gory z Domu Hábdánk/ Konrad Xiąże Oleśnickie przez Czechá z Salce. Poiman też Gerczyk Kerczdorff Groff ze Czterdźieśći Paniąt Czeskich. Owa wßytkich było Czterdźieści tysiecy poimánych/ ostátek pouciekało/ bo kłádą Pruskie Kroniki Woyská Krzyżáckiego ná then czás 140000. Niektorzy wypuszczeni z łupem powiązáni/drugie do Polski wieźiono/gnano/dwu Kuntoru sobie wźiął Wituld/ Sámborgá y Márgwárdá/ ktore dał poścináć.

¶ Ná on czás gdy Krol ná poboiſku pánu Bogu ſie modlił/ dźiękuiąc mu zá zwyćieſtwo/ Henryk z Pławná ktory był Kuntorem we Swiećiu/ lud co napredzey zebrawßy/ Márborg osádźił/ toż dopiero Krol tám przyßedł/Zamek ze trzech ſtron obegnał/Polacy od Nogathu/Litwá od Wiſły/ á Rusacy z inymi Kozaki z Południá/ bez przeſtánia Strzelbą Mury tłukli/ á gdy ono Obleżenie chwile trwało/ Slachtá Pruska/ Chełmińska/ Pomorska/ ze cztęremá Biskupy/ z Chełmińskim/ Wármieńskim/ Pomezáńskim/ y Sambieyskim/ dobrowolnie ſie poddáli Krolowi/ Zamki/ Miástá Krol wźiął pod swą obronę/Gdańſk/Krolewiec/Elbiąg/Thoruń/Chełmn/Swiećie/Gniewo/Tczow/ Nowe/Brodnice/ Brándeburg/y inßych wiele/ gdźie nawiętßa chęć Elbiężan przećiwko Polakom ſie okazáłá/ ktorzy Wernerá Tetyngierá Kommendorá swego z Zamku wyrzućili/ o czymci potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Przyßedł pießo Krol Władyſław do Krákowá z wielkim nabożeńſtwem/ Chorągwi Pięćdźieśiąt Krzyżáckich ná wieczną pámiątkę záwieśić w Kośćiele ná Zamku przed Grobem świętego Stániſłáwá kazał/ ktore áż y po ten czás widźimy od Roku 1410. iákoś o nich wyżßey czytał.

W Roku potym 1412. przyiechali do Krolá Władyſłáwá Posłowie Weneccy/ poſtępuiąc pięć ſet ludu Krolowi z Oßczepy/ gdyby tylko z Krolem Zygmuntem Węgierſkim woynę podnioſł/ ktory iuż był obran ná Ceſárſtwo. O czym dowiedźiawßy ſie Zygmunt/ posłał też Posły swe do Krolá Władyſłáwá potwierdzáiąc Przymierza/ ábo zgołá żądáiąc go do Lubowle ná rozmowę przyiaćielſką.

¶ Tám Krolowie oni obá potym miedzy sobą y Krolestwy swymi przymierza potwierdźili. Ná prośbę Zygmuntowę iechał z nim Władyſław do Bu-

sław do Budzyniá/y támże do niego Posłowie Tátárscy przyiechali z wielkimi vpominki/ obiecuiąc mu wielką pomoc ná káżdego nieprzyiaćielá kedyby iedno potrzebę miał. Z czego był bárzo Król vćieszon. Potym od Zygmuntá Królá wielkimi vpominki vdárowan. Obroćił sie do Polski przez Morawską ziemię.

¶ Z Węgier przyiechawszy Władysław/obieżdżał swoie wszytkie páństwá/á v Grodlá nád Bugiem/Polakom y Litwie/Syem złożył/y tám miedzy tymi obiemá Narody przymierza potwierdził. Tám práwo y Wolność Rycerską nádał Litwie/wszákoż tym tylko ktorzy sie pochrzćili ná Wiárę Rzymskiego Kościołá/y do tych Herbow ktorych Rycerstwo Polskie vżywało przyłączył/o czym będźieß miał niżey.

W Roku potym 1414. Dla wielkich krzywd ktore miał od Krzyżakow w gránicách Państw swoich/ roskazał sie wßemu Rycerstwu z Polski/ z Ruśi/ z Litwy ruszyć/ miał do thego wiele ludźi zá pieniądze/z Czech/ z Slaskę/y ktemu Slaskie Xiążętá. A ták nie zábáwiáiąc sie długo ßedł w ziemię nieprzyiaćielską/wiele Zamkow/iedny popustoßył/ drugie pod swą moc wźiął/áż potym przyiechał Legat Papieski Janá 23. Jan Lausaneń: Biskup/ ktory przymierze do dwu lat wźiął miedzy Krzyżaki á miedzy Krolem/żądáiąc áby wßytkie kontrowersyą ná Konstantiń: Concilium ku rozeznániu dáli.

¶ A ták Krol rospuściwszy woysko/ posły ná Concilium wypráwił/ miedzy ktorymi był naprzednieyßy Andrzey Láskáry z Domu Godzámbá/ Biskup Poznáński/o czym będźie w Historyey.

¶ W tymże czásie Władysław Krol przyiaćielską chęć okazał Zygmuntowi Cesárzowi w Węgrzech/bo w niebytności iego Turki/ ktorzy Ziemię Węgierską pustoßyli/y z ziemie Bośnieńskiey ktorey był z rękuich Zygmunt dostał/gdy ia znowu pod swą moc brali/odegnał/(postawßy do nich Posły bárzo z srogiem poselstwem) Więźniow wiele Przednich Pánow odgromił/ do ßeści lat Przymierze miedzy onymi ludźmi postánowił.

Potym wßystkę Polskę y Ruską Ziemię bárzo prędko obiechał/ á gdy był w Sniatynie przed Świątkámi/ w Roku 1415. przyiechał do niego Woiewodá Wołoski ze wßytkimi Pány swymi/ tám sie Krolowi pokłoniwßy/Chorągiew przed nogi iego porzućił/ á potym y przysiągł záwße pod mocą y roskazániem Krolow Polskich z ludźmi swymi być.

¶ Thegoż czásu od Cesárzá Konstántynopolskiego y od Pátryárchy przyiechali Posłowie/ proßąc áby ich Krol żywnością opátrzył zbożem/ bo bárzo byli vdręczeni od Turkow. A ták Krol Władysław vczynił dość prośbie ich/ o czymći potym Historya powie.

¶ W Roku 1416. Anná Krolewná vmárłá/ nie długo pothym Tátárowie do Ruśi wpádli z Cżarzem Edyga/ Kyowski wßystek Powiát spustoßyli ogniem y Mieczem/y Miásto Kyow spalili/ y od tego czásu do pierwßey ozdoby przyść nie może.

¶ Krol co miał sie mścić nád Pogány/ to ná ten czás weselem sie zábáwił w Sánoku/kedy poymował Helżbiethę Pileckę/ Woiewody Sedomierskiego Ottoná Corkę z Domu Topor/ ták iákoś o thym pod Toporem czytał. Po tym weselu gdy Krol z Poznániá do Srzody iechał/ záburzyło sie Niebo/potym grom ták srogi vderzył/w woźie cztery konie/dwoch Dworzan/y inßych koni wiele pobił. Krol chwile leżał iákoby vmárły/ przyßedł potym ksobie y był zdrow/tylko co kilká dni nie słyßał/ y thák to mowili ludźie/że go Pan Bog dla nieprzystoynego Małżeństwá pokárać raczył/bo tá Helżbietá była Chrześna Mátka iego.

¶ Złożył potym Krol Syem w Leczycy/ná ktorym málo nie przyßedł do czego dźiwnego. Helżbieta Krolowa gniewálá sie ná Woyćiechá Jástrzębcá Biskupá Krákowskiego/ dla thego/ że ten napierwey był przeciwko

temu że ią Krol poiął zá żonę. Druga/ iż Janowi Synowi iey / ktorego miálá z Wincentem Gránowskim z domu Leliwá / dał Listy ná Grábstwo nád práwo Pospolite. On tych Listow pieczętowáć niechćiał / á ták Krolá nań podwodżilá / áby mu ná Seymie wźiął Pieczęć / ále vmárłá przed Seymem/czemu wßyscy byli rádźi/ oprocż Krolá ktory iey żálował. Wßákoż iednák z Biskupem był sad/o co powstáli Brácia y przyiaćiele Biskupi/ ktorych bárzo wiele z nim przyiechálo ná on Syem. Było wielkie zámięßánie/áż Krol ná pokoiu sie zámknął / zátym y Brone Zamkowe zámknięno/ Most podniesiono. Potym oná wasń miedzy Pány vćichłá/y Krol wßyskiego Biskupowi przebaczył. Potym rádźił o dobrym R. P. á nawiecey o Czechách/ktorzy pilno á pilno prosili ábyich Krol w obronę swą przyiął/ wßákoż ná kilku Seymiech pilnie o tym rozmawiáiąc/ ná thym stánęło/ áby im Krol dał pokoy dla roznych wiar/ktorych sie iuż było miedzy nimi násiało/o czym w Historyey ßerzey czytáć będźieß.

¶ Potym Krol spowinowáćił sie z Fryderykiem Márgrábią Brándeburskim/dawßy Synowi iego stárßemu Fryderykowi iedyną Corkę swoię Jádwigę w stan Małżeński. Ktory gdy ná ten czás ießcże był młodźiuchny/ná Dworze Krolewskim wielkim dostátkiem był chowan.

¶ Potym Krol kromia woley wßystkich Pánow Czwartą żonę poiął/ Andrzeiá Książeciá Kijowskiego Corkę/od śiostry Wituldowey/ po ktorey żadnego posagu nie wźiął.

¶ Potym miał z Krzyżaki woynę / ktorą Zygmunt wzburzył miedzy nimi przez listy/ktore żebracy w sukniách záßyte wynośili/ áż w Koninie v iednego listy gdy z przygody ná drodze vmárł/náleźiono. A ták Krol kazawßy sie rußyć wßystkiey Polßcze/Rusi y Litwie / w źiemie nieprzyiaćielską wßedßy pustoßył w ßerz y wzdłuż/wśi miástá palił/y kilká Zamkow wźiął. Krzyżacy widzac vpadek swoy/płáczem Slách ty y Mießczan porußeni/pokoy zá słußnymi kondycyámi vprosili. Zygmunt potym Cesarz zá wielkimi prośbámi Pánow Węgierskich poiednan z Władysłáwem Krolem.

☞ W Roku 1424. Krolowa Zophia Koronowána Dwunastego dniá Miesiącá Lutego. Vrodźił sie pothym Władysłáwowi Syn/ piątego Miesiącá ochrzczon/dano mu Jmie Władysław Gycowskie.

Tegoż Roku od Papieżá przyniesiono Krolowi Gwoździeden/ktorym był Zbáwićiel náß Pan Jezus Chrystus do Krzyżá przybit.

Tegoż Roku y drugiego było wielkie powietrze w Polßcze y w Litwie/ ták iż Krol z Krolową y Wituld w leśiech mießkáć musieli. A gdy sie myślistwem báwił/padł koń pod nim/złamał golen/áż kilká Miesiecy w Krasnym Stáwie ná lekárstwie mießkał.

☞ W Roku 1426. Ná Swiątki Syem złożył w Leczycy / ná ktorym o wielką rzecz Tráktat był/wßákoż niedokończony/dla tego/że był Krol ná przeßłym Seymie w Brześciu nie spełnił co był rzekł potwierdźić y przyczynić Rycerstwu wolności. Krol żądał/ áby Synà iego/ ktory sie był Roku przeßłego vrodźił/po nim zá Krolá náznaczyli. A gdy sie wymowił/ iż wyżßey pomienionych kondicij vczynić nie mogł / áni ich chćiał potwierdźić/powstawßy wßyscy Pánowie/ on List ktory byli dáli Krolowi ná sie w żadániu iego o syna/wźiawßy od Zbigniewá Biskupá ktoremu go byli zwierzyli/z gniewem przed oczymá Krolewskimi zdrápáli. A ták nic niesprawiwßy z onego Seymu poiechali/ostátek w historiey czytáć będźieß.

¶ Drugiego Roku nic sie tákiego godnego pámięći nie dźiało/tylko co Krolowa była zá ostárżeniem Wituldowym w podeyrzeniu/ ktory dla tego iż iuż trzećiem dźieśięćiem chodźiła/powiedáiąc to iuż być niepodobno rzecz dla lat podeßłych Krolewskich/o co była w wielkim frásunku / ták oć to potym Historya powie/áż Pánowie sami sie o iey krzywdę wßcześli/á nawiecey Jan Tarnowski Káßtellan Krákowski / mowiąc Krolowi: Coż thy nam

Krolem po-

Krolem po sobie chcesz Syná zostáwić / á ty o Mátce iego nic dobrego nie trzymasz. Zá nim potym wßytek Senat w te słowá sie opárli/áż sie musiálá Krolowa odwodzić śiedmio Pań státecznych/ z ktorymi przysiegáć musiálá/ y ták byłá wolna.

¶ Zygmunt potym Cesarz trudności Krolowi zádawał z Wituldem/ ktoremu Korone ná X: Litewskie dáć obiecował/ coć potym Historia powie.

☞ W Roku 1430. W Rádomskim Powiećie w Jedlney złożył Krol Syem/ ná ktorym chcąc do Dziatek swoich chęć náklonić wßytkich stanow/ Praw y Wolności według żądánia ich potwierdził / y podátkow wiele odpuścił Mieszczánom y Wieśniakom. &c.

Wituld rozmáitymi przemysły stáráiąc sie o Krolestwo/ nie mogąc do tego przyść/ wpadł w niemoc/ vmárł w Trokách / máiąc wiecey niż osmdźiesiąt lat wieku. Po iego śmierći byłá trudność z Swidrygielem / ktory práwie mocą wielką domagał sie Xięstwá Litewskiego / o czyméć pothym Historya powie.

Tegoż czásu było powietrze wielkie po wßystkiey Polszcze/ Polacy złożyli Syem ßostego dniá Grudniá w Wárćie/ ską potym kazáli sie wßystkim do Litwy rußyć/ á ná dzień pewny Miesiącá Stycznia v Kúan Wsi w Lubelskim Powiećie nád Rzeką Wieprzem ziechać sie mieli/ wßákoż naprzod Posły do Swidrygielá posłáli/ Zbigniewá Biskupá Krákowskiego/ Janá Biskupá Włocławskiego/ Janá z Lichin Brzeskiego Woiewodę/ y Sędziwoiá Poznáńskiego/ áby Krolá wolnego do Polski wypuścił. Wßákoż on niźli Posłowie przyiechali/ wiedząc o wßytkim/ Krolá wolnego do Polski odprowádził.

Ná tymże Seymie w Wárćie Dziatki Krolewskie zlecono do wychowánia w dobrych Náukách Wincentemu rzeczonemu Koth Debieńskiemu/ z domu Odrowąż/ Mistrzowi y Kustoszowi Gnieznieńskiemu/ y Piotrowi Ryterskiemu/ Slácheicom.

☞ Ná początku Roku drugiego/ złożył Krol Syem w Sędomierzu z Litwy przyiechawßy/ tám mu znáć dano że Swidrygielo niektore Zamki ná Podolu opánował. Do ktorego wyprawił Posły/ Stánisłáwá Biskupá Poznáńskiego/ y Janá Chełmińskiego/ Sędziwoiá Poznáńskiego/ y Janá z Lichny Brzeskiego/ Woiewody/ áby Zamki puścił a z Podola wyiechał/ z Lucká z Wołyniá áby ziechał/ á do Krolá ná pewny dzień przyiechał/ á od niego z rąk áby Xięstwá dostał ná ktore nieprzystoynie wiechał/ ostátek w Historyey czytáć będzieß. Z ktorym pothym gdy niedbał ná vpomínánie woyne podniosł/ y pogromił/ áż ziechać musiał/ wßákoż mu wiele ludźi w pogoni Polacy pobili. Ratno Krol wźiął Zamek ktory Rusacy poddáli. Spalił był ná ten czás Swidrygielo Chełmską ziemię/ ále woysko iego Ciołek Podstárości Chełmski tylko we trzydziestu koni náiechawßy poráził/ trzy stá ich zábił/ czterdziestu żywych poimał. Ná tenże czás kwoli Swidrygiełowi Wołochowie Podolską y Ruskie ziemie pustoßyli/ ktore gdy z wielką korzyścią ná zad ßli Buczacki poráził/ y one zdobyczą odiął.

Rußył sie potym Krol do Lwowá/ tám z Kuiaw z Dobrzyńskiey Ziemie Slachty wiele do niego przyiechało/ proßąc łáski y wspomożenia/ że byli znedzeni od Krzyżakow/ przećiwko ktorem Krol wielką łáskę okazał/ rozdawßy miedzy nie skarb wielki.

Złożył potym Krol Władysław Syem ná dwudziesty trzeći dzień Kwietniá/ ná ktorym Władysław syn iego stárßy ná Oycowskie mieysce po smierći iego był náznáczon y potwierdzon zgodnie od wßystkich. A gdy przyiechał do Máley Polski Krol/ przyiechali do niego Posłowie od Czechow/ obiecuiąc pomoc przećiwko Krzyżakom/ á stáráiąc sie o miłość Korybutowi przyiaćielską v Krolá/ byli wdzięcznymi v Krolá y v Pánow z tákiem poselstwem/ ná wßem ich hoynie podeymowano/ wßákoż Zbigniew Biskup Krá-

kowski/ gdy do Krákowá przyiechálinád wola Krolewska/ we wßyſtkich Kościelech Sacra interdixit. O co ſobie Pány y Krolá bárzo obráził/że mu reki dáć niechćiał gdy do niego do Wiślice przyiechał/ wßákoż on tego namniey ſie nieulekławßy/śmiele ná wßytko odpowiedźiał/ coć potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Tegoż Roku przyiecháli Poſłowie Janá Cypriyſkiego/ Hierozolimſkiego/y Ormiáńſkiego Krolá/ dawßy vpominki Krolowi y Krolowey/ żadáli o Corke Krolewſko Jádwige ſynowi Krolewſkiemu/ á pożyczáiąc dwuſtu tyſięcy Czerwonych Złotych/w ktorych mu záſtáwiáli dwie ábo trzy częśći Kroleſtwá Cypriyſkiego/ wßákoż nic nie otrzymáli bo iuż byłá Jádwigá vmárłá/ á Krol ſie też wymowił że pieniędzy nie miał dla częſtych woien z nieprzyiaćioły.

¶ Tegoż cżáſu z wola Krolewſko/ Zygmunt brát Wituldow Stárodubſkie Kśiąże Swidrygielá wygnawßy/ ſam Kśieſtwo Litewſkie opánował/ á potym przyſłał o potwierdzenie do Krolá/ Krol poſłał śiedmi Pánow do Litwy / áby przy nich przyśiągł záwße być w poſłußeńſtwie Krolow Polſkich / y przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi ſpołecżnie być gothowym/y inße kondycye ktore ſie w Hiſtoryey vkáżą dowodnie. A te z ſynem Michálem poprzyſiągł/támże mu Zbigniew Biſkup przednieyßy onego poſelſtwá Miecz imieniem Krolewſkim oddał. On potym doſtawßy Kśieſtwá/w Ośmiánách Swidrygielowe woyſko/ ktore był z Ruśi á od Tátárow zebrał/porážił/miedzy ktorymi byli y Krzyżacy Inflántſcy/ w ktorym dźieśięć tyſięcy ludźi pobił/ á cztery poimał. Potym Zygmunt Kśiąże ná znák zwyćieſtwá ſwego/Kościoł w Ośmiánách zbudował / przy ktorym Kánoniki fundował.

Od Polakow tegoż cżáſu był porážon Fetko Kśiąże Oſtrowſkie / ktory ſtrone Swidrygielowe trzymał/iáko o tym w Hiſtoryey mieć będźieß. Tám dwánaśćie Chorągwi náßy Ruſtich wźieli/cżternaśćie mil ode Lwowá te potrzebe mieli/dniá oſtátniego Páźdźierniká.

☞ Złożył potym Syem Krol ná dźień świętego Janá Chrzćićielá / z ktorego o pomoc Czechow przećiwko Krzyżakom żądano / ácż byli wßyſcy Biſkupi przećiwko temu/ ktemu y tho poſtánowiono áby Krol w Polßcże zoſtał/á nád woyſkiem przełożył Mikoláiá Michálowſkiego z Domu Roża/Káſtellaná Krákowſkiego/ktoremuKrol tylko roſkazał ziemie puſtoßyć/ Zamkow áni Miaſt nie dobywáć. Wßákoż nie długo był poſłußen Krolewſkiego roſkazánia/zá poráda Oſtrorogá obległ Choymice / ktore było dobrze opátrzono. Potym poleżawßy tám dwá Mieśiącá/ ćiągnął puſtoßąc ziemie Pomorſką. Białym głowam y Pánienkam wielką vcżćiwość czynić kazał/ná co ſtraż znácżną wybrał áby żadnego deſpektu niepopádły/ábo żeby ktora táiemnie od kogo záchowána nie byłá/ wßytkie do Wiſły záprowádzone y przewieżione á wolno pußcżone/zá co im y ſámi nieprzyiaćiele bárzo mieli zá dobre/wßyſcy im zá to dobrego ßcżęśćia od Páná Bogá żądáli/á ſwoim ktorzy ſie inácżey záchowáli w puſtoßeniu ziemi/przeklináli. Zátym ſie z pilnośćią Krzyżacy o pokoy ſtáráć poczęli/bo tylko cżternaśćie wśi cáłych / ktore miedzy błoty od náßych nieſpuſtoßone zoſtáły. Skoro przymierza dokonáli/wßyſtek lud wźiawßy dozwolenie od Hetmáná/roziechali ſie do domow/á Czechowie co przednieyßy do Krolá do Pyzdr ſie obroćili/ gdźie byli wdźięcżnie przyięći y vdárowáni hoynie. Wßákoż ſie náßy ná ten cżás od nich w wierze nienárußyli/owßeki ſie ießcże brzydźili bledy ich.

Roſpuśćiwßy Krol Czechy / iechał do Sedomierſkiey ziemie chroniąc ſie powietrza/ktore po wßytkiey Polßcże pánowało/ ktorym Jan Száphrániec vmárł Biſkup Włocławſki / po ktorym zoſtał Władyſław Oporowſki z domu Sulimá/iákoś o tym cżytał pod Herby. Kometá potym ſie okázowáłá iáſna/ktora znácżyłá śmierć Krolewſką.

W Niepołomi-

☞ W Niepołomicách potym Krol bedac / złożył Syem nádzień świętego Marcinà/ná ktory przyiechał Heliaß Syn Woiewody Wołoskiego zmárłego/ktory był zrzucon od młodßego brátá z páństwá/proßac o pomoc/á pod moc sie iego y Krolow Polskich poddáiąc/ czego przysiego potwierdził. Poseł Stephánow przyiechał/proßąc/ áby Krol więcey nań miał bacżenie niż ná brátá wßytkim omierzłego. Ten Krolá niedogonił áż w Leczycy/tákże sie obiecował pod moca záwße być Krolow Polskich iáko y on/o czym w Historyey bedźie.

Roku 1434. w Nowym Mieście Korczynie Krol Władysław Syem złożył práwie ná post / skod posły ná Concilium Bázylieńskie wyprawił/opowiedáiąc Zygmuntá Cesárzá/tákże y Krzyżácka nieustáwiczność/ á do przelania krwie Chrześćian przez chytrość ich porywcze. Byli tedy ći Posłowie/Naprzod Zbigniew Biskup Krákowski/ Stánisław Poznáński z domu Ciołek/Jan Koniecpolski z domu Pobog Kánclerz Koronny/y Mikołay Láskocki z domu Dolegá Dźiekan Krákowski/wßákoż Zbigniew niż wyiechał/widząc iuż Krolá w leciech podeßłego/ niespodźiewáiąc sie go z tey dálekiey drogi zástáć: Naprzod począł wychwáláć w nim wielką godność práwie Krolewskiemu stanowi należącą / á to co też bacżył ßkodliwego iáwnie gánił/ták áż Krol słucháiąc go porwał sie zágniewány/ wyßedł z Rády grożąc Biskupowi / ktory tego namniey sie nielękał. Krol też potym obacżywßy sie podźiękował zá vpomnienie / y tego z czego go vpominał zrázu sie wystrzegáć począł.

Po tákich pracách bacżąc Krol Władysław bliski koniec żywotá swego/kazał sie práwić Chwálebną Swiątośćią/wßytkim winy ktorzy go gniewáli odpuścił/ sam tegoż od drugich żądał odpußczenia. Zbigniewowi Biskupowi Pierścień ślubny od Krolowey Jádwigi / nád ktory nie miał w skárbie swym nic milßego/zá vpominek posłał / proßąc odpußczenia zá przewinienia dawne przeciwko niemu/ zálecáiąc duße swą Modlitwie iego/y Dźiatki mu do Opieki zlecáiąc. Potym vmárł Dwunastego Dniá Czerwcá/pánował Lat Pięćdźieśiąt y dwie/y Trzy Mieśiące.

Był to Krol barzo hoyny/wiele o spráwách iego dobrych Rzeczypospolitey pożytecznych czytáć bedźieß w Historyey.

O Władysławie Trzecim/Synu Władysławá Jágiełłá Stárßym.

☞ Już byli oni Posłowie/ktore ná Concilium wypráwiono było/w Poznániu/gdy im znáć dano o śmierci Krolewskiey. A ták sie zbieżeli wßyscy Pánowie do Poznániá/y Slachtá kráiowych/á tám według dawnego postánowienia/stárßego Synà Władysławowego imieniem Władysławá ná Krolestwo przełożyli/á do Zygmuntá posłáli Księżęciá Litewskiego/ áby ná Koronácyą Krolá Nowego ná czás pewny przyiechał. Bárzo to obrażáło Máłe Polaki/że to kromia woley ich vczyniono/wßákoż iż tám był Zbigniew Biskup/ktemu iż to spráwá R. P. bárzo potrzebna była/łácno sie vśmierzyli y na to przyzwolili. Byli miedzy Rycerstwem dwá Pánowie bárzo skrzętni/y ná niepokoy wielki záłáwiáli/ták Spytek Melßtyński z domu Leliwá/á Derslaw Rytwiáński z domu Jástrzębiec/obá byli możni/o ktorychći wiele Historya powie. Ci byli przeciwko temu bárzo/ áby Władysław ták młody nie był koronowan/wßákoż im to zbili słußnymi rátiámi Pánowie/że ták musiáło być iáko w Brześciu ná Seymie zá dobrego zdrowia Krolewskiego postánowiono było/bo gdy w grumádźie bedąc/ woláli/nie przyzwalamy. Jan Olesnicki rzeczony Głowacz z domu Debno Márßałek

bno Márßałek Koronny/kazał tym ktorzy przyzwaláli ná Koronácyą Władysławowe/áby ná práwą stronę przestępowáli/á ći ná lewą co przećiwko niemu byli: Zátym wßyscy ná iedno sie zgodźili. Názáiutrz Krol iechał do Miásta ná Máiestat/ktory było vczyniono ná Rynku dla przysiegi od miásta/wßákoż nie doßłá/dla tego/ że sie Biskupi z Xśiożety Mázoweckiemi pomowili o mieysce kto bliżßy Krolá miał śiádáć.

¶ Potym drugich dni rádźili o dobrym R. p. Vzdáło sie im/áby w káżdym Powiećie zostáwili inßego Sprawcę/ w Krákowie dla doyźrzenia Menice naprzednieyßych dwu/á wßákoż aby nic nowego sami/tylko z wola wßystkiey Rzeczypospolitey stánowili.

¶ Thegoż czásu Ruska Slachte wßeláкimi práwy y Wolnośćiámi Nowy Krol porownał z Rycerstwem Polskim. Nádchodźiły potym wielkie trudności z Krzyżaki/ z Zygmuntem Cesarzem/ z Swidrygielem/ tákże y w domu niespokoyna Slachtá przećiwko Xśiężey byłá powstáłá/dla tego że im niedopußczáli onych pierzchliwych rad ich/ wßákoż potym vćichneli/gdy kilká przednieyßych herstow práwie zá dopußczeniem Páńskim pomárło. A to sie dźiało Roku 1435.

¶ Tegoż czásu Heliaß Wołoßyn/ o ktorymeś wyżßey czytał/ vćiekł z wieżienia/á vmyślił ziemie Wołoską pustoßyć.

¶ Tegoż Roku w Jesieni Swidrygielowe woysko społecznie z Krzyżaki Inflántskimi pogromione ná głowę od Polakow było/ zá spráwą Jákubá Kobyláńskiego/ ktory był posłan z ludźmi ná pomoc Zygmuntowi Xśiążećiu Litewskiemu/v Wołkomirzey wiele tám było zbitych także y poimánych/Mistrz sam y Márßałek iego zábit/potym łácno było o przymierze wieczne z Krzyżaki. Od tegoż czásu Smoleńsk/Orßa/Polock/Witepsk/ y wßytká Ruska ziemiá zostáłá przy Litewskim Xśiestwie.

Drugiego Roku 1436. Ná Swiatki Pánowie Polscy y Węgierscy do Kießmárku sie ziechali/ á odłożywßy niechęći/ pokoy miedzy soba y Pány swymi postánowili. Potym posłał Władysław Krol Posły do Cesarzá Zygmuntá/stáráiąc sie o Wnuczki iego/sobie o iedne/ drugą brátu swemu do stanu Małżeńskiego/ktorych nieodmowił/ wßákoż ná inßy czás gdyby był wolnieyßy od spraw woiennych odłożył/á w tym vmárł.

¶ Tegoż Roku Krol Władysław przez Posły swoie pogodźił Brácia Wołochy/rozdźieliwßy ziemie miedzy nie tym sposobem: Bássarábią z Białogrodem Zamkiem y z Kilią Stephánowi/ á niżßą ziemię z Soczáwą co od Rusi Heliaßowi. Heliaß záraz nie mießkáiąc do Lwowá przyiechał z Pány swymi/przysiągł posłußeństwo Krolom Polskim/ ktorego Krol potym gdy podniesion od przysiegi pocálował/ á wßytkim Pánom iego dał rękę. Postąpił dań Krolowi ná káżdy Rok Sto koni/ 40 postáwow Szárłatu/czterdźieści Wołow/y dwie ście Wozow Wyżiny.

¶ Potym Czwartego ábo Piątego Roku/obá z Stephánem Brátem przyiechawßy ze wßytkimi Pány swymi/temuż Krolowi znowu przysiegali.

¶ Już ná końcu tego Roku przymierze z Krzyżaki Pruskimi y Inflantskimi postánowione było/o czym Przywileie Koronne świadczą.

Potym Roku 1438. Niemáłe były rozruchy w Polßczę/bo Spytko Melßtyńśki/w dobrą Zbigniewą Biskupá Krákowskiego w Vßewskie/ktore przyległy Zamkowi Melßtyńskiemu/ wiáchał y wybrał/ częścią z dawney niechęći przećiwko Biskupowi/częścią też iuż nápsowámi od Czechow Wiárą Husową. Potym pozwány od Krolá/ iáko pokoiu pospolitego wzrußyćiel/poiednał sie z Biskupem. Ledwie sie to dokonáło/ drugie znowu záczął Derslaw Rytwiáński/ ktory po Stryiu swym Woyćieße Arcybiskupie Gnieznieńskim wielkie skárby pobrawßy/zebrał niemały poczet ludźi iezdnych y pießych. A gdy był przyzwan do Krolá/powiedźiał: Że nie

przećiwko

przećiwko R. P. czymć niechce. Potym odiechawßy z onymi ludźmi/do Zatorá w nocy przyiechał/ przystáwiwßy drábinki ná mury/ do Miástá z ludem wßedł/nád nádźieie wßytkich miásto wźiął/potym Oświećim tákże/ o czym bedźie w Historyey. Dał Krolowi Zator/ ktorego niechćiał wroćić Xiążęćiu Wencesłáwowi Kázimierzowemu synowi/ áż przysiągł záwße być pod moca y posłußeństwem Krolow Polskich/ o czym w Historyey bedźie/ábo czytay Kromerá Xięgi 21.

¶ Tegoż Roku Tátárowie wtárgneli do Rusi y ná Podole/ wielką korzyść wźiawßy ná zad sie obrocili/zá ktorymi Podolánie zebrawßy sie do grumády ćiągneli/tám ná mieyscách lgniących potrzebe znimi máiąc poráženi. Jan Włodek z domu Sulimá w tey potrzebie bárzo ránny/gdy Pogánin z niego obierał ßáty/duße w sobie zátáił/ gdy z niego vbránie zeymował/y pálec z Pierśćieniem vćinał/ y tám sie namniey nie rußył/ thák iáko martwy leżał.

W tychże cżásiech ná Seymie Piotrkowskiem/ Miesiącá Grudniá/sam Władysław Krolestwem rządźić począł/Opiekunowie żadney władze nie mieli.

¶ Támże do niego przysłał Papież Eugenius posły o pokoy sie stáráiąc miedzy nim á Woyćiechem Cesarzem/ábytym snádnieyßy rátunek dáć mogli Wegrom y Grekom przećiwko Amurátowi Cesarzowi Tureckiemu/ ktory tym obiemá narodom był ćiężek/ y Wołoską źiemie iuż był sobie zhołdował około Bielogrodá. Ná co zezwolili obá Pánowie pomienieni. Ale gdy nie mogło przyść ná ten cżás do pokoiu/ do cżterech Miesiecy tylko wźiął miedzy nimi przymierze przez on cżás/ chcąc co státeczńieyßego postánowić. A to sie dźiało Roku 1439.

Tegoż Roku Syem był w Korczynie złożon/ ná ktorym Spytek z Melßtyná z domu Leliwá z niemałym ludem do miástá bárzo ráno wbieżał/Gospode Biskupá Włocławskiego Władysłáwá z domu Sulimá/y Mikołaiá Lásockiego Dźiekaná Krákowskiego wybrał/toż Klaßtorowi vczynił/gdy tám nie zástał Janá Koniecpolskiego Kánclerzá/ y Janá Oleśnickiego Márßałká/ktorzy przed nim sie schronili. To zbroiwßy/ ná stronie zá miástem Obozem stánął/wßákoż miż obozu dobrze postánowił/oni wßyscy co przy Krolu byli/ zebrawßy sie pod spráwą Hinczę z Rogowá z domu Dźiáłoßa/y Dobiesłáwá z Szczekoczyná z domu Odrowąż/chociaż nie zbroyni ná zbroyne sie rzućili. A gdy naprzod Spytká zábili/ łácno potym ony ludźie iego rozgromili/o czym bedźie w Historyey/ ábo czythay v Kromerá Xięgi 21. List 483.

¶ W Wielkiey Polßcze tákże rozruchy wielkie były zá popudka Abrámá Zbaskiego z domu Nałecż/ktory zá Heretyki pomagał/ á Czechy Ministri fálßywe przechowywał w domu swym. Poznáńskiemu Biskupowi Ciołkowi był wielkim nieprzyiacielem/ták iż dla niego nie mießkał w Biskupstwie swoim/ále ziechał do Krákowá przed nim. A gdy vmárł Ciołek/á po nim nástał Andrzey ze Bninā z domu Łodźia/ wietße ießcze záwaśnienia miedzy nimi były/ktore° záklał Biskup. A gdy Zbaski ná to niedbał/on zebrawßy przez dźiewięć set ludźi mężnych powinnych swoich/do Zbaßyná z nimi iechał/Zamek obległ/á tám nieodstąpił/ áż mu musiał wydáć piąći onych zwodnikow Abram/z ktorymi przyiechawßy do Poznániá/ práwo o nich osadźiwßy/popálić dał srzod Rynku.

Tegoż Roku vmárł Cesarz Woyćiech dla wielkiey Biegunki ktora mu przypádłá z zbytniego iedzenia Málonow. Co bacząc Wegrowie/bedąc w wielkim vćisku od Turkow/ zmowiwßy sie z Helżbietą Cesarzową/Władysłáwá żądáli áby Pánem ich został/ á Corke Cesárską Helżbietę do stanu Małżeńskiego mu dawáli/ ácż byłá ná ten cżás brzemienna

Helżbietą Cesarzowa. A ták przyiechali Posłowie w ozdobnym poczćie do Krákowá / opowiedżieli chęć y żądánie wßytkich Pánow y Rycerstwá źiemie Węgierskiey. A gdy przyßło do Rády / było wiele Pánow Polskich temu ná odpor/rozważáiąc/ że to była wielka rzecż / dwoie Kroleſtwo ták ſławne wźiąć ná iedną głowę/ktemu y tá woyná z Turki wśmák im nie była. Drudzy záśie ná to rádżili / áby ſie ninacż nieogladáiąc Kroleſtwo przyiął/ widząc tho być z wielką ſławą narodowi ſwemu / á ktemu niechcąc wydáć Pogánom ták ſławnego Kroleſtwá ná wieczne opánowánie/ kthorym iáko murem Kroleſtwo Polskie było od nich zágrodzone. Władyſław thež iuż niechętny był do tego/dla wyżßey pomienionych przyczyn / cześćia obawáiąc ſie z Białąglową wlećiech podeßła Małżeńſtwá/ wßákoż pothym ná tym ſtánęły wotá wielu Pánow/ áby przyiął Kroleſtwo/ do tego zá wielką proſbą Posłow Węgierskich to vczynił.

Byli też Posłowie Amurátá Cesarzá Tureckiego v Władyſłáwá/ießcże zá żywotá Cesarzá Woyćiechá / żądáiąc naprzod przymierza/ á pieniędzy dawáiąc ná potrzebę/y ſto tyśięcy ludźi ná pomoc przećiwko Cesarzowi.

To gdy z Węgry poſtánowił Krol/przyiechał w tym Komornik z Węgier z liſty do Posłow/opowiedáiąc że Krolowa Synà vrodżiłá/áby ná zad przyiechali nic niepoſtánawiáiąc z Krolem Polſkim.

Krol záraz porzućił one chęć do Kroleſtwá Węgierskiego/wßákoż proſbámi zwyćiężony Posłow/ ktorzy powiedáli mieć tákie roſkázánie od R. P. Iż choćiaby Cesárzowa Synà vrodżiłá/ áby przedśie Władyſłáwowi Kroleſtwo z wolą wßytkich oddáli.

¶ Jechali zátym Posłowie do Węgier/ kthore Krolowa posadzáć ze wßytkimi ſługámi ich do więźienia kazálá. A ták ſie Węgrowie ná dwie cześći rozdźielili/ iedni chćieli Władyſłáwá / drudzy przy Helżbiećie ſtali. Co nic nie porußyło Władyſłáwá áby miał myśl odmienić. Tylko mu to przeßkadzało y záfrásowało / gdy mu dano znáć z Litwy / Iż Zygmunt Książę/ktory okrutnie pánował Litwie / był zábit od Jwáná Cżártoryſkiego/zá zezwoleniem niektorych Pánow Ruſkich y Litewſkich/o czym czytay Kromerá Liſt 486. Wßákoż y dla tego nieodmienił vmyſłu ſwoiego Władyſław / áby o nim nie rozumiano żeby tho dla iákiey boiáźni vczynić miał. Poruczył Brátu Kázimierzowi Kśięſtwo Litewſkie vſpokoić/ á ono imieniem ſwym ſprawowáć. A ſam ſie iuż ná drogę vmyſłoną gotuiąc/w Máley Polßcze/ w Ruśi/ Janá Czyżowſkiego Káßtellaná Krákowſkiego z domu Pułkozá vczynił Gubernatorem/á w Wielkiey Woyćiechá Málſkiego Woiewodę Leczyckiego ná ſwym mieyſcu zoſtáwił. Stároſty/Poznáńſkiego y Kámienieckiego odmienił/ wßákoż dla ktorey przyczyny/ tego niedokládáią. Spiſką źiemie Zbigniewowi zlećił Biſkupowi Krákowſkiemu.

Co odprawiwßy/rzadnie z niemálym á ochędożnym poczętem ná kßtalt woyſká iechał/ poſtawßy przed ſobą Symoná Biſkupá Agrinieńſkie°/ Wincentego z Számotuł Káßtellaná Miedzyrzeckiego / Janá Sieniéńſkiego/ Andrzeiá Teczyńſkiego/do Budzyniá/ktorego doſtał záraz.

Krolowa dowiedźiawßy ſie o tym/Synà ſwego Władyſłáwá/ktory ießcże nie miał cżterech Mieśięcy/wźiąwßy/ w Białągrodźie Korona świętego Szczepaná koronować kazálá. A gdy przyiechał do Budzyniá Krol Władyſław/wielkie grumády ludźi do niego ſie ziechały / do ktorych przez Tłumáczá ozdobną rzecż vczynił/ á powiedźiał: Iż dáleko rożną ſprawę w nich niż ſie ſpodźiewał záſtał / widząc miedzy nimi rozdwoienie / on rzeczy ſwe pilne w domu dla żądánia ich opuśćił/wiecey folguiąc poſpolitemu dobru ich/niżli cżemu inßemu. Ná oſtátek im powiedźiał: że niechćiał być przyczyną wnętrzney woyny ich/o co ſie iáwnie świadczył/áby ſie nieogladáli ná rzecż żádną áni ná iego pożytek/ále ná pokoy Rzeczy ſwey Poſpolitey/ gdyż on był kontent ná Oyczyſtem Kroleſtwie.

Skoro Krol

¶ Skoro Krol tego domowił/Wegrowie schylili sie do Rády/dziwuiąc sie skromności Krolewskiey y tak wysokiey mysli. Zátym Laurentius z Hederwaru Woiewodá Węgierski/od wszytkich dziękował Krolowi/iż on nasladuiąc zacnych spraw Oycá swego/Naprzod Wiáry Chrześciáńskiey bronić chćiał/á więcey poważał sprawy R. p. Chrześciáńskiey á niżeli swe własne. A ták go prosił/áby Krolestwá ktore przyiął w obronę swą/nieopuszczał/wielką chęć mu y wdzięczność wszytkich z przyiechánia iego oznáymuiąc/á iż tych niewiele było ktorzy namową Białogłowską zwiedzieni/ábo też chćąc rządzenia czyiem imieniem páństwá/do Krolowey sie przyłączyli/opowiedział. A niechcąc go długo mieć wątpliwym/záraz mu wszyscy przysięgáli/pobudzeni ábo ná to podszczeni od Dionizego Zechá Kárdynalá y Arcybiskupá Strigonień: ktory tego żálował bárzo/że Władysłáwá dźiećie przy niektorych pániech Koronował. Potym wszyscy według obyczáiu Krolá obwołáli/o czym bedźie szerzey potym/ábo czytay Kromerá ksiegi 21. Tegoż czásu Zbigniew Biskup Krákowski Kárdynałem został.

¶ Máiąc dwá kroć Syem w Korczynie máli Polacy/pozwolili Krolowi do Węgier postáć pięć tysięcy ludu Rycerskiego ná pomoc/dla tego/że Węgrowie iáwnie sie dzielić poczęli/iedni do Krolá/drudzy do Helżbiety Krolowey. Przećiwko they stronie przećiwney zebrał Władysław wielkie woysko/z ktorym posłał Mikołáia Frystáckiego/y Janá Humiádá z Dworem swoim/ktorzy fortunnie pogromili one buntowniki/sam záledwie Ládysław Gárá podskárbi vćiekł. Wszytkie Krol wieźnie vdárowawszy wypuśćić kazał/czym sobie wielką chęć y miłość v Węgrow ziednał: Sławieńsko y Kroácką ziemię/postawszy Mikołáiá Lásockiego Dźiekaná Krákowskiego okrom woyská/przez poddánie dobrowolne wziął pod swą moc.

Gdy sie tám Władysław do Węgier wypráwował/Kázimierz Brát iego z przednieyszymi Pány Máley Polski/y z Xiążęty Mázoweckimi/z Kázimierzem y Bolesłáwem/w niemálym poczęciu dosyć ochodznym/wźiawszy z Skárbu Krolewskie° pieniędzy/zá Gubernatorá do Litwy iechał. Tam od Litwy był obwołan Xiążęciem Litewskim/ácz przećiwko temu Polacy niemowili/tylko áby nád wolą nic Krolewską y nád postánowienie nie było to wymawiáli. Słał pothym Kázimierz do Brátá Władysłáwá Krolá/prosząc áby potwierdził oney chęći Litewskich pánow: Wszákoż nie tylko áby mu pozwolić miał/ále go sobie thym bárzo obráził/o czym czytay Kromerá w tychże Xięgach.

Drugiego Roku 1442. Máiąc Krol z Polski wielką pomoc do boiu/iedny zá pieniądze/drugie z chęći ktorzy do niego iecháli/miał potrzebę z onymi adwersarzmi swymi z roznym szczęściem. Było tegoż Roku wielkie powietrze w Węgrzech.

¶ Tegoż czásu Kniáź Moskiewski dostawszy pomocy od Thátárow Kázáńskich/wtárgnął do Litwy w Osmieński Powiát/Ogniem y Mieczem pustoszył/do ktorego Litwá prętko sie zebrawszy z ludźmi przyszli/á stoczywszy z nim bitwę porázili/á potym ziemię iego pustoszyli/one zdobycz ich pobrali/á z ziemie ich znáczną dosyć wywieźli.

Tegoż Roku ná początku Legat Papieski przyiechał/stáráiąc sie o Przymierze miedzy Krolem á Krolową/á przećiwko Turkom ich pobudzáiąc/ácz sie iuż byli cicho zá Kondycyámi poiednáli/ kiedy do niey Krol do Jaurynu przyiechał ná prośbę Legatowę/ktory iey go dobrze zálecił/ále w tym Krolowa vmárłá prętko.

Amuráth widząc ono zámieszánie w Węgrzech/Rászcya y Siedmigrodzką ziemię pustoszył/Białogrod obegnawszy wielką mocą dobywał. Krol Władysław posłał do niego Posły/Dobrogostá Ostrorogá/y Lukászá Zgorki/prosząc áby odstąpił od Białogrodu/á on pokoy o ktory

sam prosił dobrowolnie záchował zupełny. Ale on okrutnik odesławszy Posły do Smiderowá/áż do śiodmego Miesiącá z pilnośćia Białogrodu dobywáć kazał/ od ktorego z wielką szkodą swo nic niesprawiwszy odstępić musiał/Posły odprawił z niesłusznymi kondicyámi.

Julianus Poseł obiecował Krolowi y Węgrom od Papieżá y od niektorych Pánow Chrześciáńskich wielką pomoc.

Złożył potym Krol ná Węgry Syem w Budzyniu/ Roku 1443. Z ktorego posłał Posły do Fryderyká Cesarzá/ y do inszych Pánow Chrześciáńskich/do Krzyżakow Pruskich y Inflántskich/prosząc o pomoc przećiwko ták gwałtownemu nieprzyiaćielowi wszytkich Chrześćian/wszákoż nic nie sprawili/ tylko co Papież po wszystkich źiemiách Chrześćiáńskich kazał wołáć Piam Crucis Militiam aduersus Barbaros. Skąd nieiáki początek zebrał sie Mężow z dobrey woley rzadny/ktorzy mieli Krzyżná Chorągwi/ktore prowádził Julianus Kárdynał Biskup Sálinień: Kárdynał/wyższey pomieniony Legat/á Polacy też niemále woysko Krolowi posłáli. ¶ Tegoż czásu było wielkie trzęsienie źiemie w Węgrzech/ w Polszcze/y w Czechách/śiodmego dniá Czerwcá.

¶ A ták Dwudźiestego Dniá Miesiącá Lipcá/ rusźył sie z Obozem Krol z Budzyniá/ przepráwiwszy sie v Slonego Kámieniá przez Dunay/ wszedł w źiemie nieprzyiaćielską. A gdy do Rzeki Morawy przyszedł/ wźiął spráwę pewną od szpiegow że nieprzyiaćiel w bliskim mieyscu leży. Do Janá Huniadá wyprawił záraz z dźiesiąćia tysięcy ludźi/miedzy ktorymi byli Polacy. Ktory gdy wnocy ná nieopátrzne bez wieśći przyszedł/bárzo ich wiele poráził. Piszą niektorzy/że Trzydźieści Tysięcy Turkow w tey tám bitwie zbito/ á Cztery poimano/ wszytkę źiemię Bułgárską pod moc Krolewską záraz wźięli. A gdy przyszli do grámic Mácedońskich/Kárámbey powinny Amuratá Cesarzá Tureckiego Gory mocno osadźił/ broniąc nászym dálszego przeszćia. A gdy nászy przyszli pod Gory/ wyrwał sie z woyskiem swym ná nie/wszákoż od Krolewskiego woyská rozgromion/potym w Historyey szerzey mieć będźieß o tym.

A gdy sie tá sławna porażká po wszytkim świecie rozgłosiłá/ od wiela Krolow/Książąt/y z roznych kráin Posłowie sie zieżdżáli/raduiąc sie z ták sławnego zwyćiestwá/ á ku dokonániu záczętey woyny pomoc obiecowáli/ á nawiecey Eugenius Papież z Wenety/ z Genueń/ y z Philipem Książęćiem Burgundyskim/obiecowáli woysko do bronienia Turkom przeprawy z Azyey.

¶ Polacy tákże postawszy Posły/rádowáli sie z szczęśliwego powodzenia Krolá swego/ á przy tym mu opowiedáiąc w Krolestwie wielkie niepokoie y vtrapienia: Bo naprzod Tátárowie częstem nábiegániem Podolską y Ruską źiemię pustoszyli/ Litwá theż z Książęćiem swoim Kázimierzem przećiwko Bolesławowi Mázoweckiemu Książęćiu/ ktory po zábićiu Zygmuntá Książęćiá/ Drohiczyńską Powiát ktory mu był Krol iádąc do Węgier przysądźił/opánował/ woyne gotowáli/ tákże y Slaską iákies záiątrzenia od Książąt poczuwáć było. A ták sie Krol z myśla dwoił/ owdźie chęć sławy ktora mu iuż smákowálá z onego winszowánia wszystkich Chrześćiáńskich Pánow/owotu záśie te przypadki w Krolestwie Oyczystym y prosbá przerázliwa od wiernych poddánych/ przedsie przemogłá potrzebá wszystkiey R. P. Chrześćiáńskiey.

A wszákoż áby to pokazał Polakom/ że ich też w potrzebie nie opuszcza/ obiecał sie im przed Swiątkámi do Polski: Węgrom záśie w Budzyniu Syem náznáczył/ ná ktory przyiechał Jstrá Czech oney strony przećiwney Hetman/ wźiąwszy Gleyt v Krolá/ bo wszyscy Węgrowie skoro po śmierći Elżbiety Krolowey/ záraz sie pokłonili Władysławowi/ tám sie z Jstrą po-

godźiwszy/

godźiwßy/ woyne przećiwko Turkom z wolą wßyſtkich Stanow vrádźili/ vſtáwiwßy dań ná Mießczány y ná Wieśniaki. Syem odpráwiwßy/ gotował ſie Krol Władyſław do Polſki / ále od Janá Wárádyńſkiego y od Symoná Agryeńſkiego Biſkupow/wielkiemi proſbámi był zátrzyman.

Gdy ſie Krol wielką mocą ná woyne gotował/ Turcy o pokoy z pilnośćią ſie ſtáráć poczęli/ bo iuż wiedźiał Amurat ono zmowienie wßytkich Pánow Chrześćiáńſkich przećiwko ſobie / k temu że mu ſie iuż dał był poznáć ſam tylko Władyſław Roku przeßłego: Nád to ießcze druga woyna ćießka bárzo go trapiłá w Azyey od Kśiążęćia Kárámáńſkiego/ przećiwko ktoremu wielką ſie mocą gotował / ieśliby był z Władyſłáwem pokoy poſtánowił/ Władyſław Krol y Węgrowie nie byli przećiwko temu/ gdyż to było z wielką ſławą ich/ że oń pilnie Turek proſił. A ták Krol iechał do Szegiedynu ſłuchał Turkow poſełſtwá/ ktorzy mu wielkie vpominki przyniesli / z ktorymi ná proſbę do dźieśięći lat przymierze poſtánowił z tymi Kondycyámi/żeby mu pewne Zamki y wßytkę Rášcyą/y tę część wrocił Albániey/ktora w Rášcyey w dźierżáwie Deſpotowey byłá: dwoch ſynow Deſpotowych poimánych áby wrocił/á to bárzo ná krotki czás ſpełnić mu poſtánowił.

W tym Liſty przyniesiono od Fránćißká Kárdynałá Wenetá/ Hetmáná woyſká Papieſkiego/ y od inßych ktorzy z nim w towárzyſtwie byli/ tákże od Janá Páleologá Ceſarzá Konſtántynopolſkiego/ áby ſie Krol ſpießył z wypráwą/á czásu pogodnego nieomießkiwał wybáwić Grecyą z rąk Pogáńſkich/ to mu obiecuiąc/ iż ſie nie mieli dopuśćić ná zad wożić woyſkom Amuratowym z Azyey do Europy/ bo tám był wßytkie woyſká ſwe ná Kárámáńſką woyne obrocił. Páleolog Grecki ábo Konſtántynopolſki Ceſarz źiemią woyſko ná pomoc obiecował.

Tákowa woyná niepodobáłá ſie Polakom/y bárzo ſie tym porußyli przećiwko tym ktorzy Krolá ná to námawiáli / będąc pierwey vpewnieni ſtátecznym przymierzem. A ták złożyli Syem w Piotrkowie ná Dwudźieſty Piąty dźień Lipcá/ Poſły do Krolá obráli/wßákoż ich on vprzedźił/ poſławßy do nich Janá Grußczyńſkiego Kuſtoſa Krákowſkiego/ ktory to opowiedźiał/że Krol inácżey vczynić niechce/iedno zácżętą woyne konáć/ á ták o pomoc pilno żąda.

W pułMieśiącá Páźdźierniká ruſzył ſie Krol z Obozem z Szegiedynem niechętliwy / bo iuż byli Turcy odeſłáli Syny Deſpotowe / y Zamki przed tym pobráne wrocili/iednák tego poſtrzegli / że dáleko mnieyſze woyſko miż przed tym miał/zwiodł przećiwko nim/bo ich wiele z Węgier y z inych krześćiáńſkich kráin nie przyiechało w nádźieię poſtánowionego pokoiu/ ktemu też y Polacy ći ktorzy przy Krolu byli/odiechali do domow ſwoich wźiąwßy v Hetmáná dozwolenie.

¶ Gdy przyßli ná gránice do Trácyey/ſrodze Krol zákazał Rycerſtwu áby Kośćiołow Chrześćiáńſkich nie ßkodźili/y tho/ áby Turcy ći/ ktorzy dobrowolnie ktore miáſto ábo zamek poddáwáli/dobrowolnie z rzeczámi ſwymi wychodźili / y z tym wiele więźniow Tureckich roſpuśćił. Zátym ſie kilká Miaſt y Zamkow poddáło/Petreß/y Somen: Dwá Zamki ábo Miáſtá gdy ſie záraz niepoddáły / iednego dniá przez moc były wźięte y zburzone. Tám wſpominaią Hiſtorye wielkie Meſtwo á pámięći godne dwoch Polakow ſłácheckiego ſtanu/ Janá Tarnowſkiego/ y Lenartá Bobrzyckiego / z ktorych ieden wyſiekł brony do Sumenu/drugi ná mur v Petreſſu przed wßyſtkiemi pretko wbieżał.

¶ W tym Amuráth Ceſarz Turecki z wielkim woyſkiem z Azyey przyiechał/o ktorego wielkośći rozno piſą/iedni kłádą Cżterdźieści/ Wapowſki Sto/Paulus Junius Oſmdźieſiąt tyſięcy / z ktorym ſie v Kálliopolim w máłych Nawách przeprawił/piſą żeby zá przyzwoleniem Wenetow y Genueń/ktorzy byli przenáięći.

¶ Dniá Listopadá/gdy náßy v Wárny Miástá/ktore stárzy Scriptorowie Dionisipolem zwáli/Oboz swoy mieli. Dano znáć od ßpiegow o nieprzyiaćielskim woysku/Krol ná ten czás z opuchnienia nog chorował. A ták na mieyscu iego Huniades woysko spráwił/z ktorym od mieyscá ná dwá tysiácá krokow postopił/co liczo na dwie mili Włoskie/ wßákoż prze niepogode trzy godziny oczekiwáli nieprzyiaćielá w gotowości. ić. ić.

¶ Krol Władysław z trzaskiem rozgromiwßy ono ogromne wßytko woysko Tureckie iezdne/obroćił sie do pießych Jáńczárow/miedzy ktorymi był Amuráth/do ktorych był y Báßá Aziyski z vćieczki sie wrocił. Czego Krol nie máiąc ná baczeniu/ áni oczekiwáiąc ludźi swych ktorzy sie zá Pogány rozbieżeli/z trocha tylko Polakow ná nie vderzył. Tám sam miedzy Rycerstwem Polskiem wiele á mężnie z Pogány czyniąc/ zábiwßy Báße Aziyskiego/potym od Jáńczárow ku wieczorowi naprzod koń pod nim zábit/sam potym w tumulćie zginął.

Z tey nießczesney potrzeby z Polakow tylko dwá wyßli/Jan Rzeßowski z domu Pułkozá/ktory był potym Biskupem Krákowskim/á Grzegorz Sánocki z domu Strzemie/ktory potym był Arcybiskupem Lwowskiem. Zbići záśie przednieyßy ći byli/Tarnowscy dwá brácia/Jan Maior, y Jan Gratus, Marćin y Stánisław Zawißowie Czarni/ o czym potym ßerzey w Historyey bedźie.

Polakow poimánych w Turcech była tá liczbá/ Páwel Grábowski/ ktory potym był Chełmskiem Biskupem/ Woyćiech Zychliński z domu Prus ktory był Podkánclerzem Koronnym/ Jan Watrobká z Strzelec/ktory był Kánonikiem Krákowskim y Proboßczem v świetego Michálá/ Andrzey Sienieński/Jan Borowiński/Marćin Chorożyc/y Piotr Látoßyński z domu Gryff. Ći potym zá dźiwna spráwa milego Bogá chytrze vßli pogánom. A to sie wßystko działo w Roku 1444. Pánowánia Władysławowego w Polßcze Jedenastego/á w Węgrzech Roku Piątego.

¶ Był Władysław wysokiego wzrostu/Oblicza ćiemnego ábo śmiádego/wßákoż wdzięcznego y poważnego/Czarnych włosow/ná prace bárzo ćierpliwy/trzeźwi/Bogoboyny y Spráwiedliwy/ktemu zbytnie hoyny/ále ták wielkomyślny/ iż ná koniec to rozumiał/ że mu wßystko po iego myśli dźiać sie miało/iáko o nim Historye powiedáią: Denique summa in eo fuerunt omnia, quæ maximos & optimos Principes decent. Aczći Krolestwá polskiego (będąc wßytka myślą zábáwiony ná te woyne z Pogány) práwie był zábaczył/y wßystek skarb ná te tám potrzebe był wynißczył/y zbytnia hoyność io dochodow był wiele vmnieyßył/ wßákoż to iednák dobre sławe ßeroko im nágradzał.

Kázimierz Syn Wtory Władysłáwá Jágiełłá/ á Brát rodzony wyżßey pomienionego Krolá.

☞ Gdy sie rozsławiłá thá nießczesna śmierć y vpadek Krolewski/ wielka żáłość miedzy ludźmi záczełá sie/o Krolu ieśli żyw ábo zábit wiedźieć nie mogli/bo iedni powiedáli że vßedł z bitwy/ iáko o tym w Historyey ßerzey będźie. Posłáli iednák Polacy do Trácyey/Grecyey/y do Bulgárskiey źiemie/Janá Rzeßowskiego/y Jdźiká Suchodolskiego/áby sie o Krolu pewnie dowiedźieli ieśli żyw ábo zábit. A gdy sie dowiedźieli/że sobie Węgrowie inßego Páná obráli/ oni też złożyli Syem w Piotrkowie dla obránia Krolá. Tám zá zdániem Zbigniewá Kárdynalá y Arcybiskupá Gnieznieńskiego/wßyscy zezwolili ná Kázimierzá Brátá Władysławowego. Posłáli záraz Posły do Litwy do niego/ áby do Piotrkowá ná Syem przyiechał/á wespołek z nimi rádźił o obrániu Krolá R. P. osierociáley. Kto-

ry krom pe-

ry krom pewney odpowiedźi Posły Polskie odprawił/ á swoie ná Syem do Piotrkowá postał/wymawiáiąc sie niedobrem zdrowiem/dla żalu ták nieszczęśnego przypadku Brackiego/ y do obránia Krolá ták pretko/przypominał im nieprzystoyną rzecz/gdyż ieszcze rzeczy niepewne ieśli żyw ábo zábit. A ták rádźił/áby ći ieszcze ktore był ná swym mieyscu zostáwił/ ná mieyscách swych byli. Wszákoż Polacy ná oney iego rádźie nieprzestawáiąc/ zdáło sie wszystkim/áby ośmi przednieyszych z Rády do niego posłáli/ktorzyby mu to rozwiedli żeby ná Krolestwo przyiechał. Jeśliby sie zbraniał ábo odkładał/tedy sobie inszego obráć mieli.

¶ A gdy sie ziecháli Pánowie y Rycerstwo ná Syem do Piotrkowá/ ná dźień 28. Miesiącá Márcá/wszyscy z wielkim nabożeństwem/ spráwiwszy sie chwálebną świątośćią/zeszli sie potym do grumády áby krolá obráli.

Już byli wszyscy Biskupi chęći swe obrocili ná Fryderyká Márgrábie Brándeburskiego/ oprocz Páwłá Giżyckiego z domu Gozdáwá Biskupá Płockiego/ ktory ná iednego z Książąt Mázoweckich trzymał/ z ktorym trzymáli/Jan Czyżowski z domu Pułkozá Káśtellan/y Jan Teczyński Woiewodá Krákowski/ Łukaś Zgorki Woiewodá Poznáński/ y wiele inszego Rycerstwá/wszyscy ná Bolesłáwá trzymáli. A ták zá zezwoleniem wszytkich Pánow/ od Wincentego Arcybiskupá z domu Doliwá/ był miánowan pomieniony Bolesław Książę Mázoweckie/ y náznáczyli do niego piáći z Rády/ieśliby Káźimierz ná przyśłe świątki odmieniwszy one niepotrzebną myśl nádętą nieprzyiechał/áby on bez omieszkánia bywał. A gdy sie to w Piotrkowie toczyło/ Káźimierz o wszystkim miał dostátecżną spráwę/ począł bárzo żałować złey rády swoiey/ postał potáiemnie do Mátki/ ieśliby onego iego zábłodzenia porátować nie mogłá. Ktora záraz Pány y Rycerstwo ktorych dośiądz mogłá vblágawszy/wymogłá to/ że go Máli Polacy Krolem miánowáli. Posłáłá też do Wielkiey Polski Posły/ áby tákże nieodkładáli chęći swych od Káźimierzá Synā iey.

☞ W Roku 1447. Przyiechał ná Krolestwo z wielą Pánow Litewskich y Ruskich do Krákowá Dwudźiestego Piątego dniá Miesiącá Czerwcá/y tám był Koronowan.

Tego dniá kiedy Káźimierz ná Polskie grámice wiechał/ Klasztor mogilski zgorzał.

¶ Odprawiwszy Krol one wszystkie Cerymonie/gdy sie roziecháli ći ktorzy go ná Pánstwo przyprowádźili z Litwy y z Ruśi/ iechał wespołek z Mátką do Wielkiey Polski. Gdy przyiechał do Poznániá/ wszytko miásto zgorzáło zá nieszczęśnym przypadkiem. Tegoż Roku Znin/Sieradz/ Bochnia/Książ/miásteczká/pogorzały.

¶ Złożył potym Syem ná Dźień Swiętego Bártłomieiá w Piotrkowie/ná ktorym niektore nowe rzeczy postánowił/ y z Krzyżáki przymierza potwierdźił. Zátym do Litwy iechał/á gdy sie tám myślistwem báwił/ w Polszcze wiele łotrostwá sie ziáwiło/á wielkie szkody/ták w domiech ślácheckich/iáko też we wsiách y w miásteczkách czynili/ brácąc sie z Slężaki á z Węgry/do nich vieżdżáli/czytay Kromerá w Księgách 22.

Słał do Papieżá Mikoláiá piątego tego imieniá/Wyssote Zgorki Proboszczá Poznáńskiego/y Piotrá Sámotulskiego Káśtellaná Káliskiego z obedyencyą/ktorzy mu vprosili ná pomoc przećiwko Tátárom Dziesięć Tysięcy/ ktore Duchowieństwu w Polszcze złożyć kazał. ić. W Historyey bedźie szerzey/ábo czytay Kromerá Księgi 22.

☞ W Roku 1448. Miał Syem w Lublinie z Polaki y z Litwą/o tym co tám stánowił/ czytay tegoż Historyká támże.

Tegoż Roku po Seymie do Ruśi iechał/ chcąc vspokoić tumulty Wołoskie po śmierći Stephána y Heliaszá bráciey rodzonych/ o czym czythay Kromerá w tychże Księgách.

Támże stod

Támże ſtad poſtał poſły do Piotrá Woiewody Wołoſkiego / Piotrá Odrowążá Woiewodę Ruſkiego/y Przedborá Koniecpolſkiego Kaſtellaná Sędomierſkiego / Stároſte Przemyſkiego/ z tym poſelſtwem/ áby do niego przyiechał/á ták iáko przodkowie iego áby mu też przyſiągł/á Michálá/Zygmuntá Kśiążęcia ſyná/ ktory do niego był ziechał/żeby z ſoba przywioſł/ ktory ſie naprzod po rozmáitych kráinách tuláiąc/do nie° był potym zbieżał.

Záledwie Krol wiáchał do Litwy / iáko mu znáć dano/ że Tátárowie w Podolſkie kráie wtárgneli / Ogniem y Mieczem puſtoſząc. Przećiwko ktorym Theodor Buczącki Stároſtá Kámieniecki z ludem onych Kráin wyćiągnął/wielkimi naiázdy ich trapiąc/wieźniow niemáło wyſwobodźił.

☞ Miesiącá Grudniá potym Krol ná Syem do Piotrkowá przyiechał/w Roku 1449. Ná ktorym co poſtánowił/czytay Státutá/ y w Kromerá Kśiędze 22.

☞ W Roku 1450. Złożył Krol Syem w Krákowie z málymi Polaki/ná ktorym Jan Teczyński Woiewodá Krákowſki niechćiał nic ſtánowić/ bacząc iż to było ná przećiwko R. P. Bo ſie ták byli zmowili ná pirwßym Seymie/ żeby nie mieli Kázimierzá zá doſkonálego Krolá/ ázby był pierwey doſyć vczynił przyśiędze ſwoiey.

Tegoż cząſu nieiáki Bohdan/ ktory ſie mienił być Synem Alexándrowym/ácz nie od własney żony/w Páńſtwo Wołoſkie wiechał. O czym czytay v Kromerá Kśiegi pomienione.

Znowu iednák Odrowąż z Koniecpolſkiem Alexándrá do Wołoch wprowádźili z Podolſka y Ruſka ślachtá/ ktorzy poráżeni zdrádnie. Wiele ſławnych Mężow tám poginęło / á naprzedniey ßy Piotr Odrowąż y Michal Buczącki z Domu Abdánk/ trwálá bitwá z poránku do wieczorá.

Tátárowie vſłyſáwßy o tym nießczęśćiu Ruſkiego y Podolſkiego Rycerſtwá/do źiemie ich wtárgneli/á ßkody bárzo wielkie poczynili/áż do miáſtá Grodká/wielką korzyść otrzymawßy wpokoiu do źiemie ſie ſwey wrocili.

Przyiechał potym Krol do Krákowá/ thám Zbigniew Biſkup z Domu Debno/ wielce go z tego gromił/ mowiąc mu/ Iż on był thego wßyſtkiego przyczyną co ſie kolwiek ludźiom iego y kráinam przydáło. Wßákoż to Krolá nic nieruſzyło/znowu do Litwy w łowy iechał.

☞ W Roku 1452. Swidrygieło Kśiąże vmieráiąc/ Zamek y Miáſto Luck Litwie oddáć kazał/zápomniawßy złośći ich przeciwko ſobie á dobrodźieyſtwá Polſkiego/o czym czytay Kromerá Lib: eodem.

¶ Tegoż cząſu Tátárowie drugi raz do Podola wtárgneli / pothym ták ſie pokazáli iákoby z źiemie wychodźić mieli. Agdy ſie ludźie vbodzy z táiemnych mieyſc wßedßy do żniwá obrocili / oni ná ten czás odwrot vczyniwßy/bárzo ich wiele w niewolą pobráli. A Krol iednák w Litwie łowy ſie zábáwiał/y doßli tego potym/że te Tátáry Litwá ná Ruſkie kráiny podußczálá/bo byli Rádźiwiłá Ościka do nich z wielkimi vpominki wyprawili.

☞ W roku potym 1453. Tátárowie w Lucki y Oleſki Powiáty ná początku tegoż Roku wtárgneli/dźiewięć tyśięcy duß/ y wielkie ſtádá bydł wygnáli.

Potym o Wielkiey nocy około Trebowley wielkie ßkody poczynili / do ktorych ſie Vkráinni Stároſtowie wyprawiwßy/ná głowę ie poráźili/y wßyſtkę im zdobycz odieli/onych Tátárow oſtátek ktorzy byli poućiekáli/Biácławiánie do iednego zbili/zimáli/ták że żaden nie vßedł.

Tegoż Roku Alexánder Woiewodźić Wołoſki wyżßey pomieniony dorożßy lat / do Páńſtwa Oyczyſtego przyßedł zá pomocą Polakow / záraz przyſiągł / y Liſty ſie obowiązał záwße być w poſłuſzeńſtwie Krolow Polſkich/y pomoc przećiwko Tátárom / y przećiwko káżdym inßym nieprzyiaćielom. ¶ Tegoż Roku Miesiącá Lipcá złożył Siem Krol w Parcewie ná Litwę y ná Polaki / Litwá nie przyiechálá/ tylko poſły przyſłáli/

dla czego/

dla czego/ Historyać powie. ¶ Tám potym słuchał Posłow Xiążąt Mázoweckich/ ktorzy się skárżyli ná Litwę imieniem Pánow swych/ o wźięćie Tykocińá y Goniazá Miast / ná ktore się Krol słowy nieuczćiwymi tárgnął/ wßákoż o to był vpomnian od Pánow. ć.

Złożył potym drugi Syem do Piotrkowá ná dźień Swietego Janá Krzćićielá/ tám ná tym Seymie náznáczono zawße czterech Pánow Polskich rádnych przy sobie mu miewáć / przez ktorychby nigdy rády żadney z Pány Litewskiemi nie miewał/ á ieśliby co kromia nich z Litwą tylko vrádźił y postánowił / áby to wßystko żadney wagi nie miáło: á ieśliby tego nie spełnił/ dłużey mu ćierpieć niechćieli / áby o sobie y o dobrym R. P. rádźić nie mieli/ w czym się przysięgámi obowiązáli. Káźimierz vlękßy się onych pogrozek / przysiągł im wßystko czego żądáli wypełnić / trwał on Syem dźiewięć dni.

☞ W Roku 1454. Krol Káźimierz wyiechawßy z Piotrkowá w Krákowie krotko pomießkawßy/ do Litwy iechał.

Tegoż Roku gdy Krol Káźimierz był w Sędomierzu z Litwy iádąc/ Posłowie od Rycerstwá y mießczan Xięstwá Pruskie° przyiecháli do Krolá/ poddawáiąc wßystkie Zamki y miástá/ ktorych było pięćdźieśiąt y ześć.

Dźiewiątego dniá Lutego / młoda oblubienicá do Krákowá wochedożnym poczćie dośść przyiechálá / przećiwko ktorey Krol y z Zophią mátką wyiechał/ á tá byłá Elżbietá Woyćiechá Cesárzá corká. ¶ Postámi byli Posłowie do Prus/ Andrzey Biskup Poznáński z domu Godzámbá / Jan Koniecpolski Kánclerz Koronny/ do przyięćia przysięgi od wßystkiego Rycerstwá y od miast Pruskich / zá ktorymi záraz Krol z wielkim woyskiem iáchał/ ostátek w Historyey czytáć będźieß. Syem v Grudźiądzá złożył/ ná ktorym z Pány Pruskimi Pobor vrádźili ná zapłátę żołnierzom Czeskim / á miásto żołnierzow Czeskich/ Krol posłał dwor swoy do obleżenia Márborku/ przełożywßy nád niemi Janá z Seżekocińá Stárostę Lubelskiego z domu Odrowąż.

W tychże czásiech według Kromerá/ Sprawcy álbo Hetmáni Woyská Polskiego/ w Prusiech ná mieyscách błotnych y niespośobnych do boiu woysko sprawili: podkali się z Krzyżaki v Choynicz nießczęśliwie/ o czym potym w Historyey ßerzey mieć będźieß.

Znáczniey ße Panietá tám w tey potrzebie zbićí/ Piotr Seżekoczki podkánclerzy / Mikołay Morski Chorąży Sędomierski / Jan Zawiße czarnego syn Stárostá Kolski / y Jan Rydźiński. Poimánych było trzy stá y trzydźieści/ miedzy ktorymi byli ći przednieyßy/ Łukaß Hrábiá z Gorki/ Mikołay z Sárleiá / Jan Szczęsny Tarnowski / Jan y Mikołay Rytwiáńscy / Jędźik Suchodolski/ Jan Melsztyński/ Sędźiwoy Leżeński / Piotr Strykowski / Bártłomiey z Ogrodźiniecá. Ostátek ći Historya powie.

Krol zlećiwßy Stárostom woysko / iáko Andrzeiowi Thecźyńskiemu/ Chełmieńskiemu/ Piotrowi Sámotulskiemu / Poznáńskiemu / Pomorskiemu. ć. Sam do Polski iechał do Piotrkowá ná Syem/ tám postąpili pobor Polacy po 12. großy z łanu ábo z włoki.

☞ W Roku 1456. Alexánder Woiewodá Wołoski od swoich struty/ á Piotrá ná iego mieysce obráli / ktory przysiągł posłußeństwo Krolowi przed Andrzeiem Odrowążem Woiewodą Ruskim / tenże słał do Cesárzá Tureckiego Máchometá o przymierze / postępuiąc mu dwá tysiącá czerwonych złotych hołdu. etc.

Tegoż się Roku po Seymie Piotrkowskim vrodźił syn Káźimierzowi imieniem Władysław.

Vdálryk Czerwonká Czech/ Hetman Márborski/ do Krolá Polskiego przystał / á posłał do Wielkich Polakow / nápomináiąc áby R. P. Pruską náwołną mieli ná lepßey pieczy/ czytay Kromerá księgi 23.

☞ W Roku 1457. záraz ná Wiosnę Krol Káźimierz ná Syem

do Piotrkowá przyiechał / pothym tám z tod do Kołá ná drugi Syem do Wielkich Polakow / tam v Szláchty vprosił gdyż pieniędzy nie było ná służebne / áby sámi wźieli do obrony Zamki / Swiećie / Cźluchow y Tucholę.

Jan Kromno z domu Kotsież v Gniewá przenáiety / námowił wßyſtkie żołnierze áby odstąpili od oblężonego Zamku / ktoryby byli musieli puścić oblężeńcy dla niedoſtátku / wßákoż był pothym ná gárdło od Krolá ſkazan. Cromer: lib. 24. folio 542.

☞ W Roku 1458. Ná Podolu Tátárowie wielkie ßkody poczynili / do ktorych Bártoß Buczácki y Jan Láßcz z ludźmi wyßli y bitwę stoczyli wßákoż niefortunną.

Tegoż Roku ná Seymie w Piotrkowie pospolite rußenie vrádzone było / do Prus wßyſtkie ſie woyſká do Gniewkowá ściągáły / przeprawiwßy ſie przez Wiſłę v Pápáwy obozem ſtánęły / ten Zamek przez zdrádę opánowáli byli Krzyżacy / ktory náßy mocą wźieli / y zá roſkazániem Krolewſkim rozrućili. Szli potym do Márborku / tám ſtánęli obozem / y cźáſu nieco ſtrawili zábáwieni od Krzyżakow chećio przymierza / potym ſie do domu rozięcháli. Żołnierze potym wielką á znáczną poſługę w Prusiech vczynili / wiele Krzyżakow porázili / tak iż záledwie im ſam Miſtrz vćiekł.

☞ W Roku 1459. Miesiącá Wrzesniá Krzyżacy znáczńie porázeni v Páśeneimá miáſteczká w niżßych Prusiech.

Ná ſchodźie tegoż Roku vrodźił ſie ſyn Kázimierzowi trzeći Olbrácht.

☞ W Roku 1460. Márborku miáſtá náßy doſtáli / ktore Janowi Kośćieleckiemu Stároſćie Márborſkiemu poddáne było.

Qwizyn y Wármia Miáſtá w nocy od Polakow pobráne były / gdźie ſie byli ták zápomogli / iż ſie iednemu żołnierzowi doſtáło ná káżdego oſſobę po dwie ście złotych.

☞ Potym w Roku 1461. Helżbietá Krolowa Cźwartego ſyná vrodźiłá Imieniem Alexandrá.

☞ W Roku 1462. Krol Kázimierz do Głogowá iechał / przećiwko ktoremu Krol Cześki Jerzy z Wrocłáwſkim y Olomonieckim Biſkupy / y ze cźworgiem Kśiążąt Slaſkich wyiechał mile przed miáſto. Ták ſie ná koniech pozdrowiwßy / Kázimierz ná Zamek prowádzon / á Jerzy w mieśćie we dworze zoſtał. Tám dźiewięć dni zſobą rozmowy mieli / przymierza do śmierći z obu ſtron potwierdźili.

Tegoż Roku zá ſpráwą Piotrá Duninà y Woyćiechá Gorſkiego Hetmánow / Krzyżacy poráženi byli / z bitych zoſtáło ná mieyſcu dwá tyſiące / ſześć ſet poimánych / z náßych Hektor Chodorowſki tylko ránny / á inßego rycerſtwá pospolitego ſto zbito w tey potrzebie.

Tám wielkie Meſtwo Páwłá Jaśieńſkiego Dworzánińá Krolewſkiego Hiſtorye wſpominája / ktory z boku miedzy dwie woyßcze wbieżawßy / kopije nieprzyiaćielſkie złożone ku náßym odwiodł. Náßy w tym ná one ſtrwożone nieprzyiaćioły mocą wielką przypádli á mężnie rozgromili / Oboz wźiawßy rozerwáli / w ktorym pietnaśćie Dział wielkich wźieli / wozow dwie ście / Zbroie y żywnośći bárzo wiele. A to ſie dźiało v Puckà Miesiącá Wrzesniá dniá 18. A ná inßych mieyſcách we troie támże w Prusiech náßym ſie ßcześćiło / o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Tegoż Roku był Syem w Piotrkowie / ná ktorym Kśiążętá Konrad Mazowieckie / y Konrad cźarny Kśiąże Oleßnickie / Płockiego y Belſkiego Powiátow odſądzeni.

Ná drugi Rok potym / drugi Syem złożył Krol w Piotrkowie / ná ktorym przez gwałt Kápitule odioł liberam electionem Epi. Ná tymże Seymie pospolite rußenie do Prus vrádźił / ztámtąd proſto poſłał Janá Teczyńſkiego Káßtelaná Krákowſkiego / Derſłáwá Rytwiáńſkiego / Sędomierſkiego / y Andrzeiá Odrowąża Ruſkiego Woiewody / áby Kámieniec Zamek od

potomkow Theodorá Buczackiego wykupili á dobrze opátrzyli ludźmi y wßelko obronę / ná co Rusacy widzac skárbu niedosthátek / z łanu po wole postąpili.

Krol po tym Seymie iechał do Litwy / Litwá żadnę miárę ná Prusko woynę námowić sie nie dálá / owßeki ießcze o tym myślili iákoby Podolskiey źiemie dostáć mogli / ále zá przyiechánim krolewskim myśli sie ich rozerwáły.

Przyiechawßy z Litwy Krol do Krákowá / wźiął winy z Krákowian trzy tysiące złotych o krzywdę Zydowską. &c.

Potym miał Syem w Korczynie z Málymi Polaki / ktorzy mu postąpili po dwánaśćie großy poboru z łanu ná żołnierze / toż y Wielcy Polacy w Kole vczynili / widzaczi sye żołnierzom w Prusiech ßcześćilo.

☞ W Roku 1465. Nowe miásto w Prusiech długo w oblężeniu od Polakow bedąc / poddáć sie musiáło niemogąc mieć pomocy.

Tegoż sie roku sámi Rusacy złożywßy dwádźieśćiá tysięcy / w ktorych Gdrowążowie w Ruskich kráinách trzymáli Stárostwá / z iurisdicyy ich wybili.

Tegoż Roku Krol z Ruśi prosto ná rozsadzonych koniách do Nowego miástá Korczynę ná Syem złożony przyiáchał. Pietnaśćie dni z Pány ná rozmowách w rádźie bedąc / postánowili áby sie Wielcy Polacy głowámi swymi do Prus rußyli / á po ßeśći großy thylko poboru dáli / á iżby záraz Choynice oblegli / dotąd pokiby żołnierze sie do nich niesćiągneli / á Máli Polacy po dwánaśćie großy z łanu ná pobor postąpili / co wßystko ná połowice Miesiącá Czerwcá zdáć obiecáli.

Páwel Biskup Wármieński obaczywßy nießcześćie Krzyżáckie / á wielki vpor ich że ná pokoy nie zezwaláli / odstąpił ich / á do Krolá przystał.

W Roku 1468. Helżbietá Krolowa ßostego synę imieniem Fryderykę vrodźiłá / drugie podroste Krol zlecił Długoßowi Janowi do náuki.

Tátárowie wielcy Zawołßczy z Mániakiem Carzem swym przeprawiwßy sie przez Niepr / rozdźielirwßy sie ná trzy woyská / do Litwy / do Podola y do Wołoch wtárgneli / tákże y ná Wołyń / wielką korzyść wyniesli / przez dźieśieć tysięcy ludźi pospolitych w niewolę wźieli. A gdy im záßli do Trebowle z ludźmi / Ráphał Jároslawski / Lwowski / y Páwel Jasieński / Belski y Chełmski Stárostowie / do Wołoch wpádli / tám trzy kroć gromieni od Stephaná Woiewody byli.

☞ W Roku 1470. Gdy vmárł Jerzy Krol Czeski / Czechowie złożyli Syem w Prádze chcąc inßego Páná obráć / do ktorych Krol Kázimierz Wyprawił Páwłá z Bálic / Marćiná Wrożimowskiego / Dobiesłáwá Korozweckiego / przypomináiącim obietnice ich / y bliskość álbo práwo swe ná tho Krolestwo. Oni potym po długich miedzy sobą namowách / obráli Władysłáwá synę Kázimierzowego / choć byli niektorzy Pánowie przeciwko temu / ktorzy trzymáli ná Janá Mátyaßá Vniádá Krolá Węgierskiego synę. ¶ Posłan bez omießkánia do Czech Władysław / máiąc od oycá śiedm tysięcy ludźi rycerskich iezdnych / y dwá tysiącá pießych / a nád wßystkimi był przełożon Páwel Jasieński / wyiáchał z Krákowá 25. dniá Miesiącá Lipcá / oćiec go dwie mili wyprowadzał.

☞ W Roku 1473. Byłá wielka suchość w Polßczę / Wiśle v Toruniá przebradzano y ná woźiech przeieżdżano / bydłá dla wypalenia traw zdychały / wiele wśi y miast pogorzało.

Wieliczkę / Konin / Belz / Chełm / Lubomla / y Kościoł Leczycki ze wßystkimi domy Kánonicżymi / y Arcybiskupim / Klaßtor Mogileński / y wiele inßych miast pogorzało.

Drugiego Roku ná puł Miesiącá Czerwcá / w Piotrkowie Krol Syem złożył / tám do niego przyiáchali Posłowie od Władysłáwá synę Krolá Czeskiego / proßąc o rątunek przeciwko Mátyaßowi Krolowi / ktory Morawską

źiemię y Slosko pustoßył / ktoremu Krol postał 24. Tysiące Czerwonych złotych ná pomoc / á przećiwko tym Slężakom ktorzy k woli Máthyaßowi náieżdżáli Polskie gránice / kazano sie rußyć wßytkim Polakom.

W Rusi tegoż Roku Thátárowie z Carzem swym Aidorem Eigierowym synem wielkie ßkody poczynili / thylko Dunáiewá miásteczká Gregorz Arcybiskup mężnie obronił.

Tegoż czásu Krol Kázimierz w Wislicy Syem máiąc / rádząc o thym iákoby Węgrom odpor dáć mogł / vprosił sobie v Rycerstwá Pobor po ßeści großy z łanu / do thego z dobrey woley bárzo wiele Rycerstwá z nim sie wyprawiło / ktorym sie do Opátowcá ziechać roskazano. W tym Pánowie Węgierscy y Polscy rozestawßy miedzy sie z obu stron Posły / pokoy miedzy sobą postánowili / z tymi kondycyámi / áby Zamki pobráne y więźnie z obu stron były przywrácane / á ßkod żadnych z obu stron miedzy sobą áby niewspominali. &c.

Dwudźiestego ßostego dniá Miesiącá Wrześniá / rußył sie Krol z woyskiem / máiąc ná pomoc Litwę y Tátáry / thák iż ná Sześćdźiesiąt Tysięcy woyská iego było. Przeiechawßy w brod Rzekę Odrę / do Wrocławiá sie obrocił. Przybył mu potym we dwudźiestu Tysięcy Woyská Władysław / Dwudźiestego Czwartego dniá Miesiąca Páźdźiernikà. Potym sie przywitawßy do Wrocławiá iechali / á przed Miástem Oboz zátoczyć kazali. Máthyaß przypátruiąc sie woysku ich / wzdychał / thák sobie pomyśláiąc: Bych tákie woysko miał / snádniebych snadź wßystek świát podbić pod swą moc mogł. Pustoßyli potym wśi okoliczne żołnierze Polscy y Czechowie. Zadał potym Máthyaß Krol Corki Kázimierzowey do stanu Małżeńskiego / ktorey mu ácz sam nieodmawiał / ále to do Krolowey odłożył / ktora ná to przyzwolić niechciálá / dla tego / iż záwße Stryiowi y Brátu iey był nieprzyiaćielem. A potym przysłał Xiąże Báwárskie Posły do Krolá / żądáiąc Synowi swemu o też Pánnę / ktorey nieodmowił záraz.

Tychże czásow z wielkich deßczow bárzo wielkie powodźi były / thák iż Kázimierz y Stradom miásteczká v Krákowá Wisłá byłá zálała / w kościelech áż rowno z oltarzmi byłá wodá / co było zá wielki dźiw / iż przed tym przez trzy látá ták wielka suchość byłá / że v Płocká y v Torumiá Wisłę przebradzano.

Tegoż Roku byłá wielka Szárańcza w Leczyckiey źiemi w Mázowßu / ták że nie tylko zbożá álbo łąki / ále y gáłęźi ná drzewách obiadały.

Krol potym Kázimierz Jádwigę corkę stárßą / ktorą Jerzemu Báwárskiemu Xiążęciu Ludwikowemu synowi do sthanu małżeńskiego dał / do Poznániá odwiosł / z ktorego postał Káliskiego y Leczyckiego Woiewody / z wielą inßych zacnych mężow / ktorey ná posąg dał trzydźieści tysięcy czerwonych złotych.

Tegoż czásu Stephan Woiewodá posły iedne° zá drugim stał do Krolá Kázimierzá / proßąc o pomoc przećiwko Cesárzowi Tureckiemu / wßákoż nic nie otrzymał.

Potym Turcy skrożywßy wßytkę Wołoską źiemię / do Podola wtárgnęli y kilká wśi nieznáczonych popalili. O czym máiąc spráwę Kázimierz / rostázał sie wßystkim krájnom onym rußyć / nád ktorymi przełożył Páwłá Jasieńskiego Podstárbiego / ktorzy przyßedßy do Kámieńcá / obozem sie położyli / niechcieli bez Krolá w źiemię nieprzyiaćielską / á do domow sie też roziechać bez dozwolenia iego nie śmieli / á tak bárźiey niż nieprzyiaćiel one kráie wypustoßywßy / potym sie rozieháli żadney postugi nie vczyniwßy.

☞ W Roku 1482. Wielkie powietrze po wßystkiey Polszcze pánowało.

Tegoż roku Krol Kázimierz do Rusi iáchał / á tám mu Stephan Woiewodá przysiegał / o czym będźieß miał ßerzey w Historyey.

Kázimierz

Kázimierz mießkał pothym w Krákowie w pokoiu przez kilká cżásow/ támże ſynowi młodemu Fryderykowi Biskupſtwo Krákowskie po śmierći Janá Rzeßowskiego dał/ ktory potym był Kárdynałem/ wiele dobrego kośćiołowi Bożemu vczynił/ ten puzdro głowie Swietego Stánisłáwa ze złotá vrobić dał/ ktore kośtowało śiedm tyśiecy.

Tenże Kożiegłowy Zamek y miáśeczko Miesiącá Máiá/ Roku 1519. kupił ze wßyſtką włośćią/ v Krystyná Kożiegłowſkiego y potomkow iego/ zá dźieśięć tyśiecy złotych/ ktore Kośćiołowi Krákowſkiemu dárował/ y do kluczá Dobrowodzkiego przyłączył/ przydał y wieś Lganow/ kupił y wieś Żydow/ ktora do Wáwrzyńczyc przyłączył/ wiele ſtáwow v Lipowcá dał przyczynić.

Jłża Zamek znowu pobudował potym gdy był zgorzał. ć. Po nim obran Jan Konárſki z domu Abdánk.

☞ W Roku/ 1489. Tátárowie z wielkimi woyſki ná Podole wtárgnawßy/ ßkody niemáłe czynili/ przećiwko ktorym Krol Kázimierz z niemáłym woyſkiem Synā Olbrácht wyprawił/ do ktorego ſie wßyſtká Szláchtá onych kráin przyłączyłá. A gdy ſie Pogánie ze dwiemá woyſki z wielką korzyśćią ná zad wrácáli/ Olbrácht Krol máiąc ſpráwę o nich pewną/ ná pierwßie woyſko doßedßy Pogan vderzył/ ktore ßczęśliwie ná głowę poráził/ wieźnie y zdobycż one ich wielką odiął. Pothym ſie do drugiego woyſká obroćił/ ktore tákże prześpieczne záſtawßy poráził: w obudwu woyſkách było 25. tyśiecy Pogan/ obu Carzow zábił/ ßczęśliwie ſie do oycá z wielką ſławą wroćił.

Potym prędko Kázimierz Krol z Báiázytem Ceſarzem Tureckim przymierze poſtánowił/ przez Mikołáiá Firleiá z domu Lewarth/ Káßtellaná y Hetmáná Koronnego.

☞ W Roku 1490. Mátyaß Krol Węgierſki vmárł/ Węgrowie ſie rozerwáli/ iedni trzymáli ná Olbráchtá Synā Kázimierzá Krolá Polſkiego/ drudzy ná Władyſłáwá Krolá Czeſkiego brátá iego rodzonego/ zá życzliwośćią Krolowey/ ktora ſie ſpodźiewálá áby z Władyſłáwá Krolá Czeſkiego mogłá mieć mężá/ prętko do Budzyniá był przywabion.

Jednák iuż ſie o tym dowiedźiał Olbrácht/ máiąc od Oycá woyſko niemále/ do Węgier iechał. Mieli potym potrzebę zſobą/ przemogli Węgrowie wielkośćią Polaki.

Poiednáli ſie potym Bráćia/ poſtąpił mu Władyſław ná Slaſku kilká Miaſt y Zamkow pewnych y Potomſtwu iego/ do tąd pokiby Krolem niezoſtał. A ieſliby też Władyſław ßczędł bez Potomká/ tedy on po nim w Węgrzech krolować miał/ czego Liſty potwierdźili/ záthym Olbrácht do Polſki wyiechał.

W tymże cżáśie ieden Wołoßyn proſtego narodu rzeczony Muchá/ zebrawßy z Rusi y z Wołoch łotroſtwá dźieśięć tyśiecy/ Ruſkie kráie náieżdżáiąc puſtoßył/ do ktorego Mikołay z Chodźcá z domu Bárán vel Junoßá rzeczony Żemełká/ z ludźmi Rycerſkimi wyßedßy/ rozgromił y poráził/ Muchá potym był poiman/ do Krolá przywieźion á w wieży zgnoion.

Krol potym Kázimierz do Litwy do Wilná wyiáchał rychło po weſelu/ ná ktorym Corkę ſwą Annę Xiążęćiu Pomorſkiemu Bogusłáwowi dawał do ſtanu Małżeńſkiego.

A gdy przyiechał do Trok/ zániemogł/ obaczywßy prętko śmierć ſwoię/ vczynił Teſtámēt/ ná ktorym Władyſłáwá Synā ſwego wydźiedźiczył/ á potym ſpráwiwßy ſie chwálebną świątośćią/ vmárł Miesiącá Czerwcá/ w Roku 1492. Ciáło iego do Krákowá przywieźiono z wielką vczćiwośćią/ ná Zamku w kośćiele wielkim pochowano. Tegoż cżáſu wielkie powietrza ná wßytkie bydłá były.

¶ Pánował Krol Kázimierz Cżterdźieśći lat y pięć/ miał wieku ßeśćdźieśiąt y

dziesiąt y Cztery látá. ¶ W tymże czásie Turcy wtárgnąwßy do Węgier/á Sábátke Zamek ktory im był odiął Krol Máthyaß/oblegli/od Krolá nowego Wládysławá mężnie odgromieni byli.

Po śmierci Kázimierzá Krolá/ odprawiwßy pogrzeb/ w Piotrkowie ná Seymie Dwudziestego śiodmego Dniá Miesiącá Sierpniá/ Olbrácht Syn Kázimierzow ná krolestwo w niebytności obran/ á potym w Krákowie od Zbigniewá Arcybiskupá koronowan.

¶ Máło w Krákowie pomießkawßy/do wielkiey Polski iechał. Przyiechali do niego Posłowie Weneczcy/ y od Báiázetá Cesárzá Tureckiego/ wßyscy mu winßowáli fortunnego pánowánia/á żądaiąc od Báiázetá pizymierza/ktore do trzech lat vczynił. Ziechawßy sie potym z Brátem Wládysłáwem/przymierze z krolestwy Węgierskim y Czeskim postánowił.

Ná ostátku Miesiącá Wrześniá/ Tátárowie ná Podole wtárgneli/ wielkie ßkody y ná Wołyniu poczynili. Przećiwko ktorym Krol Dwor swoy wyprawił/wßákoż znácżney żadney posługi nieuczynili/Tátárowie z wielką korzyśćią wyßli z ziemie.

☞ Drugiego Roku 1495. Vmárł Jánuß Kśiąże Płockie/po ktorym Płocki Powiát Olbrácht do Krolestwá przyłączył.

Olbrácht Krol będąc chćiwy dobrey sławy/ myślił o tym iákoby z Turki głownymi nieprzyiaćioły wßystkich Chrześćijan zwiodł woyne/ ieśliż sie chcąc pomśćić nád nimi śmierći brátá swego/ ieśliż też áby tylko Wołoską ziemię pod swą moc podbił/ ná ktorą woyne iáchał z nim brát Alexánder Wielkie Kśiąże Litewskie/ y Jan Tyfon Mistrz Krzyżácki/do Stephaná Woiewody Wołoskiego posłał/ proßąc go też do tego towárzystwá/ áby Kiliey y Białogrodá dostáć mogli. Vpominálí go Biskupi/Kreślaw Korozwecki/ Kánclerz Koronny/y Biskup Włocłáwski imieniem swym/y brátá iego Kárdynałá/ áby tey woyny zániechał/ ktorego Krol zgromiwßy nie vsłuchał/ powiedáiąc/nie twoiá rzecz o świeckich rzeczách (tylko o kośćiele) wiedzieć.

Węgrowie boiąc sie áby Krol ziemie Wołoskiey nie opánował/przez listy Stephaná Woiewodę ostrzegli. Tám iáko ßkodę Krol popadł/ y iáko wiele ludzi Rycerskich pogubił/ toć ná potym Historya powie.

☞ W Roku pothym/ 1498. Stephan Woiewodá Wołoski z Turki y z Tátáry sie złączywßy/ y Ruską y Podolskie ziemie pustoßył/ wiele ludzi w niewolą nábrawßy y korzyść wielką wyniożßy/ nie widząc przećiwko sobie broni dobytey/ z ziemie wyßedł. Tátárowie potym drugi raz wielkie ßkody czynili/ przećiwko ktorym Krol kazał sie rußyć wßystkiemu Rycerstwu/ náznáczywßy im mieysce v Sedomierzá do ściągnienia/ ktorzy thák wielką ßkodę onym kráiom iáko inßy nieprzyiaćiele poczynili.

Nie długo potym ná końcu Listopádá/ siedmdziesiąt tysięcy Turkow przez Wołoską ziemię do Ruskich ziem wtárgnęło/ wßystkie kráie co nád Niestrem Hálicz/ Zydáczow/Drohobycz y Sámbor/ ogniem mieczem popustoßyli. ¶ Pan Bog iednák sam one Pogány pokárać raczył/ przetkie zimno powstáło/ mroz á śnieg ták wielki spadł/ ták iż Turcy áni viechać áni doiechać dáley niemogli/ niektorzy konie zábijáli/ á wyprowßy z niego wnętrze/ sámi wlázili dla zágrzania tylko: owa od zimną srogiego á od głodu czterdziesći ich tysięcy pozdychało/ drudzy gdy sie iákokolwiek przegrzebli/ do wołoch weßli/od Stephaná porażeni/ktory sie tym wymawiał/ iż mniemiał by Polacy: záledwie z onego woyská vßło Turkow dziesięć tysięcy do ziemie swey/ á to sie działo Roku 1499.

Zygmuntowi brátu Wládysław Krol Czeski / Glogowskie y Opáwskie Xięstwá postąpił ná Slosku / wßákoż z tymi kondycyámi / iáko y brátu Olbrächtowi przedtym / y nád oboygiem Sloskiem go przełożył.

Stephan Woiewodá Wołoski y syn iego Bogdan z Krolem pokoy postánowili.

Nie długo potym Báiázet Cesarz Turecki posły przysłał do Krolá / stáráiąc się o przymierze / wßákoż cáły rok czekáli posłowie odprawy.

Tátárowie tegoż czásu we źniwá z wielkimi woyski wtárgnąwßy / ßkody wielkie poczynili ná Wołyniu / w Rusi około Bełzá / Krasnego Stáwu / Turobiná / Krasnika / Lubliná / áż do Wisły. Krol ácz był do nich wyßedł z ludźmi / wßákoż obacżywßy że się wrocili / on się też wrocił.

Tátárowie potym odwiożßy one zdobycz / Miesiącá Wrześniá odwrot vczynili w Rusi ná południe / y w Litwie wielkie ßkody poczynili / nie widząc przeciwko sobie broni dobytey / z wielką korzyścią odciągnęli. Przed pierwßym wtárgnieniem Tátár / ośm dni Kometá się vkázowálá.

W Litwie tákże wielkie niepokoie były / bo Iwan Wielki Kniáś Moskiewski / chociaż był dał Helenę corkę swą Alexándrowi Wielkiemu Xiążęciu Litewskiemu / iednák práwy iákiemiś odeymował mu áż po rzekę Berezinę / á wiecey przez poddánie dobrowolne niźli przez moc / Smoleński powiát y inße Páństwá mu odiął.

☞ W Roku 1501. Złożył Krol Syem w Piotrkowie / do piąći lat z Cesárzem Tureckim przymierza potwierdźił / y posły hoynie vdárowawßy odprawił. ¶ Támże Posłowie Stephaná Woiewody przyiechálí / żądaiąc áby mu Krol Piotrá Zbiegá syná Heliaßowego wydał / dla tego iż poczuwał że pod nim chćiał Páństwá dostáć / dano go potym ściąć przy Poslech / á wydáć niechćiano.

Jáchał potym Krol do Toruniá / tám od Mistrzá Krzyżáckiego Fryderyká przysięgi słuchał.

¶ Tegoż Roku Olbrácht Krol powietrzem záráżony vmárł / ciáło iego do Krákowá przywieźiono / pochowano z wielką pompą ná Zamku. Był tho Krol wrzostu wysokiego / ktemu w Historyey czytániu był bieglym / był Krol wielkomyślny / dwor vstáwicznie wielki y dostátecznie chował / pánował tylko dźiewięć lat.

Po śmierci Olbrächtá Krolá / złożyli Syem Polacy w Piotrkowie do obrániá Nowego Páná.

☞ W tym przyiechali Pánowie z Xięstwá Litewskiego przednieyßy / Jan Tabor Biskup Wileński / Jan Zabrzeźiński Márßałek / y Mikołay Rádźiwił Podczaßy Xięstwá Litewskiego / do obieránia (według Praw swoich) Krolá / y przysięgáć mu záraz / á dawnego przymierza potwierdźić.

¶ Po długich rozmowách obran Alexánder Xiąże Litewskie / po ktorego Posły wyprawili / Andrzeiá Rożego Arcybiskupá Lwowskie° / Janá Lubrańskiego z domu Godzámbá Biskupá Poznańskiego / Andrzeiá Számotulskiego Poznańskiego / Janá Tarnowskiego / nazwiskiem Szramá Lubelskiego / Woiewody: áby przed nimi Práwá y wolności wßystkie poprzysiągł / ktory prędko wdosyć ozdobnym poczćie do Krákowá przyiechał. Do ktorego przyiechał Zygmunt Glogowskie y Opáwskie Xiąże / Brát iego rodzony / y Jan Bádnáryus Poseł Wenecki / winßuiąc mu fortunnego Pánowánia.

☞ Ná początku drugiego Roku 1502. Przyiechálá Helená żonā Alexándrowá z Litwy / wßákoż iey koronować niechćiano / dla thego że byłá Greckiey wiáry. A thák Krol z nią rychło do Litwy iechał / zleciwßy

zwierzchność

zwierzchność Fryderykowi bráthu Kárdynałowi/Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu/y Biskupowi Krákowskiemu/ bo mu dano spráwę iż sie Moskwá do Litwy moco gotowálá.

Thegoż czásu Tátárowie Podolską y Ruską źiemie áż y Sedomierską wielkimi woyski náiechawßy pustoßyli / Járosław/ Rzeßow / Rádymno/ Belz / á przepráwiwßy sie przez Wisłę / Opátow / Lágow / Kunow áż po Páczánow/ miáśteczká wybrawßy popalili. V Páczánowá Jan Wapowski z domu Nieczuiá / zebrawßy Strzelcow co mogł ná pretce / przysthopić Pogánom niedopuścił/ obrocili sie ná zad máiąc bárzo wielką zdobycz.

Tegoż Roku przymierza ten Krol z Báiázetem Cesárzem Tureckim potwierdził/przez Mikołáiá Fierleiá Stárosłę Lubelskiego.

☞ W Roku 1503. Fryderyk Kárdynał wyższey pomieniony vmárł/po ktorym ná Arcybiskupstwo wstąpił Andrzey Boryßewski z Domu Roża/o ktorymeś czytał pod Herbem/á po nim Wilczek ná Arcybiskupstwo Lwowskie.

Tegoż Roku vmárł Konrad Mázoweckie Xiąże/ ktory zostáwił dwu Synow/Janá y Stánisłáwá/młodźiuchne/ktorzy nie trzymáli po Oycu nic wiecey tylko Czerski Powiát / z ktorymi Krol Alexánder ná Seymie Piotrkowskim przyiacielskie sie pogodził/dopuścił im tych wßystkich Powiátow vżywáć ktore Oćiec ich trzymał/y potomkom ich własnym męskiego narodu/ále gdyby go nie stáło/ná Krola wßystką źiemiá Mázowiecka przypáść miáłá/tylko Corkam ieśliby ktore zostały dáć posag według stanu ich.

Tegoż Látá Tátárowie ná Podole y do Rusi wtárgnęli/ wielkie ßkody poczynili. ¶ Stephan Woiewodá Wołoski posławßy woysko ná Pokucie/wßystko pod swoie mocpodbił/powiedaiąc że to iego własność byłá/ktora mu Polacy ábo Przodkom iego odieli.

¶ Krol Alexánder dowiedziawßy sie o tych wßystkich nießczęśnych przypadkách/złożył Syem w Lublinie/tám sie wßystkim zdáło/ áby ludźmi Rycerskimi to odebrał co Wołoßyn w niebytności iego wźiął/ná co postąpiono pobor po dwánáśćie großy z łanu.

☞ Roku 1504. Wyprawił Krol żołnierze ná Podole/ktorzy wielkie ßkody Wołochom czynili/ thák iż Stephan musiał puścić Zamki y Miástá ktore ná Pokuciu pobrał.

☞ Roku 1505. Krol Alexánder w Brześciu Litewskim Syem złożył/tám co ná nim postánowił/ Historyáć powie/ ábo czytay v Kromerá Xięgi Trzydźieste.

Miał drugi Syem tegoż Roku w Rádomiu / ná ktory przyiechali Pánowie Litewscy/chcąc zá stáránim pánow Polskich z Krolem sie poiednáć.

Odpráwiwßy Litwę/ około obrony dla ták częstych náiázdow nieprzyiacielskich czás strawili.

¶ Nie długo pothym Krol Alexánder będąc zárázony powietrzem/ z Rádomiá do Krákowá iáchał/tám do niego przyiechali Posłowie Woiewody Wołoskiego Bogdaná / żądaiąc do stanu małżeńskiego siostry iego Helżbiety/ wßákoż Krolowa Mátká y Pánná zezwolić niechciały. Niedługo potym Helżbietá Krolowa vmárłá/Páni spraw y żywotá świętego/ ktorey dla ßczodrobliwości długo Kościoł Boży nieprzepomni/ do ktorego wiele dochodow y ochędoßtwa nádáłá/o czymći potym Historya powie.

☞ W roku 1506. przyßędßy Krol ku lepßemu zdrowiu zá pomocą Doktorow/do Lublinа iechał/miał Syem z Polaki/tám Biskupi z Pány Swieckimi mieli spor/ ktorzy z nich mieli práwo stronę ośieść przy Krolu/ y ó inßych spráwach R. P. należących.

Tegoż Roku z Wołochy Polacy potrzebę mieli ßczęśliwą / iáko o thym w Historyey czytáć będźieß.

Powtore Bogdan żądał do stanu Małżeńskiego Corki Krolewskiey/

wßákoż iż

wßákoż iż mu trudne kondycie podano/do tego nie przyßło/o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Tegoż Roku Mieśiącá Máiá / Thátárowie wtárgnawßy ná Podole/ Ruską ziemię y Litewską popuſtoßyli. Krol ácż był bárzo chory / chćiał iednák przećiwko nim iechác / chcąc to pokázác / że do ſamey śmierći X. P. y poddánym ſwoim chćiał być obrońca.

W tym Michał Gliński zebrawßy ludźi śiedm tyśięcy / á dworu Krolewskiego Polakow trzy ſtá/ przećiwko ſie nim ruſzył / z ktorymi bitwę ſtoczywßy/ na głowę ich poráził/ 20. tyśięcy Pogan poległo / thákże wiele koni wźiął/ więźnie wßyſtkie odiął. ć.

¶ Alexánder ná ten cźás bácząc ſie śmiertelnym/ Teſtáment vczynił/ y ſprawiwßy ſie chwálebnymi świátośćiámi / iuż konał gdy mu znáć dano o ßczęśliwym zwyćięſtwie nád Pogány/ iuż mowić niemogąc / tylko rękę ku niebu podnoſił/ łzy mu z oczu ćiekły / iednák tho znáć dawał że Pánu Bogu ſercem práwym zá te pocźiechę dźiękował/ pothym prędko vmárł/ dniá dźiewiętnaſtego Sierpniá. Był Alexánder miernego wzroſtu / długiey twarzy/ włoſow cźárnáwych/ śiły mężney / tylko był tępego dowćipu / y dla tegoż był milczący/ brácia wßyſtkę hoynośćią był przeßedł.

¶ Zygmunt brát Kśiąże Głogowſkie y Opáwſkie / dowiedźiawßy ſię przez pewnego Poſtá o śmierći brácney / do Litwy przyiechał / przećiwko ktoremu Gliński w śiedmſęt koni wyiechał / ráduiąc ſię z ßczęśliwego przyiázdu iego. Kazał pothym Zygmunt ćiáło brátá ſwego do Krákowá záwieść/ á w kośćiele z wielką vczćiwośćią ná zamku pochowáć.

Pochowawßy Krolá Alexándrá pánowie y Rycerſtwo / ziecháli ſię do Piotrkowá oſmego dniá Grudniá/ wyſłuchawßy Mßey świętey/ zgodnie potym Zygmuntá Krolem obráli/ Wielkie Kśiąże Litewſkie/ Głogowſkie/ Opáwſkie/ y wßyſtkiego Slaſkà Stároſte.

☞ Obwoławßy Krolem Zygmuntá/ poſłáli Poſły do Litwy/ Wincentego Przerębſkiego Włocłáwſkiego/ Janá Lubráńſkiego Poznáńſkiego/ y Máćieiá Drzewickiego Przemyſłſkiego Podkánclerzego Koronnego/ Biſkupy/ Andrzeiá z Számotuł Poznáńſkiego/ Janá z Tarnowá Belſkiego/ Woiewody/ Janá Laſkiego Kánclerzá Koronnego/ ktorzy doiechawßy Zygmuntá w Mielníku miáſteczku ná Krolęſtwo żądáli / ktorego ludźie oboygá ſtanu z wielką rádośćią oczękawáli.

Zygmunt záthym Krol mianowány / nie mießkáiąc do Polſki iechał/ przyiechał do Krákowá 20. dniá Mieśiącá Styczniá / w Roku 1507. doſyć ochędożnie z wielką rádośćią od ludźi oboygá ſtanu przyięt / wiáchał w Miáſto o 22. godźinie á ná Zamek wprowádzon / pothym w Kośćiele świętego Wácłáwá ná Zamku/ nabożeńſtwo odpráwiwßy / był koronowan przez Andrzeiá Boryßewſkiego z domu Koźa Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego. Był Poſeł od Władyſłáwá Krolá Węgierſkiego y Cześkiego Stephan Tárłecki/ Kśiążąt/ Pánow z Litwy wiele/ wßákoż ze wßyſtkich náznáczmieyßym był Michał Gliński.

¶ Tá Koronácya była w Roku wyżßey pomienionym / 24 Dniá Styczniá. Názáiutrz w Koronie do Miáſtá z Zamku ziechał / tám według zwyczáiu ná Máieſtáćie vśiadßy / przyśięgę od Mießczan przyimował/ kędy nie tylko przednieyßy Miáſtá / ále thęż y lud Pospolity podnoßąc pálce wzgorę/ dawał znáć/ iż wierność Krolowi ſwemu trzymáć przyſięgáli.

¶ Po Koronácyey záraz Krol Zygmunt złożył Syem w Krákowie/ ná ktorym pilno około obrony X. P. z Pány ſię ſwymi námawiał. Ná tenże

czás oney nádźieie ktoro o nim mieli/wielkie znáki pokazał wßystkim/ y pewne práwá postánowił. Widzoc wßyscy Skarb bárzo wynißczony/ pobor postąpili zwyczáyny po dwánaśćie großy z łanu/Duchowni thákże z wyklym obyczáiem osmo część dźieśięcin.

Bićie monety vstáwiczne ná tymże Seymie vstáwione było.

Páwel Tálecki z tegoż Seymu Poseł Władysłáwá Krolá Węgierskiego y Czeskiego/ z wolo Krolá Zygmuntá y Pánow rádnych/ do Wołoch był posłan/ áby imieniem obu Krolow przysięgi od Bogdaná słuchał/ do Węgier też Posłowie o potwierdzenie przymierza wyprawieni byli/ Biskup Poznáński pomieniony/ Márßałek Koronny/ y Kánclerz z nimi Chriſtof Szydłowiecki. Co ſie roku tego więcey dźiało Hiſtoryąć dostáteczniey powie.

☞ W Roku 1508. Nowego Krolá zewßąd nowe trudności náchodźiły/ skarb bárzo był wynißczony/ krolewskie dobrá były od przodkow pozástáwiáne/ żołnierze z Czech y z Niemiec ktorzy ießcze y Olbrachtá y Alexándrá Krolow służyli/ pilnie o zapłátę nálegáli. Krol chcąc fidem & honorem Regiam záchować/ ácz pieniędzy niemiał/ zá porádą Janá Bonárá Niemcá męża rzadnego y spráwnego/ tákrády iáko y pomocy w thym vźył/ ktory z mennice ktorą sam miał w mocy/ tákże y z inąd pieniądze zebrawßy/ w krotkim czásie R. P. vpádłą náprawił/ dobrá Krolewskie z wykupował/ o czym w Hiſtoryey będźie.

Bonar

Żołnierzom pomienionym przeßłych Krolow/ więcey niż przez dwákroć sto tysięcy czerwonych złotych żołdu zápłácił.

Zamek Krákowski ochędożnie náprawił/ przez tegoż Bonárá spráwę y dozor. Potym też o woynie Litewskiey rádźić począł/ ktorey Bázyli Wielki Kniás Moskiewski był przyczyną.

Tegoż Roku dniá piątego Kwietniá/ Żydá spalono/ ktory przećiwko chwálebney świątośći Ciáłá Páńskiego wiele mowił/ á gdy w Krákowie w kośćiele Pánny Máryey był przegadan/ od Doktorow w pismie świętym bieglych/ zwłaßczá od Mikoláiá Doktorá Reguły S. Dominiká: Żyd ácz ſie też bronił dośyć śmiele/ wßákoż gdy mu prawdy niestáło ná te śmierć skázan.

Żyd

Tegoż Roku Miesiącá Lipcá/ w nicbytności Krolewskiey/ Tátárowie ná Podole wtárgnąć vmyślili/ w czym gdy straż w czás o nich znáć dálá/ Pánowie społecznie ſie zezwoliwßy/ wyprawili Janá Kámienieckiego ná then czás Káßtellaná Lwowskiego y Stárosłę Buskiego przećiwko nim/ przydawßy mu pięć set koni żołnierzow ná pomoc ku Szlachćie onych kráin/ ktory 23. dniá Miesiącá Lipcá przyßedßy do Miedzyboża/ spráwę o Pohańcach dostáteczno máioc/ ktorzy rychło ná Wołyń wbieżeli/ záledwie thám trzy godźiny koniom odpocząwßy/ z Kozaki onych kráin záßedł im ná Czarny ślák. Do Wronowá tegoż dniá przyßedł/ tám zástał dwá tysiącá Pogan/ ktorzy barzo wielką korzyść wieźli/ ludźi w niewolą ták iáko bydło gnáli. Do ktorych z ludźmi swymi Kámieniecki przyßedßy/ bitwę fortunnie stoczył/ wßystek łup odiął/ á ná Miedzyboż z ludem swym przyiechał.

Straż Polska

W Litwie co zá rozruchy były á kto ich był przyczyną/ Hiſtoryąć powie. Wßákoż oney chytrości ludźi onych zábiegáioc Krol Zygmunt/ Mikoláiá Firleiá z woyskiem posłał ludźi Rycerskich/ sam też spráwy Polskie opátrzywßy do Litwy viechał/ w dźień świętego Floryaná dniá czwartego Máiá/ ále Gliński Zamkow Krolewskich przez zdrádę dostawßy mocno opátrował/ á drugich z woyskiem Kniáźiá Moskiewskiego dostáwáć vmyślił. Wßákoż z ludem wielkim przyßedßy Hetmáni Moskiewscy/ dowiedźiawßy ſie o Krolewskim woysku/ sromotnie vćiekli/ zá ktorymi y Gliński nie máioc potężności biężeć musiał.

Smolensk

Krol przyßedßy do Smoleńską/ ná przedmieśćiu obozem ſie położył/ máioc zsobą w woyßcze Máćieiá Drzewickiego Biskupá Przemyskiego/ y

podkánclerzego

podkánclerzego Koronnego/Janá Laſkiego Ránclerzá Koronnego/Chrzyſtophá Szydłowieckiego Podſtolego Krákowſkiego y Podſkárbiego Nadwornego/y inſzych wiele Pánow. Tám ſie rozmowiwſzy z Pány y Hetmány woyſká ſwego/ przełożył nád woyſkiem Mikoláiá Fierleiá / y Konſtántego Kſiąże z Ostrogá.

☞ W Roku 1509. Poſtánowiwſzy przymierze z Moſkiewſkim Kniáźiem/przypádłá mu potrzebá do Wołoch/ wſzákoż pierwey krol Syem odprawił w Piotrkowie/ z ktorego proſto dniá 19 Mieſiącá Kwietniá do Krákowá przyiechał. Támże ná tym Seymie wſzyſcy Pánowie ná to Krolá námawiáli áby ſie ożenił.

¶ Bogdan Woiewodá Wołoſki z wielkiemi woyſki / zápomniawſzy boiáźni Bożey y przyſięgi/złamawſzy przymierze/do Ruſkich y Podolſkich kráin wtárgnął/czyniąc wielkie ſzkody ogniem y mieczem. O czym gdy ſie Krol przez pewne Poſty dowiedźiał/wyprawił pretko żołnierze/ ná ktore Jan Bonár od niektorych Mieſzczan Krákowſkich/y od niektorych przyiaćioł ſwych pieniędzy doſtał / zábiegáiąc áby w czym Rzeczpoſpolita ſzkody iákiey nie podiełá. Wolg...

¶ Krol názáiutrz po świetym Jákubie / Dniá 26 Lipcá z Krákowá iechał/przez Bochnie proſto do Lwowá. Tám do niego przyſłał Władyſław Krol Węgierſki / vpomináiąc go áby przedſięwźiętey drogi zániechał/ pokázuiąc przyczyny/iákie w Hiſtoryey czytać będźieſz.

Dowiedźiawſzy ſie Bogdan o woyſku Krolewſkim/ ná zad ſie do źiemie ſwey/ſzkody niemáłe poczyniwſzy/wrocił.

Krol ná rádę brácką to vczynił / ſam ſie wrocił / iednák nád woyſkiem przełożywſzy Mikoláiá Kámienieckiego z domu Piláwá / Krákowſkiego Woiewodę y Hetmáná Koronnego/w źiemie nieprzyiaćielſką wtárgnąć mu kázał. Ktory ſie przeprawiwſzy przez Rzekę Tyrę/wſzedł do Wołoch/wielkimi ſzkodámi źiemie trapił/Czárnowce/Dorohim/Botuſzány/Szczepanowce/Choćim/miáſtá/wybrawſzy popalił. Przyſiedſzy do Socżáwy Miáſtá głownego/ nie báwiąc ſie thám długo obleżeniem/ná zad ſie z woyſkiem obrocił/gdyż Woiewodá ze wſzyſtkim ludem ſwoim po leśiech á po mieyſcách táiemnych ſie krył/tylko niewiáſty/dźieci/y lud inſzy ktorzy przy domiech zoſtawáli/Niemcy á Czechowie ktorzy byli w woyſku Polſkim/ okrutnie mordowáli. ¶ Bogdan zá tym źiemie ſwey ſpuſtoſzeniem/ſtrzaſkiem y Krolá przymierza żądał/przez Poſły Krolá Węgierſkiego/Oſwáldá/Kárlázá/y Bárlámá Bornomiſſe/o czym w Hiſtoryey będzie.

Tegoż Roku Bázylius Kniáś Moſkiewſki / poſły do Litwy we trzech ſet koni przyſłał/ ktorzy do Wilná przyiechali 18. dniá Styczniá / pokoy dożywotny poſtánowili/ y więźniowie z obu ſtron wypuſzczeni.

Tegoż Roku Pſkowá przez poddánie dobrowolne doſtał Kniáś Moſkiewſki / naprzod ſobie przednieyſze ludźie y popy vłágodźił / á pothym poſpolſtwo przyźwolić muſiáło.

☞ W Roku potym 1510. Od wielá Pánow Chrześćiáńſkich Poſłowie do Krolá przyieżdżáli/ iáko od Papieżá/ od Ceſárzá/ od Duńſkiego Krolá / od Báiázetá Ceſárzá Tureckiego / od Wołoſzyná Cyobá przymierza potwierdzáiąc vpominki niemáłe oddáli.

Tegoż Roku w Wieliczkiey Zupie w gorze ogień wielki ſye był záwźiął/ zá nieopátrznym odeſzćiem chłopá robotnego / czym wielka trwogá miedzy vrzędniki powſtáłá / Andrzey Koſcielecki z domu Ogończyk Zupnik/ nic ſie nie oglądáiąc ná żadne niebeſpieczeńſtwo zdrowia ſwoiego/ w gore ſie wpuſcił/ zá nim Seweryn Betman Ráycá Krákowſki/ ktory miał wieku 90. lat/ zá ktorych dowćipem y pilnoſcią ogień zágáſzon był.

☞ Ná Rok Páński gdy piſano 1511. Práwie ná początku złożył Krol Syem w Piotrkowie/ ná ktorym pobor od oboygá ſtanu Krolowi

był postąpion. Ná thenże Syem Anná Księżná Mázowecka ze dwiemá ſyny przyiáchálá/ Stánisłáwem y Janem/ przyßedßy do Krolá y do Senatu/ prosiłá áby mogłá wykupić Wiżnieński Powiát/ 12. tysiecy złotych z rok Janá Laskiego Arcybiskupá/ ktory był opiekunem powinnego swego Jákubá Glinki z domu Trzaská: o inßych ſpráwách ktore ſie tám toczyły w Historyey czytáć będzieß.

Odpráwiwßy Krol Syem w Piotrkowie do Krákowá przyiechał/ skąd wtorego dniá Maiá wyiáchawßy/ do Brześcia ſie Litewſkiego obrocił/ tám rzeczy podług myśli odpráwiwßy/ do Krákowá ná zad trzydźieſtego dniá Páźdźierniká wiáchał. Tám z Poſłem Krolá Władyſłáwá y Jádwigi/ Stephaná Siedmigrodzkiego Woiewody zmárłego żony brátem/ Kázimierzem Książęciem Cießyńſkim czynił zmowę o Bárbárę corkę iey do ſthanu małżeńſkiego. &c.

Thegoż Roku Poſłowie Przekopſkiego Carzá przyiechali/ żądáiąc z Krolem wiecznego brátérſtwá/ á pomoc przeciwko káżdemu nieprzyiacielowi/ obiecał y ſyná przyſłáć w zakładzie/ Krol mu theż ná káżdy rok poſłopił dáwáć pietnaście tysiecy czerwonych złotych/ z ſtárbu Księſtwá Litewſkiego połowicę/ oſtátek z Polſkiego/ ſynámie przyſłał á przymierze trzymał pokim mu pieniędzy nie dano/ ſkoro wźiął pieniądze Wołoſka ziemię z woyſki náiechawßy puſtoßył: potym do Moskwy wtárgnął/ gdźie bárzo wielkie ßkody poczynił.

☞ Roku potym 1512. Złożył Krol Seymik w Krákowie/ ná ktorym do Bárbáry zmowioney pánny do ſtanu małżeńſkiego byli obráni Poſłowie/ naprzod Jan Lubráński Biskup Poznáński/ Chriſtof Szydłowiecki Káſtellan Sędomierski/ Łukaß z Gorki Káſtellan Poznáński y Generał Wielkiey Polſki/ ktorzy bárzo w ozdobnych poczęciech wyiáchali/ przez Slásko/ przez Morawę do Tarczyná/ wźiąwßy pánnę do Polſki przyiáchali/ ktorą mátką Jádwigá y wuy Książe Cießyńſkie áż do Krákowá odwieźli w oſmi ſet koni/ oſtátek ći Hiſtorya ßerzey powie. Koronowána była przez Janá Laskiego Arcybiskupá/ oſmego dniá Miesiecá Lutego.

Thegoż Roku Tátárowie do Ruſkich y Podolſkich źiem wtárgneli/ wielkie ßkody mieczem y ogniem czynili. Záraz Krol Zygmunt bez omießkánia wyprawił dwor ſwoy do żołnierzow Podolſkich/ ktorym wiele Pánow y Rycerſtwá ná pomoc ſie ziechało: tám naprzod rotá Lánckoruńſkiego Staroſty Kámienieckiego/ Zagon Tátárſki porázilá/ dwudźieſtego trzeciego dniá Kwietniá v Bielki/ z ktorych y iednego żywe° co im do rąk przyßli nie chowáli. Poczęßemi Polacy nádźieią dobrą z fortunnego zwyćieſtwá ná Pogány/ ściągneli ſie weſpołek z Litwą do iedney grumady/ gdy im znáć dano o bliſkim nieprzyiacielu/ wźiął z Litwą Konſtántyn práwą ſtronę/ Polacy lewą z Mikołáiem Kámienieckim hetmánem Koronnym y Krákowſkim Woiewodą. Mocą y wielkośćią byli ſilni Litwie Tátárowie/ ták áż ich ſpierać poczęli. Konſtántyn ſtrwożony poſłał do Hetmáná Polſkiego o pomoc/ ktorą poſłał mu záraz.

W thym ſie rußyłá lewa ſtroná przeciwko oney wielkośći Pogáńſkiey. Tátárowie widząc wielką ćießkość ná ſie/ że wßąd ſtrwożeni y náprácowáni/ vćiekáć poczęli. Náßy ie goniąc bili/ wielką korzyść odnieśli/ Pogan dwádźieśćią y cztery tysiące ná głowę porázili/ więźniow ktore Tátárom odieli było ßeſnaśćie tysięcy/ koni Tátárſkich dźieśięć tysięcy ná ſtronę Hetmáńſką. Wtey potrzebie byli przednieyßy Pánowie: Mikołay Kámieniecki wyżßey pomieniony Hetman y Woiewodá Krákowſki/ Jan Odrowąż ze Spirowey/ Otto z Schodcá Woiewodá Podolſki/ Stánisław z Chodcá Márßałek Koronny Staroſtá Lwowſki/ Marćin Kámieniecki Brát Hetmáńſki/ Piotr y Stánisław Kmitowie z domu Srzemiáwá/ Stánisław Lánckoruńſki z domu Zadorá/ Jan Swierczowſki z domu Trzy Troby/ Jan y Mikołay Pileccy

łay Pileccy z domu Leliwá/ Jan Szram z Tarnowá teyże Fámiliey/y wiele Rycerstwá Polskiego. ¶ Z Litwy Konstántyn Książe z Ostrogá/ Zbáraski Andrzey/Michał Wisniewiecki z sýny/y Slachtá tych pomienionych Pánow. Szerzey o tey bitwie z Historyey czytáć będzieß.

Przyiechał potym w tymże Roku Poseł Tátárski/potwierdzáiąc przymierza/w roku przeßłym postánowionego.

☞ Krol Zygmunt w Krákowie zmießkawßy áż do ostátecznego dniá Páździerniká/ná dzień świętego Maréiná ná Syem do Piotrkowá iechał/ ktory odprawiwßy/wespołek y z Krolową do Poznániá iechał/ Zamki/ w Krákowie/w Piotrkowie náprawić kazał/ Piotrkowskiego niedokonano áż w roku 1519. V świętego Stánisłáwá ná Skałce Grob Brátu Fryderykowi Miedźiány postáwić kazał. Inße potym spráwy z Historyáć powie.

☞ W Roku 1513. Krolowa Bárbárá Dwudźiestego Piątego dniá Márcá/w Piątek przed wybijánę/ Jádwigę Pierwßą Corkę w Poznániu vrodźiłá.

Thegoż Roku Helená Alexándrá Krolá żoná/ 29 dniá Miesiącá Stycznia vmárłá.

Tegoż Roku Zamek Wileński ochędożnie z drzewá pobudowány zgorzał 21. dniá Miesiącá Lutego.

Tegoż sie też Roku Bázylius Kniás Moskiewski przez Posły v Cesárzá Máxymilianá o korone stáral/ przećiwko Polakom iákoby był mogł nawiętßę woysko zebráć y ze wßystkimi ich sąsiády pomieráć chćiał/ do Niemiec dla ludu posłał/ ále sie y w Polßczę tácy náleźli co pomágáć náprzećiwko swym chćieli/z ktorych Láte Mießczániná Krákowskiego Czechá poimano/ do Krákowá posłano y támże ścięto.

☞ W Roku 1514. Kniás Moskiewski wielką mocą Smoleńsk obległ/ potym gdy przez moc dostáć go niemogł/ przez zdrádę tego dokazał.

Gliński potáiemnie od Władysłáwá Węgierskiego y Czeskiego Krolá z Zygmuntem Krolem Polskim poiednan: o czym gdy sie dowiedźiał Mostwićin/ Glińskiego dał do więźienia.

Potym wielkie woysko Krol wywiodł przećiwko Moskiewskiemu/ Litwá była pod spráwą Konstántego Książećiá z Ostrogá/ ktorych było w liczbie ßesnaśćie thysięcy/ Polacy pod spráwą Swierczowskiego z Domu Troby/ thák żołnierze iáko y ći ktorzy z chęći swey na potrzebę Krolewską wyiáchali/ iáko Teczyńscy/ Kmitowie/Pilecey/ y inßych wiele.

Położyli sie v Boryßowá nád rzeką Berezyną/ stoczyli potym bitwę fortunnie z nieprzyiáćielem/rozgromili y porázili/poimáli Hetmánow dźieśięć/ śiedmnaśćie Woiewod/ pospolithego ludu cztérdźieści thysięcy: z woyská Krolewskiego cztérech znacznieyßych zábito/ inßego Rycerstwá coś więcey niż cztérdźieści/ wßákoż ránnych bárzo wiele/ to sie działo w Roku pomienionym w dźień Národzenia Pánny Máryey. Postan tegoż Roku do Papieżá Mikołay Wolski z Domu Pułkozá w poselstwie.

☞ Roku 1515. Krol Zygmunt z Bárbárą Krolową z Litwy do Krákowá przyiáchał/ á tám sie z tąd gotował do Przeßporku/ kędy z Cesárzem Máxymiliánem y brátem Władysłáwem Krolem Węgierskim y Czeskim ziechać sie miał. Wyiechali z Krákowá piątego dniá Márcá/ potym z sobą ći Pánowie wieczne postánowili przymierze/ á co zá pożytki drugie tego ziechánia ich były R. P. toć potym sie ßerzey w Historyey pokaże.

Tegoż Roku vrodźiłá druga corka Krolowa Bárbárá/imieniem Anne wtorego dniá Miesiącá Lipcá. Tegoż Roku wielka powodź była.

Przyiáchał Krol Zygmunt do Krákowá z tey pomienioney drogi/ dźiewiętnaśtego dniá Miesiącá Sierpniá/ wßákoż Krolowa zástał w miedobrym zdrowiu.

Tegoż roku Jan Turzo Poseł od Fryderyká książećiá Legnickiego przy-

iechał/żądáiąc Helżbiety śiostry Zygmuntowey do Stanu Małżeńſtkiego/ ktorey mu Krol nieodmowił.

Tego Roku Krolowa Bárbárá/Páni żywotá świętego vmárłá / dniá wtorego Páźdźierniká.

Tegoż Roku Járocki Ochmiſtrz Krolowey Bárbáry vmárł.

☞ Roku 1516. Władyſław Krol Węgierski y Cżeski / máiąc wieku lat 60. vmárł/ zoſtáwiwßy ſynáLodwigá / ná oboie Kroleſtwo ktore ſam trzymał koronowánego.

Tegoż Cżáſu Tátárowie Przekopſcy gdy Krol był w Wilnie / gotowáli ſie ze cżtermi woyſki/ do Moſkwy głos puśćili/á w tym do Ruśi wtárgneli nád nádźieie náßych / bo przymierze znimi było. Położyli Roß v Buſká/ w tym Marćin Kámieniecki Woiewodá Podolſki / Stániſław Lánckoruńſki y Tworowſki/ zebráli ſie z ludźmi onych kráin/ do ktorych żołnierze ſie przyłączyli / ktorzy byli ná Miedzybożu/ pátrzáli cżáſu gdźie mogli ktoremu Zagonowi zdołáć.

Chriſtof też Szydłowiecki Woiewodá Krákowſki/ obſyłał Rycerſtwo Polſkie / ludźi tákże co mogł zá pieniądze zebrał / ćiągnął do Podola/ támże znimi v Trebowle bitwę ſtoczył y poráził/ potym ich v Podhájec drugi zagon 500. koni nábieżawßy pogromił. Trzeći Zagon w ktorym było 200. Tátár v Wiśniowcá porázili náßy/ gdy ſie ſpołem złączyli wßyſcy / Szydłowiecki z Mikołáiem Firleiem/ niebyło ich tylko dwá tyśiącá / niemogli oney wielkośći rády dáć / vpuśćili ich z wielką korzyśćią. Potym też náßy zebrawßy ſie w kozáctwo/ćiągneli pod Białogrod/ wiele owiec y bydłá záżeli / Turcy obaczywßy wyßli zá nimi/ bacząc że ich niewiele/ chćieli ſwoie ſtádá odbić/ wßákoż nietylko dobytká odiſkáć mogli / ále y ſámi gárdłá ſwe zutracáli/ náßy z korzyśćią zdrowo ſie do domu wrocili.

Ná oſtátku Miesiącá Liſtopádá/ tegoż Roku Tátárowie z ták wielkimi woyſki iáko y pierwey do Ruſkich kráin wtházgneli: obrocili ſie iedno woyſko do Kámieńcá/drugie do Látowiżá/trzećie do Miedzybożá/ cżwarte do Żynkowá. Ná ten cżas Stániſław Lánckoruńſki Stároſtá Kámieniecki/v Miedzybożáy Látowiżá dwá kroć Pogány porażał y zdobycż im odeymował/ w tey tám bitwie Roman wnek Konſtántego od Tátár zábit/ mąż pámięći y ſławy godny.

Dniá śiodmego Miesiącá Grudniá / támże pod Miedzyboż cztery ſtá Tátar przyßło / ktore Páweł Fárurey z Domu Sulimá z ludźmi ktore miał pod ſwą mocą ná głowę poráził. ℣ Tegoż Roku Piotrkow wßyſtek zgorzał.

☞ W Roku 1517. Wáſił Kniáś Moſkiewſki w Litwie ßkody niemáłe cżynił / ßedł przećiwko niemu Krol ludźie zebrawßy / iedne zá pieniądze/ drugie też z powinnośći / wßákoż ſie dowiedźiawßy o nich Moſkiewſki/vſtąpił/náßy ßli zá nimi/y kilká bitew poſtronnych z nimi mieli / wßędy ßczęśliwie/potym źiemie Siewierſką przeßli od końcá do końcá.

☞ Roku 1518. Zá namową Ceſárzá Máximiliáná / Zygmunt Krol wyprawił Poſły do Apulicy / Jana Konárſkiego Ardźiekaná Krákowſkiego/Mężá vczonego y wymownego/ ktory iezyki rozne vmiał / Stániſłáwá Oſtrorogá Káßtellaná Káliſkiego/weſpołek z Poſły Ceſárzá pomienionego / po Corke Janá z Forcya Xiążęćiá Medyolánſkiego / imieniem Bone/do ſtanu Małżeńſkiego / ktorą przywieźli do Krákowá z rádośćią wielką wßyſtkich/ y támże po ślubie koronowána. Tegoż Roku ścinano Mießczány Káźimierſkie o Słáboßá z domu Wieniáwá w Krákowie.

☞ Roku 1519. Tátárowie z wielkim woyſkiem do Ruśi wtárgneli Miesiącá Sierpniá/ Beiſką źiemię / Chełmſką / áż y Lubelſką ogniem y mieczem puſtoßyli.

Przećiwko ktorym Mikołay Firley Hetman y z ſynem/Marćin Kámie-

niecki Woiewodá Podolski/ Fredrus / Andrzey Borátyński z innymi Pány y Rycerstwem / z Rusi y z Podola ciągneli: Kśiąże Konstántyn z niemáłym pocztem przyłączył sie do nich. Ci wßyscy społem sie złączywßy / ná ten czás gdy Tátárowie ßli ná zad z plonem / podkáli sie z nimi nießcześliwie v Sokálá.

☞ W Roku 1520. Boná Krolowa vrodźiłá Synádniá pierwßego Mieśiacá Sierpniá/ w niebytności Krolewskiey w Krákowie/ ktoremu dano imie Zygmunt Wtory / Augustus przydano od Mieśiacá w ktorym sie vrodźił. Tegoż roku byłá wielka powodź z vstáwicznych dżdżow.

☞ Roku 1521. Pruski Mistrz v Krolá przymierza przez Posły żadał do cżterech lat.

Tegoż Roku Turcy wźieli Białlogrod / zá pánowánia Lodwikà Krolá Synowcá Zygmuntowego.

Tegoż Roku żima byłá bárzo ćiepła / nie ináczey iedno iáko Jesień.

☞ Rok Páński 1522. Z wielkie° pokoiu w Polßcze / był znaczny. Ná drugi Rok kiedy pisano 1523. od Moskiewskiego Postowie przyiechali do pięći lat przymierza proßąc.

Tegoż Roku Máćiey Doktor Miechowitá maż vczony vmárł.

Tegoż Roku Kolegiaći mur łamiąc skarb nálezli w konwi miedźiáney.

Tego Roku Kśiąże Stánisław Mázoweckie vmárł.

Roku 1524. Był wielki vćisk w Ruskich kráinach przed Pogány/ Turcy pierwey/ potym Tátárowie ßkody wielkie czynili.

☞ Thegoż Roku byłá wielka drogość w Polßcze dla nieurodráiow.

Drugiego Roku Mieśiacá Márcá dniá dźieśiątego / Woyćiech Pruski Mistrz przysiągał srzod rynku Krákowskiego / zrzuciwßy płaßcż z krzyżykiem / ná Kśiestwo był od Krolá przełożon.

Tegoż Roku ognie y powietrza wielkie pánowáły / wiele miast pogorzáło / iáko Lowicż / Sedomierz / Wártá / Sądecż / Vnieiowski Zamek / Żárnowiec / Turek / y inßze nieznácżne.

☞ Roku 1526. Mieśiacá Kwietniá / Krol Zygmunt do Gdańskà iechał / kazał swowolne Mießczány poścináć.

Tegoż Roku Kśiąże Mázoweckie Janusz vmárł / miáłá trudność Pánnà Rádźieiowskà z Domu Junoßa / ná ktora niemieli aby go otrulá. Po iego śmierći Kśiestwo Mázoweckie do Korony przyłączono.

☞ Roku 1527. Konstántyn Kśiąże z Ostrogá z drugimi porázili Tátáry / iedny v Kijowá / drugie v Kániowá / trzećie v Cyrkaß / długo z nimi á mężnie czyniąc.

Thegoż Roku porążon Krol Węgierski Jan / od Ferdynándá Cesárzá.

Tegoż Roku vrodźił sie dziw od niewiásty we wśi Bránkowie v Rádomiá / máiąc głowę Lwią / piersi kośmáthe / zgrzytáiąc zębámi głosem strásßliwym / był żyw ośm godźin.

☞ Roku 1528. Był Syem w Piotrkowie / z ktorego prosto Krol do Litwy iechał.

☞ Roku 1529. Siemiáwski był ná cżći v Carzá Tátárskiego Ostaná / iáko v pobrátymá krolewskiego / á potym sie okupować musiał.

☞ Drugiego Roku kiedy pisano 1530. Zygmunt Wtory Augustus / zá żywotá oycowskiego ná Krolestwo Polskie był pomázan y koronowan / Mieśiacá Lutego / dniá 21.

Thegoż Roku Krol Zygmunt Pierwßy / miedzy Krolem Janem Węgierskim y Ferdynándem Cesárzem / przez Posły swe / Chrißtofá Szydłowieckiego Káßtellaná / Andrzeiá Teczyńskiego Woiewodę Krákowskiego wźiął ná vgodę.

☞ Roku 1531. Petrelo Wołoski Woiewodá Pokućie wybrał /

przećiwko

przećiwko ktorym Krol wyprawił Janá z Tarnowá z Domu Leliwá / Janá Role Hálickiego Káßtellaná / porażili go potym ná głowe / wzieli dział 50 / więźniow znáczných 1000.

☞ W roku 1532. Trzy Słońcá nád Głomuńcem widźiáne były.

Tegoż Roku Piotr Opaleńſki w poſelſtwie do Turek ieżdżił / przymierze do żywotá obu Krolow przyniosł / od Tátar / Turkow / y Wołochow.

☞ Roku 1533. Turcy do Wiednia moco wielka ćiągneli.

☞ Roku 1534. Tátárowie Kierkielſcy o S. Szymonie Judy / wtárgneli ná Wołyń / położywßy ſie v Pánkowiec ßkode wielke około Krzemieńca poczynili / od Roly Hetmáná polnego gromieni w pogoni byli / potym od Wężyká rotmiſtrzá teyże Fámiliey v Zástawia wielka im korzyść odieta.

Tegoż Roku Laſki Hieronym Woiewodá Sierádzki w więźieniu był v Janá Krolá Węgierſkiego / ktorego Jan Tarnowſki potym z wielka trudnośćia wyprawił.

☞ Roku 1535. Owczyná Moſkwićin wielkie ßkody poczynił w Litwie / zá ktorym Jan z Tarnowá / y Andrzey z Gorki z ludem Polſkim wyiechali / przyßedßy pod Stárodub Zamek / na ktorym ſie záwárł był / moco go wielko dobyli prochy podsadziwßy / Moſkwe pobili / y wielka korzyść wzieli. ¶ Tegoż Roku Jádwigá Krolewná od Bárbáry / daná w ſtan Małżeńſki Xiążęćiu Berlińſkiemu.

☞ W Roku 1537. Piotr Wołoſki Woiewodá nie pomniąc ná przymierze y przyśiege ſwa / ßkody czynił w Ruśi y ná Pokućiu / przećiw ktoremu ruſſono wßyſtke Slachte / wßákoż nic nieſpráwiwßy precz ſie roziechali / á to zowie Poſpolſtwo Kokoßa woyna / o ktorey w Hiſtoryey wiele czytáć będźieß. Aż potym żołnierze ktorych było trochá / mścili ſie ßkod onych nád nimi.

☞ W Roku 1538. Gdy Wołoßyn z wielkim woyſkiem ná Podole wtárgnął / ſpalił Czerwonow / Jágielnice dobywał / y Czárnokożiniec / żołnierze ktorzy po leżách byli rozſádzeni / zebráli ſie do nich bez wieśći / iáko Rotá Andrzeiá Teczyńſkiego Stárosty Rohátyńſkiego / Mikoláiá Siemáwſkiego Hetmáná Polnego / wßákoż bitwe ſtoczywßy / bacżąc gwałt ná ſie / vſtąpić muśieli / iednák ták wiele iáko y náßych Wołochow poginęło. Tám zábitych w tey potrzebie / Węgliński z domu Godzámbá / y Pilecki z Domu Leliwá / inßych Towárzyßow niemáło.

Tegoż Roku popráwił ſie Krol ná tegoż nieprzyiaćielá / poſławßy Janá Tarnowſkiego z domu Leliwá z niemálym woyſkiem ludu ſłużebnego.

☞ Roku 1539. Izábellá Corká Krolá Zygmuntá / Janowi Krolowi Węgierſkiemu do ſtanu Małżeńſkiego daná.

Tegoż Roku Málcherowa Ráyczyna Krákowſka ſpalona propter Iudaiſmum. Drugi Rok był ſpokoyny.

☞ W Roku 1541. Tátárowie do Ruśi wtárgnawßy dni Márcowych / ßkody niemáłe około Winnice poczynili. Bernáth Pretficz Stárostá Barſki puścił ſie po nich z trocha ludźi áż pod Oczákow / ále mu iuż byli ná wode z onymi ludźmi vbieżeli / ktore w Okręćiech ná targ do Káffy wieźli. On nie mogąc ſwych odiąć / mścił ſie nád Pogáńſkimi żonámi y dźiećmi.

☞ Roku 1542. Laſki Woiewodá Sierádzki vmárł.

☞ Drugiego Roku 1543. Helżbietá Corká Krolá Rzymſkiego Ferdynándá przyniesioná w ſtan Małżeńſki Krolowi młodemu Zygmuntowi Auguſtowi.

¶ Roku 1544. Czworo Záćmienie było / dwoie Słońcá / Miesiecá dwoie. Tegoż Roku ſkoro po Seymie Piotrkow zgorzał.

¶ W roku 1545. Krolowa Helżbietá / Corká Ferdynándá Ceſarzá Węgierſkiego y Czeſkiego Krolá / á żoná Zygmuntá Auguſtá Krolá Polſkiego / vmárłá Dniá pietnaſtego Czerwcá / z wielka żałośćia ludźi wßytkich.

W Roku

¶ W Roku 1546. Cesarz Chrześciáński walczył z Xiążęthy Niemieckimi.

☞ W Roku 1547. Syem wálny w Piotrkowie złożon/ támże Krol Zygmunt Pierwszy zániemogł/ przywieżion do Krákowá/ vmárł w Roku 1548. Dniá Pierwszego Kwietniá/godziny dwunastey w dzień Wielkonocny. Pánował lat Czterdźieści/ z wielka sławą Krolestwá tego/ktoremu nie Pánem/ ále był práwie Oycem/ o czym w Historyey czytáć będźieß. Zostáło potomstwo iego: Naprzod od Bárbáry Woiewody Siedmigrodzkie° Corki wyżßey pomienioney potomstwo wspomniáne dwie Corce. A od Bony Janá Xiążęcia z Forcya Medyoláńskiego Corki/ Syn Zygmunt August Krol Polski/y Izábellá Krolowa Węgierska. Zophia Xiężná Brańßwicka. Káthárzyná Krolowa Szwecka/ od ktorey iest Syn y Corká/oboie Polskiego iezyká dobrze náuczeni.

Anná Krolowa Polska: Stephána Pierwszego żoná/ o ktorey ná swym mieyscu czytáć będźieß.

¶ Spráwy znácżne á pámięći wieczney godne tego Krolá świetego Historya dostátheczniec pokaże. Miał wieku Ośmdźieśiąt y ieden Rok/ Miesiecy dwá/Dni siedm. Ciáło iego pochowano w Krákowie ná Zamku w Káplicy/ktora sam zá żywotá swego zmurowáć kazał. Co się dźiało roku 1548. We Czwartek po świetym Jákubie/Dwudźiestego Szostego Dniá Miesiecá Lipcá.

Po śmierci Krolá Zygmuntá/ Zygmunt August wźiawßy Krolestwo w Opieke swa/dosyć fortunnie y rostropnie spráwował.

☞ Naprzod zá dobrego zdrowia Oycowskiego ná Wielkie Xięstwo Litewskie podniesion/w roku 1529. Dniá Pietnastego Miesiecá Páźdźierniká. ¶ Potym w Roku 1530. Dwudźiestego Pierwszego Dniá Miesiecá Lutego Koronowan/po Koronácyey oddan mu zá Márßałká Piotr Opaleński ze Bniná z domu Lodźia/ Máż Cnotliwy/ kthory wiela iezykow był dobrze vmieietny.

Co się inßych Lat dźiało áż do śmierći Oycá iego/toć się krotko wspomniáło wyżßey/potym w Historyey ßerzey czytáć będźieß.

☞ W Roku 1543. Zá roskazániem Oycowskiem/ á zá Rádą wßytkich Pánow Koronnych/ thákże y Wielkiego Xięstwá Litewskiego/ poiął w stan Małżeński Helżbiete Corke Ferdynándá Cesarzá Węgierskiego y Czeskiego/z ktora dwie lecie tylko mießkał/vmárłá w Roku 1545. Dniá Pietnastego Miesiecá Czerwcá/ z wielka żáłośćią wßystkich ludźi/ choć drugim nie była znáioma/iednák słyßąc o iey świetych spráwách/ bárzo iey żáłowáli.

☞ Potym w Roku 1548. Poiął druga żonę Bárbárę/Jerzego Rádźiwiłá Káßthellaná Wileńskiego Corkę/ stárodawney Fámiliey w Xięstwie Litewskim/iednák było to máło nie przeciwko wßytkim Pánom/ vßedł wßytkie Krol mądrośćią swą/ że konfirmowáli Małżeństwá iego. Potym po onym weselu/ktore było roku wyżßey miánowánego/ dniá siedmnastego Miesiecá Kwietniá/w roku 1550. Dniá siodmego Grudniá Koronowána była. Vmárłá po Koronácyey rychło/ w Roku 1551. Miesiecá Máiá/Dniá Osmego.

¶ Poiął potym Trzećią zá dozwoleniem Papieskiem/ Káthárzynę Corkę Ferdynándá Cesarzá/ Pierwszey żony swoiey Helżbiethy Siostrę rodzoną/wßákoż to ztąd się znáczyło/ że nie było woley miłego Bogá w they spráwie/ gdyż miłość powinna miedzy nimi nie była. Koronowána była

tá świeta Páni w Krákowie Mieśiacá Lipcá dniá trzydźieśtego pierwśe°/ roku 1553. Odeśłána do Rákus w roku 1566. Vmárłá w Liń-czu Roku 1572. Dniá 29. Mieśiacá Lutego/w Piątek przed Sucho Niedźiela/Páni Cnotliwa/pokorna/miłośierna przećiwko vbogim/ przećiwko káżdemu ſtanowi vkłonna. Byłá naprzod zá Kśiążećiem Mantuáńſkiem. Tákiego nieśczęśćia ktore ćierpiáłá tá Páni/bárzo żálowáły wśyſtkie ſtany Koronne/y Krolowi tego nie chwaliły/co potym z Hiſtoryey wyrozumieś.

Alexander Woiewoda Wołoſki

¶ W Roku 1552. Alexánder ná Woiewodztwo Wołoſkie wſadzon od Sieniáwſkiego Mikołáiá z Domu Leliwá Woiewody Ruſkiego y Hetmána Koronnego.

¶ W Roku 1556. Wilhelm Firſtenbergier Inflantſki Miſtrz z woyſkiem niemálym/Wilhelmá Arcybiſkupá Ryſkiego ná Zamku Rokonhauſen dobył y poimał.

☞ Roku 1557. Ná końcu Mieśiacá Lipcá / przeciwko temu Miſtrzowi Krol Zygmunt Auguſt z Wilná z woyſkiem ozdobnym/ á z ludź práwie ná wybor wyćiągnął/Pánow/Paniąt/ y wiele znáczných Śláchćicow Polſkich/ná te potrzebę znim ſie było wypráwiło/o czym potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß. Z Wilná do Inflant wyćiągnął Krol ze wßyſtkimi/ktorego vśłyſzawßy ſie Firſtenberger / y ſam hołd dáwáć muśiał/ y Arcybiſkupá pod Poſwołe do Obozu Krolowi odeſłał. Początek/koniec/ y wßyſtkie ſprawę tey woyny w Hiſtoryey czytáć będźieß.

☞ Roku 1558. Dniá 18. Mieśiacá Lipcá/Terpt w Inflańćiech przez poddánie Moſkwićin opánował/w ktorym Herman Biſkup poźman y do wieżienia wſadzon.

¶ Roku 1559. Inflańći przez poddánie Kietlerá Bowſtá/ Felburku y inßych Zamkow Krolowi Polſkiemu poſtąpili.

Tego Roku ná pokoiu Podkánclerzemu Philipowi Padniewſkiemu z domu Nowiná/vkrádźiono Pieczęć Krolewſką.

¶ Roku 1560. Firſtenberger Miſtrz Inflantſki ná Felinie od Moſkwy wźięt/przez zdrádę od żołnierzow ſwych wydány.

¶ Roku 1561. Ryżánie z niektorymi inßymi Miáſty y Zamki Krolowi ſie Polſkiemu poddáli/ y támże Krol naprzod od tego Roku Gubernatorá poſtáwił.

Tegoż Roku w Poniedźiáłek po świetym Marćinie Jákub Deßpot od Olbrychtá Laſkiego ná Hoſpodárſtwo Wołoſkie wſadzon.

Despot Woiewoda Wołoſki

¶ W Roku 1562. Gotard Kethler Kśiążęćiem Kurláńſkiem y Semigálſkiem od Krolá Auguſtá vczyniony.

W tymże Roku Exekucya ſie záczęłá Dniá 22. Mieśiacá Liſtopadá/á Roku 1563. Dniá 20. Márcá ſkończona w Piotrkowie ná Seymie wálnym/ przywileiem potwierdzona. Tám też Quarte/to ieſt Czwarta część ſwych dochodow Krol dárował Rzeczypoſpolitey.

Tegoż Roku pod Newlem/Stániſław Leśniowolſki z domu Roch alias Kolumná/ Jan Zborowſki / ktory teraz ieſt Káßtellanem Gnieźnieńſkim/iákoś czytał pod Jáſtrzębcem/ zá Hetmáná Floryáná Zebrzydowſkiego z domu Rádwan/nie máiąc zſoba tylko pietnaśćie ſet ludźi Rycerſkich/ ze cżterdźieśći tyśięcy Moſkwy mężnie cżynili/ y wiele ich ná plácu zoſtáwili/á nie mogąc pokonáć oney wielkośći / z ſławą obronnie od nich odiechali/o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Połock

☞ W tymże roku Połock Zamek y Miáſto ze wßyſtką włoścíą od Moſkiewſkiego wźięt / ná ktorym niemálo ludźi Rycerſkich do wieżienia Tyrran pobrał.

Tegoż roku ná Vle Mikołay Rádźiwił Woiewodá Wileńſki / y Hetman Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego Jan Chodkiewicz Stároſtá Zmudzki/Dwádźieśćiá y pięć Tyśięcy Moſkwy porázili/ Hetmáná Piotrá Iwá-

nowiczá Szuy-

nowiczá Szuyskiego zábito tám w tey potrzebie / dostatecznicy w Historyey o tym czytáć będźieß.

W roku 1564. W Krákowie powietrze sie było miedzy ludźie záwárło / wßákoż nie ták ßkodliwie z łáski Bożey iáko przed tym bywálo.

W roku 1566. Snieg wielki w Lublinie spadł / dwunastego Miesiacá Kwietniá.

☞ W roku 1567. Eryk Czternasty tego imieniá Krol Szwecki / zá sprawą Mikołáiá Tálwoßá Káßtellaná Zmudzkiego / v wśi Kirempenie dáleko Rewlá / z ludu swego z ßeścia tysiecy Szwedow porázon / z czego żáłosnym będąc bárzo przyßedł w furyą / ssłał sie Tyrránnem iákoby rozum stráciwßy / dla czego potym y Krolestwo vtráćił. Krol Szwedzki porażon

¶ W roku 1568. Xiąże Roman Sángußko / Vle Zamek obronny z małym ludem / iáko niżey czytáć będźieß / vbiezał y spalił / dniá dwudziestego osmego Miesiacá Wrzesniá.

Tegoż roku Olbrycht Laski Woiewodá Sieradzki / Maż v wßech Narodow dla spraw Rycerskich záwołány / pod Oczakowem Tátáry gromił. Laski

W roku 1569. W dzień świętego Witáliußá w Máiowe dni śnieg wielki spadł / trwał przez trzy dni / począwßy tertia Maij vsq; ad quintam.

Thegoż Roku Vnia z Litwą dokończona byłá z wielkiem stárániem Krolewskiem.

☞ Roku 1569. Cesarzá Chrześćiáńskiego Máximilianá poiednał z Janem Krolewicem Węgierskiem Siestrzeńcem swoim rodzonem / z ktorym Cesarz prze Szwedego Hetmáná swego wiodł przez długi czás woyne w Węgrzech / á do tákiey miłości przywiodł ich był / że mu iuż był ziednał do stanu Małżeńskiego Wnuczkę Cesarską Xiężnę Kluweńską / co w Historyey potym ßerzey sie opowie. Jan Krolewicz Węgierski

Tegoż roku Cesarz Turecki Selim przysłał do Krolá Jmbráimá Strażá Polaká sturczonego / żądáiąc go o to / ponieważ mu był nieprzyiaćielem Iwan Kniáż Moskiewski / áby przepuścił Trzydzieści tysięcy Woyská iego przez grunt Korony Polskiey do Moskwy. Czego Krol mu pozwolić niechćiał / owßeyki mocą mu tego bronić wielką obiecował. Z czym posłał do niego Dworzánina swego Andrzeiá Taránowskiego z domu Belina / Mężá ácz wzrostem małego / ále sercá wielkiego y wymowy przeßpieczney / áby tego sie nie ważył. Cesarz obawáiąc sie gotowości zá przestroga Krolewskiey / przez pustynie Azyskie do Astráchániá woysko swoie wiodł / ná ktore wielkie powietrze / z głodu / z nędze / wrzody przypádły / y ták wymorzyły / że bárzo málo sie ludźi onych do Cárygrodá wrocilo / o czymeś czytał pod Herbem Beliná. Turcy do Moskwy

¶ Ten Rok bárzo był nieurodzáyny / y wiele ludzi powietrzem wymárło w Polßcze.

☞ W roku 1570. Czternastego dniá Miesiacá Márcá / Jan Krolewic Węgierski vmárł / Mikołay Mielecki Woiewodá Podolski w poselstwie do Węgier ná pogrzeb był posłan w niemałym poczćie / wßystko cū dignitate Regia odprawił / w Historyey o tym dowodnie czytáć będźieß.

Tegoż Roku w Krákowie grom wieże w ktorey były prochy zápalił.

Tegoż Roku miesiacá Grudniá / Krol Zygmunt August przez Posły swe / Piotrá Kloczewskiego Stároste Małogoskiego / y Demetryußá Sulikowskiego Sekretarzá swe° / ktory był Arcybiskupem Lwowskiem / potym zá pánowánia Krolá Stephániá ten był z Domu ábo Fámilicy Jednorożec / pokoy vczynił miedzy Janem Krolem Szwedskim ßwagrem swoim / á miedzy Fryderykiem Krolem Duńskim / miedzy ktorymi wielkie nieprzyiázni y długie woyny były. Nie był to Rok żyzny / y ludźiem bárzo ßkodliwy / wiele ich powietrzem pomárło. głod

W tymże roku posłał Posły swe Krol August do Kniáźiá Moskiewskiego Iwáná / ktory nieludzkie ále beßtyey podobne obyczáie w sobie miał. Na-

przod Janá Krotoſkiego z domu Leßczyc Woiewodę Inowłocławſkiego/ y Janá Tálwoßá Káßtellaná Zmudzkiego/przy nich inße Dworzány y Sekretarze/ktore on nád Práwo Poſpolite miedzy wßyſtkimi narody nieprzyſtoynie tráktował/Konie ktore mu w dáry przywiedli/przed ich oczymá rozśiekáć kazał/to co mu ſię v drugich podobáło gwałtem pobrał. Tymći mu one chćąc o ktoreśćś wyżßey czytał nágrodźił: Czego ácż ſię nad nim pomśćić był chćiwy/ále śmierć pretka przeßkodźiłá. Wßákoż ſię te° znácznie nád nim Krol Stephan/ktory śiostre iego rodzoną miał zá ſobą pomśćił/czego ſię w Hiſtoryey ieśliś nie świádom náczytaß.

glo

W roku 1572. Dniá 20 mieśiącá Kwietniá/ w Warßáwie Poſty tego pomienionego Tyrránná Krol Zygmunt Auguſt vczćiwie odprawił.

Thegoż Roku dwudźieſtego dźiewiątego dniá Stycznią grzmiáło nád Krákowem/y łyſkánie było wielkie. Był to rok barzo nieurodzáyny/ ná ludźie wielki vćiſt áż vmieráli od głodu/ tákże y w Kśięſtwie Litewſkim.

☞ W roku 1572. Krol Zygmunt Auguſt Bogdaná Hoſpodárá Wołoſkiego/ſyná Alexándrowego chcąc ratowáć v Ceſarzá Selimá/ktory był ná mieyſce iego poſtał Jwonię za oſkárżeniem Wołochow. Poſtał Andrzeiá Táránowſkiego Dworzánina ſwego w poſelſtwie/ proßąc áby go w łáſke przyiął/á przewinienie niebáczne w młodych lećiech iego przebaczywßy/páńſtwo oyczyſte wrocić mu kazał. W tym ſkoro Táránowski przez Wołoſką źiemię iádąc v Jwonię ſię odpráwił / á do Konſtánthynopolá przyiechał/od Báßę y od Ceſarzá wdźięcznie przyięt / w goſpodźie vczćiwey y ná dobrym powietrzu poſtáwion / ſtácyą hoyną náznáczono. W tym wieść przyßłá do Ceſarzá/że Bogdan z Polaki w źiemię Wołoſką wiechał/ wielką ßkodę vczynił/iákoż była prawdźiwa / bo ludźie Rycerſcy przebráni/ z Woiewodą Podolſkim Mikołáiem Mieleckiem z domu Gryff/ Mężem dla ſpraw Rycerſkich pámięći godnym/w źiemię Wołoſką weßli / miedzy ktorymi byli przyiaćiele Bogdanowi z Polſki było wßyſtkich bliſko ábo cále pietnaśćie ſet koni/iáko chcą niektorzy/drudzy mniey poczту ich kłádą/ iednák oná wielkość nieprzyiaćielſka namniey im ſrogą nie była/z ktorymi iuż był záßedł do Rzeki Prutá. Ależ Wołochowie bárzo záiątrzeni przećiwko Bogdanowi/przyiąć go niechćieli / wrocić ſię z ludem Woiewodá muśiał. Co bacząc nieprzyiaćiel/chćieli práwie moco Polaki ogárnąć/iednoż zá káżdym pokußeniem śmiele doſyć y mężnie gromieni byli. Wyßedł z ludźmi obronną ręką z wielką ſławą ſwą Woiewodá / bo ták był potrwożył Pogány/że ináczey nie powiedáli/iedno iż Polakow dźieśięć thyśięcy było/ przed Báßą y przed Ceſarzem ieśliż dla wſtydu ieśliż dla boiáźni / powiedáli o woyſku polſkim że go było 40000. Ale ieśli nie mniey/ wiecey ich nie było. O tym tám ßczęśliwym powodzeniu ich w tey potrzebie/ Hiſtoryąc doſtátecznie potym powie.

¶ W tymże Roku Krol Auguſt pámiętáiąc ſię być śmiertelnym/dniá ßoſtego Máiá w Wárßáwie vczynił Teſtáment/w roku czterdźieſtym wtorym pánowánia ſwego. Potym wyiechał do Litwy/támże vmárł Mieśiącá Lipcá Dniá śiodmego. W Hiſtoryey doſtátecznięy o ſprawách roznych zá pánowánia iego/z ktorych niektore pochwały / drugie też iáko w człowiecze pogánienia godne.

Było tego Roku wielkie powietrze w Polßcze po wßyſtkich powiećiech rozſtrzeláne/Zimá była bárzo długa / poczáwßy Dniá trzećiego Liſtopadá/ áż ſię w Kwietniu ſkończyłá.

☞ Anná wyżßey pomieniona Corá Zygmuntá Pierwßego/Sioſtrá rodzona Zygmuntá Auguſtá / oſtáteczny Potomek w Polßcze krwie Jágiełłowey/Krolá Stephánа Pierwßego żoná/ ktora nád wßyſtkie Przodki ſwe/ ieſli nie więtße / tedy nie podleyße dobrodźieyſtwo Kroleſtwu temu okazáłá/bárzo zátrudnioną y zámießáną R. P. vſpokoiłá/ coć ſię w

Hiſtoryey

Historyey dowodnie opowie. A ieśliby tákiego Dobrodźieystwá iey wystowić iezyk ludzki ábo pioro nieumiáły / tedy sam pAn BOg Wßechmogący hoynie tego nágrodźić niezániecha/iáko Krolowey Chrześćiáńskiey/ kthora (vstáwiczna modlitwa/hoynym nádawániem ozdoby kościołowi/ iálmużnsługam Kościelnym/Szpitalom/pánienkam/ Wdowam Vbogim/ y Ludźiom stanow roznych wspomożenia potrzebuiącym) według woley y roskazánia iego świętego to mu zásługuie. A my przy tym áby długo pánowálá w ták świętym żywoćie/inßym ná przykład/ á nam poddanym ku pocieße/páná Bogá Wßechmogącego o to prośić nieprzestawaymy.

Włodymier Syn Olgierdow/Brát rodzony Jágiełłow/był Książęćiem Litewskim/Kopylskim/ y wßystkich Państw nád Słuczą/Pan waleczny/zostáwił Synáiednego imieniem Olelká / ktory gdy przyiął Wiárę Chrześćiáńską/ miánowan Alexándrem/zostáwił synow dwu z Moskiewskiego Kniázá Corka/Siemionā y Michályá.

Michał wźiął był dźiałem Kijow/niezostáwiwßy potomká Męskiey płći/ vmárł.

J Corki dwie iego wźięto do Krolestwá / á dano im ná wychowánie z Mátką Pińsk y Kobrzyń/ieśli pomárły pánnámi ábo zá moż rozdáne / tego nie náyduie.

Siemion/ktory był wźiął dźiał nád Rzeką Słuczą/ był pan waleczny. Ten nie máiąc tylko ośmnaśćie lat/ poráził Dwánaśćie tysięcy Turkow y Tátar. Drugi raz tákież mußeśćie służyło / nie máiąc tylko lu dźie swe własne. Bacząc Litwá ták wielkie ßczęśćie iego/obráli go byli sobie zá páná/co Ruskie Annales opowiedáią. Ale Krol Kázimierz tego postrzegßy/ zábieżał temu że tego dowieść nie mogli. Tegoż został był syn ieden Jerzy/Mąż waleczny/y Corká/ktora była zá Konstántym Książęćiem ná Ostrogu/o ktorymes wyżßey czytał. Ten Jerzy był pánem walecznym/ ná on czás gdy Konstántyn Szwagier iego Tátáry gromił/z wielkiem mu był woyskiem ludźi swych własnych przyßedł ná pomoc / Cztery y dwádźieśćiá tysięcy Pogan pogromili ná Olßánicy. Miał zá sobą Rádźiwiłowne / z ktorą zostáwił synow dwu/Siemioná y Jerzego.

Siemion młodszy vmárł młodźieńcem/ácz miał żonę/ále mu była wźięta we Lwowie od Lukaßá Hrábie z Gorki mocą wielką/Kátárzyná Corką Książęćią Illego z Ostrogá iedyna / gdyż pierwey była zań zmowioná od Opiekunow/y od Krolá Augustá obiecána/ále mátka Bieatá Kościelecka/Biallaglowá vporna/ktora potym sámá mizernie żywotá dokończyłá/tey zamießki miedzy nimi byłá nábroiłá / o czym pothym w Historyey mieć będźieß.

Jerzy Brát rodzony tego Siemioná/Książę Słuckie/ktory miał zá sobą Hrábiankę Teczyńską Woiewodzankę Krákowską/stárodawney Fámiliey Polskiey/ktorey Przodki od śiedmi set lat Historye y Listy klaßtorow tych ktore fundowáli/iáko Siećiechowski y Wągrowiecki/opowiedáią tym Tytułem/ Magni Comites. Woiewodámi á Káßtellany Krákowskimi y przednieyßymi Senatory bywáli/iákoś czytał pod herbem Topor. Z to zostáwił synow trzech/Jerzego/Siemioná/y Alexándrá/ktorzy po iego śmierći Włoskie kráie obieżdżáli.

J Ten Książę Jerzy z młodych lat był pánem hoynym/wielkim kosztem R. P. służył/wielkie Woyská y Pocztу ochędożnie ná potrzeby Krolá Augustá wywodźił/iáko do Inflant z Brátem Siemionem Cztery Tysiące

ludźi Rycerskich/iezdnych y pieszych. Do Moskwy potym temuż Krolowi Dwánaśćie set Husarzow/Kozakow kilká set/Knechtow dźiewięć set/sto Strzelcow. Táka záwsze miłość bywáłá w tym domu ku Krolom pánom swym/do czego powinność bliska á chęć dobrey sławy popieráłá. Potym był zásiadł w pokoiu/ wielkie skárby zebrał. Vmárł w Roku 1579. w Slucku pochowan.

Od thegoż Gedymińá iest wiele Potomstwá własnego/ iáko naprzod Czártoryscy / ktorzy idą od Lubárdá/co im przyznawa List Krolow Polskich/ktorego maß ten sens.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam, Nos Wladislaus Dei gratia REX Hungariæ, Poloniæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Rastiæ, Sergiæ, Schlauoniæ, nec non Terrarum, Cracouieñ. &c. &c.

Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, præsentibus & futuris notitiam habituris, quomodo cupieñ Fratrum nostrorum Illustriũ diuorũ, Iuonis, Alexandri, & Michaelis Ducũ de Czartoreysko honori intẽdere, qui singulari affectiõe & fidelitate erga nostram Magestatem & inclitam Coronam Regni nostri Poloniæ se exhibent & exercent, pro eorũ Ducali statu & promotione, & præhabita matura deliberatione & consilio Prælatorum & Baronum nostrorum, tam Polonorum quam Hungariæ Regnorum, Præfatos Duces consanguineos nostros communiter & diuisim Sigillo eorum Ducali frui, quo ex Auo & Patre ipsorum vti consueuerunt, scilicet, Equo, cui subsidet Vir armatus, Gladium euaginatum in manu tenens. Volumus, decernimus, approbamus & concedimus, perpetue ac in euum. In eius rei testimonium Sigillum nostrum præsentibus est appensum. Actum Bude Feria Quinta proxima ante festum Sancti Viti, Anno Domini 1442. Præsentibus ibidem Reuerendissimis in Christo Patribus Dominis, Simone Agringeñ, Petro Celadieñ Episcopis, Magnificisq; Laurentio de Hederuara, Regni Hungariæ, Luca de Gorka Posnanieñ, Petro Odrovvaz de Sprova Leopolieñ, Palatinis. Laurentio de Calinoua Siradieñ, Gregorio de Branice Radomieñ, Castellanis, ac alijs pluribus fide dignis. Datum per manus Magnificorum, Ioannis de Koniecpole Cancellarij, & Petri Woda de Szczekoczin Vicecancellarij. Konfirmował Zygmunt August tego listu/w roku 1569. Ná Seymie wálnym Lubelskim / Miesiecá Máiá/Dniá Dwudziestego Piatego.

☞ Wieku iuż mego był Alexánder Książe Czártoryskie/ktory był Woiewoda Wołyńskiem/w roku 1560. Zostáwił synà Michálá ktory z Chotkiewiczowną Hrábianką ná Sklowie y ná Mysy / Kásztellaná Wileńskiego/y Stárosty Zmudzkiego siostrą potomstwo zostáwił.

¶ Tychże Przodek Iwan Czártoryski zábit był Książe Zygmuntá/ dla tego/że on nie pomniąc ná przysiege swą / práwá wßystkie y wolności Rycerstwu Ksiestwá onego psował/o czym czytay Miechowite w ksiąg: 4. List 309. w Roku 1440.

☞ Z tymiż iedne Dźielnice máią Sánguszkowie/z ktorych Fedor był Stárosta Wlodymirskim y Márßałkiem ziemie Wołyńskiey.

Dimitrá Sánguszká w Járomierzu wspomina Epitaphium/ktory zábit od Marcinà Zborowskiego Kásztellaná Krákowskiego/ o Księżne Kátárzyne z Ostroga.

Roman Sánguszko Brát rodzony tegoż Dimitrá/ Máż sławy y pámięci wieczney godny/był to mur práwie kráiow onych. Tych obu wiodźilá Anná Deßpotowná/był Woiewoda Brácławskim/Hetmánem na-

dwornym

dwornym Wielkiego Kśięstwá Litewskiego/ Zytomierskim/ Brácławskim/ Winnickim Stároſta/ Vmárł Roku 1571. Ten bywáiąc w wieku potrzebách znáczných z nieprzyiáćioły/ ſam potym Oyczyznie y Krolowi Pánu tak ſłużył/ w roku 1567. Máiąc ſpráwę pewną o woyſku Moſkiewſkiego/ rußył ſię z ludem/ ktorego miał pod ſwą ſpráwą táką liczbę ábo poczet. Rothę Hetmáná wielkiego z Poruczníkiem Dymitrem Rożáńſkiem y Fracem Zukiem 200 koni/ Jego Rotá 200 koni/ Konſtántego Wiśniewieckiego 200. Janá Jurgiá Zenowicá 200. Nád ktorym był Poruczníkiem Szczygiel. Janußá Zbáráſkiego 200 koni/ ktory potym był Woiewodą Brácławſkim/ Sokolińſkiego Kniáźiá 200 koni/ nád ktorymi był Poruczníkiem Fedor Oſtrowſki. Juriego Tyßkowicá 150 koni.

Rothy pieße: Dimitrowſkiego Rotá 200. Rußieckiego 200. Kozacy pießy/ Bogdan Thelicá/ á Hreori Oſkierká 150. Z tymi ludźmi rußył ſię dniá wyßßey miánowánego z Cżaśnik/ ſpráwiwßy ludźie ná vroczyſku rzeczonym Iwániſko/ ze Cżwartku ná Piątek w nocy/ á wiedząc o kobylinach/ puścił ná przodku lud pießy/ zá nimi Kozaki iezdne/ ktorzy cicho ſtraż vßli/ á ſtrzaſkiem przełomili kobylenia/ Straż oſkoczywßy ktorey było ſto koni/ wßyſtkie zbili/ zimáli. Przypádli bez wieśći na woyſko ná dedniem/ kedy tráfili ludźi gotowych do potkánia tyśiąc/ te żárkośćią tylko ſamą rozgromili. A gdy potym ná drugie nieſpráwne przypádli/ tám gromili vćiekáiące/ Hetman Srzebny Piotr/ ránny vćiekł/ Kniáź Páłecki Máſeli poiman/ wßákoż od ran vmárł. Amurát ktory był ſtárßym nád Hetmáńſkim woyſkiem zábit/ więźniow było wiele/ dźiewięć tyśięcy Moſkwy ná ten czás pogromił/ iego zábitych było 12. ránnych 30. Miał potym drugą potrzebę z woyſkiem Moſkiewſkiego/ nád ktorym był Hetmánem Joſif Bożerbáty Michálowicz/ y Kniáź Jurgi Boratyńſki Fiedorowicz/ Mieńſiuk kochánek Kniáźiá wielkiego/ Lwowicz Regeſtrow. Mieli ludźi ſwych ßeść tyśięcy/ Tátárow trzy tyśiące/ nád ktorymi był Segit Murzá/ ßli z Vły do Sußey ſpráwiwßy ſię rzadnie. Kśiąże Roman wiedząc o nich/ rußył ſię od Vroczyſká Jeziorá Poło. Naprzod puścił Tátáry Litewſkie/ Sáchmáńcerá/ Záchdowletłá/ Alkierzá/ á tych było 200 koni/ byli miáſto ſtrażey/ poſłał zá nimi Rotmiſtrze pieße/ Telice/ Bogdaná/ Hreorá/ Oſkierke/ przy nich ſię vproſił Włodymir ſamotrzeć Moſkwićin/ ktory potym był kimi zbit od Rádźiwiłá Káßtellaná Trockiego. Ci naprzod idąc przed woyſkiem/ potkáli ſię z Moſkwą/ ktora ßłá w ſpráwie/ wßákoż od wielkośći wſpárći. Ale iż im pretki poſiłek dał Kniáź Roman/ nie długo ſię cießyłá Moſkwá/ bo pretko lud kozácki lekki przypadł/ iáko naprzod z Roty Hetmáná Hrehora Chotkiewiczá/ z ktorymi był Frac Zuk poruczník/ miał koni 40/ z Roty ſwey koni 60/ z Roty Kniáźiá Jánußá Zbáráſkiego z Piotrem Poſnikiem koni 60/ z Rothy Kniáźiá Wiśniewieckiego z Jerzem Hoholyńſkiem/ y z Marćinem Sumkiem koni 60/ z Roty Burkułabowey z poruczníkiem Waśilem Bukrábą koni 49. Potym drugi poſiłek X. Jánuß Zbáráſki/ X. Konſtántyn Wiśniewiecki z oſtátkiem Rot ſwoich mieli ießcze koni 280. Burkułab koni 160. Jurgi Tyßkiewicz koni 150. Roty Filoná Kmity z poruczníkiem Mátuyem Wołkiem 140. Rothy Marćiná Jáczyniczá z poruczníkiem Nowohroyczem koni 70. Temruk Pietyhorec z Brátem miał koni 200. Wálny Huff w ktorym ßedł ſam Roman/ naprzod Pocztu iego koni 140. Janá Hlebowiczá koni 200. Hetmáńſkiego pocztu 140. Marćiná Kurczá koni 150. Rotá Włodymierzowá z Poruczníkiem Iwánem Protáßewiczem koni 200. Oſtátni huff Onikiá Korßaká koni ſto/ Oſtáſieiá Soluchy z Poruczníkiem Andrzeiem Kułem koni ſto/ X. Sokolnickiego koni ſto. Potym gdy Kozacy rátowáli ſtraż/ pretko im poſiłek przypadł od tych ludźi ſpráwionych/ ſpárli Moſkwę zátußoną ná ſtrażу/ poczęlá ſpro ſnie tyłu podáwáć/ poimáli Szczerbátego y Boratyńſkiego/ Mieńßukę zábili/

więźniow

więźniow Dworzan y Boiar znácznych wiecey niż przez ośmdźiesiąt/krom inßych ktorych też bárzo wiele zbili y zimáli. Z woyská iego było zbitych/ Naprzod Porucznik Konstántego Wiśniewieckiego/z Podola śláchćic ieden rzeczony Adzáßá/y ieden Tátárzyn zábit/rannych było człowieká 30.

☞ Potym w Roku tenże Roman 1568. Máiąc pewną wiádomość od ßpiegow swych/co sie ktorey godźiny działo ná Vle Zamku/ktory był Moskiewski mocno ludźmi y strzelbą osádźił/postał ießcże pewnieyßego dosyć nieznácznie/ktory mu dał spráwę táką że ludźi ná Zamku nie było/bo im był dał Moskiewski wolność áby iecháli do domow swych. Ale sie tego on ßpieg niedowiedźiał/że lud świeży ná ich mieysce ßedł/vpewnił Kniáźiá Romaná/żeć łácno wźiąć teraz Zamek. On ná iego vpewnienie puścił sie z rownym pocztem ludźi pod Zamek bárzo mocny/ pod ktorym też pierwey Hetman Litewski był z ludem niemálym/ á nie mogł mu nic vczynić. Poruczywßy on ßczęśćie swe Pánu Bogu/ßedł tákim sposobem: Naprzod postał Kozaki woda w czelniech/á sam z ludem ßedł od Zamku Polocka y od Turowle/áby ludzie vsłyßawßy strzelbę/ná odsiecz nie przybyli do Vły. A ták naprzod postał Tarnowskiego Rotmistrzá y Raczkowskiego z Rotámi/roskazawßy im co ktory miał czynić/á Zámek im on nárysowawßy iáko stał/ gdzie ktory przystąpić miał/ Mińkowi kazał z tylu Zamek zápálić/ Birulá często kol y kobylenia połamawßy/droge iezdnym przepráwował/á potym do brony przypadßy/gdy Mińko zápalił/wrotá wyrębował/Mikitá záśie y Oskierká Kozacy/z ludźmi swymi do Forty skoczyli/á tám v dziur wyćieczki bronili/o ktorych dobrze w onym Zamku wiedźieli. Tarnowski z Raczkowskiem prosto przyßedßy z ludźmi/po drábinkách ná blánki do zamku lezli/á drudzy tego pilnowáli z rußnicámi/iáko sie kto vkazał/áby im ßkodźić niemogł. Oni ludzie ná Zamku ziechawßy sie byli sobie społecznie rádźi/częstowáli gośćie co nowo przyiechali/owi ich też záśie co ich odieźdźáli/ owa byli bárzo pijáni. Kniáź Roman obaczywßy ogień/ záraz Mikołáiá Soloubá Rotmistrzá y Mężá sławnego z domu prawdźiwy postał ná pośiłek z Roty. Ktory z ochotą nic sie nierozmyślaiąc skoczył/ á przybieżawßy nád Rzekę Vle/pytał: Dźieći świádom tu kto brodu? Sługá iego desperat/ v dyabłá tu brod/wskoczył zátym w rzekę przepłynął ná drugą stronę/y rzekł/ Dobrze práwie chwałá Bogu. Rotmistrz záraz ze wßystką Rotą zá nim przepráwili sie wskok/á oni sie iuż w bronie z Moskwą sieką/wysiekli Moskwę/Rośćiná záraz Kozácki Rotmistrz wskok ziemną strzelbę vbieżał/ iuż máło ná poły wygráną/chce Moskwá do strzelby/á náßy iey mężnie bronią. Kniáź Roman prętko zá Soloubem postał Roty swoie/y Rotmistrzá Tyßkiewicá/Woyne/y Łukomskiego Kniáźá z domu Jástrzębiec z Roty/ktorzy prętko przypádli/sercá swym dodali/nieprzyiacielskie skáźili. Tám zá pomocą Bożą przełomili on lud wielki/zbili/zimáli/ dwoch Woiewod Welámínow poimáli/wßystkich więźniow było trzy stá znácznych/ ále inßey korzyści dla wielkiego ogniá z onego Zamku wynieść nie mogli/było działá 27. Hákownic trzy stá/Strzelcow było z rußnicámi ośm set/y inßego ludu Rycerskiego było niemálo ktorzy záprowadzáli one strzelce. &c.

Wiele inßych postług było tego sławnego á pámięći godnego Mężá y Hetmána fortunnego. Vmárł roku iákoś wyższey czytał Dniá 20 Máiá o południu w gorącey febrze w Rożánie/ máiąc wieku lat 34. Zostáwił potomkiem syna Romaná z Chotkiewiczowną/ Káßthellaná Wileńskiego y nawyższego Hetmaná Wielkiego Xięstwá Litewskiego Corkę/ Adolescentem nobilem/y Corek/Máryane/ Alexándre/y Fedore. Z tymiż liczą poczotek swoy księżętá Kośirskie/ ktorzy nie podleyßą sławę dla męstwá máią/z Moskwą/z Tátáry wiele á mężnie czyniąc.

Korybut/

Korybut/iáko sczytał/syn był Olgierdow/ od ktorego w tym wieku te Domy iáko niżey vsłyßyß początek swoy liczą/y ták wiodą Przodki swe.

Fedor syn Korybutow/Książe Nieświeskie/ktory Winnice zákładał y Zbáraß/miał Synà Dáßkà/ktory potym miał Synà Wasilà/á od tego sie potym rozrodźili ći Kniáźiowie/táko Zbárascy y Wiśniewieczscy/Porycżcy/y Woronieczcy. Náyduie v Miechowity Zygmuntá Korybutowiczá/ktory był posłan ná Krolestwo Czeskie od Wituldá/ then iáko z Niemcy walczył/toć ná potym Historya vkaże. To było wroku 1422. A to zácżyna ten Historyk tymi słowy: Sigismundum Koribut Lithuaniæ Ducem, Nepotem Regium germanum, Rege Wladislao consentiente & approbante, ad acceptandum Regnum Bohemiæ nomine Wituldi cum frequenti & valido Exercitu impensis Wituldi expeditũ, misit. Lib. 4. cap. 46.

Támże niżey o tymże piße tymi słowy: Ille vero Sigismundus Dux Koributh per Morauiam transiens, oppidum munitum Vinczovv, quia ipsum non suscipiebat, expugnauit & militibus in prædam dedit. O czym potym będźieß miał w Historyey.

Wasil Korybutowicz wźiął dźiałem Wiśniowiecz/skąd iego Potomstwo Wiśniewieckimi sie zowie. Byli wieku mego Mężowie sławni w tym domu/táko naprzod/

Dymitr/ktory wiele á mężnie z nieprzyiacioły Krolestwá tego/y Wielkiego Kśiestwá Litewskiego czynił/cześto á mężnie ich porażał/rozgramiał/ná koniec zdrádą od nich oßukan/przez Wołochy do Turek zá-słan/y támże okrutnie vmorzon/sterilis decessit.

Konstántyn Wiśniewiecki brát iego rodzony/ był tákże mestwá y sławy niepodłey/zostáwił Potomstwo z Swiercżowną/ktora potym byłá zá Ostrorogiem Stárosta Wsteżyckim.

Michał Wiśniewiecki trzeći tákże brát ich Stárosta był Cyrkáskim. ¶ Alexánder Czwarty Mężem sławnym y srogim Pogánom.

¶ Andrzey Piąty Woiewoda Wołyńskim/ći Potomstwo zostáwili.

☞ Zbárascy/ći byli wieku mego znácznemi/iáko Stephan był Woiewoda Trockiem/był pan możny w skárby/miał zá sobą Jáwmuciánkę/ktora z teyże Liniey tych Kśiążąt początek swoy wiodłá/po ktorey miał wielką máietność/potym miał zá sobą Fierleiowne z domu Lewart/Káßtellaná Lubelskiego y Stárosty Sedomierskiego Corkę.

Mikołay drugi Brát tegoż Woiewody/Stárostá Krzemieniecki/ktory zostáwił synà Jánußá Woiewodę Brácławskiego/Stárostę Krzemienieckiego/Mężá sławy y szczęścia wielkiego/to práwie Salus & ornamentum Domu Zbáráskich/z młodych lat swych z nieprzyiacioły w káżdey potrzebie wiele á mężnie poczynał.

W Moskwi potym zá Krolá Stephánà pod Wielkimi Lukámi y indźiey/iáko znácznie práwie vrzad Hetmáński y fortunnie ná sobie wiodł/toć potym Historya opowie. Czytałeś pod Jástrzębcem krotce co zá posługę Krolowi Pánu swemu pod Sokołem czynił/sobie y Fámiliey swey sławę y pámięć niesmiertelną. Pod Toropcem rowna ábo snadź y znácznieyßa zá spráwa iego byłá/ktorąć potym w Historyey ßeroko okaże/tu ná krotce przypomnie co sie dźiało tym sposobem.

¶ Czytałeś pod Herbem Pobog/iáko ludźie przednie Krol Stephan będąc pod wielkimi Lukámi wyprawował/co zá posługę vczynili dostawßy

iezyká / o wielkiem ludźie spráwe dáli/ wßákoż chetliwymi bedąc/ prosili o rátunek znáczny. Do ktorych Krol záraz wypráwił tego Woiewode ze dwiemá tysiącludźi / miedzy ktorymi były te Rothy ktore pomnieć ná ten czás mogę. Naprzod Zborowscy dwá bráćia rodzeni/Andrzey Márßałek Koronny nadworny/ y Sámuel. Woyćiech Stárzechowski Stáróstá Wysogrodzki. Zebrzydowscy dwá z Domu Rádwan Podczáßy Andrzey/y Stáróstá Wsteżycki Mikołay. Stánisław Mężyk Stáróstá Sadecki z Domu Pomian. Stánisław Stádnicki z Domu Srzeniáwá. Mikołay Jázłowiecki z domu Abdánk Stáróstá Sniatyński/ y inßy. Przyßedßy do onych ludźi/ktorzy go z roskazánia Krolewskiego oczekiwáli / záraz im Woiewodá opowiedźiał wolą y List Krolewski / áby byli wßyscy pod spráwą iego / do ktorych o to był osobny List tákże Krolewski. Wßyscy gdy przyzwolili/spráwił ludźie rzadnie wßystkie/á ßedł ku Toropcowi/postawßy przed woyskiem ludźie zwyklem obyczáiem przednie/nád ktorymi przełożył Hieronymá Philipowskiego Kráyczego Koronnego/do ktore° sie przyłączywßy oni pomienieni Dworzánie o ktorychś czytał pod Pobogiem/ á przybył do nich Sámuel Zborowski/y Mikołay Jázłowiecki stáróstá Sniatyński/od onegoż polku. Sámuel Zborowski ßedł z kilkiemdźieśiąt koni naprzod/ ten nie dáleko odßedßy/tráfił ná straż Moskiewską y ná zásadkę ich Rußnicżną w nocy/ktemu w leśie/ z ktorymi miał potrzebę/ ácż mu bárzo ßkodźili konie z rußnic. Ale on nie długo sie im dał cießyć/prętko ich rozgromił tákò wroble po konopiách / wßákoż iednák rospłoßywßy one Straźniki/ dał znáć Philipowskiemu/Philipowski tákże Woiewodźie Brácławskiemu/ ktory záraz woysko zástánowił/y ták czekał przez noc ná koniách /ná to sie oglądáiąc / áby gdźie ná chytrzeyßą zásádkę wßyscy nie przyßli/bo Moskwá po temu mieyscá miálá/ wßákoż Woiewodá one wßystkie mieyscá y przechody przeyrzeć y vznáć kazał. Obaczyli że nieprzyiaćiel vstąpił. W tym z iney strony ßpieg dał znáć Krolowi/że Mikitá Románowicż przyßedł ze czterdźieśći á tysiecy ludźi onym drugim ná pomoc pod Toropiec. Z tym Krol záraz posłał do Zbárázkiego z listem/ktory przeczytawßy/wezwał Rotmistrzow y Węgrow stárßych/á vkazawßy im list Krolewski/pytał coby czynić chćieli. A tego był Krol dołożyć kazał w liśćie onym: Ácż ta iest wieść v nas pewna/ wßákoż ćie vczyć niechce/ieśli rozumieß idź do nich w imie Boże. Poznawßy ná wßem folgę y łáskę Krolewską Woiewodá/włożył też to ná drugie swe Rotmistrze/záraz Węgrowie chćieli sie wrocić/ y toż rádźili Woiewodźie Brácławskiemu. A Polacy záśie rzekli / Jeśmy my do tego chętni ábyśmy ogłodáli nieprzyiaćielá páná swego/maßli chcć Pánie Woiewodo / my z thobą bárzo rádźi poydźiemy. Węgrowie przedsie in ſuo propoſito trwáli. Woiewodá ktoremu nie nowiná mnieyßym woyskiem niż ná then czás miał więtßego nieprzyiaćielá gromić / bacżąc bárzo chętliwe Polaki y ten vmysł ich/rzekł/ Wiec iść w imie Boże. Węgrom powiedźiał/Że to ná woli wáßey zostáć/ia z ludźmi Polskimi ide/á ieśli nie nieprzyiaćielá/ tedy wżdy Zámek ogłądam iego ná ten czás. W thym sie woysku kazał rußyć swym porządkiem Polskiemu. To Węgrowie obaczywßy że Polacy ida/niechcąc po sobie boiáźni iákiey pokázáć / zeßli sie w kupę / nárádźiwßy sie / wypráwili Bárbidźiurdźiá do Woiewody/proßąc áby sie zátrzymał/ á oni mu obiecáli towárzyßtwá pomoc. Rzekł Woiewodá: Lekko ide/ doiechać mie snádnie możećie. A thák niż go dogonili / ludźie Polskie ná swym mieyscu postáwił. A gdy obaczyli przyßedßy ku Turopcowi/ że ono ich rozmyßlánie vczyniło im niemáłe omießkánie. Pokazáło sie im Moskiewskie woysko/od ktorego kilka set Tátárow hárc vczynili. Spráwiono ták Woiewodźe/że w bok woysku iego było drugie woysko Moskiewskie niemáłe/ á ták bárzo ostrożnie ku tym ktorzy od Toropcá sie vkazáli przychodźił máiąc sie ná pieczy / wßákoż oná Moskwá ktora w boku była strona do nich sie znowu przyłączyłá/ chcąc po-

społu w gru-

społu w grumádźie z náßymi bitwe zwieść. Obaczywßy hárcowniki Woiewodá Brácławski/dopuścił hárcu z Tátáry swoim. Był nád Tátáry stárßym Náßczekin Moskwićin / ktory był w poselstwie w Wilnie v Krola przed wyćiągnieniem do Luk. Naprzod Samuel Zborowski do nich wyiechał/do ktorego sie przyłaczyli Dworzánie/ Belżecki Jan/ Sobieski Márek/ Porudeński Jan/ Podlodowski/ Podhorecki/ Jázłowiecki Mikołay/ Sebestyan Broniewski/skoczyli ochotnie przy Zborowskim / vczynili ßczesliwy hárc z Tátáry/kilku ná plácu zostáwili/musiał im pohániec tylu podáć/vstąpili miedzy Młyn zá Rzeke/á miásto Toropieckie do woyská wielkiego Moskiewskiego. Ci hárcownicy widzac że iuż Moskwá ná hárc nie náćiera/ posłáli do Woiewody proßac áby im dopuścił do huffu ich wielkiego/á iżby sie woysku kazał nástąpić dla posiłku. Chćiał Woiewodá ná to mieysce inße ludzie wystáwić/ochraniáiac ludu onego cżelnego áby w nich iákiey ßkody nie popadł / wßákoż Zborowski z onymi Dworzány niechćiał mieyscá vstąpić onemu ludowi.

Kazał tedy Woiewodá Zborowskiemu Andrzeiowi Márßałkowi Nadwornemu Koronnemu / y inßym ktorzy byli w iednym polku pod spráwą Philipowskiego po práwey stronie/Arkábuzerom z Fárcubekiem/do ktorych sie przyłaczył Stánisław Zołkiewski Woiewodzic Belski/y Sobocki z swymi Káytáry. Ci gdy ßli do potkánia/drugie Huffy zá nimi nástępowáły/skoczył Zborowski Sámuel z wyżßey pomienionymi Dworzány y z Rota swoia przez rzeke ná wßystko woysko Moskiewskie ze dwiemá stý koni/ do ktorych z Młyná Moskwá strzelbe záśadzona wypuścilá.

Oni przebieżawßy one rzeke/á práwie iáko ptacy przelećiawßy/ kopytámi w nie vderzyli/żadney ßkody nie popadßy/tylko co Jázłowieckiego Mikołáiá/ y to nießkodliwie postrzelono/Porudeńskiemu koniá rámili/Podlodowskiego tákże troche obrázili/Sobieskiego Márká strzała do śiodłá przybili / wßákoż ćiáłá nie rußyli/pod Belżeckiem Janem koniá ránili/ pod Sámuelem Zborowskim też koniá ránionо. Moskwá widzac drugie Huffy że nádchodźiły/ bacżac co oná dwie śćie koni broniłá/ á iáko w nich ßkode cżynilá/ tylu záraz podáli. Dopiero ßkode znácżna w nich vczynili/bo ich cztery godźiny w noc gonili/bijąc/wiążąc/ná zad sie potym do swych wroćili/poimáli Hetmáná Demense/y Náßczekiniá/y inßych Moskiewskich Rotmistrzow bárzo wiele. Ná teyże potrzebie w tym rozgromie tráfiło sie Jázłowieckiemu Stárośćie Sniatyńskiemu/ gdy doieżdżał Tátárzyná Mezá wielkiego/ obroćił sie Pohániec/ścioł sie z nim/vderzył gi w reke ßábłą/reká mu ścierpłá áż ßáble vpuścił/wßákoż zrázu dobył Multaná / nátárł nań koniem/ vderzył ták że sie koń z nim przewroćił. Pozbywßy koniá Pohániec/znowu sie do Jázłowieckiego rzucił/ktory mu w łeb dał pálaśem/on też ná nim páncerz przećiął. Co bacżąc Stádnicki Stánisław Rotmistrz z Domu Srzeniáwá bez Krzyżá/dokonał onego Tátárzyná.

¶ Thákći Woiewodá Brácławski rozgromiwßy woysko ono wielkie Moskiewskie / Miásto Thoropieckie spaliwßy / Chorągiew z Hetmány/z Rotmistrzámi/Krolowi Pánu swemu dowiosł/posługi swe y mestwo Dworzan Krolewskich záleciwßy pod Luki przyßedł / thám Krolá zástał/ ktory też Zamek spalony náprawował. Wiele potym inßych posług znácżnych tego Sławnego Woiewody w Historyey ßerzey cżytáć będźieß. Tu sie krotkośći folguie. Zostáwił potomstwo z księżną Cżelwertyńską syny y corki.

☞ **Władysław Zbárański / ktory tákże w poczćiwych spráwách przodkow swych násłáduiąc/wiele á pożytecznie R. P. służył/przećiwko Pohánćom poczty niemále sług swych y Boiar wywodźił.**

Jerzy Zbárański brát iego rodzony/z nim tákże rownо we wßystkim R. P. służył wieku mego/obá potomstwo zostáwili.

Helżbietá Báworowſka ſioſtrá ich rodzona/o teieś czytał pod Herbem Prus/te wßyſtkie porodzilá Herbortowná.

☞ Poryczcy z tymiż rowny początek máia/z ktorych był Alexánder wieku mego/ktory ácż był od Páná Bogá tym pokaran że nie dobrze mowił y niedoſłyßał/wßákoż ſerce dotárćiwe czáſu potrzeby ná nieprzyiacielá miewał/ zoſtáwił pothomſtwo z Báworowſka z domu Prus Koſy Syny y Corki.

☞ Woroniecżcy z tegoż Domu ábo Linicy początek ſwoy liczą od tegoż Korybutá/miedzy ktorymi byli wieku mego Mężowie dobrzy/ á oſobliwie Andrzey Woroniecki/ kthoremu miáſto magierki Pleß nießcześćie ná glowe włożyło. Był człowiek acuti ingenij, y cokolwiek rzekł godno terminowánia/ wßákoż Kśiężey do przykładu nie po tym/ zeßłoby ſie málo nie wßyſtko dobrym towárzyßom Cechu Frántowſkiego.

Koryát Syn Gedyminow/ od ktorego Dom Rożyńſkich ſwoy początek liczy/ wßákoż iuż Herbu inßym ſpoſobem niż Zbáráſcy vżywáią/á niżeli inßy o ktorycheś wyżßey czytał/Mężowie w tym domu ſławni bywáli/y byli wieku mego. Był Kniáś Michályło/ktorego byli ci Synowie.

Kierk/ktory często z Pogány w potrzebie bywał/ wiele á mężnie z nimi czyniwał/coć potym ſie w Hiſtoryey vkaże znácznie.

Bogdan/ktory był Hetmánem Nizowych Kozakow/ Brát iego/Maż ſercá wielkiego/o ktorymeś czytał pod Jáſtrzebcem przy Sámuelu Zborowſkiem.

Mikoláy trzeci Maż tákże ſławny/o ktorym ná roznych mieścách/y tu/y nápotym w Hiſtoryey czytáć będzieß.

Jáwnucią Syn Gedyminow kśiąże Zaſławſkie/Striy rodzony Jágiełłá Krolá/ od ktorego nieſtáło potomſtwá męſkiey płći/ tylko żeńſka/ ktory ſie był ták roſpłodził. Naprzod miał ſyná Jerzego/ktory ſam tylko dziedzicżył ná Zaſłáwiu/ then potym miał ſyná Jwáná/ktory zoſtáwił ſynow trzech/ Michályá/ Bogdaná/ Fedorá/y Corke iedne.

¶ Michał Syn iego miał Corki cztery/ Náſtázyą Zbáráſka Woiewodzinę Trocką/pirwey byłá zá Wierßułem/niezoſtawiłá potomſtwá żadnego.

¶ Ościkowa tá miálá te ſyny/ Jerzego Woiewodę Mścisłáwſkiego/ y Hreorá ktory ścięt w Wilnie dla zdrády ktorą czynił pod Krolem kwoli Moſkiewſkiemu.

¶ Zabrzeźińſka potym byłá zá Nykodymowicem/z ktorym zoſtáwiłá Syná y Corkę.

¶ Cżwarta byłá zá Kniáżiem Roßerſkiem/ zoſtáwiłá Corkę Annę/ ktora byłá potym zá Sápiha Woiewodą Mińſkiem.

Bogdan drugi Syn Jwánow miał Corek trzy/ Hornoſtáiową Hodynczowiczową Kniáhinią Horſką/ kthora zoſtáwiłá potomſtwo ſynow cżterech Piotrá/Fedorá/Janá/Stephaná. Corki te/Bogdanę Zyćieńſką/ Reginę Wołodkiewiczową/ Owdoćię Stęczkowiczową/ Helenę Tyßkiewicową.

Fedor Syn Trzeci Jwánow miał Corek dwie/ iedną młodo vmárłą/druga Anná byłá zá Hlebowicem Woiewodą Wileńſkim/ od kto-

rey potomstwie. Naprzod Jan Hlebowicz Podskarbi wielkiego Ksiestwá Litewskiego / o ktorym pod Herbem Leliwa czytáć będzieß. Tego tákże przodkowie máią początek od Gedyminá wielkiego Książęcia Litewskiego. Siostry iego/Bárbárá Wolska/Annà Wołowiczowa/Reiowa. &c.

Siostrá rodzona tych pomienionych Corká Jerzego byłá zá Kniáźiem Polubieńskim/ktorey synowie byli/ Lew Polubieński/y Corká ktora byłá zá Kopćiem/od ktorey Márußá Debieńska Podkomorzyna Mielnicka.

Xiążętá Radziwiłowie/iedni sie pißa ná Nieświeżu y Olice/drudzy ná Dubinkách y ná Bierży.

Ci sa tym tytułem ozdobieni/ták od Krolow Polskich/iáko y od Cesarzá Chrześcijáńskiego/ noßa Orłá Czarnego zá Herb/á v niego w pierśiách Trzy Traby/do ktorych byli przyśáci ich Przodkowie/ná ten czás gdy Władysław Jágiełło Krolem Polskim zostawßy/wielkie Ksiestwo do Korony przyłączył. Tám ná ten czás Jordan Káßtellan Woynicki/ brát Arcybiskupá Mikołáiá rodzony przyiał Hreorá Ostykà Rádywiłá/ o czym przypátrzywßy sie własności Herbu/krotko czytáć będzieß y o potomstwie iego/ktore ia znáć mogę/y o nim wiedzieć.

☞ Znácznie Historye wspomináią Rádziwiłá Hostykowiczá/w Roku 1452. O czym v Miechowity mamy w Ksiegách 4. List 313. w te słowá. Quidam Barones Lithuaniæ, de quibus dicuntur fuisse Gaustoudus & Moniuid, Nuncium Radiuilonem Ostykouicz ad Imperatorem Tartarorum Sadachmath, cum variis muneribus miserunt, &c. Dla czego był posłan/ to sobie czytay ná mieyscu náznáczonym.

Mikołáiá Rádziwiłá wspomina Miechowitá zá pánowánia Alexándrá Krolá/miánuiego Podczáßym wielkiego Ksiestwá Litewskiego/ ktory był w poselstwie od niego do Piotrkowá posłan z Woyćiechem Tabor Biskupem Wileńskiem/y Janem Zabrzezińskiem Márßáłkiem wielkiem Ksiestwá onego/w Roku 1502.

Jerzy Rádziwił Káßtellan Wileński/ktorego Corká Bárbárá byłá zá Zygmuntem Augustem Krolem Polskim/ w Roku 1548. iákoś czytał przy żywocie pomienionego Krolá.

☞ Kromer wspomina Mikołáia Rádziwiłá in Oratione sua ad Sigis: Augu: z ktorym sam był w poselstwie do CEsarzá Ferdynándá/tenże sie pisał Książęciem ná Nieświeżu y Olice. Był to wielki Obrońcá y stroż Rzeczypospolitey/tylko że był Sekty Kálwinowey/wßákoż pan Bog vprzeymośći iego nie przepomniał/Synowie iego wßyscy/o ktorych niżey czytáć będzieß/wzgárdziwßy błąd Kálwinow/ do powßechnego sie Kościołá obrocili/y Corki niektore.

Mikołay Márßáłek Nawyższy Wielkiego Ksiestwá Litewskiego

wskiego Syn stárßy tego Xiążęcia/ ktory był wielki propugnator Kościołá y Wiáry Powßechney/y wiele ozdoby Kościołom tákże opátrzenia Káplanom przyczynił/Zamki w Mieściech swych kosztem wielkim murował/ deuotus sepulchrum Christi visitabat, wieleć potym Historya spraw iego godnych pámięći opowie.

Jerzy Rádźiwił Kárdynałem był y Biskupem Wileńskim/ brát rodzony tegoż pomienionego Mikołáiá był Gubernatorem Xięstwá/ álbo źiemie Inflántskiey od Krolá Stephaná.

Stánisław RAdźiwił Márßáłek Nadworny Wielkiego Xięstwá Litewskiego/Catholicissimus, ktory tákże wielą źiem/obyczáiow/ był świádom we Włoßech/w Hißpánicy/y w inßych kráinách bywał/ić.

Olbrácht Rádźiwił Czwarty Brát tych pomienionych/ći wßyscy zá młodości ná czás sie ogladáiąc/ktory iáko wodá zwykł vchodźić/ dla godnieyßych ná potym przysług R. P. postronne kráiny przegladáli/ iednák tego nie omießkiwáli co bacżyli z dłużßa pámięćia y sławą swą nieśmiertelną/gdy Stephan Krol Xięstwá onego gránice rosprzestrzenial/ sami nádbiegáli/y pocżty swe znácżne y kosztem niemálym wypráwowáli.

¶ Corki záśie/ Naprzod Czemina Woiewodźina Pomorska.

¶ Helżbietá Mielecka Woiewodźina źiem Podolskich/ Nowomieyska/Grodecka Stárościna/ tá zá wielkim stárániem przerzeczonego Małżonká/ktory y sam/ y Káznodźieie vczone przywodźił/ ábyśa wywiedli z dźiwnych á obledliwych wiar. Była potym ták pánią Bogoboyną/y ták chetliwą do służby mileº Bogá/że miedzy one świete pánie liczona być może.

¶ Anná Buczáczka Stárościna Barska Czwarta.

¶ Chrystyná Zamoyska Kánclerzowa Koronna/ ktora vmárłá Roku 1580. W Wárßáwie v Bárnábynow ciáło iey pochowano/ nád ktoro to Epitáphium iest pisane ná grobie.

CHRISTINA Radiuila Nicolai Radiuili Ducis de Olyka & Nieszvviez Palatini Wilneñ Magni Ducatus Lituaniæ Marschalci & Conciliarij, ex coniuge Helizabeta Filia Christopheri Szydlouiecki Castellani & Capitanei Cracouieñ, Regni Poloniæ Cancellarij, Ioannis de Zamoszczie R. P. Cancellarij coniunx, summa pietate in DEum, in Maritum incomparabili cultu & obseruantia Matrona, cum vixisset annos 38. Menses sex, dies 9. In concordissimo Matrimonio fuisset Annos duos. Menses duos, dies duos enixa marito Filiolam Helizabetam sibi superstitem, moritur Varsauiæ die extrema Februarij, Anno vt supra.

Mikołay Rádźiwił wieku mego był Woiewoda Wileńskim y Hetmánem Xięstwá Wielkiego/ten iáko sie zásłużył R. P. Xięstwá onego/ßerokoć o tym pisał Mathiaß Streykowitá Precomoes/ ktory potym był Kánonikiem Zmudzkiem.

¶ Tenże Woiewodá miał dwu synow/w Rycerskich spráwách Mużebiegłe y spráwne/z ktorych stárßy Mikołay był Woiewoda Nowogrodzkim dobrze zásłużony Rzeczypospolitey Senator.

Chrzystoph Káßtellanem Trockiem/ Podkánclerzem Wielkiego Xięstwá Litewskiego/y Hetmánem Polnym. Ten iáko znácznie służył R. P. w Moskwi/iákiem kosztem/iáka pilnością/w Historiey tego sie náczytaß.

☞ **Z tymiż Rádźiwiły iednego Herbu y Dźielnice bywáli** Hoskykowie/iákoś wyżßey czytał. Był ieden wieku mego Jerzy Woiewoda Mścisłáwskim/ßczedł steriliter.

¶ Hreory brát iego bywał Rotmistrzem/wßákoż sie był odrodźił ßczerością ku Oyczyznie od przodkow swoich/toć potym Historya powie.

Został Syn tego Hreorá Moż znácżny/ ktory wiele z Moskwą w po-

trzebách by

trzebách czynił/pokázuiąc Krolowi Pánu swemu ná wßem wiárę y státeczność/á zdrowia swego ná posłudze iego k'woli dobrey sławie vtráćić nie żáłuiąc. Wßákoż iuż Ościkowie tylko samych Trąb vżywáią/do Orłá niemáią nic/tylko samym Rádźiwiłom należy.

Wołkowie támże w tym Kśięstwie Litewskim/ktorzy tákże Trąb vżywáią/z ktorych ieden był Stároſta Pińskiem/ ten ná Olßánicy wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czynił/tegoż Stároſty byli dwá Synowie/ Fedor y Mikołay/Mężowie dobrzy.

Dom Kumáiewskich támże znáczny był wieku mego/w ktorym y Mężowie dobrzy/y ſtrożowie R. P. nie podli byli.

Dawidowicowie z Wilkomierzyskiego Powiátu dom ſtárodawny/ktorzy práwie od Vniey od iednego przodká początek swoy máią. Inßych Domow tám wiele tego Herbu/wßákoż prze dáleką ść ia o nich doſtáteczńie wiedźieć nie mogę.

Inſzy Pánowie y Rycerſtwo Wielkiego Kśięſtwá Litewskiego przyiawßy Wiárę Chrześćiáńſką/przyięli záraz ozdobę táko práwi Rycerſcy ludźie ná ſię y ná potomſtwo swoie. &c. Przypátrzywßy ſię v Polakow porządkowi y ozdobie/Krol w tey mierze Władyſław/ ſtárał ſię áby tákże w Wielkim Kśięſtwie Litewskiem Oyczyźnie iego własney tákiż mieć mogł/ſpowinowáćił w wieczne bráterſtwo polſkie Pány z swymi y z Boiáry tákże/to opowiedáią przywileie Koronne/o czym iáśnie w Státuciech od Janá Herbortá/Jákubá Przyłuſkiego/y inßych in lucem wydánych czytamy/Libro 5. v Przyłuſkiego Capite & Articulo primo, ták ſię poczyna w te ſłowá.

IN Nomine Domini Amen. &c. &c. Proinde Nos Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, nec non terrarum, Cracouiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lancitiæ, Cuiauiæ, Lithuaniæ Princeps ſupremus. &c. Dominus & Heres, & Alexander, alias Vituldus Magnus Dux Lithuaniæ. &c.

Tám napierwey od Páná Bogá záczęli złoczywßy to dwoie Páńſtwo/ Omnes Eccleſias Terrarum Lithuaniæ, tam Cathedrales quam Collegiatas, Parochiales & Conuentuales, in eis erectas & erigẽdas, fundatas & fundandas, in omnibus libertatibus, munitatibus, priuilegiis, záchowáli mocno/á potym dopiero to przykłádáią: Barones etiam Boiari terrarum noſtrarũ Lithuaniæ prædictarum, donationibus, priuilegiis, & conceſsionibus ipſis per nos datis impartitis & collatis, duntaxat Catholici & Romanæ Eccleſiæ ſubiecti, & quibus clenodia ſunt conceſſa, gaudeãt, participent & fruantur, put Barones & Nobiles Regni Poloniæ ſuis potiuntur & fruuntur. &c. O czym ná mieyſcu v te° Autorá náznáczonym ßerzey czytay. Támże tego dokłáda. Poſt mortem Patrum, Liberi non debent bonis hæreditariis priuari, ſed ea cum ſuis ſucceſſoribus poſsidere prout Barones & Nobiles Regni Poloniæ. Corki zá máż wolno im tákże dopuſczano dáwáć/wßákoż tego dołożyli áby tylko zá Kátholiki. Támże im ná ten czás dignitates, ſedes & officia táko y w Krolestwie polſkim náznáczone były. Ale tám tego dołożono áby nie byli obieráni tylko Kátholicy/co tám idźie tymi ſłowy. Et huiuſmodi dignitarij non elegantur niſi ſint fidei Catholicæ cultores, & ſubiecti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, nec etiam aliqua officia terreſtria perpetua, vt ſint Dignitates, Caſtellanatus, niſi Chriſtianæ fidei cultoribus conferantur & ad Conſilia noſtra admittantur, & in eis interſint. &c. To iuż wßyſtko co ku pożytkowi dußnemu y docześnemu należáło poſtánowiwßy/tho záſię coby ku ſławie y ozdobie było Rycerſtwu onemu mocno vtwierdźili. A tháṁ to záczyna w

tychże Przy-

tychże Przywileiách w Hrodle pisanych/Roku 1413. Tymi słowy. Nos Alexander, alias Vituldus, de consensu Sereniſſimi Principis Domini Wladislai Regis Poloniæ, terrarum noſtrarum Lithuaniæ Nobiles infraſcriptos, quos ipſi Regni Poloniæ Nobiles ſimul cum omnibus qui ex eorũ ſtirpe originem ſuam ducunt, ad fraternitatis & conſanguineitatis conſorcia receperunt, & primo Nobiles Leliua Monyuidũ Palatinum Vilneñ. &c. &c. Jáko w Przywileiách. Actum in Oppido Hrodlo circa flumen Bug, in parlamento ſeu congregatione generali die ſecunda menſis Octobris, anno 1413. Datum per manus Reuerendiſſimi in Chriſto Patris domini Epiſcopi Cracouieñ ſupræmi Cancellarij Regni Poloniæ, Scriptum vero per manus Cziolkonis Canonici Sandomirieñ, ſecreti noſtri Notarij.

Abychci tedy pokazal tych pomienionych Przodkow Kśięſtwá tego R. P. zaſługi rozrodzenia ich/ gdyż iuż wieß o własności Herbow/ tu czytáć będźieß wedlug porządku opiſanego/iáko Munimentá/Státutá/Priuilegia opowiedáią. Naprzod o Kleynoćie Leliwá/ktory był wźiął Monwid Woiewodá Wileńſki ná ſie y ná Dom ſwoy.

☞ **Monwid Syn Gedyminow był Pan ſpokoyny/brátiego Olgierdá ſtrzetny y chćiwy dobrey ſławy/** chociaż był ſtárßy Monwid/ on mu odiął Kśięſtwo przednieyßе/ á wźiowßy Wilno/dał mu Kiernow y Slomin/iáko to Scripta niektore Ruſkich Dźieiopißczow opowiedáią. Miał te ſyny/Monwidá y Montwidá. Monwid był Woiewodá Wileńſkiem zá pánowánia Jágiellá y Wituldá. Ci iuż niechcąc z drugich powinnych bráćiey ſwych mieć Kśiężąt/obrośili ie ná inßе Dignitárſtwá: Bo iákoś czytał/wiele było rodzonych bráćiey Jágiellowych/ iednoż że iuż niebyli ták dowćipni iáko Wituld Stryieczny/ przetho przed nimi ná on czás przodek miał. Y bacząc to w nim on Krol prawie świety/wchodźił źle° iáko mogł/o czym pełno w Hiſtorykow á doſtátecznie czytamy.

¶ Miał tedy dwoch ſynow ten woiewodá Wileńſki Olechná y Juſká

¶ Olechno miał te Syny/Piotrá/ktory był Kuchmiſtrzem Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/Mikoláiá/Andrzeiá/ y Stániſłáwá.

¶ Mikołay był Mieczńikiem Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/y potomſtwo zoſtáwił. ¶ Stániſław bez Potomká vmárł.

Mikołay Kuchmiſtrzowic/ Mieczńik wyżßey pomieniony W. X. L. miał Synа Mikoláiá/ktory był wieku mego Woiewodą Polockiem/ten wiele á znáczńie R. P. ſłużył/wielkie koßty kwoli iey podeymował w one Interregná y w Tátárßczyzny około Drohoſtay Miáſteczká Oyczyſtego/mężnie z Pogány czyniąc/znaczno ßkodę w nich tylko dworem ſwoim czynił/ktorego ná ten czás nie miał wiecey przy ſobie Mężow przebránych do czynienia z nieprzyiaćielem tylko oſmdźieſiąt koni. Pogánie ſie byli rozno á geſtymi Zagony rozbieżeli. Bo dniá wtorego Márcá przepráwiwßy ſie przez rzekę Horyniа v dworcu w Vlowcách/y przez dwie gáći/zagon wielki/á iż bárzo zło przepráwą/nie mogli iedne° dniá. Názáiutrz ſtraż ich vkazáłá ſie/á máiąc iuż wiádomość o Woiewodźie/ßli oſtrożnie/ w Surażu/ w Turowie/w Onoſkowcách/w Kordyßowie/ w Olybieśiech/ w Borku/ y w inych Miáſteczkách y wśiách okolicznych ći wßyſcy Pogánie nocowáli/ Szumſko ſpalili tegoż dniá/Mizurnice y Vlowce. Czwartego dniá Márcá przepráwili ſie przez lod ná rzece Jkiew miedzy Dubnem y Thorokánowem/Koß położyli w Pohorelcách. Názáiutrz roſpuśćili Zagony wierzch Jkwie/przyßedßy do Wierzby/ obroćili ſie mimo Kaśin nád Połczą y Wilkowią/drugi Zagon niżey Jkwie/ná Koblin/Mlynow/Moráwice/do Brá-

tyniá/ku Tar-

tyniá/ku Targowicy/y tegoż dniá Iwań/ Mlynow/ Morawice/y inßych wśi wiele popalili. Trzeći Zagon ßedł wierzch Stuklá ná Mirohoſtrza/ Wárkowice/kedy idąc te wśi pomienione y inych wiele popalili należących ku Olyce. Tenże ſie Zagon ná zad wrocił pod ſamo Olyko do Roßá/ nád ktorym był ſtárßym Kárwul/ktorego pułtorá ſtá przyßło do Drohoſtay wśi bogátey Woiewody Polockiego/y thám nocowáli. Máiąc o nich ſpráwę Woiewodá od ßpiegow ſwych/dniá 6. Márcá we Srzodę nád świtániem z onymi tylko ludźmi ſwymi vderzył ná nie ná końcu wśi/ále iuż wychodźili ze wśi do Roßá/fortunna iednák z nimi miał bitwę/wiele im plonu odiął/y znáczných kilku źiemian Olyckich/Pogan było kilká ále bárzo ránnych. Tám ſie záprawiwßy na onym Zagonie/z dworu ſwego gdy bacźył Zagon po ſwych plecách/wybiegáiąc gromił á cźęſto przez dźień. To ſie dźiało Roku 1577. O cźym będźieß miał w Hiſtoryey ßerzey. W Moſkwi pod Polockiem/pod Łukámi/pode Pſkowem/y indźiey przez wßyſtkie cźáſy niemáły Poczet koßthem ſwym trzymał/ zoſtáwił Synά Alexándrá z Ráyſka Młodźieńcá ſlachetnego.

¶ Miał bráćia drugá/Janá/Stániſławá/Piotrá/ wßyſtko Meże wyborne/ſławy godne y pámięći/ktorzy tych wyżßey pomienionych potrzeb nieomießkáli przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi W. X. L.

Mikołay Syn Olechnow Woiewodźicá Wileńſkiego/miał Synow cźterech. Naprzod Jerzyká/ktorego Potomſtwo y w tym wieku Jerzykowicámi zową/ z ktorych był Káſper Jerzykowic Podkomorzem Mielnickiem/ w ktorym znáczna była krew Kśiążąt onych Litewſkich Przodkow iego. Było tám dworſtwo/ była y porádá/ była wielka godność do ſłużb R. P. ná ktorych záwße wßyſtkek cźás trawił/ zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

Jan y Málcher Bráćia rodzeni tego Káſprá ludźie znáczni/ Rycerſcy/ ktorzy potrzeb Oyczyzny ſwoiey cźáſu pokoiu y Woyny nie omießkiwáli.

¶ Był drugi Stároſta Mielnickiem y Losickiem/ktorego Corká Helżbietá była zá Prowánna Stároſta Bedźińſkim.

Zuk/Andrzey/Szcźęſny/od tych wßytkich ieſt potomſtwo/ Jerzykowicámi ſie wßyſcy zową/dom w onych kráiách możny y rozrodzony.

Juchno ſyn Monwidá Woiewody Wileńſkiego miał ſyná iednego Janá/ktory ſie Zabrzeźińſkiem zwał/ tego był Gliński on/ o ktorym w Kronikách cźytamy wiele/ściął/wßákoż y ſam poćiechy zá to nieodniоſł. Ten Jan miał ſyná tákże Janá/ktory nie zoſtáwił potomká Męſkiey płći/ tylko Corkę/ ktora wnioſłá wßytkę máiętność w dom Zbáráſkich/ była zá Woiewodą Trockim.

¶ Drugiego Synά tenże Jan wyżßey pomieniony miał Jerzego/ też Zabrzeźińſkiem ſie piſał/ten miał ſyná Mikołáiá/ ktorego Corká tylko iedna była Anná Rißczyna/á ták iuż tego domu nieſtáło.

☞ **Montwid Syn Gedyminow/ Brát rodzony Woiewody Wileńſktego/miał dwoch ſynow/á** był po Bráćie thákże Woiewodą Wileńſkim. Stárßy Syn iego Miaż zoſtáwił Potomſtwo/ ktore áż po ten cźás ieſt wielkiey możności w Kśięſtwie Litewſkiem/ ludźie Rycerſcy y w inych ſpráwách R. P. biegli.

☞ **Hleb był Woiewodą Smoleńſkiem y Drohobuſkim/** miał Synow Trzech/Jurgiá/Stániſławá/Kućiá.

Jurgi zoſtał po Oycu Woiewodą Smoleńſkiem/ zoſtáwił Synά Jana/ktorego ná Dworze Krolá Alexándrá ſie báwił/ pothym y v Zygmuntá ſtárego Brátá Alexándrowego.

☞ Mikołay Hlebowicz Syn Jurgiow drugi vstáwicznie sie ná Rycerstkim chlebie báwił / gdy z Moskiewskiem Kniáźiem Iwánem woyny były / był poiman ná Wiedruskiey bitwie pospołu z Konstántynem Ksiażećiem z Ostrogá/z Litáworem/y z inymi. Po tey porażce wiele kniáźiow Ruskich odstąpiło od Wielkiego Ksiestwá Litewskiego. A ták oni pomienieni byli siedm lat w wieżieniu. A gdy vmierał Kniáź Moskiewski/ roskazał áby po iego śmierći wszystkie wieźnie wypuszczono/ oprocz Ksiażećiá Ostrogskiego/ktorego dziwnymi obligácyámi przyniewalał sobie służyć y potomstwu swemu.

W tydźień po przyiechániu Hlebowicá y Litáworá do Litwy/Moskiewski Kniáź Smoleńsk obległ. Gdźie widząc Mikołay Hlebowicz Oycá w leciech zeszłego/ prosił go áby mu zlecił spráwę y rzad nád ludźmi Rycerskimi ktorzy byli ná Smoleńsku. Czego długo Oćiec zbraniał / wszákoż ná zezwolenie wszystkich y on zezwolił/ ktory Oycu roskazawszy vść do wárownego sklepu/skárby wszystkie iego rozdał miedzy Rycerstwo / prosząc áby mu wiernie pomagáli bronić sie nieprzyiaćielowi/y nád to zádłużył sie ná cztery y dwádźieśćiá tysiecy kop Litewskich. Widząc wielką chęć w stárszym swoim ku bronieniu Zamku / pomagálo mu wiernie ono Rycerstwo / obronił Zamku y Miástá/ácz byli w wielkim niebespieczeństwie/ bo ná sześć sążeni iuż była dźiurá wygorzálá w Zamku. A gdy bacżył że trudno sie miał obronić / począł tráktowáć z nieprzyiaćioły do dniá trzećiego tákim sposobem: Jesliby mu nie przyszłá pomoc do tego cżasu/miał im Zamek puścić / przyrzekszy im/ iż żadna siekiera nie miał robáć áni záprawowáć oney dźiury. Vprzespieczony nieprzyiaćiel zezwolił ná przymierze / on pilámi dwá dni y dwie nocy zbudowawszy tárásy/ná trzeci dzień one dźiurę zástáwił w nocy. Co obacżywszy Moskwá/ zwątpili áby mieli Zamku dostáć / odćiągnęli od Smoleńská. Po odeszćiu nieprzyiaćielá od Zamku / rychło vmárł Mikołay Hlebowic/ Muż sławy y pámięći godny/z ktorego śmierći Oćiec będąc bárzo żáłosny/y dla stárości swey niechćiał sie Smoleńskiem dłużey báwić/ puścił go Krolowi Alexándrowi/zá co mu dano Woikowisk/ y inśe włości do żywotá iego.

Jan drugi Syn tegoż Woiewody Smoleńskiego / ktory sie ná Dworze krolewskim báwił/był stárosto Mścisłáwskiem/á potym Woiewodá Witepskiem/áż y Polockiem potym. Gdy sie woyná z Moskiewskiem záczełá/á leżał pod Polockiem z ludem/mężnie nieprzyiaćielowi odpierał áż obronił Polockà.

Tenże iuż w roku 1534. Dniá Piątego Lipcá/ześedł dostáwáć Szebieżá z żołnierzmi polskimi/ nád ktorymi był stárszym Woyćiech Stárzechowski/ktory był potym Woiewodą Podolskim z domu Nieczuiá/ wszákoż nie spráwiwszy nic odeszli. ¶ Potym w roku 1536. Miesiącá Grudniá/ tenże Woiewodá ieździł w poselstwie do Moskiewskiego/ przyiechał dwudziestego cżwartego dniá Styczniá odpráwiwszy poselstwo.

Tenże w roku 1541. Jeździł ná Komissią do Krolá Zygmuntá.

Potym w roku 1542. Znowu w poselstwie do Moskwy ieździł/ á gdy przyiechał dano mu Woiewodztwo wileńskie/y Kánclerstwo W. X. L. w roku 1546. Vmárł potym w roku 1549. Dniá 23. Kwietniá/ zostáwiwszy Synà Janá tylko w pięći lat/ y Corki/ z Anną X. Zastáwską Jáwnoćianką/Naprzod Bárbárę Wolską Kásztellankę Cżerską/od ktorey Mikołay Wolski Syn ieden został.

Helżbietá Odinczowicowa Stárościna Orszáńska/ktora zostáwiłá synà Odinczowicá Andrzeiá. Potym była zá Michałem Wołowiczem Stárosta Smoleńskiem/z ktorym tákże ma potomstwo.

Dorotá Hlebowiczownà od teyże Jáwnućianki Reiowa/ktora tákże zostáwiłá Potomstwo.

Z pierwsza

¶ Z pierwßą żoną Bártoßewicowną thákże miał Corek tenże Woiewodá pięć. Naprzod Jádwigę Sápiżynę/ktorey Corká iedná zostálá/ Tá byłá za Mikołáiem Sieniáwskiem Káßtellanem Kámienieckiem y Hetmánem Polnym/od ktorey tylko iedná Corká tákże.

Zophia Zenowiczowa Káßtellanká Połocka/od ktorey Chrzyßtoph Zenowicz/y Kniehini Micháyłowa Wiśniewiecka.

Krystyná Kumáiewska/ktora tákże zostáwiłá Kumáiewskie Syny mieże wyborne.

Annа Sołomierecka Káßtellanká y Stárościna Mścisłáwska.

Helżbietá Siemietowa/ktora zostáwiłá w tym domu Syny Mieże znácżne/y Corkę Bielewiczowa Stárościna Zmudzka/druga zeßłá bez płodu.

☞ Jan Hlebowicz pomieniony Brát tych/ Pan w młodym wieku/ zostawßy po Oycu tylko w piąći lat/ gdy podrost báwił sie náukámi wyzwolonymi. Potym go Mátká postáłá ná Dwor Cesarski w Roku 1560. Tám tylko pułtorá látá był/potym przyiechawßy/záraz ná dwor Krolá Augustá iuż wieku mego/ná ten czás gdy było wesele Krolowey Szweckiey/ Kopiją mężnie krußył z Mikołáiem Wolskiem/gdźie zá przypadkiem nießczęścia konie pod sobą pozábijáli. Potym we trzy látá/w Roku 1563. Jáchał ná Połock/á w ten czás Moskiewski z wielką mocą przyćiągnawßy obległ Połock/ná ktorym iż ludźi niewiele było / nie mogli wielkości nieprzyiaćielskiey odeprzeć. Było Zamkow trzy/ to iest/ Zapołoćie/Wielki Posad/y Dźiećiniec/ chćieli żołnierze Zapołocie spálić/ á bronić sie wßyscy ná Wielkim Posadźie/bo iuż byli potruchleli gdy zábito Hołubickiego y Korsáká/Mieże wielkie/á to było Roku pomienionego Dniá pierwßego Lutego. Ten Jan Hlebowicz prosił áby Zamku nie palili/chcąc tám sam z Pocztem swoim zostáć á bronić Zapołoćia/ do ktorego potym wiele ich przybyło/á ßedßy rozdźielili sie ná trzy częśći. Wierzchleński Ślężak wźiął ná sie Wielką posadę. Jan Hlebowic z ślachtą Zapołoćie/z ktorym wyßli/Grehory Korsák z brácią swoią/Piotr Ruchmistrzewic Drohostáyski/o ktorychś wyżßey czytał/Zaleski/Kiewlicz/Jáßmanowie/Lencki rotmistrz/ y Ślachty inßey niemáło/á zostáli w Dźiećińcu/ Dowoyná Woiewodá Połocki/Władyká Połocki/Sołucha/y sługi wiele Woiewody Połockiego. W tym sie troche większyło z strony Zapołoćia. Czwartego dniá Lutego/wyiechał Hlebowicz/wźiawßy z sobą Piotrá Drohostayskiego/Zaleskiego/y Poczet sług swoich. Tám miedzy rowámi zá Połotą tráfili ná straż Moskiewską/ktora miáłá nie dáleko posiłek/krzyknęli ná nie chcąc ie odstráßyć. Piotr Drohostáyski iednego oßczepem z koniá straćił y zábił/Hlebowic drugiego kopiją zbił/Zaleski tákże swego obálił/á iż miał koń twárdousty/obroćił ná zad. Támże Hlebowic máiąc pod sobą koń Dźiánet biały / skoczył do drugiey Moskwy/w tym Tátárzyn chcąc go przywieść ná ludźie/wolno mu począł vieźdźáć/y postrzelił go w nogę práwą. A on też nie bywáiąc w żadney przed tym potrzebie/ nie wiedźiał że źle Kozakowi ná strzelczą rękę przyieźdźáć/ iednák z onymi rázy Pohánčą doganiał y z rußnice postrzelił że záraz z koniá spadł. Moskwá wźiawßy od strażey oney wiádomość/wypádło ich kilká set/przygnáli ich záraz ná zad do Zamku / wßákoż dwádźieśćią y czterey słudzy Hlebowicowych zástánowiwßy sie/cofnęli one chćiwą Moskwę/koń y Pan ránny/wßákoż nie ßkodliwie.

¶ Dniá Osmego Lutego/ Moskiewski ná Wielki Posad puścić kazał strzelbę gwałtowną/ktorego Wierzchleński dośćć mężnie bronił/ále zá nießczęśćiem ogniśta kulá ná wierzch Báßty pádłá/ on przygrodek zápalił/ wßákoż Wierzchleński pilnie broniąc rátował máiąc rátunek od onych drugich z Dźiećińcá y z Zapołoćia/zwłaßczá od Ślachty/ále sie chłopstwo kryło. Trwało to przez cáłą noc áż do samego dniá/ ráno posłáli do Moskiewskiego proßąc do dwu dniu ná rozmowę/ czego im pozwolił. Trwało to

ſtáteczńie/áż dniá iedennaſtego Lutego zápaliłá Moſkwá Zamek. A widząc náßy że ſie trudno obronić mieli/poczęli z nimi tráktowáć/boby byli musieli pogorzeć. A ták poddáli Zamek y Miáſto/wßákoż on niebáczny á nieſłowny Tyrran wßyſtkie do więzienia pobrał/ Naprzod Władyke Hárábúrde/ Woyne Woiewode Połockiego o nießporney godźinie/ Janá Hlebowicá/ Niemierowice z domu Jáſtrzębiec/y inßych bárzo wiele/Hlebowicá/ thego nád inße więźnie kazał mieć w napilnieyßey ſtráży/ y naprzod był odwieźiony do Moſkwy/y tám będąc w więźieniu ſłużył iáko mogł Oyczyznie/o czym niżey vſłyßyß. A gdy Suyſkiego poráził Rádźiwił ná Vle / rozgniewány Moſkwićin/ one więźnie poſádzáć kazał do Turmy / ſtrażey do drzwi kazał więcey przyſádźić/ ná Hlebowicá więtße okowy y łáncuch włożyć/ do okien kraty mocne przyſtáwić/mniey mu ſług dano/ledwie z iednym go zoſtáwiono. A gdy w więźieniu będąc/ dowiedźiał ſie iż wielkie woyſko Moſkiewſki zebrał/ w roku 1565. Doſtawßy iednego Boiárſkiego ſyná/wypráwił go z liſty do Litwy/ále iż ſobie głupie poczynał on poſeł/poiman/ przywiedźiono go y z liſty/kazano Hlebowicowi czytáć/ſpytawßy go ieſliby to iego liſty były. Do ktorych ſie Hlebowic przyznał/ mowiąc: Ktożby táki był żeby nie chćiał być wolnym/ á Oyczyznie ſwey w ktorey ſie vrodźił ábý dobrze życzyć niemiał: Powiedźieli wßyſtko Kniáźiowi/on ie pofukał/mowiąc: Zli ludźie/ ázabyśćie wy byli ták dobrzy iáko on / tu mießkáiąc mnie zdrádzaćie/ á on więźniem będąc wżdy Oyczyznie ſwey dobrze myſli. Potym ſpytáli iákoby go kazał o to káráć. On rzekł: Káráć nie máß o co/owßeyki ſie go pożálować godźi/á pilniey ſtrzedz iákoby tego y drugi raz nieuczynił / tego poſłá iego ſtráćić kazał. Ale iż w onym liśćie było wiele ſłow z piſmá świętego/miał z nim rozmowę około wiáry. A gdy ſie przyznał że był ſekty Kálwinowey/po długich rozmowách odchodząc od niego rzekł/ Oduczęcia ćiebie Jerezy. Roſkazał ſie potym z nim zbráćić iednemu Pánu ſwemu Waſilowi z Czułkanow/á iáko więźniá kazał go potrávámi obſyłáć / w ktorych mu trućizny záđáć kazał. Moſkwićin ktory mu przyniоſł te ſtážona potrávę/oſtrzegł go ále nie wczás/iuż ſie iey był náiadł/potym doſtał lekárſtw tákich że mu oná trućizná nießkodźiłá.

¶ Potym zá ßcześćiem Jwan Kozłow przyiechał z rozmáitemi nowinámi do Kniáźiá/ ktorych był wdźięczon bárzo Moſkiewſki/ á to w ten ſpoſob iż miał te ſprávę z Polſki/ ieſliby Krol Polſki bez potomká vmárł/ tedy Moſkiewſkiego zá Páná obráć chćieli ábo Syná iego. A ták mu Kozłow do tego rádźił/ ábý więźnie wypuśćił ná odmiáne ſwych/ powiedáiąc mu że tym ſobie dwoie miłość ziednaß: Naprzod żeś ieſt tym oſtawion iż poddánych nie miłuieß/ á thák gdy ſie o nie będźieß ſtáral/ inße o tobie mniemánie będźie. Druga gdy tych ná odmiáne wypuśćiß/ tedy oni ćiebie ſtawić będą iákobyś v nich Pánem był ábo potomſtwo twoie. Podobálá ſie thá rádá Kniáźiowi wielkiemu/ á w tym przyiechał Goniec ſtáráć ſie o przymierze/ to wßyſtko w iednym Tegodniu było/ Rad Moſkiewſki ßuka iákoby do tego mogł przyść/a przez kogo. Kozłow porozumiał ſie z Hlebowiczem/dozwolono mu tego/ábý we dnie y w nocy do Hlebowiczá chodźił/ wdawßy ſie w rzecz o tym z Hlebowiczem/ßácował zań Pleßczeiowá y Ohlebiná. A ták zá obligácya wßyſtkich więźniow Hlebowicz ná zamiáne wypußczon y poſłem do Litwy obran/ ábý ſie o wßyſtkie więźnie ſtáral/ á záſie ábý tych dwu poſłał. Wyiechał oſmnaſtego dniá Wrześniá z Moſkwy/ Roku 1565. poganiał práwie raczo/ zá dźieśięć dni ſto y dwádźieśćiá mil viechał. Tegoż Miesiącá dniá 28 w Zamku ſwym Dubrowie ſtánął/ był wdźięcznie od ſwych wßyſtkich przyiet/ teyże nocy zá nim pogonia przyßłá/ ábý ſie z nim názad wrocono okowawßy práwie dobrze/ á on iuż domá. Jechał záraz do Krolá á powiedźiał z czym wyiechał/ ono táiemne poſelſtwo iáwnie powiedał. Krol Auguſt wdźięcznie go przyiawßy/dáć zań odmiáne kazał/kto-

ra ná dzień náznáczony ná gránicy stánęlá/dniá dwudziestego osmego Grudniá. ¶ Bywał potym ná wielkich posługách R. P. był czás niemały Káßtellanem Mińskiem/ wielkiem kosztem poczty niemáłe przeciwko Moskiewskiemu miewał/ zwłaßczá iuż zá Krolá Stephánà pod Połock/ Wielkie Luki/ Pskow/ y przez wßystek czás. Był ná ten czás Podskárbiem nawyższym wielkiego Xięstwá Litewskiego / miał zá sobą Krotoskę Woiewody Inowłocláwskiego Corkę/ z ktorą zostáwił synow dwu/ Janá y Mikołáiá/ ná ten czás ießcze minorenes.

Stánisław Hlebowicz wieku mego był Woiewoda Połockiem/ ktorego Syn tákże Stánisław był Woiewoda Podláskiem.

Mikołay drugi bárzo hoyny/ y dáli mu nazwisko Durny.

Piotr Syn Stánisławá Woiewody Podláskiego/ tego zwano Połońskiem / iego siostrá rodzona byłá zá Rádziwiłem / Lowczym Wielkiego Xięstwá Litewskiego.

Dwá tákże Hlebowicowie byli wieku mego ná Podláßu/ Synowie Mikołáiá Hlebowicá/ Ludzie znáczni y możni.

Od inßych Groffow y Rycerstwá

tegoż Xięstwá/ ktorzy idą od onych Przodkow co Herby w Unią przyimowáli/ iest wiele potomstwá/ ácz ia prze dáleką á ßerokość nie wßystkich znáć mogę/ wßákoż te ktore znam/ krotko Przodki y potomstwo ich wspomionę.

☞ Naprzod Fámilia stárodawna Chodkiewiczow/ ktorzy Kleynotu Koścießá/ alias Strzegomia vżywáią. Był zdawną Dom w onym kráiu możny/ y záßłużony Rzeczypospolitey/ o ktorych przypátrzywßy sie własności Herbu/ krotko czytáć będzieß/ w iák.m polu ten Herb/ iuż o tym wieß z wyższego opisánia.

☞ Przodki domu tego trudno potráfić może Skryptor káżdy áby prawdziwie wspomnieć miał/ gdyż nie dowodząc tego áni Munimenty żadnymi/ áni Historyki/ vkáżuią ie Boreykámi/ potym Chodkámi/ áż od Chodká Chodkiewicámi. A ták iákoż ich kolwiek zwano/ dom to był zdawną możny w Xięstwie Litewskiem/ y R. P. záßłużony.

Zá Kázimierzá Krolá/ Janá Chodkiewicá Woiewoda Witepskiem wspominaią Dzieiopißcze Litewscy.

Hieronym Chodkiewicz zá Zygmunthá pisał sie Hrábią ná Skłowie y ná Mysßy/ był Káßtellanem Wileńskiem/ ktorego Syn Hieronym tákże Hrábią támże był wieku mego Káßtellanem Wileńskiem / Stároßtą Zmudzkim/ y Nawyższym Márßałkiem Wielkiego Xięstwá Litewskiego/ Administrator y Hetman ziemie Inflántskiey. Vmárł roku 1579. To był práwie mur y fundáment Xięstwá Litewskiego/ zostáwił Potomstwo z Krystyną Zborowską Káßtellaną Krákowskiego Corkę z domu Jástrzębiec/ Syny y Corki.

Jerzy Chodkiewicz ktory trzymał Rossya/był brát rodzony tegoż Janá/ktory tákże miał potomstwo. Siostry ich były/Kniehini Járosławowa/księżná Czártoreyska/Leśniowolska Podczáßyna y Starościna Rodelska/Pacowa Woiewodzina Witepska.

Hreor y Chotkiewicz Káßtellan Wileński/był y Hetmánem Nawyßßym Wielkiego Xięstwá Litewskiego/ktory zostáwił dwoch Synow. Alexándrá Staroste Grodeckiego/ sterilis decesit.

Andrzeiá/był Podstolem Xięstwá Litewskiego/ sterilis decesit.

Y Corká X. Romaná Sángußká żoná/ktora zostáwiłá potomstwo/ná ktore tá máietność przypádłá. Ci máią inßy Herb ná Grábstwo Gryffá/v ktorego w Helmie Gryff z Mieczem dobytym ná Koronie/ ácz tego dostátecznie niewiem ieśli wßyßtkim należy.

Są támże w tym Xięstwie Domy drugie ktore tego Herbu Kościeße rzeczonego vżywáią/ wßákoż ia o nich prze dáleкość y ßerokość Xięstwá tego wiedzieć nie mogę/ tylko Narwitowie z Powiátu Grodzińskiego/z ktorych ieden N. był przy Janie Zborowskiem Káßtellanie Gnieznieńskim.&c. Maż we wßelákich posługách Páná swego godny/ ktory y w potrzebách Rycerskich/y w inych potocznych był v tego Káßtellaná niepoßledniem.

Herbu Dąbrowá w Litewskim księstwie vżywa Dom Możny Kißkow/ktorzy idą z narodu Polskiego/tylko zá dzielnością Przodká przyßli do wielkiey máietności w onym krá.u/byli to właśni Zgierscy/z ktorych ieden polał z wielko máietnością corke Piotrá Białłego Hetmáná Xięstwá onego. Obaczywßy własność Herbu/ czytáć będzieß o Przodkách y o Potomstwie ktore ia znáć mogę tákże y o nim wiedzieć.

☞ Wspomina Miechowitá Hetmánem zá Alexándrá Kißke Stánisłáwá/ktory idąc przeciwko Pogánom w drodze záchorzał/mieysce swe zlecił Michálowi Glińskiemu/ktory fortunnie Pogány poráził/ktorych było pietnáście tysięcy/ wßyscy zbici/ tylko dwá Kniákowie ná błotá vßli/á potym w nocy vciekli/ Dwánaście Tysięcy z tey tám bitwy samych koni przygnáli nászy/ Trupi zbici ná kilká mil ieden podle drugiego leżeli.

¶ O tymże czyni wzmiánke tenże Historyk zá Zygmuntá Krolá thymi słowy. Missus est item à Rege Kiszka cum Lithuanicis ac Polonicis copijs versus Wosniam Moschorum arcem, hîc celeriter quæ circa eam arcem essent, ferro flammaq; absumpsit. O tym gdy znać dano Wielkiemu Kniáźiowi/wielkie woysko przeciwko Kißce wyprawił. Krol thákże Zygmunt niemießkáiąc/obawáiąc sie tákiey kleski ná ludzie swe/skoro mu Kißká oznaymił że lud wielki Moskiewski do niego ciągnie/ wyprawił Mikoláiá Fierleiá Hetmáná Polskiego z wietßym ludem do niego. Czego Moskwá od ßpiegow sie dowiedziawßy/ ná zad vskopiłá. O tym będzieß miał w Historyey ßerzey. To było w roku 1508.

Tegoż ábo Synà iego ciáło leży w Wilnie ná Zamku w Kościele/ był Woiewoda Witepskiem y Stároste Brácławskiem/vmárł roku 1551. Dniá pierwßego Listopadá.

¶ Mego wieku byli ci ludzie w tym Domu Możni/ Naprzod/ Mikolay był Woiewoda Podlaskim/ Stároste Bielskim/ Drohiczyńskiem. &c.

Jan Kißká Stároste Zmudzkiem Generałem/ ktory miał zá sobą Xiężne z Ostrogá/z ktorą potomstwo zostáwił.

Kleynotu Lisá/ Dom zdawná mo-
żny Sápihow w Litwie vżywa/ ktory był wżiał Sunigál Káßtellan Trocki/ná ſie y ná wßyſtek Dom ſwoy/ o ktorego potomſtwie przypátrzywßy ſie własności Herbu czytáć będźieß.

☞ Jan Sápihá był Potomek tego Sunigálá Woiewo-
da Witepskiem y Stároſta Bráclawskiem/ ktory naprzod był Piſarzem Komornym Krolá Zygmuntá Roku 1508. Miecho: folio 67.

Potym Bogdaná wſpominája Scripta niektore Dźierżawcą Mińskiem.

Páwel wieku mego Sápihá był Woiewoda Nowogrodz-
kiem/dobrem Senatorem y pożytecżnym R. P. Kśięſtwá Wielkiego Litewskiego. Ten zoſtáwił to Potomſtwo/ Naprzod Mikoláiá/ ktory był Woiewoda Mińskiem/ then był ſłan w poſelſtwie od Krolá Stephánā do Iwánā Wielkiego Kniáźiá Moskiewskiego/ktore odprawił cum dignitate Oyczyzny y Páná ſwego.

¶ Brát tego Woiewody Bogdan był Káßtellanem Brzeſkiem.

¶ Andrzey Syn Trzeći tego Woiewody/ Vir omni ſeculo memoria dignus, ktory tylko ludźi máiąc Trzy tyſiące pod ſwo ſprawo/ poráził Moſkwy Dwádźieśćiá y dwá tyſiącá/ o czymći potym Hiſtorya ßeroko powie/ czego y ia tu krotce przypomnieć niezániecham/ták iáko mam pewna ſprá-
we od ludźi Rycerſkich tych ktorzy z nim w tey potrzebie byli/roku 1578. Miesiącá Páźdźierniká/Dniá 21. w dźień Jedennaśćie Tyſiąc Dźiewic/ máiąc ſprawe ten Rotmiſtrz ábo Poruczńik Hetmáński w Inflańćiech o ludźiech Moskiewskich/gdy leżał z Rotą ſwą w Nowym młynie Zameczku od Rygi dwie mili/ będąc ná mieyſcu Hetmáńſkiem nád ludem ſłużebnym w Inflańćiech/ ktorego ná ten czás nie było tylko tyſiąc koni. Tám mu dał znáć Suchodolski Stároſtá Kieski/ że Moskwy przyćiągnęło pod Kieś wielkie woysko/ ktorego było dwadźieśćiá y dwá tyſiącá. On záraz iechał do Roty ſwey do Stropu Zameczku/ trzy mile od Kiesi/ bo w onym Nowym młynie tylko ná iego ſamego oſobe leża było dano/w Stropie Rotá iego/y Żábki Rotmiſtrzá drugiego Litewskiego leżały. Skoro tám przyiechał/ pretko zá tym przyßło tyſiąc koni Tátárow Moskiewskich dla ie-
zykā. Przyßli ná ludźie przeſpieczne/ wßákoż iuż zá ona wieśćia gothowáli ſie ku nieprzyiaćielowi/ácz nie wßyſcy pogotowiu byli/iednák ći co konie po-
ſiodłáne mieli/wypádło ich tylko ßeſnaśćie koni/záraz Tátáry wſpárli y kil-
ku vbili. Tátárowie niedoſtawßy iezykā dobrego/tylu podáli/tylko woźnicz-
ke Towárzyſkiego pochwyćili/ktory im ſprawy dáć nieumiał/ powiedźiał/ że ludźi wiele/bo ſie chłopu trzy ſtá wielki lud zdał. Owa zá onym odgro-
mem wźieli ſerce ná nieprzyiaćielá. Nieprzyiaćiel ſie trwożył/záraz do Sá-
pihe vćiekło dobrowolnie dwánaśćie Tátárow/ktorzy mu o wßyſtkiem dáli ſprawe doſtáteczną. Z onegoż mieyſcá pretko Sápihá rozeſłał liſty do Ro-
tmiſtrzow wßytkich/iáko do Máćieiá Debieńſkiego z domu Ráwá/do Rá-
hoży/ do Kietlicá/ y do inßych/ áby ſie co precey do niego ściągáli/ bo owi co w obleżeniu byli ná Zamku/pilnie proſili o rátunk/dawáiąc znáć że dłu-
go wytrzymáć nie mogą gwałtownemu nieprzyiaćielowi. Ziecháli ſie Rot-
miſtrze do Hetmáná onego/rádząc co máią czynić/ á ſkądby pomocy doſtáć áby obleżeńce rátowáli. A ták ſie námowiwßy/poſłáli do Jurgibáiá Sz-
wedá/ktory miał pod ſwą mocą ludźi dwá tyſiącá/proßąc go pilnie áby im dał rátunek/tego áż we dwudźieſtu mil dogoniono. Ktory ſie záraz ná pi-
ſanie Sápihe Woiewodźicá wrocił z onymi ludźmi. Ziecháli ſie pod Zam-

kiem Mińánem.

kiem Mijáiem. Obaczywßy Szwed ludźie Polskie/rzekł: Jest tu o pietnaśćie set człowieká woyská wáßego: ktorego ná ten czás nie było tylko ośm set/bo był ießcze Dębieński nie przyćiągnął/ wßákoż mu tego pozwolił Woiewodźic iż ták było/á ießcze mu sercá dodáiąc/ rzekł/ że mi ießcze iutro ludźi przybędźie/ spodźiewam sie Rotmistrzá Krolá Jeº Mśći z ßeśćio set koni ábo wiecey. Był záraz vćießon Szwed/ rzekł/ że ich dali Bog będźiem bić. Dáli zátym sobie zrok gdźie sie ziechác mieli. Oblężeńcy máiąc gwałt od Moskwy proßą o rátunek y dla Bogá/ czás náznáczyli/ ieśliby im rátunku nie dáli że sie poddáć mieli/bo nie było ná Zamku iedno dwie śćie człowieká. Moskwá ták mocne ßańce poczynilá/ że málo snadź nie mocnieyße były niż on Zamek. Posłał Woiewodźic trzech ßpiegow z listy do Suchodolskiego/ pewny mu rátunek obiecuiąc/á znáć dawáiąc że iuż iest pogotowiu/ ludźi z potrzebę ná tego nieprzyiáćielá máiąc/ktorychem (ták powiedáiąc) oczekiwał. A ták we mnie nie wątpcie/ iutro wam przybędę ná rátunek/ obiecuiąc sie im poczćiwym słowem/á iuż cáły tydźień Moskwá leżálá pod Kiesią/ bárzo oblężeńce teßno było. A ták gdy sie náßy rußyli z Tropu/ vderzyłá wielka niepogodá prosto im w oczy/co sobie poczytáli zá niedobry znák. Obrocili sie ku Szwedom do Mojanu trzy mile od Tropu/ á do Kieśi nie mieli iedno trzy mile/wßákoż musieli dla Szwedow nálożyć/ skąd ták że trzy mile do Kieśi było. Tám gdy wprzod Szwedowie przyßli/Polakow nie zástáli/ strwożyli sobą bárzo. W tym w godźinie wßyscy sie ziechali/ ćiągnęli ku Kieśi w spráwie cáła noc/ idąc tráfili ná Zagony Moskiewskie/ ktore fortunnie gromili/ owa serce bráli ná nieprzyiáćielá. Bárzo ráno przyßli ku Kieśi/ßukáli brodu przez Rzekę Gáwią/ ktorego wodz ten vchybił co ich prowádźił/tráfili tám záraz gdźie woysko moskiewskie leżálo/ postrzegßy ich Moskwá/wyprawili do nich ludźi przednich wiecey niż tysiąc koni ochędożnie/ chcąc im przeprawy bronić strzeláli z łukow. Bacząc Woiewodźic że konie pśuie Moskwá/kazał cztery działká zásádźić/ z ktorych zrázu moskwę odstrzelał. Zátym sie ludźie Polscy w plaw przeprawili/ wźiawßy káżdy zá sie ná koń Knechtá. Naprzod Rotá Awrelá Pietyorcá Tátárzyná/ potym Zbyßewskiego/Zábczyná/Rohozina/potym Szwedowie zá nimi/Rotá Hetmáńska ábo Woiewodźicowá ktory ná ten czás Hetmánił/ Dębieńskiego y Kietlicowá/ślachty Inflántskiey trochá/ kthorzy sami dobrowolnie przyiechali byli ná pomoc náßym. Gdy sie one przednie Roty przeprawiły/obrociłá sie Moskwá do nich/wßákoż ich strzaskiem odstrzeláli/musieli im polá nád ona rzeką vstąpić/bo przeprawiwßy sie/y działká przećiągnąwßy/pietko ie Puśkarze nárychtowáli/ ßli wsprawie zá ona Moskwę ná Gorę/ ktora byłá przećiwko nim wybiegłá z obozu. Było tám mieysce błotne/niegodne do potkánia. Moskwá miáłá pięć Hufcow sprawionych pogotowiu/ ktorzy obaczywßy máłe náßych woysko/rzekli/Nieśćwápiąymy sie/puhámi to do Preświetnego Cárá zaymiemy/ y Zamek weźmiemy/ dwie posłudze znáczne w ręku mamy/y ták vczynili/stáli chwile w spráwie nie rußáiąc sie/ále sie dźiwuiąc śmiáłośći náßych. Obrocili sie iedni do ßturmu drudzy do nich/á náßy ták sie byli vßykowáli/Polacy po práwey á Szwedowie po lewey stronie/Knechći wkoło po obu stronách/ w wálnym Huffie ná czele byłá Rotá Hetmáńska y Dębieńskiego. Zśiedli Szwedowie z koni/kleknowßy poruczyli sie Pánu Bogu. Polacy ktorym Moskwá z tyłu záchodźiłá/ zśiádáć z koni nie śmieli/ áby sie potym niepomießáli gdyby ná nie przypadł nieprzyiáćiel/ták sie ná koniech śiedząc Pánu Bogu modlili. Sápihá Woiewodźic ná ten czás Hetman/ iuż rzecz do nich czynił sercá im dodawáiąc/ dawßy znák potkánia ochotnie skoczyli do nieprzyiáćielá/prętkośćią á śmiáłośćią nie długo Moskwę wspárli. Wpádłá w oboz Moskwá/oni zá nimi bijąc/śiekąc/kłoli/ bo sie Moskwá zápomniawßy/ krylá sie nie myśląc o obronie. Dostawßy Obozu Moskiewskiego/iuż mieli ná poły wygráno/wßá-

koż ießcże było w ßańcach wiele ludźi/y oni znowu co byli poućiekáli vkázowáli śie z láśow/chcąc znowu bitwe dáć náßym/rozumieiąc że śie rozbiegli ábo ná łupie zábáwili/ále śie mieli czym dźielić po woli/nie bárzo śie ná łup skwápiáli. Kazał Hetman ludźie ná odwrot strębić/ziechawßy śie rádźili co czynić mieli/widząc że ießcże w ßańcách było ludu żywego przez cztery tyśiące/ktorzy iuż ták byli vmyślili gárdłá tám dáć w onych ßańcách/ bo záiedno sobie liczyli/ták tám pomrzeć iáko y w Moskwi. Wyprawił do nich Hetman cztery stá ludźi pießo/do ktorych knechtow przyczynił/á sam ták stał z drugimi ludźmi wsprawie/przećiwko ktorym też oni z ßańcow wyśláli dwánaśćie set ták iedno z ßáblámi/bo prochow do rußnic nie mieli/w Obożie im był zá nieopátrznym strzelániem pogorzał/wielko ßkodę w moskwi/bá y w náßych vczynił/y samego Hetmáná gdy Oboz obieżdżał dym był ßkárádźie obieżał/ wßákoż nießkodliwie/á to było wßystko dniá tego kiedy bitwe stoczyli. Onę tedy dwánaśćie set oni ludźie ták iáko bydło pokloli/że trup ná trupie leżał/ ostátek w onym ßańcu śie ich záwárło. Názáiutrz bárzo ráno ießcże Hetman leżał/przyßedł do niego ieden Moskwićin od wßystkich łáski proßąc áby ie przy zdrowiu záchował/á oni śie chcą poddáć/tylko miłośierdźia proßą. Rostkazał záraz iedney Rośie po wieźnie/á potym y drudzy zá nim bieżeli/ zábráli Moskwę y Dźiálá/ ktorych było ßtuk 23. miedzy ktorymi Woźk Dźiáło co w nim kulá ná piędź była ßeroka. Było w tym Woyßcże Hetmánow ośm/z ktorych trzech zábili náßy/dwoch poimáli/trzey ich vćiekło. Ták oto y wiele inßych postług znáczných czynił ten Maż sławy y pámięći godny/o czym potym w Hiśtoryey mieć będźieß ßerzey.

Miał zá sobą Debieńską Stárośty Chećińskiego Corkę/á Wnućzkę rodzoną Káßtellaná Krákowskiego/z ktorą Potomstwo zostáwił/ná ten czás były Corki trzy/Annā/Alexándrá/y Márynā/czwarta vmárłá/ wßákoż wßystko były dźiatki młode/ stárßa lat ßeść miálá ná ten czás.

Tenże Kościoł w Wiśniczu przede dworem zbudował/wiele kráin y obyczáiow ludzkich był świádom. ić.

¶ Był drugi Sápiehá Piśarzem wielkiego Xięstwá Litewskiego.

Drugi brát iego Poborcą Orßáńskiem.

Jan Sápiehá był Woiewodą Podláśkiem/ Senatorem dobrze záśłużonym K. P. ktorego Syn był Mikołay Mężem vczonym.

Kościczowie z Podláśa Dom stárodawny y znáczńie záśłużony w Woiewodztwie Brzeskiem.

Zdan Michałowicz tegoż Herbu vżywał z Smoleńskiego Woiewodz.

Michał Konstántynowic z Mińskiego Woiewodztwá.

¶ Inßych Domow wiele w Xięstwie onym możnych/ o ktorych ia wiedźieć niemogłem.

Herbu Bogorya/ ktory był wziął Wysigen ná śie y ná dom swoy/ vżywáią w tym wieku Wołowiczowie/Dom stárodawny y możny zdawná/Mężowie wielcy y záśłużeni K. P. bywáli. Wieku mego był Ostáphiy Wołowicz Káßtellanem Wileńskiem/Kánclerzem Wielkiego Xięstwá Litewskiego.

Michał Wołowicz Stárośtá Słomińśki/Maż wieku swego bywał znáczny w spráwách Rycerskich.

¶ Tego Wileńskiego Kaßtellaná tylko iedyna Corká zostáłá/ ktorą był zá Bonárem Stároście Rábßtyńśkim w Polßcze. O zasługách Domu tego czytay Kronikę Máthyaßá Streykowity.

Máćiejowiczowie w Ośmiáńśkim Powiećie tegoż Herbu vżywáią.

Herbu Rawicz/ktory byl przyjal na

sie y ná Dom swoy Mimigál Káßtellan Wileński/ vżywáia w tym wieku Kniáż owie Solomiereczcy Dom znácżnie záßłużony y Mężowie wielcy. Byli wieku mego ći/Bohdan Stároſta Rohácżewſkim/Jwan Stároſta Mścißławſkiem.

☞ Hornoſtáiowie Dom zá mego wieku byl znácżny/ktorych Przodek Jwan Hornoſtay wyßedł byl z Kijowſkiey włoſći/ będąc Mężem znácżnym ná Dworze Krolá Zygmuntá/zá dobrymi zaſługámi byl w wielkiey láſce páńſkiey/byl Podſkárbiem W. X. L. á potym Woiewodą Nowogrodzkim/pojął Wdowę z máietnoſćią wielką/ktora byłá zá Korewa/vmárła potym zápiſawßy mu wßyſtke máietność/ktora zoſtáwiłá potomká. Potym drugą pojął Solomierecką/z ktorą miał dwoch ſynow/Jwaná y Awrelá. Jwan vmárł ſterilis, á Awrelo byl Woiewodą Bereßczáyſkim/miał zá ſobą Laſką Woiewody Sierádzkiego Corkę/z ktorą zoſtáwił Synà Hieronymá. Tenże wyżßey pomieniony Jwan Hornoſtay Woiewodá Nowogrodzki miał Synà z trzećią żoną Oſtáphiá y Wlaſnego/mężę znácżne y godnie záſłużone Rzeczypoſpolitey.

Herbu Łabęćiá/ktory byl nádan w

Vnia Goliguntowi ze wßyſtką iego Fámilią/á przyjęt byl od Szpotá z Woley/ktorych ieſt w tym wieku Dom rozrodzony y znácżny/ſą właſni Duninowie/ktorych ſię pod Herbem miedzy Przodki omyłką niedołożylo. W tym wieku vżywáią wAśieſtwie Litewſkim Tálwoßowie Herbu tego Dom zdawną záſłużony R. P. Jáko Streykowius w Kronice ſwey ßeroko o nich piſał. Byl wieku mego Mikołay Tálwoß Káßtellanem Zmudzkiem/ktory Szwedy mężnie porażił w roku 1567. O czymeś iuż wyżßey czytał. Bywał ná wielkich poſługach R. P. Aśieſtwá Litewſkiego/Senator záſłużony/zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

Wołodkiewicowie/ktorych Przodki Kormułtámi zwano/tegoż Herbu w tym wieku vżywáią.

Był Kormuit ktory miał zá ſobą ſiostrę Witułtowę Káczę/Mężem wielkiem wieku onego/z ktorą zoſtáwił ſynà iednego Niemieykße. Od tego zoſtáli dwá ſynowie/Włodko y Alexánder. Włodko miał te ſyny/Wołodká/od ktorego ſię iuż potomſtwo Wołodkámi zowie. Miał Synow trzech/Jerzego Włodká/ktory miał ſynow dwu/Máthyaßá y Mikołáiá. Stánißław ßczędł ſterilis. Mikołay Syn Stánißławow miał Synow dwu/z ktorych Málcher ożenił ſię w ziemi Krákowſkiey.

Jundżiłowie Dom ſtárodawny w Litwie/ byl ieden Podkomorzem Wołkowiſkiem Mężem znácżnym.

Jerzy byl Stároſta Sklowſkim y Rotmiſtrzem ſławnym y fortunnym.

Andrzey Jundżił Ciwonem Plotelſkiem.

Dom Siemiotow támże w Litwie ſtárodawny. Stánißław Siemiot byl Kuchmiſtrzem R. W. y Ciwonem Poiurſkiem.

Wáclaw Siemiot byl dźierżawcą Roſińſkiem/Skierſtowſkiem y Moudzkiem. Woyćiech Siemiot Woyſkiem Zmudzkiem/Ciwonem Berżáńſkiem/mężowie wielcy y záſłużeni Aśieſtwá wielkiego R. P.

Málcher Zawißá Dworzáninem byl Krolá Zygmuntá Auguſtá.

Dowgierdowie Dom ſtárodawny támże w Litwie/ byl ieden wieku mego Piſarzem Trockiem.

Máryßewicowie/

Mátyßewicowie/Jerzy/Bálcer/Erásmus/Chorażycowie Zmudzcy tegoż Herbu vżywáią.

Stánisław Kożicá Maż ſławny miedzy Litwą tegoż Herbu vżywał/ći wßyſcy idą od iednego przodká.

Siemaßkowie Dom ſtárodawny y znáczny ná Wołyniu/ Mężowie wielcy/tegoż Herbu vżywáią. Byli Bráćia Trzey rodzeni Synowie Bogußowi. ¶ Bogdan ſtárßy zoſtáwił Synà Alexándrá Podkomorzego Luckiego/y Corkę Wáhánowſką w Woiewodz: Brzeſkiem.

¶ Piotr miał z Bohowitynowną Synow trzech/Jároßá/Waſilá/ y Piotrá. Dźiewki trzy/ Náſtázya byłá zá Waſilem Páwłowicem/Annà zá Fedorem Zahorowſkiem/y Alexándrá.

¶ Waſili Siemáßko/ktory tylko iedne Corkę zoſtáwił Bohdanę/byłá zá Czetwertyńſkiem Jánußem/potym zá Wánikiem Láhodowſkiem Zácháryaßem/áż zá trzećiem Kámieńieckiem Stániſłáwem ná Załoßczách.

Kleynotu Korczak/ktory był wźiał ná ſie y ná Dom ſwoy Czupá w Vnia/ vżywáią w tym wieku Woynowie/Dom w Kśięſtwie znáczny/ktorzy przed tym mieli w Smoleńſkiey włoſći dźierżáwy ſwe. Ale kiedy zá Krola Kázimierzá Smoleńſk Moſtwá wźiełá/oni miłuiąc Páná ſwego/opuśćili Oyczyſte dobrá/ przyßedßy do Krolá/nárownym opátrzeniu od niego przeſtáli. Te tedy Woyny zwano Hrycynámi ná on czás. Mátwiey Hrycyná miał dwu Synow/ ktorzy Roty znáczne wodźili/y w potrzebách z nimi fortunnie ſię im zdarzało.

Naprzod Kierdey/ktory przy Rádźiwile Hetmánie W. X. ná Bolince/ ná Wyſwiáćiu/ná Jeźieryßczu/ná Borſagole/wiele z nieprzyiaćioły czynił.

¶ Woyná Brát Kierdeiow Podkomorzy Pińſki/Staroſtá Oſki/przy tymże Jerzem Rádźiwile Hetmánie Rśiſtwá onego bywał tákże Mężem znáczným y Rotmiſtrzem fortunnym/zoſtáwił te ſyny: Wáwrzyńcá Woyne/ktory był Podſkárbiem W. X. Litewſkiego/miał zá żoná Kłodźińſką/ z ktorą zoſtáwił Potomſtwo. Brát iego drugi był Staroſtá Połońßowſkiem/Drugi był Rotmiſtrzem ſławnym/Trzeći Proboßczem Trockiem.

Tegoż Kleynotu vżywa tákim ſpoſobem ſtárodawny y zaſłużony dom Kmitow Czárnobilſkich/ ktorzy wyßli z Podolſkiey źiemie tym ſpoſobem/ gdy często nieprzyiaćiel pſował kráiny one.

Hreor Woronowicz maiąc ſyná iednego/ktory był Mężem dźielnym/obroćił ſie do Litwy ná ſłużbę Krolá Władyſłáwá Jágiełłá/tám ſie potym znáczney opátrzenia doſtawßy ożenił. Miał Synà Alexándrá/ktory był v Swidrygielá Hetmánem. Tenże ná Podolu mießkáiąc zbudował y oſadźił Winnice/y támże był ſtároſtą/miał Synow ſiedm.

Mátwiey Kmitá/ktory po Oycu był ſtároſtą támże Winnickim/y Woiewodztwo mu było Kiiewſkie od Krolá Kázimierzá náz-

czono/w tym Kázimierz vmárł. ¶ Ten Mátwiey Kmitá/kiedy Mingierey Carz Przekopſki/ktory był pierwey Kijow ſpuſtoßył/znowu ſie ná też tám kráie moca ruſzył/obrocił ſie ku Cyrkáſom. Kmitá z ludem co mogł mieć vbieżał Zamek Cyrkáſki/tám nieprzyiacielá mężnie odgromił. Zá te poſługę dał mu Krol Alexánder Stárоſtwo Czerniechowſkie y Lubieckie.

W ten czás kiedy Moſkiewſki w przymierzu wpadł w ziemie Siewierſka/á pobrał Zamki/Nowogrod/Stárodub/Rezán/Braniſk/Putywl/y inße/ná ten czás tego Mátwieiá Kmite poimał moca go ná Lubiecku dobywßy/Czerniechow tákże Zamek dzierżáwy iego moca wźiął/támże v tego tyránná/cześćia z żalu/cześćia z bolu/w okowách w Turmie vmárł.

¶ Chryßtoph Syn tegoż Mátwieiá był Stároſta Owruckiem.

¶ Siemion Kmitá Syn Mátwieiow/ktory był Hetmánem nád ludźmi w Kijewie y ná Cerkáſiech/znácżne poſługi czynił/á często gromiąc Tátáry iáko drugi Hánnibál Karthágiński.

☞ Phylon Kmitá Czárnobilſki/ Woiewodá Smoleńſki/ Stároſtá Orßáńſki/ Máż ſławy y pámieći wieczney godny/ ktory ſie Czárnobilſkiem zowie od Zamku Czárnobilá/ktory wźiął zámiáno od Krolá Auguſtá zá Oyczyſte dobrá ná Podolu. Ten Woiewodá iáko ſłużył Krolom Pánom ſwoim/toć nápotym Hiſtorya powie/ czego y thu krotko wzmiánkę mieć będźieß. ¶ Skoro ſie záczeła nieprzyiaźń z Moſkiewſkiem á Krolem Polſkiem Auguſtem/gdy był Stároſta ná Oſtrzu/miłuiąc ſławę dobrą y Oyczyzne ſwą/chował przy ſobie ludu Rycerſkiego niemáło/ná ktore żołdu nie biorác/wielkie á znácżne poſługi czynił R. P. Naprzod roku 1552. W dzień Wielkonocny/gdy Moſkiewſki naieżdżał y náſyłał Zamki pográniczne/on tylko z onymi ludźmi ktorych nie miał wiecey trzech ſet/ tráfił ná Moſkwę ktorey było dwá tyſiącá/ći ßli do Oſtrza Zamku iego. O tych on máiąc pewną wieść záraz ſkoro z Czerniechowá wyßli/ opátrzywßy Zamek ſwoy dobrze/wyiechał do nich/dał im bitwę fortunnie/zbił/zimał/ máło ich co vßło z oney grumády/ wieźniow znácżnych niemáło Krolowi przyſłał/ tám tylko dwoch ſług ſwych vtráćił Sláchćicow Mężow dobrych / Hreorá Wáſilewicá z Polockiey włoſći/y Fiedorá Woſná. Mßcżąc ſie nád Moſkwą oney krzywdy y zábićia ſług ſwoich/obeſłał Kozaki gdźiewiedźiał lud pográniczny. W tymże tegodniu wyiechał pod Czerniechow/przeiął woyſká nieprzyiacielſkiego począt niemáły/ktorzy chćieli iść pod Kijow/ mieyſce ſobie vpátrzywßy dał im bitwę/y tám mu ták Pan Bog dopomogł że wßyſtki pogromił/iednego nieupuśćił. Nie wrácáiąc ſie ná zad do domu/ßedł proſto pod Czerniechow/máiąc z ſobą 14 ſet człowieká/ktore iuż był dobrze záprawił w nieprzyiacielá/tám miáſtá Czerniechowá dobył/ſpalił/ſkáził/do gruntu wybrawßy/gdźie wźiawßy wielką korzyść iechał ná Lubieck Zamek Krolewſki. Tám ſie potkał z dworem Konſtántego Woiewody Kijewſkiego/ktory mu był poſłał dwieśćie Kozakow ná pomoc. Ráduiąc ſie dobremu towárzyſtwu/á chcąc ich też zaprawić/przebrawßy lud ſwoy nápracowány/ßedł znowu pod Czerniechowſki Zamek/tráfił ná lud niemáły/ktorzy ßli zá ona pierwßą trwogą Zamkowi ná odsiecz/ nád thym ludem był ſtárßym Mieśćieſki Kniáś. Zdáło ſie Moſkwie że im mieli zdołáć/widząc ich dáleko mnieyßy począt niźli ſámi mieli/ dáli im bitwę. Vczynili wielki okrzyk/iednák ich tym nie porażili/prętko ie wſpárli y wzraſt im odieli/ porąziwßy ich ná głowę/bárzo ich máło ná zamek vćiekło/ było moſkwy 2000. Náßych nie było tylko 640. Vćiekł Kniáź Mieśćieſki ránny/á Kmitá z korzyśćia do Zamku ſwego Oſtrza y z dobrą ſławą. Tám máło co odpocżawßy koniem/poſłał Kozaki w ziemie nieprzyiacielſką/ktorym ßczęśćie tákże niepodley ſłużyło/poczynili wielkie ßkody w ziemi Siewierſkiey.

A gdy poſłał Woiewodzie Kijewſkiemu Konſtántemu Kśiążęćiu ná Oſtrogu wieźniow niemáło z onymi Kozaki/ będąc tego wdzięczen/przyſłał

mu potym

mu potym ná pomoc ßeść set Tátar Biellogrodzkich / proßąc áby z nimi ßedł w ziemie nieprzyiaćielską / á oddawał ßkody ktore nieprzyiaćiel czynił w ziemi Krolewskiey. Byli nád tymi Tátáry stárßy/Jezechozá/drugi Abákáyczyk. ¶ Nie zábáwiáiąc onych ludźi długo/ßedł z nimi pod Zamek nieprzyiaćielski Státodub/máiąc zsobą ku onym Tátárom zbieráney druzyny cztery stá nie spełná. Był z nim w they potrzebie Kaliński Stárostá Omielski. Skoro sie vkázáli pod miásto/dálá im Moskwá bitwe/poznał ßcześćie łáskáwe od páná Bogá/poráził Moskwy pieć set/nád ktorymi był stárßym Woiewodą onego miástá/dostał znáczných więźniow niemálo/ y Rozłowá. ¶ Położył sie Koßem pod miástem / á postał kilká set Tátar/ ktorzy wśi w oney włości wyplundrowáli/wźiąwßy wielka zdobycz ciągnęli ná zad. Moskwá z zamku Poczopowá/y z inych/ zgromádźiwßy sie ßli zá nimi w pogonie/nád ktorymi był stárßym Ciemkiń/Wasil Iwánowicz/ á Wasil Wołk/ći mieli zsobą trzy tysiące iezdnych/cztery stá pießych. Dogonili ich w ßeśći mil od Státodubá ná Rzece Snowie. Obroćił Filon do nich ludźie swe spráwiwßy ie rzadnie/dáli im bitwe zá pomocą Bożą/rozgromili Moskwe/porázili ich ná głowe/Kniáźiá Wołká zábili / Ciemkiniá żywego poimáli/więźniow dwie śćie / y ośmnaśćie Dworzan znáczných sámego Kniáźiá. Tego Ciemkiniá posłał był Filon Krolowi Augustowi/ktory przez rece Káspra Jerzykowicá Podkomorzego Mielnickiego był odwieźion ná odmiáne Dowoyny Woiewody Połockiego / drugie więźnie potym ná odmiáne dano: w tey tąkże bitwie nieutráćił Filon tylko iedne° tátárzyná.

Będąc pod Czerniechowem ten Filon Kmitá/wiele á mężnie z nieprzyiaćioły czynił/wßystkiemu Rycerstwu serćá dodawaiąc/iednák tám był postrzelon w rámie v práwey ręki/ták áż kulá ná wylot wypádłá.

¶ Roku 1564. Kiedy Mikołay Rádźiwił Woiewodá Wileński/Hetman W. X. L. Wespołek z Janem Chodkiewiczem Káßtellanem Wileńskiem/porázili Moskwy 25 tysięcy nád Rzeką Vłą ná polu Iwánowskiem/tylko cztheremá tysięcy ludźi Litewskich.

Tego Filoná Kmitę wespoł z Jerzem Ościkiem Woiewodą Mścisłáwskiem/z Kniáźiem Kápustą Káßtellanem Brácławskiem/y z Kálenieckiem Márßałkiem/poruczywßy mu y inßy lud Krolewski do spráwy/postáli przeciwko drugiemu woysku Moskiewskiego/ ktorego było ßeśćdźieśiąt tysięcy ktore szło ku Orßey/nád tymi byli Woiewodowie stárßy / Srzebrny/ Carewicz Kázáński/ Káypulá/ y położyli sie iuż byli ná Kropiwnie we dwoch milách od Orßey. ¶ Tám gdy Hetmáni oni dwá porázili Suyskiego/ dáli znáć Kmićie ośćześćiu swym z iego Towárzyßmi / záraz przy tych liśćiech postáli Regestr pobitych y poimánych. ¶ Filon bacząc iż nie miał mocy ná ono wielkie woysko ktore nie dáleko leżało/chcąc mu iáko serce skázić/ á w tym sie o nie pokusić práwie z garśćią ludźi/ vźył tego fortelu: Trzy ossoby ludźi Dąbrowińskich/ktorzy przynim byli dawno/ná imie Zdaná z iego towárzyßmi/dawßy im one listy y regestrá Hetmáńskie / roskazał áby do Dubrowná z nimi iecháli/á opowiedźieli te wdźięczną nowinę/ vkazawßy im ießcze pewne mieysce / gdźieby byli od strażey Moskiewskiey poimáni/co sie im stáło skoro wyiechali. Przypisał to do stárßego ktory był ná Dubrownie/ że prętko mieli dáć bitwe onemu woysku Moskiewskiego/ tylko oczekiwáią ludu z ktorym sie Pánowie Hetmáni obiecáli/ á iż było przy nich ludźi Dwádźieśćiá tysięcy.

Moskwá przeczytawßy Listy y Regestrá pobitych y poimánych/polękawßy sie/niepátrząiąc spráwy żadney/ iáko kto mogł napredzey nie widząc nikogo / vćiekáli. ¶ Filon máiąc pewną straż nád nimi á spráwę o wßystkiem / rußył sie zá nimi/ vczyniwßy okrzyk ná on wielki gmin/ wozy im wßystkie odiął. Máło ná tym máiąc / ßedł ießcze dáley zá onymi ludźmi/ wiele ich zbił/ y sto więźniow znáczných dostał/ niemáiąc y dwu tysięcy lu-

dźi do boiu. Przyiechał do onych Hetmánow z ludźmi wcále/ ktorych mu byli zwierzyli/ z wielką sławą y korzyśćią/ ktorzy mu odieżdżáiąc sami do Krolá/ on wszystek lud ktory mieli pod swą spráwą/ zlećili.

Zmowiwszy sie Filon Kmitá z Hetmánem ludu Polskiego z Leśniowolskiem z Domu Roch alias Kolumná/ chociaż iuż służbá ludźiem Litewskiem wchodźiłá/ vmyślili wtárgnąć w źiemie nieprzyiaćielską.

Leśniowolski to z nim postánowiwszy/ vszył go áby z częścią ludźi onych sam wtárgnął tám kędyby rozumiał/ z dobrą sławą y korzyśćią/ postał z nim Marćiná Dobrosołowskie° Rotmistrzá ze cztermá sty ludźi rycerskich/ on też miał ludźi ná swoy koszt 12 set/ z ktorymi ciągnął pod Poczopow zamek nieprzyiaćielski/ záraz Miásto wźiął/ skąd wielkie skárby wyniesli/ zburzył włość wszystkę y miásto spalił/ Kárawány Tureckie wybrał/ położył sie miedzy Stárodubem y Poczopowem/ cáły tydźień źiemię nieprzyiaćielską pustoszył/ bárzo z wielką zdobyczą ná zad sie do swych wrocił.

¶ W ten czás kiedy Jan Chodkiewicz Stárostá Zmudzki dobywał Vły/ Hreory Chodkiewicz Hetman X. L. wyprawił tego Filoná Kmitę/ á przy nim Láckiego/ Páluckiego/ Nasielowskiego/ y Iwaná Przestore/ pod Smoleńsk z dźiewiąćią set koni/ ktemu też obwieścił Stárosty Pánow tych/ iáko ná Sklowie Chodkiewicowego/ z Dabrowná Hlebowicowego/ zebrał wszystkich o cztery tysiące/ tám tákże w źiemi nieprzyiaćielskiey około Smoleńską szkody czynił/ áż y zá Smoleńskiem przez kilkánaśćie mil/ przed miástem ná hárcu ludźi niemało pobili/ y więźniow znácznych dostáli/ iáko Chismochwieią/ Nieleiową/ Boskálową/ y wiele inszych/ ktore przyiechawszy oddał Hetmánowi/ nieutráćił tám tylko iednego Slách cicá Olowienickiego/ ktory sie był w zagonie od swych odłączył. Gorskiego też Rotmistrzá było z koniá zbito/ wszákoż odrátowan. Tá tylko posługá iego byłá zá Krolewskie pieniądze/ inszę kosztem swym odpráwował záwsze znácżne.

☞ Potym zá Krolá Stephána/ ktory źiemie Inflantską z mocy nieprzyiaćielskiey wydárł/ wiele á znacżnie Krolowi Pánu swemu/ y wszystkiey R. p. służył. Miásto Stárzyce spalił wybrawszy/ ácż to inszym w oczy przypisowáli iedni/ álę iezyki tych co tám byli/ y ná to pátrzáli/ spráwie y mestwu tego Filoná Kmity Woiewody Scholeńskiego przypisuią.

Russą tákże okwite Miasto spalił postawszy Kozaki swoie.

Pod Smoleńskiem y támby był mogł dobrze á znácznie posłużyć/ álę skwápliwi ná łup Kozacy ábo ludźie iego w tym mu przeszkodźili/ o czym w Historyey szerzey mieć będźiesz.

☞ Dom Kmiążiow Boratyńskich stárodawny ktorzy tego Herbu vżywáią zdawną/ Mężowie wielcy w tym domu bywáli/ był Jánusz wieku mego Máż godny y zásłużony R. p. Kśięstwá onego/ tákże Brácia y Synowcy iego.

Turowie támże w Litwie Dom stárodawny/ był ieden podhetmániem v Orszey/ Máż spráwny y zásłużony.

Jásmánowie/ z ktorych Páwel założył Doline/ y támże vmárł powietrzem wobleżenu. Brát iego ábo Syn Dawid Jasman był Mężem spráwnym.

Sultánowie támże w Litwie/ Jlinicowie támże/ Mieleszkowie/ á ći wszyscy ido od Czupy Przodká wyższey pomienionego.

Horáimowie ná Wołyniu ludźie Rycerscy. Marćin Horáim/ ktory v wśi Retki z Tátáry sie mężnie bijąc postrzelon w lewy bok/ iednák ránnym będąc wiele Pogan ręką swą pobił/ y często z nimi tego tańcu vżywał będąc przy Jánuszu Kśiążęciu z Ostrogá.

Miszkowie ná Wołyniu Dom stárodawny/ Dimitr/ Bogdan/ Fedor/

gdan/ Fedor/wieku mego byli Mežowie sławni.

Mißká był Káßtellanem Owruckiem / Omelskiem Stároſta/ ktory z Bábieńſkiem przy Konſtántynie z Ostrogá Ksiożęciu Oycu Woiewody Kiiewskiego/ przednieyßymi ſprawcámi w woyßćże bywáli/ w one bitwy kiedy Tátáry wielkie w ziemi swey porażał.

Bohowitynowie z tymi Mißkámi zdawną iedną dźielnicę mieli/ tákże ludźie znáczni y mežowie wieley w tym domu bywáli.

Tego Kleynothu vżywáią

Láczcy Dom ſtárodawny y záſłużony w onych kráinách. Był Iwan Lácki Leśniczy Podláski/ktory z Bohdana Połubieńſko z Domu Jáſtrzębiec / y z Domu Sánguſzkow/zoſtáwił dwu ſynow/Theodorá y Hreorá/Meże ſławne/o ktorych niżey czytáć będźieß. Ten Iwan Lácki w ſpráwách Rycerſkich był Mežem bieglym/z Filonem Kmitą Stároſtą Orßáńſkiem/ ná ten czás gdy krol Auguſt był pod Rádoßkowicámi / mežnie Moſkwę gromił y ziemię puſtoßyli wzdluż 24 mil / wßerz ná cztery mile. Był to Syn Iwáná Láckiego/ ktory był z Moſkwy wyiechał społecżnie z Bielskiem ná ſłowo Krolewſkie. Syn iego Theodor/ktory multorum hominum mores widźiał/ Mąż miedzy wiela narodow przez wielką dźielność znátomy/ w ciągnieniu łuká ſtrudną áby mogł ſobie podobnego náleść / Szermierz ſławny / cżerſtwośći wielkiey / zapáśnik fortelny y doſuży / z Siemionem Ksiożęciem ſluckiem do Włoch iádąc/w roku 1580. Był przednieyßym ná Dworze / Mąż ſławy y pámięći godny to był w Litwie wieku mego.

Kleynotu Jáſtrzębca / ktory byli

przyieli ná dom swoy w Vnia Nagorowie y Niemierowie/ vżywáią go w tym wieku wiele Domow znáczných/ iáko Kniáźiowie Połubieńſcy Dom znáczńie záſłużony R. P. w Kśięſtwie Litewſkiem. Był Alexánder Połubieńſki Stároſta Wołmierſkiem y Trykáckiem / od początku woyny w Inflanćiech / z Moſkwą y z Szwedy wiele á mežnie y porządnym przywodem ludźi ktore miał pod swą moc y rękę swą cżynił / w roku 1577. Gdy woyſká Moſkiewſkiego 30000 tyśięcy przyßło pod Wołmierz/z trochą ludźi swych do nich wyieżdżał. Potym gdy ten lud wielki odćiągnął/ Mießczánie Wołmierſcy zdrádą ludźi Arcyk Mágnuſowych náp uśćili/ſłużebnych iego tákże y Modláwſkiego/ktorych thám był ná rátunk poſłał/ pobili y ſamego. Wołmierz zamek zápaliwßy/ do wieżienia wźieli do Kieśi do Magnuſa/potym do Moſkiewſkiego poſłáli.

Iwan Połubieńſki Brát iego/Stároſtá Trykácki/ w wielu potrzebách z Moſkwą bywał/ z Szwedámi w bitwie pod Newlem przy Káßtellanie Mińſkiem wiele á mežnie ſobie poczynał.

Niemierowicowie y Scytowie Domy Stárodawne tego Herbu vżywáią/y te wolność w nim co y Myßkowſcy ad creandos nouos milites máią / o cżym wyżßey Przywiley doſtátecżnie opowieda. Te Domy w Nowogrodzkim Woiewodztwie.

Wnuczkowie w Mińſkim Powiećie Dom ſtárodawny/był ieden Káßtellanem Ciechanowſkiem/ ktorego Corką zá Sołohubem Mikołáiem Rotmiſtrzem y Mežem ſławnym była.

Tegoż herbu był Joná Protáſewic Mitropolitem wßytkiey Rusi/ mąż w Hrámoćie tey tám biegły. ¶ Zdanowie w Pińſkim Powiećie.

Kleynotu Prawdźicż tam w onym

kráiu vżywáia Domy znáczne/iáko Sołohubowie ludźie Rycerscy y znáczńie záſłużeni. Był Mikołay Sołohub Rotmiſtrz fortunny y Maż ſławny/ktory pod Vło iáko wiele á mężnie z nieprzyiáćielem czynił/toć nápotym Hiſtorya ßerzey powie. Ten naprzod woyſku przez rzeke brod vkazał/ták iákoś o tym czytał przy Romanie Sánguſßku/z ktorym w tey potrzebie był. Tákże w drugiey Roku 1567. Nie mnieyße meſtwo pokázował/ktoro toż Kśiąże Roman z Srebrnem y Szczerbátem miał/á fortunnie rozgromił. Wiele inßych poſtug iego pámięći godnych pothym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Herbu Poray abo Rożey/ktory był

wźiął w Vnia Mikołay Belimin. Tego vżywáia Giedrućiowie Dom dawny y znáczny w Litewſkim Kśieſtwie/ iáko byli wieku mego ći Mężowie ſławni Oſtáphiey y Dáchno.

Reßowſcy támże w tym Kśieſtwie máietność nábyto máio / wyßli z Prus/Andrzey y Jan Mężowie dobrzy.

Kleynotu Pułkoża:ktory był wźiął

Wołczek Kukwá ná ſie y ná Dom ſwoy/ vżywa go w thym wieku Domow wiele/ Jáko Piotr Grodowſki w Kowieńſkiem powiecie/ był Stároſtá ná Dyámenćie.

Dom Naśiłowſkich w Woiewodztwie Witepſkiem/ był tám Woiewodá/ktory iuż ßcżedł w potomku męſkiey płći/tylko Bialległowy rozniosły máietność w domy rozne. Naprzod Zbáráſka Woiewodźina Trocka/ od kthorey był Piotr Woiewodźic/ miał zá ſobą Jordanownę Káßtellaną Krákowſkiego Corke/niezoſtáwiwßy z nią Potomſtwá vmárł/ ktora potym ßłá zá Zborowſkiego Márßałká Koronnego Nadwornego.

Ościkowa Hrehorowa/od ktorey Jan Ościk Maż ſławny/ o ktorym pod Trąbámi.

Mikołáiowa Wołczkowa/ ktory był Dworzáninem Krolá Auguſtá/od tey zoſtáli trzey ſynowie/Hieronym/Jerzy/y Mikołay/Mężowie dobrzy. Bogdan Leśniewicż/ktory był Podſtároſćiem ná Lánckoronie zá Bekeßá/tegoż Herbu vżywał.

Herbu Srzeniawa / ktory był wźiął

ná ſie y ná Dom ſwoy Lądáldá w Vnia. Vżywáia go w tym wieku Horáymowie Mężowie wielcy y znáczńie záſłużeni Rzeczypoſpolitey Kśieſtwá onego.

Rohozowie támże Dom ſtárodawny y záſłużony/był ieden Ránclerzem Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego.

Waśil Rohozá Chorąży Nadworny W. X. L. Drugi był Sędźiem Mińſkiem/ktorego Syn Dymitr był Mężem znáczńym.

Skinderowie w Luckiem Powiećie dom ſtárodawny.

Anforowie w Mińſkim Powiećie ábo Woiewodztwie/był Michał An-

Kleynotu Pobog/ ktory byl wźial

ná sie y ná Dom swoy Lákon. Od tego Potomstwo w thym wieku w Xięstwie Litewskim/iáko Dußewscy w Nowogrodzkiem Powiećie. Máćiey Dußewski pod Cżasnikámi/w Inflántskich bitwách z Xiążęćiem Romanem bywal/byl to máż wielkiey sławy miedzy ludźmi rycerskimi.

Jámentowicowie/z ktorych byl Wálenty mężem znáczným.

Jánußowscy w Trockim Powiećie/byl Jerzy mężem znáczným.

Kutlewscy támże w Litwie. Kymińscy ná Podláßu dom stárodawny.

Herbu Syrokomla/ktory byl wźial

ná sie y ná Dom swoy Minigál/ vżywáia go w thym wieku Dźiewoczkowie w Grodźińskiem Powiećie/ mężowie znáczni.

Pućiátowie Dom stárodawny/z ktorego byl wieku mego Frydrych Pućiáta Stárostá Nitáński/ ten ná chlebie Rycerskim z młodości sie wychowal/wiele á mężnie z nieprzyiaćioły cżynił/iáko roku 1577. Z Janem Birgnkiem Wenden Miásto y Zamek pod Moskwa z málym ludem/ktory pod swa moca mieli/wźieli/y od te° cżásu Moskwá pokrzepić sie nie mogłá.

¶ Borys Zábká Rotmistrz/ten niewiem co zá Herbu vżywal/wßákoż spráwy iego poczćiwe dobrze mi sa zálecone/ iáko naprzod przed tymi potrzebámi ktore były zá Krolá Stephánà/wiele o nim ludźie Rycerscy męstwo iego wystawiáiąc powiedáli/ták ná ten cżás gdy z Platerem naprzod Dyneburg pod Moskwa vbieżał/potym z Kozaki wielkie ßkody nieprzyiaćielowi cżynił/Máż pámięći y sławy godny.

¶ Hreory Holub Kniáżycki/ktoregoby tákże Herbu był niewiem/ wßákoż to wiem/iáko pod Hádzlem/pod Ruynem/y w obleżeniu bedąc w Kiesi z strzelcy Káßtellaná Wileńskiego/mężnie cżynił/y ná odśiecż potym przyść nieomießkał/pod Połockiem/pod Lukámi/y pode pskowem mężnie cżynił/ z Drobyszem mężem znáczným wieżnie Hetmánowi wodźił. Szerzey potym o nich w Historyey mieć będźieß.

¶ Konratowscy tego Herbu vżywáią/z ktorych Sebestyan z Mikoláiem Sołohubem Rotmistrzem fortunnym mężnie z nieprzyiaćioły y wiele cżynił.

Herbu Sulimá/ kthory byl wźial ná

sie y ná dom swoy Budywił/vżywáia w tym wieku te domy.

Jan Sawicż Ryczgorski/ Chorożyc Wolkonicki mąż znáczny.

Gotuntowie/ Jan/ Bártoß/ Marćin/ kthore porodźiłá Strawińska z domu Doliwá.

Herbu Godzámbá/ktory byl wźial

ná sie y ná dom swoy Stánislaw Butowicż/ vżywáia w tym wieku domy znáczne támże w Litwie/iáko Olbrycht Gborski/ktorego oćiec dopiero z Polski był wyßedł w te kráie z Káliskiego Powiátu/y tám sie ożeniwßy máietności nábył/był Ciwonem Trockiem. Ten Olbrycht w cudzych źiemiách z młodości sie schował/v Cesárzá y v inßych Krolow Chrześćiańskich w woyskách bywał/ potym do Oyczyzny przyiechawßy/ pod Kiesia z Moskwa/pod Połockiem/pod Sokołem wiele cżynił/ wieżnie wodźił/ pod

Lenwártem/Jáſkárátem/y w inſzych potrzebách. Z Szwedy do Kieſkiey bitwy przebiwſzy ſie przez zagony Moſkiewſkie/przyſzedł/miedzy Lenwartem/Jáſkárátem/wiele z nieprzyiaćioły czynił. Bedac ná mieyſcu Hetmáńſkiem z Szeremetem potrzebe miał fortunna/Moſkwy pogromił 800. Koni ſtrzelcow 500. W wielu potrzebách mężnie ſobie poczynał/o czymći potym Hiſtorya powie.

Kleynotu Gozdáwá vżywáia w Litwie Domy możne/á naprzod Dom Pacow/ w ktorym Senatorowie znáczńie záſłużeni R. P. bywáli/á wieku mego byli ći.

J Mikołay Pac Biſkup Kijewſki/piſał wiele kśiąg/ wſzákoż był ſekty Kálwinowey/był wiecey humanis niżli Diuinis rebus deditus,w Muzyce ſie kochał/był chlebodawcá hoyny.

J Stániſław Pac był Woiewoda Witepſkiem/był Senator záſłużony R. P. Kśięſtwá onego. Był drugi brát iego Káſtellanem Witepſkiem/ od ktorego był Mikołay Adoleſcens non vulgaris ingenij,tákże y bráćia ie°.

J Sokołowſcy támże w Litwie Dom ſtárodawny: Był Mihál Sędźiem y Chorążem Słomieńſkiem / kthory z młodośći ná ſprawách Rycerſkich ſie wychował/potym w domu záſiadſzy/ná poſługách Rzeczypoſpolitey znáczńych bywał/ná Seymy wálne w poſelſtwie/ z Moſkwą z Szwedy w Inflańćiech/z Tátáry ná Káſtáwicy przy Káphale Zieniáwſkiem/ y indźiey w potrzebách/we krwi nieprzyiaćielſkiey mężnie ſáble ſwo okrywał. Miał ſyná Váleryaná Mężá tákże znáczńego/kthory miał zá ſobą Hornoſtáiowne/z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Dryznowie támże w Litwie Dom ſtárodawny.

Dyſſowie támże w Litwie Dom ſtárożytny w Trockiem powiećie / y inſzych wiele.

Kleynot w Kśięſtwie Litewſkiem y Dom ſtárodawny Zenowicow/ktory zową dawne przywileie Deſpoth / onych ſławnych Deſpotow w Serbiey Kśiążąt mężnych / ktorych potomek zá wieku náſzego/zá pomocą Olbrychtá Laſkiego ziemie Wołoſką był opánował.

J Teyże Fámiliey był Rycerz Zená Bártoſzewic/ Moż dobrey ſławy chćiwy/ wiedzac tám w tych kráiách Litewſkich o cześtych potrzebách z nieprzyiaćioły/záiechał / á znáczńie ſie záſłużywſzy / do wielkiego opátrzenia przyſzedł/ vżywał Herbu tego tákiem kſztałtem w polu czerwonym.

Temu był dał Wituld gruntu w obiazd pięćdźieśiąt mil wzdłuż / od Myſſy y Smorgony áż zá Oſtrzą. Miał Syná Zieniewá/Męża wielkiey ſławy/od ktorego iuż nazwiſko máią áż po ten wiek Zieniewicowie.

Był Jurgi Zieniewicż Woiewoda Smoleńſkiem Syn iego / Moż znáczńie R. P. záſłużony y Senator dobry.

Tegoż Jerzego ſyn Jerzy Zieniewicż był wieku mego Káſtellanem Połockiem/Stároſtą Dźiſeńſkiem / ktory z młodości ſwey w Węgrzech ſie ná

chlebie Ry-

chlebie Rycerſkiem chował v Krolá Janá / w káżdey potrzebie z nieprzyiácioły iego bywał. Gdy potym woyſká Ceſarzá Chrześćiáńſkiego y Tureckiego pod Budzyniem leżáły/thám był z Krolowo y z Krolewicem w oblożeniu: Potym od Krolá Zygmuntá miał opátrzenie Stároſtwo vkráinne/ná ktorym znáczne poſługi ſwe okázował gromiąc nieprzyiácioły páńſtwá onego/cżeſto wieżnie poſyłáiąc. ¶ Syná zoſtáwił Chrzyßtophá Stároſtę Ciećierſkiego / ktory tákże z młodych lat w cudzych ſie ziemiách chował. Potym gdy przyiechał ná Dwor Zygmuntá Auguſtá Dworzańſko ſie báwił. Ten Krol naprzod mu kazał Rothy wodżić. Gdy był z Roto ná Zamku Leplu/trzy mile od Sußey Zamku nieprzyiácielſkiego/ cżeſte á fortunne bitwy z nieprzyiácioły miewał/z wieżniámi cżeſto do Krolá przyſyłał/dano mu potym dwoie Stároſtwo.

Zá pánowánia Krolá Stephánà w Moſkwi wiele z nieprzyiácioły cżynił/Máż ſławy y pámięći godny/od tego też zoſtáło potomſtwo.

Kleynotu Radwan thamże w ksie-

ſtwie vżywáia wiele Domow / iáko Fieofan Rpiński Bogdan Archiepiſkop Wladyká Polocki / Withepſki / Mſciſłáwſki. Ten zoſtáwił Gábryela Syná Rpińſkiego / Mężá znáczńie záſłużonego w Kśieſtwie onym. ¶ Siemion Iwánowicż Rpińſki/ktory z Romanem Kśiożęćiem w potrzebách bywał Máż znáczny.

☞ Dom Wierzbickich/z ktorego był ieden Biſkupem Luckiem/ przykładny y vcżony Biſkup á záſłużony R. P. Kśieſtwá onego.

Cżáplá Máximilian tegoż Herbu vżywał.

Wolodkiewicowie w Nowogrodzkiem z Smoleńſkiey włoſći wyßli.

Wolkunowſcy z Nowogrodzkiego Dom dawny.

Petrußewſcy z Mielnickiego dom dawny.

Suchożebrſcy/Gluchowſcy/z Drohickiego.

☞ Kleynotu Wieniáwá vżywáia w Kśieſtwie Litewſkiem Białłozorowie Dom ſtárodawny.

Jundżiłowie Dom ſtárodawny y znáczny/mężowie wieley.

Narkiewicowie támże w Litwie dom ſtárodawny. Auguſtyn Jurgiewicż Narkiewicá/ktory ſię piße z Wondzágołá/był znáczńym mężem wieku mego. ¶ Rylowie támże w Litwie/y wiele inßych.

☞ Kleynotu Oſtoia vżywáia thákże wiele Domow w Kśieſtwie Litewſkiem / iáko Czechowicowie Dom ſtárodawny w Zmudzi/ był ieden Sędżiem Grockiem Zmudzkiem/y Ciwonem Widuklewſkiem.

☞ Kleynotu Ogończyká vżywa támże w tym kśieſtwie wiele Domow znáczńych/iáko Háykowie/ z ktorych ieden był Káßtellanem Bereßczayſkiem/zoſtáło potomſtwo od niego/ był to Senator dobrze záſłużony R. P. Kśieſtwá onego.

Kleynotu Pelikaná vżywa Mikołay Kociel Stároſtá Zygwolſki z powiátu Oſmiańſkiego/ ten w wielu potrzebách w Inflańciech bedąc/ z nieprzyiácioły znáczńie ſobie poczynał/ ná then cżás kiedy Moſkiewſki wielką mocą do Inflant przyćiągnął/ná one práktyki Mágniſtow/ktorym nawiecey ßło o Zygwolt/miał ná ſię wielkie perſekucye/że go

y zdrádą w zamku Zygwolcie zábić miano/w czym on ostrzeżon będąc/miał się ná bacżeniu. Potym gdy wielką mocą Zamku dostáć chćiano/á do ßturmu po drábinách leźli/mężny odpor dał nieprzyiaćielowi thylko z Slächtą Zygwoltską/niechcąc się dáć áni vprosić/ áni odgrozić/ wiernie Zamek ná Páná swego z niebespieczności á zdrowia swego trzymał.

W ten czás gdy woysko Moskiewskie Kieś obległo/powtore on z ludźmi swymi pod woysko podbiegał/więźniow dostawał/ od ktorych wziąwßy wiádomość co się w woyßcze nieprzyiaćielskiem dźiało/ swoim oznaymił. Dáli trzećiego dnia odsiecz/y woysko porázili ludźie Krolewscy/Dźiáłá pobrano zá správą Andrzeiá Sápiehie. Támże y w tey potrzebie ten Kościeł był/y mężnie z nieprzyiaćielem czynił: W oboie obleżenie Kieśi wielką pilność pokázował / ßpiegi kthore kosztem niemálym ná to chował/do woyská nieprzyiaćielskiego słał/z Kieśi y do Kieśi od niego chodźili/á wßystkę správę Hetmánom dawáli. W pierwßym obleżeniu tego Zamku Rotá y studzyiego dźiur do Zamku wybitych mężnie y bronić y zábudowáć pomagáli. Pod Kierepećia z Káßtellanem Trockiem będąc/sam z Rotha swą Báßtą ná drugiey stronie zápalił/od ktorey się Zamek zápalił/potym wźięt. Pod Lenwartem/Jáskrátem/przy dobywániu ich / pod správą Máćieiá Debieńskiego będąc/mężnym się z Rotą swą pokazał/polá y ßańcow niemáiąc/pießych ludźi strzegł/pod obá Zamki się podkopywał/Mąż znáczny/ y dla poczćiwych spraw pámięći godny.

☞ Kleynotu Abdánk tákże wiele Domow vżywa / ktory był wźiął ná Dom swoy Gastuld/iáko naprzod Hárăburdowie ludźie znáczni/ná Wołyniu Bramowie/y inßy.

Kleynotu Jeżá w źiemi Pomorskiey vżywa Dom znáczny Lisowskich/miedzy ktorymi wieku mego byli mężowie godni/z tych ieden był ná Dworze Krolá Stephánа / drugi przy Rádźiwile Mikołáiu ná Olyce Márßałku kśięstwá wielkiego Litewskiego naywyżßym/ y thám opátrzenie miał ábo nábytą máietność.

Kleynoty inße w kśięstwie Litewskiem stárodawne / ktorych sobie znáczną mi posługámi Rycerstwo kráiow onych zdobyło/ Naprzod ná Wołyniu

Dom Sieniutow vżywa Herbu tákiem kßztałtem. Był Fedor Sieniutá Woyskim Krzemienieckiem wieku mego / Mąż znáczńie zásłużony Rzeczypospolitey / zostáwił potomstwo.

Kleynotu thákiem kßztałtem vżywał Koileńskich Dom/z ktorego był Zdan Koileński mąż wielkiey sławy/ ktory zábit od Tátar w Roku 1577. Ten wielkośći Pogáńskiey znáczny odpor dawał / gdy mu strzelby nie stáło/ przemożon y zábit/nie zostáwił tylko iedne Corkę/ktora była zá Mátwieiem Maleńskiem.

Kleynotu Pietyrog vżywáia Domy ná Wołyniu znáczne/ táko Dom Máliñskich/ z Wierzbney śie piśa v Krzemieńcá / z ktorych był Mátwiey Mężem znáczným y záchowálym. ¶ Bokoińskich Dom támże stárodawny y znáczny.

Kleynotu tákiem kształtem vżywáia ná Wołyniu Kurczowie/ Kniáż Bułá Dymitr Kurczewic był wieku mego Mężem znáczným/ktory z Pogány wiele á mężnie w potrzebách czynił/y znácznie ie pogramiał.

Alexánder Kurczewicz tákże Brát iego śiły y Męstwá wielkiego/Moż w potrzebách z Pogány bywały.

Kłodyeńscy támże ná Wołyniu Dom stárodawny/tákiem śie Herbem pieczętuią/zdawná od Xiążąt Ruskich Przodkom ich iest nádany.

Pućiátowie w Litwie Dom dawny.

Kleynotu tákiem kształtem ná Wołyniu vżywáia Dom Oßewskich starodawny/ Mężowie wielcy w tym domu bywáli.

Kleynotu tákiem kształtem támże ná Wołyniu vżywáia Domy znáczne/ táko Dom Jałowickich stárodawny/ná posługi Państw onych z tego Domu Mężowie znáczni bywáli. ¶ Dom Cháweyłowiczow tegoż Kleynotu vżywa/z ktorych był wieku mego Alexánder znáczným Mężem.

Dom Koźińskich thákiem kształtem Herbow vżywáia/táko byli wieku mego ći Mężowie/

Hreor Koźiński Chorąży Wołyński znáczńie zásłużony.
Iwan Brát iego Koźiński Moż znáczny.
Tychno Koźiński y Michał mężowie znáczni.
Hawrelo Koźiński zábit pod Sokalem od Tátar.

Dom Chrynickich Herbu tákiem kształtem vżywáia / ná Wołyniu Dom dawny y znáczny/ táko go nábyli/ o tymeś iuż czytał w pierwßym kśiąg o Herbiech wydániu.

Dom Jasienieckich thákiem kształtem Herbu vżywáia/Mężowie dobrzy/ná podłáßu máiętności śwe máią.

Kleynotu Boycza vżywał on sławny Maż Bábiński/ktory przy Konstántynie z Ostrogá w potrzebách wszystkich przednieyszym wodzem bywał/maż sławy y pámięći godny/zá thego spráwo wszystkie bitwy z Pogány szczęśliwe bywály.

Herbu tákim kształtem ná Wołyniu vżywał Dom stárodawny Kálußowskich / z ktorych Jánuß ábo Jwan był Mężem znáczným w Powiećie Włodymierskiem.

Herbu tákiem kształtem thámże ná Wołyniu vżywał Dom stárodawny Łośiátyńskich/ Mężowie znáczni w tym domu/y zásłużeni R. P. bywáli.

Dom Vlánickich stárodawny tym sie Kleynotem pieczętuie / Mężowie znácznie zásłużeni Rzeczypospolitey z tego domu bywáli.

Sułtanowie ná Wołyniu thego Herbu vżywáia w Woiewodztwie Kiiewskiem/ Mężowie wielcy y sławni w tym domu zdawná bywáli.

Broniczcy y Hołyki tákiem kształtem Herbu vżywáli/máią być dwoie Jeleá Czeskie / Dom stárodawny y znáczny w onym kráiu.

Hołowińscy ná Wołyniu tákiem kształtem Herbu vżywáią/Mężowie wielcy w thym Domu bywáli / iáko był Hołowiński Hawrelo / ktory przy Kniáżiu Czártoryskiem będąc / ná znácznych posługách y w potrzebách z Pogány bywał.

Kleynotu Toporá vżywáią Domy stárodawne ná Wołyniu tákiem kształtem / iáko Dom Bokijow / z ktorych ieden był Sędźiem Krzemienieckiem. Tego synà w one Tátárszczyzny było od Pogan poimano/ wszákoż był odbit od Podkowy/Maż sławny w spráwách rycerskich/drudzy bráćia iego Stryieczni ludźie tákże Rycerscy.

Herbu tá-

Herbu tákim kßtałtem támże ná Wołyniu vżywáią Domy dawne/iáko Mákárowicowie w Kijewskim Woiewodztwie/z ktorych ieden był Stároſtá ná Kijewie/ Moż ſławny y fortunny.

Herbu tákiem kßtałtem vżywáia támże ná Wołyniu Nowoſieleczcy/ ludźie Rycerſcy/ był ieden Woytem w Krzemieńcu.

Támże ná Wołyniu Swißczewſkich Dom tákim kßtałtem vżywáio Herbu/Dom ſtárodawny Rycerſki.

¶ Wiele Rycerſtwá znáczne zá/łużonego/ktorego iá prze ßerokość páńſtw onych znać nie mogę/ roznych Herbow Dom káżdy vżywa.

W litwie także roznych Herbow Rycerſtwo vżywa/iáko Dom Bielewiczow vżywáią Mogiły ze trzemá Krzyżmi/ Dom ſtárodawny y zá/łużony/z ktorych Bielewicz Stańkiewicz był Podkomorzem Zmudzkiem/zoſtáwił Syny Meże godne y vczone.

Soluchowie támże. Bichowſcy w Trockiem.

Dom Korßakow thámże ſtárodawny y znáczny w Zmudzi/ tego Herbu vżywáio/ Mężowie w thym Domu wieley y znáczni bywáli.

Dom Lopothow w Litwie ſtárodawny Herbu tego vżywa/Mężowie ſławni w tym Domu bywáli.

Bekowſcy ná Wołyniu/z ktorych był Jwan wieku mego mąż znáczny/ ten y w Litwie máiętność miał znáczną/ zoſtáwił Potomſtwo.

Dom Kniáźiow Máſálſkich ſtárodawny/ tákiem kßtałtem Herbu vżywáią/ći wyßli z Smoleńſkiey włoſći. Był Bohuß Máſálſki Syn Kniáźiá Alexándrá/ ktoremu Krol Zygmunt dał był znáczne opátrzenie do odißcżenia oyczyzny. ¶ Piotr Syn Bohußow był mężem znáczným/ od ktorego był Jánuß mąż wielkiey ſławy.

Dom w Litwie dawny Siekierzow tego Herbu vżywáią. Byli wieku mego: Waſil Siekierz Zieńkowicz w Mińſkim powiećie. Bohdan Chwietkowicz Siekierz támże. Bohdan Siemionowicz/mężowie wßytko znáczni.

Sęſtrzeń-

Sestrzeńcowicy támże w Kśięstwie Litewskiem tegoż Herbu vżywáio/dom starodawny/zowo się Bogußámi.

Wrebow Kleynotu tákiem kßztaltem vżywáia domy znácżne / iáko Alámpi Andryewicż Alabis w Powiećie Miñskiem/ y inßych wiele.

Duliczowie w Miñskiem Powiećie/Iliaß z brácią potomstwo máio/tákiem kßztaltem Herb noßą.

Ziemionowicowie w Ośmiáńskiem Powiećie tegoż Herbu vżywáio/Domy stárodawne.

Tego vżywáia Sleporodowie támże w Litwie/ z ktorych był Máthuß Pisárzem Wiepßtu.

Támże w Litwie tego Kleynotu vżywáia Pieleyßowie/Stánisław z brácią.

Támże w tym kráiu Máthuß Rádoniski/Stárosthá Sylipowski tego herbu vżywa/Moż znácżnie zásłużony.

Támże w tym Kśięstwie vżywáia Herbu thego Odyńcżowie / iáko był Jan Odyniec Koniußem Woiewodztwá Kiiewskiego/ktory cżęsto z Pogány w potrzebie bywał/Moż znácżny.

Máćiey Brozowiecki / ktory przy Kśiążęćiu Romanie z pácholat zrosł/w káżdey potrzebie z nim bywał.

Tego Kley-

Tego Kleynotu vżywáia Juńczykowie w Zmudźi Dom stárodawny. Był Stephan Juńczyk Dworzáninem Krolá Zygmuntá/ z Smoleńskiego Woiewodztwá ich przodkowie wyßli. Jurgi Juńczyk Stephánowicz był wieku mego Mężem znáczným.

Piotrowicowie w Zmudźi Dom stárodawny/tego herbu vżywáią/ z ktorych był Stánisław wieku moiego mężem znáczným/tákże ybráćia iego.

Kleynotu tego vżywáia támże w Litwie Domy dawne. Jan Kuniglis Stárostá Sowiecki.

Tego Kleynotu vżywáia Jlgowscy Dom stárodawny w Powiećie Kowińskiem.

Andrzey Jlgowski był wieku mego Mężem znáczným.

Jwan tákże Brát iego/Mężowie zásłużeni.

Karniczcy w Zmudźi tego herbu vżywáią/dom dawny.

Tego Kleynotu vżywáia Domy dawne w Litwie/iáko Chárytánowicowie/z ktorych ieden był Chorożym Nowogrodzkim/ ktory służąc ná Dworze Krolá Augustá/ znáczne służby swe okázował: gdy potym ná żołnierski chleb odiechał/wieżnie Krolowi wodźił/Mąż to był sławny/ zostáwił Synά Siemioná Mężá znáczného.

Dom dawny Wáskiewiczow w Litwie thego Herbu vżywáią w Mińskiem Powiećie/ Mężowie wielcy y znáczni bywáli w tym domu.

Tego Herbu vżywáią Krupscy/ ktorych Przodek Andrzey wyßedł z Moskwy/będąc Hetmánem v Jwáná Wasilewiczá/ znáczne mu posługi czynił/ Tátáry porażał. Potym dla okrutności Kniáźiá swego do Augusta Krolá viechał/máiąc blisktie powinowáctwo z Tyrránem iednák mu nie vfał/tu przyiechawßy náuczył sie Láćińskiego iezyká/ Mąż był dowćipny.

Kleynotu Hipocentaurá/ máło nie wßystkie Domy co przednieyße vżywáią/ wßákoż ia wiedźiećiem nie mogł iáko iest nábyty y komuby własnie należał.

Tego Kleynotu vżywáia Piskárzewscy/ktorzy wyßli z Prus z Woiewodztwá Pomorskiego.

¶ Inßego Rycerstwá thám w tych kráinách Litewskich wiele/ ktorzy Herbow rozmáicie vżywáia/ Polskiem Herbom niepodobnych.

INTERREGNVM

O śmierci Krola Auguſta albo Zygmuntá Wtorego/ skoro ſie dowiedźieli pánowie y Rycerſtwo/

ziechało ſie ich wiele do Lowiczá do Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego Jákubá Vchańſkiego z Domu Rádwan/ tám co vrádźili/ w Hiſtoryey o tym bedźieß czytał. ¶ W Krakowſkiem też Woiewodztwie ná dźień 17 Mieſiecá Lipcá/ do Woiewody y Stároſty Krákowſkiego Janá Fierleia/ ziecháli ſie Pánowie y rycerſtwo/ kędy wiele rzeczy potrzebnych poſtánowili/ o czym bedźie w Hiſtoryey. ¶ Ziecháli ſie potym do onych Pánow ktorzy w Knyßynie przy ciele krolewſkim byli/ ná dźieśiaty dźień mieſiecá Sierpniá.

Rozeſłał vniwerſały do Stároſtow y Dźierżawc dobr Krolewſkich Jan Fierley Woiewodá Krákowſki/ oſtrzegáiąc y nápomináiąc áby byli opátrzni y gotowi ná Zamkách krolewſkich przeciwko káżdemu nieprzyiacielowi/ zbroią wßelaką y żywnoścą áby Zamki opátrowáli/ obiecuiąc im/ iż wßyſtko ná liczbie potym przyiąć miano/ y o inßych rzeczách y poſtánowieniu ktore ná onym zieździe vrádźili wiádomość im dawáiąc.

W Sedomierſkiem Woiewodztwie Piotr Zborowſki/ ná ten czás Woiewodá támże/ tákże vczynił/ o czym świadczą Acta de data w Stobnicy iedenmaſtego dniá Lipcá/ Roku 1572.

Konfederácye ábo Ráptury we wßyſtkich źiemiách krolestwá polſkiego były poſtánowione/ o czym y Státutá świadczą.

Piſali też do Opátow Stároſtowie Liſty/ á zwłaßczá Krákowſki/ áby Zamek żywnoścą co napredzey opátrzyli/ ták z Folwárkow ſwych iáko y od poddánych/ zá co im pieniądze Wielki Rządcá Krákowſki dáwáć miał.

Czwartego dniá Páźdźierniká/ Pánowie y Rycerſtwo Máley Polſki mieli ziazd w miáſteczku Oſieku/ z ktorego poſłáli dwoch z posrzodku ſiebie/ Káſtellaná Lubelſkiego/ y Janá Sieniñſkiego Káſtellaná Zárnowſkiego do Ceſarzá/ z iákim poſelſtwem/ o tym w Hiſtoryey czytáć bedźieß.

Z tegoż tám ziázdu poſłáli Liſty do Wielkich Polakow z odpiſem/ iáko oni do nich ſłáli oznáymuiąc/ iż złożony był Syem do obránia Krolá od Arcybiſkupá/ 27 dniá Páźdźierniká/ pod Lomzą ábo pod Wárßáwą ná dźieśiaty dźień tegoż mieśiecá/ á przyzwaláiąc ná ten pod Wárßáwę z nimi ſie ziechać. ¶ Przyiecháli potym miedzy Wolą wielką á Wárßáwą/ iáko Vchańſki Arcybiſkup Gnieźnień: Stániſław Karnkowſki Biſkup Kuiáwſki/ Piotr Myßkowſki Biſkup Płocki/ Wolſki Káßtellan Cżerſki/ Czarnkowſki Stániſław Referendarz/ y wiele Rycerſtwá: drugich Pánow niemogli ſie doczekáć/ bo był Woiewodá Mázowiecki z Káßtellany onych krái in złożył drugą konwokácyą pod Lomzą/ á Máli Polacy mieli ziazd w Oſieku/ y tymże oná nie doßłá.

Przyiechali Poſłowie ná on Syem od Poſłow Ceſarſkich do Arcybiſkupá/ proßąc áby im oznaymił gdźie Pánowie ich ziechác ſie do nich ná Elekcyą mieli/ opowiedáiąc to/ że poſelſtwo vſtne mieli do wßyſtkich Pánow

Koronnych tákie/z iákiego wßyścy kontenći być mieli. Wßákoż im ná to powiedźiano/że tego Pánowie sámi pewnie niewiedźieli gdźie ten zjazd być miał dla wielkiego zápowietrzenia w źiemi.

Były wielkie fakcye miedzy Pány we wßystkich Powiećiech / á wßákoż iednák Pan Bog sam wßystko do dobrego końcá y do zgody przywieść raczył dla státeczności Rycerstwá.

Ziecháli sie Pánowie y Rycerstwo Krákowskiey y Sedomierskiey źiem w Wślicy ná dźień świetey Lucyey / na ktorym tám Káptur w Krákowie postánowiony ábo konfederácya potwierdźili/y Deputaty nań obráli/o ktorych w Historyey wiedźieć dostátecznie bedźieß. Wßystkiey Vkráinie obrone obmyślili porządna.

Ná Konwokácya ktora złożoná byłá ná Trzy Krole w Wárßáwie/ ziecháli sie Posłowie ze wßystkich Woiewodztw/w Roku 1573.

Zamek Tykocinski w ktorym skarb był Krolewski rządnie obwárowan przez Piotrá Zborowskiego Woiewodę Sedomierskiego / Janá Chotkiewicźa Stárosłe Zmudzkiego/Janá Tumickiego Káßtellaná Gnieźnieńskiego/ Lawryná Woyne Podskárbiego W. X. Litewskiego/ktbory zlecili Stánisłáwowi Broniewskiemu Komußemu Przemyskiemu/Zygmuntowi Zebrzydowskiemu/Woyskiemu Krákowskiemu/Stárośćie Gorskiemu/Lukaßowi Leckiemu Stárośćie Wolpieńskiemu/ Máćiciowi Zaleńskiemu Stárośćie Tucholskiemu/Przedborskiemu/y Mściborskiemu/ Andrzeiowi Gwádowskiemu Dworzánínowi Krolewskiemu/imieniem wßystkiey R. P. Ták Polskiego Krolestwá/iáko W. L. X. Aby go ze wßytkiem depositem nikomu inßemu nieoddawáli/iedno temu komu to zlecono bedźie / zá dostátecznym námowieniem tych obogá Państw Pánow y Rycerstwá.

¶ W Roku 1573. Ná Elekcya sie ziecháli Pánowie y Rycerstwo mieśiacá Máia. Tám málo nie od wßystkich Pánow Chrześciáńskich / Cesarzá/y od Krolow Posłowie przyiechali z rozmáitymi poselstwy / o czym wßystkim w Historyey bedźie. Pokoy iednák od wßystkich przyległych sąsiad/y ná koniec od Pogan głownych nieprzyiaćioł ná ten czás Koroná y Xięstwo Litewskie miáły. A tezby był żaden nieprzyiaćiel pociechy odnieść nie mogł / gdyż wßyscy byli pogotowiu ná każdą stronę gdźieby był iedno kto sie dał znáć ábo pokazał nieprzyiaćielem.

Obran pothym y mianowan od Biskupá / á publikowan od Márßałka Henryk Kśiąże Andegáweńskie/po ktorego Posły obrawßy posłáli/ iákoś iuż pod Herby czytał.

Przyiechał w Roku 1574. Koronowan 20 dniá Mieśiacá Lutego/ przez Jákubá Vchańskiego Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/z wielką pompą y z nieoßácowánym dostátkiem. Był przyiet od wßystkich stanow we wßystkich Woiewodztwách / ná gościńcách kedy iechał do Krákowá zaieżdżáli drudzy w pocźćiech niemálych y dośćć ozdobnych / o czym potym w Historyey czytáć bedźieß.

¶ Nie długo oná rádość y wielki koßt w niwecź sie Polakom obrocił/ bo iáko pretko dano znáć Henrykowi Krolowi o śmierći Brátá iego Krolá Fráncuskiego/nie zwierzáiąc sie tego nikomu / konie ná tho przez Fráncuzy rozsadźiwßy/z Zamku Krákowskiego forta wyßedßy viechał/ w roku tymże Mieśiacá Czerwcá Dniá 18.

Wielka byłá trwogá miedzy ludźmi skoro sie dowiedźieli o viechániu iego. Jan Hrábiá Teczyński Káßtellan Woyńicki/ktory ná ten czás był podkomorzem/obaczywßy iż Krolá niemáß / wpadł pretko ná konie z kilkiem dźieśiąt sług/dogoniwßy go zá Pczynem/skoczywßy z koniá/ padł krzyżem

przed nim proßąc áby mu tego nie czynił. Ale Krol obawáiąc ſie iuż wielą rzeczy/wrocić ſie niechciał. Szło mu też o to/áby Oyczyzny kroleſtwá wielkiego y bogátego nieutráćił. Ták ſie Teczyńſkiemu wymowił y wyprośił/ że mu pozwolić drogi przedſiewźietey musiał. Zegnáiąc ſie z nim z płáczem/ obá ſwą krew rzeżąc ſie w pálce pili. Trzymał Polaki máło nie całe dwie lećie w obietnicy iż przyiechác miał ná kroleſtwo. Aleiż trudnośći mu wielkie przeßkadzały w oyczyznie/wyiechác nie mogł. Polacy też máiąc wielką potrzebę tego áby Páná záwße w ziemi ſwey mieli/ nápomniawßy go przez Posły ſwe/áby do Kroleſtwá ná ktore obrán/Koronowan/y przyśiągł mu/ przyiechał/czás mu náznáczywßy ná ktory przyiechác miał. A záraz ieśliby tego nieuczynił/Elekcya ná inßego złożyli/w Hiſtoryey oſtátek mieć będźieß.

W onych czásiech ießcze zá Krolá Henryká / w Wołoßech wielkie niepokoie były/bo Iwoniá Hoſpodár / ktory był zegnał z páńſtwá Bohdaná/ miał niepokoy od Piotrá Multáńſkiego Woiewodźicá / ktory go z Turki/ z Węgry/z Greki/z Serby/y z Multany náieżdżał/ ktorym áczby ſie był niedał pożyć/ále od zdrádliwych Wołochow omylon y zdrádzon / o czym będźieß miał w Hiſtoryey.

Tegoż Roku grády pánowáły wielkie/ták że y ptáſtwá wiele pobiły/był Rok bárzo dla tego drogi náżboża.

¶ W Roku 1575. Miesiącá Wrześniá / wielcy Táthárowie do Podola ſie gotowáli. O czym gdy ſtraż znáć dáłá Mikołáiowi Sieniáwſkiemu Hetmánowi Polnemu z domu Leliwá / záraz Slácht̃e obwieśćił. Ściągneli ſie do grumády / obrawßy ſobie zá Hetmáná Mikołáiá Mieleckiego Podolſkiego Woiewodę z domu Gryff / ſiedł z nimi ku Sieniáwie. Pogánie fortelu vżyli/poſłáli przed ſobą pietnaśćie tyśięcy Tátar / ktorzy práwie ná ten czás gdyśmy przychodźili pod Sieniáwę/ w Miáſto ſie wbili/ Zamek iużby byli vbieżeli ábo ſpalili / bo były Tátárki bránki záczárowáły wßyſtkie ſtrzelbę/że z żadnego dźiáłá ſtrzelić niemożono. W thym ludźie z láſow z woyſki wychodźić poczęli/przed ktorymi Struſowie dwá Brácia Jákub y Jerzy wbieżeli ochotnie/ácz z máłym pocztem w miáſteczko/ gromili ſie z onymi Pogány/ktorzy iuż pilno domy plundrowáli/ognie zákłádáli/chcąc w popioł wßyſtko obrocić. A w tym obaczywßy lud wielki / vſkoczyli do onego koßá ſwego/á potym z koßem áż do woyſká wielkiego w polá dźikie/zá ktorymi poſłáli Hetmáni/iáko Polny Kozaki ſwe/ále iuż ták rozumieli / że Poganie nie oſtali ſie z przeſtráchu áż w Hordźie. Námawiáli Rycerſtwo/ iáko Woiewodá Podolſki / áby ſie zátrzymáli czás iákikolwiek/ obawáiąc ſie odwrotu. Oni to rozumieli zá rzecz niepotrzebną / roziecháli ſie do domow. Ledwie z koni zśiedli/wieśc przyßłá o wielkośći Pogan/nie wierzył żaden áż ich ná oko obaczyli. Wielkie ßkody ná ten czás Pogánin w Ruſkich kráinách poczynił/o czym w Hiſtoryey doſtátecznie mieć będźieß.

¶ Moſkiewſki przed tym niż był viechał Krol Henryk/przez Posły ſwe przymierze z nim wźiąwßy / Pernáwę / y inßych kilká Zamkow w Inflanćiech/złamawßy przyśięgę y wiárę ſwą/zdrádliwie wźioł.

¶ Inßych wiele zá ten krotki czás przypadkow iáko pánował/Hiſtoryąc powie doſtátecznie.

Tego Roku ſuſza wielka pánowálá/Wiſłę ná niektorych mieyſcách przeźieżdżano. ¶ Tego Roku w Dobrzyńſkiey ziemi około Rypiná Wilk ßalony ludźi dwoienaśćie pokoſał / od czego áż trzećiego Miesiącá ſroga śmierćia niektorzy vmieráli. ¶ Tegoż roku ſie bárzo łyſtálo in Ianuario.

Tegoż Roku w Mázowßu Slácht̃ećá w Koſćiele Płońſkiem zábito z Ruśnice w poniedźiáłek Wielkonocny Imieniem Frącá Mnichowſkiego z domu Slepowron/ y wiele inßych ſwowolnych ſpraw w roznych Powieśćiech y Woiewodztwách było/o czymći Hiſtorya potym powie.

☞ Po odiechániu Henrykowym/widzac Pánowie y Rycerstwo Rzeczpospolito bez Páná bárzo nieprzespieczno/vpomniawßy go przez Posły/y czás náznáczywßy do kad go czekáć mieli/ná ktory ieśliby nie przyiechał/inßego ná iego mieysce obráć vmyślili/y tákże vczynili/ o czym w Historyey dostáteczńie czytáć będźieß.

Wroku 1576. Stephan Bathory Woiewodá Siedmigrodzki/w niemálym Poczćie ludźi Rycerskich obrány ná Krolestwo/do Krákowá przyiechał/ záraz z Anną Coroną Krolá Zygmuntá/á siostrą rodzoną Augustá Krolá zmárłe°/ślub wźiowßy/ koronowan od Stánisłáwá Karnkowskie°/ktory ná ten czás był Biskupem Kuiáwskiem/á potym Arcybiskupem Gnieznieńskiem/w niebytności Arcybiskupá Gnieznieńskiego Jákubá Vchánskiego z domu Rádwan/kthory sie był odłączył z drugimi Pány trzymáiąc ná Cesarzá. Ale skoro sie dowiedźiał y wßyscy oni Pánowie o przyiechániu Krolá Stephánā/ktemu iuż o koronowánym/ nemo illorum contradicebat, zátym Krol iechał do Wárßáwy. Tám do niego wiele sie ich z oney przećiwney strony zieżdżáło/ poddáność y wiárę státeczno iáko Pánu opowiedáiąc/ czego y przysiegámi potwierdzáli. ić. ¶ Tegoż Roku po Koronácyey 25 dniá Máiá w Krákowie grom vderzył ná Pássya w Kośćiele świętego Fráncißká. Z czego áczsie ćießyli nieprzyiaćiele Kośćiołá Bożego/ ále im Pan Bog według práktyki serc ich dárzyć nie raczył/bo to wßystko ná dobre Kośćiołowi swemu y rozmnożenia chwały swoiey obroćił/o czymći sie w Historyey śeroko powie.

☞ W Wárßáwie będąc Krol z onymi Pány ktorzy przy nim byli/y z tymi co sie do niego zieżdżáli/rádząc o státecznym vspokoieniu wßystkich buntownikow/złożył Syem w Toruniu/ná ktory iádąc/ Alb: Fryderikus Márgrábiá Brándeburski/ X. Pruskie. ić. Przysłał do niego Posły swe do Brześćia Kuiáwskiego z Listy/ opowiedáiąc wiárę swą/ y tę powinność/ktorą on sam y Przodkowie iego Krolom Polskim powinni.

☞ Gdy przyiechał Krol do Torumiá/wßyscy Pánowie Pruscy przećiwko niemu wyiechali/tákże y Rycerstwá wiele/ á według zwyczáiu odprawiwßy przysiege/o potwierdzenie Praw y Wolności swych prosili/ co otrzymáli. Sámi tylko Gdańßczánie od nich sie odłączyli/do ktorych Krol mało ludźi do Dworu swoiego przyczyniwßy/woysko obroćił/ nád ktorym przełożył Janá Zborowskiego Káßtellaná Gnieznieńskiego/ Mężá w spráwách Rycerskich bieglego/y Senatorá R. p. dobrego/y wiernego miłośniká. Jáko długo sie około tego Miástá báwił/y iáko do pokory Gdańßczány przymusił/w Historyey sie tego náśłuchaß.

☞ Ná drugi Rok po tey potrzebie/złożon Syem w Wárßáwie/ná ktorym Gdańßczánie vczyniwßy pokorę/Krolá przeprosili.

Po Seymie rychło wyiechał Krol z Wárßáwy do Ruśi ná Sędomierz/ we Lwowie nie długo zmießkawßy/ do Krákowá sie obroćił ná Koronácyą. Tám do niego przyiechali Posłowie Moskiewscy/á wźiowßy to sobie zá despekt że Krol przećiwko nim niepowstał ani czapki zdiął/ oni też swoich zdeymowáć niechćieli/áni poselstwá spráwowáć/y thák odiechali. Zá ktorymi záraz Krol z woyskiem sie obroćił/w roku 1579. Przyßedßy pod Polock w wielkie niepogody/wźiął Miásto y Zamek.

☞ Pod Sokoł Zamek ták rzeczony/ná ktorym wiele ludźi przebránych do boiu było/Hetmáná wielkiego Koronnego Mikoláiá Mieleckiego Woiewodę źiem Podolskich/z Polaki tylko á z piechotą Niemiecką posłał/ktory prętko wielką mocą wźiął/ludźie wßystkie ná nim poráził/

tákże y Hetmány / o czym będzie w Historyey. Inſze Zamki w tymże Powiećie przez rozne Rotmiſtrze pobrawſzy / do Litwy ſie obrocił.

☞ Drugiego Roku do Moſkwy ſie gotował Krol / przyczyniwſzy ludźi z Węgier y z Niemiec zá pieniądze / przyſiedſzy pod Wielkie Luki / Miáſto y Zamek mocny przez moc wźiął / inſzych potym Zamkow kilká / iáko Wieliż / Zawołoćie. ć.

Tego Roku w Krákowie Miesiącá Máiá / Zydowká Márkowá żoná Fleydlowá Corká imieniem Hindlá / vrodźiłá vno partu naprzod dźiećinkę iáko męski pálec / ſzczurká golę z długim ogonem / y pięćioro ptaſząt / wſzytko oſobno / vmárłá we dwie niedźieli potym.

Tegoż Roku ná Seymie w Wárſzáwie Golyńſkiego cźći odſądzono.

Moſzczyńſkiego tákże o zábićie brátá / y inſzych kilká.

Tego Roku w Puitowſku Ciećierſkiego Kánoniká tamże / zábito w domu Wichorowſkiego z domu Lis támże Kánoniká.

Tegoż Roku in Ianuario było wielkie łyskánie.

☞ Ná Trzeći Rok wietſze Woyſko Krol Stephan zebrawſzy z Węgier y z Niemiec zá pieniądze / ſzedł do Moſkwy proſto pod Pſkow / Miáſto y Zamek ze wſzech ſtron obległ. Tám vſłuchawſzy ſie nádętey Tyrran / dumę ſwą vpuśćił / Inflant odſtąpił / ná przymierze podług myſli krolewſkiey pozwolił / z iákimi kondycyámi / toć ná potym hiſtoria powie.

☞ Krol odiechał od Pſkowá do Rygi / zleciwſzy wſzytke ſpráwę z Poſły Moſkiewſkimi Hetmánowi Wielkiemu Koronnemu Janowi Zamoyſkiemu z domu Kozlarogi alias Jelitá / ktory wſzyſtko porządnie poſtánowiwſzy / po odiechániu Krolewſkim ná onym mieyſcu woyſko dźieśieć niedźiel zátrzymawſzy / potym ie roſpuśćił / Krol do Polſki ſie obrocił ná Syem do Wárſzáwy.

¶ Roku 1582. Kálendarz odmieniono 4 Octobris, Dźieśieć dni wyrzućili.

Ná tymże Seymie Illowſkiego z domu Prawdźicz / Synà Alexándrá Woiewody Mázoweckiego / ktory był Káſztellanem Wyſkim / o zábićie Gráiewſkiego Stároſty Wyſkiego ná dobrowolney drodze / ścięto.

W Roku tymże miesiącá Grudniá / Krol Stephan do Krákowá przyiechał. ☞ Tegoż cząſu Jan Zamoyſki Hetman y Kánclerz Koronny ná Stároſtwo Krákowſkie wiechał.

Tegoż Roku Krol Jezuitom dárował Kośćioł Swietey Bárbáry / w ktorym kazánie Niemieckie bywálo / zá pilną proſbą y vśiłowániem ich.

W Połocku y w Rydze tenże Krol te Kollegia założył y nádał / á przed tym w Siedmigrodzkiey źiemi w Kołożwarze bogáćie nádał / roku 1579.

☞ W roku 1583. Miesiącá Czerwcá / Anná Krolowa Polſka do Krákowá przyiechálá doſyć ochędożnie / proſzoná ná weſele Hetmáńſkie. Támże mieſzkálá przez ten wſzyſtek Rok / Grob ſobie w Káplicy Gycowſkiey gotowáć kazálá / do ktorey Káplanom Kurántom przyczynilá prowentow. ¶ Wyiechálá z Krákowá z płáczem wſzytkie żegnáiąc / dniá wtorego Miesiącá Máiá w roku drugim / do Skáły ná nocku Cześtochowey / tám ſtąd do Wárſzáwy ná mieſzkánie.

W tymże Roku Krol tylko łowy / po pracách ſobie odpoczywáiąc / w Krákowſkim Woiewodztwie w Niepołomicách myśliſtwem ſie báwił.

☞ Tegoż Roku Miesiącá Czerwcá / Dniá dwunaſtego / Synowicy ſwey Gryzeldźie / Chrzyſztophá Woiewody Siedmigrodzkiego Corce weſele ſpráwował / ktorą wydał zá IANA Zamoyſkiego / Hetmáná y Kánclerzá Koronnego / Krákowſkiego Stároſtę Generalá. ć. Wiele goſći z obu ſtron ná to weſele náproſzonych było / ná ktore ſie ziesdźáć począli

dniá pierw-

dniá Pierwßego Czerwcá/Krolowa naprzod Dniá Czwartego tegoż Miesiacá/potym wiele Pánow.

¶ Dniá Piatego tegoż Miesiocá Pánná do Niepolomic przyiechálá trzy mile od Krákowá.

Wyiáchálo potym przeciwko niey wiele Pań Zacnych z Krákowá: Naprzod dwie Hrábiance Teczyńskie/Jádwigá Myßkowska Wdowá Woiewodzina Krákowska/y Káthárzyná Rádziwilowa Xiężná Káßtellanká Trocka. tć. Zophia Oleśnicka Siestrzenicá rodzona Hetmáńska Dulska/ Káßtellanká Chełmieńska/Podskárbina Koronna/ktora po thym weselu skoro vmárlá/y wiele inßych Pań z nimi. Potym sam Hetman doßyć w ozdobnym Poczćie wyiechał/przy ktorym wiele Pánow y Panięt ochędożnie w Poczćiech niemálych wyiechálo.

¶ A przed tym Márßalek koronny Andrzey Opaleńßki Wielkiey Polßki Generał z domu Lodźia/z Káßtellanem Sędomierßkiem/y z Páwłem Korytkiem Káßtellanem Przemyßkiem z domu Kozlarogi/z Janem Fredrem Káßtellanem Sánockiem z domu Boricza/z Janem Tomaßem Drohiewßkiem Stároßto Przemyßkiem/áż ná gránice Węgierskie wyiechálí wßyßcy w poczćiech niemálych z żonámi/á osobliwie Márßalek/ktory miał ozdobny Poczet Knechtow w żołtey á błękitno ßáchowáney bárwie/okrom inßych ślachćicow znácznych niemálo/z Pánna thez było o dwie ście Węgrow/wßyßcy Lámpárty przepasáni według zwyczáiu swey ziemie. Zsiádłá Pánná tádac do Krákowá z onymi Pániámi do gośćińcá/ktory iuż było pięknie ochędożono. A tám do niey przyiechał Hetman z onymi wßyßtkimi Pány. Wyßło przeciwko niemu wiele Pánow y Pań/zwłaßcza ony ktorzy byli wysłáni przeciwko Pánnie/Pánná z wielu Pań drugich/zwłaßcza Węgierskich/zostálá w domu. Tám gdy wchodził Hetman/wyprowádzoná Pánná od Márßalká Koronnego przeciwko niemu ná pul izby/przywitał ią á mowił do niey po Láćinie/bo ten ięzyk dobrze rozumiálá. Potym od Piotrá Myßkowskiego Biskupá Krákowskiego imieniem Krolewßkim pozdrowioná y przywitána byłá. Wśiedli potym ná konie/y ná wozy Pánie/á porzodnie Pánne do Krákowá ná Zamek prowádzili przez Kázimierz.

Naprzod Márßałkow Poczet/potym Węgrowie zá nimi/y ony panieá ktorzy z Hetmánem przeciwko Pánnie wyieżdżáli/á ná ostátku sam Hetman z przednieyßymi Pány/zá ktorymi iechálá pánná/przyiechawßy ná Zamek/do pokoiu nágotowánego zśiádłá/potym do Krolowey od Márßałká przyprowádzoná/ktoro przywitawßy z Pániámi Węgierskimi/ná zad odprowádzoná.

☞ Potym Dniá 12 Czerwcá/gdy czás był náznáczon ślubowi y weselu/wiele Pánow y posłow od drugich/iedni do Krolá/drudzy do Hetmáná ták do Młodego Páná śie schodźili/weßli potym do Kośćiołá/Mßey y Kazánia wysłuchálí. Skoro po Mßey weßli do Krolowey/k. dy też Pánná od Márßałká Koronnego wprowádzoná z pániámi y z pánnámi Węgierskiemi byłá. Tám im Marćin Białłobrzeski Biskup Kámieniecki ślub dawał. ¶ Wyßli potym ná Sale/kędy stoły nágotowáne były do iedzenia: Naprzod śiadł Krol ná Máiestaćie kosztownie przygotowánym/Krolowa po lewey stronie/potym Pánná/podla niey Hetman ábo iuż Pan Młody/ podla niego Báltházár y Andrzey Synowcy Krolewscy/Synowie Andrzeiá Bathorego/potym Posłowie od niektorych Xiążąt/Pánowie Rádni y Pánie/wßyscy według zwyczáiu mieyscá zásiadáli/Pánowie po práwym boku Krolewskim/Pánie po lewym wedle Krolowey. A byli ći Posłowie/ Legat Papieski/Poseł Jerzego Fryderyká Brándeburskiego Márgrábie Xiążećiá Pruskiego/Poseł od Woiewody Siedmigrodzkiego Synowcá Krolewskiego/Poseł od Xiążećiá Kurlántskiego. tć. Potym Pánowie Węgierscy przednieyßy/Jan Jßin/Chrzyßtoph Bánfi/Gábryel Ciaki.

Pánie záśie/

Pánie záśie/Chrystyná z Souliok/Jerzyna Bocikáiowa wdowá/ Zophia Páteczá/Jerzyna Bebekowa/ y Anna Pernezyna/ ktora pierwey była zá Jerzem Bánfiem.,

Potym pánowie Polscy/Naprzod Piotr Myßkowski z Mirowá Krákowski Biskup Kśiąże Siewierskie/ Piotr Dunin Wolski Plocki/ Jan Borukowski z Byliná Przemyski y Podkánclerzy Koronny/ Marćin Białobrzeski Kámieniecki y Opát Mogilski/Biskupi. Po tych storo Válenty Debieński Káßtellan Krákowski/ Andrzey Hrábiá z Theczyná Woiewodá Krákowski/Stánisław Száphrániec z Pießkowey Skáły Woiewodá Sedomierski/Chrzyßtoph Rádźiwił ná Dubinkách yná Bierży X. Káßtellan Trocki/ W. X. L. Podkánclerzy y Hetman polny.

Piotr Potulicki Woiewodá Brzeski/Konstántyn Kśiąże Ostrogskie Woiewodá Kijewski/Márßałek ziemie Wołyńskiey/ Jan Tárło z Szczekárzewic Woiewodá Lubelski/ Stánisław Zołkiewski Woiewodá Belski/ Stánisław Kryski z Drobniná Woiewodá Mázowiecki/Jánuß Kśiąże Zbáráskie Woiewodá Brácláwski/ Káßtellan Sedomierski/ Jan Hrábiá z Theczyná Káßtellan Woynicki Podkomorzy Koronny/ Jan Zborowski Káßtellan Gnieznieński/Páwel Szczáwiński Káßtellan Leczycki Ochmistrz Krolowey/Marćin Leśniowolski z Obor Káßtellan Podláski/Stánisław Stádnicki Káßtellan Sadecki/Mikolay Fierley z Dobrowice Káßtellan Biecki Refferendarz/ Mikolay Ligezá z Bobrku Káßthellan Wislicki/ Jerzy Mniszek z Wielkich Koñczyc Káßtellan Rádomski/ Jan Sienieński Káßtellan Zárnowski/ Páwel Korytko Káßtellan Przemyski/ Jan Fredro z Pleßowic Káßtellan Sánocki/ Stephan Grudzieński Káßtellan Nakielski/ Stánisław Rádźimiński Káßtellan Zakroczymski Stárostá Liwski/ Jan Dulski Káßtellan Chebniński Podskárbi Koronny/ Andrzey Opaleński Márßałek Koronny General Wielkiey Polski/ Andrzey Zborowski Márßałek Nadworny Stárostá Rádomski/ Kśiążętá Sluckie Trzey/ Kśiążętá z Ostroga Trzey/Kśiąże Roman Sáugußko. Ci záśie Pánowie Posły swe przysłáli/ Stánisław Karnkowski Arcybiskup Gnieznieński/ Hieronim Rozrażewski Biskup Kuiáwski/ Jerzy Rádźiwił Biskup Wileński/Adam Pilchowski Biskup Chelmski/Stánisław Hrábiá Zgorski Woiewodá Poznáński/ Mikolay Rádźiwił Woiewodá Wileński Hetman Nawyższy W. X. L. Mikolay Mielecki Woiewodá Podolski/Ostáphiy Wołowicz Káßtellan Wileński/ Kánclerz W. X. L. Jan Sierakowski woiewodá Leczycki/Jan Kißká Stárostá Zmudzki Podczáßy W. X. L. Andrzey Mißniewiecki woiewodá Wołyński/ Grzegorz Zieleński woiewodá Plocki/Anſelm Gostomski woiewodá Rawski/Fábian Cemá woiewodá Márborski/ Jan Tálwoß Raßtellan Zmudzki/ Jan Hlebowicz Podskárbi W. X. L. Stánisław Hrábiá z Lábißyná Latálski Stárostá Czluchowski. ic. ic. Od Miast Posłowie/Gdańscy/Toruńscy/Elbiescy. Było stołow dwádźieśćiá. Skoro po obiedźie/Naprzod Krol ze wßystkimi Pány wyßedł/potym Krolowa z Pánna Mloda y z Pániámi wßystkimi/ tám áż do wieczorá táńcowáli. Potym Pánne do łożnice doprowádzono/ktoro imieniem Krolewskiem oddawał Márßałek Koronny/ od páná Mlodego dźiękował Bistup Krákowski. Názáutrz Trzynastego dniá tegoż Mieśiecá przed obiádem vpominki Pánicy Mlodey od Hetmáná oddáne były przez Káßtellaná Sedomierskiego/ Mánuelle z kámieñmi drogiemi/ Láncuchy/Rubki rozmáite/ Altembáśy/ Złotogłowy/ Srzebrnogłowy ná ßáty. Potym od Krolá y od Krolowey/zátym Kśiążąt wyżßey pomienionych posłowie/od Pánow ktorzy sámi byli/ iáko też y posłowie od drugich pomienionych/ y od Miast roznych/Pánicy Mlodey winczuiąc ßczęśćia według zwyczáiu wßyscy vpominki dawáli. Tym wßystkim dźiękował Chrzyßtoph Rádźiwił Kśiąże ná Dubinkách y ná Bierży Káßtellan Trocki. Potym

siadáli do sto-

śiadáli do stołu/skoro po obiedźie tańce były rozmáite/ táķże dniá trzećiego. Potym Krol odiechał do Niepołomic/tám śie myśliſtwem zábawiał/Hetman też Roki iáko Stároſtá mieyſcá onego odſadźił. Dniá potym trzećiego/gdy Krol z Niepołomic przyiechał/wßyſcy Pánowie do niego śie ziecháli/á rozmowę o ſprawách R. P. mieli.

Naprzod im Hetman ábo Kánclerz wyliczał rzeczą piękną doſyć potrzeby wßyſtkie y przypadki R. P. Potym káżdy według mieyſcá ſwoiego co rozumiał wotowáli / táķże áż do Niedźiele ná poránki zieżdżáiąc śie do Krolá namowy zobopolne miewáli. W Niedźiele potym Krol z Krolową/y Pánowie wßyſcy wyżßey pomienieni/Poſłowie táķże/do Sale ná thо koßtem zbudowáney w Zamku ná Rápßtynie/od Hetmáná proßeni/przyßli ná obiad. Byłá oná Salá ozdobnie przyſtroiona/ táķ málowániem miſternym iáko y obićiem koßtownym. Ná wchodzeniu przed Salą były dwie oſſobie ryte miedzy ſłupámi/Mars ná práwey/ ná lewey Białłagłowa trzymáiąc Signa Victoriæ, á we wnątrz wßyſtká Hiſtorya o wźięciu Proſerpiny miſternie wymálowána / ná przećiwko drzwiam Máieſtat Krolewſki Złotogłowem obity/nád ſtołem Herby Krolewſkie / nie dáleko drzwi ſłużbá áż pod ſámy wierzch pełná kubkow koßtownych/ktorą mogł ßácować ná ſto tyśięcy złotych y lepiey.

Tymże też porządkiem iáko w przeßłą Niedźielę / oni wßyſcy goſćie y ſtołow śiedźieli/ po obiedźie były gry y kunßty rozmáite/ ná oſtátku obiádu od Hetmáná ábo Páná młodego podárki oddawáne były/Naprzod Krolowi dał Koń ſtádá ſwego/ ktory Vrodą y Cnotą podobien był Dźiánetowi. Krolowey Kubek oſſobny/z ktorego pode Pſkowem gdy tám był z woyſkiem od Krolá iáko Hetman zoſtáwion/ zá zdrowie Krolewſkie y oney ſámey pił. ić. Inßym potym goſćiom ſwym/Pánom y Pániam/y Poſłom pomienionym/Portugały złote/ná ktorych była twarz Krolewſka z iedne ſtrone/z drugą żáłoſna Figurá o wźięciu Połocką y ziemie Inflantſkiey iáko niżey obaczyß. Po obiedźie ſkoro były tańce rozmáite áż ku wieczorowi / wieczor kunßty rozmáite ogniſte. Przyßły potym dwie Kośie pieße po ſtároświecku/w zupełnych ſznacych Kiryśiech vbráne/ktorzy zſoba pießo dzewką krußyli/niektorzy też zſoba bronámi w rącz czynili/ná co Krol/Krolowa/y wßyſcy goſćie chętliwie pátrzáli długo w noc.

Drugiego dniá táķże Krol y Pánowie wßyſcy z Rády wyßedßy/zeßli śie ná obiad támże do tego gmáchu. Po obiedźie Krol y wßyſcy málo śie przechodźiwßy/znowu śie ná wieczerzą zeßli. Po wieczerzy gdy nalepßey myśli być poczęli/wyſtąpiło iákoby z Niebá kilka Bogow y Bogiń vbránych koßtownie. Naprzod ſámi zſoba rozmáite tańce mieli/potym Jmie Krolewſkie y Zamoyſkiego Páná Młodego/ktoremu to kwoli czynili/Pániey Młodey táķże/wyſtąpiwßy y pozdrowiwßy/z Pánnámi y z Pániámi táńcowáli. Táķże y trzećiego dniá do onegoż gmáchu wyßedßy z Rády Krol z onymi Pány wßyſtkimi/ná obiad śie zeßli. Po obiedźie ná Rynku były rozmáite igrzyſká y gonitwy / wßytkie Kámienice około Kośćiołá Pánny Máryey w rynku dla Pánow y Pań zápowiedźiáne były / á oſſobliwie iedną y Janá Szpiglerá Mießczániną y Rayce/ w ktorey Krol z Krolową śiedźiał. Ten ćießąc śie z tego że Krol Dom iego náwiedźił/wpomineк dárował/ktory Krol wźiąć roſkazawßy hoynie łáſkę nágrodźił. Ná rynku była wielka ćiżbá/y po gmáchách ná oſtátek/táķ áż śie z ludźmi łamały. Były dwoie Spektákulá ná Rynku/ná iednym było wiele Pań y Pánien/ná drugim Sędźiowie y ſam Hetman. Tám naprzod śiedm par z kopijámi wyiechawßy / zá tarczámi ná oſtre gonili rzadnie y mężnie doſyć / Hetmáńſcy z niektorymi Dworzány Krolewſkimi/ iáko naprzod Podhorecki Wáclaw/ Páweł Rácko/Andrzey Grudźiecki/Jákub Jankowſki/Stephan Kázimierſki / Stániſław Gorſki/Páweł Piaſkowſki/Mikołay Rogoźińſki/ Broniſław Orchowſki/Marćin

wſki / Marćin Kiermáńſki/ Jákub Milkowſki/ Chrzyßtoph Broniewſki/ Jan Dobek/ Stániſław Cimińſki. Ci wßyſcy przed tym żołnierſko ſłużąc do moſkwy wiele á mężnie z nieprzyiaćioły cżynili/ á potym do Hetmáná przyſtáli. Mieli chorogwie pod herbem Hetmáńſkim trzemi Drzewy/ ná ktorych był ten text nápiſany/ CERNIT ET AVDET. Y ten: VTRAq; CIVIS. Wſiádáiąc ná konie wßyſcy/ ieden drugiego przepraßáli/ y to/ ieśliby ktory zá przypadkiem nießczęśćia był obrázon/ y zábit ná koniec od drugiego/ ſobie odpußczáli. Było ránnych kilká w tym tám igrzyſku/ iáko Grodźiecki/ ktoremu kopią przez rękę przebiegłá/ Kázimierſki tákże przez rámię ßkodliwie był ránion/ pod Milkowſkiem koń ránion/ pod Dobkiem koń zábit/ ktoremu záraz Hetman ſwego dobrze vbránego/ ná ktorym ſam ſiedźiał/ oddáć kazał.

Zátym ſkoro ſie tá gonitwá dokończyłá/ przyiechał Moż ná koniu ná onże plác w Murzyńſkim hábićie/ proßąc Sedźiow/ ktorzy ſiedźieli in ſeorſuo ſpectaculo, żeby Pánu iego ná on plác przyiecháć dozwolili. Záthym gdy mu dozwolono/ Mikołay Wolſki Mieczmk Koronny/ Stároſtá Krzepicki/ po Murzyńſku ze wßyſtkim pocztem koßtownie vbrány/ wyiechał ná wożie pozłoćiſtem/ pánná ktora byłá podpárta Herbem Zamoyſkich domu/ á z tyłu Biały Orzeł w Koronie/ ná tey Jmie Krolewſkie nápiſane było po Grecku STEPHANOS, Zgeby wychodźił głos/ REGNI AC TRIVMPHI NOMEN & OMEN. A ná Kopiiách text nápiſany/ RECTIS BELLI PACISQVE CONSILIIS. Zá pánną ßli Mężowie po Murzyńſku vbráni w páncerzách z płotná ná to vczynionych á w wieńcách/ zá ktorymi ßedł Elephánt/ v ktorego ná grzbiećie byłá Wieżá/ z ktorey rozmáite kunßty Pußkárſkie wychodźiły ogniſte/ Vellum Złote nieśli ná trzech Wielbłodách Murzynowie/ Trebáczow było oſm tákże po murzyńſku vbránych.

☞ **Potym Mikołay Zebrzydowſki Stároſtá Wſtężycki** w Oſſobie Sáturnuſowey/ iáko Rycerz złotego wieku ná on plác przyiechał/ Woz ćiągnęły Dźień y Noc dwánaśćie Dźiatek Biallych/ tákże wiele cżarnych nadobnie vbránych w hátłaſowe ßáty/ Gwiazdy po nich: Białe trzymáły práwo ſtronę/ Cżarne lewo/ łáncußkámi powiązáne/ á wßyſtki Zegárki noſły ná głowie/ Siedźiał ná wożie SATVRNVS z broda ſiwą/ Koſę w ręce zbroney trzymał/ TEMPVS wßyſtkich poganiał trzymáiąc ná głowie Zegárek/ w puł wozá ſiedźiał SCIPIO, Złota Bánię wielką w ręku trzymał/ ktora znáczyłá wiek złoty zá pánowánia Krolá Stephána.

☞ **Záthym Stániſław Miński wyiechał ná onże plác/** Jowißá y Minerwy oſſoby ná wożie máiąc/ woz był ná Swerách Obłokiem nákryty/ co było z báweiny miſtermie przyprawiono/ ktory ćiągneli Trzey Orłowie/ ná práwey ſtronie ſiedźiał IVPITER, przed nim łyſkánia ſtráßne były ogniſte/ ktore gdy doßły onego Obłoku/ zrázu ſie gwałtem żarzyć poczęły/ áż Bog z Boginią záledwie z onego wozu vćiekli/ iednák vgáßono. Trzymáli IOVIS z Minerwą Gniazdo/ ná ktorym ſiedźiał Orzeł Biały/ co znáczyło/ iż zá ich obronę abo pomocą (iáko ludźie Pogáńſcy rozumieli) Páńſtwá w pokoiu ſprawowáne były/ á iż tym Bogom przed tym Orłá oſiárowano/ ktorego Krolestwo Polſkie zá herb vżywa/ okázuiąc też to/ że oni ſami Krolowi temu z rąk to ſwoich oddáli/ y to znáć iákoby dawáiąc/ że dla nich tákie ßczęśćie Krolestwo y ſławá zá fortunnym zwyćieſtwem ná wßyſtkie nieprzyiaćioły ſie roſćiągáłá/ á oni z tego ſie ćießąc z niebá ná ziemię zſtąpili/ obiecuiąc y nápotym ßczęśliwe powodzenia. Był Woz oſobnie vrobiony/ miáſto koł ná cżterech ſie Swerách toczył/ ná ktorym Niebo ábo one Gmáchy Boßkow onych ná cżtery cześći ſie dźieliły/ ná káżdey Swerze były trzy Znáki Niebieſkie z Gwiazdámi/ ktore zową Signa Zodiaci, oprocz ſámego Jowißá ktory ná wożie ſiedźiał. Prowádźili go Sátyrowie cżte-

rey/przy nich Rycerz w osobie Argántowey co był Krolem w Boecyey/trzymáiąc w lewey ręce Tarcz/ná ktorey były dwie Polá Białe á żołte/ w práwey ręce dwie Jábłce/ ćiskał á chwytał drugie/ trzećie nogą od śiebie odbiiał/á miał ten text nápisany/ Acquirit, Habet, Spernit.

☞ Stánisław Zołkiewski Woiewodźic Belski w Ossobie Dyany myśliwey wyiechał/ná znák tego/iż Krol po woynie w pokoiu zábáwiony náráczey śie myśliwstwem zábawiał. Miał ná sobie vbior zielony/máiąc podla śiebie cżternaśćie Nimph/ktore wiodły Chárty y Ogáry/y dwoch Jeleni / wszystkie były ochędożnie y kosztownie vbráne. Okazawszy roskoszy swe Krolowi/ Dyaná ná koniu ná strone odiechálá/ zá nią skoro Tryumph Moskiewski/ktory ták był przygotowány: Wieżá ktora toczono od Wáysowey Kámienice ku onemu plácowi ná widok przed Krolá/ ktory śiedźiał w Szpiglerowey Kámienicy/nád Brámą było nápisano ten Text:

STEPHANO Regi Polo: Mag: Duci Lit: Moschouitico: victori, Triumphatori, Polotia Liuoniaq; receptis,& Lituaniæ finibus prolatis. S. P. Q. P. Ná práwey bronę stronie ten napis/Magnanimitate & Clementia. Ná lewey/ Nil procrastinando. Po stronách záśie ten był text/ná práwey/ Nec Vrbis Portis. Ná lewey/ Nec Orbis Finibus. A gdy ią przytoczono nieznáczńie bliżey ku plácowi/ Naprzod wyszło ludźi pieszych ochędożnie vbránych kilkádźiesiąt ták iácy żołnierze / zá nimi Trebácze/po nich skoro Proporce ábo Znáki woienne/zá nimi Jezdá/przed ktorą Rotmistrze/á przed wszystkimi Giermek kosztownie vbrány/Piechotá wszytká z pozłoćistymi Szczeliny po stároświecku. Zá nimi skoro ná trzech woźiech wieziono podobieństwá onych wszystkich spraw woiennych/ ktore przez trzy láta w Moskiewskiey ziemi poodeymowáne były/ Miast/ Zamkow pobránych/Rzek/Lásow przez ktore śie przeprawowały woyská/oblężenia Zamkow y dobywánia ich/ná drugich woźiech Páncerze/ Zbroie/ Tarcze/Oszczepy/Drzewá/y inśze rozmáite broni Moskiewskie wieziono/zá nimi ludźi oboygá stanu iákoby więźnie/ y wielka zdobyczą ábo łupy: Inflantska ziemiá ná kształt Białegłowy przyprawiona była ochędożnie / w Wieńcu zielonym ná szerokiem plácu/kędy oney wszystkiey kráiny własność wykonterfetowána była/ á Moskwićin v niey pod nogámi przydeptány. Zá tymi wszystkimi szli Mężowie/ktorzy bronili tego áby śie ludźie nienáćiśkáli/za nimi woz kosztowny ku Tryumphowi należący/ze wszystkich wozow nawyższy we cztery konie Białe/ ná przodku v wozu Orzeł biały wyćiągnął szyię/ Mąż ná koniu z Łukiem/w tyle v niego Pánná / ktora w práwey ręce trzymálá Wieniec/w lewey Kłos/w tyle wozu trzy Kopiye/od ktorych ná łáncuszkách trzech ieden wielki łáncuch wisiał/ ktorym był Moskwićin przywiązány/á zá wozem więźniow po Moskiewsku vbránych niemála grumádá / Hetmánow/ Woiewod/w Inflanćiech/pod Polockiem/pod Sokołem/pod Łukámi Wielkimi/ pod Zawołoćiem / y indźiey pobránych / zá nimi inśze pospolstwo/á zá tymi wszystkimi Błazen/ ktory śie posmiewał z onych pierwszych hárdych fukow y z śmiáłości nieprzystoyney ich / y z Wielkiego Kniáźiá Moskiewskiego. Podla wozow miedzy onymi więźniámi szły Białegłowy z Lámpámi / z ktorych ossobne perfumy wychodźiły / ná ostátku Muzyká/ wszystki w Wieńcách. A ten Tryumph wywiodły Księżętá Sluckie/Brácia rodzeni/o ktorychś czytał pod Herbem Kśięstwá Litewskiego.

☞ Zá nimi záraz wyiechał Ociesk Joachim z Domu Jástrzębiec/ná woźie w sześć koni z przyprawionymi skrzydły/śiedźiał ná woźie CVPIDO nági z kędźierzáwą głową máiąc záwiązáne oczy / Sáydak ná rámieniu/podla ktorego śiedźiały chłopiętá bárzo pięknie śpiewáiąc / á z

obu stron około wozu świece lane y kunsty puszkárskie misternie wymiotano.

☞ Zátym skoro Wenus ná dwoch Wielorybách ná Muśli morskiey siedząc wyiechálá/ trzymáiąc Paryssa związánego láncuchem/ co wywiedli Jan y Piotr Myszkowscy/ Synowcy Piotrá Biskupá Krákowskiego/ći przemysłem y ochędostwem wiele inych celowáli. Szłá naprzod Muzyká pięknie y kosztownie vbrána/ zá Muzyką czterey Trębácze/ w żołtem y w białym hátłasie. Wielorybom z oczu y z gąb po wszystkich stronach pryskálá wodá perfumowána ná ludzie ktorzy sie náćiskáli/ czym wielki przestwor sobie czynili. VENVS kosztownie vbrána/ byłá w brunatnym złotogłowie/ kształt z białego á żołtego Altembásu / zá nią iecháli dwá Pátronowie/ Jábłko Złote Sędziom oddáli/ ná ktorym był Text pisany: Pulcheriori detur: To potym do ręku pánney Młodey od Hetmáná podáne było. Mieli Lokáiow dwánaśćie/ w czerwonych/ w białych / y modrych hátłasiech/ cztery konie powodne / Deki ná nich hátłasowe/ z błękitnego/ z czerwonego á z żołtego/ hawtowáne złotem/ ktore wiodły Białegłowy w kitaykowych szatách wiśniowych/ głowy pięknie vbráne.

☞ Miotano ná plácu Talery śrebrne/ ná ktorych byłá z iedney strony Twarz Krolewska/ z drugiey strony ten Konterfet.

¶ Chcesli szerzey o tym wiedzieć/ czytay Epistolam R. H. S. R. Ad Georgium Fridericum Marchionem Brandeburgeñ in Prussia Ducem.

☞ Po przenośinách w kilká dni roziechali sie oni Pánowie / Krol tákże w Niepołomicách sie kilká czásow zábáwiwszy/ wyiechał do Litwy 15 Septembris, Roku 1583.

¶ Tegoż Roku szostego dniá Lipcá Lwicá ná Zamku Krákowskiem chowána/ miálá czworo Lwiąt / chowały sie málo nie do pułrocza dobrze/ potym pozdychały.

¶ W Roku 1584. Tátárowie około Winnice y Chmielniká wielkie szkody poczynili/ Slácheckich Domow przez dwádzieśćiá znácznych wybrali/ o czym potym będzieś lepszą spráwę miał w Historyey.

¶ Thego Roku vmárł Alexánder Mieleński Biskup w Inflańcich Wendeń/ był y Opátem Mogileńskiem/ Cnotliwy y dobrze zásłużony Rzeczypospolitey Biskup/ ná iego mieyscu został Synowiec iego własny z Domu Wężele.

¶ Tegoż Roku vmárł Jan Borukowski Biskup Przemyski podkánclerzy Koronny.

¶ Tegoż Roku Kátárzyná Krolowa Szwecka vmárłá/ ktorey w Krákowie Anna Krolowa Polska dostátecżny obchod pogrzebu spráwowálá.

¶ Tegoż Roku vmárł Andrzey Hrábiá z Gorki Kásztellan Miedzyrzecki/ po ktorym wielkie skárby y máietność ná Brátá Stánisłáwá Woiewodę Poznáńskiego przyszły.

¶ Thegoż Roku vmárł Kásper Zebrzydowski Woiewodá Káliski w Niedźiele Wielkonocną/ w Krákowie ná Zamku pochowan/ Dniá Czternastego Miesiącá Máiá.

¶ Tegoż Roku vmárł Łukasz Podoski Proboszcz Gnieznieński/ prálat zásłużony Krolom y R. P. we śrzodę przed Swiąteczną Niedźiele/ Dniá szesnastego Máiá.

¶ Tegoż Roku vmárł Andrzey Dzierzánowski Opát Wągrowiecki z domu Gozdáwá/ po nim wźięt Woyćiech Záiączkowski z domu Zarebá.

¶ Tegoż Roku ze Czwartku ná Piątek 18 Maij Olkusz zgorzał.

W Roku

W Roku 1576.

Z tym Kleynotem rowno z Krolem przyiechał Maż z Wegier Imieniem Ferens de Weseliny/dobrze zásłużony z młodości Pánu swoiemu/zá co potym do znácznego opátrzenia przyszedł od Krolá Stephánа/po śmierći Kásprá Bekieszá Stárosty Láncknorunskie°/to stárostwo y żoná iego do stanu małżeńskiego mu daná z wola Krolewska/z ktorą ma potomstwo. Tenże Debno Zameczek zá Brzesciem kupił od Debienskich z Domu Odrowąż/y ze wsiámi do niego przyległymi. Inszych ácz niemálo Wegrow przyiechálo przy tymże Krolu/wszákoż ten był náznáczniejszy w łáscе Krolewskiey/y tu w Polszczе sie spoſabiał/ná sie y ná Potomstwo w máietność ziemską/á znácznie.

Herby Nowe/ktore Krol Stephan

ná tey tám Expedicie y Moskiewskiey Rycerstwu zásłużonemu nádał/ktorzy iż nie byli przyięći od żadney Fámilie/ále podobne zasługam ich (iáko to Listy káżdego opowiedáią) im nádawano/dla tegom ie tu ná státku położył: A ták Naprzod czytay

O Kleynocie Polotá/nábytym pod Polockiem w Roku 1579.

IN NOmine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. &c. &c.

NOS STEPHANVS DEI Gratia REX Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, &c. &c. Princeps Transiluaniæ. &c.

NOTVM testatumq; facimus præsentibus litteris nostris, Vniuersis & singulis præsentibus & futuris earum noticiam habituris, quod cum suscepto grauibus decausis bello aduersus Ioannem Basiliadem Moschorum Principem hæreditarium, Regni nostri hostem, Arcem Polocensem celebrem, tocius septemtrionis propugnaculum, non multis ante annis prædecessoribus nostris, à Magno Lituaniæ Ducatu ademptam, tanquam belli precipuum opus, dicionibus nostris confiniorem, inprimis recuperandam summisq; viribus nobis opugnandam sumpsissemus, preclarã nobis in ea opugnatione nauasse operam strenuum Valentinum Wossouicz, Famati Iacobi Was Ciuis & Ahenarij Leopolienſis filium, cum enim Arcem prædictam loco & arte egregiè munitam, validisq; præsidijs firmatam, ac ingenti belli apparatu rebusq; omnibus arcende oppugnationi necessarijs

instructam, & adornatam, igne ad extremum in ipso æstatis exitu, ac tempore à bello gerendo prorsus alieno expugnare aggrederemur. Memoratus Valentinus Wołłowicz acceptis piceis thedis sulphore & intro ad corripiendam repentem flammã obrutis, ac aheno ardentibus carbonibus referto, contempto potentissimo mortis periculo, hora diei 22. sub ipsas arcis municiones succesſit, aduersus tot horrenda tormentorum fulmina, & sagittarum atq; glandium grandinis instar emissarum ictus, ac pene innumerabilem omnis generis tellorum, superne accidentium multitudinem, nihilq; permotus grauissimo vulnere, secundum vterum accepto & visceribus ipsis eodem sclopei ictu delectis. Turim quam castra appelabãt, primus omnium inflamauit. Quo deinde latius serpente incendio celere quoq; munitiones conflagrarunt & Arx ipsa ab ea parte defensoribus est nudata, hostisq; superbus nulla suorum paulo ante strage temporis breuitati confidens construatus, tot tormentorum pilis horrendum in modum per arcis munitiones in ipsum Arcẽ conturſis edita tandem, ad deponendam Arcis spem suscipiendæ, quæ faciende dedicionis cõsilia descendere est coactus, in eodem exequando opere, prænominato Valentino Wołsouicz manus quoq; dextra bis est traiecta in primis quidem sub ipso pugno blumbea glande, deinde vero sagitta secundum policem imissa, ac tum demũ cum ijs virtutis suæ monumentis obstructis vt cunq; bombasio vulneribus, visceribusq; ipsis coopertis prædictus Valentinus Wołłowicz ad suos se recepit. Quaquidem sua tam forti & strenua in expugnatione Arcis predictæ Polocensis opera, vt nobis non postremo fuit adsumento, sic exteris gentibus nostris sub signis militantibus armorum & gloriæ auidis abunde declarauit, minime in Polonis iam tandem ad antiquas & veteres suas artis reduci incipientibus esse extinctam pristinam illam vim & virtutem militarem qua olim diuersis subactis nationibus tam longè atq; latè imperij sui fines protulerunt, & qua vinci turpe semper ac flagitiosum esse duxerunt. Volentes igitur tam excelenti memorati Valentini Wołsouicz virtuti pare gratiam referre, ac ceteros deinde ad talia in posterũ audenda, & in primis dum ceptum cum hoste prædicto prosequimur bellum consumatamq; eius diuino freti auxilio & nostra subnixi equitate, petimus gloriam alacriores facere, eundem cum omni ipsius legitima posteritate nobilitandum ac in ordinem nobilitatis Regni nostri adhibentis & admitendum esse duximus, vtiquidem ipsum cum omni posteritate ipsius nobilitamus, in ordinemq; nobilitatis Regni nostri adhibemus & admittimus, per præsentis accedente ad id omnium Regni nostri & Magni Ducatus Lituaniæ ordinũ consensu ad hæc generalia Regni nostri comitia cõgregatorum, ipsique pro Stemmate manum sagitta transfixam ardentem facem compræhendentẽ in campo rubeo, ac super eam deinde turim biculmineam, instar turis ab eo inflamate depictam, tanq; veram ipsius virtutis imaginem, non hæreditate aliqua relictam, sed nunc primum nostro in Regno ipsius virtute & sanguine partam & quæsitam, damus & concedimus, quemadmodum quidem hic in hisce litteris cernitur expressa, cognomenq; deinceps eidem nouum videlicet Polotinski imponimus, ab Arce prædicta Polocia, à nobis expugnata atq; capta, & flumine Polota eandem alluente, quo transito ipsam Arcem inflamauit, originem ducens, hoc igitur cognomen videlicet Polotinski cum omnibus suis posteris quantisper quidq; stirpis eius supererit, æterna persecula habebit & obtinebit, ac supra expresso Stẽmate tam in obsignandis litteris quam in monimentis ædificijs, & actibus quibusuis nobili viro exercendis omnibusq; imunitatibus priuilegijs & prærogatiuis vniuersis nullis penitus exceptis, quibus omnis in vniuersum nobilitas Regni nostri gaudet, non secus vtetur, non minusq; ad quosuis in Regno & dominijs nostris honores & dignitates tam spirituales quam seculares, cum legittima posteritate sua erit aptus, quam ij, qui ex maioribus suis auis, proauis, adauis, nobilitatis initium

ceperunt.

ceperunt. Quod vobis vniuersis & singulis, qui ex equestri ordine & nobili sanguine orti & ad quosuis honores atq; dignitates nati estis denunciamus, testatumq; facimus, ac pro auctoritate nostra Regia proq; fide vestra vos hortamur, vt prænominatum nobilem valentinum Polotinski ob egregiam eius virtutem insigni nobilitatis à vobis decoratum, gradu & existimatione æqualem vobis habeatis, nec hauc clam, aut palam, honori & famæ eius vllo modo detractū esse velitis, quod nos omnino pro officio & virtute vestra facturos non dubitamus, quod si vero aliquis ex hominibus & potestatis nostræ, litteris præsentibus & existimationi insignicq; nobilitacionis ipsius nobilis Valentini Polotinski obtrectare voluerit, pœne in Statutis ratione præmissorum præscripte, tociēs quotiens id admiserit succumbit. Harū quas manu nostra subscripsimus, Sigillumq; nostrum ipsis apprimi iussimus, testimonio litterarum. Datum Varsouiæ in conuentione Regni generali, die prima Mensis Ianuarij, Anno 1580. Regni vero nostri 4. Per manus Illustriss. & Magnifici IOANNIS Zamoyski de Zamoscze, Regni Poloniæ Cancelarij, Belzeñ. Knyszyneñ. Zamecheñq;. Capitanei, Præsentibus Reuerendiss. in Christo patribus. &c. &c. &c.

☞ **Ná tymże Seymie miał znáczne opátrzenie od tegoż Krolá w Przemyślskiey źiemi. Był potym Rotmistrzem ná drugi Rok pod Wielkie Luki: miał ná ten czás synà ktoremu tylko rok był Stephaná z Regino Absolomowną.**

O Kleynocie Pogonia Nowo nábythym/ w Roku 1581. przez Krysztofá Stephánowicá Pisárzá z Skárbu Krolewskiego/ znáczným mestwem y zasługámi insżemi/ ktore List Krola Stephaná w Metryke wpisány opowieda/ opuszczáiąc przodek ktory wyższey pisánemu Listowi iest podobny/ tylko co potrzebnieysze rzeczy thu sie przełożą dla wiádomośći inszym.

STEPHANVS Dei Gratia Rex Poloniæ, &c. &c. VISVM est nobis vt inter eos qui cum alijs in bellis tum in hac expeditione præsenti Plescouiensis strenue sese gesserunt. Egregium Christoferum STephanouicz seruitorem nostrum, iam longo temporis spacio in Tesaurario modo notarij officio non minori fide quam industria cum laude omnium diligentiaq; fungentem, &c. &c. Propter illius strenue gesta quæ nobis per Illustrem & Magnificum IOANnem Zamoyski supremum Exercituū Regni Campiductorem & Cancellarium generalem Cracouieñ, Belzeñ, Knyszyneñ, Miedzyrzeceñ, Crizouieñ, &c. &c. Capitaneum.

Commendata sunt cum præteritis nostris contra Moschum expeditionibus & arcium vt pote **Połocko/ Wielkie Luki**/ propugnationibus tamen præsertim in præsenti huius anni circa Plescouiam oppugnatione, ibi periculosa & dificillima quæq; tentando fortis & strenui militis in eruptione documenta edidit in æquestrem ordinem adscriberemus, & nobilitatis Regni nostri prærogatiuis honoribus & eminentijs, ipsum & successores illius legittime descendeñ, ornaremus prout præsentibus ijs adscribimus, illicq; à loco vbi in nostro & Reipub. seruitio summa cum admiratione periculose versabatur, & ab armis quibus tempore irruptionis vsus est, & posteris illius nomen &

Stemma

Stemma in perpetuum retineñ. nobilitatis ſuæ argumentum, quo cæteri ad ſimilem virtutū imitacionem, & ſtudia militaria, hac benignitate noſtra prouocarentur, damus & concedimus, ipſumq; Chriſtopherum Stephanouicz, notarium teſauri noſtri, eiusq; poſteros legittime deſcendentes in iura regni, & ordinis æqueſtris, ſucceſſoresq; illius cooptamus, cognomenq; ei & ſucceſſoribus illius Pleſkowſki / & Arma quibus in poſterum vtetur, videlicet manum dextram loricatam, Simiteram euaginatam portantem, in campo rubeo, nec non in vertice huius modi Stēmatis, galeam militarem apertam, cum aurea deſuper Corona ex qua milles armatus cum Simitera in manu dextra portans eminentem, gratioſe largimur, & conferrimus, cognomenq; huius Stēmatis Pogonia aſsignamus, &c. &c. Datum ex Caſtris noſtris ad Pleſcouiam Ciuitatē die 21. Menſis Nouembris, Anno 1581. Regni noſtri 6.

O Kleynocich wſzyſtkich Państw álbo Woiewodztw Krolestwu polskiemu/y Wielkiemu Kśieſtwu Litewskiemu należacych. Kśięgi piate.

Naprzod Woiewodztwo Krákowſkie vżywa Orłá Białego ná Chorągwiách / w one cżáſy gdy bywáły poſpolite ruſzenia cżeſte / iáko też y od Vrzędnikow Ziemſkich / od Sędźiow gdy Rycerſtwo ná Roki przednie ſie pozywa / pod tytułem Krolewſkim á tákowym Herbem wydawáne bywáią pozwy od iednych ná drugie.

¶ Ma tho Woiewodztwo w ſobie naprzednieyſze Senatory / Biſkupá ktory był tego cżáſu Piotr Myſzkowſki z Domu Jáſtrzebiec / wźięt po Fráncißku Kraśinſkim z Domu Slepowron.

¶ Káſtellan Krákowſki ktory przed Woiewoda mieyſce pierwſze ma w Rádźie / co był przemienił Boleſław Krzywouſty / dla cżego cżythay Kromerá lib. 5.

¶ Był tego cżáſu Káſtellanem Wálenty Debieński z Debian z Domu Ráwicz / wźięt był po Mieleckim z Domu Gryff.

¶ Woiewoda był Andrzey Teczyński Hrábiá z Domu Topor / wźięt po Pietrze Zborowſkim z Domu Jáſtrzebiec.

¶ Káſtellanem Woynickim Jan Teczyński Hrábiá / brát iego rodzony po Janie Hrábi z Tarnowá.

¶ Káſtellanem Sadeckim Stániſław Stádnicki.

¶ Káſtellanem Bieckim Mikołay Firley z Domu Lewart / po Száfráńcu z Domu Stárykoń / ktory ná Sedomierſkie był wſtąpił.

¶ Káſtellan Oświecimſki Kryſtoff Komorowſki z Żywcá ná Goluchowcu / z Domu Korczak alias Wreby.

Stároſta

¶ Stároſto/Generalem/Jan Zamoyſki z Domu Koźlarogi.
Stároſto Bieckim/Mikolay Ligezá z Bobrku z Domu Pułkozá.
Stároſto Sądeckim/Stániſław Mężyk z Domu Wieniáwá.
Staroſta Oświećimſkim/N: Piotr Myßkowſki z Domu Jáſtrzebiec.
¶ Woyſkim Andrzey Száfrániec ſyn Woiewody Sedomierſkiego.
Podkomorzym/Stániſław Cikowſki z Domu Rádwan.
Sędźia Ziemſki/Scżeſny Czerſki ná Sielcu z Domu Ráwá.
Chorążym/Máreyan Chełmſki z Domu Oſtoiá.
Podſtolim/Stániſław Gárnyß z Domu Roża.
Podſędek/Stániſław Młoßewſki z Domu Nowiná.
Piſarz Ziemſki/Jan Kmitá z Woley z Domu Srzeniáwá.
Łowczym/Grzegorz Branicki z Domu Gryff.
Woyſki Oświećimſki/Stániſław Jnwáldſki.

☞ Stároſtowie Nieſadowni.

¶ Oycowſkim/Jan Pláżá z Domu Topor.
Stároſtá Láńckoruńſki/Ferens Vngarus.
Stároſto Lelowſkim/Andrzey Száfrániec wyżßey pomieniony.
Stároſto Olßtyńſkim/Jan Ocieſki z Domu Jáſtrzebiec.
Stároſto Szpiſkim/Káſper Máćieiowſki z Domu Ciołek.
Stároſto Kápßtyńſkim/Seweryn Bonár/y Stároſta Dopczyckim.
Stároſto Cżorſtyńſkim/N. Debieńſki z Domu Ráwá.
Wielkim Rzańca był Michał Máleczkowſki z Domu Oſtoiá.
Podſtároſćim/Joſeph Kowalewſki z Domu Rádwan.
Sędźia/Mátheuß Miſiewſki z Domu Jelitá.
Piſarz/Máćiey Bech z Domu Rogálá.
¶ Burgrábiow dwánaśćie/iáko Jan Pláżá.
Stániſław Pláżá z Domu Topor.
Piotr Strzałá z Domu Kotſic.
Stániſław Olßewſki z Domu Liſow.
Mátheuß Miſiewſki z Domu Koźlarogi.
Chárßnicki był y Sędźim Sierádzkim.
Andrzey Cżerminſki z Domu Koźlarogi.
Zygmunt Páleżewſki z Domu Szaßor.
Mikołay Huhrowiecki z Domu Suchekownáty.
Jan Stráß z Domu Odrowąż.

Wálenty Kmitá/od Krolá Auguſtá to Márgrábſtwo nádáne/nie ieſt priuilegiatum, ten był z Domu Srzeniáwá.

Wrotnicy dwá ku tym Burgrábiom/ktorzy też Szláchćicy záwße być máią/ludźie wiáry godni byli ná ten cżás/Goſłáwſki z Domu Oxa/y Jedrzeiewſki.

☞ Thych Burgrábiow Vrzędy náſtáły zá pánowánia Władyſłáwá Jágiellá w Roku 1394.

☞ Zamek Krákowſki naprzod záłożył Grákkus Monárchá/záraz y Miáſto od imieniá ſwego/o czym v wßyſtkich Hiſtorykow czytamy. Był obleżon od Tátar zá Pudyká/ktorego záledwie obronił Kiemens z Ruscá Woiewodá Krák. z Domu Gryff. Zmurowan od Káźimierzá wielkiego/potym Jágiello wyżßey murow podnieść kazał/ſtrażą opátrzył/cżytay v Kromerá lib. 15.

¶ Zá Zygmuntá Pierwßego/przez Janá Bonárá zmurowan/thák ozdobnie iáko teraz widźimy.

Kośćioły ná nim cztery/przedniewßy záłożony y fundowan od Miecyſłáwá napierwßego Monárchy Chrześćiáńſkiego/w Roku 966. Do ktorego przyprowádźił Biſkupa z Włoch imieniem Prohoryná. Po nim náſtał

Proculphus támże z Rzymá/ w Roku 986. żył ná tey Stolicy lat iedennaście/ vmárł 995. Po nim nástał Lampertus primus, ktory żył lat 18. Po nim nástał Pompo Wloch tákże/ ktory tylko ßeść lat pánował. Po nim nástał Sompo Wloch/ żył lat dźieśięć. Po nim nástał Rachelinus thákże Wloch/ żył lat 16. Po nim nástał Aaron Fráncus/ ktory był wźięt z Opáctwá Tynieckiego. Po nim iuż Polacy bywáli/ iákoś czytał pod Herby.

Miásto Krákow vżywazá Herb Trzech Wież o iedney Bronie / y Orłá tákim sposobem iáko bacżyß.

☞ Tho Miásto naprzod záłożył Grák wyżßey pomieniony / ieſt Stolica Krolow Polſkich / leży nád Rzeką Wiſłą / Miásto ná wßeláko żywność okwite. Wiárę Chrześćiáńſką w nim naprzod rozmnażáć począł Miecyſław circa Annum 966. przez wyżßey pomienione Biſkupy/ ácz Hiſtorycy mienią / że byli Arcybiſkupi ná przodku záraz / ále Baſko Kuſtoß Poznáński / tákże y Kátálog inácżey o tym piſą / mieniąc że Biſkupá przy Krákowſkim/ Arcybiſkupá przy Gnieźnieńſkim poſtánowił/ cū conſenſu Stephani ſeptimi ſedis Apoſtolicæ tūc præſidentes, dopiero zá pánowánia Kázimierzá Mnichá/ w Roku 1046. wyżßey pomieniony Aaron/ gdy confirmácyą y Sakrę ſobie ziednał v Benedyktá 9. Papieżá tego imienia tedy y te ozdobę Kośćiołowi Krákowſkiemu / y potym namiáſtkom ſwoiem ziednał/ cżę° dowodźi kopią liſtu Papieſkiego piſáno w te ſłowá. Pro reuerentia Beati Petri Principis Apoſtolorum, ſub cuius velamento teſtatorum conſtituiſti, & pro amore Regis Caroli alias Cazimiri Domini veſtri, eiuſq; coniuge Mariæ, eorumq; filii Boleſlai, & pro honore tocius Regni veſtri, ſtatuimus, ſtabilimus, dicamus & benedicimus in perpetuum, in Eccleſia & Ciuitate Crac. eſſe Archiepiſcopum, & metropolim, cui ſubicimus omnes omnium Epiſcoporum Parochias, qui in toto Regno ſunt Polonico, vt Archiepiſcopali more vniuerſis præſideāt, tibi quoq; & ſucceſſoribus tuis palium de corpore Beati Petri ſumptum concedimus, diebus ſolennibus à iure inſtituendis deferendum. &c. &c.

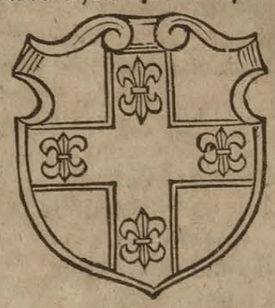
Żył ná tey Stolicy Aaron lat dwánaśćie/ vmárł dniá 15. Máiá / Roku 1055. Po nim nástał LAmpertus Polak/ iákoś pod Herbem czytał/ ktory będąc Fámiliey możney/ nie poſtał záraz po Sakrę / zátym vtráćił thę ozdobę Kośćiołowi Krákowſkiemu.

Zá inßych Krolow co dáley tho wiecey to Miásto y wolnośći y ozdoby miáło/ o czym niżey á potym ßerzey w Hiſtoryey mieć będźieß.

☞ Nád wßyſtkie Krole y Monárchy Leßek Czarny to Miásto był zozdobił / wßyſtkie co ich w murze / Mießczány nobilitował / o czym czytay v Kromerá kſięgi dźieśiąte/ y Prywilegia ich tego potwierdzáią. Ten Leßek ták ſobie Mießczány Krákowſkie dla wiáry y ſtáłośći poważał/ wolnośći wielkie rowne ze wßyſtkim Rycerſtwem nádał / ſam z nimi rowno w iednákich ßátach chadzał / okázuiąc to wßyſtkim że ich nie ledá iáko ſobie poważał / á tho ſię dźiáło circa Annum 1285. o czym w Hiſtoryey ßerzey będźie.

☞ Jáko mogę bacżyć ná ten czás wiele Niemcow / á máło nie wßyſcy co przednieyßy w Rádźie w thym Mieśćie byli / iáko od Roku 1363. zá pánowánia Kázimierzá Wielkiego ći byli.

☞ IOANNES Dab.
Sánd Boczk.
Pacusius de Eperius.
Nicolaus Wteżiegk.
Pesko de Saler.
Nicolaus Edling.
Bartholomeus Tártáry.
Ioannes Patermanus.
Tyczo Opuler.
Condradus Wertir.
Wlusius Casmir.
Anno 1379.
Pesko Womer.
Goczo Czem.
Albertus foschagiel.
Clemẽs de alba Ecclesia.
Hermanus Hurer.
Nicolaus Pechler.
Anno 1380.
Petrus Neltz.
Nicolaus Czampraw.
Anno 1381.
Ioannes Cielách.
Winko Dánecz.
Stephanus Olaw.
Ioannes Spitzner.
Anno 1383. Interregnum.
Ioannes Crac.
Nicolaus Bochnar.
Sándlo Gostycz.
Nicolaus Boloth.
Anno 1384.
Iacobus de curia, hi omnes electi sub interregno.
Anno 1387. tempore Iagiellonis.
Ioannes Gozelt.
Petrus Fochszagelt.
Anno 1389.
Hánko Hulczner.
Hánko Bártffál.
Petrus Girkardorff.
Anno 1390.
Nicolaus Lange.
Ioannes de Plavv.
Anno 1391.
Ioannes Crancz.
Gieysterus.
Ioannes Stepkugiel.
Petrus Menigarth.
Anno 1594.
Iacobus Cordbier.
Ioannes Piezny.
Kásper Krugyl.
Ioannes Posuange.
Stano Nohaw.
Anno 1395.
Ioannes Ederer.
Petrus Gieytan.
Anno 1306.
Nicolaus Bochnar, był Zupnikiem Krákowskiey Zupy.
Anno 1397.
Nicolaus Giemlich.
Nicolaus Stratlicz.
Ioannes Czopchin.
Anno 1398.
Andreas Czarnisza.
Anno 1399.
Georgius Arnzberg.
Michael de Cziczla.
Anno 1491.
Petrus Menitardi.
Nicolaus Freyberg.
Anno 1403.
Lucas Bochnar.
Ioannes Borek.
Anno 1404.
Kásper Krugiel.
Anno 1405.
Matias Crusberg.
Ioannes Folkinberg.
Nicolaus Platner.
Anno 1408.
Ioannes Fentlandl.
Nicolaus Botner.
Anno 1411.
Martinus Weygiel.
Anno 1412.
Claus Kizingier.
Paulus Oman.
Anno 1413.
Petrus Brigier.
Anno 1414.
Petrus Feter.
Mistko Debiec.
Anno 1415.
Pemigus Fredenreich.
Nicolaus Lepnikier.
Anno 1421.
Georgius Swarcz/then był osobliwie nobilithowan od Krolá Wládysláwá polskiego y Wegierskiego/ w roku 1442.
Nosił Herb tákim kształtem / vżywał go w polu błękitnym. Potomstwá

męskiey płci iego niemáß tylko po corkách Permusowie. Dom w tym mieśćie znáczny y wielkiego záchowánia / był Melchior Pernus Philosophiæ & Medicinæ Doctor Phisicus Toruneñ. y tám miał máietność w thym mieśćie y potomstwo. W Krákowie záśie przy dawnym gniazdzie oyczystym bráćia álbo synowcy iego / ludźie R. P. miástá onego záśłużeni/ z ktorych był Pisarzem mieyskim/ vir doctrina & virtute insignis. Drugi Kánonikiem Ołomunieckim / y inßy bywáli przednimi Rácámi / ták niżey wedlug porzodku vstyßyß.
Potym Swarczu drugi w Rádźie był.
Erasmus Gersmenler.
Vilhelmus Viland.
Anno 1422.
Georgius Morstin, tego dźiś potomstwá wiele.
Nicolaus Zippar.
Nicolaus Bastgier.
Gotardus strolt, seu sral.
Nicolaus Prostkienchein.
Anno 1423.
NICOlaus Wierzynk, potomek onego ktory zá pánowánia Kázimierzá Wielkie°/ był bárzo hoynym ßáfárzem ták czy-

taß v Kromerá Kśiegi 12. Then zá Herb nosił znák táki/

o pothomstwie iego w tym wieku nie wiem.

Nicolaus Glerzer.
Marcus Noldenſels.
Anno 1424.
Nicolaus Teſchner.
Petrus Graſſer.
Ioannes Veidelich.
Anno 1425.
Martinus Brzeski.
Ioannes Svvaidocher.
Anno 1426.
Strano Streycher.
Ditrich Weymrich.
Anno 1427.
Georgius Oirent.
Nicolaus Zaifreth.
Anno 1428.
Bernardus de Brega.

¶ Ioannes Ozius ociec Stánisławá Kárdynałá y Biskupá Wármieńſkiego/z ktorego iáka ozdobá nie tylko temu miáſtu/ále wßytkiey Koronie Polſkiey byłá/ieſt y będzie długo/iezyk moy wypowiedzieć y pioro wypiſáć thego niemoże/ dobrze świádomy żywot práwie świety iego Włochom/Hißpanom/Fráncuzom/ y wielu inßym narodom/ ktorym pochwałe wßyſthke z cnot iego/godność y zacność zlecam. Vżywał Herbu tákim ktßtaltem.

Przeßedł był ßlácheństćia máło nie wßyſtkie przednieyße Fámilie/ bo wßyſcy zgołá Mónárchowie ná świećie poważáli go ſobie/iego náuce y rozumowi/wielkie rzeczy do rozſądku zlecáli/ o czym maß świádectwá doſyć v roznych ſcriptorow.

Jan brát tego Kárdynałá był Stároſtą Gudſtátſkim w Biſkupſtwie Wármieńſkim/zoſtáwił ſyná Stániſłáwá Kánonikà Wármieńſkiego/ y Sekretarzá Krolewſkiego/y Vlryká młodzieńcá godnego/corek trzy/Anne/ byłá zá Sthároſtą Brunßberſkim/ Orßuli y Bárbáre Pánny.

Vlryk wtory brát tego Kárdynałá/zoſtáwił ſynow trzech/Stániſłáwá Kánonikà Wármieńſkiego/zoſtał Kápucyanem/ Vlryká ktory był Piſárzem w Skárbie Litewſkim/y Woyćiechá/ corki dwie/Jádwigá y Kryſtyná.

NIColaus Alberti Kolegá Ozyuſow.
Anno 1429.
Kuńcza Kroſner.
Ioannes Krancz.
Anno 1433.
Martinus Chmiel.
Anno 1434.
Ioannes Wnek.
Anno 1436.
Nicolaus Seraphin. Był Zupnikiem Zup krákowſkich/zá niego był tumult poſpolſthwá ná Káyce.
Anno 1437.
Stáczko Aurifaber.
Anno 1439.
Petrus Kayner.
Ioannes Techner.
Anno 1441.
Petrus Sartor.
Ioannes Pitctyn.
Anno 1442.
Ioannes Sindra.
Ioannes Stolczer.
Anno 1443.
Hermanus Krancz.
Anno 1444.
Nicolaus Scholwicż.
Michael Ederer.
INterregnum Anno 1446.
Paulus Feter.
Petrus Pochler.
Anno 1447.
Waltek Kizingier.
Anno 1450.
Ioannes Szwáyduleż.
Staniſlaus Podrzańcy.
Anno 1451.
Kuncza Lancz, decolatus.
Anno 1452.
Ioannes Gerſtendorff.
Thomas Garrechter.
Stano Morſztyn.
Anno 1453.
Ioannes Kindt.
Ioannes Behem.
Anno 1454.
Jároß Mánkowicż ßterki decolatus.
Hartlab Bárkwicż.
Anno 1456.
Martinus Belza. Then był w Rábßtynie w wieżieniu o zabićie Teczyńſkiego.
Stanislaus Koczwárá.
Anno 1458.
Nicolaus Szaltcz.
Anno 1459.
Nicolaus Ditrich.
Ioannes Virſing. Decolatus per Conſules, de quo fuit actio apud Regem Cazimirum.
Nicolaus Kloder.
Anno 1460.
Dipoldus Zbilbergier.
Anno 1461.
Staniſlaus Leyniter, decolatus.
Staniſlaus Gotler.
Hoc Anno decolati ſunt

Conſules

Consules propter occisionem Tencinij.
Anno 1462.
Thomas Stelizer,
Martinus Haffer.
Anno 1463.
Paulus Noremberg.
Anno 1464.
Stano Lang.
Ioannes Kárnkowski
Anno 1465.
Ioannes Mośiodz.
Ioannes Tepner.
Anno 1466.
Iacobus Szweydutzer.
Ioannes Gierstman.
Iacobus Wlezkowski.
Anno 1467.
Ioannes Gartner.
Anno 1468.
Petrus Gosowiec Medicinæ Doctor & Lector,
Anno 1469.
Matias Páczko/ iest potomstwo iego w thym wieku.
Nicolaus Giebill.
Anno 1470.
Marcus Teodermder.
Nicolaus Walbram Salamon.
Peter Lang.
Anno 1471.
Stano Kuncza.
Nicolaus Zárogowski.
Stanislaus Przedborek.
Anno 1473.
Sigismundus Stano.
Anno 1474.
Ioannes Kletner.
Anno 1475.
Paulus Bechr.
Ioannes Thegiel.
Anno 1476.
Ioannes Gauro, syn iego był Magister Prætorij.
Anno 1477.
Ioannes Turzo, w ktorego domu teraz Heretycy nabożeństwá swe odpráwiáio/ Vngarus fuit.
Anno 1478.
Zaifredus Betman.
Anno 1479.
Jan Borek.
Piotr Sálámon.
Georgius Morßtyn.
Vlrych Getzenbergier.
Anno 1481.
Jan Szoltz.
Anno 1482.
Ioannes de reguiis Medicine Doctor, Lector publicus Mázur.
Anno 1483.
Stanislaus Szwárz.
Jan Bánczk.
Anno 1484.
Stánislaw Zágorowski.
Anno 1484.
Jan Wiewiorká Pelio.
Anno 1488.
Adam Schwartz.
Anno 1489.
LEONardus Augustyn pannicida vnicum filium reliquit pannicidam.
Anno 1490.
Frydrych Schiling.
Jan Kizling od ktorego zosthał ieden syn Oćiec dzisieyßego.
Anno 1492.
Kásper Geneczkner.
Anno 1496.
Stánislaw Morßtyn.
Kásper Belgier.
Anno 1498.
Jan Boner/ był Zupnikiem Zup Krákowskich/ stárosta Oświećimskim vir ditissimus.
Franciscus Bánk / then był do tákiey nedze przyßedł/ że mu z skárbu mieyskiego po pietnaśćie großy ná tydzień ná stráwę dawano.
Anno 1499.
Nicolaus Karcz.
Antoni Beindler.
Anno 1501.
Tomaß Konser.
Piotr Morßtyn.
Mikolay Rámult nobilis Rutenus.
Anno 1503.
Páwel Káwman / ktory ácz wiele dzieći swych zostáwił/ dobrá iego w obce rece sie dostáły.
Georgius Turzo.
Matias Scześny / ktorego Corká zá Stánistáwem Czeczotko.
Anno 1504.
Nicolaus Glinski theraz iego potomstwo ná ziemskim imieniu.
ANNO 1506.
Leonardus Fogielweder Vir dives zostháwił był corke iedne/ quæ ex cancro vniuersi corporis mortua.
ANNO 1508.
Jan Krupek / od ktorego Krupkowie.
Jan Háler CALcographus dives.
ANNO 1509.
Mikolay Szyling.
NICOlaus de Comprouincia Doctor iuris, post Canonicus Crac.
Martinus Aurifaber.
ANNO 1510.
GEORgius Turso, syn wyżßey pomienionego.
GEOrgius Szebárt.
ANNO 1511.
Erasmus Krupek.
Michał Szpieß/ był skazan ná śmierć z rostkazánia Krolewskiego.
ANNO 1512.
Melchior Weygiel/ ktorego żone było spalono. propter Iudaismum, zá Biskupá Gámratá.
ANNO 1514.
NICOLaus Stano.
ANNO 1516.
Jan Morßtyn.
IODocus Glac.
Pancratius Guteter/ od ktorego iest potomstwo w tym wieku.
Jan Cymerman / ktorego syn był wieku mego Medicinæ Doctor.
ANNO 1518.
Piotr Dángiel.
ANNO 1519.
SEVErinus BOner.

Stanislaus Wáclaw / in summa egestate mortuus relicto Consulatu.

ANNO 1520.

Lukaß Noßkowski/medicinæ DOctor & Lector.

ANNO 1521.

Frac Rothk / vir dives vnicam filiã relinquit vxor Ioannis Krupek.

ANNO 1522.

Stanislaus Cipsar, mercator dives, 12. relinquit filios vnicam filiam.

ANNO 1524.

Carolus Kutzer / vir dives, duos relinquit filios natu minor capite plexus, alter in egestate mortuus.

ANNO 1526. sub Palatinatu Cmitæ.

Petrus de Oborniki Medicinæ Doctor & lector.

ANNO 1528.

Iustus Ludouicus Decius, Secretarius Regius. Vir doctus & dives.

Był Brát iego wielkim Rzańca K Rákowskim / miał zá sobą Roznowne iest potomstwo corki.

Albertus Kráiná / Medicinæ Doctor, mortuus Anno 1559.

ANNO 1529.

Stanislaus Salomon.

Hieronimus Reimar.

ANNO 1531.

Michael Pelio Bogacz / in egestate mortuus anno 1537.

ANNO 1532.

Wácláwek Chodorowski / then wielkie práwo wiodł z druzimi Káycámi / vmárł w Piotrkowie ná Seymie.

Georgius Spiczyński.

Jan Konopnicki / then sie sam z Rospáczy obiesił w Wielki czwartek v Bárnádynow w Klasztorze.

ANNO 1534.

Jan Schiling.

ANNO 1536.

Jan Eykler / stárszy Krá wieckiego Cechu.

Stánisław Ziemiánin / vmárł w vbostwie / Káwdziectwo puścił.

Hieronymus Kregiel, obiit anno 1559.

ANNO 1538.

Bártoß Kromer / vmárł 1563. 24. Aprilis.

ANNO 1539.

Erasmus Schiling / obiit 1562.

Andreas Fogielweder / przodek iego był wyżśey pomieniony Lenard / ten Andrzey zostáwił synow trzech / Stánisláwá / Andrzeiá / Piotrá / był Stánislaw sekretarzem Krolá Augustá / w poselstwie do hißpánicy ieżdżił maż godnie zásłużony. Andrzey był Rácá iáko niżey vsłyßyß / ći máia Herby swe nádáne od Máxymilianá CEsárzá / o czym list świadczy zdawná Slácheicy z Niemiec. Czytay gniazdo.

ANNO 1540.

Just Schiling.

ANNO 1541.

Erasmus Bánczk / potomstwo iego zniszczało.

Kásper Gucy Italus, homo dives, teraz potomstwo iego iest.

Jan Lembech.

ANNO 1542.

Bártoß Remár / kupił wieś Wilkowice / iego synowie zowo sie Wilkowskimi.

Erasmus Vondzam Doctor iuris, obiit 1554.

ANNO 1543.

Stánisław Strus.

Andreas de Opoczno Doctor Medicinæ.

ANNO 1544.

Nicolaus Bránowski ktory vżywał HERBu Ráwicz / zostáwił po sobie potomstwo / Syny y Corki.

Bartholomeus Abicht, obiit anno 1572.

Jan Kleczowski Konwisarz / obiit 1557. iest potomstwo iego.

Gregier Aurifaber.

ANNO 1545.

Paulus Kurnicki Sartor Regius.

ANNO 1546.

Laurentius Rebiecki de Radomskie vrbe vila.

ANNO 1547.

ERASMVS Czeiotká.

Gregorius Szczerbá Pistor.

ANNO 1547.

Nicolaus Roßlá / vir dives. Sa synowie iego.

ANNO 1551.

GEORGius Schiling 1568. obiit.

Georgius Guteter 1565. obiit.

Stanislaus Cirus 1569. obiit. iest potomstwo / dom rozrodzony.

Jan Krukier / Cerdo, obiit 1569.

ANNO 1552.

sub PAlatinatu Odnowvski.

Symon Krompfelt / apoplexia mortuus 1572.

ANNO 1555. sub Palatinatu Do. Stanislai Teczyńśki.

Jan VII / ktorego żoná była wieku mego białagłowá cnotliwa / y stálá zá Dokthorá / zwłaszczá białlymgłowam w tych chorobách wielce byłá pomocná / zostáło ich potomstwo. Vmárł ten VII Roku 1563. Apoplexia.

Albertus Bassa Medicinæ Doctor, Apoplexia mortuus.

Albertus

Albertus Rychter/subito mortuus.

ANNO 1557.

Bartholomeus Szembek 1569. vmárł.

Jozeff Lelen Aurifaber.

ANNO 1558.

Wáleryan Pernus Magister artium, obijt die 11. Septembris.

Andreas Mássztyllá / obijt anno 1568. 16. Iunij

ANNO 1559.

Joáchym Krzyżánowski de Kutno pannorum incisor mortuus vltima Ianuarij, Anno 1583. ex quartana.

Anno 1560.

Sthephanus Haler Pelio consulatū misit, vel sponte vel iussu Regio.

Bartel Puszcz, ex vrbe excessit.

Petrus Polak.

Anno 1563. sub Palatinatu Iordani Spytek.

Jan Morßtyn / mortuus Die 15. Nouembris, hora noctis 8, anno 1582.

Hieronymus Gielorn.

Jan Ber.

ANNO 1565.

Dangiel Aurifaber

Valentinus Krukier cerdo mortuus anno 1580. disenteria 12. Iulij.

Jan Dabrowski / propter absentiam Puszcz erat electus, sed quia adhuc superstes erat, ideo à Consulibus nō admissꝰ

Anno 1566. sub Palatinatu Myßkowski.

Hieronymus Zálásowski.

Bartholomeus Puszcz, in suum locum restituꝰ.

ANNO 1569.

Petrus Guteter, Doctor Iuris, plus valuit quam potuit, nam vires & corporis & ingenij defuerāt obijt anno 1572. 23. Apr:

Sebestianus Cyglar.

Paulus Kisiel.

Bartholomaus Páczoská mortuus anno 1583. Februarij 11.

ANNO. 1570.

Stanislaus Rozanka, medicinæ Doctor. Ktory odumárł máietności álbo pieniędzy 15. tysięcy corkam.

Zygmund Guteter.

Ioannes Szpigler, filius Hieronymi.

CHristopherus Rymer, pelifer & pannicida.

ST Anislaus Szadowski Silesius.

Anno 1571. sub Palatinatu Barzy.

Lucas Murca Medicinæ Doctor.

Nicolaus Alancy Pharmacopola, ktorego iest pothomstwo synowie y corki/vmárł Roku 1580. dom zrodzony. W płocku drugi wźiął dział páwel brát Mikołáiow / y tám ma potomstwo.

Anno 1573. sub Palatinatu Firley.

Stanislaus Zawácki Picus, Medicinæ Doctor. Lector publicus Academiæ Craco. czythay pod Herbem Rogála.

Andreas Fugelvveder, renunciauit Consulatui, Dom to możny/ vżywáiąc Herbu iákoś czytał w Gniażdźie Cnoty.

Ioannes Maczeński Medicinæ Doctor, obijt subito 1580.

Martinus Vrbánkowicz de Clepardia, ktore° corká zá Mikołáiem Chełmskim / miał potym zá sobą VRßule Kleczowßeżanke też Ráyczánke/ vir ad omnia paratus.

Gábryel Słoński / vżywał Herbu Ostoiá / ma potomstwo corki.

Christoferus Białły Pelio, mortuus eodem Anno in Septembre.

ANNO 1574.

Piotr Fugielweder/mortuus 1576. prima Febr.

Ioannes Groth, Gostinius Omieciná.

Anno 1579. Sub Palat. Petri Zborowski.

Ioannes Rap non susscepit Cosulatum.

Stanislaus Conrad.

Ioannes Cirus pelio.

Tomas Sławek.

Georgius Máßowski in locum Ioannis Rhab, in Maio electus.

ANNO 1580.

Vrbanus Fryzer. noluit Jan Baptista. (cosula.

Anno 1582. Sub Palatina. Andr. Teczyński.

Paulus Zuter Crac.

Gasparus Guteter.

Valentinus Rimar.

MATTHÆVS Siebeneycher Calcographus, vir diues, zostawił potomstwo. obijt Anno 1582. Decembris 9.

Sub eiusdem Palatinatu Anno 1582. Dominica Oculi Quadragesimæ.

Ioannes Pipan Pharmacopola Crac.

IOannes Vaxman Norembergeñ. olim Domini Hectoris seruitor.

Wolphklein Cra. Merc.

Georgius Schiltkra Germanus Iosti Decij Notarius vir diues. &c. &c.

☞ Inßych tu ná teraźsás niekłáde Mießczan ludźi zacnych y możnych Rupcow/ ktorych było wieku me° niemáło/ wßákoż niedługo przy inßey mátheryey pożyczyli P. Bog zdrowia ßerzey o wßytkich czytáć będźieß.

To miásto

☞ To Miásto dla zábićia Andrzeiá Teczyńskiego/ gwaltu záwolánie vtráćiło było/ o czym w Historyach czytamy.

Práwem Maydeburskiem zá Bolesłáwá pudyká dopiero sie sadzić poczęli Krákowianie/o czym Kromer w Ksiegách 10. List 252.

Niechcć Władysłáwá Lokietká przećiwko sobie ználi/dla czego/ czytay Ksiegi pomienione. ¶ Zá thegoż Krolá Woytowstwo Krákowskie spustoßone/ dla czego ibidem eodem libro czytay.

Mußkatá Biskup/ v tego Krolá był w podeyźrzeniu/ dla thego że był Slezak/ Biskupstwu Klucz Biecki vtráćił/ o czym czytay ibidem.

Probosz Miechowski iż był brát Woytá tego/ á dał mu był do dzierżenia Letkowice/vtráćił ie Klaßtorowi temu/o czym czytay ibidem lib. eodē.

Zá pánowánia Bolesłáwá wßystko było zgorzálo to Miásto Krákow/ y wielkie naiázdy ná sie miewálo od roznych nieprzyiaćioł/ iáko od Tátar w Roku 1240. spalone było/tylko v Kośćiolá Jedrzeiá świetego ktory ná ten czás był ná przedmieśćiu/ dwie wieży zostáły ná ktorych sie trochá ludzi vbogich obronilá/ w Historyey o tym ßerzey czytáć bedźieß.

W Roku 1260. spalone tákże od Tátar zá przywodem Rusakow. ć.

Od Książąt Mazoweckich często náieżdzane y w obegnánu bywálo.

¶ Zá pánowánia Władysłáwá Jágiellá/Roku 1408. Od Zydowskich domow/ ktorzy ná ten czás ná świetey Anny Ulicy mießkáma swe mieli/wielka ßkode przez ogień wźiełó.

Potym w roku 1439. Wielka część Miástá zgorzálá zá pánowánia Władysłáwá Polskiego y Węgierskiego Krolá/ wielkie záburzenie Pospolstwá było przećiwko Rádźie/ktore áż sam Zbigniew vspokoił/ co winnieyße Rayce/lud zágniewány cießąc/posadzáć dał do wieże.

W roku 1455. Wiecey niźli sto domow zgorzálo ná Grockiey á ná Kánonicżey vlicy zá pánowánia Kázimierzá Krolá/ gdy byłá Ellekcya Biskupá Thomaßá Strzepieńskiego.

W roku 1462. Wietßa połowicá tego Miástá zgorzálá/wyßedł ogień z piecá ziemnego z Klaßtorá świetey Troyce/ ná Południe y ná Zachod/obie stronie zgorzały.

W Roku 1465. Zá tegoż Krolá/od świetego Fráncißká áż y wßystek Stradom (krom Kośćiolá Bárnábynow) zgorzálo.

W roku 1474. Począwßy od świetego Mikoláiá Brony áż do Nowey sto Domow zgorzálo

W roku 1492. Tegoż Miástá zgorzálá wßystká część ná Zachod słońcá/y Wielkie Kollegium. Tegoż Roku ná bydlá wielkie powietrza były/ y tegoż Roku Kázimierz Krol vmárł.

Tegoż Roku Trzy Słońcá ná Południe w pul miesiącá Grudniá widźiáne były/y Kometá wielka przez dwá Miesiącá.

Zá pánowánia Olbrachtá/w roku 1493. Od Nowey Brony wielka część Miástá ná Zachod y ná Pułnocy/z Wieżámi/ z mury/z Kośćioły zgorzálá. ¶ Tegoż sie Roku Zydowie wyniesli z Krákowá nád Wisłę kędy teraz mießkáią/á to dla niepokoiow/ktore práwie wßystko Miásto cierpiálo dla żołnierzow przez nie. ¶ Tegoż Roku Fráncá począłá sie táwić w Polßczę/według Bielskiego.

W Roku 1498. Zá tegoż Krolá z Pułnocney strony naprzod Krákow Wały y Mury otáczáć poczęto. Rzeke Rudáwę do niego przywiedźiono/od tegoż czásu dopiero co dáley to lepiey sie náprawia/ tyáż Miásto iáko y Przedmieśćia.

☞ Zá pánowánia Zygmuntá Pierwßego Krolá/Roku 1528. Miesiącá Máiá o świetym Stánisłáwie/cześć Krákowá zgorzálá y Kleparz/ tegoż Roku zgorzał Kázimierz y Kośćioł ná Zwierzyńcu.

Roku 1543. Był wielki Mor w tymże mieśćie/trzey Slácheicy Lá-

pkowie z Woiewodztwá Krákowskiego chowáli ludźie zmárłe / zebrawßy wielkie pieniądze/ták o nich pißą/że máiętność kupili pochowawßy Dwádźieśćiá tyśięcy ludźi/éi byli z domu Drużyná.

W Roku 1544. Było cźworo Záćmienie/Słońcá dwoie/ Mieśiacá tákże dwoie. Oſtátek przypadkow áż do tego cźáſu kthore ná to Miáſto przypadáły/przy żywocie Krolow nowo zmárłych cźytay / á potym w Hiſtoryey wßyſtko mieć będźieß.

Wychwáláć mi ozdoby Miáſtá tego nie trzebá/gdyż káżdemu Polakowi/dla ktorychem tylko zebrał te antiquitates nie ieſt táyno/ á Cudzoźiemiec ktory iezyká nie świádom Polſkiego/niech Láćińſkie Hiſtoryki cźyta.

W wielkiey Polſßcźe

Naprzednieyßze Woiewodztwo Poznáńſkie / noſi zá Herb Orłá Białłego bez Korony w Polu Cźerwonym Wielkie cźeſte prace przećiwko X. P. podeymowáli Pánowie y Rycerſtwo onych kráin/ poki Pomorſka źiemiá/tákże y wßyſtkie Pruſy/przećiwko Kroleſtwu nieprzyiaćielſkie ſie záchowáły / potym z Krzyżáki cźeſte náiázdy od nich miewáiąc/ ſami im też to znácźnie oddawáli. Co gdyby ſie tu wßyſtkie expedycye ich wyliczáć miáły/długo bychći zabáwę vcźynił/ w Hiſtoryey oſtátek cźytáć będźieß. Tego tám kráiu Naprzednieyßy Pánowie / Arcybiſkup Gnieźnieńſki/Biſkup Poznáńſki/Woiewodá/ Káßtellan. ić. ić. y drudzy/ Generał Stároſtá Wielgopolſki. Tym pomienionym Pánom Duchownym obiemá/Krol Władyſław te wolności dárował / w puſtoſzách ich właſnych wßelki źwierz łowić/Monetę bić. ić. Cźytay Kromerá Kśięgi oſme.

☞ Naprzednieyße Miáſto Poznań w onym Woiewodztwie/zá krolow Chrześćiáńſkich ma przodek/á przedtym Gniezno było Słowa onych kráin/ od Pogáńſkich Monárchow záłożone ábo fundowáne / z ktorego iáko Báßko Hiſtoryk piße/ wychodźiło ludźi Rycerſkich do boiu zá pánowánia Boleſłáwá pierwßego / w páncerzach trzynaśćie ſet / á cźtery tyśiące z tarczámi. Zamek w nim znowu práwie zmurował vpádły Káźimierz Wielki ná gorze podnioſłey.

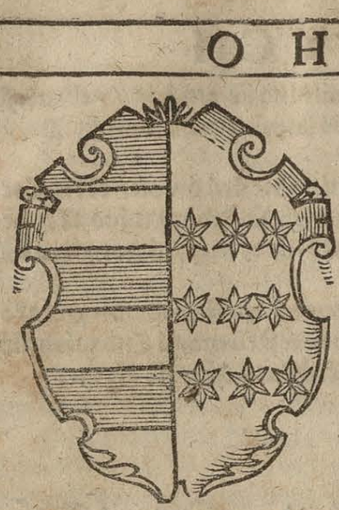

☞ Miáſto Poznań leży nád Rzeką Wártą/ma w ſobie ludźi rozmáite° narodu/ wiele Mießcźan y kupcow bogátych ktemu rządnych/vżywa zá Herb trzech wież / w bramie dwá kluczá.

W Roku 1038. Od Cźechow w interregnū wyłupione było. Od Władyſłáwá w oblezeniu było w Roku 1145. cźytay Kromerá Kśięgi ßoſte.

Od Władyſłáwá Plwáczá też oblężone było/ cźytay Kromerá kśięgi śiodme.

Od Władyſłáwá Łokietká dla cźego niechć ználi y cźym ie ſkarały potomſtwo ich / cźytay tegoż Hiſtoryká Kśięgi 11. to było w Roku 1284. Zgorzáło zá pánowánia Káźimierzá Krolá trzećiego 1447. Wiecey ßcźeśćia ich / o wolnośćiách ßerzeyći Hiſtorya powie.

Woiewodztwo Sedomierskie

noſi zá Herb trzy polá czerwone á trzy białłe/ po trzy gwiazdy we trzech rzędźiech w polu błękitnym/ przednieyſze ma dygnitarze/ Woiewodę/ Káſtellaná/ y po nich inſze/ według rozdźielenia Powiátow/ Rycerſtwo Woiewodztwá thego tákże y Pánowie/ wielkie vtrapienia od nieprzyiaćioł podeymowáli/ porażáli theż nieprzyiaćioły ſwe znáczńie/ iáko o thym Hiſtorye świádczą.

Romaná Kśiąże Ruſkie porázili w Roku 1205. Cromer. libr. 7.

Zá zdrádliwą namową od Ruſákow do poddánia Tátárom/ okrutnie pomordowáni ná Zámku Sedomierſkim/ w ten czás był Stároſtą Petrus de Crempa w Roku 1260. czytay Kromerá Kśięgi dźiewiąte.

Potym w Roku/ 1285. poráżeni od Tátar Cromer. libr. 10.

Poráżeni od Ruſákow w Roku/ 1300. Cromer. lib. 11. oddáli potym.

Od Litwy w Roku/ 1351. Cromer. lib. 12.

Zá przywodem Ottoná/ Tárłá y Piotrá Pſonki/ czytay Cromer. lib. 10.

Wiele inſzych przypadkow ná to Woiewodztwo/ w Hiſtoryey obaczyſz.

☞ Miáſto Sedomierz głową tego Woiewodztwá nád Rzeką Wiſłą/ zá Monárchow Pogáńſkich ieſzcze fundowáne/ dla życźliwoſći Krolom Pánom ſwym: wielkie wolnoſći máło y Herbow rowno znimi iednákich vżywáli/ iáko to baczyſz Krolá ná Máieſtáćie y Orłá. Leſzek biáły naprzod ie był znáczńie budowáć począł/ wolnoſći niemáłe nádał w Roku 1236. Zburzone było od Tátar w Roku 1240. Cromer. lib. 8.

Zgorzáło zá Boleſłáwá Wſtydliwego Roku 1258. y wiele ludźi pobráli Tátárowie. Cromer. lib. 9. Od Káźimierzá Wielkiego obmurowáne/ czytay Kromerá kśięgi 12. Wiele pothym w Hiſtoryey przypadkow ták ſzczęśliwych iáko mieſzczęśliwych obaczyſz.

Woiewodztwo Káliſkie

noſi Głowę Báwoła ná ſzáchownicy w Koronie złotey/ polá czerwone y białłe/ pierzćień przez nozdrzá. Wiele pod thym znákiem Rycerſtwo Kráiny onych z nieprzyiaćioły znáczńych poſługy y pámięći godnych czyniło/ ácz też ſrogie vtrapienia náſie miewáli/ iednák meſtwo ich á ſtałość przodek otrzymawáłá/ co z Krzyżáki zá potrzeby mieváli czythay Kromerá Kśięgi 11. y ná wielu mieyſcách w Hiſtoryey mieć będźieſz.

Naprzednieyſzy

Naprzednieyßy Senator Woiewodá / po nim Káßtellan / y inßy według rozdźielenia Vrzedow z dawna w powieciech.

☞ Miásto Káliß vżywa Herbu tákim ßtaltem / Broná w murze cżarna / dwie wieży miedzy ktoremi chłop w trobe trobi / iest Miásto w mieyscu osobnym y obronnym / nád Rzeką Przosną ná wielkiey rowninie. Tego Miástá dostał był Henryk Kśiąże Wrocláwskie / wßákoż przez zdradę / kto był poddániu przyczyną cżytay v Kromerá Kśiegi 10. y wiecey sie tám dowieß / obmurowáne rzadnie od Kázimierzá Wielkiego / cżytay Kromerá Kśiegi 12.

Od Mázowßan y Kśiążęciát ich Semowitá oblężone było / cżytay Kromerá Kśiegi 14. list 355. Cżesto Krzyżakom z tego Miástá odpor mężny dawano / o cżym ći potym Hiſtorya powie / álbo v Kromerá cżytay Kśiegi 11. Inße przypadki ßcżeśćia rozmáitego / pod Herby ták Rycerſkimi iáko Krolewſkimi obacżyß.

Woiewodztwo Sieradzkie

nośi Herb w Polu cżerwonym / puł Orłá cżarnego / á ná żołtym puł Lwá cżerwonego w Koronie złotey. Rycerſtwo onego Woiewodztwá káżdy cżerwonym ſie woſkiem pieczętowáć może / zá co im to nádano w Hiſtoryey o tym cżytáć będzieß.

Ma Senatory naprzednieyße Woiewodę y Káßtellaná / y inße według rozdźielenia powiátow.

Co zá niepokoie miewáło od roznych nie przyiaćioł cżytay Kromerá Kśiegi piąte. Potym w Roku 1246. co zá niepokoy od ſwych miáło / cżytay támże Kśiegi 8.

Potym w Roku 1258. cżytay Kśiegi 9. Od Krzyżakow iáko ſpuſtoßona tá ziemiá / cżytay Kśiegi 11. Z Mázowßány co zá vtarczki miewáli / cżytay Kśiegi 10. circa Annum 1289.

Wieluńſka Ziemiá od Slężakow ſpuſtoßoná w Roku / cżythay v Kromerá Kśiegi 21. W Roku 1442. co iáko im znácżnie oddawáli w Hiſtoryey mieć będzieß. Od Janá Gielßá zboyce Slężaká ſpuſtoßony był ten Powiát. Cromer. lib. 22. Wiele inßych przypadkow Hiſtoryać powie.

☞ Miásto Sieradz vżywa trzech wież z iedną broną / ná śrzedniey wieży Orzeł.

Miewáło ná ſie wielkie przypadki iáko zá pánowánia Władyſłáwá Hermaná / cżytay Kromerá Kśiegi 5.

Zgorzáło w Roku 1447. o cżym Cro. lib. 22.

Od Cżechow náiechánę z Wenceſłáwem Kśiążęciem Roku 1291. Seymy w nim cżeſte bywały / o cżym w Hiſtoryey y pod Herby cżytáć będzieß.

Woiewodztwo Leczyckie vżywa Herbu puł Lwá czerwonego ná białym polu/á ná czerwonym puł Orłá białlego: pisze Báśko że zá Bolesłáwá Chabrego pod to chorągwia wychodźiło ludźi Rycerskich dwá thysiacá w páncerzách/á cztery tysiące z tarczámi.

Wielkich trudności przedtym to Woiewodztwo z nieprzyiaćioły vżywało zwłaszcżá z Litwą.

W Roku 1293. Witenen książe Litewskie/pretko przez Mázowsze wpadszy/ácż z málym Woyskiem/ále wielkie szkody poczynił/o czym czytay Kromerá Xięgi 10.

Zá pánowánia Bolesłáwá Wstydliwego/od Prusákow co zá szkody podiełó/czytay Kromerá Xięgi dźiewiąte. Pothym w Historyey wiecey czytáć będźiesz.

☞ Miásto naprzednieysze Leczycá vżywa zá Herb Trzech Wież o iedney Bronie.

W Xięgách Dźiewiątych czytay v Kromerá/co zá vćisk od swych miáło/w roku 1258.

Od Litwy spalone y wybráne było/roku 1293.

Przez Piotraszá Máłoche Káśtellaná Brzeskiego y Stároste támże/poddáne było Xiążęciu Mázowieckiemu Zemowitowi/w roku 1383.

Synod Biskupi ábo ziazd w nim mieli/ Czythay Kromerá List 439.

Kościoł ná Tumie Leczycki zgorzał/domy Kánonicze z Arcybiskupiem Dworem/w roku 1473.

Zgorzáło w roku 1583. W Historyey szerzey czytáć o przypadkách roznych iego będźiesz.

Woiewodztwo Kuiáwskie Brzeskie vżywa zá Herb Orłá Czarnego połowice á Lwá Czarnego grzbiety do siebie o iedney Koronie ná żołtym polu. Tego Herbu záwsze vżywálá Kuiáwska ziemiá/co dźiś ná dwoie Woiewodztwo rozdźielono/ zową Woiewody/ Brzeskiem iednego/drugiego Inowlocláwskiem/á przedtym bywał ieden tylko Gniewkowski/o czym w Historyey czytamy v Kromerá Xięgi 6.

Wspominaiąc Xiąże Ruskie Swárná pisze tymi słowy Kromer: Hac elati victoria Barbari, Cuiauiæ quoq; magnam partem depopulati, incensis multis pagis & Opidis, in gentem prædam abegere. Thákże gdźie wspomina dźiał Bráćiey dwu Leszká z Konradem/w Xięgách siodmych ták pisze: Mazouiam vero & Cuiauiam Lescus, de consilij conuentusq; sententia, Conrado Fratri minori in sortem patrimonij concessit.

Tákże zá Mieczysłáwá stárego/nie wspominaiąc Woiewodztwá żad-

nego/tylko

nego/tylko ták pisze: Ac primum quidem Cuiauiensem Oram, quæ in poteſtate Cazimiri liberorum erat. &c. &c. Czytay Xsiegi 7. List 179.

Wspomina też ná Liśćie 236. w kśiegách Dźiewiątych: Cuiauiam Vaſtabundus ingreditur.

Zá Popielá wspominaiąc Krußfice tám thákże pisze: In ea Ora quæ Cuiauia dicitur: Czytay Xsiegi 2. List 36.

Libro 12. Folio 307. Gdźie wspomina Legaty Papieſkie tymi słowy: Qui Polono Regi Cuiauiam ac Dobrinum reddi, & decem milia florenorum adiudicata, numerari á cruciferis curarent. &c. &c.

Tákże Folio 104. Cuiauia Zbigneo conceſſa.

Libro 8. Wspominaiąc Swátopełká Xsiążę pomorſkie/ thák pisze: Ipſe vero cum Pruſsis in Cuiauiam excurſionem facit, eamq; longe lateq; ferro & incendijs depopulatur: Ná inßych wiele mieyscách źiemie nierozdźielaiąc. J Libro 17. Nie rozdźielnie Rycerſtwo wspomina tey źiemie/tylko in genere kładźie: Cuiauienſem vero atq; Dobrinenſem Nobilitatem, Rex Brodniciæ, Breſte, Ripini & Naclo in præſidijs eſſe iuſsit. &c. Czytay List 411.

W Xsiągách tákże 19. Ná Liśćie 447. Ták pisze: Cuiauij quoq; ac Dobrineñ poſt decem annos deinceps, vt ab auenæ penſione immunes ſint. &c. &c.

J W Roku 1374. Zemomyſł Lokietkow Brát vmieráiąc/ trzech Synow zoſtáwił/ktorzy ſie ták dźielili tymi powiáty tey tám źiemie/ Przemyſłowi Bydgoſki/ Leßkowi Inowlocláwſki/ Káźimierzowi Gniewkowſki/ Czytay Xsiegi 13. List 336. ić. ić. Oſtátek w Hiſtoryey.

☞ Miáſto Brześćie/ták że Inowlocław/ te od ktorych ſie Woiewodztwá dźiela/ noßą zá Herb Trzy Wieże/Orzeł ták iáko Krákowá Miáſtá.

Co zá przypadki bywáły ná te Miáſtá nießcześliwe/ná ten czás kiedy y ná Powiáty/ wiele ſie o tym w Hiſtoryey náczytaß.

Brześćie obleżone było od Krzyżakow roku 1331. potym dobyte po trzech Mieśiecy. Czytay Kromerá Xsiegi Jedennaſte.

Obleżone było w roku 1384. Od kogo á dla ktorey przyczyny/ czytay Kromerá Xsiegi 14. Wiecey á doſtáteczńie w Hiſtoryey o tym bedźieß miał.

Woiewodztwo Ruſkie nośi Lwá ná Bronie Złotey ná Polu Błekitnym:

To Woiewodztwo dopiero zá Káźimierzá Wielkiego / y wßyſtko Xsieſtwo Ruſkie do Polſki przybyło/o czym Przywileie y Kromer w kśiegách 12. List 309. świadczy tymi słowy: His ita geſtis, Rex conuentu Ruſſorum habito, in formam prouinciæ Ruſsiam à ſe ſubactam redegit: Caſtellanos, Præfectos, Iudices, & alios Magiſtratus, Polonorum more inſtituit, Ruſſosq; eodem cum Polonis iure eſſe iuſsit. &c. A to ſie dźiało Roku 1342.

J Ma to Woiewodztwo naprzednieyßе Senatory/Arcybiſkupá Lwowſkiego/Ponim Woiewodá Ruſki/Káßtellan Lwowſki. ić. Według roz-

dźielenia powiátow drudzy/o czym potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß.

Męſtwá/prace/zaſług przećiwko R. P. Rycerſtwá kráiow onych/ od początku áż do dźiśieyßego wieku wiele ſię w Hiſtoryey náczytaß.

☞ Miáſto naprzednieyßе Woiewodz-

twá Ruſkiego Lwow/ vżywa Herbu Trzech Wież/w Bronie Lwá wſpietego z rozdźiewiona páßzeką.

Założone y fundowáne od Lwá Kśiążećiá Ruſkie° Dánzielowe° ſyná. Nie wielkieć wprawdźie ſamo w ſobie/ale Przedmieśćia ma bárzo przeſtrone/nád wiele Miaſt inych w Polßcze rzadnieyßе / á to dla Mądrych Możnych Rádźiec y Mießczan w nim. Jako ſię thám oſadzáią/ y co zá ludźie do Rády biorą/ toć ſię potym ßerzey opowie. Biorą ludźie vczone Promotas Perſonas do ßkoły z Akádemiey Krákowſkiey / obaczywßy godność á do iákiego ſię ſtanu bierze/záraz opátrzą z miáſtá niewypußczáiąc/ miedzy ſię do Rády ábo ná vrzad pierwey mnieyßy wezmą/ieſli Duchownym być chce/ y tego ieśli baczą godnego opátrzą/ták że nie tylko ławice ſwe Rádá mądrą/ ále też Kośćioły/Szkoły/ludźmi záwße godnymi opátrnią. W ßkole záśie ſwey gdy obaczą Młodźieńce iákie ábo y Dźiatki podleyßych Mießczan chćiwe do náuki / koßtem ſwym do inßych Szkoł ábo Akádemiy wyſyłáią / á z ſkárbu ſwego poſpolitego płáca/ y wieleć potym porządnych á pochwalenia y pámięći godnych ſpraw ich Hiſtorya powie.

Przypátrz ſię przy iedney Máteryey in translatione Iuris Saxonici Páwłá Szczerbicá Syndyká eiuſdem Ciuitatis, iákoć ie tám właſne ich podpiſy vkázuie. Nicolaum Gelaſinũ Iuris vtriuſq; Doctorem Conſulem ibidẽ. Simonem Alexand: Artium Liberalium Magiſt: Scabinum ibidem. Albertum Pedianum Leop: Artium Liberalium Magi: Ciuem ibidem. Albertum Oſtroſium Chodelień: Artium liberalium Baccala: Scabinũ ibidẽ. Stanislaum Anſerinum Leo: Arciũ liberaliũ Baccal: Notariũ eiuſdem ciuit.

¶ Gdźieby przyßło do przednieyßych Rádźiec Miáſtá tego abychći ie tu wſpomnieć miał/ pewnie Spártáneń: Lácedemonień: Athenień: y one inße dawne Ciuitates & Regna nád niegodnieyßymi chlubić ſię nie mogą.

¶ Nie godźi mi ſię iednák zániechać / ták dla wielkiey ſamego godności y Nauki Symoná de Brzeźiny / Artium & Philoſophiæ Magiſtrum, ſnadź przednieyßego/ Doctrina, ingenio & opibus Virum inſignẽ w tymże Mieśćie/ ktorego syn tegoż imieniá/áczkolwiek ná ten czás był lat młodych/ále Náuki y dowćipu doſkonálego/Poſtronne Kráiny widźiał/obyczáie y Jezyki ich vmiał/w Greckim/Láćińſkim Wierßu/& in ſoluta Oratione, z wielą vczonych mężow zrownał.

Vżywał Herbu tákiem kßtałtem.

¶ Wieleć potym ludźi godnych z tego Miáſtá przy ßerßym opiſániu ſpraw R. P. pokaże/ tu ſię krotkości folgowáć muśi.

Woiewodztwo Podolskie

vżywa zá Herb Słońcá Złotego ná Białkym Polu / iest bárzo ßeroka y obsita kráiná / ále od złych sąsiad często á ßkodliwie pustoßona bywa / iáko od Tátar / Turkow / Wołochow / czegoć tu thák w krotkim plácu wspominác niechce / gdyż o czestych naiázdách tych nieprzyiaćioł wielec Historye powiedáia. Ma przednieyße Senatory / Biskupá / Woiewodę / Káßtellany / według stárodawnego porzadku.

☞ Miásto naprzednieyße Kámieniec / ktore vżywa Herbu Swiętego Jerzego ná koniu á on Smoká bije / od Książąt Ruskich nádány / iest Miásto w mieyscu obronnym ná gorze skalistey / pod ktore Rzeká wpada / ktora gdyby potrzebá obrocić y záhámowác może / ták / że nábierze pełne przekopy wody ktore sa około Miástá bárzo głębokie. Zamek przy tymże Mieście iest obronny na stále y niedobyty / dwie mili thylko od Niestru / ktory dzieli Wołoską grámice / nád ktorym z drugo strone iest Zamek Wołoski / Chocim. Ma w sobie to Miásto ludzie Rycerskie / ták Slácht e okoliczna / iáko też Mießczány / Polaki / Ruś / Ormiány / y inße narody / Miásto ná wßystko żyzne.

Woiewodztwo Lubelskie

nosi zá Herb Jelenią Rogátego / náßyi Koroną w polu Czerwonym. ℑ To Woiewodztwo Kázimierz Syn Jágiełłow dopiero w Roku 1473. od Woiewodztwá Sędomierskiego / prze ßerokość oddzieliwßy postánowił / o czym Krom er w Księgách 28 pißе tymi słowy: Instituta etiam tunc est noua Satrapia siue palatinatus in tractu Lublinen, cuius iurisdictio amplior esse visa est, quam vt eius moles cõmode ab vno Palatino sustineri posset. &c.

Jáko często od roznych nieprzyiaćioł pustoßone było / toć sie nápotym w Historyey pokaże / tu ná ten czás krotkości folgowác sie musi. Naprzednieyßy Senatorowie / Woiewodá / Káßtellan / y drudzy według porzadku y rozdzielenia dawnego.

☞ Miásto Lublin nosi zá Herb Kozłá / w wielkich niebespieczności ách bywáło od roznych nieprzyiaćioł / od Julinà Książęćiá záłożone. ℑ Od Romaná oblężone Książęćiá Ruskiego / wßákoż porażon ná głowe y z ludem / y sam zábit / czytay Księgi v Kromerá ßiodme.

Od Ruśi przez moc wzięte / czytay tegoż Historyká Księgi dziewiąte.

Zbudowáne od Kázimierzá Wielkiego / o czym czytay Krom: księgi 12.

Zamek w tym Mieście ochędożnie zmurowány / iest w nim Kościoł.

Spalon od Tátár w Roku 1240. Czytay Kromerá Księgi osme.

Spalon od Litwy w Roku 1252.

Odiet Ruśi od Polakow / czytay Kromerá Księgi 11. Wiele inßych przypadkow roznego ßczęścia w Historyey czytác będzieß.

Woiewodztwo

Woiewodztwo Bel-

skie nośi Gryffá Białego ná Czerwonym Polu w Koronie Złotey.

To Woiewodztwo dopiero zá Kázimierzá Wielkiego do Polski przyłączone / w Roku 1349. O czym czytay Krom: ksie: 12.

O tymże Woiewodztwie czytay Kromerá Kśiegi Dwudźieste Czwarte.

Thego Woiewodztwá gdy sie domagał práwem przyrodzonym Conradus Niger Olaśniceń Dux, iáko/y dla czego/ á od kogo od niego odsadzon/czytay Kromerá Kśiegi 25.

Naprzednieyśze Senatory ma/Woiewode/Káśtellaná/ y inśze Vrzędniki ziemśkie/y Káśtellany/ według rozdźielenia źiemie. Ma Powiátow śiedm/Buski/Zrodelski/Grábowiecki/Sokálski/Tysowiecki/Lubáczewski/ Jáworowski.

☞ Miásto Naprzednieyśze Bełz / nośi Trzy Wieże o jedney Bronie. To Miásto záłożył Ládysław Kśiąże Wieluńskie y Opolskie/przez Zelbiegá Woytá/w kráiu żyznym. Opánowálá to Miásto Litwá zá poddániem Rusákow/w roku 1350. Czytay Kromerá Kśiegi 12.

Przez poddánie dostáli Rusacy Miástá y Zamku/ czytay Kromerá kśiegi piate. To było w Roku 1122.

Czytay tákże o poddániu tego Miástá y Zamku zá Lodwiká od Rusákow/w roku 1376. V Kromerá w kśiegách 13.

Zgorzáło Miásto Bełz/ Roku 1473. Zá pánowánia Krolá Kázimierzá Jágiellowicá/czytay Kromerá Kśiegi 28. Wiecey potym w Historyey rożnych przypadkow czytáć będźiesz.

Woiewodztwo Ploc-

kie nośi Orłá Czarnego ná Polu Czerwonym/ P. Złote w Piersiách.

To Woiewodztwo zdawná do Korony należało. Naprzod było Zbigniewowi oddźielone od Władysłáwá Hermaná/ á potym od Bolesłáwá Krzywoustego Bolesłáwowi Kryspusowi / ktorego Potomstwo potym áż do pánowánia Zygmuntá Pierwszego w onych krámách pánowało / á po śmierći Bolesłáwá Kśiążęćiá Synáá Wacłáwowe° przyszło do Korony / wszákoż tylko Feudali iure. O czym czytay Kśiegi v Kromerá 12.

W Roku 1495. Po śmierći Jánuszá Kśiążęćiá Mázoweckiego/ zá pánowánia Krolá Olbrachtá do Korony przyłączone/czytay v Kromerá Kśiegi Trzydźieste.

Ma Senatory te/Biskupá/Woiewode/Káśtellaná/y inśze według dawnego rozdźielenia/ma Powiátow pięć/Płocki/Bielski/Płonski/Sierpski/

Rácionski/

Rácławski/dla Rzek ktore szeroko wylewáią/iáko Wkrá/oddźielone so drugie Powiáty/iáko Miáwski/Srzeński. ć.

☞ Miásto przednieyße Płock nád Wisłą Rzeką ná gorze/ießcze zá Pogáńskich Monárchow záłożone/ nosi zá Herb Trzy Wieże o iedney Bronie. Wielebyśći przypadkow nießczęśnych od roznych nieprzyiaćioł wspominác miał/ iáko od Litwy/od Krzyżakow/od Prusakow/y od przyległych źiem ktore krolestwu należą/ iáko często náieżdżáne y pustoßone było/ wßákoż o thym w Hiſtoryey dowodnie czytác będźieß/tu ſie krotkośći folgowác musi.

Woiewodztwo Mázowieckie nosi Orłá Białlego ná Czerwonym Polu/ktyore dopiero zá Zygmuntá Pierwßego/ po onym rozdźielemu miedzy Krzywoustego ſyny/po czterech ſet lat do Korony przyłączone/ o czym Kromer in Funebri Oratione czyni wzmiánke/ wiele w Hiſtoryey czytác będźieß o nießczęśnych przypadkách Páńſtwá tego/ tákże y o Meſtwie Rycerſtwá Kráiow onych/ ktorego z roznymi nieprzyiaćioły vżywáli.

☞ Miásto naprzednieyße przedtym bywáło Cyrſk w tym tám Páńſtwie/wßákoż wieku nászego Wárßáwá przodek mu odiełá/Miásto nád Wisłą w żywność wßeláko obſite/ w ktorym Kupcow y Mießczan bogátych ieſt wiele/do tego ták porzadnych y bogoboynych/że żadnego Heretyká miedzy ſobą cierpieć niechcą/ Zborow im ſwych mieć niedopußczáią/ Sąsiad tych ktorzyby byli alieni á fide Catholica, miedzy ſobą nie cierpią/dla czego od Páná Bogá ná wßem vćiechy znáią/y Potomſtwo ich znác będźie/vżywáią zá Herb Syreny.

Woiewodztwo Ráwſkie nosi Orłá Czarnego tákże ná Czerwonym Polu/ R. Złota Literá w piersiách. To Woiewodztwo od roznych nieprzyiaćioł vtrapienia miewáiąc/ pod tym znákiem znácznie im odpor dawáli/o czym ßeroko w Hiſtoryey czytác będźieß. Ma przednieyße Senatory/Woiewodę/ Káßtellaná/y inße/według rozdźielenia Powiátow.

☞ Miásto przednieyße w tym Woiewodztwie Ráwá/w ktorym ieſt Zamek murowány/ktory Káźimierz Wielki náprawić dał/o czym Kromer w Xięgách 12. Oſtátek w Hiſtoryey ná roznych mieyſcách czytác będźieß.

Ziemie przynależące do tych Woie-

wodztw/tych znákow ábo Herbow vżywáią/ktore porzadkiem ieden po drugim obaczyß.

☞ A naprzod ziemiá Dobrzyńska/ktora áczniższe mieysce ma przed drugimi/wßákoż ia tu dla tych przyczyn ná przodek kládę. Pierwßa/iż mi iest Mátká/w ktoreiem sie vrodźił z Rodźicow Slachetnych y wychował poczćiwie/iákoś o tym czytał pod Jástrzebcem herbem/ktorego z Dziádow y Prádźiádow przodkowie moi vżywáli/co też ná mie y ná bráćia moie Prawem przyrodzonym przyßło. Druga przyczyná że the ziemie naprzod kládę/ iż nád wßystkie inße ma Herb ábo znák naywspánielßy/Cżłowiecża Głowe miedzy dwiemá Koronámi/ktora ztad te ozdobe wźiełá/iż Rycerstwo onych krain w samey nieprzyiaćielskiey práwie gárśći bedac/záwße Pánom swoim Wiáre státecznie trzymáli. Wielka y Mála Polská/kthore záwße pod Regimentem przedniey-ßego Monárchy bywáły/nigdy/choć w dźierżáwie inßych Pánow tá ziemiá bywálá/żadney doległośći od niey nie miewáły/záwße tho w sobie Rycerstwo onych krain záchowywáło/że broni swych tylko ná Pogány á nieprzyiaćioły Pánow swych głowne dobywáli. A gdy Xiążętom Mázoweckiem przypadáły potym potrzeby z drugimi/iáko w Hiſtoryách czytamy/Xiążęty y bráćia swa/om sie záwße wymawiáli z tákowych expedycij/dla Prusow bliſkich nieprzyiaćioł swych. A dla tegoż tá ziemiá Dobrzyńska názwána/y dwiemá Koronámi/Cżłowiecża głowá zozdobioná/zá Herb im wiecżny nádána/o czym potym ßerzey czytáć bedźieß.

Naprzod byłá oddźieloná Bolesłáwowi rzeczonemu Krysſpus/ Synowi Bolesłáwá Krzywoustego/o czym wßyſtkie Hiſtorye świadczą. To było w roku 1140. Kromer w ksiegách 6.

Potym w roku 1222. Tá ziemiá daná byłá ná pomoc Krzyżakom przećiwko Prusom od Xiążęćiá Konradá/tám co zá posługi/co zá prace to Rycerstwo czynilo y podeymowáło/ßeroko w Hiſtoryey o thym czytáć bedźieß/ábo czytay v Kromerá Xsiegi śiodme.

Dárowána potym byłá Krzyżakom od tegoż Konradá/w roku 1227. z przyzwoleniem żony iego Agáty Ruski/tákże y synow iego.

Zá pánowánia Wenceßłáwá Krolá od Litwy tákże mieczem y ogniem spustoßoná/w roku 1300.

Potym zá pánowánia Władyßłáwá Łokietká/w roku 1320. Czytay v Kromerá Xsiegi Jedennaste.

Potym w roku 1328. Jáko zdrádliwie kupiona od Krzyżakow v Krolá Czeskiego Janá/czytay o tym Kromerá Xsiegi 11. List 293.

Zástáwiona w piećidźieśiat tyśiecy/od kogo y komu/czytay Kro:kśie:15.

Zafrymárczona potym byłá thá ziemiá od Lodwiká z Władyßłáwem Xiążęćiem Opolskiem zá Ruskę/ iákiem sposobem ábo dla czego/ czythay Kromerá Xsiegi 13.

Jákie vtrapienia/ßkody od nieprzyiaćioł roznych tá ziemiá miewálá/ toć nápotym Hiſtorya powie.

Naprzedniey-

Naprzednieyßego Senatorá ma Káßtellaná Dobrzyńskiego/ drugiego Rypieńskiego/trzećiego Słońskiego/potym inße Vrzędniki ziemskie według inßych ziem porządku. Wolna tá ziemiá od Dźieśięćin/zá ktore Biskupowi Włocławskiemu áby sie ich nieupominał Ciechoćin dárowan/ o czymeś iuż wyßßey czytał. Ma powiátow Trzy/Dobrzyński/ Rypieński/ á Lipieński/ Grod w Bobrownikách nád Wisłą.

☞ Miásto przednieyßze Dobrzyń vżywa Trzech Wież: Co zá vtrapienia od nieprzyiaćioł roznych miewálo/ w Historyey o tym ßerzey czythać będźieß/y ná wielu mieyscách.

Ziemiá Przemyska/

ktora należy do Woiewodztwá Ruskiego/vżywa zá Herb Orłá o dwu głowách w Koronie. Tá iáko dawno przyłączoná do Krolestwá/iuż ći táyno nie iest.

Ma przednieyßze Senathory/ Biskupá/ Káßtellaná/ y inße według inßych ziem porządku. O zasługách Rycerstwá/ y o przypadkách roznego ßczęścia ich w Historyey czytác będźieß.

☞ Miásto naprzednieyßze Przemyśl/ nád Rzeką Sanem/ w kráiu żyznym/ Zamek ná Gorze od dawnych Xiążąt Ruskich zbudowány. Co zá przypadki ná tho Miásto bywały/ w Historyey sie o tym náczytaß/nośi zá Herb Niedźwiedźiá Czarnego.

☞ Ziemiá Sánocka należy Woiewodztwu Ruskiemu.

☞ Ziemiá Hálicka vżywa zá Herb Kawki Czarney w Koronie złotey ná Białłym polu. Tám co zá niewczáśy te kráie od roznych nieprzyiaćioł miewały/w Historyey sie o tym náczytaß.

W tym wieku naprzednieyßego Senatorá ma Káßthellaná/ należy Woiewodztwu Ruskiemu.

Miásto Hálicz naprzednieyßze/przy ktorym iest Zamek od dawnych Xiążąt Ruskich zbudowány/w Historyey ßerzey czytáć o nim będźieß.

☞ Ziemiá Chełmska/ ktora tákże należy do Woiewodztwá Ruskiego/ nośi zá Herb Niedźwiedźiá Białłego miedzy Trzemá Drzewy źielonymi ná polu źielonym. Ma naprzednieyßze Senatory/Biskupá/Káßtellaná/potym drugie według inßych ziem porządku.

Miásto Naprzednieyßze Chełm vżywa zá Herb Trzech Wież.

☞ Ziemiá Wieluńska/ktora należy do woiewodztwá Sierádzkiego/ nosi Bárankà Bożego/ thak iáko bacżyß ná Białłym polu. Przednieyßy Senator Káßtellan/y inßy. ić.

Miásto Przednieyße Wieluń/ w ktorym iest Zamek murowány/ nosi zá Herb Trzy Wieże. Co zá przypadki/ták ná Miásto iáko ná Slächte ziemie oney przychodźiły/w Hiſtoryey o tym czytáć będźieß.

☞ Ziemiá Sadecka/ktora należy do Woiewodztwá Krákowskiego/ vżywa tákim kßtałtem Herbu iáko y Sedomierſka. Naprzednieyßy Senator Káßtellan/Zamek murowány przyległy gránicam węgierſkim.

Miásto Sadecż przednieyße vżywa zá Herb Trzech Wież/ zbudowáne od Wenczeſłáwá Krolá/iáko o thym świadczy Kromer w kſie: 11. tymi ſłowy: Condidit aũt Venceſlaus Rex Sandeciã Nouã, oppidũ ad cõfluentem Dunaiecñ & Białłæ fluminũ, ſub carpato mõte, quẽ Crempacũ opinor noſtri vocãt. To było roku 1304. W hiſtoryey o przypadkách tego kráiu czytáć będźieß.

☞ Liwſka Ziemiá/ktora należy do Xięſtwá ábo Woiewodz: Mázoweckie°/ vżywa zá Herb pul Niedźwiedźiá Czarnego/ á pul Orłá Czerwonego o iedney Koronie. Ma naprzednieyßę° Senatorá Káßtellaná. Co zá nießczęścia/ thakże y poćiech ten tám kray vżywał/poki Litwá z Polſką ſie nie ziednoczyłá/toć ná potym Hiſtorya powie.

¶ Naprzednieyßę Miásto Liw/ießcże zá Pogáńſkich Monárchow fundowáne/ vżywa zá Herb Trzech Wież/ieſt w nim Grod Sadowny. Jáko często nieprzyiaćiel ná tho Miásto náieżdżał/ y co zá przypadki ná nie bywáły/tego ſie w Hiſtoryey náczytaß.

☞ Xięſtwo Zathorſkie y Oświećimſkie/ ktore do Krákowſkiego Woiewodztwá przyłączono/ y ná iedne ziemie złączono/oboie vżywały/ Zatorſkie Orłá białe°/ w pierśiách Z. Złote. Oświećimſkie Czarnego w pierśiách O. tákże Złote. To Xięſtwo dopiero w roku 1454. przypádło do Korony Polſkiey/ zá ſpráwą Janá Theczyńſkiego/ czytay Kromerá kſie: 22. liſt 533.

W wielkiem

W wielkiem Xięstwie Litewskiem

te Woiewodztwá/ tákże y ná Wołyniu/ tych Kleynotow vżywáią/ iáko Naprzod/

☞ Wileńskie vżywa Mież á ná koniu Białłym w Czerwonym polu / Niedźwiedźiá Czarnego w polu żielonym/ y Kolumny ná Czerwonym. Co zá przypadki ná to Woiewodztwo przypadáły od Krzyżakow / ßeroko o thym w Historyey czytáć będźieß. Senatory ma przednieyßze/ Biskupá/ Woiewodę/ Káßtellaná/ y inße Vrzędniki/ według stárodawnego rozdźielenia według polskiego porządku.

Przednieyßze Miásto Wilno vżywa tákże Herbu Pogoniey/ Jeſt Miásto wielkie y bogáte/ ludźi ma w sobie Obywátele roznych narodow/ Kupce/ Rzemieślniki. ić. Są w nim dwá Zamki murowáne/ ieden ná Gorze/ drugi ná dole gdźie Xiążętá ábo Krolowie mießkiwáią.

☞ Woiewodztwo Trockie vżywa tákże Koniá/ ma Naprzednieyßze Senatory/ Woiewodę/ Káßtellaná/ y inße.

Miásto Troki miedzy Jeźiory Wielkiemi thákże vżywa zá Herb Pogoniey/ Miásteczko ieſt niebudowne/ przy kthorym Zamek miedzy Jeźiory ná mieyscu bárzo obronnym.

☞ Woiewodztwo Wołyńskie vżywa zá Herb Krzyżá Białłego ná Czerwonym polu. Ma Senathory / Biskupá Luckiego/ Woiewodę Wołyńskiego / Káßtellaná. ić. Czeſnikà/ Podczáßego/ Woyskich trzech / Chorążego/ Podkomorzego/ Sędźiego/ Podsędkà/ Pisárzá. ić. Powiátow ma trzy/ Lucki/ Włodymirski/ y Krzemieniecki.

Miásto przednieyßze Luck/ ßeroka osadá / przy kthorym ieſt Zamek drzewiány/ thego Powiátu y Miástá rozmáite przypadki w Historyey obaczyß.

☞ Woiewodztwo Kyowskie/ vżywa zá Herb Anyolá Białłego ná Czerwonym Polu/ieſt bárzo ßerokie / wßákoż nie ták osiádłe iáko w Litwie ábo wPolßcze. Ma Senatory / Biſkupá/ Woiewodę / Káßtellaná/y inßе.

Miáſto przednieyßе Kyow vżywa zá Herb dawnych Xiążąt Ruſkich świętego Jerzego ná koniu á on Smoká bye. O wielkośći y mocy tego Miáſtá Hiſtoryać potym powie.

☞ Ziemiá Zmudzka vżywa cżarnego Niedźwiedźiá w Białłey Obroży ná Czerwonym Polu. Tám naprzednieyßy Senator Biſkup / po nim Stároſtá/ Wicegerent/ potym Káßtellan/ y inßy. Szerokie/obſite/ y osiádłe Páńſtwo.

Miáſto Naprzednieyßе Kowno w oney źiemi y bogáte.

☞ Woiewodztwo Smoleńſkie vżywa Chorągwie Czerwoney/Laſká złota w polu ßárym/wßákoż Woiewodztwo odeßło zá pánowánia Zygmuntá Pierwßego przez zdrádę do Moſkiewſkiego/ktore áż po ten wiek trzyma/ tylko Tytuł zoſtał Woiewodźin á Káßthellanow przy Kśieſtwie Litewſkiem.

Miáſto Smoleńſk Naprzednieyßе vżywáło Herbu Pogoniey.

☞ Woiewodztwo Nowogrodzkie vżywa zá Herb Anyołá Cżarnego w polu Czerwonym. Ma Senatory/ Woiewodę/Káßtellaná/y inßе.

Miáſto Nowogrod / vżywa zá Herb Pogoniey/przy ktorym ieſt Zamek.

☞ Woiewodztwo Witepſkie noſi zá Herb Mežá ná Koniu Białym/ Rzad Złoty/w polu Czerwonym. Ma Senatory/Woiewodę/Káſtellaná/y inſze.

Miáſto Przednieyſze Witepſk vżywa też Herbu Mežá ná Koniu.

☞ Woiewodztwo Podláſkie noſi Pogonią tákże w Polu Białym. Ma Senatory/Woiewodę/ Káſtellaná/y inſze.

Naprzednieyſze Miáſto Drohiczyn.

☞ Woiewodztwo Bereſtežáyſkie vżywa tákże Pogoniey/ tylko Vbior Błękitny ná Koniu y ná Rycerzu w polu Czerwonym. Senatory ma/Woiewodę/Káſtellaná/y inſze.

¶ Miáſto Brzeście vżywa Luku nápietego z nálożoną Strzałą. Leży nád Rzeką Bohem w kráiu żyznym.

☞ Woiewodztwo Mścisławſkie vżywa Pogoniey / ma Senatory/Woiewodę/Káſtellaná/y inſze.

¶ Miáſto Mścisław tákże Pogoniey vżywa.

☞ Woiewodztwo Mińſkie vżywa tákże Pogoniey / ma Senatory/Woiewodę/Káſtellaná/y inſze.

¶ Miáſto Mińſk Herbu tegoż Pogoniey vżywa/iáko y inſze Miáſtá.

☞ Woiewodztwo Brácławſkie vżywa Krzyżá Biáłego w polu Czerwonym/ ma Senatory/Woiewodę/Káſtellaná/y inſze. Jeſt Woiewodztwo bárzo ſzerokie/ wſżákoż nie ták oſiádłe iáko inſze dla częſtego puſtoſzenia Tátárſkiego. Ma dwá Powiáty/ Brácław y Winnicę. Przypadkow nieſzczeſnych ná tho Woiewodztwo wieleć Hiſtorya powie.

¶ Miáſto Bracław vżywa zá Herb ś. wietego Piotrá z Kluczem.

☞ Kśięſtwo Pruſkie vżywa Orłá Czarnego/ podle ktorego ſzyie rękà z Mieczem wyćiągniona. Zá Krzyżakow vżywáli Krzyżá/ á w nim Orzeł Czarny ná złothym Polu. Ma Woiewodztwá/ Chełmſkie y Pomorſkie / w nich przednieyſzymi Senatory Biſkupi / Wármieńſki y Chełmieńſki/y inſzy Vrzędnicy.

☞ Pomorſkie Woiewodztwo/ vżywa Gryffá Czerwonego ná Polu Białłem. W Hiſtoryey wiele o tych páñſtwách czytáć będźieß/iáko długi czás z Polaki niż go doſtáli/wiele krwie /ták Chrześćiáñſkiey iáko Pogáñſkiey ſie wylało.

Naprzednieyßze Miáſto/ktore pod roſkázowániem ieſt Krolow Polſkich Goáñſk/ vżywa Herbu dwoch Krzyżow/ná wierzchu Koroná Złota. O iego mocy/ o wolnośćiách/Hiſtoryáć doſtáteczñie powie.

☞ Woiewodztwo Wołoſkie/ ktore przed tym hołdowáło Krolom Polſkiem/ vżywa Herbu tákiem ſpoſobem/ Głowy Czarney Zubrzey/ Gwiazdá miedzy Rogami. Potym gdy przyßło pod moc Pogánom / przydano Mieśiecá połowice na Białłym polu/ Jeſt źiemiá obfita ná wßyſtko/w bydłá/ w vrodzáie/ Ludźie w nieyźli/ zdrádliwi/ Pánom ſwym niewierni / przedźielona od Ruſkich kráin Nieſtrem Rzeką byſtrą. Jákowych trudnośći przez zdrádę Ruſkie kráie od nich podeymowáły/ tho w Hiſtoryey ßeroko obaczyß.

☞ Ná ten czás przyimi zá wdźięczne Czytelniku miły/ pożyczyli Pan Bog zdrowia dłużey/to czegoś ießcze v żadnego Hiſtoryká nieczytał/okázáćći obiecuie/ále ná ten czás y głowie moiey/y mießkowi/ bárzo ćießko rośćiągáć ſie było/á tego kto nie dobrze náśpiżuie/mędrowáć niemoże/ iáko to on Zacny Philozoph Plato ſam opowiedał: Indigenti difficile philozophari. Z tym ćie Pánu Bogu poruczam. Vale.

AD ZOILVM.

Weyźrzawßy tu w te Kśięgi/możeß Bráćie wierzyć/
Że ten muſiał nie ieden Powiát w Polßcze zmierzyć.
Trudnośći y frásunki/wiec przymowki były/
Jednák mu ſie dla twoiey ſławy nie przykrzyły.
Będźießli mu niechćiał pláćił te kłopoty/
Nie wierze by záßelag było w tobie Cnoty.
Acż bez bramow nie vydźie/ia ták temu tuße/
Wßákże chęć ku Oyczyznie w nim pochwálić muße.

Roſtá: páp: Proboßcz Płoñſki.

Regestr ábo Porządek / dla prętszego náleźienia Krolow y Ksiąząt.

A.

Alexánder. 631.
Annà Krolowa. 644.

B.

Bolesław Chábry. pátrz pod Orłem.
Bolesław śmiáły/ pod Orłem.
Bolesław Krzywousty/ támże.
Bolesław Wstydliwy/ támże.

C.

Cżártoryiscy Książętá/ 646.

G.

Gedymin X. Litewskie. 590.

H.

Henryk trzeczony Probus/ pod Orłem
Henryk wtory Fráncuz/ 683.

J.

Jáwnućiá syn Gedyminow/ 652.

K.

Krok/ pod Orłem.
Kázimierz Mnich/ pod Orłem.
Kázimierz Spráwiedliwy/ támże.
Kázimierz Wielki/ támże.
Kiestuć syn Gedyminow/ támże.
Koriát X. Litewskie. 652.
Korybut y Potō: ie°/ vide Zbáráskie.
Kázimierz brát Władysławow/ 622.
Książętá Ruskie/ 348.

L.

Lech/ pátrz pod Orłem.
Leżek Pierwszy/ pod Orłem.
Leżek Wtory/ támże.
Leżek Trzeći/ támże.
Leżek Cżwarty/ támże.
Leżko Biały/ támże.
Leżko Cżarny/ támże.
Lodwik Węgierski y Pol: krol/ támże.
Lubárd X. Litewskie. 646.

M.

Mieszko/ pátrz pod Orłem.
Mieszko Wtory/ pod Orłem.
Mieczław stáry/ támże.
Monwid y potomstwo iego/ 656.

N.

Nárymund/ pod Orłem.

O.

Olgierd X. Litewskie/ 591.
Olelko X. Słuckie. 645.
Olbrácht/ 630.

P.

Przemysł pierwszy/ pátrz pod Orłē.
Popiel Pierwszy/ pod Orłem.
Popiel Wtory/ támże.
Piast/ támże.
Przemysł Wtory/ támże.

R.

Rádźiwiłowie X. ná Olyce/ 652.

S.

Semowith/ pátrz pod Orłem
Siemion X. Słuckie/ 645.
Stephan Pierwszy/ 685.

W.

Wisimier/ pátrz pod Orłem.
Woiewod ii. pod Orłem.
Wándá/ támże.
Władysław pierwszy/ támże.
Wáclaw/ támże.
Władysław Łoktek/ támże.
Witen X. Litewskie/ 590.
Włodymier brát Jágiełłow/ 645.
Władysław syn Jágiełłow/ 615.

Z.

Zemomysław/ pátrz pod Orłem.
Zygmunt Pierwszy/ 633.
Zygmunt Wtory/ 941.
Zbáráskie Książętá/ 649.

Herbow Rycerskich Porządek.

A.

Abdánk/ 158.
Abdánk Máchowskich 170.
Alba Luna/ 575.
Alamæni/ 581.
Aichingier/ 582.

B.

Bogorya/ 183.
Brog/ alias Leżczyc/ 269.
Brodźicz/ 269.
Beliná/ 329.
Bialiná/ 343.
Boża wola/ 345.
Bończa/ 476.

Biberstein/ 511.
Brochwicz/ 563.
Bodulá/ 565.
Bekty/ 568.
Berſten/ 568.
Bonárowa/ 578.
Budziß/ vide Gaſtá.

C.

Cholewá/ 271.
Ciwińſtich/ 344.
Ciolek/ 370.
Crućin/ 479.
Cielatkowa/ 574.

D.

Doliwá/ 177.
Debno/ 297.
Dolegá/ 308.
Dobrowá/ 320.
Drÿá/ 505.
Dobrowſtich/ 570.
Dub/ 573.
Drogomier/ 574.
Drzewicá/ 573.
Drogoſław/ 577.
Demborog/ 588.
Dobrowá Rißkow/ 662.

G.

Gryff/ 62.
Geometrá/ 217.
Gozdáwá/ 224.
Godzámbá/ 279.
Grzymálá/ 483.
Glaubicz/ 531.
Grábie/ 562.
Gryzymá/ 576.
Gaſká/ 453.
Grothy/ 577.

H.

Herborth/ 526.
Helm/ 575.
Chotkiewicz/ 661.

J.

Jáſtrzebiec/ 87. 115.
Janiná/ 245.
Junoßá/ 248.
Jaſieńczyk/ 270.
Jeźierza/ 555.

K.

Koźlarogi/ 191. 26. 209.
Kroie/ 262.
Koścießá/ 301. 303.
Krzywdá/ 344.
Kolumná/ 467.
Korab/ 462.
Kuſabá/ 502.
Kietlicz/ 529.
Kietlicz/ 531.
Korczak/ 533.
Kierdeiá/ 551.
Kornicz/ 552.
Korwin/ 556.
Kotwicz/ 552.
Kotwicz Strzalin/ 559.
Kizynek/ 569.
Koth/ 575.
Kur/ 577.
Kromer/ 586.
Kolumná/ 467.
Korzbog/ 564.

L.

Lis/ 131.
Lápczyńſkiego/ 215.
Leßczyc/ vide Brog.
Láryßá/ 262.
Ladá/ 322.
Lubicz/ 334.
Lżáwiá/ 342.
Leliwa/ 376/ 656.
Lewart/ 385.
Lodźia/ 438.
Łábeć/ 449.
Luźiáńſkich/ 571.
Litewſkie Herby/ 655.

M.

Máchowſkich/ vide Abdánk.
Mádroſtki/ 244.
Morá/ 565.
Murdelio/ 573.
Mießániec/ 576.

N.

Nałecz/ 149.
Nowiná/ 237.
Nieſobia/ 267.
Niezgodá/ 343.
Nápiwon/ 510.
Nábram/ 547.

O.

Oſmorog/ 263.
Oſtoia/ 283.
Oliwá/ 346.
Odroważ/ 392.
Ogończyk/ 410.
Oſſoria/ 444.
Okßa/ 445.

Ostowskich/ 578.

P.

Początek Reguły Cysterskiey/ 64.
Pobog/ 173.
Pułkoży c/ 185.
Pskowczyk/ 211.
Poronia/ 230.
Przosná/ 258.
Przegonia/ 289.
Piláwá/ 294.
Pokorá/ 345.
Pnieiná/ 346.
Prussy/ 415/418/419.
Pomian/ 423.
Páparoná/ vide Goská.
Prowánná vel Columna. 471.
Prawdźicz/ 491.
Pogonia/ 566.
Przerowá/ 567.
Przyiaćiel/ 577.
Postolski/ 588.
Pogonia X. L. 589.

R.

Rola/ 260.
Rádwan/ 273.
Roża/ 356.
Ráwicz/ 428.
Rogálá/515. y Herculea Arma, 520.
Rownia/ 528.
Rámult/ 569.
Rádźicz/ 578.
Rátult/ 587.
Rádźiwiłowie/ 653.

S.

Stárykoń/ 52.
Srzeniáwá/ 139.
Syrokomla/ 170.
Strzemie/ 230.
Sokola/ 268.
Szeligá/ 291.
Swinká/ 305.
Slepowron/ 312.
Sulimá/ 459.
Suchekownáty/ 484.
Szedźińskich/ 502.
Sás/ 548.
Saláwá/ 550.
Sámson/ 554.
Saßor/ 557.
Sztemberg/ 558.
Swierczek/ 575.
Sroká/ 577.

T.

Topor/ 8.
Jáko dawna dźielnice ma z stárym koniem. 60.
Trzaská/ 265.
Tárnáwá/ 454.
Troby/ 480.
Taczálá/ 570.
Topacz/ 567.

W.

Wielkolucki/ 214.
Wężyk/ 202.
Wieniáwá/ 421.
Wczele/ 507.
Wádwicz/ 509.
Wierußowa/ 532.
Wieprzewskich/ 556.
Wárnia/ 561.
Włoßek/ 569.
Wierzbna/ 576.
Wituld/ 590.

X.

Xiegi Pierwße/ pátrz pod Orłem. 1.
Xiegi Wtore/ 355.
Xiegi Trzećie/ 589.
Xiegi Cźwarte/ 696.
Xiegi Piąte.

Z.

Záprzániec/ vide Stárykoń.
Zagłobá/ 342.
Zabáwá/ 442.
Zarebá/ 457.
Zadorá/ 503.
Z Wielkich Kończyc. 580.

W Krákowie/
Z Drukárniey Máćieiá Górwolczyká/ zá stárániem własnym y nakładem Autorá tych Ksiąg.
Roku/ 1584.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0033397

